ဖင်းကျိန်းဘိဝင်္ဂဟရေစ္ဆာသာဂါရိကြေးဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဓမ္မာဇဋ္ဌဝဏ္ဏ

ဒုတိယတွဲ

သာသနာ - ၂၅၅၅ ၂၀၁၁ ကောဇာ - ၁၃၇၃

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဦးနေဝင်း

ဗဟုတ္တပုဒ်

ဒုတိယတွဲ

တပ်မတော်ရဲ့ အရာထောက် ဦးစီးချုပ်ကတော်
ဦးစီးလုပ်အားသည်။

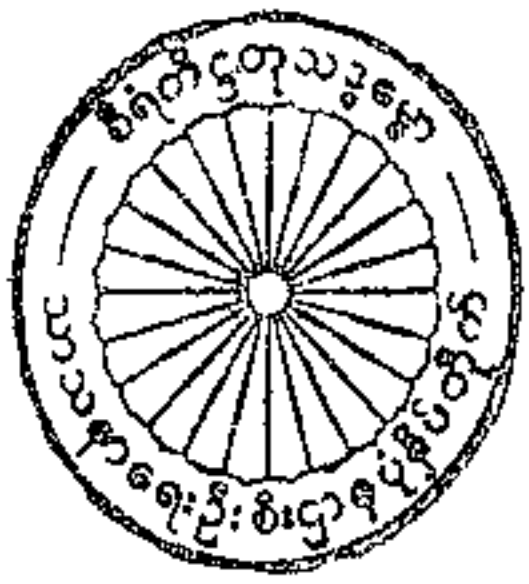

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ-၂၅၄၀ ကောဇာ-၁၃၅၈ ၁၉၉၆

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ဝိဿဇ္ဇက ဆရာတော်

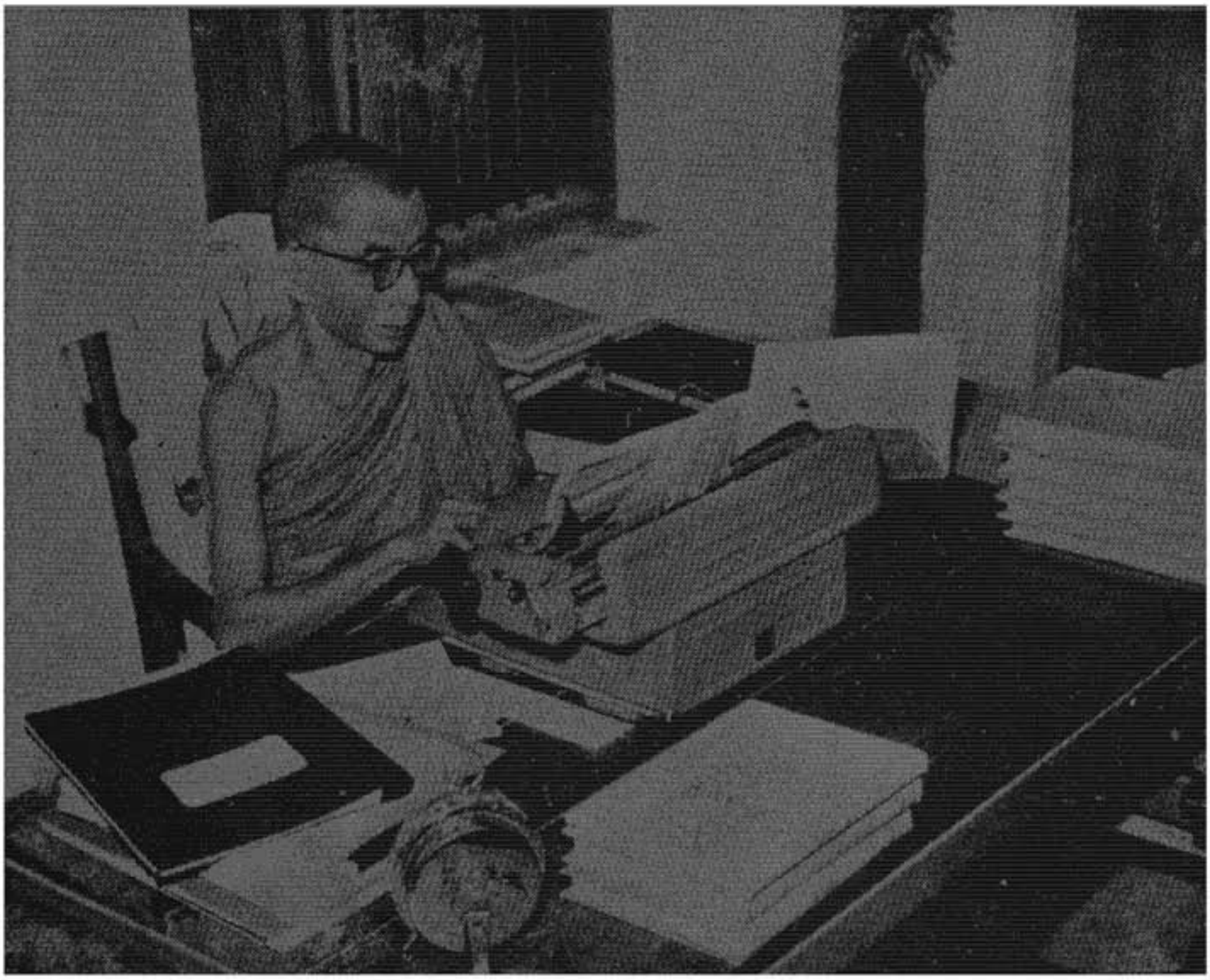

ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ ဝဋ္ဌသကာဘွဲ့
သာသနဓဇ သိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့
အစိုးရပဌမကျော်ဘွဲ့
ဗုဒ္ဓသာသနဝိသိဋ္ဌ တိပိဋကဓရ မဟာတိပိဋကကောဝိဒဘွဲ့
တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက-ဘွဲ့ရ
အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ဆရာတော်
ဗုဒ္ဓသာသန မဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်း ပြုစုနေပုံ

အကြိမ်	အုပ်ရေ	ခုနှစ်
ပထမ	၃၀၀၀	၁၉၆၆
ဒုတိယ	၃၀၀၀	၁၉၆၉
တတိယ	၃၀၀၀	၁၉၇၂
စတုတ္ထ	၅၁၀၀	၁၉၇၆
ပဉ္စမ	၅၀၀၀	၁၉၈၀
ဆဋ္ဌမ	၅၀၀၀	၁၉၈၂
သတ္တမ	၅၀၀၀	၁၉၈၆
အဋ္ဌမ	၅၀၀၀	၁၉၉၂
နဝမ	၅၀၀၀	၁၉၉၆

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊
သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးညွှန့်မောင်
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာ မဟာပုဒ္ဓဝင် ကျမ်းပြုဆရာတော်

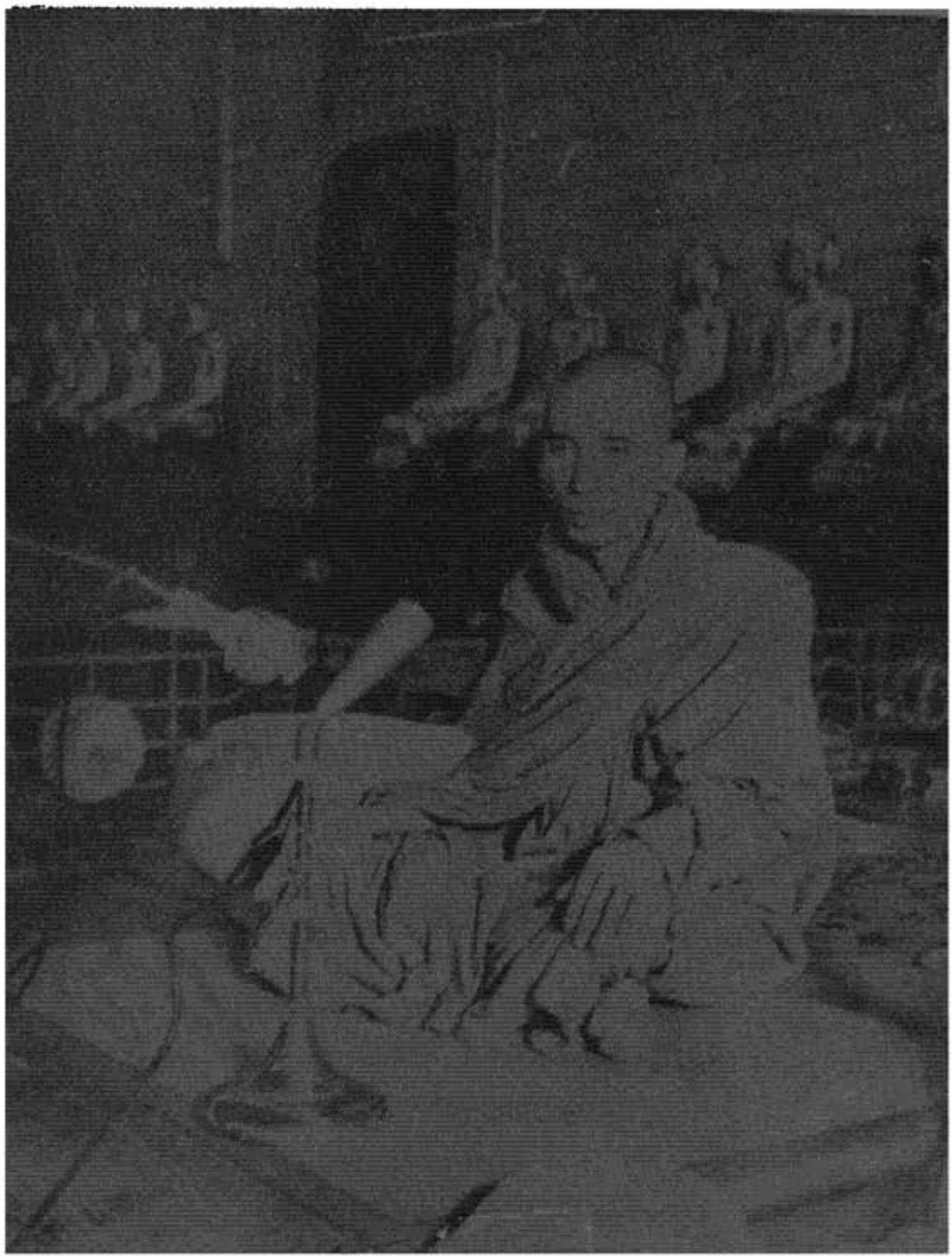

ဆဋ္ဌသံဂီတိဝိဿဇ္ဇက
တိပိဋကဓရမဟာဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက ဘဒန္တ ဝိစိတ္တသာရာภิဝံသ
ဆရာတော်၏ပုံ

ဗုဒ္ဓသာသနာ–မဟာဗုဒ္ဓဝင်

ဒုတိယတွဲ

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

အခန်း–၁

(က) အလောင်းတော် သေတကေတုနတ်သားအကြောင်း ၁
ဗုဒ္ဓကောလာဟလ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ၃
ဘုရားအလောင်းနတ်သားထံ တောင်းပန်ကြခြင်း ၄
ကြည့်ခြင်းကြီးငါးပါးကို ကြည့်ဟော်မူခြင်း ၅
နတ်ဖြဟ္မာအပေါင်းတို့အား ဝန်ခံတော်မူခြင်း ၁၀

(ခ) နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်အကြောင်း ၁၁
အလောင်းတော်နတ်သက်ကြွေရန် အခါ
ရောက်ခြင်း ၁၃

(ဂ) ပဋိသန္ဓေတည်နေကြောင်း ၁၄
နက္ခတ်ပွဲသဘင် ခံစံခြင်း ၁၄
အိပ်မက်တော် မြင်မက်ခြင်း ၁၅
ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်း ၁၆
မြေငလျင် ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်ခြင်း ၁၇
ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြီး ၃၂-ပါး ၁၈
မဟာမာယာ၏ အိပ်မက်ကို ပုဏ္ဏားတို့
နိမိတ်ဖတ်ကြခြင်း ၂၂
နတ်မင်းကြီးတို့ စောင့်ရှောက်ကြခြင်း ၂၃
မဟာမာယာ ပကတိသီလမြဲခြင်း ၂၅
မဟာမာယာ၏ လောဘရမ္မက်စိတ်
မဖောက်ပြားခြင်း ၂၅
မယ်တော်ဝမ်းသိုက် စေတီတိုက်ကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း ၂၆

ဗဟိုဖာ	စာမျက်နှာ
လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများရောက်ခြင်း	၂၇
လမ်းတွင်းက သားတော်ကို မယ်တော်မြင်ရခြင်း	၂၇
လမ်းတွင်းကသားတော်ကို မြင်ရခြင်းအကြောင်း	၂၉
(ထ) ဘုရားဘဝလောင်းတော် ဖွားမြင်ခဏ်း	၃၀
မဟာမာယာဒေဝီ ဒေဝဒဟပြည်သို့ကြွချီကြောင်း	၃၀
လုမ္ဗိနီအင်ကြင်းဥယျာဉ်တော်	၃၂
နတ်မြတ်တို့ စုဝေးကြခြင်း	၃၄
အလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်ခြင်း	၃၅
မြတ်ဗွာနတ်လူတို့ အဆင့်ဆင့်ခံယူခြင်း....	၃၇
အထူးမှတ်သားရန် အကြောင်းအကျိုးများ	၄၁
အလောင်းတော်သူမြတ် ဖွားကာစဦး စကားဆိုတူးသည့် သုံးဘဝ	၄၃
ဖွားချင်သောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့နှင့် အကျိုးများ	၄၅
ဖွားဖက်တော် ခုနစ်ဦးတို့အကြောင်း	၅၂
မဟာမာယာဒေဝီ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ပြန်လည် သောအကြောင်း	၅၄
ကာဠဒေဝိလရသေ့ကြီးအကြောင်း	၅၄
ကာဠဒေဝိလရသေ့ကြီး၏ ပြီးရယ်ခြင်းနှင့် ငိုကြွေးခြင်းအကြောင်း	၅၇
လူတို့က မေးလျှောက်ကြခြင်း	၆၂
နာလကလုလင်ရဟန်းပြုခြင်း	၆၃
အလောင်းတော်ဖခင် ခေါင်းဆောင်နှင့် အမည်မှည့် မင်္ဂလာပြုရာ၌ လက္ခဏာဖတ်ကြားစေခြင်း	၆၅
မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကျမ်း	၆၇
မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီး ၃၂-ပါး အကြောင်းအရာ	၆၈
လက္ခဏာတော်ကြီး ၃၂-ပါးတို့၏ သဘော အဓိပ္ပါယ်	၇၁

ဇာတိကထာ		စာမျက်နှာ
လက္ခဏာဒေါ်ငယ်ရှစ်ဆယ်	....	၉၉
သတဝုညာလက္ခဏာတော်	....	၁၀၇
သိဒ္ဓတ္ထမဟာ အမည်တော်မှည့်ခြင်း	....	၁၀၇
ပဌမဝဋ္ဌ ရဟန်းငါးဦးတို့အကြောင်း	....	၁၀၈
အလောင်းမင်းသား နိမိတ်လေးပါးမမြင်ရန် အစောင့်များ ချထားခြင်း	....	၁၁၁
မဟာမာယာဒေဝီ နတ်ရွာစံ၍ တုသိတာ နတ်ပြည်၌ဖြစ်ခြင်း	....	၁၁၂
မယ်တော်မာယာ နတ်ရွာစံသောအရှယ်		၁၁၃
မယ်တော်မာယာ နတ်သီးဖြစ်သည်, နတ်သား ဖြစ်သည်ကို ပြဆိုချက်	....	၁၁၅
အလောင်းတော်မင်းသားအတွက် အာယိန်းတော်များ ခန့်ထားခြင်း	....	၁၁၆
ဒေါမိယဇာတ်လာ နွားထိန်းရွေးချယ်ခြင်း အကြောင်း	....	၁၁၈
အလောင်းတော်မင်းသားကို ဂေါတမီက နွားချိုကိုက်မွေးမြူကြောင်း	....	၁၂၀

အခေါ်အဝေါ်

ဃယ်ထွန်မင်းလာပြခက်း	....	၁၂၁
သုဒ္ဓါဒနမင်းကြီး၏ဃယ်ထွန်မင်းလာနှင့် အလောင်းတော်အား နှစ်ကြိမ်မြောက် ရှိခိုးခြင်း အကြောင်း	....	၁၂၁
အလောင်းတော်မင်းသား အာနာပါနပဌမ ဈာန်ရတော်မူခြင်း	....	၁၂၃
သိကြားမင်း မင်းလာရေဂဏန်းကို ဝန်ဆင်းမှ ပေးစေခြင်း	....	၁၂၅
နန်းပြာသာဒ်သုံးဆောင် သောက်လုပ်စေခြင်း		၁၂၇

	မာတိကာ	စာမျက်နှာ
လေးတော်တင်ခေါ်း		
	အလောင်းတော်မင်းသား လေးအတတ်ကို ပြတော်မူခြင်း	၁၃၄
	မြားရေးငယ် ၁၂-ပါးကို ပြတော်မူခြင်း	၁၃၈
	မြားရေးကြီး ၄-ပါးတို့ကို ပြတော်မူခြင်း	၁၄၃
	ထုထယ်ကြီး ၇-မျိုး ထုတ်ချင်းထွင်း ပစ်ခွင်း ပြတော်မူခြင်း	၁၄၄
	ဘုရားအလောင်း အသ္သဒိသမင်းသား၏ လေးအတတ်	၁၄၅
နှန်းတက်တော်မူခေါ်း		
	သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ထီးနှန်းစိုးစံတော်မူခြင်း	၁၅၂
	ယသောဓရာမိဖုရား၏ ရူပ်ဆင်းကြန်အင်	၁၅၂
	ထီးနှန်းအပ်နှင်းကြခြင်း	၁၅၄
	အခေါ်း-၃	
နိမိတ်ကြီးလေးပါး မြင်တော်မူခေါ်း		၁၅၅
	မဂ်လာဥယျာဉ်သို့ ထွက်ခြင်း	၁၅၅
	(၁) သူအိုနိမိတ်ကို မြင်တော်မူခြင်း	၁၅၆
	(၂) သူနာနိမိတ်ကို မြင်တော်မူခြင်း	၁၆၀
	(၃) သူသေနိမိတ်ကို မြင်တော်မူခြင်း	၁၆၃
	(၄) ရဟန်းနိမိတ်ကို မြင်တော်မူခြင်း	၁၆၇
	တောထွက်တော်မူသည့်နှစ်လတို့ကို မှတ်သားရန် ...	၁၇၀
	သိကြားမင်းက တန်းဆာဆင်ယင်ပေးစေခြင်း	၁၇၂
	သားတော်ရာဟုလာကို ဖွားမြင်ခြင်း	၁၇၃
	ကိသာဂေါ်တမီ ဥဒါန်းကျူးရင့်ခြင်း	၁၇၄
	အလောင်းတော်မင်းသား တောထွက်တော် မူခြင်း	၁၇၀

မာတိကာ	စာမျက်နှာ
အလောင်းမင်းသား,ဆန္နအမတ်,ကဏ္ဍက မြင်းတို့၏အကြောင်းများ	၁၉၅
အလောင်းမင်းသား၏ကိုယ်တော်အား	၁၉၆
ဝဿဝတ္တီမာရ်နတ်သား ဟန့်တားခြင်း	၁၉၇
နတ်ပြိဿာများ အနော်မာမြစ်သို့ ပို့ကြခြင်း	၂၀၀
အခန်း-၄	
ဆံတော်ပယ်၍ ရဟန်းပြုခင်း	၂၀၂
အနော်မာမြစ်တဖက်ကမ်းသို့ကူး၍ ဆံတော်ကို ပယ်ခြင်း	၂၀၂
ဆံတော်ကို အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ကောင်းကင်သို့ ပစ်မြောက်ခြင်း	၂၀၃
ဆံတော်မြတ်ကိုစူဠာမဏိစေတီတည်ထားခြင်း	၂၀၃
ဃဋိကာရဗြဟ္မာ ကစ်လွှဲသောပရိက္ခရာဖြင့် ရဟန်းပြုခြင်း	၂၀၄
ဝတ်လဲတော်ကို ဒုဿစေတီ တည်ထားခြင်း	၂၀၅
ဆန္နအမတ်ကို နေပြည်တော်သို့ ပြန်လွှတ်ခြင်း	၂၀၇
ကဏ္ဍကမြင်းကွယ်လွန်၍ နတ်သားဖြစ်ခြင်း	၂၀၈
ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ကြွချီတော်မူခြင်း	၂၀၉
အခန်း-၅	
အာဠာဝရနှင့် ဥဒကတို့ထံ နည်းခံသွေးနှေးခင်း	၂၁၉
အလောင်းတော်အား အာဠာဝရရဲ့ ပူဇော်ခြင်း	၂၂၄
အလောင်းတော်သူမြတ် အာဠာဝရထံမှ ဓမ္မဒါနခံခြင်း	၂၂၅
ဥဒကာ၏ကိုးဆရာကြီးထံ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်း	၂၂၇
အလောင်းတော်အား ဥဒကရဲ့ ပူဇော်ခြင်း	၂၃၀
ဥဒကဆရာကြီးထံမှ ဓမ္မဒါနခံခြင်း --	၂၃၁

ဟင်္သာ	စာမျက်နှာ
အခန်း-၆	
ခုက္ကရစရိယာကျင့်တော်မူခန်း	၂၃၃
ဥရုဝေလတောအုပ်သို့ကြွ၍ ခုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူခြင်း	၂၃၃
အလောင်းတော်၏ဥာဏ်၌ ဥပမာသုံးမျိုး ထင်လာပုံ	၂၃၄
ပဋ္ဌဝဏ္ဏတို့ အလောင်းတော်ထံ ရောက်ရှိ ဝတ်ပြုကြခြင်း	၂၃၇
ပဓာနအလုပ်ခုက္ကရစရိယာကို ကျင့်တော်မူခြင်း	၂၃၇
မာရ်နတ်လာ၍ ပြောကြားတားမြစ်ခြင်း	၂၄၇
မာရ်စစ်သည် ၁၀-ပါး	၂၅၃
အခန်း-၇	
ဘုရားဖြစ်တော်မူခန်း	၂၆၂
အကျင့်ပြောင်း၍ ကျင့်တော်မူခြင်း	၂၆၂
ပဋ္ဌဝဏ္ဏ ရဟန်း၀ါးဦးအလောင်းတော်ကို ဖူန်ခွါသွားကြောင်း	၂၆၄
ဘုရားအလောင်း၏ အိပ်မက်ကြီး၀ါးပါး	၂၆၅
မှတ်သားဖွယ် အိပ်မက် မက်ခြင်းအကြောင်း လေးပါး	၂၆၇
နတ်များအမှုက်ထွက်၍ အိပ်မက်အလွဲလွှဲ ပြသောဝတ္ထု	၂၆၉
အိပ်မက်ကြီးများကို ကိုယ်တော်တိုင် နိမိတ်ဖတ်ခြင်း	၂၇၀
သုဇာတာ ဃနာန္ဒီဆွမ်းကပ်လှူခြင်း	၂၇၁
နေမင်းမိ ဝသဝတ္တီမာရ်နတ်ကို အောင်မြင် တော်မူခြင်း	၂၇၂

ဗဟိုကဏ္ဍ	စာမျက်နှာ
ဗာရိန္ဒတ်သား လာမည့်ဆိုလျှင်-ကြိုတင် ဖြစ်ပေါ်သော နိမိတ်ဆိုးကြီးများ	၂၈၅
ဗာရ်နတ်သား လက်နက်ကိုးမျိုး လွှတ်ခြင်း	၂၈၇
ဗာရ်နတ်သား စက်လက်နက် လွှတ်ခြင်း	၂၉၀
အောင်ဧယျဝန္ဒနာဂ ဣသာပါဠိနိသယ	၂၉၁
အလောင်းတော်၏ ကရုဏာ	၂၉၃
ပု,ဒိ,အာ-ဝိဇ္ဇာသုံးပါးကို ရတော်မူခြင်း	၃၁၃
နတ်ပြဟ္မာတို့ ကြိုးစားပူဇော်ဖလခြင်း	၃၁၅
အလောင်းတော် စိတ်အစဉ်မှာ ဂုဏ်အင်္ဂါ ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း	၃၂၀
(၁) ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ်ကို ရတော်မူခြင်း	၃၂၄
(၂) ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဏ်ကို ရတော်မူခြင်း	၃၂၆
(၃) အာသဝက္ခယဉာဏ်ကို ရတော်မူ၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း	၃၂၈
ဖါရမီတော်များ၏ ကျေးဇူးကြီးမားလှပုံ	၃၃၀
မဟာဝဇိရဝိပဿနာတရား ပွါးတော်မူခြင်း	၃၃၄
အထက်မဂ်ဖိုလ်တို့ကိုရ၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း	၃၃၉
မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး	၃၄၂
ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ အုံ့ညြိမ္ဘယ်တို့ ဖြစ်ရပါလာခြင်း	၃၅၀
ဥဒါနိုးကျူးရန်တော်မူခြင်း	၃၅၁

အခန်း-၀

သတ္တဗာန စံနေတော်မူခန်း	၃၅၅
(၁) ပလ္လင် သတ္တာဟ	၃၅၅
(၂) အနိမိသ သတ္တာဟ	၃၆၂
(၃) ဓတ်မသတ္တာဟ	၃၆၃

မာတိကာ	စာမျက်နှာ
(၄) ရတနာဃရ သတ္တာဟ	၃၆၄
ဆမ္ဘဏ္ဍရံသိဝန္ဓနာဂါထာများ	၃၆၆
(၅) အဇပါလ သတ္တာဟ	၃၇၂
မာရ်နတ်မင်း လက်လျှော့အရှုံးပေးခြင်း	၃၇၅
မာရ်နတ်မင်း သမီးတို့ လာရောက် ဖြားယောင်းခြင်း	၃၇၉
တရားတော်ကို အရှိအသေပြုနေရန် အကြံပြုခြင်း	၃၈၇
(၆) မုစလိန္ဒ သတ္တာဟ ...	၃၉၀
(၇) ရာဇာယတန သတ္တာဟ	၃၉၃
တပုဿနှင့် ဘလ္လိကတို့ဒွေဝါဒိကသရဏဂုံ တည်ခြင်း	၃၉၄

အခန်း-၉

မြတ်စွာဘုရား တရားတော်၏နက်နဲပုံကို လေးနက်စွာ ဆင်ခြင်တော်မူခြင်း	၃၉၉
သဟမ္ပတိပြဟ္မာကြီး တရားဟောရန်တောင်းပန်လာခြင်း	၄၀၄
မြတ်စွာဘုရား သတ္တလောကကိုကြည့်ရှုတော်မူခြင်း	၄၀၇
ဓမ္မစက္ကြာတရားဟောရန် မိဂဒါဝုန်သို့ ကြွတော်မူခြင်း	၄၁၁
ဥပကတက္ကတွန်းနှင့် တွေ့တော်မူခြင်း	၄၁၅
ဥပကဝတ္ထု အကျဉ်းချုပ်	၄၁၇
စာပါအကြောင်း အကျဉ်းချုပ်	၄၂၂
မိဂဒါဝုန်သို့ ရောက်တော်မူခြင်း	၄၂၂

အခန်း-၁၀

သာဝတ္ထိရန်နှင့်ဟေမဝတနတ်မင်းတို့အကြောင်း	၄၃၀
ဓမ္မဝါဒီရဟန်းနှင့် အဓမ္မဝါဒီရဟန်းတို့၏ ဝိနည်းမှုခင်း ---	၄၃၄
ကတိကဝတ်ထားကြခြင်း	၄၃၉

မာတိကာ	စာမျက်နှာ
နတ်မင်းနှစ်ဦးတို့ ကောင်းကင်၌ တွေ့ဆုံကြခြင်း	၄၄၂
ကာဠဒေဝီအမျိုးသမီး သောတာပန်တည်ခြင်း	၄၅၇
နတ်စစ်သူကြီးနှစ်ဦးတို့ ဘုရားထံမှောက် ရောက်ရှိကြခြင်း	၄၅၉
နတ်ဘီလူးများ သောတာပန်တည်ကြခြင်း	၄၆၈
ထုတိဂါထာများရွတ်၍ နတ်ဘီလူးတို့ ပြန်သွားကြခြင်း	၄၇၁

အခန်း-၁၁

မောနေယျအကျင့်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်း	၄၇၅
အရှင်နာလဂ၏ အလိုနည်းခြင်းသုံးပါး	၄၉၇
အရှင်နာလက ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း	၄၉၉
မောနေယျပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးနှင့် အရှင်နာလက ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ခြင်း	၄၉၉
ဓာတ်တော်များကို စေတီတည်ခြင်း	၅၀၀

အခန်း-၁၂

ယသသူဌေးသား ရဟန်းပြုခြင်းအကြောင်း	၅၀၀
ဒါနကထာ	၅၀၄
သီလကထာ	၅၀၆
သဂ္ဂကထာ	၅၀၇
မဂ္ဂကထာ	၅၀၈
ကာမာနံအာဒီနဝနှင့် နေက္ခမ္မေအာနိသံသ ကထာ	၅၀၉
ယသသူဌေးသား သောတာပန်တည်ခြင်း	၅၁၀
ဖခင်သောတာပန်တည်ခြင်းနှင့် သား ရဟန္တာဖြစ်ခြင်းအကြောင်း ...	၅၁၂
ယသသူဌေးသား ရဟန်းပြုခြင်း	၅၁၇

စာမျက်နှာ

မိခင်သုဇာတာနှင့် ဇနီးဟောင်းတို့ သောတာပန်
တည်ကြခြင်း ၅၁၀
အရှင်ယသ၏ သူငယ်ချင်းဟောင်း ငါးကျိပ်လေးဦးတို့
ရဟန်းပြုကြခြင်းအကြောင်း ၅၂၀
သူငယ်ချင်းငါးကျိပ်တို့ ရဟန်းပြုကြခြင်း ၅၂၃
အရှင်ယသတို့၏ ရှေးကောင်းမှုအကြောင်း ၅၂၆

အခန်း-၁၃

ရဟန္တာပြောက်ကျိပ်ကို သာသနာပြုလွှတ်တော်မူခြင်း
အကြောင်း ၅၂၇
မာရ်နတ်လာ၍ အဟန့်အတား ပြောကြားခြင်း ၅၃၀
သရကဏ်သုံးပါးဖြင့် ရှင်ရဟန်းပြုရန် ခွင့်ပြုခြင်း
အကြောင်း ၅၃၃
ဒုတိယအကြိမ် မာရ်နတ်လာ၍ဟန့်တားပြန်ခြင်း ၅၃၆
ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီနောင်ညီမင်းသား သုံးကျိပ်တို့ ရဟန်းပြုခြင်း
အကြောင်း ၅၃၉

အခန်း-၁၄

ရဟန်းသုံးကျိပ် ရှင်တရောင်တို့ကို ချေချွတ်မှုတော်မူခြင်း
အကြောင်း ၅၄၃
အနုရုဒ္ဓက စိစစ်ချက် ၅၆၄
ဥရုဝေလကဿပ တပည့်ငါးရာနှင့် ရဟန်း
ပြုခြင်း ၅၇၁
နဒီကဿပ တပည့်သုံးရာနှင့် ရဟန်းပြုခြင်း ၅၇၄
ဂယာကဿပ တပည့်နှစ်ရာနှင့် ရဟန်းပြုခြင်း ၅၇၆
အာဒိတ္တပရိယာယ သုတ္တန်ကို ဟောကြားတော်
မူခြင်း ၅၇၈

ဇာတိကာ စာမျက်နှာ

အခန်း-၁၅

မြတ်စွာဘုရားရာဇပြေါဟ်သို့ကြွရောက်တော်မူခြင်းအကြောင်း ၅၇၉
ပုဏ္ဏားများ ယုံမှားသံသယဖြစ်ရှိကြခြင်း ၅၈၃
ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ တောင့်တချက်ငါးပါး ၅၈၈
ရာဇပြေါဟ်ပြည်တွင်း ဆွမ်းစားကြွတော်မူခြင်း ၅၉၁
ပရိသတ်ထူလှသဖြင့် သိကြားမင်းဆင်းလာခြင်း ၅၉၁
ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို
လှူဒါန်းခြင်း ၅၉၇
ဗိဟာရာနမောဒနာ ဆယ်ဂါထာ ၅၉၉
အရံဥယျာဉ်ကို ခံယူရန် ဆွဲပြုတော်မူခြင်း ၆၀၇
ထီရောဂဇဆုတ္တန်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်း ၆၀၇
သဒ္ဓါတရားရှိသည့် ဘဏ္ဍာစိုးစနီးမောင်နှံ ၆၁၁
စိတ်ထားဆိုးသော အတွင်းဝန်၏ဆွေမျိုးများ ၆၁၂
မြတ်စွာဘုရားကို ခမည်းတော်ထံ ပြန်ပို့ခြင်း ၆၁၂

အနုဒီပနီ ဖော်ကြောင်း

ကောလာယလ ငါးပါးအကြောင်း .... [က]
(၁) ကပ္ပကောလာဟလ .... [ကာ]
(၂) စဏ္ဍဝတ္ထိကောလာဟလ .... [ကာ]
(၃) ဗုဒ္ဓကောလာဟလ .... [ကိ]
(၄) မင်္ဂလကောလာဟလ .... [ကိ]
(၅) မောနေယျကောလာဟလ .... [ကု]
နတ်ကျီစုတောခါနီးဌ ထင်လာသော ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါး [ကူ]
ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါးနတ်တိုင်းလည်းမဖြစ် [ကေ]
ဒုတိယအရှယ်၌ ပဝိသနွေယ္ယခြင်းအကြောင်း .... [ကဲ]
ဗောဓိသတ္တဝါ ဒေဝဒဟအသွား မှတ်သားဖွယ်ရာ [ကော]
ဘုရားအလောင်း မွေးမြင်ပုံခြင်းရာ မှတ်သားဖွယ် [ကံ]

မာတိကာ	စာမျက်နှာ
ကာဌဒေဝိလ ရှင်ရသေ့အကြောင်း	....[ကား]
ဘုရားအလောင်းတော်၏ မျိုးဆက်ဆွေစဉ် ရာဇဝင်	
အကျဉ်းချုပ်	.... [ခါ]
အမည်သုံးပါးရခြင်း	.... [၃]
သြဂ္ဂါကမင်းအကြောင်း	.... [၈]
ကပိလဝတ်ပြည် တည်ထောင်ကြခြင်း	[၇]
သက္ကသာကီဝင်ဟု ဖြစ်ပွါးလာခြင်း	[၈ဝ]
ကောလိယပြည် တည်ထောင်ခြင်းအကြောင်း	[၈]
ဒေဝဒဟပြည် တည်ထောင်ကြောင်း	[၈ါး]
ဥက္ကာမုခသာကီဝင်မင်းဆက်အကြောင်း	[စ]
မြတ်စွာဘုရား၏ဘိုးတော် အဋ္ဌနမင်းကြီး သက္ကရာဇ် ဖြိုခြင်းအကြောင်း	.... [ယ]
သက္ကရာဇ်+သကရာဇ်၊ ကောဇာ+ဂေါဇာ ရေးထုံးများအကြောင်း	.... [ယ]
ကလိယုဂ်နှင့်သက္ကရာဇ်အသုံး	.... [ယာ]
ကရိုက်ဌက်မင်း၏ အသံသာယာပုံနှင့် အသန္ဓိမိတ္တာ မိဖုရားဝတ္ထု	....[ဃ]
လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏	
အကြောင်းကံစသည်များ	....[ဃော]
ဖဝါးတော်ညီညာကြောင်း	.... [ဃား]
ဖဝါးတော်ဝယ် တရုဏ်ရှစ်ကွက် စက်လက္ခဏာ ပါရှိကြောင်း	.... [c]
ဖနောင့်,လက်ချောင်း,ခြေချောင်းတော်သွယ်၍ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်တော်ရှိကြောင်း	[cါ]
အနှီရာယ်မပြုနိုင်သော တရားလေးပါး	.... [ဍ]
ကမ္မ,ကမ္မသရိက္ခက စသည်လေးချက်	.... [ဍ]
ခုနစ်ဌာန အသားတော်ပြည့်ဖြိုးကြောင်း	.... [ဏ]

မာတိကာ	စာမျက်နှာ
လက်ခြေနှုးညံ့၍ ရွှေဘာကွန်ရက် ခက်သကဲ့သို့ ရှိတော်မူကြောင်း	[၄]
မျောက်တော်မြင့်၍ မွေးညှင်းတော်ပျံကြောင်း	[၆ [
ကျီမည်သောသားကဲ့သို့ လုံးဝန်းတင့်တယ် သော သလုံးတော်ရှိကြောင်း	[၈]
သိမ်မွေ့သော အရေတော်ရှိကြောင်း	[၈]
ရွှေရောင်မယွင်း ဝါဝင်းသောအဆင်း ရှိကြောင်း	[၁]
အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သည့် ယောက်ျား နိမိတ်ရှိတော်မူကြောင်း	[၁]
အလံအရပ်ညီမျှ၍ ရပ်တော်မူလျက် မညွှတ်ပဲ ခူးဝန်းကိုသုံးသပ်တော်မူနိုင်ကြောင်း	[၁]
ကိုယ်တော်ပြည့်ဖြိုး၍ ရေစီးကြောင်းမထင်သော ကျောပြင်ရှိကာ လည်တိုင်လည်း ဖြိုးတော် မူကြောင်း	[၈]
အရသာကြော ၁၀၀၀-တို့ အဖျားထောင်၍ လည်ခ်ွန်စွပ်လျက်ရှိကြောင်း	[၈]
မျက်လုံးတော်အလွန်ညို၍ မျက်တောင် မွေးတော် အလွန်နုကြောင်း	[၈]
သင်းကျစ်တော် အသားလွှာ ပါရှိကြောင်း	[၈]
မွေးတွင်းတခုစီ၌ မွေးညှင်းတော် တပင်စီနှင့် နဖူးတော်၌ ဥဏှာလုံမွေးရှင်တော် ပါရှိကြောင်း	[၈]
သွားတော် ၄၀-စေ့၍ သွားတော်မကျ သိပ်သဲစေ့စပ်ကြောင်း	[၈]

မာတိကာ	စာမျက်နှာ
ရှည်ပြန့်နုးညံ့သော လျှာတော်နှင့် အင်္ဂါရှစ်တန် ဗြဟ္မာကရုဏာသံ ရှိတော်မူကြောင်း	[၁၀၅]
လဆန်း ၁၂-ရက် လနှင့် ခြည်သော့မင်းကဲ့သို့ ပြိုးသော မေးတော်ရှိကြောင်း	[၁၁၈]
ညီညွတ်သော သွားတော်နှင့် ဖြူဖွေးသော စွယ်တော်လေးဆူရှိကြောင်း	[၁၁]
နီဂုံးချုပ် လက္ခဏာတော် ဘုရားရှိခိုး	[၁၁၁]
ဒုတိယ သ မဟာပုရိသလက္ခဏာ ဒီပနီကျော	[၁၁၁]

မဟာဗုဒ္ဓဝင် ဒုတိယတွဲ မာတိကာ

နှင့်

အနုဒီပနီ မာတိကာ ပြီးဆုံး။

နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာ

မဟာပုဒ္ဓဝင်

၃တိယတွဲ

ဂေါတမဗုဒ္ဓဝင်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဗုဒ္ဓရတနာ

အခန်း-၁

(က) အလောင်းတော်သေတကေတုနတ်သားအကြောင်း

ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်တို့၏ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလအတွင်းဌ ပွင့်တော်မူကြသော မြတ်စွာဘုရားပေါင်း နှစ်ကျိပ်ခုနစ်ဆူတို့တွင် ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားအစ ကဿပ မြတ်စွာဘုရား တိုင်အောင် နှစ်ကျိပ်လေးဆူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အထံတော်တို့ဌ "ဤသူကား လူသုံးပါးတွင် ဘုရားစင်စစ် ကေန်ဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောကြားကျူးညီတ် နိယတဗျာဒိတ်ပန်းကို ဆင်မြန်းပန်ယူတော်မူခဲ့၍ ပါရမီ, စာဂ, စရိယကျင့်ဝတ်တို့ကို လေးအသင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်းကြာအောင် ရှေးဆိုအပ်ပြီးသည့်

ဘာဝနာလေးပါးတို့ဖြင့် ပွါးများအားထုတ်တော်မူကာ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း တရားကောင်းအလုံးစုံတို့ ကိုလုံပြည့်ဝခြင်း အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်တော်မူသဖြင့် ပါရမီဖြည့်ရာကာလ ဘဝအားလုံးတို့၏ အဆုံးသတ်ဖြစ်သော ဝေဿန္တရာမင်းမြတ် ဘဝ၌ အသက် မရှိသော မဟာပထဝီ မြေကြီးကို စင်လျက် ခုနစ်ကြိမ် တိုင်တိုင် ယိမ်းယိုင် ငြိမ့်ငြိမ့် တသိမ့်သိမ့် တုန်လှုပ် ချောက်ချားအောင် ထူးခြားလွန်ကဲ အံ့အဲမဆုံး တုန်ရှန်းမထင် အထွတ်တင်သကဲ့သို့ ကျင့်စဉ်တော်မြတ် အရပ်ရပ်တို့ကို ကမ္ဘတ်ပိတ်ဖုံး နိုဂုံးချုပ်ဖြည့်ကျင့်တော်မူလျက် အသက်တမ်းအတိုင်း တည်နေပြီးလျှင် စုတေသောအခါ တုသိတာနတ်ပြည်၌ အလောင်းတော်တို့၏ ခမ္ဘာတာအတိုင်း နတ်တကာတို့ထက် နှစ်သက်ဖွယ်ရာ လွန်သာထူးကဲသော (၁) အသက်ရှည်ခြင်း၊ (၂) အဆင်းလှခြင်း၊ (၃) ချမ်းသာကြီးခြင်း၊ (၄) စည်းစိမ် အခြေအရံ များမြတ်ပေါများခြင်း၊ (၅) အစိုးရခြင်း၊ (၆) သုံးဆောင်ခံစားအပ်သော ရူပါရုံတို့ သာလွန်ခြင်း၊ (၇) သဒ္ဒါရုံတို့ သာလွန်ခြင်း၊ (၈) ဂန္ဓာရုံတို့ သာလွန်ခြင်း၊ (၉) ရသာရုံတို့ သာလွန်ခြင်း၊ (၁၀) ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ သာလွန်ခြင်းတည်းဟူသော ဂုဏ်ကျေးဇူးဆယ်ပါးတို့ဖြင့် အခြားသော နတ်တို့ကို လွှမ်းမိုးသာလွန်သည့် **သေတကေတု** အမည်တော်ရှိသော နတ်သားဖြစ်တော်မူလေ၏။

(ဤအရာ၌ "မဟာသမုဒ္ဒြာရေအစုသည် စကြဝဠာတောင်မှ စ၍ အစဉ်သဖြင့် နက်ဝှမ်းရှိသ၊ားရာ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေသို့ ရောက်သောအခါ ထိုရေအထုကား ယူဇနာပေါင်း ၂၅၀သောင်းလေးထောင် အနုက်ရှိသည်"ဟူ၍ ပြောလိုက်လျှင် လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားဆင်ခြင်သည်ရှိသော် ထိုမဟာသမုဒ္ဒြာအတွင်းရှိ ရေပေါက်တို့မှာ ဤ၌ ဤမျှဟု ဂဏန်းမချနိုင်အောင် များပြောက်လှ၏ဟု သိရသကဲ့သို့၊ ထို့အတူပင် "မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် လေးအသင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်းကြာအောင် ပါရမီ, စာဂ, စရိယတရားတို့ကို ဘာဝနာလေးပါးဖြင့် မနားမနေ ပြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သည်"ဟူ၍ အချုပ်စကား အကျဉ်းမျှ ပြောကြား ရေးသားသည်ကို ဖတ်ရှု နာကြားရသော သူတော်စင်တို့သည် ထိုလေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ကာလအတွင်း မဟာသမုဒ္ဒြာရေပေါက်တို့ထက် မရေမတွက်နိုင်အောင်ပင် များလှစွာသော ဘဝ

အပြစ်တော်တို့၌ အလောင်းတော်သည် ပါရမီတရားတို့ကို ဘဝများ ပွါးမျှားတော်မူခဲ့ရသည်ဟု လေးနက်စွာ ဆင်ခြင်၍ အလောင်းတော်၏ စရိယဂုဏ်တို့ကို ကြည်ညိုကုန်ရာ၏။)

ဗုဒ္ဓကောလာဟလ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း

အလောင်းတော် သေတကေတုနတ်သားသည် တုသိတာနတ်ပြည်၌ တုသိတာနတ်တို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့် နှစ်ပေါင်းလေးထောင်(၄၀၀၀)၊လူတို့၏အရေအတွက်အားဖြင့် နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ့်ခုနစ်ကုဋေ ခြောက်သန်း (၅۷۶၀၀၀၀၀) ကာလကြာအောင် ထိုတုသိတာနတ်တို့၏ အသက်တမ်းပြည့် ကြီးစွာသော နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာကို စံတော်မူလျက် နတ်သက်တမ်းစေ့ကုန်လုခါနီး၍ လူတို့အရေအတွက်အားဖြင့် နှစ်ပေါင်း တထောင်မျှသာ လိုသောအခါ သုဒ္ဓါဝါသပြဟ္မာကြီးတို့သည်—

> "အိုအချင်းတို့....ယနေ့မှနောက် နှစ်ပေါင်းတထောင်စေ့ရောက်သောအခါ၌လူ့ပြည်လောကဌ် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာ ဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူလိမ့်မည်"....

၎င်သို့ ကောင်းကင်မှ ဟစ်အော်ကြွေးကြော်ကြသောကြောင့် ၎င်လူ့ပြည်လောကဌ် "ဘုရားပွင့်တော် မူတော့မည်တဲ့....ဘုရားပွင့်တော်မူတော့မည်တဲ့"ဟူ၍ လူအများ အုတ်အုတ် ကျက်ကျက် ဂယက်ပြေး ပြောဆိုခြင်း တည်းဟူသော ဗုဒ္ဓကောလာဟလသည်* နှစ်ပေါင်း တထောင်ကပင် ကြိုတင်၍ ဖြစ်နှင့်လေသည်။

> (အလောင်းတော်နတ်သား၏ အမည်နှင့်စပ်၍ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော် ရတနာစက်မခက်ဌ်။ ။ယဒါဟ် တုသိတေ ကာယေ၊သန္တုသိတော နာမဟ် တဒါ။ ။ဟူ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် သန္တုသိတအမည်တော် ရှိကြောင်း သိရ၏။ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ, ဇာတကလင်္ကာရဋီကာတို့၌လည်း ၎င်ပါဠိတော်အတိုင်းပင် သန္တုသိတနတ်သားဟူ၍ပင် ဖွင့်ဆိုတော်မူကြ၏။ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ ပုဗ္ဗေနိဝါသကထာအဖွင့်,

---

* ကောလာဟလ ငါးပါးအကြောင်းကို အနုဒီပနီ၌ အကျယ်ပြုဆိုထားသည်။

မူလဝဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ဘလဘောရဝသုတ်အဖွင့်တို့၌ကား အလောင်းတော်နတ်သား၏ အမည်ကို သေတကေတုဟူ၍ ဖွင့်ဆိုတော်မူကြ၏။ ။ တထာဂတဥဒါနဒီပနီ မာလာလင်္ကာရဝတ္ထု ဇိနတ္ထပကာသနီစသော ရှေးမြန်မာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းပြု ဆရာစဉ်ဆက်တို့လည်း အလောင်းတော်နတ်သား၏ အမည်ကို သေတကေတုဟူ၍ပင် ရေးသားမိန့်ဆိုတော်မူကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ "သန္တုသိတ"ဟူသော အမည်မှာ တုသိတာနတ်ဘုံ ဌာနနှင့်စပ်၍ ရအပ်သော သာမညအမည်ဖြစ်သည်။ "သေတကေတု"ဟူသော အမည်မှာ အလောင်းတော် နတ်သား၏ ဝိသေသအမည်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဟူ၍ ဆရာတို့ မိန့်ဆိုတော်မူကြ၏။)

ဘုရားအလောင်းနတ်သားထံ တောင်းပန်ကြခြင်း

ဗုဒ္ဓကောလာဟလ = ဘုရားပွင့်တော်မူတော့မည်တဲ့-ဟူသော အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ပြောဆိုစကား ကြားသိကြရကုန်သဖြင့် စကြဝဠာပေါင်း တိုက်တသောင်းတို့၌ အသီးအသီး နေကြကုန်သော စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး သိကြားနတ်မင်း သုယာမနတ်မင်း သန္တုသိတနတ်မင်း သုနိမ္မိတနတ်မင်း ဝသဝတ္တီနတ်မင်း အသီးသီးတို့သည်ရင်း မဟာဗြဟ္မာကြီး အသီးသီး တို့သည်ရင်း တခုတည်းသော ဤစကြဝဠာတိုက်၌ တပေါင်းတည်း အတူတကွ စည်းဝေး တိုင်ပင်ကြပြီးသော် နတ်သက်တမ်း ဧကုန်ခါနီး၍ လူတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့် ခုနစ်ရက်မျှသာ လိုတော့သဖြင့် နတ်သက်ကြွေရန် ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါး* ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်နေသော အလောင်းတော် သေတမကေတု နတ်သား၏အထံသို့ အညီအညွတ် လာရောက်ကြကာ လက်အုပ်ချီမိုးကြလျက် ဤသို့ တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားကြကုန်၏—

> အို အလောင်းတော် အရှင်နတ်သား....အရှင်သည် ပါရမီ ဆယ်ပါးတို့ကို အပြည့်အစုံ ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့ ပါပြီ....ထိုပါရမီတို့ကို အရှင်နတ်သားသည် သိကြားမင်း စည်းစိမ် မာရ်နတ်မင်း စည်းစိမ် ဗြဟ္မာမင်း စည်းစိမ် စကြာမင်း စည်းစိမ်တို့ကို တောင့်တ၍ ဖြည့်ကျင့်ခဲ့သည်

---

* ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါးအကြောင်းကို အနုဒီပနီ၌ အကျယ်ဖော်ပြထားသည်။

> မဟုတ်ပါ၊ အရှင်နတ်သားသည် လောကသုံးပါးမှ ကိုယ်တော်တိုင် လွတ်မြောက်ကာ မျှားစွာသော လူနတ် ဗြဟ္မာတို့ကိုလည်း လွတ်မြောက်စေရန်အကျိုးငှါ သမ္မ-ညှတ ဥာဏ်တော်ကိုသာ ပန်ထွာတောင့်တ၍ ထိုပါရမီ တော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့ပါသည်၊ အို အလောင်း တော် အရှင်နတ်သား....ဘုရားဖြစ်ရန် အချိန်တန်ပါပြီ၊ ယခုအခါကား အရှင်နတ်သား ဘုရားဖြစ်ဖို့ရာ အချိန် အခါ မှန်လှပါသည်၊ အရှင်နတ်သားသည် လူ့ပြည် လောက မယ်တော်ဝမ်းဌ ဖြစ်တော်မူပြီးလျှင် လူသုံးပါးဌ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်တော်မူကာ နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းကို သံသရာမှ ကယ်တင်၍ သေခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်တရားကို ဟောကြားသိစေတော်မူပါလော့—

ဟူ၍ တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ကြည့်ခြင်းကြီး ငါးပါးကို ကြည့်တော်မူခြင်း

ဤသို့ စကြဝဠာပေါင်း တိုက်တသောင်းမှ အညီအညွှတ် လာရောက် စည်းဝေး တောင်းပန်ကြသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း တို့အား အလောင်းတော် သေတကေတုနတ်သားသည် အဆော တလျင် ပဋ္ဌာန်ဥာဏ်ဝန်ခံချက်ကို မပေးသေးပဲ ရှေးရှေးသော ဘုရားအလောင်းတော်တကာတို့ ကြည့်ရှုမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်သည့်—

(၁) ဘုရားဖြစ်ရာ ခေတ်အခါကာလကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ခြင်း၊

(၂) ဘုရားဖြစ်မှင့်ရာကျွန်းကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ခြင်း၊

(၃) ဘုရားဖြစ်မှင့်ရာ အရပ်ဒေသကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ခြင်း၊

(၄) (ပဋ္ဌိမဘာဝသား) ဘုရားအလောင်းတော်တို့ ဖြစ်တော်မူရာ အမျိုးကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ခြင်း၊

(၅) ဘုရားအလောင်းမယ်တော်၏ အရှယ်တော်အပိုင်း အခြားကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ခြင်း—

ဤကြည့်ခြင်းငါးပါးတို့ကို ကြည့်တော်မူ၏။

(၁) ဤကြည့်ခြင်းကြီး ငါးပါးတို့တွင် "လူပြည်လောကဌ် ဘုရားဖြစ်မှင့်ရန် အချိန်အခါတန်ပြီလော၊ မတန်သေးလော"ဟု ရှေးဦးစွာ အခါကာလကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်တော်မူ၏။ ထိုသို့ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်တော်မူရာ၌ လူတို့၏ အသက်တမ်း အနှစ်တသိန်း အထက် ပွါးတက်ရှည်လျားသော ကာလသည် မြတ်စွာဘုရား များ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြရာ အခါကာလမဟုတ်၊ အကြောင်းသော် ကား....ထိုအသက်တမ်း အနှစ်တသိန်းမှ အထက်ကာလ၌ အသက် တမ်း အလွန်ရှည်လွန်းလှသဖြင့် သတ္တဝါတို့အား ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းဆင်းရဲ, အိုရခြင်းဆင်းရဲ, နာရခြင်းဆင်းရဲ, သေရ ခြင်း ဆင်းရဲတို့သည် မထင်ရှားကုန်ချေ။ ထိုရှည်လျားလှသော အသက်တမ်းကာလ၏ ဖုံးလွှမ်းကာကွယ်မှုကြောင့် ထိုဆင်းရဲအစု ကို လူတို့ မမှေလျော့၍ နေကြလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့ ဟောကြားရမည့် တရားဒေသနာတော်မှာလည်း မမြဲခြင်း အနိစ္စ လက္ခဏာ, ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခလက္ခဏာ, အစိုးမပိုင်ခြင်း အနတ္တ လက္ခဏာတို့မှ လွတ်ကင်းသည်ဟူ၍ မရှိ၊ အကယ်၍ အသက် တသိန်းတမ်း၏ အထက်၌ မြတ်စွာဘုရားတို့ ပွင့်တော်မူကြကာ အနိစ္စသဘောတရား, ဒုက္ခသဘောတရား, အနတ္တသဘောတရား တို့ကို ဟောကြားတော်မူကြလျှင်လည်း ကြားနာကြသူ ထိုခေတ် လူတို့သည် "ဘာတွေကိုများ ဟောကြား နေကြပါလိမ့်" ဟူ၍ မဝေနိုင်မခွဲနိုင်ဖြစ်ကာ နာကြားကြမည် သက်ဝင်ယုံကြည်ကြမည် မဟုတ်ချေ၊ တိုသို့ မနာကြား မယုံကြည်ကြလျှင်လည်း သစ္စာ လေးပါး တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြမည်မဟုတ်ချေ။ သံသရာ ဝဋ်မှ လွတ်မြောက်စေနိုင်သော လက္ခဏာရေးသုံးပါး တရား ဒေသနာကို မသက်ဝင် မယုံကြည်သူတို့အား ဟောကြား၍လည်း သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးမပြီး အချည်းနှီးသာ ဖြစ် လေရာ၏၊ ထို့ကြောင့် အနှစ်တသိန်းအထက် အသက်တမ်း ရှည်

လျားသော ကာလသည် မြတ်စွာဘုရားများ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြရာ **အခါ**ကာလမဟုတ်။

ယူတို့၏ **အသက်**တမ်း **အနှစ်**တရာအောက် ဆုတ်ယုတ်တိုးတောင်းသော ကာလသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားများ **ဖြစ်ပွင့်**တော်မူကြရာ **အခါ**ကာလမဟုတ်၊ **အကြောင်း**သော်ကား....ထို**အနှစ်**တရာတမ်း၏ အောက်ဖြစ်သောကာလ၌ ဖြစ်ပွါးကြ**သော**သတ္တဝါတို့သည် ကိလေသာတရား များပြားထူပြောကြကုန်**၏**၊ ကိလေသာတရား များပြားထူပြောကြ**သော** သူတို့အား ဟောကြားပြသ ပေးဝေ**အပ်**သော ဘုရား အဆုံးအမတော်သည် ရေအပြင်၌ ဒုတ်ချောင်းဖြင့် ရေးခြစ်**အပ်**သော အရေးအသားပမာ ရှည်လျားကြာမြင့်စွာ မတည်တံ့ပဲ လျင်မြန်စွာ ပျောက်ပြယ် ကင်းကွယ်လေရာ၏၊ ထို**ကြောင့်** လူတို့၏ **အသက်**တမ်း **အနှစ်**တရာ**အောက်** ဆုတ်ယုတ်တိုးတောင်းသော ကာလသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားများ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြရာ **အခါ**ကာလမဟုတ်။

လူတို့၏ **အသက်**တမ်း **အနှစ်**တသိန်းတမ်းနှင့် **အနှစ်**တရာတမ်း ဤ**နှစ်**တမ်းတို့ပါ **အပါ**အဝင် **အကြား**ဖြစ်သော **အခါ**ကာလသည်သာလျှင် ဇာတိ ဇရာ မရဏာ တရားတို့လည်း ထင်လွယ်,လက္ခဏာရေးသုံးပါး သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက်ကြောင်းတရားကို ဟောကြား**၍**လည်း သိလွယ်, သတ္တဝါတို့ သန္တာန်၌ ကိလေသာလည်း မထူပြောလွန်းသဖြင့် ဓော်ပြရာပါ **အနှစ်**တသိန်းတမ်းမှစ၍ **အောက်**, **အနှစ်**ဘရာတမ်းမှစ၍ **အထက်** ဖြစ်**သော** **အသက်**တမ်း ကာလသည်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားတို့ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြရာ ကာလမည်ပေ၏။ (**အလောင်း**တော် **နတ်သား**ကို **နတ်**ဗြဟ္မာ**အ**ပေါင်းတို့**တောင်း**ပန်**သော**အခါ**၌**လည်း**လူ**တို့**၏** **အသက်**တမ်း **အနှစ်** **တရာ**ကာလ ဖြစ်လေသည်။) ထို**အခါ** **အလောင်း**တော် **သေတကေတု** **နတ်သား**သည် "**ဤ**အခါ**ကား**ဘုရားဖြစ်ရန် **လျော်**ကန်**လျောက်**ပတ်**လ**သော **အခါ**ကာ**ल**ပေတည်း"ဟု ပိုင်ခြားထင်ထင် ဘုရားဖြစ်ရန်ကာလကို **ထင်ရှား**သိ**မြင်**တော်**မူ**ले**၏**။

(၂) ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားတို့ ဖြစ်ပွင့်တော်မူရာကျွန်းကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်တော်မူပြန်သော် ကျွန်းငယ်ငါးရာစီ အခြံအရံရှိသော ကျွန်းကြီး လေးကျွန်းတို့အနက် ဇမ္ဗူသပြေပင် ပေါက်ရောက်ရာဖြစ်၍ တိုဇမ္ဗူသပြေပင်ဖြင့် မှတ်သားခေါ်ဆိုအပ်သော ဤဇမ္ဗူဒီပ်ကျွန်းကြီးဌာသာလျှင် ရှေးဘုရားရှင်တို့ ပွင့်တော်မူကြမြဲ ဖြစ်သည်ဟု ပိုင်းခြားထင်ထင် ဘုရားဖြစ်ပွင့်ရာ ကျွန်းကိုလည်း ထင်ရှား သိမြင်တော်မူလေ၏။

(၃) ထိုနောက် "ဇမ္ဗူဒီပ်ကျွန်းမည်သည် ကျယ်ဝန်းကြီးမားလှ၏၊ အတိုင်းအရှည်ပမာဏအားဖြင့် ယူဇနာပေါင်း တသောင်း ကျယ်ဝန်း၏၊ ဤမျှ ကျယ်ဝန်းလှသော ဇမ္ဗူဒီပ်ကျွန်းတွင် ရှေးဘုရားရှင်တို့သည် အဘယ်အရပ်ဒေသ၌ ပွင့်တော်မူကြသနည်း" ဟု ဘုရားဖြစ်ပွင့်ရာ အရပ်ဒေသကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်တော်မူပြန်သော် ဤဇမ္ဗူဒီပ်ကျွန်း၏ အလယ်အရပ်ဖြစ်သော မဇ္ဈိမဒေသကို "ရှေးဘုရားတို့ ပွင့်တော်မူရာ အရပ်ဒေသဖြစ်သည်" ဟူ၍ ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူ၏။

(**မဇ္ဈိမဒေသဟူသည်မှာ**— အရှေ့အလား ဂဇင်္ဂလမည်သော နိုဂုံး၏ အရှေ့ဘက် အင်ကြင်းပင်ကြီး၊ အရှေ့တောင်အလား သလ္လဝတီမြစ်၊ တောင်အလား သေတကဏ္ဏိကမည်သော နိုဂုံး၊ အနောက်အလား ထူဏမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၊ မြောက်အလား ဥသိရဒ္ဓဇတောင်၊ ဤနယ်နိမိတ်ငါးရပ်တို့ဖြင့် သတ်မှတ်ပိုင်းခြားအပ်သော အလျားယူဇနာသုံးရာ၊ အနံယူဇနာ နှစ်ရာ့ငါးဆယ်၊ အဝန်းယူဇနာ ကိုးရာ အပိုင်းအခြားရှိသော အရပ်ဒေသကို ခေါ်၏။ ဤမဇ္ဈိမဒေသမှ အပြင်အပ ဖြစ်သော အရပ်ဒေသများသည် ပစ္စန္တရစ်အရပ် မည်၏။ မဇ္ဈိမဒေသ အရပ်အတွင်း၌သာလျှင် သမ္ဘည္ဓုမြတ်စွာဘုရားတို့သည်ရင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တို့သည်ရင်း အဂ္ဂသာဝက အသီတိမဟာသာဝက အရှင်မြတ်တို့သည်ရင်း စကြာမင်းတို့သည်ရင်း ထိုမှတပါး ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမား စည်းစိမ်ဥစ္စာများကြသည့် ခတ္တိယမဟာသာလ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ ဂဟပတိမဟာသာလတို့သည်ရင်း ဖြစ်ထွန်းကြစမြဲ ဖြစ်ကုန်၏။)

၁-သလလဝတီ (သီဟိုဠ်မှ)

ထိုမဇ္ဈိမဒေသ အလယ်ပိုင်း အရပ်ဌာနအတွင်း သက္ကတိုင်း အဝင်အပါ ကပိလဝတ်မင်းနေပြည်သည် ရှိ၏၊ ထိုကပိလဝတ်မင်းနေပြည်၌ ငါဖြစ်သင့်၏ဟူ၍လည်း အလောင်းတော်သေတ-ကေတုနတ်သားသည် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်တော်မူလေ၏။

(၄) ထိုနောက် ဘုရားအလောင်း ပဋ္ဌိမဘဝသားတို့ ပဋ္ဌသန္ဓေ တည်နေဖြစ်ပွါးရာ အမျိုးကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်တော်မူပြန်သော်—"ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့သည် ဘုရားဖြစ်မည့် ပဋ္ဌိမဘဝ၌ ကုန်သည်မျိုး သူဆင်းရဲမျိုးတို့၌ ဖြစ်တော်မမူကြကုန်၊ လူအပေါင်းတို့က အဦးအမြတ်ဟူ၍ သမုတ်အပ်သော မင်းမျိုး ပုဏ္ဏားမျိုးတို့၌သာလျှင် ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏။ မင်းမျိုးကို လူအပေါင်းတို့က အဦးအမြတ်ဟူ၍ သမုတ်ကြသော ခေတ်အခါ၌ ပဋ္ဌိမဘဝသား ဘုရားအလောင်းတို့သည် ထို အဦးအမြတ် သမုတ်အပ်သော မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏၊ ပုဏ္ဏားမျိုးကို လူအပေါင်းတို့က အဦးအမြတ်ဟူ၍ သမုတ်ကြသော ခေတ်အခါ၌ ပဋ္ဌိမဘဝသား ဘုရားအလောင်းတို့သည် ထိုအဦးအမြတ် သမုတ်အပ်သော ပုဏ္ဏားမျိုး၌ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏။ယခုအခါ၌ကားမင်းမျိုးကိုလူအပေါင်းတို့က အဦးအမြတ်ဟူ၍ သမုတ်အပ်၏၊ ထိုမင်းမျိုး၌ ငါဖြစ်ပေအုံ့။ ထိုမင်းမျိုးတွင်လည်း ကပိလဝတ် နေပြည်တော်၏ အရှင်ဖြစ်သော သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် ကမ္ဘာဦးအစ မဟာသမ္မတမင်းမြတ်မှ နှယ်ဇာတ်မပျက် ဆင်းသက်လာခဲ့သော အသမ္ဘိန္နခတ္တိယရာဇသက္ကသာကီဝင် မျိုးသန့်စင်သော ဘုရင်အထွတ်အမြတ် ဖြစ်ပေသည်၊ ဤသို့ မျိုးရိုးဆက်နှယ် စင်ကြယ်မှန်မြတ်သော သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် ငါ၏ ခမည်းတော်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်"ဟူ၍ ဘုရားဖြစ်ရာသော အမျိုးကို ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူလေ၏။

(၅) ထိုနောက် ဘုရားမယ်တော်ကို ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ပြန်သော်—"ဘုရား၏ မယ်တော်မည်သည်ကား လျှပ်ပေါ် လော်လည်ခြင်း အလျှင်းမရှိ၊ သေရည်အရက် သောက်စားခြင်း အလျှင်းမရှိ၊ ဘုရား၏ မယ်တော် ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမှု ပါရမီတို့ကို ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး ဖြည့်ကျင့်ခဲ့ပြီးသူ ဖြစ်ရ၏၊ ဘုရား

မယ်တော်ဖြစ်ရမည့်ဘဝကို ရရှိဖွားမြင်ခဲ့သည်မှ အစပြု၍ ငါးပါး သီလကို တရုံတခါမျှ မကျိုးမပေါက်စေပဲ အမြဲလုံခြုံစွာ စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းခဲ့သူသာ ဖြစ်ရ၏၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီးဖြစ်သော သိရိမဟာမာယာဒေဝီသည် ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော ကျေးဇူးဂုဏ် အင်္ဂါအပေါင်းတို့နှင့် ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံပေ၏၊ ဤသိရိမဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် ငါ၏မယ်တော် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်၊ (ထိုမယ်တော်ဖြစ်ထိုက်သည့် သိရိမဟာမာယာဒေဝီ၏ အသက်ကြွင်းကား မည်မျှရှိသနည်းဟု ဆက်၍ ဆင်ခြင် ကြည့်ရှုတော်မူလတ်သည်တွင်) ဆယ်လနှင့် ခုနစ်ရက်သာလျှင် မယ်တော်၏ အသက်ကြွင်းရှိတော့ကြောင်း ကောင်းစွာ ထင်ထင် သိမြင်တော်မူလေ၏။

နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား ဝန်ခံတောင်းပန်ခြင်း

ဤသို့အားဖြင့် ကြည့်ခြင်းကြီးငါးပါးတို့ကို ပိုင်းခြားစေဝ ကြည့်ရှုဆင်ခြင် သိမြင်တော်မူပြီးလတ်သော် အလောင်းတော် သေတဂေကတုနတ်သားသည် "ငါကား လူ့ပြည်လောက လူ့ဘဝသို့သက်ဆင်း၍ ဘုရားဖြစ်တော့အံ့" ဟု ကြံစည်ရည်မှတ် ဆုံးဖြတ်ပြုဘန်းတော်မူပြီးလျှင် တခဏသာ်းသော စကြဝဠာတို့ကမ္ဘာ လာရောက်တောင်းပန်ကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား—

"အို အချင်း နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့....ယခုအခါကား သင်တို့ တောင်းပန်ကြသည့်အတိုင်း အကျွန်ုပ် ဘုရားဖြစ်မိုးရန် အခါတန်ပေပြီ၊ သင်တို့သည် အလိုရှိရာသို့ သွားကြလေကုန်၊ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ပြည်သို့ သက်ဆင်း၍ ဘုရားဖြစ်တော့အံ့"—

ဟု ပဋိညာဉ် ဝန်ခံချက်ပေးတော်မူ၍ ထို နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ကို ပြန်လည်ဖခွါခွင့်ပြုပြီးလျှင် တုသိတာနတ်အပေါင်းတို့ ခြံရံလျက် ထိုတုသိတာနတ်ပြည်၌ရှိသော **နန္ဒဝန် ဥယျာဉ်**တော်သို့ ဝင်တော်မူလေ၏။

(ခ) နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော် အကြောင်း

သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ် အဋ္ဌကထာ နန္ဒနဝဂ် အစရှိသည်တို့၌ ဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်အကြောင်းကို ရေးသားဖော်ပြပေအုံ့–ဤနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်မည်သည်ကား ဝင်ရောက်လာတိုင်းကုန်သော နတ်တို့အား ပျော်ပါးနှစ်သက်စေတတ်သော ကြောင့် **နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်**ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်အပ်သည်။

ဤနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်သည် နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်လုံးမှာပင် အသီးသီးရှိပေ၏၊ အောက်အောက် နတ်ပြည်တို့၌ ရှိကြသော နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်များနှင့် အထက်အထက် နတ်ပြည်တို့၌ ရှိကြသော နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်များသည် နှစ်သက်စေတတ်ပုံ အကြောင်းအခြင်းအရာအားဖြင့် အလားတူချည်းပင် ဖြစ်ကြ၍ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ရှိသော နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်၏ အကြောင်းအရာကိုသာ ကျမ်းဝန်တို့၌ အကျယ် ဖွင့်ပြလေသည်။

ဤနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကား—ပုထုဇဉ်တို့ ဓလေ့ မြင်တွေ့ခံစား၍ မငြီး ရင်တီးလက်ခတ် စုတ်သပ်အံ့ဩ ပြောပရ၍ မကုန်နိုင်လောက်အောင်ပင် ရတနာနတ်ဖြစ် သစ်ပင်,ပန်းပင်,တုံ,ယာဉ်,ဝဲသော သုံးဆောင်ဖွယ် အဖြာဖြာတို့ဖြင့် သာယာဆန်းပြား ခမ်းနားတင့်တယ်သော ဌာနဖြစ်လေသည်။ အရွယ်အမျိုးမျိုး အဆင်းအမျိုးမျိုး အသံအမျိုးမျိုး သဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး အလံ့အရောင်အဝါအမျိုးမျိုး နတ်ကခြေသည် နတ်သဘင်သည် နတ်ပွဲအမျိုးမျိုး တီးမျိုး မှုတ်မျိုး က-ခုန်-သီ-ဆို-ဖျော်ဖြေမှုအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် မရိုးနိုင်လောက်အောင်ပင် အပြိုင်အဆိုင် သူ့ထက်ငါ တုပလျက် သမုဒယအာရုံ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထု အစုစုတို့ဖြင့် စတုဒိသာ ခင်းကျင်းသည့်ပမာ နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် မြူးထူးပျော်ပါးကြရာ ဌာနထူးတရပ် ဥယျာဉ်ကလာပ်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်လေသည်။

ဒိဗိတို့နတ်ပြည်၏ ကြက်သရေမင်္ဂလာ အဆင်တန်းဆာကြီး တခုအပြစ်ဖြင့် ကြည့်ရှုဖွယ် နားထောင်ဖွယ် နမ်းရှူဖွယ် စား

သောက်ဖွယ် တွေ့ထိဖွယ် ဤခံစားမှုလျော်ဖွယ်အာရုံ ကာမဂုဏ် ငါးချက်တို့ဖြင့် သက်ဝင်ရောက်ဆိုက်လာကြသော နတ်အပေါင်း တို့အား ရှင်လန်းခုံမက် နှစ်သက်စေနိုင်သော ဥယျာဉ်တော်မြတ် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်သည် နတ်သား နတ်သမီးတို့ နတ်ဘဝ မှ လျှောကျစုတေ သေလွန်ရခါနီး၌ စုတိနိမိတ်ကြီး ငါးပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကြောင့် မိမိတို့၏နတ်စည်းစိမ် ချမ်းသာ တို့ကို ပယ်ခွါစွန့်ပစ်ကာ သွားရတော့မည့်အရေးကို တွေးတော ဆင်ခြင်ကာ ပြင်းပြသည်းထန်စွာ ပူပန်ငိုကြွေးလျက် ရှိကြစေကာ မူ ထိုနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်သို့ ဝင်ရောက်လာမိသောအခါ ယခင်က ပင်ပန်းငိုကြွေး ပူဆွေး တောက်လောင်ခဲ့သမျှသော သောက ပရိ-ဒေဝမီးတို့သည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်၏ ဖျော်ဖြေမှုကို ခံစံရသဖြင့် တခဏမျှနှင့်ပင် ကင်းပကွယ်ပျောက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချမ်းသာကြည်လင် သက်သာစိတ် ဝင်ပြီးလျှင် ပျော်ရွှင်နှစ်သက်ရာ ဌာနကြီး ဖြစ်လေသည်။

မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မဆို ပင်ပန်းငိုကြွေး ပူဆွေး တောက်လောင်လျက် လာရစေကာမူ ထိုနန္ဒဝန် ဥယျာဉ်တော် အတွင်း ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်မိသောအခါ သာယာနှစ်သက်ဖွယ် သော အာရုံတို့၌ ခုံမင်ဝင်စား ပျော်ပါးရင်းအချိန်မှာပင် နေအရှိန် အင္ဂေကျောက်၌ သွေ့ခြောက်ပျက်ကြေ ကွယ်ပျောက်လေရသော ဆီးနှင်းစု ဆီးနှင်းခဲကဲ့သို့ရင်း၊ လေအဟုန်တိုက်ခတ်ဆော်သွေး၌ ငြိမ်းအေးသောဆိမ်းတောက်ကဲ့သို့ရင်း ပူပန်သောက ကြောင့်ကြ ခပ်သိမ်းတို့သည် တခဏနှင့်ပင် ကွယ်ပ ငြိမ်းအေးရလေတော့ သည်။ "လောကဌ် ကောင်း၏ဟု သမုတ်အပ်သော ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့၏ စုဝေး တည်နေရာ ဖြစ်သော နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်သို့ မရောက်ဘူးသောသူသည် လောကဌ် ချမ်းသာသည်ဆိုသော သဘောကို နားမလည်နိုင်"ဟူ၍ ပြောဆို ရလောက်အောင်ပင် ကာမဘုံသား ပုထုဇန်များအတွက် နှစ်သက် ဖွယ်ရာအာရုံတို့ စုပုံတည်နေရာ လွန်စွာတင့်တယ်လှပေသည်။

ဝိနည်းသာရတ္တဒီပနီဋီကာ၊ပ၊ မျက်နှာ (၂၆၇) ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ အဖွင့်၌ "တာဝတိံသာနတ်ပြည်ရှိ နန္ဒဝန် ဥယျာဉ်တော်သည် ပဒုနာခြောက်ဆယ်မျှ ကျယ်ဝန်းသည်၊ (ဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် ယူဇနာ၀ါးရာ ကျယ်ဝန်းသည်၊) နတ်သစ်ပင် အမျိုးပေါင်း တထောင်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ တန်းဆာ ဆင်အပ်သည်" ဟူ၍ ဖွင့်ပြထားသည်။

ဗိနာလက်ာရဋီကာ တိုဝိဓဗုဒ္ဓခေတ္တအဖွင့် စာမျက်နှာ(၉၀)၌ "ထိုနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည် သုဒဿနနန်းမြို့တော်၏ အရှေ့ဘက် မျက်နှာ၌ ရတနာ အတိပြီးသော တံတိုင်း မီးတား တံခါးတုရိုက်တိုင်တို့ဖြင့် ခြံရံအပ်၏၊ အဝန်းယူဇနာ တထောင်ရှိ၏၊ နတ်တို့ နစ်သက်မွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရာ ဖြစ်၏၊ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်နှင့် သုဒဿန မြို့တော်၏ အကြားဌာ မဟာနန္ဒာကန်တော် စူဠနန္ဒာကန်တော်တည်းဟူသော ၂၂ ရေကန်တော် နှစ်ခုတို့လည်း ရှိကုန်၏၊ ထိုရေကန်တော်တို့ကား အရစ်တက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း၍ ဂရမျက်နှာ အနေအားဖြင့် စိမ်းလဲ့ညိုမှောင်သော အဆင်းအရောင်ကို ဆောင်ကုန်လျက် မြို့တိမ်ကင်းစင်သော ကောင်းကင်ပြင်နှင့် တူကုန်၏" ဤသို့စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြထားသည်။

အလောင်းတော် နတ်သက်ကြွေရန် အခါရောက်ခြင်း

အလောင်းတော် သေတကေတု နတ်သားသည် ထိုနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်သို့ ဝင်လာရောက်ရှိတော်မူလတ်သော် အတူတကွ ခြံရံလိုက်ပါလာကြသော တုသိတာဘုံသား နတ်သား နတ်သမီးတို့က အလောင်းတော်နတ်သားကို—

> "အရှင် နတ်သားသည် ဤနတ်ပြည်မှ စုတေသော် ကောင်းမှု ကုသိုလ်ရှင်တို့၏ လားရောက်ရာ သုဂတိဘုံ ဘဝသို့သာ သွားရောက်တော်မူပါလေ"—

ဟု ပြောဆိုကြကုန်၍ ရှေးကပြုဘူးသော ကောင်းမှု ကုသိုလ်တို့ကို အဖန်ဖန် ကြံတွေးအောက်မေ့စေကြကုန်လျက် အလောင်း

တော်နတ်သားကို ဝန်းရံကြကာ ထိုနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်အတွင်းမှ လှည့်လည်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ရှေးကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံတို့ကို အဖန်ဖန် ကြိုတွေးအောက်မေ့ရန် ဆော်ဖန် တိုက်တွန်းကြသော နတ်အပေါင်းတို့ ခြိုရံလျက် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်အတွင်းမှ လှည့်လည်တော်မူစဉ်ပင်လျှင် အလောင်းတော်သေတကေတုနတ်သား၏ စုတေရန် (နတ်သက်ကြွေရန်) အချိန်ကာလ စေ့ရောက်ခဲ့လေသည်။

(၈) ပဒ္ဓိသန္ဓေ တည်နေကြောင်း

ထိုသို့ အလောင်းတော် သေတကေတုနတ်သား၏ စုတေရန် အချိန် စေ့ရောက်သော ကာလ၌ သိရိမဟာမာယာဒေဝီသည် လည်း ကပိလဝတ်ပြည် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ အဂ္ဂမဟေသီမိဖုရားခေါင်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် အလွန်ကြီးကျယ်သော ထီးနန်း စည်းစိမ်ကို ခံစားစံနေတော်မူရာ အရွယ်တော်အားဖြင့် မဇ္ဈိမဝယ-ဟု ခေါ်သော ဒုတိယ အရွယ်တော်၏ ကဘိယကောဋ္ဌာသ=သုံးခုမြောက် အသက်ပိုင်းသို့* ရောက်ဆဲဖြစ်လေသည်။ ။ (ထိုအခါကားလူတို့၏ အသက်တမ်းမှာ တရာတမ်းကာလဖြစ်၍ သိရိမဟာ-မာယာဒေဝီ၏ အသက်တော်သည် ငါးဆယ့်ငါးနှစ် လေးလခန့် ရှိသောအခါ ဖြစ်၏။ သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း၌ ထိုအကြောင်း အကျယ်တဝင့် ရှင်းပြထားလေသည်။)

နက္ခတ်ပွဲသဘင် ခံစံခြင်း

သိရိမဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားခေါင်ကြီး၏ အသက် ငါးဆယ့်ငါးနှစ် လေးလခန့်ရှိသော ထိုနှစ် မဟာသင်္ကြာန်ဇာ ၆၇-ခု ဝါဆိုလဆန်း ၉-ရက် နေ့ဝယ် ကပိလဝတ် နေပြည်တော်၌ အစဉ်အလာအားဖြင့် ဆင်ယင်ကျင်းပမြဲဖြစ်သော ဥတ္တရာသင်္ဃနက္ခတ်ပွဲသဘင် ကြိုကြိုက်၍ ပြည်သူပြည်သား လူများအပေါင်းတို့သည် ပွဲကောင်းတခု အထိမ်းအမှတ်ပြု၍ သူ့ထက်ငါ ကြွေးကြော်ကြ ကုန်လျက် ထိုနက္ခတ်ပွဲသဘင်ကို ပျော်ရွှင်စွာ ကစားကြကုန်၏။

---

*ဒုတိယအရွယ်၏ တတိယအသက်အပိုင်း၌ သန္ဓေယူခြင်း၏ အကြောင်းကို အနုဒီပနီ၌ ဖော်ပြထားသည်။

မဟာမာယာဒေဝီသည်လည်း ထိုဝါဆိုလဆန်း ၉-ရက် နေ့မှ စ၍ ၁၄-ရက်နေ့ အထိ (၆) ရက် တိုင်တိုင် သေရည်အရက် သောက်စားခြင်းမှ လွတ်ကင်းသော ပန်းနံ့သာ အခိုးအထုံ ပန်ဆင်လိမ်းကျံ မွမ်းမံတန်းဆာဆင်ခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုနက္ခတ်ပွဲသဘင်ကို ပျော်ရွှင်ခံစားတော်မူ၏။ ထိုဝါဆိုလဆန်း ၉-ရက်မှ ၇-ရက်မြောက်ဖြစ်သော ဝါဆိုလပြည့်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ မဟာမာယာဒေဝီသည် နံနက်စောစောကပင် နံ့သာရေမိုး ချိုးပြီးလတ်သော် လေးသိန်းကုန်သော အသပြာ ဥစ္စာတို့ကို **စွန့်၍** ကြီးမြတ်သော အလှူတော်ကို ပေးလှူတော်မူပြီးလျှင် **အ**လုံးစုံသော အဆင်တန်းဆာတို့ဖြင့် ဆင်ယင်လျက် မြန်မြတ်ကောင်းမွန်သော နံနက်ပွဲတော်စာကို တည်ခင်းသုံးဆောင်ပြီးနောက် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဥပုသ်သီလကို (ဆရာဒေဝီလရသ္မေထံ) ခံယူဆောက်တည်၍ လှပစွာ တန်းဆာဆင်အပ်သော ကြက်သရေတိုက်ခန်းသို့ ကွန်မြန်းကြချိုကာ ကြက်သရေရှိသော နေရာထက်၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဥပုသ်နှလုံး ကျင့်သုံးစံနေတော်မူ**လေ**သည်။

အိပ်မက်ဟော မြင်မက်ခြင်း

ယင်းသို့ ဥပုသ်နှလုံး ကျင့်သုံးစံနေလျက် ထိုလပြည့်နေ့ညဉ့်၏ **နော**က်ပိုင်း = ပစ္ဆိမယာမ်ဝယ် ကြက်သရေရှိသော နေရာထက်၌ **လော**င်းစက်တော်မူ၍ မျောက်မျဉ်းအိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်**သော**အခါ သိရိမဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် ဘုရား**အ**လောင်းတော် ပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေလာမည့်အကြောင်း ရှေပြေးပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သည့် ဤဆိုလတံ့သော အိပ်မက်ကို မြင်မက်တော်**မူ**လေသည်။

> **မြ**င်မက်တော်မူပုံကား....စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး**လေ**းပါးတို့သည် အိပ်စက်ရာနေရာတော်နှင့်တကွ သိရိ-**မ**ဟာမာယာဒေဝီကို ပင့်ချီထမ်းမ-ကြကုန်၍ ဟိမဝန္တာ**အ**နဝတတ်အိုင်သို့ ဆောင်ကြဉ်းခဲ့ကြကုန်၏၊ **ယူ**ဇနာ**ခြော**က်ဆယ်ရှိ**သော ဆေ**းဒန်း **မြင်**းသီ**လာ** ကျောက်ဖျာ

အပြင်ဝယ် ခုနစ်ယူဇနာရှိသော အင်ကြင်းပင်ကြီး၏ အောက်၌ ထားကြကုန်၏။

ထိုနောက် ထိုစတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးတို့၏ နတ်ဓိဗုရားများဖြစ်ကြသော နတ်သမီးတို့သည် လာရောက်ကြကုန်၍ သီရိမဟာမာယာဒေဝီအား အနဝတတ်အိုင်သို့ ဆောင်ယူကြပြန်၍ အညစ်အကြေးတို့ကို ဖျောက်ပယ်ရန် အကျိုးငါ ရေချိုးပေးကြကုန်၏၊ နတ်ဝတ်အထည်တို့ကို ဝတ်ဆင်၍ ပေးကြကုန်၏၊ နတ်နံ့သာတို့ကို လိမ်းကျံ၍ ပေးကြကုန်၏၊ နတ်ပန်းတို့ကို ဆင်မြန်းပန်ဆင်၍ ပေးကြကုန်၏။ ထိုနောက်တဖန် ထိုအနဝတတ်အိုင်မှ မနီးမဝေးသော အရပ်၌ တည်ရှိသည့် ငွေတောင်ကြီး၏ အတွင်း ရှေဗိမာန်တိုက်ခန်းဝယ် အရှေ့အရပ်သို့ ဦးခေါင်း ပြု၍ သီရိမဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားကြီးကို အိပ်စက်စေကြကုန်၏။

အိပ်စက်တော်မူ၍ မယ်တော်မာယာ ဒေဝီမိဖုရား မျောက်မျှဉ်းဖျော်သောခဏ၌ မြတ်သော ဆင်ဖြူတော်သည် မယ်တော်မာယာအိပ်စက်ရာ ရှေဗိမာန်ရှိသည့် ငွေတောင်မှ မနီးမဝေးသောအရပ်၌ တည်ရှိသော ရွှေတောင်ဝယ် လှည့်လည် ကျက်စားခဲ့ပြီးလျှင် ထိုရွှေတောင်မှ ဆင်းသက်ခဲ့၍ ရှေဗိမာန်ရှိရာ ငွေတောင်သို့ တက်လာ ပြီးသော် ရှေဗိမာန်အတွင်း ဝင်ရောက်ကာ မဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားကြီးကို လက်ျာရစ်လှည့်လည် ပြီးမှ မိဖုရားကြီး၏ လက်ျာနံပါးကို ခွဲဖောက်ဖွင့်လှစ်လျက် ဝမ်းတိုက်တော်အတွင်းသို့ ဝင်လာလေသည်-ဟု မြင်မက်တော်မူ၏။

ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်း

ယင်းသို့ အိပ်မက်မြင်မက်သော အခိုက်ကာလ ထိုခဏ၌ ဘုရားအလောင်းတော် သေတကေတုနတ်သားသည် တုသိတာ

နတ်ပြည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်ဝယ် အသွယ်သွယ်သော ကြည့်ရှု နာကြား ခံစားမွယ်ရာတို့ကို လှည့်လည်ကြည့်ရှု နာကြားခံစား သုံးဆောင်တော်မူရင်းမှ ဆင်ခြင်အောက်မေ့ခြင်း သတိသမ္ပဇဉ် တရား လက်မလွှတ်ပဲ နတ်သက်ကြွေ စုတေတော်မူခဲ့၍ ဘိုးတော် အဋ္ဌနမင်းဖြိုကြွင်းထိုနှစ် မဟာသက္ကရာဇ်(၆၇)ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့် ကြာသပတေးနေ့ မိုးသောက်ကာလ ပဌမယာမ်၌ ဥတ္တရာသင်္ဃ နက္ခတ်နှင့် စန်းယှဉ်လျက် ပဋ္ဌိသန္ဓေစိတ် ၁၉-ပါးတို့တွင် ရှေးဘဝ မျှားက မေတ္တာဈာန်၏ရှေ့သွား ပရိကမ္မဘာဝနာအဖြစ်ဖြင့် ပွါးခဲ့သော သောမနဿသဟဂတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက ပဌမ မဟာကုသိုလ်စိတ်၏ အကျိုးဝိပါက်ဖြစ်သော ပဌမမဟာဝိပါက် စိတ်ဖြင့် မယ်တော်ဝမ်းကြောတို့၌ ပဋ္ဌိသန္ဓေ စွဲတည်နေတော်မူ၏။

(ဘုရားအလောင်းတော်မြတ် ပဋ္ဌိသန္ဓေတည်နေတော်မူခြင်း, ဖွားမြင်တော်မူခြင်း စသည်တို့အတွက် သက္ကရာဇ် အမည် တနင်္ဂနွေစသော နေ့အမည်တပ်လျက် ပြဆိုရခြင်းကား လောကီဗေဒင် ရာဇဝင်တို့၏ မှတ်သားချက် အလို အဘိုင်းသာလျှင် ပြဆိုရခြင်း ဖြစ်၏။ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ ဋီကာ ကျမ်းတို့၌ ပြဆိုချက်မရှိချေ။ ။ဂေါတမပူရာဏ် ကျမ်း၌ "ကလိယုဂ်သက် ၂၅၇၀-ပြည့်နှစ် ဂေါတမမြတ် စွာဘုရား ဖြစ်ကြောင်း" ဆိုလေသည်။)

မြေလျှင် မြင်းစွာတုန်လှုပ်မြင်း

ယင်းသို့ ဘုရားအလောင်းတော် ပဋ္ဌိသန္ဓေ စွဲယူတည်နေ သည်နှင့်တပြိုင်နက် စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောကဓာတ် တသောင်းလုံးသည် ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်လေ၏၊ ဇာတိခေတ်ဖြစ်သည့် စကြဝဠာပေါင်း တသောင်းသော လောကဓာတ် မြေအပြိုင်သည်—

(၁) အရှေ့ဖိုင်း အရပ်မှ မြင့်မောက် တက်ကြွလာပြီးလျှင် အနောက်ဖိုင်းအရပ်မှ ညွှတ်ရှိုင်းနိမ့်ကျလျက်သွား၏။

(၂) တဖန် အနောက်ဗိုင်းအရပ်မှ မြင့်မောက် တက်ကြွလာ ပြီးလျှင် အရှေ့ဗိုင်းအရပ်မှ ညွှတ်ရှိုင်းနိမ့်ကျလျက် သွား၏။

(၃) ဤနည်းအတူ မြောက်မှ တောင်။

(၄) တောင်မှ မြောက်။

(၅) အလယ်မှ အနားဝန်းကျင်။

(၆) အနား ဝန်းကျင်မှ မြင့်မောက် တက်ကြွ လာပြီးလျှင် အလယ်မှ ညွှတ်ရှိုင်းနိမ့်ကျလျက် သွား၏။

ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြီး (၃၂) ပါး

ထိုမှတပါးဘုရားအလောင်းတော်တို့နောက်ဆုံးဘဝပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူသော အခါတို့၌ ဖြစ်ပေါ်လာမြဲ ဓမ္မနိယာမ = ဓမ္မတာဖြစ်ကုန်သော အလွန်ထူးခြား ကြီးမားဆန်းကြယ် အံ့သြ ဖွယ်ကောင်းလှသည့် ပညာရှိတို့အဖို့ "ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေတည်နေပြီ" ဟု ကြိုတင်၍ သိနိုင်ကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြီး (၃၂) မျိုးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ထိုပုဗ္ဗနိမိတ်ကြီး (၃၂) ပါးတို့ကို ဇာတ်အဋ္ဌကထာ နိဒါန်းဌ၌ လာရှိသောအတိုင်း ဖော်ပြပေအုံ့.....ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေတည်နေသော အခါ—

(၁) တသောင်းသော စကြဝဠာတိုက်တို့၌ မနှိုင်း ယှဉ်နိုင်သော အလင်းရောင်ကြီး ပျံ့နှံ့၏။

(၂) ဘုရားအလောင်းတော်၏ ဘုန်းအာသရေတော်ကို ရှုမျှော်ဖူးမြင်လိုကြသည့် ပမာ မျက်စိနှစ်ဖက်မှ အလင်းမရ နေခဲ့ကြရသော သူတို့သည် ထိုခဏ၌ မြင်ကြကုန်၏။

(၃) နားပင်းကုန်သော သူတို့သည်လည်း နားအပင်း ပျောက်ကာ အသံကို ကြားကြကုန်၏။

(၄) အ-သမ္ပြဲ့ စကားမပြောနိုင်သော သူတို့သည် လည်း ထိုခဏ၌ အအ-ပျောက်ကာ စကားပြောလာကြ ကုန်၏။

(၅) ကုန်း-ကွ-ကောက်-ခွင်သော ကိုယ်ရှိသော သူတို့လည်း ထိုခဏ၌ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်ရှိကြကုန်၏။

(၆) ခြေဆွံ့သောသူ (မသွားနိုင်သူ) တို့လည်း ထိုခဏ၌ အဆွံ့ပျောက်ကာ ခြေဖြင့် ကောင်းစွာ သွားလာနိုင်ကြကုန်၏။

(၇) နှောင်အိမ် အနှောင်အဖွဲ့ (ထူး - ထိတ် - သံ ခြေကျဉ်းစသည်)၌ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကို ခံလျက်နေကြရသော သူတို့သည်လည်း ထိုခဏ၌ ထိုနှောင်အိမ် အနှောင်အဖွဲ့ အမျိုးမျိုးတို့မှ ကျွတ်လွတ်ကြကုန်၏။

(၈) အလုံးစုံသော ဇရပ်ဘုံတို့၌ ဇရမီးငြိမ်းအေး၏။

(၉) ပြိတ္တာဘုံ (ပြိတ္တာလောက)၌ ဆာလောင်ခြင်း ရေသိပ် (ရေငတ်)ခြင်း ကင်းစင်ငြိမ်းအေး၏။

(၁၀) တိရစ္ဆာန်တို့အား ဘေးရန် တစုံတရာမျှ မရှိ။ (ဘေးခပ်သိမ်းမှ လွတ်ငြိမ်းကြရကုန်၏။)

(၁၁) ရောဂါရှိသော သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့ ထိုရောဂါဟူသမျှဘို့မှ လွတ်ငြိမ်းပျောက်ကင်းကြကုန်၏။

(၁၂) သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့သည် တဦးကိုတဦး ကြည်နူးချစ်ခင်ဖွယ်ရာ စကားကိုသာ ပြောဆိုကြကုန်၏။

(၁၃) မြင်းတို့သည် ချိုမြိန်သာယာစွာသော အခြင်းအရာဖြင့် ရွှင်လန်းမြူးထူးစွာ ဟီကြကုန်၏။

(၁၄) ဆင်တို့သည် ချိုမြိန်သာယာစွာသော အခြင်းအရာဖြင့် မြည်ကြကုန်၏။

(၁၅) စည်း စောင်းညွှန်း-စသော တူရိယာများ ခပ်သိမ်းတို့သည် မတီးမမှုတ်အပ်ပါပဲလျက် ဖိုဖိုတို့အလိုလို ဒိုဒိုတို့ မြည်မြဲသော အသံကို ရင့်သီကျူးမြည်ကြကုန်၏။

(၁၆) လူတို့၏ လက်ကောက်, ခြေကျင်း-အစရှိသော အဆင်တန်းဆာတို့သည် တခုနှင့် တခု မထိ မခိုက်မိကြပဲ လျက် အလိုအလျောက် အသံမြည်ကုန်၏။

(၁၇) အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာ လဟာခပင်း ရှုမြင်ကွင်းတို့သည် သန့်ရှင်းကြည်လင်ကြကုန်၏။

(၁၈) သတ္တဝါတို့အား အေးမြချမ်းသာခြင်းကို ဖြစ်စေလျက် နှုးညံ့သိမ်မွေ့သော လေပြေလေညှင်းတို့သည် ဖြည်းညှင်းသာယာ တိုက်ခတ်လာကုန်၏။

(၁၉) အခါမဲ့ မိုးကြီးရွာသွန်းလာ၏။ (မိုးရွာချိန် မဟုတ်ပဲ အုတ်အုတ်သဲသဲ လွန်ကဲသည်းထန်စွာ မိုးကြီး ရွာသွန်းလာ၏။)

(၂၀) မဟာပထဝီ ဤမြေကြီးမှလည်း ရေသည် အလိုလို စိမ့်ထွက်ကာ ထိုထို၌၌ စီးသွားလေ၏။

(၂၁) ၄က်အမျှား ကောင်းကင်၌ ပျံသန်းခြင်းကို မပြုကြ။ (ထိုခဏ၌ ၄က်များ ကောင်းကင်၌ ပျံသွားခြင်း မရှိ။)

(၂၂) တသုန်သုန် တသွင်သွင် အစဉ်မပြတ် စီးသွား စုန်ဆင်းမြဲဖြစ်သော မြစ်ရေအယဉ်တို့သည် "အရှင်က ငေါက်၍ ကြောက်ရွံ့ရပ်နားသည့် ကျွန်အလား" စီးသွား စုန်ဆင်းခြင်းမရှိပဲ ပကတိရပ်တန့်ငြိမ်သက်၍ နေကုန်၏။

(၂၃) မဟာသမုဒ္ဒြာ၌ ပကတိက ဝန်သည့် အရသာ ရှိသောရေသည် ထိုခဏ၌ ချိုမြိန်၍ လာပေ၏။

(၂၄) အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ အဆင်း သုံးမြာ ကြာမျိုးငါးပါးတို့ ဖြန့်လွှား ဖုံးလွှမ်းလျက် ရှိကုန်၏။ (ရေကန်ရေအိုင်တိုင်း ကြာမျိုးငါးပါးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ရေမျက်နှာပြင် ရှိ၏။)

(၂၅) အလုံးစုံသော ကြည်းပန်း (ကုန်းပန်း) ရေပန်း တို့သည် ထိုခဏ၌ တပြိုင်နက် ပွင့်ကြကုန်၏။

(၂၆) သစ်ပင်တို့၏ ပင်လုံး ပင်စည်တို့၌ ခန္ဓပဒုမ ခေါ် ပင်စည်ပန်းတို့ အဆန်းတကြယ် ပွင့်ကြကုန်၏။

(၂၇) သစ်ပင်တို့၏ အခက်တို့၌ သာခါပဒုမ-မည်သော အခက်ပန်းတို့ အဆန်းတကြယ် ပွင့်ကြကုန်၏။

(၂၈) သစ်ပင်တို့၏ အနွယ်တို့၌ လတာပဒုမ-မည်သော အနွယ်ပန်းတို့ အဆန်းတကြယ် ပွင့်ကြကုန်၏။

(၂၉) ဒဏ္ဍာပဒုမ-မည်သော အရိုးတံ ပန်းတို့သည် လည်း ကုန်းမြေတခွင် ကျောက်ဖျာအပြင်တို့ကို ဖောက် ထွင်းကာ ခုနစ်ဆင့် ခုနစ်ဆင့်ဖြစ်၍ ပွင့်ထွန်း ပေါ်ထွက် လာကုန်၏။

(၃၀) ကောင်းကင်၌ ပဒုမာ ကြာပန်းတို့သည် အောက်သို့တူရှု မျက်နှာမူလျက် တွဲရရှိ ဆွဲကြကုန်၏။

(၃၁) အရပ်ထက်ဝန်းကျင်မှ ပန်းမိုးတို့ တဖြိုးဖြိုး ရွာသွန်းကုန်၏။

(၃၂) ကောင်းကင်၌ နတ်ဖြစ် တူရိယာ တို့လည်း မတီးမမှုတ်ရပဲ အလိုအလျောက် အသံမြည်ကုန်၏။

၅၂(၃၂) ပါးသော ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြီးတို့ကို အုံ့ဖွယ်ကြီး(၃၂)ပါး ဟူ၍လည်း ခေါ်၏။ အောက်ဖြစ်သည့် စတုဝီသတိဗုဒ္ဓဝင်ခက်း အလောင်းတော်တို့ ဖွားမြင်ခက်း၌ "အထက်ဂေါ်ဘမဗုဒ္ဓဝင် ခက်း၌ ပြဆိုမည်"ဟု ဝန်ခံခဲ့သည့် အုံ့ဖွယ်(၃၂)ပါးတို့ ဟူသည် ၅ယခု ပြဆိုအပ်သော ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြီး (၃၂)ပါးတို့ပင်တည်း။

ဇာတိခေတ် စကြဝဠာတိုက်ပေါင်းလောကဓာတ်တသောင်း သည် ၅ဆိုအပ်ပြီးသည့် ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြီး အုံ့ဖွယ်ကြီး(၃၂)ပါးတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်ရကား အလုံးပြု၍ ပစ်လွှင့်အပ်သော ပန်းလုံး ကြီးကဲ့သို့ရင်း, အပြည့်အကြွယ် ကြားမလပ်အောင် ဖွဲ့အပ်သော

ထန်းစည်းကြီးကဲ့သို့ရင်း, တန်းဆာပြင်ဆင် ခင်းကျင်းအပ်သော မန်းနေရာကြီးကဲ့သို့ရင်း ပန်းနှင့် ပန်းချင်း ထပ်မျှရှိလျက် သားမြီး ယပ်ဖြင့် တလွှဲလွှဲခတ်အပ်သည့်ပမာ ပန်းအထုံအစိုးနံ့သာတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ကြိုင်လိုင်လျက် လွန်မြတ်သော ကြက်သရေအစုသို့ ရောက်ရလေတော့သည်။

(ဤပုဒ္ဓနိမိတ် အဲ့ဖယ်ကြီး (၃၂)ပါးနှင့် စပ်၍ မှတ်ရမည်တို့ကို အနုဒီပနီ၌ ဖော်ပြထားသည်။)

သီရိမဟာမာယာဒေဝီ၏ အိပ်မက်ကို ပုဏ္ဏားတို့ နိဒါန်း ဟော်လျှောက်ကြကြောင်း

မဟာမာယာဒေဝီသည် အိပ်မက်ကို မြင်မက်ပြီး၍ စက်ရာမှ နိုးတော်မူလျှင် မိမိ၏အိပ်မက်ကို သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးအား ကြား လျှောက်ပေ၏။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည်လည်း နံနက်မိုးသောက် ရောက်သော အခါ (၆၄) ခြောက်ကျိပ်လေးယောက် ကုန်သော ရွှေဆောင် အကြီးအမှူး ဗြာဟ္မဏပါမောက္ခ ဆရာကြီးတို့ကို ဆင့်ခေါ်ဖေ တော်မူပြီးသော် နွားချေးစိုဖြင့် အပြေအပြစ် မွမ်းမံလိမ်းကျံအပ် သည်ဖြစ်၍ မင်္ဂလာပူဇော်သကာ အလို့ငှါ ပန်းပေါက်ပေါက် စသည်တို့ဖြင့် မြန်ကြွေစီရင် ပြင်ဆင်အပ်သောမြေ၌ သူမြတ်တို့အား ထိုက်တန်ကုန်သော နေရာတို့ကို ခင်းကျင်းစေပြီးလျှင် ထိုနေရာ တို့၌ ပုဏ္ဏားတို့ကို ထိုင်နေကြစေကုန်လျက် ထောပတ်, ပျား, သကာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သောကြောင့် မြန်မြတ်လှစွာ သော နို့ဃနာတို့ကို အသီးသီး ရွှေခွက်တို့၌ အပြည့်ထည့်ပြီး နောက် ရွှေအဖုံး ငွေအဖုံးတို့ဖြင့် အုပ်ဖုံးလျက် ပုဏ္ဏားတို့အား သုံးဆောင်ရန် ပေးတော်မူ၏။ ထိုမှတပါးလည်း အစာမချေအပ် သော အဝတ် (အသစ်စက်စက်အဝတ်) တို့ကို ပေးခြင်း, နို့စား နွားမတို့ကို ပေးခြင်းစသည်ဖြင့်လည်း ရောင့်ရဲနှစ်သက်စေတော် မူ၏။

ယင်းသို့ ရောင့်ရဲနှစ်သက်စေတော်မူပြီးမှ မိဖုရားကြီး မဟာမာယာဒေဝီ၏ အိပ်မက်ကို ပြန်ကြားစေ၍ "ထိုအိပ်မက်ကား မည်သို့ အကျိုးအပြစ်ရှိသနည်း၊ ထိုအိပ်မက်နိမိတ်ကို ဖတ်ကြား လျှောက်ထားကြကုန်လော့"ဟု ပေးမြန်းမိန့်ကြားတော်မူလေ၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်း "အရှင်မင်းကြီး… တွေးကြံစိုးရိမ်တော် မမူပါလင့်၊ မိဖုရားခင်ဗျား ပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေလေပြီ၊ ထိုပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေလာသူကား မိန်းမ မဟုတ်၊ ယောကျ်ားစင်စစ်တည်း၊ အရှင်မင်းကြီးအား သားတော်ဖြစ်ထွန်းလတ္တံ့၊ ထိုသားတော်သည် အကယ်၍ အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေခြားအံ့၊ လေးကျွန်းသနင်း စကြာမင်းဖြစ်လတ္တံ့။ အကယ်၍ အိမ်ရာ တည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ တောထွက်၍ ရဟန်းပြုခြားအံ့၊ လောကသုံးပါး၌ ကိလေသာအမိုးကို ပယ်ချိုး ဖွင့်လှစ်သော သမ္ဗုဒ္ဓဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု၍ နိမိတ်ဖတ်ကြား လျှောက်ထားကြကုန်၏။

နတ်မင်းကြီးတို့ ဧာင့်ဈေးကြခြင်း

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် ပဋ္ဌိသန္ဓေနေတော်မူ သောအချိန်မှစ၍ အလောင်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့ မြင်ကြား ကြွေကြိုလောက်ဖွယ်ရာ အရပ်ဌာနတို့၌ မြေဘုတ်ဘီလူးများ ဖောက်ပြန်သော ရူပ်ပုံအသွင် ရှုမြင်မကောင်းသည့် အဆင်း သဏ္ဌာန်ရှိသော သားမျိုးငှက်မျိုးတို့ကို ဟန့်တားပယ်ဖျောက်ရန် အကျိုးငှါ ဤစကြဝဠာတိုက်၌ နေကုန်သော ဝေဿဝဏ်နတ် မင်း အစရှိကုန်သော စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေးယောက် တို့သည် သန်လျက်ကိုယ်စီ စွဲကိုင်ကြကုန်လျက် မယ်တော် မဟာ မာယာဒေဝီ၏ ကြက်သရေတိုက်ခန်းသို့ ဝင်ကြကုန်၍ နေ့ညဉ့် မပြတ် ကြပ်မ စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။ ဤဇာတိခေတ်ပေါင်း စကြဝဠာ တိုက်တသောင်း၌ နေကြကုန်သော (တတိုက်စာတိုက် လျှင် လေးယောက်ကျစီ အားဖြင့်) လေးသောင်းကုန်သော စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးတို့သည် မြေဘုတ်ဘီလူး စသည်တို့ ကို အရပ်တပါးသို့ ဖယ်ရှားစေကြ၍ မယ်တော် မဟာမာယာ

ဒေါ်၏ ကြက်သရေတိုက်ခန်းတံခါးမှသည် စကြဝဠာအနှံ့သို့ တိုင်ရောက်အောင် စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။

ထိုသို့စောင့်ရှောက်ကြခြင်းမှာ အလောင်းတော်နှင့်မယ်တော်တို့၏ အသက်အန္တရာယ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစုံတယောက်က ပြုလုပ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ၍ စောင့်ရှောက်ကြခြင်းမဟုတ်၊ မှန်၏....ပဋ္ဌိမဘဝသား ဘုရားအလောင်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့ကို ထိုဘဝ၌ အကယ်၍ ကုဋေတသိန်းသော မာရ်နတ်တို့က ကုဋေတသိန်းသော မြင်းမိုရ်တောင်လုံးကြီးတို့ကို ချီယူ၍ ကိုင်ဆောင်၍ အသက်အန္တရာယ်ကို ပြုလုပ်ရန် လာကြစေကာမူ ထိုမာရ်နတ်များ ထိုမြင်းမိုရ်တောင်များသာ ပျောက်ကွယ်ယုတ်စီး၍သွားကုန်ရာ၏၊ အလောင်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့၏ အသက်အန္တရာယ်ကိုကား မပြုနိုင်သည်သာဖြစ်၏။

ထိုသို့ မပြုနိုင်သော်လည်း ဘုရားအလောင်းတော်၏ မယ်တော်အား မြင်ကြား၍ မကောင်းနိုင်သော ဆိုးဝါးမောက်ပြုန်လှသည့်ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် အသံတို့ကို မြင်ရကြားရလျှင် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းမှကား ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာရှိသောကြောင့် ထိုအဆင်းဆိုး အသံဆိုး စသည်တို့ကို တားမြစ်ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုးငှါသာ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးတို့ သန်လျက်ကိုယ်စီ စွဲကိုင်လျက် စောင့်ရှောက်ကြခြင်း ဖြစ်၏။ (တနည်း အားဖြင့်) အလောင်းတော်၏ ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့် ထိုနတ်မင်းကြီးတို့သည် နှာန်၌ ဖြစ်ပေါ်သော ရိုသေလေးမြတ်သည့် ဂရုဂါရဝ စိတ်ဓာတ်တို့က နှိုးဆော်တိုက်တွန်းကြသဖြင့် ထိုသို့စောင့်ရှောက်ကြခြင်းဖြစ်၏။

မေးမြန်းဖွယ် ရှိပြန်သည်မှာ—မယ်တော်၏ ကြက်သရေ တိုက်ခန်းအတွင်း၌ လာရောက် စောင့်ရှောက် တည်နေကြသော ထို စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးတို့သည် ဘုရားလောင်း၏ မယ်တော်အား မိမိတို့ကိုယ်ကို မြင်စေကြ (ပြကြ)သလော၊ မမြင်စေကြ (မပြကြ)သလောဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား....ထိုနတ်မင်းကြီးတို့သည် မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီ ရေချိုးခိုက် တန်းဆာ ဆင်

ယင်ခိုက် ပွဲတော်စာတည်ခိုက် ကိုယ်လက်သုမ်သင် စင်စေခိုက် အခါကာလတို့၌ မိမိတို့၏ကိုယ်ကို မမြင်စေကြ (မပြကြ) ကုန်။ မြတ်သော ကြက်သရေတိုက်ခန်းသို့ဝင်၍ မြတ်သောနေရာ၌ စက်လျှောင်းသောအခါ၌ကား မိမိတို့၏ကိုယ်ကို မြင်စေကြ (ပြကြ) ကုန်၏။

နတ်တို့ကို မြင်ကြရသူ ပကတိလူတို့မှာ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့တတ်ကြသော်လည်း မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီမှာကား ထိုနတ်မင်းကြီးတို့ကို မြင်ရသောအခါ အလောင်းတော်၏ ဘုန်းအာနုဘော်, မိမိ၏ဘုန်းအာနုဘော်ကြောင့် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း -အလျှင်းမရှိ၊ ပကတိအားဖြင့် နန်းတွင်းသူ နန်းတွင်းသား အစောင့်အရှောက်များကိုမြင်ရသောအခါ၌ကဲ့သို့သာဖြစ်လေ၏။

ပကတိသိလ မြဲခြင်း

ပဠိမဟာဝသား ဘုရားအလောင်းတော်တို့၏ မယ်တော်တို့မည်သည် ထိုဘဝ၌ ပကတိအားဖြင့် သီလမြဲကုန်၏။ ဘုရားမပွင့်သေးမီ အချိန်၌ လူများသည် ရသေ့ပရိဗိုဇ်တို့ထံ၌ ရှိခိုး၍ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ကာ သီလကို ခံယူကြမြဲဖြစ်သည်။ ဘုရားအလောင်း၏ မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီသည်လည်း အလောင်းတော် ပဋ္ဌိသန္ဓေ မတည်မီအချိန်က ကာဠဒေဝိလရသေ့၏ အထံ၌ သီလခံယူခဲ့လေသည်။ ဘုရားအလောင်းတော် ပဋ္ဌိသန္ဓေတည်နေသော အခါ၌ကား တပါးသူ၏မြေရင်း၌ ဝပ်စင်းရိုး ဓမ္မတာမဟုတ်၊ နေရာတန်းတူထားမှ ခံယူအပ်သော သီလကိုလည်း (တပည့်ခံသည့် အနေမဟုတ်ပဲ) ဆင်ခြင်ရုံမျှသာ ဆင်ခြင်ရတော့သည်။ ထိုကြောင့် မဟာမာယာဒေဝီသည် အလောင်းတော် ပဋ္ဌိသန္ဓေတည်နေသောအခါမှစ၍ မိမိကိုယ်တိုင်သာ်လျှင် သီလကိုဆောက်တည် ဆင်ခြင်တော်မူသည်။ ကာဠဒေဝိလရသေ့ထံ တပည့်ခံ၍ ဆောက်တည်နေခြင်း အလျှင်းမရှိဟု သိမှတ်အပ်၏။

လောဘရမ္မက်စိတ် မဖောက်ပြား

ပဋ္ဌိမဘဝသား ဘုရားအလောင်းတော်တို့၏ မယ်တော်တို့မည်သည် အလောင်းတော်တို့ ပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေသည်မှစ၍

ဘုရားလောင်း၏ ဖခင်ကို အစပြုကာ အခြားယောက်ျား တစုံ တယောက်အပေါ်မှာမှ ရာဂရမှက် တပ်မက်ခြင်းနှင်း အလျှင်း ပင် မရှိကြကုန်၊ ရာဂရမှက် တပ်မက်ခြင်းသော အလိုများ ကင်း စင် သန့်ရှင်းမြဲမမှတာ ဖြစ်ချေသည်။ ဘုရားအလောင်းတော်၏ မယ်တော်ကို ရှမြင်ကြရသူ ပုထုဇဉ်တို့ကမူ အလောင်းတော်၏ ဖယ်တော်ကို တပ်မက်ခြင်းသော စိတ်အလိုရမှက် မဖြစ်ပွါး မပေါ်လာ ဟူ၍ကား မဆိုနိုင်ချေ။ အကြောင်း သော်ကား…… ပဋ္ဌိမဘာဝသား ဘုရားအလောင်း မယ်တော်တို့၏ ရုပ်ဆင်းပြင် လှာမည်သည့် ရှည်မြင့်စွာသော ဘဝ ကာလတို့က ပြုကျင့် ဆည်းပူးခဲ့သော ပါရမီကောင်းမှု ကုသိုလ်အစုတို့ကြောင့် ပန်းပု ပညာ ပန်းချီပညာ ကမ်းဆုံးရောက် တတ်မြောက်သူ ဆရာကြီး တို့ပင်သော်လည်း ထပ်မျှတူအောင် ပုံတူထုလုပ် ရေးသားခြင်းငှါ မတတ်နိုင်အောင်ပင် လှပတင့်တယ် ဆန်းကြယ်ကောင်းမြတ် သော အသရေတို့ကို ဆောင်လျက်ရှိသောကြောင့်တည်း။

ထိုမျှလောက် လှပတင့်တယ်၍ ဆန်းကြယ် ကောင်းမြတ်သော အသရေတော်နှင့် ပြည့်စုံသည့် ဘုရားလောင်း မယ်တော်ကို ရှမြင်ကြရသူတို့သည် ရှုမြင်ရရုံမျှဖြင့် အားရဝမ်းမြောက်ပဲ တပ်ခြင်း သော ရာဂစိတ်ဖြင့် ဘုရားလောင်း မယ်တော်တို့ အနီးအပါးသို့ သွားရောက် ချဉ်းကပ်မည်ဟု ကြံစည်အားထုတ်ခဲ့ပါမှ ထိုသူတို့၏ ခြေတို့သည် ထိုကြံစည်အားထုတ်မှု ပြုသောနေရာမှ မထမတ်ကြနိုင် တော့ကုန်၊ ခြေနှစ်ဖက်လုံးကို နတ်ထိတ်တုံး ခြေကျဉ်းဖြင့် တင်း ကြပ်စွာ ခတ်ဖွဲထားသကဲ့သို့သာ ဖြစ်ကြရလေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌိမဘာဝသား ဘုရားအလောင်း မယ်တော်တို့ မည်သည့်ကား မည်သည့်နတ် လူ ကစုံဟယောက်မျှ မပြစ်မှား မကျူးလွန်နိုင် ကောင်းသော မိန်းမမြတ်အထူးတို့ ဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိမှတ်အပ်၏။

မယ်တော်၏ဝမ်းသိုက် စေတီတိုက်ကဲ့သို့မြစ်ခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်မြတ် သန္ဓေတော်၏ ကိန်းဝပ်စွဲတည်ရာ မဂ်လာဝမ်းတိုက်တော်သည် အပူဇော်ခံရာ စေတီအိမ်ပမာကဲ့သို

မွန်မြတ်လှသည်ဖြစ်၍ စင်စစ်အားဖြင့် အခြားသူတစုံတယောက်မျှ ဝင်ရောက်ကိန်းအောင်းခြင်းငါ့ဌာနင်း, သုံးဆောင်ခြင်း (အသုံးပြုခြင်း)ငါ့ဌာနင်း မထိုက်ချေ။ အလောင်းတော်၏ မယ်တော် အသက်ထင်ရှား ရှိနေစဉ်ကာလအတွင်း မယ်တော်မှတပါး အခြားသော မိန်းမကို အထွတ်အမြတ်ဆုံး (အဂ္ဂမဟေသီ မိဖုရားကြီး) အဖြစ်၌ တင်ထားခြင်းငါ့လည်း မတတ်နိုင်ကောင်းချေ။ ထိုကြောင့်ပင် ဘုရားအလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်ပြီးနောက် ခုနစ်ရက်မြောက်၌ အုရားအလောင်းမယ်တော်ထံ၌သည် တုသိတာနတ်ပြည်သို့ စံလွှန်တော်မူကြရမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်လေသည်။ ဘုရားအလောင်း ကိန်းအောင်းစံတည်ရာ မဟာမာယာဒေဝီ၏ ရတနာရွှေသိုက် ဝမ်းကြောတိုက်ကား ဝရဇိန်ရွှ စိန်ခဲအတိ ပြည့်သကဲ့သို့ ရှိပေသည်။

လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများ ရောက်ခြင်း

ကပိလဝတ်ပြည်ရှင် ဘုရင်သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီး မဟာမာယာဒေဝီအား ၌သို့ ဘုန်းအသရေရှိသော သားတော် ရတနာ သန္ဓေတည်လာသတဲ့-ဟု သတင်းကောင်းစကား ကြားသိကြကုန်သော အရပ်ထက်ဝန်းကျင်တို့မှ မင်းများစွာတို့သည်လည်း အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်ကောင်းမွန်ကုန်သော အဝတ်အထည် တန်းဆာ တူရိယာ အစရှိသည့် အလောင်းတော်မြတ်နှစ်သက်အပ်လောက်သော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာတို့ကို သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးထံ ပို့ဆက်ကြကုန်၏။ အလောင်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့၏ ရှေးကောင်းမှု ကုသိုလ်တို့ကြောင့် ထိုထိုသောအရပ်တို့မှ ဆက်သပူဇော်လာကြကုန်သော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ လပ်သပ်ပကာတို့ကား အရေအတွက်အားဖြင့် မပိုင်းခြား မမှတ်သားနိုင်လောက်အောင်ပင် များပြားလှစွာကုန်၏။

ဝမ်းဘွန်းက သားတော်ကို မယ်တော်မြင်ရခြင်း

မဟာမာယာဒေဝီသည် ဘုရားအလောင်းတော်ကို ပဋ္ဌိသန္ဓေယူလျက် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရပြားသော်လည်း အခြားသော ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမတို့ကဲ့သို့ လက်ခြေ ဖောယောင်ခြင်း အစရှိသော

ရောဂါ, ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်း တစုံတရာ နာကျင်ခြင်း,လေးလံခြင်း စသည့် ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုမျိုး မရှိပေ။ ယင်းသို့ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းမှ ကင်းရှင်းသော မဟာမာယာသည် ကလလရေကြည် တည်ကာစ ကာလ အစရှိကုန်သော ကိုယ်ဝန်၏ နုသော အချိန်ကာလတို့ကို လွယ်ကူချမ်းသာစွာ လွန်မြောက်၍ ခက်မငါးဖြာ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့ ကောင်းစွာဖြစ်ပွါး ထင်ရှားပြည့်စုံလျက် အလောင်းတော်သန္ဓေဝတ် ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သောအခါ မိမိ၏ ဝမ်းကြောတိုက်အတွင်း၌ တည်နေသော သားဧတော်ကို အနေအထား ကောင်းသည် မကောင်းသည်၊ ချမ်းသာစွာ နေရသည် မနေရသည်တို့ကို မိခင်တို့၏ ဓလေ့အားလျော်စွာ ပြင်ဆင်ဖွယ်ရှိက ပြင်ဆင်ရန် အကျိုးငှါ ရံဖန်ရံခါ ကြည့်ရှုတော်မူ၏၊ ထိုသို့ ကြည့်ရှုတော်မူသော အခါတို့၌ ကောင်းစွာ ပြုပြင် ဖိရင်အပ်သောကြောင့် အမြောင့်ရှစ်သွယ်ဖြင့် တင့်တယ်သန့်ရှင်း ကြည်လင်ခြင်းရှိသော ကျောက်မျိုးဇာတိ ဝေဠုရိယမြမျက်ရွှန်း ဖောက်ဆွဲကုံးသိအပ်သည့် အရောင်တလက်လက်ထွက်သော ပိုးကြိုးချည်မျှင်ကိုကဲ့သို့ဌင်း, တရားဟောရာ ဓမ္မာသနပလ္လင်ပေါ်၌ နောက်မှီတံကဲကို မှီလျက် စမ္မယ်တင့်တယ်စွာ ထိုင်နေသော ဓမ္မကထိက တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် အရှင်မြတ်ကိုကဲ့သို့ဌင်း မိခင်ဖြစ်သော မိမိ၏ ကျောက်ဆူးရိုး (ကျောရိုး)ကို နောက်မှီပြု၍ ထက်ဝယ် (တင်ပလ္လင်) ဖွဲ့ခွေလျက် မိခင်ဖြစ်သော မိမိ၏ ဝမ်းရေကို မျက်နှာမူ၍ ချမ်းသာစွာ စံနေတော်မူသော အလောင်းတော်ကို ကောင်းစွာ မြင်ရလေသည်။

(လူ့လောကဝယ် အမိဝမ်းခေါင်း ကိန်းအောင်းရသူ အခြားသာမန်လူတို့မှာ အမိ၏ ရှုံ့ဖွယ်ပုပ်လျှောင်း ရနံ့ မကောင်းသည့် အစာဟောင်း အိမ်ပေါ်၌ ထိုင်ကာ အစာသစ်အိမ်ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှက်၍ အမိ၏ ရွှေဝမ်းရေကို နောက်မှီပြုသဖြင့် ထူး(ဒူး) ချင်းခေါက်ပြီင် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်လျက် လက်အုပ်နှစ်ခု၏ အပေါ်၌ မေးကို တင်ထားကာ မိုးစွေခိုက်အခါတွင် သစ်ပင်အခေါင်း၌

အောင်းလျက် နေရသော မျောက်အိုကဲ့သို့ ပြုပြင်ဆင်းရဲ
စွာ အမိဝမ်းဌ ကိန်းအောင်းနေကြရလေသည်။)

ဝမ်းတွင်းက သားတော်ကို မြင်ရခြင်းအကြောင်း

"မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီသည် မိမိ၏ ဝမ်းကြောတိုက် အတွင်းဌ တည်နေသော သားတော်ကို အပြင်မှ မြင်နိုင်ရခြင်း အကြောင်းကား....မိမိ၏ ရှေးရှေးဘဝတို့က ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူး အားထုတ်ခဲ့သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ထူးတို့ကြောင့် မဟာမာယာ ၏ ကိုယ်ထည်ခြမ်ဌ ကူထပ်ကြီးကျယ် ဝိတ်ကွယ်မှေးကာမည့် ကြေးလွှာညစ်ကျ၊ ကြမ်းတမ်းသော ရုပ်ဝတ္ထုအစုတို့သည် မရှိခဲ့ ကုန်၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကြောင့် မဟာမာယာ၏ ကိုယ်ထည်ခြမ်သည် အလွန်စင်ကြယ်သန့်ရှင်း နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း ထူးကဲလှစွာ၏၊ ထိုသို့ အလွန်ထူးကဲစွာ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း ရှိသော ကိုယ်ထည်ခြမ်ဌ ဖြစ်လာသော မင်္ဂလာကြာသိုက် ဝမ်းတိုက် အရေတော်သည်လည်း ဖလ်မှန်လွှာအလား ပတ္တမြားချပ်ပမာ လွန်စွာပင် ကြည်လင်လှပေ၏။ ယင်းသို့ လွန်စွာကြည်လင် သန့် ရှင်းသိမ်မွေ့ခြင်းရှိလှသော ဝမ်းရေတော်သည် အတွင်းဌတည်နေ သော သားတော်ကို အပြင်မှ မမြင်ရအောင် မကာကွယ်မဖုံးလွှမ်း တော့ချေ။ ထို့ကြောင့်ပင် မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီသည် မိမိ၏ ဝမ်းတွင်းဌ ကိန်းတည်နေသော အလောင်းတော်သားကို အပြင်မှပင် ပကတိမျက်စိဖြင့် ဝမ်းရေပြင်ကို ဖောက်ထွင်းရှု (မှန်သေတ္တာအတွင်း ထည့်သွင်းထားသည့် ဝတ္ထုကိုကဲ့သို့) ထင် လင်းစွာ မြင်နိုင်လေသည်။

အထူးမှတ်ရန်မှာ — မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီက ဝမ်း တိုက်တွင်းရှိ သားတော်ကို လင်းလင်းထင်ထင် မြင်ရသော်လည်း "အမိဝမ်းတွင်းဌ စက္ခုဝိညာဏ် = အမြင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ရန်း မရှိ သောကြောင့်" မယ်တော်ဝမ်းတိုက်ဌ ကိန်းစံနေသောအလောင်း တော်သည်ကား မယ်တော်ကို မမြင်ရချေ။

(ဃ) ဘုရားအလောင်းတော်ဖွားမြင်ခဏ်း

ပဋ္ဌိမဘာဝသား ဘုရားအလောင်းတော်တို့၏ မယ်တော်တို့မှ တပါး အခြားမိန်းမတို့မှာ မိမိတို့၏ ကိုယ်ဝန်ကို ဆယ်လထက် အလွန်သော်၎င်း,ဆယ်လအောက် အယုတ်သော်၎င်းဆောင်ကုန်လျက် ရက်-လ-မမြဲမူ၍ ဖွားမြင်တတ်ကြကုန်၏၊ လျှောင်း-ထိုင်-ရပ်-သွား-လေးပါးသော ဣရိယာပုထ်တို့တွင် အမှတ်မထင် တပါးပါးသော ဣရိယာပုထ်တို့ဖြင့် ဖွားမြင်တတ်ကြကုန်၏၊ တချို့လျှောင်း၍ ဖွားမြင်တတ်ကြကုန်၏၊ တချို့ထိုင်၍ တချို့ရပ်၍ တချို့သွား၍ ဖွားမြင်တတ်ကြကုန်၏။

ပဋ္ဌိမဘာဝသား ဘုရားအလောင်းတော်တို့၏ မယ်တော်တို့သည်မူကား—ထိုသို့ မဟုတ်ကုန်မူ၍ ပဋိသန္ဓေယူသော နေ့ရက်အချိန်ကာလမ စတင်လျက် လအားဖြင့် ဆယ်လ၊ ရက်အားဖြင့် (၂၉၅) နှစ်ရာကိုးဆယ်ငါးရက် အတိုင်းအရှည် ပြည့်စုံစေ့ရောက်သော အချိန်ကာလ၌သာ ထိုကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေကို ဆောင်ကြပြီးလျှင် ရပ်သောဣရိယာပုထ်ဖြင့်သာ ဖွားမြင်ကြမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်ကုန်၏။ ဖွားမြင်ရာ၌လည်း တစုံတရာ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံပေရေခြင်းမရှိပဲ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍ ကာသီတိုင်းဖြစ် အထည်သစ်အပေါ်၌ တင်ထားအပ်သော ပတ္တမြားရတနာကဲ့သို့ တင့်တယ်ထွန်းပစ္ပာ ဖွားမြင်တော်မူကြမြဲ ဖြစ်ကုန်၏။

ဘုရားအလောင်းတော်တို့မှတပါး အခြားသူတို့သည် မိခင်၏ ကမ္မဇလေ လွှမ်းရှားသောအခါ၌ ထိုလေ၏ အဟုန်အားဖြင့် (ခြေကား အထက် ဦးခေါင်းကား အောက်) ဦးစောက်ပြောင်းပြန် လန်၍ကျပြီးလျှင် မိခင်၏ ယောနိဒ္ဒါရ ပဿာဝဝယ် မာလသော အသားစိုင်အတွင်းရပ်မှ တင်းကြပ်စွာ ဖိညှပ်ဖျစ်ညှစ်ဘိသကဲ့သို့ မွန်းရိကြေမွလုမ္ပ အလွန်ထိခိုက်နာကျင်လှသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို ခံစားကြရကုန်လျက် အသွေးတရာနက်သော ချောက်အတွင်းသို့ ကျရောက် သက်ဆင်းရဘိသကဲ့သို့ရင်း, ကျဉ်းမြောင်းလှစွာသော သံကောက်ပေါက် (သော့ပေါက်)မှ ဆင်ပြောင်ကြီး

ကို ဆွေင်ထုတ်ဆောင်ကိသကဲ့သို့ဝင်း မချိဆင်းရဲ ပင်ပန်းပြိုပြင်စွာ ထွက်မြောက်ဖွားမြင်လာကြရကုန်၏။

ဘုရားအလောင်းတော်တို့မှကား ထိုသို့ မဟုတ်ကုန်ပဲ ဓမကရိုက်ရေစစ်ခံအတွင်းမှ ရေဆင်းသည့်အလား လွယ်ကူသက်သာစွာ ထွက်မြောက် ဖွားမြင်ကြရကုန်မြဲ ဖြစ်ကုန်၏။ (ဥပမာအားဖြင့်) တရားဟောပြီး၍ ဓမ္မာသနပလ္လင်မှ ဖြည်းညှင်းသာယာစွာ ကြွဆင်းလာသော ဓမ္မကထိကအရှင်မြတ်ကဲ့သို့ဝင်း, စောင်းတန်းလေကားမှ ချမ်းသာငြိမ်သက်စွာ သက်ဆင်းလာသောယောက်ျားကဲ့သို့ဝင်း, ရောင်ခြည်တဆောင် ဆောင်သောနေမင်းသည် ရွှေတောင်ကို ဖောက်ထွင်း၍ ထွန်းလင်း ထွက်ပြူလာသကဲ့သို့ဝင်း ကြောက်လန့်ရွံ့ရှာခြင်း အလျှင်းမရှိ၊ သတိသမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံစွာ မျက်လုံးတော်တို့ကို ဖွင့်၍ ခြေတော်တို့ကို ဆန့်လျက် လက်ဝါးတော်ဘို့ကို ဖြန့်လျက် ငြိမ်သက်ချမ်းသာစွာ ထွက်ကြသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူကြရကုန်၏။

မဟာမာယာဒေဝီ ဒေဝဟပြည်သို့ ကြွနိုးကြောင်း

မယ်ကော်မဟာမာယာဒေဝီသည် ဆီကို သပိတ်ဖြင့် ဆောင်သကဲ့သို့၊ ဘုရားအလောင်းတော်ကို ဆယ်လပတ်လုံး ဝမ်းကြောတိုက်ဖြင့် လွယ်ပိုက်ထိန်းဆောင်လျက် ရင့်မာခြင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ မိမိ၏ ဇာတိရပ်မြေ ဆွေမျိုးတို့နေရာ ဒေဝဒဟပြည်သို့ သွားရောက်လိုသောဆန္ဒ လှုံ့ဆော်လတ်ရကား သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးအား "အရှင်မင်းကြီး..... အကျွန်ုပ်သည် ဆွေမျိုးတို့၏ စံရာဒေဝဟပြည်သို့ သွားလိုပါသည်"ဟု လျှောက်ထား ပန်ကြားလေ၏။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည်လည်း"ကောင်းပြီ"ဟုပန်ခံခွင့်ပြုတော်မူ၍ ကပိလဝတ်နေပြည်တော်မှယည် ဒေဝဒဟပြည်သို့တိုင်အောင် ခရီးလမ်းကို ညီညွတ်ပြေပြစ်စွာ ပြင်ဆင်စေပြီးသော် ထိုခရီးလမ်း၏ နံပါးနှစ်ဖက်တို့၌ ဌာပေါပင်စိုက်ခြင်း ရေပြည့်အိုး (ရေအိုးစင်များ)တည်ထားခြင်း, ကွမ်းသီးပင် စိုက်ခြင်း, တံခွန်အောင်လံတို့ကို စိုက်ထောင်ယွင်ထူခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ခရီးလမ်းအစဉ်ကို

နတ်လမ်းမအသွင် တင့်တယ်စွာ ဆင်ယင်စေပြီးလျှင် မဟာမာယာ ဒေဝီမိဖုရားကြီးကို အသစ်ဖြစ်သော ရွှေထမ်းစင်ပေါ်၌ ထိုင်နေ စမ္မယ်စေလျက် ထိုရွှေထမ်းစင်ကို အမတ် (မင်းချင်းယောက်ျား) ပေါင်း တထောင်တို့အား ပင့်ချီဆောင်ကြဦးစေ၍ အရာအခွင့် အားလျော်စွာ အမှုတော်ကို ထမ်းဆောင်ကြရန် ခြွေရွှေသင်းပင်း ဝင်း ကိုယ်ရံတော် အဆောင်အယောင် အခမ်းအနား များစွာ တို့ဖြင့် ဒေဝဒဟပြည်သို့ ပို့စေတော်မူ၏။

(ကပိလဝတ်ပြည်မှ ဒေဝဒဟပြည်သို့ မယ်တော်မာယာ ကြွချီခဏ်းခ၌ ကျမ်းဆရာတို့ အဆိုအမိန့် မတူကြပုံကို အနုဒီပနီ၌ ဖော်ပြထားသည်။)

လုမ္ဗိနီ အင်ကြင်းဥယျာဉ်တော်

ကပိလဝတ်နေပြည်တော်နှင့် ဒေဝဒဟပြည် နှစ်ပြည်ထောင် တို့၏အကြား၌ ထိုနှစ်ပြည်ထောင်သား လူအများတို့ အသုံးပြု ခြင်းငှါ ထိုက်သော လုမ္ဗိနီမည်သော အင်ကြင်းတောသည် ရှိ၏၊ ထိုအင်ကြင်းတောသည် မဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားကြီး ကြွသွား ဆိုက်ရောက်တော်မူသောအခါ၌ ပင်ရင်းပင်ခြေမှ အခက်အဖျား တိုင်အောင် ပင်လုံးကျွတ် အပင်တိုင်း ပွင့်လျက်ချည်း ရှိ၏။

ထိုအင်ကြင်းတော အင်ကြင်းပင်တို့ဝယ် အပွင့်အကြား အခက် အလက်အကြားတို့မှ အဆင်းငါးလွေ အရေအရောင် ရှိသော ဝိတုန်းအုပ်စုတို့သည်ရင်း, အမျိုးမျိုးသော ငှက်အပေါင်းတို့သည် ရင်း ချိုမြိန်သာယာ နာပျော်ဖွယ်အသံတို့ဖြင့် ဝဲပျံကွန့်မြူး တွန် ကျူးရင့်ရွှလျက် ရှိကြကုန်၏။ ထိုအင်ကြင်းတော တခုလုံးသည် သိကြားနတ်မင်း၏ စိတ္တလတာမည်သော ဥယျာဉ်တော်နှင့်မခြား ပျော်ပါး မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ ဆန်းကြယ်စွာသော ဂုဏ်ကျေးဇူး အထူးတို့နှင့် ပြည့်စုံလျက် ရှိ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော် ကြီး မြတ်သော မင်းသည် ကောင်းစွာ ပြုပြင် စီရင်ထားအပ်သည့် ပျော် ပွဲစား ရိပ်ဝန်းပမာ လွန်စွာပျော်ရွှင်ကြသော အသံတို့ဖြင့် တရုံ မစဲ ခြိမ့်ခြိမ့်သဲ ဆူညံနေဘိသကဲ့သို့ ရှိချေ၏။ (ဤကား ဇာတ် အဋ္ဌကထာ၏ ဖွင့်ဆိုချက်တည်း။)

လုမ္ဘိနီအင်ကြင်းတောဌ ရှိကုန်သော အင်ကြင်းပင်တို့၏ အခက်အလက် အပွင့်အဖူးတို့၏ အကြားအကြားတို့မှ အလွန်အကြူးအထူးမွေ့လျော်ခြင်းကို ပြုတတ်သည့် နားဝင်ချိုသာ စိတ်မှာ ရှင်မြူးဖွယ် အထူးမြည်တွန်တတ်ကုန်သော, အင်ကြင်းပန်းရနံ့ဝတ်ရည်တို့ဖြင့် ယစ်ကာ ဝမ်းသာဝမ်းမြောက်ကြကုန်သော, (ထိုပန်းနံ့ဝတ်ရည်တို့ကို ခံစား သွားလာမျိုဝဲလျက် ရှိကြကုန်သော, သူတပါးအဖို့ကိုပါ ဆောင်ယူတတ်သော) ပျားပိတုန်းမတို့သည် သာယာရင့်ကျူးအပ်သည် ဖြစ်၍ ထိုလုမ္ဘိနီ အင်ကြင်းတောသည် နတ်တို့နှစ်သက်အပ်သည့် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်နှင့် တူလှပေ၏။

[( ) ကွင်းအတွင်း စကားရပ်၏ အမှာကို အနုဒီပနီ၌ ကြည့်။]

ဝိဘူသိတာ ဗာလဇနာတိစာလိနီ၊
ဝိဘူသိတာ ဝနိတေ မာလိနီ။
သဒါ ဇနာနံ နယနာလိမာလိနီ၊
ဝိလုမ္ဘိနိ ဝါတိဝိရောစိ လုမ္ဘိနီ။

ဗာလဇနာတိစာလိနီ = အရွယ်နုပျို လူထိုထို၏ စိတ်ကို ဖောက်ပြား ချောက်ချားတုန်လှုပ်စေနိုင်သော။ ဝိဘူသိတာ = ပုတီးနားဆောင်း သွယ်ပျောင်းစုံလင် တန်းဆာဆင်အပ်သည့် ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း ရှိပေသော။ မာလိနီ = ပန်းမျိုးစုံလင် ပန်ဆင်လျက်ရှိသော။ ဝနိတာ = မိန်းမပျိုသည်။ အတိဝိရောစိ ဗုဝ = အလွန်တင့်တယ်သကဲ့သို့။ ဝိဘူသိတာ = ဆန်းပြားစုံလင် တန်းဆာဆင်အပ်ပြီးဖြစ်၍။ သဒါ = အခါခပ်သိမ်း။ ဇနာနံ = လူအပေါင်းတို့၏။ နယနာလိမာလိနီ = မမှိတ်မသုန် ရှုကြည့်သည့် မျက်စိတည်းဟူသော ဝိတုန်းတို့ စုရုံးခိုနားရာ မာလာဖွားငုံ ပန်းမျိုးစုံပေထသော။ လုမ္ဘိနီ = လုမ္ဘိနီခေါ် ဥယျာဉ်တော်သည်။ ဝိလုမ္ဘိနိ ဝ = ပျိုနုသောတိုမိန်းမနှင့် အလှဂုဏ်ဆိုင် သူနိုင်ငါနိုင် အပြိုင်လုယက်သကဲ့သို့။ အတိဝိရောစိ = အလွန်အကြူးအထူးဆန်းကြယ် တင့်တယ်လေပြီ....။ (ဤကားဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ဘရာတော် အရှင်ဗုဒ္ဓဘဏ္ဍာမထေရ်၏ လုမ္ဘိနီဥယျာဉ်တော်ဖွဲ့ စကားရပ်ပေတည်း။)

ထိုသို့ လွန်ကဲစွာ တင့်တယ်ခြင်းရှိသော လုမ္ဘီနီအင်ကြင်းတော ကို မြင်တော်မူလတ်၍ မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကြီးအား ထိုအင် ကြင်းတောသို့ သက်ဝင်ပျော်ပါး ကစားရှင်မြူးလိုသော ဆန္ဒသည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာပေ၏။

အမတ်တို့သည်လည်း သုद्धोဒနမင်းကြီးအား ပန်ကြား လျှောက်ထားပြီးလျှင် မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကြီးကို ရှေထမ်း စင်ဖြင့် ဆောင်ယူကာ မင်္ဂလာအင်ကြင်းတောသို့ ဝင်ကြကုန်၏။

နတ်ဗြဟ္မာတို့ စီစဉ်ကြခြင်း

မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကြီး လုမ္ဘီနီ အင်ကြင်းတောအတွင်း သို့ ဝင်ရောက်တော်မူသောခဏ၌ပင် နတ်အပေါင်းတို့သည်— "ယနေ့ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် မယ်တော်ဝမ်း ကြွာတိုက် မှ ထွက်မြောက်သန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူလိမ့်မည်"ဟူ၍ အုတ်အုတ် ကျွက်ကျွက်ဖြစ်လျက် လောကဓာတ် စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း တသောင်းလုံး အုန်းအုန်းကြွက်ကြွက် တခဲနက်ပဲ့တင်ထပ်သော အသံကို ဖြစ်စေကာ ဟစ်အော် ကြွေးကြော်ကြလေကုန်သည်။ စကြဝဠာ တိုက်တသောင်းမှ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည် အလောင်းတော်၏ ဖွားမြင်ခြင်း ဝိဇာတမင်္ဂလာကို ပူဇော်သကာ ပြုကုန်အံ့ဟူ၍ အထူးထူးသော မင်္ဂလာဘဏ္ဍာ ပဏ္ဍာလက်ဆောင် တို့ကို ယူဆောင်ကိုင်စွဲကြကုန်လျက် ၅၂စကြဝဠာတိုက်အလုံး ပြည့် မုံးအောင် ပေါင်းဆုံစုဝေး လာရောက်ကြပြီးသော် ကောင်းကင် တပြင်လုံး နတ်ထီးဖြူတို့ဖြင့် လွှမ်းမုံးမိုးကာ၍ မင်္ဂလာသီချင်းတို့ကို သီဆို ရင့်ကျူးကြကုန်လျက် နတ်၌ဖြစ်သော တူရိယာသံတို့ဖြင့် ၎င်း, ခရာသင်းသံတို့ဖြင့်၎င်း တပြိုင်နက် ပဲ့တင်ထပ်စေ၍ ရပ်တည် လာကြလေကုန်၏။

မဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် မင်္ဂလာအင်ကြင်းတော အတွင်းသို့ ရောက်တော်မူလျှင်ပင် ဖြောင့်မတ်လုံးဝန်းသော ပင်စည်ရှိ၍ ပန်းဘတိ တန်းဆာဆင်အပ်သော အင်ကြင်းပင်၏ အခက်ကို လက်ဖြင့် လွှမ်းယူလိုလာတော်လေသည်။ **မင်္ဂလာရှိ**

သော ထို အင်ကြင်းခက်သည်လည်း အသက်ရှိသူ အလားလူအများ၏ စိတ်နှလုံးကို ချောက်ချားနှောက်မွှေ အုံ့ဩစေလျက် ရေနွေးဝယ် ပြုတ်ဖျောအပ်သော ကြိမ်ညွှန့်ကဲ့သို့ အလိုအလျောက် အောက်သို့ တွဲလျား ညွှတ်ကိုင်းကာ မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကြီး၏ လက်ဝါးအပြင်သို့ အဆင်သင့် ကပ်ရောက်လာလေသည်။

မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် လက်ဝါးအပြင်သို့ အဆင်သင့် ကပ်ရောက်လာသော ထို အင်ကြင်းခက်ကို ကျေးဇူး၏ နှုတ်သီးပမာ တျာတျာနီမြန်းသော လက်သည်း အရောင်တို့ဖြင့် တောက်ပ၍ ကြာရိုးတံတနှန်း လုံးဝန်းပြည့်သည့် လက်ချောင်းရှိသော အသစ်စက်စက် ဆင်မြန်းအပ်သည့် ရွှေလက်ကောက်တို့ဖြင့် တင့်တယ်လျက် နှစ်သက်ဖွယ်ရာရှိသော လက်ချာလက်ဖြင့် ဆွဲကိုင် ဆန့်တန်း၍ ရပ်တည်တော်မူလေ၏။ အင်ကြင်းခက်ကို လက်ချာလက်ဖြင့် ဆွဲကိုင် ရပ်တည်နေသော မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် မည်းနက်ညိုမှောင် ရွာမည်ယောင်ဖန်ဆင်းသည့် တိမ်ခွင်မိုးရပ်အကြားမှ ထင်ရှားထွက်ပြူစ လစန်း၏ အရေးကဲ့သို့ ၎င်း, တခဏချင်း ဝင်းဝင်းပြိုးပြက် တောက်ပလက်သော လျှပ်စစ်အရောင်ကဲ့သို့ ၎င်း, နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်၌ ဖြစ်ပေါ်သော နတ်သမီးကဲ့သို့ ၎င်း အလွန်အကြူး အထူးတင့်တယ်တော်မူပေ၏။

အလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်ခြင်း

မဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားကြီး ရွှေချည် ထဘီကို ဝတ်၍ ငါးကြင်း မျက်စိနှင့်တူသော အကွက်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော အပေါ်ရုံဘွဲ့ဖြူလွှာကို ခြေဖျားတိုင်အောင် ဝတ်ရုံဆင်မြန်းလျက် ၎င်းလာ့အင်ကြင်းခက်ကို ယာလက်တော်ဖြင့် ကိုင်ဆွဲကာ လွန်ကဲသော တင့်တယ်ခြင်းဖြင့်, တင့်တယ်စွာ ရပ်သောခဏ၌ မဟာ-မာယာဒေဝီ၏ အလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်ကြောင်း ကမ္ဘာ့လေတို့သည် တုန်လှုပ်လာကုန်၏။ ထိုအခါ ကိုယ်လုပ်မောင်းမ မှူးမတ်စသော လူအပေါင်းတို့သည် မဟာမာယာဒေဝီအတွက် တင်းထိမ် ကန့်လန့်ကာတို့ဖြင့် ပတ်ကာဝန်းရံကြကုန်ပြီးလျှင် ထိုအပါးမှ ဖယ်ရှားဆုတ်ခွါကြကုန်လေသည်။

မဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် မင်္ဂလာအင်ကြင်းခက်ကို ယာလက်တော်ဖြင့် ကိုင်ဆွဲလျက် တင့်တယ်စွာ ရပ်တည်စဉ်ခဏာ၌ ပင် မဟာသမုဒ္ဒြာနှင့်တကွသော စကြဝဠာတိုက်တသောင်းလုံး ထစ်ချုန်းမြည်ဟိန်းလျက် အိုးထိန်းစက်ပမာ သိမ့်သိမ့်ခါတုန်လှုပ်ခြင်း, နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ ကောင်းခြီးပေးခြင်း, နတ်ပန်းမိုးတို့ ရွာဖြိုးသွန်ချခြင်း, နတ်လူတို့၏ တူရိယာအပေါင်းတို့ အလိုအလျောက် သာယာစွာ မြည်ခြင်း, ဖီလာအောက်ထက် စကြ-ဝဠာအတွင်း ဟင်းလင်းပွင့်ခြင်း-အစရှိသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါး ထူးခြားဆန်းကြယ် အံ့ဖွယ်သရဲ လွန်ကဲ ကြီးမြတ်လှစွာသော ပုဗ္ဗ-နိမိတ်ကြီးတို့ကို တပြိုင်နက်တည်း ဖြစ်စေလျက် (မဟာသက္ကရာဇ် ၆၇-ခု)ဥတုဂိမှာန ကဆုန်လပြည့် သောကြာနေ့ ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့် စန်းလနတ်ယှဉ်လျက် နေစဉ် ဝေပုလ္လတောင်ဦးမှ ထွက်မြွေး ကွန့်ဝဲလာသော ရတနာမျက်ရှင်ပျံသည် အရံသင့် ခံယူအပ်သော ရွှေကလပ်အတွင်းသို့ ဖြည်းညှင်းသာယာစွာ သက်ဆင်း လာသကဲ့သို့ လက္ခဏာကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ တန်းဆာဆင်အပ်သော မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် မယ်တော်မဟာမာယာဒေဝီ၏ စေတီအိမ်ပမာ ဝမ်းကြောတိုက်မှ ကောင်းစွာသန့်စင် မီးရှူးဖွားမြင်တော်မူ၏။

ယင်းသို့ သန့်စင် ဖွားမြင်သောအခါ၌ ကောင်းကင်ထက်မှ ပူနွေးသောရေအယဉ် (ရေပူစမ်း) တသွယ်, ချမ်းအေးသော ရေ အယဉ် (ရေအေးစမ်း) တသွယ်အားဖြင့် ရေအယဉ်နှစ်သွယ်တို့ သည် ပင်ကိုယ်ကပင် စင်ကြယ်သန့်ရှင်းရင်းဖြစ်ကြသည့် သားတော်, မယ်တော် နှစ်ပါးလုံးတို့အား ပူဇော်သက္ကာရ အလို၌ အလိုအလျောက် ထွက်ပေါ်ကုန်၍ ဘုရားအလောင်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့၏ ကိုယ်၌ အပူအအေးမျှတမှု အင်္ဂေဇုတုကို ယူစေ ကြကုန်၏။

(ဤ၌ အမှာစကားရပ်ကို အနုဒီပနီ၌ ပြဆိုထားသည်။)

မြတ္တာ နှင့် လူတို့ အဆင့်ဆင့်ခံယူခြင်း

ထိုသို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ခဏ္ဍပင်လျှင် ကိလေသာမှ စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိကြသည့် မဟာပြဟ္မာကြီး လေးဦးတို့သည် ဘုရားအလောင်းတော်မြတ်ဖြစ်သော သားတော်ကို ရှေးဦးစွာ ရွှေဇာကွန်ရက်ဖြင့် ခံယူကြ၍ မယ်တော်၏ ရွှေမှောက်၌ ထားကြပြီးလျှင်—

> "ရှင်မိဖုရား.... နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်ပါလော့၊ ရှင်မိဖုရားအား ဘုန်းကန်ခိုး အာနုဘော်ကြီးမြတ်သော သားတော် ဖြစ်ပေါ် ဖွားမြောက်ခဲ့လေပြီ"—

ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏။

ထိုနောက် မဟာပြဟ္မာကြီးလေးဦးတို့၏ လက်မှ စတုမဟာရာဇ နတ်မင်းကြီး လေးဦးတို့သည် မင်္ဂလာရှိသည်ဟူ၍ သမုတ်ပညတ် ခေါ်ဝေါ်အပ်သော သစ်နက်ရေဖြင့် သားတော်ကို ခံယူကြကုန်၏။

တဖန် ထိုနတ်မင်းကြီး လေးဦးတို့၏လက်မှ လူတို့သည် ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့် သားတော်ကို ခံယူကြကုန်၏။

ထိုနောက် လူတို့၏လက်မှ လွတ်၍ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ရွှေခြေနင်းအတူ ညီညွတ်စွာသော ခြေတော်အစုံတို့ဖြင့် မြေပေါ်၌ ကြံ့ကြံ့ရပ်လျက် အရှေ့မျက်နှာ အရပ်ကို ကြည့်ရှုတော်မူ၏၊ ယိုသို့ ကြည့်ရှုတော်မူသည်ရှိသော် အရှေ့အရပ် မျက်နှာဝယ် အထောင်မက မျှားစွာကုန်သော စကြဝဠာတို့ကိုတို့သည် တပြင်တည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ စကြဝဠာတစ်ကိုက်နှင့် တစ်ကိုက်ခြားနားမှုမရှိ ပကတိတဆက်တည်း တပြန့်တည်းကဲ့သို့ ဟင်းလင်းထင်ကုန်၏။ ထိုအရှေ့အရပ်မျက်နှာ၌ နေကြကုန်သော နတ်လူတို့သည် ဘုရားအလောင်းတော်မြတ်ကို နဲ့သာပန်းမာလ စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကြကုန်လျက်—

" အို ယောက်ျားမြတ် .... ဤ အရပ်မျက်နှာ၌ အရှင်ယောက်ျားမြတ်နှင့် တူသောသူ မရှိပါ။ အရှင်ယောက်ျားမြတ်ထက် သာလွန်မြင့်မြတ်သူကား အဘယ်မှာ ရှိပါအံ့နည်း "—

ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။

ဤအတူ တူရှ (တည့်တည့်) အရပ်လေးမျက်နှာ, အထောင့် အရပ်လေးမျက်နှာ, အောက်အရပ်မျက်နှာ, အထက်အရပ်မျက်နှာ အားဖြင့် အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ကြည့်ရှုတော်မူ၍ ထိုအရပ်ဆယ်မျက်နှာလုံးမှာမင် ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် တူသောသူ တစုံတယောက်ကိုမျှ မြင်တော်မမူသောကြောင့် ရပ်တည်တော်မူရာအရပ်မှ မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာတူရှ ခုနစ်ဖဝါး (ခုနစ်လှမ်း) လှမ်းကြွတော်မူ၏။

ယင်းသို့ _လှမ်းကြွတော်မူလော်အခါ မဟာပြဟ္မာမင်းသည် အလောင်းတော်မြတ်အား ထီးဖြူတော်ဖြင့် ဆောင်းမိုးလျက်, သုယာမနတ်မင်းသည် သားမြီးယပ်ကို ကိုင်ဆောင်လျက်, ထိုမှတပါးကုန်သော နတ်တို့သည် ခြေနင်း,သန်လျက်,မကိုင်ဆင်းကျစ်ဟူသော မင်းမြောက်တန်းဆာတို့ကို အသီးသီး ကိုင်စွဲကြကုန်လျက် အလောင်းတော်နောက်မှ အစဉ်လိုက်ပါကြကုန်၏။ ထိုသို့ မင်းမြောက်တန်းဆာ ငါးပါးကို နတ်ပြဟ္မာများစွဲကိုင်၍ လိုက်ပါကြသော်လည်း စွဲကိုင်သူ နတ်ပြဟ္မာတို့ကို မမြင်ရပဲ မင်းမြောက်တန်းဆာတို့ကိုသာလျှင် အများမြင်ကြရကုန်၏။

ထူးခြားချက်ကြီးများ ။ ။ ယင်းသို့ လှမ်းကြွတော်မူသောအခါ၌ ဘုရားအလောင်းတော်မြတ်သည် ပကတိမြေ၌သာလျှင် လှမ်းကြွတော်မူ၏၊ လူအပေါင်းတို့၏ စိတ်၌ကား ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် လှမ်းကြွသည်ဟု ထင်မြင်ရ၏။ အဝတ်တန်းဆာ မပါမဆင် ဖွားမြင်တိုင်းသော ပကတိကိုယ်တော်ဖြင့်သာ လှမ်းကြွတော်မူ၏၊ လူအပေါင်း၏

စိတ်ဌာကား ဝတ်စားစုံလင် တန်းဆာဆင်လျက် လှမ်းကြွ သည်ဟု ထင်မြင်ရ၏။ ဖွားသစ်စအရွယ် သူငယ်အဖြစ် ဖြင့်သာ လှမ်းကြွတော်မူ၏၊ လူအပေါင်း၏ စိတ်ဌာကား တဆယ့်ခြောက်နှစ်သား အရွယ်ရှိသည်ဟု ထင်မြင်ရ၏။

(ယခု ရေးသားပြုဆိုခဲ့သည်ကား အလောင်းတော်မြတ် မြောက်အရပ်သို့ ခုနှစ်လှမ်းလှမ်းကြွတော်မူသောအရာဝယ် ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ, သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ, ဇာတ်အဋ္ဌကထာတို့ဌ ဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ ဝိဇာတမင်္ဂလာအခဏ်းဌာကား ဖော်ပြလတ္တံ့သောအတိုင်း အနည်း ငယ် ထူးခြားရှိ ကျယ်ဝန်းစွာ ဖွင့်ဆိုထားသည်။)

ထိုသို့ လှမ်းကြွတော်မူသောခဏ၌ မဟာပြဟ္မာမင်းသည် သုံးယူဇနာရှိသော ထီးဖြူတော်ကို ဆောင်းမိုးလျက် လိုက်ပါ၏၊ ထိုအတူ ဤစကြဝဠာမှ ကြင်းသော စကြဝဠာတိုက်တို့ဌ ရှိကြသည့် မဟာပြဟ္မာမင်းတို့သည်လည်း သုံးယူဇနာစီ ရှိသော ထီးဖြူတော်ကို ဆောင်းမိုးလျက် လိုက်ပါကုန်ရကား စကြဝဠာ တိုက်အလုံးသည် ထီးဖြူတော်ပန်းကုံးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းပြည့်နှက်လျက် ရှိပေ၏။

ထို့အတူ ဇာတိခေတ်ပေါင်း စကြဝဠာတိုက်တသောင်းတို့ဌ နေကြကုန်သော သုယာမနတ်မင်းပေါင်း တသောင်းတို့သည် လည်း သားမြီးယပ်တို့ကို ကိုယ်စီကိုယ်ငင် ကိုင်စွဲကြကုန်၍ သန္တုဿိတနတ်မင်းပေါင်း တသောင်းတို့သည်လည်း ပဏ္ဏမြားယပ်ဝန်းတို့ကို ကိုယ်စီကိုယ်ငင် ကိုင်စွဲကြကုန်၍ စကြဝဠာ တောင်နရန်းတိုင်အောင် တလွှဲလွှဲ လွှခတ်လျက် ရပ်တည်ကြ ကုန်၏။

ထို့အတူ စကြဝဠာတိုက်တသောင်းတို့ဌ နေကြကုန်သော သိကြားနတ်မင်းပေါင်း တသောင်းတို့သည်လည်း ခရသင်း ပေါင်း တသောင်းတို့ကို မှုတ်ကုန်လျက် ရပ်တည်ကြကုန်၏။

ထိုမှတပါး နတ်သားတို့သည်လည်း အချို့ကား ရွှေပန်းတို့ကို စွဲကိုင်ကြကုန်လျက်, အချို့ကား ပကတိပန်းတို့ကို စွဲကိုင်ကြကုန်လျက်, အချို့ကား မှန်ကြေးမုံပန်း (ကြေးမုံပမာ တဖျတ်ဖျတ် အရောင်ထွက်သောပန်း)တို့ကို စွဲကိုင်ကုန်လျက်, အချို့ကား တံခွန်ပန်းတို့ကို စွဲကိုင်ကုန်လျက်, အချို့ကား ရတနာစိခြယ် ပူဇော်ဘွယ်တို့ကို စွဲကိုင်ကုန်လျက် ရပ်တည်ကြကုန်၏။ နတ်သမီးတို့သည်လည်း အမျိုးအမည်အားဖြင့် များပြားလှစွာကုန်သော ပူဇော်သကာ မင်္ဂလာဘဏ္ဍာတို့ကို အသီးအသီး ကိုယ်စီကိုယ်စီ စွဲကိုင်ကြလျက် ,စကြဝဠာတိုက်အလုံးကို လွှမ်းမိုးပြည့်နှက်စေ၍ ရပ်တည်ကြကုန်၏။

ဤသို့လျှင် မျက်စိအရသာကို ဆောင်ယူတတ်သည့် စက္ခုရသာယနနတ်ဆေးသဖွယ် များကြွယ်သော ပူဇော်မှုအစီအရင်တို့ ဖြစ်ရှိနေစဉ်, ထောင်ပေါင်း များစွာသော နတ်ခရုသင်း လူခရုသင်းတို့ကို တည့်ညှင်းညှင်း မှုတ်ကြကုန်စဉ်, ထောင်ပေါင်းများစွာ နတ်တူရိယာ လူတူရိယာတို့ကို တီးမှုတ်ကြကုန်စဉ်, နတ်ကညာတို့ ဝမ်းသာရွှင်ပျ ကခုန်ကြစဉ်ပင် အလောင်းတော်မြတ်သည် မြောက်အရပ်သို့ ခုနစ်ဖဝါး (ခုနစ်လှမ်း) လှမ်းကြ၍ ရပ်တည်တော်မူ၏။

ထိုသို့ အလောင်းတော်မြတ် ရပ်တည်တော်မူသော ခဏ၌ အလုံးစုံသော လူနတ်ဗြဟ္မာတို့သည် မည်သည့် အသံကိုမျှ မဖြစ်စေကြပဲ တိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်ကြကုန်လျက် "ယခုအခါ အလောင်းတော် ယောက်ျားမြတ်သည် ငါတို့ကို မည်သို့သော စကား မြွက်ကြားမိန့်ဆိုလိမ့်မည်နည်း" ဟု နားစွင့်ကာသာ နေကြကုန်၏။

ရဲရဲတောက်စကား ကြီးဝါးမြွက်ဆိုတော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်မြတ်သည် မြောက်အရပ်သို့တူရှု ခုနစ်ဖဝါး(ခုနစ်လှမ်း)လှမ်းကြတော်မူပြီး၍ ခုနစ်ခုမြောက်သော ဖဝါး အလှမ်း၌ ရပ်တန့်တော်မူလျက်--

(က) အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿ = ငါသည် လူ သုံးပါးထက် မြတ်သူဖြစ်၏၊ (တနည်း) ငါသည် လူသုံးပါးတွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

(ခ) ဇေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ = ငါသည် လူ သုံးပါးထက် ကြီးကဲသူဖြစ်၏၊(တနည်း) ငါသည် လူသုံးပါးတွင် အကြီးအကဲဆုံး ဖြစ်၏။

(ဂ) သေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ = ငါသည် လူ သုံးပါးထက် ချီးမွမ်းအပ်သူ ဖြစ်၏၊ (တနည်း) ငါသည် လူသုံးပါးတွင် အချီးမွမ်းအပ်ဆုံး ဖြစ်၏။

(ဃ) အယမန္တိမာ ဇာတိ = ဤယခု ပဋိသန္ဓေ တည် နေရခြင်းကား ငါ့အဖို့ရာ နောက်ဆုံး ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း ဖြစ်၏။

(င) နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ = ယခုအခါ၌ ငါ့အဖို့ရာ တဖန်ဘဝသစ် ဖြစ်ရခြင်း မရှိတော့ပြီ—

ဟူ၍ လောကဓာတ်စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း တသောင်းလုံးကို ကိုယ်တော်မြတ်၏ အသံတော်ဖြင့် တပြိုင်နက်တည်း ကြားလွှ ်ုစေ၍ ရဲရဲတောက်စကားကို ကြီးဝါးကျူးရင့်တော်မူ၏။

ဤသို့ (အာသဘီဝါစာ) ရဲရဲတောက်စကားကို အလောင်း တော်သူမြတ် ကြီးဝါးမြွက်ဆိုတော်မူသောအခါ ဗြဟ္မာ နတ် လူ ကစုံတယောက်သောသူကမျှ နှုတ်တို့ တဖန် ပြန်လှန်ငြင်းဆိုခြင်း ၄၂ မစွမ်းနိုင်ရကား အလောင်းတော်သူမြတ်အား အလုံးစုံသော ဗြဟ္မာ နတ် လူတို့သည် ကောင်းမြိုးပေးကြရကုန်၏။

အထူးမှတ်သားရန် အကြောင်းအကျိုးများ

ဤအလောင်းတော်သူမြတ် ဖွားမြင်ခဏ်း၌ ဖြစ်ပေါ် သော ထူးခြားချက်ကြီးတို့တွင်—

(၁) ညီညွတ်သော ခြေတော်အစုံတို့ဖြင့် မဟာပထဝီ၌ ကြုံကြုံရပ်တည်တော်မူခြင်းသည် ဇုန္ဒိပါဒ်လေးပါးကို ရဖို့ရန် ရှေ့ပြေးပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။

(၂) မြေတက်အရပ်သို့ ရှေးရှုတူရှု မျက်နှာမူခြင်းသည် သတ္တဝါအလုံးကို လွှမ်းမိုး စိုးအုပ်နိုင်ခြင်း၏ ရှေ့ပြေးပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။

(၃) ခုနစ်ဖဝါး(ခုနစ်လှမ်း)လှမ်းကြွသွားတော်မူခြင်းသည် ဗောဓိဉာဏ်ခုနှစ်ပါး တရားရတနာကို ရဖို့ရန် ရှေ့ပြေးပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။

(၄) နတ်ထီးဖြူ အဆောင်းအမိုး ခံရခြင်းသည် အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော မြတ်သောထီးဖြူကို ရဖို့ရန် ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။

(၅) မင်းမြောက်တန်းဆာ ငါးပါးတို့ကို ရခြင်းသည် တဒင်္ဂပိမုတ္တိ, ဝိက္ခမ္ဘနပိမုတ္တိ, သမုစ္ဆေဒပိမုတ္တိ, ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-ပိမုတ္တိ, နိဿရဏပိမုတ္တိတည်းဟူသော ဝိမုတ္တိငါးမျိုး (ကျွတ်လွတ်ခြင်းငါးမျိုး) တို့ဖြင့် ကျွတ်လွတ်ဖို့ရန် ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။

(၆) အလုံးစုံသော အရပ်ဆယ်မျက်နှာကို အဝိတ် အပင်မရှိ ကြည့်မြင်တော်မူရခြင်းသည် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို အဝိတ်အပင် အဆီးအတားမရှိ သိမြင်သော အနာဝရဏဉာဏ်တော်ကို ရဖို့ရန် ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။

(၇) "ငါသည် လူသုံးပါးတွင် အမြတ်ဆုံး, အကြီးကဲဆုံး, အရှိုးမွမ်းအပ်ဆုံးသူ ဖြစ်၏"ဟူ၍ ရဲရဲတောက်စကားကြီးဝါးမြွက်ဆိုတော်မူခြင်းသည် ဗြဟ္မာနှတ်လူတွင် မည်သူ တဦးတယောက်မျှ မတားမြစ်ပိုင် မလည်စေနိုင်သည့် မြတ်သောဓမ္မစကြာကို လည်စေနိုင်ဖို့ရန် ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။

(၀) "ယခု ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည် ငါ့အဖိုရာ နောက်ဆုံး ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းဖြစ်၏၊ ယခုအခါ တဖန် ဘဝအသစ် ဖြစ်ရခြင်း မရှိတော့ပြီ" ဟူ၍ ရဲရဲ တောက်စကား ကြိုးဝါးမြွက်ဆိုတော်မူခြင်းသည် အနုပါ-ဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံပြီမ်းအေးဖိုရန် ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။

အလောင်းတော်သူမြတ်
ဖွားကာစ၌ စကားဆိုကားသည် သုံးဘဝ

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ဖွားမြင်ကာစ၌ စကား ဆိုတော်မူသည်မှာ ဤသိဒ္ဓတ္ထမင်းသား နောက်ဆုံးတဘဝသာ မဟုတ်၊ မဟာသဓာသုခမိန် ဖြစ်သောဘဝ, ဝေဿန္တရာမင်း ဖြစ်သောဘဝတို့၌လည်း ဤသို့ပင် ဖွားမြင်ကာစ၌ စကားဆို တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဤနောက်ဆုံး ပန္နိမ (သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား) ဘဝ နှင့်သော် သုံးဘဝတို့၌ ဖွားမြင်ကာစတွင် စကားဆိုတော်မူ၏ဟု သိမှတ်အပ်၏။

(၁) အနည်းငယ် ရှင်းလင်းပြဆိုဦးအံ့····၊ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် မဟာသဓာသုခမိန် ဖြစ်တော်မူသော ဘဝ၌ မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်သန့်စင် ဖွားမြင်လာခိုက် တွင် သိကြားနတ်မင်းလာ၍ ဘုရားအလောင်းတော်၏ လက်၌ စန္ဒကူးနံ့သာနှစ်တုံးကို ထားသဖြင့် ထိုစန္ဒကူးနံ့သာနှစ်တုံးကို ဆုပ်ကိုင်လျက် မယ်တော်ဝမ်းမှ ဖွားမြင်လာသော်အခါ မယ်-တော်ဏ ကြည့်ရှုရာတွင် လက်၌ ဆုပ်ကိုင်ထားသော အရာကို မြင်၍ "ချစ်သား····အဘယ်ဝတ္ထုကို ယူ၍ လာခဲ့သနည်း"ဟု မယ်-တော်က မေးမြန်းလေလျှင်"အို မွေးမိခင်····ဆေးပါတည်း"ဟူ၍ ဖြေကြား ပြောဆိုတော်မူ၏။

ဤသို့ ဆေးကို ဆုပ်ကိုင်လျက် ဖွားမြင်လာသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ထိုဘုရားအလောင်းတော်အား ဩသဓကုမာရ = ဆေး

သတ္တိသား ဆေးသူငယ်-ဟူသော အမည်ကို ရှေးဦးစွာ မှည့်ခေါ်ကြကုန်၏။ နောက်အခါ ထိုဆေးကို အိုးဌဝယ်သွင်း သိမ်းဆည်းထား၍ အလောင်းတော်၏ ခမည်းတော် သိရိဂဗုနသူဌေးကြီး၏ ဦးယဉ်း (ခေါင်းခဲ) နာမှုအစ ရောက်လာရောက်လာကြသော မျက်စိကွယ်သူ နားပင်းသူအစရှိသော ရောဂါသည်ခပ်သိမ်းတို့၏ အနာရောဂါဟူသမျှတို့ကို ထိုဆေးဖြင့် ပျောက်ငြိမ်းချမ်းသာစေသောကြောင့် ထိုဆေး၏ ကျေးဇူးစွမ်းရည် ထက်မြက် ကြီးမြတ်သည်ကိုအစွဲပြု၍ ဆေး၏ အရှင်ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတော် သတ္တိသားကို မဟောသဓ = မြတ်သောဆေးအရှင် သတ္တိသားဟု၍ ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။

(၂) ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝ၌လည်း မယ်တော်ဝမ်းမှ ဖွားမြင်ကာစတွင်ပင် လက်ျာလက်ကို ဆန့်တန်းဖြန့်ခင်း၍ "မွေးမယ်တော်....ရွှေနန်းအိမ်တော်၌ တစုံတခုသော ဥစ္စာဝတ္ထုသည် ရှိပါ၏လော၊ အလှူဒါနကို လှူပါအုံ့"ဟုဆိုလျက် ဖွားမြင်လာ၏။ ထိုအခါ မယ်တော်သည် သားတော်အား "ချစ်သား....သင်သည် ဥစ္စာရှိသော နန်းတော်၌ ဖြစ်လာ၏"ဟု ဆို၍ သားတော်၏ ဖြန့်လျက်ထားသော လက်ကို မိမိ၏ လက်ဖဝါးအပြင်၌ ကိုင်ယူတင်ထား၍ ဥစ္စာတယောင်ထုပ်ကို သားတော်၏ လက်၌ ထားပေ၏။ ဤသို့လျှင် အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝ၌လည်း ဖွားကာစ၌ စကားဆိုတော်မူ၏။

(၃) ရှေးက ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း နောက်ဆုံးဖြစ်သော ၅ (သိန္ဓတ္ထမင်းသား) ဘဝ၌လည်း ဖွားကာစ ကာလ၌ ရဲရဲတောက်စကား ကြီးဝါးမြွက်ဆိုတော်မူ၏။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် သုံးဘဝတို့၌ မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်သန့်စင် ဖွားမြင်ကာစ၌ စကားဆိုတော်မူ၏။

ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့နှင့် ထိုနိမိတ်တို့၏ အကျိုးများ

ဘုရားအလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်သောကာလ ထိုခဏာ၌ လည်း ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ ထိုသို့ ဖွားမြင်သောအခါ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသော ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့နှင့် ထိုနိမိတ်တို့၏ အကျိုးတို့ကို မဟာပဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ, ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသည့်အတိုင်း တပေါင်းတည်း တွဲစပ်၍ ပြဆိုပေအုံ့····၊

(၁) ဘုရားအလောင်းတော် ယောကျ်ားမြတ်ကို ဖွားမြင်သောခဏာ၌ လောကဓာတ်တသောင်းသည် တုန်လှုပ်၏။

(ဤလောကဓာတ် စကြဝဠာတိုက်တသောင်း တုန်လှုပ်ခြင်းသည်ကား အလောင်းတော်ယောကျ်ားမြတ်၏ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်မြတ်ကို ထိုးထွင်းမြင်သိ ရရှိအုံ့သော ရှေပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂) လောကဓာတ် စကြဝဠာတိုက်တသောင်း၌ နေကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ဤစကြဝဠာ တခုတည်း၌ ပေါင်းဆုံစည်းဝေးကြကုန်၏။

(ဤ လောကဓာတ် စကြဝဠာတိုက်တသောင်း၌ နေကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့ ဤစကြဝဠာတခုတည်း၌ ပေါင်းဆုံစည်းဝေးကြခြင်းသည်ကား ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို ဟောတော်မူသော အခါ၌ ထို နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ တမြိုင်နက် စုဝေး၍ တရားတော်ကို နာယူရန် ရှေပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၃) ဖွားမြင်လာသော အလောင်းတော် ယောကျ်ားမြတ်ကို ရှေးဦးစွာ ဗြဟ္မာနတ်တို့က ခံယူကြကုန်၏။

(ထိုသို့ ရှေးဦးစွာ ဗြဟ္မာနက်တို့ ခံယူကြခြင်းသည် ရူပါဝစရ ဈာန်တရားလေးပါးတို့ကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၄) ဖွားမြင်လာသော အလောင်းတော်ယောက်ျား မြတ်ကို ဗြဟ္မာနတ်တို့ ခံယူပြီးနောက် လူတို့ ခံယူကြကုန်၏။

(ထိုသို့ ဗြဟ္မာနတ်တို့ ခံယူကြပြီးနောက် လူတို့ ခံယူကြခြင်းသည် အရူပါဝစရဈာန်လေးပါးကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၅) ညှိုကြိုးဖြင့် ဖွဲယှက်စီရင်အပ်သော စောင်းညှင်းတို့သည် မတီးမခတ်ရဲ အလိုအလျောက် မြည်ကုန်၏။

(ထိုသို့ စောင်းညှင်းများ မတီးမခတ်ရဲ အလိုအလျောက် မြည်ကြခြင်းသည် အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်သည့် ရူပါဝစရ သမာပတ်လေးပါး, အရူပါဝစရ သမာပတ်လေးပါး, နိရောဓ သမာပတ်အားဖြင့် ၅ကိုးပါးသော အနုပုဗ္ဗဝိဟာရ သမာပတ်တို့ကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၆) သားရေဖြင့် ဖွဲယှက် ကျက်အပ်သော စည်ကြီး စည်ငယ် (ပုံကြီးပုံငယ်) တို့သည် မတီးမခတ်ရဲ အလိုအလျောက် မြည်ကြကုန်၏။

(ထိုသို့ စည်ကြီးစည်ငယ်များ မတီးမခတ်ရဲ အလိုအလျောက် မြည်ကြခြင်းသည် အလွန်မြတ်သော တရားစည်တော်ကြီး ရိုက်တီးယွမ်းဆော် လူနတ်တို့ကို ကြားလွှံ့စေတော်မူမည့် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၇) လူတို့အား သွင်းနှောင် တုတ်ချည်အပ်ကုန်သော နှောင်အိမ် နှောင်ကြိုးတို့သည် အပိုင်း အပိုင်း ပြတ်ကုန်၏။

(ထိုသို့ ပြတ်ခြင်းသည် ငါတည်းဟူသော မာန်မာနကို အကြွင်းမဲ့ အမြစ်ပြတ် ပယ်သတ်နိုင်ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၈) ကြေးနီ၌ ငြိတွယ်တင်းကပ်သော အညစ်အကြေးကို အချဉ်ရေဖြင့် ဆေးကြောလိုက်သကဲ့သို့ ရောဂါသည်တို့၌ စွဲကပ်လျက်ရှိသော ရောဂါခပ်သိမ်းတို့ ပျောက်ငြိမ်းကြကုန်၏။

(ထိုသို့ ရောဂါခပ်သိမ်း ပျောက်ငြိမ်းကြခြင်းသည် လူများအပေါင်း၏ အလုံးစုံသော ဝဋ်ဒုက္ခရောဂါ၏ ကင်းငြိမ်းမှုဖြစ်သော သစ္စာလေးပါး တရားကို သိမြင်ဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၉) အမိဝမ်းတွင်းမှပင် မျက်စိကွယ်ခဲ့ကြသော သူတို့သည် အဆင်းရူပါရုံကို ပကတိ လူတို့ကဲ့သို့ပင် မြင်ကြကုန်၏။

(ထိုသို့ မြင်ကြခြင်းသည် လူများအပေါင်းတို့ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၁၀) အမိဝမ်းတွင်းမှပင် နားပင်းခဲ့ကြသော သူတို့သည် အသံ သဒ္ဒါရုံကို ပကတိလူတို့ကဲ့သို့ပင် ကြားကြကုန်၏။

(ထိုသို့ ကြားကြခြင်းသည် လူများအပေါင်းတို့ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်ကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၁၁) ခြေဆွံ့သဖြင့် မသွားနိုင်ကုန်သော သူတို့သည် ခြေကောင်း သန်စွမ်းလာကာ သွားနိုင်ကြကုန်၏။

(ထိုသို့ သွားနိုင်ကြခြင်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၁၂) အမိဝမ်းတွင်းမှပင် ဆွံ့အ-သဖြင့် စကားမပြော နိုင်သော သူတို့သည် သတိတရား ဖြစ်ပွါးလာ ကာ စကားပြောဆိုတတ်ကုန်၏။

(ထိုသို့ သူအ-များ စကားပြောတတ်လာခြင်းသည် သတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါး တရားကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၁၃) ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ဘေးဘေးမ်း ထူပြောသော အရပ်တပါးသို့ ရောက်ရှိနေကြသော လူ သဘော်များ ဘေးရန်ကင်းကွာ မိမိတို့ဆိပ် ကမ်းသို့ ချမ်းသာစွာ ရောက်ကြကုန်၏။

(ထိုသို့ ရောက်ကြခြင်းမှာ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လေးပါးကို ရရှိ ဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၁၄) ကောင်းကင်ပြင်တည်သော ရတနာအမျိုးမျိုး,မြေ ပြင်တည်သော ရတနာအမျိုးမျိုးတို့သည် မိမိတို့ ၏ အလွန်ထွန်းလင်းသော အရောင်အဝါတို့ဖြင့် တောက်ပကုန်၏။

(ထိုသို့ ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ မိမိတို့အရောင်ဖြင့် တောက်ပခြင်း သည် တရားတည်းဟူသော အရောင်အလင်းကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေး အကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။ တရားအလင်းရောင်ကို ဝေနေယျ တို့အား ပေးရ၍ ကိုယ်တော်မြတ်၏ ဘုန်းတန်ခိုးရောင်ဖြင့် တောက်ပြောင်ခြင်း၏ ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၁၅) ရန်သူဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့ အချင်းချင်း ချစ် ခင်သည့် မေတ္တာစိတ်ကို ရကြကုန်၏။

(ထိုသို့ မေတ္တာစိတ်ကို ရကြခြင်းသည် မြတ်ဗုဒ္ဓဝိဟာရတရား လေးပါးကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၁၆) ငရဲမီး ငြိမ်းအေး၏။

(ထိုသို့ ငရဲမီး ငြိမ်းအေးခြင်းသည် လောဘ, ဒေါသ-စသော မီးတဆယ့်တမျိုးတို့ ငြိမ်းအေးဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၁၇) မှောင်အတိ ကျနေသော လောကန္တရက် ငရဲတို့၌ အရောင်အလင်းသည် ထင်လင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်၏။

(ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမှိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖြိုခွင်း၍ အလင်းဉာဏ်ပညာ ဝိဇ္ဇာကို ပြန့်ပြောပေးနိုင်ရေး၏ ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၁၈) စီးမြဲသော မြစ်ရေ အယဉ်သည် မစီးတော့ပဲ တန့်ရပ်၏။

(ထိုသို့ တန့်ရပ်ခြင်းသည် စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်ကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၁၉) မဟာသမုဒ္ဒြာ၌ ရှိသမျှသော ရေသည် ချိုမြိန်ကောင်းမွန်သော အရသာရှိ၏။

(ထိုသို့ မဟာသမုဒ္ဒြာရေ ချိုမြိန်သော အရသာရှိခြင်းသည် ကိလေသာတို့ ငြိမ်းအေးမှုတည်းဟူသော ချိုမြိန်သောအရသာ တခုတည်းကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂၀) ကြမ်းတမ်းသော လေပြင်းများ မတိုက်ခတ်ပဲ ဖြည်းညှင်း သာယာ အေးချမ်းစွာသော လေသာလျှင် တိုက်ခတ်၏။

(ထိုသို့ လေပြင်းလေကြမ်းများ မတိုက်ခတ်ခြင်းသည် ခြောက်ဆယ့်နှစ်မျိုးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူဝါဒဆိုးတို့ ပပျောက်ပြိုကွဲဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂၁) မိုးရပ်ကောင်းကင် သစ်ပင် တောင်ထိပ်-စသည်၌ ရောက်ရှိကြသော ဌက်တို့သည် မြေပြင်သို့ သက်ဆင်းလာကြကုန်၏။

(ထိုသို့ သက်ဆင်းလာကြခြင်းသည် ကိုယ်တော်မြတ်၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒကို နာယူရ၍ လူများအပေါင်းတို့ အသက်ထက်ဆုံး သရဏာဂုံ ခံယူကြရန် ရှေပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂၂) လမင်းသည် ရှေးရှေး အခါများကထက် ထွန်းလင်း သာယာ တင့်တယ်၏။

(ထိုသို့ တင့်တယ်ခြင်းသည် လူများအပေါင်းတို့ နှစ်သက်ခြင်း ရှိကြမည့် ရှေပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂၃) နေမင်းသည် မပူမပြင်း အညစ်အကြေး ကင်းဝေးသန့်ရှင်းသဖြင့် ကောင်းသောဥတုနှင့် မြည့်စုံ၏။

(ထိုသို့ ပြည့်စုံခြင်းသည် ကိုယ်ချမ်းသာမှု စိတ်ချမ်းသာမှု ဖြစ်ဖွယ်ရန် ရှေပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂၄) နတ်တို့သည် မိမိ မိမိတို့၏ ဗိမာန်ရှေမှောက် တံခါးပေါက် အဝ၌ ရပ်ဟည်ကြကုန်လျက် လက်ပန်းပေါက်ခတ်ခြင်း (လက်ခမောင်း ခတ်ခြင်း), လေချွန်ခြင်း, ပုဆိုးအဝတ်တို့ကို ပစ်မြှောက်ခြင်း-စသည်တို့ဖြင့် ကြီးစွာသောကစား ပျော်မြူးမှုကို ပျော်မြူးကြကုန်၏။

(ထိုသို့ ပျော်မြူးကြခြင်းသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူ၍ ဥဒါန်း ရင့်ကျူးတော်မူဖို့ရန် ရှေပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂၅) ဝေးကွန်းအလုံး နှံစပ်သော မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသွန်း၏။

(ထိုသို့ မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်းသည် ကြီးမြတ်သော ဥာဏ်တော်အဟုန်ဖြင့် တရားတည်းဟူသော အမြိုက်မိုးကို ရွာကြီးသွန်းချဖို့ရန် ရှေပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂၆) လူများအပေါင်းတို့ ဆာလောင်ခြင်းကင်းကြ၏။

(ထိုသို့ ဆာလောင်မှု ကင်းကြခြင်းသည် ကာယဂတာသတိ တည်းဟူသော အမြိုက်တရားကို ရရှိဖို့ရန်၊ တနည်း-ကာယဂတာ သတိတည်းဟူသော အမြိုက်ခဲဖွယ်ကို သုံးဆောင်ရ၍ ကိုလေသာ ဆာလောင်ခြင်း ကင်းဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂၇) လူများအပေါင်းတို့ ရေသိပ်ခြင်း(ရေတော်ခြင်း) ကင်းကြကုန်၏။

(ထိုသို့ ရေသိပ်မှု ကင်းကြခြင်းသည် လူများအပေါင်းတို့ အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာဖြင့် ချမ်းသာကြဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂၈) ဝိတ်ကွယ် ဖုံးကာလျက်ရှိသော တံခါးရွက်တို့ သည် အလိုအလျောက် ပွင့်ကြ လပ်ကြကုန်၏။

(ထိုသို့ တံခါးရွက်တို့ အလိုအလျောက် ပွင့်လပ်ကြခြင်းသည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော နိဗ္ဗာန်တံခါးကြီး ပွင့်လပ်ဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၂၉) အပွင့်မျိုး သစ်ပင်, အသီးမျိုး သစ်ပင်တို့သည် အပွင့်ရော အသီးပါ ပွင့်ကြ သီးကြကုန်၏။

(ထိုသို့ ပွင့်ကြ သီးကြခြင်းသည် ဝိမုတ္တိတရားတည်းဟူသော ပန်းပွင့်ကို့ဖြင့် လူအပေါင်းတို့ ပွင့်ကြဖို့ရန်ရင်း, အရိယဖိုလ် လေးပါးတည်းဟူသော အသီးတို့ဖြင့် သီးကြဖို့ရန်ရင်း ရှေ့ပြေး အကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

(၃၀) လောကဓာတ် စကြဝဠာ တိုက်တသောင်းလုံး တံခွန်တည်းဟူသော တခုတည်းသောပန်းဖြင့် ဖုံးလျက်ရှိ၏၊ လောကဓာတ် စကြဝဠာတိုက် တသောင်းလုံး တံခွန်အောင်လံ အပြည့်ဖုံးလျက် ရှိ၏။

(ထိုသို့ တံခွန်တည်းဟူသော ပန်းဖြင့်ဖုံးလွှမ်းခြင်းသည် အရိယမဂ်တည်းဟူသော အောင်လံတံခွန်ပန်း အပြည့်ဖုံးလွှမ်းဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်ပေ၏။)

ထိုမှတပါးလည်း ဆန်းကြယ်သောပန်းမိုး အလွန်ရနံ့ကောင်းသည့် ပန်းမိုးတို့ ရွာသွန်းခြင်း, နေမင်းလင်းလျက်ရှိစဉ်ပင် နက္ခတ်ကြယ်တာရာတို့ တောက်ပခြင်း, မြေအပြင်မှ အလွန်ကြည်လင်သောရေ စိမ့်ရွှဲထွက်ခြင်း, တွင်းအောင်းတိရစ္ဆာန်တို့ မိမိတို့နေရာမှ ထွက်ကြခြင်း, လောဘ ဒေါသ မောဟတို့ မဖြစ်ခြင်း, မြေအပြင်၌ မြှုပ်ထခြင်း, မကောင်းသောအနံ့တို့ ကင်းခြင်း, နတ်၌ဖြစ်သော နံ့သာနံ့ ကြိုင်လှိုင်ခြင်း, ရူပဗြဟ္မာတို့ကို လူတို့ ပကတိမျက်စိဖြင့် လင်းလင်းထင်ထင် မြင်ရခြင်း, သတ္တဝါတို့၏ စုတေမှ ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုတို့ မရှိခြင်း-အစရှိသည့် ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့လည်း ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ထိုပုဗ္ဗနိမိတ်တို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ကွင်းသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်တို့ကို ရရှိဖို့ရန် ရှေ့ပြေးအကြောင်း ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ဖွားမက်တော် ခုနစ်ဦးတို့အကြောင်း

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်တော်မူသော အခိုက်ကာလ ထိုခဏ၌ပင်—

၁။ ဘဒ္ဒကစ္စာနာမည်သော ရာဟုလမယ်တော် ယသော်ဓရာမင်းသမီး၊
၂။ အာနန္ဒာမင်းသား၊
၃။ ဆန္နအမတ်၊
၄။ ကာဠုဒၢါယီအမတ်၊
၅။ ကဏ္ဌကမြင်းတော်၊
၆။ မဟာဗောဓိ = ဗုဒ္ဓဗောဓိညောင်ပင်၊
၇။ ရွှေအိုးကြီးလေးလုံး—

ဤ (၇)ပါးတို့သည်လည်း တပြိုင်နက် ဖွားမြင်ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏။ ဘုရားအလောင်းတော်မြတ်နှင့် အတူတကွ ဖွားတော်

ဖွားဖက်ဖြစ်လာသောကြောင့် ၅၂ (၇)မျိုးတို့ကို "ဖွားဖက်တော် ခုနစ်ပါးကို"ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုခုနစ်ပါးတို့တွင်—

၁။ ဘဒ္ဒကစ္စာနာ ယသော်ဓရာမင်းသမီးကား ဒေဝဒဟပြည်ကို အစိုးရသော သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းနှင့် အမိတ္တာဒေဝီ မိဖုရားကြီးတို့မှ ဖွားမြင်သည်။

၂။ အာနန္ဒာမင်းသားကား သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ ညီတော် အမိတ္တောဒနသာကီဝင်မင်း၏ သားဖြစ်သည်။

၃။ မဟာဗောဓိပင်ကား မဇ္ဈိမဒေသ ဥရုဝေလတောတွင် ဘုရားရှင်တို့ ပွင့်တော်မူရာ ဗဟိုရိအချက်အချာ အောင်မြေအရပ်၌ ပေါက်လာသည်။

၄။ ရွှေအိုးကြီး လေးလုံးတို့ကား ကပိလဝတ် နေပြည်တော် ရွှေနန်းတော် အရာမ်အတွင်း၌ ပေါ်ပေါက်လာကုန်သည်။

(က) ထိုလေးလုံးတို့တွင် တလုံးကား **သခ်**-အမည်ရှိ၏၊ ထိုရွှေအိုး၏ အဝအကျယ်သည် တဝါဝုတ် ပမာဏ ရှိ၏။

(ခ) တလုံးကား **ဇလ**-အမည်ရှိ၏၊ အဝအကျယ် အားဖြင့် နှစ်ဝါဝုတ် ပမာဏ ရှိ၏။

(ဂ) တလုံးကား **ဥမ္မဂ္ဂ**-အမည်ရှိ၏၊ အဝအကျယ် အားဖြင့် သုံးဝါဝုတ် ပမာဏ ရှိ၏။

(ဃ) တလုံးကား **ပုဏ္ဏာရိက**-အမည်ရှိ၏၊ အဝ အကျယ်အားဖြင့် လေးဝါဝုတ် = တယူဇနာ ပမာဏ ရှိ၏။

၅။ ရွှေအိုးကြီး လေးလုံးတို့မှ ရွှေကို ထုတ်ယူ သုံးစွဲလတ်သည်ရှိသော် ယူရာမထင်ပဲ ပြည့်မြဲတဖန် ပြန်၍ ပြည့်ကုန်၏။ ။(၅ ရွှေအိုးကြီး လေးလုံးအကြောင်းကို မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ စက်ကိသုတ်အဖွင့် စာမျက်နှာ ၂၀၅-နှင့် ဒီဃနိကာယ် သီလက္ခန္ဓ-ဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ ၂၅၃-သောဏဒဏ္ဍသုတ် အဖွင့်၌ ပြဆိုထားသည်။)

ဤမှားဖက်တော် (၇) ခုနစ်ဦးတို့၏ အမည်အစဉ်ကို ရှေးဦး ပြဆိုခဲ့သည်ကား ဇာတကအဋ္ဌကထာ ပဌမအုပ် မျက်နှာ ၆၃၊ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ မျက်နှာ ၃၂၂၊ ဒီဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့် စာမျက်နှာ ၁၈-တို့၌ လာရှိသောအတိုင်း ပြဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဆရာအဆက်ဆက်တို့လည်း ဤအတိုင်းသာ ပြဆိုကြကုန်၍—"အာ-ဗော-ကာ-ယ၊ ဂ-ရွေ-ကဏ်"ဟူ၍ လက်ဘအချုပ် ရေးထုတ်ကြကုန်သည်။

အဂ်ုတ္တရအဋ္ဌကထာ ပဌမအုပ် စတုတ္ထတေဒဂ္ဂဝဂ် ကာဠုဒါယီ ဝတ္ထုအဖွင့် စာမျက်နှာ (၂၃၄) ၌ရင်း, ဝိနည်းသာရတ္ထဒီပနီဋီကာ တတိယအုပ် မဟာခန္ဓက ရာဟုလဝတ္ထုအဖွင့် စာမျက်နှာ (၂၄၄) ၌ရင်း ဤမှားဖက်တော် (၇) ခုနစ်ဦးတို့ကို ရေတွက်ပြဆိုရာတွင် အာနန္ဒာမင်းသား၏ အမည်ကို ထည့်သွင်း ရေတွက်ခြင်း မပြုပဲ (၁) ဗောဓိပင်၊ (၂) ယသော်ဓရာ၊ (၃) ရွှေအိုးကြီးလေးလုံး၊ (၄) **အာရောဟနီယဆင်တော်** = စီးတော်ဆင်၊ (၅) ကဏ္ဌက မြင်းတော်၊ (၆) ဆန္နအမတ်၊ (၇) ကာဠုဒါယီအမတ်ဟူ၍ ရေတွက် စီစဉ်ဖော်ပြထားသည်။ ထိုထိုဘာဏကဆောင် မထေရ်တို့၏ အလိုအတိုင်း ဖွင့်ပြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရာ၏။

မဟာမာယာဒေဝီ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ပြန်လည်သောအကြောင်း

ကပိလဝတ်ပြည်, ဒေဝဒဟပြည် နှစ်ပြည်ထောင်သား လူအများတို့သည် မိဖုရားကြီး မဟာမာယာဒေဝီနှင့်တကွ ဘုရားအလောင်း သားတော်မြတ်ကို ယူဆောင်ကြဉ်းကြကုန်၍ ကပိလဝတ် နေပြည်တော်သို့ သွားကြကုန်၏။

ကာဠဒေဝိလရဇသေ့ကြီးအကြောင်း

ထိုသို့ ယူဆောင်၍ ကပိလဝတ် နေပြည်တော်သို့ အလောင်းတော်နှင့်တကွ မယ်တော်တို့ ဆိုက်ရောက်သော နေ့၌ပင် သိကြားနတ်မင်း အမှူးရှိသော တာဝတိံသာ နတ်အပေါင်းတို့သည် "ကပိလဝတ်ပြည်၌ သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးအား သတို့သားမြတ်ကို

ဖွားမြင်ရရှိပေပြီ၊ ထိုသတ္တိသားမြတ်သည် ဗုဒ္ဓဟောပင် ဗောဓိပြင်၌ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်တော်မူလတံ့" ဟု နှစ်သက်ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြကုန်၍ ပုဆိုးအဝတ် ပစ်မြောက်ခြင်း, လက်ပန်းပေါက်ခတ်ခြင်း-စသည်တို့ကို ပြုကြကုန်လျက် မြူးထူးပျော်ပါး ကစားကြကုန်၏။

ထိုအခါ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ နန်းတော်တွင် သွားလာထွက်ဝင် အစဉ်ဆက်ဆံလေ့ရှိသော အာဘိညာဏ်ငါးပါး သမာပတ်ရစ်ပါးတို့ကိုရသည့် ကာဠဒေဝိလရသော့သည် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ နန်းတော်မှ ရှေးနေ့များကဲ့သို့ပင် ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စ ပြုပြီးသော် နေ့သန့်ရန်အလို့ငှါ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ကြွရောက်၍ ရတနာဗိမာန်အတွင်း ခင်းထားအပ်သော ရတနာပလ္လင်ထက်၌ ထိုင်နေတော်မူကာ ဗျာန်သမာဓိချမ်းသာကို ခံစားတော်မူရာမှ ထတော်မူပြီးလျှင် ဗိမာန်တံခါးဝ၌ ရပ်လျက် ထိုမှ၌မှ ကြည့်ရှုလတ်သော် ယူဇနာခြောက်ဆယ်ရှိသော နတ်လမ်းခရီးမှ၌ နတ်ဝတ်ဦးပေါင်း ပစ်မြောက်ခြင်းကို ပြုကြလျက် ဘုရားအလောင်းတော်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းစကား ပြောကြားကြ၍ မြူးထူးပျော်ပါး ကစားနေကြသော သိကြားနတ်မင်းအမှူးရှိသည့် နတ်တို့ကို မြင်လေသည်တွင် "အိုနတ်ဒေပေါင်းတို့.... အသင်တို့သည် အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ အားရရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်သက်ပျော်ပါး ကစားကြကုန်သနည်း၊ ထိုအကြောင်းကိုငါ့အား ပြောကြားကြကုန်" ဟု မိန့်ဆို၏။

ထိုအခါ နတ်အပေါင်းတို့က "အရှင်ရသေ့မြတ်.... ယနေ့ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးအား သတ္တိသားမြတ် ဖွားမြင်လတ်ပြီ၊ ထိုသားတော်မြတ်သည် ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့ ဘုရားဖြစ်တော်မူရာ မြေချာဦးကိုင် မဏ္ဍိုင်ချက်ဖွေ ဗုဒ္ဓဟောပင် ဗောဓိပြင်၌ ပလ္လင်ဖွဲ့ခွေ နေတော်မူလျက် တရားခပ်သိမ်းကို ပြီးပြီမ်းကုန်စင် သိမြင်တော်မူသော ဘုရားဖြစ်တော်မူ၍ တရားစကြာ ဒေသနာကို ကောင်းစွာ ဖြစ်စေသောအား ဟောကြားတော်မူလတံ့၊ ထို

မြတ်စွာဘုရား၏ **အဆုံးအဝိုင်းအခြားမရှိ** ထူးမြတ်လှစွာသော မြတ်စွာဘုရား၏ တင့်တယ်ခြင်း အသရေတော်ကို ဖူးမြင်ခြင်းငှါ ၎င်း; ဟောတော်မူအပ်သော တရားဒေသနာတော်မြတ်ကို ဆတ်ဆတ်ထင်ရှား ကြားနာခြင်းငှါ၎င်း အခွင့်ကောင်းကြီးကို ရကြပေတော့အုံ၊ ဤအကြောင်းကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤသို့ အားရရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်သက်ပျော်ပါး ကစားကြပါကုန်သည်"ဟု ဖြေကြား လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ကာဠဒေဝိလရသော့သည် ထိုတာဝတိံသာနတ်ကို ဖြေကြားလျှောက်ထားသောစကားကို ကြားသိရ၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ ဆောလျှင်စွာ သက်ဆင်းခဲ့ပြီးလျှင် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့ဝင်၍ ခင်းထားအပ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးနှင့် ပျော်ဆိုမြဲဖြစ်သော ပဋိသန္ထာရ = အစေ့အစပ်စကား မိန့်ကြားပြောဆိုပြီးသော် "ဒကာတော် မင်းကြီး.... ဒကာတော်မင်းကြီးအား သားတော်ဖွားမြင်သည်ဟု ကြားသိရပေသည်၊ ထိုသားတော်ကို ရှုမြင်လိုပေသည်"ဟု မိန့်ဆိုသဖြင့် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည်လည်း တန်းဆာစုံလင် ဆင်ယင်အပ်သော သားတော်မြတ်ကို ဆောင်ယူခဲ့စေ၍ ဆရာဒေဝိလရသော့ကို ရှိခိုးစေအုံ့သောငှါ ရှေးရှုဆောင်ပေ၏၊ ထိုသို့ ဆောင်စဉ်ခဏ၌ပင်လျှင် အလောင်းတော်မင်းသား၏ ခြေတော်အစုံတို့သည် ပျံခုန်မြောက်တက်၍ မည်းနက်သိုမှောင်သော တိမ်တောင်အထွတ်တို့၌ ပြိုက်ပြိုက်လက်လက် ပြိုးပြိုးပြက်သော လျှပ်စစ်နွယ်ကဲ့သို့ သပ္ပါယ်စွာ ဖွဲ့ယှက်ထားအပ်သည့် ဒေဝိလရသော့၏ ဆံကျစ်ဖျားတို့၌ တန်းနှား စမ္မယ် တည်နေတော်မူကုန်၏။

အထူးမှတ်ရန်ကား— အလောင်းတော်မြတ်အား ထို နောက် ဆုံးပစ္ဆိမဘဝကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် ရှိခိုးထိုက်သည့် တပါးသော သူမည်သည်မရှိချေ။ အကယ်၍ ထိုအကြောင်းကို မသိသူတို့က ပစ္ဆိမဘဝသားဘုရားအလောင်းတော်၏ ဦးခေါင်းကို ရသော့၏ ခြေရင်း၌ ထားမိချေကုန်အုံ့၊ ရသော့၏ ဦးခေါင်းသည် ခုနစ်စိတ် ခုနစ်မြှာ ကွဲမည်သာဖြစ်၏။

ကာဋ္ဌဒေဝိလရသေ့သည်လည်း ဤသို့ ဘုရားအလောင်းတော်၏ အုံ့ဖွယ်သရဲ ထူးကဲသော ဘုန်းတန်ခိုး ရှိသည်၏ ဒဗြစ်ကို စင်စစ်တွေ့မြင် ဆင်ခြင်ကြိုဆ သတိရ၍ "ငါ၏ ကိုယ်ကို ငါဖျက်ဆီးခြင်းငှါ မသင့်တကား"ဟု စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပြီးသော် ထိုင်ရာမှ ထ၍ ဘုရားအလောင်းတော်မြတ်ကို လက်အုပ်ချီလေ၏၊ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် ထိုသို့သော အုံ့ဖွယ်သရဲကိုမြင်၍ မိမိ၏ သားတော်ကို ရှိခိုးပေ၏။

ကာဋ္ဌဒေဝိလရသေ့ကြီး၏ ပြုံးရယ်ခြင်းနှင့် ငိုကြွေးခြင်းအကြောင်း

ကာ်ဋ္ဌဒေဝိလ ရသေ့သည် အာဘိညာဏ် ငါးပါး သမာပတ် ရှစ်ပါးတို့ကို ရသော ရသေ့သူမြတ်ဖြစ်၍ ရှေးလွန်လေပြီးသော အတိတ်၌ ကမ္ဘာလေးဆယ်, နောက်လာလတ္တံ့သော အနာဂတ်၌ ကမ္ဘာလေးဆယ် ဤသို့ရှေနောက် ကမ္ဘာရှစ်ဆယ်တို့ကို အောက်မေ့ဆင်ခြင် သိမြင်နိုင်ပေ၏။

(ဤကာဋ္ဌဒေဝ်လရသေ့၏ အကြောင်းအရာ အကျယ်ကို မာနုဒီပနီ၌ ဖော်ပြထားသည်။)

ကာဋ္ဌဒေဝိလရသေ့သည် အလောင်းတော်မင်းသား၏ ပြည့်စုံသော လက္ခဏာကြီးငယ်ကို ကြည့်ရှုလျက် "ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်အုံ့လော၊ မဖြစ်အုံ့လော" ဟု စိစစ် ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော် "ဤ မင်းသားသူငယ်ကား ယုံမှားဖွယ်မရှိ ဧကန်စင်စစ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့"ဟု အနာဂတံသဉ္ဇာဏ်ဖြင့် သိမြင်လေ၍ "ဤမင်းသားကား အုံ့ဩဖွယ်ရာ ထူးမြတ်စွာသော ယောက်ျားပေတကား"ဟု အားရဝမ်းသာ ရှိလှစွာ၍ ပြုံးရယ်တော်မူလေသည်။

ထိုနောက်တဖန် "ငါသည် ဤမင်းသား ဘုရားဖြစ်သည်ကို ဖူးမျှော်ခွင့် ရပါအုံ့လော၊ မရအုံ့လော"ဟု ဆင်ခြင်ပြန်လေသော် "ဖူးမျှော်ခွင့်ရတော့မည်မဟုတ်ချေ၊ ငါသည် ဤအလောင်းတော်မင်းသား ဘုရားမဖြစ်မီပင် သေလွန်၍ ဘုရားအရာအထောင်ပင် ကြွရောက်ချဉ်းကပ်၍ အမြိုက်တရား ဟောကြားသိစေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ရာသည့် အရှုပဘုံ၌ ငါဖြစ်ရပေအုံ့"ဟု အနာဂတံသ

ဥာဏ်ဖြင့်ပင် သိမြင်လေ၍ "ငါသည် ဤသို့ ပါရမီကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အံ့ဖွယ်ကောင်းလှသည့် ယောဂျားဘုရားဖြစ်သည်ကို ဖူးမျှော်ခြင်းငှါ ရတော့မည်မဟုတ်ချေ၊ ဤသို့ဘုရားဖြစ်သည်ကို မဖူးမျှော်ရခြင်းသည် ငါ့အတွက်တာ ကြီးစွာသော ဆုံးရှုံးခြင်းပေတကား" ဟု သည်းထန်ပြင်းပြသော နှလုံးမသာယာခြင်းဖြင့် ငိုကြွေးလေ၏။

(၅)၌၊ ၊အရူပဗြဟ္မာ့ပြည် ဟူသည်မှာ ရုပ်တရားလုံးဝမရှိ၊ စိတ် စေတသိက်တည်းဟူသော နာမ်တရားသာ ရှိသည့် ဘုံဖြစ်သည်။ ထိုအရူပဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ အရူပဈာန်ကို ရသော တိဟိတ်ပုထုဇန် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ထိုအရူပဈာန်ကို ရသော သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဘဝပဋိသန္ဓေ ကပ်ရောက်နေရ၏။ ထိုဘုံသို့ ရောက်ရှိသော သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် အရိယာတို့မှာ အောက်ဘုံသို့ ပြန်၍ မဆင်းတော့ပြီ၊ ရှေးဘဝက အောက်ဖြစ်သော ကာမသုဂတိဘုံ ရူပဗြဟ္မာ့ဘုံတို့၌ ဖြစ်စဉ်ကာလ မဂ်ဖိုလ်ရောက်အောင် ကျင့်ကြံ အားထုတ်နည်းကို ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့သူများ ဖြစ်ကြ၍ သူတပါး၏ တရားသံကို မကြားရသော်လည်း ရှေးဘဝက လက်တွေ့ကျင့်သုံးခဲ့သည့် ဝိပဿနာလမ်းစဉ်မှာ ထင်လင်းပြီးဖြစ်၍ ထိုလမ်းစဉ်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြသဖြင့် ထိုအရူပဘုံမှာပင် အထက်မဂ်ဖိုလ်ကို အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ရရှိ၍ ဝဋ္ဋဘဝဇာတ်သိမ်း ငြိမ်းတော်မူကြသည်။

ကာဌဒေဝိလရသေ့ အာဠာရရသေ့ ဥဒကရသေ့တို့ကဲ့သို့ လူ့ပြည်က တိဟိတ်ပုထုဇန် (အရူပဈာန်ရ) ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် သေ၍ ထိုအရူပဘုံ၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဘုံ၏ဓမ္မတာအားဖြင့် ရုပ်တရား လုံးဝ မရှိသည့်အတွက် ဘုရားဖူးရန် တရားနာရန် မျက်စိ (စက္ခုပသာဒ) ရုပ်၊ နား (သောတပသာဒ) ရုပ်တို့လည်း လုံးဝ မရှိရကား

ထိုအရူပဘုံသို့ ဘုရားရှင်တို့ ကြွရောက် တရားဟောသော်လည်း ဘုရားကို မဖူးမြင်နိုင် တရားကို မနာကြားနိုင်ကြသောကြောင့် ထိုအရူပဘုံသို့ ဘုရားရှင်တို့လည်းကြွရောက်၍ တရားဟောတော် မမူကြကုန်။ ပုထုဇန်တို့မှာလည်း သူတပါးထံက တရားသံကို ကြားနာရခြင်းတည်းဟူသော ပရတောဃောသပစ္စည်းကို မရလျှင် မည်သည့်နည်းဖြင့်မျှ မဂ်ဖိုလ်ကို မရနိုင်ကြကုန်၊ ထို့ကြောင့် ထိုအရူပဘုံသို့ ပုထုဇန်အဖြစ်ဖြင့် ကပ်ရောက် ဖြစ်ပွါးကြရသည့် ကာဋ္ဌ-ဒေဝိလရသေ့ အာဠာရရသေ့ ဥဒကရသေ့တို့မှာ ကာဋ္ဌ-ဒေဝိလနှင့် ဥဒကရသေ့တို့ကား နေဝသညာနာသညာ-ယတနဘုံသို့ ကပ်ရောက်ကြသဖြင့် မဟာကပ်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ကြာအောင်, အာဠာရ ရသေ့ကား အာကိဉ္စညာယတနဘုံသို့ ကပ်ရောက်သဖြင့် မဟာကပ်ပေါင်း ခြောက်သောင်းကြာအောင် သံသရာဇာတ်မျောကြရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ဤကပ်ကမ္ဘာအတွင်း လူ့ပြည်၌ ဘုရားပွင့်သော်လည်း ၎င်းတို့မှာ ကျွတ်ခွင့် မရှိကြကုန်။

ဤ၌၊ ၊ကာဋ္ဌဒေဝိလ ရှင်ရသေ့သည် ရူပဘုံ၌ စိတ်သွတ်လျှင် ထိုရူပဘုံ၌ မဖြစ်နိုင်ဘူးလောဟု မေးရန်ရှိ၏။ ထိုကာဋ္ဌဒေဝိလ ရှင်ရသေ့မှာ လောကီဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးလုံးကို အပြည့်အစုံရသူဖြစ်၍ ရူပဘုံ၌ ဖြစ်လိုစ်ဟု စိတ်သွတ်ခြင်းရှိပါလျှင် မိမိစိတ်သွတ်ရာ ဝေဟပ္ဖုလ် တိုင်အောင်သော ရူပဗြဟ္မာဆယ်ဘုံတို့တွင် အလိုရှိရာဘုံ၌ ဖြစ်နိုင်ခွင့် ရှိပေ၏။ ဤကား အဖြေတည်း။

ထိုသို့ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိလျှင် ရူပဆယ်ဘုံတွင် မိမိနှစ်သက်ရာတဘုံတဘုံ၌ စိတ်သွတ်ပါတော့လောဟု မေးရန်ရှိ၏။ ထိုသို့ စိတ်သွတ်ဖို့ရန် အစီအရင်၌ မလိမ္မာသောကြောင့် စိတ်မသွက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ခြေဆိုရာ၏။ (ဆိုလိုရင်းမှာ လောကီဈာန် သမာပတ် ရှစ်ပါးလုံးကို ရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်

သည် ရူပဗြဟ္မာ့ဘုံ အရူပဗြဟ္မာ့ဘုံတို့တွင် မိမိစိတ်ညွှတ်ရာ ဘုံ၌ ဖြစ်နိုင်ပေ၏။ ဒေဝိလရသေ့သည်လည်း အောက်ဖြစ်သော ရူပဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ စိတ်ညွှတ်လျှင် ထိုစိတ်ညွှတ်ရာ ရူပဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်နိုင်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ရူပဗြဟ္မာအဖြစ်ဖြင့် ဘုရားကို ဖူးနိုင်ရာ၏။ သို့သော် ထိုသို့စိတ်ညွှတ်ရန် အစီအရင်၌ မလိမ္မာသူ မသိရှိသူဖြစ်သဖြင့် အောက်ရူပဘုံ၌ ဖြစ်ဖို့ရန် စိတ်မညွှတ်နိုင်ပေဟု ဆိုလိုသည်။)

ဤသို့ဖြစ်သော်လည်း ဒေါမနဿတရားကို သမာပတ်ဖြင့် ခွါထားသူဖြစ်သောကြောင့် ဒေဝိလရသေ့မှာ ဤကဲ့သို့ ဒေါမနဿဖြစ်ကာ မငိုကြေးသင့်ဟူ၍ စောဒနာရန် ရှိပြန်၏။ ခွါရုံသာ ခွါရသောကြောင့်ပင် ဒေါမနဿဖြစ်ကာ ငိုကြေးခြင်းဖြစ်သည်။ အနည်းငယ် ထင်ရှားစေဦးအံ့…မဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်ဖြတ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့သာ နောက်ထပ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ မဖြစ်နိုင်ကြကုန်၊ လောကီဈာန်သမာပတ်ဖြင့် ခွါရုံသာ ခွါထားရသော ကိလေသာတို့သည်ကား အားကြီးသော အကြောင်းနှင့် တွေ့ဆုံလျှင် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ဒေဝိလရှင်ရသေ့မှာ ဒေါမနဿကို မဂ်ဖြင့် မပယ်သတ်ရသေးပဲ သမာပတ်ဖြင့် ခွါရုံသာ ခွါထားရသောကြောင့် ဒေါမနဿဖြစ်ကာ ငိုကြေးခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ ဧကြောဆိုရာ၏။

ထိုသို့ ငိုကြေးသောအခါ ဒေါမနဿဖြစ်ရကား ဈာန်မှလျှောကျပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထိုဒေဝိလရသေ့အား အရူပဘုံသို့ ဘဝပဋိသန္ဓေ တည်နေ ကပ်ရောက်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်းဟူ၍ မေးရန် ရှိပြန်၏၊ မပင်မပန်းပဲ တဖန် ပြန်၍ ရသောကြောင့် အရူပဘုံသို့ ဘဝပဋိသန္ဓေ ကပ်ရောက်နေနိုင်သည်ဟု ဖြေဆိုရာ၏။ ထင်ရှားစေဦးအံ့….၊ လောကီဈာန်သမာပတ် ရရှိသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အားကြီးသောအကြောင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်

တွေ့ကြုံသဖြင့် ခွါရုံသာ ခွါထားရသော ကိလေသာတို့ ဖြစ်ပွါးကာ စျာန်သမာပတ်မှ လျှောကျကုန်သော်လည်း အားကြီးသော လွန်ကျူးခြင်းသို့ မရောက်ကြကုန်သည် ရှိသော် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိလေသာအဟုန် ငြိမ်းစဲ လျှင်ပင် မပင်မပန်းပဲ တဖန် စျာန်သမာပတ်ကို ရနိုင်ကြ သည်၊ "ဤသူတို့သည် စျာန်မှ လျှောကျသူတို့တည်း" ဟူ၍ပင် မသိနိုင်လောက်အောင် ရှိကုန်၏။

အချုပ်မှတ်ရန်မှာ....ဒေဝိလရသော့တို့ကဲ့သို့ သမာပတ် ရှစ်ပါး လောကီစျာန်များကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ စိတ် ညွှတ်လျှင် ရူပဗြဟ္မာပြည် အောက်ဆယ်ဘုံနှင့် အရူပ ဗြဟ္မာပြည် လေးဘုံတို့တွင် မိမိစိတ်ညွှတ်ရာ တဘုံဘုံ၌ ဖြစ်နိုင်၏။ စိတ်မညွှတ်လျှင် ရရှိသော လောကီစျာန် သမာပတ်တို့အနက် အထက်ဆုံးဖြစ်သော စျာန်သမာပတ် က အကျိုးပေးခွင့်ရသဖြင့် ထိုစျာန်၏ အကျိုးပေးရာဘုံ၌ သာ ဖြစ်ရ၏။ ထိုကဲ့သို့ "စိတ်ညွှတ်လျှင် အလိုရှိရာ စိတ် ညွှတ်ရာဘုံ၌ ဖြစ်နိုင်သည်"ဟူ၍ သိမြင်ခြင်းမှာလည်း ဘုရားသာသနာတွင်းမှာသာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား ချက်အရ 'သိရှိနိုင်သည်၊ သာသနာပအခါ၌ ထိုကဲ့သို့ ထိုးထိုးထွင်းထွင်း မသိမြင်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် ဒေဝိလ ရှင်ရသော့မှာ သာသနာတွင်းသား ဘုရားတပည့် မဟုတ် သဖြင့် ထိုကဲ့သို့ စိတ်ညွှတ်ရန် အစီအရင်ကို မသိမြင်ချေ၊ အကယ်၍ သိမြင်လျှင် ဝေဟပ္ဖုလိတိုင်အောင်သော ရူပ ဗြဟ္မာ ဆယ်ဘုံတို့တွင် တဘုံဘုံ၌ ဖြစ်လို၏ဟု စိတ်ညွှတ် ရာ၏၊ စိတ်ညွှတ်လျှင် ညွှတ်ရာဘုံ၌ဖြစ်၍ ဘုရားဖူးခွင့်ရလေ ရာ၏၊ ယခုမူ ထိုအစီအရင်ကို မသိမြင် မလိမ္မာသဖြင့် ထို ကဲ့သို့ စိတ်ညွှတ်မှု အစီအရင်ကို မပြုမိပဲ မိမိ နေ၀သည်ဘ-နာသည်ဘယတနခေါ်သော အထက်ဆုံး အရူပဘုံ၌ ဖြစ် ရောက်ကာ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးခွင့်မရမည့်အရေး တွေး တော နှလုံးပူပန်ကာ ဒေါသဇောကျ၍ ငိုကြွေးရှာလေ

သည်။ ထိုသို့ ဝိုက်ကြေးသောအခါ ဒေဝိလရှင်ရသေ့မှာ ဈာန်မှ လျှောကျခဲ့၏၊ သို့သော် တစုံတခုသော ဒုစရိုက်မှု ကြီးများကို ပြုမှားမိခြင်း အလျှင်းမရှိသောကြောင့် ဒေါသ ကိလေသာအဟုန် ငြိမ်းစဲသွားလျှင်ပင် ဈာန်မှလျှောကျ သွားသည်ဟူ၍ မသိနိုင်လောက်အောင် ကသိုဏ်း ပရိကံ ကို တဖန်ပွါးသောအခါ မပင်မပန်း အလွယ်တကူ လောကီသမာပတ်ရှစ်ပါးကို ရရှိပြန်လေသည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုဒေဝိလရှင်ရသေ့ကြီး စုတေသောအခါ လောကီဈာန် သမာပတ် ရှစ်ပါးတို့အနက် အထက်ဆုံးဖြစ်သည့် နေဝ-သညာနာသညာယတနဈာန်၏ အကျိုးပေးရာ နေဝ-သညာနာသညာယတန (အရူပ) ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်ရလေ သည်ဟု မှတ်ရာ၏။)

လူတို့က မေးလျှောက်ကြခြင်း

ထိုသို့ ကာဠဒေဝိလရှင်ရသေ့ကြီး ရယ်လိုက် ငိုလိုက် ပြုလုပ် သည်ကို မြင်ကြရ၍ နန်းတွင်းသူ နန်းတွင်းသား လူအများတို့က "ငါတို့၏ အရှင်ရသေ့ကြီးသည် ယခုပင် ရယ်၍ တဖန် ငိုပြန်၏၊ ထူးဆန်းစွာတကား"ဟု စဉ်းစားကြပြီးလျှင် "အရှင်ရသေ့မြတ်.... အကျွန်ုပ်တို့၏ အရှင့်သားအတွက် အန္တရာယ် တစုံတရာ ရှိပါ သလော"ဟု မေးလျှောက်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ ဒေဝိလရသေ့ကြီးက "ဤမင်းသားအတွက် အန္တရာယ် တစုံတရာမရှိပေ၊ ဤမင်းသား သည် ကေနစင်စစ် ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ဖြေဆိုလေ၏။ "ထိုသို့ ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် အရှင်ရသေ့သည် ငိုကြေးတော်မူပါ သနည်း"ဟု လူအပေါင်းတို့က မေးသောအခါ ဒေဝိလရှင်ရသေ့ က "ဤသို့သော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသည့် ယောကျ်ားမြတ် ဘုရားဖြစ်သည်ကို ငါဖူးမျှော်ခွင့် ရတော့မည်မဟုတ်၊ ငါ့အား ကြီးစွာသော ဆုံးရှုံးမှုကြီး နစ်နာမှုကြီး ဖြစ်စွာတကားဟု ကိုယ် ရေး ကိုယ်တာအတွက် စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြေးခြင်းဖြစ်သည်"ဟု ဖြေဆိုလေ၏။

(ဤ၌ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ, ဇာတ်အဋ္ဌကထာ, ဒီနာ-လက်ာရဋ္ဌီကာတို့၌ ဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း ရေးသားခဲ့ပေ သည်၊ အချို့ ဗုဒ္ဓဝင်စကားပြေကျမ်းတို့၌ကား "သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးက အလောင်းမင်းသားသည် အဘယ်အရွယ်၌ ရဟန်းပြု၍ ဘုရားဖြစ်မည်နည်း"ဟု မေးသောအခါ ကာ-ဠဒေဝိလရသေ့ကြီးက "အသက်သုံးဆယ့်ငါးနှစ် အရွယ် ဘွင် ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ဖြေဆိုကြောင်း ရေးသားကြ ပေသည်၊ ထိုသို့ ရေးသားကြခြင်းမှာ နောက်၌ ပြဆို လတံ့သောအတိုင်း ဒေဝိလရသေ့က မိမိ၏ တူတော်သူ (နှမ၏သား) နာလကလုလင်အား ပြောကြားသော အခက်း၌ ပါရှိသည့် "အမောင်နာလက....သုဒ္ဓေါဒနမင်း ကြီး၏နန်းတော်မှာ သားတော်တပါးဖွားခဲ့လေပြီ၊ ထိုသား တော်သည် ဘုရားညွှန်ကြားဖြစ်ပေသည်၊ သုံးဆယ့်ငါးနှစ် လွန်သောအခါ ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ပြောကြားချက်မှ ယူဆောင်၍ ရေးသားကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးကား သားတော်မင်းသား ဘုရားဖြစ်လိမ့် မည်ဟူသော ဖြေကြားချက်ကိုပင် မနှစ်သက်နိုင်ပေ၊ သားတော် တုရားဖြစ်သည်ကို မမြင်လို၊ စကြာမင်း ဖြစ် သည်ကိုသာ မြင်လိုသူဖြစ်၍ "အလောင်းမင်းသားသည် အဘယ်အရွယ်၌ ရဟန်းပြု၍ ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်နည်း"ဟု ဘယ်နည်းဖြင့်မျှ မေးမည်မဟုတ်သောကြောင့် ရှေးဟော် ပြရာပါ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ, ဇာတ်အဋ္ဌကထာ ဒီနာ-လက်ာရဋ္ဌီကာတို့၌ ထိုအကြောင်းကို မရေးသား မဖွင့်ပြ ခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ ဤဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်း၌လည်း ထိုအကြောင်းကို မရေးသားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

နာလကလုလင် ရဟန်းမြှင့်ခြင်း

ဤသို့ ဖြေကြား မိန့်ဆိုပြီးနောက် ကာဠဒေဝိလ ရှင်ရသေ့သည် "အလောင်းမင်းသား ဘုရားဖြစ်သောအခါ ငါပင် မမူးမတွေ့ရ သော်လည်း ငါ၏ ဆွေမျိုးထည်းမှ တစုံတယောက်သောသူသည်

ဤအလောင်းမင်းသား ဘုရားဖြစ်သည်ကို ဖူးတွေ့ခြင်းငါ ရနိုင်ဦးမည်လော, မရနိုင်မည်လော"ဟု ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုပြန်လေသော် မိမိ၏ နှမငယ်၏သား နာလကလုလင်ကို "ငါ့တူ နာလကသည်ကား ဤအလောင်းမင်းသား ဘုရားဖြစ်သည်ကို ဖူးတွေ့နိုင်ပေလိမ့်မည်"ဟု မြင်တော်မူပြီးကာ မိမိ၏ နှမအိမ်သို့ ကြွရောက်ပြီးလျှင် နာလကလုလင်ကို ခေါ်စေပြီးသော် မိမိထံမှောက် ရောက်လာသော နာလကကို—

"ငါ့တူအမောင်နာလက....သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ နန်းတော်မှာ သားတော်တပါး မွေးခဲ့လေပြီ၊ ထိုသားတော်သည် ဘုရားညွှန့်လျှာ ဖြစ်ပေသည်၊ ထိုသားတော်သည် အသက်သုံးဆယ့်ငါးနှစ်လွန်လျှင် လူတွင်ထင်ရှား ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်၊ ငါ့တူသည် ထိုဘုရားကို ဖူးမြင်ထိုက်သူ ဖြစ်ပေ၏၊ ထို့ကြောင့် ငါ့တူသည် ယနေ့ပင် ရဟန်းပြုလော့"—

ဟု မိန့်ဆိုတိုက်တွန်းလေ၏။

ထိုနာလကလုလင်သည် ရှစ်ဆယ့်ခုနစ်ကုဋေဥစ္စာကြွယ်ဝသော မိဘအိမ်၌ ဖြစ်ရသောသူငယ်ပင် ဖြစ်လင့်ကစား "ငါ၏ ဦးကြီးတော် (အမေ့မောင်) သည် ငါ့ကို အကျိုးမရှိသောအရာ၌ တိုက်တွန်းလိမ့်မည်မဟုတ်၊ အမှန်စင်စစ် အကျိုးရှိမည့် အရာဖြစ်၍သာ ဤသို့ တိုက်တွန်းပေသည်"ဟု ယုံကြည်ကြံစည် ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် ထိုခဏ၌ပင် ဈေးအတွင်းမှ သက်နုံးသပိတ်တို့ကို ဝယ်ယူဆောင်ကြဉ်းစေ၍ ဆံမုတ်ဆိတ်တို့ကို ရိတ်ပယ်ပြီးလျှင် သက်နုံးတို့ကို ဝတ်ရုံလျက်—

"လောက၌ အမြတ်ဆုံးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့် မြတ်စွာဘုရားကို ရည်ညွှန်း၍ ငါ၏ ရဟန်းပြုခြင်းသည် ဖြစ်ပေ၏" (မချွတ်ယွင်းအံ့သော မြတ်စွာဘုရားကို ရည်ညွှန်း၍ ငါသည် ရဟန်းပြု၏)—

ဟု နှုတ်မှ မြွက်ဆိုကာ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ရှိရာ ကပိလဝတ် နန်းတော်ဘက်သို့ မျက်နှာ ရှေတည့် လက်အုပ်ချီလျက် တည်ခြင်းငါးပါးဖြင့် ရှိခိုးပြီးမှ သပိတ်ကို အိတ်ဌထည့်၍ ပခုံးစွန်းဌ လွယ်ပြီးသော် ဟိမဝန္တာတောသို့ဝင်၍ မြတ်စွာဘုရားကို စောင့်ကြိုကာ ရဟန်းတရား ပွါးများကြိုးကုတ် အားထုတ်နေလေ၏။

(ဤဘုရားအလောင်း ဖွားမြင်ခေါ်းနှင့်စပ်၍ အလောင်းတော်၏ မျိုးဆက်ဆွေစဉ် ဆုဇဝင်အကြောင်းအချက်နှင့်တကွ ကပိလဝတ်ပြည် တည်ထောင် ဖြစ်ပွါးလာပုံစသည်တို့ကို အနုဒီပနီ၌ ဖော်ပြထားသည်။)

အလောင်းတော်အား၊ ဇခါင်းဆေးမင်ကလာ အမည့်မည့်မင်ကလာမြို့မှ အခမ်းအနား၌ လက္ခဏာနိမိတ်တို့ကို တော်ကြားခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော် သူမြတ်ကို ဖွားမြင် ပြီးသည့်နောက် ငါးရက်မြောက်သောနေ့၌ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် သားတော် အလောင်းမင်းသားအား ဦးခေါင်း ဆေးလျှော်ခြင်း မင်ကလာ ပြုလုပ်စေပြီးလျှင် အမည့်မည့်အံ့ဟု မိမိ၏ စံနန်းတော်ကို တောင်ဇလပ်နံ့သာ, လေးညှင်းပွင့်နံ့သာ, ကုက္ကုံမံနံ့သာ, ပန်းညိုနံ့သာ ဟူကုန်သော နံ့သာမျိုး (အမွှေးမျိုး) လေးပါးအမှုန့်တို့ ဖြင့် ပွတ်လိမ်းထုံကျဲစေပြီးသော် .... နေဇာမြက်, ဆန်,မုန်ညင်းစေ့, မုလေးငုံ, ပေါက်ပေါက် (ဆန်ပန်း ပေါက်ပေါက်) ဟူကုန်သော ပန်းမျိုး ငါးပါးတို့ကို အနှံ့အပြား ဖြန့်ကြဲစေပြီးလျှင် ရေမရှောယှက် သက်သက်သော နွေဃနာဘောဇဉ်ကို ချက်စေတော်မူ၍ ဗေဒင်သုံးပုံတို့၏ ကမ်းတဖက်ရောက် တတ်မြောက်ကုန်သော ပုဏ္ဏားပညာရှိ တရာ့ရှစ်ယောက်တို့ကို ပင့်ဖိတ်လျက် စံနန်းတော် အတွင်း ခင်းထားအပ်သော နေရာကောင်း နေရာသန့်တို့၌ ထိုင်နေကြစေ၍ ကောင်းမွန်မြိန်မြတ်ကုန်သော နွေဃနာဘောဇဉ်တို့ကို ကျွေးမွေးတော်မူ၏။

(ဤစကားရပ်၌၊ နံ့သာမျိုး လေးပါး ရေတွက်ပုံကို မဇ္ဈိမ-ပဏ္ဏာသဋ္ဌိကာ သေခသုတ်အဖွင့်၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ဋီကာတို့၌ ရေတွက်သည့်အတိုင်း ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ (က) မဟာသုဒဿနသုတ် ဋီကာ၌ကား ကုက္ကုံမံနံ့သာ၏အစား ကမျည်းနံ့သာကို ထည့်သွင်း

ရေတွက်၍ ပြု၏၊ (ခ) ဇာတ်ဦးကာဟောင်း အဝိဒူရေ နိဒါန်းအဖွင့် စသည်၌ စန္ဒကူးနက်, တောင်ဇလပ်, ပရုတ်, စန္ဒကူးနှစ်ဟူ၍ လေးပါး ပြု၏၊ (ဂ) မဂဓအာဘိဓာန်ကျမ်း၌ ကုက္ကုမ်, လေးညင်း, တောင်ဇလပ်, ကမျဉ်းဟူ၍ လေးပါးပြု၏၊ (ဃ) သဒ္ဒါယတနသံယုတ်ဦးကာ အာသီဝိ-သဝဂ် ဆဋ္ဌသုတ်အဖွင့်၌ ကုက္ကုမ်, ကမျဉ်း, လေးညင်း, ပန်းညိုဟူ၍ လေးပါးပြု၏၊ (င) မာလာလင်္ကာရဝတ္ထု၌ အင်ကြင်း, မဟာဇလပ်, ပရုတ်နှစ်, စန္ဒကူးနှစ်ဟူ၍ လေးပါးပြဆို၏၊ (စ) ဇိနတ္ထပကာသနီ၌ အကျော်, ဇလပ်, ပရုတ်, စန္ဒကူးဟူ၍ လေးပါးပြဆို၏။)

ယင်းသို့ ကျွေးမွေးတော်မူပြီးသော် ကောင်းမွန်ကြီးမြတ်သော ပူဇော်သက္ကာရကိုပြုလျက် ထိုပုဏ္ဏားပညာရှိ တရာ့ရှစ်ယောက်တို့ အနက် ရှစ်ယောက်သော ပုဏ္ဏားပညာရှိတို့ကို တဖန်ရွေးနှုတ်ပြီး လျှင် သားတော်အလောင်းမင်းသား၏ လက္ခဏာတို့ကို မည်သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူ၍ နိမိတ်ဖတ်ကြား လျှောက်ထားစေကုန်၏။

ထိုလက်ရွေးစင် ပုဏ္ဏားပညာရှိ ရှစ်ယောက်တို့တွင် **ဈာ**မည်သောပုဏ္ဏား, **ဓဇ**မည်သောပုဏ္ဏား, **လက္ခဏ**မည်သော ပုဏ္ဏား, **ဇောတိမန္တ**မည်သောပုဏ္ဏား, **ယညမ**မည်သောပုဏ္ဏား, **သုဘောဇ**မည်သောပုဏ္ဏား, **သုယာမ**မည်သောပုဏ္ဏား ၅၂ ပုဏ္ဏားပညာရှိ ခုနစ်ယောက်တို့သည် အလောင်းတော်မင်းသား၏ လက္ခဏာတော်တို့ကို ကြည့်ရှုစိစစ်ပြီးသော် လက်နှစ်ချောင်းစီ ထောင်ကြကုန်လျက် "၅၂လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရှင်သားသည် အကယ်၍ အိမ်ရာတည်ထောင် လူဘောင်၌ နေပြား အုံ၊ လေးကျွန်းသနင်း စကြာမင်း ဖြစ်တော်မူလတံ့၊ ရဟန်း ပြုသည်ဖြစ်ပြားအုံ၊ ဘုရားဖြစ်ပေလတံ့"ဟူ၍ စကားနှစ်လုံးတို့ဖြင့် မဆုံးမဖြတ် နိမိတ်ဖတ်ကြလေကုန်၏။

ထိုပုဏ္ဏားပညာရှိ ခုနစ်ယောက်တို့အောက် အသက်အရွယ် အငယ်ဆုံးဖြစ်သည့် ကောဏ္ဍညနွယ်ဖွား **သုဘဒ္ဒ**မည်သောပုဏ္ဏား သည်ကား အလောင်းမင်းသား၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာအလုံးစုံ တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပုံကို သေချာစေ့ဝ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ပြီးသော် "၅၂အရှင်သားအား အိမ်ရာတည်ထောင် လူဘောင်၌ နေရန်

အကြောင်းမရှိ၊ ကေန်စင်စစ်ပင် ကိလေသာအမိုးကို ဖျက်ချိုး ဖွင့်လှစ်သည့် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့"ဟူ၍ ပြောဆိုကာ လက်တချောင်း ကိုသာ ထောင်လျက် စကားတလုံးတည်းဖြင့် အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်ဖြေကြားလေသည်။

(ဤ၌၊ ၊ကောဏ္ဍညန္နယ်ဖွား သုဒတ္တပုဏ္ဏားငယ်သည်ကား ဤ ဘဝတွင် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရောက်ရှိအောင် ပါရမီကောင်းမွန်ဆည်းပူး ပြုစုခဲ့သည့် ပစ္ဆိမဘဝိကသားဖြစ်သောကြောင့် ပုဏ္ဏားတော်ကြီး ခုနှစ် ယောက်တို့ကို ပညာတန်ခိုး လွှမ်းမိုးလွန်ကဲ၍ "ဤ လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသောအရှင်သားသည် ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့"ဟူ၍ အလောင်း တော်၏ အလားအလာ သေချာသော အခြင်းအရာတို့ကို ဆုံးဆုံး ဖြတ်ဖြတ် သိမြင်နိုင်လေသည်၊ ထို့ကြောင့် လက်ဘချောင်းကိုသာ ထောင်လျက် ပြောင်ပြောင်ရဲရဲ သဲကွဲစွာနိမိတ်ဖတ်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။)

ဤ၊ကောဏ္ဍညန္နယ်ဖွား သုဒတ္တပုဏ္ဏားငယ်၏ လက်တချောင်း ထောင်ကာ နိမိတ်ဖတ်ဟောကြားချက်ကို အလုံးစုံသော ပုဏ္ဏား ပညာရှိတို့သည် လက်ခံကြကုန်၏။

မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်များ

ဘုရားအစရှိသော ယောဂျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်တို့ ကို ဤပုဏ္ဏားတို့ သိမြင်တတ်မြောက် နိမိတ်ကောက်ယူ ဖတ်ကြား နိုင်ခြင်းသည်ကား····ဘုရားပွင့်လုခါနီး ခေတ်အခါတို့၌ သုဒ္ဓါ-ဝါသမြတ်ဗြဟ္မာကြီးတို့သည် ဗေဒင်ကျမ်းတို့၌ ဤ ဗုဒ္ဓမဟာပုရိသ လက္ခဏာ (ဘုရားဖြစ်မည့်သူ၏လက္ခဏာ) အစရှိသော မဟာ ပုရိသလက္ခဏာ အကြောင်းအရာတို့ကို သိမြင်နိုင်လောက်အောင် ထည့်သွင်းကြပြီးလျှင် ပုဏ္ဏားဆရာကြီးများအသွင်ဖြင့် ဤလူ့ပြည် လောကသို့ လာရောက်ကြကုန်လျက် "ဤ မဟာပုရိသလက္ခဏာ ပါရှိသော ဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို ကုသိုလ်ဘုန်းကံ ဉာဏ်ပညာဓာတ်ခံ ရင့်သန်သောသူတို့သည် တတ်သိကြကုန်လတ္တံ" ဟု ရည်မှန်း၍ တပည့်ခံလာကုန်သူတို့အား သင်ကြားပို့ချ ပေးခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ ပုဏ္ဏားတော်တို့သည် ဗုဒ္ဓလက္ခဏာ အစရှိသော

ဤမဟာပုရိသလက္ခဏာတို့ကို ကောင်းစွာသိမြင် ဆင်ခြင် ဖတ်ကြားနိုင်ကြကုန်၏။

မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါး အကြောင်းရာ

ယောက်ျားမြတ်ဟူ၍ (ဘုရားအလောင်းဟူ၍) သိမြင်ကြောင်း အမှတ်အသား လက္ခဏာတော်ကြီးတို့သည် (၃၂) သုံးဆယ့်နှစ်ပါးရှိကုန်၏၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ ဟူသည်ကား....

၁။ မြေခွ နင်းသောအခါ ကောင်းစွာတည်ထိသော ညီညွတ်သည့် ဖဝါးတော်အပြင်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော် တပါး၊

၂။ နှစ်ဖက်သော ခြေဖဝါးတော်အပြင်တို့၌ တထောင်သော အကန့်အကွက် ပုံတောင်းအချက်နှင့်တကွ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော တရာ့ရှစ်ကွက် စက်အင်္ဂါ အမှတ်အသားပါရှိခြင်း လက္ခဏာတော် တပါး၊

၃။ ရှည်လျားသော ဖနောင့်တော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော် တပါး၊

၄။ ရှည်သွယ်သော ခြေချောင်းတော် လက်ချောင်းတော် ရှိခြင်း လက္ခဏာတော် တပါး၊

၅။ နူးညံ့သိမ်မွေ့လှစွာသော လက်ဖဝါးတော် ခြေဖဝါးတော် အပြင်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော် တပါး၊

၆။ လေသွန်နန်းတံခါးခွ စိုက်စိ၍ထားအပ်သော ရွှေမှတ်လုံး (ဇာလီ)တိုင်ကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာ အချောင်းအချောင်း အကြားစိပ်သော လက်ချောင်းတော် ခြေချောင်းတော် ရှိခြင်း လက္ခဏာတော် တပါး၊

၇။ မြွှမလိမ်းတွယ် စဉ်းငယ်မြင့်သော ခြေဖျက်တော်ရှိခြင်း **လက္ခဏာတော်** တပါး၊

၈။ ကျေးမည်သော သားကောင်၏ သလုံးမြင်းခေါင်းနှင့် တူသော သလုံးမြင်းခေါင်းတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၉။ ရပ်တော်မူလျက်ပင် ကိုယ်တော်ကို မကိုင်းညွှတ်ပဲ လက်ဖဝါးတော်နှစ်ဖက်ဖြင့် ပုဆစ်ဒူးဝန်းတော်နှစ်ဖက်ကို သုံးသပ် ထိတွေ့နိုင်ခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၁၀။ ဆဒ္ဒန် ဆင် မင်းပမာ အဆိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ယောက်ျားနိမိတ် ရှိတော်မူခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၁၁။ သိဂီနိုက်ရွှေစင် အဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းသော အရေတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၁၂။ သိမ်မွေ့သော အရေတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊ (ဤလက္ခဏာတော်ကြောင့် မြွေအညစ်အကြေးတို့ မလိမ်းမကပ်နိုင်။)

၁၃။ မွေးညင်းတွင်း တတွင်းတတွင်းလျှင် မွေးညင်းတော် တပင်စီ တပင်စီသာ ပေါက်ရောက်ခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၁၄။ မျက်နှာတော်ကို မော်ရှု ဖူးသည်ပမာ အထက်သို့သာ အဖျားကော့သည့် မွေးညင်းတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၁၅။ ပြဟ္မာမင်း၏ ကိုယ်ကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၁၆။ ခြေဖမိုးတော် နှစ်ဖက်, လက်ဖမိုးတော် နှစ်ဖက်, ပခုံးတော် နှစ်ဖက်, လည်ကုပ်တော်ဟု ဆိုအပ်သော ဤခုနှစ်ဌာနတို့၌ ပြည့်ဖြိုးသော အသားတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၁၇။ ခြင်္သေ့မင်း၏ ရွှေဝိုင်းကိုယ်ကဲ့သို့ အောင်မောင်း ပြည့်ဝသည့် ကိုယ်တော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၁၈။ ရွှေပျဉ်ချပ်ပမာ ခါးတော်မှစ၍ အထက် လည်ကုပ်တော် တိုင်အောင် ရေစီးကြောင်း (အကြား) မထင် ပြည့်ဖြိုး စင်သော ကျောက်ကုန်းတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော် တပါး၊

၁၉။ အရပ်တော်နှင့် အလံတော် ညီမျှသဖြင့် ပညောင်ပင် အဝန်းကဲ့သို့ ဝန်းသော (လုံးချောသော) ကိုယ်တော် ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၂၀။ ညီလည်း ညီညွတ် လုံးလည်းလုံးသော လည်တိုင်တော် ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၂၁။ နှမ်းလုံးခန့်မျှ နည်းလှ ငယ်လှသော အရသာကိုသော် လည်း တကိုယ်တော်လုံး ပျံ့နှံ့အောင် ဆောင်နိုင်သည့် ခုနှစ်ထောင်သော အရသာကြောတို့ အဖျားချင်းအပ် လည်မှာစွပ်လျက်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၂၂။ ခြင်္သေ့မင်း၏ မေးကဲ့သို့သော (ပြုံးတော့မည့် အရိပ် သွေးနေသည့်) မေးတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၂၃။ သွားတော်ချောင်းရေ (၄၀) လေးဆယ် အစေ့ အင ရှိတော်မူခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၂၄။ ညီညွတ်သော သွားတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၂၅။ သွားတော် မဲကျမကွာ စေ့စပ်စွာရှိခြင်း လက္ခဏာတော် တပါး၊

၂၆။ သောက်ရှူးကြယ်ပမာ လွန်စွာ စင်ကြယ် ဖြူဝင်းသော အရောင် တလက်လက် ထွက်သည့် စွယ်တော် လေးဆူ ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၂၇။ ရှည်လျား+နူးညံ့+ပြန့်သော လျှာတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာ တော်တပါး၊

၂၈။ ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံကဲ့သို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့် အသံတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်တပါး၊

၂၉။ အလွန် ညိုကြည်သည့် မျက်လုံးတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာ တော်တပါး၊

၃၀။ ဖွားသစ်စ နွားဘုဇယ်၏ မျက်မွေးကဲ့သို့ အလွန်နူးညံ့ နုပျိုသည့် မျက်မွေးတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော် တပါး၊

၃၁။ မျက်မှောင် (မျက်ခုန်း) တော်နှစ်ဖက် အလယ်ချက်၌ ဥဏ္ဏာလုံ = မွေးရှင်တော် ပေါ်ကိုရောက်ခြင်း လက္ခဏာ တော် တပါး၊

၃၂။ နဖူးတော်ဝယ် ပကတိပင်ကိုယ်အားဖြင့်ပင် သင်းကျစ် ရွှေပြား တပ်စိရ်ထားသကဲ့သို့ သင်းကျစ်တော် အသား လွှာ ပါရှိခြင်း လက္ခဏာတော် တပါး၊

ဤကား မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါး တို့တည်း။ (ဒီဃနိကာယ် မဟာပဒါနသုတ်, လက္ခဏာသုတ်တို့နှင့် မဇ္ဈိမနိကာယ် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ဗြဟ္မာယုသုတ် ပါဠိတော်တို့မှ ထုတ်ဖော်ပြဆိုသည်။)

လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်

(၁) မြေခွီနှင်းသောအခါ ကောင်းစွာတည်ထိသော ညီညွတ်သည့် ဖဝါးတော်အပြင်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်၏ သဘော အဓိပ္ပါယ်ကား....

အခြား တပါးသောသူတို့မှာ ခြေကို မြေခွီချလျှင် (နှင်းလျှင်) ခြေဦး အဖျား အပြင်ကသော်ရင်း, ဖနောင့်ကသော်ရင်း, ဖဝါး စောင်း တဖက်ကသော်ရင်း ရှေးဦးစွာ မြေခွီထိ၍ အလယ်ကမူ မထိပဲ ပြတ်ခြား လွတ်လပ်လျက်နေ၏၊ ထိုသူတို့သည် ထိုနင်းချ ထားရာမြေမှ ခြေကို ကြွသော အခါ၌လည်း ထိုခြေဦးအဖျား ဖနောင့် ဖဝါးစောင်းတို့တွင် တခုခုကိုသာ အလျင်အစ ကြွရှိ တတ်ကြကုန်၏။

အလောင်းမင်းသား ယောက်ျားမြတ်မှာမူကား ပြောင်းအိ ပြေပြန့် နူးညံ့လှစွာကုန်သော ရွှေခြေနင်းတို့ကို မြေ၌ ချလိုက်သည် ရှိသော် မြေ၌ တည်တည့်တိတ် တပြင်တည်း တည်ထိသကဲ့သို့၊ အလောင်းတော်၏ ခြေဖဝါးတော် အပြင်တို့သည် မြေ၌ နင်းချ သောအခါ တည်တည့်တိတ် တပြင်တည်း ထိမိကြကုန်၏။ မြေမှ ခြေတော်ကို ကြွချီသော အခါလည်း တည်တည့်တိတ်တည်းပင် ကြွမြောက်၍ လာကုန်၏။

အကယ်၍ အလောင်းတော်မြတ်သည် တွင်း ကျင်း ချိုင့်နက် ချောက် နရက် ကမ်းပါး အစရှိသည့် မညီညွတ်သော နေရာ၌ ခြေတော်အပြင်တို့ကို ချလို နင်းလိုတော်မူသည်ရှိသော် ထိုခဏ မှာပင် ထိုမညီညွတ်သော မြေအဖို့သည် လေပြည့်သော သားရေ အိတ်ပမာ ပြည့်လာ၍ အထက်သို့ စုန့်တက်ကာ စည်မျက်နှာကဲ့သို့ အပြင် ညီညွတ်စွာ ဖြစ်၍လာ၏။

အဝေး၌ ခြေတော်ကို ချလို နင်းလို၍ မြောက်ချီတော်မူသည် ရှိသော် မြင်းမိုရ်တောင်မင်းသော်မှလည်း တခဏချင်းပင် ဖဝါး တော်အောက် ခံလာ ရောက်လာရပေ၏။

(၂) နှစ်ဖက်သော ခြေဖဝါးတော် အပြင်တို့၌ တယောင်သော အကန့်အကွက် ပုံတောင်းအချက်နှင့် တကွ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော တရာ့ရှစ်ကွက် စက်အင်္ဂါအမှတ်အသား ပါရှိခြင်း လက္ခ ဏာတော်၌ တရာ့ရှစ်ကွက် စက်အမှတ်အသား ဟူသည် တို့ကား....

(၁) လုံမ၊ (၂)အိမ်မွန် = ကြက်သရေတိုက်၊ (၃)ဇလပ်ပန်း၊ (၄) လည်ရေးသုံးဆင့်၊ (၅) ဦးဆောက်ပန်း = ဦးစိုက်ပန်း၊ (၆) ထမင်းပွဲ၊ (၇) အင်းပျဉ်ဝန်း = ရွှေသလွန်တော်၊ (၈)ချွန်း တောင်း၊ (၉)ပြာသာဒ်၊ (၁၀) တုရိုက်တိုင် = တံခါးတိုင်။

(၁၁) ထီးဖြူတော်၊ (၁၂) သန်လျက်၊ (၁၃) ထန်းရွက် ယပ်ဝန်း၊ (၁၄) ဥဒေါင်းမြီးစည်းယပ်၊ (၅) သင်းကျစ်တော်၊

(၁၆) ပတ္တမြား ကျောက်မျက်၊ (၁၇) အရောင်တဖိတ်ဖိတ်လက်သော စားတော်ခွက်၊ (၁၈) မုလေးပန်းဆိုင်း၊ (၁၉-၂၃) ကြာညို၊ ကြာနီ၊ ကြာဖြူ၊ ကြာပဒုမာ၊ ကြာပုဏ္ဏရိက် ဟူသော ကြာမျိုးငါးပါး။

(၂၄) မုန်ညင်းဖြူစေ့စသည်ဖြင့် ပြည့်သော အိုး၊ (၂၅) ထိုအတူ ဇလား၊ (၂၆) သမုဒ္ဒြာ၊ (၂၇) စကြဝဠာတောင်၊ (၂၈) ဟိမဝန္တာတောင်၊ (၂၉) မြင်းမိုရ်တောင်၊ (၃၀-၃၁) နေဝန်း,လဝန်း။

(၃၂) နက္ခတ်များ၊ (၃၃-၃၆) ကျွန်းငယ် အရံနှစ်ထောင်နှင့် တကွသော ကျွန်းကြီး လေးကျွန်း၊ (၃၇) အခြေအရံ ပရိသတ် ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြာမင်း၊ (၃၈) လက်ချာရစ် ခရုသင်းဖြူ၊ (၃၉) ရွှေငါးကြင်း အစုံ၊ (၄၀) လက်နက်စက်။

(၄၁-၄၇) ဂင်္ဂါမြစ်ကြီး ခုနစ်မြစ်၊ (၄၈-၅၄) တောင်စဉ်တောင်ရံ ခုနစ်လုံး၊ (၅၅-၆၁) သီဒါခုနစ်တန်၊ (၆၂) ဂဠုန်ငှက်မင်း၊ (၆၃) မိကျောင်း၊ (၆၄) တံခွန်လျှား၊ (၆၅) တံခွန်ကုက္ကား၊ (၆၆) ရွှေသံလျင်း (၆၇) ရွှေရောင်တောက်သည့် သားမြီးယပ်၊ (၆၈) ကေလာသ ငွေတောင်၊ (၆၉) ခြသေ့မင်း၊ (၇၀) ကျားမင်း။

(၇၁) ဝလာဟက မြင်းမင်း၊ (၇၂) ဥပေါသထ ဆင်မင်း (သို့မဟုတ်) ဆဋ္ဌန်ဆင်မင်း၊ (၇၃) ဗာသုကီ နဂါးမင်း၊ (၇၄) ရွှေဟသ်ာမင်း၊ (၇၅) ဥသဘန္ဓားမင်း၊ (၇၆) ဧရာဝဏ်ဆင်မင်း၊ (၇၇) ရွှေမကရ၊ (၇၈) ရွှေလှေ၊ (၇၉) မြဟွာမင်း၊ (၈၀) သားနှင့်တကွသော နွားမ။

(၈၁) ကိန္နရာ (ဖို-မ)၊ (၈၂) ကရဝိက် ငှက်မင်း၊ (၈၃) ဥဒေါင်းမင်း၊ (၈၄) ကြိုးကြာငှက်မင်း၊ (၈၅) စက္ကဝါက်ငှက်မင်း၊ (၈၆) ဇီဝဇီဝဲငှက်မင်း၊ (၈၇-၉၂) ကာမာဝစရ နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်၊ (၉၃-၁၀၈) ရူပါဝစရ မြတ်ဗြဟ္မာပြည် တဆယ့်ခြောက်ထပ်။

ဤကား တရာ့ရှစ်ကွက် စက်အမှတ်အသားတို့တည်း။

ထိုတရာ့ရှစ်ကွက် စက်လက္ခဏာ စက်တော်ရာ ဘုရားရှိခိုးလက်ဝါကို တောင်ခွင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူသည့် ဂဠုဏ္ဌဒီပနီကျမ်း ပဌမတွဲ၌ သေချာစွာ စိစစ်ပြီးလျှင် ဤဆိုလတံ့သောအတိုင်း ထုတ်ဆို ရေးသားထားတော်မူခဲ့သည်—

အတိုင်းမသိ၊ ကျေးဇူးရှိသား၊ မုနိသက္ခ၊ ဂေါတမ၏၊ ပါဒမြတ်ကျော်၊ ဖဝါးတော်၌၊ ထွန်းပေါ်ကျစ်လစ်၊ တရာ့ရှစ်ကို၊ စိစစ်လျှင်ထွေ၊ လျှင်းလျှင်းရေပိမ့်။ ။ချီလေအစ....(၁-၂) လုံမ, အိမ်မှန်၊ (၃) သုံးတန်ပွင့်ချပ်၊ ဇလပ်ပျံ့မွှေး၊ (၄) လည်ရေးသုံးဆင့်၊ (၅) လှတင့် ထွန်းတောက်၊ ဦးဆောက်ပန်းက၊ (၆) ဖြူဆွ ရောင်မောင်း၊ ဦးဘောင်းမကဲ့၊ စားပွဲတည်ခင်း၊ (၇) အင်းပျဉ်ဝန်းနှင့်၊ (၈-၉) ချွန်းတောင်း,ပြာသာဒ်၊ (၁၀) အထွတ်မြင့်ခိုင်၊ တံခါးတိုင်က၊ (၁၁-၁၂) ဖြူဆွပြိုးပြက်၊ ထီး,သန်လျက်နှင့်၊ (၁၃) ထန်းရွက်ယပ်ဝန်း၊ (၁၄) ရှန်းရှန်းရောင်မောင်း၊ ဥဒေါင်းမြီးယပ်၊(၁၅)သင်းကျပ်ရွှေပြား၊(၁၆) ပတ္တမြားကျောက်မျက်၊ (၁၇) စားခွက်ရောင်ပြေး၊ (၁၈) မုလေးပန်းဆိုင်း၊ (၁၉-၂၃) တုန်ခိုင်းမရ၊ ပွင့်လှအပြား၊ ငါးပါးကြာမျိုး၊ (၂၄) ပြည့်သည့်အိုးနှင့်၊ (၂၅) ပြည့်ဖြိုးဖလား၊ (၂၆) ရေငြားသမုဒ္ဒာ၊ (၂၇)စကြဝဠာတောင်မှန်၊ (၂၈) ဟိမဝန်တောချောင်၊ (၂၉) မြင်းမိုရ်တောင်နှင့်၊ (၃၀-၃၁) ထွန်းပြောင် နေ,လ၊ (၃၂) နက္ခတ္တာ၊ (၃၃-၃၆) ဒီပလေးသွယ်၊ ကျွန်းငယ်ရုံဆောင်၊ (၃၇) ဘုန်းခေါင် စကြာမင်း၊ (၃၈) ခရုသင်းဖြူနစ်၊ ဗေဒရစ်လက္ခာ၊ (၃၉) ရွှေဝါအဆင်း၊ ငါးမင်းစုံလျက်၊ (၄၀) လက်နက်စက်ကာ၊ (၄၁-၄၇) ရေတွက်သင်္ချာ၊ ဂင်္ဂါခုနှစ်တန်၊ (၄၈-၅၄) တောင်ရံ ခုနှစ်လုံး၊ (၅၅-၆၁) အိုင်ထုံး ခုနှစ်ကွက်၊ (၆၂) ငှက်ဂဠုန်မင်း၊ (၆၃) မြစ်တွင်းကိန်းအောင်း၊ မိပေါ်ချောင်းရေသား၊ (၆၄) တံခွန်လျားနှင့်၊ (၆၅) ကုက္ကားတံခွန်၊ (၆၆) မင်းတန်သံလျင်း၊ (၆၇) အဆင်းရွှေလား၊ သားမြီးလေဆောင်၊ (၆၈) ဒေ့တောင် ကေလာသ၊ (၆၉-၇၀) သီဟ,ဗျဃ္ဃာ၊ (၇၁) ဝလာ့ဟမြင်း၊ (၇၂) ဆင်မင်းမြတ်စွာ၊ ဥပေါသထာယဘဉ်မှန်၊ ဆဒ္ဒန်တူပြီ၊ (၇၃) ဗာသုကီမည်ရင်း၊ နဂါးမင်းနှင့်၊ (၇၄) ဟသ်ဘရွှေလား၊ (၇၅) နွားဥသဘမှန်၊ (၇၆) ရောဝဏ်တခဏ်း၊ (၇၇) ရွှေမဂရ်းတဇော်၊ (၇၈) ရွှေလှေလှပ်ဝါ၊ (၇၉) ဗြဟ္မာထွတ်ဖျား၊ (၈၀) သားနှင့်တကွ၊ နွားမနို့ညှစ်၊ (၈၁) အချစ်မြဲစွာ၊ ကိန္နရာ ဖို-မ၊ (၈၂) သဒ္ဒမဆိတ်၊ ကရဝိက်တွန်ညောင်း၊ (၈၃-၄) ဥဒေါင်း,ကြိုးကြာ၊ (၈၅) သံသာစက္ကဝါဋ်၊

(၈၆) စုံလျက်ဇီဝဇိုဝ်း၊ (၈၇-၉၂) မိုးဝဘုံသာ၊ ဆကာမာနှင့်၊ (၉၃-၁၀၈) ဗြဟ္မာဘုံရပ်၊ ဆယ်ခြောက်ထပ်လည်း၊ ယှဉ်စပ်မကင်း၊ ခပင်းများစွာ၊ ရံစကာနှင့်၊ စကြာခြေမှန်၊ တင့်တယ်ဟန်ကို၊ မိုးစွန်ဘုံဖျား၊ သိကြား ဗြဟ္မာ၊ တူရေးလှာလည်း၊ ဘယ်မှာတမ္ပ၊ အတူရချိမ့်၊ အသမသမာ၊ သုံးလူ့ချာ၏၊ ရတနာလျှံဝင်း၊ နီဆင်းစင်သန့်၊ အကန့်တာထောင်၊ ထွန်းပြောင်သိုက်၊ သန္တာအကွပ်၊ ထိန်လျှပ်ပုံတောင်း၊ ညိုမောင်းကျောက်မျက်၊ ခြေတော်စက်ကို၊ စုံမက်မြတ်နိုး၊ ရှိလျှင်ခိုးသည်၊ ၊ အကျိုးကောင်းမှန် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန် ထုတ်ချောက် ရောက်စေသောဝ်....။

(၃) ရှည်လျားသော ဖနောင့်တော်ရှိခြင်း လက္ခဏာ တော်-ဟူရာ၌....

ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်ဖြိုးသော ဖနောင့်တော် ရှိ၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ထင်ရှားစေဦးအံ့—၊ တပါးသောသူတို့မှာ ခြေဖျားဦးပိုင်းသည် ရှည်လျား၏၊ ဖနောင့်၏အထက်တည့်တည့်၌ မြင်းခေါင်းခေါ်သော ခြေသလုံးချောင်းသည် တည်ရှိ၏၊ သို့ရကား ဖနောင့်သည် ရွှေ့၍ ဆစ်၍ ထားသကဲ့သို့ ရှိနေ၏။ အလောင်းတော်ယောက်ျားမြတ်မှာမူကား ထိုသို့မဟုတ်ပေ၊ ခြေဝါးတော်ကို လေးဖို့ လေးစု လေးပိုင်းပြု၍ ရှေ့နှစ်ဖို့ နှစ်စု နှစ်ပိုင်းသည် ခြေဖျားတော်ဖြစ်၏၊ တတိယ အဖို့ အစု အပိုင်းထက်၌ သလုံးမြင်းခေါင်းတော် ပေါက်ရောက်တည်ရှိ၏၊ နောက်ဖျား စတုတ္ထ အဖို့ အစု အပိုင်း၌ ဆောက်ဖျားဖြင့် ပွတ်ခံ၍ ထားသည့်ပမာ ကမ္မလာနီ ပေါ်၌ ကျင်လုံးနှင့်ကူသော ဖနောင့်တော် တည်ရှိ၍ နေပေ၏။ (တပါးသော လူသာမန်တို့မှာ ဖနောင့်၏ထိပ်၌ မြင်းခေါင်းပေါက်ရောက်သဖြင့် ဖနောင့် အဆစ် အချိုး မပြေ ရှေ့၍ ဆစ်၍ ထားသကဲ့သို့ အကြည့်ရဆိုးနေသည်၊ အလောင်းတော်မှာကား ဖဝါးတော်အရှည်ကို လေးပိုင်းပိုင်း၍ တတိယပိုင်းပေါ်မှာ မြင်းခေါင်းပေါက်ရကား ဖဝါးတော်၏ စတုတ္ထ (နောက်) အပိုင်းနီမြန်းသော အရေလွှာ အခံပေါ်တွင် ဖနောင့်တော် လုံးလုံးဝန်းဝန်း ပေါ်လွင်နေသဖြင့် ရှည်လျားသော ဖနောင့်တော် ရှိသည်၊ တင့်တယ်သည်ဟုဆိုလိုသည်။)

(၄) ရှည်သွယ်သော ခြေချောင်းတော် လက်ချောင်းတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

တပါးသောသူတို့မှာ အချို့ ခြေချောင်း လက်ချောင်းတို့က ရှည်၍ အချို့ ခြေချောင်း လက်ချောင်းတို့က တိုကုန်၏၊ အလုံးအချောင်း အနေအစား အားဖြင့်လည်း မညီမညွတ် ရှိကုန်၏။ အလောင်းတော် ယောက်ျားမြတ်မှာမူကား တိုသို့ မဟုတ်ပေ၊ ခြေချောင်းတော် လက်ချောင်းတော်တို့သည် ရှည်လည်း ရှည်ကုန်၏၊ ညီလည်း ညီကုန်၏၊ အရင်းက ဖြူး၍ = တုတ်၍ အစဉ်သဖြင့် အဖျားက သေးသွယ်ကုန်၏၊ အစေးရှိသော ဆီဖြင့် နယ်၍ လုံးလျက် တောင့်လျက် ထားအပ်သော ဆေးဒန်း မြင်းသိလာ အတောင့်နှင့် တူကုန်၏။

(၅) နှုးညံ့ သိမ်မွေ့ လွစ္စာသော လက်ဖဝါးတော် ခြေဖဝါးတော် အပြင်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

ကြည်လင်လွစ္စာသော ထောပတ်၌ ချ၍ နှစ်၍ ထားအပ်သော အကြိမ်တရာ ဖတ်အပ်သည့် ဝါဂွမ်းအလွှာကဲ့သို့ အလောင်းတော်၏ လက်ဖဝါးတော် ခြေဖဝါးတော်တို့သည် နှုးညံ့ သိမ်မွေ့လှကုန်၏၊ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါမှာကဲ့သို့ပင် ကြီးရင့်သောအခါမှာလည်း အမြဲပင် မူမပြောင်း နှုးညံ့သိမ်မွေ့ နုပျိုလျက် ရှိကြကုန်၏။

(၆) လေသွန်နန်းတံခါး၌ စိုက်စိ၍ ထားအပ်သော ရွှေပွတ်လုံး (ဇာလီ) တိုင်တို့ကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာ အချောင်းအချောင်း အကြား စိပ်သော လက်ချောင်းတော် ခြေချောင်းတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်၏ (လက်မမှတပါး) လက်ချောင်းတော် လေးချောင်း လေးချောင်းတို့သည်ရင်း, ခြေချောင်းတော် ငါးချောင်း ငါးချောင်းတို့သည်ရင်း အတိုအရှည် မဟုတ်ပဲ ညီမျှသော ပမာဏ ရှိကုန်၏၊ (စာဖတ်သူသည် ယခုပင် ဗိုလ်ကြီ ယာဘက် လက်ဝဝါးကို ထောင်ကြည့်လျှင် လက်ချောင်းများ

အတိုအရှည် ပမာဏ မညီသည်ကို တွေ့ရပေမည်၊) အလောင်းတော် မင်းသား၏ ဝ-ယာ နှစ်ဖက် လက်ချောင်းတော် ရှစ်ချောင်း ဝ-ယာ နှစ်ဖက် ခြေချောင်းတော် ဆယ်ချောင်းတို့မှာ ပမာဏတူညီကြခြင်းကြောင့် အဆစ်အဆစ်၌ပါရှိသော မုယောလက္ခဏာ အရစ်ကလေးများမှာလည်း အနိမ့် အမြင့် မရှိ၊ တချောင်းနှင့် တချောင်း တိုးရိုပေါက် ဆက်စပ်သကဲ့သို့ တည်ရှိကုန်၏၊ စပါးစေ့ လက္ခဏာများမှာလည်း တညီတညွတ်တည်း စိုက်ထောင်ထားအပ်သော ပွတ်တိုင်များကဲ့သို့ ရှိကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် အလောင်းတော်၏ လက်ချောင်းတော် ခြေချောင်းတော်တို့မှာ လက်သွားပညာကျော်တို့ ပြုလုပ်တပ်ဆင်ထားအပ်သော ရွှေဘခက်သည့် လေသာနန်းတံခါးနှင့် တူကုန်၏။

(၇) မြွေမလိမ်းတွယ် စဉ်းငယ်မြင့်သော ခြေဖျက်တော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

တပါးသောသူတို့၏ ခြေဖျက်တို့သည် ခြေဖိုး၌ နီးကပ်စွာ တည်ရှိကြကုန်၏၊ ထိုသို့ နီးနီးကပ်ကပ် ဆက်စပ်လျက် တည်နေကြသောကြောင့် ထိုသူတို့၏ ခြေဝါးတို့သည် မျှော-မယ်နှ-ဒုတ်ဖြင့် ဖွဲ့တုပ်၍ ထားသကဲ့သို့ ရှိကုန်ရကား လှည့်လည်လိုတိုင်း မလှည့်လည်နိုင်ကြကုန်၊ ထိုသို့ အလိုရှိတိုင်း မလည်နိုင်သောကြောင့် ထိုသူများ သွားလာသောအခါ ဖဝါးအပြင်တို့သည်လည်း မထင်ရှားကုန် မမြင်သာပဲ ရှိကုန်၏။

အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ပေ၊ ဖျက်တော်ရိုးတို့သည် ရေသွန်းမြွှတဲအိုး၏ လည်ပင်းကဲ့သို့ ဖမိုးတော်မှ အထက် လက်နှစ်သစ် သုံးသစ်ခန့်မျှ တက်ရောက်လျက် တည်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် အလောင်းတော်၏ ချက်မှစ၍ အထက်ပိုင်းဖြစ်သော ကိုယ်တော်သည် လေ့ပေါ်၌ တင်ထားအပ်သော ရွှေဆင်းတုပမာ မတုန်မလှုပ် တည်နေ၍ အောက်ပိုင်း ကိုယ်တော်သာလျှင် တုန်လှုပ်၏၊ ခြေဝါးတော်တို့သည် အလွယ်နှင့် လှည့်လည်ကုန်၏၊ ရွှေ-နောက် ဝ-ယာ လေးမျက်နှာမှ ရပ်တည်ကြည့်ရှုကြသော သူတို့သည် ခြေဝါးတော်အပြင်ကို ကောင်းစွာ

မြင်နိုင်ကုန်၏။ (ဆင်များ လှမ်းသွားသောအခါ ဖဝါးအပြင်ကို နောက်မှကြည့်လျှင်သာ မြင်ရကုန်၏၊ အလောင်းတော် လှမ်းကြွသောအခါ ရှေ့-နောက် ဝဲ-ယာ လေးမျက်နှာမှ ဖဝါးတော် အပြင်ကို မြင်ရကုန်၏ဟု ဆိုလိုသည်။)

(၇) ဇော်မည်သော သားကောင်၏ သလုံး မြင်းခေါင်းနှင့် တူသော သလုံး မြင်းခေါင်းတော် ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

(စာဖတ်သူသည် မိမိ၏ ခြေသလုံးကို စမ်း၍ ကြည့်ပါ၊ ရှေ့ဝိုင်းမှာ အရိုးကို မာမာ တက်တက် စမ်းမိ၍ နောက်ဝိုင်းမှာ အသားစိုင်များ တဖက်သတ်အားဖြင့် တွဲလျားဖတ်လတ် ကျနေသည်ကို တွေ့ရပေမည်။) အလောင်းတော် သူမြတ်၏ သလုံးတော်မှာကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ၊ သလေးစပါးဖုံး မုယောစပါးဖုံးတို့ပမာ ပတ်လည်ဝန်းကျင်မှ အစဉ်ညီညွတ်စွာတည်သော အသားစိုင်တို့က သလုံး မြင်းခေါင်းရိုးတော်ကို လှည့်လည်ဝန်းရံ အပ်ကုန်လျက် သလုံး မြင်းခေါင်းတော်တို့မှာ လုံးလျောင်း တင့်တယ်လှကုန်၏၊ ဇော်မည်သော သားကောင်၏ သလုံးမြင်းခေါင်းနှင့် တူကုန်၏။

(၉) ရပ်တော်မူလျက်ပင် ကိုယ်တော်ကို မကိုင်းညွှတ်ပဲ လက်ဖဝါးတော် နှစ်ဖက်ဖြင့် ပုဆစ် ဒူးဝန်းတော် နှစ်ဖက်ကို သုံးသပ် ထိတွေ့နိုင်ခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

အခြားတပါးသော သူတို့မှာ ကုန်းခေါ်ဖို့ ကုန်းလျက် ရှိနေတတ်ကြကုန်၏၊ ကွေးမူ ကွေးလျက် ရှိနေတတ်ကြကုန်၏၊ ကုန်းလည်းကုန်း ကွေးလည်းကွေးလျက်သော်လည်း ရှိနေတတ်ကြကုန်၏၊ ကုန်းသော သူတို့မှာ အောက်ဝိုင်း ကိုယ်ထက် အထက်ဝိုင်းကိုယ်က တိုသောကြောင့် ကိုယ်အင်္ဂါ ပြည့်စုံလျောက်ပတ်ခြင်းမရှိကြကုန်၊ ကွေးသော သူတို့မှာ အထက်ဝိုင်းကိုယ်ထက် အောက်

ဝိုင်းကိုယ်က တိုနေသောကြောင့် ကိုယ်အင်္ဂါ ပြည့်စုံ လျောက်ပတ်ခြင်း မရှိကြကုန်၊ (ကုန်းသူတို့မှာ အထက် ဝိုင်းက တို၍ ကွသူတို့မှာ အောက်ဝိုင်းက တိုကြသည် ဟူလို၊) ယင်းသို့ ကိုယ်အင်္ဂါမပြည့်စုံ မလျောက်ပတ်ခြင်းကြောင့် ထိုသူတို့သည် မိမိတို့၏ ပုဆစ်ဒူးနှစ်ဖက်တို့ကို မကိုင်းမညွှတ်ပဲ မသုံးသပ်နိုင်ကြချေ။

အလောင်းတော် သူမြတ်မှာမူကား ထိုသို့မဟုတ်ပေ၊ အထက်ဝိုင်း ကိုယ်တော်ကလည်း မကုန်းပဲ, အောက်ဝိုင်း ကိုယ်တော်ကလည်း မကွပဲ, အထက်အောက် ကိုယ်တော်နှစ်ရပ်လုံး အချိုးပြေပြေ အနေကျကျ ပြည့်စုံလျောက်ပတ်ကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ရပ်တော်မူလျှက်ပင် ကိုယ်တော်ကို မကိုင်းမညွှတ်ပဲ လက်ဖဝါးတော်နှစ်ဖက်ဖြင့် ပုဆစ်ဒူးဝန်းတော် နှစ်ဖက်ထိ သုံးသပ်ထိတွေ့တော်မူနိုင်၏။

(၁၀) ဆဒ္ဒန် ဆင်မင်းပမာ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ယောက်ျား နိမိတ် ရှိတော်မူခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

နွားလားဥသဘမင်း ဆင်မင်းစသည်တို့၏ အင်္ဂါဇာတ်နိမိတ်တို့ကဲ့သို့ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ အင်္ဂါဇာတ် နိမိတ်မှာလည်း ရွှေပဒုမာ ကြာချပ်နှင့် တူသော အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်ပေ၏။ အလိုက်သင့် တိုင်း၍ ကောင်းစွာ ချုပ်လုပ်အပ်သော ကမ္မလာအိတ် ကတ္တီပါအိတ် သကလတ်အိတ်၌ ထည့်သွင်းထားသကဲ့သို့ ကောင်းစွာ လုံခြုံသော အဖုံးအလွှမ်းရှိသည့် နိမိတ်ဟု ဆိုလိုသည်။

(၁၁) သိဂြိုဠ်ကိုက်ရှေစင် အဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းသော အရေတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

ဆုန်းမှန့် (ဟသ်ပြဒါးမှန့်) ဖြင့် နယ်၍ သစ်အစွယ်ဖြင့် ပွတ်တိုက်ပြီးလျှင် ရွှေနီဖြင့် အပြေအပြစ် ပြုလုပ်၍ ထားအပ်သော ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့ ဟခဲနက် ချောမွတ်သိမ်မွေ့သည့် ပြကတော့ ရွှေအဆင်းရှိတော်မူ၏။

(ဤလက္ခဏာအရာ၌ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့မှာ, သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏ ကဉ္စနသန္နိဘဏ္ဍစ-ဟု ရွှေသာမန်ကို ဟော၍ သည်သုဝဏ္ဏသဒ္ဒါ ကဉ္စနသဒ္ဒါတို့ဖြင့် ဟောဆိုကြပါလျက် "သိဂီနိုက်ရွှေနှင့်တူသော"ဟု ဆရာမြတ်တို့ အနက်မြန်မာပြန်ဆိုကြခြင်းမှာ မြတ်စွာဘုရားသခင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အတွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်သောအခါ လုလင်ယောင် ဆောင်သော သိကြားမင်းရွတ်ဆိုသည့် ဂါထာတို့၌ သိဂီနိုက္ခသ-ဝဏ္ဏော-ဟု သိဂီနိုက်ရွှေစင်နှင့်တူသော အဆင်းရှိတော်မူကြောင်း လာရှိသောကြောင့်ရင်း၊ လူ၏အသုံးအဆောင် ဖြစ်သော ရွှေတို့တွင် ယုတ္တိကရွှေထက် ရသဝိဒ္ဓရွှေက သာလွန် မြင့်မြတ်ကြောင်း၊ ထိုထက် အာကရုပ္ပန္နရွှေက သာလွန်မြင့်မြတ်ကြောင်း၊ ထိုရွှေထက် နတ်တို့၏ အသုံး အဆောင်ရွှေက သာလွန် မြင့်မြတ်ကြောင်း၊ ထိုနတ်သုံး ရွှေတွင်လည်း စာမီကရရွှေထက် သာတကုံရွှေက သာ လွန်မြင့်မြတ်ကြောင်း၊ ထိုရွှေထက် ဇမ္ဗူနဒရွှေက သာ လွန်မြင့်မြတ်ကြောင်း၊ ထိုရွှေထက် သိဂီရွှေက သာလွန် မြင့်မြတ်ကြောင်း (ဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ ပဌမပိဋ္ဌဝိမာန ဝတ္ထု အဖွင့်၊ တေရသကဏ္ဍိကာ မဟာဝဂ် မဟာခန္ဓက ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမခဏ်း အဖွင့်စသည်တို့၌) လာရှိသော ကြောင့်ရင်း အမြတ်ဆုံးရွှေဖြင့် အနက်မြန်မာပြန်ဆိုတော် မူကြခြင်း ဖြစ်သည်။)

(၁၂) နှုးညံ့သိမ်မွေ့သော အရေတော် ရှိခြင်း လက္ခ-ဏာတော်-ဟူရာ၌ ...

ကိုယ်တော်မြတ်၏ အရေတော်က သိမ်မွေ့ နှုးညံ့လှသော ကြောင့် ကိုယ်တော်၌ သိမ်မွေ့သောမြူ ကြမ်းတမ်းသောမြူ နှစ်မျိုး လုံးပင် မကပ်ငြိနိုင်၊ ပဒုမာကြာရွက်ပေါ်၌ ကျရောက်လာသော ရေပေါက်သည် ထိုကြာရွက်ပေါ်၌ တည်တံ့မနေနိုင်ပဲ လျှောကျ၍သာ သွားရသကဲ့သို့ ကိုယ်တော်သို့ ထိရောက်လာသော

မြို့ဟူသမျှတို့သည် ကိုယ်တော်မှ လျှောကျလွင့်ပါးရှိသော သွားကြ ရကုန်၏။

ထိုသို့ မြို့အညစ်အကြေးတို့ သန့်ရှင်းနေပါလျက် အဘယ့် ကြောင့် ခြေတော် လက်တော် ဆေးကြောခြင်း ရေချိုးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်တော်မူသနည်း ဟူ၍ပြားအံ့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသို့ ခြေလက်ဆေးခြင်း ရေချိုးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်တော်မူသည်ကား ကိုယ်တော်တွင် အပူအအေး အနွေးအချမ်း ဥတုတို့ကို ရယူ ရန်၎င်း, လူဒါန်းသူတို့အား ကောင်းမှုအကျိုး ပွါးတိုးစေ ရန်၎င်း, ကိုယ်တော်တိုင်က ဤကဲ့သို့ စင်ကြယ်အောင် ခြေလက် တို့ကို ဆေးကြောပြီးမှ ကျောင်းတော်အတွင်းသို့ ဝင်တော်မူခြင်း အပြုအမူဖြင့် တပည့်သာဝကရဟန်းတော်တို့အားလည်း ပညတ် အပ်သော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ၌ ဂကောင်းစွာ စံထား လေးစား ကျင့်ဆောင်ကြစေရန်၎င်း ကျင့်ဆောင် ပြုမူခြင်းတို့သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။

(၁၃) မွေးညင်းတွင်း တတွင်းတတွင်းလျှင် မွေးညင်း တော် တပင်စီ တပင်စီသာ ပေါက်ရောက်ခြင်း လက္ခဏာ တော်-ဟူရာ၌....

အခြားတပါးသောသူတို့မှာ မွေးညင်းတွင်း တတွင်း၌ မွေး ညင်းပင် နှစ်ပင်စီ သုံးပင်စီ စသည်ဖြင့် ပေါက်ရောက်တတ်ကြ သော်လည်း ဘုရားအလောင်းတော်မှာမူ တိုသို့မဟုတ်ပေ၊ မွေး ညင်းတွင်း တတွင်းလျှင် မွေးညင်းတော် တပင်စီသာ ပေါက် ရောက်တော်မူလျက် ရှိပေ၏။

(၁၄) မျက်နှာတော်ကို မော်၍ဖူးသည့်ပမာ အထက် သို့သာ အဖျားကော့သည့် မွေးညင်းတော်ရှိခြင်း လက္ခ ဏာတော်-ဟူရာ၌....

အလောင်းတော်သူမြတ်၏ တကိုယ်တော်လုံး၌ မွေးညင်းတွင်း တို့မှ တပင်စီ တပင်စီသာ ပေါက်ရောက်ကုန်သော မွေးညင်း တော်တို့သည် မျက်စဉ်းကျောက်ညှိအဆင်းကဲ့သို့ ညှိသောအဆင်း

ရှိကြကုန်၏၊ ထိုမွေးညင်းတော်တို့သည် သုံးကြိမ် (သုံးပတ်) လက်ျာရစ် လှည့်ခွေကုန်၍ ပွင့်ယစ်စ ပဒုမာကြာပန်းကဲ့သို့ တင့်လန်းသောအသရေတော်ရှိသည့် ရွှေမျက်နှာတော်ကို မော်၍ ဖူးသည့်ပမာ အထက်သို့သာ အဖျားရှေးရှု မျက်နှာမူလျက် (ကော့လျက် ကော့လျက်) တည်ရှိကြကုန်၏။

(၁၅) မြတ္တာမင်း၏ ကိုယ်ကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း လက္ခဏာကော်-ဟူရာဠ....

မြတ္တာမင်း၏ ကိုယ်ကာယယည် ရှေသို့ရင်း, နောက်သို့ရင်း, ဘေးနံပါး တဖက်ဖက်သို့ရင်း စိုးစဉ်းမျှပင် မညွှတ် မရှိုင်း မကိုင်းမစောင်းမူ၍ ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ်သာလျှင် အတက်သို့ တက်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အလောင်းတော်၏ ကိုယ်ကာယတော် သည်လည်း ဖြောင့်စင်း တည့်မတ်စွာသာ အထက်သို့ မြင့်တက်တော်မူ၏၊ သိဂိုနိုက်ရွှေစင်ကို အဆင်သင့် ပုံသွန်း၍ ထားသကဲ့သို့ နုထွားပြေပြစ်စွာ အထက်သို့ ဖြောင့်ဖြောင့်တက်သော ကိုယ်တော် ရှိ၏။

တခြား တပါးသောသူတို့မှာမူ အများအားဖြင့် လည်ကုပ်ကသော်ရင်း,ခါးကသော်ရင်း, ပုဆစ်ဒူးကသော်ရင်း ဤသုံးဌာနမှာ တနည်းနည်း တမျိုးမျိုး တိမ်းယိမ်း ညွှတ်ကိုင်းတတ်ကြကုန်၏၊ ထိုသုံးဌာနတွင် ခါးကညွှတ်လျှင် ကော့၍ နေတတ်ကုန်၏၊ လည်ကုပ်နှင့် ပုဆစ်ဒူးက ညွှတ်လျှင် ရှေသို့ကုန်း၍ နေတတ်ကုန်၏၊ အလွန်အရပ်ရှည်သည့် အချို့သူတို့မှာ ဝဲ-ယာနံပါး တဖက်ဖက်သို့ ကိုင်း၍ နေတတ်ကုန်၏၊ ထိုသို့ ဌာနသုံးမျိုးတွင် တမျိုးမျိုးဌာ ညွှတ် ကိုင်း တိမ်း ယိမ်းတတ်သောကြောင့်ပင် အချို့ လူများမှာ ပကတိ အနေအထားအားဖြင့် နောက်သို့ ညွှတ်ကော့ကိုင်းရှိုင်း ကြ၍ ကောင်းကင်နက္ခတ်တို့ကို ရှုမှတ်ရေတွက်၍ နေကြသည့်ပမာ အထက်သို့ ငေါ့လျက် မော့သော မျက်နှာ ရှိကြကုန်၏၊ အချို့ လူများမှာ ရှေသို့ ညွှတ်ကိုင်းကြ၍ မဟာပထဝီမြေကြီး၏ ကြန်အင်ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုကာ နေကြသကဲ့သို့ ငုံ့လျှိုးသော မျက်နှာ ရှိကြ

ကုန်၏၊ အချိုလူများမှာလည်း အသွေးအသား နည်းပါးကြသော ကြောင့် တံကျင် တုတ်ချောင်းကဲ့သို့ ပိန်မြောင်းမြောင်း ရှိကြ ကုန်၏။

အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူကား ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ပေ၊အထက် သို့သာ ဖြောင့်မတ်စွာတက်သော ကိုယ်ကာယတော် ရှိတော်မူ ခြင်းကြောင့် နတ်မြို့တော်အဝင်ဝ၌ စိုက်ထူအပ်သော ရွှေတုရိုဏ် တိုင်(= ရွှေတံခါးတိုင်)ကဲ့သို့ ရှိပေ၏။

ဤအရာ၌၊ ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့ ဖြောင့်စင်း ရှည်သွယ် သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း စသည့် အချိုအချိုသော မဟာ ပုရိသလက္ခဏာတော်တို့သည် မယ်တော်၏ ဝမ်းကြောတို့ ၌ ဖွားမြင်ပြီးစ ကလေးသူငယ် အရွယ်ကာလတွင် သာမည အသိဉာဏ်ရှိသူ လူတိုင်းလူတိုင်းတို့အဖို့ မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်နိုင်လောက်အောင် သိသာပြည့်စုံစွာ ပေါ်လွင်လာကြ သေးသည် မဟုတ်ကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား ဖွားမြင်ကာစ အချိန်တွင် ဤအမှတ်အသား ဤအခြင်းအရာ ဤအခြေ အနေတို့ကို ပါလာတွေ့မြင်ကြခြင်းဖြင့်ပင် သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မမန္တန် ဗေဒင်ဉာဏ်ကို စွမ်းသန်စွာ တတ်မြောက်ကြ ကုန်သော ထိုလက္ခဏာတတ် နိမိတ်ဖတ် ပုဏ္ဏားတော် တို့၏ ဉာဏ်ပညာအစွမ်းဖြင့် "ကြီးရင့်လိမ္မာသော အရွယ် အခါသို့ ရောက်လတ်သော် အလောင်းတော် မင်းသားဌ ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့ ဖြောင့်စင်းရှည်သွယ်သော ကိုယ်တော် ရှိခြင်း အစရှိသည့် အရွယ်ကာလ အားလျော်စွာ ပေါ် ပေါက်လာမည့် လက္ခဏာတော်တို့သည် ပကတိ လူတိုင်း မြင်နိုင်လောက်အောင် အရွယ်တော်ရောက်က ပေါ် ပေါက်ထင်ရှားလာကုန်လတ္တံ့" ဟူ၍ နိမိတ်ဖတ်ဆို ကောက်ယူကြခြင်း ယခုပင် အသိအသာ အပြည့်အစုံ ပေါ်လွင်နေပြီကဲ့သို့ တွက်ချက် ယူဆမှတ်သား နိမိတ် ဖတ်ကြားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ (ဤနည်းအတူ သွားတော် လေးဆယ် အစေ့အင ပေါက်ရောက်ခြင်း သွားတော်

မကျခြင်း အစရှိသော မဟာဝုရိသ လက္ခဏာတော်တို့သည်လည်း ဖွားသစ်စအလောင်းတော်သူမြတ်၌ တာယ်မျက်မြင် မပေါ်ကြသေးသော်လည်း နောက်အခါ အချိန်စေ့ရောက်သောကာလ မုချပေါ်ပေါက်မည်ကို သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မမန္တန် ဗေဒင်ဘုတ်ဖြင့် ကြိုတင်သိမြင်၍ ဟောဆိုကြခြင်း ဖြစ်သည်။)

(၁၆) ခြေဖမိုးတော် နှစ်ဖက်, လက်ဖမိုးတော် နှစ်ဖက်, ပခုံးတော် နှစ်ဖက်, လည်ကုပ်တော်ဟု ဆိုအပ်သော ဤခုနစ်ဌာနတို့၌ ပြည့်ဖြိုးသော အသားတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟုရာ၌...

တပါးသော လူတို့မှာ ခြေဖမိုး လက်ဖမိုး စသည်တို့၌ ပွပ္ပ ပြိုင်းပြိုင်း လှိုင်းထသကဲ့သို့ ကွန်ရက်နှင့်တူသော အကြောတို့ ထင်ကုန်၏၊ ပခုံးစွန်း လည်ကုပ်တို့၌လည်း အရိုးဆက်တို့ ထင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ထိုလူတို့ကို အခြားလူတို့ကာ မြင်ရသော အခါ ပခုံးဆိုးဆိုး ကုပ်ရိုးဝေါဝေါ အကြောပြိုင်းပြိုင်း ပုံနေရိုင်းသည့် သင်းချိုင်းနေ ပြဿာတို့ကဲ့သို့ ထင်ရကုန်၏။

အလောင်းတော် သူမြတ်မှာမူကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ၊ ဗေဒပြုရာပါ ခုနစ်ဌာနတို့၌ ပြည့်ဖြိုးသော အသားလေး ရှိပေ၏၊ ပြည့်ဖြိုးသည်ဆိုသော်လည်း အမြင်ဆိုးလောက်အောင် အသားပွပ္ပ ကြွတက်နေသည်မဟုတ်၊ အကြောများ မထင်လောက်ရုံ အရိုးဆက်ပေါ်ပေါ် မပေါ်လောက်ရုံ တင့်တယ်ရုံသာ ပြည့်ဖြိုးခြင်းဖြစ်လေသည်၊ သို့ဖြစ်၍ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာ ခြေဖမိုး လက်ဖမိုးတို့၌ အကြောပွပ္ပ ကြွတက်နေခြင်းလည်း မရှိ၊ ပခုံးစွန်း လည်ကုပ်တော်တို့၌လည်း အရိုးပေါ်ပေါ် ပေါ်ဖေါ်ပေါ်နေသည် မဟုတ်၊ ကောင်းစွာပွတ်တင်၍ ထားအပ်သည့် ရွှေသားမုရိုးစည်ငယ်နှင့်တူသော လည်ကုပ်တော် ရှိတော်မူ၏၊ ဤသို့ ခုနစ်ဌာန ပြည့်ဖြိုးလပ္ပါယ် တင့်တယ်ခြင်းကြောင့်ပင်လျှင် ဖုန်းမြင်သူတို့၏ မျက်စိ၌ ကောင်းစွာ အပြေအပြစ် ထုလုပ်စီရင်အပ်သော ကျောက်

သားဆင်းတုကဲ့သို့ဌင်း, အဆန်း တကြယ် ရေးခြယ် စိမ်အပ်သော ပန်းချီဆေးရေးရုပ်ကဲ့သို့ဌင်း ထင်ရပေ၏။

(၁၇) ခြေသ့ေမင်း၏ ရှေ့ပိုင်း ကိုယ်ကဲ့သို့ အောင်မောင်း ပြည့်ဝသည့် ကိုယ်တော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

ခြေသ့ေမင်း၏ ရှေ့ပိုင်း ကိုယ်ကာယသည် အောင်မောင်းပြည့်ဖြိုး၏၊ နောက်ပိုင်း ကိုယ်ကာယကား မပြည့်ဖြိုးချေ၊ ခြေသ့ေမင်းမှာ နောက်ပိုင်း ကိုယ်ကာယ မပြည့်ဖြိုးသောကြောင့် ထို နောက်ပိုင်း ကိုယ်ကာယကို ဤနေရာ၌ ဥပမာအဖြစ်ဖြင့် မယူလို မနှိုင်းယှဉ်လိုပေ၊ ရှေ့ပိုင်း ကိုယ်ကာယကသာ အောင်မောင်းပြည့်ဖြိုးလှသောကြောင့် ထိုရှေ့ပိုင်းကိုယ်ကာယကိုသာ ဤနေရာ၌ ဥပမာ အဖြစ်ဖြင့် ယူငင်နှိုင်းယှဉ်ပေသည်၊ ထို့ကြောင့် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ အဃတ်အောက် နှစ်ပိုင်းလုံးသော ကိုယ်ကာယတော်သည် ခြေသ့ေမင်း၏ ရှေ့ပိုင်း ကိုယ်ကာယကဲ့သို့ အောင်မောင်းပြည့်ဖြိုးလှပေ၏၊ ဤသို့ပင် ဥပမာပြု၍ ဆိုသော်လည်း အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ကိုယ်ကာယတော်သည် ခြေသ့ေမင်း၏ ကိုယ်ကာယကဲ့သို့ ထိုထို ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့၌ ညွှတ်ခြင်း တက်ခြင်း နိမ့်ဝင်ခြင်း အသားဖိုင်ထွက်ခြင်းစသည်ဖြင့် မကောင်းသော သဏ္ဌာန်သွင်မူ ရှိသည်မဟုတ်၊ စင်စစ်ကား ကိုယ်တော်၏ ထိုထို အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့သည် ရှည်သင့်သော နေရာက ရှည်၊ တိုသင့်သော နေရာက တို၊ ဆူသင့်ရာက ဆူ၊ ကြီးသင့်ရာက ကြီး၊ ကျယ်သင့်ရာက ကျယ်၊ လုံးသင့်ရာက လုံးလျက် အတင့်တယ်ဆုံး အသပ္ပါယ်ဆုံး တင့်တယ်သပ္ပါယ်တော်မူကုန်၏၊ ဤအလောင်းတော်သူမြတ်၏ ကိုယ်ကာယ အတ္တဘောတော်မျိုးကို အလုံးစုံသော အတတ်ပညာသည် အလုံးစုံသော တန်ခိုးရှင်တို့သော်မှ လည်း ထပ်မျှ တူအောင် မြှုလုပ် ဖန်ဆင်းခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကြကုန်။

(၁၈) ရွှေမျှင်ချပ် ပမာ ခါးတော်မှ စ၍ အထက်လည်ကုပ်တော် တိုင်အောင် ရေစီးကြောင်း (အကြား)

မထင် ပြည့်ဖြိုးစင်သော ကျောက်ကုန်းတော် ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

အချုပ်အားဖြင့် ကျောက်ကုန်းတော် နောက်ကျောတော်၏ အထူးပြည့်ဖြိုး တင့်တယ်တော်မူသည်ကို ဆိုလို၏၊ ဘေးနံရိုးပေါ် ကအသား, နောက်အပြင်ပေါ် ဝဲ-ယာနှစ်ဖက် ကျောပြင်သား, ထိုကျောပြင်၏ အလယ်သား ဤသုံးပါးသော အသားတို့သည် ခါးတော်မှ လည်ကုပ်တော်တိုင်အောင် ကောင်းစွာ ပြည့်ဖြိုး တင့်တယ်တော်မူကုန်၏။

အခြားတပါးသောသူတို့၏ နောက်ကျောပြင်သည် နှစ်မြှောက်ခွဲ သကဲ့သို့ (တဖက်တခြမ်း ခွဲ၍ထားသကဲ့သို့) ရှိ၏၊ အလယ်ကျောရိုးနှင့် ကျောရိုးသားတို့က နိမ့်ဝှမ်း ခွက်ဝင်လျက် ရှိကုန်၏၊ သို့မဟုတ် ကောက်ရှိသော်လည်း နေကုန်၏၊ အထက်သို့ ပေါ်ပေါ်ပေါ်၍ မြင့်မောက်သော်မူလည်း မြင့်မောက်ကုန်၏၊ ကျောလယ်ရိုးနေရာ၏ တဖက်တချက် အသားတို့သည် မှောက်ကပ်၍ ထားသော ဝါးလုံးအခြမ်းကဲ့သို့ ခုန်းခုန်း တန်းတန်းအားဖြင့် ထင်ကုန်၏၊ ကျောစွန်ဘေးဖျား နံပေါ်သားတို့ကလည်း ပါးပါး လွှာလွှာ ရှိကြကုန်၏။

အလောင်းတော် သူမြတ်မှာမူကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ၊ ဝဲ-ယာ ကျောဖျား နံပေါ်သားတို့သည်ရင်း, လက်ပြင်တော် နှစ်ဖက်အောက် ရောက်သော အသားတို့သည်ရင်း, အလယ်ကျောရိုးပေါ်မှ အသားတော်တို့သည်ရင်း ခါးတော်မှသည် လည်ကုပ်တော်တိုင်အောင် ရေစီးကြောင်းအလား အလယ်အကြားမထင် ကောင်းစွာ ပြည့်ဖြိုးလျက်ချည်း ရှိကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေသားပျဉ်ချပ်ကို စိုက်ထောင်ထားသည့်ပမာ အသားလွှာတို့ဖြင့် ပြည့်ဖြိုးသော ကျောက်ကုန်းကျောတော်အပြင် ရှိတော်မူ၏။

(၁၉) အရပ်တော်နှင့် အလံတော် ညီမျှသဖြင့် ပညောင်ပင် အဝန်းကဲ့သို့ ဝန်းသော (လုံးချောသော) ကိုယ်တော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

အတောင်ငါးဆယ် (သို့မဟုတ်) အတောင် တရာအားဖြင့် ညီမျှသော ပင်စည် အကိုင်း အခက်ရှိသော ပညောင်ပင်သည် အရှည် (၈ထောင်လိုက်မတ်ရပ်) အားဖြင့်ရင်း, ဖီလာကန့်လန့် အပြန့်အကျယ်အားဖြင့်ရင်း တူမျှသော ပမာဏရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ အလောင်းတော် သူမြတ်မှာလည်း အရပ်တော်အလံတော် တို့သည် (ကိုယ်တော်မြတ်၏ လေးတောင်စီ) တူညီသော ပမာဏ ရှိကြကုန်၏။ (တပါးသူတို့မှာကား အလံနှင့်အရပ် မညီမျှသည် ကသာ များကုန်၏။)

(၂၀) ညီလည်း ညီညွှတ် လုံးလည်း လုံးဝန်းသော လည်တိုင်တော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

အချို့သောသူတို့မှာ ကြိုးကြာဂက်၏ လည်တိုင်ကဲ့သို့ ရှည်လျားသော လည်တိုင် ရှိကုန်၏၊ အချို့သောသူတို့မှာ ချိုင်း၏ လည်တိုင်ကဲ့သို့ ကွေ့ကောက်သော လည်တိုင်ရှိကုန်၏၊ အချို့သောသူတို့မှာ ဝက်၏လည်တိုင်ကဲ့သို့ ဝူတ်ဖြိုးဖောင်းပွ ကြီးမားလှသော လည်တိုင်ရှိကုန်၏၊ ထိုသူတို့ စကားပြောဆိုသောအခါ လည်တိုင်ကြောများ ကွန့်ရက်ကဲ့သို့ ပြိုင်းပြိုင်း ထလာ ထင်လာကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ အသံသည် နှန့်နဲသေးကွေးစွာ ထွက်ပေါ်လာ၏။

အလောင်းတော်သူမြတ်၏ လည်တိုင်တော်(လည်ပင်းတော်) သည်ကား ကောင်းစွာ လုံးချောသော ရွှေမုရိုးစည်နှင့် ထူပေ၏၊ စကား ဆိုတော်မူသောအခါ ထိုလည်တိုင်တော်မှ အကြော ကွန့်ရက်များလည်း မထလာ မထင်လာကုန်၊ မိုးထစ်ချုန်းသော အသံကဲ့သို့ရင်း, မုရိုးစည်ဟိန်းသော အသံကဲ့သို့ရင်း အသံတော်သည် ကြီးမားမြည်ဟိန်းလှစွာ၏။

(၂၁) နှမ်းလုံးခန့်မျှ နည်းလှငယ်လှသော အရသာကို သော်လည်း တကိုယ်တော်လုံး ပျံ့နှံ့အောင် ဆောင်နိုင်သည့်ခုနစ်ထောင်သော အရသာကြောတို့ အဖျားချင်းအပ် လည်မှာစွပ်လျက်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ခုနစ်ယောင်သော အရသာကြောတို့သည် မိမိတို့နေရာမှ အထက်သို့ အဖျားတက်ကြကာ လည်တိုင်တော်မှာ စုစည်း၍ထားသည့်အလား ဝေးသမျှအစာ၏ အရသာကို တကိုယ်လုံး အနှံ့ပို့ဆောင်ရန် အသင့် စောင့်ဆိုင်းနေသည့် ပမာ ကောင်းစွာစွပ်လျက် တည်ရှိကုန်၏၊ နှမ်းစေ့ခန့်မျှ ပမာဏရှိသော အစာအာဟာရသည်ပင် လျှာဖျားခ၌ တင်ထား စားမျိုလိုက်လျှင် တကိုယ်လုံး အစဉ်ဝင်လျှောက် ယှဉ်နှံ့သွားလေတော့သည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဒုက္ခရစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာ ကျင့်ကြံတော်မူသောအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာ ဆန်တစေ့ခန့် စသည်ဖြင့်ရင်း, တလက်ဖက် (တလက်ဆွမ်း) မျှသော ပဲလွမ်းပြုတ်ရည်မျှဖြင့်ရင်း ရူပကာယ၏ မျှဇခြင်း ဖြစ်နိုင်လေသည်။

အခြားတပါးသော သူတို့မှာကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်သောကြောင့် စားအပ်သမျှ အဇာအာဟာရ၏ သြဇာဝတ်ဆီသည် တကိုယ်လုံး မပျံ့နှံ့နိုင်၊ တို့ကြောင့် ထိုသူတို့မှာ အနာရောဂါများစွာ ထူပြောကြလေကုန်သည်။

(၂၂) ခြင်္သေ့မင်း၏ မေးကဲ့သို့သော (ပြုံးတော့မည့် အရိပ်သွေးနေသည့်) မေးတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

ခြင်္သေ့မင်း၏ မေးအောက်ဝိုင်းနှင့်သာ ဥပမာ နှိုင်းခိုင်းလိုရင်း ဖြစ်ပေသည်၊ ခြင်္သေ့မင်း၏မေးမှာ အောက်ဝိုင်းကသာ ပြည့်ဖြိုးလေသည်၊ အထက်ဝိုင်းကား မပြည့်ဖြိုးပေ၊ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူကား ခြင်္သေ့မင်း၏ မေးအောက်ဝိုင်းကဲ့သို့ အထက်ဝိုင်း အောက်ဝိုင်း မေးတော်နှစ်ဝိုင်းလုံး ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုး ရှိပေ၏၊ လဆန်းပက္ခ တဆယ့်နှစ်ရက်မြောက် ညဉ့်၌ ထွက်ပေါ်သော လ-နှင့် သဏ္ဌာန်တူကုန်၏။

(၂၃) သွားတော်ချောင်းရေ(၄၀)လေးဆယ် အစေ့အဝ ရှိတော်မူခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

အထက်သွားတော် နှစ်ဆယ် အောက်သွားတော် နှစ်ဆယ် ဤသို့ အထက် အောက် နှစ်ရပ်အားဖြင့် သွားတော်ချောင်းရေ လေးဆယ် အတိအကျ ရှိတော်မူသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

တပါးသောသူတို့မှာ သွားအပြည့်အစုံ အစေ့အင ပေါက်ရောက်ကြသည်ဟု ဆိုရသူတို့မှာမှ အထက် အောက် နှစ်ရပ်ပေါင်း သွားချောင်းရေ (၃၂) သုံးဆယ့်နှစ်ချောင်းသာ ရှိကြကုန်၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူ ထိုသူတို့ရှိမြဲ သုံးဆယ့်နှစ်ချောင်းထက် ထူးကဲ၍ အောက် အထက် နှစ်ဆယ်စီ အညီအမျှ သွားတော် လေးဆယ် ရှိတော်မူပေ၏။

(၂၄) ညီညွတ်သော သွားတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်၊

(၂၅) သွားတော် မကျဲမကွာစေ့စပ်စွာရှိခြင်း လက္ခ-ဏာတော်၊

(၂၆) သောက်ရှူးကြယ်ပမာ လွန်စွာ စင်ကြယ်ဖြူဝင်းသော အရောင်တလက်လက် ထွက်သည့် စွယ်တော် လေးဆူရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာတို့၌....

တပါးသောသူတို့မှာ အနျှိသွားက မြင့်မောက်လျက် အနျှိသွားက နိမ့်ချိုင့်လျက် ရှိရကား မညီမညွတ်သော သွားရှိကုန်၏၊ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူကား လှဖြင့်ဖြတ်အပ်သော ခရုသင်းလွှာ ခရုသင်းချပ်ကဲ့သို့ တသားတည်း ညီညွတ်သော သွားတော် ရှိပေ၏။

တပါးသော သူတို့၏ သွားများမှာ မိကျောင်းသွားကဲ့သို့ တံချောင်းနှင့်တချောင်း မစပ် ပြတ်လပ်ကွာကွဲ ကျန်ခဲ့ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့ ငါး အမဲ စသည်တို့ကို စားဝါးသောအခါ သွားအကြားတို့ဝယ် ငါးဖပ် အမဲဖပ်တို့ ဝင်ကပ်ငြိယှက် ပြည့်နှက်၍ ဇနတတ်ကုန်၏၊ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သွားတော်များ မှာမူ ထိုကဲ့သို့မဟုတ်ကုန်၊ ရွှေသားပျဉ်ချပ် သန္တာပျဉ်ချပ်ပေါ်၌

ကောင်းစွာ စိုက်စိုက်၍ ထားအပ်သော ဝဇီရစိန်ရွှဲ အစဉ်အတန်း ကဲ့သို့ တသွင်တည်း စေ့စပ်စွာ တည်ရှိတော်မူကုန်၏။

တပါးသောသူတို့၏ အစွယ်များမှာ အချို့က ပုပ်ဆွေးလျက် ရှိကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် အချို့အစွယ်များမှာ မည်းနက်,အချို့အစွယ် များမှာ အရောင်အဆင်းပျက်လျက် ရှိကုန်၏၊ အလောင်းတော် သူမြတ်၏ စွယ်တော်လေးဆူတို့မှာမူ အလွန်အလွန် ဖြူစင်လှကုန် ၏၊ သောက်ရှားကြွယ်၏ အရောင်ကိုပင်သော်လည်း လွှမ်းမိုး လွန်ကျူး၍ အထူးတင့်တယ်တောက်ပသော အရောင်နှင့် ပြည့်စုံ ကုန်၏။

(ဤအရာ၌ ဖွားသစ်စဖြစ်သော အလောင်းတော် သူမြတ်မှာ သွားတော်မပေါက်သေးရကား ပုဏ္ဏားပညာရှိ တို့သည် ဤသွားတော်နှင့်စပ်သော လက္ခဏာတော်တို့ကို အဘယ်သို့လျှင် သိမြင်ကြကုန်သနည်းဟု မေမြန်းဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေမှာ.... လက္ခဏာဖတ် ပုဏ္ဏားပညာရှိတို့သည် မိမိ တို့၏ ဗုဒ္ဓမန္တ ဗြာဟ္မဏ မေဒင်ကျမ်းဂန်အရ သွားတော်တို့ ပေါက်ရောက်ရမည့်နေရာ အင်္ဂါအခြင်းအရာ စသည်တို့ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရှု၍ အရွယ်တော်မြောက် ရောက်လတ်သော အခါ မုချပေါက်ရောက်ကြမည်ကို ရည်ရွယ်၍ ယခုကပင် ပေါက်ရောက်နေပြီး ရှိနေသကဲ့သို့ နိမိတ်ဖတ်ကြား လျှောက်ထားကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။)

(ဤအရာ၌ မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကျမ်း အကြောင်း အနည်းငယ်သိသာရန် အမွှေ့ဌသုတ်အဋ္ဌကထာ စသည်တို့မှ ထုတ်ဆောင်၍ ပြဆိုဦးအံ့၊ ဘုရားရှင်တို့ ပွင့် ခါနီးကာလများတွင် သုဒ္ဓါဝါသပြဟ္မာကြီးတို့သည် မေဒင် ကျမ်းတို့၌ အလောင်းတော်သူမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော် များ အကြောင်းအရာ လက္ခဏာပညာအတတ်ကို ထည့် သွင်းကြပြီးလျှင် "ဤသည်တို့ကား ဗုဒ္ဓမေဒင်မည်ကုန်၏" ဟု ပြောဆိုကြကာ ဗြာဟ္မဏဆရာကြီးများ အသွင်ဖြင့် ဝေဒကျမ်းများကို သင်ကြားပို့ချ ပြသကြလေကုန်သည်၊

ထိုဗုဒ္ဓမေဒင် (= ဗုဒ္ဓမန္တ)ကို ပြဆိုရာ မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကျမ်းဌ ဘုရားဖြစ်မည့်သူ၏ လက္ခဏာ, ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ ဖြစ်မည့်သူ၏ လက္ခဏာ, အဂ္ဂသာဝက, အသီတိ မဟာသာဝက ဘုရာ့မယ်တော် ခမည်းတော် မြတ်သော အလုပ်အကျွေး စကြဝတေးမင်း ဖြစ်မည့်သူတို့၏ လက္ခဏာတို့ကို အပြည့်အစုံ ပြဆိုထားအပ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေးအခါ ဝေဒကျမ်းတို့ဌ မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်များ ထင်ရှားတိုက်ရိုက် လာရှိကုန်၏။

ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံပြီးသည်မှ နောက်ကာလဌ်ကား နေမှဖြစ်သော အရောင်သည် နေဝင်ပြီးသောအခါ တစ်တစ် ကွယ်ပပြေသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး အာနုဘော်တော်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသော ဤမဟာပုရိသ လက္ခဏာတော် ကျမ်းများ သည်လည်း တဂါထာ နှစ်ဂါထာကစ၍ တစ်တစ် ကွယ်ပပျောက်ပျက်ကြရလေကုန်သည်။)

(၂၇) ရှည်လျား+နူးညံ့+ပြန့်သော လျှာတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာဌ....

တပါးသောသူတို့၏လျှာသည် ထူလည်းထူတတ်ကုန်၏၊ သေးလှိုလည်း သေးလှိုတတ်ကုန်၏၊ တိုလည်း တိုတတ်ကုန်၏၊ ကြမ်းလည်း ကြမ်းတမ်းကုန်၏၊ မညီမညွှတ်ရှိတတ်ကုန်၏၊ အလောင်းတော် သူမြတ်၏ လျှာတော်သည်ကား ထိုသို့မဟုတ်ပေ၊ လွန်စွာ နူးညံ့တော်မူပေ၏၊ ရှည်လျားတော်မူပေ၏၊ ပြန့်ကျယ်တော်မူပေ၏၊ အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပေ၏။

ထိုစကားကို ထင်ရှားစေဦးအံ့၊ အလောင်းတော် သူမြတ် ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ ခံတွင်းတော်၏ အတွင်းဌ တည်နေသဖြင့် ထိုလျှာတော်လက္ခဏာကို, ကောင်းစွာ မဖုံးမြှင်နိုင်ကြရ၍ ဤလျှာတော်လက္ခဏာကို စူးစမ်းရန် ရောက်လာကြသော အမှုဌ လုလင် ဥတ္တရလုလင် အစရှိသော သူတို့အား ယုံမှားသံသယ

 ်ားမ
၉၂ မဟာဗုဒ္ဓဝင် [ဗုဒ္ဓ

ကင်းစိမ့်သောဌ၀ါ လျှာတော်က အလွန်နူးညံ့သောကြောင့် မာကျောသော အပ်ကိုကဲ့သို့(တနည်း-စာရေးတံမဲလိပ်ကိုကဲ့သို့)လျှာတော်ကို လုံး၍ လိပ်၍ နှာခေါင်းတော်နှစ်ဖက်တို့ကို ထိုလျှာတော်ဖြင့် သုံးသပ်၍ ပြုတော်မူ၏၊ အလွန် ရှည်လျားသောကြောင့် နားတွင်းတော်နှစ်ဖက်တို့ကို ထိုလျှာတော်ဖြင့် သုံးသပ်၍ ပြုတော်မူ၏၊ ကျယ်ပြန့်သောကြောင့် ဆံစတော်အထိ အလုံးစုံသော နဖူးတော်အပြင်ကို ထိုလျှာတော်ဖြင့် ဖုံးအုပ်၍ ပြုတော်မူ၏။ (သာမန်လူတို့၏လျှာကား ခံတွင်း၏ပြင်ဘက် တလက်မထက်ပို၍ မထွက်နိုင်သည်ကို လက်တွေ့စမ်းသပ်၍ သိနိုင်၏။)

(၂၀) ဗြဟ္မာမင်း၏အသံကဲ့သို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသည့် အသံတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

တပါးသောသူတို့မှာ ပြတ်သောအသံ (ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်းဖြစ်လျက်နေသောအသံ),ကွဲအက်သောအသံ, ကျိုးငှက်၏ အသံကဲ့သို့ မနှစ်လိုဖွယ်သောအသံ ရှိကုန်၏၊ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့် တူသော အသံတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပေ၏၊ထင်ရှားစေဦးအံ့.... ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံသည် သည်းခြေ သလိပ်တို့ဖြင့် မရောထွေးမနှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၏၊အလောင်းတော်သူမြတ်မှာလည်း ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံတို့က ထိုအသံတော်ဖြစ်ရာ လည်ချောင်း အာစောက်စသော ဌာန်၀တ္ထု၊တို့ကို စင်ကြယ်သန့်ရှင်းစေ၏၊ ဌာန်၀တ္ထုတို့ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသောကြောင့် ချက်တော်မှစတင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အသံတော်သည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံစွာသာလျှင် ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ထိုအင်္ဂါရှစ်ပါးတို့ကား...

၁။ သန့်ရှင်းသည်လည်း တပါး၊

၂။ သိသာလွယ်သည်လည်း တပါး၊

၃။ သာယာသည်လည်း တပါး၊

၄။ နာချင်ဖွယ်ရာရှိသည်လည်း တပါး၊

၅။ လုံးသည် (လုံလုံလဲလဲရှိသည်) လည်း တပါး၊

၆။ ဖရိုဖရဲမရှိသည် (တရားနာပရိသတ်၏ ပြင်ဘက်သို့ ထွက်၍ မသွားသည်)လည်း တပါး၊

၇။ နက်နဲသည်(အသံတော်မတိမ် အရှိန်အားကောင်းသည်)လည်း တပါး၊

၈။ ပဲ့တင်ထပ်သည်လည်း တပါး-ဤရှစ်ပါးတို့တည်း။

ဤအသံတော်၏ ထူးခြားဆန်းကြယ် အံ့ဩဖွယ်ကား ကရဝိက် ငှက်၏ အလွန်သာယာ ချိုမြိန်စွာသော အသံထက် အဆအရာ အဆအထောင် သာလွန်ပိုမို၍ ချိုမြိန်သာယာလှပေ၏၊ ထင်ရှားစေဦးအုံ....ကရဝိက်ငှက်တို့၏အသံသည် ငြိမ့်ငြိမ့်စည်စည် ရှည်ရှည်မျှဉ်းမျှဉ်း ဖြည်းညှင်း သာယာလှပေ၏၊ ပြည့်စုံလုံလဲ၍ ချိုမြိန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိလှပေ၏၊ ထိုကရဝိက် ငှက်တို့သည် သစ်ပင်၏ အထက်ကိုင်းတကိုင်းပေါ်၌ နားနေလျက် တွန်ကျူး ရင့်ရွပြီးသော် တဖန် အောက်သစ်ကိုင်းတကိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေနားနေလာ၍ မိမိ အထက်သစ်ကိုင်း၌ နားနေစဉ်က တွန်ကျူးရင့်ရွခဲ့သော အသံကို မိမိနားထောင်မိနိုင်ကုန်၏၊ ဤမျှပင် ဖြည်းညှင်းသာယာ စည်ပင်စွာ၏။

ကရဝိက်ငှက်မင်းသည် ချိုမြိန်လှစွာသော သရက်သီးမှည့်ကို နှုတ်သီးဖြင့်ကိုက်ဖောက်၍ ယိုစီးထွက်ကျလာသောသရက်သီးမှည့် အရည်ကို သောက်မျိုပြီးလျှင် အတောင်ပံကိုရိုက်ခတ်၍ တွန်ကျူးလိုက်သည်ရှိသော် အခြေလေးချောင်းရှိသော သားမျိုးသတ္တဝါတို့သည် ကရဝိက် ငှက်မင်း၏ အသံဖြင့် ယစ်ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်၍ (သေရည် အရက် ယစ်သဖြင့် သတိလစ်သော သူတို့ကဲ့သို့ ဖြစ်၍) နှစ်သက်ခြင်း အဟုန်တို့ဖြင့် မြူးတူးခြင်းငါ အားထုတ်ကြကုန်၏၊ ကျက်စားရာ (စားကျက်) အရပ်သို့ သွားလာရောက်ဆိုက်လျက် မြက်အစာတို့ကို ခံတွင်း၌ သွတ်သွင်းစားဝါးလျက် စားဆဲ ဝါးဆဲ ဖြစ်သော အခြေလေးချောင်းရှိ သတ္တဝါတို့သည်လည်း ခံတွင်း၌ ရှိနေသောအစာတို့ကို သတိမေ့ပျောက်စွန့်ပစ်ကြကာ ထိုကရဝိက်

ဌက်မင်း၏ တွန်ကျူးသော အသံကိုသာလျှင် တန်ခိုးရပ်နားထောင်လျက် နေကြကုန်၏။ ခြင်္သေ့ သစ် ကျား အစရှိသော သားရဲတို့ကစားအံ့သောငှါ အပြင်းအထန် လိုက်လံလာ၍ သေဘေးမှကြောက်ရွံ့သဖြင့် ပြေးလွှားဆဲဖြစ်ကြသော သမင် ဒရယ် အစရှိသောသားငယ်သတ္တဝါတို့သည်လည်းပြေးလွှားရာမှ ချမ်းသာခြေကို မကြွကြကုန်ပဲ ချမ်းသာ ခြေကိုလည်း မချကြကုန်ပဲ သေဘေးကိုမျှ အမှတ်မရနိုင်ကြကုန်မူ၍ ထိုကရဝိက်ဌက်မင်း၏ အသံကိုသာလျှင် တန်ခိုးရပ်နားထောင်လျက် နေကြကုန်၏။ ဖမ်းယူကိုက်စားအံ့သောငှါ လိုက်လံလာကြသော ခြင်္သေ့, သစ်, ကျား အစရှိသော သားရဲသတ္တဝါတို့သည်လည်း ထိုနည်းအတူ စားရအံ့သော အစာကိုမျှ သတိမရနိုင်ကြပဲ ထိုကရဝိက်ဌက်မင်း၏ အသံကိုသာလျှင် တန်ခိုးရပ်နားထောင်လျက် နေကြကုန်၏။ ကောင်းကင်ဌ ပျံသန်းနေဆဲဖြစ်သော ဌက်တို့သည်လည်း အတောင်တို့ကို ဖြန့်ကာ တန်ခိုးရပ်နားထောင် နေကြကုန်၏။ ရေဌက်ကျက်စားသော ငါးတို့သည်လည်း နားလွှာကိုမလှုပ်ကြပဲ ထိုကရဝိက် ဌက်မင်း၏ အသံကိုသာလျှင် တန်ခိုးရပ်နားထောင်လျက် နေကြကုန်၏။ (ဗုဒ္ဓ-ဝံသ အဋ္ဌကထာ၊ မျက်နှာ ၀၂-မှ။)

(ကရဝိက် ဌက်မင်း၏ အသံနှင့် အသန္ဓိမိတ္တာ မိဖုရား ဝတ္ထုကို အနုဒီပနီ၌ ကြည့်ရှုရာ၏။)

(၂၉) အလွန် ညှို့ကြည်သည့် မျက်လုံးတော် ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌...

အလောင်းတော်သူမြတ်၏ မျက်လုံးတော်တစုံလုံး နေရာတိုင်း၌ မည်းညှိုသည်ဟု မဆိုလို၊ ပဓာန အဓိက ပြု၍သာ အလွန်ညှိုကြည့်သည့် မျက်လုံးတော်ရှိ၏ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုအလောင်းတော်သူမြတ်၏ မျက်လုံးတော်တို့သည် ညှိုသင့်ရာရာ အရပ်ဌာနတို့၌ အောင်မည်းညှိုပွင့် အဆင်းနှင့် တူသော အလွန်စင်ကြယ်သော ညှိုသောအဆင်းနှင့် ပြည့်စုကုန်၏၊ ဝါရှေသင့်ရာ အရပ်ဌာနခွဲ မဟာလှေကားပွင့် အဆင်းနှင့် တူသော ဝါရှေသော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ နီမြန်းသင့်ရာ

အရပ်ဌာနဌ် လယ်ခေါင်ရမ်းပွင့် အဆင်းနှင့်တူသော နီမြန်းသော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ ဖြူသင့်ရာရာ အရပ်ဌာနဌ် သောက်ရှူး ကြယ်အဆင်းနှင့်တူသော ဖြူဖွေးသောအဆင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ မည်းသင့်ရာရာ အရပ်ဌာနဌ် ပုတီးနက်စေ့ အဆင်းနှင့်တူသော မည်းနက်သော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ အလောင်းတော် သူမြတ်၏ မျက်လုံးတော်တို့သည် ရွှေဗိမာန်ဌ ဖွင့်လှစ်ထားအပ်သည့် ပတ္တမြားခြေသော့ရုပ်ခံ လေသာနန်း ပြတင်းတံခါးနှင့် တူကုန်၏။ (ဗိနာလက်ာရဋ္ဌိကာအလို ရွှေနံရံဌ တပ်ဆင်ရ ထားအပ်သော ပတ္တမြား ခြေသော့ရုပ်ခံ လေသာနန်း ပြတင်းတံခါးနှင့် တူကုန်၏။)

(၃၀) ဖွားသစ်စ နွားသူငယ်၏မျက်မှေးကဲ့သို့အလွန် နူးညံ့နုပျိုသည့် မျက်မှေးတော်ရှိခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာဌ်....

ဤလက္ခဏာတော်ကို ပါဠိတော်ဌ "ဂေါပခုမ လက္ခဏာတော်" ဟူ၍ ဟောအပ်၏၊ 'ဂေါပခုမ'ဟူသော ပါဠိက မျက်လွှာတော် တည်းဟူသော အစိတ်အပိုင်းတို့နှင့် တကွသော မျက်လုံးတော် (အလုံးစုံသော မျက်လုံးတော်)ကို ဟောဆိုရင်းဖြစ်၏၊ နွားငယ် မျိုးဟကာတို့တွင် နွားနက်ငယ်တို့၏မျက်လုံးမှာ ထူထဲနောက်ကျိ သော သဘောရှိ၏၊ နွားနီငယ်တို့၏ မျက်လုံးမှာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်တောက်ပ၏၊ ယခု ဂေါပခုမ လက္ခဏာတော် အရာဌ် ဖွားသစ်စဖြစ်သော နွားနီငယ်၏ မျက်လုံးနှင့် တူသော မျက်လုံး တော်ရှိသည်ကို ဆိုလိုသည်၊ တပါးသောသူတို့၏ မျက်ဝန်းတခုလုံး သည် မပြည့်မစုံပဲ ရှိတတ်၏၊ ဆင်မျက်လုံး ကြွက်မျက်လုံး ကျီးမျက်လုံးတို့ကဲ့သို့ တချို့မှာ ပြူးရဲရဲထွက်သော မျက်လုံးရှိကြ၍ တချို့မှာ အတွင်းသို့ ချိုင့်ဝင်သော မျက်ကွင်း နက်သော မျက်လုံးရှိကြ ကုန်၏၊ အလောင်းတော် သူမြတ်၏ မျက်လုံးတို့မှာမူ ထိုသို့ မဟုတ်ကုန်၊ ကောင်းစွာဆေးကြောပွတ်တိုက်၍ ထားအပ်သော ပတ္တမြားလုံးတို့ကဲ့သို့ နူးညံ့ပြေပြစ်၍ သိမ်မွေ့ နုဖပ် လတ်ဆတ် စိုပျို ညှိသော **မျက်မှေးတော်တို့ အစိအရီ** ပေါက်လျက်

ရှိကုန်၏။ (ဤလက္ခဏာတော်မှာ မျက်တောင်မွေးတော် တည်းဟူသော အစိတ်ဖြင့် မျက်ဝန်းတော်တခုလုံးကို မှတ်၍ ပြုသော အရာဖြစ်၍ ဖွားသစ်စ နွားနီငယ်ကဲ့သို့ နူးညံ့ ပြေပြစ် သိမ်မွေ့ နုဖပ် လတ်ဆတ်စိုတို့ ညီသောမျက်မွေးတော်တို့ အစီအရီ ပေါက်ရောက်သည့် မပြိုးမထွက် မခွက်မဝင် သန့်စင်စွာ ဆေးကြောပွတ်တိုက်၍ အလိုက်သင့် ထားအပ်သော ပတ္တမြားလုံး အသွင် ကြည်လင်လှစွာသော မျက်လုံးတော် မျက်ဝန်းတော် ရှိသည်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။)

(၃၁) မျက်မှောင် (မျက်ခုန်း)တော်နှစ်ဖက် အလယ်ချက်၌ ဥဏ္ဏလုံမွေးရှင်တော် ပေါက်ရောက်ခြင်း လက္ခဏာတော်-ဟူရာ၌....

ဤမွေးရှင်တော်သည် မျက်မှောင် မျက်ခုန်းတော်နှစ်သွယ်တို့၏ အလယ်တည့်တည့် နှာခေါင်း နှာတံတော်၏ အထက်တည့်တည့် နဖူးတော်၏ အလယ်၌ တင့်တယ်စွာ ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ၏၊ သောက်ရှားကြယ်ပမာ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်လှစွာ၏၊ ကြည်လှစွာသော ထောပတ်ရည်၌ ချနှစ်၍ ထားအပ်သော အကြွမ် တရာဖတ်အပ်သော ဝါကွမ်းလွှာကဲ့သို့ လွန်စွာ နူးညံ့လှ၏၊ လက်ပံပေါက်လဲ နွယ်လဲအတူ ဖြူစင်လှစွာ၏၊ ထိုမွေးရှင်တော်သည် အဖျားမှ ဆွဲ၍ ဆန့်လိုက်လျှင် နှစ်တောင်ခန့်ရှည်လျားမည် လွတ်လိုက်သောအခါ သူ့အလိုလို လက်ျာရစ်ခွေလည်၍ အဖျားကား အထက်ကော့ မော့လျက်သာ တည်ပေ၏၊ ရွှေသားပျဉ်ချပ်၌ တပ်ဆင်၍ ထားအပ်သော ငွေကြယ်ပွင့်ကဲ့သို့ရင်း, ရွှေအိုးမှ ထွက်သော နွားရည် အယဉ်ကဲ့သို့ရင်း, နေအရုဏ်ရောင်ဟပ်သည့် ကောင်းကင် အရပ်ဝယ် သောက်ရှားကြယ်ကဲ့သို့ရင်း ဖုံးမြင်သူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ယူကျုံးဆွဲငင် အကြည်ညိုဝင်စေနိုင်သော အသရေတော်ဖြင့် တင့်တယ်လှပေ၏။

(၃၂) နဖူးတော်ဝယ် ပကတိ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်ပင် သင်းကျစ်ရှေပြား တပ်စိုက်ထားသကဲ့သို့ သင်းကျစ်တော်

(သင်းကျွပ်တော်) အသားလွှာ ပါရှိခြင်း လက္ခဏာတော် ဟူရာ၌....

ပြည့်စုံသော နဖူးတော်, ပြည့်စုံသော ဦးခေါင်းတော်ရှိသည်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်၏။ ခွဲဦးဒဏ်....၊

နဖူးတော်

အလောင်းတော် သူမြတ်မှာ လက်ျာ နားပန်းစွန်း နားဦး အစွန်းမှ စ၍ အသားတော်လွှာသည် တက်လာပြီးလျှင် နဖူး တော်တပြင်လုံး လွှမ်းဖုံး ပြည့်စေလျက် အောက်သို့ သက်ကာ လက်ဝဲနားပန်းစွန်း နားဦးအစွန်းကျမှ အဆုံးသတ် ရပ်တည်လေ တော့သည်၊ ထိုသင်းကျစ်တော် အသားလွှာသည် သိမ်မွေ့ခြင်း ရွှေအဆင်းရှိခြင်း အရောင်တလက်လက်ထွက်ခြင်း နဖူးတော် အနှံ့ ပြန့်ပြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘုရင်မင်းမြတ်တို့၏ နဖူး၌ ဖွဲယုက် တပ်ဆင်အပ်သော သင်းကျစ်ပြားကဲ့သို့ လွန်စွာ တင့်တယ်လှ ပေ၏။ အလောင်းတော် သူမြတ်၏ ဤနဖူးသင်းကျစ် အသား တော်လွှာ လက္ခဏာကို မြင်ကြရသောကြောင့်ပင် ဘုရင်မင်း မြတ်တို့အတွက် (ပင်ကိုယ်က သင်းကျစ် အသားလွှာ မပါရှိကြ သဖြင့် အတုပြုလုပ်ကာ)သင်းကျစ်တော် ဟူသော မင်းမြောက် တန်းဆာအထူးကို ပြုလုပ် သုံးစွဲကြခြင်းဖြစ်သည်။ (ဤကား နဖူး တော်မြတ်၏ ပြည့်စုံပုံအနက်သဘောကို ပြဆိုချက်တည်း။)

ဦးခေါင်းတော်

အလောင်းတော် သူမြတ်၏ ဦးခေါင်းတော်သည် အလုံးစုံ ထက်ဝန်းကျင်မှပင် ပြည့်စုံတင့်တယ်လှပေ၏။ တပါးသော သူတို့ မှာကား အလောင်းတော် သူမြတ်ကဲ့သို့ ဦးခေါင်း လက္ခဏာ အကုန် ပြည့်စုံစွာ မရှိကြကုန်။ အချို့သူတို့မှာ မျောက်ဦးခေါင်း ပမာ နှစ်ဖြာကွဲသကဲ့သို့သော ဦးခေါင်း ရှိကုန်၏။ အချို့သူတို့မှာ ကွဲကြောင်း အက်ကြောင်းအသွင် ထင်ရသော ဦးခေါင်းရှိကုန်၏၊ အချို့သူတို့မှာ ဦးခေါင်းသား နည်းလှ ပါးလှသောကြောင့်

ဘရေဖြင့် ဖုံးအုပ်အပ်သော အရိုးအသွင် ထင်သောဦးခေါင်း ရှိကုန်၏၊ အချို့သူတို့မှာ မူးသီးကဲ့သို့ မည်းမည်တက်သော ဦးခေါင်း ရှိကုန်၏။ အချို့သူတို့မှာ နောက်သို့ ကောက်ချိတ်သော ဦးခေါင်း နောက်သို့ စုစု ပြုပြုထွက်သော (=နောက်စေ့ ထွက်သော) ဦးခေါင်းရှိကုန်၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ၊ ဆောက်လုံး ဆောက်ဝန်းဖြင့် အဝန်းပြေပြေ အနေ ကျကျ လှပတင့်တယ်စွာ ပြုလုပ် ထွင်းထု၍ ထားအပ်သည့်ပမာ ရွှေပွတ်လုံးအတူ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသည့် ဦးခေါင်းတော် ရှိတော်မူပေ၏။

(ဤ ၃၂-ခု မြောက် ဖြစ်သော လက္ခဏာတော်ကို ပါဠိတော်၌ ဥဏှီသသီသော-ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်၏၊ ထိုပါဠိကို (က)သင်းကျစ်တော် အသားလွှာဖြင့် ဖွဲ့ယှက် ရစ်ပတ်အပ်သကဲ့သို့သော ဦးခေါင်းတော် ရှိတော်မူ၏ ဟူ၍ရင်း, (ခ) လိမ္မာလှစွာသော ပညာရှင် စီစဉ်အပ် သော ဦးရစ်ဝန်းကဲ့သို့ လုံးဝန်းတင့်တယ်သော ဦးခေါင်း တော် ရှိ၏ဟူ၍ရင်း အနက်နှစ်မျိုး ပေးနိုင်သောကြောင့် နဖူးတော်၏ ပြည့်စုံ တင့်တယ်ခြင်း ဦးခေါင်းတော်၏ ပြည့်စုံတင့်တယ်ခြင်းအားဖြင့် သဘောဘဝိပွါယ် နှစ်မျိုး ဧရားသားဖော်ပြခြင်း ဖြစ်လေသည်။)

(ဤ လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို ရရှိခြင်း အ ကြောင်း ကံ စသည်တို့ကို အနုဒီပနီ၌ သိုးသန့်ဖော်ပြထားသည်။)

လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏
သဘာဝဘဝိပွါယ် ပြီး၏။

လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်

အလောင်းတော် ယောက်ျားမြတ်သည် ဆိုအပ်ပြီးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏ အခြေအရံမြစ်ကုန်သော အသေးတိအနုမျှဉ့်နခေါ် လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်တို့ကိုလည်း ရတော်မူပေ၏၊ ထိုလက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်တို့ကို ဓိနာလင်္ကာရဋီကာ အစရှိသော ကျမ်းဂန်တို့၌ လာသောအတိုင်း အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပေအုံ့၊ ထိုလက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်တို့ဟူသည်မှာ—

(၁) အကြားမလပ် စေ့စပ်သော လက်ချောင်း ခြေချောင်းတော်ရှိခြင်း (စိတဂ္ဂုလိတာ)။

(၂) အရင်းမှသည် အဖျားသို့တိုင် အစဉ်သဖြင့် သွယ်ပျောင်းသော လက်ချောင်း ခြေချောင်းတော်ရှိခြင်း (အနုပုဗ္ဗင်္ဂုလိတာ)။

(၃) လုံးသော လက်ချောင်း ခြေချောင်းတော်ရှိခြင်း (ဝဋ္ဋင်္ဂုလိတာ)။ ။(ဤကား ခြေချောင်း လက်ချောင်းတော်၌ လက္ခဏာတော် သုံးပါးတို့တည်း။)

(၄) နီပြန်းသော လက်သည်းတော် ခြေသည်းတော်ရှိခြင်း (တမ္ဗနခတာ)။

(၅) မြင့်သော ချွန်းသော ညွှတ်သော လက်သည်းတော် ခြေသည်းတော်ရှိခြင်း (တုင်္ဂနခတာ)။

(၆) သိမ်မွေ့ပြေပြစ်သော လက်သည်းတော် ခြေသည်းတော်ရှိခြင်း (သိနိဒ္ဓနခတာ)။ ။ (ဤကား လက်သည်း ခြေသည်းတော်၌ လက္ခဏာတော် သုံးပါးတို့တည်း။)

(၇) မရှိုက် မမိုသော ဖမှုက်တော်ရှိခြင်း = မထင်ရှားသော ဖမှုက်တော်ရှိခြင်း (နိဂူဠ ဂေါ်ဗွကတာ)။ ။(ဘဏ္ဍာ သူတို့မှာ ဖမှုက်ငေါ်ငေါ် ပေါ်ပေါ်တက်နေ၏)။ ။ (ဤကား ဖမှုက်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး။)

(၀) ခြေချောင်းတော် ဆယ်ချောင်းလုံး အဖျားညီညွှတ်ခြင်း (သမပါဒတာ)။ ။ (ဤကား ခြေချောင်းတော်၌ လက္ခဏာတော် တပါး။)

(၉) ဆင်မင်းအတူ စံပယ်စွာ သွားတော်မူခြင်း (ဂဇသမာနုဏ္ဏမတာ)။

(၁၀) ခြသေ့မင်းအလား စံပယ်စွာ သွားတော်မူခြင်း (သီဟသမာနုဏ္ဏမတာ)။

(၁၁) ဟသ်ာမင်းသဖွယ် စံပယ်စွာ သွားတော်မူခြင်း (ဟံသသမာနုဏ္ဏမတာ)။

(၁၂) နွားမင်း ဥသဘ အလား စံပယ်စွာ သွားတော်မူခြင်း (ဥသဘသမာနုဏ္ဏမတာ)။

(၁၃) လက်ျာရစ်လည်၍ သွားတော်မူခြင်း (ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋ-ဂတိတာ)။ ။(ဤကား သွားတော်မူခြင်း၌ လက္ခ-ဏာတော် ငါးပါးတို့တည်း။)

(၁၄) ထက်ဝန်းကျင်မှ ရှုချင်စဖွယ် ဘင့်တယ်သော ပုဆစ်ဒူး ဝန်း တော် ရှိ ခြင်း (သမန္တတော စာရုဒဿနမဏ္ဍ-လတာ)။ ။(ဤကား ပုဆစ်ဒူးဝန်းတော်၌ လက္ခဏာ တော် တပါး။)

(၁၅) ပြည့်စုံ အောင်မြောက်သော ယောက်ျား နိမိတ်ဗျည်း ရှိခြင်း (ပရိပုဏ္ဏပုရိသ ဗျဉ္ဇနတာ)။ ။(ဤကား နိမိတ် တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး။)

(၁၆) လက်ျာရစ်လည်သော အရေးအကြောင်း မပေါက် မပြတ်သော ချက်တော်ရှိခြင်း (အစ္ဆိဒ္ဒနာဘိတာ)။

(၁၇) နက်သောချက်တော်ရှိခြင်း (ဂမ္ဘီရနာဘိတာ)။

(၁၈) လက်ျာရစ်လည်သော အရေးအကြောင်းရှိသော ချက် တော်ရှိခြင်း (ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋနာဘိတာ)။ ။(ဤကား ချက်တော်၌ လက္ခဏာတော် သုံးပါးတို့တည်း။)

(၁၉) ဆင်နှာမောင်းနှင့်တူသော ပေါင်တော် လက်ရုံးတော် ရှိခြင်း (ဒွိရဒကရသဒိသဠိရဘုဇတာ)။ ။(ဤကား ပေါင်တော် လက်ရုံးတော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး။)

(၂၀) ကောင်းစွာဝေဘန်အပ်သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း(သုဝိ-ဘတ္တ ဂတ္တတာ)။ ။(ကိုယ်တော်အနေအထားသန့်ရှင်း သည်ကိုဆိုသည်။)

(၂၁) အစဉ်အတိုင်း ရှေ့ရှေ့တက်သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (အနုပုဗ္ဗဂတ္တတာ)။ ။(အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်း အဆင်ပြေသည်ကို ဆိုသည်။)

(၂၂) ပြေပြစ်သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (မဇ္ဈဂတ္တတာ။)

(၂၃) မရှိက်မမိုသော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (အနုဿန္ဓာန-နုဿန္ဓသဗ္ဗဂတ္တတာ။)

(၂၄) မတွန့်မလိပ်သောကိုယ်တော်ရှိခြင်း(အလီနဂတ္တတာ။)

(၂၅) မွဲချေစသည်မှကင်းသော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (တိလ-ကာဒိဝိရဟိတဂတ္တတာ။)

(၂၆) အစဉ်အတိုင်း ပြိုးပြိုးပြက်သောကိုယ်တော်ရှိခြင်း (အနု-ပုဗ္ဗ ရုစိရဂတ္တတာ။)

(၂၇) အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (သုဝိ-သုဒ္ဓဂတ္တတာ)။ ။(နောက်၌ ကိုယ်တော်လက္ခဏာ မျှား လာဦးမည်။)

(၂၈) ကုဋေတထောင်သော ကာဠာဝကဆင်တို့၏ အားကို ဆောင်နိုင်သော အားတော်ရှိခြင်း (ကောဋိသဟဿ ဟတ္ထိမလဓာရဏတာ)။ ။(ဤကား ကာယမလအား တော်၌ လက္ခဏာတပါးတည်း။)

(၂၉) ရွှေဆွန်းအတူ မြင့်တက်သော နှာခေါင်းတော်ရှိခြင်း (တုဂ်နာသတာ)။ ။(နှာခေါင်းတော်၌ လက္ခဏာ တော်တပါး။)

(၃၀) အလွန်နီမြန်းသော သွားဖုံးသားတော်ရှိခြင်း (သုရတ္တ ဒ္ဓိစမ်သတာ)။ ။(ရတ္တဒ္ဓိဇမုခတာ = နီသောနှုတ်ခမ်း တော် ရှိခြင်းဟူ၍ သမန္တစက္ခုဒီပနီ၌ လာ၏)။ ။ (သွားဖုံးသားတော်၌ လက္ခဏာတပါး။)

(၃၁) စင်ကြယ်သော သွားတော်ရှိခြင်း (သုဒ္ဓဒန္တတာ)။

(၃၂) သိမ်မွေ့ပြေပြစ်သော သွားတော်ရှိခြင်း (သိနိဒ္ဓဒန္ဓ-တာ)။ ။(သွားတော်၌ လက္ခဏာတော်နှစ်ပါး။)

(၃၃) စင်ကြယ်သော မျက်စိစသော ဌာနေရှိခြင်း (ဝိသုဒ္ဓိန္ဒြ-ယတာ)။ ။(မျက်စိ, နား, နှာ, လျှာ,ကိုယ် ဌာနေတို့၌ လက္ခဏာတပါး။)

(၃၄) လုံးသော စွယ်တော်ရှိခြင်း (ဝဋ္ဋဒါဋ္ဌတာ)။ ။(စွယ် တော်၌ လက္ခဏာတပါး။)

(၃၅) နီမြန်းသော နှုတ်ခမ်းတော်ရှိခြင်း (ရတ္တောဋ္ဌတာ)။ ။ (နှုတ်ခမ်းတော်၌ လက္ခဏာတပါး။)

(၃၆) ရှည်သောခံတွင်းတော်ရှိခြင်း(အာယတဝဒနတာ)။ ။ (ခံတွင်းတော်၌ လက္ခဏာတပါး။)

(၃၇) နက်သော လက္ခဏာ အရေးအသား ရှိတော်မူခြင်း (ဂမ္ဘီရပါဏိလေခတာ)။

(၃၈) ရှည်သော လက္ခဏာ အရေးအသား ရှိတော်မူခြင်း (အာယတလေခတာ)။

(၃၉) မကွေ့မကောက် ဖြောင့်သော လက္ခဏာ အရေးအသား ရှိတော်မူခြင်း (ဥဇုလေခတာ)။

(၄၀) နှစ်လိုဖွယ်သော သဏ္ဌာန်ရှိသည့် လက္ခဏာ အရေး အသားရှိတော်မူခြင်း(သုရုစိရသဏ္ဌာနလေခတာ)။ ။ (အရေးအသား လက္ခဏာကြောင်း၌ လက္ခဏာ လေးပါး။)

(၄၁) ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသော ကိုယ်တော်ရောင်ရှိခြင်း (ပရိမဏ္ဍလကာယပ္ပဘာဝန္တတာ)။ ။(ကိုယ်တော်ရောင်၌ လက္ခဏာတပါး။)

(၄၂) ပြည့်ဖြိုးသော ပါးစောင် (ပါးပြင်) တော်ရှိခြင်း (ပရိပုဏ္ဏကပေါလတာ)။ ။(ပါးတော်၌လက္ခဏာတပါး။)

(၄၃) ရှည်လျားပြန့်ကျယ်သော မျက်ကွင်းတော်မျက်လုံးတော်ရှိခြင်း (အာယတဝိသာလနေတ္တတာ)။

(၄၄) ငါးမျိုးသောအဆင်းဖြင့် အလွန်ကြည်လင်သော မျက်လုံးတော်ရှိခြင်း (ပဉ္စပသာဒဝန္တနေတ္တတာ)။ ။(မျက်လုံးတော်၌ လက္ခဏာနှစ်ပါး။)

(၄၅) အဖျား ညွှတ်ညွှတ်တက်သော မျက်တောင်မွေးတော်ရှိခြင်း (မျက်တောင်မွေးတော်၌ လက္ခဏာတပါး)။ ။(မျက်တောင်မွေးတော်များ အဖျား ကောဂရရော့ ရှိသည်ကို ဆိုသည်။)

(၄۶) နှုးညံ့ပါးလွှာ နီစွာသောလျှာတော်ရှိခြင်း (မုဒုတနုကရတ္တဇိဝှတာ)။ ။(ဤလက္ခဏာတော်အရ နှုးညံ့ခြင်းကို လက္ခဏာတပါး, ပါးလွှာခြင်းကိုလက္ခဏာတပါး,နီမြန်းခြင်းကို လက္ခဏာတပါး ဤသို့ သုံးပါးယူလိုကြောင်းနှင့် ဆရာတို့ကား နှုးညံ့ခြင်းကို လက္ခဏာတပါး, ပါးလွှာခြင်းကို လက္ခဏာတပါး ဤသို့နှစ်ပါးသာယူကြကြောင်း သမန္တစက္ခုဒီပနီ ပဌမအုပ် မျက်နှာ ၂၅၄-၌ ဆိုသည်၊ ဤကျမ်း၌ကား ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ အဆိုအတိုင်း လက္ခဏာတပါးသာဆိုသည်။ လျှာတော်၌ လက္ခဏာတပါး။)

(၄၇) ရှည်လျားတင့်တယ် နှစ်လို့ဖွယ်သော နားတော်ရှိခြင်း (အာယတရုစိရကဏ္ဏတာ)။ ။(ဤ၌လည်း လက္ခဏာတော် နှစ်ပါးယူကြသည်)။ ။(နားတော်၌ လက္ခဏာတပါး။)

(၄၈) ထွတ်သမြတ်ခေါ်သည့် အဖုအထစ် အထုံးအဖွဲ့ကင်းသည့် အကြောတော်ရှိခြင်း (အကြောများထုံးဖုနေခြင်းမရှိသည်ကိုဆိုသည်) (နိဂ္ဂဏ္ဌိသိရတာ)။

(၄၉) မရှိုက်မမိုသော (=မထင်ရှားသော) အကြောတော်ရှိခြင်း (အကြောပေါပေါ မပေါ်သည်ကို ဆိုသည်) (နိဂ္ဂဠူသိရတာ)။ ။(အကြောတော်၌ လက္ခဏာနှစ်ပါး။)

(၅၀) လုံးဝန်းသော ထီးဝန်းသဖွယ် တင့်တယ်သော ဦးခေါင်းတော်ရှိခြင်း (ဝဋ္ဋဆတ္တနိဘစာရသိသတာ)။ ။(ဦးခေါင်းတော်၌ လက္ခဏာတပါး။)

(၅၁) ရှည်လျားပြန့်ကျယ် တင့်တယ်သောနဖူးတော် ရှိခြင်း (အာယတပုထုနလာဋသောဘတာ)။ ။(နဖူးပြင်တော်၌ လက္ခဏာတော်တပါး။)

(၅၂) ပြုပြင်ရန်မလိုပင်ကိုယ်တင့်စံ သင်္ဂြာန် (=တည်နေဟန်) လှပသည့် မျက်မှောင်မျက်ခုန်းတော်ရှိခြင်း (သုသင်္ဂြာနဘမုကတာ)။

(၅၃) နူးညံ့သိမ်မွေ့သော မျက်မှောင် မျက်ခုန်းတော်ရှိခြင်း (သဏှဘမုကတာ)။

(၅၄) ညွှတ်ညွှတ်တက်သော မျက်မှောင် မျက်ခုန်းတော်ရှိခြင်း (အနုလောမဘမုကတာ)။

(၅၅) ကြီးသောမျက်မှောင် မျက်ခုန်းတော်ရှိခြင်း (မဟန္တဘမုကတာ)။

(၅၆) ရှည်သွယ်သော မျက်မှောင် မျက်ခုန်းတော်ရှိခြင်း (အာယတဘမုကတာ)။ ။(မျက်မှောင် မျက်ခုန်းတော်၌ လက္ခဏာငါးပါး။)

(၅၇) သိမ်မွေ့သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (သုကုမာလဂတ္တတာ)။

(၅၈) အလွန်ချမ်းအေးသော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (အတိဝိယ-သောမ္ဟဂတ္တာ)။

(၅၉) အလွန်ထွန်းပသော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (အတိဝိယ-ဥဇ္ဇလိတဂတ္တာ)။

(၆၀) အညစ်အကြေးကင်းသော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (ကြေးညှော်မရှိသည်ကို ဆိုသည်) (ဝိမလဂတ္တာ)။

(၆၁) မစေးသော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (ကိုယ်တော်အရေအသားအခါခပ်သိမ်း သွက်လက်နေသည်ကို ဆိုသည်) (ကောမလဂတ္တာ)။

(၆၂) သိမ်မွေ့ပြေပြစ်သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း (သိနိဒ္ဓ-ဂတ္တာ)။

(၆၃) မွေးကြိုင်သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း(သုဂန္ဓတနုတာ)။ ။(ရှေး ၂၀-မှ ၂၇-တိုင် လက္ခဏာတော် ရှစ်ပါးနှင့် ပေါင်း၍ ကိုယ်တော်၌ လက္ခဏာ တဆယ့်ငါးပါး။)

(၆၄) ညီညွတ်သော မွေးညင်းတော်ရှိခြင်း (အတိုအရှည် နှစ်ထွေမပြားသည်ကို ဆိုသည်) (သမလောမတာ)။

(၆၅) မစေးသော မွေးညင်းတော်ရှိခြင်း (ကောမလ-လောမတာ)။

(၆၆) မွေးညင်းတိုင်း မွေးညင်းတိုင်း လက်ျာရစ်လည်၍ တည်ရှိခြင်း (ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋလောမတာ)။

(၆၇) ကွဲပြတ်သော မျက်စဉ်းဓာတ်ကျောက်နှင့် တူသည့် ညိုသော မွေးညင်းတော်ရှိခြင်း (ဘိန္နဥနသဒိသနီလ-လောမတာ)။ ။(သမန္တစက္ခုဒီပနီ၌ ပေါက်သော ရွှေတောင်အသရေကဲ့သို့ ဦးခေါင်းတော်၌ရောက်သော ညိုသောမွေးညင်းတော်ရှိသော အဖြစ်ဟု ဆိုရ်။)

(၆၈) လုံးသော မွေးညင်းတော်ရှိခြင်း (ဝဋ္ဋလောမတာ)။

(၆၉) သိမ်မွေ့သော မွေးညင်းတော်ရှိခြင်း (သိနိဒ္ဓလောမ-တာ)။ ။(မွေးညင်းတော်၌ လက္ခဏာခြောက်ပါး)။

(၇၀) အလွန်သိမ်မွေ့သောထွက်သက်ဝင်သက်ကို ဆောင်ခြင်း (အတိသုခုမ အဿာသပဿာသဓာရဏတာ)။ ။ (ထွက်လေ ဝင်လေတို့ အလွန် သိမ်မွေ့သည်ကို ဆိုသည်။) ။(ထွက်လေဝင်လေ၌ လက္ခဏာတပါး။)

(၇၁) မွေးကြိုင်သော ခံတွင်းတော်ရှိခြင်း(သုဂန္ဓမုခတာ)။ ။ (ခံတွင်းတော်၏ ဂုဏ်လက္ခဏာတပါး။)

(၇၂) မွေးကြိုင်သော ဦးထိပ်တော်ရှိခြင်း (သုဂန္ဓမုဒ္ဓန-တာ)။ ။(ဦးထိပ်တော်၌ ဂုဏ်လက္ခဏာတပါး။)

(၇၃) အလွန်မည်းနက်သော ဆံတော်ရှိခြင်း (သုနီလ-ကေသတာ)။

(၇၄) လက်ျာရစ်လည်သော ဆံတော်ရှိခြင်း (ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋ-ကေသတာ)။

(၇၅) ပင်ကိုယ်တင့်စံ တည်နေဟန်ကောင်းသော ဆံတော်ရှိခြင်း (သုသဏ္ဌာနကေသတာ)။

(၇၆) သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ဆံတော်ရှိခြင်း (သိနိဒ္ဓကေသတာ သဏှကေသတာ။)

(၇၇) မရောယှက်သော ဆံတော်ရှိခြင်း (အလုဋ္ဌိတကေသ-တာ)။

(၇၈) အတိုအရှည် နှစ်မည်မပြား တူမျှသော ဆံတော်ရှိခြင်း (သမကေသတာ)။ ။(အခြားသူတို့၏ ဆံမျှား အတို အရှည် နှစ်မျိုးပင်ရောလျက် ပေါက်ရောက်သည်၊ ဘုရားတော်မှာ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်။)

(၇၉) မဝေးမထိုင်းသော ဆံတော်ရှိခြင်း (ကောမလ-ကေသတာ)။ ။(ဆံတော်၌ လက္ခဏာ ခုနှစ်ပါး။)

(၇၀) ဦးထိပ်တော်၌ တည်ရှိထွန်းတောက်နေသော ရောင်လုံ့ဘော်အစုကို ကေတုမာလာရောင်လုံ့တော်ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုကေတုမာလာရောင်လုံ့တော်ဖြင့် ဆန်းကြယ်တော်မူခြင်း (ကေတုမာလာရတနာ၀ိစိတ္တာ)။ ။ (ရောင်လုံ့တော်၌ လက္ခဏာတပါး။)

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ပြဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာတော်ငယ် ၅စ်ဆယ်တို့ကိုလည်း ရတော်မူ၏။ ။(ဤလက္ခဏာတော်ငယ် ၅စ်ဆယ်ကို ပြဆိုချက်မှာ ဒီနာလက်ာရဋ္ဌိကာအတိုင်း ပြဆိုခြင်းဖြစ်သည်။)

သတပုညလက္ခဏာတော်

ပြဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာတော်ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့ကို သတပုညလက္ခဏာတော်များဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အနန္တစကြ၀ဠာ ကမ္ဘာလောကဝတ်တို့၌ ခပ်သိမ်းသော သတ္တ၀ါတို့ တမျိုးတမျိုးသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို အကြိမ်များစွာ ပြုလုပ်၍ ပေါင်းစုရေတွက်အပ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ် တမျိုးတမျိုးကိုပင် အလောင်းတော်သူမြတ် တဦးတည်းက အပြန်တရာ ပြုလုပ်အားထုတ်တော်မူအပ်သည်၊ ထိုအလောင်းတော်၏ ကောင်းမှုကုသိုလ်တော်ကို သတပုညခေါ်ဆို၍ ထိုသတပုည ကောင်းမှုကုသိုလ်တော်တို့ကြောင့် ဖော်ပြအပ်ပြီးသော လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါး လက္ခဏာတော်ငယ် ၅စ်ဆယ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ရတော်မူသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

သီဟဠာ အမည်တော်မှည့်ခြင်း

ဤသို့အားဖြင့် ပုဏ္ဏားပညာရှိတို့သည် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ လက္ခဏာတော်ကြီးငယ်တို့ကို စိစစ်ဝေဝဲ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ကြပြီးလျှင် "ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လတံ့"ဟု နိမိတ်ဖတ်ကြားလျှောက်ထားကြပြီးနောက် အလောင်းတော်မင်းသား၏ အမည်တော်ကို မှည့်ခေါ်သမုတ်ရန် ကြံစည်တိုင်ပင် ဆင်ခြင်ကြကုန်သည်ရှိသော် အလုံးစုံသော လောက၏ အကျိုးစီးပွါး ပြီးစီး

အောင်မြောက်အောင် ရွက်ဆောင်တော်မူမည့် အကြောင်းနိမိတ် ဗျုပ္ပတ်ဟိတ်ကို အစ္စပြုကြကာ "သိဒ္ဓတ္ထ"ဟူသော အမည်ကို မည့်ခေါ်သမုတ်ကြကုန်၏။

ပဌမဝဂ္ဂီရဟန်းငါးဦးတို့အကြောင်း

(ဤအရာ၌ အရှင်ကောဏ္ဍည အမှူးပြုသော ပဌမဝဂ္ဂီ ရဟန်းငါးဦးတို့၏ အကြောင်းအရာနှင့်စပ်၍ သာရတ္ထ-ဒီပနီဋီကာ ဖွင့်ဆိုပုံနှင့် ဇာတ်အဋ္ဌကထာ, ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌ-ကထာတို့ ဖွင့်ဆိုပုံ မတူညီကြသဖြင့် ထိုဋီကာ အဋ္ဌကထာ တို့ ဖွင့်ဆိုသည့်အတိုင်း ပဌမဝဂ္ဂီ ရဟန်းငါးဦးတို့၏ အကြောင်းကို ကြားညှပ်၍ ပြဆိုဦးအံ့။)

သာရတ္ထဒီပနီဋီနည်းနှင့်ကာ အဆို

အလောင်းတော် မင်းသား ဖွားမြင်သော ကာလ လက္ခဏာဖတ် လက်ရွေးစင် ပညာရှိဖြစ်ကြသော ရာမ ပုဏ္ဏား, ဓဇပုဏ္ဏား, လက္ခဏပုဏ္ဏား, မန္တိပုဏ္ဏား, ကော-ဏ္ဍညပုဏ္ဏား, ဘောဇပုဏ္ဏား, သုယာမပုဏ္ဏား, သုဒတ္တ ပုဏ္ဏား ဟူသော ဤပုဏ္ဏား ပညာရှိ ရှစ်ယောက်တို့တွင် ကောဏ္ဍညအစရှိသော ငါးယောက်သောပညာရှိ ပုဏ္ဏား တို့သည် "ဧကန်ပင် အလောင်းမင်းသားသည် ဘုရား စင်စစ် ဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ဟောကြားကြပြီးလျှင် လက္ခဏာ ဖတ်ပွဲသဘင်မှ မိမိတို့ရရှိသော ဆုလာဘ်များကို ဆွေမျိုးတို့ အား ပေးမှန်ကြပြီးသော် "ဤယောက်ျားမြတ် အလောင်း မင်းသားသည် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေမည် မဟုတ်၊ ဧကန်ပင် ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ယုံမှားမရှိ ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း ဘုရားအလောင်းတော် ကို ရည်ညွှန်းကာ ရဟန်းပြုနှင့်ကြလေသည်၊ ထိုပုဏ္ဏား တို့ သည် ငယ်စဉ်ကပင် များစွာသော ဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို တတ်သိကြကုန်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုဏ္ဏားတို့ကို အခြား ပုဏ္ဏားတို့က ငယ်စဉ်ကပင် ဆရာ့အရာ၌ အထားခံကြရ ကုန်သည်၊ ထိုငါးဦးသား ပုဏ္ဏားပညာရှိ လုလင်တို့သည်

"ငါတို့ အိမ်ထောင်ကျပြီးသည်မှ နောက်ကာလ၌ ဆိုလျှင် သားမယား အရွယ်အထွေးကို ဖြတ်တောက်၍ ရဟန်းပြု နိုင်ကြမည်မဟုတ်၊ စောစီးကပင် ရဟန်းပြုနှင့်ကုန်အုံ့"ဟု တိုင်ပင်ညှိုတ်ကြ၍ အလောင်းတော်မင်းသားကို နိမိတ် ဖတ်ပြီးစ အသက်အရွယ်ငယ်စဉ်ကပင် အလောင်းတော် ကို ရည်ညွှန်း၍ ရဟန်းပြုကြပြီးလျှင် မွေလျော်ဖွယ်ကောင်း သည့် တောကျောင်းများကို မှီဝဲသုံးဆောင် နေထိုင်ကြ လျက် ရံဖန်ရံဖန် လူအများကို "အမောင်တို့....အလောင်း မင်းသားသည် တောထွက်တော်မူပြီလား"ဟု မေးကြ ကုန်၏၊ လူအပေါင်းတို့က "အသင်တို့သည် အလောင်း မင်းသား တောထွက်သည်ကို အဘယ်မှာ မြင်နိုင်ကုန်အုံ့ နည်း၊ အလောင်းမင်းသားသည် နန်းပြာသာဒ်သုံးဆောင် ၌ ကခြေသည်အပေါင်း မောင်းမ မိသီတို့အလယ်၌ နတ် သားသဖွယ် ကြီးကျယ်သော ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို ခံစား တော်မူနေသည်"ဟု ပြောဆိုကြသောအခါ ထိုပမ္ဘဝဂို ရဟန်းငါးဦးတို့သည် "အလောင်းမင်းသား၏ ဥဏ်တော် မရင့်ကျက်သေး"ဟု ဆင်ခြင်ကြပြီးလျှင် အပ္ပေါဿုက္က ကြောင့်ကြမဲ့သာ အလောင်းတော် တောထွက်မည့် အချိန် ကို စောင့်မြော်၍ နေကြကုန်၏။ ။(ဤကား ဝိနည်း သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၊ တတိယအုပ်၊ စာမျက်နှာ ၁၆၂-၌ ဖွင့်ဆိုပုံတည်း။)

ပုဗ္ဗဝင်အဋ္ဌကထာ, ဇာတ်အဋ္ဌကထာတို့ အဆို

အလောင်းတော် မင်းသားအား သိဒ္ဓတ္ထ ဟူသော အမည်တော် မှည့်ကြပြီးသောအခါ ထိုလက်ရွေးစင်ပညာရှိ ပုဏ္ဏားတော်ရှစ်ဦးတို့သည် မိမိတို့အိမ်သို့ ပြန်သွားကြပြီး သော် မိမိတို့သားများကို အနီးသို့ခေါ်၍ "ချစ်သားတို့.... ငါတို့ကား အသက်အရွယ် အိုမင်း ကြီးရင့်ကြကုန်ပြီ၊ ယခု ငါတို့၏အရှင် သုဒ္ဓောဒနမင်းကြီး၏ သားတော် သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားသည်ကား ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်၊ သိဒ္ဓတ္ထ

မင်းသား သမ္ဘည္ရွာမြတ်စွာဘုရား အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ သည်ကို ငါတို့မှိမညည် မမှိမည် ကေန်အမှန် မသိနိုင်ကုန်၊ ချစ်သားတို့သည် ထို သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဘုရားဖြစ်သော အခါ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုကြ လေကုန်"ဟု မှာကြားပြောဆိုကြကုန်၏။

ထိုပုဏ္ဏားမညာ၏ ရှစ်ဦးတို့အနက် ကောဏ္ဍညပုဏ္ဏားမှ တပါး ကျန်ခုနှစ်ဦးသောပုဏ္ဏားတို့သည် အသက်အတိုင်း တည်နေကြ၍ အလောင်းမင်းသား တောထွက်တော် မမူခင်ကပင် စုတေကြ၍ ကံအားလျော်စွာ လားရောက် ကြကုန်၏၊ ကောဏ္ဍညလုလင် တယောက်သာ အနာ ဂတ်မဲ့စွာ ကျန်ရှိရစ်လေသည်၊ ထို ကောဏ္ဍညသည်လည်း အလောင်းတော်မင်းသား အရွယ်ကြီးခြင်းသို့ ရောက်၍ တောထွက်တော်မူပြီးလျှင် ဥရုဝေလတောအုပ်သို့ သွား၍ "ဣမြေ ဒုရုပ်သည်ကား မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိမေစ၊ မဓာန အလုပ် အားထုတ်လိုသော အမျိုးကောင်း သားအား ကမ္ဘာန်းတရား ပွါးများအားထုတ်ရန် လျော်ကန်သင့် မြတ်လှပေ၏"ဟု ကြံတော်မူ၍ ထိုဥရုဝေလတောအုပ်၌ အလောင်းတော်သူမြတ် ဒုက္ခရစရိယာ ကျင့်ကြံအားထုတ် နေတော်မူသည်ရှိသော် "အလောင်းတော် မင်းသား ရဟန်းပြုပြီ"ဟူသော သတင်းစကားကို ကြား၍ ထို ကျွယ်လွန်ပြီးသော ပုဏ္ဏားခုနှစ်ဦးတို့၏ သားတို့ထံသို့ သွားရောက်ပြီးလျှင် "အမောင်တို့....သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ရဟန်းပြုပြီတဲ့၊ ထို သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ဘုရားစင်စစ် ကေန်မြစ်လိမ့်မည်၊ အမောင်တို့၏မခင်များ အသက်ထင် ရှား ရှိနေကြပါမူ ယနေ့ပင် တောထွက်၍ ရဟန်းပြုကြ ပေလိမ့်မည်၊ အမောင်တို့သည် အကယ်၍ ရဟန်းပြုလို ကုန်ပြီးအုံ့၊ လာကြကုန်၊ ငါသည် ထို အလောင်းတော် ယောက်ျားမြတ်နောက်သို့ လိုက်၍ ရဟန်းပြုပေအုံ့"ဟု ပြောဆိုလေ၏၊ ထို ပုဏ္ဏားသား ခုနှစ်ယောက်တို့တွင်

သုံးယောက်တို့ကား ရဟန်းပြုရန် သဘောမတူကြသဖြင့် ရဟန်းမပြုကြပေ၊ လေးယောက်တို့ကသာ သဘောတူညီကြ၍ ကောလာညပုဏ္ဏားကို အကြီးအကဲ ရွေးသွားပြုကာ ရဟန်းပြုကြကုန်၏၊ ထိုငါးဦးသော သူတို့သည် ပဉ္စဝဂ္ဂီ မထေရ်တို့ဟူ၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ ။(ဤကား ဗောဓိအင္ဒကထာနှင့်ဗုဒ္ဓဝင်အင္ဒကထာတို့ဖွင့်ဆိုပုံတည်း။)

အဓလောင်းစင်းသား နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မမြင်ရှိ
သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး အစောင့်အရှောက် ချထားမြဲ

ထိုသို့နိမိတ်ဖတ်ကြားစေသောအခါ၌ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် "သားတော် တောထွက်၍ ရဟန်းပြုလတံ့"ဟူ၍ ပုဏ္ဏားတော်တို့ နိမိတ်ဖတ်ကြား လျှောက်ထားချက် စကားကို ကြားတော်မူရသဖြင့် "ငါ၏သားတော်သည် အဘယ်အရာကိုမြင်သဖြင့် တောထွက်လိမ့်မည်နည်း"ဟု မေးမြန်းတော်မူသည်တွင် ပုဏ္ဏားတော်တို့သည်လည်း "အရှင်မင်းကြီး၏ သားတော်သည် သူအို,သူနာ, သူသေ,ရဟန်း ဤနိမိတ်ကြီးလေးမျိုးတို့ကို မြင်ရသဖြင့် တောထွက်၍ ရဟန်းပြုလိမ့်မည်"ဟု တညီတညွတ်တည်း လျှောက်ထားကြကုန်၏။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် ပုဏ္ဏားတို့လျှောက်ဆိုသောစကားကို ကြားသိတော်မူရသဖြင့် "ငါ၏ သားတော်သည် ထိုနိမိတ်ကြီးလေးမျိုးတို့ကိုမြင်၍ တောထွက်လိမ့်မည်ဖြစ်လျှင် ဤယခုအချိန်မှစ၍ တောထွက်ရန် ထိတ်လန့်မှုသံဝေဂတရား ဖြစ်ပွါးစေမည့် ကိုယ်သူအို,သူနာ,ရဟန်းတို့ ငါ၏သားတော်ထံ ဝင်ထွက် သွားလာခွင့် မပြုကြကုန်လင့်၊ ငါ၏သားတော် ဘုရားဖြစ်သည်ကို ငါအလိုမရှိ၊ ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင် အခြေအရံရှိသော ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းတို့ကို အစိုးရသည် စကြဝဠာတေးမင်းအဖြစ်ကိုပြုလျက် သုံးဆယ့်ခြောက်ယုဇနာ အဝန်းအဝိုင်းရှိသော ပရိသတ်တို့ဖြင့် ခြံရံကာ စကြာရတနာဖြင့် အာကာမိုးပြင် ကောင်းကင်အရပ်၌ လည့်ပတ်စံပယ်သည်ကိုသာ ငါမြင်လိုရ"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၍ ထို သူအို,သူနာ, သူသေ,ရဟန်းတို့ အလောင်းတော်မင်းသား မြင်လောက်သည့်

အရပ်အတွင်းသို့ မလာရောက်နိုင်ရန် အရပ်လေးမျက်နှာတဝိုက် တဂါဝုတ် တဂါဝုတ်ခန့်ရှိသော အရပ်၌ လုံခြုံလောက်သော အစောင့်အရှောက်တို့ကို စီရင်ခန့်ထားတော်မူ၏။

ထိုနေ့ အလောင်းတော်မင်းသား ဦးခေါင်းဆေး မင်္ဂလာသဘင် ဆင်ယင်ရာ အခမ်းအနား၌ စည်းဝေးရောက်လာကြသော ဆွေတော်ရှစ်သောင်းမျိုးတော်ပေါင်းတို့သည် "ဤမင်းသားသည် ဘုရားပင် ဖြစ်သည်ဖြစ်စေ စကြဝဠာမင်းပင် ဖြစ်သည်ဖြစ်စေ ဝါတို့သည် ဤမင်းသား၏ အခြေအရံဖြစ်ပါစိမ့်သောငါ တယောက်စီ တယောက်စီသော သားကို ပေးကြကုန်အံ့၊ အကယ်၍ ဘုရားဖြစ်လျှင်လည်း မင်းသားရဟန်းအပေါင်းခြံရုံလျက် တင့်တယ်စွာ သွားလာလှည့်လည်တော်မူရပေလိမ့်မည်၊ အကယ်၍ စကြဝဠာမင်းဖြစ်လျှင်လည်း မင်းသားရှစ်သောင်းခြံရုံလျက် တင့်တယ်စွာ သွားလာ လှည့်လည်တော်မူရပေလိမ့်မည်"ဟု တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းကြ၍ တဦးတဦးလျှင် တယောက်စီ တယောက်စီသော သားကို ဆောင်နှင်းပေးအပ်ကြရန် ဝန်ခံစကား ပြောကြားကြကုန်၏။

မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီ နတ်ရွာစံ၍ ဂုသိတာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ခြင်း

အလောင်းတော်မင်းသားကို ဖွားမြင်တော်မူပြီးနောက် ခုနစ်ရက်မြောက် ရောက်လတ်သောအခါ မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီသည် မိမိ၏ သေလွန်ရအံ့သော ကာလအလိုင်းအခြားသို့ ရောက်လတ်ပြီ ဖြစ်ရကား စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်ခဲ့ ပြီးလျှင် တုသိတာ နတ်ပြည်၌ "သန္တုသိတ"အမည်ရှိသော နတ်သားဖြစ်လေ၏။

(ဤ၌ အလောင်းမင်းသားကို ဖွားမြင်ရခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီ နတ်ရွာစံခြင်းမဟုတ်၊ အသက်တမ်းရှိန် ကုန်ချိန်ရောက်၍သာ နတ်ရွာစံခြင်းဖြစ်သည်။) အလောင်းတော် သေတကေတုနတ်သား ကြည့်ခြင်းကြီးငါးပါးကို ကြည့်တော်မူစဉ်ကပင် မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီ၏ အသက်တမ်းမှာ ဆယ်လနှင့် ခုနစ်ရက်သာ အသက်ကြွင်းရှိတော့သည်ကို ပြန်လည်စဉ်းစား ဆင်ခြင်

ရှာ၏။) ဘုရားအလောင်းတော် သန္ဓေတည်ကိန်းရာ ဝမ်းကြောတိုက်သည် ဘုရားစေတီကိန်းစံရာ ဂန္ဓကုဋီတိုက်ကဲ့သို့ပင် အခြားသူတို့ သုံးဆောင်ခြင်းငှါ မထိုက်တော့ပေ၊ ဘုရားအလောင်း၏မယ်တော် အသက်ထင်ရှား ရှိနေပါလျက် ဘုရားအလောင်း၏ မယ်တော်ကို ပယ်ရှားမှ အခြားတပါးသော မိန်းမကို မိဖုရားခေါင်ကြီးအရာ၌ ခန့်ထားခြင်းငှါလည်း မထိုက်ပေ၊ သို့ဖြစ်၍ ထိုမျှ အလောင်းတော်ကို ဖွားပြီးနောက် ခုနစ်ရက်တိုင်ရုံသာ ဘုရားလောင်း မယ်တော်၏ အသက်ကြင်းမှီရမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုအချိန်မှာ မယ်တော်နတ်ရွာစံလေသည်။)

မယ်တော်မာယာ နတ်ရွာစံသော အရှမ်

မယ်တော်မာယာသည် အဘယ်အရွယ်၌ နတ်ရွာစံသနည်း ဟူမူ....မဇ္ဈိမအရွယ်၌ နတ်ရွာစံသည်၊ ချဉ်ဦးအုံ....ပဌမအရွယ်၌ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာအတွေ့ဘောဝယ် ဆန္ဒရာဂ ထူပြောများ ပြားသောကြောင့် ထိုပဌမအရွယ်အခါ၌ ကိုယ်ဝန်စွဲကပ်သော မိန်းမသည် ကိုယ်ဝန်ကို ကောင်းစွာမစောင့်ရှောက်နိုင်ပေ၊ သို့ဖြင့် ထိုအချိန်၌ စွဲကပ်ရောက်ရှိသော ကိုယ်ဝန်သားသည် အနာရောဂါများပြားတတ်လေသည်၊ မဇ္ဈိမအရွယ်ကို သုံးပုံပြု၍ နှစ်ပုံကို လွန်မြောက် သုံးပုံအချိန်သို့ရောက်သောကာလ၌ အမိဝမ်းတိုက် တည်းဟူသော ဝတ္ထုအိမ်သည် သန့်ရှင်း၍နေ၏၊ ထိုသို့ သန့်ရှင်းသောဝတ္ထုအိမ်၌ ဖြစ်ပွါးရသော သူငယ်များသည် **အနာရောဂါ** ကင်းရှင်းကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားအလောင်း၏ မယ်တော်သည်လည်း ပဌမအရွယ်၌ ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို ခံစံပြီးမှ မဇ္ဈိမအရွယ်၏ သုံးပုံတို့အနက် တတိယအပုံသို့ ရောက်သောကာလ အလောင်းမင်းသားကို မွေးဖွား၍ နတ်ရွာစံလေသည်။ ။(**ဒီဃ** ၂၊ စာမျက်နှာ ၂၉-ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာအဖွင့်မှ။)

ဤအဋ္ဌကထာဖွင့်ပြချက်ကို အတိအကျရေတွက်၍ **နှေးဆရာ**ကျော်တို့—**ဆပညာသ၊ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်၊ ဘဂမ်ဗဟွက်၊ မယ်တော်သက်-ဟူ၍** ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်နှင့် လေးလနှစ်ဆယ့်ခုနစ်ရက် အသက်ရောက်သောအခါ **မယ်တော်မာယာ** နတ်ရွာစံကြောင်း ဖွဲ့ဆိုတော်မူကြသည်။ ၎င်းပြင်—

နှစ်နှင့်ရက်ဝယ်၊ ကော်သတ်ပယ်၊ လဝယ်ဌေးကြီး၊ သန္ဓေသက်-ဟူ၍ မယ်တော်မာယာသည် ငါးဆယ့်ငါးနှစ် ခြောက်လ အရက်နှစ်ဆယ်ရှိသောကာလ အလောင်းတော်ကို သန္ဓေစွဲယူကြောင်း ဖွဲ့ဆိုတော်မူကြသည်။

အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းမျှ ရှင်းပြဦးအုံ့ ... မယ်တော်မာယာ လူဖြစ်သည့် အနှစ်တရာတမ်းကို သုံးစုပြုသော် ပဌမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ် လေးလ, မဇ္ဈိမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ်လေးလ, ပစ္ဆိမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ်လေးလ အသီးသီးရှိရာ ပဌမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ်လေးလ၌ စည်းစိမ်ခံစားရ၍ မဇ္ဈိမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ်လေးလကို သုံးစုသုံးပုံပြုသော် ပဌမအစုအပုံ တဆယ့်တနှစ် တလနှင့်ဆယ်ရက်၊ ဒုတိယအစုအပုံ တဆယ့်တနှစ် တလနှင့်ဆယ်ရက်၊ တတိယအစုအပုံ တဆယ့်တနှစ် တလနှင့် ဆယ်ရက် အစုအပုံကျရှိသည်တွင် ပဌမအစုအပုံနှင့် ဒုတိယအစုအပုံ နှစ်ရပ်ပေါင်းလျှင် နှစ်ဆယ့်နှစ်နှစ် နှစ်လ အရက်နှစ်ဆယ်ရသည်၊ ထိုကို ပဌမအရွယ် သုံးဆယ့်သုံးနှစ်လေးလနှင့် ပေါင်းပြန်သော် ငါးဆယ့်ငါးနှစ်နှင့်ခြောက်လ အရက်နှစ်ဆယ်ရ၏၊ ထို့အခါ မယ်တော်သည် ဘုရားလောင်းကို ပဋိသန္ဓေယူ၏၊ ၊ထို့ကြောင့်— **နှစ်နှင့်ရက်ဝယ်၊ ကော်သတ်ပယ်၊ လဝယ်ဌေးကြီး၊ သန္ဓေသက်-**ဟူ၍ ဖွဲ့ဆိုလေသည်။

ဤ ငါးဆယ့်ငါးနှစ်နှင့် ခြောက်လ အရက်နှစ်ဆယ်ထဲတွင် (အလောင်းတော်ပဋိသန္ဓေနေသည့်)ဆယ်လလည်းလောင်းစွက်, ဖွားမြင်ပြီးနောက် ခုနစ်ရက်ကိုလည်း လောင်းစွက်သော် (မယ်တော်မာယာနတ်ရွာစံချိန်အရွယ်) ငါးဆယ့်ခြောက်နှစ်နှင့်လေးလ အရက်နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ရက်ရှိသည်၊ ၊ဤကို ရည်၍—**ဆပညောသ၊ ငါးမာသဝယ်၊ သုံးရက်ပယ်၊ အကယ်မယွက်၊ မယ်တော်သက်-**ဟူ၍ ဖွဲ့ဆိုလေသည်။ (ဤ အကြောင်းအရာ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း ပဌမအုပ် 'သုမင်္ဂဝတီမူ' စာမျက်နှာ ၁၁၃+၁၁၄-တို့၌ **ရှုရာ၏။**)

မယ်တော်မာယာသည် နတ်သမီးဖြစ်သည် နတ်သားဖြစ်သည်ကို ပြဆိုချက်

မယ်တော်မာယာ သည် တုသိတာ နတ်ပြည်၌ နတ်သားဖြစ်သလော, နတ်သမီးဖြစ်သလော ဟု တွေးတောကြံဆ သံသယ စွဲငတ် ပြုလုပ်ပြောဆိုကြရာတွင် **နတ်သားဖြစ်သည်** ဟူ၍ ယုံမှားမရှိ မှတ်ယူရာ၏။

ဤအရာ၌ ဆရာအချို့တို့က "မာတရံ ပမုခံ ကတ္တာ" အစ ရှိသော ကျမ်းဂန်လာ သဒ္ဒါရိပ် စကားရိပ်တို့ကို သာမန်မျှ ယူငင်ထောက်ထား ဆင်ခြင်ကြ၍ "မယ်တော်မာယာသည် နတ်မိန်းမ ဖြစ်သည် = နတ်သမီးဖြစ်သည်" ဟု ပြောဆိုရေးသားကြသော်လည်း ခိုင်မာလေးစားအပ်သော ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာကျမ်းစသည်တို့၌ "မယ်တော်မာယာသည် တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်ယောကျ်ား = နတ်သားသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း" ဖွင့်ပြတော်မူကြသည်၊ ဖွင့်ပြတော်မူကြပုံမှာ—

ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာ ဒုတိယအုပ် စာမျက်နှာ (၁၇၂) ဒသကနိပါတ ကာဠဒေဝိယိတ္ထေရဂါထာအဖွင့်၌—"ဒေဝူပပတ္တိ ပန ပုရိသဘာဝေနေဝ ဇာတာ = တုသိတာ နတ်ပြည်ဘဝ ပဋိသန္ဓေကား ယောကျ်ား၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင် ဖြစ်၏"ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ဓိနာလက်ာရဋ္ဌိကာ သုမङ္ဂလတိမူ စာမျက်နှာ (၁၆၆+၁၆၇) ဝိဇာတမင်္ဂလာခန်း၌လည်း— "ယသ္မာ စ ဗောဓိသတ္တော နဝသိတကုန္ဓိ နာမ စေတိယဂဒ္ဒသဒိသာ ဟောတိ၊ နှ သတ္ကာ အညေန သတ္တေန အာဝသိတုံ ဝါ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝါ၊ တသ္မာ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဂဒ္ဒဝုဋ္ဌာနတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ကာလံ ကတ္တာ တုသိတပုရေ ဒေဝပုတ္တော ဟုတ္တာ နိဗ္ဗတ္တိ = ဘုရားအလောင်းကိန်းစံခဲ့ရာ မယ်တော်၏ဝမ်းကြောတိုက်ခန်းမည်သည် စေတီတိုက်ခန်းပမာ တပါးသော သတ္တဝါများ ကိန်းစံခြင်းငှါ၎င်း သုံးဆောင်ခြင်းငှါ၎င်း မထိုက်တန်သောကြောင့် ဘုရားအလောင်း၏ မယ်တော်သည် ကိုယ်ဝန်သား ဖွားပြီးသည့်နောက်

ခုနစ်ရက်မြောက်၌ စုတေ၍ တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်သားစင်စစ် ဖြစ်လေသည်”ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

မဏိဒီပဠိကာ ပဌမအုပ် သုမङ्ဂလတီမူ စာမျက်နှာ (၂၀၅+ ၂၀၆) ဒီသတိဂါထာအဖွင့်၌လည်း— “သိရိမဟာမာယာ ဟိ မောဓိသတ္တံ ဝိဇာယိတွာ သတ္တာဟမတ္တံ ဌတွာ ဇုတော စုတိတွာ တုသိတဘဝနေ ပုရိသဘာဝေနေဝ နိမ္မတ္တာ၊ နှ ဇုတ္ထိဘာဝေ-နာတိ-အစ ရှိသည်ဖြင့် = သိရိမဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားသည် ဘုရားအလောင်းကို ဖွားမြင်ပြီးလျှင် ခုနစ်ရက်မျှသာ လူ့ပြည်၌ တည်၍ စုတေပြီးသော် တုသိတာနတ်ပြည်၌ ယောကျ်ားအဖြစ်ဖြင့် (နတ်သားအဖြစ်ဖြင့်)သာလျှင် ဖြစ်လေ၏၊ မိန်းမအဖြစ်ဖြင့် (နတ်သမီးအဖြစ်ဖြင့်) ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ခပ်သိမ်းသော ဘုရားလောင်း မယ်တော်တို့၏ ဘုရားအလောင်းတို့ကို ဖွားပြီးလျှင် ခုနစ်ရက်မျှသာ လူ့အဖြစ်၌တည်၍ ဤလူ့ပြည်မှ စုတေပြီးသော် တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်သားဖြစ်ခြင်း နတ်သမီးမဖြစ်ခြင်းကား ဓမ္မတာပင် ဖြစ်ခေလသည်” ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် “မယ်တော် မာယာသည် တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်ယောကျ်ား=နတ်သား သာလျှင် ဖြစ်၏”ဟု ယုံမှားမရှိ မှတ်ယူရာ၏။

အစလောင်းတော်မင်းသားအတွက် အထိန်းတော်တို့ကို ခန့်ထားခြင်း

ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် သားတော် သိद्धတ္ထ မင်းသား၏အလို့ငှါ စပ်ခြင်း, ငန်ခြင်း အစရှိသော အပြစ်တို့မှ စင်ကြယ်ကြ၍ ချိုမြိန်သော နို့ရည်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော နို့ရည်တိုက်ကျွေးခြင်း, ရေချိုးပေးခြင်း, ထိန်းချိယုယခြင်း, ပြောင်းလှယ်ဆောင်ငင်ခြင်းဟူသော မိမိတို့၏ အလုပ်ကိစ္စ၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်ကြကုန်သော တင့်တယ်သန့်ရှင်း ရုပ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံကြသည့် အထိန်းတော်မိန်းမပေါင်း နှစ်ရာ့လေးကျိပ် (၂၄၀)တို့ကို ရွေးချယ်ခန့်ထားတော်မူ၏။

ထိုအထိန်းတော်တို့၏ အစေအပါး ယောကျ်ားခြောက်ကျိပ် (၆၀)တို့ကိုလည်း ထိုအထိန်းအယ မိန်းမယောကျ်ားတို့ ကိုယ်စီ

ကိုယ်၎ ကျရောက်သော တာဝန်ကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြသည် မဆောင်ရွက်ကြသည်တို့ကို ကြည့်ရှုမှတ်သားကြသည့် အမတ်ခြောက်ကျိပ် (၆၀)တို့ကိုလည်း ထပ်ဆင့်ခန့်ထားဟော်မူ၏။

ထိုအထိန်းအယ မိန်းမ နှစ်ရာ့လေးကျိပ် (၂၄၀) တို့တွင် ခြောက်ကျိပ်သော အထိန်းမိန်းမတို့သည် အလောင်းတော် မင်းသားကို နို့တိုက်ကြရကုန်၏၊ အခြားခြောက်ကျိပ်သော မိန်းမတို့သည်ကား အလောင်းတော် မင်းသားကို နံ့သာရေမိုးချိုးရှိပေးကြ တန်းဆာဆင်ပေးကြကုန်၏၊ အခြားခြောက်ကျိပ်သော မိန်းမတို့သည်ကား အလောင်းတော်မင်းသားကို မိမိတို့၏ ရင်+လက်+ပေါင် စသည်ဖြင့် ကြာမြင့်စွာ ပွေ့ပိုက်ထိန်းချီ ယုယကြရကုန်၏၊ အခြားခြောက်ကျိပ်သော မိန်းမတို့သည်ကား အလောင်းတော် မင်းသားကို ကြာမြင့်စွာ ပွေ့ပိုက်ထိန်းချီ၍ ထားကြရသူ ထိုအထိန်းတော်တို့လက်မှ မိမိတို့၏လက်သို့ တရင်ခွင်မှ တရင်ခွင်သို့ တလက်မှတလက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ယူဆောင် ပိုက်ချီထိန်းသိမ်းရကုန်၏၊ ဤသို့ အလုပ်ကိစ္စ တာဝန်တို့ကို ခွဲခြမ်း ဆောင်ရွက်ကြရသည့် အထိန်းတော်မိန်းမပေါင်း နှစ်ရာ့လေးကျိပ်(၂၄၀)တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ အစေအပါး ယောကျ်ား ခြောက်ကျိပ် ကြည့်ရှုမှတ်သားကြရသူ အမတ်ခြောက်ကျိပ်တို့နှင့် ပေါင်းသော် မိန်းမ ယောကျ်ားပေါင်း အထိန်းအယ ကိစ္စအတွက် သုံးရာ့ခြောက်ကျိပ် (၃၆၀)တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤယခု ရေးသားဖော်ပြချက်ကား သုတ်မဟာဝါပါဠိ-အဋ္ဌကထာ စာပိုဒ်အမှတ် (၃၇)၊ အဋ္ဌကထာ မျက်နှာ (၄၃) တို့နှင့် အညီဖြစ်သည်။ ထိုပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌ ဝိပဿီ (ဘုရားအလောင်း) မင်းသားအတွက် ခမည်းတော် ဗန္ဓုမမင်းကြီးက အထိန်းတော်များ ခန့်ထားသည်ကို တိုက်ရိုက်မှု၊ ဟောဆိုဖွင့်ပြခြင်းဖြစ်သည်၊ ထိုကိုမှီ၍ ဤမဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းဌီလည်း အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားအတွက် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးက အထိန်းတော်များခန့်ထားသည်ကိုရေးသားခြင်းဖြစ်သည်။

ဓွယ်စုံကျော်ထင်ကျမ်း (ပဌမတွဲ ပုဋ္ဌာဝိုဒ်စဉ် ၃၃) **နှစ်ရာကျော်ဈယ်၊ ဓွန်းလေးဆယ်၊ ဘယ်နှယ်နို့ထိန်း တိုက်လိမ့်နည်း-ဟူသော** အမေး၏ အဖြေ ၎င်းကျမ်း စာမျက်နှာ(၄၅)၌ကား တနေ့နှင့် တညှဉ်သော် မြန်မာနာရီ ၆၀-ရှိသည်၊ တနာရီသော် နို့ထိန်းလေးယောက်စီ အလှည့်အလည် စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းရသည် ဖြစ်ရကား ၆၀-ကိုတည်၊ ၄-နှင့်မြှောက်သဖြင့် နှစ်ရာ့လေးကျိပ် ဖြစ်၏ ဟူ၍ ကျည်းကန်ရွာ သာမဏေကျော် ရှင်နန္ဒဓဇ ကမေး၍ ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်က ဖြေကြားတော်မူခဲ့လေသည်။

ထိုဓွယ်စုံကျော်ထင်ကျမ်းလာ "တနာရီသော် နို့ထိန်း လေးယောက်စီ အလှည့်အလည်ကျ စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းရသည်" ဟူသော စကားအရ နို့တိုက်ကျွေးရသူ အထိန်းတော်တယောက်, ရေချိုး၍ နံ့သာပန်းမာလ လိမ်းကျံဆင်ယင်ပေးရသူ အထိန်းတော်တယောက်,ရင်+လက်+ပေါင်တို့ဖြင့် ကြာမြင့်စွာ ပွေ့ပိုက်ထိန်းချီရသူ အထိန်းတော်တယောက်,ပြောင်းရွှေယူငင်ပိုက်ချီထိန်းသိမ်းရသူ အထိန်းတော်တယောက် ဤသို့ တနာရီလျှင် အထိန်းတော်လေးယောက် တာဝန်ယူ စောင့်ရှောက်ရသည်ဟူ၍ မှတ်ယူလျှင် ရှေးဖော်ပြရာပါ သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါနသုတ်ပါဠိအဋ္ဌကထာနှင့် ညီညွတ်ပေ၏။

တေမိယဇာတ်လာ နို့ထိန်းရွေးချယ်မြင်းအကြောင်း

တေမိယဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌ ခမည်းတော် ကာသိမင်းကြီးသည် သားတော်တေမိယ (အလောင်းတော်) မင်းသားအတွက် နို့ထိန်းနှစ်ရာ့ငါးကျိပ် (၂၄၀) တို့ကို ရွေးချယ်ခန့်ထားရာ၌—

(၁) အရပ်ရှည်မြင့်သော မိန်းမ၏ ရင်ခွင်ထက်၌နေ၍ နို့ကို စို့ရလျှင် ထိုသူငယ်သည် လည်ပင်းမော့ကယ် ရှည်သွယ်ဓာတ်သောကြောင့် ထိုသို့ အရပ်ရှည်မြင့်သော မိန်းမကိုလည်း နို့ထိန်းခန့်ထားတော်မမူ။

(၂) အရပ်နိမ့်ပုသော မိန်းမ၏ ရင်ခွင်ထက်ဌနေ၍ နို့ကို စို့ရလျှင် ထိုသူငယ်သည် လည်ပင်းငုံတိုတတ်သောကြောင့် ထိုသို့ အရပ်နိမ့်ပုသော မိန်းမကိုလည်း နို့ထိန်းခန့်ထားတော်မမူ။

(၃) ဝိန်သေးကြီးလှီသော မိန်းမ၏ ရင်ခွင်ထက်ဌနေ၍ နို့ကို စို့ရလျှင် ထိုသူငယ်၏ ပေါင်စသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ နာကျင်တတ်သောကြောင့် ထိုသို့ ဝိန်သေးကြီးလှီသော မိန်းမကိုလည်း နို့ထိန်းခန့်ထားတော်မမူ။

(၄) ဝ-တုတ်-ဆူဖြိုးလွန်းသော မိန်းမ၏ ရင်ခွင်ထက်ဌနေ၍ နို့ကိုစို့ရလျှင် ခြေဆုံတတ်သောကြောင့် (ပေါင်-ဒူး-ခြေတို့ မပြေ မပြစ် ရှိတတ်သောကြောင့်) ထိုသို့ ဝ-တုတ်-ဆူဖြိုးလွန်းသော မိန်းမကိုလည်း နို့ထိန်းခန့်ထားတော်မမူ။

(၅) သားမြတ်ရှည်လျားသော မိန်းမ၏ နို့ကိုစို့ရလျှင် ထိုရှည်လျားသော သားမြတ်က သူငယ်၏နှာခေါင်းကို ဖိသဖြင့် ထိုသူငယ် နှာခေါင်း ဝိပြားပြား နေတတ်သောကြောင့် ထိုသို့ သားမြတ်ရှည်လျားသော မိန်းမကိုလည်း နို့ထိန်း ခန့်ထားတော်မမူ။

(၆) အသား မည်းနက်လွန်းသော မိန်းမ၏ နို့ရည်သည် အလွန်အေးမြ၍ သူငယ်နှင့် အခါရှည်မြင့် မသင့်မြတ်သောကြောင့်ဌင်း....

(၇) အသားဖြူလွန်းသော မိန်းမ၏ နို့ရည်သည် အလွန်ပူ၍ သူငယ်နှင့် အခါရှည်မြင့် မသင့်မြတ်သောကြောင့်ဌင်း....

(၈) ချောင်းဆိုးနာရှိသော မိန်းမ၏ နို့ရည်သည်လည်း အလွန်ချဉ်၍ သူငယ်နှင့် မသင့်မြတ်သောကြောင့်ဌင်း....

(၉) ကုတ်ဟီးနာရှိသော မိန်းမ၏ နို့ရည်သည်လည်း အလွန် စပ်ခါးခြင်းစသော အပြစ်ရှိသဖြင့် သူငယ်နှင့် မသင့်မြတ်သော

ကြောင့်ရင်း....ထိုသို့သော မိန်းမတို့ကိုလည်း နွားထိန်း ခန့်ထား တော်မမူပဲ အပြစ်ခပ်သိမ်းကင်းစင်သော မိန်းမတို့ကိုသာ အထိန်း တော် ခန့်ထားကြောင်း ဖွင့်ပြလေသည်။

ဖော်ပြရာပါ အဋ္ဌကထာကို အမှီပြု၍ဝင် မန်လည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်လည်း (မဟာသုတကာရီ မဃဒေဝလင်္ကာသစ် ကျမ်း၊ နေမိစရိယခန်း၊ ဗိုဒ်စဉ်အမှတ် ၄၉၇-၌) ဤဆိုလတ္တံ့သော အတိုင်း ရေးသားစပ်ဆိုတော်မူလေသည်။

လောင်းတော် မဃ-ဒေဝမဟာ၊ သူမြတ်စွာလည်း၊ ဗြဟ္မာနတ်စစ်၊ အဖြစ်ဝင်းဝင်း၊ ဘုံကဆင်းမှ၊ မိမင်းကြာခန်း၊ စံမြန်းသိမ်မွေ့၊ လစ့ဆန့်စင်၊ မီးရှူးမြင်သော်၊ ဘခင်လူမှူး၊ သားတော်ဦးအား၊ အလူးသဖြင့်၊ ရွှေဥာဏ်ချင့်လျက်၊ ရုပ်မြင့်ဒီဃ၊ ဣတ္ထိယတို့၊ တိုက်ထရင်နို့၊ သောက်စို့သူငယ်၊ မောဂယ်ကယ်နှင့်၊ လည်သွယ်ရှည်မျှော၊ အပြစ်ပြောခ်ေ....။ ပုသောသူမှာ၊ လည်တိုရာလျက်....။ လွန်စွာကြုံလည်း၊ နာကျည်းယယ်သူ....။ ဆူသော်ဆုံတတ်....။ သားမြတ်ရှည်မိ၊ နှာခေါင်းပိရှင့်....။ မည်းဘီမိန်းမ၊ စွာနို့ဟူ....။ အလွန်ပြုက၊ ပူခ်ေမှတ်ရိုး....။ ချောင်းဆိုးနို့ရည်၊ ချဉ်သည်တသီး....။ ကုတ်ဟီးစပ်ရှား၊ အပြစ်မျှားကို၊ ပယ်ယှားပြီးလျှင်၊ တော်မဝင်ပဲ၊ ပြစ်စင်လေးငြိမ့်၊ နို့ချိုဆိမ့်သား၊ နှစ်သိမ့်ဖွယ်စု၊ ရွှေချိုးညှို၊ စတုသင်္ဘီ၊ ဂုဏ်သင်ခ်

၊ လက္ခဏာဖြင့်၊ ကလျာယဉ်ဘီ၊ မျိုးဇာတိနှင့်၊ ဣတ္ထိဟူထ၊ ခေတိယတို့၊ နှစ်ရာ့လေးကျိပ်၊ ရွှေနန်းရိပ်ဝယ်၊ ပြည့်သိပ်မျှားစွာ၊ လက်မကွာလျှင်၊ မချာညနေ၊ မင်ငြီးဆွေပါ၊ ပိုက်ပွေ့ကိုယ်စီ၊ တနှာရီတွင်၊ လေးလီပါဒ်ရ၊ လေးယောက်ကျတီ၊ ယုယသိမ်းမွေး၊ နို့ထိန်းရွေးသည်၊ **နတ်သွေးရောင်လှ ရွယ်ကျိုင်းတည်း။**

အလောင်းတော်မင်းသားကို မိထွေးတော် မဟာပဇာပတီ ဂေါတမီက နို့ချိုတိုက်ကျွေး မွေးမြူပြုစုကြောင်း

ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား အလို့ငှါ နွားထိန်းတို့ကို စီမံခန့်ထား လေးအပ်ငြားသော်လည်း အလောင်းတော် မင်းသားကို မိထွေးတော် မဟာပဇာပတီ ဂေါတမီကသာ ကိုယ်တိုင် နို့ချိုတိုက်ကျွေး မွေးမြူပြုစုသည်ကား မျှားလှပေတည်း။ ထင်ရှားစေဦးအုံ....မယ်တော်မာယာဒေဝီ နတ်

ရှာစံပြီးသည့်နောက် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် မိထွေးတော် မဟာ ပဇာပတိဂေါတမီကို မိဖုရားကြီးအရာသို့ မြှင့်တင်မြောက်စား တော်မူ၏။ မယ်တော်မဟာယာက သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဘုရားအလောင်း ကို ဖွားမြင်ပြီးနောက် နှစ်ရက်,သုံးရက်အရောက်တွင် မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီက နန္ဒမင်းသားကို ဖွားမြင်လေသည်၊ အလောင်းတော်မင်းသား ဖွားမြင်ပြီးနောက် ခုနှစ်ရက်အရောက် တွင် မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီ နတ်ရှာစံသောအခါ မိထွေး တော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် (ဖွားမြင်ပြီးစ သုံးလေးရက် သားမျှရှိသေးသည့်) မိမိ၏သားအရင်း နန္ဒမင်းသားကို အထိန်း တော်တို့အားအပ်နှင်းကာ နို့တိုက်ထိန်းယပြုစုစေ၍ မိမိကိုယ်တိုင် ကမူ ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကို နို့ချိုတိုက်ကျွေး ထိန်းယပြုစုပေ၏၊ အလောင်းတော်မင်းသားသည် မိထွေးတော် ၏ ရင်ခွင်ဌာန စံနေတော်မူရသည်ကား များပေ၏။(ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ၊ ဒကွိဏာဝိဘင်္ဂသုတ် အဖွင့်မှ။)

ဤသို့လျှင် အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် များလှစွာ သော အခြေအရံ အပြုအစု ယုယမှုတို့ဖြင့်ရင်း, ကြီးကျယ်လှစွာ သော အထွတ်အမြတ် မင်္ဂလာအသရေတော်တို့ဖြင့်ရင်း အစဉ် သဖြင့် ချမ်းသာစွာ ကြီးပွါးတော်မူခဲ့ရပေ၏။

အခန်း-၂

လယ်ထွန်မင်္ဂလာပြုခဏ်း

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ လယ်ထွန်မင်္ဂလာနှင့် အလောင်းတော်အား နှစ်ကြိမ်မြောက် နှိုးဖြိုးအခြောင်း

တနေ့သည် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ အခါရာသီအလိုက် နှစ်စဉ် ဆင်ယင်ကျင်းပမြဲဖြစ်သော လယ်ထွန်မင်္ဂလာ အခမ်းအနား သဘင်သည်ဖြစ်၏၊ ထိုနေ့၌ ကပိလဝတ်မင်းနေပြည်တပြည်လုံးကို နတ်မိမာန်ကဲ့သို့ တန်းဆာဆင်ကြကုန်၏၊အလုပ်သမားများမှအစ အလုံးစုံအသာ ပြည်သူတို့သည် အစတ်သစ်ဝတ်ဆင်ကြကာ နံ့သာ

ပန်းမာလ် လိမ်းကျံ ပန်ဆင်ကြ၍ မင်း၏နန်းရင်ပြင်၌ စုဝေးကြကုန်၏။ လယ်ယွန်မင်္ဂလာသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပမည့်ဌာနဌာလည်း ထွန်တုံးပေါင်းတထောင်ကို အသင့်ပြင်ဆင် ထားနှင့်ကြရကုန်၏၊ ထိုထွန်တုံးပေါင်းတထောင်တို့တွင် ထွန်တုံးပေါင်း(၁၀၀)ရှစ်ရာတို့ကား မင်းကြီးနှင့်တကွ အမတ်တို့အတွက်ဖြစ်ကုန်၏၊ အမတ်တို့စီးနင်းမောင်းနှင်ရမည့် ထွန်တုံး (၇၉၉) ခုနစ်ရာကိုးဆယ့်ကိုးခုတို့ကို ထွန်သန် ထမ်းပိုး ဇွဲကြီး ထွန်ကိုင်ကြီး ဝန်ဆောင်နွားလားနှင်တံတို့နှင့်တကွ ငွေတန်းဆာဖြင့် ခြယ်လယ်ထားကုန်၏။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး စီးနင်းမောင်းနှင်ရမည့် မင်္ဂလာထွန်တော်ကိုကား နီမြန်းသောရွှေဖြင့် အလုံးစုံတန်းဆာဆင်၍ ထားရပေ၏။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် မျှားစွာသော မှူးမတ်သင်းပင်း ဝင်းကိုယ်ရံတော် ရွှေဘော်အခြေအရံတို့ဖြင့် ကပိလဝတ်နေပြည်တော်မှ ထွက်တော်မူလတ်သည်ရှိသော် သားတော် အလောင်းမင်းသားကိုလည်း ထိုလယ်ထွန်မင်္ဂလာသဘင် ဆင်ယင် ကျင်းပရာသို့ ဆောင်ယူတော်မူခဲ့၍ ထိုလယ်ထွန်မင်္ဂလာသဘင် ဆင်ယင်ရာနေရာ၏ အနီးအပါးဌ ထူးခြားလွန်ကဲစွာ မွေ့လျော်ဖွယ်ရာရှိသော တခဲနက် အရွက်ပြည့်သိပ် အရိပ်အေးမြသည့် ဇမ္ဗုသပြေပင်အောက်၌ ကမ္မလာခင်းနှီး ပြတိုးနေရာကို ကောင်းစွာခင်းကျင်းပြီးလျှင် ထိုနေရာထက်၌ သားတော်ကိုထားလျက် အထက်မှလည်း ရွှေကြယ် ငွေကြယ်တို့ဖြင့် စိခြယ်မွမ်းမံအပ်သည့် နီမြန်းသော ကမ္မလာ ဗီတာန်မက်နှာကြက်ကို ဖွဲ့ယှက်တပ်ဆင်၍ တင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ဝန်းရံကာ လုံခြုံစွာ အစောင့်အနေတို့ကို ချထားပြီးသော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် လယ်ထွန်မင်္ဂလာ အခါတော်နေ့၌ ဆင်ယင်တော်မူမြဲဖြစ်သည့် မင်းသုံးမင်္ဂလာအဆင်တန်းဆာတို့ကို ဆင်ယင်တော်မူ၍ မှူးမတ်အပေါင်းခြံရုံလျက် လယ်ထွန်မင်္ဂလာသဘင်ပွဲ ဆင်နွှဲကျင်းပရာ မင်္ဂလာလယ်တော်သို့ ကြွချီတော်မူလေ၏။

မင်္ဂလာလယ်တော်သို့ ရောက်လတ်သောအခါ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် မိမိအလိုဌါ စီရင်ထားအပ်သော ရွှေထွန်တော်ကို

စီးနင်းမောင်းနှင်တော်မူ၏၊ မင်္ဂလာ အခမ်းအနားဝင် မှူးမတ်ပေါင်း(၇၉၉)ခုနစ်ရာကိုးဆယ့်ကိုးယောက်တို့သည်လည်း မိမိတို့ဆိုင်ရာ ငွေထွန်တို့ကို အသီးအသီး စီးနင်း မောင်းနှင်ကြကုန်၏၊ ကျန်သော ထွန်တုံး (၂၀၀) နှစ်ရာတို့ကို လယ်တော်သားများ စီးနင်း မောင်းနှင်ကြကုန်၏။ ထိုလယ်တော်သားနှစ်ရာတို့သည် လူးလာခေါက်ပြန် အနှံ့အစပ် ထွန်ယက်ကြကုန်၏၊ သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးသည်ကား လယ်တော်ဤဘက်မှသည် ထိုဘက်သို့ရောက်ရုံ (သို့မဟုတ်) လယ်တော် ထိုဘက်မှသည် ဤဘက်သို့ရောက်ရုံ တခေါက်သာလျှင် မင်္ဂလာအလို့ငှါ စီးနင်းမောင်းနှင် ထွန်ယက်တော်မူ၏။ ထိုမင်္ဂလာ လယ်ထွန် အခမ်းအနားကား အလွန်စည်ကား ကြီးကျယ်လှပေ၏။

ထိုကြောင့် အလောင်းတော် မင်းသားကို ခြိုရံစောင့်ရှောက်နေကြကုန်သော အထိန်းအယ အစောင့်အရှောက်တို့သည် "လယ်ထွန် မင်္ဂလာသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပသော မင်းကြီး၏ အာသရေတော်ကို ကြည့်ရှုကုန်အုံ့" ဟူ၍ တင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာ အတွင်းမှ အပြင်သို့ ထွက်သွားကြကုန်၏။

အလောင်းတော်မင်းသား အာနာပါနုပဋ္ဌမစျာန်ကို ရတော်မူခြင်း

ထိုအခိုက် အလောင်းတော်မင်းသားသည် ထိုမှဤမှ (ထိုထို ဤဤ)ရှုကြည့်တော်မူလတ်သော် ကိုယ်တော်မြတ်၏ အနီးအပါးဌာ တစုံတယောက်သောသူကိုမျှ မမြင်ရ၍ နေရာမှလျှင်စွာထပြီးလျှင် ဦးမ်သက်တည်ကြည်စွာ တင်ပလ္လင်ဖွဲ့ခွေ နေတော်မူလျက် ထွက်လေ ပင်လေတို့ကို အာရုံပြု အောက်မေ့ မှတ်သားသော အာနာ-ပါနသတိ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသိမ်းဆည်းတော်မူသဖြင့် ရူပါဝစရပဋ္ဌမစျာန်ကို ရတော်မူလေ၏။ ။(ဤအရာ၌ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်က ထိုအာနာ-ပါနသတိဘာဝနာကို လေ့လာတော်မူခြင်း အထုံအားကြီးလှသောကြောင့် ခဏတွင်းမှာပင် ရူပါဝစရ ပဋ္ဌမစျာန်ကို ပေါက်ရောက်ရရှိတော်မူသည်ဟု ယုံမှားမရှိ မှတ်ယူရာ၏။)

အပြင်သို့ထွက်သွားကြသည့် အထိန်းတော်များသည် စားဖွယ်သောက်ဖွယ် ခဲဖွယ် လျက်ဖွယ်တို့အကြား လှည့်လည်သွားလာနေကြသည်ဖြစ်ရကား အတန်ငယ် အချိန်ကြာမြင့်၍ သွားကုန်၏။ အလောင်းတော်မင်းသား စံနေတော်မှုရာ သပြေပင်မှ ကြွင်းသမျှသော သစ်ပင်တို့၏အရိပ်များသည် နဂိုရသဘောအတိုင်း နေရှေ့ရှားကိုင်းပင် ရှေ့ရှားပြောင်းလည်လျက် ရှိကုန်၏၊ မွန်းလွဲသောအခါ နေအရိပ် အရှေ့ဘက်သို့ ထိုးကြကုန်၏။ အလောင်းတော်မင်းသား စံနေတော်မှုရာ ဇမ္ဗုသပြေပင်၏ အရိပ်ကား နေမွန်းလွဲသော်လည်း မပြောင်းမလဲပဲ အလောင်းတော် မင်းသားကို ထားဦးစကာလကကဲ့သို့ပင် အဝန်းအဝိုင်းအနေအားဖြင့် ထူးခြားစွာ တည်၍နေပေ၏။

အထိန်းတော်တို့သည် "ဩ....ငါတို့၏ အရှင့်သားတော်သည် တယောက်တည်းသာ စံနေတော်မှုရစ်ပါတကား"ဟု စဉ်းစားသတိရကာ လျှင်မြန်စွာ လာလတ်၍ တင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာကို ဖွင့်လှစ်ပြီးလျှင် အတွင်းသို့ဝင်ရောက်ကြကုန်သည်ရှိသော် အသရေရှိသော နေရာထက်၌ အလောင်းတော်မင်းသား တင်ပလ္လင်ဖွဲ့ခွေ ငြိမ်သက်စွာ စံနေတော်မူသည်ကိုဎင်း, သပြေပင်အရိပ်၏ မရွှေ့မရှားနဂိုရပြကတ္တေအားဖြင့် အဝန်းအဝိုင်းပြုလျက် တည်နေသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုဎင်း အံ့သြဖွယ်ရာ မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ကြရ၍ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးအထံသို့ လျှင်မြန်စွာ သွားရောက်ကြပြီးလျှင် "အရှင်မင်းကြီး....သားတော်မင်းသားသည် ဤသို့ ဤပုံ ဇနီးသြဖွယ်ရာ ငြိမ်သက် တည်ကြည်စွာ ထိုင်နေတော်မူပါသည်၊ တပါးသောသစ်ပင်တို့၏ အရိပ်များ နေသွားအလိုက် ပြောင်းလဲကြသော်လည်း သားတော်မင်းသားစံနေရာ ဇမ္ဗုသပြေပင်ရိပ်ကား နေမွန်းလွဲသော်လည်း မပြောင်းမလဲ ဝန်းဝိုင်းလျက်သာ တည်နေပါသည်"ဟူ၍ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားကြကုန်၏။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် ဆောလျှင်စွာပင် ကြွလာတည့်၍ ကြည့်ရှုတော်မူလေသော် ထိုအံ့ဖွယ်ထူးခြား ပြာဋိဟာနှစ်ပါးကို မျက်ဝါးထင်ထင် ရှုမြင်တော်မူရ၍ "အို ချစ်သားမြတ်....သင်

ဆုတ်သားမြတ်အား ခမည်းတော်၏ ဤယခုအကြိမ် ရှိခိုးခြင်းသည်ကား နှစ်ကြိမ်မြောက်သော ရှိခိုးခြင်းပါတည်း"ဟု နှုတ်မြွက်ပြောဆိုကာ သားတော်ကို နှစ်သက်မြတ်နိုး ရှိခိုးလေသတည်း။

အိကြားမင်းက ဝိသုကြိုနတ်သားကို စေလွှတ်၍
အလောင်းတော်မင်းသား၏အရိုးဂါ မဂ်လာရေကန်တော်ကို
စန်ဆင်း၍ ပေးခြင်း

ဤသို့လျှင် ဘုရားအလောင်းတော်မြတ် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ထူးခြားကောင်းမွန် အလွန်စင်ကြယ် တင့်တယ်မြောက်လှစွာ ကုန်သော အထိန်းအချို့ အစီအမံ ဝန်းခရံ့လျက် နတ်စံရိပ်ငြိမ် စည်းစိမ်ချမ်းသာ မင်္ဂလာအသရေတော်တို့ဖြင့် ချမ်းသာစွာ ကြီးပွါးခဲ့ရသည်ဖြစ်၍ ခုနစ်နှစ်သားအရွယ်တော်သို့ ရောက်လတ်သောအခါ တနေ့သင်္ဘ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် မှူးမတ်တို့ကို "အချင်းတို့....အသက်အရွယ် နုနယ်သော သူငယ်တို့သည် အဘယ် ကစားခြင်းမျိုးကို မြတ်နိုး နှစ်သက်ကြကုန်သနည်း"ဟု မေးတော်မူ၍ မှူးမတ်တို့က "အရှင်မင်းကြီး....အသက်အရွယ် နုနယ်သောသူငယ်တို့သည် ရေကစားခြင်းမျိုးကို မြတ်နိုးနှစ်သက်ကြပါကုန်သည်"ဟု လျှောက်ထားကြသောအခါ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် ရေကန်တူးသမားတို့ကို ဆင့်ခေါ်စည်းဝေးစေပြီးလျှင် မင်္ဂလာ ရေကန်တော်တူးရန် လျှောက်ကန်သင့်မြတ်သော အရပ်တို့ကို သတ်မှတ်ရွေးချယ်စေတော်မူ၏။

ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် အလောင်းတော်မင်းသား ကစားတော်မူရန် မင်္ဂလာရေကန်အရပ် သတ်မှတ်ရွေးချယ်သည်ကို ကောင်းစွာဆင်ခြင် သိမြင်လတ်၍ "အလောင်းတော်မင်းသားအား လူတို့တူးဖော်သည့်ရေကန်ကို သုံးဆောင်ခြင်းသည် အလျှင်းမင် မသင့်လျော်၊ နတ်တို့စီမံသည့် ရေကန်ကို သုံးဆောင်ခြင်းသည်သာ သင့်လျော်ပေ၏"ဟု ကြံစည်ပြီးလျှင် ဝိသုကြိုနတ်သားကို ခေါ်၍ "သွားပါချေ အမောင်ဝိသုကြို....အလောင်းတော်မင်းသား ကစားတော်မူရန် မြေအရပ်၌ နတ်ရေကန်တို့ကို ဖန်ဆင်းချေ"ဟု နှိုးစေလတ်သည်တွင် ဝိသုကြိုနတ်သားက

"အဘယ်သို့သော ရေကန်များ ဖြစ်စေတော်မူလိုသနည်း"တု မေးမြန်း၍ သိကြားမင်းက ပြန်ကြား ပြောဆိုလတ်သည်မှာ "အမောင် ဖန်ဆင်းရမည့် ရေကန်တို့သည် ရှုံ့ညွှန်ပယ်ရှား၍ ပတ္တမြား ပုလဲ သန္ဓာတို့ကို ဖြန့်ကြဲပြီးလျှင် ရတနာခုနှစ်ပါးဖြင့်ပြီးသော တံတိုင်းဝန်းပတ် ရံအပ်သော ရေကန်တို့ ဖြစ်စေရမည်၊ ရေကန်သို့ သက်ဆင်းသည့် စောင်းတန်းလှေကားတို့သည်လည်း ရွှေပျဉ်ချပ် ငွေပျဉ်ချပ် ပတ္တမြားပျဉ်ချပ်တို့ဖြင့် ခင်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပတ္တမြား လက်ကိုင်တန်း လက်ရန်းတိုင်တို့၏ အထွတ်အထိပ်၌ သန္ဓာအစွပ် အထွတ်တပ်အပ်သည် ဖြစ်စေရမည်၊ ထိုနတ်ရေကန် အတွင်း၌ အလောင်းတော်မင်းသား ရေကစားတော်မူရန် ငွေပလွင်ခင်းအပ်သော ရွှေလှေ, ရွှေပလွင်ခင်းအပ်သော ငွေလှေ, သန္ဓာပလွင်ခင်းအပ်သော ပတ္တမြားလှေ, ပတ္တမြားပလွင်ခင်းအပ်သော သန္ဓာလှေ, ရွှေရေပက်ခွက်, ငွေရေပက်ခွက်, ပတ္တမြားရေပက်ခွက်, သန္ဓာရေပက်ခွက်တို့နှင့်တကွ ဖန်ဆင်းခဲ့ရမည်၊ ထိုရေကန်များသည် ကြာမျိုးငါးပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းတင့်တယ်သော ရေကန်များ ဖြစ်စေရမည်" ဟူ၍ ညွှန်ကြားမိန့်ဆိုပေ၏။

ဝိသုကြံနတ်သားသည်လည်း ကော်ငင်းပါပြီဟု ဝန်ခံ၍ ထိုနေ့ညချင်း လူပြည့်သို့ ဆင်းပြီးလျှင် သုဒ္ဓါဒနမင်းကြီး ရာထားသတ်မှတ်အပ်သော မဂ်လာရေကန်အရပ်တို့၌ပင် သိကြားမင်းမှာကြားလိုက်သည့်အတိုင်း ရေကန်တို့ကို အပြည့်အစုံ ဖန်ဆင်းလေ၏။ ။(ဤ၌ ရှုံ့ညွှန်ကင်းသော ရေကန်အတွင်း၌ ကြာမျိုးငါးပါးတို့ အဘယ်သို့ ပေါက်ရောက် ပွင့်ဖူးကြသနည်းဟူ၍ မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား....ဝိသုကြံနတ်သားသည် ရှုံ့ညွှန်ကင်းသည့် ထိုရေကန်တို့အတွင်း ထိုထိုအရပ်တို့၌ ရွှေလှေငယ်, ငွေလှေငယ်, ပတ္တမြားလှေငယ်, သန္ဓာလှေငယ်တို့ကို ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် "ဤလှေငယ်တို့သည် ညွှန်ကျဲညွှန်ပြစ်တို့ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်စေကုန်သတည်း၊ ဤလှေငယ်တို့၌ ကြာမျိုးငါးပါးတို့လည်း ပွင့်ဖူးကြစေကုန်သတည်း"ဟူ၍ အဓိဋ္ဌာန်၏၊ ဤသို့ ဝိသုကြံနတ်သား ဖန်ဆင်းချက် အဓိဋ္ဌာန်ချက်အရ ကြာမျိုးငါးပါးတို့ ပွင့်ကြဖူးကြကုန်

၏)။ ။ထိုကြာရုံတို့မှ ကြာဝတ်မုံတို့သည် တိုက်ခတ် သွင်းဖြန့်အပ်သော လေပြေလေညှင်း လှိုင်းအိုတို့၏ အရှိန်အားလျော်စွာ ရေမျက်နှာပြင်၌ လွှမ်းဖုံးရွှေရှား သွားလာလျက် ရှိကုန်၏။ အဆင်းငါးသွယ် ဇာတ်နွယ်ငါးပါး ဝိတုန်းပျားတို့သည်လည်း တရုန်းရုန်းကွန့်မြူး၍ အထူးထူး ရင့်ရှလျက် ရှိကြကုန်၏။ ၅၂ ဆိုအပ်ပြီးသော အတိုင်း ဝိသုကြီ့နတ်သားသည် သိကြားမင်းမှာထားချက်နှင့်အညီ မဂ်လာရေကန်တို့ကို ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် နတ်ပြည်သို့ ပြန်လေ၏။

နံနက်မိုးသောက် ရောက်လတ်သောအခါ မျှားစွာသော လူအပေါင်းသည် အလွန် ဆန်းပြား ခမ်းနားကြီးကျယ် အံ့သြဖွယ်ကောင်းကုန်သော ထိုနတ်ရေကန်တို့ကို ဟာအံ့တသြ တွေ့မြင်ကြ၍ "ယောက်ျားမြင်ပ = အလောင်းတော်မင်းသား အတွက် သိကြားနတ်မင်းတို့ ဖန်ဆင်းအပ်သော ရေကန်တို့ ကောင်းဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ရှင်ကြည် ဝမ်းမြောက်စွာ သုခေါဒနမင်းကြီးထံသို့ သွားရောက်ကြ၍ ထိုအကြောင်းကို လျှောက်ထားကြကုန်၏။ သုခေါဒနမင်းကြီးသည်လည်း မျှားစွာသော လူအပေါင်း ခြံရံကာ ထိုအရပ်သို့ သွားရောက် ကြည့်ရှုလတ်သည်တွင် အလွန်ဆန်းပြား ခမ်းနားတင့်တယ် ကြီးကျယ် အံ့သြဖွယ်ကောင်းသော ထိုရေကန်တို့ကို မြင်ရလေလျှင် "ငါ့သားတော်၏ ဘုန်းတန်ခိုး အာနုဘော်ကြောင့် နတ်သိကြားတို့ ၅၂ ရေကန်တို့ကို ဖန်ဆင်းကြသည် ဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုအခါမှစ၍ အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် နတ်တို့၏ အသုံး အဆောင်မျိုးဖြစ်သော ထိုမဂ်လာရေကန်တို့၌ ရေကစားရန် ထွက်ကြတော်မူပေ၏။ ။(ဤစကားရပ်စုကား အဂုတ္တရုအဋ္ဌကထာ ဒုတိယအုပ်၊ စာမျက်နှာ ၁၂၄+၁၂၅၊ ဆဋ္ဌမူ၊ တိကနိပါတ၊ ၄-ဒေဝ-ဒူတဝဂ်၊ ၉ သုခုမာလသုတ်အဖွင့်မှ ထုတ်ဆောင်ပြအပ်သော စကားရပ်စုတို့တည်း။)

အလောင်းတော်မင်းသား စံမြန်းရန် နန်းပြာသာဒ်သုံးဆောင် ဆောက်လုပ်စေခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်မြတ် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့် ကြာမျိုးငါးပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းတင့်တယ်သော နတ်ရေ

ကန်တို့၌ ရေကစားတော်မူခြင်း, ကာသိကတိုင်းဖြစ် အသစ်စက်စက် အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ဝတ်လဲတော်တို့ကို ဝတ်ရုံဆင်မြန်းတော်မူခြင်း, နတ်ထီးဖြူ လူ့ထီးဖြူတို့ဖြင့် အပူအအေး မြွှမ္ဘန် ဆီးနှင်းပေါက်တို့ မကျရောက် မတွေ့ထိရအောင် အခါခပ်သိမ်း အဆောင်းအမိုးခံရခြင်း အစရှိသည့် အလွန်ကြီးကျယ်သော သုခချမ်းသာဖြင့် ကြီးပွါးတော်မူခဲ့ရ၍ အသက်တော် တဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် "ငါ၏သားတော်စံနေရန်ပြာသာဒ်တော်များကို ဆောက်လုပ်စေအုံ့"ဟု အကြံရှိ၍ နေပြည်တော်အတွင်းရှိ ဗိသုကာလက်သမား ပန်းရန် ပန်းပု ပန်းချီ အတတ်တို့၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင် ထင်ရှားကြကုန်သောသူတို့ကို ဆင့်ခေါ်စည်းဝေးစေပြီးလျှင် မဂ်လာနက္ခတ် ကောင်းမြတ်သောအချိန်၌ ပန်နက်တော် ချမှတ်ခြင်း အစရှိသော ပရိကံကိစ္စ အဝဝကို ပြီးပြေစေတော်မူ၍ သားတော် စံမြန်းရန် ဆောင်း,နွေ,မိုးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဥတုသုံးပါးတို့နှင့် သင့်လျော်လျောက်ပတ်သည့် ရမ္မရွေနန်းဆောင်, သုရမ္မရွေနန်းဆောင်, သုဘရွေနန်းဆောင် ဟူသော နန်းမပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့ကို စီရင်ဆောက်လုပ်စေတော်မူ၏။

ထိုနန်းပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် အလျား ၁၈နံ့ အမြင့် ၁၂ပေခွဲ ၁ တိုင်းအရှည်ပမာဏချင်း တူမျှကြကုန်၏၊ ဘုံအဆင့် ၁ဘုံခွဲ၁သာလျှင် ထူးခြားကြကုန်၏။

(ထိုနန်းပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့၏ အကြောင်းကို ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ဇာတ်အဋ္ဌကထာတို့၌ အကျယ်မဖွင့်ပြကုန်၊ တိကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ ဒေဝဒူတဝဂ် သုခုမာလသုတ်အဖွင့်၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ မာဂဏ္ဍိယသုတ်အဖွင့်၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ အဂါရိကသမ္ဘတ္တိအခေါ်းတို့၌ အကျယ်ဖွင့်ပြသဖြင့် ထိုကျမ်းတို့၌ ဖွင့်ပြသည်ကို ဤ၌ ပေါင်းစည်း ပြုဆိုပေအုံ့။)

(၁) ဆောင်းရာသီ၌ စံမြန်းတော်မူရန် ရမ္မနန်းပြာသာဒ်ဆောင်ကို ဆောက်လုပ် စီရင်အပ်၏။

(၂) နွေရာသီ၌ စံမြန်းတော်မူရန် သုရမ္ဘနန်းပြာသာဒ် ဆောင်ကို ဆောက်လုပ်စီရင်အပ်၏။

(၃) မိုးရာသီ၌ စံမြန်းတော်မူရန် သုဘနန်းပြာသာဒ် ဆောင်ကို ဆောက်လုပ်စီရင်အပ်၏။

(၁) ရမ္ဘ(ဆောင်းရာသီ) စံနန်းတော်

ရမ္ဘမည်သော နန်းပြာသာဒ်ဆောင်ကား ဘုံကိုးဆင့်ရှိ၏၊ ခန်းဖွင့် ဘုံဆင့်စသော အနေအထားတို့ကို နွေးသောဥတုကို ရယူနိုင်ရန်အတွက် ဘုံအဆင့် အထပ်တို့ကို နိမ့်နိမ့်တည်ဆောက်အပ်သည့်ပြင် ခြေသေ့ခံသော ပြွတင်းပေါက် လေသောက်တံခါး စသည်တို့ကိုလည်း အပြင်အပမှ ဆီးနှင်း လေညှင်း စသော အအေးဓာတ်တို့ မဝင်သာအောင် အလွန်ဝေ့စပ် လုံခြုံစွာစီရင်အပ်ကုန်၏၊ ထိုနန်းပြာသာဒ်တော်၏ နံရံ, သည်တိုင်, ယပ်ချပ်, အမိုး စသည်တို့၌ ပန်းချီဆေးရေးရုပ်တို့ကို ရေးခြယ်ကြသော ပန်းချီဆရာတို့သည်လည်း ပန်းချီရုပ်ကိုမြင်လျှင်ပင် အအေးဓာတ် ကြိမ်းပျောက်ရန် မီးတောက်မီးလျှံ အစရှိသော ပန်းချီရုပ်များကို ရေးသားကြရကုန်၏၊ သင့်ရာသင့်ရာ ထိုထိုနေရာတို့၌ နံ့သာဆိုင်း ပန်းဆိုင်း ဂုလဆိုင်းတို့ကိုလည်း ပြိုင်းရရှိင်း တွဲရရှဲ တပ်ဆွဲစီရင်၍ထားကုန်၏၊ ပြိုးပြိုးပြောင်ပြောင် လောင်ဘနန်းမှ တောက်ပသော အရောင်ရှိကြသည့် ရွှေကြယ် ငွေကြယ် ဝဇိရမြားကြယ်တို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်မွမ်းမံအပ်၍ အလွန်နူးညံ့သိမ်မွေ့လှက် ပူနွေးသောအင္ဂေါဥတုကို ပေးစွမ်းနိုင်သည့် သကလတ်ပိုးမှန် ဗီတာန်မှက်နှာကြက်တို့ကို ဖွဲ့ယှက်အပ်သည့်ပြင် ရွှေဖြင့်ဝန်းရံ မွမ်းမံ ခြယ်လှယ်အပ်သည့် သကလတ်ကန့်လန့်ကာ ကြာခြည်လွှာတို့ကိုလည်း နေရာအားလျော်စွာ ဆီးကာဝန်းရံ၍ ထားကုန်၏၊ နွားညှိုးပျောင်းအိ၍ အထိအတွေ့ သိမ်မွေ့လှစွာသော သကလတ်ကမ္ဗလာဆောင်းတို့ကိုလည်း ခင်းထားအပ်ကုန်၏၊ ဟေမန္တဥတု ဆောင်းရတု အနိုက် ရာသီအလိုက် ဝတ်ဆင်ရန်ရှိသည့်တော်မူရန် ကမ္ဗလာသကလတ်

ဝတ်လဲတော်တို့ကိုလည်း အသင့်စီရင်ထားကြကုန်၏၊ ပူစပ်သော အရသာနှင့်ယှဉ်သည့် သိမ်မွေ့သော ခဲဘွယ်ဘောဇဉ် ရာသီစာ အားဟာရတို့ကိုလည်း ကောင်းစွာစီရင်လျက်ထားကုန်၏၊ လေသာပြူတင်းပေါက်တို့ကိုလည်း အနွေးဥတုကို ရယူစေရန် အတွက် နွေအခါဖွင့်၍ ညဉ့်အခါ၌ ပိတ်ဆို့ထားရကုန်၏။

(၂) သုရမ္ဘ (နွေရာသီ) စံနန်းတော်

သုရမ္ဘမည်သော နန်းပြာသာဒ်ဆောင်ကား ဘုံ(အထပ်) ၎င်း ဆင့်ရှိ၏၊ ခန်းဖွင့် ဘုံဆင့်စသော အနေအထားတို့ကို အေးသော အဋ္ဌေဥတုကို ရယူနိုင်ရန်အတွက် ဘုံအဆင့် (အထပ်) တို့ကို မြင့်စွာ ခန်းဖွင့် လေသာပြူတင်း စသည်တို့ကို ကျယ်ဝန်းစွာ စီရင်အပ်ကုန်၏၊တံခါးမ(= ဝင်တံခါး)လေသာပြူတင်းတို့ကို အပြင်မှ လေပြေလေညှင်း အအေးဓာတ်တို့ကို လိုသလောက် ရနိုင်ရန် အလွန်ကြီး မစေ့စပ်စေပဲ အချို့တံခါးရွက်တို့ကို နန်းပေါက် ဖောက်၍ဌင်း အချို့တံခါးရွက်တို့ကို ဇာ (သံဇာ ရွှေဇာ ငွေဇာ) ဘပ်၍ဌင်း စီရင်ကြကုန်၏၊ ထိုနန်းပြာသာဒ်တော်၏ နံရံ, သည်တိုင်,အမိုးစသည်တို့၌ ပန်းချီဆေးရေးရုပ်တို့ကိုလည်း ပန်းချီရုပ်ကို မြင်လျှင်ပင် အပူအပန်းပြေပျောက်ရန် ကြာညှို ကြာပဒုမာ ကြာပုဏ္ဏရိက်တို့ကို ရေးခြယ်ကြရကုန်၏၊ လေသာပြူတင်းပေါက် အနီးတို့၌ အိုးအသစ်စက်စက်တို့ကို တည်ထားပြီးလျှင် ရေအပြည့် ထည့်ကာ ကြာညှို ကြာနီ ကြာဖြူ သတပတ်ကြာ အစရှိသော ရေပေါက်ပန်းသစ်ပင်မျိုးတို့ကို စိုက်ထိုးလျက်ထားကုန်၏၊ ထိုထို သင့်လျော်ရာ နေရာတို့၌ မိုးဥတုတွင် မိုးရွာစဉ်ကာလကဲ့သို့ စိမ်းလန်းစိုပြေအောင် ထိုမှ ဤမှ ရေအယဉ်တို့ ဖြာ၍ထွက်အောင် ရေစက်ရေပန်း ယန္တရားတို့ကိုလည်း တပ်ဆင်၍ ထားကုန်၏၊ ပြာသာဒ်၏အတွင်း ထိုထိုနေရာတို့၌ နံ့သာညွှန် အပြည့်သည့်ကာ ပန်းအိုး ရေစည်ပိုင်းတို့ကို တည်ထားပြီးလျှင် အဆင်းဝါးပါး ရှိသော ကြာပန်းတို့ကို စိုက်ပျိုး၍လည်း ထားကြကုန်၏၊ ထိုပြင် အလွန်နူးညံ့သိမ်မွေ့လျက် ဟားချမ်းသော အဋ္ဌေဥတုကို ပေးစွမ်း

နိုင်သော ရထည်းမျိုးမှန် ဗိတာန်မျက်နှာကြက်တို့ကိုလည်း ဆင့်လျော်ရာနေရာထက်၌ ဖွဲ့ယှက်တပ်ဆင်၍ထားကုန်၏၊ လှပဆန်းကြယ်စွာ ခြယ်လှယ်မွမ်းမံအပ်ကုန်သော ရွှေထရံအကာတို့နှင့် ပါးလွှာနူးညံ့သော တင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာတို့ကိုလည်း, အေးမြသည့် အရှေ့ဥတုကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် ဘွဲ့ဖြူအခင်းတို့ကိုလည်း ကာရံခင်းကျင်းအပ်ကုန်၏၊ ဂိမ္ဗုန္ဓဥတု နွေရတုအခိုက် ရာသီအလိုက် ဝတ်ဆင်ခြိုရုံတော်မှုရန် ပုဆိုးဗဟု။ ဘွဲ့ဖြူပါးလွှာ ဝတ်လဲဝတ်စုံ အခြိုအရုံတို့ကိုလည်း အရုံသင့် စီရင်လျက် ထားကုန်၏၊ ချိုမြိန်အေးမြသော သီတဝိရိယဂုဏ်ရှိသည့် အစာအာဟာရတို့ကိုလည်း ကောင်းစွာ စီရင်လျက်ထားကုန်၏။

ပြာသာဒ်၏ အမိုးအပေါ်တို့၌ နတ်ခွဲဖြစ်သည့် တူရိယာငါးမျိုး အသံကို လွှမ်းမိုးလွန်သာအောင် သာယာပြုမ့ည်ောင်း နာဖွယ်ကောင်းသည့် အသံထွက်ကုန်သော ရွှေချူဆည်းလည်း ကွန်ချာတို့ကိုလည်း ကောင်းစွာတပ်ဆင်၍ ထားကုန်၏။

ထိုသုရမ္ဘပြာသာဒ်ဆောင်၌ အလွန် သိမ်မွေ့ သေးငယ်သော အပေါက်ရှိကုန်သော ရွှေပြားမျက်နှာကြက်တို့ကို ဖွဲ့ယှက်ဆွဲဆင်လျက် ထိုရွှေပြား မျက်နှာကြက်တို့၏ အထက်၌ ပြာသာဒ်၏ အရပ်လေးမျက်နှာရှိ (ဖော်ပြလတ္တံသော) ရေကန်တို့မှ ကွန်ရက်ယန္တရား ရေငင်စက်များဖြင့် ရေကိုမောင်းနှင် တင်၍ပေးသော အခါ ထိုရေတို့သည် ရွှေပြား မျက်နှာကြက်တို့၏ သိမ်မွေ့သော အပေါက်တို့မှ မိုးရေပေါက်ပမာ မိုးရွာသွန်းသည့် အခါကဲ့သို့ ရေပေါက်တို့သည် ကျလာစီးဆင်းကုန်၏။

ရွှေပြား မျက်နှာကြက်တို့၏အထက်၌ ခြောက်သွေ့သော ကျွဲရေပြားတို့ကို ဖြန့်လွှားအုပ်မိုး၍ထားပြီးလျှင် ယန္တရားစက်တို့ဖြင့် ကျောက်စရစ်ခဲတို့ကို အမိုးပေါ်ရောက်အောင် တင်ပြီးလျှင် ထိုမှတဆင့် ကျွဲရေပြားတို့အပေါ်၌ ပစ်မြောက်ကြရကုန်၏၊ ထိုကျောက်စရစ်ခဲတို့ ကျလာသောအသံတို့သည် မိုးဥတုအခါ မိုးထစ်ချုန်းသံနှင့် တူကုန်၏။

အလောင်းတော်မင်းသားအတွက် တရားရှစ်လုံးသော ရွှေအိုး ငွေအိုးတို့၌ နံ့သာရေအပြည့်ထည့်ပြီးလျှင် ကြာညိုပန်းဇာကွန်ရက်တို့ကိုပြု၍ အိပ်စက်ရာနေရာတော်ကို ဝန်းရံ၍ထားကုန်၏၊ အေးမြခန့်မ်းကြည်သောဥတုကို ရယူနိုင်စေရန် ရေလောင်းကြေးဖျဉ်းအိုးကြီးတို့၌ နံ့သာညွှန်ပျောင်း အပြည့်လောင်း၍ ကြာညို, ကြာနီ, ကြာဖြူတို့ကို စိုက်ပျိုး၍ ထိုထိုအရပ်၌ ထားကြကုန်၏၊ ထိုကြာပင်တို့သည် နေရောင်ဖြင့် ပွင့်ကြကုန်၏၊ အထူးထူးသော ပျားပိတုန်းအပေါင်းတို့သည် ပြာသာဒ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ကြကာ ထိုကြာပွင့်တို့၌ ဝတ်ရည်အရသာကို စုတ်ယူကြကာ လူးလာပျံသန်းလျက်ရှိကုန်၏၊ သို့ရကား အလောင်းတော်မင်းသား၏ နွေရာသီစံမြန်းရန် စီမံဆောက်လုပ်အပ်သော ထိုသုရမ္ဘ ပြာသာဒ်ဆောင်သည် အလွန်မွေးကြိုင် အမြိုတမ်းလှိုင်လျက်ရှိပေ၏။ ထိုနွေရာသီစံနန်းတော်၏ တံခါးမ (=ဝင်တံခါး) လေသာနန်းတံခါးတို့ကို (အအေးဝတ်ဥတုရွှေရစေရန်) နေ့အခါ၌ ပိတ်၍ ညဉ့်အခါ၌ ဖွင့်၍ထားရကုန်၏။

ဤနွေရာသီစံနန်းတော်၌ပင် နောက်အခါ၌ အလောင်းတော် သုမြတ် စံနေတော်မူ၍ ရေကစားချိန်ကျရောက်သောအခါ ရှေးကဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ကျွဲရေပြားပေါ်၌ ကျောက်စရစ်ခဲတို့ကို ပစ်လွှင့်၍ မိုးချုန်းသည့်အသံကဲ့သို့ ဖြစ်စေပြီးလျှင် ယန္တရားရေစက်တို့ဖြင့် ရွှေမျက်နှာကြက်ပေါ်သို့ ရေတင်၍ပေးကြသဖြင့် ရွှေမျက်နှာကြက်ဇာပေါက်တို့မှ တဖြောက်ဖြောက်ယိုကျသော ရေပေါက်တို့သည် မိုးရွာသွန်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ အလောင်းတော် သုမြတ်သည် ညှိုသော အစတ်အရုံတို့ကို ဝတ်ရုံတော်မူ၍ ညှိုသော အဆင်တန်းဆာကို ဆင်မြန်းတော်မူပြီးလျှင် ညှိုသော အဝတ်တန်းဆာ နံ့သာတို့ကို ဝတ်ရုံဆင်မြန်း လိမ်းကျံကြသည့် ရံရွှေတော်ပေါင်းလေးသောင်းတို့ခြီရံကာ နေ့အဖို့ ရေကစားတော်မူ၍ အေးမြသော ဥတုချမ်းသာကို ခံစားတော်မူပေ၏။

ထိုသုရမ္ဘ (နွေရာသီ) စံနန်းတော်၏ အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ ကြာမျိုးငါးပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော အညစ်အကြေး ကင်းပ၍

မြရတနာအသွင် ကြည်လင်စိမ်းလဲ့ အေးမြသန့်စင်သည့်ရေတို့ဖြင့် ပြည့်သော ရေကန်လေးလုံးတို့ကိုလည်း ဖန်တီးစီရင်၍ ထားကုန်၏၊ စံနန်းတော်၏ အရှေ့မျက်နှာ ရေကန်မှ ပုံတက်လာကြကုန်သော ဟသ်ာ ဝမ်းဘဲ စက္ကဝါက် အစရှိသည့် အဆင်းအရောင် အမျိုးမျိုးရှိကြသော ရေသား ရေငှက်အပေါင်းတို့သည် ငြိမ့်ညောင်းသံသာ တစာစာကျူးရင့်ကုန်လျက် စံနန်းတော်အထက် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ပျံသန်း၍ စံနန်းတော်၏ အနောက်မျက်နှာ ရေကန်သို့ သက်ဆင်းနားပျော်ကြကုန်၏၊ ထို့အတူ အနောက်မျက်နှာ ရေကန်မှသည် အရှေ့မျက်နှာ ရေကန်သို့ဝင်း, မြောက်မျက်နှာ ရေကန်မှသည် တောင်မျက်နှာ ရေကန်သို့ဝင်း, တောင်မျက်နှာ ရေကန်မှသည် မြောက်မျက်နှာ ရေကန်သို့ဝင်း ပျံသန်းကူးသွားကြကုန်ရကား ထိုနေ့ရာသီ စံနန်းတော်၌ နေ့ကာလပင် ဖြစ်လင့်ကစား မိုးရာသီကာလအတူ သာယာလှပေ၏။

(၃) သုဘ (မိုးရာသီ) စံနန်းတော်

သုဘမည်သော (မိုးရာသီ) စံနန်းပြာသာဒ်တော်ကား ဘုံ (အထပ်) ခုနစ်ဆင့်ရှိ၏၊ ခန်းဖွင့် ဘုံဆင့် စသော အနေအထားတို့ကို အပူအအေး ဥတုနှစ်မျိုးလုံးရယူနိုင်ရန် မနှိမ့်လွန်း မမြင့်လွန်း မကျယ်လွန်း မကျဉ်းလွန်းစေပဲ အလယ်အလတ် စီရင်အပ်ကုန်၏၊ တံခါးမ (= ဝင်တံခါး) လေသာနန်းပြူတင်းတို့မှာလည်း ဥတုနှစ်ပါးနှင့် သင့်တင့်ညီညွတ်အောင် အချို့ကို စေ့စေ့စပ်စပ် ပျဉ်ချပ် တံခါးရွက်တပ်၍ဝင်း, အချို့အချို့ကို နန်းပေါက်တံခါးရွက် ဇာပေါက်တံခါးရွက်တပ်၍ဝင်း စီရင်အပ်ကုန်၏၊ ပန်းချီဆေးရေးရုပ်များကိုလည်း အချို့နေရာ၌ မီးတောက်မီးလျှံနှင့်စပ်သော ရုပ်ပုံ, အချို့နေရာ၌ ရေကန်ရေအိုင်နှင့်စပ်သော ရုပ်ပုံတို့ဖြင့် ရေးသားပြုလုပ်အပ်ကုန်၏၊ အဝတ်အရုံ အခင်း အစရှိသည်တို့ကိုလည်း ဥတုနှစ်ပါးနှင့် လိုက်လျောညီညွတ်အောင် ရှေးစံနန်းတော်နှစ်ဆောင်၌ ပြအပ်ပြီးသည့် အဝတ်အရုံ အခင်း နှစ်မျိုးစုံ ရောယှက်၍ ပြုလုပ်စီရင်ထားကုန်၏၊ အချို့သောတံခါးတို့ကို နွေအခါ ဖွင့်၍ ညဉ့်အခါ ပိတ်၍ထားကြကုန်၏၊ အချို့သော တံခါးတို့ကို

နေ့အခါပိတ်ခ်ိန် ညဉ့်အခါ ဖွင့်ချိန်ထားကြကုန်၏။ (ဤမိုးရာသီ စံနန်းတော်၏ ပြည့်စုံတင့်တယ်ပုံတို့သည် ဆောင်းရာသီ စံနန်းတော်, နွေရာသီစံနန်းတော်တို့၏ တင့်တယ်ပြည့်စုံပုံနှင့်တူကုန်၏။)

လေးတော်တင်ခက်း

အလောင်းဖတ်ခင်းသား လေးအတတ်ကို မြတော်မူခြင်း

ဤသို့ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးသည် သားတော်စံမြန်းရန် အလို့ငှါ မင်းဆက်တကာတို့ မစံရဘူးသေးသည့် ကြီးကျယ်ခမ်းနား ဆန်းပြား တင့်တယ်ကုန်သော စံနန်းတော်သုံးဆောင်တို့ကို ဆောက်လုပ် စီရင်စေတော်မူပြီးသော အခါ "ငါ၏ သားတော်သည် ဆယ့်မြောက်နှစ်မြောက် အရွယ်သို့ရောက်လေပြီ၊ ငါ့သားတော်အား ထီးဖြူစိုက်ဆောက် မင်းအဖြစ်သို့ မြှောက်ပြီးလျှင် မင်းစည်းစိမ်အသရေ ခံစားရှိနေသည်ကို ငါကြည့်ရှုပေတော့အုံ့"ဟု၍ ကြိုစည်ပြီးလျှင် ဆွေတော်ရှစ်သောင်း သာကိုဝင်မင်းအပေါင်းတို့ထံသို့ "သာကိုဝင်မင်းအပေါင်းတို့.... ငါ၏သားတော်သည် ယခုအခါ အရွယ်တော်မြောက် တဆယ့်မြောက်နှစ်သို့ ရောက်ခဲ့လေပြီ၊ ထို ငါ့သားတော်ကို မင်းအဖြစ်ခ်ီ တည်စေတော့အုံ့၊အလုံးစုံသော သာကိုဝင်မင်းတို့သည် မိမိ မိမိ၏ နန်းအိမ်တို့ခ်ီ အရွယ်သို့ရောက်ပြီးသော သမီးကညာတို့ကို ငါ၏ စံနန်းတော်သို့အရောက် ပို့ဆောင်ဆက်သကြကုန်လော့" ဟု၍ သဝဏ်လွှာအသီးသီးကို ပေးပို့တော်မူလေ၏။

သာကိုဝင်မင်းအပေါင်းတို့သည် သဝဏ်လွှာပါသတင်းစကားကို ကြားသိကြသောအခါ "သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ပညာမဖက် သက်သက်အားဖြင့် ကြည့်ကောင်းရှုသာ ရုပ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသူသာ ဖြစ်ချေသည်၊ အတတ်ပညာ တစုံတရာကိုမျှ မတတ်သဖြင့် သားမယားတို့အား ကျွေးမွေးထိန်းသိမ်းရန်တာဝန်ကို ကျေပြန်ပြည့်စုံအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ သို့ရကား ငါတို့သည် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး တောင်းဆိုသည့်အတိုင်း သမီးတော်

များကို မပေးနိုင်ကုန်"ဟု၍ ရှုတ်ချ ငြင်းဆန်သော စကားကို ပြန်ကြား ပြောဆိုလိုက်ကြကုန်၏။

(ဤစကားအစဉ်သည် ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ, အဂုံတ္တရအဋ္ဌကထာနှင့် ဇာတိနာလက်ံာရဋ္ဌိကာတို့၌ ဖွင့်ဆိုသော စကားအစဉ်ဖြစ်သည်၊ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ နိဒါန်း ဗုဒ္ဓဝင်ခက်ား၌ကား အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ပြာသာဒ်သုံးဆောင်ထက်၌ အဂ္ဂမဟေသီ ယသောဓရာဒေဝီ အမှူးရှိသော မောင်းမနန်းသူအပေါင်း လေးဓသောင်းသော ရံရွှေတို့နှင့် စံနေတော်မူသောအခါသို့ တိုင်ရောက်မှ သာကီဝင်မင်းတို့၏ အစည်းအဝေးတခု၌ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကို ဆွေတော်မျိုးတော်တို့က ရှုတ်ချဝေဘန်သော စကားတရပ်အနေဖြင့်သာ လာရှိ၏။)

သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးသည် သမီးကညာတို့၏အရှင်သာကီဝင်မင်းတို့ ပြန်ကြားသော ထိုစကားကို ကြားသိတော်မူလေလျှင် သားဇတော် အလောင်းမင်းသားထံသို့ သွား၍ ထိုအကြောင်းကို မိန့်ကြားပြောဆိုသည်တွင် အလောင်းတော်မင်းသားက "ခမည်းတော်မင်းကြီး....အကျွန်ုပ်မှာ အတတ်ပညာသင်ကြားဖွယ်မလိုပါ၊ ယခုအခါ မဟာဆွေတော်မျိုးတော်တို့အား မည်သည့်အတတ်ကို ပြစေလိုပါသနည်း၊ မည်သည့်အတတ်ကို ပြသင့်ပါသနည်း"ဟု မေးမြန်း၍ "ချစ်သား....ယခုအခါ မဟာဆွေတော်မျိုးတော်တို့အား ပိုလ်တထောင်တင် လေးအတတ်ကို ပြသင့်ပေ၏"ဟု ဆိုပေသော် "ခမည်းတော်မင်းကြီး····သို့တပြီးကား ဤနေ့မှ နောက် ခုနစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ လေးအတတ်ကို အကျွန်ုပ် ပြပါအုံ၊လေးအတတ်ကိုပြသမည့်အကြောင်း ရွှေမြို့တော်အတွင်း၌ စည်လည်စေတော်မူပါလော့"ဟု လျှောက်သဖြင့် ခမည်းတော်မင်းတရားကြီးသည် ကပိလဝတ်နေပြည်တော်အလုံး၌ အနှံ့အပြားကြားသိကြအောင် စည်လည်စေတော်မူ၏။

(သဟဿထာမနေ-ဟူသော ပါဠိတော်အတွက် ယောဂျားဗိုလ်ခြေတထောင် တင်ရ ချရသော လေးဟူ၍လည်း (အဂုံတ္တရ တိကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ, ၎င်းဋီကာ, ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာတို့နှင့်အညီ) အနက်ပေးသင့်ကြောင်းကိုရှင်း၊ "ချိန်ဝန်ကို ဆိုသည်ဖြစ်မူကား ချိန်ဝန်တထောင်ကို

နိုင်သောလေးကို သဟဿထာမခန္ဓ ဆိုသည် ဖြစ်တန်ရာ၏"ဟူ၍ရှင်း သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း ပဌမအုပ် စာမျက်နှာ (၃၃)၌ အကျယ်လာ သည်၊ အလိုရှိမူ ထိုကျမ်း၌ ကြည့်ရှုရာ၏။

တပိုလ်လျှင်·လေးကျပ်သားရှိ၏၊ ပိုလ်တထောင် =ကျပ်လေးထောင် =ပိဿာလေးဆယ် အချိန်စီးသော အလေးသံခဲကို လေးညှို=လေး ကြိုး၏အလယ်၌ ဖွဲ့ချည်၍ လေးကိုင်းကို တုတ်လျှို၍ထမ်းသော် အလေး မြေမှ ကြွသည်နှင့် လေးညှို=လေးကြိုးလည်း မြားပစ်ရာဌာနသို့ရောက် ၍ တင်ပြီးဖြစ်လေ၏၊ ထိုလေးမျိုးကို ပိုလ်တထောင်တင်လေးဟု ခေါ် သည်ဟူသော အဆိုအမိန့်သည်·အလယ်အလတ်ကျလှပေ၏၊ထို့ကြောင့် ဤကျမ်း၌ ထိုအတိုင်း ရေးသားခဲ့သည်။

လေးအရာ၌· လာရှိသော ဒဠ္ဍမနု=သန်မာလှသည့် -ဆရာကိုင် လေးကို ဖွင့်ဆိုသော သံယုတ်အဋ္ဌကထာ ဋီကာစသည်တို့၏ အလို အားဖြင့် "တဘာရ=ချိန်ဝန်တခုလျှင် ပိုလ်နှစ်ထောင်ရှိသည်၊ ထိုသည့် ပိုလ်နှစ်ထောင် (ကျပ်ချိန်ရှစ်ထောင်=ပိဿာချိန် ရှစ်ဆယ်)ချိန်ဝန် တခုစီးသော အလေးသံခဲ ကြေးခဲကို လေးညှို=လေးကြိုး၏အလယ်၌ ဖွဲ့ချည်၍ လေးကိုင်းကို တုတ်လျှို၍ထမ်းသော် အလေးမြေမှ ကြွသည် နှင့် လေးညှို=လေးကြိုးသည် မြားအရှည်ပမာဏ မြားပစ်ရာဌာနသို့ ရောက်၍ တင်ပြီးဖြစ်လေ၏၊ ထိုလေးကို ဒဠ္ဍမနု=သန်မာလှသည့် (ဆရာကိုင်) လေးခေါ်ကြောင်း"ဖွင့်ဆိုသဖြင့် ထိုအတိုင်းသော်လည်း မှတ်ယူရာ၏။

သရသဒ္ဒ၊ အက္ခရာနှင့်၊ ဝါလဝေဓိ၊ လေးထွေရှိသည်၊ သရိတပိုင်း၊ သက်တင်ကိုင်းနှင့်၊ ကွန်လိုင်းကိုးထွာ၊ ညှို့သန္ဓာတွင်၊ တဘာရရှည့်၊ ပိုလ် ထောင်ပြည့်တည့်၊ ရောင်ခြည့်အစုတ်၊ လှည့်ရစ်ပြုတ်က၊ ရှစ်ဥသာ၊ သုန္ဒရနှင့်၊ သီတာ့တသွန်၊ သားသားကွန်ရ၊ မြားမွန်ပတ်ဝုတ်၊ ပြာသာဒ် ထုတ်လျက်၊ တမုတ်ရစ်သိုင်း၊ တံတိုင်းရံကာ၊ တတန်လာသော်၊ တဌာ ကာကန်၊ တုံ့ပြန်ဘီလာ၊ အစုံပြာသည်၊ ပဒုံမာချပ်၊ မုံအာထပ်သို့၊ မဏ္ဍပ် တင့်ဆန်း၊ မြားမိုးပန်းနှင့်၊ စောင်းတန်းတန်ကူ၊ စီမံပြုသား၊တခုအခံ၊တခု ပုံ့လျက်၊ နဘံနဘော၊ အလှ်ဝေမျှ၊ စံရွှေနိုတုံ့၊ ရန်မျိုးလုံ့သည်၊ ဓနုံဒဠ္ဍ၊ ဓနုဂ္ဂဟ၊မုချဘွဲ့နှင်၊ဆယ်နှစ်အင်တည့်၊သရဘင်ဇောတ်၊ တသွင်မှတ်လျက်၊ ဒ္ဒီသဟာသ်ဆောင်၊ ပိုလ်နှစ်ထောင်ကို၊ ခေါင်ခေါင်ခိုင်ကျန်း၊ ပြိုင်မ နှန်းလိမ်။ (စန္ဒကိန္နရီပျို၊ ပိုဒ်ရေ ဂ၃-မ)

အမှန်တွက်စစ်၊ ဆယ့်နှစ်နှစ်လုံး၊ သင်ထုံးကိစ္စ၊ တသီပွတည့်၊ ဒဠေနု၊ မည်ပြုပြုဌာန်း၊ ခိုင်ကျန်းခက်မာ၊ လှ,ရှာခေါ်ချေး၊ ငါးရွေးတပ်၊ ဆယ့်ခြောက်ပဲမှု၊ မှတ်ယူစာစ်ကျပ်၊ လေးဟျပ်တပိုလ်၊ ယင်းပိုလ်တထောင်၊ တင်ဆောင်ပိုက်ကွေး၊ ဆရာ့လေးပြင့်၊ မြားရေးကြီးငယ်၊ လေးသွယ်, ဆယ့်နှစ်၊ ဆွဲငင်ပစ်သား၊ မုန်ယစ်ပေါက်ထီး၊ ငါးစီးအားအန်၊ ယောကျ်ားလွန်တို့၊ လျင်မြန်လျှပ်လျှပ်၊ မုံးတလျှပ်ခ၊ ထပ်ထပ်စင်လျက်၊ ခုနှစ်ချက်နှင့်၊ ရှစ်ချက်မြားရေး၊ လက်မထွေးသို့။ (မဃဒေဝလင်္ကာသစ်၊ ပိုဒ်ရေ ၄၄၆-မှ)

စည်လည်စေတော်မူပြီး၍ လားမတော် အလောင်းမင်းသား လေးအတတ်ကို ပြဘို့ရန် နေရာနှင့်တကွ မှူးတော်မတ်တော် မောင်းမမိသံ ခြေရံသင်းပင်း မင်းမှူထမ်းများ စစ်သည်တော်များ မဟာဆွေတော် မျိုးတော်များ ကြည့်ရှုရန် နေရာ အခမ်းအနားစသည်တို့ကို ပြည့်စုံစွာ စီရင်ထားရှိ၍ ခုနှစ်ရက်မြောက် အချိန်စေ့ရောက်သဖြင့် နေရာအသီးသီးတို့၌ မင်းနှင့်တကွ မှူးမတ် ပရိသတ် ဗိုလ်ပုံတို့ စုံညီစည်းဝေးမိသောအခါ အလောင်းတော် မြတ် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် မင်းချင်းယောကျ်ားတို့ ဆက်သအပ်သော ဗိုလ်ခြေတထောင် တင်ရ ချရသော လေး (တနည်း-ဗိုလ်ဝန် အချိန်တထောင်၊ တနည်း-ဗိုလ်ဝန်အချိန်နှစ်ထောင်ဖြင့် တင်ရသောလေး)ကို ရတနာပလ္လင်ထက်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ (တင်ပလ္လင်ခွေ) နေတော်မူရင်းကပင် လေးညှို = လေးကြိုးကို ခြေမတချောင်းဖြင့် ရစ်ပတ်ဆွဲငင်၍ တင်တော်မူပြီးလျှင် လက်ဝဲလက်တော်ဖြင့် လေးကိုင်း = လေးပျဉ်းကို ကိုင်တော်မူ၍ လက်ျာလက်တော်ဖြင့် လေးညှို = လေးကြိုးကို ဆွဲငင်ညှိသဖြင့် တဒင်ဒင် တဒိန်းဒိန်း မြည်ဟိန်းသောအသံသည် အလွန်လျှင် ပြင်းထန်လတ်ရကား ကဝိလဝက်ပြည်အလုံး ခြိမ့်အုန်းပွဲတင်လျက် ကောင်းကင်သို့ ပုံတက်လွင့်မြောက်တော့မည်ကဲ့သို့ ရှိချေ၏။

ထိုအခါ "ဤအသံကား အဘယ်အသံနည်း" ဟု အချို့လူများ ပြောကြား မေးမြန်းကြသည်ကို "မိုးထစ်ချုန်းသော အသံတည်း" ဟု အချို့လူများက ဖြေကြား ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ထိုအခါ အချို့ား

လူများက "အမောင်တို့ မသိကြပါဘူး၊ ဤအသံကား မိုးထစ်ချုန်းသောအသံမဟုတ်၊ ရုပ်ဆင်းအင်္ဂါ တင့်တယ်စွာလျက် ကိုယ်မှာပြိုးပြက် အရောင်တွက်သော သကျတို့ထားသိန္ဓတ္ထမင်းသား၏ ဗိုလ်ခြေတထောင်ဝင် (တနည်း-ပိုလ်ချိန်နှစ်ထောင်ဝင်) လေးတော်ကိုတင်ပြီးလျှင် လေးကြိုး = လေးညှိုကို ညှိခတ်သည့်အတွက် ပေါ်ထွက်လာသော အသံဖြစ်သည်"ဟု ဆိုကြကုန်၏။

သာကီဝင်မင်းအပေါင်း ရှစ်သောင်းကုန်သော မဟာဆွေတော် မျိုးတော်တို့သည် အလောင်းတော်မြတ် လေးညှိ = လေးကြိုးကို ညှိခတ်၍ပြလျှင်ပင် အလွန်အားရနှစ်သက်သော စိတ်နှလုံးရှိကြလေကုန်၏။

မြားရေးယမ် ၁၂-ပါးကို ဖြတောက်မှုမြင်း

အလောင်းတော်မြတ် ဗောဓိသတ်သည် ကပိလဝတ်ပြည်တော်တွင် အလွန်လျှင် ကျော်စောကုန်သော အက္ခဏဝေဓီ, ဝါလဝေဓီ, သရဝေဓီ, သဒ္ဒဝေဓီ အမည်ရှိကြသော လေးဆရာကြီးတို့ကို ခေါ်စေ၍ မင်းရင်ပြင်၌ စည်းဝေးစေပြီးလတ်သော် ကိုယ်တော်မြတ်မှကား (စတ္တာလီသနိပါတ် သရဘင်္ဂဇာတ်တော်လာ အလောင်းတော်ဘဝ ဇောတိပါလလုလင် ဖြစ်စဉ်တုန်းက ကဲ့သို့ပင်) ပဏ္ဍာမြားပြောက်ဖြင့်ပြီးသော ချပ်မိန်ညို မျဉ်းတိုမျဉ်းရှည် စသည်တို့ကို ဝတ်၍ နဝရတ်ကိုးသွယ် စီခြယ်အမ်းသော သင်းကျစ်မကိုင်ကို ဦးခေါင်းတော်၌စွပ်လျက် တခဲနက် ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့်ပြီးသော ခါးကြိုးကိုပန်း၍ လခြမ်းသဏ္ဌာန်ရှိသော သားချိုလေးဝယ် သန္ဓာအသွေးရှိသော ညှို (ကြိုး) ဖြင့် ဖွဲ့လျက် မြှားဆင်းရှိသော တောင့်(မြားပုံးမြားကျည်တောက်)ကိုလွယ်ပြီးလျှင် မြှေကြီးကို ခွဲ၍ထွက်သော နဂါးလုလင်ကဲ့သို့ရင်း, စစ်သဘင်ကျင်းပရာသို့ထွက်သော သိကြားမင်းကဲ့သို့ရင်း ပရိသတ်လေးပါးအလယ်၌ တင့်တယ်စွာ ရပ်တော်မူပြီးလျှင် ရှေးယခင်ဖော်ပြုရာပါ လေးဆရာကြီး(၄)မျိုးတို့ကို လေးထောင့်ကန်ပမာ အထောင့်လေးမျက်နှာအရပ်က နေစေပြီးသော် မြားကမ်းသူ(= မြားပေး

သ)နှင့်တကွ သုံးသောင်း သုံးသောင်းစီသော မြားတို့ကို အသီးသီးအပ်၍ ကိုယ်တော်မြတ်မှကား ဝဇိရစိန်စည်းသွားတပ်သော မြားကို စွဲကိုင်တော်မူကာ ထိုလေးဆရာကြီးတို့ကို တည်ကြည်တည်တည်း တပြိုင်နက်တည်း ငါ့ကို ပစ်ကြကုန်ဟု ဆိုတော်မူ၏။

(၁) လေးဆရာကြီးတို့က "အရှင်သား····အကျွန်ုပ်တို့ကား လျှပ်တပြက်တွင် အချက်များစွာ မှန်အောင်ပစ်နိုင်သော(=အကွဏဝေဓိ) လေးဆရာကြီးများ,ခါးရမ်းသီးစသော အမှတ်ဖြင့် သားမြီး မွေးမျှင်ကိုလျက် ထက်ဝက်ဗဟို ဖောက်ထွင်းအောင် ပစ်ခွင်းနိုင်သော(=ဝါလဝေဓိ)လေးဆရာကြီးများ,ရွှေပစ်လိုက်သောမြားကို နောက်မြားဖြင့် မှန်အောင်ပစ်နိုင်သော(=သရ-ဝေဓိ) လေးဆရာကြီးများ,မျက်စိဖြင့် မကြည့်မရှုရပဲ အသံကို နားထောင်၍ မှန်အောင်ပစ်နိုင်သော(=သဒ္ဒဝေဓိ) လေးဆရာကြီးများ ဖြစ်ကြပါသည်၊ အရှင်သားကား အသက်နုနယ် ပျိုရွယ်သူ ဖြစ်ပါသည်၊ အကျွန်ုပ်တို့ မပစ်ရက်ပါကုန်"ဟု၍ လျှောက်ဆိုကြကုန်၏။ အလောင်းတော်မင်းသားက "မစိုးရိမ်ကြကုန်လင့်၊ သင်တို့ မှန်အောင်ပစ်နိုင်ကြလျှင် ငါ့ကို ပစ်သာပစ်ကြကုန်"ဟု မိန့်တော်မူ၍ မင်းကွန်း၏အလယ် ကျယ်လှသော အပြင်ဝယ် ရွှေခြေသော့ကဲ့သို့ မကြောက်မရွံ့ ရပ်တည်တော်မူ၏၊ လေးဆရာကြီးတို့လည်း စွမ်းပကားရှိသမျှ အားထုတ်လျက် တပြိုင်နက်တည်းပင် လျှမ်တပြက်လျှင် အချက်ပေါင်း ရာထောင်ရှိမျှ ပစ်လွှတ်ကြလေသည်။ အလောင်းမင်းသားသည် လာလာသမျှသော မြားတို့ကို ဝဇိရစိန်စည်းသွားတပ်သော မြားတစင်းဖြင့်သာ ဆီးကာပုတ်ခတ်၍ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား ကျချင်ရာသို့ ကစဉ့်ကလျား မကျသွားစေပဲ မြားသွားအချင်းချင်း မြားမြီးအချင်းချင်း မြားတံအချင်းချင်း မြားရွက်အချင်းချင်း တစင်းကိုတစင်း မလွှဲအောင်ကျစေ၍ သရဂဟ = ခေါ် မြားတိုက်ခန်းကြီးပြစ်အောင် ပြုတော်မူလေသည်။ လေးဆရာကြီးတို့၏ မြားအစင်းပေါင်း သုံးသောင်းစီ သုံးသောင်းစီတို့ကား ကုန်ခဲ့လေကုန်ပြီ၊အလောင်းမင်းသားသည် ထိုဆရာကြီးများ၏ မြားကုန်ကြောင်း ကောင်းရှာ

သိတော်မူ၍ မြားတိုက်ခန်းကြီးကို မယှက်စီးစေပဲ ခုနှစ်လွှားပုံတက်၍ အပြင်သို့ ထွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဤသို့ မြားအလာကို ဆီးကာပယ်ရှားသော = (၁)သရဝဋ္ဌ-ဗာဟုနခေါ် မြားရေးကို ပြတော်မူရာတွင် ထက်ဝန်းကျင် မြေပြင်ပြည့်မျှ ကြည့်ရှုနေကြသော မင်းညီမင်းသား ပုဏ္ဏားသူဌေးစသော ပရိသတ်တို့၏ ရင်ပတ်လက်တီး အုံ့ချီးထောမနာသော် အသံသည် မိုးယံအပြင် တော်ပဲ့တင်ဟည်းလျက် မြေကြီးတုန်လုမျှ ရှိလေသည်။

(ဤကား (၁) မိမိ၏မြားတစင်းဖြင့် ရန်သူ့ကိုပစ်အပ်သမျှမျှားစွာ မြားအလာကို ဆီးကာပုတ်ချသော (= **သရ-ဝဋ္ဌိဗာဟု**) မြားရေးတည်း။)

(၂) ထိုအခါ သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက - အလောင်းတော်မင်းသားကို "ချစ်သား····ယခု ချစ်သားပြသော မြားအတတ်သည် အဘယ်အမည်ရှိသနည်း"ဟု မေးတော်မူသည်တွင် အလောင်းတော်မင်းသားက "ခမည်းတော်····ဤယခု သားတော်ပြသော မြားအတတ်ကား မိမိ၏မြားဖြင့် ရန်သူ၏မြားအလာကို ဆီးကာဟန့်တားသော (= သရဝဋ္ဌိဗာဟု) မြားရေးအတတ်မည်ပါသည်"ဟု ဖြေကြားတော်မူသောအခါ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက "ချစ်သား····ချစ်သားမှတပါး ဤမြားရေးအတတ်ကို တတ်သိသူများ ရှိကုန်၏လော"ဟု မေးမြန်းတော်မူ၍ "ဇမ္ဗူဒီပ်ကျွန်းအလုံး၌ သားတော်ကိုထား၍ ဤမြားရေးအတတ်ကို တတ်သိသူ တပါးသောသူမရှိပါ ခမည်းတော်"ဟူ၍ အလောင်းမင်းသား ပြန်ကြား လျှောက်ထားသဖြင့် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက "ချစ်သား ဤမြားရေးမှတပါး အခြားသောမြားရေးကို ပြဦးလော့"ဟု မိန့်ဆိုလေသော် "ခမည်းတော်····ဤလေးဆရာကြီး (၄)ဦး တို့သည် လေးထောင့်က ရပ်တည်၍ သားတော်တဦးတည်းကို မှန်အောင် မပစ်နိုင်ကြကုန်၊ သားတော်တမှုကား လေးထောင့်က ရပ်တည်

ကြသော ဤလေးဆရာကြီး(၄)ဦးလုံးတို့ကို မြားတစင်းတည်းဖြင့် မှန်အောင် ပစ်ချိုပြပေအုံ့" ဟူ၍ အလောင်းတော်မင်းသားက ပြောကြားသောအခါ ထိုလေးဆရာကြီး (၄) ဦးတို့သည် မရပ်မတည်နိုင် အလွန်ပင် ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်ကြကုန်၏။

ထိုနောက်မှ အလောင်းတော်မင်းသားသည် ထိုလေးသမား လေးဆရာကြီး (၄)ဦးတို့၏ နေရာထောင့်လေးမျက်နှာအရပ်တို့၌ ဌက်ပျောပင် (၄) ပင်တို့ကို စီစိုက်ထားစေ၍ ဝဇီရစိန်စဉ်းသွား တပ်သော မြား၏အမြီးမျှား၌ ပိုးနီကြိုးကို ဖွဲ့ချည်ပြီးလျှင် တခု သော ဌက်ပျောပင်ကို ချိန်ရွယ်၍ပစ်လိုက်လေ၏၊ ပစ်လိုက်သော ထိုမြားသည် ချိန်ရွယ်ရင်း ပဌမဌက်ပျောပင်ကို ဖောက်ထွင်းပြီး လျှင် မရပ်နားသေးပဲ ထိုပဌမဌက်ပျောပင်မှသည် ဒုတိယဌက် ပျောမင်သို့ ဖောက်ထွင်း၍ ထိုမှသည် တတိယဌက်ပျောပင်ကို ဖောက်ထွင်းပြီး ထိုမှသည် စတုတ္ထဌက်ပျောပင်ကို ဖောက်ထွင်း ပြီးမှ တဖန် ပဌမချိန်ရွယ်ရင်း ဌက်ပျောပင်ကို ဖောက်ထွင်းပြီး လျှင် အလောင်းမင်းသား၏ လက်တွင်း၌သာလျှင် တည်လာလေ၏။ ဌက်ပျောပင် လေးပင်တို့သည် ပိုးနီကြိုးဖြင့် ဖောက်ထွင်း သွယ်တန်း ဝန်းရံအပ်လျက် စက်ဝန်းသဏ္ဌာန် တည်ရှိကြလေ ကုန်၏။ လူများအပေါင်းသည် ပဲ့တင်ခြောင်းမျှ ကောင်းကြီး ကြွေးကြော် ဟစ်အော်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက အလောင်း တော်မင်းသားကို "ချစ်သား····ယခု ချစ်သား ပြုသော မြား အတတ်သည် အဘယ်အမည်ရှိသနည်း"ဟု မေးတော်မူသည်တွင် အလောင်းတော်မင်းသားက"ခမည်းတော်····ဤယခုသားတော် ပြုသော မြားအတတ်ကား တကြိမ်တည်းပစ်သောမြားဖြင့် ရည် မှန်းရာရာကို စက်ဝန်းအသွင် မှန်စေပြီးမှ လက်တွင်းသို့ မြားပြန် လာသော(= စက္ကဝေဓိ)မြားရေး အတတ် မည်ပါသည်" ဟု ဖြေ ကြားတော်မူလေသည်။

(ဤကား (၂) တကြိမ်တည်းပစ်သော မြားဖြင့် ရည်မှန်းရာရာကို စက်ဝန်းအသွင် မှန်စေပြီးမှ မိမိလက်တွင်းသို့ မြားပြန်လာသော (= **စက္ကဝေဓိမည်သော**) မြားရေးတည်း။)

ထိုမှတဖန် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက "ချစ်သား…… ဤမှတပါးသော မြားရေး အတတ်တို့ကိုလည်း ပြဦးလော့"ဟု ဆိုသဖြင့် အလောင်းတော်မင်းသားသည်—

(၃) နွယ်တန်းသကဲ့သို့ မြားတန်း မပြတ်အောင် ပစ်ခြင်းတည်းဟူသော (= **သရလဋ္ဌိ**) မြားရေး အတတ်ကိုလည်း,

(၄) ကြိုးအစဉ်ကဲ့သို့ ပစ်ခြင်းတည်းဟူသော(= **သရဂုဏ**) မြားရေး အတတ်ကိုလည်း,

(၅) မြားတို့ကို ပြာသာဒ်သဏ္ဌာန် ထင်အောင် ပစ်ခြင်းတည်းဟူသော (= **သရမဟိသာဒ**) မြားရေး အတတ်ကိုလည်း,

(၆) မြားတို့ကို စောင်းတန်း ဆင့်အောင် (= စောင်းတန်းသဏ္ဌာန်ထင်အောင်) ပစ်ခြင်း တည်းဟူသော(= **သရသောဝါန**) မြားရေး အတတ်ကိုလည်း,

(၇) မြားတို့ကို မဏ္ဍပ် အုပ်သကဲ့သို့ (= မဏ္ဍပ် အသွင်) ပေါ်အောင် ပစ်ခြင်း တည်းဟူသော (= **သရမဏ္ဍပ**) မြားရေး အတတ်ကိုလည်း,

(၈) မြားတို့ကို တံတိုင်းဝိုင်းအောင် (= တံတိုင်းသဏ္ဌာန်ထင်အောင်) ပစ်ခြင်း တည်းဟူသော (= **သရပါကာရ**) မြားရေးအတတ်ကိုလည်း,

(၉) မြားတို့ကို လေးထောင့် ရေကန်သဏ္ဌာန် ထင်အောင် ပစ်ခြင်းတည်းဟူသော (= **သရပေါက္ခရဏီ**) မြားရေးအတတ်ကိုလည်း,

(၁၀) ပခုမာ ကြာပွင့်ချယ်ကဲ့သို့ မြားထပ် အဆိုင်ဆိုင် တက်အောင် ပစ်ခြင်း တည်းဟူသော (= **သရပခုမ**)မြားရေးအတတ်ကိုဎင်း,

(၁၁) ရွှေပစ်လိုက်သော မြားကို နောက်မြားဖြင့် မှန်အောင် ပစ်ခြင်းတည်းဟူသော (= **သရဝေဓိ**) မြားရေးအတတ်ကိုဎင်း,

(၁၂) မြားမိုးရွာစေခြင်း(=မိုးရွာသည်နှင့် တူအောင်)မြားတို့ကို ပစ်ရွှဲပြုခြင်း တည်းဟူသော(= **သရဝဿ**) မြားရေးအတတ်ကိုဎင်း-တမျိုးပြီးတမျိုး ဆင့်ကာဆက်ကာ ပြတော်မူ၏။ ဤကား မြားရေးငယ်အတတ်(၁၂)ရပ်တို့တည်း။

မြားရေးကြီး (၄)ပါးတို့ကို ပြတော်မူခြင်း

ထိုမှတပါးလည်း အလောင်းတော် မင်းသားသည် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီး အမှုပြုသော ပရိသတ် ဗိုလ်ပုံတို့အား—

(၁) **လှပ်တပြက်ဘွင် အချက်ပေါင်း များစွာ** မချွတ်မယွင်း **မှန်အောင် ပစ်ခြင်း** တည်းဟူသော (= **အက္ခဏဝေဓိ**) **မြား ရေးကြီး** အတတ်ကိုဎင်း၊ (၂) **ခါးရမ်းသီးစသော** အမှတ်ဖြင့် **သားမြီး မွေးမျှင်ကိုလျှက် ထက်ဝက်ဗဟို** ဖောက်ထွင်းအောင် **ပစ်ခွင်းခြင်း**တည်းဟူသော(= ဝါလဝေဓိ)**မြား**ရေးကြီး အတတ်ကိုဎင်း၊ (၃) ရွှေပစ်လိုက်သော **မြားအဆက်ဆက်**ကို နောက်ပစ်လိုက်သော **မြား**အဆက်ဆက်ဖြင့် ချက်တိုင်းမှန်အောင် ပစ်ခွင်းခြင်းတည်းဟူသော(= **သရဝေဓိ**) **မြား**ရေးကြီး အတတ်ကိုဎင်း၊ (၄) **မျက်စိ**ဖြင့် **မကြည့်မရှုရပဲ** အသံကို **နားထောင်၍ မှန်အောင်** ပစ်ခွင်းခြင်း တည်းဟူသော(= **သဒ္ဒဝေဓိ**) **မြား**ရေးကြီးအတတ်ကိုဎင်း ဤ**ဆိုအပ်ကြီး**သည့် **မြား**ရေးကြီးအတတ် (၄) **မျိုး**တို့ကို **လည်း ပြသတော်မူပေ၏။**

ထုထယ်ကြီး ခုနစ်မျိုးကို ထုတ်ချင်းထွင်းအောင် ပစ်ခွင်းပြတော်မူခြင်း

ဤတွင်မှ မကသေး၊ အလောင်းတော် မင်းသားသည် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီး အမှားပြုသော ပရိသတ် ဗိုလ်ပုံတို့အား ခုနစ်ပါးသော ထုထယ်ကြီးတို့ကို ထုတ်ချင်းထွင်းအောင် ပစ်ခွင်းခဲ့ ပြခြင်း တည်းဟူသော(= သတ္တမဟာ ကာယပဒါလန မည်သော) မြားအတတ်တို့ကိုလည်း ပြတော်မူ၏။

ထုထယ်ကြီး ခုနစ်မျိုးတို့ ဟူသည်ကား (၁) စမ္မကာယ = သားရေထုထယ်၊ (၂) ဒါရုကာယ = သစ်တုံးထုထယ်၊ (၃) လောဟကာယ = ကြေးပြားထုထယ်၊ (၄) အယောကာယ = သံပြားထုထယ်၊ (၅) ဝါလိကကာယ = သဲထုထယ်၊ (၆) ဥဒကကာယ = ရေထုထယ်၊ (၇)ဖလကကာယ == ပျဉ်ချပ်ထုထယ်— ဤခုနစ်မျိုးတို့တည်း။ ထိုထုထယ် ခုနစ်ပါးတို့အနက်—

(၁) သားရေထုထယ်ကို ဖောက်ထွင်းအောင် ပစ်နိုင်သော အခြား လေးသမားများသည် ကျွဲရေချပ် တချပ်လောက်ကိုသာ ထုတ်ချင်းထွင်းအောင် အလွန်ဆုံး ပစ်ခွင်းနိုင်ကြသော်လည်း အလောင်းတော် မင်းသားက ကျွဲရေချပ် အထပ်တရာကိုသော်လည်း ထုတ်ချင်းထွင်းအောင် ပစ်ခွင်းပြတော်မူ၏။

(၂-၇) အခြား တပါးသော လေးဆရာများသည် လက်ရှစ်သစ်ထူသော ရေသဖန်း ပျဉ်ချပ်, လက်လေးသစ် ထူသော ဗိုတောက်သား ပျဉ်ချပ် တချပ်မျှလောက်ကိုသာ ထုတ်ချင်း ထွင်းအောင် ပစ်ခွင်းနိုင်ကြသော်လည်း အလောင်းတော် မင်းသားသည်ကား ထိုမျဉ်ချပ်မျိုး အထပ်တရာကိုသော်လည်း ထုတ်ချင်းထွင်းအောင် ပစ်ခွင်းပြတော်မူ၏။ ထိုအတူ အခြားတပါးသော လေးဆရာများသည် လက်နှစ်သစ်ထူသော ကြေးနီပြား, လက်တသစ်ထူသော သံပြားတို့ကိုသာ ထုတ်ချင်းထွင်းအောင် ပစ်ခွင်းပြနိုင်သော်လည်း အလောင်းတော် မင်းသားသည်ကား ထိုသို

သော ကြေးနီပြား သံပြား အထပ်များစွာတို့ကို ထုတ်ချင်း ထွင်းအောင် ပစ်ခွင်းပြုတော်မူ၏။ အခြားတပါးသော လေးဆရာများသည် သဲလှည်း ပျဉ်လှည်း ကောက်ရိုးလှည်း တစီးမျှ လောက်၏ ရွှေမှပစ်၍ နောက်သို့မြားကို ထွက်စေနိုင်, နောက်မှ ပစ်၍ ရှေ့သို့မြားကို ထွက်စေနိုင်ကြသော်လည်း အလောင်းတော်မင်းသားသည်ကား ထို သဲလှည်းများစွာ ပျဉ်လှည်းများစွာ ကောက်ရိုးလှည်းများစွာတို့၏ ရွှေမှပစ်၍ နောက်သို့ မြားကို ထွက်စေတော်မူ၏၊ နောက်မှ ပစ်၍ ရှေ့သို့လည်း မြားကို ထွက်စေတော်မူ၏။ အခြားတပါးသော လေးဆရာများသည် ရေ၌ လေးဥသဘခန့် ကုန်း၌ ရှစ်ဥသဘခန့်တိုင်ရုံသာ မြားကို ပစ်နိုင်ကြသော်လည်း အလောင်းတော်မင်းသားသည်ကား ရေ၌ရင်း ကုန်း၌ရင်း ထိုးထက်လွန်သာ ဥသဘများစွာ (အလိုတော် ရှိလတ်သော် ယူဇနာများစွာ) မြားကို ပစ်၍ ပြုတော်မူ၏။ ။(ဒုကနိပါတ် အသဒိသဇာတ်မှ ထုတ်ဆောင်သည်။)

(ဤကား **သဗ္ဗမဟာကာယပဒါလန** ခေါ်သည့် ထုထယ်ကြီး ခုနစ်မျိုးတို့ကို တိုးလျှိုပေါက် ထုတ်ချင်း ထွင်းအောင် ပစ်ခွင်းပြုတော်မူခြင်းတည်း။)

အလွန်အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော
ဘုရားအလောင်း အသဒိသမင်းသား၏ လေးအတတ်

အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားသည် ဤ ယခု နောက်ဆုံး ပစ္ဆိမဘဝကို မဆိုထားပါဘိ၊ နုတော်မူစဉ် ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်စဉ်ကာလ အသဒိသ မင်းသား ဖြစ်သောအခါကလည်း အလွန် အံ့ဩဖွယ် ကောင်းသော လေးအတတ်ကို ပြုတော်မူခဲ့ပေ၏၊ ထိုအကြောင်းကို ဤ၌ အလျဉ်းသင့်သဖြင့် အကျဉ်းမျှ ပြဆိုဦးအုံ့။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါရမီဖြည့်စဉ် ကာလ တခုသောဘဝ၀ယ် ဗာရာဏသီပြည် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး၏ သားတော်အကြီး အသဒိသမင်းသားဖြစ်၍ အရွယ်တော်

ဆယ်မြောက်နှစ်ရောက်သောအခါ တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီး အထံ၌ ဗေဒင်သုံးပုံနှင့်တကွ တဆယ်မှစ်ရပ်သော အတတ်တို့ကို ကမ်းဆုံးခတ် တတ်မြောက်တော်မူသည်ပြင် အထူးသဖြင့် လေးအတတ်၌ သူမတူတန်အောင် သင်ကြားတတ်မြောက်တော်မူ၍ ဗာရာဏသီသို့ ပြန်ရောက်လျှင် ခမည်းတော် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး နတ်ရွာစံခါနီး၌ သားတော်အကြီး အလောင်းတော် အသဒိသမင်းသားကို မင်းမြောက်ရစ်ကြရန် မှာကြား သွားသော်လည်း အလောင်းတော် အသဒိသ မင်းသားကား မင်းအဖြစ်ကို လက်မခံချေ၊ သို့ဖြစ်၍ ညီတော် ဗြဟ္မဒတ်မင်းသားကို မူးမတ်တို့က မင်းမြောက်ကြကုန်၏။ အလောင်းတော် အသဒိသမင်းသားကား နေမြတိုင်းပကတိသာ နေပါသည်ကို မင်း၏ ခြေရင်း ဝပ်စင်းခစားကုန်းချောသမားတို့က "အသဒိသမင်းသားသည် ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို ချိန်ရွယ်တောင့်တနေသည်"ဟု ပြည့်ရှင်မင်းထံ အလောင်းတော်နှင့် သွေးကွဲစေရန် ကုန်းတိုက်စကား ပြောကြားကြသည်ကို ယုံကြည်ရကား ညီတော်မင်းတရားသည် နောင်တော်အသဒိသမင်းသားကို ဖမ်းဆီးရန်အမိန့်တော်ပြန်လေသည်။

ထိုအခါ ဘုရားအလောင်း အသဒိသမင်းသား၏ အကျိုးလိုလားသော မင်းချင်းယောက်ျား တယောက်က ထိုအကြောင်းကို ဘုရားအလောင်းအား လျှောက်ထားသဖြင့် ဘုရားအလောင်းသည် စိတ်နာကာ ဗာရာဏသီပြည်မှ ထွက်ပြီးလျှင် အခြားတိုင်းတပါးသို့ သွားရောက်၍ "လေးဆရာတယောက် လာရောက်ပြီးလျှင် မင်းနန်းတော် တံခါး၌ ခစားခွင့်ရရန် ရပ်တည်နေကြောင်း" ပြည့်ရှင်မင်းအား ကြားလျှောက်စေ၏၊ မင်းကခေါ်ယူ၍ လခ နှစ်စာ အရေး မေးမြန်းသည်တွင် တနှစ်လျှင် ကျပ်တသိန်း လခ နှစ်စာဖြင့် အမှုထမ်းရန် သဘောတူညီကြ၍ ထိုအခါမှစပြီး

လျှင် အလောင်းတော် အသဒိသမင်းသားသည် လေးသမားတယောက် အနေဖြင့် ပြည့်ရှင်မင်းကြီးထံ ခစားနေတော်မူ၏။ ထိုသို့ အလောင်းတော်လေးသမား အသစ်အား တနှစ်လျှင် ကျပ်တသိန်း လခနှစ်စာပေးသည်ကို ရှေးရှိရင်းစွဲ လေးသမားဟောင်းတို့က မနာလိုရှုံ့မဲ့၍ ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။

တနေ့သဘ် ပြည့်ရှင်မင်းသည် ဥယျာဉ်တော်ရှိ မင်္ဂလာကျောက်ဖျာ၏အနီး သရက်ပင်ကြီး၏ ထိပ်စွန် အခေါင်အဖျားဌ သရက်သီးခိုင်တခိုင်ကို မြင်တော်မူ၍ "ဤသရက်ခိုင်ကို တက်၍ မဆွတ်ယူနိုင်"ဟု ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် လေးသမားဟောင်းကြီးတို့ကို ခေါ်စေ၍ "ဤသရက်ခိုင်ကို မြားဖြင့်ဖြတ်ကာ ပစ်ချနိုင်ကြမည်လော"ဟု မေးမြန်းသော အခါ လေးသမားဟောင်းများက "အရှင်မင်းကြီး.... ထိုသို့ပစ်ချရန် အကျွန်ုပ်တို့အဖို့ ဝန်မလေးပါ။ သို့ရာတွင် အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ အလုပ်ကို အကြိမ်များစွာ မြင်ဘူးလှပါပြီ၊ ယခုမှ ရောက်သစ်စ လေးဆရာကား အကျွန်ုပ်တို့ထက် လခနှစ်စာ များစွာတို့ကို ရသူဖြစ်ပါသည်။ ထိုလေးဆရာသစ်ကို ပစ်ချစေတော်မူပါ"ဟု တညီတညွတ်တည်း လျှောက်ဆိုကြကုန်၏။

ပြည့်ရှင်မင်းကြီးသည် အလောင်းတော် အသဒိသမင်းသားကို ခေါ်စေ၍ "ချစ်သား....ထိုသရက်ခိုင်ကို မြားဖြင့် ပစ်ချနိုင်ပါမည်လော"ဟု မေးလတ်သော် အလောင်းတော် မင်းသားက "အရှင်မင်းကြီးတို့ ယခုလျောင်းစက်သော နေရာကို ရပါမူ ပစ်ချနိုင်ပါ၏"ဟု ဆိုတော်မူ၏။ (ပြည့်ရှင်မင်းကြီး လျောင်းစက်နေသော နေရာနှင့် သရက်ခိုင်၏အညွှာသည် အထက်အောက် တည့်၍နေသောကြောင့် ထိုနေရာကို တောင်းခြင်းဖြစ်သည်။) ပြည့်ရှင် မင်းကြီးသည်လည်း လျောင်းစက်ရာ နေရာကို

ဖယ်ရှားရန် အလောင်းတော် မင်းသားအား ထိုနေရာမှ ပစ်ရန် အခွင့်ပေးလေသည်။ အလောင်းတော် မင်းသားကား အခြား လေးသမားများကဲ့သို့ လေးကို တကိုင်ကိုင် လှည့်လည်နေသုမဟုတ်၊ အဝတ်တွင်းခ်ိသာ လေးကို ဖွဲ့၍ လှည့်လည်သုဖြစ်ရကား တင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာကို ဝန်းရံကာစေပြီးလျှင် ထိုအတွင်းသို့ဝင်၍ အပေါ်ရံ ဝတ်လဲတော် အဖြူကို ချွတ်၍ နီမြန်းသော အဝတ်တထည်ကို ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် အောက်ပိုး(ခါးတောင်း)ကြိုက်ပြီးမှ အဝတ်နီတထည်ကို ရင်ခွဲ တင်းကြပ်စွာ ဖွဲ့ချည်၍ အိတ်အတွင်းမှ သန်လျက်တော်ကို ထုတ်ယူကာ လက်ဝဲဘက်ခ်ိ လွယ်ခ်ိ ရွှေသင်တိုင်းကို သိုင်းဖွဲ့ဝတ်ဆင်ကာ မြားကျည်တောက်ကို ကျော်ခက်ကုန်းခ်ိ လွယ်ပြီးလျှင် သူ့အဆစ်နှင့် သူ့အစပ် ဖွဲ့ယှဉ်အပ်သော ဆိတ်ချိုလေးကြီးကို စွဲကိုင်၍ သန္ဓာအသွေး နီတွေးသော လေးညှို(= လေးကြီး)ကို တင်ပြီးလျှင် ရုတနာသင်းကျပ်တော်ကို ဦးခေါင်းခ်ိ ဆောင်းစွပ်၍ အလွန် ထက်လှစွာသော မြားကို လက်သည်းတော်တို့ဖြင့် စက်ဝန်းတရထည် လည်စေပြီးလျှင် မြေကြီးကို ဖောက်ခွဲ ထွက်လာသော နဂါးလုလင်ပမာ တင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာကို နှစ်ဖြာခွဲလျက် ထွက်တော်မူပြီးလျှင် မြားပစ်ရာဌာနသို့ ကြွသွားတော်မူကာ "အရှင်မင်းကြီး···· ထို သရက်ခိုင်ကို အထက်သို့ တက်သောမြားဖြင့် ကျအောင်ပစ်ရမည်လော၊ သို့မဟုတ် အောက်သို့ သက်ဆင်းလာသော မြားဖြင့် ကျအောင် ပစ်ရပါမည်လော" ဟု မေးမြန်းသည်တွင် ပြည့်ရှင်မင်းကြီးက "ချစ်သား···· ငါသည် အထက်သို့ တက်သောမြားဖြင့် ကျစေသော လေးသမားများစွာတို့ကို မြင်ဘူးလှပါပြီ၊ အောက်သို့ သက်ဆင်းလာသော မြားဖြင့် ကျစေသော လေးသမား (= ကျအောင် ပစ်နိုင်သော လေးသမား)တို့ကို ငါကား မမြင်အပ်ဘူးကုန်၊ သင် ချစ်သားသည် အောက်သို့ သက်ဆင်းလာသော မြားဖြင့် ကျစေလော့ = ကျအောင် ပစ်လေလော့"ဟု ဆိုပေ၏။

အလောင်းတော် မင်းသားက "မြတ်သော မင်းကြီး.... ဤယခု အကျွန်ုပ် ပဌမပစ်မည့်မြားသည် စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်တိုင်မြောက် အဝေးသို့ တက်ရောက်ပါလိမ့်မည်၊ ထို စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်မှ မြား ပြန်ကျလာသည် တိုင်အောင် အရှင်မင်းကြီးတို့သည် သည်းခံ စောင့်ဆိုင်း သင့်ပါသည်"ဟု ပြောဆိုလတ်သည်တွင် ပြည့်ရှင်မင်းကြီး လည်း "ကောင်းပြီ"ဟု ဝန်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက်တဖန် အလောင်းတော် မင်းသားသည် ပြည့်ရှင်မင်းကြီးကို "မြတ်သော မင်းကြီး.... ဤယခု အကျွန်ုပ် ပဌမ ပစ်လိုက်မည့် မြားသည် တက်သွားလတ် သည်ရှိသော် သရက်ခိုင်အညာကို ထက်ဝက် (တခြမ်း) တိုင်အောင် ဖြတ်၍ တက်သွားပါလိမ့်မည်၊ ဤမြားသည် ကောင်းကင်မှတဖန် ပြန်၍ သက်ဆင်းလာသည် ရှိသော် ဆံခြည်ဖျားမျှ တိမ်းစောင်းချွတ်လွဲခြင်း မရှိပဲ ကျန်သော သရက်သီးခိုင် အညာထက်ဝက်ကို တိတိမတ်မတ် ဖြတ်ပြီး လျှင် သရက်သီးခိုင်ကို ယူဆောင်၍ ကျလာပါလိမ့်မည်၊ မြတ်သော မင်းကြီး....ကြည့်တော်မူလော့"ဟု ရဲရဲတောက် စကား မိန့်ကြားတော်မူပြီးလျှင် အဟုန်ကို ဖြစ်စေလျက် မြားကို ပစ်လွှတ်တော်မူလိုက်လေ၏။

ထိုမြားသည်(အလောင်းတော် ပြောဆိုသည့်အတိုင်း) သရက်ခိုင်အညာကို ထက်ဝက် (တခြမ်း) တိုင်အောင် ဖြတ်၍ တက်သွားလေ၏။ ဘုရားအလောင်းသည် "ယခု အခါ ထိုမြားသည် စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်သို့တိုင်မြောက် ရောက်လောက်ပြီ"ဟု သိ၍ ထိုပဌမ ပစ်လိုက်သော မြား ထက် အဟုန်ပြင်းထန်လျှင်မြန်သော ဒုတိယမြားတစင်းကို တဖန်ပစ်လွှတ်လိုက်ပြန်၏။ထိုဒုတိယမြားသည် အထက်သို့ တက်လေ၍ ပဌမမြား၏မြားလွှ(=မြားရွက်)၌ ရိုက်ခတ် ၍ ထိုပဌမမြားကို အောက်သို့ လည်ကျစေပြီးလျှင် ဒီမ

ကား တာဝတိ်သာနတ်ပြည်သို့တိုင်အောင် တက်လေ၏၊ ထို ခုတိယမြားကို တာဝတိ်သာနတ်တို့ ဖမ်းယူကြလေ သည်။

ပြန်နှစ် သက်ဆင်းလာသော ပဌမမြား၏ ပြင်းထန်သော လေတို့ကို ဖြတ်တောက် သက်ဆင်းလာသော အသံသည် မိုးကြိုးသံပမာ လွန်စွာမြည်ဟည်းမြေကြီးတုန်မတတ် ဖြစ်လတ်ပေ၏။ လူမျှားအပေါင်းက "ဤအသံ ဘာသံနည်း" ဟု မြောဆိုလတ်သော် အလောင်းတော်မင်းသားက "ဤအသံကား ပြန်လည်သက်ဆင်းလာသော ပဌမမြား၏ အသံဖြစ်သည်"ဟု ပြောဆိုပြီးလျှင် မိမိ မိမိ၏ကိုယ်ပေါ်ရှိ မြားကျလာမည်ကို တွေးကာ ကြောက်သွေးဝင်နေသော လူအပေါင်းကို "မကြောက်ကြပါလင့်"ဟုသက်သာအောင် မြောကြားရှိ "ထိုမြားကို မြေသို့ ကျခွင့်မပေး၊ မည်သူ့ကိုမျှ မထိခိုက်စေမူ၍ ကျွန်ုပ်ပင် ဖမ်းယူပါအုံ့"ဟု နှစ်သိမ့်စေတော်မူ၏။

ထိုမြားသည် သက်ဆင်းလတ်သည်ရှိသော် ဆံခြည်ဖျားမျှ တိမ်းစောင်းချွတ်လွဲခြင်းမရှိပဲ လူအများတို့ ကြည့်နေစဉ်ပင် ယခင်တက်သွားစဉ်က ထက်ဝက် ဖြတ်ထားခဲ့ပြီးသော သရက်သီးခိုင်အညာတံ၏ကျန်သောထက်ဝက်ကို ဒိတိမတ်မတ် ထိုးဖြတ်ကာ ထိုသရက်သီးခိုင်နှင့် တကွ မြေသို့ကျလာ၏။ အလောင်းတော် အသဒိသမင်းသား သည် သရက်သီးခိုင်ကိုရင်း မြားကိုရင်း မြေသို့ ကျခွင့်မပေးပဲ ကောင်းကင်မှာပင် ခံလင့်လျက် လက်တဖက်ဖြင့် သရက်သီးခိုင်ကို လက်တဖက်ဖြင့် မြားကို ဖမ်းယူတော်မူ၏။

မင်းနှင့်တကွသော လူမျှားအပေါင်းသည် ထိုသို့ထူးကဲ အံ့ဖွယ်သရဲကို မြင်ကြရ၍ "ငါတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော အံ့ဩဖွယ်ကို ရှေးက မမြင်အပ်စကား" ဟု

အလောင်းတော်ကို ချီးမွမ်းကြ၏၊ ကောင်းမြီးကြွေးကြော်ကြ လက်ပန်းပေါက်ခတ်ကြ(= လက်ခမောင်း တဖြောင်ဖြောင်ခတ်ကြ)လက်ချောင်းတို့ကို ခါကြလေ၏။အထောင်ဖက်သော ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း ကြမ္မောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေကြ၏။ မင်း၏ပရိသတ်များ အားရဝမ်းသာလှသဖြင့် အလောင်းတော်အား ဆုလာဘ်အဖြစ် ပေးအပ်သော ဥစ္စာသည် တကုဋေမျှ ရှိပေ၏။ ပြည့်ရှင် မင်းကြီးသည် လည်း ထိုအသဒိသမင်းသား အလောင်းတော်လေးသမားအား မိုးကြီးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းသည့်ပမာ များစွာသော ဥစ္စာ များစွာသော အခြေအရံကို ပေးကမ်းလေ၏။

(ဤကား အလွန်အုံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော ဘုရားအလောင်းတော် အသဒိသမင်းသား၏ လေးအတတ်အကြောင်းတည်း။)

ဤသို့အားဖြင့် ဘုရားအလောင်းတော်သည် အသဒိသမင်းသား ဖြစ်စဉ်အခါကလည်း ထူးကဲဆန်းကြယ် အုံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော လေးအတတ်ကို ပြသတော်မူခဲ့ဘူးပေ၏။ ဤယခု နောက်ဆုံး ပစ္ဆိမဘဝ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားအဖြစ်၌လည်း ဖေါ်ပြရာပါ မြားရေးငယ် ၁၂-ပါး, မြားရေးကြီး ၄-ပါး, ထုထယ်ကြီးများကို ထုတ်ချင်းပေါက် ဖောက်ထွင်း ပစ်ခွင်းခြင်း ၇-ပါး ဤလေးမြားအတတ်များကို ပြသတော်မူသည့်ပြင် ထိုလေးမြား အတတ်မှ တပါး လောကဓာတ် မင်းညီမင်းသားတို့ တတ်အစ်ရာ အလုံးစုံသော အတတ်များကိုလည်း ထိုအစည်းအဝေး၌ ပြသတော်မူပေ၏။ ထိုသို့ပြသတော်မူသောအခါ ရှစ်သောင်းသော မဟာဆွေတော်များတော်တို့သည် အလောင်းတော်မင်းသား၏ အပေါ်၌ "ယောက်ျားတို့ ပညာရပ် တတ်မှ တတ်ပါ့မည်လား" ဟူသော ယုံမှားသံသယ ကင်းရှင်းကြလေကုန်၏။

နန်းတက်တော်မူခက်း

ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား သာကီဝင်မင်းသမီးအပေါင်း လေးသောင်းဖြစ်ရုံမျက် ထီးနန်းဈေးတော်မူခြင်း

ဤသို့အားဖြင့် ဘုရားအလောင်းတော်သည် မဟာဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏ ယုံမှားစိတ်ဝင် အထင်သေးနှပ် ရွတ်ချက်ရှုခြင်းကို ကင်းရှင်းပယ်ရှောက်စေရန် မည်သူတို့နှင့်မျှမဆက်ဆံ အလွန်ဆန်းကြယ် အံ့ဖွယ်သရဲ မြင်ရခဲလှစွာသော လေးအတတ်စသည်တို့ကို ပြသတော်မူသောအခါ မဟာဆွေတော်မျိုးတော် အပေါင်းတို့သည် ရှိဟောင်းဖြစ်သော ယုံမှားသံသယ ကင်းစင်ကြကုန်သည် သာမက "သကျသာကီဝင် ရာဇဝင်ရှေးခေတ်က မဖြစ်စဘူး အထူးအံ့ဖွယ် ဆန်းကြယ်စွာကုန်သော ဤအတတ်စွမ်းအင်တို့ကို ရှမြင်ကြရပေသည်တကား"ဟု အားပါးတရ ဝမ်းမြောက်ကြသဖြင့် ရှင်ပျုရယ်မော သောသောရွတ်ရွတ် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် သူ့ထက်ငါ ချီးမွမ်းကြလျက် အလောင်းတော် မင်းသား၏ ထူးခြားကဲလွန် သူမတန်သော စွမ်းရည်အတတ် အရပ်ရပ်ဂုဏ်အင်တို့ကို အလွန်လျှင်အားရ နှစ်သက်ကုန်ကြရကား အလောင်းတော်မြတ် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏ အလို၌ မိမိတို့ဌာနရှိကြသော သာကီဝင် မင်းသမီးကညာတို့ကို တင့်တယ်စွာ တန်းဆာဆင်ယင်ကြပြီးလျှင် အလောင်းတော် မင်းသားထံသို့ ပို့ဆောင်အပ်နှင်းစေကြကုန်၏။ ယင်းသို့ ပို့ဆောင်ကြသော မျိုးနွယ်သန့်စွာ ကလျာကြန်အင် သာကီဝင် မင်းသမီးကညာ အပေါင်းတို့သည်ကား လေးသောင်း အရေအတွက် ရှိကုန်၏။

ယသောဓရာဒေဝီ၏ ရှင်ဆင်းကြန်အင်

ထိုလေးသောင်းကုန်သော သာကီဝင် မင်းသမီးအပေါင်း မောင်းမနန်းသူတို့၏ စုဌာသျှောင်ကျင် ကိပ်ခေါင်တင်အထွတ်အထား အဂ္ဂမဟေသီမိဖုရားကြီးကား "ဘဒ္ဒကစ္စာနာ" ငယ်မည် သာသော ယသောဓရာဒေဝီ ဖြစ်သတည်း။

ထိုယသောဓရာဒေဝီသည်ကား ရှေးဦး ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဖွားဘက်တော် ခုနစ်ဦးတို့တွင် တဦးအပါအဝင်ဖြစ်ပေ၏။ ဒေဝဒဟပြည် ဘိုးတော်အဋ္ဌနမင်းကြီး၏သား သုပ္ပဗုဒ္ဓသာကီဝင်မင်းနှင့် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ နှမတော် အမိတ္တာမင်းသမီးကို စုံဇက်ရာတွင် ဖွားမြင်သောမင်းသမီး ဖြစ်ပေ၏။ ထိုယသောဓရာမင်းသမီးသည်ကား မြားမြောက်တင့်တယ် စင်ကြယ်ကောင်းမွန်သော အမြီအရံ အကျော်အစော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို အထူးဆောင်ပေသောကြောင့် "ယသောဓရာ" ဟူသောအမည်ကို ရပေသည်။ (ယသော = မျှားမြတ်သောအမြီအရံကျော်စောခြင်းဂုဏ်သတင်းကို+ဓရာ = ဆောင်တတ်သောမင်းသမီး-ဟု ဆိုလိုသည်။)

ဗိမ္ဘာရွှေသားကို သွန်းထုချိန်ထားသကဲ့သို့ ရွှေသားရွှေကိုယ် ရွှေနဂိုရစ်တို ပကတိပြီးသည့်အသွင် အမြဲပင် ရှုမငြီးဖွယ်ရာ တင့်တယ်စွာသော ရွှေအဆင်းလည်း ရှိပေ၏။ မနောဘူမည်သော မာရ်နတ်မင်း၏ ရှုခင်းသာစုံ အာရုံပျော်ပါး ကစားမြူးရှင်ရာ ကီဠာမဏ္ဍလင် နတ်သတင်ဘုံအရပ်၌ စိုက်ဆောက်ချိန်ထားအပ်သော အောင်လံတံခွန်ကဲ့သို့ တင့်မွန်သောအချိုးအစား ထူးခြားကြောရှင်း စံလွတ်ကင်းအောင် ထင်လင်းစံပယ် အလွန်လှုင်တင့်တယ်သော ကိုယ်လုံးကိုယ်ဟန်ရှိပေ၏။ ဒေဝဋ္ဌရာ ကညာနတ်သမီးတို့၏ ကိုယ်အရောင်ကဲ့သို့ တောက်ပြောင်ဝေဖြာသော ကိုယ်ရောင်ဖြင့် မိုက်မှောင်ချိန်နေသော အဆောင်တော်တိုက်ခန်းအလုံးကို လွှမ်းဖုံးထွန်းလင်းနိုင်၏။ (၁) အရေ၏ ကောင်းခြင်း = ဆဝိကလျာဏ၊ (၂) အသား၏ကောင်းခြင်း = မံသကလျာဏ၊ (၃) အကြော၏ ကောင်းခြင်း = နှာရုကလျာဏ၊ (၄) အရိုး၏ကောင်းခြင်း = အဋ္ဌိကလျာဏ၊ (တနည်း) ဒန္တကလျာဏ၊ (၅) ဆံပင်၏ကောင်းခြင်း = ကေသကလျာဏအားဖြင့် ခွဲခြားရေတွက်အပ်ကုန်သော····တနည်းမူ ရိုး-ရေ-ဆံ-သားအရွယ်အားဖြင့် ငါးပါးရေတွက်အပ်ကုန်သော မိန်းမမြတ်တို့၏ လက္ခဏာ ကလျာပဋ္ဌာန် ကြန်အင်ကောင်းခြင်းတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏။ အကြွေမ်တရာဖတ်အပ်သော ဝါဋ္ဌမ်း၏အကျွေ့ပမာ ချမ်း

သာကောင်းမွန် အလွန်သာယာအပ်သည့် သုခသမ္ဘဝ ဘဏ္ဍာ ဓာတ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏။ မည်းလွန်းခြင်း, ဖြူလွန်းခြင်း, ဆူ လွန်း(ဝလွန်း) ခြင်း, ကြီလွန်း(ပိန်လွန်း) ခြင်း, နိမ့်လွန်းခြင်း, မြင့် လွန်းခြင်းဟူသော အပြစ်ခြောက်မျိုးတို့မှ ကင်းပလွတ်စင်၍ ရှုချင် ဖွယ်ရာ တင့်တယ်စွာသော ထိုကိုယ်ကာယမှ စန္ဒကူးသရက္ခန်ရည် သင်းပျံ့ကြွကြွင် အမြတမ်းလှိုင်ပေ၏။ သန္ဓာအဆင်း ခြင်းခြင်း ဣာဣာ ပြကတော့နိမ်းစွာသော ခံတွင်းမှလည်း သင်းသင်း ရှောဘောင် ကြာညှိရနံ့ အမြတမ်းလှိုင်ပျံ့၍နေပေ၏။ ဘဒ္ဒကစ္စာနာ ယသောဓရာဒေဝီသည် လေးကျွန်းသနင်း စက္ကဝတ်မင်းတို့ သိမ်း ပိုက်သုံးဆောင်ခြင်းငှါ ထိုက်တန်စွာသော မိန်းမမြတ်ရတနာ ဖြစ် ပေ၏။

ဤယခု ပြဆိုခဲ့ပြီးသည်ကား ဥပလက္ခဏာ(= မှတ်နိုင်လောက် ရုံ) ကို ဖော်ပြသည့်နည်းအားဖြင့် ရေးသားပြဆိုချက် ဖြစ်ပေ၏။ စင်စစ်သော်ကား ဤယသောဓရာဒေဝီသည် လူမဂနှတ်မမှီ ပါရမီ အမိပတိ ရှေးကုသိုလ်အားလုံးတို့ နောက်ဆုံးပိတ် အလုအယက် အကျိုးပေးသဖြင့် မိန်းမမြတ်တကာတို့ထက် ကြွန်အင်္ဂါအပေါင်း အကောင်းမြတ်ဆုံး လက္ခဏာ လွန်စွာခံ့အဲ ရှုကြည့်၍မရောင့်ရဲ နိုင်အောင် ထူးကဲသော အဆင်းဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသောမိန်းမ မြတ် ရတနာ ဖြစ်ပေသတည်း။

ထီးနန်းဆင်နန်းကြွခြင်း

ခမည်းတော်သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး အမှူးပြုသော ကပိလဝတ်ပြည် သာကီဝင်မင်းအပေါင်း ရှစ်သောင်းသော မဟာဆွေတော် မျိုးတော်တို့သည် ကြီးမြတ်ခမ်းနားလှစွာသော ညီလာသဘင်ကို ဆင်ယင် စည်းဝေးကြပြီးသော် ဘုရားအလောင်းတော်မြတ် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားအား ထီးဖြူတော်ကို စိုက်ထောင်ဆောင်းမိုးစေ လျက် ရာဇအာဘိသိက်ရေချမ်း သွန်းဖြန်းကြကုန်၍ မင်းအဖြစ်ကို ဆောင်နှင်းကြပြီးလျှင် ဥကင်တော်မြတ် ပြာသာဒ်ရွှေနန်း သိမ်း မြန်းတက်စံသော မင်းခမ်းသဘင်တော်ကို အပြီးတိုင်ဆင်ယင် ကျင်းပကြကုန်၏။

သာကီဝင်မင်းအပေါင်းတို့ ဗိုဿဆက်အပ်သော မောင်းမ ကညာပေါင်း လေးသောင်းတို့တွင် တသောင်းသော မောင်းမ ကညာတို့သည် ယသောဓရာဒေဝီထံ၌ အမြဲဝန်းရံ အတူစံကြသည့် အခြံအရံတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သုံးသောင်းကုန်သော မောင်းမကညာ တို့သည်ကား နန်းမ ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့၌ တသောင်းစီ တသောင်းစီ အမြဲခစားနေထိုင်ကြရကုန်၏။

ဘုရားအလောင်းတော်မြတ် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် နတ် ကညာတို့ ဝန်းကာပတ်ခြီ ရံအပ်သော နတ်လုလင်ယိုကဲ့သို့ရှင်း, သိကြားနတ်မင်းကဲ့သို့ရှင်း သာကိယစာတ် မြတ်သောကညာတို့ ဝန်းကာပတ်ခြီ ရံအပ်သည်ဖြစ်၍ ယောက်ျားမပါ မိန်းမတို့သာ တီးမှုတ်အပ်ကုန်သော တူရိယာတို့ဖြင့် အလွန်သာယာဖွယ်သော အဖျော်အဖြေကို ခံယူတော်မူလျက် တင့်တယ်စံပယ်တော်မူကာ စက္ကဝတ်စည်းစိမ်တမျှ ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှသော မင်းစည်းစိမ်ကို သုံးဆောင်ခံစားတော်မူ၍ ဥတုသုံးပါး အလှည့်အလည်အားဖြင့် ခမ်းနားတင့်တယ်လှစွာကုန်သော ရမ္မ, သုဘ, သုရမ္မ စံနန်းတော် ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့၌ ချမ်းသာစွာ စံနေတော်မူ သတည်း။

အခန်း-၃

နိမိတ်ကြီးလေးပါး မြင်တော်မူခဏ်း

မင်းလာဥယျာဉ်တော်သို့ဈေးခြင်း

ဤသို့လျှင် ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားသည် အသက်တော် တဆယ့် ခြောက်နှစ် အရွယ်တွင် ကဝိလဝတ်ပြည် နန်းကို သိမ်းမြန်းစိုးအုပ်တော်မူကာ ယသောဓရာမိဖုရားကြီး အမှူး ရှိသော မင်းမောင်းမပေါင်း လေးသောင်းတို့၏ အဖျော်အဖြေ အပြုံအစု အယုအယကို ခံတော်မူကာ တဆယ့်သုံးနှစ်ကြာ ကာလပတ်လုံး စကြဝဠာမင်း စည်းစိမ်နှင့်တူသော မင်းစည်း

စိမ်ကို ချမ်းသာစွာ သုံးဆောင်ခံစား၍ ရွယ်တော်တင့်ဖြိုး နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ တနေ့သောကာလ၌ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်ကြွတော်မူလိုရကား ရထားထိန်းကို ခေါ်တော်မူပြီးလျှင် "အချင်း ရထားထိန်း....သင်သည် ရထားကို ကချေလော့၊ ဥယျာဉ်တော်ကိုရှုစားရန် ငါထွက်တော်မူမည်"ဟု မိန့်ကြားလေလျှင် ရထားထိန်းသည်လည်း "ကောင်းပါပြီ" ဟု ဝန်ခံ၍ သူမြတ်တို့နှင့်သာ ထိုက်တန်စွာသည့် အလွန်မြတ်သော မင်းစီးရထားကို ခပ်သိမ်းသော အဆင်တန်းဆာတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်ပြီးလျှင် လပြည့်ဝန်း ကုမုဒြာကြာပန်းအတူ စင်ဖြူသော အဆင်း ရှိကြလျက် လေ၏အဟုန် ဂဠုန်မင်း၏ အဟုန်ကဲ့သို့ လျင်မြန်သော အဟုန်ရှိကြသော အာဇာနည် သိန္ဓောမြင်း လေးကောင်တို့ကို ကပြီးလျှင် စီးတော်ရထားကို ကပ်၍ ပြီးကြောင်း အလောင်းတော်မင်းသားအား လျှောက်ထားလေသည်။ အလောင်းတော်မင်းသားသည် နတ်ဗိမာန်အလား ထူးခြားမွန်မြတ်သော ထိုရထားကို စီးတော်မူ၍ ကြီးစွာသော အခမ်းအနားဖြင့် ဥယျာဉ်တော်သို့ ရှေးရှု ထွက်တော်မူလေ၏။

(၁) သူအိုနိမိတ်ကို မြင်တော်မူခြင်း

ထိုသို့ အလောင်းတော်မင်းသား ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်ကြွ၍ လမ်းခရီးအကြားသို့ ရောက်သောအခါ နတ်တို့သည် "သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဘုရားဖြစ်ရန် အချိန်တန်နီးကပ်ခဲ့လေပြီ၊ ထို မင်းသားအား တောထွက်၍ ရဟန်းပြုကြောင်း ရှေးပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ်ကို ပြကြကုန်အုံ့" ဟု တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် နတ်သားတယောက်ကို ဆံကလည်းပြု သွားကလည်းပြုန်း ခါးကလည်း ကုန်း၍ တောင်ဝှေးကို လက်စွဲကာ ကုန်တုန်ရီရီ ဖြစ်၍နေသော သူအိုပုံဟန်ဖန်ဆင်း၍ ပြစေကြကုန်၏။ ထိုသို့ နတ်တို့ ဖန်ဆင်း၍ ပြအပ်သော သူအိုနိမိတ်ကို ဘုရားအလောင်းနှင့် ရထားထိန်းတို့သာ မြင်ကြရကုန်၏၊ အခြားသူတို့ မမြင်ရကုန်။

ထိုသို့ အလောင်းတော် မင်းသားသည် သူအို နိမိတ်ကို မြင်ရသောအခါ၌ ရထားထိန်းကို "အချင်း ရထားထိန်း....ထိုသူ၏ ဆံပင်များလည်း အခြားသူတို့၏ ဆံပင်များနှင့် မတူကုန်၊ ဖြူဖွေးလျက်ရှိကုန်၏၊ ကိုယ်သည်လည်း အခြားသူတို့၏ ကိုယ်နှင့် မတူ၊ သွားကလည်းကြွေ အသားအရေကလည်း နည်းပါး ခါးကလည်းကုန်း တုန်တုန်ရီရီဖြစ်၍နေ၏၊ ထိုသူကား အဘယ်အမည်ရှိသောသူနည်း"ဟု မေးမြန်းတော်မူလေ၏၊ ရထားထိန်းသည်လည်း "အရှင်မင်းကြီး....ထိုသူကား **သူအို** မည်ပါသည်"ဟု ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေသည်။

ရှေးအခါက "သူအို"ကို မြင်ဘူးဘို့ မဆိုထားဘိ၊ "သူအို"ဟူသော စကားကိုမျှ မကြားဘူးသော အလောင်းတော်မင်းသားသည် ရထားထိန်းကို တဖန်ထပ်၍ "အချင်း ရထားထိန်း....ငါသည် ဆံဖြူ သွားကြွေ သားရေပိန်ချုံး ခါးကုန်း တုန်ရီ ဤသို့သဘောရှိသောသူကို ရှေးအခါက မမြင်ရစဘူး၊ ဤသူအို မည်သည် အဘယ်ကို ဆိုလိုသနည်း"ဟု မေးမြန်းတော်မူလတ်သည်တွင် ရထားထိန်းက "အရှင်မင်းကြီး....ကြာမြင့်စွာ အသက်မရှည်နိုင်တော့မည့်သူကို သူအို ခေါ်ဆိုပါသည် = သူအို ဟူသည် အသက်ကြွင်း(နောက်ထပ် အသက်ရှည်နေရန်)နည်းပါးစွာကျန်ရှိသောသူကို ဆိုလိုပါသည်"ဟူ၍ ပြန်ကြား လျှောက်ထားလေ၏။

ထိုအခါ အလောင်းတော်မင်းသားက "အချင်းရထားထိန်း....အသို့နည်း (ဘယ့်နယ်လဲ)၊ ငါသည်လည်း အိုခြင်းသဘောရှိသလော၊ အိုခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်သူပင် ဖြစ်သလော" ဟု မေးတော်မူလေသော် ရထားထိန်းက "အရှင်မင်းကြီး....အရှင်မင်းကြီးရောအကျွန်ုပ်တို့ပါခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် အိုခြင်းသဘော ရှိကြပါကုန်၏၊ အိုခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်သူချည်းသာ ဖြစ်ကြပါကုန်၏"ဟူ၍ ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေလျှင် အလောင်းတော် မင်းသားသည် "အချင်း ရထားထိန်း.... ထိုသို့ကိုယ်ကိုယ်သူသူ ခပ်သိမ်းသော လူတို့သည်ပင် အိုခြင်းသဘောကို

မလွန်မြောက်နိုင်သူချည်းသာဖြစ်ခဲ့လျှင် အိုခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်သော ငါ့အား ယခုအခါ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သို့ သွားမျှ ရှုစားမြူလျော် ပျော်ပိုက်ရန် အလိုမရှိတော့ပြီ၊ သူအိုကို မြင်ရာ ဤအရပ်မှပင်လျှင် ရှေးနန်းတော်သို့ တဖန် ရထားကို တုံ့ပြန်မောင်းနှင်လော့"ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေ၏၊ ရထားထိန်းသည်လည်း "ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းကြီး...."ဟု ဝန်ခံစကားပြန်ကြားလျှောက်ဆိုပြီးလျှင် မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သို့ မမောင်းနှင်တော့ပဲ သူအိုကို မြင်ရာ ထိုအရပ်မှပင် ရှေးနန်းတော်သို့ တဖန် ရထားကို တုံ့ပြန်မောင်းနှင်ခဲ့လေ၏။

အလောင်းတော်မင်းသား၏ တရားဆဲစဉ်

ခြေသေ့တို့မည်သည် မြားဖြင့် အပစ် ခံရသောအခါ ထိုအကျိုးဖြစ်သည့် မြားကို အဓိကထား မပယ်ရှားကြပဲ မြားလာခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သည့် မြားပစ်သူ ရန်သူမုဆိုးကိုသာ တွေ့အောင်ရှာ၍ ပယ်ရှားကြလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း အကျိုးတရား အကြောင်းတရားနှစ်ပါးတို့ရှိရာတွင် မြားနှင့်တူသောအကျိုးတရားကို အဓိကထား မပယ်ရှားကြပဲ မြားဖြင့်ပစ်သူ ရန်သူမုဆိုးနှင့်တူသော အကြောင်းတရားကိုသာ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့အောင်ရှာ၍ ပယ်ရှားတော်မူကြလေသည်၊ သို့ရကား မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ခြေသေ့မင်းနှင့် တူတော်မူကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အလောင်းတော်မင်းသားသည် မြတ်စွာဘုရားဖြစ်မည့်သူပြီပြီ ရထားထိန်းက ရင့်ရော်ယိုယွင်း အိုမင်းခြင်း(= ဇရာ) တရား၏ သူသိသမျှ လောကသဘောကို ပြောကြား လျှောက်ထားစေကာမူ ထိုဇရာတရား၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း (=ဇာတိ)တရားကို ထင်ရှားဆင်ခြင် သိမြင်တော်မူသည် ဖြစ်ရကား ရှေးနန်းတော်သို့ ရောက်သည် ရှိသော် "(အိုး).... ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှုတည်းဟူသော ဇာတိသဘောသည် ရှုံ့မုန်းစက်ဆုပ်ဖွယ်ကြီးပါတကား.... ယင်း

သည့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှု (= ဇာတိ) တရား သင်ရှား ရှိပြီးသူ(ပဋိသန္ဓေ တည်နေပြီးသူ)မှန်သမျှ အိုမင်း ရင့်ရော်မှု (= ဇရာ) တရား ထင်ရှား ရှိရမည်သာ ဖြစ်စွာ တကား....”ဟု သံဝေဂဉာဏ်စက်သွားဖြင့် စဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူကာ မျက်နှာမရွှင် မကြည်လင်နိုင် ကြီမှိုင်ရှိသာ နေတော်မူလေ၏။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး အစောင့်အနေမျှားကို ထိုးမ်ားမေးခြင်း

ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးသည် ရထားထိန်းကို ခေါ်စေ၍ “အချင်း ရထားထိန်း....အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ငါ၏ သားတော်သည် ဥယျာဉ်တော်သို့ အရောက် မသွားပဲ လျှင်လျားစွာ ပြန်နစ်လာသနည်း....”ဟု မေးမြန်းတော်မူ၍ ရထားထိန်းက “အရှင်မင်းကြီး....အရှင့် သားတော်သည် သူအိုယောက်ျားကို မြင်ရသောကြောင့် လျှင်လျားစွာ ပြန်နစ်လာပါသည်”ဟု ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေလျှင် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးသည် “ငါ့သားတော်မင်းသားသည် တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းသာပြုလုပ်စေရမည်၊ တောထွက်ကာ ရဟန်းမပြုဖြစ်စေရ၊ တောထွက်၍ ရဟန်းပြုကာ ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော နိမိတ်ဖတ်ဆရာ ပုဏ္ဏားတို့၏ စကား အလွဲအမှားသာ ဖြစ်စေရမည်”ဟု ကြီစည် စိတ်ကူးတော်မူလျက် “အမောင်တို့....အဘယ်ကြောင့် ငါ့ကို ဖျက်ဆီးကြသနည်း၊ သားတော်၏ အတွက် လျင်မြန်စွာ ရှေးကထက်တိုး၍ မောင်းမမိသံ ရွှေရုံတော်တို့ကို ခန့်ထားစီမံကြကုန်၊ ယင်းသို့ မောင်းမမိသံ ရွှေရုံကခြေသည်တို့ကို ရှေးကထက်တိုး၍ ခန့်ထားစီမံကြသည်ရှိသော် ပါးဖြော်အာရုံ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကို ခံစားလျက် ငါ့သားတော်သည် ရဟန်း ပြုဘို့ရန် အမှတ်ရတော့မည်မဟုတ်”ဟု မိန့်ဆိုကာ ထက်ဝန်းကျင် အရပ်လေးမျက်နှာ ယူဇနာဝက် ယူဇနာဝက်(နှစ်ဂါဝုတ် နှစ်ဂါဝုတ်) ခန့်ရှိသော အရပ်၌ အစောင့်အရှောက်များကို တိုး၍ ချထားစေတော်မူလေ၏။

(ဤ သူဌေးနီမိတ်ကို အလောင်းတော်မင်းသား ဥယျာဉ်တော်ကစား ထွက်လာသောအခါ ယုဇနာဝက် ပမာဏရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်းဖြင့် ဝန်းရံထွက်ကြွတော်မူခဲ့ရာ ဗိုလ်ပါတို့ကနောက်ကျွန် အလောင်းတော်မင်းသား စီးနင်းလိုက်ပါသည့် ရထားက ရှေ့သို့ရောက်လာသော နေရာ၌ သုဒ္ဓါဝါသဘုံသား ရဟန္တာ ဗြဟ္မာကြီးများသည် မိမိတို့ အာနုဘော်ဖြင့် ရထား၏ ရှေ့မှ ပြသအပ်လေသည်။ ဤသို့ပြအပ်သော သူဌေးနီမိတ်ကို အလောင်းတော်မင်းသားနှင့် ရထားထိန်းတို့သာ မြင်ကြရသည်။ သုဒ္ဓါဝါသဘုံသား ရဟန္တာ ဗြဟ္မာကြီးများသည် "ညွှန်ပျောင်း၌ ဆင်ပြောင်ကြီး ကျ၍နစ်သကဲ့သို့ အလောင်းတော်မင်းသည် ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ် ညွှန်ပျောင်း၌ ကျ၍နစ်တော်မူနေလေပြီ၊ ထိုအလောင်းမင်းသားအား သတိတရားဖြစ်ပွါးကြစေဘုံ" ဟု ကြုံစည်ကာ ထိုသူဌေးနီမိတ်ကို ပြသခြင်းဖြစ်လေသည်။ နောက်ဖြစ်သောနီမိတ်ကြီးတို့၌လည်း ဤနည်းအတူ မှတ်ယူလော့။ ။မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ၊ စာမျက်နှာ ၄၆-မှ။)

(၂) သူနာနီမိတ်ကို မြင်တော်မူခြင်း

အလောင်းတော်မင်းသားသည် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက တောမထွက်ဖြစ်ရန် ရဟန်းမပြုဖြစ်ရန် တိုးမ၍ စီမံခန့်ထားအပ်သော အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၏ လှည့်စားဖုံးကွယ်ချက်အရ ဇာတိတရား ဇရာတရားတို့၌ ထိတ်လန့်ပြီးနေသော သံဝေဂစိတ်ထား အနည်းငယ်လျော့ပါးကာ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်ပင် ပျော်ရွှင်စံပယ် နေတော်မူပြန်လေသည်။

ထိုသို့ နေတော်မူ၍ လေးလပြည့်မြောက် ရောက်လတ်သော အခါ အလောင်းတော် မင်းသားသည် ရှေးနည်းအတူပင် အာဇာနည်မြင်း က-သော ရထားကို စီးနင်းတော်မူလျက် ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်ကြွတော်မူပြန်ရာ လမ်းခရီးအကြားသို့ ရောက်သောအခါ နှစ်ကြိမ်မြောက် နတ်တို့ ဖန်ဆင်းပြအပ်သည့် အနာရောဂါ နှိပ်စက်အပ်သဖြင့် နာကျင် ဆင်းရဲလှသည် ဖြစ်၍ သူတပါးတို့ ထူမှ ထနိုင် သိပ်မှ အိပ်နိုင် လဲနိုင်သည့် မိမိ ကျင်ငယ် ကျင်ကြီး၌ နစ်လျက်သာ အိပ်ရရှာသော ရောဂါဖိစီး သူနာကြီးကို

မြင်တော်မူ၍ "အချင်း ရထားထိန်း....ထိုသူ၏ မျက်လုံးတို့သည်လည်း-တခြားသူများ၏-မျက်လုံးတို့နှင့် မတူကုန်၊ နောက်ကျကုန်လှုပ်လျက် ရှိကုန်၏၊ ထိုသူ၏ အသံသည်လည်း တခြားသူများ၏ အသံနှင့် မတူ၊ မခံမရပ်သာ တစာစာ ဟစ်အော်လျက်ရှိပေ၏၊ ထိုသူ၏ ကိုယ်မှာလည်း တခြားသူများ၏ ကိုယ်နှင့်မတူ အလွန်ပင်ပန်းပုံ ရလှပေ၏၊ ထိုသူကား အဘယ် အမည်ရှိသောသူနည်း"ဟု မေးမြန်းတော်မူလေ၏။ ရထားထိန်းသည်လည်း "အရှင်မင်းကြီး ထိုသူကား **သူနာ**မည်ပါသည်"ဟု ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေ၏။

"သူနာ"ကိုလည်း ရှေးကမမြင်ဘူး၊ "သူနာ"ဟူသော အသံကိုလည်း ရှေးက မကြားဘူးသော အလောင်းတော်မင်းသားသည် ရထားထိန်းကို တဖန်ထပ်၍ "အချင်း ရထားထိန်း ...ငါသည် သူတပါးတို့ ထူမှ သိပ်မှထနိုင် အိပ်နိုင်သည့် မိမိ၏ကျင်ယမ် ကျင်ကြီး၌ နစ်လျက်သာ အိပ်ရရှာသည့် မခံမရပ်သာ တစာစာ ဟစ်-အော်လျက်ရှိသော ထိုသူမျိုးကို ရှေးက မမြင်အပ်စဘူး၊ ဤသူနာမည်သည် အဘယ်ကိုဆိုလိုသနည်း၊ ဤသူနာ၏သဘောကို ငါ့အား ပြန်ကြားလျှောက်ထားရမည်"ဟု မေးမြန်းတော်မူလတ်သည်တွင် ရထားထိန်းက "အရှင်မင်းကြီး....ဤသူနာမည်သည် ယခု စွဲကပ်နေသော ရောဂါဝေဒနာမှ ထမည်လည်းမသိရ, မထမည်လည်း မသိရသူ ဖြစ်ပါသည်"ဟု၍ ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေ၏။

ထိုအခါ အလောင်းတော်မင်းသားက "အချင်းရထားထိန်း.... အသို့နည်း (ဘယ့်နယ်လဲ)၊ ငါသည်လည်း နာဖျားခြင်းသဘော ရှိသလော၊ နာဖျားခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်သူပင် ဖြစ်သလော"ဟု မေးမြန်းတော်မူလေသော် ရထားထိန်းက "အရှင်မင်းကြီး....အရှင်မင်းကြီးရော အကျွန်ုပ်တို့ပါ ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် နာဖျားခြင်းသဘော ရှိကြပါကုန်၏၊ နာဖျားခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်သူချည်းသာ ဖြစ်ကြပါကုန်၏"ဟု၍ ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေလျှင် အလောင်းတော်မင်းသားသည် "အချင်း

ရထားထိန်း....ထိုသို့ ကိုယ်ကိုယ် သူသူ ခပ်သိမ်းသော လူတို့သည်ပင် နာဖျားခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်သူချည်းသာ ဖြစ်ခဲ့လျှင် နာဖျားခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်သော ငါ့အား ယခုအခါ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သို့သွား၍ ရှုစားမွေ့လျော် ပျော်ပိုက်ရန် အလိုမရှိတော့ပြီ၊ သူနာကိုမြင်ရာ ဤအရပ်မှပင်လျှင် ရွှေနန်းတော်သို့ တဖန် ရထားကို တုံ့ပြန် မောင်းနှင်လော့"ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။ရထားထိန်းသည်လည်း"ကောင်းပါပြီအရှင်မင်းကြီး"ဟု ဝန်ခံစကား ပြန်ကြားလျှောက်ဆိုပြီးလျှင် မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်သို့ မမောင်းနှင်တော့ပဲ သူနာကိုမြင်ရာ ထိုအရပ်မှပင် ရွှေနန်းတော်သို့ တဖန် ရထားကို တုံ့ပြန် မောင်းနှင်ခဲ့လေ၏။

အလောင်းတော်မင်းသား၏ တရားသံဝေ

ရှေးက ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အတိုင်း ခြဲသော့်မင်းနှင့် တူတော်မူသော အလောင်းတော်မင်းသားသည် ဘုရားဖြစ်မည့်သူပြီပြီ ရထားထိန်းက မအိမသာ ကျင်နာခံခက်နှိပ်စက်ဖိစီးတတ်သည့် ဗျာဓိတရား၏ သူသိသမျှ လောကသဘောကို ပြောကြားလျှောက်ထားစေကာမူ ထိုဗျာဓိတရား, ရှေးက တွေ့သိရသော ဇရာတရား ဤနှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း(= ဇာတိ)တရားကို ထင်ရှားဆင်ခြင် သိမြင်တော်မူသည် ဖြစ်ရကား ရွှေနန်းတော်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် "(အိုး) ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှု တည်းဟူသော ဇာတိသဘောသည် ရှုံမုန်းစက်ဆုပ်ဖွယ်ကြီးပါတကား....ယင်းသည့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှု(= ဇာတိ)တရား ထင်ရှားရှိပြီးသူ (ပဋိသန္ဓေ တည်နေပြီးသူ)မှန်သမျှ အိုမင်းရင့်ရော်မှု(= ဇရာ)တရား ထင်ရှားရှိရမည်သာ,နာဖျားမှု(= ဗျာဓိ)တရား ထင်ရှားရှိရမည်သာ ဖြစ်စွဲတတ်ကား"ဟု **သံဝေဇဉာဏ် စက်သွားဖြင့်** စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူကာ **မျက်နှာမရွှင် မကြည်လင်**နိုင် ကြီမိုင်ရှိသာ နေတော်မူလေ၏။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး အစောင့်အနေများကို ကိုးရှိခိုးထားစေခြင်း

ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးသည် ရှေးနည်းအတူ ရထားထိန်းကိုခေါ်စေ၍မေးမြန်းတော်မူသည်တွင်ရထားထိန်းက "အရှင်မင်းကြီး.... အရှင့်သားတော်သည် သူနာယောက်ျားကို မြင်ရသောကြောင့် သျှင်လျှားစွာ ပြန်နစ်လာပါသည်"ဟု ပြန်ကြား လျှောက်ထားလေသော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးသည် ရှေးနည်းအတူ ကြီစည်ပြောကြားပြီးလျှင် ထက်ဝန်းကျင် အရပ်လေးမျက်နှာ သုံးဂါဝုတ် သုံးဂါဝုတ်ခန့်ရှိသောအရပ်၌ အစောင့်အရှောက်များကို တိုးရှိ ချထားစေတော်မူလေ၏၊ မောင်းမမိသံ ရံရွှေ ကခြေသည်တို့ကိုလည်း ရှေးကထက်တိုးရှိ ခန့်ထားစီမံစေတော်မူ၏။

(၃) သူသေနိမိတ်ကို မြင်တော်မူခြင်း

အလောင်းတော်မင်းသားသည် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးက တောမထွက်ဖြစ်ရန် ရဟန်းမပြုဖြစ်ရန် တိုးရှိ စီမံခန့်ထားအပ်သော အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၏ လှည့်စားဖုံးကွယ်ချက်အရ ဇာတိတရား, ဇရာတရား, ဗျာဓိတရားတို့၌ ထိတ်လန့်ငြီးငွေ့သော သံဝေဂစိတ်ထား အနည်းငယ် လျော့ပါးကာ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်ပင် ပျော်ရွှင်စံပယ် နေတော်မူပြန်လေသည်။

ထိုသို့နေတော်မူ၍ လေးလပြည့်မြောက် ရောက်လတ်သော အခါ အလောင်းတော်မင်းသားသည် ရှေးနည်းအတူပင် အာဇာနည်မြင်း က-သော ရထားကို စီးနင်းတော်မူလျက် ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်ကြွတော်မူပြန်ရာ လမ်းခရီးအကြားသို့ရောက်သောအခါ သုံးကြိမ်မြောက် နတ်တို့ဗန်ဆင်းပြအပ်သည့် လူပေါင်းများစွာ စည်းဝေးနေသည်ကိုရင်း, ဆိုးရည်အမျိုးမျိုး တပ်ဆိုးအပ်သည့် အဝတ်အထည်တို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်ဝန်းရံ စီမံပြုပြင်အပ်သော ယမ်းစင်(= အလောင်းစင်)ကိုရင်း မြင်တော်မူ၍"အချင်းရထား

ထိန်း....အဘယ့်ကြောင့် ထိုလူများအပေါင်းသည် စည်းဝေး ဝိုင်းအုံကာနေသနည်း၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုးရည်အမျိုးမျိုးတပ်ဆိုး အပ်သည့် အဝတ်အထည်တို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်ဝန်းရံ စီမံပြုပြင်အပ် သော ထမ်းစင်ကို ပြုရှိနေကြသနည်း"ဟု၍ ရထားထိန်းကို မေးတော်မူသောအခါ ရထားထိန်းက "အရှင်မင်းကြီး....ထိုသို့ လူအများ စည်းဝေးဝိုင်းအုံကာ ထမ်းစင်ပြုလုပ်နေခြင်းမှာ **လူသေ** သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်"ဟု ပြန်ကြား လျှောက်ထားလေ၏။

(ဤ၌ ရှေးက အလောင်းစင်ကို မမြင်ဘူးပဲ ထမ်းစင်ကိုသာ မြင်ဘူးသောကြောင့် "အရှင်းရထားထိန်း....ထိုလူအများ ဝိုင်းအုံပြီး ထမ်းစင် ပြုလုပ်နေကြခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း"ဟု မေးတော်မူလေသည်။)

"သူသေ"ကိုလည်း ရှေးကမမြင်ဘူး၊ "သူသေ"ဟူသော အသံ ကိုလည်း ရှေးကမကြားဘူးသော အလောင်းတော်မင်းသားသည် ရထားတိန်းကို တဖန် ထပ်၍ "အရှင်းရထားထိန်း .... ထိုသို့ လူသေသောကြောင့် လူအများ စည်းဝေးဝိုင်းအုံကာ ထမ်းစင် ပြုလုပ်နေခြင်းဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုလူသေရှိရာအရပ်သို့ ရထားကို မောင်း နှင်လော့"ဟု မိန့်တော်မူလေ၏၊ ထိုအခါ ရထားထိန်းသည်လည်း "ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းကြီး"ဟု ဝန်ခံ၍ ထိုလူသေရှိရာသို့ ရထားကိုမောင်းနှင်ခဲ့၍အလောင်းတော်မင်းသားသည်သူသေကို မြင်ရလေလျှင် ရထားထိန်းကို "အရှင်းရထားထိန်း....ဤသူသေ ဟူသည်အဘယ်သို့သဘောရှိသနည်း"ဟု မေးမြန်းတော်မူလေ၏။ ရထားထိန်းကလည်း "အရှင်မင်းကြီး.... ဤသူသေဟူသည် နောက်ထပ် ထိုသူ့ကို မိဘဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကလည်း မြင်ရ တော့မည်မဟုတ်၊ ထိုသူကလည်း မိဘဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကို နောက်ထပ် မြင်ရတော့မည်မဟုတ်သူ ဖြစ်ပါသည်"ဟု၍ ပြန် ကြား လျှောက်ထားလေလျှင် အလောင်းတော်မင်းသားက "အရှင်းရထားထိန်း....အသို့နည်း(ဘယ့်နယ်လဲ)၊ငါသည်လည်း စုတိပြတ်ကြွေ ထိုသူကဲ့သို့ပင် သေရခြင်းသဘောရှိသလော၊ သေ ခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်သူဖြစ်သလော၊ ငါ့ကိုလည်း

မယ်တော် ခမည်းတော် ဆွေတော်မျိုးတော်တို့က တနေ့နေ့တွင် မမြင်ကြရမည်ဖြစ်ကုန်သလော၊ ငါကိုယ်တိုင်ကလည်း မယ်တော် ခမည်းဟော် ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို တနေ့နေ့တွင် မမြင်ရမည် ဖြစ်သလော"ဟု မေးမြန်းသဖြင့် ရထားထိန်းသည်လည်း "အရှင်မင်းကြီး ... အရှင်မင်းကြီးရော အကျွန်ုပ်တို့ပါ ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် ထိုသူကဲ့သို့ပင် စုတိပြတ်ကြွေ သေရခြင်းသဘောရှိပါကုန်၏၊ သေခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်သူချည်းသာ ဖြစ်ပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းကြီးကိုလည်း မယ်တော် ခမည်းတော် ဆွေတော်မျိုးတော်တို့က တနေ့နေ့တွင် မမြင်ကြရမည် ဧကန် အမှန်ဖြစ်ပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းကြီးကိုယ်တိုင်ကလည်း တနေ့နေ့တွင် မယ်တော် ခမည်းတော် ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို မမြင်ရမည်ဧကန်အမှန်ပင် ဖြစ်ပါ၏"ဟူ၍ ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေ၏။ (ဤ၌ မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီကို မယ်တော်ဟု ဆိုလိုသည်။)

ထိုအခါ အလောင်းတော်မင်းသားသည် "အချင်း ရထားထိန်း.... ထိုသို့ ကိုယ်ကိုယ် သူသူ ခပ်သိမ်းသော လူတို့သည်ပင် သေခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်သူချည်းသာဖြစ်ခဲ့လျှင် သေခြင်းသဘောကိုမလွန်မြောက်နိုင်သော ငါ့အား ယခုအခါ မဂ်လာဥယျာဉ်တော်သို့ သွား၍ ရှုစားမြော်လျှော် ပျော်ပိုက်ရန် အလိုမရှိတော့ပြီ၊သူသေကိုမြင်ရာ ဤအရပ်မှပင်လျှင် ရွှေနန်းတော်သို့တဖန် ရထားကို တုံ့ပြန် မောင်းနှင်လော့"ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူလေ၏၊ ရထားထိန်းသည်လည်း "ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းကြီး"ဟု ဝန်ခံစကား ပြန်ကြားလျှောက်ဆိုပြီးလျှင် မဂ်လာဥယျာဉ်တော်သို့ မမောင်းနှင်တော့ပဲ သူသေကိုမြင်ရာ ထိုအရပ်မှပင် ရွှေနန်းတော်သို့ တဖန် ရထားကို တုံ့ပြန် မောင်းနှင်ခဲ့လေ၏။

အလောင်းတော်မင်းသား၏ တရားသံဝေ

ရှေးကဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်းခြေသော့မင်းနှင့်တူတော်မူသော အလောင်းတော်မင်းသားသည် ဘုရားဖြစ်မည့်သူ ပြီးပြီ ရထားထိန်းက "သူသေဟူသည် သေသူကိုလည်း

ကျန်ရစ်သူ ဆွေမျိုးများက နောက်ထပ်မြင်ကြရတော့မည် မဟုတ်၊ သေသူကလည်း ကျန်ရစ်သော ဆွေမျိုးများကို နောက်ထပ် မြင်ရတော့မည် မဟုတ်" ဟူ၍ သေခြင်းတရား = (မရဏ တရား)၏ သူသိသမျှ လောကသဘောကို ပြောကြားလျှောက်ထားစေကာမူ ထို မရဏတရား, ရှေးကတွေ့သိပြီး ဖြစ်သော ဇရာတရား, ဗျာဓိတရား ၅၂ တရားသုံးပါးတို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်း(= ဇာတိ)တရားကို ထင်ရှားဆင်ခြင် သိမြင်ထော်မူသည် ဖြစ်ရကား ရွှေနန်းတော်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် "(အိုး) ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှု တည်းဟူသော ဇာတိသဘောသည် ရှုံမုန်းစက်ဆုပ်ဖွယ်ကြီးပါတကား....၊ ယင်းသည့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှု(= ဇာတိ)တရား ထင်ရှားရှိပြီးသူ (ပဋိသန္ဓေ တည်နေပြီးသူ) မှန်သမျှ အိုမင်းရင့်ရော်မှု(= ဇရာ)တရား ထင်ရှားရှိရမည်သာ၊ နာဖျားမှု(= ဗျာဓိ)တရား ထင်ရှားရှိရမည်သာ၊ စုတိပြတ်ကြွေသေလွန်မှု(= မရဏ)တရား ထင်ရှားရှိရမည်သာ ဖြစ်စွဲတကား"ဟု သံဝေဂဉာဏ်စက်သွားဖြင့် စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူကာ မျက်နှာမရှင် မကြည်လင်နိုင် ကြီမှိုင်၍သာ နေတော်မူလေ၏။

သုဒ္ဓါဒနမင်းတရားကြီး အစောင့်အနေများကို တိုး၍ ချထားစေခြင်း

ခမည်းတော် သုဒ္ဓါဒန မင်းတရားကြီးသည် ရှေးနည်းအတိုရထားထိန်းကို ခေါ်စေ၍ မေးမြန်းတော်မူသည်တွင် ရထားထိန်းက "အရှင်မင်းကြီး....အရှင့်သားတော်သည် သူသေယောက်ျားကို မြင်ရသောကြောင့် လျှင်လျားစွာ ပြန်နစ် လာပါသည်"ဟု ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေသော် သုဒ္ဓါဒနမင်းတရားကြီးသည် ရှေးနည်းအတိုကြီစည် ပြောဆိုတော်မူပြီးလျှင် ထက်ဝန်းကျင် အရပ်လေးမျက်နှာ တယူဇနာ တယူဇနာခန့် ရှိသော အရပ်၌ အစောင့်အရှောက်များကို တိုး၍ ချထားစေတော်မူလေ၏။

မောင်းမမိသံ ရံရွှေ ကခြေသည်တို့ကိုလည်း ရှေးကထက် တိုးမြှင့်ခန့်ထား စိမံစေတော်မူ၏။

(၄) ရဟန်းနိမိတ်ကို မြင်တော်မူခြင်း

အလောင်းတော်မင်းသားသည် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးက တောမထွက်ဖြစ်ရန် ရဟန်းမပြုဖြစ်ရန် တိုးမြှင့်တိုးမြှင့် စိမံခန့်ထားအပ်သော အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ် တရားတို့၏ လှည့်စားဖုံးကွယ်ချက်အရ ဇာတိ,ဇရာ,ဗျာဓိ,မရဏာ တရားတို့ဟု ထိတ်လန့် ငြီးငွေ့သော သံဝေဂစိတ်ထား အနည်းငယ် လျော့ပါးကာ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်ပင် ပျော်ရွှင်စံပယ်နေတော်မူပြန်လေသည်။

ထိုသို့ နေတော်မှ၍ လေးလပြည့်မြောက် ရောက်လတ်သော အခါ အလောင်းဟော် မင်းသားသည် ရှေးနည်းအတူပင် အာဇာနည်မြင်း က-သော ရထားကို စီးနင်းတော်မူလျက် ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်ကြွတော်မူပြန်ရာ လမ်းခရီး အကြားသို့ ရောက်သောအခါ လေးကြိမ်မြောက် နတ်တို့ ဖန်ဆင်းပြအပ်သည့် ဆံမုတ်ဆိတ်ကိုပယ်ပြီး(=ဦးပြည်း=ခေါင်းတုံးပြီး)လျှင် ဖန်ရည်ဆိုးသော သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံလျက် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော ယောဂျားကို မြင်တော်မူ၍ "အချင်း ရထားထိန်း.... ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းသည်လည်း တခြားသူများ၏ ဦးခေါင်းနှင့်မတူ ဆံမုတ်ဆိတ် ပယ်ပြီး ခေါင်းတုံးပြီး ဖြစ်ပေ၏။ ထိုသူ၏ အဝတ်များသည်လည်း တခြားသူတို့၏ အဝတ်များနှင့် မတူကုန်၊ ဖန်ရည်ဆိုးပြီးသား ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသူကား အဘယ် အမည်ရှိသော သူနည်း ..."ဟု မေးမြန်းတော်မူလေ၏။ ရထားထိန်းသည်လည်း "အရှင်မင်းကြီး....ထိုသူကား **ရဟန်း**မည်ပါ၏"ဟု ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေ၏။

တဖန်ထပ်၍ အလောင်းတော် မင်းသားက "အချင်း ရထားထိန်း....ထို'ရဟန်း'မည်သည် အဘယ်ကို ဆိုလိုသနည်း၊ ထို

'ရဟန်း'၏ သဘောကို ဝေါ့အားပြန်ကြားလျှောက်ထားရမည်"ဟု မေးမြန်းဟော်မူလတ်သည်တွင် ရထားထိန်းက "အရှင်မင်းကြီး.... ဤရဟန်းမည်သည် 'ဒါနအစရှိသော ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးတို့ကို ကျင့်ခြင်းသည် ကောင်းမြတ်လျှ၏'ဟု နှလုံးသွင်း၍ ဖန်ရည်စွန်းသောအဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ကာ လူ့အဖြစ် လူ့ဘဝမှ ထွက်မြောက်လာသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဤရဟန်း မည်သည် 'တရားနှင့်ညီသော ကုသိုလ်ကမ္မပထ ဆယ်ပါး, အပြစ်ကင်းသော ကုသိုလ်ကမ္မပထ ဆယ်ပါး, ဖြူစင်လှသော ကုသိုလ်ကမ္မပထ ဆယ်ပါး တရားကို ကျင့်ခြင်းသည် ကောင်းမြတ်လျှ၏'ဟု နှလုံးသွင်း၍ ဖန်ရည်စွန်းသောအဝတ်ကိုဝတ်ဆင်ကာ လူ့အဖြစ်=လူ့ဘဝမှထွက်မြောက်လာသူဖြစ်ပါသည်။ ဤရဟန်း မည်သည် 'သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲခြင်း, သတ္တဝါတို့အား အကျိုးဖြစ်ထွန်းအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ကောင်းမြတ်လျှ၏'ဟု နှလုံးသွင်း၍ ဖန်ရည်စွန်းသော အပတ်ကို ဝတ်ဆင်ကာ လူ့အဖြစ် = လူ့ဘဝမှ ထွက်မြောက်လာသူ ဖြစ်ပါသည်" ဟူ၍ ပြန်ကြား လျှောက်ထားလေ၏။

[ဤ၌ ဘုရားပွင့်တော်မူရာသာသနာခေတ်အခါမဟုတ်သောကြောင့် ရထားထိန်းသည် ရဟန်းကိုရင်း, ရဟန်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုရင်း မသိသော်လည်း နတ်တို့၏ အာနုဘော်ဖြင့် "အရှင်မင်းကြီး...ဤသူကား ရဟန်းပါတည်း"ဟု ပြောကြားပြီးလျှင် ရဟန်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးများကိုလည်း ဖွင့်ဆိုပြောကြားလေသည်။ (ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ ၃၂-နှင့် ဇာတ်လက်ပ်ရင်ခွံကာ စာမျက်နှာ ၁၈၄-မှ။)

အသက်ရှည်သော ဘုရားအလောင်းတို့မှာ အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ လွန်မှ နိမိတ်ကြီးလေးပါးတို့တွင် တပါးတပါးကို မြင်တော်မူကြကုန်၏။ ငါတို့၏ ဘုရားအလောင်းသည်ကား အသက်တိုသောအခါ ဖြစ်တော်မူရသောကြောင့် လေးလ လေးလ လွန်လျှင် ဥယျာဉ်တော်သို့ အသွားအစဉ်အတိုင်း နိမိတ်ကြီး တပါးတပါးကို မြင်တော်မူလေသည်။ ဒီဃနိကာယ်ဆောင် အရှင်မြတ်များက နိမိတ်ကြီးလေးပါးလုံးကို တရက်တည်းမှာပင် မြင်ရှိသွားသည်ဟု ဆိုတော်မူကြကုန်၏။ (ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌ-ကထာ စာမျက်နှာ ၃၂၇-မ။)]

ထိုအခါ အလောင်းတော် မင်းသားသည် "အချင်း ရထားထိန်း....'ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးကို ကျင့်ကြံခြင်း, တရားနှင့်ညီညွတ်သော ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားဆယ်ပါးကို ကျင့်ကြံခြင်း, အပြစ်ကင်းသော ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားဆယ်ပါးကိုကျင့်ကြံခြင်း, ဖြစ်စင်သည့် ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးကို ကျင့်ကြံခြင်းသည် ကောင်းမြတ်လေ'ဟု နှလုံးသွင်း၍ ရဟန်း အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော ထိုသူသည် ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ်လှပေ၏။ 'သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲခြင်း, သတ္တဝါတို့အား အကျိုးဖြစ်ထွန်းအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ကောင်းမြတ်လေ'ဟု နှလုံးသွင်း၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော ထိုသူသည် ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ်လှပေ၏။ ထိုသို့ ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ်လှသော ကြောင့်ပင်လျှင် အချင်းရထားထိန်း....ရဟန်းရှိရာ ထိုအရပ်သို့ ရထားကို မောင်းနှင်လော့"ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ရထားထိန်းသည်လည်း "ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းကြီး"ဟု ဝန်ခံစကားပြောကြားလျှောက်ဆိုပြီးလျှင် ထိုရဟန်းရှိရာ အရပ်သို့ ရထားကို မောင်းနှင်လေ၏။ ထိုအရပ်သို့ ရောက်လတ်သော် အလောင်းမင်းသားသည် နတ်တို့ ဖန်ဆင်းပြအပ်သော ထိုရဟန်းကို "အချင်း....သင်သည် အဘယ်အမှုကို ပြုနေသနည်း၊ သင့်ဦးခေါင်းသည်လည်း တခြားသူတို့၏ ဦးခေါင်းနှင့် မတူပါတကား၊ သင့်အဝတ်တို့သည်လည်း တခြားသူတို့၏ အဝတ်တို့နှင့် မတူကုန်ပါတကား"ဟု မေးတော်မူ၏။ နတ်တို့ ဖန်ဆင်း ပြသည့် ဇုဒ္ဓိရုပ် ရဟန်းက "အရှင်မင်းကြီး....အကျွန်ုပ်ကား ရဟန်းမည်ပါသည်" ဟု ပြန်ကြား ပြောဆိုလတ်သည်တွင် အလောင်းတော် မင်းသားက တဖန်ထပ်၍ "အချင်း.... အသင် ရဟန်း ဟူသည် အဘယ်ကို ဆိုလိုသနည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။ ဇုဒ္ဓိရုပ် ရဟန်းက "အရှင်မင်းကြီး....အကျွန်ုပ် ရဟန်းဟူသည် တရားသောကြောင့် **ဓမ္မ**ဟူ၍ရင်း, တရားနှင့်ညီညွတ်သောကြောင့် **သမ**ဟူ၍ရင်း,အပြစ်ကင်းသောကြောင့် **ကုသလ**ဟူ၍ရင်း, အကြောင်း အကျိုး နှစ်မျိုးလုံးပင် ဖြစ်သောကြောင့် **ဗုဒ္ဓ**ဟူ၍ရင်း ဂုဏ်ထူးဝိသေသ လေးပါးတို့ဖြင့် ခေါ်ဆိုရသည့် ဒါန အစရှိသော ကုသိုလ် ကမ္မ

ပဌတရား ဆယ်ပါးတို့ကို ကျင့်ကြံခြင်းသည် ကောင်းမြတ်လှ ပေ၏၊ သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲခြင်း, သတ္တဝါတို့အား အကျိုးဖြစ်ထွန်းအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ကောင်းမြတ်လှပေ၏ ဟု နှလုံးသွင်း၍ ဆံမုတ်ဆိတ်တို့ကို ပယ်ရှင်း ဓနရည်စွန်းသော အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကာ အိမ်ရာ တည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ လွတ်အောင် ကျင့်ဆောက် ထွက်မြောက်ခဲ့သူ ဖြစ်ပေသည်" ဟု ပြန်ကြား ပြောဆိုသောအခါ အလောင်းတော် မင်းသားသည် "အချင်း····ဓမ္မ, သမ, ကုသလ, ပုညဟု ဂုဏ်ထူး ၀ိသေသလေးပါး တို့ဖြင့် ခေါ်ဆိုရသည့် ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးတို့ကို ကျင့်ကြံခြင်း, သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲခြင်း; သတ္တဝါတို့အား အကျိုးဖြစ်ထွန်းအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ကောင်းမြတ်လှ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ဆံမုတ်ဆိတ်တို့ကို ပယ်ရှင်း ဓနရည်စွန်းသော အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကာ အိမ်ရာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်မှ လွတ်အောင် ကျင့်ဆောက် ယွက်မြောက်ခဲ့ပေသော အသင်သည် စင်စစ်ကေန် ချီးမွမ်းအပ် ကောင်းမြတ်သူမှန်ပေ၏" ဟု ဝန်ခံချီးမွမ်းစကား ပြောကြားတော်မူလေသည်။

တောထွက်တော်မူသည် နှစ်-လတို့ကို မှတ်သားရန်

အလောင်းတော်မင်းသား တောထွက်ခဏ်းတွင် တောမထွက်မီ ဥယျာဉ်တော်သို့ လေးကြိမ်ထွက်တော်မူရာမှာ မဟာသက္ကရာဇ် ၉၆-ခုနှစ် ၀ါဆိုလပြည့်နေ့မှာ အာဇာနည် မြင်းကသော ရထားကိုစီးလျက် ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်ကြွတော်မူသည်တွင် လမ်းခရီးအကြားဌ ပဌမအကြိမ် သူအို နိမိတ်ကို မြင်တော်မူသည်၊ ထိုသို့ သူအိုနိမိတ်ကို မြင်တော်မူရသဖြင့် အရွယ်တော်နုပျိုခြင်းကို အစွဲပြု၍ စိတ်တက်ကြွခြင်း ဟည်းဟူသော **ယောဗ္ဗန**မာန်ကို ပယ်ရှားတော်မူလေသည်။

ထိုနောက် ထိုနှစ် တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့မှာ ရှေးနည်းအတူ ဥယျာဉ်တော်သို့ ယွက်ကြွတော်မူလေရာ လမ်းခရီးအကြားဌ ဒုတိယအကြိမ် သူနာနိမိတ်ကို မြင်တော်မူလေသည်။ ထိုသို့

သူနာနိမိတ်ကို မြင်တော်မူရသဖြင့် အနာရောဂါ နည်းပါးခြင်း (=ရောဂါကင်းခြင်း)ကို အစဉ်ပြု၍ စိတ်တက်ကြွခြင်း တည်းဟူသော **အာရောဂျ**မာန်ကို ပယ်ရှားတော်မူလေသည်။

ထိုနောက် ထိုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့မှာ ရှေးနည်းအတူ ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်ကြွတော်မူလေရာ လမ်းခရီးအကြားဌ် တတိယအကြိမ် သူသေနိမိတ်ကို မြင်တော်မူလေသည်။ ထိုသို့ သူသေနိမိတ်ကို မြင်တော်မူရသဖြင့် အသက်ရှည်ခြင်းကို အစဉ်ပြု၍ စိတ်တက်ကြွခြင်းတည်းဟူသော **ဇီဝိတ**မာန်ကို ပယ်ရှားတော်မူလေသည်။

ထိုနောက် မဟာသက္ကရာဇ် ၉၇-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှာ ရှေးနည်းအတူ ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်ကြွတော်မူရာ လမ်းခရီးအကြားဌ် ရဟန်းနိမိတ်ကို မြင်တော်မူသည်။ ထိုသို့ ရဟန်းနိမိတ်ကို မြင်တော်မူရသောကြောင့်အလောင်းတော်မင်းသားသည် ရဟန်းအဖြစ်ဌ် နှစ်သက်တော်မူကာ "ငါသည် ယနေ့ပင် ရဟန်းပြုပေအုံ"ဟု ဆောက်တည် အဓิษฐานတော်မူပြီးလျှင် ထိုနေ့မှာပင် ဥယျာဉ်တော်သို့ ရောက်အောင် ကြွသွားတော်မူလေ၏။

(အဘိဓမ္မပိဋကတ် ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော် နိက္ခေပကဏ္ဍ စာမျက်နှာ ၂၆၄-ဌ် ပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း (=ဇာတိ) ကို ကြောက်သော (ဝါ-ဇာတိသည် ကြောက်ဖွယ်ဘေးကြီးတည်းဟု သိသော) အသိဉာဏ်သည် **ဇာတိဘယ** မည်၏၊ ဇရာကိုကြောက်သော (ဝါ-ဇရာကို ကြောက်ဖွယ်ဘေးကြီးတည်းဟု သိသော) အသိဉာဏ်သည် **ဇရာဘယ** မည်၏၊ ဗျာဓိကို ကြောက်သော (ဝါ-ဗျာဓိကို ကြောက်ဖွယ်ဘေးကြီးတည်းဟု သိသော) အသိဉာဏ်သည် **ဗျာဓိဘယ** မည်၏၊ မရဏကိုကြောက်သော (ဝါ-မရဏကို ကြောက်ဖွယ်ဘေးကြီးတည်းဟု သိသော) အသိဉာဏ်သည် **မရဏဘယ** မည်၏၊ ဤလေးမျိုးသော အသိဉာဏ်စုသည် **သံဝေဂ** မည်၏ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။)

ဖော်ပြရာပါ နိမိတ်ကြီးလေးပါးတို့တွင် ရှေးနိမိတ်ကြီးသုံးပါးတို့သည် ပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေရခြင်း (=ဇာတိ) တရား ထင်ရှားရှိခဲ့လျှင် မြေလက်

ခတ်နဲ့ မလွဲကေန် အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်း (=ဇရာ)တရား, နာဖျားရခြင်း (=ဗျာဓိ)တရား, သေရခြင်း(=မရဏ) တရားတို့လည်း ထင်ရှားရှိရကား၊ ဇာတိတရား ထင်ရှားဖြစ်မှုကြောင့် ဇရာတရား, ဗျာဓိတရား, မရဏတရား များလည်း ထင်ရှားဖြစ်ကြရကား;ဇာတိရှိသူမှာ အို, နာ, သေရေး ဆင်းရဲ ဘေးတို့မှ မလွန်မြောက်နိုင်ချေ။ ကြောက်ဖွယ်ဘုန်း ကြမ်းတမ်းဆိုးဝါး လှဘိ၏ဟု ရှုဆင်ခြင်သေ သူအား လွန်စွာထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် **သံဝေဂနိမိတ်ကြီး**များ မည်ကုန်၏။ နောက်ဆုံးဖြစ်သော ရဟန်းနိမိတ်ကြီးသည်ကား ထို အိုခြင်း, နာခြင်း, သေခြင်းဘေးတို့မှ လွတ်မြောက်ရအောင် တရားအလုပ် ကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်ရန် ပြအပ်သော အကြောင်းနိမိတ်ဖြစ်၍ **ပဓာန** နိမိတ် မည်၏ ဟူ၍ အထူးပြုကာ ဤအရာ၌ ကောင်းစွာ မှတ်ယူသင့်ပေသည်။)

သိကြားမင်းက ဝိသုဒ္ဓိနတ်သားကို စေလွှတ်၍ အလောင်းတော်မင်းသားကို တန်းဆာဆင်ယင်မေးစေခြင်း

အလောင်းတော်မင်းသားသည် ထိုနေ့အဘို့ရာ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်၌ မြူးပျော်ကစားကာ ဥယျာဉ်၏အရသာကိုခံစားပြီးနောက် မင်္ဂလာရေကန်၌ ရေချိုးပြီးလျှင် နေဝင်ဖျိုးဖျား အချိန်ကာလ၌ မင်္ဂလာ ကျောက်ဖျာအပြင်ဝယ် တင့်တယ်စွာ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာ မိမိကိုယ်ကို တန်းဆာ ဆင်ယင်လိုသော စိတ်တော်များ ဖြစ်ပွါးလာသည်ကို သိကြား နတ်မင်းသိ၍ ဝိသုဒ္ဓိနတ်သားကို စေလွှတ်အပ်ရကား ထိုဝိသုဒ္ဓိ နတ်သားသည် ဘုရားအလောင်းတော်ထံ လာရောက်ပြီးလျှင် အလောင်းတော် မင်းသား၏ အသုံးတော်ခံ ဆေတ္တာသည် အဟန် တူစွာဖန်ဆင်း၍ နတ်၌ဖြစ်သော အဆင်တန်းဆာတို့ဖြင့် အလောင်းတော် မင်းသားကို တန်းဆာ ဆင်ယင်ပေးပေ၏။ (ဤအရာ၌ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ နတ်ဝတ်တန်းဆာတို့ဖြင့် လွန်စွာတင့်တယ်ပုံကို အာရုံပြုထားနှင့်ရာ၏။)

ထိုသို့ ခပ်သိမ်းသော နတ်ဝတ်တန်းဆာတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင် အပ်ပြီးသော အလောင်းတော်မင်းသား၏ အတွက်တာ တူရိယာ

ပညာရှင်တို့ကလည်း မိမိတို့ဆိုင်ရာ တူရိယာငါးမျိုးတို့ကို တီးမှုတ်ကခုန် သီဆိုကြကုန်စဉ်ရင်း, ပုဏ္ဏားတို့ကလည်း "အရှင်မင်းကြီးသည် အန္တရာယ်ဘေးဒဏ် ရန်မာန်ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းလွင့်စင်အောင်မြင်ပါစေသတည်း၊ ဇာဋ္ဌမင်္ဂလာ အဖြာဖြာပြည့်လျှမ်း၍ အားရမ်း နှစ်သက်တော်မူပါစေသတည်း" ဟု၍ နားကြားရချမ်းသာသည့် မင်္ဂလာစကားတို့ကို ပြောကြားချီးကျူးသံအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ချီးကျူးကြကုန်စဉ်ရင်း အလောင်းတော်မင်းသားသည် ရွှေနန်းတော်သို့ ပြန်လည်ရန် ခပ်သိမ်းသော တန်းဆာတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သည့် မြတ်သောရထားလက်သို့ ဝင်စီးတော်မူလေ၏။

သားတော် ရာဟုလာကို ဖွားမြင်ခြင်း

ထိုအခါ အဂ္ဂမဟေသီ ယသောဓရာ မိဖုရားကြီးသည် သားတော်ကို ဖွားမြင်ပြီဟု ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးသည် ကြားသိတော်မူသဖြင့် "ငါ့သားတော်အား နှစ်သက်ဖွယ်ရာ သတင်းစကားကို သွားရောက်ပြောကြား လျှောက်ထားကြလေ" ဟု မိန့်ကြားတော်မူကာ မင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို စေလွှတ်၍ အလောင်းတော်မင်းသားထံသို့ သတင်းပို့စေတော်မူ၏။ ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ထိုသို့ သားတော်ကို ဖွားမြင်ပြီဟူသော သတင်းစကားကိုကြားလျှင်ပင် "ငါ့ကိုဖမ်းစားခြင်းပြုမည့် ရာဟုအသူရိန်ကား ဖြစ်ပွါးဖွားမြင်ခဲ့လေပြီ၊ အနှောင်အဖွဲ့ကြီးကား ဖြစ်ခဲ့လေပြီ"ဟု သံဝေဂတရား လက်ရှိထားသူပြုပြီ မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီးသည် "ငါ့သားတော်က အဘယ်စကားကို ပြောကြားလိုက်သနည်း"ဟု မင်းချင်းတို့ကို မေးမြန်းရာ မင်းချင်းတို့ကလည်း အလောင်းတော်မင်းသား မိန့်ကြားတော်မူလိုက်သော စကားကို ပြန်ကြားလျှောက်ထားကြ၍ ထိုစကားကို ကြားသိရလျှင်ပင် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးက "ဤအချိန်မှစ၍ ငါ့မြေးတော်သည် **ရာဟုလ မင်းသား** ဟု

အမည်တွင်စေ”ဟူ၍ မြေးတော်၏ဘွဲ့အမည်ကို မှည့်ခေါ်မိန့်ကြား လေသည်။

ကိသာဂေါတမီမည်သော သာကီဝင်မင်းသမီး
နိဗ္ဗုတိ(=အငြိမ်း)ဥဒါန်းကျူးရင်းခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်သည်လည်း ရထားကိုစီးလျက် မျှားစွာသော အခြားအရံ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော ဘုန်းကြီးသရေ၏ ကင်ဝယ်ခြင်း အထွတ်အထိပ်ဖြင့် ကပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့ ကြွဝင်တော်မူလေ၏။ ထိုသို့ ဘုရားအလောင်းတော် မင်းသားမြတ်သောရထားကို စီးလျက် နေပြည်တော်အတွင်းသို့ ကြွဝင်တော်မူသောအခါ အဆင်းအသရေ ဇာတ်အမျိုးအနွယ် စသော ဂုဏ်အားဖြင့် မကြိုလိုမသေးငယ်ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည့် **ကိသာ-ဂေါတမီ** အမည်ရှိသော သာကီဝင်မင်းသမီးသည် မြတ်သော ပြာသာဒ် အပြင်ထက်မှာ နေလျက်ပင် နေပြည်တော်သို့ ဝင်လာသော အလောင်းတော်မင်းသား၏ ရူပကာယအသရေကို မြင်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်ကာ—

နိဗ္ဗုတာ နူန သာ မာတာ၊
နိဗ္ဗုတော နူန သော ပိတာ။
နိဗ္ဗုတာ နူန သာ နာရိ၊
ယသ္သာယံ ဤဒိသော ပတိ။

ယသ္သာ မာတုယာ = ဘုန်းရှင်ကံရှင် အကြင်မိခင်၏။ ဤဒိသော = ကြည့်မဝ မြင်မဝ အထင်ကရလျှင် ပပလက်ဝေ တက်သစ်နေသို့ ကြက်သရေရှုန်းအို ဤသို့သဘောရှိသော။ အယံ သုတော = အတိဇာတ ခေါ်ထိုက်စွာ့တည့် အလှတွင်ဥကင် အယဉ်တွင်မကိုင်ရှုတနာ အလိမ္မာတွင် ခေါင်ဖူး ဤသည့်သားထူးသည်။ ဇာတော = သားကောင်းမိခင် ခေါ်တွင်စလောက် ဖြစ်မြောက်မွေးဖွားခဲ့လာပေ၏။ သာ မာတာ = ဘုန်းရှင် ကံရှင် ထိုမိခင်သည်။

နိဗ္ဗုတာ နှုန = အရည်အချင်း ရုပ်အဆင်းဟု သားရင်း၏ ဂုဏ် ဒွေးဘော်စုံကို အာရုံစေ့စေ့ ကြံအောက်မေ့လျက် နေ့နေ့ဆက်ကာ ဝမ်းမြောက်စွာလျှင် ကြည်သာရှင်ပြိုး ဝိတိမုံး၍ နှလုံးငြိမ်းလိမ့်မည်တကား····။

ယဿ ဝိတုနော = ဘုန်းရှင် ကံရှင် အကြင်ဖခင်၏။ ဤဒိသော = ကြည့်မဝ မြင်မဝ အထင်ကရလျှင် ပပလက်ဝေ တက်သစ်နေသို့ ကြက်သရေရှုန်းအိ ဤသို့သဘော ရှိသော။ အယံ သုတော = အတိဇာတ ခေါ်ထိုက်စွာ့ တည့် အလှတွင်ဥကင် အယဉ်တွင်မကိုင်ရှရတနာ အလိမ္မာ တွင် ခေါင်ဖုံး ဤသည့်သားထူးသည်။ ဇာတော = သား ကောင်း ဖခင် ခေါ်တွင်စလောက် ဖြစ်မြောက်မွေးဖွားမှ်ု လာပေ၏။ သော ဝိတာ = ဘုန်းရှင် ကံရှင် ထိုဖခင်သည်။ နိဗ္ဗုတော နှုန = အရည်အချင်း ရုပ်အဆင်းဟု သားရင်း၏ ဂုဏ် ဒွေးဘော်စုံကို အာရုံစေ့စေ ကြံအောက်မေ့လျက် နေ့နေ့ဆက်ကာ ဝမ်းမြောက်စွာလျှင် ကြည်သာရှင်ပြိုး ဝိတိမုံး၍ နှလုံးငြိမ်းလိမ့်မည်တကား····။

ယဿာ နာရိယာ = ဘုန်းကံထူးလှ အကြင်အိမ်ရှင်မ ၏။ ဤဒိသော = ကြည့်မဝ မြင်မဝ အထင်ကရလျှင် ပပလက်ဝေ တက်သစ်နေသို့ ကြက်သရေရှုန်းအိ ဤသို့ သဘောရှိသော။ အယံ ပတိ = ယောကျ်ားပြိသ ဂုဏ်ရည် ပသား အလှတွင်ဥကင် အယဉ်တွင်မကိုင်ရှရတနာ အလိမ္မာ တွင် ခေါင်ဖုံး ဤသည့်အရှင်ထူးသည်။ ဇာတော=အရှင် ကောင်း၏ကြင်ယာ ဤလူ့ရှာပယ် မင်္ဂလာစကား ခေါ် မှတ်သားရန် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၍လာပေ၏။ သာ နာရီ = ဘုန်းကံထူးလှ ကိုအိမ်ရှင်မသည်။ နိဗ္ဗုတာ နှုန = အရည် အချင်း ရုပ်အဆင်းဟု နှစ်သင်းစွယ်စုံ အရှင့်ဂုဏ်ကို အာရုံ စေ့စေ့ ကြံအောက်မေ့လျက် နေ့နေ့ဆက်ကာ ဝမ်းမြောက်

စွာလျှင် ကြည်သာရှင်ပြိုး ဝိတိဖုံး၍ နလုံးငြိမ်းလိမ့်မည် တကား....

ဟူ၍–ဤ အငြိမ်းဥဒါန်း ဂါထာကို ကျူးရင့် ရွတ်ဆိုလေ၏။ ။ (ဆိအိုးထဲသို့ ဆီကိုလောင်းထည့်သောအခါ အိုးပြည့်ပြီးသည့် နောက် အပေါ်သို့လှိုင်းတက်လာသော ဆီကဲ့သို့ အကြောင်းအရာ တခုခုအတွက် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်သော သူမှာ ယိုနှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း (= ဝိတိသောမနဿ) တရားများ ဝမ်းတွင်းခွဲ ပြည့်လှိုအပြင်သို့လှိုထွက်လာသည့်အလား ထိုဝိတိသောမနဿ နှစ်ပါးကြောင့် ဖြစ်ပွါးပေါ်ထွက်လာသော ဂါထာကိုဖြစ်စေ, စုက္ကိုယစကားပြေကိုဖြစ်စေ **ဥဒါန်း** ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။)

ဘုရားအလောင်းတော် မင်းသားသည် ကိသာဂေါတမီ သာကီဝင်မင်းသမီး ကျူးရင့်ရွတ်ဆိုသော ထိုဥဒါန်းဂါထာကို ကြားတော်မူရ၍ "ဤ ကိသာဂေါတမီ ငါ၏နှမတော် မင်းသမီး သည် ဤသို့သော အတ္တဘောကို ရှုမြင်ရသော မိခင် ဖခင် အိမ်ရှင် ကြင်ယာတို့၏ စိတ်နလုံး၊ ရှင်ပြိုးငြိမ်းလိမ့်မည်တကားဟု အငြိမ်း ဥဒါန်းကို ရွတ်ဆိုပေ၏။ အဘယ်တရားများ ငြိမ်းလတ်သော် စိတ် နလုံး ကေန် ငြိမ်းချမ်းသည်မည်လေသနည်း"ဟု စဉ်းစား ကြံစည် တော်မူသောအခါ ကိလေသာတရားတို့၌ တပ်ခြင်းကင်းသော စိတ်ရှိတော်မူသော အလောင်းတော်မင်းသား၏စိတ်သန္တာန်ဝယ် "ရာဂမီးငြိမ်းမှ စင်စစ်ကေန် အမှန်ငြိမ်းသည်မည်၏၊ ဒေါသမီး ငြိမ်းမှ စင်စစ်ကေန် အမှန်ငြိမ်းသည်မည်၏၊ မောဟမီးငြိမ်းမှ စင်စစ် ကေန် အမှန်ငြိမ်းသည်မည်၏၊ မာနဒိဋ္ဌိ အစရှိသော ကိလေသာဟူ အပ္ပမာဏ ခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းမှ စင်စစ်ကေန် အမှန်ငြိမ်းသည် မည်၏၊ ဤ ကိသာဂေါတမီ မင်းသမီးသည် ငါ့အား အငြိမ်းဓာတ်နှင့် စပ်သွယ်သည့် နာဖွယ်ကောင်းသော စကားကို ပြောကြား မြွက်ဆိုပေ၏၊ မှန်ပေသည်—ငါကား ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာကေန် စင်စစ်မှန်သော နိဗ္ဗာန်ပရမတ္ထ တရားကြီးကို ရှာမှီးလှည့်လည်

နောဂ္ဂ ဖြစ်ပေ၏၊ ယနေ့ပင် ငါသည် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်ကို ပယ်စွန့်၍ တောထွက်ကာ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ပရမတ္ထတရားကြီးကို ရအောင် ရှာမှီးသင့်လေပြီ"ဟု တော်ထွက်တော်မူရန်အကြံအစည်များ တဖွားဖွား ဖြစ်ရှိတော်မူကာ"ဤပုလသွယ်သည် ငါ့အား နိဗ္ဗုတိအငြိမ်းဝတ်ကို အရရှာဖွေရန် သတိပေးပေသည့် ဤကိသာဂေါတမီ မင်းသမီးအတွက် ဆရာစားဖြစ်စေ" ဟု မိန့်ဆိုတော်မူပြီးလျှင် တသိန်းတန်သော လည်ဆွဲ ပုလဲသွယ်အဆင်တန်းဆာကို လည်ပင်းတော်မှဖြုတ်ချွတ်၍ ကိသာဂေါတမီ မင်းသမီးထံသို့ ပို့စေတော်မူ၏၊ ကိသာဂေါတမီမင်းသမီးသည် "ဤမောင်တော် သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားကား ငါ့အပေါ်၌ တိမ်းညွတ်သော စိတ်ရှိတော်မူသည့်အတွက် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ ပို့စေခြင်းဖြစ်သည်"ဟု အောက်မေ့ကာ လွန်စွာ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်လေ၏။

ဘုရားအလောင်းတော် မင်းသားသည်လည်း မျှားမြှတ်ကြီးကျယ်သော ကြက်သရေအစုဖြင့် အလွန်ဆန်းကြယ် မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော စံနန်းပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်စံတော်မူကာ အသရေရှိသော သလွန်ပေါ်၌ လျောင်းစက်တော်မူလေ၏၊ထိုသို့ အလောင်းတော် မင်းသား အသရေရှိသော သလွန်ထက်၌ လျောင်းစက်တော်မူလျှင်ပင် ကခြင်း, သီခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်း အမှုတို့၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာကြသည့် နတ်သမီးတို့နယ် အရွယ်အဆင်းတင့်တယ်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကြသော မောင်းမမိသီ ရွှေရုံ ကခြေသည်အပေါင်းတို့သည် အသံချိုသာသည့် တူရိယာ ငါးမျိုးတို့ကို အသီးသီးစွဲကိုင်ကာ အလောင်းတော်မင်းသားကို ဝန်းဝိုင်း ခြိုရံကြပြီးလျှင် အလောင်းတော်မင်းသား အာရုံ ငါးပါးတို့ဖြင့် ဖျော်ပါးမှုးမေ့ မွေ့လျော်ရန်အတွက် တီးမှုတ် ကခုန် သီဆို ဖျော်ဖြေကြကုန်၏။ ဤသို့ မောင်းမမိသီ ရွှေရုံကခြေသည်အပေါင်းတို့က တူရိယာငါးမျိုးတို့ဖြင့် တီးမှုတ် ကခုန် သီဆိုဖျော်ဖြေကြကုန်သော်လည်း အလောင်းတော် မင်းသားသည် ကိလေသာမီးပွါးစီးရန်အမှုတို့၌ စက်ဆုပ် ငြီးငွေ့သော စိတ်ရှိတော်မူသည်

ဖြစ်ရကား ကမ္ဘာ့ဝင်း, သီခြင်း,တီးမှုတ်ခြင်းတို့၌ အလျှင်းပင် မမ္မေ လျှော် ရေပေါ်ဝိုက်တောက်မမှ ဝဲ တမုဟုတ် တခဏမျှ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

မောင်းမမိသမီး ရွှေရုံကခြေသည်အပေါင်းတို့သည် အလောင်း တော်မင်းသား တမုဟုတ် တခဏမျှ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက် တော်မူလျှင်ပင် "ငါတို့သည် အကြင်အလောင်းမင်းသားအတွက် ကခုန်သီဆို တီးမှုတ်ခြင်းအမှုကို ပြုလုပ်ကြရကုန်၏၊ ထိုအလောင်း မင်းသားကား အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်ချေပြီ၊ ယခုအခါ အဘယ်အတွက် အပင်ပန်းခံကုန်တော့အံ့နည်း" ဟု နှလုံးသွင်း အောက်မေ့ကြ၍ မိမိတို့ စွဲကိုင်ရင်းရှိသော တူရိယာတို့ကို ဖိလျက် အိပ်စက်ကြလေကုန်၏။ ရွှေနန်းတော်အတွင်းဝယ် ညီထွန်းထားသော နံ့သာ ဆီမီးတို့သည်ကား ညီးညီးထိန်ဝင်း ထွန်းလင်း တောက်ပဆဲရှိကုန်၏။

အလောင်းတော်မင်းသား သစ်ဝကြီးပွားရန် တောထွက်တော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော် မင်းသားသည် စက်ရာမှနိုးရ၍ သလွန် ပေါ်တွင် တင်ပလ္လင်ခွေ ထိုင်နေလော်မူလျက် ကြည့်ရှုတော်မူ လတ်သော် အချို့သော ကခြေသည်များ သွားရည် တစေ့တွေ့ ဖီးရ၍ ညစ်ပေသောပါးစောင် ညစ်ပေသောကိုယ်ရှိကြလျက် မိမိတို့ စွဲကိုင်ရင်း တူရိယာတို့ကို ဖိကာ အိပ်ပျော်နေကြသည်တို့ကိုရင်း, အချို့သော ကခြေသည်များ သွားကြိတ်လျက် အိပ်ပျော် နေကြ သည်တို့ကိုရင်း, အချို့သော ကခြေသည်များက ဟောက်လျက် အချို့သောကခြေသည်များက မြည်တမ်းယောင်ယမ်းလျက် အချို့ သော ကခြေသည်များက ပါးစပ်ခံတွင်း ဟင်းလင်းပွင့်ကြလျက် အချို့သော ကခြေသည်များက အဝတ်ကင်း လစ်ဟင်းကြလျက် အချို့သော ကခြေသည်များက ဆံပင်ဗလပ္ပေ ပြေကျလျက် သုသာန်သင်းချိုင်းဌာနရှိသော သူသေရုပ်အသွင်ကို ဆောင်ကြကာ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာအိပ်ပျော်နေကြသည်တို့ကိုရင်းမြင်တော်မူလေ၏။

အလောင်းတော်မင်းသားသည် ကခြေသည်များ၏ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ ဖောက်ပြန်သော ထိုအခြင်းအရာကို မြင်ရလျှင် ရှေးက ထက်တိုး၍ ကာမတရားတို့အပေါ် ဒုဋ္ဌ တပ်ခြင်းကင်းသော စိတ်ရှိတော်မူလေ၏၊ ရှိတော်မူပုံမှာ…

(၁) **အပ္ပဿာဒါ ကာမာ** = အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် သာယာဖွယ်နည်းပါး ဆင်းရဲ ပူပန်ရသည် ကသာ များကုန်စွာတကား….၊ ဤကာမတရားတို့၌ အပြစ်ဒေါသတွေကား အလွန်များကုန်စွာတကား….။

(၂) **အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာကာမာ** = အာရုံငါးပါးကာမတရားတို့သည် အသားမကပ်သော အရိုးဖတ်နှင့် တူကုန်စွာတကား….၊ တူပုံမှာ–အသားကို အပြောင်အစင်ခွါပြီး၍ စွန့်ပစ်ထားသော အရိုးဖတ်သက်သက်ကို ခွေးတော်ခွေးပိန် တကောင် တွေ့လေရာ ထိုခွေးတော် ခွေးပိန်သည် ထိုအရိုးဖတ်ကို သွားရည်တမြားမြားနှင့် ကိုက်ခဲခြင်း ပြုပါသော်လည်း၀-လင်ခြင်းမရှိ၊အားရတင်းတိမ်ခြင်းသို့မရောက်နိုင်၊ ညှီဟောင်သည့် အနံ့ ရှိနေသောကြောင့် ထိုအရိုးကို စွန့်ပစ်၍ အရပ်တပါးသို့လည်း မသွားနိုင်ပဲ အရသာ တွေ့လိမ့်နိုးနိုး ၀-လင် တင်းတိမ်လိမ့်နိုးနိုး မြှောက်ကိုးချက် ကြီးစွာဖြင့် ထိုအရိုးကို အဖျားကလည့်၍ကိုက် အရင်းကလည့်၍ကိုက် အလယ်ကဖြတ်၍ ကိုက်နှင့်သာ အရသာကို မတွေ့မီ သေရလေသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ မိန်းမယောက်ျားသတ္တ၀ါအများတို့သည် အရိုးဖတ်သဖွယ် ဖြစ်သော ရှေ့ဌေ ဥစ္စာ လယ်ယာခမ်းနား သားမယား အရှင်သခင်စသော သက်ရှိသက်မဲ့ ၀တ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို ခွေးတော် ခွေးပိန်သဖွယ်ဖြစ်၍ တရစ်ဝဲဝဲ တစွဲလမ်းလမ်း နေ့ရက်ရှည်ကြာ ခံစားသုံးဆောင်ပါသော်လည်း ၀-လင်အားရ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း မရှိနိုင်ကြကုန်၊ အရသာ တွေ့လိမ့်နိုးနိုး ချမ်းသာလိမ့်နိုးနိုး မြှောက်ကိုးချက် ကြီးစွာဖြင့်သာ

နေကြကုန်၏၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကလည်း သတ္တဝါ သန္တာန်မှာရှိသော ကာမဂဏာဝေတ်ကို ရစ်ပတ်ဆွဲငင် ထားသောကြောင့် ထိုဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကိုစွန့်ခွါ၍ မသွားတည့်နိုင်၊ ကာမဂုဏ်မှ လွတ်ထွက်ဖို့ရန်အချက် နေကွမ္မဝိတက်များကို မစဉ်းစားနိုင်ပဲရှိလျက်ပင် တခုံမင် မင် တခင်တွယ်တွယ်နှင့်သာ သားမယား အရှင်သခင်တို့ ၏ ခြေရင်းခွ သေခြင်းသို့ ရောက်ကြရကုန်၏၊ သို့ရကား အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် အသား မကပ်သော အရိုးဖတ်နှင့် တူကုန်စွဘကား၊- ဆင်းရဲပူပန်ရသည်က သာ များကုန်စွဘကား၊ ဤကာမတရားတို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ်ဒေါသတွေကသာ များကုန်စွဘကား....။

(၃) **မံသပေသူပမာကာမာ** = အာရုံငါးပါး ကာမ တရားတို့သည် သားတစ်နှင့် တူကုန်စွဘကား....၊ တူပုံ မှာ-စွန်ရဲဌက်တကောင်သည် သားတစ်တခုကို သုတ်ချီ၍ ပျံလေရာ ထိုစွန်ရဲကို များစွာသော ငှက်တို့သည် လိုက်လံ ဝိုင်းအုံ ထိုးဆိတ်ကြကုန်၏၊ သားတစ်ကို မလွတ်သမျှ ထို စွန်ရဲသည် များစွာသောဒုက္ခနှင့် တွေ့ကြုံရလေ၏၊ သား တစ်ကို စွန့်ပစ် လွတ်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုဘေး ဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်ရလေ၏၊ ထိုသားတစ်ကို တဆင့် သုတ်ချီကာ ပျံသန်းသော ငှက်သို့ များစွာသော ငှက် အပေါင်းတို့သည် လိုက်လံဝိုင်းအုံ ထိုးဆိတ်ကြပြန်ကုန်၏၊ ဤသို့ သားတစ် တခု အတွက်ကြောင့် ထိုသားတစ်ကို တွယ်တာခင်မင်လျက် ချီယူပျံသန်းသမျှသော စွန်ရဲငှက် တို့သည် ဘေးဒုက္ခနှင့် တွေ့ကြုံကြရကုန်၏။ ထို့ အတူ သားတစ်နှင့်တူသော ဝတ္ထုကာမ အဝဝတို့ကို ငါ့ပစ္စည်း ငါ့ဥစ္စာဟု တကျာဖြင့် သိမ်းပိုက်၍ တည်နေသောသူသည် ရေ,မီး, မင်း, ခိုးသူ, မချစ်မနှစ်လိုသူတည်းဟူသော ရန်သူ မျိုးငါးပါးတို့က အမြဲမကွာ အခွင့်အလမ်းကို ရှာပြီးလျှင် လုယက်ခြင်း လပ်စား ဖြတ်စားခြင်း စသော ဘေးတို့နှင့်

တွေ့ကြုံရလေ၏၊ ထိုဝတ္ထုတို့အတွက် ရန်သူတို့နှင့် တွေ့ကြုံ သောအခါ အစွမ်းရှိသမျှ ကာကွယ်ပြန်ကလည်း. အဆင် မသင့် မိမိက အရေးမလှလျှင် အသက်ဆုံးရှုံးခြင်းသို့သော် လည်း ရောက်ရ၏၊ ထိုဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို မစွန့် လွှတ်နိုင်သမျှ ဘေးအပေါင်းတို့ ဝိုင်းဝန်းခြင်းခံရ၍ ကြပ် တည်း ကျဉ်းမြောင်းစွာ နေထိုင်ရ၏၊ ထိုကာမဂုဏ်တို့ကို စွန့်လွှတ်လိုက်မှသာ ချမ်းသာအေးမြစွာ နေထိုင်ခွင့်ကို ရရှိ လေ၏၊ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး သက်ရှိ သက်မဲ့ ကာမ တရားတို့သည် သားတစ်နှင့် ကူကုန်စွဲတကား၊ ဆင်းရဲ ပူပန်ရသည်ကသာ များကုန်စွဲတကား၊ ဤကာမ တရား တို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ်ဒေါသတွေကသာ များကုန်စွဲ တကား····။

(၄) **တိဏုက္ကူပမာကာမာ** = အာရုံငါးပါး ကာမ တရားတို့သည် မြက်မီးရှူး(=မြက်မီးစည်း)ကြီးနှင့် တူကုန် စွဲတကား····၊ တူပုံမှာ–မြက်စည်းကြီးကို မီးရှို့ကာ လေ ညာ(လေတင်)သို့ ယူဆောင်သွားသောအခါ အဖျားမှစ၍ အစဉ်အတိုင်းမီးလောင်လေရာထိုမြက်မီးစည်းကြီးကို မစွန့် ပစ်သည်ရှိသော် ထိုယူဆောင်သောသူ၏ လက်ခြေစသော ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကို မီးစွဲလောင်လေရာ၏၊ ထိုသို့ မီးလောင် သဖြင့် ထိုသူသည် သေသော်လည်း သေလေရာ၏၊မသေ လျှင်လည်း သေလုမတတ် ဆင်းရဲဒုက္ခသို့ရောက်လေရာ၏၊ ထို့အတူ ငါ့ဝိုင် ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ တဏှာလက်ဖြင့် သိမ်း ပိုက်ပွေ့ယူအပ်သော ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည် သာ ယာသိမ်းပိုက်သောသူအား စိုးရိမ်ပူပန်ရခြင်း, ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရခြင်းစသော ဒုက္ခမီးတို့ကို ပွါးစီးတောက် လောင်စေတတ်ကုန်၏၊ အမြတ်တနိုး သိမ်းဆည်းရင်းပင် သူ၏သဘာဝအတိုင်း ပျက်စီးပြိုန်းတီးပြန်ကလည်းများစွာ စိုးရိမ်ခြင်းစသော ဒုက္ခ မီးတောက်ကြီးတို့ကို ပွါးမီး တောက်လောင်စေတတ်ကုန်၏၊ တခါတရံ ထိုဝတ္ထုအာရုံ

ကာမဂုဏ် မီးအတွက်ကြောင့်ပင်လျှင် အသက် သေဆုံး ခြင်းတည်းဟူသော မရဏာမီး လောင်မြိုက်ခြင်းကိုလည်း ခံရတတ်ကုန်၏၊ သို့ရကား သားမယား အိုးအိမ် လယ်ယာ မိုးမြေ စသော သက်ရှိသက်မဲ့ ကာမဝတ္ထု အစုစုတို့ကို သိမ်းပိုက်ရခြင်းသည် မီးတောက်မီးလျှံတို့ကို သိမ်းပိုက် ထားရခြင်းနှင့်သာ တူချေ၏၊ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် မြက်မီးရှူး(= မြက်မီးစည်း)ကြီးနှင့် တူကုန်စွာ၊ ဓာတ်ကား၊ ဆင်းရဲပူပန်ရသည်ကသာ များကုန်စွာ တကား၊ ဤကာမတရားတို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ်ဒေါသ တွေကသာ များကုန်စွာတကား ။

(၅) **အဂ်ါရကာသုပမာ ကာမာ** = အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် မီးကျီးတွင်းနှင့် တူကုန်စွာတကား....၊ တူပုံမှာ–အပေါ်ယံက ပြာဖုံးရှိနေသော ရှားမီးကျီးတွင်း သည် အခိုးအလှုံ့မီးတောက်ကို မမြင်ရသောကြောင့် မီး ဟူ၍ပင် မထင်စေတတ်၊ မီးဟူသော အမှတ်သညာမရှိ သဖြင့် ထိုမီးကျီးတွင်းထဲသို့ သက်ဆင်းကျရောက်သောသူ ကို မီးတောက်မီးလျှံထက်ပင် လောင်ကျွမ်း ပူပန်စေတတ် ၏၊ အသက်ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်၏။ ထို့အတူ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည် မျက်စိအမြင် နှားအကြား နှာခေါင်းအနံ့ လျှာအရသာ ကိုယ်အတွေ့အားဖြင့် အပြင် ဘန်းက သာယာဖွယ်ယောင်ယောင် ဖြစ်နေသော ကြောင့် ပူလောင်သည်ဟူ၍ပင် မထင်ရ၊ ထိုကာမဂုဏ် တို့ကို သာယာတပ်မက်ခြင်း သိမ်းပိုက်ခြင်းအားဖြင့် ကာမဂုဏ်မီးကျီးတွင်းထဲသို့ ဝင်ဆင်း ကျရောက်သော အခါ ပူပန်ဆင်းရဲခြင်းကို ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ မီးတောက်မီးလျှံတို့ဖြင့် လောင်ကျွမ်းခြင်းမှာ အများ မျက်မြင်ဖြစ်၍ ထင်ရှားသိသာလျှင်၊ မီးကျီးစုအတွင်း၌ မြှုပ်နှံ၍ထားအပ်သော ဝိန်းဥ ကဇွန်းဥ စသော ဝတ္ထုတို့ ကို လောင်ကျွမ်းခြင်းမှာမူ မထင်ရှား၊ ထိုသို့ မထင်ရှားစေ

ကာမ လောင်ကျွမ်းပူပန်မှုမှာ မီးတောက်မီးလျှံဖြင့် လောင်ကျွမ်းခြင်းထက် ပြင်းထန်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူပင်လျှင် ကာမဂုဏ် တည်းဟူသော မီးကျီးတွင်းထဲသို့ သက်ဆင်းမြုပ်နှံခြင်းခံရသော သူတို့သည်လည်း လူသူမျက်မြင်အပြင်ပူ မပူပဲ အတွင်းပူ ပူ၍နေကြပြီးလျှင် ကာမဝိတက်အမျိုးမျိုး ပစ္စည်းရှာဖွေမှု(= ပရိယေသန) ဒုက္ခအမျိုးမျိုး သားရေး သမီးရေး နေထိုင် စားသောက်ရေးတို့ဖြင့် လောင်ဆွေးပူပန်မှုဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတို့သည် မီးကျီးတွင်း၌ မြုပ်နှံထားသော ပိန်းဥ ကဇွန်းဥ စသည်တို့ကို ကျက်အောင် ကျွမ်းအောင် လောင်ဘိသကဲ့သို့ အတွင်းဝပ်အနေအားဖြင့် လူမသိ သူမသိပဲ အပူကြီး ပူလောင်ကြရကုန်၏။ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် အနုပွကမ်း ပြည့်လျှမ်း၍နေသော ဤကာမဘုံကြီးသည် မီးကျီးတွင်းကြီးနှင့်အလားတူ၏၊ ဝတ္ထုကာမ ပေါ်များမြောလေ မီးကျီးအထု ထူထဲလေလေ ဖြစ်၏၊ ကာမဘုံသား သတ္တဝါများသည် မီးကျီးတွင်းထဲ၌ မြုပ်နှံ၍ထားသော ပိန်းဥ ကဇွန်းဥ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့နှင့် အလားတူကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် မီးကျီးတွင်းနှင့် တူကုန်စွာ့တကား၊ ဆင်းရဲပူပန်ရသည်ကသာ များကုန်စွာ့တကား၊ ဤကာမတရားတို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ်ဒေါသတွေကသာ များကုန်စွာ့တကား ။

(၆) **သုဒိန္နကုမာရကာမာ** = အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် အိပ်မက်နှင့် တူကုန်စွာ့တကား ၊ တူပုံမှာ—တယောက်သောသူသည် အိပ်စက်နေသောအခါ သူ့ဌေးသူကြွယ် ပဒေသရာဇ် ကေရာဇ်စသော အဖြစ်မျိုးကို ရရှိလျက် မိမိနှစ်သက်လိုလားအပ်သော ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို အလိုရှိသမျှ ခံစားသုံးဆောင်ပြီးလျှင် နှစ်ခြိုက်မွေ့လျော် ပျော်ရွှင်တိုင်းပျော်၍ နေရပုံကို အိပ်မက်မြင်မက်လေရာ၏၊ အိပ်မက်မက်နေစဉ် အဟုတ်အမှန်

တကယ်ပင်ဖြစ်၍ နေသကဲ့သို့ ထင်ရ၏၊ ထိုစည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ဖြင့် သာယာ၍ မဆုံးနိုင်အောင် ရှိ၍နေလေ၏။ အိပ်မက်ထဲ၌ သာယာတပ်မက် နှစ်သက်၍မဆုံးမီ ရုတ်တရက် နိုးလာသောအခါ အိပ်မက်ထဲမှာ တွေ့ကြုံခဲ့သမျှသည် စမ်းလှမ်းရှာမှေ့၍မရ အချည်းနှီးသာ ဖြစ်လေ၏။ ထို့အတူ ဤကာမဘုံ၌ လူနတ်အပေါင်းသည် လူ့စည်းစိမ်နတ်စည်းစိမ်တို့ကို သာယာတပ်မက်ခြင်း (=တဏှာ) တရားက ရွှေဆောင်ရှေ့ရက်ပြုပြီးလျှင် ခံစားနေကြစဉ် ပျော်ရွှင်ဖွယ်ရာ ချမ်းသာသည့်အဟန် မြဲမြဲခိုင်ခဲ့သည့်ပမာ စိတ်ကထင်မှတ် သာယာလျက် တဏှာ,မာန,ဒိဋ္ဌိ သုံးပါးတို့ဖြင့် သိမ်းပိုက်စွဲလမ်းကာနေကြ၏၊ အိပ်မက် မက်နေကြ၏။ တိုတောင်းလှသော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ အချိန်ကာလကလေးမှာ အိပ်မက်၌ ထင်မြင်ရသကဲ့သို့ ခံစားသုံးဆောင်ကာ သာယာတပ်မက် နှစ်သက်၍မဆုံးမီ ထိုစွဲလမ်းသမျှသော အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို စွန့်ခွါ၍ ဘဝတပါး ပြောင်းသွားရတော သေလွန်ကြရကုန်၏၊ ထိုသို့ သေလွန်ကြသည်နှင့် တပြိုင်နက် အိပ်ရာက နိုးလာသူမှာ အိပ်မက်ထဲ၌ ထင်မြင်တွေ့ကြုံခဲ့သမျှသည် အစရှာမတွေ့အောင် အလုံးစုံ ပျောက်ကွယ်ဘိသကဲ့သို့ ဟိုတောင်းလှသော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ အချိန်ကာလေး၌ တွေ့ကြုံခံစံခဲ့ရသမျှသော ငါ့ဝိုင် ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်ခဲ့သမျှ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည် တခုမကျန် မိမိနှင့် မသက်ဆိုင်သည့်အဖြစ်သို့ စင်စစ် ရောက်ရှိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် အိပ်မက်ရှည်နှင့် တူကုန်စွ၀ှတကား၊ ဆင်းရဲပူပန်ရသည်ကား မျှားကုန်စွ၀ှတကား၊ ဤကာမတရားတို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ်ဒေါသတွေကား မျှားကုန်စွ၀ှတကား…။

(၇) **ယာဝဇီဝကုပမာ ကာစာ** = **အာ**ရုံ ငါးပါး ကာမတရားတို့သည် **ခေတ္တခဏမျှ** ၄ါးရမ်း၍ သုံး**ဆောင်**

အပ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းနှင့် တူကုန်စွာ့တကား…၊ တူပုံ မှာ—လောကဌ် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ပစ္စည်းမရှိသောသူသည် ပွဲလမ်းသဘင် ပျော်ရွှင်ရန်အတွက် စိန်ကျောက် ရွှေငွေ စသော အထည်ပစ္စည်းများကို ငှါးရမ်း၍ ဆင်မြန်းသုံး ဆောင်လေရာ၏၊ ဥစ္စာရှင်ထံသို့ ပြန်၍ မအပ်ရသေးမီ အတွင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ကြည်လင် တရွှင်ရွှင်တပြိုးပြိုးနှင့် သုံးဆောင်ဆင်မြန်း၍ နေနိုင်သော် လည်း ငှါးရမ်းသည့်အချိန်စေ့သဖြင့် ဥစ္စာရှင်ထံ ပြန်၍ အပ်ရသောအခါမှာဖြစ်စေ, ဥစ္စာရှင်က ပြန်၍ တောင်း သောအခါမှာဖြစ်စေ မိမိလက်မှာ ထိုငှါးရမ်းထားသော ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ တစုံတခုမျှ မရှိတော့ပဲ ညှိုးငယ်သောမျက် နှာဖြင့်သာ ကြံမိုင်၍ နေလေရာ၏။ ထို့အတူပင် ဤလော က လူအများသည်လည်း ကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးသည့် အလျောက် မိမိမှာ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာသော ကာမ ဂုဏ်တို့ကို ပျော်ရွှင်စွာ သုံးဆောင်ခံစားကြ၏၊ ထိုသို့ သုံးဆောင် ခံစားရသောအခါ ကာမဂုဏ်တို့ကို အမြဲ ထာဝရအနေကဲ့သို့ ထင်မြင်၍ နေတတ်ကြ၏၊ တစုံတရာ အကုသိုလ်ကံ ဖိစီးနှိပ်စက်သဖြင့် ထိုဝတ္ထုကာမများ ပျက် စီးသွားသောအခါမှာ ဖြစ်စေ,သေလွန်သောအခါမှာ ဖြစ် စေ ထိုကာမဂုဏ်တို့သည် မိမိနှင့် မည်သို့မျှ မစပ်မဆိုင် သောအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်၏၊ ကာမဂုဏ်ရှင် ပြုလုပ်၍ အဟုတ်ကြီး ထင်မှတ်ခဲ့သောသူမှာမူကား လက်အချည်း နှီးသာကျန်ရှိကာ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဖြစ်ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် ဆွေ့ ခေတာမျှ ငှါးရမ်း၍ သုံးဆောင်အပ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းနှင့် တူကုန်စွာ့တကား၊ဆင်းရဲပူပန်ရသည်ကသာ များကုန်စွာ့ တကား၊ ဤကာမတရားတို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ်ဒေါသ တွေကသာ များကုန်စွာ့တကား…။

(၀) **ရူက္ခဗလူပမာ ကာမာ** = အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် အသီးနှင့် ပြည့်စုံသော သစ်ပင်နှင့်တူကုန်စွာတကား ၊ တူပုံမှာ—ရွာနီဂုံးနှင့် မနီးမဝေးသော တောအုပ်ကြီးတခု၌ အသီးနှင့်ပြည့်စုံသော သစ်ပင်ကြီးတပင် ရှိလေရာ၏၊ ယောက်ျားတယောက်သည် အသီးကို အလိုရှိ၍ ထိုတောအုပ်အတွင်းသို့ ဝင်ကာ လှည့်လည်ရှာဖွေရာတွင် ထိုသစ်ပင်ကို မြင်သောအခါ "ဤသစ်ပင်သည် ချိုမြိန်သောအသီးနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မြေပေါ်၌ ကြွေကျသော အသီးဟူ၍လည်း တစုံတရာမျှ မရှိ၊ သို့သော်လည်း ငါသည် သစ်ပင်သို့ တက်ရောက်ရန် နားလည်သိက္ခမ်းသူဖြစ်ပေ၏၊ ငါသည် ဤသစ်ပင်သို့ တက်၍ ဝမ်းပြည့်အောင်လည်း စားပေအုံ့၊ခါးပိုက်ရင်ခွင်ပြည့်အောင်လည်း ခူးယူခဲ့အုံ့"ဟူ၍ ကြံစည်ပြီးလျှင် ထိုသစ်ပင်ထက်သို့ တက်၍ ဝမ်းပြည့်အောင်လည်း စားလေရာ၏၊ ခါးပိုက်ရင်ခွင် (ပုဆိုးခါးပုံ)ပြည့်အောင်လည်း ခူးယူလေရာ၏။ ထိုအခါ ဒုတိယမြောက် ယောက်ျားတယောက်သည် ထား(ခား)ကို ယူဆောင်လျက် အသီးကို အလိုရှိ၍ ထိုတောအုပ်အတွင်းသို့ ဝင်ကာ လှည့်လည်ရှာဖွေရာတွင် ထိုသစ်ပင်ကို ပင် မြင်ပြန်သောအခါ "ဤသစ်ပင်သည် ချိုမြိန်သော အသီးနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မြေပေါ်၌ ကြွေကျသော အသီးဟူ၍ လည်း တစုံတရာမျှ မရှိ၊ ငါသည်လည်း သစ်ပင်သို့ တက်ရောက်ရန် နားလည်ကျမ်းကျင်သူ မဟုတ်ချေ၊ ဤသစ်ပင်ကို အရင်းမှ ခုတ်လှဲ၍ ဝမ်းပြည့်အောင်လည်း စားပေအုံ့၊ ခါးပိုက်ရင်ခွင် (ပုဆိုးခါးပုံ)ပြည့်အောင်လည်း ခူးယူပေအုံ့"ဟူ၍ ကြံစည်ပြီးလျှင် ထိုသစ်ပင်ကို အရင်းမှ ခုတ်ဖြတ်၍ လဲလေရာ၏။ ပဌမသစ်ပင်ပေါ်သို့ တက်နှင့်သောသူသည် အကယ်၍ သစ်ပင်မလဲမီ လျှင်မြန်စွာ အောက်သို့ မဆင်းနိုင်ခဲ့သော် သစ်ပင်လဲသဖြင့် လက်ခြေကျိုးမှုလည်း ကျိုးလေရာ၏၊ သေလောက်သော ဆင်းရဲသို့ ရောက်မှုလည်း ရောက်လေရာ၏၊ သေမှုလည်း သေလေရာ၏။

ထို့အတူ ကာမဝတ္ထု အစုစုတို့နှင့် ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ခံစား သုံးဆောင်၍နေသူ လူတယောက်ကို အခြားလူ တယောက်သည် လာရောက် ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထုနှက် ရိုက်ပုတ်ပစ်ခတ်၍ ထို ကာမဝတ္ထုတို့ကို လုယက်ယူငင် လေရာ၏၊ ပဌမကာမဂုဏ်ရှင်သည် အကယ်၍ ထုနှက် ရိုက်ပုတ်ပစ်ခတ်မှု မပြုလုပ်မီ လျင်မြန်စွာ ကာမဝတ္ထုတို့ကို မစွန့်မပစ်နိုင်ငြားအုံ၊ ထို ကာမဂုဏ်ရှင်သည် ထို ကာမ ဝတ္ထုတို့အတွက် အထုအနှက် အရိုက်အပုတ် အပစ်အခတ် ခံရသဖြင့် လက်ခြေကျိုးမူလည်း ကျိုးလေရာ၏၊ သေ လောက်သော ဆင်းရဲသို့ ရောက်မူလည်း ရောက်လေရာ၏၊ သေမူလည်း သေလေရာ၏၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ တစ္ဆေလမ်း လမ်းဖြင့် သေဆုံးသွားရပါမူကား အပါယ်သို့ လားရောက် ခြင်း အစရှိသော ဆင်းရဲဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတို့နှင့် တွေ့ကြုံ ခံစားရလေ၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမတရား တို့သည် အသီးနှင့် ပြည့်စုံသော သစ်ပင်နှင့် တူကုန်စွာ တကား၊ ဆင်းရဲပူပန်ရသည်ကသော မျှားကုန်စွာတကား၊ ၅၂ ကာမတရားတို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ်ဒေါသတွေကသော မျှားကုန်စွာတရား····။

(**တနည်း**) အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် အဆိပ် သီးမှည့်နှင့် တူကုန်၏၊ တူပုံမှာ—ကိုပဏ္ဏမည်သော (တနည်း—ကိမ္မလမည်သော) အဆိပ်သီး မှည့်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော သရက်ချိုသီးမှည့်နှင့်တူပေ၏၊ အဆင်း အနံ့ အရသာနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ မြင်ရလျှင် စားချင်ဖွယ် ဖြစ်၏၊ စားသောသူတို့အား အသက်သေ သည့်တိုင်အောင် ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဖြစ်ပွါးစေတတ်၏၊ ထို အဆိပ်သီးကို အဆင်း အနံ့ အရသာ ကောင်းရုံမျှဖြင့် စားသောက်မိကြသောသူများသည် အူအသည်းပြတ်ကြွေ လျက် တလွန့်လွန့်လိမ်ပြီးလျှင် စိန်နှင့်သမ္ဗာရာရေကို ဖော် သောက်မိသောသူကဲ့သို့ ဆင်းရဲပင်ပန်းကြီးစွာဖြင့် သေဆုံး

ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကြရ၏။ ထိုအတူ အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် ပညာမျက်စိ ဝိတ်မရှိသူတို့အဖို့ရာ သာယာတပ်မက်ဖွယ် အမျိုးမျိုးထင်ရအောင် အပြင်ဘန်း က ဟန်ဆောင်ပြတတ်ကုန်၏၊ ထိုသို့ အပြင်ဘန်းကောင်း ကာ သာယာဖွယ်ယောင်ဖြစ်၍နေသော ကာမတရားတို့ ကို စွဲလမ်းတပ်မက် သာယာသောအားဖြင့် သုံးဆောင် သိမ်းပိုက်ကြသောသူတို့သည် လောဘ, ဒေါသ, မောဟ အစရှိသော အကုသိုလ်အဆိပ်များ တကိုယ်လုံး မွန်တက် ပြီးလျှင် ပူပန်ခြင်း စိုးရိမ်ခြင်းအစရှိသော ဘေးဒုက္ခ အမျိုး မျိုးတို့ဖြင့် တတွန့်တွန့် တလိမ်လိမ် ဆင်းရဲကာ အားကိုးရာ မရသော သေခြင်းဖြင့် သေဆုံးကြရကုန်၏။ သေဆုံးသည့် နောက်အခါမှာလည်း ကာမဂုဏ်အဆိပ်သင့်၍ သုဂတိ ဘုံဘဝသို့ မလားမရောက်ရပဲ အပါယ်ဘုံသို့ လားရောက် ရခြင်း အစရှိသော ဘေးဒုက္ခတို့နှင့် ရင်ဆိုင် တွေ့ကြုံကြရ ပြန်ကုန်၏။ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် အဆိပ်သီးမှည့်နှင့် တူကုန်စွတကား၊ ဆင်းရဲပူပန်ရသည် ကသာ များကုန်စွတကား၊ ၎င်းကာမတရားတို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ်ဒေါသတွေကသာ များကုန်စွတကား....။

(၉) **ဘ သိ သ္ဟ ဒု ဗ ဟာ ကာ မာ** = အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် ထား (ခား) သန်လျက်တို့ဖြင့် ခုတ် ဖြတ်ရာ စဉ်းတီးတုံးနှင့် တူကုန်စွတကား....၊ တူပုံမှာ— စဉ်းတီးတုံးပေါ်မှာ တင်၍ လောကဌ ရာဇဝတ်ကောင် သားသမင် အစရှိသည်တို့ကို သတ်ဖြတ်ကြကုန်၏၊ ထို သားသမင်စသည်တို့၏ အသားကိုလည်း စဉ်းတီးတုံးပေါ် မှာပင် နုပ်နုပ် စဉ်းကြ ခုတ်ကြကုန်၏၊ စဉ်းတီးတုံးသည် သတ္တဝါတို့ကို သတ်ဖြတ်ရာ အသားတို့ကို နုပ်နုပ်စဉ်းရာ ဖြစ်ပေ၏။ ထို့အတူ အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် လည်း မိမိ၌ သာယာတပ်မက်သောသူ ဟူသမျှတို့ကို ကာမတဏှာစသော ထား သန်လျက်တို့ဖြင့် နုပ်နုပ်စဉ်း

ပြီးလျှင် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်ကုန်၏။ကာမဂုဏ် တည်းဟူသော စဉ်းတီးကုံးပေါ်၌ လည်ပင်း တင်ထား မိသောသူ (သာယာတပ်မက်သောသူ) ဟူသ မျှသည် သမထ ဘာဝနာ, ဝိပဿနာ ဘာဝနာ တည်းဟူသော လွင်ပြင် လမ်းကျယ်များသို့ လိုက်သွား ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်သော နေကွမ္မဓာတ်ကို မထူထောင်နိုင်ကြပဲ ထိုကာမ ဂုဏ် တည်းဟူသော စဉ်းတီးတုံးပေါ်မှာသာလျှင် ကာမ ဟာဏာစသော ထားသန်လျက်တို့ဖြင့် အခုတ်အဖြတ်ခံကြ ရကာ မရှုမလှ သေဆုံးခြင်းဖြင့် သေဆုံးပျက်စီးကြရကုန် ၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် ထားသန်လျက်တို့ဖြင့် နှပ်နှပ် ခုတ်စဉ်းရာ စဉ်းတီးတုံးနှင့် တူကုန်စွာတဲ့ကား၊ဆင်းရဲပူပန်ရသည်ကသာ များကုန်စွာ တကား၊ ဤကာမတရားတို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ်ဒေါသ တွေကသာ များကုန်စွာတကား····။

(၁၀) **သင်္ဂီသူလူပမာ ကာမာ** = အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် ထက်မြက်လှစွာသော သန်လျက် သွား လုံ့သွားနှင့် တူကုန်စွာတကား····၊တူပုံမှာ—အလွန် ထက်မြက်လှစွာသော သန်လျက်သွား လုံ့သွားသည် ထိလေသမျှကို ၅-နေ့ စူးဝင်၏၊ သန်လျက်သွား လုံ့သွား သည် ရန်သူစသည်ကို ထိုးသတ်ခုတ်ပိုင်းရန်သာ ဖြစ်၏။ ထို့အတူ အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည်လည်း အလွန် ထက်မြက်သော အစွမ်းရှိသဖြင့် မိမိနှင့် ထိခိုက်မိသောသူ ငြိတွယ်မိသောသူ ဟူသမျှတို့ကို စူးဝင်ထိရှတတ်ကုန်၏။ ပုံစံမှာ—ရူပါရုံတည်းဟူသော သန်လျက်သွား လုံ့သွား တစင်း စူးဝင်ခြင်း ခံရသော သူသည် အူအသည်းမှာ ငါးမျှားချိတ် ချိတ်မိသော ငါးကဲ့သို့ ထိုရူပါရုံ တည်းဟူ သော သန်လျက်သွားလုံ့သွား၏စူးဝင်ချက်ကိုရုတ်တရက် မနုတ်မထွင်နိုင်ပဲ ထိုရူပါရုံ သန်လျက်သွား လုံ့သွား၏ အလိုသို့သာ မှေးလျက် လိုက်ပါနေရ၏၊ ထိုလုံ့သွား

စူးဝင်မှုဒဏ်ချက်ကြောင့် ရှေးက မိမိစောင့်ရှောက်မွေးမြူ ထားသော သီလ,သမာဓိ,ပညာများကိုသော်မှ သတိမရ ဂရုမစိုက်နိုင်တော့ပဲ ယျက်စီးပြုန်းတီးခြင်းသို့ ရောက်ရလေ၏။ (သဒ္ဓါရုံ အစရှိသည်တို့သည်လည်း ဤနည်းအတိုင်း ပင် ဖြစ်ကုန်၏။)ကာမဂုဏ်ငါးပါးတည်းဟူသောလုံ့သွား ငါးစင်းသည် သတ္တဝါတို့ကို ထိုးသတ်ဖျက်ဆီးရန်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ကာမတဏှာကို မပယ်ခွါရသေးသော သတ္တဝါ ဟူသမျှသည် ရောက်လေရာရာ ·ထိုထိုဂတိတို့၌ မိမိထံသို့ တည့်တည့်မတ်မတ် ချိန်ရွယ်ထားသော အာရုံငါးပါး သန်လျက်သွားလုံ့သွားတို့၏အကြားမှာသာလျှင်အကျဉ်း သမား ရာဇဝတ်သားများကဲ့သို့ နေထိုင်ကြရကုန်၏။ ထို အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည်လည်း ထိခိုက်လာသမျှ သော သတ္တဝါတို့ကို ခဲညှာမှုမရှိပဲ မိမိတို့သဘောအတိုင်း ပင် စူးဝင်ကြလေ၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမ တရားတို့သည် ထက်မြက်လှစွာသော သန်လျက်သွား လုံ့သွားနှင့် တူကုန်စွာတကား၊ ဆင်းရဲပူပန်ရသည်ကသာ များကုန်စွာတကား၊ ဤကာမတရားတို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ် ဒေါသတွေကသာ များကုန်စွာတကား····။

(၁၁) **သပ္ပသိရူပမာကာမာ** = အာရုံငါးပါး ကာမ တရားတို့သည် အဆိပ်ပြည့်ဖြိုးသည့် မြွေဆိုး၏ဦးခေါင်းနှင့် တူကုန်စွာတကား····၊တူပုံမှာ—မြွေဆိုး၏ ဦးခေါင်းသည် ကြမ်းတမ်းထက်မြက်သော အဆိပ်နှင့် ပြည့်နှက်နေသည့် အတွက် စက်ဆုပ်ဖွယ် ကြောက်လန့်ဖွယ်သာ ဖြစ်၏၊ မြွေဆိုး၏ ဦးခေါင်းသည် မိမိထံမှောက် ထိရောက်လာသူ တို့ကို ဘေးဒုက္ခအမျိုးမျိုး ပေးတတ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည်လည်း မိမိတို့ ထိမိ ကိုက်မိသူ ဟူသမျှတို့အား ကိလေသာသွေးဆိုးကို ဖြစ်ပွါး စေတတ်သည့် သတ္တိ အဆိပ်မျိုးတို့ ပြည့်နှက်နေသည့် အတွက် စက်ဆုပ်ဖွယ် ကြောက်လန့်ဖွယ်သာ ဖြစ်ကုန်၏။

မြွေဆိုး၏ဦးခေါင်းသည် လောကဌ် ကောင်းကျိုးမပေး ဘေးကိုသာဖြစ်စေသကဲ့သို့ ထို့အတူ အာရုံငါးပါး ကာမ တရားတို့သည်လည်း လောကနေ့သူ လူအများ၏ ကြောက်ဖွယ်လန့်ဖိုး ဘေးအမျိုးမျိုးကိုသာ ဖြစ်စေတတ် ကုန်၏။ မြွေဆိုး၏ဦးခေါင်းကို ထိမိ နင်းမိသောသူမှာ ကြီးစွာသောဘေးကြီးသင့်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အာရုံငါးပါး ကာမတရားတည်းဟူသော မြွေဆိုး၏ဦးခေါင်းကို ထိမိ နင်းမိသောသူမှာလည်း ကြီးစွာသောဘေး သင့်ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့သည် အဆိပ် ပြည့်ဖြိုးသည့် မြွေဆိုး၏ဦးခေါင်းနှင့် တူကုန်စွာတကား၊ ဆင်းရဲပူပန်ရသည်ကသာ များကုန်စွာတကား၊ ဤကာမ တရားတို့၌ ကိုးရာမရ အပြစ်ဒေါသတွေကသာ များကုန် စွာတကား····။

(ဤဆိုအပ်ပြီးသည့် ကာမာဒီနဝကထာ စကားရပ်စုကို မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသပါဠိ၊ ပေါတလိယသုတ်၊ စာမျက်နှာ ၂၇-ကို မှီးခ၌ ရေးသားအပ် သတည်း။)

ကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးဘယကြီးဟူသည် ကာမဂုဏ် ငါးပါး၏ အမည်ပင် ဖြစ်စွာ့တကား····၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ ဟူသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါး၏ အမည်ပင်ဖြစ်စွာ့တကား····၊ အနာရောဂါဟူသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါး၏ အမည်ပင် ဖြစ်စွာ့တကား····၊ ဒုစိုင်းအမာကြီးဟူသည် ကာမဂုဏ် ငါးပါး၏ အမည်ပင် ဖြစ်စွာ့တကား····၊ ကပ်ငြိစေးနှောင် ခြင်းဟူသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါး၏ အမည်ပင် ဖြစ်စွာ့ တကား····၊ အကူးခက်သော နှံညွန်ဗွက်ကြီးဟူသည် ကာမ ဂုဏ် ငါးပါး၏ အမည်ပင် ဖြစ်စွာ့တကား····။ (ဆက္ကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တရပါဠိ၊ မျက်နှာ ၂၇၄-မှ။)

သိကြားမင်း၏စံရာဝေဇယန္တာ ဘုံနန်းပြာသာဒ်ကဲ့သို့ သောဤထီးနန်းစည်းစိမ်ကြီးသည်လည်းသူကောင်မြတ်ရာ

သုသာန်သင်းချိုင်းနှင့် တူစွာတကား....၊ ကာမ, ရူပ, အရူပတည်းဟူသော ဘုံသုံးပါးသည် ရရဲပြောင်ပြောင် မီးစွဲလောင်နေသော အိမ်ကြီးနှင့် တူစွာတကား....။ ဤလူနတ်မြတ်ဟူ သတ္တဝါအပေါင်းသည် ပဋိသန္ဓေလည်း တည်နေရ၏၊ အိုလည်း အိုရ နာလည်း နာရ သေလည်း သေရ၏။ သေပြီး၍တဖန် ပဋိသန္ဓေတည်နေရပြန်၏၊ ပဋိ-သန္ဓေ တည်နေပြီး၍တဖန် အိုရ နာရ သေရပြန်၏။ ပဋိ-သန္ဓေ တည်နေရခြင်း, အိုရခြင်း, နာရခြင်း, သေရခြင်းတို့ဖြင့် အလွန်လျှင် ပင်ပန်းဆင်းရဲကြ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အို-နာ-သေရေး ဒုက္ခဘေးတို့မှ ကျွတ်လွတ်ထွက်မြောက်ရာကို မသိနိုင်ကြချေ၊ ဘယ်အခါများမှ သိနိုင်ကြပါမည်နည်း....။

ဤကဲ့သို့ ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏတို့၏ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ဖွယ်အဖြစ်ကိုရင်း, ဝဋ္ဌုကာမ ကိလေသကာမ တည်းဟူသော ကာမနှစ်ပါး ကာမ ရူပ အရူပတည်းဟူသော ဘဝသုံးပါးတို့၏ သာယာဖွယ် နှည်းပါးလျက် အပြစ်တွေသာ များ၍နေပုံကိုရင်း ဆင်ခြင်သိမြင်တော်မူပြီးလျှင် အာရုံငါးပါး ကာမတရားတို့၌ အတိုင်းထက်အလွန် သာယာတပ်မက်ခြင်း ကင်းသော စိတ်ရှိတော်မူရကား အလောင်းတော်သူမြတ်သည် "ဥပဒ္ဒုတံ ဝတ ဘော = အို....နှိပ်စက်လှချည်တကား၊ ဥပသဋ္ဌံ ဝတ ဘော = အို....ညှဉ်းပန်းလှချည်တကား" ဟူ၍ နှုတ်ကလည်း ဥဒါန်းကျူးရင့် မြွက်ဆိုတော်မူ၏၊ အတိုင်းထက်အလွန် တောထွက်၍ ရဟန်းပြုဘို့ရန် စိတ်ညွှတ်တော်မူလေ၏။

အလောင်းတော်မင်းသားသည် "ယနေ့ပင် ငါသည် တောထွက်ဖို့ သင့်ပြီ" ဟု ကြံစည်တော်မူကာ အသရေရှိသော အိပ်ရာတော်မှ ထလျက် တံခါးအနီးသို့သွား၍ "ဤနေရာ၌ အဘယ်သူနည်း" ဟု မေးမြန်းတော်မူ၏။ တံခါးခုံ၌ ခေါင်းဆိုက်၍ အိပ်နေသော ဆန္နအမတ်သည် "အရှင့်သား....အကျွန်ုပ်ကား ဆန္နဖြစ်ပါသည်" ဟု ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေ၏။ အလောင်းတော်

မင်းသားက "ငါ ယနေ့ တောထွက်တော်မူလိုသည်၊ မည်သူ တဦးတယောက်ကိုမျှ အသိမပေးပဲ အလွန်လျင်မြန်သော အဟုန်နှင့် ပြည့်စုံသည့် အာဇာနည် သိန္ဓောမြင်းတကောင်ကို သင် ယခု သွားရှာ အမြန် က-ရေ(ပြင်ဆင်ရေ)" ဟု စေခိုင်းတော်မူလိုက်ရာ ဆန္နအမတ်သည်လည်း "ကောင်းပါပြီ အရှင့်သား" ဟု ဝန်ခံ စကား လျှောက်ထားပြီးလျှင် မြင်းဌာ ဆင်အပ်သော ကကြိုး တန်းဆာတို့ကို ယူဆောင်ကာ မြင်းတင်းကုပ် (မြင်းဇောင်း) သို့ သွားရှာ နံ့သာဆီမီးတို့ တည်းညီးတောက်ပလျက်ရှိစဉ် မုလေး (မြတ်လေး) ပန်း ဗိတာန်မျက်နှာကြက်၏အောက်တွင် အလွန် နှစ်သက်ဖွယ်သော မြေအပြင်၌ ရပ်တည်နေသည့် ရန်သူခပ်သိမ်းကို နှိမ်နင်းအောင်မြင်နိုင်သော ကဏ္ဍကမြင်းတော်ကို တွေ့မြင်ရ၍ "ယနေ့ညဉ့် ငါသည် အရှင့်သား တောထွက်တော်မူရန် ဤ ကဏ္ဍက မည်သော မင်္ဂလာ မြင်းတော်ကိုပင် ပြင်ဆင် သင့်ပေသည်" ဟု ကြံစည်ကာ ကဏ္ဍကမြင်းတော်ကို ကကြိုးတန်းဆာ စုံလင်စွာ ပြင်ဆင်လေ၏။

ကဏ္ဍကမြင်းတော်သည်လည်း ကကြိုး တန်းဆာတို့ဖြင့် က-အပ် ဆင်ယင်အပ်လျှင်ပင် "ဤယခု က-ခြင်း ဆင်ယင်ခြင်းသည် တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ရှိလှပေ၏၊ တပါးသော နေ့တို့၌ ဥယျာဉ်တော် ကစားရန် သွားသော အခါ၌ က-ခြင်း ဆင်ယင်ခြင်း ကဲ့သို့ မဟုတ်ချေ၊ ယုံမှားဖွယ်မရှိ ကေန်ပင်လျှင် ယနေ့ညဉ့် အရှင့်သားတော်သည် ငါ့ကိုစီး၍ မြတ်သော တောထွက်ခြင်းကို တောထွက်တော်မူကာ ရဟန်း ပြုလိမ့်မည်" ဟု သိရှိပြီးလျှင် အလွန်နှစ်သက်အားရမ်း ရွှင်လန်းသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်ရကား ပြင်းထန်စွာ မြည်ဟည်းလေ၏၊ ထိုသို့ ကဏ္ဍက မြင်းတော်၏ ဝမ်း မြောက်သော စိတ်ရှိ၍ မြည်လိုက် ဟီလိုက်သော အသံသည် ကပိလဝတ်ပြည်အလုံးကို အုပ်ဖုံးလွှမ်းမိုးကာ ပဲ့တင်ထပ်၍သွားနိုင်ပေ၏၊ သို့သော်လည်း ထိုမြင်းဟီသံကို တစုံတယောက်သော သူမျှ မကြားရအောင် နတ်များက ဝိတ်ပင်ထားလေသည်။

ထိုသို့ ဖွားဘက်တော် ဆန္ဒအမတ် ကဏ္ဍကမြင်းတော်ကို ပြင်ဆင်ယူဆောင်ရန် သွားနေစဉ် ဘုရားအလောင်းတော်သည် "တောမထွက်မီ သားတော်ကို ရှုကြည့်ဦးမည်" ဟု ကြံစည်တော်မူကာ ရပ်တည်ရာအရပ်မှ ကြွ၍ ရာဟုလာ့ မယ်တော် ယသော-ဓရာမိဖုရား၏ တိုက်ခန်းသို့သွားပြီးလျှင် တိုက်ခန်းတံခါးကို ဖွင့်တော်မူလေ၏။ ထိုအချိန်၌ တိုက်ခန်းအတွင်းမှာ နံ့သာဆီမီးသည် တည်ငြိမ်ငြိမ် တဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းဆဲဖြစ်ပေ၏။ရာဟုလာ့မယ်တော် ယသောဓရာ မိဖုရားသည် တအမ္မဏာ(= တဆယ့် တစိတ်သား) မျှသော မုလေးပန်း ကြက်ရုံးပန်းတို့ဖြင့် ကြဲဖြန်းအပ်သည့် မြတ်သောအိပ်ရာပေါ်၌ သားတော်၏ ထိပ်ထက်မှာ လက်ကိုထား၍ အိပ်စက်နေဆဲ ဖြစ်ပေ၏။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် တံခါးခုံ၌ ခြေတော်ကိုချ၍ ရပ်တည်ရင်းကပင် ကြည့်ရှုတော်မူကာ "ငါသည် မိဖုရား၏ လက်ကို ဖယ်၍ ငါ၏ သားတော်ကို အကယ်၍ ပွေ့ပိုက် ချီယူလိုက်သည် ဖြစ်အုံ၊ ယင်းသို့ ချီယူလိုက်လျှင် ယသောဓရာမိဖုရား နိုးလာလိမ့်မည်။ ဤသို့ ယသောဓရာမိဖုရား နိုးခဲ့လျှင် ယခုပင် တောထွက်တော့မည်ဖြစ်သော ငါ့အား တောထွက်ခြင်း၏ အန္တရာယ် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်၊ ရှိစေဦး....ယခု သားတော်ကို ငါမကြည့်သေး၊ ဘုရားဖြစ်ပြီးမှသာ လာရောက်၍ သားတော်ကို ငါကြည့်တော့မည်" ဟု ကြံစည်ကာ ရွှေနန်းပြာသာဒ်ထက်မှ ဆင်းသက်ခဲ့ပြီးလျှင် ကဏ္ဍက မြင်းတော်၏ အနီးသို့ သွားရောက်တော်မူလျက်—

> "ဖွားဘက်မှန်လှ အမောင်ကဏ္ဍက....ငါ့ကို သင်သည် ယနေ့တည့်ဦးလောက် စောင့်ရှောက် ကူညီလော့၊ ငါသည် သင့်ကို အမှီပြု (= အကြောင်းပြု) ၍ ဘုရားဖြစ်ပြီးလျှင် နတ်နှင့်တကွသော သတ္တလောကကို သံသရာ ရေအယဉ်မှ နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်သို့ ပို့ဆောင်ကယ်တင်ပေအုံ"....

ဟု မိန့်ကြားတော်မူပြီးနောက် ကဏ္ဍက မြင်းတော်၏ ကျောက်ကုန်းထက်သို့ လွှားတက်စီးနင်းတော်မူလေ၏။

ကလ္ပကစီးတော်မြင်းသည် လည်ပင်းမှစ၍ အလျားတဆယ့်ရှစ်တောင်ရှိ၏၊ ထို အလျားအားလျော်သော အရပ်နှင့်လည်းပြည့်စုံ၏၊ လျင်မြန်သော အဟုန်, ကြီးမားသော အားနှင့်လည်းပြည့်စုံ၏၊ ကိုယ်လုံး ဆွတ်ဆွတ်ဖြူ၏၊ ပွတ်သစ်စ ခရုသင်းနှယ်ကြည့်ချင်ဖွယ်ရာ တင့်တယ်စွာသော အဆင်းလည်းရှိ၏၊ ထိုနောက် ဘုရားအလောင်းတော်သည် ကလ္ပကမြင်းတော်ကို တက်စီးပြီးလျှင် ကိုယ်တော်တိုင်ကား စီးတော်မြင်း၏ ကျောက်ကုန်းအလယ်၌ တည်တော်မူလျက် ဖွားဘက်တော် ဆန္နအမတ်ကို မြင်းမြီးကို ဆွဲကိုင်စေပြီးလျှင် မဟာသက္ကရာဇ် ၉၇-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့် တနင်းလာနေ့ ညဉ့်သန်းခေါင်ယံအချိန်၌ ရွှေနန်းတော်မှ ထွက်ကြွတော်မူခဲ့ရာ နေပြည်တော် တံခါးမသို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူလေသည်။ (ရွှေနန်းတော် အတွင်း ကလ္ပက မြင်းတော်ကိုစီးနှင်ထွက်ကြွတော်မူလာသောအခါ နတ်များက မြင်းခွါသံကို လူအများ မကြားကြစေရန် မြင်းခွါ ချတိုင်း ချတိုင်းပင် လက်ဖြင့် ခံလင့်ကြကုန်သည်။)

အလောင်းတော်မင်းသား ဖွားဘက်တော် ဆန္နအမတ်နှင့် ကလ္ပကစီးတော်မြင်းတို့၏ အကြောင်းအကျိုးများ

ထိုအခါသည်ကား ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးက ရှေးဦးမဆွကပင် ကြိုတင်ပြီးလျှင် "ဤနည်းအတိုင်း စီမံ ပြုလုပ်ထားသည်ရှိသော် ယားတော် အလောင်းမင်းသားသည် အမှတ်မထင် တချိန်ချိန်၌ မြို့တံခါးကို ဖွင့်လှစ်၍ ထွက်သွားခြင်းငှါ တတ်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်"ဟု အကြံပြုကာ တောမထွက်နိုင်ရန် ရည်သန်၍ ရွှေမြို့တော်အဝင်ဝ တံခါးမ တံခါးရွက် နှစ်ခုတို့တွင် တံခါးရွက် တဖက် တဖက်ကို ယောက်ျား ဗိုလ်ခြေ တထောင် အားဖြင့် ဖွင့်မှ ပွင့်နိုင်အောင် အခိုင်အမာ ပြုလုပ် စီမံပြီးသား အချိန်ဖြစ်လေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် ပကတိအားအစွမ်းနှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်၏၊ ကာဠာဝကဆင်ပေါင်း ကုဋေတထောင်အားကို ဆောင်

နိုင်တော်မူ၏၊ မဇ္ဈိမပုရိသ ယောဂျားကုဋေတသောင်းအားကို ဆောင်နိုင်တော်မူ၏၊ သို့ရကား အလောင်းတော် သူမြတ်သည် "အကယ်၍ မြို့တော်တံခါး မပွင့်ငြားအုံ့၊ ယနေ့ ငါသည် ကိုယ်စွမ်းကိုအသုံးပြုကာ ကဏ္ဍကမြင်းတော်၏ ကျောက်ကုန်းထက်မှာ တည်နေမြဲတည်နေလျက်ပင်လျှင် မြင်းမြီးကို ဆွဲကိုင်ကာ လိုက်ပါလာသော ဆန္နအမတ်နှင့်တကွ ကဏ္ဍက စီးတော်မြင်းကို ပေါင်နှစ်ဖက်တို့ဖြင့် ညှပ်ပြီးလျှင် တဆယ့်ရှစ်တောင် မြင့်သော ကပိ-လဝတ်နေပြည်တော် မြို့ရိုးကို ခုန်လွှားကာ လွန်မြောက်စေမည်" ဟု ကြံစည်တော်မူ၏။

ဆန္နအမတ်သည်လည်း "အကယ်၍ မြို့တော် တံခါး မပွင့်ငြားအုံ့၊ ငါသည် အရှင့်သားတော်ကို ပခုံးထက်မှာ ထိုင်နေစေပြီးလျှင် ကဏ္ဍက မြင်းကို လက်ျာ ချိုင်းကြားခ၌ ညှပ်ထားလျက် လက်ျာလက်ဖြင့် ပွေ့ချီပြီးကာ တဆယ့် ရှစ်တောင် မြင့်သော ကပိလဝတ် နေပြည်တော်မြို့ရိုးကို ခုန်လွှားကာ လွန်မြောက်စေမည်"ဟု ကြံစည်လေ၏။

ကဏ္ဍကစီးတော်မြင်းကလည်း "အကယ်၍ မြို့တော်တံခါး မပွင့်ငြားအုံ့၊ ငါသည် ငါ့အရှင်ကို ကျောက်ကုန်းခ၌ ထိုင်မြဲတိုင်းပင်လျှင် အမြီးကို ဆွဲကိုင်ကာ လိုက်ပါလာသော ဖွားဘက်တော် ဆန္နအမတ်နှင့်တကွ တဆယ့်ရှစ်တောင်မြင့်သော ကပိ-လဝတ် နေပြည်တော်မြို့ရိုးကို ခုန်လွှားကာ လွန်မြောက် စေမည်"ဟု ကြံစည်လေ၏။

အလောင်းတော်မင်းသား၏ ကိုယ်တော်အား

(ကာဠာဝကအမျိုး ဆင်တစီးသည် မဇ္ဈိမပုရိသ ယောဂျား ဆယ်ယောက်တို့၏အားကို ဆောင်နိုင်၏၊ ဂင်္ဂေယျဆင်တစီးသည် ကာဠာဝက ဆင် ဆယ်စီးအား(မဇ္ဈိမပုရိသယောဂျား တရာတို့၏အား)ကို ဆောင်နိုင်၏၊ ပဏ္ဍရဆင်တစီးသည် ဂင်္ဂေယျဆင် ဆယ်စီးအား (မဇ္ဈိမ ပုရိသ ယောဂျား တထောင်တို့၏အား) ကို ဆောင်နိုင်၏၊ တမ္ဗ အမျိုးဖြစ်သော ဆင်တစီးသည် ပဏ္ဍရဆင် ဆယ်စီးအား(မဇ္ဈိမပုရိသယောဂျား တသောင်းတို့၏ အား)ကို ဆောင်နိုင်၏၊ ပိင်္ဂလအမျိုး ဖြစ်သော ဆင်

တစီးသည် တမ္ဘဆင်ဆယ်**စီ**းအား(**မဇ္ဈိ**မပုရိ**သ ယော**ကျား တသိန်း**တို့၏** အား)ကို ဆောင်နိုင်၏၊ ဂန္ဓအမျိုးဖြစ်သော **ဆင်**းတစီ**း**သည် ပိဂ်လဆင် ဆယ်**စီ**းအား (**မ**ဇ္ဈိ**မ** ပုရိ**သ** ယောကျားဗိုလ်ခြေတသန်း**တို့၏အား**)ကို **ဆော**င်နိုင်**၏**၊ **မ**ဂ်လဆင်အမျိုးဖြစ်သော ဆင်**တစီ**းသည် ဂန္ဓဆင် **ဆယ်စီ**းအား(**မ**ဇ္ဈိ**မ**ပုရိ**သ**ယောကျားဗိုလ်ခြေ တကုဋေ**တို့**၏အား)ကို **ဆော**င်**နိ**ုင်**၏**၊ ဟေ**မ** အမျိုးဖြစ်သော ဆင်**တစီ**းသည် **မ**ဂ်လဆင် ဆယ်**စီ**းအား (**မ**ဇ္ဈိ**မ**ပုရိ**သ**ယောကျားဗိုလ်ခြေ**ဆ**ယ်ကုဋေ**တို့**၏အား)ကို**ဆော**င်နိုင်**၏**၊ ဥ**ပေ**ါသ**ထ** အမျိုးဖြစ်သော ဆင်**တစီ**းဘည် ဟေ**မ**ဆင် ဆယ်**စီ**းအား (**မ**ဇ္ဈိ**မ**ပုရိ**သ ယော**ကျားဗိုလ်ခြေ ကုဋေ**တ**ထောင်**တို့**၏အား)ကို ဆောင်နိုင်**၏**၊ **ဘ**ုရား**အ**လောင်း**တော်**များ**သ**ည် ဆဒ္ဒန်**ဆ**င် ဆယ်**စီ**းအား (**မ**ဇ္ဈိ**မ**ပုရိ**သ**ယောကျား ဗိုလ်ခြေ**ကု**ဋေ**တ**သောင်း**တို့**၏**အ**ား)ကို ဆောင်နိုင်**၏**။　　။အံ–၆၊ ၃၊ မျက်နှာ ၂၉၃-စသည်မှ။)

ဝိ**သ**ေ**ဋ္ဌိ**ဗာ**ရ်**နှ**တ်**သ**ား ဟန်**တ**ား**ခြ**င်း

ဤ**သို**့**လျှ**င် သုံ**း**ဦ**း**သော သူ**တို**့**မှ**ာ **အ**ကြီ**အ**စည် လွန်**စွ**ာ ကုန်ကြကုန်**၏**၊ **အ**ကယ်**၍** နန်**း**မြို့**တ**ော်**တ**ံခါ**း** **မ**ပွင့်**လျှ**င်**လ**ည်**း** **ထ**ို သုံ**း**ဦ**း**တို့**အ**နက် **တ**ဦ**း**ဦ**း**သည် **မ**ိ**မ**ိကြိ**စ**ည်**သ**ည့်**အ**တိုင်**း**ပြီ**း**မြောက်ပြည့်**စ**ုံ**အ**ောင် ပြု**မ**ည်**သ**ာ ဖြစ်**ပ**ေ**၏**၊ **သ**ို့**သ**ော်**လ**ည်**း** **အ**လောင်**း**တော်**သ**ူမြတ်**၏** ဘုန်**း**ကံ**ပ**ါ**ရ**မီ**တ**ော် **အ**ဟုန်ကြော**င**့် နန်**း**မြို့**တ**ော် **တ**ံခါ**း**စော**င**့် **နှ**တ်**တ**ို့**သ**ည် **နန်**း**မြို့**တ**ော် **တ**ံခါ**း**မ**ကြီ**း**ကို ရှင်**လ**န်**း** **ဝ**မ်**း**မြောက်ကြ**ကာ** **အ**လောင်**း**တော်**ထ**ွက်**တ**ော်**မ**ူ**ရ**န် **အ**ဆင်**သ**င့် ဖွင့်**လ**စ်**၍** **ထ**ား**နှ**င့်ကြ**ကု**န်**၏**။

ဘုရား**အ**လောင်**း**တော်**သ**ည် **မ**ြို့**တ**ံခါ**း**မှ **က**ျွန်**က**မြင်**း**တော်**ကို** **စီ**း**လ**ျှက် ဖွား**ဘ**က်**တ**ော် **ဆ**န္ဒ **အ**မတ်**နှ**င့် **တ**ကွ **ထ**ွက်**မ**ိ**လ**ျှင်**ပ**င် **သ**ံ**သ**ရာ**ဝ**ဋ်**အ**တွင်**း**မှ **သ**တ္တ**ဝ**ါ**တ**ို့**လ**ွတ်**မ**ြောက်**ခ**ြင်**း**ကို **အ**လျှင်**း**ပင် **မ**နှစ်**သ**က်**ပ**ဲ **အ**မြဲ**က**န့်**ကွ**က် **တ**ား**ဆ**ီ**း**တတ်**သ**ော **ဝ**ိ**သ**ေ**ဋ္ဌိ**ဗာ**ရ်** **နှ**တ်**သ**ား**သ**ည် **မ**ိ**မ**ိစ**ံ**နေ**ရာ**ပ**ရ**နိ**ဗ**ိ**တ**ဝ**သ**ေ**ဋ္ဌ**ိ **နှ**တ်**ပ**ြည့်**မ**ှ **အ**ား **ရ**ှိ**သ**ော **ယ**ော**ကျ**ား**သ**ည် **ကျ**ွေ**း**ထ**ား**သ**ော **လ**က်**က**ို **ဆ**န့်**သ**ကဲ့ **သ**ို့**ရ**င်**း**, **ဆ**န့်**ထ**ား**သ**ော**လ**က်**က**ို **ကျ**ွေ**း**သ**က**ဲ့**သ**ို့**ရ**င်**း** **တ**ခ**ကာ**ခြ**င်း**

လူ့ပြည်သို့ သက်ဆင်းလာပြီးလျှင် တောမထွက်ဖြစ်အောင် အကျိုးလိုဟန် အကောက်ဉာဏ်ဖြင့် ဖြားယောင်းသွေးဆွယ် ပရိယာယ်နိမိတ် ဆင်ခြင် ဝိတ်ပင်တားဆီးခြင်းငှါ အလောင်းတော်ထံမှောက်သို့ ဆိုက်ရောက်လာပြီးလျှင် ကောင်းကင်၌ ရပ်တည်လျက်—

မာ နိက္ခမ မဟာဝီရ၊ ဇုတော တေ သတ္တမေ ဒိနေ။
ဒိဗ္ဗံ တု စက္ကရတနံ၊ အဒ္ဓါ ပါတု ဘဝိဿတိ။

(ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာမှ)

မဟာဝီရ = လုံ့လကြီးမား အို အလောင်းမင်းသား။ မာ နိက္ခမ = တောထွက်၍သာ ရဟန်းမပြုပါလင့်။ တု = အကြောင်းထူးကား။ ဇုတော = ဤနေ့မှ။ သတ္တမေ ဒိနေ = ခုနစ်ရက်မြောက် ရောက်လတ်သော နေ့၌။ တေ = သင် လုံ့လကြီးမား အလောင်းမင်းသား၏ အတွက်။ ဒိဗ္ဗံ = နတ်၌ဖြစ်သော အာနုဘော်နှင့်ယှဉ်သော။ စက္ကရတနံ = စကြာရတနာသည်။ အဒ္ဓါ = မချွတ် ကေန် အမှန်စင်စစ်။ ပါတု ဘဝိဿတိ = ထင်ရှားမျက်မှောက် ဆိုက်ရောက်လာလတ္တံ—

ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင် အခြေအရံရှိသော လေးကျွန်းသနင်း စကြာမင်း ဖြစ်တော်မူရပါလိမ့်မည်၊ ပြန်လှည့်တော်မူပါ အရှင်မင်းသား····ဟူ၍ ပြောဆို ဟန့်တားလာ၏။ ထိုအခါ အလောင်းတော်မင်းသားက "ယခုပြောဆို ဟန့်တားလာသော သင်သည် အဘယ်သူနည်း"ဟု မေးမြန်းလတ်သော် မာရ်နတ်မင်းက"အရှင်မင်းသား····အကျွန်ုပ်ကား ဝသဝတ္တီ မာရ်နတ်မင်းပါတည်း"ဟု ပြန်ကြားပြောဆိုလေ၏။ထိုအခါ အလောင်းတော်မင်းသားက—

ဇာနာမဟံ မဟာရာဇ၊ မယှံ စက္ကဿ သမ္ဘဝံ။
အနတ္ထိကောဟံ ရဇ္ဇေန၊ ဂစ္ဆ တွံ မာရ မာ ဇုဓ။

မဟာရာဇ = တန်ခိုးကြီးမား အို မာရ်နတ်သား။ မယှံ = ငါ၏အတွက်။ စက္ကဿ = နတ်တေဇဂုဏ် နုဘော်

ဟုန်နှင့် ပြည့်စုံလှစွာ စက်ရတနာ၏။ သမ္ဘဝံ = မချုတ်ထင်စွာ ရောက်ဆိုက်ဖြစ်ပွါးလာမည့် အကြောင်းအရာကို။ အဟံ = ငါသည်။ ဇာနာမိ = သင်၏အလျင် စောစီးက ကြိုတင်သိမြင်ခဲ့ပေ၏။ အဟံ—အဟံ ပန = ငါတမူကား။ ရဇ္ဇေန = လေးကျွန်းသနင်း စကြာမင်းအဖြစ်ကို။ အနတ္ထိ-ကော = တစိုးတစိ အလိုမရှိချေ။ မာရ = ဟယ် မာရ်နတ်။ တွံ = သင်သည်။ ဂစ္ဆ = ယခုပင်ဖယ်ရှား အရပ်တပါးသို့ သွားပါတည့်ချေ။ ဣဓ = ငါနှင့်နီးစပ် ဤရွှေတူရွှအရပ်၌။ မာ တိट्ठ = အရေးကန့်လန့် တားဟန့်ပိတ်ကာ မရပ်တည်လာလင့်။

သကလံ ဒသသဟဿိမိ၊ လောကဓာတုမဟံ ပန။
ဥန္နာဒေတွာ ဘရိဿာမိ၊ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိနာယကော။

အဟံ ပန = ငါတမူကား။ သကလမိ = အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဒသသဟဿံ လောကဓာတုံ = လောကဓာတ်စကြဝဠာပေါင်း တိုက်တသောင်းကို။ ဥန္နာ-ဒေတွာ = မြေမဟီချက် အိုးထိန်းစက်သို့ သွက်သွက်ခါ ညောင်းပဲ တင်ခြောင်းစေလျက်။ လောကေ = လောက၌။ ဝိနာယကော = သတ္တဝါဗိုလ်ခြေ ဝေဝေနေကို အောင်မြေကွန်းထောက် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ပုံထောက်ဆောင်ယူ ပို့သယူသော။ ဗုဒ္ဓေါ = သစ္စာဥာဏ် ယျ ဓမ္မဥာဏ် အလုံးစုံကို ချက်ကုန်သိမြင် ဘုရားရှင်သည်။ ဘရိဿာ-မိ = ဖြစ်အောင်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ပေအုံ—

ဟူ၍ ရဲရဲတောက်စကား မိန့်ကြားတော်မူလေသော် မာရ်နတ်သားသည် "အချင်းသိဒ္ဓတ္ထမင်းသား···· သင့်စကားကို မြစ္စာမှတ်သားလော့၊ ဤအချိန်မှစ၍ သင်၏သန္တာန်၌ ကာမဝိတက်ကို ဖြစ်စေ,ဗျာပါဒဝိတက်ကိုဖြစ်စေ, ဝိဟိံသာဝိတက်ကိုဖြစ်စေ ကြံစည်မိသောအခါ ငါ၏အကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး သိစေမည်"ဟု ပြောဆိုကြိမ်းမောင်းကာ ထိုအခါမှစ၍ အလောင်း

တော်မင်းသားသန္ဓာန်၌ ကိလေသာဖြစ်ပွါးမည့် အခွင့်အလမ်းကို အမြဲမပြတ် ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုလျက် အရိပ်ပမာ အလောင်းတော်၏ နောက်သို့ မဖဲမခွါ ခုနစ်နှစ်တိုင်တိုင် လိုက်ပါခဲ့လေသည်။ (အလောင်းတော်၏ စိတ်သန္ဓာန်ဝယ် ကိလေသာများ ဖြစ်ပွါးခဲ့သော် ထိုဖြစ်ပွါးသည့်နေရာမှာပင် အလောင်းတော်ကို အသေသတ်မည်ဟူသော အကြံဖြင့် ခုနစ်နှစ်တိုင်တိုင် အလောင်းတော်၏ နောက်က တကောက်ကောက် လိုက်ပါခဲ့လေသည်။)

နတ်မြတ်ဟူများ အခစ်းအနားကြီးဖွာဖြင့် အနော်မာမြစ်သို့ ပို့ကြခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်သည် အသက်နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်အရွယ် ရှိသောအခါ၌ လက်တော်သို့ ရောက်လုဆဲဆဲဖြစ်သော စကြာမင်းစည်းစိမ်ကို တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့ မငဲ့မကွက် ရက်ရက်ကြီးစွန့်လွှတ်ကာ စကြာမင်း၏ အသရေရှိသော စံနန်းတော်နှင့် အလားတူသော စံနန်းတော်မှ ဖွားဘက်တော် ဆန္ဒအမတ်နောက်တော်ကပါလျက် ကဏ္ဍကမြင်းတော်ကို စီးနင်းတော်မူကာ မဟာသက္ကရာဇ် ၉၇-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့် တနင်းလာနေ့ ညဉ့်သန်းခေါင်ယံအချိန် အာသဠှနက္ခတ်နှင့် စန်း(= လ)ယှဉ်ခိုက်တွင် ထွက်တော်မူခဲ့ပြီးလျှင် ကပိလဝတ်နေပြည်တော်ကို တဖန်လှည့်လည်ကြည့်ရှုတော်မူလိုသော စိတ်အလိုဆန္ဒ အလောင်းတော်၏ သန္ဓာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာလေ၏။

ထိုသို့ အလောင်းတော်၏ သန္ဓာန်၌ စိတ်အကြံဖြစ်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့မှာပင် "အို အလောင်းတော်ယောကျ်ားမြတ်....အရှင်ယောကျ်ားမြတ်သည် ပြန်နစ်၍ ကြည့်ရှုရမည့်ကံကို ပြုအပ်ခဲ့သည် မဟုတ်ပါပေ၊ ကြည့်ရှုတော်မူလိုက ပြန်လှည့်၍ မနေရပဲ ရှေတော်မှောက်သို့ အလိုလိုရောက်စေနိုင်သည့်ကံကိုသာ ပြုအပ်ခဲ့ပါပေသည်"ဟု ပြောဆိုသကဲ့သို့ ထိုအကြံတော်ဖြစ်ရာ မြေအရပ်ဒေသသည် အိုးထိန်းစက်ပမာ ချာချာလည်လေ၏၊ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် တမင်ပြန်၍ မလှည့်လည်ရပဲ ပကတိတည်နေမြဲတိုင်းကပင် ကပိလဝတ်နေပြည်တော်ကို ကြည့်ရှုတော်မူပြီး၍ ထိုမြေ

အရပ်မှာ ကဏ္ဍကစီးတော်မြင်း၏ တန်ရပ်ရာဖြစ်၍ **ကဏ္ဍက-နိုဝတ္တန**မည်သော စေတီတော်တည်ရာဌာန အမှတ်အသား ပြု၍ မျှားလှစွာသော ပူဇော်သက္ကာရ ကြီးမြတ်ပြန့်ပြောစွာသော **အသ**ရေအစုဖြင့် ကြွချီတော်မူမည့်လမ်းသို့ ရှေးရှု၍ ကဏ္ဍကမြင်းတော်ကို စီးနင်းကြွချီတော်မူခဲ့လေ၏။ ထိုအခါ အလောင်းတော် ကြွချီတော်မူရာ လမ်းတလျှောက်၌ ရွှေနောက် ဝဲယာ လေးမျက်နှာမှ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် ခြောက်သောင်းစီ ခြောက်သောင်းစီသော (ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် ခြောက်သန်းစီ ခြောက်သန်းစီသော) မီးရှူးမီးတိုင်တို့ကို ညှိထွန်းကိုင်ဆောင်ကာ လိုက်ပါကြကုန်၏။ တပါးသောနတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ကောင်းသော ရနံ့ရှိသော ပန်းဆိုင်း စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့် စမရီ သားမြီးယပ် တံခွန် ကုက္ကား မုလေးပွါးတို့ဖြင့် ပူဇော်ဝန်းရံကာ လိုက်ပါကြကုန်၏။ နတ်သီချင်းတို့ကို ကျူးရင့်သီဆိုကြကာ နတ်တူရိယာအမျိုးမျိုးတို့ကို တီးမှုတ်လိုက်ပါကြကုန်၏။

ဤဆိုအပ်ပြီးသော အသရေတော်အစုဖြင့် တောထွက်တော်မူခဲ့သော အလောင်းတော်သူမြတ်သည် တည်ခ်ိုခြင်းဖြင့်ပင် သာကိယ, ကောဋိယ, မလ္လ တည်းဟူသော သုံးပြည်ထောင်တို့ကို ကျော်လွန်ကာ ယူဇနာသုံးဆယ်ရှိသော ခရီးကိုသွား၍ အနော်မာ မြစ်ကမ်းသို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူလေသည်။

(အထူးမှတ်သားရန်။ ။ဤ၌ ကဏ္ဍကမြင်းတော်သည် နံနက်ပိုင်း အချိန်အတွင်းမှာပင် စကြဝဠာတောင် အနားရေးပတ်၍ ပြေးပြီးလျှင် မိမိအတွက်တာ စီမံထားသော နံနက်စာကို စားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော အဟုန်သတ္တိရှိပေ၏။ သို့သော်လည်း ထိုအချိန်၌ကား နတ်ဗြဟ္မာများနှင့် နဂါး ဂဠုန် အစရှိသောသူတို့က ကောင်းကင်၌ ရပ်တည်ကြကာ ကြဲချပူဇော်အပ်သော နံ့သာပန်းမာလ် စသည်တို့မှာ မြင်း၏ ချက်အရပ်တိုင်အောင် ဖုံးအုပ်၍နေသဖြင့် ရှုံ့မြေကိုရှုန်းရသည့်ပမာ ထိုပန်းမာလ်နံ့သာတို့ကို ရှုန်းကာ ရှုန်းကာ သွားနေရသဖြင့် တည်ခ်ိုလုံး ခရီးသွားမှ ယူဇနာသုံးဆယ်သာ ခရီးရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်ကို အထူးမှတ်သားထိုက်၏။)

အခန်း-၄

ဆံတော်ပယ်၍ ရဟန်းပြုခြင်း

အနော်မာမြစ်တခက်ကမ်းသို့ ကူး၍ ဆံတော်ကိုပယ်တော်မူခြင်း

အနော်မာမြစ်ကမ်းသို့ ရောက်သောအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ကမ်းစပ်၌ မြင်းတော်ကို ရပ်နား၍ "ဤမြစ်သည် အဘယ်မည်သောမြစ်နည်း"ဟု ဆန္နအမတ်ကို မေးမြန်းတော်မူ၏၊ "အရှင်မင်းမြတ်....ဤမြစ်သည် **အနော်မာ**အမည်ရှိပါသည်"ဟု ဆန္နအမတ် လျှောက်ကြားလတ်သည်တွင် အလောင်းတော်သူမြတ်သည် "ငါတို့၏ ရဟန်းအဖြစ်သည်လည်း မယုတ်မာ မြင့်မြတ်ကောင်းမွန်သည်သာ ဖြစ်ပေလတံ့"ဟု နိမိတ်ကောက်ယူတော်မူကာ (အနော်မာသဒ္ဒါသည် မယုတ်ညံ့ခြင်းအနက်ကိုဟောသည်။) ဖနောင့်ဖြင့် မြင်းတော်ကို ခတ်လှုက်မြစ်ကိုကူးဘို့ရန် မြင်းတော်အား အမှတ်ပေးလိုက်လျှင်ပင် ကဏ္ဍကမြင်းတော်သည် ဤမှာဘက်ကမ်းမှ ခုန်၍ ရှစ်ဥသဘကျယ်ပြန့်သောအနော်မာမြစ်၏ ထိုမှာဘက်ကမ်း၌ တည်လေ၏။

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် မြင်းကျောက်ကုန်းမှ ဆင်းသက်၍ ပုလဲအစုနှင့်တူသော သဲသောင်ပြင်၌ ရပ်တော်မူကာ "အချင်းဆန္န....သင်သည် ငါ၏ အဆင်တန်းဆာတို့နှင့်တကွ ကဏ္ဍကမြင်းတော်ကို ယူဆောင်၍ တိုင်းတော်ပြည်တော်သို့ ပြန်လေလော့၊ ငါကား ရဟန်းပြုတော့အံ့"ဟု၍ ဆန္နအမတ်ကို မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။ ဆန္နအမတ်က "အရှင်မင်းမြတ်....အကျွန်ုပ်သည်လည်း ရဟန်းပြုပါအံ့"ဟု လျှောက်ထားလတ်သော် **အ**လောင်းတော်သူမြတ်သည် "အချင်းဆန္န....သင်သည် ရဟန်းပြုဘို့ရန် အခွင့်မရနိုင်ချေ၊ တိုင်းတော်ပြည်တော်သို့သာ ပြန်သွားရမည်"ဟု ပြောဆိုကာ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် တားမြစ်၍ အဆင်တန်းဆာတို့နှင့်တကွ ကဏ္ဍကမြင်းတော်ကို ဖွားဘက်တော် ဆန္ဒ**အမတ်အား လွှဲအပ်ဆောင်နှင်းတော်မူလေ၏။**

ထို့နောက် အလောင်းတော်သူမြတ်သည် "ငါ၏ ဤဆံပင်တို့ကား ရဟန်းတို့နှင့် မလျောက်ပတ်ကုန်ချေ၊ ထိုဆံပင်တို့ကို သန်လျက်ဖြင့် ပယ်ဖြတ်ပေအုံ့"ဟု ကြံစည်၍ လက်ျာလက်ဖြင့် သန်လျက်ကို စွဲကိုင်ကာ လက်ဝဲလက်ဖြင့် မကိုင်ဋ္ဌနှင့် တက္ကသော ဆံထုံးကိုကိုင်၍ ဖြတ်ပယ်တော်မူလေ၏။ ဆံတော်တို့သည် လက်နှစ်သစ်ပမာဏာ အညီအမျှ ကြွင်းကျန်ရစ်ကြ၍ လက်ျာရစ်လည်ကာ ဦးခေါင်းတော်မှာ ကပ်ငြိတည်ရှိကြကုန်၏။ ထိုဆံတော်တို့၏ ပမာဏကား အသက်ထက်ဆုံးပင် အသစ်တဖန် မရိတ်မပယ်ရပဲ ထိုလက်နှစ်သစ် ပမာဏသာ ရှိပေ၏၊ မုတ်ဆိတ်ကြင်စွယ်တို့သည်လည်း ဆံတော်များကဲ့သို့ပင် ကြည့်ရှု၍ တင့်တယ် သပ္ပါယ်လောက်သည့်အနေအားဖြင့် တသက်ပတ်လုံး တည်ရှိကြကုန်၏။ ဘုရားအလောင်းတော်မှာ နောက်တဖန် ထိုဆံပင် မုတ်ဆိတ်ကြင်စွယ်တို့ကို ရိတ်ပယ်ဖွယ်ကိစ္စ လုံးဝမရှိတော့ပြီ။

ရိတ်ပယ်ပြီးသော ဆံတော်ကို အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ကောင်းကင်သို့ ပင့်မြှောက်တော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်သည် မကိုင်ဋ္ဌနှင့်တက္က ဆံထုံးတော်ကို ကိုင်ကာ "ငါသည် အကယ်စင်စစ် ဘုရားဖြစ်မည့်သူမှန်အုံ့၊ ဤဆံထုံးတော်သည် ကောင်းကင်၌ တည်စေသတည်း၊ အကယ်စင်စစ် ဘုရားဖြစ်မည့်သူ မဟုတ်ငြားအုံ့၊ ဤ ဆံထုံးတော်သည် မြေ၌ ကျပါစေသတည်း"ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ကောင်းကင်သို့ မြှောက်ပစ်လိုက်ရာ မကိုင်ဋ္ဌနှင့် တက္ကသော ဆံထုံးတော်သည် အထက်သို့ တယူဇနာတိုင်တိုင်တက်၍ ကောင်းကင်၌ ပန်းဆိုင်းကို ဆွဲထားသည့်အလား ထူးခြားအုံ့ဩဖွယ်ရာ တည်ရှိလေ၏။

သိကြားမင်း ရွှေပန်းတောင်းဖြင့် ခံယူ၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ "စူဠာမဏိစေတီ"တည်ထားခြင်း

ထိုအခါ နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်းသည် နတ်မျက်စိဖြင့် ဆံတော်ကိုမြင်၍ တယူဇနာရှိသော ရတနာပန်းတောင်းဖြင့် ထိုမကိုင်ဋ္ဌနှင့်တက္ကသော ဆံတော်ကို ခံယူပြီးလျှင် ဗိမိစံနေရာ

တာဝတိ သာနတ်ပြည်၌ ဌာပနာ၍ ရတနာခုနစ်ပါးတို့ဖြင့် မွမ်းမံ စီခြယ်အပ်သော သုံးယူဇနာဥဏ်တော် အမြင့်ရှိသော **ဂုဏ္ဍာမဏိ စေတီ**တော်ကို တည်ထားကိုးကွယ်လေ၏။

ဃဋ္ဌိကာရဗြဟ္မာ ကပ်လှူလာသော ပရိက္ခရာမြင့် ရဟန်းဖြူတော်မူခြင်း

ထိုနောက်တဖန် ဘုရားအလောင်းသည် "ငါ၏ ကာသိတိုင်းဖြစ် ဤ ဝတ်လဲတော် အထည်တို့မှာ အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်ကုန်၏၊ ရဟန်းဖြစ်သောသူအား မလျော် မလျောက်ပတ်ကုန်ချေ" ဟု ကြံစည်ဆင်ခြင်တော်မူလေ၏။ ထိုအခါ ကဿပမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်က မိတ်ရင်းဆွေဟောင်း ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော **ဃဋ္ဌိ-ကာရ** ဗြဟ္မာကြီးသည် ဗုဒ္ဓန္တရတကပ်လုံး မပျက်မပြုန်း တည်ရှိသော မေတ္တာစစ် မေတ္တာမွန်ဖြင့် "ဩ....ယနေ့ ငါ့မိတ်ဆွေ ဖြစ်သော အလောင်းတော်မင်းသားသည် 'ဇာတိစသောဘေးတို့၌ ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့ဘွယ်တွေ'ဟု သိမြင်တော်မူကာ မဟာ-ဘိနိက္ခမနခေါ်သည့် မြတ်သော တောထွက်ခြင်းဖြင့် တောထွက်တော်မူလာချေပြီ၊ ထိုငါ၏မိတ်ရင်း အလောင်းမင်း အတွက်တာ ရဟန်းပရိက္ခရာများကို ယူဆောင်၍ ငါသွားပေအုံ" ဟု ကြံစည်ကာ - (၁)နှစ်ထပ်သက်နန်းကြီး၊(၂)ကေစီခေါ် အပေါ်ရုံသက်နန်း၊ (၃)ခါ၀တ်သင်းပိုင်၊ (၄) ခါးပန်းကြိုး (ဟူသော ကိုယ်နှင့် ကပ်ကာ တက်ကြပ်ပါရသည့်ပရိက္ခရာလေးမျိုး)၊(၅)အပ်နှင့်အပ်ခြည်၊ (၆)ပဲကွပ် = ပန်ဟူသပ်စရာ ကြိန်ရှေးစရာခေါ်တမျိုး၊ (၇)အိတ်နှင့် တကွသော သပိတ်၊ (၈) ရေစစ် (ဟူသော အပြင် ပရိက္ခရာလေ မျိုး) ဤရှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာတို့ကို ဆောင်ယူလာ၍ အလောင်းတော်မင်းသားအား လှူဒါန်းဆက်ကပ်လေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဃဋ္ဌိကာရဗြဟ္မာကြီး ဆက်ကပ် လှူဒါန်းအပ်သော အရဟတ္တမိုလ်၏ တံခွန်သဖွယ် ဖြစ်သော သက်နန်းပရိက္ခရာကို သပ္ပါယ်စွာ ဝတ်ဆင်မြန်း၍ မြတ်သော ရဟန်းအသွင်ကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် ဝတ်လဲတော် အစုံကို ကောင်းကင်သို့ ပစ်မြောက်လိုက်ပြန်လေ၏။

(ဘုရားတဆူနှင့်တဆူအကြား ကာလအပိုင်းအခြားကို **ဗုဒ္ဓန္တရကပ်** ဟူ၍ **ခေါ်၏**။ ဤယခု မြဟွာသက်နှီးကပ်လှူသောအခေါ်ဒ္ဓ ပါရှိသည့် ဗုဒ္ဓန္တရကပ်ဟူသည်မှာ—ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပဋ္ဌာန်တော်မူရာကာလမှ ယခု ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပဋ္ဌာန်တော်မူရာကာလတိုင် ဤအတွင်းကာလ အပိုင်းအခြားကို ဆိုသည်၊ ထိုကာလအပိုင်းအခြား ဟူသည်မှာလည်း အနှစ် နှစ်သောင်းတမ်းဒ္ဓ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပဋ္ဌာန်တော်မူပြီးနောက် ဆယ်နှစ်တမ်းတိုင် အစဉ်သဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ အသက်တမ်း ယုတ်လျော့၍ တဖန် ထိုဆယ်နှစ်တမ်းမှသည် အသင်္ချေယျတမ်းတိုင် အသက်တမ်း တက်ပြန်၍ ထိုမှတဖန် သတ္တဝါတို့အသက်တမ်း ဆုတ်ယုတ်လာပြန်လေရာ အနှစ်တရာတမ်း နောက်ပိုင်းသို့ ရောက်မှ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပဋ္ဌာန်တော်မူသောကြောင့် အန္တရကပ် တကပ်ကျော်ကျော် ရှည်လျားလှသော ကာလအပိုင်းအခြား ဖြစ်လေသည်။ ။ဤ၌ အလောင်းတော်မင်းသားကို ဤသို့ ဝတ်ရမည်၊ ဤသို့ရံရမည် စသည်ဖြင့် သင်ကြားပေးမည့်ဆရာ မရှိသော်လည်း ရှေးဘုရားရှင်တို့၏အထံ၌ ရဟန်းပြုခဲ့၍ ဝတ်ရုံမှ၌ အလေ့အကျက်ရပြီး ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း, ဉာဏ်တော်ကြီးမြတ်သော ကြောင့်ရင်း ပရိက္ခရာတို့ကို နေရာတကျ ဝတ်ရုံတတ်သည်ကိုလည်း မှတ်ယူရာ၏။)

အလောင်းတော်၏ ဝတ်လဲတော်ကို အကနိဋ္ဌ မြဟွာဘုံ၌ "ဒုဿစေတီ" တည်ထားခြင်းအကြောင်း

ထိုအခါ ဃဋ္ဌိကာရ မြဟွာကြီးသည် အလောင်းတော်၏ ကောင်းကင်သို့ ပစ်မြောက်လိုက်သော ဝတ်လဲတော်ကိုယူဆောင်၍ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိသော ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြီးသည့် စေတီတော်ကို တည်ထား၍ ထိုစေတီတော်၏ အတွင်း၌ ဝတ်လဲ တော်ကို ဌာပနာသွင်း၍ ပူဇော်လေသည်။ ထို စေတီတော်ကို ဝတ်လဲတော် ဌာပနာရာဖြစ်၍ **ဒုဿစေတီ**ဟူ၍ ခေါ်ဆိုလေသည်။

(ဤ၌၊ ၊ဒုဿ စေတီတော်၏ တည်ရာ ဘုံဌာနနှင့် စေတီတော် အရပ်အမြင့် ပမာဏတို့ကို သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း ဒုတိယအုပ် ၂၂၃. မျက်နှာ၌ "ပုဆိုးတော်ကို ဃဋ္ဌိကာရမြဟွာ ယူဆောင်လေသည်ဖြစ်သော ကြောင့် ဃဋ္ဌိကာရမြဟွာသည် အကနိဋ္ဌဘုံကဖြစ်၍ဒုဿစေတီတော်သည် အကနိဋ္ဌဘုံမှာ ရှိသည်ဟု မှတ်သင့်သည်" ဟူ၍ရင်း, ဇနာလက်ာရဋ္ဌိကာ

စသည်တို့ကို ကိုးကားဖော်ပြ၍) "သုဒ္ဓါဝါသ အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဘဆယ့်နှစ်ယူဇနာ အမြင့်ရှိသော ဒုဿစေတီရှိ၏ဟု မှတ်ရာ၏" ဟူ၍ဌင်း မုံရွေး ဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရား အကျယ်တဝင့် ရေးသားတော်မူခဲ့လေသည်။ ။တရပ်။)

(ဃဋ္ဋိကာရဗြဟ္မာ လှူဒါန်းလာသော ပရိကွာရ ရှစ်ပါးတို့နှင့်စပ်၍ အပဒါနအဋ္ဌကထာ ပဌမအုပ် စာမျက်နှာ ၁၂၇-၌— "ဗြဟ္မာ့နှာ အာနန်-တေ ဣဒ္ဓိမယေ ကပ္ပဿ သဏ္ဌာနကာလေ ပဒုမဂဗ္ဘေ နိဗ္ဗတ္တေ အဋ္ဌ ပရိက္ခာရေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ" အစရှိသည်ဖြင့် "ဃဋ္ဋိကာရဗြဟ္မာ ယူဆောင်လာသော ကမ္ဘာတည်ဦးစ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကုန်း၌ ကမ္ဘာ့နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် ပေါက်ရောက်သော ပဒုမာကြာရုံဝယ် အသင့် ဖြစ်ပွါးပါရှိလာသည့် အလောင်းတော်၏ ကုသိုလ်ကံပါရမီ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်သော ပရိက္ခာရ ရှစ်ပါးတို့ကို ခံယူကာ ရဟန်းပြုကြောင်း" ထူး၍ ဖော်ပြလေသည်။ ။ထိုအပဒါန် အဋ္ဌကထာ ဖော်ပြချက်ကို အမှီပြု၍ပင် သံဝရပျိုး၌— "ဝိဝဋ္ဋဝယ်၊ ဘဒ္ဒလက္ခဏာ၊ ပေါ်ဦးခါက၊ သခ်္ခာအနေ၊ သိန်းကုဋေဟု၊ တွက်ရေ စက္ကဝါ၊ မြေတကာ၏၊ အချာမိပတီ၊ ဗောဓိ ရွှေပြင်၊ ပလ္လင်ရောက်ရာ၊ ရပ်ခန်း ဝါထက်၊ ငါးဖြာခက်မ၊ ငုံပွပ္ပ၌၊ ဘုရား့ပရိက္ခာ၊ လေးဆယ်ပါလျက်၊ ဗြဟ္မာဦးငြိတ်၊ ရှင်သည့်စိတ်ဖြင့်" စသည်ဖြင့် စပ်ဆိုလေသည်။ ဇီနတ္ထပကာသနီ ကျမ်းကြီး၌လည်း "ဤ ပရိက္ခာရရှစ်ပါးသည် ကမ္ဘာတည်စက ပုဗ္ဗနိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် ပေါက်သော ကြာပွင့်တွင် အစုံပါလာသည်"ဟူ၍ ပြဆိုထားပေ၏။

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ မဟာပဒါန သုတ်အဖွင့် စာမျက်နှာ ၅-၌ကား "မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်အရပ်သည် ကမ္ဘာပျက်သောအခါ နောက်မှ ပျက်၍ ကမ္ဘာတည်သောအခါ ဦးစွာတည်၏၊ ထို ဗောဓိမဏ္ဍိုင်အရပ်၌ ကမ္ဘာတည်ဦးစအခါ ပုဗ္ဗနိမိတ်အနေဖြင့် ပဒုမာကြာရုံတရုံပေါက်လာ၏၊ ထိုတည်ဆဲကမ္ဘာ၌ ဘုရားပွင့်မည်ဖြစ်လျှင် ထို ပဒုမာကြာရုံမှ ကြာပွင့်ပွင့်၏၊ ဘုရား မပွင့်မည့်ကမ္ဘာဖြစ်လျှင် ပဒုမာကြာလည်း မပွင့်၊ ကြာပွင့်ရာမှာလည်း အကယ်၍ ဘုရား တဆူသာ ပွင့်မည့် ကမ္ဘာဖြစ်လျှင် ကြာလည်း တပွင့်သာပွင့်၏၊ နှစ်ဆူပွင့်မည့်ကမ္ဘာဖြစ်လျှင် နှစ်ပွင့်, သုံးဆူပွင့်မည့်ကမ္ဘာဖြစ်လျှင် သုံးပွင့်, လေးဆူပွင့်မည့်ကမ္ဘာဖြစ်လျှင် လေးပွင့်, ငါးဆူပွင့်မည့် ကမ္ဘာဖြစ်လျှင် ငါးပွင့်တို့ ကြာရိုးတခုတည်း၌ ပွင့်ကုန်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ကြာ ပွင့်, မပွင့်သာ လာရှိသည်၊ ကြာပွင့်၌ ပရိက္ခာရ ရှစ်ပါး အသင့်ပါရှိကြောင်း မလာရှိချေ။

ထိုဃဋ္ဌိကာရဗြဟ္မာ လှုဒါန်းသည့် သင်္ကန်းကို အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၌ "ဣဒ္ဓိမယပရိက္ခရာ=ဘုရားအလောင်းတော်၏ကုသိုလ်တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်သော ပရိက္ခရာ"ဟူ၍ ဖွင့်ဆိုသော်လည်း သုတ္တနိပါတအဋ္ဌကထာ ဒုတိယအုပ် စာမျက်နှာ ၁၁၁ - ဘုရားအလောင်းတော် ရဟန်းပြုပြီးနောက် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တင်းသို့ ဆမ်းခံဝင်တော်မူသော အခါး၌—"ဒေဝဒတ္တိယ ပံသုကူလစီဝရံ ပါရုပိတာ မတ္တိကာပတ္တံ ဂဟေတ္တာ ပါစီနဒ္ဒါရေန နဂရံ ပဝိသိတ္တာ အနုဃရံ ပိဏ္ဍာယ အစရိ=ဃဋ္ဌိကာရ ဗြဟ္မာမင်း လှုဒါန်းအပ်သည့် ဒေဝဒတ္တိယ ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံတော်မူကာ မြေသပိတ်ကို စွဲပိုက်၍ မြို့၏အရှေ့ဘက်တံခါးဖြင့် မြို့တွင်းသို့ဝင်ပြီးလျှင် အိမ်စဉ်အတိုင်း ဆမ်းခံလှည့်လည်တော်မူလေပြီ"ဟူ၍ အရှင်မဟာပုဒ္ဓဃောသမဟာထေရ်မြတ် ဖွင့်ဆိုတော်မူသည်ကို ထောက်က အဋ္ဌကထာဆရာ အရှင်မဟာပုဒ္ဓဃောသ၏အလို ထိုဃဋ္ဌိကာရဗြဟ္မာလှုဒါန်းသည့် သင်္ကန်းသည် ဣဒ္ဓိမယသင်္ကန်းမဟုတ်၊ ဒေဝဒတ္တိယသင်္ကန်းသာ ဖြစ်ကြောင်း သိအပ်ပေ၏။ ဤကား—ဃဋ္ဌိကာရဗြဟ္မာ လှုကပ်လာသည့် ပရိက္ခရာသည် ကမ္ဘာတည်ဦးစ မဟာပေါဓိမဏ္ဍိုင်ကုန်း၌ ကမ္ဘာနိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် ပေါက်ရောက်သော ကြာရုံ၌ အသင့်ပါလာသော ပရိက္ခရာ ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို ဆင်ခြင်နိုင်ရန် ဖော်ပြချက်ပေတည်း။)

ဆန္ဒအမတ်ကို နေမြည်တော်သို့ပြန်၍ လွှတ်ခြင်းအကြောင်း

ထိုသို့ ရဟန်းပြုပြီးသောအခါ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဆန္ဒအမတ်ကို "အမောင် ဆန္ဒ…သင်သည် ငါမှာလိုက်သော စကားဖြင့် မယ်တော် (မိထွေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီကို ဆိုလိုသည်) ခမည်းတော်တို့အား ငါ၏ အနာရောဂါ ကင်းရှင်းကြောင်း ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေ"ဟု ပြောဆိုတော်မူကာ လွှတ်လိုက်လေသည်။ ဆန္ဒအမတ်သည် ဘုရားအလောင်းတော်ကို ရိုသေစွာရှိခိုးပြီးလျှင် လက်ျာရစ် လှည့်လည်၍ အလောင်းတော် ဝတ်ဆင်သော အဆင်တန်းဆာထုပ်နှင့်တကွ ကဏ္ဍကစီးတော်မြင်းကို ဆွဲဆောင်ခေါ်ငင်လျက် အလောင်းတော်နှင့် ခွဲခွါကာ သွားရှာလေ၏။

ကဏ္ဍကမြင်း ကွယ်လွန်၍ နတ်ပြည်၌ နတ်သားဖြစ်ကြောင်း

ကဏ္ဍက စီးတော်မြင်းသည် ဆန္နအမတ်နှင့် တိုင်ပင်စကား ပြောကြားနေသော အလောင်းတော်သူမြတ်၏ စကားကို ကြားသိ ရကတည်းကပင်လျှင် "ယခုမှနောက်တဖန်ငါ့သခင်အားပြန်လည် မှီးမြင်ရန် အခွင့်အလမ်း မရှိတော့ပြီ"ဟု ကြံစည်လွမ်းဆွတ်လျက် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ မျက်စိဖြင့် မြင်လောက်သော အရပ်ကို လွန်လျှင်ပင် အလွန်ချစ်လှသော ဘုရားအလောင်းတော်သခင်နှင့် ကွေ့ကွင်းရခြင်း တည်းဟူသော ဝိယောဟိ ဝိပ္ပယောဂ ဒုက္ခဒဏ် ချက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော သောကကို အောင့်အည်း သည်းခံ ခြင်းငါ့မတတ်နိုင်ရကား နှလုံးပေါက်ကွဲကာ သေဆုံးရှာပြီးလျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ **ကဏ္ဍက**မည်သော နတ်သားဖြစ်လေ၏။ ဆန္နအမတ်မှာရှေးဦးက အလောင်းတော်နှင့်ကွေ့ကွင်းရမှုကြောင့် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း (=သောက) တခုသာ ဖြစ်ခဲ့ရာမှ ကဏ္ဍက စီးတော်မြင်း ကွယ်လွန်ပြန်သဖြင့် နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော စိုးရိမ် ပူဆွေးခြင်း(=သောက) ဖြင့် အပြင်းနှိပ်စက်အပ်ရကား ငိုကြွေး မြည်တမ်းကာ ကပိလဝတ် နေပြည်တော်သို့ ပြန်ရှာလေ၏။

(ကဏ္ဍကစီးတော်မြင်း ကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှာ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော စည်းစိမ်အခြံအရံတို့နှင့် ပြည့်စုံ သည့် "ကဏ္ဍက" အမည်ရှိသော နတ်သားဖြစ်ကြောင်းကိုရင်း, ကဏ္ဍက စီးတော်မြင်းသည် ဘဝမျှားစွာတို့၌ အလောင်းတော်ထံပါး ခစားမြဲမြံ အစေအပါးခံခဲ့ရသို့ ဖြစ်သောကြောင့် အလောင်းတော်နှင့် ကွေ့ကွင်း ရခြင်းဆင်းရဲဒုက္ခကို မခံမရပ်နိုင်ပဲ နှလုံးကွဲ၍ စုတေကြောင်း၊ (ထို သောကကြောင့် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ နတ်သားဖြစ်ရခြင်းမဟုတ်) တောထွက်ကာနီး ကဏ္ဍကမြင်းကို စီးအုံ့ဆဲဆဲအခါ အလောင်းတော် သူမြတ်က မိမိအားပြောကြားသည့် စကားရပ်တွင် "ကဏ္ဍက....ငါသည် သဗ္ဗညုတ ရှေဘုရားတော်ကို ရဖို့ရန် တောထွက်ခြင်းဖြစ်သည်"ဟူသော စကားကိုကြားရ၍ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်နှင့်မဖက် တောထွက်ခြင်း နေကွမ္မနှင့် စပ်သည့် မျှားမြတ်သော နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိ သောမနဿနှင့် ယှဉ်သည့်စိတ်ကြည်လင်ခြင်းပသာဒသဒ္ဓါခေါင်းဆောင် သည့် ကုသိုလ်မျှား ဖြစ်ပွါးခဲ့ရာ ထိုကုသိုလ်၏ အစွမ်းကြောင့် တာဝတိံ သာ **နတ်ပြည်၌** နတ်သားဖြစ်ကြောင်းကိုရင်း, ထိုကဏ္ဍကနတ်သားသည်

နောက်အခါ မြတ်စွာဘုရားထံမှောက် အပူးအမြော်လာရောက်၍ တရားနာရသောကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ ၂၉၃-မှစ၍ ဖွင့်ပြထားသည်၊ အကျယ်ကို အလိုရှိမူ ထိုအဋ္ဌကထာမှ ယူကုန်ထုတ်။)

ဘုရားအလောင်းတော်ရဟန်းသည်
အနုဝိယသရက်တောင်၌ ခုနစ်ရက်နေပြီးမှ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့
ကြွချီတော်မူခြင်းအကြောင်း

အလောင်းတော်သည် ရဟန်းပြုပြီးလတ်သော် ထိုအရပ်အနီး၌ တည်ရှိသည့် **အနုဝိယ**မည်သော သရက်တောင်၌ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ရဟန်းချမ်းသာဖြင့် အချိန်ကို ကုန်လွန်စေပြီးသော် တရက်တည်းဖြင့်ပင် ယူဇနာသုံးဆယ်ရှိသော ခရီးကို ခြေလျင် ကြွတော်မူ၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ဝင်တော်မူလေသည်။ (ဤကား ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာနှင့် ဇာတ်အဋ္ဌကထာတို့၌ ပြဆိုသော စကားရပ်တည်း။)

(သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့်) ဘုရား အလောင်းတော်သည် ရဟန်းပြုပြီးသော် အာဠာဝေါမကသီလကို သုတ်သင်တော်မူပြီးနောက် အနောမာမြစ်ကမ်းမှသည် ယူဇနာသုံးဆယ်ဝေးကွာသော ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အရပ်သို့ ခုနစ်ရက်ဖြင့် အရောက်ကြွချီတော်မူလေ၏။

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူကြောင်း

အလောင်းတော် ရဟန်းမြတ်သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်အတွင်း ဆွမ်းခံဝင်မည်ရှိလတ်သော် မြို့၏အရှေ့တံခါးဝ၌ ရပ်တည်တော်မူကာ "ငါသည် အကယ်၍ ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားအား မိမိရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရောက်ရှိလာကြောင်း သတင်းစကား ကြားသိစေခဲ့သော် ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏သားတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ငါတို့ပြည်သို့ ရောက်ရှိလာပြီဟု အလေးဂရုပြုကာ မျှားစွာသော ပစ္စည်းတို့ကို ငါ့ထံမှောက် ပို့ရောက်ပေလိမ့်မည်၊ ရဟန်းဖြစ်သော ငါ့အား ဗိမ္ဗိသာရမင်းကို အကြောင်း ကြားသိစေ၍ ပစ္စည်းလေးတန် ခံယူရန်မသင့်ချေ၊ ယခုပင် ငါသည်

ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပေအုံ့" ဟု အကြီးတော်ပြုကာ ဃဋ္ဌိကာရ ဗြဟ္မာ လူဒါန်းသည့် ပံသုကူသက်နှင်းကို ရုံတော်မှကာ မြေသပိတ်ကို ရွှေလက်တော်၌ကိုင်စွဲ၍ အရှေ့တံခါးဖြင့် မြို့တွင်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် အိမ်စဉ်အတိုင်း ဆွမ်းခံလှည့်လည်တော်မူလေ၏။

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ဝယ် ဘုရားအလောင်းတော် ဆွမ်းခံမဝင်မီ လွန်ခဲ့သော ခုနှစ်ရက်က ပွဲလမ်းသဘင် ကြီးစွာဆင်ယင် ပျော်ရွှင်ကြပြီး၍ ဘုရားအလောင်းတော် ဆွမ်းခံဝင်သည့် ထိုနေ့ကား ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည် တိုင်းသားပြည်သူ ဗိုလ်လူတို့အား "ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲသဘင် ဆင်ယင်ပြီးမြောက်လေပြီ၊ တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့သည် မိမိတို့ဆိုင်ရာ အလုပ်များကို လုပ်ကိုင်ကြရမည်" ဟူ၍ စည်လည် စေအပ်သည့် နေ့ဖြစ်ရကား လူများအပေါင်းသည် မင်းရင်ပြင်၌ စုရုံးစည်းဝေးနေဆဲဖြစ်လေသည်၊ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည်လည်း အလုပ်ကိစ္စ အဝဝကို စီမံခန့်ခွဲရန် ခြေသေ့ခံသော လေသာနန်း ပြူတင်းကို ဖွင့်၍ ဗိုလ်ပါအပေါင်းကို ကြည့်ရှုလတ်သည်ရှိသော် အလွန်ငြိမ်သက်စွာသော ဤနေ့ဖြင့် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင်း ဆွမ်းခံဝင်တော်မူသော ဘုရားအလောင်းကို မြင်တော်မူလေ၏။

ရာဇဂြိုဟ် ပြည်သူပြည်သား လူများအပေါင်းသည် ဘုရားအလောင်းတော်၏ လောကာမိပတိ အတုမရှိသော အဆင်းတော်ကို ဖူးမြော်တွေ့မြင်ကြရသဖြင့် ဓနပါလဒေမည်ရှိသော နာဠာဂိရိဆင်မင်း ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့တွင်းသို့ ဝင်သည်ရှိသော် မြို့သူမြို့သား လူအများတို့ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ပြောဆိုချောက်ချားကြသကဲ့သို့ရင်း, ဝေပစိတ္တိအသူရာမင်း တာဝတိံသာ နတ်မြို့တွင်းသို့ ဝင်သည်ရှိသော် တာဝတိံသာဘုံသား နတ်သား နတ်သမီးအပေါင်းတို့ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ပြောဆိုချောက်ချားကြသကဲ့သို့ရင်း ရာဇဂြိုဟ်တမြို့လုံး လှုပ်လှုပ်ရွရွ ပြောဆိုချောက်ချားခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်သည် ဆဋ္ဌန်ဆင်မင်း၏ တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်အတွင်း အိမ်စဉ်အတိုင်း ဆွမ်းခံလှည့်လည်တော်မူလတ်သည်ရှိသော် မြို့နေသူ လူအပေါင်းတို့သည် **အလောင်း**

တော်၏ လောကာဝိပတိ အတုမရှိသောအဆင်းတော်ကို ဖူးမြော်တွေ့မြင်ကြရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း, အံ့သြခြင်း ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ရှိကြကာ အလောင်းတော်၏အဆင်းတော်ကို ဖူးမြော်ဘို့ရန် တခုကိုသာ ဆင်ခြင်ရှိုးရင်း နှလုံးသွင်းရှိကြလေကုန်သည်။

ထိုလူများအနက် တယောက်သောသူက အခြား တယောက်သောသူကို "အို မိတ်ဆွေ....ဘယ့်နယ်တုန်း၊ လမိမာန်ကြီးသည် ရာဟုအသူရိန်ကို ကြောက်ရွံ့သဖြင့် မိမိ၏ရောင်ခြည်အမေါင်းကို လျှို့ဝှက်ဖုံးအုပ်ကာ ဤလူ့ရွာသို့ သက်ဆင်းလာလေသလော"ဟု ပြောဆိုလေသည်။

ထိုသို့ပြောဆိုသော (ပဌမ)လူကို အခြား (ဒုတိယ) လူတယောက်က ရယ်သွမ်းသွေးကာ "အို မိတ်ဆွေ....ဘယ့်နယ်ပြောတာတုန်း၊ ဘယ်တုန်းကများ လပြည့်ဝန်းကြီး လူ့ပြည်သို့ သက်ဆင်းလာသည်ကို မိတ်ဆွေမြင်ရဘူးသနည်း၊ အမှန်ကတော့ ဤသူသည် အသွင်တမျိုးကို ယူဆောင်ကာ (ရုပ်ဖျက်ကာ) ငါတို့ အရှင်မင်းကြီးနှင့် မြို့သူမြို့သားတို့၏ အလွန်မြတ်သည့် တင့်တယ်စံပယ်ခြင်း ကြက်သရေအစုကို မြင်ရ၍ ငါတို့နှင့်အတူ ပျော်ရွှင်မြူးထူး ကစားရန် လာရောက်သော ကာမနတ်မင်း ဖြစ်ပေသည်"ဟု၍ ပြောဆိုလေ၏။

ထိုသို့ပြောဆိုသော (ဒုတိယ) လူကို အခြား (တတိယ) လူတယောက်က ရှေးနည်းအတူ ရယ်သွမ်းသွေးကာ "အို မိတ်ဆွေ....ဘယ့်နယ်တုန်း၊ သင်ရူးများရူးလေသလော၊ ကာမနတ်ဟူသည် အစိုးရခြင်းဂုဏ်မောက်၍ အမျက်ထွက်ခြင်း တည်းဟူသော မီးတောက်ဖြင့် ကြောက်လန့်ဘနန်း အကျွမ်းလောင်အပ်သော ကိုယ်ရှိ၍ မည်းနက်သော အဆင်းရှိသူသာဖြစ်ချေသည်၊ အမှန်စင်စစ်ကား ယခုမြင်ရသောသူသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဟု ထင်မှတ်ကာ ငါတို့၏ ရာဇဂြိုဟ် ပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသည့် မျက်စိအမြင်တထောင်ကို ဆောင်တော်မူတတ်သည့် သိကြားနတ်မင်းသာ ဖြစ်ချေသည်"ဟု၍ ပြောဆိုပြန်လေ၏။

ထိုသို့ပြောဆိုသော (တတိယ) လူကို အခြား (စတုတ္ထ) လူတယောက်က အနည်းငယ် ပြုံးရှင်းကာ "အို မိတ်ဆွေ.... ဘယ်နှယ်ပြောတာတုန်း၊ သင့်စကား ရှေနောက် ဆန့်ကျင်လှပေ၏၊ ထိုသူကို သိကြားနတ်မင်းဟု ဆိုရအောင် ထိုသူ၏ မျက်စိတထောင် အဘယ်မှာနည်း၊ ထိုသူ၏ဝဇိရစိန်လက်နက်ကား အဘယ်မှာနည်း၊ ထိုသူ၏ ရောဝဏ် စီးတော်ဆင်ကား အဘယ်မှာနည်း၊ (သိကြားမင်း စင်စစ် ဖြစ်ပါက မျက်စိ တထောင် ဝဇိရစိန်လက်နက် ရောဝဏ်စီးတော်ဆင် ပါရှိရမည်၊ ယခု ထို အရာများ လုံးဝ မပါရှိချေတကား၊) အမှန်ကတော့ ထိုသူသည် ပုဏ္ဏားလူထု မေ့လျော့နေသည်ကို သိရှိ၍ ဗေဒင် စသည်တို့၌ မမေ့မလျော့ လိုက်နာကျင့်သုံးဘို့ တိုက်တွန်းရန်လာရောက်သော ဗြဟ္မာမင်း ဖြစ်ချေသည်"ဟု၍ ပြောဆိုပြန်လေ၏။

ထိုသူလေးယောက်လုံးကို တားမြစ်မောင်းမဲကာ အခြားပညာရှိသူလူတယောက်က"ဤသူကား လပြည့်ဝန်းလည်းမဟုတ်၊ ကာမနတ်လည်းမဟုတ်၊ မျက်စိတထောင် အမြင်ဆောင်သော သိကြားနတ်မင်းလည်း မဟုတ်၊ ဗြဟ္မာမင်းလည်း မဟုတ်၊ စင်စစ်ကား ဤသူသည် လောကသုံးပါး၏ ရှေ့သွား ခေါင်းဆောင် နာယကဆရာတဆူ ဖြစ်တော်မူသည့် အလွန်အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသူ လူထူးလူမြတ် တဦးဖြစ်ချေသည်"ဟု၍ ပြောဆိုလေ၏။

ဤသို့ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သူပြည်သား လူများအပေါင်းတို့ အချင်းချင်း သူတမျိုး ငါတဖုံ ပြောဆိုရှိနေကြကုန်စဉ်ပင် မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးထံမှောက် သွားရောက်ကြပြီးလျှင် "အရှင်မင်းကြီး....အထက်မိုးရပ် နတ်မင်းလေလော၊ ဂန္ဓမ္ဗနတ်လေလော၊ သို့မဟုတ် နဂါးမင်းလေလော၊ ဘီလူးလေလော၊ မည်သူဟု၍ ခဲခြားပြောဆိုခြင်းငှါ မသိနိုင်သူ အံ့ဩဖွယ် လူတယောက်သည် အကျွန်ုပ်တို့၏နေရာ ရာဇဂြိုဟ် ပြည်တွင်းခ်ဆွမ်းခံလှည့်လည်နေပါသည်"ဟု လျှောက်ထား ပြောဆိုကြလေကုန်၏။ ထိုအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ထိုသူတို့စကား ကြားတော်မူပြီး၍ ပြာသာဒ်အထက်ပြင်၌ ရပ်တည်တော်မူရင်းကပင်

ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်ကို ကြည့်ရှုဖူးမြင်ရသဖြင့် အံ့ဖွယ်သရဲ မဖြစ်စဘူး ထူးကဲသောစိတ် ဖြစ်ရှိတော်မူကာ မင်းချင်းယောက်ျား အမတ်များတို့ကို "အချင်းတို့....သွားတည့်ကြကုန်၊ ထိုအုံ့ဩဖွယ် ကောင်းသောသူကို သေချာစေ့ဝ ကြည့်ရှုစုံစမ်းကြကုန်၊ ထိုသူသည် အကယ်၍ ဘီလူးဖြစ်လျှင် မြို့ပြင်သို့အရောက် ကွယ်ပျောက်လိမ့်မည်၊ နတ်ဖြစ်လျှင် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သွားပေလိမ့်မည်၊ နဂါးမင်းဖြစ်လျှင် မြေအတွင်းသို့ ဝင်လျှိုးကွယ်ပျောက်သွားပေလိမ့်မည်၊ လူသားစင်စစ်ဖြစ်လျှင် မိမိရသော ဆွမ်းကို တနေရာရာ၌ စားသုံးပေလိမ့်မည်"ဟု မိန့်ကြားပြောဆို စေလွှတ်တော်မူလိုက်လေ၏။

ဘုရားအလောင်းတော်သည်လည်း ငြိမ်သက်သော ဤနေ့ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍ အတုမရှိသော အဆင်းတော်၏ တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းဖြင့် ဖူးမြင်ကြသူ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သူပြည်သား လူအများ၏ မျက်စိတို့ကို ဆွဲငင်ယူဆောင်သကဲ့သို့ ထမ်းပိုးတပြန် (လေးတောင်ခန့်)မျှ ကိုယ်တော်ကြည့်ရှုလျက် အနီအရောင် အကြောင် အကျား အကြမ်း အနု ရောပြွမ်းသည့် မိဿဂဆွမ်းကို မျှတလောက်ရုံသာ ခံတော်မူပြီးလျှင် မြို့သူမြို့သားတို့ကို "ဤမြို့သို့ ရောက်ဆိုက်လာသော ရဟန်းတို့သည် အဘယ်အရပ်၌ နေစမှတ်ပြုကြသနည်း"ဟု မေးမြန်း၍ လူများအပေါင်းက "ပဏ္ဍာဝ တောင်ထိပ်၌ အရှေ့သို့ မျက်နှာမူသော ဂုဝဝယ် ဤမြို့သို့ရောက်ဆိုက်လာသော ရဟန်းများ နေစမှတ်ပြုကြသည်"ဟု ပြောကြားသော အခါ အလောင်းတော် သူမြတ်သည် ဝင်ခဲ့ရင်းဖြစ်သော အရှေ့တံခါးအတိုင်း မြို့မှထွက်ခဲ့၍ ပဏ္ဍာဝတောင်ထိပ်၌ အရှေ့သို့မျက်နှာမူသော ဂုဝဝယ် အရှေ့သို့ မျက်နှာမူကာ ထိုင်နေတော်မူ၍ ယူဆောင်ခဲ့ရင်းဖြစ်သည့် အနုအကြမ်း ရောပြွမ်းသည့် ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ရန် အားထုတ်စီမံတော်မူလေ၏။

မကြာမီ ရက်ပိုင်းအတွင်းက စကြာမင်းစည်းစိမ်တမျှ ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှသည့် မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားသုံးဆောင်ခဲ့၍ အလွန်တရာ ကြမ်းတမ်း အနုအကြမ်းရော အရောင်မျိုးစုံရောပြွမ်းသည့်

ဖီသက ဆွမ်းလုပ်ကို ဘုဉ်းပေးတော်မူရန် အားထုတ် စိမ်ရှိ ခံတွင်းတော်တွင်း သွင်းမည်အပြုတွင် ထိုဆွမ်းမျိုးကို ထိုဘဝမှာ ရှေးအခါက မြင်ရုံမျှ မမြင်ဘူးသဖြင့် အထူးပင် စက်ဆုပ်ရွံရှာ ရကား အလောင်းတော်၏ အူအသည်းတို့မှာ ပြောင်းပြန် လန်လျက် ပျို့အန်ချင်ထွက်မည်လောက် ဆင်းရဲ ဒုက္ခ ရောက်တော်မူရလေသည်။ ထိုအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် "အမောင် သိဒ္ဓတ္ထ....သင်သည် စားဖွယ် သောက်ဖွယ် အသာတကြည် ရလွယ်လျက် သုံးနှစ်ချို့သော နှံ့သာသလေး ဆန် ထမင်းကို အထူးထူး အပြားပြား များမြတ်သော အရသာတို့ဖြင့် အလို တော်ရှိတိုင်း သုံးဆောင်စားသောက်ရာ ရွှေနန်းတော်၌ ထီးနန်း အုပ်ချုပ် မင်းပြုလုပ်သူ ဖြစ်လျက်လည်း ပံ့သုကူဆောင် ရဟန်း တပါးကို မြင်ရသဖြင့် 'ငါသည်သည်း ဤရဟန်းအတူ ရဟန်း ပြုပြီးလျှင် အိမ်စဉ်အတိုင်း လှည့်လည်ကာ ဆွမ်းခံ၍ ရတတ်သမျှ သော ဆွမ်းကို အဘယ်အခါမှာ စားရပါမည်နည်း၊ ထိုသို့ဆွမ်းခံ စားရခဲ့သောအခါသည် ငါ့အား အဘယ်အခါမှာ ဖြစ်ပါလတံ့ နည်း'ဟု ကြံစည်လျက် တောထွက်၍ ရဟန်းပြုခဲ့ပြီ မဟုတ်လော၊ ဖီမိအကြီ အောင်မြောက်သည့် ယခုအချိန်သို့ ရောက်တော်မူ အဘယ့်ကြောင့် ဤကဲ့သို့ဖောက်ပြန်ခြင်းအမှုကို သင်ပြုဘိသနည်း" ဟု ဖီမိကိုယ်ကို ဖီမိပင် ဆုံးမတော်မူကာ ဖောက်ပြန်ခြင်းအလျှင်း မရှိပဲ ထိုမျှကြမ်းတမ်းလှသည့်ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော် မူလေ၏။

ဖိဒ္ဓိသာရမင်းကြီးက အစုံစမ်းလွှတ်လိုက်သော မင်းချင်းအမတ် ယောက်ျား သုံးယောက်သားတို့သည် ဘုရားအလောင်းတော်၏ ထံပါးသို့ ကပ်ရောက်ကာ အလောင်းတော်၏ အခြင်းအရာ အလုံးစုံကို စုံစမ်းဆင်ခြင်ကြပြီးနောက် ထိုသုံးယောက်တို့အနက် နှစ်ယောက်ကား အလောင်းတော်၏ အနီးမှာ ချန်ရစ်ခဲ့ တယောက်သော မင်းချင်း အမတ်သာလျှင် ဖိဒ္ဓိသာရမင်းကြီးထံ ပြန်လာပြီးလျှင် "အရှင်မင်းကြီး....ထိုဆွမ်းခံသွားသော ရဟန်း သည် ပဏ္ဍာဝတောင်ထိပ် အရှေ့သို့ မျက်နှာမူသော ဂုဝဝယ်

ခြသော်မင်း, ကျားမင်း, ဥသဘန္ဓားမင်းတို့ကဲ့သို့ ကြောက်ရွံ့ခြင်း အလျှင်းမရှိပဲ ခံယူသွားသောဆွမ်းကို မဖောက်မပြန် စားသုံးကာ ဆွမ်းသာစွာ ထိုင်နေဆဲရှိပါသည်"ဟူ၍ လျှောက်ထားလေလျှင် ဗိမ္ဗိသာရ မင်းတရားသည် တမန်၏စကားကို ကြားပြီးသည့် နောက်ပိုင်း အချိန်ကိုမဆိုင်းစေပဲ မွန်မြတ်သော ယာဉ်ရထားဖြင့် အလောင်းတော်ရှိရာ ပဏ္ဍာဝတောင်သို့ ထွက်ခွဲ၍ ယာဉ်ဖြင့် သွားနိုင်သလောက် သွားပြီးလျှင် ယာဉ်မှဆင်းသက်ကာ ခြေလျှင်ခရီး ဖြင့် အလောင်းတော်၏အနီးအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်မိလေလျှင် ဘုရား အလောင်းတော်၏ ခွင့်ပြုတော်မူချက်အရ အေးမြသော ကျောက် ဖျာအပြင်၌ ထိုင်နေလျက် အလောင်းတော်၏ အနေအထိုင် ဣရိ-ယာပုထ်၌ အလွန်ကြည်ညိုလျှ၍ ပဋိသန္ဓာရစကား ဝမ်းမြောက်စွာ ပြောကြားပြီးလျှင် "အဆွေတော်....သင်ကား အသက်အရွယ် နုနယ်ဖျိုမျစ်ပါသေး၏၊ အလုံးအရပ် အဆင်းသဏ္ဌာန် ကြန်အင် နှင့် ပြည့်စုံသူလည်း ဖြစ်ပါ၏၊ ဇာတ်နှင့်ပြည့်စုံသူ ခတ္တိယနွယ် စင်ကြယ်သူတယောက်ဟူ၍ အကျွန်ုပ် ယူဆပါ၏၊ အကျွန်ုပ်သည် အဆွေတော်အား အကျွန်ုပ်စိုးပိုင်သည့် အင်္ဂါတိုင်း, မဂဓတိုင်း နှစ်တိုင်းတို့၌ အဆွေတော်အလိုရှိသမျှ မင်းစည်းစိမ်ကို ပေးပါ၏၊ ထီးနန်းအုပ်ချုပ် မင်းပြုလုပ်တော်မူပါ။ အဆွေတော်၏ အမျိုး ဇာတ်နွယ်ကိုလည်း မိန့်ကြားတော်မူပါ"ဟူ၍ မေးမြန်း လျှောက် ထားကာ မင်းစည်းစိမ်ဖြင့် ဖိတ်ကြားတော်မူလေသည်။

ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းတော်သည် "အကယ်၍ ငါသည် မင်းအဖြစ်ကို အလိုရှိပြားခဲ့၊ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးလေးဦး အစရှိသော နတ်မင်းတို့ကပင်သော်လည်း ငါ့ကို မိမိ မိမိတို့၏ စိုးပိုင်ရာ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်း တာဝတိံသာနတ်မင်း အစ ရှိသော နတ်မင်းတို့၏စည်းစိမ်ဖြင့် ဖိတ်မန္တ္ရကပြုကုန်လေရာ၏။ သို့ မဟုတ် တီးတော်နန်းတော်ကြင့်နန်းတော်မှာပင် ဆက်လက်စိုးအုပ် နေထိုင်လျှင် စကြဝဠာမင်းအဖြစ်ကို ငါပြုရမည်ကောန် မှန်ပေ သည်။ ဤ ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားကား ထိုအကြောင်းကို မသိ၍ ငါ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုကာ မင်းစည်းစိမ်ဖြင့် ဖိတ်မန္တ္ရကပြုပေ၏၊

ငါသည် ယခုပင် ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားကို မိမိ၏မင်းဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိစေအံ့"ဟု ကြိုစည်ဆင်ခြင်တော်မူကာ လက်ရုံးကို မြှောက်ချီ၍ ကိုယ်တော်မြတ်၏ လာခဲ့သော အရပ်မျက်နှာကို ညွှန်ပြတော်မူပြီးလျှင်—

(၁) ဥဇုံ ဇနပဒေါ ရာဇ၊ ဟိမဝန္တသ္မိ ပသ္မိတော။
ဓနုဝိရိယေန သမ္ပန္နော၊ ကောသလေသု နိကေတိနော။

ရာဇ = သင်္ဂီဟလေးပါး ကျင့်တရားဖြင့် တိုင်းသားပြည်သူ ဗိုလ်ဗိုလ်လူကို ကြည်ဖြူခုံမက် မေတ္တာဖက်၍ နှစ်သက်စေတတ် အိုမင်းမြတ်။ ကောသလေသု=ကောသလတိုင်းတို့၌။ နိကေတိနော=ကမ္ဘာဦးစ ထိုခါကပင် ဝံသစိလျှဉ် ဆက်ခဲ့စဉ်သား ထီးရှင်နန်းရိုး ကြင့်နန်းစိုးခဲ့သည့် နေမျိုးနွယ်လာ မြတ်ဥက္ကာဟု မဟာသုဒ္ဓေါ ငါ့ခမည်းတော်၏။ ဇနပဒေါ = အုပ်မိုးစိုးပိုင် ကပိလဝတ်တိုင်းခရိုင်သည်။ ဥဇုံ = ဤမှ မြောက်ရပ် ဖြောင့်မတ်စွာ သာလျှင်။ ဟိမဝန္တသ္မိ ပသ္မိတော = ဟိမဝန္တာ ဧသလာဘွဲ့ချီးတောင်၏အနီး၌။ အတ္ထိ = ကောက်နှင့်စပါး စားဖွယ်သောက်ဖွယ် သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ သွယ်သွယ်ပြည့်ဝ လိုတိုင်းရ၍ အမရဝတီ နတ်စံပြည်သို့ ဂုဏ်ရည်ထွန်းကား ထင်ရှားရှိပေ၏။ ဓနုဝိရိယေန = ရတနာခုနှစ်ပါး ဥစ္စာများလျှက် ယောက်ျားတံခွန် လူရည်ချွန်၍ မိုးစွန်တမ္ဘတ် ကြယ်ကို ဆွတ်လည်း မလွတ်နိုင်တောင်း သတ္တိကောင်းသား ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင် မြားမြောင်စုပေါင်း သူရဲကောင်းတို့နှင့်။ သမ္ပန္နော = တရာ့တပါး မင်းအများတို့ ထိပါးမာန်မူ ရန်မပြုဝံ့အောင် ဇမ္ဗူလွှမ်းခြုံ ပြည့်စုံလှပေ၏။

(၂) အာဒိစ္စာ နာမ ဂေါတ္တေန၊ သာကိယာ နာမ ဇာတိယာ။
တမှာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတောမှိ၊ နာ ကာမေ အဘိပတ္ထယံ။

ရာဇ = သမ္ဗုတိနတ် အိုမင်းမြတ်။ အဟံ = ငါသည်။ ဂေါတ္တေန = ဝံသစင်ကြယ် အနွယ်တော် အားဖြင့်။

အာဒီနွာ နာမ = နေနတ်သားနှင့် မပြားနွယ်စဉ် သို့ဖြစ် အင်ကြောင့် ခေါ်တွင်နာမ အာဒိနွ အမည်ရှိပေသော။ ဇာတိယာ = တန်ခိုးရှိန်လျှပ် အမျိုးဇာတ် အားဖြင့်။ သာကိယာ နာမ = "သက္ကာဝတ ဘော ကုမာရာ" ဥက္ကာ ကရာဇ် ဥဒါန်းလှစ်၍ ထွန်းသစ်နာမ သာကိယ အမည် ရှိပေသော။ တမှာ ကုလာ = ထိုအာဒိနွနွယ်စင် သာကီ ဝင်မင်းမျိုးမှ။ ပဗ္ဗဇိတော = ဘုရားဖြစ်ရန် ရည်သန် မြော်မှန်း ရဟန်းပြုခဲ့သူသည်။ အမှိ = ဖြစ်ပေ၏။ ကာမေ = ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ အဘိပတ္ထယံ—အဘိပတ္ထ-ယန္တော = တောင့်တသွေးချို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ ပဗ္ဗ-ဇိတော = ရဟန်းပြုခဲ့သည်။ န = မဟုတ်ပေ။

(၃) ကာမေသ္မာဒီနဝံ ဒိသ္မာ၊ နေက္ခမ္မံ ဒဋ္ဌု ခေမတော။
ပဓာနာယ ဂမိဿာမိ၊ ဧတ္ထ မေ ရဇ္ဇတိ မနော။

ရာဇ = သမ္မုတိနတ် အိုမင်းမြတ်။ အဟံ = ငါသည်။ ကာမေသု = ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌။ အာဒီနဝံ = သာယာဖွယ် နည်းပါး ဒုက္ခသာ မျှားခြင်း အစရှိသော အပြစ်ဒေါသ အာဒီနဝကို။ ဒိသ္မာ = ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင် လင်းလင်းမြင်၍ရှုင်း။ နေက္ခမ္မံ = ဝတ္ထုနှင့် ကိလေသာ ထို ကာမဓာတ်နှစ်ဖြာမှ ရှောင်ခွါကွေကွင်း ထွက်မြောက်ခြင်း ကို။ ခေမတော = ရန်မပြုလျှင်း ဘေးကင်းသည့် တရား ဟူ၍။ ဒဋ္ဌု – ဒိသ္မာ = ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင် လင်းလင်းမြင်၍ ရှုင်း။ ပဗ္ဗဇိတော = ဘုရားဖြစ်ရန် ရည်သန်မြော်မှန်း ရဟန်းပြုခဲ့သည်။ အမှိ = ဖြစ်ပေ၏။ အဟံ = ငါသည်။ ပဓာနာယ = ပရိမတ္တ နေက္ခမ္မမှန်တို့ သန္တိဓာတ်သူ့ဂုဏ် ဖြင့် လုံးစုံမမ္ဗ ဟူသမျှထက် ဆဆမြတ်မှန် ပဓာနမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်သောလျှောက် လက်ရမြောက်အောင် ကျင့်ဆောက်ကြိုးကုတ် အားထုတ်မြင်းငှါ။ ဂမိဿာမိ =

ခုပင်ငါကား သွားပချေအုံ့။ **ဣတ္ထ** = ဤလုံးစုံဝမ္မ ဟူသမျှ ထက်ဆာဆမြတ်မွန် ပဓာနမည်သောနိဗ္ဗာန်၌။ **မေ** = ငါ၏။ **မနော** = စိတ်သည်။ **ရဇ္ဇတိ** = ရဂန်စိတ်စွဲ အမြဲနှစ်လို သွေးချိုဆန္ဒ တောင့်တ၍နေပေ၏။

ဤသုံးဂါထာတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်က ကိုယ်တော်မြတ်သည် သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းပြုခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း, ဝတ္ထုကာမတို့ကို လုံးဝမလိုလားကြောင်း, ပဓာနမည်သောနိဗ္ဗာန်ကိုသာ ရည်သန်တောင့်တ၍ ရဟန်းပြုခဲ့သူပြုပြု ထိုပဓာနမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို လျှင်မြန်စွာရဘို့ရန် ယခုပင် တောအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်သွားရောက်ကာ ဒုက္ကရစရိယာကို ကျင့်ကြံတော့မည်ဖြစ်ကြောင်းများကို မိန့်ကြားတော်မူသောအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည် ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်ကို "အရှင်ဘုရား....တပည့်တော်သည် ရှေးအခါကပင် 'သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ သားတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် နိမိတ်ကြီးလေးပါးကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တော်မူပြီးသော် တောထွက်၍ ရဟန်းပြုကာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သုံးလောကထွက်ထား ဘုရားစင်စစ် ဧကန်ဖြစ်လိမ့်မည်' ဟူသော သတင်းစကားကို ကြားအပ်ပြီးဖြစ်ပါသည်၊ တပည့်တော်သည် အရှင်ဘုရားတို့၏ ကြီးမားလှသော နေကျမှတ်ခံ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အလိုရှိသည့် အဓိမုတ္တိဆန္ဒတော်အလိုကို ယခုလို ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ရသဖြင့် 'အရှင်ဘုရားတို့သည် မချွတ်ဧကန် ဘုရားဖြစ်တော်မူလိမ့်မည်'ဟု မမှိတ်မသုန် ယုံကြည်သူဖြစ်ပါသည်၊ အရှင်ဘုရား.... တောင်းပန်စကား တပည့်တော်လျှောက်ထားပါရစေ၊ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသောအခါ ရှေးဦးစွာ တပည့်တော်၏ နိုင်ငံသို့ ကြွချီတော်မူပါကုန်ဘုရား"ဟု၍ လေးနက်စွာ ဖိတ်ကြားလျှောက်ထားပြီးလျှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည် **ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အတွင်းသို့ ပြန်၍ဝင်လေ၏။**

အခက်း-၅

အာဠာဝရနှင့် ဥဒကတို့ထံ နည်းခံဆွေးနွေးခက်း

ဘုရားအလောင်းတော်သည် "အာဠာဝရ"ဂိုဏ်းဆရာကြီးနှင့်
"ဥဒက" ဂိုဏ်းဆရာကြီးတို့ထံ နည်းခံဆွေးနွေး၍
လောကီ သမာပတ်ရှစ်ပါးတို့ကို ရရှိတော်မူကြောင်း

အထ ရာဇဂဟံ ဝေရာဇဂဟံ၊
နရရာဇဝေ နဂရ တု ဂတေ။
ဂိရိရာဇဝရော မုနိရာဇဝရော၊
မဂဓရာဇဂတော သုဂတောပိ ဂတော။

အထ = ထိုရောအခါ၌။ နရရာဇဝေ = မဂဓတိုင်းသူ ဗိုလ်လူတို့သနင်း ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်။ ဝေရာဇဂဟံ = သမ္ဗုတိနတ် လူ့ဥက္ကဋ္ဌဟု မန္ဓာတ်မဟာ ဂေါဝိန္ဒာက တောဇာလျှံညီး မင်းဘုန်းကြီးတို့ သိမ်းဆည်းစိုးစံအပ်ပေ ထသော။ ရာဇဂဟံ နဂရံ = ရာဇဂြိုဟ်တွင်မည် မင်းနေ ပြည်သို့။ ဂတေ = လောင်းတော်မုနိ တို့ဘုန်းရှိနှင့် ပဋိ-သန္ဓာရစကား ဖိတ်မန်ကြား၍ ခမ်းနားဆင်ယင် ပြည် တော်ဝင်လတ်သည် ရှိသော်။ ဂိရိရာဇဝရော = မြင်းမိုရ် တောင်မင်း ပုံမယွင်းလျှင် ခပင်းဥသုံ ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပေထသော။ မုနိရာဇဝရော = ရဟန်းတို့ သနင်း ဓမ္မရာဇ်မင်းလည်း ဖြစ်တော်မူပေထသော။ မဂဓရာဇဂတော = ခြသေ့မင်းနှယ် စံပယ်သောသွားခြင်း ရှိတော်မူပေထသော။ သုဂတောပိ = လောင်းတော်မုနိ တို့ဘုန်းရှိသည်လည်း။ ဂတော = သန္ဓိဝရ နိဗ္ဗာနကို အရဖွေမှီ ငါရှာမည်ဟု နှစ်လိစက်ပန်း တောမြင်နန်းသို့ ကွန်မြန်းကြွချီတော်မူခဲ့လေပြီ....။

ဤ ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ, ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ ကျမ်းတို့၌ လာသော ဂါထာ ဂိတိအတိုင်း ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရား ရာဇဂြိုဟ်

ပြည်တွင်းသို့ ကြွသွားလတ်သည်ရှိသော် ဘုရားအလောင်းတော်သည်လည်း သန္ဓိဝရအမည်ရသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ဖွေရှာတော်မူအံ့သောငှါ ခရီးဒေသစာရီ အစဉ်အတိုင်းကြွချီလတ်သော် **အန္ဓယ်**အားဖြင့် "ကာလာမ"အန္ဓယ်၌ ဖြစ်သော အမည်အားဖြင့် **အာဠာရ** အမည်ရှိသော ဂိုဏ်းဆရာကြီးထံသို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

(ဤ **အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီး** ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးတို့ထံ **နည်းခံ**ဆွေးနွေးသောအခါ၊ ပါဠိတော်၌ အကျယ်တဝင့် ဟိုက်ရိုက် **ဟော**ပြီးဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဝံသအာဠကထာ, ဇာတကအာဠကထာစသည်တို့၌အကျဉ်းဆုံးရေးသားဖွဲ့ပြတော်မူကြသော်လည်း ဗုဒ္ဓဝင်စာဖက် ပရိသတ်တို့**အဖို့**မှာမူ **ထို**ပါဠိတော်ကို ကြည့်ရှုရန် မလွယ်ကူကြသဖြင့် ဤ**ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်း၌**ကား ထိုဂိုဏ်းဆရာကြီးနှစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံသောအခါကို **အနည်းငယ်**အကျယ်ချ၍ ရေးသားပြဆိုပေအံ့။ ။ဤ၌ **အလောင်း**တော်သူမြတ်သည် ပူရဏကဿပ-အစရှိသော တိတ္ထိဆရာကြီး (ဘုရားအမည်ခံသူ) တို့ထံ မသွားပဲ အဘယ်ကြောင့် **အာဠာရ**ဂိုဏ်းဆရာကြီးနှင့် ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးတို့ထံ သွားရောက်တော်မူသနည်းဟု မေးရန်ရှိ၏။ **ထို**တိတ္ထိဆရာကြီးတို့၏ အကျင့်လမ်းစဉ်မှာ **အနှစ်**သာရမရှိသော လမ်းစဉ်သာဖြစ်လေသည်၊ **အ**လောင်းတော်သူမြတ်သည် လွန်ခဲ့သော ကိုးဆယ့်တကမ္ဘာဝက်ကပင် ထိုအကျင့် လမ်းစဉ်ကို **အနှစ်**သာရ ရှိမရှိ စုံစမ်းလိုသဖြင့် ကိုယ်တိုင်ပင် ကျင့်ခဲ့ဘူးလေပြီ၊ **အနှစ်**သာရ မရှိကြောင်းကိုလည်း ကိုယ်တိုင်ကျင့်ခဲ့သဖြင့် ကောင်းကောင်းကြီး သိပြီးဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုတိတ္ထိဆရာကြီးတို့ထံ **မ**သွားပဲ တခုသောတောအရပ်၌ တပည့်မျှားစွာ ခြံရံလျက် တရားကျင့်နေသည့် ထင်ရှားသော **အာဠာရ**ဂိုဏ်းဆရာကြီးထံသို့ ကြွရောက်တော်မူခြင်းဖြစ်လေသည်။)

ဘုရားအလောင်းတော်သည် **အာဠာ**ရဂိုဏ်းဆရာကြီးထံသို့ **ရော**က်သောအခါ ထိုဂိုဏ်းဆရာကြီးကို "ကာလာမ**အန္ဓယ်**၌**ဖြစ်**သော **အ**ကျင့်ကို ကျင့်ဖိုပါသည်"ဟု ခွင့်ပန်စကား ပြောကြားတော်**မူ**လေသော် **အာ**ဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးကလည်း "**အ**ကို **အ**ရှင်**သူ**မြတ် .... **အ**ရှင်သူမြတ်သည် ဤ**အ**ကျွန်ုပ်တို့၏ သာသနာ၌ **နေ**တော်မူပါ၊ **အ**ကျွန်ုပ်တို့ ယခု ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် **အား**ထုတ်**နေ**

သောတရားသည် ပညာရှိသူ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်က ကာလမကြာမြင့်မီပင် အာစရိယဝါဒကို ကိုယ်တိုင်အသိဉာဏ်ပေါက်၍ မျက်မှောက်ပြု ဝင်စားကာ ချမ်းသာစွာနေနိုင်သော တရားမျိုး ဖြစ်ပါသည်"ဟု ခွင့်ပြုအားပေးစကား ရိုးရိုးဖြောင့်ဖြောင့်ပင် ပြောကြားခဲ့လေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် အာဌာရဂိုဏ်းဆရာကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ရက်များမကြာမြင့်မီပင် ထိုအာဌာရဂိုဏ်းဆရာကြီးတို့၏ အကျင့်လမ်းစဉ်ကို နာယူသင်ကြားတော်မူလေသည်။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် အလွန်ပညာဉာဏ် ကြီးမြတ်သူဖြစ်ရကား ထိုဆရာကြီးပြောကြားသည့် အယူဝါဒ အကျင့်လမ်းစဉ်ကို သင်ယူရန် နှုတ်တော်ကို လှုပ်ကာမျှ ဆရာကြီးရှေက ပြောသွားသည်ကို နောက်ကလိုက်၍ ဆိုကာမျှဖြင့်ပင် ထိုအကျင့်လမ်းစဉ်ကို ငါသိပြီ ဟု ပြောဆိုနိုင်သော အခြေရောက် လွယ်ကူစွာ တတ်မြောက်သိမြင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုဝါဒလမ်းစဉ်ကို ငါသိ၏ ငါမြင်၏ ဟူ၍ ကိုယ်တိုင်လည်း ဝန်ခံ၍ ဂိုဏ်းဆရာကြီးနှင့်တကွ တပည့်များ ကလည်း ဝန်ခံကြလေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် အာဌာရဂိုဏ်းဆရာကြီး၏ မိမိတို့ အကျင့်လမ်းစဉ်ကို အာကိဉ္စညာယတန (လောကီ) ဈာန်ပေါက်သည်တိုင်အောင် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပြောကြားသွားပုံကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ "အာဌာရဂိုဏ်းဆရာကြီးမှာ ၌အာကိဉ္စညာယတနဈာန် တိုင်အောင်သော တရားလမ်းစဉ် အတွက် ကိုယ်တိုင်သိသည့် ပညာမဖက် သဒ္ဓါတရားသက်သက်ဖြင့် နှုတ်တက်သင်ယူထားရုံမျှ ဟုတ်ပုံမရချေ၊ ကေန္ဒပင် ၌ဆရာကြီးသည် လောကီသမာပတ်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကိုယ်တိုင်ရပြီး သိပြီးသူ ဖြစ်ရမည်"ဟု သိမြင်တော်မူလေသည်။ သို့ရကား အလောင်းတော်သူမြတ်သည် အာဌာရဆရာကြီးထံ တဖန်ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "ကာလာမအနွယ်ဌာဖြစ်သော အိုငါ့ရှင် ·· ငါ့ရှင်သည် အဘယ်မျှသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ၌အယူဝါဒ အကျင့်လမ်းစဉ်ကို ကိုယ်တိုင် ဆိုက်ရောက် မျက်မှောက်ပြုကာ ငါနေထိုင်၏ဟု ပြောဆိုပါ

သနည်း”ဟု တိုက်ရိုက်ပင် မေးမြန်းတော်မူလေသည်။ အာဠာရ ဆရာကြီးကလည်း ကိုယ်တိုင်သိပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း အာကိဉ္စည်ာ ယတနဈာန်တိုင်အောင်သော သမာပတ် ခုနစ်ပါးတို့ကို (ဈာ ပြောမျိုးမဟုတ်) ကိုယ်တိုင်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပြောဆို နည်းအတိုင်း အပြည့်အစုံ ပြန်ကြားပြောဆိုလေသည်။

ထိုအခါ အလောင်းတော်၏ စိတ်သန္တာန်ဝယ် ဤသို့ အကြံ ဖြစ်လာလေသည်–“အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးမှာသာ ဈာန်ပေါက် လောက်အောင် ခိုင်မာသည့် သဒ္ဓါတရားရှိသည်မဟုတ်၊ ငါ့မှာ လည်း ဈာန်ပေါက်လောက်အောင် ခိုင်မာသည့် သဒ္ဓါတရား ရှိသည်၊ အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးမှာသာ အပ္ပနာဈာန် ပေါက် ရောက်နိုင်လောက်အောင် ခိုင်မာလှသည့် ဝီရိယတရား, သတိ တရား, သမာဓိတရား, ပညာတရားများ ရှိသည်မဟုတ်၊ ငါ့မှာ သည်း အပ္ပနာဈာန်ပေါက် ရောက်နိုင်အောင် ခိုင်မာလှသည့် ဝီရိယတရား,သတိတရား, သမာဓိတရား, ပညာတရားများ ရှိကုန် သည်၊ အကြင် အာကိဉ္စည်ာယတနတိုင်အောင်သော လောကီ သမာပတ် ဈာန်ခုနစ်ရပ်ကို အာဠာရဆရာကြီးသည် ငါကိုယ် တိုင်ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ဆိုက်ရောက်မျက်မှောက်မြှကာ ဝင် စားၗ် ချမ်းသာစွာ ငါနေရ၏ဟု ပြောကြား၏၊ ငါသည်လည်း ထိုလောကီသမာပတ် ဈာန်ခုနစ်ရပ်ကို အာဠာရဆရာကြီးကဲ့သို့ ပင် ကိုယ်တိုင်ဆိုက်ရောက် မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရန် ကျင့်ကြံကြိုး ကုတ် အားထုတ်ရမှ ကောင်းလေစွ”....ဤကဲ့သို့ အကြံဖြစ်ကာ ကသိုဏ်းပရိကံများ ကြိုးစားအားထုတ်တော်မူလေရာ မကြာမီ နှစ်ရက်,သုံးရက်အတွင်းမှာပင် အာဠာရဆရာကြီး ပေါက်ရောက် သည့် အာကိဉ္စည်ာယတနဈာန် တိုင်အောင်သော လောကီ သမာပတ် ခုနစ်ရပ်တို့ကို ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ဆိုက်ရောက် သိမြင်ကာ ထိုသမာပတ်ချမ်းသာကို ဝင်စားၗ် နေထိုင်တော်မူခဲ့ လေသည်။

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် အာဠာရ ဂိုဏ်းဆရာကြီးထံ တဖန် သွားရောက်ပြီးလျှင် “ငါ့ရှင်ကာလာမ.... ဤမျှသော

ပဋိပတ်လမ်းစဉ်ဖြင့် ငါ့ရှင်သည် ဤလောကီသမာပတ် ဈာန်ခုနစ်ရပ်တို့ကို ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကာ ဝင်စားရှိနေကြောင်း ပြောဆိုပါသလော"ဟု မေးမြန်းသဖြင့် အာဠာရဆရာကြီးကလည်း ဟုတ်မှန်ကြောင်း ပြောဆိုလတ်သည်တွင် အလောင်းတော်သူမြတ်သည် "ငါ့ရှင် ... ငါသည်လည်း ဤမျှသော ပဋိပတ်လမ်းစဉ်ဖြင့် အာကိဉ္စညာယတန ဈာန်တိုင်အောင်သော လောကီသမာပတ်ဈာန်ခုနစ်ရပ်တို့ကို ကိုယ်တိုင်ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေကာ ဝင်စားကာ ချမ်းသာစွာ နေရ၏"ဟု ပြောဆိုတော်မူလတ်လေသည်။ ထိုအခါ အာဠာရဆရာကြီးသည် ဇုဿာမဇ္ဈရိယ အညစ်အကြေးမအောင်းသည့် သူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပြီပြီ "ငါတို့သည် အရှင်မြတ်ကဲ့သို့ ထက်မြက်သောပညာရှင် သီတင်းသုံးဖော်ကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ကြရကုန်ပြီ၊ အရ တော်လိုက်ပါဘိ ငါ့ရှင်...." ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစကား အားရစွာ ပြောကြားလေသည်။

ဇုဿာဘိဘူတလောကမှိ၊
အာဠာရော ယော အနိသုကိ။
ဝဏ္ဏဝါဒီ သုမေရသ၊
အဟော ဥဒ္ဒါဝမဇ္ဈတာ။

ဇုဿာဘိဘူတလောကမှိ = လူသုတပါး လွန်ကြီးပွါး၍ ကောင်းစားသည်ကို မနာလိုပဲ ငြိုငြင်တတ်စွာ စိတ်မပါသည့် ဇုဿာတရားဆိုး လွမ်းမိုးအပ်သည့် လောကကြီးထဲ၌။ ယော အာဠာရော = အကြင် ဂိုဏ်း၏ ဦးစီး အာဠာရ ဆရာကြီးသည်။ အနိသုကိ = မနာလိုဇုဿာကင်းကွာဘိတောင်း သူတော်ကောင်းစင်စစ် ဧကန်ဖြစ်လျက်။ သုမေရသ = ထက်မြက်လျင်မြန် သူမတန်သည့် ပဋိဘာန်ကိန်းဝပ် အလောင်းတော်သူမြတ်၏။ ဝဏ္ဏ-ဝါဒီ = ကျေးဇူးစကား ပွင့်လင်းစွာ ပြောကြားတတ်သော်။ သုမေရသ = အပြစ်ကင်းကွာ ပညာကိန်းအောင်း

ထိုသူတော်ကောင်း အာဠာရဆရာကြီး၏။ ဥဒ္ဒေါရဆန္ဒ-တာ = ဖြူစင်ဖြောင့်မတ် ပူဇော်အပ်သည့် မြတ်သော အလိုဆန္ဒရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ အဟော = အတုယူမိုး လုက်ဖျစ်တီး၍ အံ့ချီးထိုက်ပါပေစွတကား....။

အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးက အလောင်းတော်သူမြတ်အား ဒီဒီ၏တပည့်ဂိုဏ်းပရိသတ် တဝက်ကိုအပ်နှင်း၍ အမြတ်တနိုးပူဇော်ခြင်း

အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးသည် ဇာသာမဋ္ဌရိယအညစ်အကြေး ကင်းဝေးသူပြီပြီ ရှေးဆိုအပ်ပြီးအတိုင်း ကျေးဇူးစကား ချီးမွမ်း စကား ပြောကြားရုံသာမဟုတ်ပဲ တဖန်ဆက်၍ "အိုယောက်ျား မြတ်.... အကြင်တရားကို အကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေပြီးလျှင် ဟောကြားခဲ့ပေ၏။ ထိုတရားကို သင်ယောက်ျားမြတ်သည် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေပြီးလျှင် နေနိုင်ပါပေ၏။ အသင်ယောက်ျားမြတ်သည် အကြင်တရားကို ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေပြီးလျှင် နေတော်မူ၏။ ထိုတရားကိုပင် အကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေပြီးလျှင် ဟောကြားခဲ့ပေ၏။ ဤသို့လျှင် ကျွန်ုပ်သိသောတရားကို ယောက်ျားမြတ် သိတော်မူပေ၏။ ယောက်ျားမြတ် သိတော်မူသောတရားကိုပင် ကျွန်ုပ်လည်း သိပေ၏။ ဤသို့လျှင် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ပင် အသင်ယောက်ျားမြတ်သည် ဖြစ်တော်မူပေ၏။ အသင်ယောက်ျားမြတ်ကဲ့သို့ပင် ကျွန်ုပ်လည်း ဖြစ်ပါပေ၏။ လာတော်မူပါ ငါ့ရှင်....၊ ငါတို့နှစ်ဦးသား ဤမျှားပြားလှစွာသော တပည့်အပေါင်းဂိုဏ်းကြီးကို သဘောတူ ထိန်းစောင့်ကြပါစို့"ဟု၍ ပြောဆိုပြီးလျှင် မိမိ၏တပည့်ဂိုဏ်းကို စည်းဝေး အမှတ်ပေးပြီးလျှင် "တပည့်တို့....ငါသည်လည်း သမာပတ်ခုနစ်ပါးတို့ကို ရသူဖြစ်ပေသည်၊ ယောက်ျားမြတ်သည်လည်း ငါ့နှယ်ထပ်တူ သမာပတ်ခုနစ်ပါးတို့ကို ရသူဖြစ်ပေသည်၊ ဤမျှသောတပည့်တို့သည် ယောက်ျားမြတ်ထံ နည်းခံကြကုန်၊ ဤမျှသောတပည့်တို့သည် ငါ့ထံ၌ နည်းခံကြကုန်"ဟု ပြောဆိုပြီးလျှင်

တပည့်ပရိသတ်ကို တဝက်ခွဲ၍ အလောင်းတော်သူမြတ်အား ပေးအပ်ဆောင်နှင်းလေတော့သည်။

တပည့်ဂိုဏ်းပရိသတ်ကို တဝက်ခွဲ၍ ပေးအပ်ဆောင်နှင်းရုံသာ မဟုတ်ပဲ အာဌာရဂိုဏ်းဆရာကြီး၏ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ ဒါယိကာမများတို့ နံ့သာပန်း စသည်တို့ကို စွဲကိုင်ကာ ဆရာကြီးထံမှောက် အပူဇော်လာရောက်ကြသောအခါမှာလည်း "သွားကြ သွားကြ ယောက်ျားမြတ်ကို ပူဇော်ကြ"ဟူ၍ မိမိ၏ တပည့်ဒါယကာ ဒါယိကာမများကို ဘုရားအလောင်းတော်ထံသို့ စေလွှတ်ခဲ့လေသည်။ ထိုဒါယကာ ဒါယိကာမတို့သည် အာဌာရဂိုဏ်းဆရာကြီးပြောဆိုသည့်အတိုင်း ရှေးဦးစွာ ဘုရားအလောင်းတော်ကို ပူဇော်ပြီးမှ ကြင်းကျန်သော နံ့သာပန်း စသည်တို့ဖြင့် မိမိတို့၏ဆရာကြီး အာဌာရကို ပူဇော်ကြလေသည်။ အဖိုးထိုက်သည့် ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်များကို လာရောက်လှူဒါန်းသော အခါမှာလည်း ထို ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်များကို ရှေးဦးစွာ အလောင်းတော်အား လှူစေပြီးမှ ကြင်းကျန်သေးလျှင် မိမိကိုယ်တိုင် အလှူခံလေသည်။ ရောက်လေရာရာ အရပ်တိုင်းမှာပင် မြတ်သော အိပ်ရာနေရာကို အလောင်းတော်သူမြတ်အား ပေးပြီးမှ အကျန်ကိုသာ မိမိခံယူလေသည်။ ဤသို့လျှင် အာဌာရဆရာကြီးသည် စိတ်သဘောထား ကြီးမားမြင့်မြတ် ပြည့်ဝသူပြုပြု မိမိကဆရာပင် ဖြစ်လင့်ကစား (ထို အချိန်မှာ) တပည့်ဖြစ်သော အလောင်းတော်သူမြတ်ကို အမြတ်တနိုး ကော်ရော် ပူဇော်မှုကို ပြုလေသည်။

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် လောကီဈာန်သမာပတ်တို့၌ အပြစ်ကိုမြင်ကာ အာဌာရဆရာကြီးထံမှ ဗဒ္ဓါခဲ့ခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်မှာ ထို လောကီသမာပတ်ဈာန်ခုနစ်ရပ်တို့ကို အရကြိုးကုတ် အားထုတ်တော်မူပြီးနောက် များမကြာမီကာလအတွင်းမှာပင် ရှေးရှေးဘဝတို့ကထိုဈာန်တို့၌အထွေ အကျက်ရပြီးသူဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း, ပညာအဆင်အခြင် ကြီးမြတ်

သူဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း ထိုလောကီသမာပတ် ဈာန်ခုနစ်ရပ်တို့၏ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ အလားအလာသဘောသွား,တမလွန်ဘဝ၌ ရရှိမည့် အကျိုးများကို စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူလတ်သောအခါ ထိုအာကိုဉ္ဇညာယတန တိုင်အောင်သော လောကီဈာန်သမာပတ် ခုနစ်ပါးတို့၏ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ သဘောသွား အလားအလာ, တမလွန်ဘဝ၌ အာကိုဉ္ဇညာယတန ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကျိုးပေးလိမ့်မည့်အခြင်းအရာတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်သိလေသည်၊ ထိုအခါ ဤလောကီသမာပတ် ဈာန်ခုနစ်ရပ်တို့သည် ဝဋ္ဌဆင်းရဲ၌ အကျုံးဝင်သော တရားများသာ ဖြစ်ကုန်၏ ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခဲတော်မူကာ ဤလောကီသမာပတ် ဈာန်ခုနစ်ရပ် တရားအစုသည် ဝဋ္ဌဆင်းရဲ၌ ပြီးဆုံးဘိုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ တပ်ခြင်းကင်းဘိုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ ရာဂအစဉ်ရှိသော ကိလေသာများ ချုပ်ငြိမ်းဘိုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ ကိလေသာ ခပ်သိမ်း ငြိမ်းဘိုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊သိသင့်သမျှ တရားများကိုသိဘိုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့ကို ရဘိုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဘိုရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ စင်စစ်သော်ကား ဤ လောကီသမာပတ် ဈာန်ခုနစ်ရပ်သည် အမြတ်ဆုံး အဂဏက်ဆုံး အကျိုးပေးပါမှ မဟာကပ်ပေါင်းခြောက်သောင်း အသက်ရှည်သည့် အာကိုဉ္ဇညာယတန ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်ရုံသာ အကျိုးပေးလိမ့်မည်၊ ထို့ထက်သာလွန်သော အကျိုးကို ပေးနိုင်မည်မဟုတ်၊ ထိုဈာန်၏အကျိုးပေးရာ အာကိုဉ္ဇ-ညာယတန ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာလည်း ဇာတိဘေး, ဇရာဘေး, မရဏဘေးတို့မှ မလွတ်မြောက်သေးသော ဌာနသာ ဖြစ်ချေသည်၊ သေမင်းကျော့ကွင်းဖြင့် ဝန်းရံအပ်ပြီးသားသာ ဖြစ်ချေသည်ဟူ၍ လေးနှက်စွာ ဆင်ခြင်စဉ်းစားတော်မူလေသည်။

ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းအပြင်းနှိပ်စက်အပ်သောယောဂျားသည် နှစ်သက်ဖွယ်သော ထမင်းပွဲကြီးကို ရရှိ၍ ပဌမရှေ့ဦးတွင် ထိုထမင်းပွဲကြီးကို နှစ်သက်အားရစွာ စားသုံးပြီးနောက် သည်းခြေဒေါသ တရှိုးစေ, သလိပ်ဒေါသ ထရှိုးစေ, ထိုထမင်းပွဲကြီးထဲ၌ ယင်ကောင် ကျရောက်၍ဖြစ်စေ ထိုထမင်းပွဲကြီးကို

ဦးဇွေစက်ဆုပ်ကာ စွန့်ပယ်ပြီးလျှင် နောက်ထပ်တဖန် ထမင်းတလုပ်ကိုမျှ စားလိုစိတ် မရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ အလောင်းတော်သူမြတ်သည်လည်း ထိုလောကီသမာပတ် ဈာန်ခုနစ်ရပ်တို့ကို နှစ်ရက်, သုံးရက်အတွင်း အလွယ်နှင့်အားထုတ်၍ ရရှိပြီးလျှင် ပဌမပိုင်း ရွှေအဖို့၌ ထိုဈာန် သမာပတ်တို့ကို ဝင်စားသုံးဆောင်ပြီးနောက် တဖန် ထိုသမာပတ်တို့၏ ဝင်္ဂဆင်းရဲ၌သာ အကျုံးဝင်ခြင်း အစရှိသော ရှေးဟော်ပြရာပါ အပြစ်များကို မြင်တော်မူသောအခါမှစ၍ ထိုသမာပတ် ခုနစ်ပါးတို့ကို ဝသီဘော်ငါးပါးတို့တွင် တပါးပါးဖြင့်မျှ လေ့လာသုံးစွဲရန်စိတ် လုံးဝမရှိတော့ပဲ "ဤသမာပတ်ခုနစ်ပါးဖြင့် ဘာမျှအကျိုးမရှိ၊ ဤသမာပတ် ခုနစ်ပါးဖြင့် ဘာမျှအကျိုးမရှိ" ဟူ၍သာ အဖန်ဖန် ပယ်ရှား၍ ထိုသမာပတ်ခုနစ်ပါးမှ ဦးဇွေ့တော်မူသည်ဖြစ်ရကား ထိုအာဠာရဆရာကြီးထံမှ ဗဒ္ဓါတော်မူခဲ့လေ၏။

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ဥဒကဂိဏ်းဆရာကြီးထံ ရောက်၍
နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ပေါက်အောင်
အားထုတ်ကြိုးစားတော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်သည် အာဠာရ ဂိဏ်းဆရာကြီးထံမှ ဗဒ္ဓါခဲ့ပြီးနောက် သန္ဓိဝရ အမည်ရသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရှာဖွေးတော်မူလိုရကား အစဉ်သဖြင့် ကြွချီတော်မူခဲ့၍ ရာမ၏သားဖြစ်သူ **ဥဒ**ကဂိဏ်းဆရာကြီးထံသို့ ရောက်တော် မူလေ၏။ ရောက်တော်မူပြီးလျှင် ဥဒကဂိဏ်းဆရာကြီးကို "ငါ့ရှင်....ငါသည် ဤသင်တို့၏ သာသနာ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လိုပါ၏"ဟု ခွင့်တောင်းစကား ပြောကြားတော် မူလေသည်။ ရာမ၏သား ဥဒကဂိဏ်းဆရာကြီးကလည်း "အရှင်.... ဒေကျွန်ုပ်တို့၏ ဤ သာသနာ၌ နေတော်မူပါ၊ ဤအကျွန်ုပ်တို့၏ တရားသည် ပညာရှိသူများ ကြိုးစားပါက အချိန်မကြာမီပင် အာစရိယဝါဒကို မိမိကိုယ်တိုင် ထူးသောဥာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေပြီးလျှင် ချမ်းသာစွာ နေနိုင်သောတရား ဖြစ်ပါသည်"ဟူ၍ အခွင့်ပြုစကား ပြောကြားရကား အလောင်းတော်သူမြတ်သည် မကြာမီပင် ဥဒကဂိဏ်း

ဆရာကြီးတို့၏ အယူဝါဒအကျင့်လမ်းစဉ်ကို သင်ယူတော်မူလေသည်၊ အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးထံ သင်ယူစဉ်ကကဲ့သို့ပင် အလွန်ပညာဉာဏ်ကြီးမြတ်သူဖြစ်ရကား ဥဒကဆရာကြီး ပြောကြားသည့် အယူဝါဒအကျင့်လမ်းစဉ်ကို သင်ယူရန် နှုတ်တော်ကို လှုပ်ကာမျှ ဆရာကြီး ရှေ့ကပြောသွားသည်ကို နောက်ကလိုက်၍ ဆိုကာမျှ ဖြင့်ပင် ထို အကျင့်လမ်းစဉ်ကို ငါသိပြီဟု ပြောဆိုနိုင်သောအခြေရောက် လွယ်ကူစွာ တတ်မြောက် သိမြင်တော် မူခဲ့လေသည်၊ ထို ဝါဒလမ်းစဉ်ကို ငါသိ၏ ငါမြင်၏ဟူ၍ ကိုယ်တိုင်လည်း ဝန်ခံ၍ ဂိုဏ်းဆရာကြီး (ဥဒက)နှင့်တကွ တပည့်များကလည်း ဝန်ခံကြလေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီး၏ မိမိတို့ အကျင့်လမ်းစဉ်ကို နေဝသညာနာသညာယတန (လောကီ)ဈာန်ပေါက်သည်တိုင်အောင် သင်ကိုးဟောစဉ်အတိုင်း ပြောကြားသွားပုံကို စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ "ဥဒက၏ ဖခင်ဖြစ်သော ကွယ်လွန်ပြီးသူ ရာမဆရာကြီးမှာ ၅၂ နေဝသညာ-နာသညာယတန ဈာန်တိုင်အောင်သော တရားလမ်းစဉ်အတွက် သူတပါးပြောဆိုသည်ကို ယုံကြည်ခြင်းသက်သက်ဖြင့် နှုတ်တက် သင်ယူထားရုံမျှ ဟုတ်ပုံမရချေ။ ကေန္ဒပင် ဥဒက၏ဖခင် ရာဒ ဆရာကြီးသည် လောကီဈာန် ရှစ်ပါးတို့ကို ကိုယ်တိုင် ရပြီးသူ သိပြီးသူ ဖြစ်ရမည်"ဟု. သိမြင်တော်မူလေသည်။

(ဤ၌၊ ၊ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးမှာ အလောင်းတော်နှင့် ဆွေးနွေးပြောဆိုနေသောထိုအချိန်၌ သမာပတ်ရှစ်ပါးကို ကိုယ်တိုင်မရသေးချေ၊ မိမိ၏ဖခင် ရာမဆရာကြီး ပြောကြားခဲ့သည့်အတိုင်းသာ အလောင်းတော်ကို ပြောပြနေခြင်း ဖြစ်သည်။ဥဒကဆရာကြီးကိုယ်တိုင်မှာမူ မိမိ၏ အထံမှ ဘုရားအလောင်းတော်မြတ် အကျင့်လမ်းစဉ်ကို သင်ယူပြီး နှစ်ရက်,သုံးရက်အတွင်း လောကီဈာန်ရှစ်ပါး အထွတ်အထိပ်(နေဝ-သညာနာသညာယတနဈာန်တိုင်)ပေါက်မြောက်အောင် ရရှိတော်မူပြီး နောက်အခါ အလောင်းတော်သူမြတ် မိမိထံမှ ဖဲသွားသောအချိန်ကျမှ သံဝေဂကြီးစွာရပြီး နဂိုရ်ကလည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် အားထုတ်ရင်းရှိသူ ပြီးပြီအားထုတ်သဖြင့် နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်တိုင်အောင် ရရှိ

လေသည်။ ထိုအကြောင်းကို မူလပဏ္ဏာသင္ဘီကာ ဒုတိယဇာတ်ပ် မျက်နှာ ၁၃၉၊၁၄၀-တို့၌ တိုက်ရိုက် ဖွင့်ပြထားလေသည်။ ။ထို့ကြောင့်ပင် ဘုရားအလောင်းတော်သည် ကိုယ်တိုင် စဉ်းစားသော အခါမှာလည်း ဥဒကဏ္ဍီဖခင် ရာမဆရာကြီးကိုသာ စဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်၊ ဥဒကဆရာကြီးနှင့် စကားတုံ့ပြန် မေးမြန်းသော အခါမှာလည်း သူ၏ ဖခင် ရာမဆရာကြီးကိုသာ မေးမြန်းတော်မူလေသည်။ ဤအချက်ကို ဗုဒ္ဓဝင်စာဖတ် ပရိသတ်တို့သည် စောစောစီးစီးက ကြိုတင် သတိရှိထား ရန် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပေသည်)။

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးထံ တဖန် ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "အိုငါ့ရှင်.... သင်၏ဖခင် ရာမဆရာကြီးသည် အဘယ်မျှသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့် ဤအယူဝါဒ အကျင့်လမ်းစဉ်ကို ကိုယ်တိုင်ဆိုက်ရောက် မျက်မှောက်ပြုကာ ငါနေထိုင်၏ဟု ပြောဆိုခဲ့ပါသနည်း" ဟူ၍ တိုက်ရိုက်ပင် မေးမြန်းတော်မူလေသည်။ ဥဒကဆရာကြီးသည်လည်း အလောင်းတော်သူမြတ်အား နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်တိုင်အောင် ပြန်ကြားပြောဆိုလေသည်။ ထိုအခါ အလောင်းတော်၏ စိတ်သန္တာန်၌ ဤသို့ အကြံဖြစ်လာလေသည်— "ဥဒက၏ဖခင် ရာမဆရာကြီးမှာသာ နေဝသညာနာသညာယတန ဈာန်ပေါက်အောင် ခိုင်မာသော သဒ္ဓါတရားရှိသည်မဟုတ်၊ ငါမှာလည်း နေဝသညာနာသညာ-ယတနဈာန်ပေါက်အောင် ခိုင်မာသော သဒ္ဓါတရား ရှိသည်။ ဥဒက၏ဖခင် ရာမဆရာကြီးမှာသာ နေဝသညာနာသညာယတန ဈာန်ပေါက်အောင် ခိုင်မာလှသော ဝိရိယတရား, သတိတရား, သမာဓိတရား, ပညာတရားများ ရှိသည်မဟုတ်၊ ငါမှာလည်း နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ပေါက်အောင် ခိုင်မာလှသော ဝိရိယတရား, သတိတရား, သမာဓိတရား, ပညာတရားများ ရှိကုန်သည်။ အကြင် နေဝသညာနာသညာယတန ဈာန်တိုင်အောင်သော လောကီသမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်ကို ဥဒက၏ဖခင် ရာမဆရာကြီးသည် ငါကိုယ်တိုင်ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ဆိုက်ရောက်မျက်မှောက်ပြုကာ ဝင်စားရှု ချမ်းသာစွာ ငါနေရ၏ဟု ပြောကြားခဲ့၏။ ငါသည်လည်း ထိုလောကီသမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်တို့ကို

ရာမဆရာကြီးကဲ့သို့ပင် ကိုယ်တိုင်ဆိုက်ရောက် မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရန် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမှုကောင်းလေစွ…..”၊ ဤကဲ့သို့ အကြံဖြစ်ကာ ကသိုဏ်းပရိကံများ ကြိုးစားအားထုတ်တော်မူလေရာ မကြာမီ နှစ်ရက် သုံးရက်အတွင်းမှာပင် ဥဒကဏ်ဖခင် ရာမဆရာကြီး ပေါက်ရောက်ခဲ့သည့် နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်တိုင်အောင်သော လောကီသမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်တို့ကို ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက် ဆိုက်ရောက်သိမြင်ကာ ထိုသမာပတ် ချမ်းသာကို ဝင်စား၍ နေထိုင်တော်မူခဲ့လေသည်။

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးထံ တဖန်သွားရောက်ပြီးလျှင် “ငါ့ရှင်…. သင်၏ဖခင် ရာမဆရာကြီးသည် ဤမျှသော ပဋိပတ်လမ်းစဉ်ဖြင့် လောကီသမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်တို့ကို ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုကာဝင်စား၍ နေကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ပါသလော” ဟု မေးမြန်းသဖြင့် ဥဒကဆရာကြီးသည်လည်း ဟုတ်မှန်ကြောင်း ပြောဆိုလတ်သည်တွင် အလောင်းတော်သူမြတ်သည် “ငါ့ရှင်…. ငါသည်လည်း ဤမျှသော ပဋိပတ်လမ်းစဉ်ဖြင့် နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်တိုင်အောင်သော လောကီသမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်တို့ကို ကိုယ်တိုင်ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေကာ ဝင်စားကာ ချမ်းသာစွာနေရ၏”ဟု ပြောဆိုတော်မူလေ၏။ ထိုအခါ ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးသည်လည်း အာဠာရ ဆရာကြီးနည်းတူ ဇာသာ မစ္ဆရိယ အညစ်အကြေးမအောင်းသည့် သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပြီပြီ “အရှင်မြတ်ကဲ့သို့ ထက်မြက်သော ပညာရှင် သီတင်းသုံးဖော် တရားကျင့်ဖော်ကို ဖူးမျှော်တွေ့မြင်ရသော ငါတို့အဖို့ရာ အရတော်လိုက်ပါဘိ ငါ့ရှင်….”ဟူ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစကား အားရစွာ ပြောကြားလေသည်။

ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးက အလောင်းတော်သူမြတ်အား ဂိုဏ်းတခုလုံးကိုအပ်၍ ဆရာအရာ၌တင်ထားကာ အမြတ်တနိုးပူဇော်ခြင်း

ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးသည် ဇာသာ မစ္ဆရိယ အညစ်အကြေးကင်းဝေးသူပြီပြီ ရှေးဆိုအပ်ပြီးအတိုင်း ကျေးဇူးစကား ချီးမွမ်း

စကား ပြောကြားရုံသာမဟုတ်ပဲ တဖန်ဆက်၍ "အိုယောက်ျားမြတ်....အကျွန်ုပ်၏ဖခင် ရာမဆရာကြီးသည် အကြင်တရားကို ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေပြီးလျှင် ဟောကြားခဲ့လေပြီ၊ ထိုတရားကို အသင်ယောက်ျားမြတ်သည်လည်း ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေပြီးလျှင် နေနိုင်ပါပေ၏။ အသင်ယောက်ျားမြတ်သည် အကြင်တရားကို ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေပြီးလျှင် နေတော်မူ၏၊ ထိုတရားကိုပင် အကျွန်ုပ်၏ဖခင် ရာမဆရာကြီးသည်လည်း ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေပြီးလျှင် ဟောကြားခဲ့လေပြီ။ ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်၏ဖခင် ရာမဆရာကြီး သိခဲ့ပြီးသောတရားကို ယောက်ျားမြတ် သိတော်မူပေ၏၊ ယောက်ျားမြတ် သိတော်မူသော တရားကိုပင် အကျွန်ုပ်၏ဖခင် ရာမဆရာကြီးလည်း သိခဲ့လေပြီ။ ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်၏ဖခင် ရာမဆရာကြီးကဲ့သို့ပင် အသင်ယောက်ျားမြတ်သည် ဖြစ်တော်မူပေ၏၊ အသင်ယောက်ျားမြတ်ကဲ့သို့ပင် အကျွန်ုပ်၏ ဖခင် ရာမဆရာကြီးသည်လည်း ဖြစ်ပါပေ၏။ လာတော်မူပါ ငါ့ရှင်....ငါ့ရှင်သည်ပင် ဤဂိုဏ်းကြီးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တော်မူပါ"ဟူ၍ ပြောဆိုကာ တပည့်ဂိုဏ်းပရိသတ်ကြီးတခုလုံးကို အလောင်းတော်သူမြတ်အား နှင်းအပ်လေတော့သည်။ ဤသို့လျှင် ဥဒကဆရာကြီးသည် သီတင်းသုံးဖော် အတူတကွ တရားကျင့်ဖော် ဖြစ်တော်မူသော အလောင်းတော်သူမြတ်ကို မိမိ၏ ဆရာအရာ၌ တင်ထားလေတော့သည်။

တပည့်ဂိုဏ်းကြီးတခုလုံးကိုနှင်းအပ်ရုံသာမဟုတ်ပဲရှေးဆိုဒေပ်ပြီး အာဠာရဆရာကြီးနည်းတူပင် အမြတ်ဌ နိုးကော်ရော် ပူဇော်မှုကိုလည်း ပြုလေသည်။ (၂၂၅၊ ပဌမစာခေါင်းကို ပြန်၍ကြည့်ပါ)။

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် လောကီရှာန်သမာပတ်တို့၌
အပြစ်ကိုမြင်လာ ဥဒကဆရာကြီးထံမှ ဗဒ္ဓါခဲ့ခြင်း

အလောင်းတော်သူမြတ်မှာ ထိုလောကီသမာပတ် ရှစ်ပါးတို့ကို အရကြီးကုတ် အားထုတ်တော်မူပြီးနောက် မျှားမကြာမီ

ကာလအတွင်းမှာပင် ရှေးရှေးဘဝတို့က ထိုဈာန်တို့၌ အလေ့အကျက်ရပြီးသူဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း, ပညာအဆင်အခြင် ကြီးမြတ်သူဖြစ်ခြင်းကြောင့်ရင်း ထိုလောကီဈာန် ရှစ်ပါးတို့၏ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ အလားအလာ သဘောသွား, တမလွန်ဘဝ၌ ရရှိမည့် အကျိုးများကို စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူလတ်သောအခါ ထိုနေ့-သညာနာသညာယတနဈာန်တိုင်အောင်သော လောကီသမာ-ပတ် ဈာန် ရှစ်ရပ်တို့၏ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ သဘောသွား အလား အလာ, တမလွန်ဘဝ၌ ဘဝဂ်ဘုံခေါ်သော နေ့သညာနာ-သညာယတနဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကျိုး ပေးလိမ့်မည့်အခြင်းအရာ တို့ကို ကောင်းစွာသိမြင်တော်မူလေသည်။ ထိုအခါ" ဤလောကီ သမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်တို့သည် ဝဋ္ဌဆင်းရဲ၌ အကျုံးဝင်သော တရားများသာ ဖြစ်ကုန်၏"ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်တော်မူကာ "ဤလောကီသမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်တရားစုသည် ဝဋ္ဌဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့ဘွယ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ တပ်ခြင်းကင်းဘွယ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာများ ချုပ်ငြိမ်းဘွယ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ ကိလေသာခပ်သိမ်း ငြိမ်းဘွယ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ သိသင့်သမျှ တရား များကို သိဘွယ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့ကို ရဘွယ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဘွယ်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ စင်စစ် သော်ကား ဤလောကီသမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်တို့သည် အမြတ်ဆုံး အထက်ဆုံး အကျိုးပေးပါမှ မဟာကပ်ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် အသက်ရှည်သည့် (ဘဝဂ်ခေါ်သော) နေ့သညာ-နာသညာယတန ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်ရုံသာ အကျိုးပေးလိမ့်မည်၊ ထို့ထက် သာလွန်သောအကျိုးကို ပေးနိုင်ကြမည်မဟုတ်၊ ထိုဈာန် ၏အကျိုးပေးရာ နေ့သညာနာသညာယတနဗြဟ္မာ့ဘုံမှာလည်း ဇာတိဘေး,ဇရာဘေး,မရဏဘေးတို့မှ မလွတ်မြောက်သေးသော ဌာနသာ ဖြစ်ချေသည်၊ သေမင်း၏ ကျော့ကွင်းဖြင့် ဝန်းရံအပ်ပြီး သားသာ ဖြစ်ချေသည်"ဟူ၍ လေးနက်စွာ ဆင်ခြင် စဉ်းစား တော်မူမိလေသည်။

ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း အပြင်းနှိပ်စက်အပ်သော ယောက်ျား သည် နှစ်သက်ဖွယ်သော ထမင်းပွဲကြီးကိုရရှိ၍ ပဌမဌေးပိုင်းတွင် ထိုထမင်းပွဲကြီးကို နှစ်သက်အားရစွာ စားသုံးပြီးနောက် သည်းခြေ ဒေါသ ထ၍ဖြစ်စေ, သလိပ်ဒေါသ ထ၍ဖြစ်စေ, ထို ထမင်းပွဲကြီး ထဲ၌ ယင်ကောင်ကျ၍ဖြစ်စေ ထို ထမင်းပွဲကြီးကို ငြီးငွေ့စက်ဆုပ် ကာ စွန့်ပယ်ပြီးလျှင် နောက်ထပ်တဖန် ထမင်းတလုပ်ကိုမျှ စားလိုစိတ် မရှိတော့သကဲ့သို့ ထို့အတူ အလောင်းတော်သူမြတ် သည်လည်း ထိုလောကီသမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်တို့ကို နှစ်ရက် သုံးရက်အတွင်း အလွယ်နှင့်အားထုတ်၍ ရရှိပြီးလျှင် ပဌမပိုင်း ရှေ့အဖို့၌ ထိုဈာန်သမာပတ်တို့ကို နှစ်သက်စွာဝင်စားသုံးဆောင် ပြီးနောက် တဖန် ထိုသမာပတ်တို့၏ ဝင်ရောက်ရာ၌သာ အကျိုး ဝင်ခြင်း အစရှိသော ရှေးဖော်ပြရာပါ အပြစ်များကို မြင်တော်မူ သောအခါမှစ၍ ထို သမာပတ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဝသီဘော်ငါးမျိုးတို့ တွင် တမျိုးမျိုးဖြင့်မျှ လေ့လာသုံးစွဲရန်စိတ် လုံးဝမရှိတော့ပဲ "ဤ သမာပတ်ရှစ်ပါးဖြင့် ဘာမျှအကျိုးမရှိ၊ ဤ သမာပတ်ရှစ်ပါး ဖြင့် ဘာမျှအကျိုးမရှိ" ဟု၍သာ အဖန်ဖန်ပယ်ရှားမ၍ ထိုသမာပတ် ရှစ်ပါးမှ ငြီးငွေ့တော်မူသည်ဖြစ်ရကား ထိုဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီး ထံမှ မကြာမီ ဖဲ့ခွါတော်မူခဲ့လေ၏။

အခက်း-၆

ဒုက္ခရစရိယာ ကျင့်တော်မူခက်း

ဥရုဝေလတောအုပ်သို့ ကြွ၍
ဒုက္ခရစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာ ကျင့်တော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးထံမှ ဖဲ့ခွါ တော်မူခဲ့ပြီးနောက် နိဗ္ဗာန်တရားကို ရှာမှီးတော်မူလျက် မဂဓ တိုင်းဌ အစဉ်သဖြင့် ခရီးဒေသစာရီလှည့်လည်တော်မူလတ်သော် **သေနာ**နိဂုံးသို့ ရောက်ဆိုက်တော်မူလေသည်။ ထို သေနာနိဂုံး၏ အနီးဌ **ဥရုဝေလ**တောအုပ်ရှိလေသည်။ ထိုဥရုဝေလတောအုပ်ဌ သူတော်သူမြတ်တို့ မွေ့လျော်လောက်သည့် မြေနေမြေထားကိုရင်း,

စိတ်ကြည်နူးဘွယ်ကောင်းသော တောအုပ်ကိုဝင်း, ရှုံ့ညွှန့်ဖွက်အိုင် မရှိ ပကတိသန့်ရှင်းလျက် ဆင်းရဲန် တက်ရန် အလွန်ကောင်းသော ဆိပ်ကမ်းရှိပြီး ငွေလွှာငွေပြားကို ခင်းထားသည့်ပမာ သာယာ သော သဲအပြင် မြူးရွှင်သော ငါး, လိပ်တို့ဖြင့် စိတ်ကြည်နူးစဖွယ် စင်ကြယ်သော ရေအယဉ်တို့ တသွင်သွင် စီးဆင်းနေသည့် နေရောင်ရောမြစ်ကိုဝင်း, တောနေရဟန်းတို့ ဆွမ်းခံ၍ ရလွယ်မည့် ရွာ ငယ်ကလေးများကိုဝင်း တွေ့မြင်တော်မူလေရာ အလောင်းတော်၏ စိတ်သန္တာန်၌ "အိုး....မြေအပြင်ကလည်း သူတော်သူမြတ်တို့ မွေ့ လျော်လောက်ပါဘိ၏၊ တောအုပ်ကလည်း စိတ်ကြည်နူးဘွယ် ကောင်းပါဘိ၏၊ နေရောင်ရောမြစ်ကလည်း ပကတိ သန့်ရှင်းလျက် အဆင်း အတက် လွယ်ကူသော ဆိပ်ကမ်းရှိ၍ မဏိရတနာ ဖြကျောက်အသွင် စိမ်းလဲ့ကြည်လင်သော ရေအယဉ်တို့ တသွင် သွင် စီးဆင်းလျက်ရှိဘိ၏၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှလည်း တောနေရဟန်း တို့ ဆွမ်းခံ၍ရလွယ်မည့် ရွာငယ်ကလေးများ ရှိနေ၏။ ဤမြေအရပ် သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားသော အမျိုးကောင်းသား၏အဖို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အားထုတ်ရန် စွမ်းဆောင်နိုင်မည့်နေရာ ဖြစ်ချေသည်" ဟု အကြံကောင်း ဖြစ်ပွါးကာ ရသမျှသော ထင်း ခြောက် သစ်ရွက်ကလေးများဖြင့် ဖြစ်ကတတ်ဆန်း သခ်ိမ်း ကျောင်းကလေး ဆောက်လုပ်တော်မူပြီးလျှင် ထိုဥရုဝေလ တော အုပ်မှာပင် ပဓာနအလုပ် အားထုတ်တော်မူရန် ထိုင်နေတော်မူ လေ၏။

အလောင်းတော်သူမြတ်၏ဥာဏ်၌ ဥပမာသုံးမျိုး ထင်လာပုံ

ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းတော်၏ ဥာဏ်၌ ဥပမာသုံးမျိုးတို့ ထင်လာကုန်၏၊ ထို ဥပမာသုံးမျိုးတို့မှာ—

(၁) ရေ၌စိမ်ထားအပ်သည့် ထင်းစိုကြီး (ရေသဖန်းသား အစိုကြီး)ကို မီးကို အလိုရှိသော ယောက်ျားသည် မည်မျှပင် မီးဖြစ်အောင် မီးပွတ်တံဖြင့် ပွတ်ပါသော်လည်း မီးမဖြစ်နိုင်ဘဲ ထို ယောက်ျား ဆင်းရဲရုံသာ ရှိမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ လောက၌

သမဏ, ဗြာဟ္မဏအမည်ခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ကိုယ်နှိုက်က ကာမတဏှာတည်းဟူသော အစိုဓာတ်အစေးဓာတ် မခြောက်မသွေ့ပဲ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့နှင့်လည်း ကင်းရာလွတ်ရာ မနေပါပဲ မည်မျှပင် ကိလေသာကုန်ခန်းရန် ဆင်းရဲစွာ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြသော်လည်း ထိုသူတို့မှာ မဂ်ဖိုလ်ကို မရရှိပဲ ဆင်းရဲရုံမျှသာ ရှိချိမ့်မည်၊ ဤဥပမာသည် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ဥာဏ်၌ ရှေးဦး ပဌမ ထင်လာ၏။

(ဤဥပမာ၌ ရေသဖန်းသားအစိုကြီးနှင့် ကိလေသာ တဏှာအစေး မခြောက်သွေ့သေးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ တူကြ၏။ ရေသဖန်းသားအစိုကြီးကို ရေထဲ၌ ချထားခြင်းနှင့် ကိလေသာ တဏှာအစေး မခြောက်သွေ့သောသူတို့ ဝတ္ထုကာမ တည်းဟူသော ရေထဲ၌ မိမိကိုယ်ကို ချထားခြင်းသည် တူ၏။ ရေ၌စိမ်ထားသည့် ရေသဖန်းသားအစိုကြီးကို မည်မျှပင်ပွတ်ပါသော်လည်း မီးကိုမရရှိပဲ ဆင်းရဲခြင်းသာ အကျိုးရခြင်းနှင့် ကိလေသာ တဏှာအစေး မခြောက်သွေ့သောသူတို့ ဝတ္ထုကာမများတို့ မစွန့်လွှတ်ပဲ မည်မျှပင် အားထုတ်သော်လည်း မဂ်ဉာဏ် တည်းဟူသောမီးကို မရရှိနိုင်ခြင်းသည် တူ၏။ ဤဥပမာကား .... သပုတ္တဘရိယပဋ္ဌာ = ခေါ်သော သားမယားနှင့်ဗာဂ္ဂ ပြုအပ်သော ပရိဗိုဇ်ရဟန်းတို့၏ ရဟန်းပြုခြင်းအတွက် ထင်လာသောဥပမာတည်း)။

(၂) ရေနှင့်ဝေးကွာ ကုန်းပေါ်မှာ ထားအပ်သော ရေသဖန်းသား ထင်းစိုကြီးကို မီးကို အလိုရှိသော ယောက်ျားသည် မည်မျှပင် မီးပွတ်တံဖြင့် ပွတ်ပါသော်လည်း စိုနေသည့်အတွက် မီးကိုမရပဲ ဆင်းရဲရုံသာ ရှိမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ လောက၌ သမဏ, ဗြာဟ္မဏ အမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ကိုယ်နှိုက်က ကာမတဏှာ တည်းဟူသော အစိုဓာတ် အစေးဓာတ် မခြောက်မသွေ့ပါပဲလျက် ဝတ္ထုကာမ တည်းဟူသော ရေမှ ကိုယ်စိတ်တို့ဖြင့်ဖခွါ ဝေးစွာပင်နေ၍ ဆင်းရဲကြီးစွာ အားထုတ်ပါသော်လည်း ထိုသူတို့မှာ မဂ်ဖိုလ်ကိုမရရှိပဲ ဆင်းရဲရုံမျှသာ ရှိချိမ့်မည်။

ဤဥပမာသည် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ဥာဏ်၌ ဒုတိယမြောက် ထင်လာ၏။

(ဤဥပမာ၌ ရေသဖန်းသားအစိုကြီးနှင့် ကိလေသာတရား အစေးမခြောက်သွေ့သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဝေးကြ၏။ ရေသဖန်းသားအစိုကြီးကို ရေနှင့်ဝေးကွာ ကုန်းအရပ်၌ ထားစေကာမူ ပင်ကိုယ်က စိုစွတ်နေသည့်အတွက် မည်မျှပင် ပွတ်ပါသော်လည်း မီးမဖြစ်နိုင်ခြင်းနှင့် ကိလေသာတရားအစေး မခြောက်သွေ့သေးသောသူတို့ ဝတ္ထုကာမတို့မှ ကိုယ်စိတ်တို့ဖြင့်ဖဲခွါ ဝေးစွာပင်နေ၍ ဆင်းရဲကြီးစွာ အားထုတ်ပါသော်လည်း မိမိတို့ ကိုယ်နှိုက်က ကိလေသာ တရားအစေး မခြောက်မသွေ့ စိုစွတ်နေသည့်အတွက် မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော မီးမဖြစ်နိုင်ခြင်းသည် တူ၏။ ဤဥပမာကား ဗြာဟ္မဏဓမ္မိကပဗ္ဗဇ္ဇာ = ခေါ်သော သားမယားကိုကိုစွန့်ခွါ၍ ပါသဏ္ဍအကျင့်မှားကို လိုက်စားကျင့်ကြံအားထုတ်ကြသော ပုဏ္ဏားတို့၏ ရဟန်းပြုခြင်းမျိုးအတွက် ထင်လာသော ဥပမာတည်း)။

(၃) ထို့ပြင်လည်း ရေနှင့်ဝေးကွာ ကုန်းပေါ်မှာလားအပ်သော ရေသဖန်းသားခြောက်ကြီးကို မီးကို အလိုရှိသော ယောက်ျားသည် မီးပွတ်တံဖြင့် ပွတ်သောအခါ ရေနှင့်ဝေးကွာသောကြောင့်ရင်း, ပင်ကိုယ်ကပင် ခြောက်သွေ့သောကြောင့်ရင်း အလွယ်နှင့် မီးဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ လောကဓာတ် သမဏ,ဗြာဟ္မဏ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ကိုယ်နှိုက်က ကာမတရားတည်းဟူသော အစိုဓာတ် အစေးဓာတ်လည်း ခြောက်သွေ့ပြီးဖြစ်၍ ဝတ္ထုကာမတို့မှလည်း ကိုယ်စိတ်တို့ဖြင့်ဖဲခွါ ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်၍ ဆင်းရဲကြီးစွာ မှန်ကန်သောရဟန်းတရားကို အားထုတ်သည်ဖြစ်စေ,မပင်မပန်းသက်သာစွာ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်သည်ဖြစ်စေ မဂ်ဖိုလ်ကို ရရှိနိုင်ပေ၏။ ဤဥပမာသည် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ဥာဏ်၌ တတိယမြောက် ထင်လာ၏။ (ဥပမာ ဥပမေယျ ရှေးနည်းစဉ်းစား၍ ပေါ်လေ။ ဤဥပမာကား ကိုယ်တော်မြတ်အတွက် ထင်လာသော ဥပမာဖြစ်သည်)။

ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့ အလောင်းတော်ဆံသို့ ရောက်ရှိဝတ်ပြုကြခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော် ဖွားမြင်ပြီးစကပင် ရှေးဦး ဆိုအပ်ပြီး သောအတိုင်း ရဟန်းပြုနှင့်ကြသော် ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်း ငါးဦးတို့သည် အလောင်းတော်မင်းသား တောထွက်၍ ရဟန်းပြုမပြု သတင်း စကား နာကြားစုံစမ်းရင်းက အလောင်းတော်မင်းသား တော ထွက်၍ ရဟန်းပြုသွားပြီတဲ့ ဟူသော သတင်းကို ကြားသိရ၍ ရွာနိုဂုံးစသည်တို့၌ အစဉ်သဖြင့် လှည့်လည်ကာ အလောင်းတော် ကို ရှာဖွေကြရာမှ ဥရုဝေလတောင်၌ အလောင်းတော်ကို တွေ့မိကြ လေသည်။ ထိုအခါ ခြောက်နှစ်ကြာ ပဓာနအလုပ်ကို အားထုတ် တော်မူသော အလောင်းတော်ကို "ယခုပင် ဘုရားဖြစ်တော့မည်၊ ယခုပင် ဘုရားဖြစ်တော့မည်" ဟု မြော်လင့်ချက်ကြီးစွာဖြင့် အလောင်းတော်၏နေရာသန်မ်းကျောင်းပရိဝုဏ်ကို တံမြက်လှည်း ခြင်း, အလောင်းတော်အား ရေပူရေချမ်းကမ်းလှမ်းခြင်း အစ ရှိသော ဝတ်အကျင့်ဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကာ အလောင်းတော်၏ အနီးအပါးမှာပင် လှည့်လည်ကျက်စားလျက် ရှိနေကြကုန်၏။

ပဓာနအလုပ် ဒုက္ခရစရိယာကို ကျင့်တော်မူခြင်း

(၁) အရေမျှ ကြွင်းပစေ (၂) အကြောမျှ ကျန်ပစေ (၃) အရိုးမျှ ကြွင်းပစေ (၄) အသားအသွေးတို့ ခန်း ခြောက်သွားမူ သွားပစေ ဤအလုပ်ကိုဖြင့် ငါအောင်မြင် အောင်ပြုလုပ်မည်ဟူသော အင်္ဂါလေးပါးရှိသည့် ဇွဲလုံ့လ ဝိရိယမျိုးကို "ပဓာနဝိရိယ" ဟု ခေါ်၏၊ ယခု ဖော်ပြလတ္တံ သော အကျင့်များကား ထိုပဓာနဝိရိယ ဇွဲလုံ့လမျိုးဖြင့် ပြုအပ်သော အလုပ်မျိုးဖြစ်၍ ပဓေနအလုပ်ဟူ၍ ခေါ် သည်။ ။ယခု ဖော်ပြလတ္တံသော အကျင့်များကား လူ သာမန်တို့ ကျင့်ကြံရန် ခဲယဉ်းသော အကျင့်များဖြစ်၍ "ဒုက္ခရစရိယာ"ခေါ်ဆို၏။

(က) ဘုရားအလောင်းတော်သည် သေနာနိုဂုံးသို့ ဝင်ကြကာ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပြီး မေဃာဘာဝနာကို ပွါးများတော်မူ၍ အချိန်

ကာလ ရက်မျှားစွာကို လွန်စေပြီးနောက် ဝဆင့်တိုးတက်၍ "ရှုန့်ရင်းကြမ်းဟမ်းသော အလုပ်အလွေ့ ပြုလုပ်စားမျိုအပ်သော ဤအစာအာဟာရကို မှီဝဲခြင်းဖြင့် ငါ့အား အာယုအကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ ဤကဲ့သို့ အစာအာဟာရ ဝဝစား၍ မေတ္တာတရားပွါးရုံမျှဖြင့် ငါရည်သန်သော သမ္ဗုဒ္ဓတဘုဏ်ကို ရနိုင်မည်မဟုတ်" ဟူ၍ ဆင်ခြင်စဉ်းစားမိကာ ထိုသို့ ဆွမ်းခံ၍စားခြင်းအမှုကို ပယ်စွန့်တော်မူ၍ ဥရုဝေလတောအုပ်အတွင်း အလိုလို ကြွေကျသော သစ်သီးကြီးငယ်တို့တို့သာ စားသုံး၍ မျှတတော်မူပြန်၏။ ထိုနည်းဖြင့်လည်း သမ္ဗုဒ္ဓတဘုဏ်ကို မရနိုင်ရကား "ဤအလိုလို ကြွေကျသော သစ်သီးကြီးငယ် အစာအာဟာရသည်လည်း ကြမ်းတမ်းသေး၏၊ သစ်သီးကို ရှာဖွေရခြင်းသည်လည်း ပလိဗောဓတမျိုးပင်ဖြစ်၏" ဟူ၍ ဆင်ခြင်စဉ်းစားတော်မူပြီးလျှင် ကိုယ်တော်မြတ် မှီခိုနေသော သစ်ပင်မှ အလိုလို ကြွေကျသော သစ်သီးဖြင့်သာ မျှတတော်မူပြန်၏။

(ခ) ဘုရားအလောင်းတော်သည် "အံ့ကြြိတ် တောက်ခေါက်၍ အားကြီးလှစွာ သမ္ဘာဝိတက်နှင့်ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ကာမဝိတက် အစရှိသော မိစ္ဆာဝိတက်တို့နှင့် တကွဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ်ကို ဖြစ်ခွင့်မပေးရမူ ကောင်းလေစွ၊ ပယ်ဖျောက်ရမူ ကောင်းလေစွ၊ ထိုအကုသိုလ်စိတ်များကို ဝိရိယမီးပူဖြင့် ခွါပစ်ရမူ ကောင်းလေစွ" ဟု ကြံစည်တော်မူကာ အံ့ကြြိတ်တောက်ခေါက်ကာ ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် အကုသိုလ်စိတ်ကို နှိပ်တော်မူလေသည်၊ ဖြစ်ခွင့်မပေး၊ ပယ်ဖျောက်တော်မူလေသည်၊ ဝိရိယမီးပူဖြင့် ကိုယ်မှကွာအောင် ပြုတော်မူလေတော့သည်။ ထိုအခါ လက်ကတီး(ချိုင်းကြား)တို့မှ ချွေးများ တတွေ့တွေ့ ယိုထွက်၍ လာလေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အားရှိသော ယောက်ျားတယောက်က အားနည်းသော ယောက်ျားတယောက်ကို ဦးခေါင်းကကိုင်၍ ဖြစ်စေ, ပခုံးက ကိုင်၍ဖြစ်စေ ဖိနှိပ်သောအခါ ထိုအားနည်းသော ယောက်ျား၏ ချိုင်းကြားမှ ချွေးများယိုထွက်လာသကဲ့သို့တည်း။ ထိုအခါ၌ အလောင်းတော်၏ ဝိရိယကား အလွန်

ပြင်းထန်လှ၏၊ ဆုတ်နှစ်ခြင်း အလျှင်းမရှိ။ သတိလည်း အလွန်ထင်လင်း စွဲမြဲလှ၏၊မေ့ပျောက်ခြင်း အလျှင်းမရှိ။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်မှုက တကိုယ်လုံး ထိုးဆွသကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကား အလောင်းတော်၏ တကိုယ်လုံးမှာ ပူရှိန်းကာ ငြိမ်းအေးမှုကို မရရှိခဲ့ချေ။ ဤမျှလောက် ဆင်းရဲကြီးစွာ ရောက်ရှိနေသော်လည်း အားထုတ်လိုသော စိတ်ဓာတ်ကား ယုတ်လျော့ကုန်ခန်း၍ မသွားချေ။

(၇) ဘုရားအလောင်းတော်သည် "ထွက်လေဝင်လေ နှစ်ပါးကို အောင့်ချုပ်၍ ထားခြင်း = တည်းဟူသော အပါနကဈာန်ကို ဖြစ်စေရမှု ကောင်းလေစွ" ဟု ကြံစည်တော်မူကာ မလျော့သော လုံ့လဖြင့် ခံတွင်းမှဌင်း, နှာခေါင်းမှဌင်း ထွက်သက် ဝင်သက် ထွက်လေဝင်လေတို့ မထွက်မဝင်နိုင်ဇံအောင် ချုပ်တည်း၍ အောင့်၍ ထားလေသည်။ ထိုအခါ လေများသည် ခံတွင်းနှာခေါင်းမှ ထွက်ခွင့်မရသဖြင့် နှားပေါက်တို့မှ စု၍ ထွက်ကြကုန်၏၊ ထိုသို့ ထွက်သော လေတို့၏ အသံကား ပန်းပဲသမားတို့၏ ဖားဖိုမှ လေထွက်သံကဲ့သို့ အလွန်ပြင်းထန်လှကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အလောင်းတော်၏ ဝိရိယကား အလွန်ပြင်းထန်လှ၏။ ဆုတ်နှစ်ခြင်း အလျှင်းမရှိ။ သတိလည်း အလွန်ထင်လင်း စွဲမြဲလှ၏၊ မေ့ပျောက်ခြင်း အလျှင်းမရှိ။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်မှုက တကိုယ်လုံး ထိုးဆွသကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကား အလောင်းတော်၏ တကိုယ်လုံးမှာ ပူရှိန်းကာ ငြိမ်းအေးမှုကို မရရှိခဲ့ချေ။ ဤမျှလောက် ဆင်းရဲကြီးစွာ ရောက်ရှိနေသော်လည်း အားထုတ်လိုသော စိတ်ဓာတ်ကား ယုတ်လျော့ကုန်ခန်း၍ မသွားချေ။

(ဃ) တဖန် အလောင်းတော်သည် "အပါနက ဈာန်ကိုပင် ထပ်၍ ဖြစ်စေရမှုကောင်းလေစွ" ဟု ကြံစည်တော်မူကာ မလျော့သော လုံ့လဖြင့် ခံတွင်းမှဌင်း, နှာခေါင်းမှဌင်း, နှားပေါက်တို့မှ ဌင်း ထွက်သက်ဝင်သက် ထွက်လေဝင်လေတို့ မထွက် မဝင်နိုင်အောင် ချုပ်တည်း၍ အောင့်၍ ထားလေသည်။ ထိုအခါ လေများသည် ခံတွင်း နှာခေါင်း နှားပေါက်တို့မှ ထွက်ခွင့်မရကြ

သဖြင့် ဦးခေါင်းသို့တက်၍ တိုးဝှေ့ ထိုးဆွကြကုန်၏၊ ဥပမာ အားဖြင့် အားကြီးသော ယောက်ျားတယောက်က ထက်လှန်ရန်လှ စွာသော စူးဖြင့် ဦးခေါင်း၌ မွှေနှောက်သကဲ့သို့တည်း။ ထို အခါ၌ လည်း အလောင်းတော်၏ ဝိရိယကား အလွန်ပြင်းထန်မြဲ ပြင်း ထန်လှပေ၏၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း အလျင်းမရှိ။ သတိလည်း အလွန် ထင်လင်း စွဲမြဲတိုင်း စွဲမြဲလှပေ၏၊ မေ့ပျောက်ခြင်း အလျင်းမရှိ။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာအားထုတ်မှုက တကိုယ်လုံးထိုးဆွထားသကဲ့ သို့ ဖြစ်နေရကား အလောင်းတော်၏ တကိုယ်လုံးမှာ ပူရှိန်းကာ ငြိမ်းအေးမှုကို မရရှိခဲ့ချေ။ ဤမျှလောက် ဆင်းရဲကြီးစွာ ရောက်ရှိ နေသော်လည်း အားထုတ်လိုသော စိတ်ဓာတ်ကား ယုတ်လျော့ ကုန်ခန်း၍ မသွားချေ။

(c) တဖန် အလောင်းတော်သည် "အပ္ပါနက ဈာန်ကိုပင် ထပ်၍ ဖြစ်စေရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု ကြံစည်တော်မူကာ မလျော့သော လုံ့လဖြင့် ခံတွင်း နှာခေါင်း နှားပေါက်တို့မှ ထွက်သက်ဂင်သက် ထွက်လေဝင်လေတို့ မထွက်မဝင်နိုင်အောင် ချုပ်တည်းမြဲချုပ်တည်း အောင့်မြဲအောင့်၍ ထားလေသည်။ ထို အခါ အလွန်ပြင်းထန်သောလေတို့ ဦးခေါင်းကို ထိုးကြသဖြင့် အလွန်ပြင်းထန်စွာ ခေါင်းကိုက်ခေါင်းခဲ ဝေဒနာတို့ ဖြစ်လာ ကြကုန်၏။ ဥပမာအားဖြင့် အားကြီးသော ယောက်ျားတယောက် က သားရေကြိုးဖြင့် ဦးခေါင်းကို ရစ်ပတ်၍ တင်းကြပ်အောင် ပြုလုပ်သော အခါ ဆင်းရဲကြီးစွာ ရောက်သကဲ့သို့တည်း။ (၅) စာဖတ်သူသည် မိမိ၏စိတ်ကူး ဉာဏ်ဖြင့် အားကောင်းသော ယောက်ျားတယောက်က ခိုင်မာလှသော သားရေကြိုးကွင်း ကြီးကို ဦးခေါင်း၌စွပ်ပြီး တုတ်ချောင်း တချောင်းဖြင့် လျှိုကာ တင်းကြပ်အောင် လှည့်ပေးနေသည်ကို စဉ်းစား၍ ကြည့်ပါ၊ ၅ အတိုင်းပင်တည်း။) ထိုအခါ၌လည်း အလောင်းတော်၏ ဝိရိယကား အလွန်ပြင်းထန်မြဲ ပြင်းထန်လှပေ၏၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း အလျင်းပင် မရှိချေ။ သတိလည်း အလွန် ထင်လင်း စွဲမြဲတိုင်း စွဲမြဲလှပေ၏၊ မေ့ပျောက်ခြင်း အလျင်းပင်မရှိ။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာ

အားထုတ်မှု ဒဏ်ချက်က တကိုယ်လုံး ထိုးဆွသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ ရကား အလောင်းတော်၏ တကိုယ်လုံးမှာ ပူရှိန်းကာ ငြိမ်းအေး မှုကို မရရှိခဲ့ချေ။ ဤမျှလောက် ဆင်းရဲကြီးစွာ ရောက်ရှိနေ သော်လည်း အားထုတ်လိုသော စိတ်ဓာတ်ကား လျော့ပါး ဆုတ်ယုတ် ကုန်ခန်း၍ မသွားချေ။

(စ) တဖန် အလောင်းတော် သူမြတ်သည် "အပွါနကဗျာန် ကိုပင် ထပ်၍ ဖြစ်စေရမှု ကောင်းလေစွ" ဟု ကြံစည်တော်မူကာ ရှေးနည်းအတူ မလျော့သောလုံ့လဖြင့် ခံတွင်း နှာခေါင်း နား ပေါက်တို့မှ ထွက်သက်ဝင်သက် ထွက်လေဝင်လေတို့ မထွက် မဝင်နိုင်အောင် ချုပ်တည်းမြဲ ချုပ်တည်း အောင့်မြဲ အောင့်၍ ထားလေသည်၊ ထိုအခါ အလွန်ပြင်းထန်သော လေတို့သည် ဝမ်း ပိုက်ကို ဖြတ်တောက်သည့်ပမာ လွန်စွာ ထိုးကျင်ကုန်၏။ ဥပမာ အားဖြင့် အလုပ်ကျွမ်းကျင်သော နွားသတ်သမား (သို့မဟုတ် နွားသတ်သမား၏ လက်ထောက်တပည့်)က ထက်စွာသော နွားသတ်ဓားဖြင့် ဝမ်းပိုက်ကို ဖြတ်လိုးသကဲ့သို့တည်း။ ထိုအခါ ဦးလည်း အလောင်းတော်၏ ဝိရိယကား အလွန်ပြင်းထန်မြဲ ပြင်း ထန်လှပေ၏၊ ဆုတ်နစ်ခြင်း အလျှင်းပင်မရှိချေ။ သတိလည်း အလွန်ထင်လင်း စွဲမြဲတိုင်း စွဲမြဲလှပေ၏၊ မေ့ပျောက်ခြင်း အလျှင်း ပင်မရှိချေ။ သို့သော် ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်မှုဒဏ်ချက်က တကိုယ် လုံး ထိုးဆွသကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကား အလောင်းတော်၏ တကိုယ် လုံးမှာ ပူရှိန်းကာ ငြိမ်းအေးမှုကို မရရှိခဲ့ချေ။ ဤမျှလောက် ဆင်းရဲ ကြီးစွာ ရောက်ရှိနေသော်လည်း အားထုတ်လိုသော စိတ်ဓာတ် ကား လျော့ပါးဆုတ်ယုတ် ကုန်ခန်း၍ မသွားချေ။

(ဆ) တဖန် အလောင်းတော်သူမြတ်သည် "အပွါနကဗျာန် ကိုပင် ထပ်၍ ဖြစ်စေရမှု ကောင်းလေစွ" ဟု ကြံစည်တော်မူကာ ရှေးနည်းအတူ မလျော့သောလုံ့လဖြင့် ခံတွင်း နှာခေါင်း နား ပေါက်တို့မှ ထွက်သက်ဝင်သက် ထွက်လေဝင်လေတို့ မထွက်မဝင် နိုင်အောင် ချုပ်တည်းမြဲချုပ်တည်း အောင့်မြဲအောင့်၍ ထားလေ သည်၊ ထိုအခါ အလောင်းတော်၏တကိုယ်လုံးဌ အပြင်းအထန်

ပူလောင်ခြင်း (ဒုဗ္ဘရောဂါ)ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အားရှိသော ယောက်ျားနှစ်ယောက်တို့က အားနည်းသော ယောက်ျားတယောက်ကို လက်ဝဲ လက်ျာ လက်မောင်းတဖက်စီ ကိုင်ကြပြီး မီးပုံကြီးဟု ကင်၍ပေးသောအခါ ပြင်းထန်စွာပူလောင်ခြင်း ဖြစ်လာသကဲ့သို့တည်း။ ထို အချိန်မှာ အလောင်းတော်၏ ဘကိုယ်လုံး ခြစ်ခြစ်တောက် ပူလောင်နေသည်။ ထိုအခါ၌လည်း ရှေးနည်းအတူ လုံ့လဝီရိယ ဆုတ်နှစ်ခြင်းမရှိ ပြင်းထန်လှတိ၏။ သတိလည်း မေ့ပျောက်ခြင်းမရှိ ထင်လင်းစွဲမြဲလှတိ၏။ ပဓာနအလုပ် ဆင်းရဲစွာ အားထုတ်မှုဒဏ်ချက်ကြောင့် ငြိမ်းအေးမှုကို ကား မရရှိခဲ့ချေ။ သို့စေကာမူ အားထုတ်လိုသောစိတ်ဝေတ်ကား လျော့ပါးဆုတ်ယုတ် ကုန်ခန်း၍မသွားချေ။

မှာထားချက်။ ။[(က) စကားစုကား ဇီနာလင်္ကာရဋ္ဌီကာမှ၊ (ခ) အစ(ဆ)တိုင်ကား မဟာသစ္စကသုတ်မှ ဖြစ်သည်။]

စကြီးအတွင်း ထိုင်လျက်သား မူးသွားခြင်း

ထိုသို့ အလောင်းတော်သူမြတ်အား အလွန်အမင်း ကိုယ်ပူနာ ဖြစ်ပွါးလာသောအခါ အလောင်းတော် သူမြတ်သည် စကြီ အတွင်းမှာပင် မူးမေ့သွားကာ ထိုင်လျက်သား တိမ်းလည်းသွားတော်မူ၏။ (မြင်မကောင်း ရှုမကောင်း လျောင်းလျက် မှောက်လျက် တိမ်းလည်းသွားသည်မဟုတ်၊ သတိကြီးသူဖြစ်သဖြင့် စကြီသွားရင်းက ထိုင်လျက်သားကဖလား တိမ်းလည်းသွားခြင်း ဖြစ်သည်။) ထိုသို့ ဘုရားအလောင်းတော်မြတ် ထိုင်လျက်သား တိမ်းလည်းသွားသောအခါ စကြီအနီးရှိ နတ်တို့သည် သုံးမျိုးသုံးစား ထင်မြင်ချက် ကွဲပြားကြကာ—

(၁) အချို့နတ်များက "**ရဟန်းဂေါတမသည် သေသွားပြီ**" ဟု၍ ပြောဆိုကြလေသည်၊ (၂) အချို့နတ်များက "**ရဟန်းဂေါတမသည် သေပြီးပြီမဟုတ်သေး၊ ယခုမှသေနေတုန်း သေနေဆဲဖြစ်သည်**" ဟု၍ ပြောဆိုကြလေသည်၊ (၃) အချို့နတ်များက "**ရဟန်းဂေါတမသည် သေပြီးပြီလည်းမဟုတ်၊ သေနေ**

တုန်းသေနေဆဲလည်းမဟုတ်၊ ရဟန်းဓဂါတမသည် ရဟန္တာ ဖြစ်သွားပြီ၊ ၅၂ နေပုံမျိုးကား ရဟန္တာ၏ နေပုံမျိုး ဖြစ်သည်" ဟူ၍ ပြောဆိုကြလေသည်။

ထိုသို့ ပြောဆိုကြသော နတ်သုံးမျိုးတို့အနက် "သေပြီ"ဟုပြော ဆိုသော နတ်များက သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးထံသို့ သွားကြပြီးလျှင် "အသင်မင်းကြီးတို့၏ သားသည် သေသွားပြီ"ဟူ၍ ပြောဆိုကြ လေသည်။ "ငါ့သားတော်သည် ဘုရားဖြစ်ပြီးမှ သေတာလား၊ ဘုရားမဖြစ်သေးမီ သေတာလား" ဟု သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးက မေးသောအခါ ထိုနတ်တို့က "သင့်သားသည် ဘုရားဖြစ်ခြင်းငါ့ မစ္စမ်းနိုင်ရှာပဲ ပဓာနအလုပ်အားထုတ်ရင်းစကြိုမြေအတွင်းမှာပင် တိမ်းလည်း၍ သေသွားရှာပြီ"ဟူ၍ ပြောဆိုကြလေရာ သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးက "သင်တို့ပြောစကားကို လားလားမှု ငါမယုံကြည်၊ ငါ့သားတော်အဖို့ သမ္ဗညုတညာဏ်သို့ မရောက်ပဲ (= ဘုရား မဖြစ်ပဲ) သေခြင်းဆိုသောတရားသည် ဖြစ်ပင် မဖြစ်နိုင်" ဟူ၍ တင်းတင်းမာမာကြီးပင် ပြောကြားလိုက်လေသည်။

အစာကိုလျှော့၍ စားတော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်သည် မူးမေ့သွားရာမှ သတိရလာ သောအခါ "ငါသည် အစာအာဟာရကို လုံးဝမစားပဲကျင့်ရမှ ကောင်းလေစွ" ဟူ၍ ကြံစည်တော်မူသောအခါ နတ်များက "အို သူတော်ကောင်း အလောင်းတော်ရဟန်းမြတ်.... သင်သည် အစာအာဟာရကို လုံးဝဖြတ်တော်မမူပါလင့်၊ အို သူတော် ကောင်း အလောင်းတော်ရဟန်းမြတ်....အကယ်၍ သင်သည် အစာအာဟာရကို လုံးဝဖြတ်တောက်ရန်ကျင့်ကြံတော်မူခဲ့ပါလျှင် ငါတို့သည် သင်၏ကိုယ်အတွင်းသို့ မွေးညှင်းပေါက်တို့မှ နတ် သြဇာကို ကည့်သွင်းကြရပါလိမ့်မည်၊ ထိုနတ်သြဇာဖြင့် သင်သည် မှုတ်ရပါလိမ့်မည်"ဟူ၍ ပြောဆိုကြလေသည်။ ထိုအခါ အလောင်း တော် သူမြတ်၏ စိတ်သန္တာန်၌ "ငါကလည်း အစာအာဟာရ လုံးဝမှစားဘူးဟူ၍ ဝန်ခံပြောဆို၊ ၅ နတ်များကလည်း မွေးညှင်း

တွင်းတို့မှ နတ်သြဇာကို ထည့်သွင်း၍ ပေးကုန်ကြားအုံ့၊ ထိုနတ်သြဇာဖြင့်လည်းငါမျှတ၍နေကြားအုံ့၊ ဤသို့လုံးဝအစာမစားဘူးဟု ဝန်ခံပါလျက် နတ်သြဇာဖြင့် မျှတ၍နေခြင်းသည် ငါ့အတွက်တာ ရှေ့နောက်မညီ ချွတ်ချွတ်လွဲလွဲသာ ဖြစ်လေရာ၏"ဟု အကြံတော် ဖြစ်ပွါးကာ "အမောင် နတ်တို့.... ဤကဲ့သို့ မွေးညှင်းတွင်းတို့မှ နတ်သြဇာ ထည့်သွင်းခြင်း အမှုကို မပြုကြပါလင့်၊ ငါသည် မျှတရုံလောက် အစာအာဟာရကို ဖိုထပါမည်"ဟု၍ မိန့်ဆိုတော်မူလေသည်။

ထိုအခါမှစ၍ ဘုရားအလောင်းတော်သည် အစာအာဟာရကို လုံးဝဖြတ်တောက်မှုမပြုပဲ နည်းနည်း နည်းနည်းကိုသာ စားသုံးဖိုထိုတော်မူလေသည်၊ တနေ့အတွက်တာ တရုံတခါ ပဲနှောက်ပြုတ်ရည် တလက်ဆွမ်း (= တလက်ခုပ်) လောက်ဖြင့်လည်း မျှတတော်မူ၏၊ တရုံတခါ ပဲဝိစပ်ပြုတ်ရည် တလက်ဆွမ်း (= တလက်ခုပ်) လောက်ဖြင့်လည်း မျှတတော်မူ၏၊ တရုံတခါ ကုလားပဲပြုတ်ရည် တလက်ဆွမ်း (= တလက်ခုပ်) လောက်ဖြင့်လည်း မျှတတော်မူ၏၊ တရုံတခါ စားတော်ပဲပြုတ်ရည် တလက်ဆွမ်း (= တလက်ခုပ်)လောက်ဖြင့်လည်း မျှတတော်မူ၏။

ထိုသို့ ပဲပြုတ်ရည်ကလေး တလက်ဆွမ်း (= တလက်ခုပ်) လောက်ဖြင့် မျှတတော်မူရသည့်အတွက် ဘုရားအလောင်းတော်၏ရူပကာယကား အလွန် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ကာ ဝိန်ချုံး၍ သွားလေ၏—

> ဘုရားအလောင်းတော်၏ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့သည် အစာအာဟာရ နည်းနည်းသာ စားသုံးတော်မူသည့်အတွက် အာသီတိကမည်သော နွယ်, ကာဠမည်သော နွယ်တို့၏ အဆစ်များကဲ့သို့ အရိုးဆက်အဆစ်နေရာတို့က ငေါလျက် မောက်လျက် အဆစ်မဟုတ်သောနေရာတို့က ဝိန်လျက် ချိုင့်လျက် နေကုန်၏။

ဘုရားအလောင်းတော်၏ တင်ပါးတို့သည် ကုလားအုပ် ခွါကြီးများကဲ့သို့ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ,တွလျက် ဝစ္ဆမဂ် (=ကျင်ကြီးစွန့်သော နေရာ) တို့က အတွင်းသို့ ချိုင့်၍ ဝင်နေကုန်၏။

ဘုရားအလောင်းတော်၏ ကျောက်ကုန်း (=ကျောရိုး)တို့မှာလည်း ပုတီးလုံးကြီးများကို ကြိုးဖြင့်သီထားသည့် ပမာ အလယ်မှာ နိမ့်ကျလျက် အရိုးငေါငေါ ပေါပေါ ပေါ်လွင်နေကုန်၏။

စရပ်အို, ကျောင်းအို, အိမ်အိုမှ အချင်ရနယ်များကဲ့သို့ နံရိုးတို့သည်လည်း အကြားအကြား၌ အသားတွေ နိမ့်ကျကုန်ရကား မြင်မကောင်း ရှုမကောင်း စနောင်စနင် မပြေမပြစ် ဖြစ်၍နေကုန်၏။

မျက်လုံးအိမ်အတွင်းရှိ မျက်လုံးတော်တို့ကိုလည်း ရေတွင်းနက်ကြီးထဲက ရေပွက်ကလေးများပမာ အတွင်းသို့ ဝင်လျက်သား နေသည်တို့ကို မြင်ရကုန်၏။

ဦးခေါင်းတော် အရေမှာလည်း ဗူးခါးသီးနုကလေးကို ခူး၍ နေလှန်းသည့်ပမာ ရှုံ့၍ တွန့်၍ ညှိုးနွမ်း၍နေ၏။

ဝမ်းရေတော်နှင့်ကျောသား ကပ်လျက်နေရကား ဝမ်းရေကိုစမ်းလိုက်လျှင် ကျောရိုးကိုပါ ကိုင်မိတော့၏၊ ကျောရိုးကို စမ်းလိုက်လျှင်လည်း ဝမ်းရေကိုပါ ကိုင်မိတော့၏။

ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်ကို စွန့်မည်ဟူ၍ ထိုင်လိုက်သော အခါ ကျင်ငယ်ဖြစ်နိုင်လောက်အောင် အာဟာရ ဓာတ်ရည်က ဝမ်းထဲ၌မရှိသောကြောင့် လုံးဝကျင်ငယ်မထွက်ပဲ ကျင်ကြီးသော်မှ ကွမ်းသီးတလုံး, နှစ်လုံးခန့်မျှ စာမြင်းဖြစ်ကာ ခဲယဉ်းစွာထွက်ရ၏။ တကိုယ်လုံးမှ ချွေးများတဖြိုင်ဖြိုင် ယိုစီးကျလာ၏၊ ထိုနေရာမှာပင် မှောက်လျက်သား တိမ်းလည်းသွား၏။

မိမိကိုယ်ကို အနည်းငယ်မျှ သက်သာရာ ရတန် ရပါစေ တော့ဟု လက်ဖြင့် ပွတ်သပ်လိုက်သောအခါ အရင်းပုပ် နေသော (အသားအသွေး နည်းပါးလှသဖြင့် အရင်း ဝိုင်းက အသားအသွေးကို အမှီမရသော) မွေးညှင်းများ သည် ကိုယ်မှကျွတ်ကာ လက်ခ္ခကပ်ငြိ၍ ပါလာကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်၏ ပင်ကိုယ်ပကတိ အဆင်းသည် သိဂြိုဟ်ရွှေစင် အဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်း၍ နေ၏၊ သို့သော် ထိုတရားအားထုတ်ချိန်၌ မြင်ရသူတို့ကား တချို့က "**ရဟန်းဂေါတမသည် အသားမဲကြီး**"ဟု ပြော ဆိုကြ၏၊ တချို့ကမူ "**ရဟန်းဂေါတမသည် အသားမဲကြီး မဟုတ်၊ ရဟန်းဂေါတမသည် အသားညိုကြီး**"ဟု ပြော ဆိုကြ၏၊ တချို့ကလည်း "**ရဟန်းဂေါတမသည် အသား မဲကြီးလည်း မဟုတ်၊ အသားညိုကြီးလည်း မဟုတ်၊ ရဟန်း ဂေါတမသည် ငါးခူရေကဲ့သို့ ပြာလဲ့သော အဆင်းရှိသူဖြစ်သည်**"ဟု ပြောဆိုကြ၏။

(ဤဗုဒ္ဓဝင်စာဖတ်သူသည် ဤနေရာ၌ ခေတ္တရပ်နား၍ စဉ်းစား ကြည့်စမ်းပါ၊ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဤဆိုအပ်ပြီးသော လူ သာမန်တို့ ကျင့်နိုင်ခဲသည့်အကျင့်ကို အချိန် ရက် လ တိုတောင်းစွာ ကျင့်သည်မဟုတ်၊ ခြောက်နှစ်ကြာ ကျင့်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်၊ ထိုမျှ လောက် နှစ်ပေါင်းခြောက်နှစ်ကြာ ဆင်းရဲစွာ ကျင့်ကြံရသော်လည်း ဘုရားအလောင်းတော်၏စိတ်၌— ငါသည် ဤမျှခြောက်နှစ်ကြာခဲယဉ်း စွာ ကျင့်ရသော်လည်း သမ္ဗညုတညာဏ်တော်ကိုမရခဲ့၊ ကိုင်း... ဒါလောက် တောင်ရှိလှတာ ရှေနန်းတော်သို့ပြန်သွားပြီး ယခုသောခရာမီဖုရား အမှူး ရှိသည့် နန်းသူအပေါင်း လေးသောင်းတို့၏ အပြုအစု အမှုအယူကို ခံယူကာ အသက်ထင်ရှား ရှိနေကြသော မယ်တော် (မိထွေးတော် ဂေါတမီကို ဆိုလိုသည်၊) ခမည်းတော်ဟိုနှင့် ဆွေတော်ရှစ်သောင်း မျိုးတော်ပေါင်းတို့ကို ချမ်းချမ်းသာသာ ငါကြည့်၍နေပေအုံ့ဟူ၍ရင်း နတ်ခ္ခဖြစ်သော တောဇဉ်နှင့်တူသည့် အလွန်မှန်မြတ်သော တောဇဉ်ကို စားသုံးကာ အလွန် အတွေ့အထိ ကောင်းမြတ်သည့် အိပ်ရာနေရာ၌ ချမ်းသာစွာ အိပ်နေတော့မည်ဟူ၍ရင်း ဤကဲ့သို့ အသက်သာခို ခန္ဓာ

ကိုယ်ကို အညှာပေးလိုသော အကြံအစည်ဟူ၍ မြူလောက်မျှမဖြစ်ခဲ့ချေ။ သာမန်လူတယောက်သည် ဤမျှလောက် လက်တွေ့ကျင့်ကြံဘို့ကို မဆိုထားဘိ စိတ်ကူးမျှပင် ကူးဝံ့မည်မဟုတ်ပါချေ၊ ထို့ကြောင့် ဤအကျင့်ကို ဒုက္ကရစရိယာ (=သာမန်လူတို့ကျင့်ဖို့ရန် ခဲယဉ်းသောအကျင့်) ဟူ၍ ခေါ်ဆိုလေသည်)။

မာရ်နတ်လာ၍ အကျိုးလိုဟန်စကား ပြောကြားတားမြစ်ခြင်း

မာရ်နတ်သားသည် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် ထွက်လာစဉ်ကပင် "အို သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား....ယနေ့မှ နောက်ခုနစ်ရက်မြောက်လျှင် သင့်အတွက်တာ စကြာရတနာ ဆိုက်ရောက်ပါလိမ့်မည်၊ တောမထွက်ပါလင့်"ဟု ပြောဆိုတားမြစ်ခဲ့လေသည်။ သို့သော် ဘုရားအလောင်းတော်က "အို မာရ်နတ်.... ငါ၏အတွက် စကြာရတနာ ရောက်လာမည်ကို ငါသိ၏၊ ငါကား စကြဝဠာတေးမင်းစည်းစိမ်ကို အလိုမရှိ၊ သင်သည် သွားလော့၊ ဤအရပ်၌ မရပ်တည်လာလင့်၊ ငါသည် လောကဓာတ်စကြဝဠာပေါင်း တိုက်တသောင်းကို ပဲ့တင်ထပ်စေ၍ ဘုရားဖြစ်အောင် ကြိုးကုတ်အားထုတ်မည်"ဟု၍ ရဲရဲတောက်စကား မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်ကစ၍ မာရ်နတ်သားသည် "အကယ်၍ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား စိတ်အစဉ်မှာ ကာမဂုဏ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကြံစည်သည့် = ကာမဝိတက်, သူတပါးကို သတ်ဖြတ်ရန် ကြံစည်သည့် = ဗျာပါဒဝိတက်, သူတပါးကို နှိပ်စက်ရန်ကြံစည်သည့် = ဝိဟိံသာဝိတက် – ဤဝိတက်မျိုးဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဖြစ်ပေါ်သည့် နေရာမှာပင် သတ်ဖြတ်ပစ်မည်" ဟူသော အကြံဖြင့် အလောင်းတော်၏နောက်မှ အခွင့်အပေါက်ကို ကြည့်ရှုကာ ခြေကန်နှစ်ကြိမ်အောင် လိုက်ခဲ့လေသည်။ ယခုသော်မူ ခြေကန်နှစ်ကြိမ်အောင် အလောင်းတော်၏ သန္တာန်၌ ဓော်ပြရာပါ မိန္ဒာဝိတက်များ ဖြစ်ပွားသည့်အခွင့်ကို လုံးပရာမတွေ့ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ခြေကန်နှစ်မျှ အချိန်ကြာသော အခါ မာရ်နတ်သား၏ စိတ်၌ ဤသို့ အကြံဖြစ်လာလေသည်—"**သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏ လုံ့လဝိရိယကား ကြီးမားလှပေ၏၊ ဒုက္ကရအကျင့်ကလည်း**

ပြင်းထန်လှပေ၏ တချိန်ချိန်မှာ ဘုရားဖြစ်ချင် ဖြစ်သွားလိမ့်မည် ငါသည် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားထံ ချဉ်းကပ်၍ အဆုံးအမစကား ပြောကြားပြီးလျှင် ဒုက္ခရစရိယာအလုပ်မှ ရပ်သွားစေရမှု ကောင်းလေစွ"ဟူ၍ အကြံဖြစ်ကာ အလောင်းတော်ထံ ချဉ်းကပ်၍ မိမိကြံစည်သော အကြောင်းများကို ပြောကြားလေသည်။ (ထိုသို့ မာရ်နတ် လာရောက်၍ အကျိုးလိုလားဟန်ဖြင့် ဖြားယောင်းစကား ပြောကြားလာပုံ, ဘုရားအလောင်းတော်က ရဲရဲတောက် ပြန်ကြားတော်မူပုံများကို ဘုရားဖြစ်ပြီးသည့် နောက်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် "ပဓာနသုတ်" ဟူသော အမည်ဖြင့် ရဟန်းတော်များအား ဟောကြားတော်မူလေသည်၊ ယခုအခါ ထို "ပဓာန"သုတ်လာ မာရ်နတ်နှင့် ဘုရားအလောင်းတို့ အမြန်အလှန် ပြောဆိုကြပုံများကို သိလွယ်သော မြန်မာစကားများဖြင့် ဖော်ပြပေအုံ။)

နေရမ္ဘရာမြစ်၏အနီး ဥရုဝေလတောအုပ်ကြီးအတွင်း၌ နိဗ္ဗာန်ကို ရှယ်ချောင်းသည့် စိတ်တမျိုးတည်းသာဖြစ်ရှိလျက် အပ္ပါနကဈာန်ကို အဖန်ဖန် ဖြစ်ပွါးစေလျက် နေတော်မူသော ဘုရားအလောင်းထံမှောက်သို့ မာရ်နတ်သား လာရောက်ပြီးလျှင်—

> ငါ၏အချင်း အိုသိဒ္ဓတ်မင်း....သင်ကား အသွေးအသား ခေါင်းပါးလျှော့ဝုံ တကိုယ်လုံး ဝိန်ကြို၍ နေချေပြီ၊ ရှာ်ရည် အဆင်း ပျက်ခြင်းမလှ ပျက်ခဲ့ရလေပြီ၊ အသင်၏ သေခြင်းကား အလွန်နီးကပ်လျက် ရှိချေပြီ၊ သေခြင်း တရားအတွက် အစိတ်ပေါင်း တထောင်နှင့် တစိတ် စိတ်၍ထားကြည့်လျှင် ဌေးဌေးသာ ရှိနေသော သင်၏အသက် တစိတ်သာ ကျန်ရှိနေတော့သည်၊ အစိတ် တထောင်လောက်က သေပြီးသား ဖြစ်နေလေပြီ။ အိုသိဒ္ဓတ်မင်း....အသက်ရှည်မှု သတိပြုတော်မူပါ၊ အသက်ရှည်စွာ တည်နေခြင်းသည် အလွန်ကောင်းမြတ် ချီးမွမ်းအပ်သော တရားဖြစ်ပါသည်၊ အသက်ရှည်ရှည် နေရပါလျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို များစွာပြုရပါလိမ့်မည်၊

ဥပုသ်သီတင်း စောင့်သုံးခြင်းကို ကျင့်ကြံလျှင်သော်၎င်း, ယဇ်မီးကို ပူဇော်လျှင်သော်၎င်း အသင်သိဒ္ဓတ်မင်းအား ကုသိုလ်တရား များစွာ ဖြစ်ပွါးနိုင်ပါသည်၊ သင့်အား ယခုလို တောဘွဲ့နေကာ သေမည်ရှင်မည်မသိ အဆင်းရဲ ကြီးဖိကာ ချိချိန္ဓမ်းန္ဓမ်း ပဓာနအလုပ်ကို ကြိုးပမ်းခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ (အကျိုးရှိလိမ့်မည် မဟုတ်။) သင်ရည်သန်သည့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ရန် အစူအစဉ် ကျင့် အင်လမ်းဟောင်း ခရီးကြောင်းကား အသွား အသက် အလွန်ခက်လှဘိ၏၊ အတိအထွင် ငြိုငြင်ဆင်းရဲ ပြုနိုင်ခဲလှ ဘိ၏၊ သက်ဝင်ချဉ်းနင်း လိုက်စားခြင်းငှါ ခဲယဉ်းလှဘိ၏။

ဤကဲ့သို့ အလောင်းတော်၏ အကျိုးကို လိုလားဟန် သနားသည့် ကရုဏာသံပါပါဖြင့် ပြောဆိုလာလေသည်။ (သာမန်လူ တယောက်ဆိုလျှင် သူ့စကား နာယူချင်ဘွယ်ပါပေ။)

ထိုသို့ အကျိုးလိုဟန် ကရုဏာသံပါပါ ပြောဆိုလာသော မာရ်နတ်သားကို မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်က ဤကဲ့သို့ ရဲရဲတောက်စကား မိန့်ကြားတော်မူလေသည်၊ ၎င်းတို့မှာ—

မေ့လျော့နေသူ နတ်လူမြတ်မှာ သတ္တဝါကို သံသရာ ဝဋ်မှ မလွတ်ရအောင် တုတ်နှောင်ဖွဲ့ချည်ပေတတ် ဟယ် မာရ်နတ်····သင်ကားသူတပါးတို့ကို အန္တရာယ်အနှောက် အယှက်ပြုလိုမှုတည်းဟူသော မိမိမြှော်ကိုး အကျိုးဖြင့် သာ ငါ၏ထံမှောက်သို့ လာရောက်ခြင်းဖြစ်လေသည်။(ဤ စကားရပ်ဖြင့် အလောင်းတော်သူမြတ်သည် မာရ်နတ်က အကျိုးလိုမျှ လာဟန်အချက်တို့ကို ချေဖျက်တော်မူလိုက် ခြင်းဖြစ်လေသည်။)

သင်ပြောသည့် ဝဋ္ဋဂါမိ(=ဝဋ်အတွင်း ယက်ဆင်း ကျရောက်စေတတ်သည့်)ကုသိုလ်မျိုးကိုအဏုမြူလောက်မျှ ငါကား အလိုမရှိချေ။ ဝဋ္ဋဂါမိကုသိုလ်မျိုးကို မြှော်ကိုး တောင့်တ လိုလားကြသူများကိုသာ သင်သည် ဤစကား

မျိုးကို ပြောထိုက်၏။ (ဤစကားရပ်ဖြင့် အလောင်းတော် သူမြတ်သည် "အသက်ရှည်ရှည် နေရပါလျှင် ကုသိုလ် ကောင်းမှုတို့ကို များစွာပြုရလိမ့်မည်"ဟု၍ ပြောဆိုသော မာရ်နတ်၏ စကားကို ပယ်ရှားချေဖျက်တော်မူလိုက်လေ သည်။)

ဟယ် မာရ်နတ်.... သန္တိနိဗ္ဗာန်၌ ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါ တရား လားလားမျှမရှိသူ, သဒ္ဓါတရားပင် ရှိသော်လည်း လုံ့လဝိရိယ ပျော့ညံ့ပျင်းရိသူ, သဒ္ဓါတရားနှင့် လုံ့လ ဝိရိယပင်ရှိစေကာမူ ဉာဏ် ပညာကင်းမဲ့သူ ဤသူများ ကိုသာ သင်သည် အသက်ရှင်ရေး အားပေး မြှောက်ပင့် အခွင့်စုံစမ်း မေးမြန်းသင့်ပေ၏၊ ငါမှာမူကား "အကယ်၍ ငါအားထုတ်ပါမူ ခန္ဓာကင်းပျောက် နိဗ္ဗာန်ပေါက်အောင် ရောက်မည်မှု၊ ဤဘဝဟု နှစ်ခွမသုန် ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားလည်း ထင်ရှားစွာရှိ၏၊ ကိလေသာတိုက် မြက်အမှိုက်ကို ဖုတ်မြှိုက်လောင်ခြစ် ပြာမှုန့်ပြစ်အောင် အားသစ်တည်ဆောက် ရဲရဲတောက်သည့် လုံ့လဝိရိယ လည်း ရှိ၏၊ အဝိဇ္ဇာမှောင် ကျောက်သား ဟောင်ကို အခေါင်ဖြိုခွဲ တပြန့်ကြဲအောင် ရဲရဲချွန်ချွန် အဝှန်ချေမှုန်း သိကြားဗုံးနှင့်တူသော သူမသူတန် ဗဟုသုတ ဉာဏ်လည်း ရှိ၏၊ ကာလရှည်လျား ပြုအပ်ဘူးပြောအပ်ဘူးသည့် အရာ များကို လားလားမျှမမေ့ပျောက် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက် နိုင်လောက်သော သတိနှင့် လောကဓံလေ့ မုန်တိုင်း ဝှေ့သော်လည်း မရွှေ့မယိုင် ကျောက်စာတိုင်ကဲ့သို့ ခိုင်မာ သော သမာဓိတရား ၅၂ နှစ်ပါးတို့လည်း ထင်ရှားရှိ ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် နိဗ္ဗုမှာဘက် အလွယ်နှင့်တက်နိုင်သည့် ငါးချက်အင်္ဂါ စုံလင်စွာဖြင့် ခန္ဓာအသက် မငဲ့ကွက်ပဲ ရက်ရက်စွန့်စား အားထုတ်၍နေသော ငါ့ကိုများပင် သင် မာရ်နတ်သည် အဘယ်ကြောင့် အသက်ရှင်ရေး အားပေး မြှောက်ပင့် အခွင့်စုံစမ်း မေးမြန်း၍ နေဘိသနည်း၊ စင်စစ်

သော်မူ ဝိရိယမြဲမြဲ ဇွဲသန်သန်အားထုတ်သူ, အပွနာ သမာဓိဖြင့် အသိဉာဏ်ထက်မြက်သူ,ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၏ အဖြစ် အပျက်ကို ကွက်ကွက်ထင်ထင် သိမြင်သူ၏ လူ့ခွင်လောက တရက်မျှ အသက်ရှည်ထွေ တည်နေရခြင်းက မြတ်သည် မဟုတ်လော။ (ဤစကားရပ်ဖြင့် အလောင်းတော်သည် "အိုသိဒ္ဓတ်မင်း....သေခြင်း တရား အတွက် အစိတ်ပေါင်း တထောင်နှင့် တစိတ် စိတ်၍ကြည့်လျှင် ဌေးဌေးကလေးသာ ရှိနေသော သင်၏အသက် တစိတ်သာ ကျန်တော့သည်၊ အစိတ်တထောင်လောက်က သေပြီးသား ဖြစ်နေလေပြီ" ဟု ချောက်လှန့် စကား ပြောကြားလာသည့် မာရ်နတ် သားကို တဖန်ခြိမ်းချောက်တော်မူလေသည်။)

ဟယ်မာရ်နတ်....ငါ၏ ကိုယ်ဝယ် အပွါနကဈာန်ကို အားထုတ်သည့် လုံ့လဝိရိယအဟုန်ကြောင့် ဖြစ်သော ဤ လေသည် ဂင်္ဂါ ယမုနာအစရှိသော မြစ်တို့၏ ရေအယဉ် ကို့ကိုသော်လည်း ခြောက်သွေ့စေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်လေ ရာ၏၊ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော ငါ၏ သွေးလောက်မျှကိုမူ အဘယ်မှာလျှင် မခြောက်သွေ့စေ နိုင်ပဲရှိအုံ့နည်း၊ ခြောက်သွေ့စေနိုင်အောင် ပြင်းထန်လှ ပေ၏။ နိဗ္ဗာန်ကိုမြော်မှန်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အားထုတ် သည့်အဝှေ့ကဲ့ လေအဟုန်နှိပ်စက်၍ ငါ၏ကိုယ်ဝယ်ရှိသော လေးကွမ်းစားမျှလောက်သော သွေးမျှား ခြောက်သွေ့ သွားခဲ့သော် ဗဒ္ဓ, အဗဒ္ဓ နှစ်မျိုးပြားသော သည်းခြေနှင့် စားမျိုအပ်သမျှကို ဗဟိဒ္ဓသို့ အနှံ့ဆိုး မထွက်အောင် ဖုံး အုပ်ထားသည့် လေးကွမ်းစားမျှပင်ရှိသော သလိပ်သည် ၎င်း, ထိုမျှလောက်ပင် ရှိသော ကျင်ငယ်နှင့် ညြစ်သည် ၎င်း ခြောက်သွေ့၍ သွားမည် အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ သွေး, သည်းခြေ, သလိပ်, ကျင်ငယ်, ညြစ်တို့ အစဉ်သဖြင့် ခြောက်သွေ့ သွားကြလျှင် အသားများလည်း ကုန်းခန်းရှိ သွားမည်အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ သွေး, သည်းခြေ, သလိပ်

ကျင်ယေ,သြဇာနှင့် အသားများ ကုန်ခန်း၍ သွားကြလျှင် ငါ၏ စိတ်သည် တိုး၍ပင် ကြည်လင်၏၊ (ထိုကုန်ခန်း မှကြောင့် ဘယ်နည်းဖြင့်မျှ ဆုတ်နစ်၍ သွားမည် မဟုတ်၊ သင်ကား ဤမျှလောက် ထက်သန်သည့် ငါ၏ စိတ်ကို မသိ၍သာ "အိုသိဒ္ဓတ်မင်းသား....သင်ကား အသွေးအသား ခေါင်းပါးလျှံတုံ တကိုယ်လုံး ဝိန်ကြီ၍နေချေပြီ" အစ ရှိသော ဗီဝိတနိုကန္တိစကားကို ပြောကြားလာတိသည်။) စိတ်သာလျှင် ကြည်လင်သည်မဟုတ်သေး၊ ထိုသို့ဖြစ်သည် ရှိသော် စကြာမင်းတို့၏ ဘဏ္ဍာဘိုးနှင့် တူသော သတိ တရား, ဝဇိရစိန်လက်နက် မိုးကြိုးစက်နှင့် တူသော ပညာ တရား,မြင်းမိုရ်တောင်နှင့်တူသောသမာဓိတရား ၅၂တရား စုသည်လည်း မတုန်လှုပ်ပဲ တိုးတက်ကဲ၍ အမြဲပင် တည် လေသည်။

ကိုယ်သွေး ကိုယ်သား ကုန်ခန်းပြားလည်း စိတ်ထား မွန်ရည် တိုး၍ကြည်ကာ နေလင့်ပါသော မဟာပုရိသ ယောက်ျားတံခွန် အလောင်းမွန်တို့ အဂ္ဂန်သည်းစွာ ခံကြ ရာသား ဝေဒနာမြတ် အတုလွတ်သို့ ဆိုက်ကပ်ရောက်ကာ နေလင့်ပါသော ငါ၏ စိတ်သည်ဟား သို့စဉ်ကလောက် ကိုယ်လုံးခြောက်၍ မီးတောက်ကမန်း အလွန်ပန်းသော် လည်း ကြင့်နန်းဝေရော် တိုင်းပြည်တော်နှင့် ယသော်ရာဟု နန်းသူ့အပေါင်း ရံရွှေတော် လေးသောင်း အစရှိသော ဝတ္ထုကာမတို့ဌ် တချက်မျှပင် မငဲ့ကွက်မိချေ။ ဟရေမာရ် နတ်....ပါရမီထူးဖြည့်ခဲ့ဘူးသား တဦးသတ္တဝါယောက်ျား ငါ၏ ပမာဏက်ရှုံး နှလုံးအမှု ဖြူစင်ဖြောင့်မတ်ပုံကို အာရုံ ခဲခြမ်း သင်ရှုစမ်းလော့။ (ဤစကားရပ်တို့ဖြင့် အလောင်း တော်သည် ကိုယ်တော်၏ စိတ်ဓာတ် ခိုင်ခံ့လှသည်ကို ပြဆိုတော်မူလေသည်။)

မာရ်စစ်သည် ၁၀-ပါး

(၁) ဟယ် မာရ်နတ်…အိမ်ရာ တည်ထောင် လူ့ဘောင်နေသူ ထိုထိုလူတို့ကို သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ဟူသော = ဝတ္ထုကာမ, ထိုဝတ္ထုကာမ၌ တွယ်တာတပ်မက်သော ဘဏ္ဍာလောဘတည်းဟူသော = ကိလေသကာမ—ဤကာမတရား နှစ်ပါးတို့က တရားစစ် တရားမှန်ကို မသိနိုင်အောင် တွေဝေ မိန်းမောစေ၍ သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုဝတ္ထုကာမ, ကိလေသကာမ တရား နှစ်ပါးတို့သည် သင်မာရ်နတ်၏ ပဌမတပ်မတော်ကြီး များဖြစ်ကြပေ၏။ (ရဟန်းတို့၌ တဏှာဖြင့် သာယာလောက်သော သက်နှံး သပိတ် ပရိက္ခရာ တိုက်တာ ကျောင်းကန် အရာမ်ဥယျာဉ် ခင္ဇင်ညောင်စောင်း အခင်း အရံ အလုံးစုံသည်လည်း ရဟန်းတို့၏ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုစု ပင်တည်း။ ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိဒုလ္လဘ, ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘကို သိကြလျက် ဂိဟိဘောဂ(= လူတို့၏ အသုံးအဆောင်)တွေကို မစွန့်နိုင်ကြ၍ ထိုဂိဟိဘောဂအလိုယ်၌ ပုထုဇဉ် အနေနှင့် သေဆုံးကြသောလူစု,ရုက္ခမူလကျောင်း, ပံသုကူလသက်နှံး, ပိဏ္ဍိယာလောပဆွမ်း, ပုတိမုတ္တဆေးတို့ကို ရဟန်းခံစဉ် အခါ ကြားဘူးကြပါလျက် ဂဟပတိတို့ လှူဒါန်းသော ကျောင်းသက်နှံးဆွမ်း ဆေးတို့ကို မစွန့်နိုင်ကြ၍ ထိုပစ္စည်း လေးပါးတည်းဟူသော ရဟန်းတို့၏ ကာမဂုဏ်အလယ်၌ ပုထုဇဉ်အနေနှင့် သေဆုံးကြသောရဟန်းစု—ဤလူရှင် ရဟန်းတို့သည် မာရ်မင်း၏ ကာမဟူသော ပဌမ တပ်မတော်ကြီးနှင့် ဆိုင်မိ၍ မလွတမ သေဆုံးကြသော သူတို့ ပေတည်း။ ။လယ်တီဆရာတော်၏ ပဓာနသုတ်နိဿယမှ။)

(၂) ဂိဟိဘောဂ အဝဝကို လွလွကြီးစွန့်ခွါ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြန်ပါသော်လည်း အချို့သောရဟန်းတို့မှာ ရဟန်းအဖြစ်၌ မမွေ့လျော်ခြင်း ပရိယတ်မှု ပဋိပတ်မှုတို့၌ မမွေ့လျော်ခြင်း ဆိတ်ငြိမ်ရာ တောကျောင်း တောင်

ကျောင်းတို့၌ မမ္ဗေလျော်ခြင်း သမထဝိပဿနာ ဘာ-ဝနာမှတို့၌ မမ္ဗေလျော်ခြင်းဟူသော = အရတိတရား ဥက္ကဋ္ဌိတတရားတို့ ဝင်ရောက်နှောက်ယှက် ဖျက်ဆီးသည်ကို ခံရတတ်၏၊ သို့ရကား ထိုဆိုအပ်ပြီးသည့် အရတိတရား ဥက္ကဋ္ဌိတတရားများသည် သင်မာရ်နတ်၏ ဒုတိယ တပ်မတော်ကြီးများ ဖြစ်ကြပေ၏။ (အချို့သောရဟန်းတို့မှာ ဤဒုတိယတပ်မတော်ကြီး အတွင်းမှာပင် စင်းစင်းနစ်မြုပ်သေဆုံးကြလေသည်။)

(၃) ထိုဒုတိယတပ်မတော်ကြီးကို ကျော်နင်းနိုင်ပြန်ပါသော်လည်း အချို့သောရဟန်းတို့မှာ ဓုတင်ပဋိပတ်လွန်ကျူးကြပ်၍ နွားတက်ရေချ မစားရပဲ မိသားဘတ်ရတတ်ရာရာ မျှတသောအခါ၌ ဆာလောင်နွမ်းချိ ဖြစ်တုံဘိသော် ဆားထိသောတိရိစ္ဆာ တွန့်တွန့်လူးသကဲ့သို့ အထူးစိတ်စက် အကုန်ပျက်၍ ဝိတက်ဗလပူ ရမ္မက်ထူခြင်းတည်းဟူသော = ခုပ္ပါဝါသတရား ဖြစ်ပွါးတတ်ပြန်၏၊ ထိုခုပ္ပ-ပါသ တရားသည် သင်မာရ်နတ်၏ တတိယတပ်မတော်ကြီးဖြစ်ပေ၏။ (အချို့သောရဟန်းတို့ ဤတတိယတပ်အတွင်း၌ စင်းစင်းနစ်မြုပ် သေဆုံးကြလေသည်။)

(၄) ထိုသို့ ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း အပြင်းနှိပ်စက်လာသောအခါ အချို့သောရဟန်းတို့မှာ စိတ်အား ကိုယ်အား နှစ်ပါးအင်ယုတ် အကြီးဆုတ်လျက် အားထုတ်လက်ရင်း ရဟန်းတရားတည်းဟူသော အမှုခင်းတို့၌ မချဉ်းလိုချင် ပျင်းစိတ်ဝင်၍ မရှင်မလန်း စိတ်ကုန်ခန်းခြင်းတည်းဟူသော = တန္ဒီ တရား ဖြစ်ပွါး လာတတ်၏၊ ထိုတန္ဒီတရားသည် သင်မာရ်နတ်၏ စတုတ္ထတပ်မတော်ကြီးဖြစ်ပေ၏။(အချို့သောရဟန်းတို့ ဤစတုတ္ထတပ်အတွင်း၌ စင်းစင်းနစ်မြုပ် သေဆုံးကြလေသည်။)

(၅) အလုပ်မတွင် အပျင်းဝင်၍ မရှင်ညှိုးနွမ်း စိတ်ကုန်ခန်းသော် တသမ်းသမ်းတဝေဝေ မှိုင်တွေးမေ

ဖြစ်သည့်နေ့မှ စ၍ လည်းကောင်း သခ်ိမ်းကျောင်း၀ယ် ဘယ်ပြောင်းညာပြန် မှောက်လှန်လူးလဲ တန့်နဲ့အိပ်၍ နေခြင်း တည်းဟူသော = ထိနမိဒ္ဓတရား ဖြစ်ပွါးလာ တတ်၏။ ထိုထိနမိဒ္ဓတရားသည် သင်မာရ်နတ်၏ ပဉ္စမ တပ်မတော်ကြီးဖြစ်ပေ၏။ (အချို့သောရဟန်းတို့ ထိုပဉ္စမ တပ်အတွင်း စင်းစင်းနစ်မြှုပ် သေဆုံးကြလေသည်။)

(၆) အပျင်းစိတ်ဖြင့် အအိပ်များသော် တရားမတက် စိတ်မထက်ပဲ ရမ္မက်နွယ်နွယ် အားအင်ငယ်၍ ဘယ်ဘယ် ညာညာ ထွေလာစုတ်နုပ် အကြိုရှုပ်လျက် သစ်ငုတ်ကိုပင် ဆင်ပဲကျားပဲ ဘီလူးပဲဟု အသည်းတုန်ဆတ် တဖျပ်ဖျပ် လန့်ခြင်းတည်းဟူသော = ဘီရုတရား ဖြစ်ပွါးလာတတ် ၏၊ ထိုဘီရုတရားသည် သင်မာရ်နတ်၏ ဆဋ္ဌမြောက် တပ်မတော်ကြီး ဖြစ်ပေ၏။ (အချို့သော ရဟန်းတို့သည် ထိုဆဋ္ဌတပ်အတွင်း စင်းစင်းနစ်မြှုပ် သေဆုံးကြလေ သည်။)

(၇) အလေ့အကျင့်ပြု၍ ကြောက်လန့်မှုကင်းကွာ ရဲရင့်စိတ်ဝင်လာပြီး ဘာ၀နာအလုပ် ဆက်လက်၍ အား ထုတ်ပြန်လျှင်လည်း ချာန်လမ်းမဂ်လမ်း စခန်းတိမ်မြှုပ် ၎ပ်ကြီးဝှပ်၍ အလုပ်အကြို အမှန်မှုချ လမ်းရိုးကျမှ ကျပါ မည်လား, မကျပဲများ ရှိမည်လားဟု စိတ်ထားဒွိဟ နှစ်ခွ ဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော = ဝိစိကိစ္ဆာတရား ဖြစ်ပွါးလာ တတ်ပြန်၏၊ ထိုဝိစိကိစ္ဆာတရားသည် သင်မာရ်နတ်၏ သတ္တမတပ်မတော်ကြီး ဖြစ်ပေ၏။ (အချို့သောရဟန်း တို့သည် ထိုသတ္တမတပ်အတွင်း စင်းစင်းနစ်မြှုပ် သေဆုံး ကြလေသည်။)

(၈) ထိုဝိစိကိစ္ဆာတရား ယုံမှားဒွိဟကို ကင်းစင်ပစေ လျက် နေ့ညမယုတ် တွင်တွင်ကြီး ဆက်လက်အားထုတ်ရာ ဘာ၀နာနိမိတ် အရိပ်အဆင် အထူးမြင်၍ အထင်ကိုပွါး ဖြစ်လတ်ငြားသော် တပါးသူကို လူရာမသွင်း ဂုဏ်သတင်း

ကို နင်းနယ်ခြေဖျက် အသက်သိက္ခာ ထေရ်ဝါကြီးမား သူတို့အားလည်း ညွှတ်တွားမပြု မောက်မာမှုတည်း ဟူသော = မက္ခ ထမ္ဘ တရားများ ဖြစ်ပွါးလာတတ်ပြန်၏၊ ထိုမက္ခ ထမ္ဘတရားများသည် သင်မာရ်နတ်၏ အဌမ ဘဝ်မတော်ကြီး ဖြစ်ပေ၏။ (အချို့သော ရဟန်းတို့သည် ထိုအဌမတပ်တွင်း၌ စင်းစင်းနစ်မြှုပ် သေဆုံးကြလေသည်။)

(၉) ထိုမက္ခ ထမ္ဘတရားတို့ကို ပယ်ရှားခြင်း တရား အလုပ် ဆက်လက်အားထုတ်ပြန်သောအခါ ထိုထက်လွန်ကြွား နိမိတ်ထူးများ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ မော်လောက် မောက်လောက် ခရီးရောက်လာသောအခါ လာဘ်သပ်ပကာများသည်၌ သာယာတက်ကြွခြင်း = တဏှာမာန၊ အရပ်လေးမျက်နှာ ကြော်ငြာနှံပြားသည်၌ သာယာ တက်ကြွခြင်း = တဏှာမာန၊ သူတပါးတို့ မရစဘူး ထူးမြတ်သော လာဘ်ကိုရရာ၌ သာယာတက်ကြွခြင်း = တဏှာမာန၊ လာဘ်များသည်ထက်များအောင် တရားတူတရားယောင်တို့ကိုပြု၍ ပါဝိုဿတဏှာနှင့်ယှဉ်လျက် စင်စစ် မှောက်မှောက်မှားမှား ဝါကြွားပလွှားမှုကိုပြုလျက် မတရားသဖြင့် ရအပ်သော အခြေအရံ အကျော်အစော ဂုဏ်သတင်း၌ သာယာတက်ကြွသော တဏှာမာန—ဤ တရားများ ဖြစ်ပွါးလာတတ်ပြန်၏၊ ထိုတရားစုသည် သင်မာရ်နတ်၏ နဝမ တပ်မတော်ကြီး ဖြစ်ပေ၏။ (ထို နဝမ တပ်တွင်း၌ အချို့သော ရဟန်းတို့သည် နစ်မြှုပ်ကြလေသည်။)

(၁၀) ထိုနဝမအစုပါ တရားတို့၌ တည်ရှိသော အချို့သော ရဟန်းများသည် မိမိကိုယ်ကို ချီးပင့်မြှောက်စားခြင်း = အတ္တုက္ကံသနမှ,သူတပါးတို့ကို အထင်သေး အမြင်သေး နှိပ်ချခြင်း = ပရဝမ္ဘနမှတို့ကို ပြုကြကုန်၏၊ ထို အတ္တုက္ကံသန, ပရဝမ္ဘနတရားနှစ်ပါးသည် သင်မာရ်နတ်၏ ဒသမတပ်မတော်ကြီး ဖြစ်ပေ၏။

လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါကို သံသရာဝဋ် ဒုက္ခညွှတ်မှ မလွတ်စေမှု အတင်းပြုသည် ဗိုလ်ထုကြီးလတ် ဟယ်မာရ်နတ်....ဤကာမ, အရတိ အစရှိသော တရားဆယ်စုသည် သင်မာရ်နတ်၏ စစ်သည်ဗိုလ်ထု ရဲမက်စုများ ဖြစ်ကြပေ၏၊ နှလုံးအမှု အဖြူမဖက် ထည့်လုံးနက်သော ရမ္မက်ကြီးလတ် သင်မာရ်နတ်၏ ရဟန်းရသေ့ ဟူသမျှကို တွေ့တိုင်းပစ်ခတ် အသေသတ်သော သေနတ်မီးပေါက် အမြောက်စိန်ပုံးတွေလည်း ဖြစ်ပေ၏။ သဒ္ဓါဆန္ဒ ဝီရိယဉာဏ် မထက်သန်သည့် ပုထုဇဉ်မဲ့ သူမရဲများသည် ထိုတပ်ကြီးဆယ်တန် သင်၏ရန်ကို တွန်းလှန်တိုက်ဖျက် အလွတ်ထွက်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကြလေ။ သဒ္ဓါဆန္ဒ ဝီရိယဉာဏ် ထက်သန်ကြီးမား အလွန်တရာ စွန့်စားကြသည့် ယောဂျား အာဇာနည် များသာ လျှင် မြက်နွယ်တပင် ထိမထင်ပဲ အလျင်အမြန် တွန်းလှန်တိုက်ဖျက် လွတ်ထွက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကြပေ၏၊ ယင်းသို့ တွန်းလှန်တိုက်ဖျက် အလွတ်ထွက်နိုင်မှသာ ယုတ်မာသော အသင်မာရ်နတ်၏ လူစု ဗိုလ်ထုများပြား ဆယ်တပ်သားတို့၏ ထား (ခား) ဘေး လုံဘေး လက်နက်ဘေးမှ ကင်းဝေးလွတ်မြောက်ရာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ကောင်းစွာပိုင်ပိုင် ရယူနိုင်၏။

ဟယ်မာရ်နက် .... "သူမြတ်ပြုပြု အာဇာနည်မှန်လျှင်း ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသည်ကား စစ်တလင်းသို့ရောက်က နောက်သို့တလှမ်း မဆုတ်တမ်းဟု ရဲစွမ်းအောင်လံ တံခွန်မှန်သည့် ဖြူဆံမြက်တိတ် ပန်းနီမိတ်ကို ဦးထိပ်ဝယ်စိုက်ထောင် ရဲပန်းကိုဆောင်ခဲ့သည့် ကြက်တောင်ဗိုလ်ကြီးပါတကား" ဟု ငါ့ကိုအသင် မှတ်စေချင်၏။ (စစ်ပွဲဝယ် နောက်မဆုတ်သော စစ်သူရဲတို့သည် မိမိသည် နောက်သို့မဆုတ်နစ်မည့် သူရဲကောင်းဖြစ်ကြောင်းကို သိစေရန် ဦးခေါင်းခွံဖြစ်စေ, တံခွန်(အလံ)ခွံဖြစ်စေ, မိမိစွဲကိုင်သော လက်နက်ခွံဖြစ်စေ ဖြူဆံမြက်ကို ဖွဲ့ချည်ရှိထားမြဲဖြစ်သည်၊ ထိုသို့သော သူရဲ

ကောင်းစစ်ဗိုလ်မျိုးကို ရှေးခေတ်က "ကြက်တောင်ဗိုလ်ကြီး"ဟူ၍ခေါ်ဆိုလေသည်။) စစ်မြေပွဲဝယ် အကဲမလှ ဆုတ်ပြီးမှလျှင် သင်၏လက်အောက် ငါတဖန်ကျရောက်ပြီး ဤလောကဌ အသက်ရှင်ကာ ငါနေရပါမူ အရှက်ကွဲ အကျိုးနဲ့ အကဲစုတ်နုပ် သတင်းပုပ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်သာဖြစ်ချေ၏။ သို့ရကား— "သင်၏တပ်ကို အရှုံးခံမည့်အစား စစ်မြေပြင်မှာပင် ငါသေရခြင်းက မြတ်လှသေး၏၊ အရှုံးပေး အရေးမလုပဲ အသက်ရှင်နေရခြင်းကား အလျှင်းပင်မမြတ်ချေ"ဟု စိတ်နေစွဲယူ မြဲခိုင်သူဟူ၍ ငါ့ကိုအသင် မှတ်စေချင်၏။

အကြောင်းသော်ကား— ဤလောကဝယ် ဗလစွမ်းရေ မရှိချေပဲ ကိုလေရန်ဆူး စစ်မြေဦးဌ စစ်မှူးကြီးယာသက်နန်းဝါနှင့် ပရိကွေရာအစုံ ဝတ်ရုံမဲ့ယှက် ယောင်ထွက်ထွက်ခဲ့ကြသည့် အချိုအချိုသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ဆယ်ပါးတပ်စု ဗိုလ်ထုများဖြင့် အသင်၏တပ်ကြီးအတွင်း စင်းစင်းနစ်မြုပ်ကြရကား သီလစသော ဂုဏ်ကျေးဇူးရောင် မလင်းမပြောင်ပဲ အမှောင်အတွင်း ချဉ်းနင်း သက်ဝင်မိသောသူတို့ကဲ့သို့သာ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ထိုသူများသည် သင်မာရ်နတ်၏ တပ်ကြီးဆယ်တန် အဖိအနှိပ်ခံနေကြရသောကြောင့် ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာသူတော်ကောင်းတို့၏ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရောက်ကြောင်းကောင်းမြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်ခုနစ်ပါး တရားစကြာရတနာလမ်းမကြီးကို ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မသိနိုင်ကြပဲ ရှိရကုန်၏။ (ထို့ကြောင့် ငါကား အသင်၏ဆယ်တပ်ကို ရှုတ်ရှုတ်ချွန်ချွန် အောင်တံခွန်ထူစိုက် အနိုင်တိုက်မည့်သူဟူ၍ မှတ်ယူပေချင်၏။)

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် မြွက်ကြားသည့် ရဲရဲတောက်စကားတို့ကို ကြားရသောအခါ မာရ်နတ်သားသည်

စကားတစုံတရာ ပြန်ဆိုခြင်းငှါ မတတ်သာပဲ ထိုအရပ်မှရှောင်လွှဲ ဖဲခွါခဲ့လေသတည်း။

မေးမြန်းဖွယ်

ဤဒုက္ခရစရိယာအခက်ားခ္ဍ မေးမြန်းဖွယ်ရှိသည်ကား– ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဒုက္ခရစရိယာကို မ‌ကျင့်လျှင် ဘုရားဖြစ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သလော။ (ဒုက္ခရစရိယာ ကျင့်မှသာ ဘုရားဖြစ်နိုင်သလော၊ ဒုက္ခရစရိယာ မကျင့်လျှင် ဘုရားမဖြစ်နိုင်ဘူးလော-ဟု မေးလိုရင်း ဖြစ်သည်။)

ဒုက္ခရစရိယာကို ကျင့်သည်ဖြစ်စေ, မကျင့်သည်ဖြစ်စေ အကြောင်းဖြစ်သော ပါရမီ စာဂ စရိယတရားတို့ကို အပြည့်အဝ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဘုရားဖြစ်နိုင်ပါ၏ဟု....ဖြေ။

ဒုက္ခရစရိယာကို မကျင့်ပဲလည်း ဘုရားဖြစ်နိုင်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် အပင်ပန်းခံကာ ကျင့်တော်မူပါသနည်း-ဟူမူ—

နတ်ပြဟ္မာနှင့် တကွသော သတ္တဝါ အပေါင်းအား မိမိ၏ သူမတူတန် ထက်သန်သောလုံ့လ ဝိရိယကို အထင်အရှား ပြတော်မူလိုသောကြောင့်ရင်း, ယင်းဝိရိယ ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် နောက်တချိန် ဘုရားဖြစ်ပြီးသောအခါ ပြန်လည်စဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူလတ်လျှင် ကိုယ်တော်မြတ်၏ စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးဝမ်းမြောက်စေလိမ့်မည်-ဟု ဆင်ခြင်တော်မူမိသောကြောင့်ရင်း ဒုက္ခရစရိယာကို အပင်ပန်းခံကာ ကျင့်တော်မူလေသည်။ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအုံ....ပြာသာဒ်မဝယ် ထိုင်နေရင်း မည်သူနှင့်မှ စစ်မှခင်း စစ်မတိုက်ရပဲ ပဝေဏီထုံးတမ်းစဉ်လာအရ မင်းအဖြစ်ကိုရရှိသောမင်းသည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါရုံးစုခ္ဍ စစ်ပွဲခ္ဍ

နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်လောက် တိုက်ပွဲဆင်နွှဲကာ ရန်သူကိုနှိပ်နင်းရှိ မင်းအဖြစ်ရောက်သော မင်းကဲ့သို့ ဝမ်းအမြောက်ကြီး မမြောက်နိုင်ချေ၊ မှန်၏····စစ်ပွဲ၌ နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်လောက် တိုက်ပွဲဆင်နွှဲပြီး အောင်ပွဲခံယူကာ မင်းအဖြစ်သို့ရောက်သောမင်းအား မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားရင်းပရိသတ်ကိုကြည့်ရှု၍ မိမိ၏လုံ့လဝီရိယကို တဖန်ပြန်၍ အောက်မေ့သည် ရှိသော် "ငါသည် ဤမည်သောဌာနခွဲ ဤမည်သော အမှုကိုပြု၍ ဤမည် ဤမည်သောရန်သူကို ဤသို့ထိုးခုတ် ဤသို့သတ်ပုတ်ပြီးလျှင် ဤယခုမင်းစည်းစိမ်ကို ရအောင်ပေစွာ တကား····"ဟု စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း အားကြီးသော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း နတ်ဗြဟ္မာနှင့် တက္ကသော သတ္တဝါအပေါင်းအား မိမိ၏ သူမတူတန် ထက်သန်သော လုံ့လဝီရိယကို အထင်အရှား ပြတော်မူလိုသောကြောင့်ဌင်း, ယင်းဝိရိယဂုဏ်ကျေးဇူးသည် နောက်တချိန် ဘုရားဖြစ်ပြီးသောအခါ ပြန်လည် စဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူလတ်လျှင် ကိုယ်တော်မြတ်၏ စိတ်နှလုံးကို ရှင်ပြုံးဝမ်းမြောက်စေလိမ့်မည်ဟု ဆင်ခြင်တော်မူမိသောကြောင့်ဌင်း ဒုက္ခရစရိယာကို အပင်ပန်းခံကာ ကျင့်တော်မူလေသည်။

တနည်းကား····နောက်လာမည့် သာဝကအပေါင်းကို နည်းပေးသောအား သနားစောင့်ရှောက်တော်မူလိုသောကြောင့်လည်း ဒုက္ခရစရိယာကို ကျင့်တော်မူသည်။ ထင်ရှားစေဦးအံ့····မြတ်စွာဘုရား၏ ဒုက္ခရစရိယာ ကျင့်တော်မူပုံကို ကြားသိကြရသော နောက်လာမည့် သာဝကအပေါင်းသည် "မြတ်စွာဘုရားပင်သော်မှ လေးအသင်္ချေကမ္ဘာတသိန်းကြာ ပါရမီတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ပြီး၍လည်း၊ ဝမ်းနည်းအလုပ် ဒုက္ခရစရိယာကို အားထုတ်တော်မူမှ သမ္ဗောဓိ ရှေဘုရားတော်ကို ရတော်မူလေသည်။ ငါတို့မှာကား အဘယ်ဆိုဘွယ်ရှိအံ့နည်း၊ ကမ္ဘာ့ဌာန်းအလုပ်ကို အားထုတ်

နိုင်မှသာ မဂ်ဉာဏ်ကို ရချိမ့်မည်"ဟု ဆင်ခြင်ဝေဘန်အမြင်မှန်ကို ရရှိကာ ပဓာနဝိရိယ (= ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်အားထုတ်ခြင်းဝိရိယ)ကို ပြုလုပ်ကောင်းသည်ဟု အောက်မေ့ပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့အောက်မေ့၍ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ပဋ္ဌိသန္ဓေနေခြင်း, အိုခြင်း, သေခြင်း၏အဆုံး (နိဗ္ဗာန်) ရောက်အောင် ပြုနိုင်ကြပေလိမ့်မည်ဟု နောက်လာမည့်သာဝကတို့ကို နည်းပေးသောအား သနားစောင့်ရှောက်တော်မူလိုသောကြောင့်လည်း ဒုက္ခရစရိယာကို ကျင့်တော်မူသည်။ (မ-ဋ ၂၊ စာမျက်နှာ ၁၈၉-မှ။)

ဘုရားအလောင်းတော်တိုင်း ဘုရားအလောင်းတော်တိုင်းပင် နောက်ဆုံးပစ္ဆိမဘဝ၌ အနည်းဆုံး ခုနစ်ရက်မျှသော်လည်း ဒုက္ခရစရိယာကို ကျင့်တော်မူကြမြဲ မမေ့တာဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဒုက္ခရစရိယာကို ကျင့်စွမ်းနိုင်သူလည်း ဖြစ်ပေ၏၊ကျင့်စွမ်းနိုင်သူဖြစ်သည့်အတိုင်း ဤကဲ့သို့ ခြောက်နှစ်ကြာအောင်လည်း ကျင့်တော်မူပေ၏။ ထိုသို့ကျင့်သော်လည်း ထိုဒုက္ခရစရိယာကြောင့် ဘုရားဖြစ်သည်မဟုတ်၊ စင်စစ်ကား မဇ္ဈိမပဋိပတ်ကြောင့်သာ ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်၊ ဤကဲ့သို့ ဗျတိရေကကို အဦးမူသဖြင့် နတ်နှင့်တကွသော လောကအား ထိုဒုက္ခရစရိယာအကျင့်၏ မဂ်ဉာဏ်ကိုရဘို့ရန် လမ်းမဟုတ်သည်ကို ပြလိုသောကြောင့် ဒုက္ခရစရိယာကို ကျင့်တော်မူ၏။

တပါးသော ဘုရားအလောင်းတို့မှာ အနည်းဆုံး ခုနစ်ရက်၊ အများဆုံး တလ စသည်ဖြင့် ဒုက္ခရစရိယာကို ရက်လတိုကောင်းစွာ ကျင့်ကြရပါသော်လည်း ငါတို့ဘုရားအလောင်းမှာမူ ကဿပမြတ်စွာ လက်ထက်တော်အခါ ဇာတိမာန်ခက်ထန်သော ဇောတိပါလ ပုဏ္ဏားဖြစ်စဉ်"ဤဦးပြည်း(= ကတုံး)အား အဘယ်မှာ မဂ်ဉာဏ်သမ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရနိုင်အုံနည်း၊ ဗောဓိဉာဏ်ဟူသည်

အလွန်ရခဲသောအရာဖြစ်သည်”ဟု ကြမ်းတမ်းစွာနှုတ်မြွက်ခဲ့သည့် ဝစီကံဝိပါက်ကြောင့် ဒုက္ခရစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာ ကျင့်ရသည်။ (မ-ဋီ ၂၊ ၂၁၃-မှ။)

အခန်း—၇

ဘုရားဖြစ်တော်မူခန်း

အကျင့်ပြောင်း၍ ကျင့်တော်မူခြင်း

ရှေးဦး ဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း ဘုရားအလောင်းတော် ဒုက္ခရစရိယာအကျင့်ကို ခြောက်နှစ်ကြာ ကျင့်သုံးပြီးသောအခါ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-၃ နှစ်ဦး တန်းခူးလလွန်မြောက် ကဆုန်လဆန်း ၁-ရက်နေ့အချိန်လောက် ရောက်ရှိခဲ့လေပြီ။ ထိုအချိန်၌ အလောင်းတော်၏ စိတ်သန္တာန်ဝယ် အကြံဖြစ်လတ်သည်ကား—

“ရှေးအတိတ်ကာလက ဖြစ်ခဲ့ကြသော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် အဆင်းရဲ အပင်ပန်းခံ၍ ကျင့်ကြံခဲ့ကြရာဝယ် ဤမျှလောက်သာ အလွန်ဆုံး အဆင်းရဲခံ ကျင့်ကြံနိုင်ခဲ့ကြပေမည်၊ ယခု ငါခံစားရသော ဆင်းရဲဒုက္ခထက် ပို၍ကား အဆင်းရဲခံ ကျင့်ကြံနိုင်ကြမည် မဟုတ်ချေ။ နောက်အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်ပေါ်ကြမည့် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့လည်း အဆင်းရဲအပင်ပန်းခံ၍ ကျင့်ကြံကြမည့်အရာဝယ် ဤမျှလောက်သာ အလွန်ဆုံး အဆင်းရဲခံ ကျင့်ကြံနိုင်ကြပေလိမ့်မည်၊ ယခု ငါခံစားရသော ဆင်းရဲဒုက္ခထက် ပို၍ကား အဆင်းရဲခံ ကျင့်ကြံနိုင်ကြလိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့လည်း အဆင်းရဲအပင်ပန်းခံ၍ ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြရာဝယ် ဤမျှလောက်သာ အလွန်ဆုံး အဆင်းရဲခံ ကျင့်ကြံကြပေမည်၊ ယခု ငါခံစားရသော ဆင်းရဲဒုက္ခထက် ပို၍ကား အဆင်းရဲခံ ကျင့်ကြံကြမည်မဟုတ်ချေ။ (ငါသည် ကာလသုံးပါး၌ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ အဆင်းရဲခံ၍ ကျင့်ကြံကြသလောက် အောက်သို့ကားမယို ဝိုလျှင်သာဝိုမည်၊ အဆင်းရဲ

အပင်ပန်းခံကာ ခြောက်နှစ်ကြာမျှ ဒုက္ခရစရိယာအကျင့်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ခဲ့လေပြီ၊) ထိုသို့ကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါသော်လည်း ငါသည် ဤဒုက္ခရစရိယာအကျင့်ဖြင့် သဗ္ဗညုတရှေဉာဏ်တော်ကို မရနိုင်ခဲ့ချေ၊ ဘုရားမဖြစ်နိုင်ခဲ့ချေ။ သဗ္ဗညုတရှေဉာဏ်တော်ကိုရဖို့ရန် ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် အကျင့်လမ်းကြောင်းကား တမျိုးတမည် ဖြစ်စရာရှိပေ၏"ဟု ကြီစည် ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် ဆက်၍တဖန် စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူပြန်သော် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ပြုစဉ်အခါ ဇမ္ဗူသပြေပင်ရိပ်၌ ထိုင်နေတော်မူကာ အာနာပါန ပဌမဈာန်ကို ငါဝင်စားခံစံခဲ့ဘူးလေပြီ၊ ထိုအာနာပါန ပဌမဈာန် လမ်းကြောင်းအကျင့်သည်ပင် သဗ္ဗညုတ ရှေဉာဏ်တော်ကို ရဖို့ရန် ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် လမ်းကြောင်းမှန် အကျင့်မှန် ဧကန်ဖြစ်ပေမည်ဟု သိမြင်တော်မူလတ်ပြီးကာ "ငါသည် ဝတ္ထုကာမ, ကိလေသကာမတို့မဖက် သက်သက်နေကွမ္မဖြင့် ရရှိမည့် ထိုအာနာပါန သမာဓိဈာန်ချမ်းသာကို အာသယ့်ကြောင့် ကြောက်ရွံ့အံ့နည်း၊ ငါသည် ထိုအာနာပါန သမာဓိဈာန်ချမ်းသာကို မကြောက်ဧကန် စင်စစ်မှန်၏"ဟု ကြီစည်ဆင်ခြင်တော်မူပြန်လေသည်။

ထိုနောက်တဖန် ဆက်၍ စဉ်းစားဆင်ခြင်မိပြန်သည်မှာ.... "ငါသည် ဤမျှလောက် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ခြင်းသို့ရောက် ညှိုးခြောက်နေသော ဤကိုယ်ဖြင့် ထိုအာနာပါန သမာဓိဈာန်ကို ရအောင်ကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ၊ ထမင်းမုံ့ကြမ်း အစာရေစာကိုလှမ်း၍ ဤညှိုးနွမ်းသည့် ခန္ဓာကိုယ်ကို တဖန် စိုပျိုလန်းဆန်းစေပြီးမှ ထိုအာနာပါန သမာဓိဈာန်ကို ရအောင်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမှ ကောင်းလေစွ"ဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူမိလေသည်။ ထိုသို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူပြီးသောအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် မိမိထားရာအရပ်မှ သပိတ်ကို ယူဆောင်တော်မူကာ သေနာနိဂုံး၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ထမင်းမုံ့ကြမ်း ရသမျှသော အစာအာဟာရဆွမ်းတို့ကို ဘဉ်းပေး သုံးဆောင်ကာ ညှိုးနွမ်းနေသော ခန္ဓာကို မျှတစေတော်မူလေသည်။

နှစ်ရက် သုံးရက် အတွင်းမှာပင် အားအင်မလပြည့်ဖြိုးမြဲ လာပြီးလျှင် ဒုက္ခရစရိယာ ဆင်းရဲစွာ ကျင့်စဉ်က ပျောက်ကွယ်နေခဲ့သော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကြီးများလည်း နဂိုရုပကတိ အတိုင်း ထင်ရှားပေါ်လွင်၍ လာလေကုန်သည်။ အလောင်းတော်၏ ရူပကာယကိုယ်တော်သည် ထိုအချိန်၌ ရွှေရောင်အဆင်း ဝါဝင်းစိုပြေ၍ နေလေသည်။

ဤ၌။ ။ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဒုက္ခရစရိယာအကျင့်ကို စွန့်လွှတ်၍ သမ္မာသမ्बောဓိဉာဏ်ကိုရဖို့ရန် ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် အကျင့်လမ်းကြောင်းမှန်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ အာဠာရဂုဏ်းဆရာကြီး, ဥဒကဂုဏ်းဆရာကြီးတို့နှင့် တွေ့ဆုံစဉ်က ရရှိတော်မူခဲ့သော လောကီသမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်တို့မှာ ဝဋ္ဋပါဒက(=ဝဋ်ဆင်းရဲ၏အခြေခံ)တို့သာဖြစ်ကုန်၏၊ ဒုက္ခသည်းတော်သုဒ္ဓေါဒနမင်းတရားကြီး လယ်ထွန်မင်္ဂလာပြုစဉ်အခါ ဇမ္ဗူသပြေပင်ရိပ်၌ ရရှိတော်မူခဲ့သော အာနာပါန သမာဓိကား ကာယ-ဂတာသတိ၌ အတွင်းဝင်သောကြောင့်ရင်း, ခပ်သိမ်းသော ဘုရားအလောင်းတို့အတွက်တာ ဝိပဿနာ၏ အခြေပါဒဖြစ်သောကြောင့်ရင်း ထိုအာနာပါန သမာဓိကိုသာ သမ္မာသမ्बောဓိဉာဏ်တော်ကို ရဖို့ရန် ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန်လမ်းကြောင်းအကျင့်မှန် ဖြစ်၏ဟူ၍ အမှန်အတိုင်း ဆင်ခြင်စဉ်းစားတော်မူသည်ကို အထူးမှတ်သားထုတ်။ ။မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌိကာ ပဌမအုပ် စာမျက်နှာ ၂၁၅-မှ။)

အလုပ်အကျွေး ပဌမဝဏ္ဏရဟန်းငါးဦးတို့

အလောင်းတော်ကို စွန့်ခွါ၍ သွားကြကြောင်း

ဘုရားအလောင်းတော်များ ဒုက္ခရစရိယာအကျင့်ကို ကျင့်ပြီး၍ ဘုရားဖြစ်ခါနီးလတ်သော် အလုပ်အကျွေး ရဟန်းတို့ကသော်လည်း တစုံတခုသော အကြောင်းဖြင့် စွန့်ခွါ၍ သွားခြင်း, အလောင်းတော်ကသော်မူလည်း အလုပ်အကျွေး ရဟန်းတို့ကို စွန့်ခွါ၍ သွားတော်မူခြင်းသည် ဓမ္မတာကြီး တခုဖြစ်လေသည်၊ သို့ရကား ဘုရားအလောင်းတော်သုဒ္ဓိတ် ထမင်းမုံ့ကြမ်း ရသမျှသော အစာအာဟာရဆွမ်းတို့ကို ဘုဉီးပေးသုံးဆောင်ကာ ခန္ဓာကိုယ်ကို မျှတစေတော်မူသောအခါ ရှေးကပြုဆိုခဲ့ပြီးသော အလုပ်အကျွေး ပဌမဝဏ္ဏရဟန်း ငါးဦးတို့သည် "ရဟန်းကေါတမသည်

ပစ္စည်းလာဘ်လာဘများရန် ကျင့်ကြံသူ ဖြစ်လေပြီ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း လူထွက်ကြီးဖြစ်ကာ ပစ္စည်း လာဘ်လာဘ များရန် ဘက်သို့ လည် (=လယ်ဆောင့်)သွားလေပြီ"ဟု ပြောဆို ငြီးငွေ့ကြကာ အလောင်းတော်ကို စွန့်ခွါ၍ ဓမ္မတာတရား၏ နှီးဆော်ချက်အရ ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ဓမ္မစကြာတရားဦးဟောရာ ဗာရာ-ဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောသို့ ဖဿွားကြလေကုန်၏။ (ဘုရားအလောင်းတော်တိုင်းလိုပင် ဘုရားဖြစ်ခါနီးဌ အလုပ် အကျွေးရဟန်းတို့ အလောင်းတော်သူမြတ်ကို စွန့်ခွါ၍ သွားကြရာ ဝယ် ဘုရားရှင်တိုင်း မစွန့်အပ်သည့် ဓမ္မစကြာတရားဦးဟောမည့် မိဂဒါဝုန်တောအုပ်သို့ သွားကြမြဲမမှတာ ဖြစ်လေသည်။)

ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးဦးတို့သည် တန်းခွေးလက္ခယ်နေ့လောက်တွင် ဘုရားအလောင်းတော်ကို စွန့်ခွါ၍ မိဂဒါဝုန်တောသို့ ပြောင်းရွှေ့ သွားကြလေသည်။ (ထိုအချိန်ကား အလောင်းတော်အတွက်တာ ဒုက္ခရစရိယာအလုပ် အပြီးတိုင်ရောက်သောအချိန်ဖြစ်လေသည်။) ဘုရားအလောင်းတော်သည် ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့ ခွဲခွါ၍သွားကြသောအခါ ကိုယ်တော်တပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်မှုကို အထူးရသောကြောင့် တရားကိုအားထုတ်ရာ၌ သမာဓိသည် အထူးတိုးတက် အားရှိလာ လေသည်။ ထိုသို့ ကိုယ်ပေါ်မြတ်တပါးတည်း ၁၅-ရက်ခန့် ဝိဝေကကို အထူးရရှိကာ တရားအလုပ် အားထုတ်တော်မူသဖြင့် သမာဓိတိုးတက်၍ ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ညဉ့် သန်းခေါင် ကျော် မိုးသောက်ဘက်သို့ ရောက်လတ်သောအခါ အိပ်မက်ကြီး ငါးပါးတို့ကို မြင်မက်တော်မူလေသည်။ ထိုအိပ်မက်ကြီး ငါးပါး တို့ကား—

ဘုရားအလောင်း၏ အိပ်မက်ကြီးငါးပါး

(၁) မြေအပြင်ကို အိပ်ရာပြုလျက် တိမဝန္တာတောင်ကို ခေါင်းခုံးပြုလျက် အရှေ့သမုဒ္ဒြာ၌ လက်ပဲ(=ဗယ်)လက်ကို ထားလျက် အနောက်သမုဒ္ဒြာ၌ လက်ျာ(=ညာ)လက်ကို ထား လျက် တောင်သမုဒ္ဒြာ၌ **မြေတော်နှစ်ကော်ကိုထားလျက် အိပ်စက်**

တော်မူရသည်ဟု မြင်မက်တော်မူသည်။ ထိုသို့ ပဌမအိပ်မက်ကို မြင်မက်တော်မူခြင်းသည် သမ္ဘည္ဓတ ရှေဘုဏ်တော်ကို ရန်ရှိတော်မူကာ လူသုံးပါးခွ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်ဖို့ရန် မြင်မက်တော်မူခြင်း ဖြစ်လေသည်။

(၂) တိရိယာမည်သော မြက်ပင်မျိုးသည် ဘမ်းပိုးခန့် ပမာဏရှိသည့် နီမြန်းသောရိုးတံဖြင့် ချက်တော်မှပေါက်ထွက်၍ ကြည့်စဉ်ကြည့်စဉ် (=ကြည့်နေတုန်း)ပင် တထွာ, တတောင်, တလံ,တတာ, တဂါဝုတ်, ယူဇနာဝက်,တယူဇနာ-ဤသို့စသည်ဖြင့် မြင့်၍မြင့်၍ တက်သွားပြီးလျှင် ယူဇနာပေါင်း အထောင်များစွာ အဇဋာပြင် မိုးကောင်းကင်ကိုခိုက်လျက် တည်နေသည်ဟု မြင်မက်တော်မူသည်။ တိုသို့ ဒုတိယအိပ်မက်ကို မြင်မက်တော်မူခြင်းသည် မဇ္ဈိမပဋိပဒါဖြစ်သော အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂင်တရားကို လူနတ်တို့အားဟောကြားတော်မူနိုင်ဖို့ရန် မြင်မက်တော်မူခြင်း ဖြစ်လေသည်။

(၃) ကိုယ်လုံးဖြူလျက် ဦးခေါင်းနက်သော ပိုးလောက်အပေါင်းတို့သည် ခြေသည်းတော်ဖျားမှ ပုဆစ်ဒူးခေါင်း တိုင်အောင် တရွရွတက်ရောက် ဖုံးလွှမ်းကြသည်ဟု မြင်မက်တော်မူသည်။ တိုသို့ တတိယအိပ်မက်ကို မြင်မက်တော်မူခြင်းသည် ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်ဝတ်ကြသည့် မျိုးစွာသောလူအပေါင်း(ဦးခေါင်းနက်သူ)တို့ မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကာ မဟာသရဏဂုံခံယူကြဖို့ရန် မြင်မက်တော်မူခြင်း ဖြစ်လေသည်။

(၄) ညို, ရွှေ, နီ, ရော် လေးဖော်သော အဆင်းရှိကြသည့် ငှက်လေးမျိုးတို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာမှ ပျံလာကြ၍ ခြေတော်ရင်းခွ ဝပ်စင်းမိကြသောအခါ ငှက်လေးမျိုးလုံးပင် ကိုယ်လုံးဆွတ်ဆွတ်ဖြူကြသည်ဟု မြင်မက်တော်မူသည်။ ထိုသို့ စတုတ္ထအိပ်မက်ကို မြင်မက်တော်မူခြင်းသည် မင်း, ပုဏ္ဏား, သူကြွယ်, ဆင်းရဲသား အမျိုးလေးပါးတို့မှ အမျိုးကောင်းသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သို့ ဝင်ရောက်၍ ရဟန်းပြုကြပြီး

လျှင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိကြမှုရန် မြင်မက်တော်မူခြင်း ဖြစ်လေသည်။

(၅) ကြီးစွာသော မစင်တောင်ကြီး၏အထက်၌ ထိုမစင်ဖြင့် မလူးလည်းပဲ လူးလာတုံ့ခေါက် စကြီလျှောက်ရသည်ဟု မြင်မက်တော်မူသည်။ ထိုသို့ ပဋ္ဌမအိပ်မက်ကို မြင်မက်တော်မူခြင်းသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူသော အခါ သက်နှံ, ဆွမ်း, ကျောင်း, ဆေးပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို များစွာရတော်မူရန်နှင့် ထိုပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို တွယ်တာတပ်မက် ငြိကပ်ခြင်းမရှိပဲ သုံးဆောင်တော်မူဖို့ရန် မြင်မက်တော်မူခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မှတ်သားဖွယ်
အိပ်မက်,မက်ခြင်း အကြောင်းလေးပါး

အိပ်မက်မြင်မက်သောသူသည် (၁) တော်ချောက်ချားခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ (၂) ရှေးက လေ့ကျက် ခံစားဘူးသောကြောင့်ဖြစ်စေ (၃) နတ်များလှည့်စားသောကြောင့်ဖြစ်စေ (၄) ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြောင့်ဖြစ်စေ ၅၂ အကြောင်း လေးပါးတို့ကြောင့် မြင်မက်တတ်၏။

ထိုတွင် (၁) သည်းခြေအစရှိသောဝတ်များ ချောက်ချားသောကြောင့် အိပ်မက်မြင်မက်ရာ၌ တောင်ပေါ်မှ လိမ့်ကျသယောင်ယောင်, ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် အသည်းတထိတ်ထိတ် သွားရသယောင်ယောင်, ဆင်ကြမ်း, မြင်းကြမ်း, ခြသေ့, သစ်, ကျား–စသော သားရဲများ လူဆိုးသူဆိုး စသည်တို့က မိမိနောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်နေသယောင်ယောင် ကြောက်မက်ဖွယ်သော အိပ်မက်ကို မြင်မက်တတ်၏။

(၂) ရှေးက လေ့ကျက် ခံစားဘူးသောကြောင့် အိပ်မက်မြင်မက်ရာ၌ **မိမိရှေးက** မြင်ဘူး ကြားဘူး သုံး

ဆောင်ဘူးသောအာရုံများကို မြင်ရ ကြားရ သုံးဆောင်ရ သယောင်ယောင် မြင်မက်ဟုတ်၏။

(၃) နတ်များ လှည့်စားသောကြောင့်, အိပ်မက် မြင်မက်သော သူအား နတ်များက အကျိုးလိုလားခြင်ဖြစ်စေ, အကျိုးမဲ့ကို လိုလားခြင်ဖြစ်စေ, အကျိုးရရန်, အကျိုးမဲ့ရရန် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို ကပ်၍ ဆောင်တတ်ပြုတတ်ကုန်၏၊ ထိုသူသည် နတ်တို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် ထိုအာရုံအမျိုးမျိုးကို မြင်မက်တတ်၏။

(၄) ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြောင့် အိပ်မက် မြင်မက်သော သူသည် ကောင်းမှု, မကောင်းမှု (=ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်) အစွမ်းကြောင့် ကောင်းကျိုး, မကောင်းကျိုး ရှိရန် ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သော အိပ်မက်ကို မြင်မက်တတ်၏။ မဟာမာယာဒေဝီ သားရှိရန် အိပ်မက် မြင်မက်သကဲ့သို့ဌင်း, ကောသလမင်းကြီး အိပ်မက်ကြီး တဆယ့်ခြောက်ချက်ကို မြင်မက်သကဲ့သို့ဌင်း, ယခု ဘုရားအလောင်းတော် အိပ်မက်ကြီးငါးပါးကို မြင်မက်သကဲ့သို့ဌင်း ကောင်းကျိုး, မကောင်းကျိုး ဖြစ်ပေါ်ရှိရန် မြင်မက်သော အိပ်မက်များဖြစ်သည်။

ဒေသနာ။ ။မာတ်မငြိမ်သက်၊ လေ့ကျက်ရှေးခါ၊ ဒေဝါနတ်များ၊ လှည့်စား ပုဗ္ဗ–ါနိမိတ္တလျှင်၊ အိပ်မက်မြင်၊ လေးအင်အကြောင်းတည်း။

ထိုအိပ်မက်လေးမျိုးတို့တွင်— (၁) ဓာတ်ချောက်ချားခြင်းကြောင့် မြင်မက်သော အိပ်မက်သည်ဌင်း (၂) ရှေးက လေ့ကျက်ခံစားဘူးသောကြောင့် မြင်မက်သော အိပ်မက်သည်ဌင်း မက်သည့်အတိုင်း မမှန်တတ်၊ (၃) **နတ်များ** လှည့်စားသောကြောင့် မြင်မက်သော **အိပ်မက်**ကား **မှန်လည်း** မှန်တတ်၏၊ **လွဲလည်း** လွဲတတ်၏၊ **မှန်၏**.... **နတ်များ**အမျက်ထွက်လတ်သော် ဥပါယ်တမျှဉ့ပြင့် **ပျက်စီး**ရှိရန် **အလွဲလွဲအမှားမှား** **အိပ်မက်**ကို ပြုတတ်ကုန်၏။

နတ်များအမျက်ထွက်၍ အိပ်မက်အလွဲလွဲပြသောဝတ္ထု

သီဟိုဠ်ကျွန်း ရောဟနအရပ် နာဂကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သံဃမထေရ်ကြီးသည် ရဟန်းသံဃာကို မပန်ကြားပဲ ကံ့ကော်ပင်ကြီးတပင်ကို ခုတ်လှည်းစေလေသည်၊ ထို**ကံ့**ကော်ပင်၌ နေထိုင်သော ရုက္ခဖီးနတ်သည် ပဌမဝိုင်း၌ ထိုမထေရ်ကြီးကို မှန်ကန်သော အိပ်မက်ကိုပေး၍ ယုံ**လော**က်အောင် ဖြားယောင်းပြီး ယုံလောက်သည့် နောက် **တ**ချိန်၌"ဤနေ့မှ နောက် ခုနစ်ရက်မြောက်၌ အရှင်ဘုရား**၏** ဒါယကာ ပြည့်ရှင်မင်းကြီးသည် နတ်ရှာစံလိမ့်မည်"ဟု **အ**ိပ်မက်၌ ပြောကြားလေသည်။ မထေရ်ကြီးသည် ထို**စ**ကားကို ယုံကြည်ကိုးစား၍ နန်းတွင်းသူ မောင်းမမိသမီးတို့အား ပြောကြားလေသည်။ နန်းတွင်းသူများသည် တပြိုင်နက်တည်း သည်းစာ ငိုကြွေးကြလေသည်၊ မင်းကြီးက အကြောင်းကို မေးသောအခါ မထေရ်ကြီးက ဤသို့ ပြောဆိုကြောင်း ပြန်ကြားလျှောက်ထားကြလေ၏။ **မင်း**ကြီးသည်ရက်တို့ကိုရေတွက်၍ခုနစ်ရက်လွန်မြောက်သော**အ**ခါ (မိမိနတ်ရှာမစံသဖြင့် အလွဲလွဲ အမှားမှား ထိတ်**လ**န့်အောင် ပြောကြားရကောင်းလားဟု) မထေရ်ကြီး**၏**လက်ခြေတို့ကို ဖြတ်စေခဲ့လေသည်။ ။(ဤဝတ္ထုကား**သ**ာရတ္ထဒီပနီဋီကာ ဒုတိယအုပ် စာမျက်နှာ ၃၁၂-၌**လ**ာသည်။) (၄) ပုဗ္ဗနိမိတ်ကြောင့် မြင်မက်သော အိပ်**မ**က်ကား ဧကန်မှန်သည်သာတည်း။

ထိုအိပ်မက်လေးမျိုးကို ဝိပလ္လာသတရား မပယ်ရှားရ**သ**ေးသောကြောင့် ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ် **အ**နာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ မြင်မက်ကြ**၏**၊ ရဟန္တာများကား ဝိပလ္လာသတရား ပယ်ရှားပြီးဖြစ်သော**ကြ**ောင့် မမြင်မက်ကုန်။ ။အချိန်အလိုအားဖြင့် နေ့**အ**ခါ၌ မြင်မက်သော**အ**ိပ်မက်, ညဦးယံ သန်းခေါင်ယံ မိုးသောက်ယံတို့၌ မြင်**မ**က်သော**အ**ိပ်မက်တို့သည် **အ**ဟောနှင့် မညီတတ်ကြကုန်၊

မိုးသောက်အားကြီး လင်းခါနိုးဝယ် စားသောက်လျက် အပ်သော အစာအာဟာရများ ကြေကျက်၍ ကိုယ်ခွဲသြဇာ တည်သောအခါ အရုဏ်တက်ချိန်ခွဲမြင်မက်သောအိပ်မက် သည် အဟောနှင့် ညီတတ်၏၊ ဗုဒ္ဓနိမိတ် အိပ်မက်ကို မြင်မက်လျှင် ကောင်းကျိုးရတတ်၏၊ အနိဋ္ဌနိမိတ် အိပ်မက်ကို မြင်မက်လျှင် မကောင်းကျိုး ရတတ်၏။ ။ဤမှတ်ဖွယ် များကို အဂ်ိတ္ထိုရ် အဋ္ဌကထာ တတိယအုပ် ပဋ္ဌကနိပါတ် အဖွင့် စတုတ္ထပဏ္ဏာသက၊ ၅-ဗြာဟ္မဏာဝဂ်၊ ၆-မဟာ-သုပိနသုတ်အဖွင့် စာမျက်နှာ ၇၁+၇၂-တို့မှ ထုတ်နုတ် ဖော်ပြပါသည်။

ရှေးဖော်ပြရာပါ အိပ်မက်ကြီး ၁၂ မျိုးတို့ကို လောကီလူများ လည်း မမြင်မက်၊ မင်းများလည်း မမြင်မက်ကြ၊ စကြာမင်းများ လည်း မမြင်မက်ကြ၊ အဂ္ဂသာဝကတို့လည်း မမြင်မက်ကြ၊ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်တို့လည်း မမြင်မက်ကြ၊ သမ္ဘဝူမြတ်စွာဘုရားတို့ လည်းမြင်မက်တော်မမူကြ၊သမ္ဘဝူမြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် ပုဂ္ဂိုလ်တမျိုးသာလျှင် မြင်မက်၏၊ ၁၂တို့၏ ဘုရားအလောင်း တော်သည် ထို အိပ်မက်ကြီး ၁၂မျိုးတို့ကို မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ညဉ့် သန်းခေါင်ယံ လွန်မြောက်၍ မိုးသောက်ခါနိုး လင်းအားကြီးအချိန်တွင် မြင် မက်တော်မူလေသည်။

အိပ်မက်ကြီးများကို ကိုယ်တော်တိုင် နိမိတ်ဖော်ခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်သည် ၎င်းအိပ်မက်ကြီး ၁၂ပါးတို့ကို မြင် မက်တော်မူပြီးလျှင် လျှောင်းစက်ရာမှ ထတော်မူကာတင်ပလ္လင်ခွေ ထိုင်နေတော်မူပြီးသော် "ငါသည် ကပိလဝတ် နေပြည်တော်၌ နေစဉ်ကာလ ၎င်းအိပ်မက်ကြီး ၁၂ပါးတို့ကို မြင်မက်ရပါမူ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းတရားကြီးအား ပြောကြားရလေ၏၊ ငါ့မယ်တော် အသက်ထင်ရှား ဘဝရှင်သားရှိနေလျှင်လည်း မယ် တော်အား ပြောကြားရလေ၏၊ ၎င်ယခု ဥရုဝေလတောအုပ်ကြီး

ဌ်ကား ဤ အိပ်မက်ကြီးများကို လက်ခံနားလောင်းကာ နိမိတ်ဖတ်ပေးမည့်သူ တလူမျှမရှိချေ၊ ငါသည်ပင်လျှင် ငါ့အိပ်မက်ကြီးများကို လက်ခံနာယူကာ နိမိတ်ဖတ်တော့အံ့" ဟု ကြံစည်ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် "ဤပဌမအိပ်မက်သည် ဤမည်သောအကျိုးကို ရဖို့ရန် ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏၊ ဤ ဒုတိယအိပ်မက်သည် ဤ မည်သော အကျိုးကို ရဖို့ရန် ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏" ဟု ရှေးဦး ပြဆိုအပ်ခဲ့သည့် အတိုင်း ကိုယ်တော်တိုင်ပင် အိပ်မက်ကြီး ငါးပါးတို့ကို နိမိတ်ဖတ်တော်မူလေသည်။

သုဇာတာ ဃနာနှိုဆွမ်း ကပ်လှူခြင်း

ဤသို့လျှင် ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဤ အိပ်မက်ကြီး ငါးပါးတို့ကို မြင်မက်တော်မူပြီးလျှင် ကိုယ်တော်တိုင်ပင် အိပ်မက်ကြီးတို့၏ နိမိတ်ကို ဖတ်တော်မူ၍ "ငါသည် ယနေ့ပင် မချွတ်ကေန် ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည် မှန်၏"ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်တော်မူပြီးကာ ထိုညဉ့်လွန်မြောက် မိုးလင်း (လပြည့်နေ့ နံနက်ဝိုင်း) သို့ ရောက်လတ်သော် ကိုယ်လက် သုတ်သင် စင်ကြယ်စေ၍ ထိုအရပ်မှ ထွက်ခွဲပြီးလျှင် သုဇာတာ သူဌေးသမီး နှစ်စဉ်နှစ်စဉ် အပူဇော် အပသရောက်သော ညောင်ပင်ရင်းခံ့ ဆွမ်းခံရန်အချိန်ကို ငုံ့လင့်တော်မူကာ ကိုယ်တော်၏ အရောင်ဖြင့် ညောင်ပင်တပင်လုံး ထွန်းလင်းတောက်ပစေလျက် အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူ ထိုင်နေတော်မူလေ၏။

ထိုစဉ်အခါ ဥရုဝေလအရပ် သေနာနိဂုံးဌ် **သေနာနီ**မည်သော သူဌေးကြီး၏သမီး **သုဇာတာ**သည် အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော် ထိုညောင်ပင်ရင်းခံ့ ဆုတောင်းမှုပြုခဲ့သည်ကား—"အရှင်ညောင်စောင့်နတ်မင်း····အကျွန်ုပ်သည် အမျိုးဇာတ်တူ သူဌေးအိမ်သို့ ရောက်ရှိ၍ ပဌမအကြိမ် ကိုယ်ဝန်ရှိလတ်သော် သားကို ရရှိပြားအံ့၊ အရှင်နတ်မင်းကို နွားဃနာဖြင့် ပူဇော်မှုကို ပြုပါအံ့" ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ သုဇာတာ၏ ထိုဆုတောင်းချက်ကား တောင်းတိုင်းပင် ပြည့်စုံခဲ့လေပြီ။ ထို့ကြောင့် ထိုသုဇာတာ သူဌေးသမီးသည်

နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ ထိုညောင်စောင့်နတ်မင်းအား နိုဃနာဆွမ်းဖြင့် ပူဇော်ပသမှု ဝတ်ပြုခဲ့လေသည်။

(သတိချပ်ရန်။ ။ သုဇာတာ ဃနာနိုဆွမ်း ကပ်လှူခဏ်း အကြောင်းကို ဖတ်ရှုလျှင် သတိမပြု မဆင်ခြင်က မျှားသောအားဖြင့် "သုဇာတာသည် မြတ်စွာဘုရားအလောင်း ဘုရားဖြစ်တော်မူမည့် ထိုကဆုန်လပြည့်နေ့မှာ အစဆုံးအကြိမ် ဆုဇတောင်းပြည့်၍ ညောင်စောင့်နတ်အား ဃနာနိုဆွမ်းဖြင့် ပသပူဇော်သည်" ဟု မှတ်ယူမိတတ်လေသည်။ အမှန်မှာ ထိုနှစ် ထိုအကြိမ်မှ ရှေးလွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်ခန့်လောက်ကပင် ဆုတောင်းပြည့်၍ ညောင်စောင့် နတ်အား ဃနာနိုဆွမ်းဖြင့် ပူဇော်ပသခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အကြောင်းသော်ကား ထိုသုဇာတာ၏သားကား ယသသူဌေးသားတည်း၊ ယသသူဌေးသားသည် မြတ်စွာဘုရား ဘုရားဖြစ်မည့် ထိုနှစ်အချိန်မှာ အိမ်ထောင်ကျ၍ သူဌေးစည်းစိမ်ကိုပင် ခံစားလျက် ရှိနေပေပြီ။ ထိုအကြောင်းကို ထောက်ဆသဖြင့် သုဇာတာ သူဌေးသမီးသည် သားဆုတောင်း ပြည့်ဝခဲ့သဖြင့် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်လောက်က အစပြု၍ ထိုညောင်စောင့်နတ်မင်းအား နှစ်စဉ်နှစ်စဉ် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ နိုဃနာဆွမ်းဖြင့် ပူဇော်ပသမှု ပြုခဲ့သည်ဟု မှတ်ယူရာ၏။)

ထိုသုဇာတာ သူဌေးကတော်သည် ဘုရားအလောင်းတော် သူမြတ် ဒုက္ခရစရိယာကျင့်၍ ခြောက်နှစ် ပြည့်မြောက် ကဆုန်လပြည့်နေ့သို့ ရောက်လတ်သော် ညောင်စောင့်နတ်အား ပူဇော်မှုပြုလိုသည် ဖြစ်ရကား— (၁) ရေးဦးစွာကပင် နိုစားနွားမတထောင်ကို နွယ်ချိုတောဌ ကျောင်းစေ၍ ထိုနွားမတထောင်တို့မှ ထွက်သောနို့ရည်ကို အခြားနို့စားနွားမ ငါးရာတို့အား တိုက်ကျွေးစေသည်၊ (၂) ထိုနို့စားနွားမငါးရာတို့မှ ထွက်သော နို့ရည်ကို အခြားနို့စားနွားမ နှစ်ရာ့ငါးဆယ်တို့အား တိုက်ကျွေးစေသည်၊ (၃) ထိုနို့စားနွားမ နှစ်ရာ့ငါးဆယ်တို့မှ ထွက်သော နို့ရည်ကို အခြားနို့စားနွားမ တရာ့နှစ်ဆယ့် ငါးကောင်တို့အား တိုက်ကျွေးစေသည်၊ (၄) ထိုနို့စားနွားမ တရာ့နှစ်ဆယ့်ငါးကောင်တို့မှ ထွက်သော နို့ရည်ကို အခြားနို့စားနွားမ ခြောက်ဆယ့်

လေးကောင်တို့အား တိုက်ကျွေးစေသည်၊ (၅) ထိုနိုစားနွားမ ခြောက်ဆယ့်လေးကောင်တို့မှ ယိုထွက်သော နို့ရည်ကို အခြားနိုစားနွားမ သုံးဆယ့် နှစ်ကောင်တို့အား တိုက်ကျွေးစေသည်၊ (၆) ထိုနိုစားနွားမ သုံးဆယ့်နှစ်ကောင်တို့မှ ယိုထွက်သော နို့ရည်ကို အခြားနိုစား နွားမ တဆယ့် ခြောက်ကောင်တို့အား တိုက်ကျွေးစေသည်၊ (၇) ထိုနိုစားနွားမ တဆယ့်ခြောက်ကောင်တို့မှ ယိုထွက်သော နို့ရည်ကို အခြားနိုစား နွားမ ရှစ်ကောင်တို့အား တိုက်ကျွေးစေသည်။ ဤသို့လျှင် သုဇာတာ သူဌေးကတော်သည် နွားနို့၏ အရည်ပျစ်ရန် ချိုမြိန်သောအရသာရှိရန် ညြောရှိရန် ရည်သန်၍ နွားနို့ဆင့်ကဲ လဲလှယ်မှုကို ပြုလုပ်လေသည်။ (ဤကား ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌လာသော စကားရပ်တည်း။)

ဓိနာလက်ာရန္ဓိကာ အလိုအားပြင့်....သုဇာတာ သူဌေးကတော်သည် ပဌမနိုစား နွားမတရာကို နွယ်ချိုတော၌ ကျောင်းစေသည်၊ ထိုပဌမ နို့စား နွားမတရာမှ မွေးဖွားသော နို့စား နွားမ တရာတို့ကို ထို့အတူ နွယ်ချိုတော၌ ကျောင်းစေသည်၊ ထိုဒုတိယ နိုစား နွားမတရာမှ မွေးဖွားသော နို့စား နွားမတရာတို့ကို ထို့အတူ နွယ်ချိုတော၌ ကျောင်းစေပြန်သည်၊ ထိုတတိယ နို့စားနွားမတရာမှ မွေးဖွားသော နို့စားနွားမ တရာတို့ကို ထို့အတူ နွယ်ချိုတော၌ ကျောင်းစေပြန်သည်၊ ထိုစတုတ္ထ နို့စား နွားမတရာတို့မှ မွေးဖွားသော နို့စားနွားမတရာတို့ကို ထို့အတူ နွယ်ချိုတော၌ ကျောင်းစေပြန်သည်၊ ထိုပဉ္စမနိုစားနွားမတရာတို့မှ မွေးဖွားသော နို့စားနွားမတရာတို့ကို ထို့အတူ နွယ်ချိုတော၌ ကျောင်းစေပြန်သည်၊ ထိုဆဋ္ဌနို့စားနွားမတရာတို့မှ မွေးဖွားသော နို့စားနွားမတရာတို့ကို ထို့အတူ နွယ်ချိုတော၌ ကျောင်းစေပြန်သည်၊ ဤနည်းဖြင့် ခုနစ်ဆက်မြောက် ဖြစ်သော နို့စားနွားမ တရာတို့မှ နို့ရည်ကိုညှစ်ယူ၍ဃနာနို့ဆွမ်းချက်ရန် စီမံလေသည်။

သုဇာတာသူဌေးကတော်သည် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ "စောစောပင်လျှင် ဗလိနို့ဃနာပူဇော်မှု ပြုပေအုံ"ဟု ကြံစည်ကာ

ထိုလပြည့်နေ့နံနက် စောစောထ၍ ဖော်ပြရာပါ နွားမရှစ်ကောင် တို့မှ နွားနို့ကိုညစ်စေသောအခါ သားငယ်ဖြစ်သော နွားကလေး များသည်(ကြီးဖြင့် မချည်မတုတ်မနှောင်ရပဲ) အမိနို့စားနွားမ၏ နို့တိုင်ရင်းသို့ မကပ်ရောက်ကြကုန်။ အထူးအားဖြင့် နွားနို့ခံခွက် များကို နို့တိုင်အနီးသို့ထည့်သွင်းခံယူလိုက်လျှင်ပင် မညှစ်ရတော့ပဲ သူ့အလိုလို ဓမ္မတာအားဖြင့် နို့ရည်အယဉ် သွင်သွင်စီး၍ ကျလာ လေတော့သည်။ ထိုသို့သော အံ့ဘွယ်ကို မြင်ရကား သုဇာတာ သူဌေးကတော်သည် ရှေးနှစ်များနှင့်မတူ မိမိလက်ဖြင့်ပင် အလို လိုယိုထွက်သော နို့ရည်များကို သယ်ယူကာ အိုးသစ်၌ ထည့်ပြီး လျှင် မိမိလက်ဖြင့်ပင် မီးကို မွေး၍ နို့ဃနာကျိုချက်ရန် အားထုတ် လေတော့သည်။

နတ်မြတ်ဗွာတို့ ကူညီကြခြင်း

ထိုနို့ဃနာကို ချက်အပ်သည်ရှိသော်....(၁)ကြီးစွာ ကြီးစွာ သော အမြုပ်ကြီးများထ၍ လက်ျာရစ်လည်၍သာ နေကုန်၏၊ တပေါက်လောက်မျှလည်း အပြင်သို့ မကျရောက်ပေ၊ (၂) ခုံ လောက်အထက် အနည်းငယ်မျှပင် မီးခိုးမတက်ပေ၊ (၃)ထိုအခါ လောကပါလ နတ်မင်းကြီးလေးပါးတို့ လာရောက်၍ ခုံလောက်၌ အစောင့်အရှောက်ကို ယူကြကုန်၏၊ (၄) မဟာဗြဟ္မာ မင်းသည် နို့ဃနာအိုးကို ထိုးမိုး၍ပေးပေ၏၊ (၅) သိကြားမင်းသည် ထင်းစ ပိုးစများကို ညှိအောင်ညှိလျက် မီးကို တောက်စေလေသည်၊ (၆) နတ်တို့သည် ကျွန်းငယ် နှစ်ထောင်အရံရှိသော လေးကျွန်းတို့၌ နတ်များလူများ သုံးစွဲကောင်းသည့် သြဇာကို မိမိတို့၏နတ်တန်ခိုး ဖြင့် အတံ၌ဖွဲ့အပ်သော ဗျားလတို့ကို ညှစ်၍ ဗျားရည်ကို ယူကြ သည့်အလား စုရုံးဆောင်ယူကြ၍ ထို နို့ဃနာအိုး၌ ထည့်သွင်း ကြလေသည်။

အထူးမှတ်ဖွယ်ကား.... တပါးသော အခါတို့၌ နတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားဆွမ်းဘုဉ်းပေးရန် အလုပ်အလွန် ပြုသောအခါမှ

ဆွမ်းလုပ်တိုင်း ဆွမ်းလုပ်တိုင်းခ္ဍ ဆိုအပ်ပြီးသည့် လူများနတ်များ သုံးစားကောင်းသည့် သြဇာကို ထည့်ကြလေသည်၊ ဘုရား ဖြစ်တော်မူမည့်နေ့, ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူမည့်နေ့ ဤနှစ်နေ့ခ္ဍကား အိုးထဲခ္ဍပင် ဆိုအပ်ပြီးသည့် သြဇာကို ထည့်သွင်းကြလေသည်။

သုဇာတာသူဌေးကတော်သည် တနေ့တည်းခ္ဍပင် ထိုနှိုဃနာ ကျိုချက်ရာဌာနခ္ဍ ဖော်ပြရာပါ များစွာသော အုံ့ဘွယ်ရာတို့ကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရ၍ ပုဏ္ဏာမည်သောကျွန်မ(= အိမ်စေမ)ကို ခေါ်ပြီးလျှင် "အမိပုဏ္ဏာ.... ယနေ့ ငါတို့၏ ညောင်စောင့်နတ်မင်းသည် အလွန်လျှင် စိတ်ကြည်ဝံ့ရပေသည်၊ ငါသည် ဤမျှ အနှစ် နှစ်ဆယ်ကျော် ကာလအတွင်းခ္ဍ ဤသို့ သဘောရှိသော အုံ့ဘွယ်မျိုးကို မမြင်စဘူး၊ လျင်မြန်စွာသွား၍ နတ်မင်း၏နေရာ ညောင်ပင်ကို ရှင်းလင်းသုတ်သင်ပါချေ" ဟု စေခိုင်းပြောဆိုလေ၏။ ပုဏ္ဏာမည်သော ကျွန်မသည်လည်း "ကောင်းပါပြီ အရှင်မ"ဟု ဝန်ခံကာ လျင်မြန်စွာ ညောင်ပင်အနီးသို့ သွားရောက်လတ်သော် ညောင်ပင်ရင်းခ္ဍ အရှေ့မျက်နှာလေကခတ်ကို ကြည့်ရှုကာ ထိုင်နေတော်မူသော ဘုရားအလောင်းတော်ကို ၎င်း, ထိုဘုရားအလောင်းတော်၏ ကိုယ်မှထွက်သောအရောင်တို့ဖြင့် ညောင်ပင်တပင်လုံး ရွှေရောင်အဆင်း ဝါဝင်းခ္ဍနေသည်ကို ၎င်း တွေ့မြင်ရ၍ "ယနေ့ ငါတို့၏ ညောင်စောင့်နတ်မင်းသည် ညောင်ပင်မှ ဆင်းသက်၍ မိမိလက်ဖြင့်ပင်လျှင် ပုဇော်သက္ကာ ဗလိနုတ်စာကို ခံယူရန် ထိုင်နေသည်ထင်၏"ဟု ကြိုစည်ပြီးလျှင် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ကာ လျင်မြန်စွာ အိမ်သို့ပြန်ခဲ့၍ သုဇာတာ သူဌေးကတော်အား ထိုအကြောင်းကို ပြောကြားလေ၏။

သုဇာတာ သူဌေးကတော်သည် ထို ကျွန်မ၏ စကားကိုကြားရ၍လျှင် အလွန် ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ "သင်သည် ယနေ့မှစ၍ ငါ၏ သမီးအကြီးအရာခ္ဍ တည်လေလော့"ဟု ပြောဆိုကာ သမီးအား လျှောက်ပတ်သော အလုံးစုံသော အဆင်တန်းဆာတို့ကို ပေးလေ၏။

ဘုရားအလောင်းတော် သူမြတ်တို့မှာ ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့၌ နွေဃနာဆွမ်း ဘုဥားပေး သုံးဆောင်တော်မူရခြင်းသည် ဓမ္မတာ တပါး အပါအဝင် ဖြစ်ပေသည်၊ ထိုသို့ ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့၌ အဖိုးတသိန်းတန် ရွှေခွက်ကို ရဖို့ရန် သင့်ရကား သုဇာတာသူဌေး ကတော်သည် "ရွှေခွက်၌ နွေဃနာကိုယည့်အုံ" ဟူသော စိတ်အကြံကို ဖြစ်စေ၍ အဖိုးတသိန်းတန်ရွှေခွက်ကို ဘိုက်ခန်းမှ ထုတ်စေပြီးလျှင် ထို ရွှေခွက်၌ နွေဃနာဆွမ်းကို လောင်းထည့်လိုသည်ဖြစ်၍ ကျွန်ကပြီးသောနွေဃနာအိုးကို စောင်းငဲ့ လောင်းထည့်လိုက်လျှင်ပင် အလုံးစုံသော နွေဃနာသည် ပဒုမာကြာရွက်မှ လျှောကျသော ရေပေါက်ကဲ့သို့ တစက်မျှမကျန် ရွှေခွက်၌တည်လေ၏၊ အလုံးစုံသော နွေဃနာဆွမ်းသည် ရွှေခွက်တခွက် ပြည့်ရုံသာ ရှိ၏၊ အဝိုအလိုဟူ၍ မရှိ။

သုဇာတာသူဌေးကတော်သည် နွေဃနာအပြည့် ထည့်ပြီးသော ထို ရွှေခွက်ကို အခြားရွှေခွက်တခွက်ဖြင့် ဖုံးအုပ်၍ ဖြူစင်စွာသော အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ဖွဲ့နှောင်ပြီးလျှင် အလုံးစုံသော တန်းဆာတို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုတန်းဆာဆင်ယင်လျက် ထိုရွှေခွက်ကို ကိုယ်တိုင်ရွက်ချီကာ ကြိုးကျယ်စွာသော အဆောင်အယောင် အခမ်းအနားဖြင့် ညောင်ပင်အနီးသို့ သွားလေသော် အလောင်းတော်သူမြတ်ကို မြင်ရလျှင် အလွန်ပင်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ရှိကာညောင်စောင့်နတ်မင်းဟူသော အမှတ်ဖြင့် အလောင်းတော်ကို မြင်ရာအရပ်မှ ပင်လျှင် ကိုယ်ကို ညွှတ်လျက် ညွှတ်လျက် လွှားရောက်ပြီးလျှင် ဦးခေါင်းမှ ရွှေခွက်ကိုချ၍ ဖွင့်ပြီးသော် ရွှေကရားဖြင့် နံ့သာပန်းမျိုးစုံ ထုံအပ်သောရေကို ထည့်ယူ၍ အလောင်းတော်၏ အနီးသို့ ချဉ်းကပ် ရပ်တည်လေ၏။

တောထွက်တော်မူလာစဉ်အခါက အလောင်းတော် သူမြတ်အား ဃဋ္ဌိကာရမြို့ဟောင်းမင်း ကပ်လှူလာသော မြေသပိတ်သည် ဒုက္ခရစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာအောင် ကျင့်တော်မူစဉ် ကာလ ပတ်လုံး အလောင်းတော်ကို စွန့်၍မသွားပဲ သူဌေးကတော်

သုဇာတာ နွားဃနာဆွမ်းကပ်ရန် လာသော ထို ခဏ္ဍကားပျောက်ခြင်းမလာ အလိုလို ပျောက်ကွယ်၍ သွားလေသည်။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် သပိတ်ကို မမြင်ရကား လက်ချာလက်တော်ကို ဖြန့်၍ ရေကိုခံယူလေသည်၊ သုဇာတာ သူဌေးကတော်သည် ရွှေခွက်နှင့်တကွသော နွားဃနာဆွမ်းကို အလောင်းတော်၏ လက်သို့ ဆက်ကပ်လိုက်လေသည်၊ ဘုရားအလောင်းတော်သည် သုဇာတာသူဌေးကတော်ကို ကြည့်တော်မူလေ၏၊ သုဇာတာ သူဌေးကတော်သည် အလောင်းတော်၏ ကြည့်တော်မူပုံအခြင်းအရာကို ကောင်းစွာ နားလည်သည် ဖြစ်ရကား "အိုအရှင်.... အကျွန်ုပ်သည် အရှင်တို့အား ရွှေခွက်နှင့်တကွသော နွားဃနာကို စွန့်လွှတ်အပ်ပါပြီ၊ ရွှေခွက်နှင့်တကွ ခံယူတော်မူကာ အလိုတော်ရှိရာသို့ ကြွတော်မူနိုင်ပါကုန်၏"ဟု ပြောဆို လျှောက်ထားရှိခိုးပြီးလျှင် "အကျွန်ုပ်၏ စိတ်နှလုံးအလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝအောင်မြောက်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အရှင်တို့၏ စိတ်နှလုံး အလိုဆန္ဒသည်လည်း ပြည့်ဝအောင်မြောက်ပါစေသတည်း"ဟု ပြောဆို ဆုမွန်ကို သစ်ရွက်ခြောက်ခဏ္ဍကဲ့သို့ပင် တသိန်းတန် ရွှေခွက်ခဏ္ဍ ငဲ့ကွက်ခြင်းအလျှင်းမရှိပဲ ဖဲ့ချသွားလေ၏။

ဘုရားအလောင်းတော်သည်လည်း တိုင်နေရာမှ ယူတော်မူ၍ ညောင်ပင်ကို လက်ချာရစ် လှည့်လည်မှု ပြုပြီးသော် နွားဃနာ ရွှေခွက်ကို သူဆောင်၍ **နေ၇ဋ္ဌာ**မြစ်ကမ်းသို့ ကြွမြန်းတော်မူလေ၏။ ထိုနေရပ်ရာမြစ်၌ မျောပါလာသောဘုရားအလောင်းတော်တို့ ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့ဝယ် ဆင်းသက်၍ ရေချိုးတော်မူကြရာ **သုဗဟ္မာ**အမည်ရှိသော ရေချိုးဆိပ်ရှိလေသည်။ ထိုရေချိုးဆိပ်၌ ရွှေခွက်ကို ချထား၍ ဆင်းသက်ရေချိုးတော်မူပြီးလျှင် ထိုဆိပ်ကမ်းမှတက်၍ အေးမြသောသစ်ပင်ရိပ်၌ အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူထိုင်နေတော်မူလျက် (**ဓန်းသီးမှည့်လုံးခန့်မဟုတ်**) ထန်းသီးမှည့် အစေ့ခန့် ပမာဏရှိသည့် လေးဆယ့်ကိုးလုပ် မယုတ်မလို ပြုတော်မူကာ **ရေမပါသည့်အလုံးစုံသော** နွားဃနာကို ဘဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်**မူလေ၏။ ထိုသို့ လေးဆယ့်ကိုးလုပ်ပြု၍ ဘဉ်းပေးအပ်သော** နွ

ရောက်ကျက်စားမိ၍ သိန်းဌက်၏ သုတ်ခြင်းကို ခံရ သည်တွင် ထိုသိန်းဌက်၏ လက်သည်းအကြားမှပင် "ငါ၏ ဖိုးဝိုင် ဌာနဌ် မနေမီသည့်အတွက် ဤသို့ ရန်သူ နှိပ်စက် ခြင်းကို ခံရလေသည်၊ ငါ နေရာရင်းဌ် ငါနေပါမှကား ဤသို့ ခံရမည်မဟုတ်" ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်းစကား ပြော ကြားလေသည်။

ထိုအခါ သိန်းဌက်က "ဖိုးဝိုင် နေရာဟူသည် အဘယ်နည်း" ဟု မေးသည်တွင် လယ်ထွန်ရာ မြေစိုင်ခဲ ခြစ်ကြောင်း ပြောဆိုသဖြင့် "ကောင်းပြီ....သင့်ကို ငါ ယခု လွှတ်လိုက်မည်၊ သင့်ဌာနရင်းမှာနေ၍ တတ်နိုင်လျှင် ငါ့ကို ခုခံလော့" ဟု ပြောဆို၍ လွှတ်လိုက်သည်တွင် (လာပ) ဌက်ငယ်သည် မိမိနေရာသို့လာ၍ မြေစိုင်ခဲကြီး တခု၏ ထိပ်ပေါ်မှာ နေလျက် "အို သိန်းဌက်....သတ္တိရှိလျှင် လာလော့"ဟု စစ်ခြိုင်စကား ပြောကြားသည်တွင် သိန်း ဌက်သည် အရှိန်ပြင်းစွာ တဟုန်တည်း ထိုးသုတ်လိုက် သောအခါ (လာပ) ဌက်ငယ်သည် ရုတ်တရက် မြေစိုင်ခဲ အောက်သို့ ဝင်လိုက်လေ၏၊ သိန်းဌက်သည် အဟုန် ကိုလည်း မထိန်းနိုင် (လာပ) ဌက်ငယ်ကိုလည်း မထိုး သုတ်မိပဲ မြေစိုင်ခဲအစွန်းဖြင့် ရင်အုပ်ကို ဆောင့်မိကာ သေရလေသည်။ (ဤဝတ္ထုလာ လာပသဒ္ဒါကို ဗီလုံးဌက်ဟု ဆရာတို့ အနုက်ပြန်ဆိုသည်၊ မုံရွှေးဆရာတော်ကမူ နံစုတ် ဌက် ဟု အနုက်ပြန်ဆိုတော်မူသည်။)

ထိုမှတပါးလည်း စတုက္ကနိပါတ် (၃) ကုဋိဒူသကဝဂ် (၁) သိဂါလသကုဏာတ် (ပဂံလသကုဏာတ်လည်း ရှိ၏)ကို ထောက်ထားတော်မူသည်။ ထိုဇာတ်၏ အကြောင်းအရာ အကျဉ်း ချုပ်ကား—

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် တခုသော ဘဝ ဝယ် (သိဂါလ) မည်သောဌက်မျိုးဌ် ဖြစ်၍ အနှယ်ဖြင့် ရောက်သောအခါ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသည့် မိုဃ်းလုံ

တယူဇနာနှင့် သုံးဂါဝုတ်ခန့် မြင့်တက်လာအောင် ရှည်လျားလှသော အချိန်ကာလ သမယသည်ပင် ယမန်နေ့ကနှင့် ယနေ့ဟူ၍ ပြောဆိုယူရလောက်အောင် တိုတောင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ရှိနေပေ၏။)

ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းတော်သည် နေရောင်ရောမြစ်ကမ်းနားဝယ် အလွန်မွေးကြိုင်သော ရနံ့ရှိသော ပန်းတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်လျက် စိမ်းလဲ့ညိုမှိုင်း၍ မြင်သူတိုင်း နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော အင်ကြင်းတောင်၌ နေ့သန့်နေ့ထိုင်တော်မူကာ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းအားထုတ်တော်မူ၍ လောကီဈာန်သမာပတ်ရှစ်ပါး,အဘိညာဏ်ငါးပါးတို့ကိုဖြစ်စေတော်မူပြီးလျှင် ညနေချမ်းဆည်းဈာအချိန်၌ နတ်ဗြဟ္မာတို့ တန်းဆာဆင်အပ်သော လမ်းခရီးဖြင့် ကြွမြန်းတော်မူကာ နေရောရောမြစ်အတွင်းသို့ သက်ဆင်း၍ ရေချိုးပြီးလျှင် နတ်ဖန်ဆင်းသော လမ်းခရီးဖြင့်ပင် မဟာဗောဓိပင်သို့ ရှေးရှုကြွတော်မူလေ၏။ ထိုအခါ နတ်,နဂါး,ဘီလူး,ဂန္ဓဗ္ဗနတ်စသည်တို့သည် နတ်၌ဖြစ်သော ပန်း နံ့သာ နံ့သာမျောင်းတို့ဖြင့် ညွှတ်ညောင်းကော်ရော် ပူဇော်ကြကုန်၏၊ နတ်သီချင်းတို့ကိုလည်း သံချွင်းသာချို သီဆိုကြကုန်၏။ စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း တသောင်းလုံးပင် နတ်ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်ရင်း, နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ကြေဋ္ဌာဟစ်ကြွေး ကောင်းချီးပေးသော အသံတို့ဖြင့်ရင်း ဖုံးလွှမ်းလုမတတ် ရှိပေ၏။

ထိုအခါ **သောတ္ထိယ**မည်သော မြက်ထမ်းပုဏ္ဏားသည် မြက်ကို ထမ်း၍ ခရီးလမ်းရင်ဆိုင် လာလတ်သည်ရှိသော် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ အခြင်းအရာ (=မြက်ကို အလိုရှိတော်မူသော အမူအရာ)ကို သိရှိနှားလည်ကာ ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်အား မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို လှူဒါန်းလေ၏။ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ထိုမြက်ရှစ်ဆုပ်ကိုယူဆောင်ကာ မဟာဗောဓိကုန်းအရပ်သို့ တက်ရောက်တော်မူပြီးလျှင် **မဟာဗောဓိပင်၏ တောင်ဘက်မှ** ဖြောက်အရပ်သို့ **မျက်နှာမူ ရပ်တည်တော်မူလေ၏။ ထိုခဏ၌**

စကြဝဠာတောင်ပိုင်းသည် အောက်သို့နိမ့်ရှိုင်းကာ မဟာအဝီစိသို့ ထိအုံ့သက်သို့ဖြစ်ကာ စကြဝဠာမြောက်ပိုင်းကား ဘဝဂ်သို့ ခိုက်အောင် ပုံတက်အုံ့သက်သို့ မြင့်တက်လျက်ရှိလေသည်။ ထိုအခြင်းအရာကို မြင်တော်မူ၍ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ဤအရပ်ကား အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္မညုတဉာဏ်သို့ ရောက်ဆိုက်ရန် အရပ်ဌာနဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်"ဟု ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် မဟာဗောဓိပင်ကို လက်ျာရစ်လှည့်လည်တော်မူကာ(= မဟာဗောဓိပင်ကို လက်ျာဘက်ကထားတော်မူကာ) အနောက်အရပ်မျက်နှာသို့ ကြွသွား၍ အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူ ရပ်တည်တော်မူလေ၏၊ ထိုခဏ၌ စကြဝဠာ အနောက်ပိုင်းသည် အောက်သို့ နိမ့်ရှိုင်းကာ မဟာအဝီစိသို့ ထိအုံ့သက်သို့ ဖြစ်ကာ စကြဝဠာ အရှေ့ပိုင်းကား ဘဝဂ်သို့ ခိုက်အောင် ပုံတက်အုံ့သက်သို့ မြင့်တက်လျက်ရှိလေသည်။ ထိုအခြင်းအရာကို မြင်တော်မူ၍ အလောင်းတော်သူမြတ်သည်"ဤအရပ်လည်း အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္မညုတဉာဏ်သို့ ရောက်ဆိုက်ရန် အရပ်ဌာန ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်"ဟု ရှေးနည်းအတူ ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် မဟာဗောဓိပင်ကို လက်ျာရစ်လှည့်လည်တော်မူကာ မြောက်အရပ်သို့ ကြွသွား၍ တောင်အရပ်သို့ မျက်နှာမူ ရပ်တည်တော်မူလေ၏၊ ထိုခဏ၌ စကြဝဠာ မြောက်ပိုင်းသည် အောက်သို့ နိမ့်ရှိုင်းကာ မဟာအဝီစိသို့ ထိအုံ့သက်သို့ ဖြစ်ကာ စကြဝဠာ တောင်ပိုင်းကား ဘဝဂ်သို့ ခိုက်အောင် ပုံတက်အုံ့သက်သို့ မြင့်တက်လျက် ရှိလေသည်။ (အလောင်းတော်သူမြတ် ရစ်တော်မူတိုင်းသော တောင်မျက်နှာ, အနောက်မျက်နှာ, မြောက်မျက်နှာ နေရာတို့၌ မဟာပထဝီ ၌ မြေကြီး၏ ဖြစ်ရှိတည်နေပုံမှာ လှည်းဘီးကို မြေကြီး၌ အပြားလိုက် ချထားပြီးလျှင် အကွပ်အစွန်း အနားကို နင်းသောအခါ အလယ်အချက်ဖြင့် တလှုပ်လှုက်လှုက် တည်နေသော လှည်းဘီး စက်ကဲ့သို့ ကျောခိုင်းရာဘက်မှ နိမ့်ရှိုင်း၍ မျက်နှာမူရာဘက်မှ မြင့်တက်လျက် ရှိလေသည်။) ထိုအခြင်းအရာကို မြင်တော်မူ၍ အလောင်းတော်သူမြတ်သည်"ဤအရပ်လည်း အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် **သမ္မညုတဉာဏ်သို့ ရောက်ဆိုက်ရန် အရပ်ဌာန ဖြစ်လိမ့်မည်**

မဟုတ်"ဟု ရှေးနည်းအတူ ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် မဟာဗောဓိပင်ကို လက္ခာရစ်လှည့်လည်တော်မူကာ အရှေ့အရပ် မျက်နှာသို့ကြွသွား၍ အနောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူ ရပ်တည်တော်မူလေ၏။

(ဤအရာ၌ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာဝယ် "**အလောင်းတော် သူမြတ်**သည် **မ**ဟာဗောဓိပင်သို့ ကြွရောက်ကာ လက္ခာရစ် သုံးပတ်လှည့်**ပြီး**လျှင် **အ**ရှေ့မြောက်ထောင့်**အ**ရပ်၌ ရပ်တော်မူ၍ မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ကြဲ**ဖြန့်**တော်**မူ၏**"ဟူ၍သာ ဖွင့်ဆိုလေသည်။ တောင်**အ**ရပ် အနောက်**အ**ရပ် **မြောက်အ**ရပ်တို့၌ ရပ်တည်တော်မူသော**အ**ခါ **မ**ဟာပထဝီ**မြေ**ကြီးသည် ပဒုမာကြာရွက်ပေါ်၌ ကျရောက်သော ရေပေါက်ကဲ့သို့ ကုန်လွန်ပ်ကြောင်းနှင့် **အ**ရှေ့**မြောက်**ထောင့်**အ**ရပ်၌ ရပ်တော်မူ၍ မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ကြဲ**ဖြန့်**တော်မူကြောင်း ဖွင့်ဆိုလေသည်။)

မဟာဗောဓိပင်၏ **အ**ရှေ့ဘက်**ဝ**ယ် **အ**ပရာဇိကပလွင်တော် **ပေ**ါက်ရောက်သည့်**အ**ရပ်**အ**ဝန်းသည် (ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့၏ ပလွင်တော် ပေါက်ရောက်ရာ **အ**ဝိဇဟိတဌာန**ဖြ**စ်သော ကြောင့်) မကုန်မလွန်ပ် ကြီကြီတည်၍ နေလေ၏။**အ**လောင်းတော် **သူ**မြတ်သည်"ဤ**အ**ရပ်ကား ခပ်သိမ်းသောဘုရားရှင်တို့၏ ကိုယ်လေးသာတို့ကို ဖြိုဖျက်ရာ **အ**ောင်မြေ**အ**ရပ် မှန်ပေသည်"ဟု သိရှိတော်မူကာ ယူဆောင်တော်မူခဲ့သော မြက်ရှစ်ဆုပ်တို့ကို **အ**ဖျားမှ ကိုင်ကာ လှုပ်လှဲ**ကြ**ဲ**ဖြ**န့်တော်မူလေ၏။

ထိုကဲ့သို့ ကြဲ**ဖြ**န့်လိုက်သော**ခ**ဏ**၌**ပင် ထိုမြက်ရှစ်ဆုပ်တို့သည် **မြ**က်**၏**အသွင် ကွယ်ပျောက်**၍** တစုံတယောက်သော ပန်းချီဆရာ ပန်းပုဆရာမျှ ရေးထုခြင်းငှါ မတတ်သာအောင် လွန်စွာ ဆန်းကြယ်သည့် တဆယ့်လေးတောင်ပမာဏရှိသော **ရ**တ**နာ**ပ**လွ**င်ကြီးဖြစ်ကြကာ **အ**လွန်အံ့ဩ**ဖွ**ယ်ကောင်းသော **ပုံ**ပန်း**သ**ဏ္ဌာန်**ခြ**င့် **တ**ည်ရှိ**ကြ**လေကုန်**၏**။

(ဤ၌၊ ၊ပလ္လင်တော်အရပ်အမြင့် ရှိမရှိနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်အထူး ကို ဤမဟာဗုဒ္ဓဝင် ပဌမတွဲ ဒုတိယပိုင်း စာမျက်နှာ ၅၈၀-မှစ၍ အကျယ်ရေးသား ပြဆိုခဲ့လေပြီ၊ အလိုရှိမူ ထိုမှယူရာ၏။)

ဘုရားအလောင်းတော်သည် မဟာဗောဓိပင်ကို နောက်ထောက် ကျောခံထား၍ အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာရှေးရှု ပြုတော်မူလျက် မြဲမြဲသော စိတ်ရှိတော်မူကာ—

(၁) အရေမျှ ကျန်လိုလျှင် ကျန်စေ,

(၂) အကြောမျှ ကျန်လိုလျှင် ကျန်စေ,

(၃) အရိုးမျှ ကျန်လိုလျှင် ကျန်စေ,

(၄) ငါ၏ဝတ္ထုကိုယ်လုံး အသားအသွေးအာဝေလုံးတို့ ခန်းခြောက်၍သွားလျှင် သွားစေ—ငါသည် ဘုရားမဖြစ်သမျှ ဤယခု ဖွဲ့ခွေထားသော တင်ပလ္လင်ကို အဘယ်နည်းဖြင့်မျှ ဖျက်လိမ့်မည် မဟုတ်ဟူ၍ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော ဝီရိယဖြင့် ဆောက်တည်တော်မူကာ အရာသောမိုးကြိုးစက်တို့ စုပေါင်းကျရောက်ခြင်းဖြင့်လည်း (= မိုးကြိုးအရာ ပစ်ချခြင်းဖြင့်လည်း) ပျက်စီးခြင်းသဘော မရှိသော **အပရာဇိတ**တင်ပလ္လင် (= ရန်သူတို့ကို မရုံးပဲ ကိုယ်တော် တည်သော အောင်ပွဲပျူမည့် တင်ပလ္လင်ဖွဲ့ခွေခြင်းမျိုး)ကို ဖွဲ့ခွေတော်မူကာ ရတနာပလ္လင်တော်၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

နေမဝင်မီ ဝသဝတ္တီမာရ်နတ်(=ဒေဝပုတ္တမာရ်)ကို အောင်မြင်တော်မူခြင်း

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် မဟာဗောဓိပင်ရင်း အပရာဇိတပလ္လင်တော်၌ သမ္ဗညူတညာဏ်ကို ရယူရန် ထိုင်နေတော်မူလတ်သည်ရှိသော် သိကြားမင်းသည် ဝိဇယုတ္တရခရသင်းကိုမှုတ်၍ ပူဇော်ရပ်တည်လေ၏။ (ထိုခရသင်းကား အတောင် ၁၂ ဝ-ရှိ၍ ဟကြွမ်မှုတ်လျှင် လေးလကြာမှ အသံစဲသောဟူ၏။) ပဉ္စသိခနတ်သားသည် ဗေဠုဝစောင်းကိုကိုင်းလျက် ပူဇော်ရပ်တည်လေ၏။ သုယာမနတ်မင်းသည် သားမြီးယပ်ကို ခပ်လျက်, သန္တု-

သိတနတ်မင်းသည် ပတ္တမြားယပ်ဝန်းကိုခပ်လျက်,သဟမ္မတိမြတ္တာ မင်းသည် သုံးယူဇနာရှိသော ထီးဖြူကိုဆောင်းမိုးလျက် ပူဇော်ရပ်တည်လာ၏။ ကာဠနဂါးမင်းသည် နဂါးမ ကခြေသည်ပေါင်း ရှစ်သောင်းခြိုရံလျက် ထောမနာဂါထာ ရာပေါင်းများစွာ ရွတ်ဆိုလျက် အလောင်းတော်သူမြတ်ကို ရှိခိုးပူဇော် ရပ်တည်လာ၏။ စကြဝဠာတိုက်ဂသောင်းရှိ နတ်ပြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် အလွန်မှေးကြိုင်သော ပန်းဆိုင်း နံ့သာ နံ့သာမှုန့် အထုံအခိုး အမွှေးတိုင် စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကြကာ ကောင်းချီးအထောင်ကို ဖြစ်စေကြလျက် ပူဇော်ရပ်တည်လာကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်သား မာရ်နတ်သည် မိမိ၏ နတ်စည်းစိမ်ကို စွန့်ပယ်ကာ အလောင်းတော်သူမြတ် ဒုက္ခရုစရိယာကျင့်သုံးနေသည့် ခြောက်နှစ်ကြာ ကာလပတ်လုံး အလောင်းတော်နောက်မှ ဝေါ်ခြေထမ် ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါပြီးလျှင် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ကာမဝိတက် အစရှိသော မိန္ဒာဝိတက်တို့ကို ကြိုးစည်သည့်စိတ် ဖြစ်ပေါ်သည့်အချိန်ကို ငုံမြှော်စုံစမ်းပါသော်လည်း ဘုံးတစ်မျှ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ရွှတ်ချော်တိမ်းပါးမှု(= မိန္ဒာဝိတက် ကြိုးစည်မှု)ကို မတွေ့မမြင်ပဲ ရှိရာမှ "ယခုသော်မှု သိဒ္ဓတ်မင်းသားသည် ဘုရားဖြစ်ဖွယ်ရန် မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ ကပ်ရောက်လေပြီ၊ ယခုအခါ ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားသည် ငါ၏နယ်ပယ်(= ဘုံသုံးပါး)ကို လွန်မြောက်ရန် ကြိုးကုတ်အားထုတ်နေလေပြီ၊ ငါသည် ယခုပင် ထို သိဒ္ဓတ်မင်းသားအား ဘုံသုံးပါးတည်းဟူသော ငါ၏နယ်ပယ်မှ လွန်မြောက်ရန် အခွင့်အရေး ဘယ်နည်းနှင့်မှ မပေးနိုင်"ဟု ကြိုးစည်ကာ ဝသဝတ္တီ နတ်ပြည်သို့သွား၍ မိမိ၏ မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါကို စည်းဝေးစေပြီးလျှင် "အချင်းတို့....အထူးထူးဖောက်ပြန်၍ ကြောက်မက်ရန် ကောင်းသောအဆင်းကို ဖန်ဆင်းကြပြီးလျှင် တဦးတဦးလျှင် လက်နက်တမျိုးစီ တမျိုးစီ ကိုင်ဆောင်ကြကာ ရေအယဉ်ကြီး ဖိစီးလွှမ်းမိုး၍ လာသည်ပမာ သိဒ္ဓတ်မင်းသားရှိရာသို့ လျင်လျင်မြန်မြန် သွားကြကုန်"ဟု စေခိုင်းအမိန့်ပေးပြီးလျှင် **မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ယူဇနာ**

တရားဝါးဆယ်ရှိသော ဂိရိမေခလာဆင်ကိုစီး၍ လက်ရုံးပေါင်း တထောင် ဖန်ဆင်းကာ လက်ရုံးတခုလျှင် လက်နက်တမျိုးစီအား ဖြင့် လက်နက်အမျိုးပေါင်းတထောင်ကို ကိုင်ဆောင်ကာ လိုက်ပါ လာခဲ့လေသည်။

(ဤ၌၊ ၊မာရ်နတ်သားဟူသည် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ နတ်ပြည်ကို တရားဝင်အစိုးရသော နတ်မင်းကြီးမဟုတ်၊ ထိုနတ်ပြည်ကို တရားဝင် အစိုးရသော ဝသဝတ္တီနတ်မင်းကြီးကား အသီးအခြားရှိသည်။ မာရ် နတ်သားကား လူ့ပြည်လောကဝယ် အခြံအရုံပရိသတ်များစွာဖြင့် တိုင်း ပြည်ကို လုယက်တိုက်ဖျက် ပုန်ကန်ဆိုးသွမ်းနေသော သူပုန်ခေါင်းဆောင် ကဲ့သို့ နတ်မိုက်အပင်းအသင်းများစွာ ခြံရုံကာဖြင့် လူနတ်ပြဟ္မာတို့၏ ကုသိုလ်ကောင်းမှုရေးကို အကြီးအကျယ် အနှောက်အယှက်ပေးသော ဘန်ခိုးကြီးသည့် ထိုပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်ပြည်သား နတ်သူပုန် ခေါင်း ဆောင်တဦးသာ ဖြစ်သည်။)

အလောင်းတော်ထံမှောက်သို့ ချီတက်လာသော မာရ်နတ်၏ စစ်တပ်ကြီးကား မာရ်နတ်၏ရှေ့မှ ၁၂-ယူဇနာ၊ လက်ျာဘက်မှ ၁၂-ယူဇနာ၊ လက်ဝဲဘက်မှ ၁၂-ယူဇနာ၊ အထက်၌ ၉-ယူဇနာ အမြင့်အစောက်ထုတယ်ရှိ၍ နောက်မျက်နှာကမူ စကြဝဠာတိုက် အဆုံး အစွန်းတိုင်အောင် များပြားလှလေသည်။ ယင်းသည့် မာရ်နတ်စစ်တပ်ကြီး၏ ကြိမ်းမောင်းဟစ်အော် ကြွေးကြော်သော အသံကို ယူဇနာတထောင် ဝေးကွာသောအရပ်မှစ၍ မြေပြိုသော အသံကဲ့သို့ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကြားရလေသည်။ မာရ်နတ်သည် ဒိမိဠိယ်တိုင်က လက်ရုံးတထောင် ဖန်ဆင်း၍ လက်နက်မျိုး တမထောင်ကို ကိုင်ဆောင်လျက်ရင်း, ထိုမျှများပြားသော မာရ်နတ် ၏ စစ်သားတို့သည်လည်း တဦးလျှင်လက်နက်တမျိုးစီကိုင်ဆောင် ကာ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အဆင်းသဏ္ဌာန် မျက်နှာအမျိုးမျိုးကို ဖန်ဆင်းကြလျက်ရင်း ဘုရားအလောင်းတော်ကို လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် ကိုက်ဖျက်ရန်အတွက် ချီတက်၍လာကြလေကုန်၏။

ဤသို့ မာရ်နတ်၏စစ်တပ်ကြီး ဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ ရှေးရှုချီတက်၍ **လာသောအခါ စောစောက အလောင်းတော်အား ပူဇော်လျက်**

ရှိနှင့်ကြသော သိကြားနတ်မင်းစသည်တို့အနက် ဘဒ္ဒိုးတယောက်မျှ ကြံ့ကြီ့ရပ်တည်မနေနိုင်ကြပေ။ ဦးတည့်ရာ မျက်နှာမူရာ အရပ်သို့ပင်ပြေးလွှားကြလေ၏၊ သိကြားမင်းသည် ဝိဇယုတ္တရခရာသင်းကြီးကို ကျောဘဲပိုး၍ ပြေးလွှားကာ စကြဝဠာတိုက်အနားရေးဘဲ ရပ်နေလေ၏။ မဟာ-ब्रह्मာမင်းသည်လည်း ထီးဖြူကို စကြဝဠာတိုက်အစွန်းဘဲ စွန့်ပစ်ချထားခဲ့ကာ ब्रह्मာ့ပြည်သို့သာ သွားလေတော့၏၊ ကာဠနဂါးမင်းသည်လည်း နဂါးကရွေသည်အပေါင်းကို စွန့်ပစ်၍ မြေဘဲ ဝပ်လျှိုးပြီးလျှင် ယူဇနာငါးရာရှိသော "မဟေ-ရိက" မည်သော နဂါးဘုံဗိမာန်သို့ သွားရောက်ကာ လက်ဖြင့် မျက်နှာကိုပိတ်လျက် အိပ်နေလေ၏။ တဦးသော နတ်ब्रह्मာမျှလည်း မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်နှင့် မဟာဗောဓိပင်၏ အနီးအပါးဘဲ ရပ်တည်နေဝံ့သောသူမည်သည် မရှိတော့ပြီ။ ထို့အချိန်ဘဲ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ဆိတ်ငြိမ်သော ဗိမာန်အတွင်းဘဲ ब्रह्मာမင်းကြီးတဦးတည်းသာနေသကဲ့သို့ တပါးတည်းသာလျှင် ထိုင်နေတော်မူ၏။

မာရ်နတ်သားလာရောက်မည်ဆိုလျှင် ကြိုတင်၍ဖြစ်ပေါ်သော နိမိတ်ဆိုးကြီးများ

မာရ်နတ်သားလာရောက်မည်ဆိုလျှင် ဤဆိုလတံ့သော နိမိတ်ဆိုးကြီးများ ကြိုတင်၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ ထိုနိမိတ်ဆိုးကြီးများမှာ····အလွန်ကြမ်းတမ်း ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသည့် အရောင်မကသော ဥက္ကာများကျခြင်း, အခိုးထကာ မှောင်အတိကျခြင်း, သမုဒ္ဒြာနှင့်တကွ မဟာပထဝီ ဤမြေကြီး ပြင်းထန်စွာ တုန်လှုပ်ခြင်း, သမုဒ္ဒြာအခိုးထခြင်း, မြစ်အများ ရေဆန်သို့ပြန်၍ စီးခြင်း, တောင်ထွတ်များပြို၍ မြေသို့ကျခြင်း, သစ်ပင်များတိမ်းလဲ၍ မြေသို့ကျခြင်း, မုန်တိုင်းလေကြမ်း တိုက်ခတ်ခြင်း, ထိုသို့ မုန်တိုင်းလေဆိုး တိုက်ခတ်သဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အသံကြီးများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း, နေမင်းလည်း မှောင်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း, ကောင်းကင်၌ ခေါင်းပြတ်ကိုယ်များ လိုမှ၍မှ သွားလာလှည့်လည်ခြင်း–**ဤနိမိတ်ဆိုးကြီးများတို့တည်း။ ထိုသို့ နိမိတ်ဆိုး**

ကြီးများထင်ရှားပေါ်ပေါက်ကာ မာရ်နတ်သားလာရောက်သည့် အချိန်၌ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ၄ဂ်တကာတို့အလယ်၌ ဂဠုန်၄ဂ်မင်းကဲ့သို့ရင်း, သားကောင်တကာတို့အလယ်၌ ကေ-သရာခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ရင်း ကြောက်ရွံ့ခြင်း အလျှင်းမရှိပဲ ရဲရင့်စွာ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ဖော်ပြရာပါ နိမိတ်ဆိုးကြီးများ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်စဉ်မှာပင် မာရ်နတ်သားသည် လားရောက်၍ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်အဝန်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းငှါမစွမ်းနိုင်ပဲ ရပ်၍နေလေသည်၊ မာရ်စစ်တပ်ကြီးသည်လည်း အနီးသို့မကပ်ဝံ့ပဲ အလောင်းတော်သူမြတ်ကို ဖက်ဝန်းကျင်မှ ဝိုင်းရံလျက် ထားကြကုန်၏။ မာရ်နတ်သည် မိမိ၏ စစ်တပ်ကို ကြည့်ရှုကာ "လာကြကုန်၊ ဖမ်းကြကုန်" အစရှိသည့် အမိန့်စကားပြောရုံသာ ပြောကြားနိုင်ပြီး ရဲရဲပူသောသံတွေခဲသို့ ယင်ကောင်မကပ်နိုင်သည့်ပမာ မဟာဗောဓိပင်အနီးသို့ ချဉ်းနင်းဝင်ရောက်စေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပဲ မိမိ၏ စစ်တပ် ပရိသတ်ကို တဖန်ထပ်၍ "အချင်းတို့....သုဒ္ဓါဒနမင်းကြီး၏သား ဤသိဒ္ဓတ်မင်းနှင့်တူသောသူ တလုမျှမရှိချေ၊ ငါတို့သည် မျက်နှာရင်ဆိုင်စစ်ပြိုင်ခြင်းငှါမဟတ်နိုင်ကြကုန်၊ ထိုသိဒ္ဓတ်မင်းသားအား နောက်ဘက်(=ကျောဘက်)မှနေကာ စစ်ထိုးကြကုန်အုံ့"ဟု ပြောကြားလေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော်သည်လည်း ရှေနှင့်ဝဲယာ သုံးမျက်နှာတို့ကို ကြည့်ရှုတော်မူလတ်သည်တွင် ခပ်သိမ်းသော နတ်မြတ်ဗိုလ်တို့ ဝေးရာရှောင်ရှား ပြေးသွားကြပြီးဖြစ်ရကား တစုံတရာ မတွေ့မြင်ဆိတ်သုဉ်း၍နေသည်ကိုယာ မြင်တော်မူလေ၏။ တဖန် မြောက်အရပ်နံပါးဖြင့် မာရ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါများ ချီတက် လွှမ်းမိုး၍ လာသည်ကို မြင်တော်မူ၍ "ဤမျှများပြားသော မာရ်နတ်၏ စစ်သားတို့သည် ငါတဦးတည်းကို ရည်စူးကာ ကြီးစွာသော လုံ့လပြုလာကြ၏၊ ဤအရပ်၌ ငါ၏ အမိသော်၎င်း, အဖသော်၎င်း, ညီအစ်ကိုသော်၎င်း, အခြားတဦး တယောက်သော ဆွေမျိုးသော်၎င်း

မရှိချေ၊ ငါဆည်းပူးခဲ့သော ပါရမီဆယ်ပါး တရားတို့သည် သာလျှင် ရှည်ကြာလေးမြင့် ငါမွေးမြူအပ်သော ငါ့ပရိသတ် အခြီအရံနှင့်တူကုန်၏၊ သို့ရကား ပါရမီဆယ်ပါး ငါ၏ ရဲမက်များကိုသာ အမှီတံကဲပြုကာ ဤပါရမီလက်နက်ဖြင့်ပင် ထိုးခုတ်ပုတ်ခတ်၍ ဤမာရ်နတ်၏ စစ်သည်ဗိုလ်ပါကို ငါဖျက်ဆီးမှ သင့်လျော်ချေမည်”ဟု နှလုံးပိုက်ကာ ပါရမီဆယ်ပါး ကိုယ်တော်၏ ကုသိုလ်တရားတို့ကိုသာ စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ နေတော်မူလေ၏။

မာရ်နတ်သား၊ လက်နက် ၉-မျိုးလွှတ်ခြင်း

ထိုသို့ အလောင်းတော်သူမြတ် ပါရမီကုသိုလ်တို့ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ နေတော်မူသောအခါ မာရ်နတ်သားသည် “ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကို လက်နက်ကြီး ၉-ပါးဖြင့် ပစ်လွှင့်ကာ ငါကားပြေးစေမည်”ဟု ကြံစည်စဉ်းစား၍—

(၁) ရှေးဦးစွာ လေပွေမုန်တိုင်းကို တိုက်ခတ်စေ ဖြစ်ပေါ်စေ၏၊ ထိုခဏ၌ပင် အရှေ့လေ အနောက်လေ မြောက်လေ တောင်လေတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ထကြွကြ၍ ယူဇနာဝက် တယူဇနာခန့် နှစ်ယူဇနာခန့် သုံးယူဇနာခန့် ပမာဏရှိသော တောင်ထွတ်ကြီးများကို ဖြိုခွဲဖောက်ထွင်းကာ တောချုံ သစ်ပင် စသည်တို့ကို အမြစ်မိုးထောင် ဖြစ်အောင်တိုက်ခတ်ကာ ထက်ဝန်းကျင်မှ ရွာနီဂုံးတို့ကို မုန်မုန်ညက်ညက် ဖြစ်အောင် ပြိုလုပ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်သော်လည်း ဘုရားအလောင်းတော်၏ ကောင်းမှုရိန်စော်ဘုန်းတေဇော်ကြောင့် အာနုဘော်ကင်းပျောက်ကာ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ အနီးသို့ရောက်လတ်သော် သက်နုံးကလနားမျှကိုပင် တုန်လှုပ်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။

(၂) ထိုအခါ မာရ်နတ်သည် “ရဟန်းဂေါတမကား ငါ၀စ်လွှင့်လိုက်သော မုန်တိုင်းလက်နက်ဖြင့် စကြဝဠာတောင်ခွ တိုက်မိခိုက်မိကာ မုန်မုန်ညက်ညက် ပျက်စီးလောက်ပြီ”ဟု ကြံစည်ကြည့်ရှု

လတ်သည်တွင် အလောင်းတော် သူမြတ်ကို ကြုံကြုံစိုက်အပ်သော တံခါးတိုင်ပမာ မတုန်မလှုပ် ထိုင်မြဲထိုင်နေတော်မူသည်ကို မြင်၍ နှလုံးမသာမယာဖြစ်ရှိကာ "ကြီးစွာသော ရေအယဉ်ဉ် နှစ်မြှုပ်ကာ ငါသတ်မည်"ဟု ကြံစည်စဉ်းစား၍ မိုးတိမ်တိုက်များကို ခဏအတွင်း တက်စေကာ မိုးကြီးသည်းစွာ ရွာသွန်းစေလေသည်။ ထိုသို့ မာရ်နတ် ရွာသွန်းစေသော မိုးရေ အဟုန်ကြောင့် ဤမြေကြီးသည် အပေါက်အခေါင်းကြီး ဖြစ်၍ သွားလေသည်။ ထိုရေအယဉ်သည် တောများ တောင်များ သစ်ပင်များ တို့ကို တိုက်စားလွှမ်းမိုးစီးဆင်းကာ လာလတ်၍ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်၏ အနီးသို့ ရောက်သောအခါ သက်နီးတော် ချည်တမျှင်ကိုမျှ စိုစွတ်အောင်မတတ်နိုင်ပဲ ကိုယ်တော်မြတ်ကိုမထိ မှုန်သာ ဝေးရာရှောင်ရှား စီးသွားလေ၏။

(၃) ထိုအခြင်းအရာကိုမြင်၍ မာရ်နတ်သားသည် "ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကို ကျောက်ခဲဖြင့် မုန့်မုန့်ညက်ညက် ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်မည်"ဟု ကြံစည်ပြီးလျှင် ကျောက်ခဲမိုးကို ရွာစေပြန်လေသည်။ ကြီးစွာ ကြီးစွာသော ကျောက်ခဲကြီးများသည် တောင်ထွတ်ကြီးများပမာ အခိုးအလှိုလှိုတ်ကာ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် လိမ့်လာကြ၍ဘုရားအလောင်းအနီးသို့ ရောက်သောအခါ နတ်ဌဖြစ်သော ပန်းကုံးပန်းလုံးကြီးများ အဖြစ်သို့သာ ရောက်ကြလေကုန်သည်။

(၄) ထို့နောင်မှ "ဤ သိဒ္ဓတ်မင်းသားကို နုပ်နုပ်စဉ်း၍ သေစေမည်၊သတ်ဖြတ်မည်"ဟု ကြံစည်စဉ်းစားပြီးလျှင် လက်နက်မိုးကို ရွာသွန်းစေပြန်လေသည်၊ တဖက်အသွားရှိ နှစ်ဖက်အသွားရှိသည့် လုံခဲားစသော လက်နက် အမျိုးမျိုးတို့သည် အခိုးအလှိုလှိုတ်ကာ ကောင်းကင်မှလာပြီးလျှင် မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်အဝန်းဌ မုလေးပန်း (=မြတ်လေးပန်း) စသည်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိကာ ကျရောက်လာကြကုန်၏။

(၅) ထိုနောင်မှ မာရ်နတ်သားသည် "သိဒ္ဓတ်မင်းသား ကား နုပ်နုပ်အစဉ်းခံရသည့် အသားစုပမာ ဖြစ်ရှာတော့မည်"ဟု ကြံစည် ကြည့်ရှုလတ်သည်တွင် စိန်တောင်ကြီးပမာ မယှက်မစီး ထိုင်နေမြဲ ထိုင်နေတော်မူသည့် အလောင်းတော်သူမြတ်ကို မြင်၍ အံ့သြခြင်းသို့ ရောက်ရှိကာ တဖန် မီးကျီးစိုင်မိုးကို ရှာသွန်းစေပြန်လေသည်၊ ထို မီးကျီးစိုင်များသည်လည်း အခိုးအလှိုလွှတ်ကာ အလောင်းတော်၏ အနီးသို့ လာရောက်၍ မီးကျီးအသွင် ပျောက်ကာ မုလေးပန်းစသည်အဖြစ်သို့သာ ရောက်ကြလေကုန်၏။

(၆) ထိုနောင် ပြာပူမိုးကို ရှာသွန်းစေပြန်လေသည်၊ မီး၏ အဆင်း အလွန်ပူပြင်းလှသော ပြာအစုသည် ကောင်းကင်က လာရောက်ကာ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်၏ ခြေတော်ရင်းသို့ ရောက်သောအခါ နတ်ဌဖြစ်သော စန္ဒကူးမှုန့်များဖြစ်၍ ကျရောက်လာလေ၏။

(၇) ထိုနောင် သဲပူမိုးကို ရှာသွန်းစေပြန်လေသည်၊ အလွန် သိမ်မွေ့နူးညံ့သော သဲမှုန့်များသည် ကောင်းကင်မှ လာရောက်ကာ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်၏ ခြေတော်ရင်းဌ နတ်ပန်းများ ဖြစ်၍ ကျရောက်လာကုန်၏။

(၈) ထိုနောင် လွန်ပူမိုးကို ရှာသွန်းစေပြန်လေသည်၊ ထို၍ လွန်သည်လည်း အခိုးအလှိုလွှတ်ကာ ကောင်းကင်က လာရောက်၍ ဘုရားအလောင်း၏ ခြေတော်ရင်းဌ နတ်ဌဖြစ်သော နံ့သာပျောင်း(= နံ့သာပျစ်)ဖြစ်ကာ ကျရောက်လာလေ၏။

(၉) ထိုနောင်မှ "ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကို အမိုက်မှောင်ဖြင့် ချောက်လှန့်၍ပြေးစေအုံ့"ဟု ကြံစည်ကာ အမိုက်မှောင်ကြီးကို ဖြစ်စေပြန်လေသည်၊ ထိုဒာရ်နတ်ဖန်ဆင်းလိုက်သော အမိုက်မှောင်သည် လက္ခယ်, မိုးမှောင်, သန်းခေါင်, တောလယ် = လေးသွယ်သောအင်္ဂါရှိသည့် အမိုက်မှောင်ကြီးကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဘုရားအလောင်း

တော်ထံမှောက် ရောက်လတ်သောအခါ နေရောင် ကြိုက်သည့် အမိုက်မှောင်ကဲ့သို့ ပျောက်ကွယ်လေ၏။ ။(ဤဗုဒ္ဓဘုရားအလောင်း တော်သည် မာရ်နတ်သားက အမိုက်မှောင်ကြီး ဖန်ဆင်းသည်ကို သိတော်မူ၍ ကိုယ်တော်မှ မွေးညှင်းတွင်းပမာဏရှိသော ရောင်ခြည်ကွန်ရက်ကို ကွန့်ထွက်စေတော်မူ၏၊ ထိုရောင်ခြည် ကွန်ရက်သည် မာရ်နတ်သား ဖန်ဆင်းသည့် အမိုက်မှောင်ကြီးကို ဖျက်ဆီးလျက် အလင်းကြီး လင်းစေလေသည်ဟု မှတ်ယူရာ၏။)

မာရ်နတ်သား စက်လက်နက် လွှတ်ခြင်း

မာရ်နတ်သားသည် ဖော်ပြရာပါ လက်နက်ကြီး ၉-ပါးတို့ကို ပစ်လွှင့်၍ တိုက်ဖျက်ပါသော်လည်း အရာမရောက် မအောင်မြောက်ရကား နောက်ထပ်ဆက်ကာ ဥက္ကာကျအောင်ပြုလေသည်၊ ယင်းသို့ ဥက္ကာကျရောက်ခြင်းကြောင့် စကြဝဠာတတိုက်လုံး အခိုးတွေဖုံး၍ နေလေသည်။ ကောင်းကင်တခုလုံး မိုးတိမ်မရှိပဲ ထစ်ချုန်းနေ၏၊ မိုးကြိုးပေါင်း အထောင်တို့ ကြောက်မက်ဖွယ် ကျရောက်ကုန်၏၊ ထိုမာရ်နတ်သည် ဤမျှဖြင့်လည်း ဘုရားအလောင်းတော်ကို တစုံတခု ဘေးဥပဒ် အန္တရာယ်ကို မပြုနိုင်ရကား "သိဒ္ဓတ္ထမင်း သင်း၏ ဦးခေါင်းကိုဖြင့် ထောင်းထောင်း ပြတ်ကြွေ မြေသို့ ခစေမည်"ဟု ကြိုစည်စဉ်းစား၍ စက်လက်နက်ကို တဖန်လွှတ်ပြန်လေသည်။ ထိုစက်လက်နက်၏အာနုဘော်ကား····· မြေ၌ ပစ်လွှင့်လျှင် ၁၂-နှစ်ကြာအောင် မြက်ပင် မပေါက်နိုင်၊ ကောင်းကင်၌ပစ်လွှင့်လျှင်၁၂ နှစ်ပတ်လုံးမိုးရေတပေါက်မျှမကျနိုင်အောင် မိုးခေါင်၏၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌ ပစ်လွှင့်လိုက်လျှင် မြင်းမိုရ်တောင်ကိုနှစ်ခြမ်းခွဲ၍ အောက်သို့ လျှောကျနိုင်၏၊ ဤကား ထိုစက်လက်နက်၏ အာနုဘော်တည်း။ ယင်းသို့မာရ်နတ်သားပစ်လွှင့်လိုက်သော စက်လက်နက်သည် ကောင်းကင်မှ မိုးကြိုးထစ်ချုန်းသကဲ့သို့ လာရောက်ပြီးလျှင် မာရ်နတ်၏ မာန်မာနကို နှိမ်ချိုးခြင်းအမှုပြုလျက် ဘုရားအလောင်းတော်၏ ခြေတော်ရင်းခံ ခြေသုတ်ကြိုးဝန်းပမာ ခွေလျက်သား ကျရောက်လာလေ၏။

မာရ်နတ်သားသည် မည်သည့်အရာကို စွဲယူရမည်ဟုမသိမမြင် (= ခြေမ်ကိုင်မိ လက်မကိုင်မိဖြစ်ကာ) အလွန်လျှင် အမျက်ထွက်ရကား "အဘယ်ကြောင့် ရပ်တည်နေကြသနည်း၊ ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကို သူမြှောက်ကိုးသည့် ဘုရားဖြစ်ခြင်းအကျိုး မပြီးအောင် ပြုကြလော့ ဖမ်းကြလော့ သတ်ကြလော့ ဖြတ်ကြလော့ ခဲကြလော့ မလွတ်စေကြကုန်လင့်" ဤသို့စသည်ဖြင့် စေခိုင်းလေ၏၊ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ဂိရိမေခလာဆင် ကျောက်ကုန်းခွ ထိုင်နေကာ လက်တဖက်ဖြင့် မြားကိုဝင့်လျက် ဘုရားအလောင်းသို့ ကပ်ရောက်ပြီးလျှင် "အို သိဒ္ဓတ်မင်းသား··· ယခုပင်လျှင် ရတနာပလ္လင်မှ အလျင်အမြန် ထသွားလော့"ဟု ပြောဆိုလေသည်။ ထိုအခါ မာရ်နတ်၏ စစ်သည်ပရိသတ်သည်လည်း များစွာသော ကြောက်မက်ဖွယ်တို့ကို ပြုဆောင်ပြုလုပ်ကြကုန်၏၊ ဘုရားအလောင်းတော်သည် မာရ်နတ်နှင့်တကွ မာရ်စစ်သည်တို့ ပြုလုပ်သမျှသော ဖောက်ပြန်ပြစ်မှားမှု အလုံးစုံကို မေတ္တာအစွမ်းဖြင့် ပယ်ရှားဟန့်တားတော်မူ၏။

(ဤအရာ၌၊ ၊မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်၏ မာရ်နတ် ပစ်လွှင့်သော လက်နက် ၉-ပါးကို အောင်မြင်ခြင်းနှင့်စပ်၍ တောင်တွင်းဆရာတော် ခင်ကြီးဖျော် ရေးသားသည့် လက်နက် ၉-ပါးအောင် ဘုရားရှိခိုး ဂါထာကို ဖတ်ရှုနာပျော်သော အနက်ယောဇနာနှင့်တကွ ရေးသား ပြဆိုဦးအံ့။)

ပဏ္ဍနာဆုသန်နှင့်တကွ မာရ်လက်နက်ကိုးပြာ အောင်ဧယျဝန္ဒနာ ဂါထာပါဠိနိဿယ

ဝါတာ ဝဿဿ ပါသာဏံ၊ အာဝုဓံ ဝါဠုကံ တထာ။
ကုဏ္ဍုဠံ ကလလဂ်ါရံ၊ အန္ဓကာရဉ္စ မေ နဝ။
သဏ္ဌေ မာရေန ဝိဿဋ္ဌေ၊ ဝိဇယဉ္စ ဇိနံ နမေ။
အဟမ္ပိ တေန ပုညေန၊ ဝိဇေယျံ သမ္ဗမာယုဓေ။

ဝါတံ = လောကထွတ်ထား ဒို့ဘုရားလျှင် ငါးပါး မာရ်ခြေ ပလွင်ဗွေ၌ စံနေခိုက်ခါ မာရ်နတ်လာလျက် စက္ကဝါတိုက် တောင်နှင့်ရှိက်၍ ပန်းမှိုက်မြှုစုက် သေးမဲ့နန့် သို့ မုန်မုန်ညက်ကြေ ပျက်ပစေဟု စေတနာဆိုး ပြုဖန်ပျိုး သား မိုးရပ်သိမ့်ဟည်း မြေကြီးပဲ့တင် သစ်ပင်ကျောက်တုံး အိမ်အလုံးကို ချေမှုန်းဖြတ်ပိုင်း ရှစ်ရပ်တိုင်းမှ အုံ့မှိုင်း လေ ဆိုး မုန်တိုင်း လက်နက်မျိုးကိုဂင်း။ ဝဿာ = အဟုန်ဒီးဒီး စီးကျသွယ်သွယ် ရေပြင်ကျယ်၌ မိုဃ်ယက်ကင်းဖည် သေစိမ့် ရည်၍ တမည်ပြုစား ထန်းလုံးဖျားနှင့် တောင်ဖျားမျှခေါင် အမြင့်ဆောင်သား ရှစ်ဘောင်ရပ်ခန်း ပြည့်မျောက်လျှမ်း သည့် မိုးကြမ်းရေဆိုး လက်နက်မျိုးကိုဂင်း။ ပါသာဏံ = ကျောက်ဖြင့်ကြိတ်ဖျက် မုန်မုန်ညက်လျှင် နှိပ်စက်စေရန် တမည်ဖန်၍ နဘန်မိုးလုံး ထစ်ချုန်းခြိမ့်ညံ့ တိုက်ခတ်သံနှင့် အလုံးဖြိုးဖြိုး ကျောက်ခဲကျောက်စိုင်မိုးကိုဂင်း။ အာဝုဓံ = အသွေးတခြား အသားတယွေ့ အရေတမျိုး အရိုးတဂိုဏ်း ထိုးခုတ်ပိုင်း၍ မဆိုင်းသေရန် ပြုစီမံသား အလုံးပြိုးပြက် မိုးလုံးလက်အောင် တဖက်အသွား နှစ်ဖက်သွားဟု လုံ ခား စသည့် အမည်မည်လျှင် စုံစိုဖန်ပျိုး လက်နက်မိုးကို ဂင်း။ ဝါဠုကံ တထာ = ထွက်လေ ဝင်လေ နှစ်ထွေမရှိ သဲဖြင့်ပိ၍ မချိသေအောင် ပြုဆောင်ဖန်ပျိုး သဲထုမိုးကို ဂင်း။ ကုက္ကုဠံ = တစ်မှုစ်မှ ပူသေအောင်ဟူ၍ သူအကြီးပျိုး ပြာပူမိုးကိုဂင်း။ ကလလံ = ကျိုက်ဂျိုက်ပွက်ဆူ အပူအခိုး ရှုံ့ညွန်မိုးကိုဂင်း။ အင်္ဂါရံ = တခဏချင်း အပြင်းပူလောင် သေအောင်ဖန်ပျိုး မီးကျီးမိုးကိုဂင်း။ အန္ဓကာရံ = ကြည့် သော် မစွမ်း စမ်းသော်မထင် ကြောက်စိတ်ဝင်၍ အလျှင် သေရန် ကတန်ပြုဆောင် အမိုက်မှောင်ကိုဂင်း။

ဒုတိ = ဤသို့။ မာရေန ဝိသင်္ဌေ = မာရ်နတ်မိန္ဓာ အယုတ်တမာလျှင် ကြိမ်းကာဆင့်ဆင့် ပစ်လွှင့်အပ်ကုန် သော။ ဒုမေ နဝ သတ္ထေ = လေ, မိုး, ကျောက်, သဲ ညွှန်,

မီးခဲနှင့် ပြာမွှ,မိုက်မှောင် ပြောင်ပြောင်လက်နက် ရောင်ပြိုးပြက်ဟု ကိုးချက်ရန်စွယ် လက်နက်မျိုးအနှုရာယ်တို့ကို။ ဝိဇယန္တံ = ဗိုလ်ပါအပေါင်း သောင်းကုဋေအား ဆောင်နိုင်ပြားလည်း ရိုက်လားပုတ်လား အဖအပါးဝယ် ဆိုးဝါးမာန်မူ သားငယ်တူသို့ သီတာဂုန်နန်း ကြည်နှလုံးဖြင့် မြေလုံးပြိမ့်အောင် သက်သေဆောင်၍ အောင်တော်မူကြီးအောင်တော်မူထသော။ (၀၊) အောင်တော်မူသောကြောင့်။ ဗိုနံ = ဗိုနဟူသည် အမည်တံဆိပ် ဘွဲ့ပုံလိပ်ဖြင့် ခပ်နှိပ်ပေါ်ထင် အောင်ပွဲရှင်မြတ်စွာဘုရားကို။ နမေ—နမာမိ = ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးပျော်ပြေ့ မာန်ကိုလျှော့၍ ကန်တော့ရှိခိုးပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။ အဟမ္ပိ = စတုသမုဒ္ဒာန် ပြုလုပ်ဖန်သည့် ရုပ်နာမ်ပေါင်းချုပ် အကျွန်ုပ်သည်လည်း။ တေန ပုညေန = လက်နက်မျိုးကို ဖျက်ချိုးနိုမ်ခုံး ဂုဏ်ကျေးဇူးဖြင့် ချီးကျူးဝန္ဒနာ စေတနာပဏာမ မြတ်ပုညကြောင့်။ သမ္ဗမာယုဓေ = သေနတ် လေးမြှား လုံခားမီးပေါက် အမြောက်စိန်ဗုံး ချေမှုန်းခွင်းဖြတ် အကျဉ်းမှတ်သော် လွှတ်အပ်-မလွှတ်အပ် နှစ်ရပ်ကျုံးခြို အလုံးစုံသော လက်နက်မျိုးတို့ကို။ ဝိဇေယ္ယံ = ယနေ့ကစ နိဗ္ဗာန်ရသည့် ကာလတခွင် သံသာပြင်ဝယ် မမြင်ရ မကြားရ အဝေးကပင် အောင်ရနိုင်ရ အောင်နိုင်ရသည့်ကိုယ်ဖြစ်ပါလို၏မြတ်စွာဘုရား။

အလောင်းတော်၏ ကရုဏာ

(ဤဒေဝပုတ္တမာရ်ကို အောင်မြင်ခဏ်းဌ ဇာတ် အဋ္ဌကထာ, ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာတို့ထက် ဗိနာလက်ာရဋ္ဌိကာ၌ ကျယ်ခန်းစွာ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဖွင့်ပြသောကြောင့် ထိုဗိနာလက်ာရဋ္ဌိကာမှ အများဆုံး ထုတ်ဖော်ရေးသားပေအုံ့။)

(၁) သ ပါဒမ္ဘလေ ကီဠန္တံ၊ ပဿန္တော တရုဏံ သုတံ။
ဝိတာဝုဒိကို တံ မာရံ၊ မေတ္တာယန္တော ဒယာပရော။

သနားကရုဏာပြင်းပြစ္စာသော မွေးဖသခင်ကျေးဇူးရှင်သည် မိမိခြေရင်းဌ ကစားရှိနေသော သားငယ်ကို လက်ခြေတို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်စေကာမူ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြုလုပ်စေကာမူ အမျက်ထွက်ရန် ဝေးစွာ၊ သား ဟူသောချစ်ခြင်းဖြင့် နှစ်သက်ကြည်ဖြူစွာ သားကို လည်ဖက်၍ မိမိရင်ခွင်ထက်ဌ အိပ်စက်စေလျက် တစုံတခု ရန်ပြုဖွဲ့ခြင်း အလျှင်းမရှိသကဲ့သို့ ထိုအတူ အလောင်းတော်သူမြတ်သည်လည်း ယုတ်မာလှသော ထို မာရ်နတ်သား ပြိုသမျှ ပြစ်မှားသမျှဥသုံ အလုံးစုံကို သည်းခံတော်မူလျက် အနည်းငယ်မျှ နှလုံးမသာယာမှု ပြုတော်မမူပဲ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းမဲ့ကာ မေတ္တာကရုဏာမိုး စွေဖြိုးလျက် မာရ်နတ်သားကို ကြည့်တော်မူလေသည်။

(၂) တဒါ သော အာသတိ ဝါစံ၊ သိဟနာဒံ နဒိ မုနိ။
နု ဇာနာတိ သယံ မယှံ၊ ဒါသဘာဝမဿယံ ခလော။

(၃) ယေန ကေနစိ ကမ္မေန၊ ဇာတော ဒေဝပုရေ ဝရေ။
သကံ ဂတိံ အဇာနန္တော၊ လောကဇေဋ္ဌောမှိ မည္ဘတိ။

ထိုသို့ မာရ်နတ်သား စစ်ကြီးချီကာ နှောက်ယှက်လာသော အခါ၌ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ရဲရဲတောက်စကား ဤကဲ့သို့ မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။ မိန့်ကြားတော်မူပုံမှာ.... "ဤယုတ်မာလှသော မာရ်နတ်သည် မိမိကိုယ်တိုင်က ငါဘုရား၏ ကျွန်ဖြစ်နေသည်ကို အလျှင်းပင်မသိချေ။ အနည်းငယ်မျှသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရှိလာပြီးလျှင် မိမိ၏ အသက်တမ်း မိမိ၏စုတေရမည့်အချိန် စုတေပြီးနောက် လားရောက်ရမည့် အပါယ်ဘုံမှ ဒုဂ္ဂတိကို စိုးစဉ်းမျှမသိရှာ၍ ငါသည် မြို့၏ဟု မှတ်ထင်ကာ တလောကလုံး၌ ငါသာလျှင် အစိုးရသူဟု၍ အောက်မေ့မှတ်ထင်နေ၏၊ မိမိကိုယ်ရေး သေ်လျှင် အပါယ်ကျရမည့်ဘေးကိုကား မတွေးမိ မသိရှာချေ၊ ယင်းသို့ မသိသောကြောင့် ပင် ဤသို့ ပြစ်မှားမှုကို ပြုဝံ့ပေ၏။

(၄) အနန္တလောကဝေတုမ္ပိ၊
သတ္တာနံ ဟိ ကတံ သုဘံ။
မယ္ဟေကပါရမိတာယ၊
ကလံ နာဗ္ဗတိ သောဌသိ။

(၅) တိရစ္ဆာနော သသော ဟုတ္ဝာ၊
ဒိသ္မာ ယာစကမာဂတံ။
ပစိတ္ဝာန သကံ မံသံ၊
ပတိတောဂ္ဂိမ္ဒိ ဒါတဝေ။

အနန္တများစွာ စကြဝဠာလောကဝတ်၌ သတ္တဝါတို့ ပြုသမျှ ကောင်းမှုကုသိုလ်အစုကို ဥဏ္ဏပညာ ချိန်ခွင်တဖက်၌ထား၍ ဘုရား၏ ပါရမီကောင်းမှု ကုသိုလ်အစုကို ဥဏ္ဏပညာချိန်ခွင် အခြားတဖက်၌ထား၍ ချိန်စက်ကြည့်မည်ဆိုက သတ္တဝါတို့ ပြုသမျှ ကောင်းမှုကုသိုလ်အစုသည် ဘုရား၏ ပါရမီဆယ်ပါး ကောင်းမှုများအနက် ပါရမီကောင်းမှု တခု၏ (၂၅၆) နှစ်ရာငါးဆယ် ခြောက်စိတ် စိတ်လျှင် တစိတ်ကိုပင် လိုက်၍ မမှီနိုင်ချေ။ မှန်၏၊ ဘုရားကား တိရစ္ဆာန်ယုန်ငယ် ဖြစ်စဉ်ဘဝမှာပင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ဘုံထံမှောက်လာရောက်သည်ကိုမြင်ရလျှင် အားရဝမ်းသာစွာ မိမိ၏ အသားကို ဖုတ်ကင်ပေးလှူလိုသည့်အတွက် မီးပုံထဲသို့ ရဲရဲကြီး ခုန်ချခဲ့လေပြီ။

(ဤ၌၊ ၊အနန္တလောကဝတ်စကြဝဠာ သတ္တဝါတို့ ပြုသမျှ ကောင်းမှုကုသိုလ် အစုသည် ဘုရားအလောင်း တဦးတည်းပြုသည့် ပါရမီဆယ်ပါး ကုသိုလ်များအနက်မှ ပါရမီတပါးပါးနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ထိုပါရမီကောင်းမှုတခု၏ ၂၅၆-စိတ်စိတ်လျှင် တစိတ်ကိုပင် လိုက်၍ မမှီနိုင်ချေ-ဟူသော အလောင်းတော်၏ ရဲရဲတောက် မိန့်ကြားချက် စကားသည် သာမန် စဉ်းစားလျှင် များလှလွန်လှသည်ဟု ထင်မှတ်ဖွယ် ရှိပေ၏။ စင်စစ်သော်မူ မများမလွန်ပါ၊ အလွန်ပင် သဘာဝကျ၍ မှန်ကန်သောစကား ဖြစ်ပေ၏။

ထင်ရှားစေဦးအံ့....ဘုရားအလောင်းတော်မှတပါးအခြား သူတို့သည် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုလုပ်ရာဝယ် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတို့ကိုတောင့်တ၍ မြဲကြသည်ကသာ များလေ၏၊ (ယနေ့ သာသနာတွင် လူဖြစ်ရ၍ "ဘဝနှင့်စည်းစိမ်တို့ကို ဆုသန်တောင့်တ၍ လှူဒါန်းရသော ဝန္နနိသိတ ဒါနသည် နိဗ္ဗာန်ကိုတောင့်တ၍ လှူဒါန်းသော ဝိဝဋ္ဋ-နိသိတ ဒါနကဲ့သို့ အကျိုးမကြီး မမွန်မြတ်ချေ" ဟု၍ သိသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များပင် အလှူဒါန ပြုလုပ်သောအခါ ဘဝစည်းစိမ်ဝဋ္ဋတရားကို နှုတ်မြွက်၍ ဆုမတောင်းစေကာ စိတ်ထဲကမူ ထိုဘဝစည်းစိမ် ဝဋ္ဋတရားတို့ကို လိုလားလျက်ရှိချေသည်။) ယင်းသို့ အခြားသူများ ပြုလုပ်အပ်သော ကောင်းမှု ကုသိုလ်အစုသည် ဝဋ္ဋကို တောင့်တ၍ ပြုလုပ်ကြသည့်အတိုင်း ဝဋ္ဋဆင်းရဲ အကျိုးကို ပေးသဖြင့် ထိုအခြားသူများမှာ မိမိတို့ပြုလုပ်သည့် ကုသိုလ် ဥစ္စာဖြင့် လူ့ဘဝ လူ့စည်းစိမ် နတ်ဘဝ နတ်စည်းစိမ် တည်းဟူသော အသုံးအဆောင်တို့ကို ဝယ်ယူသုံးဆောင်ကြသကဲ့သို့ဖြစ်ရကား ဌေရတိုင်း ရတိုင်း အသုံးအဆောင်တို့ကို ဝယ်ယူသုံးဆောင်သောသူအား ဌေဟု၍ မစုမိသကဲ့သို့ ဘုရားအလောင်းမှတပါး အခြားသော ဝဋ္ဋ-ဘီရတ (=ဘဝစည်းစိမ် ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၌ မွေလျော်နှစ်ခြိုက်ကြသော) သတ္တဝါတို့မှာ ကောင်းမှုကုသိုလ်ဥစ္စာ မစုမိပဲ လူမဲ့ချည်း ဖြစ်ကြလေသည်။

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည်ကား ပါရမီ ကောင်းမှု ပြုလုပ်တိုင်း ပြုလုပ်တိုင်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုသာ ဆုပန်တောင့်တ၍ ပြုတော်မူလေသည်၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော်၏ ပြုသမျှ ကုသိုလ် ကောင်းမှုများသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်အကျိုးကိုမပေးရသေးသမျှ အရှိန်မစဲ အလောင်းတော် သန္တာန်၌ ကမ္မသမာဓိ အနေအားဖြင့် ရှိမြဲရှိ၍ နေလေသည်၊ ထို့ကြောင့် မသုံးရက် မစွဲရက်

ဌေကိုစုရ၍ ထားသောသူမှာ ဥစ္စာစီးပွါး တနေ့တခြား တိုးတက် များပြားလာသကဲ့သို့ ဘုရားအလောင်းတော် မှာလည်း ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဥစ္စာများ တဘဝထက် တဘဝ တိုးတက် များပြားလာရကား အလောင်းတော် သူမြတ်သည် ကုသိုလ်ဥစ္စာ လွန်စွာကြွယ်ဝသူ ဖြစ်လေ သည်။

ကုဋေများစွာ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော သူဌေးတဦးကို ဆင်းရဲ မွဲတေသူ လူပေါင်းများစွာတို့ ဥစ္စာစီးပွါးရေးဦး ဦးဖြင့်သော်လည်း ရှုံးကြရမည်သာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ပါရမီ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ဥစ္စာ မရေမတွက်နိုင်အောင် ချမ်းသာ သော မြတ်စွာဘုရားအလောင်း ကောင်းမှုကုသိုလ်သူဌေး ကြီးကို ကုသိုလ်ဥစ္စာ ရတိုင်းရတိုင်း ဘဝသမ္ဘတ္တိ ဘောဂ-သမ္ဘတ္တိ အသုံးအဆောင်တို့ကို ရှာ၍ မလောက်နိုင်အောင် ဝယ်ယူ သုံးဆောင်ကြသဖြင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဥစ္စာ လွန် စွာဆင်းရဲ မွဲတေကြသည့် အနန္တလောကဓာတ် သတ္တဝါ လူမွဲတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု တည်းဟူသော စီးပွါးရေးဦး ဦးဖြင့်ကြသော်လည်း ရှုံးကြရမည်သာ ဖြစ်လေသည်၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်၏ ရဲရဲတောက် စကား (ရှေးဖော်ပြရာပါ) မိန့်ကြားချက်သည် စကားကြီး စကားလွန်မဟုတ် အလွန်ပင်သဘာဝကျ၍ မှန်ကန်သော စကားသာဖြစ်၏။)

(၆) ဧဝံ အနန္တပုညော ဟိ၊ သိဒ္ဓံ ဒေဟမိမံ ပန။
ယထာဘူတံ အဇာနန္တော၊ မနုဿောတိ ဟိ မညတိ။

ဤသို့ ဖော်ပြရာပါ အနန္တကောင်းမှု ကုသိုလ်တို့ကြောင့် ဖြစ် ပေါ်လာသော ဤဘဝ ငါ၏ကိုယ်ကို မာရ်နတ်သားကား အမှန် အတိုင်း မသိရှာ၍ သာမန် လူတယောက်အနေ အောက်မေ့ မှတ်ထင်ချေ၏။

(၇) နာဟံ မနုဿော နာမနုဿောနေ ဗြဟ္မာ နေ စ ဒေဝတာ။
ဇရာမရဏံ လောကသ္မာ ဒဿေတုံ ပနိဓာဂတောတာ။

ငါကား သာမန်ခုနစ်ရက်သား လူစားမဟုတ်ချေ၊ ဘီလူးလည်း မဟုတ်ချေ၊ ဗြဟ္မာလည်း မဟုတ်ချေ၊ နတ်လည်း မဟုတ်ချေ၊ (ခုနစ်ရက်သား လူစားသာမန် မဟုတ်ပဲလျက် လူမိန်းမ၏ ဝမ်းတိုက်၌ အဘယ့်ကြောင့် လာရောက်ဖြစ်ပွါးရသနည်းဟူမူကား) သတ္တဝါ အပေါင်းအား အိုနာသေရေး သံသရာဒုက္ခဘေးကို ထင်ရှားဟောပြုဖို့ရန် ၅၂ လူ့ပြည်လောက လူမိန်းမ၏ဝမ်းတိုက်၌ လာရောက်ဖြစ်ပွါးလေသည်။

(ထင်ရှားစေဦးအုံ့....၊ အလောင်းတော်သူမြတ်ကို လူဟူ၍ရင်း, ဘီလူးဟူ၍ရင်း, နတ် ဟူ၍ရင်း, မာရ်ဟူ၍ရင်း, ဗြဟ္မာဟူ၍ရင်း ကောင်းကော ပြောဆိုရန် မတတ်သာချေ၊ အကြောင်းကား ထို လူ, ဘီလူး, နတ်, မာရ်, ဗြဟ္မာတို့မှာ အလောင်းတော်၏ အလုပ်မျိုး လုံးဝ မရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်လျှင် အဘယ့်ကြောင့် လူမိန်းမ (= မယ်တော် မာယာ)ဝမ်းမှ ဖွားသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းအား အိုနာသေရေး သံသရာ ဒုက္ခ ဘေးကို ထင်ရှားဟောပြုဖို့ရန် ၅၂ လူ့ပြည်လောက လူ မိန်းမ(= မယ်တော်မာယာ)၏ ဝမ်းတိုက်၌ လာရောက် ဖြစ်ပွါးရသည်ဟု ဖြေကြားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

ရှေ့ဦးအုံ့....၊ သတ္တဝါတို့ကို ဖြစ်ပွါးစေတတ် ဖန်ဆင်း တတ်သော နတ်, မာရ်, ဗြဟ္မာ, အတ္တဟူ၍ တဦးမျှ မရှိချေ၊ စင်စစ်ကား ကိုယ်စီကိုယ်ငှ မိမိတို့ခန္ဓာအစဉ်၌ ဖြစ်သော တဏှာသည်သာလျှင် အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေကို ပြုံးစေ၏။ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံများလည်း တဏှာ၏ စွမ်းရည် ကြောင့်ပင် ပြုံးကြဖြစ်ကြ၏၊ ထင်ရှားစေဦးအုံ့....၊ ကံသည်

လယ်နှင့်တူ၏၊ ကံနှင့်တကွ ဖြစ်ပေါ်ဖြစ်ဖက် ဝိညာဏ်သည် မျိုးစေ့နှင့်တူ၏၊ တဏှာလောဘသည် ရေနှင့်တူ၏။ လယ်မြေ,မျိုးစေ့, ရေ-သုံးပါးပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် သစ်ပင်၏ အညွှန့်အညောက် ပေါက်ရောက်သကဲ့သို့ ကံတည်းဟူသော လယ်မြေ, ကံ၏အဖော် ဝိညာဏ် တည်းဟူသော မျိုးစေ့,တဏှာလောဘတည်းဟူသောရေငွေ့–၅၂သုံးပါးပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့် သတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်၏။ တဏှာလောဘတည်းဟူသော ရေငွေ့မရှိလျှင် ကံတည်းဟူသော လယ်မြေ, ဝိညာဏ်တည်းဟူသော မျိုးခစ့ေတို့ရှိသော်လည်း ဘဝအပင် အညွှန့်အညောက် မပေါက်တော့ချေ။ ထို့ကြောင့်ပင် တဏှာရေငွေ့ကို ပယ်သတ်ပြီးဖြစ်တော်မူကြသောကြောင့် ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် တဖန် ဘဝအသစ်၌ မဖြစ်ကြကုန်။

၅၂သို့ ကုသိုလ်ကံ, အကုသိုလ်ကံတည်းဟူသော လယ်မြေ, ကံနှင့်တကွ ဖြစ်ပေါ်ဖြစ်ဖက် ဝိညာဏ်တည်းဟူသော မျိုးစေ့, တဏှာတည်းဟူသော ရေငွေ့—၅၂အကြောင်းသုံးပါးတို့ ပေါင်းဆုံမိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သတ္တဝါအား ဇာတိအစရှိသော ဒုက္ခပေါင်းများစွာတို့ ရေအဲယဉ်ပမာ လွှမ်းမိုး နှိပ်စက်ကြကုန်၏။ ဘုရားအလောင်းတော်သည်လည်း သတ္တဝါတို့၏ ထိုဇာတိဒုက္ခအစရှိသော များစွာသော ဘေးဒုက္ခတို့ကို ပယ်ရှားလိုသူ ဖြစ်၏၊ ဇာတိအစရှိသော ဒုက္ခအပေါင်း၏ အကြောင်းရင်းကား တဏှာပင်တည်း၊ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည် ရှိသော် ဇာတိမဖြစ်တော့ချေ။ ဇာတိမဖြစ်လျှင် ဇရာ, မရဏာ စသည်တို့လည်း မဖြစ်တော့ကုန်၊သို့ရကား တဏှာသာလျှင် အရင်းအကျဆုံး ပယ်သတ်ရမည့် တရားဖြစ်၏၊ ထိုတဏှာသည်လည်း ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံခြောက်ပါးတို့၌ မြဲသည်,ချမ်းသာသည်,တင့်တယ်သည်, နိုင်မာသည် ဟူသောအမှတ် (= **နိစ္စသညာ,သုခသညာ,သုဘသညာ,**

အတ္တသညာ)ဖြင့် သုခကို အလိုရှိကြသူ သတ္တဝါတို့အား မောဟ၏စွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်၏၊ သို့ရကား ထိုတဏှာ၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော အာရုံခြောက်ပါးတို့၌ အပြစ်ဒေါသကို မြင်အောင်ပြုမသာလျှင် တဏှာကို ပယ်စွန့်နိုင်မည်ဖြစ်၏၊ အာရုံခြောက်ပါးတို့၌ အပြစ်ဟူသည်မှာလည်း ထိုအာရုံခြောက်ပါးတို့၌ ဖြစ်ပေါ်နေသော အနိစ္စစသော အခြင်းအရာများတည်း၊ ထိုအနိစ္စစသော အခြင်းအရာကို လည်း ဇရာမရဏကို မြင်မသာလျှင်သိမြင်နိုင်သည်။(ဇရာမရဏကိုမြင်မှ အာရုံခြောက်ပါး၏ အနိစ္စအခြင်းအရာစသောအပြစ်များကို မြင်နိုင်မည်၊ အာရုံခြောက်ပါးတို့၌ အပြစ်ကိုမြင်မှ ထိုအာရုံခြောက်ပါးတို့၌ တပ်မက်သော တဏှာလောဘကို ပယ်နိုင်မည်၊ တဏှာလောဘကို ပယ်နိုင်မှ ဇာတိအစရှိသောသံသရာဒုက္ခများ ငြိမ်းအေးမည်။) သို့ရကား ဇရာမရဏကို သိမြင်ခြင်းသည် သံသရာဒုက္ခ ငြိမ်းအေးခြင်း၏ အရင်းမူလ ပဓာနကိစ္စ ဖြစ်ပေ၏၊ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ဇာတိအစရှိသော သံသရာဒုက္ခ အပြီးတိုင် ငြိမ်းအေးရန်အတွက် အရင်းမူလ ပဓာနဖြစ်သော ဇရာမရဏတရားကို သတ္တဝါတို့အား ထင်ရှားထုတ်ဖော် ဟောပြတော်မူခြင်းအကျိုးငါဘုရားအလောင်းတော်သည် ဤလူ့ပြည်လူ့ရွာ မယ်တော်မာယာ၏ ဝမ်းကြွတိုက်၌ ကိန်းပိုက်သန္ဓေ လာရောက် ဖြစ်ပွါးတော်မူပေသည်။

ဆက်၍ ထင်ရှားစေဦးအံ့…၊ ဘုရားအလောင်းတော်သည် အကယ်၍ နတ်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၍ ဖြစ်စေ, ဗြဟ္မာအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၍ဖြစ်စေ တရားကိုဟောပြောအံ့၊ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြုပြောအံ့၊ တပါးသော သူတို့သည် ယုံကြည်ကြမည်မဟုတ်ကုန်၊ဤနတ်မင်း,ဤဗြဟ္မာမင်းသည် မိမိ ကိုယ်တိုင်က ချမ်းသာ သုခရှိသူ မြတ်သူ ခိုင်မာသူ ဖြစ်လျက် ငါတို့အား **အနိစ္စဟူ၍ ဒုက္ခဟူ၍ အနတ္တဟူ၍**

ဟောလာချေ၏၊ သူ၏ စကားသည် ဘယ်လိုစကားမျိုး ပါလိမ့်-ဟု အောက်မေ့ကာ ယုံကြည်ကြမည် မဟုတ်၊ ရိုသေစွာ နားထောင်ကြလိမ့်မည်လည်း မဟုတ်ကုန်၊ နတ်ဗြဟ္မာမည်သည် အဘယ်အရာကို မပြောဆို မဟောပြနိုင်ပဲ ရှိအုံ့နည်း၊ ပြောဆို ဟောပြနိုင်မည်သာ ဖြစ်၏၊ အဘယ်မည်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို မပြုလုပ်. မဖန်ဆင်းနိုင်ပဲ ရှိအုံ့နည်း၊ ပြုလုပ် ဖန်ဆင်းနိုင်မည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤနတ် ဤဗြဟ္မာ၏ ဟောပြမှု တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြသဖန်ဆင်း မှုကား အုံ့သြဖွယ်မဟုတ်ချေ-ဟု အောက်မေ့ မှတ်ထင်ကြ မည်သာ ဖြစ်၏။

ခပ်သိမ်းသော လူအပေါင်းတို့ မြင်စဉ်ပင် မယ်တော် ဝမ်းဘိုက်မှ ဖွားမြင်ကာ အရှယ်ရောက်က ကာမသုခကို ခံစားပြီးလျှင် သားတော်ကို ရရှိလတ်သော် ထိုသားတော် ကို စွန့်၍ တောထွက်ကာ ရဟန်း ပြုပြီးနောက် ဒုက္ခရ-စရိယာ အကျင့်ကြီးကို ကျင့်ကြံပြော်မူပြီးလျှင် အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ် သမ္မာသမ्बုဒ္ဓဉာဏ်သို့ ရောက်ရှိ (= ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ)ပြီးကာ တရားကို ဟောကြားလတ်သော်ငင်း, ဇရာမရဏာကို ထင်ရှားပြတော်မူလတ်သော်ငင်း,လက္ခဏာ ရေးသုံးပါးကို ဟောကြားတော်မူလတ်သော်ငင်း "ဤ ယောဂျားမြတ်သော်မှ သို့စဉ် တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသူ ဉာဏ်ပညာကြီးသူ အလုံးစုံသော တရားသဘောကို မကြွင်းမကျန် သိမြင်သူဖြစ်ပါလျက်လည်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း သဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်ချေ၊ ငါတို့၌ကား ဆိုဖွယ် အကြောင်းမရှိပြီ"ဟု အောက်မေ့ကြကာ တရား တော်ကို ရိုသေစွာ နားမထောင်ကြပေလိမ့်မည်၊ "ဇာတိ အစရှိသော ဒုက္ခတို့ကို ပယ်ရှားဘို့ရန် တရားဟောတော် မူသော ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည် ခပ်သိမ်းသော တရား တို့ကို ပိုင်းခြား သိမြင်တော်မူပါပေစွာ၊ ထို ဇာတိအစ ရှိသော ဒုက္ခမရှိရာ နိဗ္ဗာန်သည် ချမ်းသာလှပါပေစွာ"ဟု

ဟောလာချေ၏၊ သူ၏ စကားသည် ဘယ်လိုစကားမျိုး ပါလိမ့်-ဟု အောက်မေ့ကာ ယုံကြည်ကြမည် မဟုတ်၊ ရိုသေစွာ နားထောင်ကြလိမ့်မည်လည်း မဟုတ်ကုန်၊ နတ်ဗြဟ္မာမည်သည် အဘယ်အရာကို မပြောဆို မဟောပြနိုင်ပဲ ရှိအုံ့နည်း၊ ပြောဆို ဟောပြနိုင်မည်သာ ဖြစ်၏၊ အဘယ်မည်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို မပြုလုပ် မဖန်ဆင်းနိုင်ပဲ ရှိအုံ့နည်း၊ ပြုလုပ် ဖန်ဆင်းနိုင်မည်သာ ဖြစ်၏၊ ဤနတ် ဤဗြဟ္မာ၏ ဟောပြမှု တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြသဖန်ဆင်းမှုကား အံ့ဩဖွယ်မဟုတ်ချေ-ဟု အောက်မေ့ မှတ်ထင်ကြမည်သာ ဖြစ်၏။

ခပ်သိမ်းသော လူအပေါင်းတို့ မြင်စဉ်ပင် မယ်တော်ဝမ်းတိုက်မှ ဖွားမြင်ကာ အရှယ်ရောက်က ကာမသုခကို ခံစားပြီးလျှင် သားတော်ကို ရရှိလတ်သော် ထိုသားတော်ကို စွန့်၍ တောထွက်ကာ ရဟန်း ပြုပြီးနောက် ဒုက္ခရစရိယာ အကျင့်ကြီးကို ကျင့်ကြံပျော်မွေ့ပြီးလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရောက်ရှိ (= ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ)ပြီးကာ တရားကို ဟောကြားလတ်သော်ရင်း, ဇရာမရဏာကို ထင်ရှားပြတော်မူလတ်သော်ရင်း,လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ဟောကြားတော်မူလတ်သော်ရင်း "ဤယောဂျားမြတ်သော်မှ သို့စဉ် တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသူ ဉာဏ်ပညာကြီးသူ အလုံးစုံသော တရားသဘောကို မကြွင်းမကျန် သိမြင်သူဖြစ်ပါလျက်လည်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း သဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်ချေ၊ ငါတို့၌ကား ဆိုဖွယ် အကြောင်းမရှိပြီ"ဟု အောက်မေ့ကြကာ တရားတော်ကို ရိုသေစွာ နားထောင်ကြပေလိမ့်မည်၊ "ဇာတိအစရှိသော ဒုက္ခတို့ကို ပယ်ရှားဘို့ရန် တရားဟောတော်မူသော ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည် ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို ပိုင်းခြား သိမြင်တော်မူပါပေစွ၊ ထို ဇာတိအစရှိသော ဒုက္ခမရှိရာ နိဗ္ဗာန်သည် ချမ်းသာလှပါပေစွ"ဟု

ဘုရား တရားတို့၌, သင်္ဃာ ယုံကြည်ကြပြီးလျှင် တရား ဒေသနာတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် ဥာဏ်ကို တရား၌ စေလွှတ်သွတ်သွင်းကာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး တရား စင်စစ်ဖြစ်သော ဤအတ္တဘောကို ဒုက္ခအနေအားဖြင့်ရင်း, ဒုက္ခ၏ အကြောင်းအနေအားဖြင့်ရင်း သိမြင်ကြပြီးလျှင် ထို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး တရားစင်စစ်ဖြစ်သော အတ္တ-ဘောကို ဖြစ်စေတတ်သည့် တဏှာလောဘ၏ အပြစ်ကို ကောင်းစွာ မြင်ကြကုန်၏။ ထို သတ္တဝါတို့သည် ထိုသို့ မြင်ကြကုန်လျက် တဏှာလောဘတည်းဟူသော သမုဒယ သစ္စာ၌ရင်း, ထိုတဏှာလောဘ သမုဒယသစ္စာကြောင့် ဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာဟူရာတို့၌ရင်း လန့်ကြ ရက်ကြ စက်ဆုပ်ကြပြီးလျှင် တဏှာကို အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းစေကြလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ ချုပ်ငြိမ်းစေကြသည်ရှိသော် အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံချုပ်ငြိမ်း ဒုက္ခဇာတ်သိမ်းကြရန် ထိုက်တန်ကြပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် "သတ္တဝါအပေါင်း အား အို နာ သေရေး သံသရာဒုက္ခဘေးတို့ကို ထင်ရှား ပြဖော် ဟောတော်မူလိုသည့်အတွက် ဤလူ့ပြည်လောက မယ်တော်မာယာ၏ ဝမ်းကြောတိုက်၌ လာရောက်ဖြစ်ပွါး ဖွားတော်မူလေသည်"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။)

(၇) အနုပလိတ္တော လောကေန၊
ဇာတောနန္တဇိနော အဟံ။

ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓိတလေ ဟုတ္ဝာ၊
တာရေမိ ဇနတံ ဗဟုံ။

ဟယ်မာရ်နတ်....ငါကား လူ့ပြည်လောက၌ လာရောက် ဖြစ်ပွါးသော်လည်း တစုံတခုသော သတ္တဝါသမီးရှင့်မျှ လိမ်းကျံ ငြိကပ်ခြင်း အလျှင်းမရှိပဲသာ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ၊ ငါသည် အနန္တ သတ္တဝါသမီးရ အနန္တကိလေသာတို့ကို အောင်နိုင်ခြင်းကြောင့် အနန္တဇိန အမည်တော်ရရှိကာ ယခုပင် ဤအပရာဇိတပလ္လင်၌

ထိုင်နေစဉ် ထိုင်နေရင်း ဤတင်ပလ္လင်ကို မဖျက်ပဲ ခပ်သိမ်းသော ကိုလေသာတို့ကို ဇုတ်ကြည်းသဖြိုတ်ပယ်ရှားပြီးလျှင် လူသုံးပါးခွဲ ဘုရားစင်စစ်ဖြစ်တော်မူကာ မျှားစွာသော လူနတ်ပြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်းကို သံသရာရေအယဉ်မှ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်သို့ ရောက်အောင် ဆယ်တင်ပေအုံ၊ သင်သည် ငါ့ကို ဘယ်နည်းနှင့်မျှ တားမြစ်ခြင်းငါ မစွမ်းနိုင်ချေ၊ သင်၏အရာ မဟုတ်။

(၉) သမန္တာ ဇေနိုဿ ဒိသ္မာ၊
ယုဒ္ဓံ မာရံ သဝါဟနံ။
ယုဒ္ဓါယ ပစ္စုဂဏ္ဍာမိ၊
မာ မံ ဌာနာ အစာဝယိ။

(၁၀) ယံ တေ တံ နပ္ပသဟတိ၊
သေနံ လောကော သဒေဝကော။
တံ တေ ပညာယ ဘေဒ္ဓါမိ၊
အာမံ ပတ္တံဝ အသ္မနာ။

ဟယ်မာရ်နတ်.... ငါသည် ထက်ဝန်းကျင်မှ အလံတလူလူ လွှင့်ထူချီတက်လာသည့် သင်၏စစ်တပ်ကြီးကိုလည်း, ဂိရိမေခလာ ဆင်နှင့်တကွသောသင့်ကိုလည်း မြင်ရသည့်အတွက် ရဲရဲကြီး စစ်ဖက် အံ့သောငါ ပညာဖြင့် ရှေးရှု သင့်ဘက်သို့ မျက်နှာမူကာ ငါကား ချီတက်ခဲ့၏၊ (ကိုယ်တော်ထ၍ ချီတက်သည်ကို မဆိုလို၊ ပညာဖြင့် ချီတက်သည်ကို ဆိုလို၏။) သင်သည် ငါ့ကို ဤအပရာဇိတပလ္လင် တော်မှ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ထစေနိုင် ရွှေ့စေနိုင်မည် မဟုတ်၊ မရွှေ့ စေနိုင်အောင်ပင် ငါကား ပြုလုပ်မည်။

ဟယ်မာရ်နတ်....အားကောင်းမောင်းသန်သော ယောက်ျား သည် အိုးထိန်းသည် ပြုလုပ်အပ်သမျှ ဖုတ်ပြီး, မဖုတ်ရသေး (ကျက်ပြီး, မကျက်သေး)သော အိုးခွက်အလုံးစုံကို ကြိုးစွာသော ကျောက်ခဲဖြင့် တလုံးမကျန် ဖြိုဖျက်ထုခွဲသကဲ့သို့၊ ငါသည်လည်း

လောကကြီး တခုလုံးက အရှုံးပေးကာ အောဇနလုံးနာရသော သင်၏ ကာမရာဂ စသည်ဆယ်ရပ် (ရှေးကဖော်ပြအပ်ပြီးသော) စစ်တပ်ကြီးကို(တနည်း)ရှေနှင့်ဝဲယာ(၁၂) တဆယ့်နှစ်ယူဇနာစီ ရှိ၍ အမြင့်ထုအားဖြင့်(၉)ကိုးယူဇနာ နောက်မျက်နှာမှစကြဝဠာ တံတိုင်းအထိ လွှမ်းမိုးချီတက်လာသော သင်၏ စစ်တပ်ကြီးကို ငါတကိုယ်တည်းဖြစ်လျက် ယခုတိုင်သည့်နေရာကိုမျှ မပျက်စေပဲ (=နေရာမှ ငါမထပဲ)ပညာစွမ်းဖြင့် တဦးမကျန် တွန်းလှန်ဖြိုခွဲပစ်ပေအုံ၊ သင့်ကိုရင်း, သင်၏စစ်သည်ဗိုလ်ပါကိုရင်း ခဲဖြင့်ပစ်ကာ ကျိုးအပေါင်းကို ပြေးစေသည့်ပမာ ယခုမကြာမီပင် ပြေးစေအုံ။

(ဤ ၉-နံပါတ်, ၁၀-နံပါတ် ဂါထာတို့သည် ပဓာနသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော ဂါထာတို့ဖြစ်သည်။ ၁-မှ ၈-တိုင် ဂါထာများနှင့် ဤမှ နောက်၌ ပြဆိုလတံ့သော ဂါထာတို့သည်ကား ဇိနာလင်္ကာရ ကျမ်းပြုဆရာ ဗုဒ္ဓရက္ခိတမထေရ် သူမြတ်သည့် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကျ ထိုထိုသုတ္တန်ပါဠိတော်တို့မှယူ၍ စီကုံးရေးသားအပ်သော ဂါထာဖြစ်သည်။)

(၁၁) ဣဒ္ဓိဗလေနာ သာသပေ ဂဏ္ဍေ၊ စက်မာမိ ဣတောစိတောစ။
ဣဒ္ဓိဗလေနာ လောကဓာတုမှိ၊ အတ္တဘာဝေန ဆာဒယိ။

ဟယ်မာရ်နတ်....ငါကား အလိုရှိလျှင် (=သေးငယ်လိုလျှင်) မုန်ညင်းစေ့အတွင်း၌ လူးလာတုံ့ခေါက် စကြီလျှောက်နိုင်၏။ အလိုရှိလျှင် (=ကြီးစေလိုလျှင်) လောကဓာတ် စကြဝဠာတိုက်ကြီး တခုလုံးကိုသော်လည်း မိမိ၏ အတ္တဘောဖြင့် ဖုံးအုပ်၍ ထားနိုင်၏။

(၁၂) ဧတေ သမ္ဗေ ဂဟေတ္ဝာန၊ စုဏ္ဏေတုံ အစ္ဆရာယပိ။
အတ္ထိ ထာမမဟလံ မယှံ၊ ပါကာသာတောနု ရုစ္စတိ။

ဟယ်မာရ်နတ်.... သင်နှင့်တကွ သင့်စစ်သည်ဗိုလ်ပါအလုံးစုံတို့ကို ဖမ်းယူပြီးလျှင် လက်ဖြောက်မှုဖြင့် မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ပြုလုပ်နိုင်ရန် စွမ်းအားသတ္တိ ငါ့အား ရှိပေ၏။ သို့စေကာ ငါသည်

ပါဏာတိပါတဒုစရိုက်မှ (= သူ့အသက်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်း မကောင်းမှု)ကို အဇာမြှုမှ မနှစ်သက်အပ်ပေ။

(၁၃) ဒုမသ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒသ၊ အာဝုခေနှ ဗလေန ကိံ။
မယံ ဟိ တေန ပါပေန၊ သလ္လာပေါ်ဒိ နှ ရုစ္ဈတိ။

တိကောင်လောက်မျှပမာဏရှိသည့်ဤမာရ်နတ်အား ငါသည် လက်နှက်သုံးသဖြင့်ရင်း,ကိုယ်အင်အားကို သုံးသဖြင့်ရင်း အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ မှန်၏၊ ငါသည် ယုတ်မာလှသော ဤမာရ်နတ်နှင့် ယခုလောက် စကားပြောဆို နေရသည်ကိုပင် မနှစ်သက်အပ်ပေ။

(ဤဖော်ပြချုပ်ရဲ့ရဲတောက်စကားတို့ကို ဘုရားအလောင်းတော်မဆို ဗီက မာရ်နတ်သားသည် "အို သိဒ္ဓတ်မင်းသား....သင်သည် ငါ၏ ဥစ္စာ ဤအပရာဇိတပလ္လင်တော်နေရာ၌ အဘယ့်ကြောင့် နေထိုင်သနည်း"ဟု ပြောဆိုသောအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်က "ပလ္လင်တော်သည် သင်၏ဥစ္စာဖြစ်ကြောင်း သက်သေကား အဘယ်သူနည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။ မာရ်နတ်သားက "ကပါးသောသူတို့ကို သက်သေဆောင်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဤယခု သင်၏မျက်မှောက်၌ ရောက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည့် မာဇ်စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်းသည် ငါ၏ သက်သေတည်း"ဟု ပြောဆိုကာ လက်ကိုဆန့်တန်းလိုက်သောအခါ မာရ်နတ်၏ပရိသတ်သည် တပြိုင်နက်တည်းပင် "ငါသည် သက်သေ၊ ငါသည် သက်သေ"ဟူ၍ ပြောဆိုကြကာ ကုဋေသိန်းပေါင်းများစွာ ထွက်ပေါ်လာကြသည်၊ မြေပြိုသောအခါကဲ့သို့ ဆူညံလျက်ရှိခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ထိုမာရ်နတ်၏ပရိသတ်ကို ဟန့်တားကာ ကိုယ်တော်မြတ်၏သက်သေကို ဖော်ပြတော်မူလို၍ ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုတော်မူလေ၏။)

(၁၄) ပလ္လင်ံ မမ ဘာဝါယ၊
ကိမတ္ထသ္မေန သက္ခိနာ။
ကမ္ပိတာ မဋ္ဌိယာ ဒါနာ၊
သက္ခိ ဟောတိ အယံ မဟိ။

ဟယ်မာရ်နတ်....ငါသည် ဤအပရာဇိတပလ္လင်ကို လိုလားတောင့်တသဖြင့် ဘဝများစွာ ကမ္ဘာဘာတို့၌ မလွှဲခဲ့ဘူးသော ဒါနဟူ၍မရှိ၊ မစောင့်သိန်းဘူးသော သီလဟူ၍မရှိ၊ မကျင့်ခဲ့ဘူးသော ဒုက္ခရအကျင့်ဟူ၍မရှိ၊ ဟယ်မာရ်နတ်....ဘဝများစွာ အကိတ် ကမ္ဘာဘာက လှူဒါန်းခဲ့သည့် ဒါနပါရမီ စသည်ကို ထားလိုက်ပါဦး၊ ဝေဿန္တရာဘဝတခုမှာပင် မဒ္ဒီမိဖုရားကို အထွတ်အထိပ် ရောက်ပြု၍ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် အလှူကြီးများကို ပေးအပ်ခဲ့စဉ်က မဟာပထဝီ ဤမြေကြီးသည် ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် တုန်လှုပ်ခဲ့လေပြီ၊ ယခုအခါ ဤ အပရာဇိတပလ္လင်၌ အလုံးစုံသော လောကကို အောင်နိုင်ရန် ငါထိုင်နေစဉ် သင်၏မာရ်စစ်တပ်ကြီး ချီတက်စစ်ထိုး လာလတ်သော် ဤ မဟာပထဝီမြေကြီးသည် .အဘယ့်ကြောင့် မတုန်မလှုပ် ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်၍ နေတိသနည်း၊ ဟယ်မာရ်နတ်....သင်ကား သင့်ပရိသတ်ကို မတရား သက်သေခံစေခဲ့လေပြီ၊ ဤမြေကြီးကား သင့်အားလုံး,ငါ့အားလုံး သမာသမတ်ညီမျှသော မြေကြီးဖြစ်ချေသည်၊ စေတနာလည်းမရှိ၊ ထိုသို့ သင်နှင့် ငါတို့အဖို့ သမာသမတ်ညီမျှ၍ လုံးဝစေတနာမရှိသော မဟာပထဝီ ဤမြေကြီးသည် ယခုပင်လျှင် ငါ၏သက်သေ ဖြစ်ပေလတ့ံဟု မိန့်ဆိုတော်မူကာ ဘုရားအလောင်းတော်သည် မိုးတိမ်ဝမ္မလျှပ်နွယ်အတူ ကြက်သရေ ရှိလှသော လက်ျာလက်တော်ကို သက်နှီးတွင်းမှထုတ်ကာ မဟာပထဝီမြေကြီးသို့ ရှေးရှု ညွှန်ပြတော်မူလေ၏။

ထိုခဏမှာပင် မဟာပထဝီမြေကြီးသည် အိုးထိန်းစက်ကဲ့သို့ သွက်သွက်လည်ကာ သည်းထန်စွာမြည်ဟည်းလေ၏၊ မြေကြီး၏ အသံဖြင့် ကောင်းကင်တခွင်လုံးသည် မိုးချုန်းသံကဲ့သို့ သည်းစွာ သောအသံကို မြည်စေလေ၏၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို ရံလျက် တည်သော တောင်စဉ်ခုနစ်ထပ်နှင့်တကွ ဟိမဝန္တာတောင် အစရှိသည်တို့သည် သည်းထန်စွာမြည်ဟည်းကြကုန်၏၊ စကြဝဠာတိုက် အလုံးသည် မီးလောင်သော ဝါးတောပမာ တဖျောင်းဖျောင်း တဖျန်းဖျန်း ကြောက်လန့်ဘနန်း ကြမ်းတမ်းသော အသံကို မြည်

ဟည်းလေ၏၊ လောလောပူသော အိုကင်းထဲ၌ ပေါက်ပေါက်စပါးတို့ တဖြောင်းဖြောင်းပေါက်၍ နေကြသကဲ့သို့ ကောင်းကင်တခုလုံး၌ မိုးတိမ်မရှိပဲ ကြောက်မက်ဖွယ် ထစ်ချုန်း၍နေသည်ပြင် ရဲရဲတောက်သော မီးကျီးမိုးပမာ မိုးပေါက်မီးပွါး တဖွားဖွားပြန့်လျက် မိုးကြိုးတို့သည်လည်း တဖြုန်းဖြုန်း ကျလာကုန်၏။ အုန်းအုန်းဆူညံ မြည်သံမစဲသည့် မြေကြီးနှင့် ကောင်းကင်တို့၏ အကြားသို့ ရောက်ရှိနေသော မာရ်နတ်သားသည် အားထားကိုးကွယ်ရာမရှိ အလွန်အမင်း ကြောက်လန့်ရကား စစ်တံခွန် (= စစ်အလံ)ကြီးကိုလဲကာ ထိုနေရာမှာပင် လက်နက်တထောင်ကိုလည်း စွန့်ပစ်ခဲ့၍ ဂိုရိမေခလာဆင်ကြီးကိုလည်း ပြန်စောင်းမျှမကြည့်နိုင်ပဲ ဦးတည့်ရာသို့ ရှေးရှု တအားသွန် ပြေးလေတော့၏။ မာရ်နတ်မင်းပြေးလျှင်ပင် မာရ်စစ်တပ်ကြီးလည်း ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးကာ လေမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်အပ်သော ပြာမှုန့်များကဲ့သို့ မျက်နှာရှေးရှု မူမိရာ မူမိရာအရပ်ဖြင့်ပင် ပြေးလွှားကြ၍ ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်သို့သာလျှင် ပြန်သွားကြလေကုန်၏။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား အလောင်တော်သည် မဟာသတ္တရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့ နေမဝင်မီပင် ဒေဝပုတ္တမာရ် (= ဝသဝတ္တီမာရ်နတ်)ကို အောင်မြင်တော်မူ၍ သတ္တလောကတခုလုံးကို အောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူရကား ဘေးမရှိ ရန်မရှိ နှိုးရှာခြင်းမရှိသောအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်၊ ထိုခဏမှာပင် မာရ်နတ် လာစဉ်က ကြောက်ရွံ့သဖြင့် ပြေးသွားကြသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် "မည်သူနိုင်၍ မည်သူရှုံးမည်နည်း"ဟု ကြည့်ရှုနေကြရာမှ မာရ်နတ်၏ ပရိသတ် စစ်တပ်ကြီး ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီးသွားသည်ကို တွေ့မြင်ကြသဖြင့် တပြိုင်နက်တည်းပင် "ဇယော တိ ဗုဒ္ဓဿ သိရိမတော အယံ" စသည်ဖြင့် ထောမနာ နက်လေး ဟစ်ကြွေးကြလေသည်။ မာရ်နတ်သားကား ရှုံးလေပြီ၊ သိဒ္ဓတ် မင်းသားကား အောင်လေပြီ၊ အောင်ပွဲပူဇော်မှုကို ငါတို့ပြုကုန်အံ့"ဟု နဂါး-နဂါးချင်း, ဂဠုန်-ဂဠုန်ချင်း, နတ်-နတ်ချင်း, ဗြဟ္မာ-ဗြဟ္မာချင်း ကောင်းတင်းကြွေး

ကြောက်ကာ နံ့သာပန်းစသည်လက်စွဲကြကုန်လျက် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်စံနေရာ မဟာဗောဓိပလ္လင်သို့ ဟည်တည္ဆတ် တည်း စည်းဝေးလာရောက်ကြကုန်၏။

ဇယော ဟိ ဗုဒ္ဓသ သိရိမတော အယံ၊
မာရသ စ ပါပိမတော ပရာဇယော။

ဥရ္ဝေါသယုံ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပမောဒိတာ၊
ဇယံ တဒါ နာဂဂဏာ မဟေသိနော။ (၁)

အယံ = အသက်မရှိ ကယ်မှန်ဘိလျက် သက်ရှိကဲ့သွင် ဤမြေပြင်နှင့် ကောင်းကင်ရိုက်ကျူး ဤအောင်မြင်မှု အထူးသည်ကား။ သိရိမတော = စက္ကဝဠာ ဤလောကဝယ် ရှိသမျှဥာဏ်သုံ ကောင်းသိရဂုဏ်တို့ ရှင်းပုံယှဉ်စေ - မတူပေသား ကြက်သရေတော် အပေါင်း စုအောင်းကိန်းပျော်ရာ ဖြစ်တော်မူထသော။ ဗုဒ္ဓသ ဟိ = သစ္စာဥယျ ဟူသမျှကို မြှစမကျန် သဗ္ဗညုတ္တိဖြင့် အမှန်သိမြင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ သာလျှင်။ ဇယော = လူမင်း နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်းတို့ ကောင်းတင်းခြိမ့်ညံ့ အောင်ပွဲတော်ခံ ယူခြင်းပေတည်း။ ပါပိမတော = ယုတ်မာ ညစ်ညမ်း ပညာကာဏ်း၍ အန္ဓစင်စစ် ကေန်ဖြစ်သော။ မာရသ စ = ဗောဓိမဏ္ဍိုင် ပလ္လင်မြိုက်ကို သိမ်းပိုက်ယူမည် စစ်ကြီးချီ၍ ရှစ်ဒိုင်ခြိမ့်ညောင်း မြေပြင်စောင်းမျှ ခြိမ်းမောင်းတိုက်ခိုက်လာသော မာရ်နတ်သား၏ ကား။ ပရာဇယော = ဘုန်းရှိန်ကိုကြောက် တပ်ကိုခေါက်၍ နောက်သို့ပြန်ကျ၊ ရန်စမြီ့ကို မတုံ့နိုင်ပဲ ဗုံးဗုံးလဲ၍ စစ်ပွဲရှုံးနိမ့်ခြင်းပေတည်း။ ဇုတိ = ဤသို့။ တဒါ = ထိုမဟာသက္ကရာဇ်ရာဇသုံး နှစ်ကြိုး ကဆုန်လပြည့် မာရ်အောင်သည့်နေ့၌။ ဗောဓိမဏ္ဍေ = သဗ္ဗညုတ္တိ ရင့်သန်ကြည်ရာ အပရာဇိတ ဌာနအောင်ခန်း ပလ္လင်နန်း၌။ ပမောဒိတာ = နှစ်သက်အားရမ်း ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ကြကုန်သော။ နာဂဂဏာ = နတ်နဂါးအပေါင်းတို့သည်။ မဟေသိနော = သီလကွန်မ စသည်ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီး လေ့ကျက်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏။

ဇယံ = ကောင်းတင်းမြှင့်သည့် အောင်ပွဲသံကို။ ဥရွေဝါသယံ = စက္ကဝါဟိုက် သောင်းလုံးခိုက်အောင် ကျူးရိုက်ထွေငေါ် ကြွေးကြော်ကြလေကုန်ပြီ။

ဇယော ဟိ ဗုဒ္ဓသ သိရိမတော အယံ၊
မာရသ စ ပါပိမတော ပရာဇယော။
ဥရွေဝါသယံ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပမောဒိတာ၊
ဇယံ တဒါ သုပဏ္ဏသံဃာဝိ မဟေသိနော။ (၂)

အယံ = အသက်မရှိ ကယ်မှန်ဘိလျက် သက်ရှိကဲ့သွင် ဤမြေပြင်နှင့် ကောင်းကင်ရိုက်ကျူး ဤအောင်မြင်မှု အထူးသည်ကား။ သိရိမတော = စက္ကဝါဌ ဤလောကဝယ် ရှိသမျှဥသုံ ကောင်းသိရ၀ုဏ်တို့ နှိုင်းပုံယှဉ်စေ မတူပေသား ကြက်သရေတော် အပေါင်း စုအောင်းကိန်းပျော်ရာ ဖြစ်တော်မူထသော။ ဗုဒ္ဓသ ဟိ = သစ္စာဥယျ ဟူသမျှတို့ကို မြှေစမကျန် သမ္ဗဇ္ဈဉာဏ်ဖြင့် အမှန်သိမြင် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ သာလျှင်။ ဇယော = လူမင်း နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်းတို့ ကောင်းတင်းမြှင့်သည့် အောင်ပွဲတော် ခံယူခြင်းပေတည်း။ ပါပိမတော = ယုတ်မာ ညစ်ညမ်းပညာကာဏ်း၍ အနှစ်ခင်စစ် ဇကေနဖြစ်သော။မာရသ စ = ဗောဓိမဏ္ဍိုင် ပလ္လင်မြှောက်ကို သိမ်းပိုက်ယူမည် စစ်ကြီးချီ၍ ရှစ်ဒိုင်ခြမ်ညောင်း မြေပြင်စောင်းမှ မြှိမ်းမောင်းတိုက်ခိုက်လာသော မာရ်နတ်သား၏ကား။ ပရာဇယော = ဘုန်းရှိန်ကိုကြောက် တပ်ကို ခေါက်၍ နောက်သို့ပြန်ကျ၊ ရန်စမ်းကို မတုံ့နိုင်ပဲ ဗုံးဗုံးလဲ၍ စစ်ပွဲကြီးရှုံးနိမ့်ခြင်းပေတည်း။ ဇတိ = ဤသို့။ တဒါ = ထိုမဟာသက္ကရာဇ် ရာ၃သုံးနှစ်ကျော် ကဆုန်လပြည့် မာရ်အောင်သည့်နေ့၌။ ဗောဓိမဏ္ဍေ = သမ္ဗဇ္ဈဉာဏ် ရင့်သန်ကြည်ရာ အပရာဇိတ ဌာနအောင်ခန်း ပလ္လင်နန်း၌။ ပမောဒိတာ = နှစ်သက်အားရမ်းရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ကြကုန်သော။ သုပဏ္ဏသံဃာဝိ = ဂဠုန်မင်းအပေါင်းတို့သည်လည်း။ မဟေသိနော = သီလကွန္ဓ စသည် ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီး လေ့ကျက်တော်မူပြီးသော

မြတ်စွာဘုရား၏။ ဇယံ = ကောင်းတင်းခြိမ့်ညံ့ အောင်ပွဲသံကို။ ဥရ္ဗေါသယံ = စက္ကဝါတိုက် သောင်းလုံးခိုက်အောင် ကျူးရိုက်ထွေငေါ ကြွေးကြော်ကြလေကုန်ပြီ။

ဇယော ဟိ ဗုဒ္ဓဿ သိရိမတော အယံ၊
မာရဿ စ ပါပိမတော ပရာဇယော။

ဥရ္ဗေါသယံ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပမောဒိတာ၊
ဇယံ တဒါ ဒေဝဂဏာ မဟေသိနော။ (၃)

အယံ = အသက်မရှိ ကယ်မှန်ဘိလျက် သက်ရှိကဲ့သွင် ၅ါ မြေပြင်နှင့် ကောင်းကင် ရိုက်ကျူး ၅ါ အောင်မြင်မှု အထူး သည်ကား။ သိရိမတော = စက္ကဝါဌ ၅ါလောကဝယ် ရှိသမျှဥဿုံ ကောင်းသိရဂုဏ်တို့ နှင်းပုံယှဉ်စေ မတူပေသား ကြက်သရေ တော်အပေါင်း စုအောင်းကိန်းပျော်ရာ ဖြစ်တော်မူပေထသော။ ဗုဒ္ဓဿ ဟိ = သစ္စာဥေယျ ဟူသမျှကို မြဲစမက္ခန် သမ္ဗဇ္ဈာဏ်ဖြင့် အမှန်သိမြင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏သာလျှင်။ ဇယော = လူမင်း နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်းတို့ ကောင်းတင်းခြိမ့်ညံ့ အောင်ပွဲတော်ခံယူခြင်းပေတည်း။ ပါပိမတော = ယုတ်မာ ညစ်ညမ်း ပညာကာဏ်း၍ အနှစ်စင်စစ် ကေန်ဖြစ်သော။ မာရဿ စ = ဗောဓိမဏ္ဍိုင် ပလ္လင်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ယူမည် စစ်ကြီးချီ၍ ရှစ်ဒိ ဋ္ဌိမ့်ညောင်း မြေပြင်စောင်းမှ ခြိမ်းမောင်းတိုက်ခိုက်လာသော မာရ်နတ်သား၏ကား။ ပရာဇယော = ဘုန်းရှိန်ကိုကြောက် ဘယ်ကိုခေါက်၍ နောက်သို့ပြန်ကျ၊ ရန်စမ်းကို မတုံ့နှိုင်ပဲ ပုံးပုံး လဲ၍ စစ်ပွဲကြီးရှုံးနိမ့်ခြင်းပေတည်း။ ဣတိ = ၅ါသို့။ တဒါ = ထို မဟာသက္ကရာဇ် ရာ၃သုံးနှစ်ကြို ကဆုန်လပြည့် မာရ်အောင်သည့် နေ့၌။ ဗောဓိမဏ္ဍေ = သမ္ဗညုညာဏ် ရင့်သန်ကြည်ရာ အပရာဇိတ ဌာနအောင်ခန်း ပလ္လင်နန်း၌။ ပမောဒိတာ = နှစ်သက်အားရမ်း ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ကြကုန်သော။ ဒေဝဂဏာ = ထက်ခွင်မိုးရပ် နတ်မင်းအပေါင်းတို့သည်။ မဟေသိနော = သီလဂုဏ် စသည် ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရာမှီး ထွေကျက်တော်မူပြီးသော

မြတ်စွာဘုရား၏။ ဇယံ = ကောင်းတင်းခြိမ့်ညံ့ အောင်ပွဲသံကို။ ဥဏ္ဍေါသယုံ = စက္ကဝါတိုက် သောင်းလုံးခိုက်အောင် ကျူးရိုက်ထွေငေါ် ကြွေးကြော်ကြလေကုန်ပြီ။

ဇယော ဟိ ဗုဒ္ဓသ သိရိမတော အယံ၊
မာရသ စ ပါပိမတော ပရာဇယော။

ဥဏ္ဍေါသယုံ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပမောဒိတာ၊
ဇယံ တဒါ ဗြဟ္မဂဏာပိ မဟေသိနော။ (၄)

အယံ = အသက်မရှိ ကယ်မှန်ဘိလျက် သက်ရှိကဲ့သွင် ဤမြေပြင်နှင့် ကောင်းကင်ရိုက်ကျူး ဤအောင်မြင်မှုအထူးသည်ကား။ သိရိမတော = စက္ကဝါဌ ဤ လောကဝယ် ရှိသမျှဥဿုံ ကောင်းသိရုဏ်တို့ နှိုင်းပုံယှဉ်စေ မတူပေသား ကြက်သရေတော် အပေါင်း စုအောင်းကိန်းပျော်ရာ ဖြစ်တော်မူထသော။ ဗုဒ္ဓသ ဟိ = သစ္စာဥေယျ ဟူသမျှကို မြှုစမကျန် သမ္ဗဇ္ဈဉာဏ်ဖြင့် အမှန်သိမြင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏သာလျှင်။ ဇယော = လူမင်းနတ်မင်းပြဟ္မာမင်းတို့ ကောင်းတင်းခြိမ့်ညံ့အောင်ပွဲတော် ခံယူခြင်းပေတည်း။ ပါပိမတော = ယုတ်မာညစ်ညမ်း ပညာကာဏ်း၍ အနွစ်စင်စစ် ကေန်ဖြစ်သော။ မာရသ စ = ဗောဓိမဏ္ဍိုင် ပလ္လင်မြင့်ကို သိမ်းပိုက်ယူမည် စစ်ကြီးချီ၍ ရှစ်ဒိုင်ခြိမ့်ညောင်းမြေပြင်စောင်းမျှ ခြိမ်းမောင်းတိုက်ခိုက်လာသော မာရ်နတ်သား၏ကား။ ပရာဇယော = ဘုန်းရှိန်ကိုကြောက် တပ်ကိုခေါက်ရှုံ့ နောက်သွေးပြန်ကျုံ့ ရန်စမ်းကို မတုံ့နှိုင်ပဲ ပုံးပုံးလဲ၍ စစ်ပွဲကြီးရှုံးနိမ့်ခြင်းပေတည်း။ ဇုတိ = ဤသို့။ တဒါ = ထိုမဟာသက္ကရာဇ်ရာဇသုံးနှစ်ကြိုး ကဆုန်လပြည့် မာရ်အောင်သည့်နေ့၌။ ဗောဓိ-မဏ္ဍေ = သမ္ဗဇ္ဈဉာဏ် ရင့်သန်ကြည်ရာ အပရာဇိတ ဌာနအောင်ခန်း ပလ္လင်နန်း၌။ ပမောဒိတာ = နှစ်သက်အားရမ်းရွင်လန်း ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သော။ ဗြဟ္မဂဏာပိ = ထက်ခွင်ရပ်ရွာ ပြဟ္မာမင်းအပေါင်းတို့သည်လည်း။ မဟေသိနော = သီလကွန်ရ စသည်ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာမှီး ထေ

ကျက်ကော်မှုပြီးသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဇယံ = ကောင်းတင်း ခြိမ့်ညံ့ အောင်ပွဲသံကို။ ဥဿေါသယုံ = စက္ကဝါတိုက် သောင်းလုံး ခိုက်အောင် ကျူးရိုက်လှေငေါ် ကြွေးကြော်ကြလေကုန်ပြီ။

ဤ စကြဝဠာမှကြင်းသည့် စကြဝဠာတိုက်တသောင်းခွဲ နေကြသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည်လည်း ပန်း, နံ့သာ, နံ့သာပျောင်းတို့ဖြင့် ညွှတ်ညောင်းကော်ရော် ပူဇော်ကြကုန်လျက်ရင်း, အထူးထူး အပြားပြားသော ထုတိုဝတ္ထုနှာ မင်္ဂလာစကား မြွက်ကြားကျူးသီကြကုန်လျက်ရင်း အလောင်းတော် သူမြတ်ထံသို့ လာရောက် စည်းဝေး ညီမူကြလေကုန်၏။

(ဤကား ဒေဝပုတ္တမာရ်(=ဝသဝတ္တီမာရ်နတ်သား)ကို အောင်မြင်တော်မူသောအခါးတည်း။)

အထူးမှာထားချက်။ ။ (မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့ အလောင်းတော်၏ ခရီးစဉ် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖော်ပြရာ၌ အခြားသော အကြောင်းအရာတို့မှာ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ, ဇာတ်အဋ္ဌကထာ နိဒါန်း, ဇိနာလင်္ကာရဋီကာကျမ်းတို့၌ အဓိပ္ပါယ်တူညီ၍ ဆိုပုံသာ အကျဉ်းအကျယ် ကွဲပြားကြ၍ အင်ကြင်းတော်၌ နေ့သန့် နေထိုင်တော်မူသောအခါး၌ကား ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ, ဇာတ်အဋ္ဌကထာနိဒါန်းတို့၌ ထိုအင်ကြင်းတော်၌ နေ့သန့်နေထိုင်စဉ် တစုံဟခုသော သမာပတ် အဘိညာဏ် ရရှိတော်မူကြောင်းမလာရှိချေ။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၌ကား ထိုအင်ကြင်းတော်၌ ဇနေ့သန့်နေထိုင်တော်မူစဉ် လောကီဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါး အဘိညာဏ် ငါးပါးတို့ကို ရရှိတော်မူကြောင်း ရေးသားဖွဲ့ဆိုလေသည်၊ မဟာဗောဓိပင်သို့ ကြွရောက်တော်မူသောအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာ မဇ္ဈိမပုရိသ (=အား လျစ်လျူရှုသော) ယောကျ်ားကုန်ရှေ့တသောင်းအား တည်းဟူသော ကာယဗလနှင့် အဘိညာဏ်ဗလ မျှားပြည့်စုံပြီးသား ဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ဆိုလေသည်။ ထိုဇိနာလင်္ကာရဋီကာ ဆရာ၏ ဖွင့်ဆိုချက်သည် မိမိရေးသားသည့် "မာရ်နတ်သား စစ်ချီလာသောအခါ အလောင်းတော်သူမြတ် မိန့်ဆိုတော်မူအပ်သည့် 'ငါအလို့ရှိလျှင် မုန်ညင်းစေ့ အတုင်း၌ စကြံ့လျှောက်နိုင်၏။ အလို့ရှိလျှင် စကြ-ဝဠာတိုက်ကြီးကို ကိုယ်ဖြင့် ဖုံးထားနိုင်၏' စသော စကားရပ်မျှား" နှင့်ရင်း, ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဏ်၏အရာဖြစ်သော "ဝေဿန္တရာ

ဘဝက ဒါနကြီးများကို သက်သေညွှန်ပြခြင်း”စသည်နှင့်ရင်း ညီညွတ်လှပေ၏၊ အပြစ်မဆိုသာ။

ဤ ဇီနာလင်္ကာရ ဋီကာဆရာတော်၏ အလိုအားဖြင့် ဘုရားအလောင်းတော်သည် အာဠာရဂုဏ်းဆရာကြီး ဥဒကဂုဏ်းဆရာကြီးတို့နှင့် တွေ့စဉ်ကပင် လောကီသမာပတ် လောကီ အဘိညာဏ်ငါးရပ်တို့ကို ရပြီးဖြစ်၏၊ ၎င်းတို့ကို ဒုက္ခရစရိယာကျင့်စဉ် ခြောက်နှစ်ပတ်လုံး အသုံးအစဉ်မပြုသဖြင့် (အသုံးအစဉ်မပြုပဲ ထားသည့် ရွှေခွက်များမှာ အညစ်အကြေး စွဲသကဲ့သို့) အညစ်အကြေးစွဲသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်ကို (တဖန်ပွတ်တိုက် သန့်ရှင်းစေသည့် ပမာ) အင်ကြင်းတော်၌ စင်ကြယ်အောင်ပြုတော်မူသည်။ မာရ်နတ်သားကို အောင်မြင်ပြီးသည့်နောက်မှ (မိမိ၌ရှိသော ရွှေခွက်ကို လှလှကြီး အသုံးချသည့်ပမာ) မိမိရပြီးသော ပုဗ္ဗေနိဝါသအဘိညာဏ်နှင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်တို့ကို ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ပေါက်အခြေသို့ ရောက်အောင် လှလှကြီး သုံးဆောင်တော်မူသည်ဟု ဆိုလိုရိပ်ထင်၏။ ထူးဆန်း၍ မှတ်ဖွယ်ကောင်းသောကြောင့် အထူးထုတ်ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။)

ပု,ဒိ,အာ-ဝိဇ္ဇာသုံးပါးကို ရတော်မူခြင်း

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့ နေမဝင်မီပင် ဒေဝပုတ္တမာရ်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်သော ဝသဝတ္တီမာရ်နတ်ကို အောင်မြင်တော်မူပြီးနောက် တိုနေ့ညဉ့်ဦးယံဝယ် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်, သန်းခေါင်ယံဝယ် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်, မိုးသောက်ယံဝယ် အာသဝက္ခယဉာဏ်တည်းဟူသော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်သုံးပါးတို့ကိုအစဉ်အတိုင်းရတော်မူ၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ကဆုန်လပြည့်နေ့ မိုးသောက်ယံတွင် ရောက်ရှိတော်မူလေသည်။ ထိုအကြောင်းအရာ အကျယ်သော်ကား—

ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ် ရတော်မူကြောင်း

ရှေးဘဝဖြစ်ဘူးသော ဓန္ဓာအစဉ်နှင့် ထိုခန္ဓာအစဉ်မှ အစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်တရား, အမည် အမျိုး စသော ပညတ်တရား ဤတရားအစုကို “ပုဗ္ဗေနိဝါသ”ဟူ၍ ပါဠိလိုခေါ်ဆို

၏၊ ထိုပုဗ္ဗေနိဝါသကို အောက်မေ့သော သတိနှင့်ယှဉ်သည့် အဘိ-ညာဏ်အထူးကို "ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဏ်"ဟူ၍ ခေါ်ဆို၏။ ထိုကိုပင် ပဌမဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟောကြား တော်မူ၏၊ ထိုပဌမဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို ရှေးပညာရှင်တို့က "ပု"ဟူ၍ အာဒိသင်္ကေတနည်း (= အစအကွာရာဖြင့် မှတ်သောနည်း) ဖြင့် ခေါ်ဆိုပညတ်တော်မူကြလေသည်။ ထိုပဌမဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို ရတော်မူပုံ အကျယ်အကြောင်းအရာသော်ကား—

ဤသို့ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ၁သဝဏ္ဏီမာရ်နတ်ကို အောင်မြင်တော်မူ၍ ကြည်ဖြူရှင်ပြုံး အပရာဇိတပလ္လင်တော်၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်ဟော်မူစဉ် စကြဝဠာပေါင်းတိုက်တသောင်း၌ နေထိုင်ကြသော ဘုမ္မဇိုဝ်းနတ်မှအစ မျှားလွှစ်သော နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည် "အချင်းမျှားစွာ နတ်ဗြဟ္မာတို့....လာကြကုန်၊ အလောင်းတော်မြတ်၏ အောင်မြင်ခြင်း, မာရ်နတ်၏ ရှုံးနိမ့်ခြင်းကား လင်းလင်းထင်ထင်ဖြစ်ခဲ့လေပြီ၊ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ အတွက် အောင်ခြင်းမင်္ဂလာသဘင်ပွဲ ဘုရားဖြစ်အံ့သော မင်္ဂလာသဘင်ပွဲကို တပေါင်းဟစုတည်း ဆင်နွှဲကြကုန်စို့"ဟု ဟစ်အော်ကြွေးကြော်ကြကာ တပြိုင်နက်တည်း အလောင်းတော်သူမြတ်ထံသို့ စုရုံးစည်းဝေး လာရောက်ကြလေကုန်၏။

ထိုအချိန်၌ ယူဇနာ၀ါးဆယ်ပမာဏရှိသော အထောင်သောရောင်ခြည်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သည့် နေ၀နန်းသည် အနားအကွပ်၌ ဆွဲကိုင်ကာ မဟာသမုဒ္ဒ ၀ဲဇလုတ်၌ နှစ်မြှုပ်အပ်သည့် ရွှေလှည်းဘီးကြီးပမာ ၀င်လုဆဲဆဲရှိနေပေသည်။ လေးဆယ့်ကိုးယူဇနာ ပမာဏရှိလျက် အေးမြသောအရောင်ကို တပြောင်ပြောင် လွှတ်ကွန့်ကာ စကြာမြဿား လ-ရထားသည့် စကြဝဠာတိုက်အလုံးကို ထွန်းလင်း တောက်ပစေပြီးလျှင် နွေရည်သမုဒ္ဒြာမှ တရွှေရွှေ မြင့်တက် ပေါ်ထွက်လာသော (တဦးတယောက်သောလူက) အနားအကွပ်၌ဆွဲကိုင်ကာ အဇဋာပြင် မိုးကောင်းကင်သို့ မြှောက်တင်ပစ်လွှင့်အပ်သည့် ဌေရထားလှည်းဘီးပမာ အရှေ့ အရပ်

မျက်နှာမှ ထွက်ပေါ်ဆဲဆဲ ရှိနေပေသည်။ (စကြဝဠာတိုက်ကြီးကို ရှေနန်းတော်ကြီးအသွင် စိတ်ထဲ၌ ထင်မြင်ထားပါ၊) စကြဝဠာတိုက်တည်းဟူသော ရှေနန်းတော်ကြီး၏ အလယ်၌ အလောင်းတော် သူမြတ်သည် မိမိ၏ရှေအဆင်းကဲ့သို့သော အဆင်းရှိသော ကိုယ်တော်ရောင်ဖြင့် ထိုမဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင် ကုန်းမြေနှင့်တကွ ပတ်ဝန်းကျင် သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုအပေါင်းကို ရှေရည်အယဉ်၌ နစ်မြုပ်စေသည့်ပမာ လွှန်စွာတင့်တယ်တော်မူပေသည်။ ယင်းသို့တင့်တယ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ဗုဒ္ဓနိလာ ကျောက်မျက်ရတနာ ထီးနှင့်တူသော မဟာဗောဓိပင် အရင်း၌ အပရာဇိတပလ္လင်တော်ဝယ် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ စံနေတော်မူကာ တရားကိုသုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူလေ၏။ (ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ် တရားကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်ပုံအကျယ် နောက်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။)

နတ်ဗြဟ္မာတို့ ကြီးစွာပူဇော်ပသခြင်း

ထိုအခါ၌ သိကြားနတ်မင်းသည် ယူဇနာ (၁၂၀) တရာ့နှစ်ဆယ်ရှိသော ဂိဇယုတ္တရခ်ခရသင်းကို တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ရပ်တည်ကာ နတ်ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးကြရန် မှတ်လေ၏၊ ထိုခရသင်းသံသည် ယူဇနာ တသောင်းကျယ်သော နတ်ပြည် အလုံးပြန့်၍ အနှံ့ကြားရ၏၊ ထိုခရသင်း မှုတ်ရင်း မှုတ်ရင်းပင် မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ လျင်မြန်ပြေးလွှား အရောက်သွားလေသည်။ (၅၂ စကြဝဠာ သိကြားမင်းသာလျှင်မဟုတ်၊ ဇာတိခေတ်ပေါင်း စကြ-ဝဠာ တိုက်တသောင်းအတွင်းရှိသည့် သိကြားနတ်မင်း အားလုံးပင် ခရသင်းကို မှုတ်ကြလျက် ဘုရားအလောင်းတော်ထံမှောက်သို့ လာရောက်ကြလေသည်။)

မဟာဗြဟ္မာမင်းသည် စကြဝဠာတောင်ထိပ်၌ ထားခဲ့သော ထီးဖြူကို စွဲကိုင်ကာ ဘုရားအလောင်းတော်၏ အထက်၌ ဆောင်းမိုးပေးကာ ပူဇော်လာလေသည်။ (ဇာတိခေတ်ပေါင်း စကြဝဠာ တိုက်တသောင်းအတွင်းရှိကြသည့် မဟာဗြဟ္မာမင်းတို့

သည်လည်း လာရောက်ကြကာ ဤစကြဝဠာကို ဖြတ္မာမင်း၏ ထီးဖြူမျှားဖြင့် အကြားမလစ် ထီးရွက်ချင်းစပ်အောင် ကိုင်ဆောင် ရပ်တည်လာကြကုန်၏။)

ယာမာ နတ်ပြည်သနင်း သုယာမ နတ်မင်းသည်လည်း သုံးဂါဝုတ်ပမာဏရှိသော သားမြီးယပ်ကို စွဲကိုင်ကာ ယပ်လေ ခပ်လျက် အလောင်းတော်၏အနီးဌာ ရပ်တည် ဝှေ့ယမ်းလာလေ သည်။ (ဇာတိခေတ်ပေါင်း စကြဝဠာ တိုက်တသောင်း အတွင်း ရှိကြသည့် သုယာမ နတ်မင်းတို့သည်လည်း သားမြီးယပ်ကို အသီးသီး စွဲကိုင်ကြကာ ဤစကြဝဠာအပြည့် လာရောက်ဝှေ့ယမ်း ကြလေသည်။)

တုသိတာနတ်ပြည်သနင်း သန္တုသိတနတ်မင်းသည် သုံး ဂါဝုတ်ပမာဏရှိသော ပတ္တမြားယပ်ဝန်းကို စွဲကိုင်ကာ ယပ်လေ ခပ်လျက် ရပ်တည်ဝှေ့ယမ်းလာ၏။ (ဇာတိခေတ်ပေါင်း အခြား စကြဝဠာ တိုက်တသောင်းဌာ စိုးအုပ်နေထိုင်ကြသည့် သန္တုသိတ နတ်မင်းအပေါင်းတို့သည်လည်း ပတ္တမြားယပ်ဝန်းကို အသီးသီး စွဲကိုင်ကြကာ ဤစကြဝဠာအပြည့် လာရောက် ဝှေ့ယမ်းကြလေ သည်။)

ဝဇ္ဇသိခနတ်သားသည် သုံးဂါဝုတ်ပမာဏ ရှိသော ဗေဠုဝ နတ်စောင်းကို ယူဆောင်ကာ ကခြေသည့်နတ်အပေါင်းခြံရံလျက် က-သီ-တီးမှုတ်ခြင်းအမှု ပြုလုပ်ကော်ရော် ဝှေ့ယမ်းရပ်တည် လာ လေသည်။(ဇာတိခေတ်ပေါင်း အခြား စကြဝဠာတိုက်တသောင်း ဌာ နေထိုင်ကြသည့် ကခြေသည် နတ်အပေါင်းတို့သည်လည်း က-သီ-တီးမှုတ်ကာ လာရောက် ဝှေ့ယမ်းကြလေသည်။)

ထိုမှတပါး ဇာတိခေတ် စကြဝဠာ တိုက်တသောင်းအတွင်း နေထိုင်ကြသည့် နတ်သား နတ်သမီး အပေါင်းတို့သည် ဤစကြ-ဝဠာဌာ စုရုံးကြကာ အချိုကား ရတနာတုရိုက်တိုင်ကို ကိုယ်စီ စွဲကိုင်ကာ ပတ်ဝန်းကျင်ဝန်းရံလျက်ရပ်တည် ဝှေ့ယမ်းကြလေသည်။

အချို့ကား ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့်ပြီးသော ပူဇော်ဖွယ်တို့ကို အစီအရီ စွဲကိုင်ကြလျက်, အချို့ကား ရှေးဂက်ပျောပင်တို့ကို အစီအရီ စွဲကိုင်ကြလျက်, အချို့ကား ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့်ပြီးသော ကြက်သရေတိုက်အိမ်တို့ကို အစီအရီစွဲကိုင်ကြလျက်,အချို့ကား သားမြီးယပ်တို့ကို အစီအရီစွဲကိုင်ကြလျက်,အချို့ကား ချွန်းတောင်းတို့ကို, အချို့ကား ငါးကြင်းအစုံတို့ကို, အချို့ကား ဇလပ်ပန်းတို့ကို, အချို့ကားရွှေအင်းပျဉ်ဝန်းတို့ကို,အချို့ကား ရေပြည့်ဖလားတို့ကို, အချို့ကား ရေပြည့်အိုးတို့ကို, အချို့ကား ခရသင်းတို့ကို, အချို့ကား မီးမွှေယောက်မတို့ကို, အချို့ကား ပဏ္ဍာမြားဆိမီးတိုင်တို့ကို, အချို့ကား ရွှေမှန်ကြီးများကို, အချို့ကား ကျောက်စီမှန်ကြီးများကို, အချို့ကား ရတနာခုနစ်ပါးစီခြယ်သောမှန်ကြီးများကို, အချို့ကား ပဏ္ဍာမြားဆိမီးတို့ကို, အချို့ကား တံခွန်ကုက္ကားတို့ကို, အချို့ကား ပဒေသာပင်တို့ကို အစီအရီစွဲကိုင်ကြလျက် သူ့အစု သူ့ဝန်းဖြင့် ဝန်းကျင်ပတ်ခြံ ရံလျက်ရံလျက် ပူဇော်လာကြကုန်၏။ စကြဝဠာတိုက်တသောင်းခွဲ နေထိုင်ကြသော နတ်အပေါင်းတို့သည် ကခြေသည်အသွင်ကို ယူကြ၍ နတ်၏ကခြင်း သီဆိုခြင်းအမှုကို ပြုလုပ်ကြကာ နတ်ပန်း နတ်နံ့သာ နတ်နံ့သာမှုန့် စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်လာကြကုန်၏။ ထိုအချိန်၌ ကောင်းကင်တပြင်လုံးသည် သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းသော မိုးပေါက် မိုးရေအယဉ်တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်၍ နေသည့်အလား နတ်ပန်းမိုး နတ်နံ့သာမိုးတို့ဖြင့် အကြားမလပ် ပြည့်၍သာ နေလေ၏။

ထိုသို့ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ သောင်းသောင်းဖျဖျ ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ပူဇော်ကြခြင်းမှာ.... "ငါတို့သည် ဤအလောင်းတော်သူမြတ် ဘုရားဖြစ်လတ်သောအခါ တရားတော်ကို နာယူကြရသဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော လောကုတ္တရာ အမြင့်ဆုံးတရားကို ရရှိကြပြီးလျှင် ထိုလောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိတရားကို ဤဘုရားအထံ၌ ဧကန်ရကြပေလိမ့်မည်၊ မျက်စိ၏ အမြင်ရသာ သာယာဖွယ်ဖြစ်သော ပြာဋိဟာဝတန်ခိုး အမျိုးမျိုးကိုလည်း ဖုံးမြင်ကြရ

ပေတော့မည်၊ ထိုဘုရားမြတ်စွာသည် ငါတို့ကို အမြိုက်တရား ဟောကြားတော်မူလျက် ဇာတိတည်းဟူသော ခရီးခဲ,ဇရာတည်း ဟူသော ခရီးခဲ, ဗျာဓိတည်းဟူသော ခရီးခဲ,မရဏတည်းဟူသော ခရီးခဲ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ ခရီးခဲ အပေါင်းမှ လွတ်မြောက်စေတော်မူလိမ့်မည်၊ ကယ်တင်တော်မူလိမ့်မည်" ဟု ယုံကြည်အားရ ဝမ်းမြောက်ကြသောကြောင့် ဖြစ်ပေ၏။

ဘုရားအလောင်းတော် သူမြတ်သည် ဖော်ပြအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့် နှစ်ထောင်းကော်ရော် နှတ်ဖြဟ္မာတို့ စကြ-ဝဠာအပြည့် ပူဇော်အပ်သော်လည်း ထိုမျှများပြားလှသော ပူဇော်အထူးကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ကြားသိနေရစေကာမူ ထိုပူဇော်အထူးခ္ဍ ငြိုကပ်တွယ်တာ သာယာမှု အလျှင်းပင် မပြု၊ နှလုံးလည်း သွင်းတော်မမူပဲ ကိုယ်တော်မြတ်၏ ထောက်တည် အားထားရာ တရားတော်ကိုသာလျှင် ဆင်ခြင်သုံးသပ် ကြံစည်လျက် နေတော်မူ၏။

ယင်းသို့ နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်၏ အခြေအနေမှာ စကြဝဠာတောင်ကြီးကား ကာသီးဝန်းရံ၍ ထားအပ်သော တင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာနှင့်တူ၍ အထက်မိုးကောင်း ကင်ကား နက္ခတ်ကြယ်တာရာတည်းဟူသောရွှေကြယ်ငွေကြယ်တို့ စီခြယ်အပ်သည့် ဗိတာန်မျက်နှာကြက်နှင့် တူပေ၏၊ စကြဝဠာ တိုက်ကြီးသည် သုဂတိဘုံ ခုနစ်ရပ်တည်းဟူသော အထပ် ခုနစ် ထပ်ရှိသည့် ပြာသာဒ်နန်းမတော်ကြီးနှင့် တူပေ၏။ ထိုသည့် စကြဝဠာတိုက်တည်းဟူသော ပြာသာဒ်နန်းမတော်ကြီးအတွင်း ဝယ် မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင် ကုန်းတော်အရပ်သည် ညီလာခံရာ ခန်းမဆောင်ကြီးနှင့် တူ၍ အပရာဇိတ ပလ္လင်တော်သည်ကား ညီလာခံရာ ရာဇပလ္လင်တော်ကြီးနှင့် တူပြီးလျှင် မဟာဗောဓိပင် သည် မြရတနာဖြင့်ပြီးသော ထီးတော်ကြီးနှင့် တူပေ၏။

ထိုသို့ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကုန်းမြေတည်းဟူသော ညီလာခံရာ အောင်မြေချာခန်းမဆောင်ကြီးအတွင်းဝယ် အရင်းမှ အဖျားတိုင်

အတောင်တရာ ပမာဏရှိ၍ အဝန်းအားဖြင့်လည်း အတောင်တရာပမာဏရှိသည့် မဟာဗောဓိပင် တည်းဟူသော မြရုတနာထီးတော်ကြီး ပိတ်ဆီးမိုးကာလျက် အပရာဇိတပလ္လင်တော်တည်းဟူသော ရာဇပလ္လင်၌ သီတင်းသုံးထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ပတ်ဝန်းကျင်မှ စကြဝဠာတိုက်အပြည့် နတ်ဗြဟ္မာတို့ ပူဇော်လျက်ရှိကြသည်ကို ကြည့်ရှုတော်မမူနားထောင်တော်မမူပဲ တရားတော်ကိုသာ ဆင်ခြင်အောက်မေ့တော်မူသဖြင့် လုံ့လ ဝီရိယတော်လည်း မဆုတ်မနှစ် အလွန်ထက်သန် သတိလည်း မမေ့မပျောက် အလွန်ထင်လင်း ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးလည်း မပူမပန် အလွန် ငြိမ်းအေးတော်မူရကား ရူပါဝစရ ပဌမဈာန်ကို တဖန်ထပ်၍ ရရှိဝင်စားတော်မူပြန်လေသည်။

ထိုရူပါဝစရ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူသော အလောင်းတော်သူမြတ်၏ စိတ်အစဉ်မှာ နိဝရဏတရားတို့သည် အလွန်အလွန် ကင်းစင်လျက်ရှိပေ၏၊ ဝတ္ထုကာမ, ကိလေသကာမတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဝိတိသုခတရားတို့ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပေ၏။

ထိုနောက်တဖန် ရူပါဝစရဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူပြန်သောအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ စိတ်အစဉ်မှာ ဝိတက်ဝိစာရ တည်းဟူသော လှုပ်ရှားမှု ချောက်ချားမှုများ ကင်းစင်ပြီးလျှင် အတွင်းအစဉ်တည်သန္တာန်၌ သဒ္ဓါဖြူစင် အလွန်ပင် ကြည်လင်လျက် သမာဓိလည်း သူမတူအောင် တည်ကြည်လှပေ၏၊ ထိုသမာဓိကြောင့်ပင် ဝိတိသုခတရားတို့သည် တိုး၍တိုး၍ ဖြစ်ပွါးလျက် ရှိကုန်ပေ၏။

ထိုနောက်တဖန် ရူပါဝစရတတိယဈာန်ကို ရရှိဝင်စားတော်မူပြန်သောအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ စိတ်အစဉ်မှာ ပေါ်လွင် ထင်ရှားသည့် ဝိတိဘရားပင် ကွယ်ပျောက်၍ သုခဝေဒနာသက်သက်ဖြင့် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ချမ်းသာလျက် ရှိသည့်ပြင် အတွတ်အထိပ်ရောက်သည့် သုခဝေဒနာ၌သော်မှလည်း ငြိတွယ်မှု

မရှိ အညီအမျှ လျှစ်လျူရှုနိုင်သည့် ဗျာနုပေကွာခေါ်သော တတြ-မဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်နှင့် ပြည့်စုံ၍ သတိလည်း အလွန်ထင်လင်း ပညာလည်း အလွန်ထက်မြက်လှပေ၏။

ထိုနောက်တဖန် ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်ကို ရရှိဝင်စားတော်မူပြန်သောအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ စိတ်အစဉ်မှာ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၏ ဆင်းရဲမှု ချမ်းသာမှုဘို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်ရကား လျှစ်လျူရှုကာ အလယ်အလတ် ခံစားမှု ဥပေက္ခာဝေဒနာဖြင့်သာ တည်ငြိမ်စွာ အာရုံကို ခံစားလျက်ရှိပေ၏။ ဤ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်တို့၏ ကျေးဇူးပြုချက်ကြောင့် ထိုစတုတ္ထဈာန်၌ ပါရှိသည့် သတိအစရှိသော ယှဉ်ဖော် ယှဉ်ဖက် တရားတို့သည်လည်း လရောင်ပမာ လွန်စွာစင်ကြယ်ကြကုန်၏။

အလောင်းတော်၏ စိတ်အစဉ်မှာ ဇုတ်အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

ယခုအခါ ဘုရားအလောင်းတော်၏ စိတ်အစဉ်ကို ကြည်ညှိနှစ်သက်စွာ ပြန်လည်ပြင်ဆင် ကြည့်ရှုစိစစ်လျှင် ဒုက္ခရစရိယာခြောက်နှစ်ကြာအောင် ကျင့်စဉ်ကလည်း မာရ်နတ်မင်း အခွင့်အရေပါက်ရှာ၍ မရလောက်အောင်ပင် ကာမဝိတက်, ဗျာပါဒဝိတက်,ဝိဟိံသာဝိတက် တည်းဟူသော မိစ္ဆာဝိတက် သုံးပါးတို့နှင့်မရော၊ အလွန်လျှင် စင်ကြယ်သောစိတ်အစဉ်ကိုသာ ကွေ့မြင်ကြည်ညှိရပေမည်။ တဖန် ဘုရားဖြစ်မည့် ဂဆုန်လပြည့်နေ့ဟူ၍ လည်း အင်ကြင်းတောင့် နေ့သန့်နေ့တော်မူသောအခါ လောကီသမာပတ် ဈာန်ရှစ်ရပ်တို့ဖြင့် အလွန်စင်ကြယ်သော စိတ်အစဉ်ကိုသာ ကြည်ညှိဖွယ်ရာ တွေ့မြင်ရပေမည်။ ထို့ထက်အလွန်အားဖြင့် ယခုအခါ မဟာဗောဓိပင် အပရာဇိတရွေ့ပလွင်၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူ၍ ဒေဝပုတ္တမာရ်ကိုအောင်မြင်ပြီးလျှင် စကြဝဠာတိုက်တသောင်းမှနတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ဤစကြဝဠာတိုက်အပြည့်စည်းဝေးရောက်ရှိ ပူဇော်ကြသည်ကိုမျှ အာရုံမထား ကိုယ်တော်မြတ်၏ တရားအလုပ်ကိုသာ အားထုတ် နှလုံးသွင်းတော်မူသဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း(တိကွဗညပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆိုင်ရာ)ရူပါဝစရ

ဗျာန်လေးရပ်ကို တဖန်ထပ်၍ ရရှိဝင်စားတော်မူပြီးသော အလောင်းတော်၏ စိတ်အစဉ်မှာ စတုတ္ထဗျာန် သမာဓိဖြင့် သမာဓိအင်အား အလွန်ပင် ကြီးမားနေရကား—

(၁) အလွန်စင်ကြယ်သော စတုတ္ထဗျာန်စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ ကျေးဇူးပြုချက်ကြောင့် ရွှေနောက်ဆက်စဉ် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်၍နေပေ၏။

(၂) ထိုသို့ စင်ကြယ်သောကြောင့်ပင်လျှင် ပွတ်တိုက် အပ်သော လှော်ဦးသစ်စ ရွှေစင်ပမာ အရောင် တလက်လက် ထွက်တော့လုမတတ် ပြိုးပြိုးပြက် ဖြူစင်၍ နေပေ၏။

(၃) လောဘ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သုခသောမနဿတို့ကိုရင်း, ဒေါသ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဒုက္ခ ဒေါမနဿတို့ကိုရင်း ပယ်ပြီးခွါပြီးဖြစ်ရကား လောဘ ဒေါသ တည်းဟူသော စိတ်၏ အညစ်အကြေးတို့မှလည်း ကင်းဝေးလျက် ရှိပေ၏။

(၄) ထိုသို့ စိတ်၏အညစ်အကြေး ကြေးညှော်တို့မှ ကင်းဝေးသောကြောင့်ပင် စိတ်ကို ညစ်နွမ်းစေတတ် နှိပ်စက်တတ်သော ဥပက္ကိလေသတရားတို့မှလည်း ကင်းစင်လျက် ရှိပေ၏။

(၅) ကိုယ်တော်၏ စိတ်တော်ကို ဝသီဘော် ငါးဖြာတို့ဖြင့် လွေ့လာနိုင်နင်းပြီးဖြစ်၍ရင်း, တဆယ့်လေးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာဆုံးမပြီး ယဉ်ကျေးပြီးဖြစ်၍ရင်း, ကိုယ်တော်၏ အလိုအကြိုက် လိုက်ပါနိုင်လောက်အောင်ပင် ကောင်းစွာ ကြိတ်နယ်ပြီးသော သားရေကဲ့သို့ပင်း, ကောင်းစွာ အပြေအပြစ်ပြုအပ်ပြီးသော ချိပ်တုံးကဲ့သို့ရင်း စိတ်တော်အစဉ်သည် နူးညံ့လျက် ရှိပေ၏။

(၆) နှုးညံ့သောကြောင့်ပင် လှော်မြီး ဦးပြီးသော ရွှေစင်ရွှေကောင်းသည် အလိုရှိရာ အဆင်တန်းဆာကို ပြုလုပ်ဖို့ရန် ဆွဲတိုင်းထင် ငင်တိုင်းရ လွယ်ကူကောင်းမွန်လှ သကဲ့သို့ ကိုယ်တော်မြတ် အလိုတော်ရှိရာ အတိတ်ဖြစ်ရပ် ဇာတ်တော်ကို အောက်မေ့သိမြင်ခြင်း,ဝေးသော အဆင်း ဇုံးကွယ်သောအဆင်း သိမ်မွေ့နှုးညံ့သော အဆင်းများကို နှတ်မှုက်စိပမာ ကောင်းစွာ မြင်နိုင်ခြင်း စသော ထိုထို ကိစ္စ အဝဝတို့ကို လှလှကြီး ပြီးစေနိုင်ဖို့ရန် ကောင်းမွန် လွယ်ကူလျက် ရှိပေ၏။

(၇) ဆိုအပ်ပြီးသော ဂုဏ်သတ္တိများ ကင်းကွာ၍ မသွားအောင် ကောင်းစွာပွါးများ လေ့လာအပ်ပြီး ဖြစ် သောကြောင့် စိတ်တော်အစဉ်သည် ဆိုအပ်ပြီးသော ဂုဏ်တို့၌ (ရောဲရဲရဲမဟုတ်) ကြံ့ကြံ့ခိုင်ကျည် တည်လျက် ရှိပေ၏။

(၀) ထိုသို့ ကြံ့ကြံ့ခိုင်ကျည် တည်သောကြောင့် ပင်လျှင် တုန်လှုပ်ခြင်း အလျှင်းမရှိ။

(တနည်း) (၇) နှုးညံ့ခြင်း အလိုရှိရာ ထိုထိုကိစ္စ အဝဝတို့ကို လှလှကြီး ပြီးစေနိုင်ဖို့ရန် ကောင်းမွန်လွယ်ကူလျက် ရှိခြင်း ကြောင့် စိတ်တော်အစဉ်သည် ကိုယ်တော်၏အလိုအတိုင်း တည်နေပေ၏။ (၀) ယင်းသို့တည်နေသော စိတ်တော် အစဉ်သည် သဒ္ဓါ ဝိရိယ သတိ သမာဓိ ပညာ အလင်း ဓာတ်အင်အား ကြီးမားလှသဖြင့် မသဒ္ဓါခြင်း ပျင်းရိခြင်း မေ့လျော့ခြင်း ပြန့်လွင့်ခြင်း မသိခြင်း ကိလေသာအမှောင် ကျွန်ခြင်းတို့ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြင်း အလျှင်းပင်မရှိ၊ (၀၁) မသဒ္ဓါခြင်း စသည်တို့ စိတ်တော်အစဉ်မှာ အဌေအသက် မှ မဝင်ရောက်နိုင်ကြကုန်။

တနည်းအားဖြင့်—

(၁) အလောင်းတော်၏ စိတ်အစဉ်သည် စတုတ္ထ ဈာန်သမာဓိဖြင့် ကောင်းစွာ တည်ကြည်လျက်ရှိ၏၊ (၂) နိဝရဏတို့မှ ဝေးကွာသဖြင့် ရှေနောက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်လျက် ရှိပေ၏၊ (၃) စိတ်ကို ချောက်ချားစေတတ်သော ဝိတက်အစရှိသော ရုန့်ရင်းသော ဈာန်အင်္ဂါတရားတို့ကို လွန်မြောက်လာပြီး ဖြစ်သဖြင့် ပြီးပြီးပြက် အရောင်ထွက်လုမတတ် သန့်ရှင်းကြည်လင်နေ၏၊ (၄) ဈာန်ကိုရခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်တတ်သော မာန မာယာ သာဒေယျစသည်တို့ မရှိခြင်းကြောင့် အညစ်အကြေး ကင်းလျက် ရှိပေ၏၊ (၅) အဘိဇ္ဈာ အစရှိသော စိတ်ညစ်ညူးကြောင်း ဥပက္ကိလေသ တရားတို့မှလည်း ကင်းလျက်ရှိပေ၏၊ (၆) ဝသီဘော်ငါးဖြာ လေ့လာနိုင်နင်းပြီးသောကြောင့် နူးညံ့လျက် ရှိပေ၏၊ (၇) ဒုဋ္ဌိအမျိုးမျိုး၏ အခြေခံအဖြစ်သို့ ရောက်နေသဖြင့် အလိုတော်ရှိရာ တရားနှင့်ဆိုင်သော အမှုတို့ကို ပြုလုပ်ရန် ကောင်းမွန် လွယ်ကူလျက် ရှိပေ၏၊ (၈) ဘာဝနာမှ ပြည့်စုံ လုံလောက်သဖြင့် မတုန်မလှုပ် ကြံ့ကြံ့ခိုင်ကျည် တည်လျက် ရှိပေ၏။

ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော အင်္ဂါဂုဏ် ရှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အလောင်းတော်သူမြတ်၏ စိတ်တော်သည် အဘိညာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ သိရမည့်တရားတို့ကို အဘိညာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ သိဖို့ရန် ရှေးရှုဆောင်နိုင်ရေးအတွက် စိတ်တော်က ညွှတ်လိုက်ရုံသာ လွန်စွာလွယ်ကူလျက် ရှိလေသည်။ စိတ်တော်က အဘိညာဏ်၏ အာရုံသို့ ညွှတ်တော်မူလိုက်လျှင် အလွယ်နှင့်ပင် အဘိညာဏ်ဇော ဖြစ်ပွါးလာနိုင်၏။

(၁) ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဏ် (=ပဋမဝိဇ္ဇာဉာဏ်) ကို ရေတော်မူခြင်း

ထိုသို့ စိတ်တော်က အဘိညာဏ်၏ အာရုံသို့ ညွှတ်တော်မူ လိုက်လျှင် အလွယ်နှင့်ပင် အဘိညာဏ်ဇော ဖြစ်ပွါးလာနိုင် လောက်အောင် စိတ်အစဉ် ကောင်းမွန်လျက် ရှိသောကြောင့် အလောင်းတော် သုမြတ်သည် ရှေးဖော်ပြရာပါ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ အလွန်သန့်ရှင်း တည်ကြည်နေသော စိတ်အစဉ်ကို ရှေးဦး ဖြစ်ဘူး ခံစားဘူး တွေ့ကြုံမြင်ခဲ့ရဘူးသော အာရုံတို့ကို အောက်မေ့ သိမြင်နိုင်သည့် ပုဗ္ဗေနိဝါသ အဘိညာဏ် ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်၍လာရန် ညွှတ်တော်မူလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ အလွယ်တကူပင် ပုဗ္ဗေ-နိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဏ် အသိဉာဏ်ထူး ဖြစ်ပွါးလာလေ သည်။ထိုဉာဏ်ဖြင့် လွန်ခဲ့သော ဘဝမှစ၍ သုမေဓာရှင်ရသော့ဘဝ တိုင်အောင်ရင်း,ထို့ထက်ရှေးကျသော ဘဝများစွာကမ္ဘာဘာတို့ ကိုရင်း, ထိုမှတဖန် တုံ့ပြန်ကာ အောက်မေ့သိမြင် ဆင်ခြင်တော် မူလေရာ ဘုရားဖြစ်မည့် ယခုဘဝသို့ မရောက်မီ သေတကေတု နတ်သားဘဝတိုင်အောင်ရင်း ထိုထိုဘဝတို့၌ ဖြစ်ခဲ့ရသမျှ ရှိရှိ တွေ့ကြုံခံစံခဲ့ရသမျှ အကြောင်းအရာ အလုံးစုံကို သိမြင်တော် မူလေသည်။

(၅)အဘိညာဏ်ဉာဏ်ကို ညဉ့်ဦးယံ၌ ရတော်မူသည်။ ။ ၅၌ တဝိထိမှာမှ တကြိမ်သာ ဖြစ်ရိုး ရှိသော အဘိညာဏ် ဇောတချက်မျှဖြင့် ၅၌မျှ များပြားသော ဘဝတို့က ဖြစ်ခဲ့သမျှ ရှိရှိ တွေ့ကြုံခံစံခဲ့ရသမျှ အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို အဘယ်သို့လျှင် သိမြင် နိုင်အံ့နည်းဟု ယုံမှားသံသယ ဝင်ဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား....အဘိ-ညာဏ်ဉာဏ် ဇောတချက်သာဖြစ်သော်လည်း ထိုအဘိညာဏ် ဇောဖြင့် ထိုထိုဘဝ၌ ဖြစ်ရပ်တို့ကို ဖုံးကွယ်ထားသည့် မောဟကို ပယ်ရှင်းပစ်လိုက်သည်၊ ထို့နောင်မှ အဘိညာဏ်ဝိထိ၏ နောက် လိုက် ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ အဆက်ဆက်တို့ဖြင့် ထိုထိုဘဝတို့၌ ဖြစ်ခဲ့သမျှ ရှိရှိတွေ့ကြုံခံစံခဲ့ရသမျှ ဖြစ်ရပ်အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို သိမြင်ခြင်း ဖြစ်သည်။)

ဤသို့ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြင့် ဘဝအဆက်ဆက်ကို ဆင်ခြင် သိမြင်တော်မူသော အလောင်းတော်သူမြတ်သည်—

"ထိုထိုသို့သော အနုမတဂ္ဂ ဘဝသံသရာ အဆက်ဆက်တို့၌ နာမ်ရုပ်တရား နှစ်ပါးတို့သာလျှင် ဖြစ်ကုန်စွာ့တကား၊ ပဋိသန္ဓေအခါ, ပဝတ္တိအခါ, စုတိအခါ ဤအခါသုံးမျိုးလုံးမှာပင် နာမ် ရုပ်တရား နှစ်ပါးတို့သာလျှင် ဖြစ်ကုန်စွာ့တကား၊ အလုံးစုံသော ဘုံဌာန အလုံးစုံသော ကာလတို့၌ပင် ထိုနာမ်ရုပ်တရားတို့သည် ရှေနောက်မပြတ် သန္တာန်စပ်ကာ ဆိမီးအလျှံကဲ့သို့ရင်း, မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့ရင်း အကြောင်းအကျိုးအဆက်ဆက်ဖြင့် နာမ်ရုပ်အဆက်ဆက်တို့သာလျှင် မျက်စိ, နား, နှာ, လျှာ, ကိုယ်, စိတ်ဟူသော ဒွါရခြောက်ပါးတို့၌ ရူပါရုံကိုမြင်ခြင်း သဒ္ဒါရုံကို ကြားခြင်းစသော မိမိတို့ဆိုင်ရာကိစ္စတို့ကို ပြီးစေကြ ပြုလုပ်ကြကုန်လျက် ကိုယ်လုပ်ရှားမှု နှုတ်လုပ်ရှားမှု စသော အထူးထူးသော ဝိညတ်တို့ကို ဖြစ်စေကြကာ ဖြစ်ကုန်စွာ့တကား၊ (တကယ်စင်စစ်) ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတပါး ယောကျ်ား မိန်းမဟူ၍ လားလားမျှ မရှိကုန်စွာ့တကား၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို ဖန်ဆင်းပြုလုပ်တတ်သော နတ်မင်းမာရ်မင်း, ဗြဟ္မာမင်းဟူ၍ တဦးတယောက်မျှ မရှိကုန်စွာ့တကား"....

ဟူ၍. ထိုးထွင်းသိမြင်ကာ လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ဖို့ရဖို့ရန် ကေန်စိတ်ချရသည့် အသိဉာဏ်ထူးများကိုလည်း ရရှိတော်မူလေသည်၊ သို့ရကား ရုပ်သည် အတ္တတည်းဟူ၍ရင်း, အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏ဟူ၍ရင်း, အတ္တ၌ ရုပ်သည် တည်ရှိ၏ဟူ၍ရင်း, အတ္တသည် ရုပ်၌ တည်ရှိ၏ဟူ၍ရင်း၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့် စပ်၍ ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိ (= သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ) လေးပါး၊ ထို့အတူ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာ-ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့် စပ်၍ ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိ

(=သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) လေးပါးစီ လေးပါးစီ အားဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ (=သက္ကာယဒိဋ္ဌိ)ပေါင်း ၂ ဝ-ကို အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ဖြင့် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်အနေ ပယ်စွန့်ပြီး ဖြစ်လေ၏။ ထိုအတူ အတိတ် အဓွန့ဌ ဖြစ်သော မောဟကိုလည်း ပယ်စွန့်ပြီးဖြစ်လေ၏။

(၂) ဒိဋ္ဌေဝေ္ဗအတိညာဏ် (=ဒုတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ်) ရှိ ရတော်မူခြင်း

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုနေ့ ညဉ့်ဦးယံ၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ-နုဿတိအဘိညာဏ်ကို ရရှိတော်မူပြီးလျှင် ထိုအဘိညာဏ်ဖြင့် အတိတ်ဖြစ်ရပ် ဘဝ ဇာတ်များစွာတို့ကို အောက်မေ့သိမြင် ဆင်ခြင်တော်မူ၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (၂ ဝ)နှစ်ဆယ်နှင့်တကွ အတိတ် အဓွန့ဌဖြစ်သော မောဟတရားကို ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်အားဖြင့် ပယ်ရှားတော်မူပြီးသော် ရှေးဖော်ပြရာပါ အင်္ဂါရှစ်ဖုံ ကျေးဇူး ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ကိုယ်တော်၏ စိတ်အစဉ်ကို သတ္တဝါ တို့၏ စုတိပဋိသန္ဓေကို သိမြင်နိုင်သည့် စုတူပပါတဉာဏ်, ကံအား လျော်စွာ လားရောက်ကြရသော သတ္တဝါတို့၏ အကြောင်းရင်း အခြေခံ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့ကို ဝေဘန်သိမြင်သော ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာရန် ညွှတ်တော်မူလေသည်။

(စုတူပပါတဉာဏ်ဟူသည်နှင့် ဒိဋ္ဌစက္ခုဉာဏ်ဟူသည်မှာ အတူတူပင် တည်း၊ ဒိဋ္ဌစက္ခုဉာဏ်ကိုပင် စုတူပပါတဉာဏ်ဟုခေါ်ဝှေ့ခေါ်သည်။ ဒိဋ္ဌစက္ခု ဉာဏ်ပြည့်စုံလာလျှင် ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်နှင့် အနာဂတံသဉာဏ်တို့ လည်း ပြည့်စုံလေတော့သည်။)

ထိုသို့ စိတ်တော်ကို စုတူပပါတခေါ်သော ဒိဋ္ဌစက္ခုဉာဏ် ဖြစ် ပေါ်လာရန် ညွှတ်လိုက်သောအခါ. အလွယ်တကူပင် ဒိဋ္ဌစက္ခု (=ဒုတိယဝိဇ္ဇာ)အသိဉာဏ်ထူး ဖြစ်ပွါးလာလေသည်။ ထိုဉာဏ် ဖြင့် စုတေခါနီး သတ္တဝါတို့ကိုရင်း, ပဋိသန္ဓေနေပြီးစ သတ္တဝါ တို့ကိုရင်း အမျိုးအနွယ် ဇာတ်ဂုဏ်စသည်ဖြင့် အောက်တန်း

နောက်တန်းကျသူ အထက်တန်း ရောက်သူတို့ကိုလည်း, ရုပ်ရည် အဆင်းလှသူ မလှသူတို့ကိုလည်း,သုဂတိဘုံဘဝသို့ရောက်သူ ဒုဂ္ဂတိ ဘုံဘဝသို့ ရောက်သူတို့ကိုလည်း, (တနည်း) အလောဘ အခြေခံ သော ကုသိုလ်တံ အကျိုးဆက်ကြောင့် ချမ်းသာ ကြွယ်ဝသူ, လောဘအခြေခံသော အကုသိုလ်တံအကျိုးဆက်ကြောင့် ဆင်းရဲ မွဲတေသူတို့ကိုလည်း မြင်တော်မူ၏။

ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်ဖြင့် အောက်အပါယ်ဘုံသား သတ္တဝါတို့ ဆင်းရဲဒုက္ခ ခံစားနေကြရသည်ကို မြင်တော်မူပြီးလျှင် "ဤအပါယ် ဘုံသား သတ္တဝါတို့သည် အဘယ်သို့သောကံကို ပြုကြ၍ ဤမျှ ကြောက်မက်ဖွယ်သော ဆင်းရဲဒုက္ခကို ခံကြရကုန်သနည်း"ဟု ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ထိုသတ္တဝါတို့၏ အကုသိုလ် ကံကို သိမြင်သော ယထာကမ္မူပဂ အဘိညာဏ် အသိဉာဏ်ထူး ဖြစ်ပွါးလာလေသည်။ ထို့အတူ လူ့ရပ် နတ်ရွာ ဗြဟ္မာ ဘုံသား လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအများတို့ ကြီးမားသော ချမ်းသာသုခကို အဆင့်ဆင့် မြင့်၍မြင့်၍ ခံစားနေကြရသည်ကို ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဏ်ဖြင့် မြင်တော်မူပြီးလျှင် "ဤလူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည် အဘယ်သို့သော ကံကို ပြုခဲ့ကြ၍ ဤမျှ (အဆင့်ဆင့်) ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာတို့ကို စံစားကြရကုန်သနည်း" ဟု ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ထိုသတ္တဝါတို့၏ ကုသိုလ်ကံကို သိမြင်သော ယထာကမ္မူပဂအဘိညာဏ် အသိဉာဏ်ထူး ဖြစ်ပွါး လာလေသည်။

ထိုယထာကမ္မူပဂအဘိညာဏ် အသိဉာဏ်ထူးဖြင့် "ဤအပါယ် ဘုံသား သတ္တဝါများသည် ရှေးရှေးဘဝတို့က ကာယဒုစရိုက် ဝစီ ဒုစရိုက် မနောဒုစရိုက်တို့ကို ပြုမှား ပြောမှား ကြံမှားခဲ့ကြကုန်၏၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စွပ်စွဲဆဲရေး ကဲ့ရဲ့စကားပြောမှားခဲ့ကြကုန် ၏၊ မိစ္ဆာအယူရှိကြကုန်၏၊ ထိုမိစ္ဆာအယူဖြင့် အထူးထူးသော အကုသိုလ်ကံတို့ကို ကိုယ်တိုင်လည်း ဆောက်တည်ပြုမှားခဲ့၍ သူတပါးကိုလည်း ဆောက်တည်စေ ပြုမှားစေခဲ့ကြကုန်၏။ ထို

သူတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာပြတ်ကြွေ စုတေသည်မှနောက်ကာလ၌ ငရဲတိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ် အပါယ်လေးဘုံတို့၌ ဘဝပဋိသန္ဓေ ကပ်ရောက်နေကြရကုန်၏" ဟူ၍ဌင်း, "သုဂတိဘုံသား ဤသတ္တဝါများသည်ကား ကာယသုစရိုက် ဝစီသုစရိုက် မနောသုစရိုက်တို့ကို ကောင်းစွာပြု ကောင်းစွာပြော ကောင်းစွာကြံခဲ့ကြကုန်၏၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း မစွပ်စွဲမဆဲရေး မကဲ့ရဲ့ကြကုန်၊ ဖြောင့်မှန်သော အယူရှိခဲ့ကြကုန်၏၊ ထိုဖြောင့်မှန်သော အယူဖြင့် အထူးထူးသော ကုသိုလ်ကံတို့ကို ကိုယ်တိုင်လည်း ဆောက်တည်ပွါးများခဲ့ကြ၍ သူတပါးကိုလည်း ဆောက်တည်စေ ပွါးများစေခဲ့ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုကုသိုလ်ကံကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာပြတ်ကြွေ စုတေသည်မှ နောက်ကာလ၌ လူ့ရပ်နတ်ရွာ ဗြဟ္မာနှစ်ဆယ် သုဂတိဘုံနယ်၌ ဘဝပဋိသန္ဓေကပ်ရောက်နေကြရကုန်၏" ဟူ၍ဌင်း သတ္တဝါတို့၏ ရှေးကပြုခဲ့သော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့ကို ဝေဘန်ချဲ့ထွင် အမှန်အတိုင်းသိမြင်တော်မူလေသည်။

ဤဒိဗ္ဗစက္ခု (=ဒုတိယဝိဇ္ဇာ) ဉာဏ်ကို အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုနေ့သန်းခေါင်ယံ၌ ရတော်မူလေသည်။ ဤ ဒိဗ္ဗ-စက္ခု (=ဒုတိယဝိဇ္ဇာ) ဉာဏ်ဖြင့် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်၌ "သတ္တဝါတို့၏ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အဝိဇ္ဇာမောဟတတ် ကင်းပြတ်လေသည်။ ထိုဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်လျှင် အခြေခံရှိသော ယထာကမ္မုပဂအဘိညာဏ်ဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ ရှေးအတိတ်ကံ အကြောင်းမှန်ကို ဝေဘန်ချဲ့ထွင် အလင်းပေါက်သိမြင်တော်မူရကား ကခ်ါယုံမှား ဆယ့်ခြောက်ပါးကိုလည်း ပယ်ရှားပြီးဖြစ်လေသောကြောင့် ကခ်ါဝိကရဏဝိသုဒ္ဓိ စခန်းသို့လည်း အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ဆိုက်ရောက်တော်မူလေ၏။

(၃) အာသဝက္ခယ (=တတိယဝိဇ္ဇာ)ဉာဏ်ကို ရတော်မူ၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း

(ဤအာသဝက္ခယဉာဏ်၌ အလွန်သိမှတ်ဖွယ် အချက်အလက်များ အရေးကြီးသည့် မှတ်ချက်များပါ စုံလင်စွာ

ရေးသားမည် ဖြစ်ပါ၍ အကျဉ်း အကျယ် နှစ်သွယ်သော စကားအစဉ်ဖြင့် ရေးသား ဖော်ပြပေအုံ့။)

အကျဉ်းအားဖြင့်—

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ညဉ့်၏ ပဋ္ဌမယံ (=နောက်ဆုံးပိုင်း)၌ အာသဝက္ခယ အမည်ရှိသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်ကာ သမ္ဗုဒ္ဓတဉာဏ်တော်ကို ရရှိလျက် လူသုံးပါး၌ ဘုရားစင်စစ်ဖြစ်တော်မူရန် ရှေးဖော်ပြရာပါဂုဏ်အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စိတ်တော်အစဉ်ကို အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရဖို့ရန် ညွှတ်တော်မူပြီးလျှင် အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်, နာမ်ရูပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ+မရဏ ဟူ၍ အင်္ဂါ တဆယ်နှစ်ပါးရှိသော ပဋိစ္စသမุปบาဒ်၌ ဉာဏ်တော်ကို သက်စေတော်မူပြီးလျှင် ထိုပဋိစ္စသမุปบาဒ် အင်္ဂါတဆယ်နှစ်ရပ်ပါ တရားတို့ကို အနုလုံပဋိလုံ အစုံအဆန်အားဖြင့် သုံးသပ်အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်တော်မူလျက် ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနခေါ်ဆိုသော အရိယမဂ်သို့ ဆိုက်ရောက်တော် မူလေသည်။ (ဤကား အကျဉ်းစကားရပ်တည်း။)

အကျယ်အားဖြင့်ကား—

ယထာဘူတဉာဏဒဿနခေါ်သော ဤမဂ်ဉာဏ်လေးရပ်သည် လောကဝယ် အလွန်တန်ခိုးကြီးမားသည့် သိကြား နတ်မင်းဖြစ်စွာမင်း ချာန်သမာပတ် အဘိညာဏ်ကြီးမြတ်သည့် ကာလ-ဒေဝိလရသော့ နာရဒရသော့ စသော ရသော့သူတော်ကောင်းများ ဤပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သန္တာန်၌ မဖြစ်ပဲ ဆရာမရှိ မိမိဘာသာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်သော အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်မှာသာ အစမထင် အတိတ်သံသရာတခွင်က အိပ်မက်ဖြင့်မျှပင် မမြင်မက်စဘူး မျက်မှောက် မပြုအပ်စဘူးသည့် သိမ်မွေ့နုံ့ အလွန်နက်နဲလှစွာသော ဤ မဂ်ဉာဏ်လေးရပ် အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်ပွါးရသနည်းဟု မေးမြန်းဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား....

အလောင်းတော် သူမြတ်သည် ဘဝ အနေအားဖြင့် အရာ အထောင်အသိန်း ကိန်းချ၍မရတွက်နိုင်အောင် မြားမြောက်လှ သည့် လေးအသင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်းကာလအတွင်း၌ ကိုယ်တော် ၏ အသက်ကိုပင်သော်လည်း မငဲ့ကွက် မမြင်းချန် (အောက် ပကိဏ္ဏကခဏ်း၌ ဖော်ပြခဲ့သော) ဘာဝနာလေးတန် အမြေခံ လျက် လှူဒါန်းခဲ့သော ဒါနပါရမီကောင်းမှု အစုစုဖြင့် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ထိုထိုအာရုံကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော လောဘကိလေသာကို ပယ်သတ်လျက် အလွန်နည်းပါးအောင် ပြုကျင့်တော်မူကာ "ဤပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်၏ သန္တာန်၌ လောဘတော် ကိလေသာတရား မရှိများ မရှိလေရော့သလား" ဟူ၍ သူတပါးတို့ ပြောကြားလောက်သော အခြေသို့ရောက်စေတော်မူခဲ့လေသည်။

ထိုအတူ လေးအသင်္ချေကမ္ဘာတသိန်းကာလပတ်လုံး ဆည်းပူး တော်မူခဲ့သော သီလပါရမီ ခန္တီပါရမီ မေတ္တာပါရမီတော်များဖြင့် အမျက်ထွက်ခြင်း (= ကောဓတရား) ပြစ်မှားခြင်း (= ဒေါသ တရား) များကို တားမြစ်တော်မူလျက် အလွန်ရှည်ကြာသော ကာလပတ်လုံး မေတ္တာရေချမ်း သွန်းဖြန်းခြင်းဖြင့် ကောဓမီးကို ၎င်း,ထိုကောဓမီးနှင့်တကွ ဖြစ်ဖော်ဖြစ်ဖက် ဖြစ်ကြသည့် မနာလိုမှု (= ဣဿာတရား)ဝန်တိုမှု(= မစ္ဆရိယတရား) နောင်တတဖန် ပူပန်မှု (= ကုက္ကုစ္စတရား) များကိုလည်း ပယ်ရှားတော် မူခဲ့ လေသည်။

ဘဝများစွာ ကပ်ကမ္ဘာတို့၌ ကောင်းစွာဆည်းပူး ပွါးများ အပ်သော ပညာပါရမီကော်မြတ်ဖြင့် မောဟ တည်းဟူသော အမိုက်မှောင်ဝတ်ကို ပယ်ဖြတ်ပြီးတော်မူလျက် ဖောက်ပြန် မှားယွင်းသော မိစ္ဆာအယူကိုလည်း စွန့်ပယ်တော်မူကာ လွန်စွာ သန့်စင်သော ပညာရှင်ကြီး ဖြစ်တော်မူသည့်ပြင် ဖူးမြော်တွေ့ကြုံ ရသမျှသော ဘုရားပရိုက်ဗုဒ္ဓါ အရိယာသာဝကတို့ကိုလည်း, ထိုမှ တပါး အခြားသော ပညာရှိတို့ကိုလည်း ဆည်းကပ်ပြီးလျှင် "အဘယ် တရားသည် အပြစ်မရှိသော တရားဖြစ်၍ အဘယ် တရားသည်

အပြစ်ရှိသော တရားဖြစ်ပါသနည်း၊ အဘယ်တရားသည် မည်းညစ်၍ အဘယ်တရားသည် ဖြူစင်ပါသနည်း” ဤသို့စသည်ဖြင့် မေးမြန်း စူးစမ်းတော်မူခဲ့သည့်အတွက်လည်း တရားအချက်အလက်တို့၌ ယုံမှားခြင်း(=ဝိစိကိစ္ဆာတရား)ကို ပယ်ဖျောက်၍ ပညာတရားကို တဘဝထက်တဘဝ တိုးတက်ဖြစ်ပွါး ကြီးထွားစေခဲ့လေသည်။

မိမိအမျိုးအိမ်၌ မိမိထက် အသက်အရွယ်ကြီးသူ အမိအဖ ဦးကြီး ဦးလေး စသူတို့အား ရိုခိုးခြင်း, မြတ်နိုးခြင်း, ပူဇော်ခြင်း, နေရာပေးခြင်း, နေရာမှ ကြိုတင်ထနှင့်ခြင်း, ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း စသည်ဖြင့် အရိုအသေပြုလျက်ရင်း, အကျင့်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြသူ ပညာရှင်တို့အား အရိုအသေပြုလျက် မာနတရား ဥဒ္ဓစ္စတရားများကို ပယ်ရှားတော်မူကာ ကိုယ်တော်တိုင်က အစွယ်ကျိုးသော မြွေ, ဦးချိုကျိုးသောနွားလား ခြေသုတ်ကြီးဝန်းများပမာ မာန်ထောင်လွှားခြင်း ကင်းပလျက် သူတပါးကိုလည်း သည်းခံခြင်း, အကျိုးလိုလားခြင်း, သနားစောင့်ရှောက်ခြင်းများ၏ ကျေးဇူးစကားကိုသာ ချီးမွမ်းပြောဆိုလေ့ရှိတော်မူသည်။

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် တောထွက်ခြင်း (=နေကျွမ်ဖြင့် ပြည်စည်းစိမ် မင်းစည်းစိမ်ကို စွန့်ပယ်ကာ ရဟန်းပြုလျက် တောအရပ်၌ ဗျာနှိုသမာပတ်ကို ဖြစ်စေပြီးလျှင် နိုဝရဏတရား ငါးပါးတို့ကို ပယ်ခွါတော်မူကာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သမျှသော ကာမရာဂတရား မိန်းမတို့၌ မွေ့လျော်နှစ်ခြိုက်ခြင်း (=ဇုတ္တိရတိ) တရားများကို ပယ်ဖျောက်တော်မူလျက်ရင်း, သစ္စာပါရမီတော်ဖြင့် လောကကို ချွတ်ယွင်းလွဲမှားစေတတ်သော မိစ္ဆာဝါစာစကားကို ပယ်ရှားတော်မူလျက်ရင်း, ဝိရိယပါရမီတော်ဖြင့် လွန်ကဲသော ကုသိုလ်မျိုးဖြစ်သည့် သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာလုပ်ငန်းတို့၌ မပျော်ပိုက်နိုင်ခြင်း (=အရတိတရား) ပျင်းရိခြင်း(=ကောသဇ္ဇတရား)တို့ကို ပယ်ဖျောက်၍ ကိုယ်တော်မြတ်၏ စိတ်တော်ကို ကုသိုလ်မှုတို့၌ အမြဲတစေ ထကြွလုံ့လ

ဝိရိယ ရှိစေတော်မူလျက်၎င်း— ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစဉ်ဖြင့် ကိုယ်တော်၏ ခန္ဓာအစဉ်ကို တဘာဝထက်တဘာဝ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်ထက် စင်ကြယ်အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဤသို့ ဒါနစသော ပါရမီကောင်းမှု ကုသိုလ်အစုဖြင့် ထိုထို ကိလေသာတရားများကို ပယ်ရှားတော်မူသော အလောင်းတော် သူမြတ်သည် တဘာဝ တဘာဝမှာပင်လျှင် စင်ကြယ်အောင် ပြုပြီးသော ကိလေသာတရားတို့က တဖန်ဖြစ်လိုက်, ထိုကိလေသာတရားတို့ကို စင်ကြယ်အောင် သုတ်သင်လိုက်, တဖန် ကိလေသာတရားတို့က (သမုဒ္ဓေဒပဟာန် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မပယ်ရသေးသည့် အတွက်) ဖြစ်ပွါးလိုက်, အလောင်းတော်သူမြတ်ကလည်း အရုံးမပေး အညံ့မခံပဲ မဟာကုသိုလ် မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်များဖြင့် ထိုကိလေသာတရားတို့ကို (တဒင်္ဂပဟာန် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်တို့ဖြင့်) ပယ်ရှားသုတ်သင်လိုက်—ဤနည်းနှင်နှင် လေးအသင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်းကာလတို့၌ စိတ်၏ အညစ်အကြေးဖြစ်သော ကိလေသာတရားအစုကို သုတ်သင်ချေမှုန်းလျက် အခြေအရံ ကိလေသာမိုလ်ထုနှင့်တကွသော အဝိဇ္ဇာမောဟ ကိလေသ မိုလ်ချုပ်ကို သုတ်သင် ရှင်းလင်းတော်မူလျက်၎င်း, သဒ္ဓါနှေ့ ဝိရိယနှေ့ သတိနှေ့ သမာधိနှေ့ ပညာနှေ့တည်းဟူသော ဗုဒ္ဓေါဝါးပါးတို့ကို ဟာဘဝထက်တဘာဝ ရင့်သန်ကြီးထွားစေလျက်၎င်း အစဉ်သဖြင့် ရဲရဲတောက်ပါရမီများကို ပွါးများကြီးကုတ် အားထုတ်၍ ဘဝခရီးခဲကြီးကို ဖြတ်ကျော်လာခဲ့ရာ ဝေဿန္တရာမင်းဖြစ်၍ မဒ္ဒီမိဖုရားကို လှူဒါန်းခြင်းဖြင့် ဘုရားဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်သော တရားတို့ကို အပြီးအဆုံး ကျင့်သုံးတော်မူပြီးလျှင် တုရားဖြစ်ရန် အချိန်ကိုသာ စောင့်ဆိုင်းငံ့မြော်လျက် တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစံကာ နေတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤသို့ ဒါနအစရှိသော ပါရမီကောင်းမှု ကုသိုလ်အစုဖြင့် လောဘ ဒေါသ စသော ထိုထိုကိလေသာ အင်္ဂါတရားတို့ကို

ပယ်ရှားသုတ်သင်ကာ ဥာဏ်ပညာ အထွတ်အထိပ်ရောက် ပြီးမြောက် ပွါးစည်သူ ဖြစ်သောကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်မှာသာ အလွန်တရာ သိမ်မွေ့နူးညံ့ နက်နဲလှစွာသော မဂ်ဥာဏ်လေးရပ်တို့ (ဆရာမကူရပဲ) ဖြစ်ပွါးလေသည်။

ထိုမှတပါးလည်း ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာသနင်း ခြေတော်ရင်းမှစ၍ လူသာမန်တို့ ပြုလုပ်ရန် ခဲယဉ်းလှသည့် ဒါနစသော ပါရမီကောင်းမှု ကုသိုလ်အစုကို ပြုလုပ်ဆည်းပူးပွါးများအားထုတ်ပြီးလျှင် ထိုကုသိုလ်များအတွက် တစုံတခုသော ဘဝစည်းစိမ်ကိုမျှ တောင့်တဆုပန်မှု ပြုတော်မမူခဲ့ပေ။ ကိုယ်တော်ပြုသမျှ ဒါနစသောကောင်းမှုကုသိုလ်တို့အတွက် "ဤကောင်းမှုအစုသည် သမ္မာသမ्बုဒ္ဓဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ရန်အတွက် ဥပနိဿယသည်း ပစ္စည်းအထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါစေသား"ဟူ၍သာ တောင့်တဆုပန်မှု ပြုတော်မူခဲ့လေသည်။ တပါးသောသူတို့ကား ထိုထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကိုပြုပြီးသော် နတ်စည်းစိမ် လူ့စည်းစိမ်ကို တောင့်တဆုပန်ကြ၍ ထိုထိုဆုပန်ချက်အားလျော်စွာ လူ့စည်းစိမ် နတ်စည်းစိမ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ရရှိခံစားကြကာ မိမိတို့ ရတိုင်းရတိုင်းသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဥစ္စာစုကို စားသုံးဖြုန်းပစ်ကြသူများနှင့် တူလှကုန်၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည်ကား ထိုသို့မပြုပဲ ကျိုးကြီးထပ်ခ၍ စပါးအပြည့်ထည့်သွင်းကာ မသုံးမစွဲ အမြဲစောင့်ရှောက်နေသောသူကဲ့သို့ ပြုတိုင်းပြုတိုင်းသော ကောင်းမှုကုသိုလ်အစုကို "သမ္မာသမ्बုဒ္ဓဉာဏ် အထွတ်တင်သော မဂ်ဥာဏ်လေးရပ်၏သာ ပစ္စည်းအထောက်အပံ့ ဖြစ်စေသား"ဟု ဆုပန်တောင့်တတော်မူကာ ကောင်းစွာသိမ်မြိုး သိမ်းဆည်း၍ ထားလေသည်၊ သို့ရကား လေးအသင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်းကြာ ကာလမြင့်ညောင်းအောင် ဘုရားအလောင်းတော်စုဆောင်းခဲ့သမျှသော ပါရမီကောင်းမှုကုသိုလ်အစုသည် ယခုနောက်ဆုံး ဘုရားဖြစ်မည့် သိဒ္ဓတ္ထာဘဝ၌ ဘုရားအဖြစ်တိုင်ရောက်အောင် အကျိုးပေးရန်

အခွင့်ဖန်လာပြီဖြစ်သဖြင့် ကုသိုလ်တွေက အလွန်များ အကျိုးပေးရမည့် ဘဝကား တဘဝသာဖြစ်၍ အလွန်ပြည့်ကျပ် ကျဉ်းမြောင်းသကဲ့သို့ပင် ရှိချေသည်။

ဤသို့ ဘုရားဖြစ်ရန် တခုကိုသာ ရည်သန်တောင့်တခဲ့ခြင်း ပတ္တနာစွမ်းအားဖြင့် ဘုရားဖြစ်မည့် ပရခုနောက်ဆုံးဘဝတခုထဲ၌ စုပေါင်းတိုးဝှေ့ကာ အကျိုးပေးမည့် ကုသိုလ်တရား အလွန်အားကြီးလှသောကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော် သုမြတ်၏ သန္တာန်မှာသာ အလွန်တရာ သိမ်မွေ့နူးညံ့ နက်နဲလှစွာသော မဂ်ဉာဏ်လေးရပ်တို့ ဆရာမကူပဲ ဖြစ်ပွါးလေသည်။ ။(ဤဘုရားဖြစ်တော်မူခဏ်း၌ ဇီနာလင်္ကာရကျမ်းလာ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ အချက်အလက်တို့ကို များစွာဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)

အလောင်းတော်သည် ကုဋေသုံးသန်းခြောက်သိန်းသော
မဟာဝဇိရ ဝိပဿနာတရား ပွါးတော်မူခြင်း

ရှေး၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဒါနစသော ပါရမီကောင်းမှု ကုသိုလ်စုဖြင့် လောဘ ဒေါသစသော ထိုထိုကိလေသာအင်္ဂါကို ပယ်ခွါသုတ်သင်အပ်ပြီးဖြစ်ရကားနိဗ္ဗာန်ခရီးကို ကာဆီးဖုံးကွယ်မှုပြုလုပ်တတ်သည့် မောဟကိလေသာ ဗိုလ်ချုပ်ကိုလည်း အခြေအရံနှင့်တကွ သုတ်သင်ရှင်းလင်းပြီးဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတော်သည် ထိုသည့်ကဆုန်လပြည့်နေ့ မိုးသောက်ယံ (ညဉ့်၏ နောက်ပိုင်း) အချိန်၌ မဟာဝဇိရ ဝိပဿနာတရား ပွါးများအားထုတ်တော်မူလေသည်။ အားထုတ်တော်မူပုံအမြွက်မှာ....

အာဏာခေတ်ဟုခေါ်သော စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း . ကုဋေတသိန်းတို့ရှိရာ စကြဝဠာတတိုက်တတိုက်အတွင်း၌ ရှိနေကြသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ကာလသုံးပါး၌ တကယ်စင်စစ်ဖြစ်ပွါးသောတရားအနှစ်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ စကြဝဠာတတိုက်တတိုက်၌ လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေ မည်မျှပင်များနေစေကာမူ ပရမတ္ထ သဘာဝ ဓမ္မအစစ်အနေဖြင့် အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ (ဟူသော အတိတ်အဓွန့်ကာလ အကြောင်းတရား)၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ (ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်

အဓွန့်ကာလ အကျိုးတရား)၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ (ဟူသော ပစ္စုပ္ပန် အဓွန့်ကာလ အကြောင်းတရား) တို့နှင့် (ဥပပတ္တိဘဝဖြစ်သော) ဇာတိ, ဇရာ+မရဏ (ဟူသော အနာဂတ် အကျိုးတရား) ၅ပါးစသည်မှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ တဆယ့်နှစ်ပါး တည်းဟူသော ပရမတ္ထသဘာဝမမ္မတရားကိုယ်ကို ကောင်းစွာ သိမြင်တော်မူလေသည်။

၅ါစကြဝဠာတိုက်၌ ရှိနေကြသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ကာလသုံးပါး၌ တကယ်စင်စစ် ဖြစ်နေသော ပရမတ္ထသဘာဝ မမ္မတရားသားကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ+မရဏဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ တဆယ့်နှစ်ပါး တရားသား (ဝိပဿနာတင်ရမည့် တရားအစု)ကို ကောင်းစွာသိမြင်တော်မူသကဲ့သို့ ကျန်သော စကြဝဠာကိုက်တို့၌ ရှိနေကြသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ကာလသုံးပါး၌ တကယ်စင်စစ် ဖြစ်နေသော ပရမတ္ထသဘာဝ မမ္မတရားသားကိုလည်း ဆင်ခြင်တော်မူ၏။ ထိုသို့ ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ ၅ါစကြဝဠာတိုက်၌ ရှိနေကြသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့နည်းတူပင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ တဆယ့်နှစ်ပါးစီ တည်းဟူသော ဝိပဿနာတင်ရမည့် တရားအစုတို့ကို ကောင်းစွာ သိမြင်တော်မူလေသည်။

၅ါသို့ စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း ကုဋေတသိန်း တည်းဟူသော အာဏာခေတ်အတွင်း ရှိနေကြသည့် လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ကာလသုံးပါး၌ တကယ်စင်စစ် ဖြစ်နေသော ပရမတ္ထသဘာဝ မမ္မတရားသားကို စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူသော အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ဉာဏ်တော်ဖြင့် သိမြင်အပ်သော ဝိပဿနာတင်ရမည့် တရားအစုတို့ကား အဝိဇ္ဇာပေါင်း ကုဋေတသိန်း, သင်္ခါရပေါင်း ကုဋေတသိန်း, ဝိညာဏ်, နာမ်ရူပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ ဇာတိ, ဇရာ+မရဏပေါင်းလည်း ကုဋေတသိန်းစီ ဖြစ်ရကား (၁၂-ရပ်

ပေါင်းလျှင်) အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ဝိပဿနာစာရခေါ်သော (ဝိပဿနာတင်ရမည့်) တရားသားတို့မှာ ကုဋေတသန်းနှစ်သိန်းတို့ ဖြစ်လေကုန်သည်။

အလွန်ထွေးရှုပ်၍ အခုတ်အထွင်ခဲယဉ်းလှသည့် တောအုပ်ကြီးကို ရှင်းလင်းခုတ်ထွင် သုတ်သင်သော ယောကျ်ားသည် မိမိစွဲကိုင်သောဝေးကို ကျောက်ပေါ်တင်၍ သွေးကာသွေးကာ ထက်လှစွာသော မိမိဝေးဖြင့် အလွန်ထွေးရှုပ်သည့် တောအုပ်ချုံပိတ်ပေါင်းအစုကို ရှင်းလင်းသုတ်သင်သကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည်လည်း တထောင်ငါးရာ ကိလေသာ တောအုပ်ချုံပိတ်ပေါင်းအစုကို ရှင်းလင်းသုတ်သင်ရန်အတွက် ကိုယ်တော်၏ လက်သုံးဖြစ်သော မဟာဝဇိရဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာ ဝေးအသွားထက်မြက်စေရန် အာနာပါန စတုတ္ထ ဈာန်သမာပတ် တည်းဟူသော ဝေးသွေးသည့်ကျောက်၌ သွေးသွေးပြီးလျှင် (= အာနာပါန စတုတ္ထ ဈာန်သမာပတ်ကို ဝင်စားဝင်စားပြီးလျှင်) ဖော်ပြပါ ကုဋေတသန်းနှစ်သိန်းသော ပဋိစ္စသမุပ္ပါဒ်အင်္ဂါ တရားအစုတို့ကို တခုစီတခုစီ အနိစ္စလက္ခဏာယာဉ်တင်၍ရင်း, ဒုက္ခလက္ခဏာယာဉ် တင်၍ရင်း, အနတ္တလက္ခဏာယာဉ် တင်၍ရင်း ဆင်ခြင်သုံးသပ်တော်မူလေသည်။

သို့ရကား ကုဋေတသန်းနှစ်သိန်းသော ပဋိစ္စသมุပ္ပါဒ်အင်္ဂါ တရားအစုတို့၌ တခုတခုလျှင် အနိစ္စဝိပဿနာဉာဏ်, ဒုက္ခဝိပဿနာဉာဏ်, အနတ္တဝိပဿနာဉာဏ်ဟူ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်သုံးပါးစီ သုံးပါးစီဖြစ်သောကြောင့် ကုဋေတသန်းနှစ်သိန်းကို တည်း၊ သုံးဖြင့်မြှောက်ပွားမှ ဝဇိရ ဝိပဿနာ ဉာဏ်တော်ပေါင်း ၂ကုဋေသုံးသန်းခြောက်သိန်းဖြစ်လေသည်။

(ဤမဟာဝဇိရဝိပဿနာဉာဏ် အကြောင်းအရာအမြှက်သည် ဥပရိ-ပဏ္ဏာသဠိုကာ အနုပဒသုတ်အဖွင့် စာမျက်နှာ ၂၇၅-၌ရင်း, ဝိနည်းသာရတ္ထဒီပနီဋီကာ တတိယအုပ် မဟာခန္ဓက သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာန-ပမ္ဘဒ္ဒာကထာအဖွင့် စာမျက်နှာ ၂၂၉-၌ရင်း လာရှိသည်။)

ဘုရားအလောင်းတော်တိုင်းပင်လျှင် ဘုရားဖြစ်ခါနီးဌ ပဋ္ဌိစ္စ-သမုပ္ပါဒ်တရားကို အနုလုံ ပဋ္ဌိလုံ အားဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူကြမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်သည်။ ငါတို့မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည်လည်း ရှေးဘုရားအလောင်းတော်တို့နည်းတူပင် (ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း) ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို အနုလုံ ပဋ္ဌိလုံ သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူသည်။ ထိုအခါ ဇာတိခေတ် စကြဝဠာတိုက်ပေါင်းလောကဓာတ်တသောင်းလုံး ရေဆုံးအောင် တုန်လှုပ်လေသည်။

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဘုရားရှင်တိုင်း၏ ဓမ္မတာ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ တဆယ့်နှစ်ပါးတရားအစုဌ ကုဋေ သုံးသန်း ခြောက်သိန်းသော မဟာဝဇိရဝိပဿနာ သမ္မသနဉာဏ်ကို ဖြစ်စေတော်မူပြီးသောအခါ အာနာပါန စတုတ္ထဈာန်ကို တဖန်ဝင်စားတော်မူပြန်လေသည်။ (ထိုသို့ဝင်စားတော်မူခြင်းမှာ ဥဒယမ္မယဉာဏ် အစရှိသော အထက်ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာဝေး အသွားထက်စိမ့်သောဌါ အာနာပါန စတုတ္ထဈာန် သမာပတ် တည်းဟူသော ဝေးသွေးသည့် ကျောက်ကောင်းဌ တဖန် သွေးတော်မူပြန်ခြင်းဖြစ်သည်။) ထိုသို့ အာနာ-ပါန စတုတ္ထဈာန်ကို တဖန် ဝင်စားတော်မူပြီးလျှင် (= အထက်ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာဝေး အသွားထက်အောင် သွေးတော်မူပြီးလျှင်) ထိုဈာန်မှထ၍ ခန္ဓာငါးပါး တရားအစုတို့ဌ ဥဒယမ္မယဉာဏ် အစရှိသော အထက်အထက် ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာများကို အလွယ်တကူ ဖြစ်ပွါးစေတော်မူလေသည်။

(ဤဌ။ ။အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးသော ဘုရားရှင်တို့၏အထံဌ ရဟန်းပြု၍ ပိဋကသုံးပုံကို သင်ကြားတတ်မြောက်ပြီးလျှင် ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်တော်မူခဲ့ရာ ဥဒယမ္မယဉာဏ်, ဘင်ဉာဏ်, ဘယဉာဏ်, အာဒီနဝဉာဏ်, နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်, မုစ္စိတုကမျတာဉာဏ်, ပဋိသင်္ခါဉာဏ်, သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်တိုင်ရောက်အောင် လေ့လာပွါးများ အားထုတ်တော်မူခဲ့ဘူးသောကြောင့်ဌင်း—ရှေးဖော်ပြရာပါ မဟာဝဇိရ-ဝိပဿနာ သမ္မသနဉာဏ်တော်ပေါင်း ကုဋေသုံးသန်းခြောက်သိန်းတို့ကြောင့် လေ့လာပွါးများ ဉာဏ်ပညာအား အလွန်တရာ ကြီးမားလှသော

ဤသို့ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် အထက်အထက်ဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာများသို့ အလွယ်တကူ တက်ရောက်တော်မူခဲ့၍ နောက်ဆုံး အနုလောမဉာဏ်မြောက် ရောက်တော်မူလတ်သောအခါ ခရီးဝေးမှပြန်လာ၍ မိမိအိမ်သို့ဝင်အံ့ဟူ၍ တံစက်မြိတ်အတွင်း ဝင်မိသော ယောက်ျားအား တံခါးဟင်းလင်း ပွင့်နေသောအိမ်အတွင်း၌ တံခါးခုံတွင်ရှိသော ရပ်နားမှ အလျင်းမပြုပဲ အိမ်တွင်းသို့သာ တောက် လျှောက် ဝင်ရောက်လေသကဲ့သို့ ထို့အတူ အလောင်းတော်သူမြတ်သည်လည်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အစရှိသော ဉာဏ်စဉ်ရှစ်ပါးဖြင့် အဆင့်ဆင့် တက်ရောက်တော်မူခဲ့ရာ (နိဗ္ဗာန်မြို့နန်းအဝင်ဝ)တံခါးခုံနှင့်တူသော သစ္စာနုလောမဉာဏ်တွင်ရှိသော ရပ်နားတော်မမူပဲ မဂ္ဂဝိထိစိတ်အစဉ်တွင် အဝင်အပါဖြစ်ကြသည့် ပရိကံ,ဥပစာ,အနုလုံ အမည်ရှိကြသော သစ္စာ-နုလောမဉာဏ်သုံးပါးတို့ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ, သမุဒယသစ္စာ, နိရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာဟူသော သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်း ကာကွယ်တတ်သည့် အဝိဇ္ဇာ မောဟ တည်းဟူသော တိမ်လွှာတိမ်တိုက် မှောင်အမိုက်ကို ပယ်ရှားအပ်ပြီးလတ်သော် တိမ်စင်သောကောင်းကင်၌ လဝန်းကို လင်းလင်းမြင်သည့်ပမာ ဂေါတြဘူဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ပွါးဝေသာ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အလင်းဝတ်ကြီးကို လင်းလင်းထင်ထင် မျက်မှောက်ပြု၍ သိမြင်တော်မူလေသည်။ (သောတာ-ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်စိတ် တကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်ပြီးလျှင် ထို၏အခြားမဲ့၌ အကာလိက (=အခါမလင့် မဖင့်မနှဲ့ အချိန်မဆွဲပဲ အကျိုးပေးခြင်း) တည်းဟူသော တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်အတိုင်း ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ်ဇော သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်ပြီးလျှင် ဘဝင်စိတ်များ ဖြစ်လေတော့သည်။)

ထိုသို့ သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်တော်မူသောကြောင့် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်၌ သက္ကာယဒိट्ठि, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော ကိလေသာသုံးရပ်တို့ အမြစ်ပြတ် ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်လေတော့သည်။ ထိုကိလေသာများ နောက်ထပ် တဖန် အလောင်းတော်သူမြတ်၏သန္တာန်၌ မဖြစ်နိုင်တော့ပြီ။

အထက်မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ရတော်မူ၍
ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော် သူမြတ်သည် သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ကို ရရှိတော်မူပြီးသောအခါ—

> မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်၊ ပယ်ကြွင်းကျန်၊ နှစ်တန် ကိလေသာ။
> အစဉ်သမ္ပ၊ အမြင်ရှု၊ ငါးခု ပစ္စဝေက္ခဏာ—

ဟူသောအတိုင်း (၁) ရှေးဦးစွာ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသည်၊ (၂) ထိုနောက် ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသည်၊ (၃) ထိုနောက် ထိုမဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကိုဆင်ခြင်တော်မူသည်၊ (၄) ထိုနောက် ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်တော်မူသည်၊ (၅) ထိုနောက် ထိုသောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးပဲ ကြွင်းကျန်နေသည့် ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်တော်မူသည်။ (၅၂ သို့ ဆင်ခြင်သည့်ဥာဏ်တော် ငါးပါးကို ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ်တော် ငါးပါးဟူ၍ ခေါ်သည်။)

ထိုသို့ ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ်တော်ငါးပါးဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်, သောတာပတ္တိဖိုလ်, ထို မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်, ထိုမဂ်ဖြင့်ပယ်အပ်သော ကိလေသာ, ထိုမဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေးပဲ ကြွင်းကျန်သော ကိလေသာ ၅၂တရားငါးပါးကို ဆင်ခြင်တော်မူပြီးသောအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် တဖန် ထပ်၍ **ဥဒယမ္မယဥာဏ်အစရှိသော ဝိပဿနာ ဥာဏ်စဉ်များကို ပွါးများ**

အားထုတ်တော်မူပြန်လတ်သည်တွင် မကြာမီပင် နှစ်ဆင့်မြောက်ဖြစ်သည့် သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။ ထိုသကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ကာမရာဂကိလေသာ, ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ဗျာပါဒ (=ဒေါသ) ကိလေသာတို့ကို အမြစ်ပြတ် ပယ်တော်မူသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်၌ (မီးဖြင့် အကျမ်းဖုတ်မြှိုက်အပ်သော မျိုးစေ့ကဲ့သို့) ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ကာမရာဂ ကိလေသာ အနုသယတော်, ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ဗျာပါဒ (=ဒေါသ) ကိလေသာအနုသယတော်တို့ အကြွင်းမဲ့ ပြတ်လေတော့သည်။

ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်သည် သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်ကို ရရှိတော်မူပြီးသောအခါ ရှေးနည်းအတူ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တော် ဇောဝါရင်းမျိုးတို့ဖြင့် သကဒါဂါမိမဂ်, သကဒါဂါမိဖိုလ်, ထိုမဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်, ထိုမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာ, ထိုမဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးပဲ ကြွင်းကျန်သော ကိလေသာ ၅၂တရားငါးပါးတို့ကို ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် တဖန်ထပ်၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစရှိသော ဝိပဿနာ ဉာဏ်စဉ်များကို ပွါးများ အားထုတ်တော်မူပြန်လတ်သည်တွင် မကြာမီပင် သုံးဆင့်မြောက်ဖြစ်သည့် အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။ ထိုအနာဂါမိမဂ်ဖြင့် သိမ်မွေ့သော ကာမရာဂ ကိလေသာနှင့် သိမ်မွေ့သောဗျာပါဒ (=ဒေါသ) ကိလေသာတို့ကို အမြစ်ပြတ် ပယ်တော်မူသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်၌ ဝါသနာအင္ဂေါတ်နှင့်တကွ သိမ်မွေ့သော ကာမရာဂကိလေသာ အနုသယတော်, သိမ်မွေ့သော ဗျာပါဒ (=ဒေါသ) ကိလေသာအနုသယတော်တို့ အကြွင်းမဲ့ ပြတ်လေတော့သည်။

ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်သည် အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ကို ရရှိတော်မူပြီးသောအခါ ရှေးနည်းအတူ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တော် ဇောဝါရင်းမျိုးတို့ဖြင့် အနာဂါမိမဂ်ကိုဌင်း, အနာဂါမိဖိုလ်ကို

ရင်း, ထိုမဂ်ဖိုလ်တို့၏အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုရင်း, ထိုအနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သောကိလေသာတို့ကိုရင်း, ထိုအနာဂါမိမဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးပဲ ကြွင်းကျန်သောကိလေသာတို့ကိုရင်း ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် တဖန်ထပ်၍ ဥဒယဗ္ဗယညာဏ်အစရှိသော ဝိပဿနာညာဏ်စဉ်များကို ပွါးများအားထုတ်တော်မူပြန်လတ်သည်ကွင်း မကြာမီပင် လေးဆင့်မြောက်ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။ ထိုအရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ရူပရာဂကိလေသာ, အရူပရာဂကိလေသာ, မာနကိလေသာ, ဥဒ္ဓစ္စကိလေသာ, အဝိဇ္ဇာကိလေသာ တည်းဟူသော ကျန်သေးသည့် ကိလေသာတို့ကို ဝါသနာအင္မေအသက်ပါမကျန် အမြစ်ပြတ်ပယ်တော်မူသည်။ ထို အချိန်မှစ၍ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်၌ ဝါသနာ အင္မေအသက်နှင့်တကွ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတရား အနုသယတော် ခုနှစ်ရပ်တို့ အကြွင်းမဲ့ပြတ်လေတော့သည်။

(၅) အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကို ရပြီးသောအခါ အရဟတ္တမဂ်ကိုရင်း, အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရင်း, ထို မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုရင်း, ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကိုရင်း အသီးအသီးဆင်ခြင်သည့် ပစ္စဝေက္ခဏာညာဏ်တော် ဇောဝါရလေးမျိုးတို့ ဖြစ်ပြန်လေသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာညာဏ်တော်များကို ပေါင်းလတ်သည်ရှိသော် သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ကို ရပြီးသောအခါ၌ ငါးပါး, သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်ကို ရပြီးသောအခါ၌ ငါးပါး, အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ကို ရပြီးသောအခါ၌ ငါးပါး, အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကို ရပြီးသောအခါ၌ လေးပါး—၅၂သိုအားဖြင့် တဆယ့်ကိုးပါး ဖြစ်သတည်း၊ ၅၂ ပစ္စဝေက္ခဏာညာဏ် တဆယ့်ကိုးတန်ကိုပင်လျှင် ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂုဏ်ကျေးဇူးဟူ၍ ခေါ်ဆိုသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာညာဏ်အရာဝယ် အရဟတ္တမဂ်ကို ရပြီးသောအခါ၌ ကြွင်းကျန်သော ကိလေသာဟူ၍ မရှိတော့ရကား ထို ကြွင်းကျန်သော ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သည့် ပစ္စဝေက္ခဏာညာဏ်လည်း မဖြစ်တော့၍ ပစ္စဝေက္ခဏာညာဏ် လေးပါးသာလျှင် ရှိလေတော့၏။)

လူသုံးပါးနဲ့ ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်သည် အရဟာတ္တမဂ်၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင်ပင် အလွန်စင်ကြယ်သော စိတ်အစဉ်ရှိတော်မူလျက် ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တော်လေးပါး, အသာဓာရณဉာဏ်တော် ခြောက်ပါး, ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော် တဆယ့်လေးပါး, အာဝေဏိကဂုဏ်တော် တဆယ့်ရှစ်ပါး, ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တော်လေးပါး အစရှိသော မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော် များနှင့်တကွ သမ္ဘဝဝတ္ထုတ ရှေဉာဏ်တော်ကိုပါ ရတော်မူ ရောက်တော်မူကာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သုံးလောကထွတ်ထား ဘုရားဖြစ်တော်မူလတ်သတည်း။ သမ္ဘဝဝတ္ထုတ ရှေဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူသည်နှင့်တပြိုက်နက် နေအရုဏ်လည်း တက်လေတော့သည်။ (သမ္ဘဝဝတ္ထုတရှေဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူခြင်းကိုပင် မြတ်စွာဘုရားဖြစ်ခြင်းဟု ခေါ်ဆိုသည်။)

မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး

ဤအရာ၌ ဗုဒ္ဓဝင်အကြောင်းအရာစကားကို အကြားဖြတ်တန့်ရပ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး (= နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ပို့ဆောင်သည့် ရထားကြီးခုနစ်စီး) တို့ကို သိသာရုံ ရေတွက်ထုတ်ဖော်ပြဆိုဦးအံ့။

(၁) သီလဝိသုဒ္ဓိ

ဘုရားအလောင်းတော်သည် အနော်မာမြစ်ကမ်း၌ ရပ်နားတော်မူကာ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ဒုစရိုက်တို့မှ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း(= သံဝရသီလ)ကို ဆောက်တည်မှု ပြုတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုသံဝရသီလဟူသည်မှာ····သူ့အသက်ကို သတ်ဖြတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း, အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးဝှက်လုယက်ယူဝင်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း, ကာမမှုတို့၌ ဖောက်ပြန်မှုဒုစရိုက်ပြုကျင့်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း(= မမြတ်သော မေထုန် ကြီးငယ်အမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း), မမှန်သော စကားကို ပြောကြားမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း, ဂုံးတိုက်စကားပြော

ကြားမှမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း, ကြမ်းတမ်းသောစကား (= ဆဲရေးစကားစသည်)ကို ပြောကြားမှမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း, ပြိန်ဖျင်းသောစကား(= အကျိုးမရှိသောစကား) ကို ပြောကြားမှမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း,မကောင်းယုတ်မာသော အသက်မွေးမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအားဖြင့် ရှစ်ပါးသော အာဇီဝဋ္ဌမကသီလပင် ဖြစ်၏။

ဤနှုန်ခြောက်ပါး တံခါးကြီးခြောက်ပေါက်ကို လုံခြုံစွာ ထိန်းသိမ်းမှု တည်းဟူသော ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလမှာလည်း ပုထုဇဉ်သာမန်လူများကဲ့သို့ အသစ်ကြိုးကုတ် ပြုပြင်အားထုတ်ရန်မလို၊ ပင်ကိုယ်ကပင် ပြီးစီးပြီးသား ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်း ထိန်းသိမ်းပြီးသားဖြစ်တော်မူ၏။ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလဖြင့်ပင် အာဇီဝပါရိ-သုဒ္ဓိသီလလည်း ပြီးစီးပြီးသား ဖြစ်တော်မူ၏။

ပစ္စည်းလေးပါး ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် ကိလေသာ တရားတို့ကို ပယ်ရှားဘို့ရန် ကျင့်ကြံအားထုတ် ဆင်ခြင်ရသော ပစ္စယသန္နိဿိတသီလအတွက်လည်း အထူးအားထုတ်ဖွယ်မလို၊ တောထွက်တော်မူခါနီးကပင် ပစ္စည်းနှင့် စပ်သည့် တဏှာလောဘအပြီးချိသော အကုသိုလ်ကိလေသာစုကို တဒင်္ဂပဟာန် အနေအားဖြင့် ပယ်ရှားပြီး ဖြစ်တော်မူသည်၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်ကား အနုသယ(= ကိလေသာမျိုးစေ့ဓာတ်) ကိုသာ ပယ်သတ်မှ ပြုအပ်လေသည်။ ဤကားအလောင်းတော်သူမြတ်၏ သီလဝိသုဒ္ဓိတည်း။

(၂) စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ

အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီး ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးတို့၏ အထံ၌ နေစဉ်အခါ ဖြစ်ပွါးစေခဲ့သော သမာပတ်ရှစ်ပါး လောကီအဘိ-ညာဏ် ငါးပါးတို့မှာ ဒုက္ခရုစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာ ကျင့်သုံးစဉ်ကာလအတွင်း မပွါးများ မလေ့လာ မသုံးစွဲအပ်သောကြောင့် (အသုံးမပြုသော ရွှေခွက်ကြီးများပမာ) အညစ်အကြေး စွဲကပ်သည့်အလား မသန့်မရှင်း မှေးလျက် မှိန်လျက် ရှိကြကုန်၏။ ဘုရား

ဖြစ်မည်နှင့် သုဇာတာသူဌေးကတော် လူအပ်သည့် ဃနာ နှီ, ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးလျှင် အင်ကြင်းတော၌ နေ့သန်းနေ တော်မူသောအခါ ထိုသမာပတ်ရှစ်ပါးအဘိညာဏ်ငါးပါးတို့ကို (အညစ်အကြေးစွဲကပ်သောရွှေခွက်ကို ဆေးကြောသုတ်သင်သည့် ပမာ) တဖန်ထပ်၍ ဖြစ်စေတော်မူသောအားဖြင့်သန့်ရှင်းစင်ကြယ် စေတော်မူသည်။ ဤသမာပတ်ရှစ်ပါး အဘိညာဏ်ငါးပါး တရား များသည် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပေ၏။

(၃) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ

ထိုနောင်မှ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုနေ့ညနေချမ်း အခါ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့ ကြွရောက်၍ အပရာဇိတပလ္လင်၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူကာ နေမဝင်မီ ဒေဝပုတ္တမာရ်ကို အောင်တော်မူ၍ ညဉ့်ဦးယံ (=ညဉ့်၏ပဌမဝိုင်းအချိန်) ဝယ် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ကို ဖြစ်စေပြီးစေလျက် ရှေးဘဝကိုအပ်ခဲ့ ပြီးသည့်အတိုင်း နာမ်ရူပ်နှစ်ပါးတို့၏ ဖြစ်ပုံနှင့်ကို ကောင်းစွာ သိမြင်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှစ်ဆယ်ကို ဖျောက်ပယ်ဖြိုခဲ့တော်မူခဲ့လေ သည်။ ဤကား အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိပေတည်း။

(၄) ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ

ထို့နောင် မဇ္ဈိမယံ(=ညဉ့်၏အလယ်ဝိုင်းအချိန်)၌ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဏ်လျှင် အခြေခံရှိသော ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်တော်မြင့် ကံအားလျော်စွာ လားရောက်ကြသော သတ္တဝါတို့ကို ရှုမြင်လျက် ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးတရားတို့ကို ပြတ်သားရှင်းလင်းစွာ မျက် မှောက်ပြု သိမြင်တော်မူသဖြင့် ယုံမှားခြင်းများ ကင်းစင်သွား လေသည်။ ဤကား အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ကင်္ခါဝိတရဏ-ဝိသုဒ္ဓိပေတည်း။

(၅) မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ

(နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည် ကို သိသောဉာဏ်ကို မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဟူ၍ ခေါ်၏။)

အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ဝဋ္ဌမယ် (=ညဉ့်၏ နောက်ပိုင်း အချိန်)၌ ဝဋ္ဌစွဲသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ တဆယ့်နှစ်ရပ်ဝယ် ဉာဏ်တော်ကို သက်စေပြီးသော် ကလာပသမ္မသနဉာဏ်မှစ၍ အနိစ္စာနုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာ အနတ္တာနုပဿနာ စသော အနုပဿနာ ခုနစ်ပါးကို အခြေခံပြုကာ ရုပ်နာမ်တို့၏ အပြစ်အယွင်းကို ရှုမြင်သည့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ဖြစ်စေတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ အလောင်းတော် သူမြတ်အား အရောင်အလင်း အစရှိသော ဝိပဿနုပက္လိလေသ (=ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်း) တရားတို့ ဖြစ်ပွါး၍ လာလေသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ **အရောင်အလင်း**မှာ တပါးသော သူတို့၏ အရောင်အလင်းကဲ့သို့ တက္ကတ်တက္ကင်း တစိတ်တဒေသသာ လင်းသည် မဟုတ်ချေ၊ စင်စစ်သော်ကား အလွန်ထက်မြက်လှစွာ သော (ရှေးဖော်ပြရာပါ) မဟာဝဇိရဝိပဿနာဉာဏ်တော်မြတ် ဖြင့် ကိုယ်တော်နှင့်တကွ အတိုင်းမသိသော သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ဘေကာလိက တရားသားအစုကို ပဋ္ဌစ္စ-သမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတဆယ့်နှစ်ရပ်အနေဖြင့် အကျဉ်းချုပ် ဉာဏ်ဖြင့် ယူပြီးလျှင် တဖန် ထိုပဋ္ဌစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါ တဆယ့်နှစ်ရပ်သော တရားသားကျိုးကို နာမ်ရုပ်အနေအား နှစ်ဖွဲ့နှစ်စုထားပြီးလျှင် ထို နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြင့် ရှုပွါးတော်မူသော အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်၌ ဝိရိယလည်း အလွန်အား ကောင်းလှ၏၊ သတိလည်း အလွန်တွင်လင်းလှ၏၊ စိတ်တော် လည်း အလွန်တည်ကြည်လှ၏၊ ထိုကြောင့် ပညာလည်း အလွန် ထက်မြက်လှ၏၊ သဒ္ဓါတရားလည်း အားကောင်းလှ၏၊ ကိုယ်စိတ် ၏ ချမ်းသာခြင်း သုခတရား, ငြိမ်းအေးခြင်း ပဿဒ္ဓိတရားတို့ တဖွားဖွား ဖြစ်လျက် ရှိကြ၏၊ ခပ်သိမ်းသော သမာဓိရတရားတို့၌ လျစ်လျူရှုတတ်သော ဝိပဿနုပေက္ခာခေါ်သည့် တကြမ္ဘာတာ စေတသိက်လည်း အလွန်အားကောင်းလျက် ရှိ၏၊ ယင်းသို့ သုခ-ပဿဒ္ဓိ အစရှိသောတရားတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့အပ်သော **စိတ်ရှိသော အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်၌ (၁) မွေးညှင်း**

ရှင်ပျ ကြက်သီးထစေနိုင်သော = ခုဒ္ဒိကာဝိတိ၊ (၂) ခဏခဏ လျှပ်စစ်ပြက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပွါးသော = ခဏိကာဝိတိ၊ (၃)သမုဒ္ဒြာကမ်းကို လှိုင်းတံပိုးရိုက်ခတ်သည့်ပမာ ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ ချဉ်းနင်းသက်ဝင်သက်ပင်၍ ပျက်ပျက်သွားသော= သြဿဂ္ဂိကာဝိတိ၊ (၄) ထို့ထက် အားကြီးစွာ ခန္ဓာကိုယ်ကို ကောင်းကင်သို့ ပုံတက်စေနိုင်လောက်အောင် ပမာဏကြီးမားသော = ဥဗ္ဗေဝါဝိတိ၊ (၅) ဝမ်းဝါနေကို ဆိုစိမ်ဘိသကဲ့သို့ တကိုယ်လုံး အပြည့်နှံ့၍ တည်သော = ဖရဏာဝိတိ၊ ဤဝိတိငါးမျိုးတို့လည်း လမ်ပြိုးပြိုးဖြစ်လျက် ရှိကြ၏။ နလုံးတော်, သွေးတော်, မျက်စိ, နား, နှာစသော ဇုန္ဒြေတော်တို့လည်း အလွန်ကြည်လင်လှ၏။

ထို့ကြောင့် ကိုယ်တော်မြတ်မှ အရောင်အလင်းတို့ ထွက်ကုန်လျက် အောက်အရပ်မျက်နှာ မြေထု ရေထု လေထုတို့ကို ရွှေရောင်အဆင်း ဝါဝင်းအောင် ပြုကြ၍ အောက်အဇဋာကာသ ဟင်းလင်းအပြင်သို့သက်ဝင်ပြေးသွားကြလေသည်၊အထက်အရပ်ဌလည်း ဘဝဂ်တိုင်အောင် ရွှေရောင်အဆင်း ဝါဝင်းအောင် ပြုကြ၍ အထက်အဇဋာကာသကောင်းကင် ဟင်းလင်းအပြင်သို့ သက်ဝင်ပြေးသွားကြလေသည်။ ဖီလာ အရပ်မျက်နှာအားဖြင့်လည်း လောကမာတ် စကြဝဠာ တိုက်ဝသောင်း ထွန်းလင်းစေလျက် အနန္တစကြဝဠာအနှံ့ ပြေးသွားကြလေသည်။ (ထိုသို့ ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်းတရားများ ဖြစ်လာသောအခါမလိမ္မာသော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်များသည် ထိုဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်းတရားများကိုပင် မဂ်ပဲ ဖိုလ်ပဲတဲ့ အထင်ကပ်ကာ မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို စွန့်လွှတ်၍ ထိုဝိသနာ ညစ်ညူးကြောင်း တရားတို့ကိုပင် သာယာဟပ်မက်၍ နေတတ်ကြ၏။) ဘုရားအလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း တရားများ ကိုယ်တော်၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ "ဤတရားများသည် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္မာသတိဉာဏ်တို့ကို ရဖို့ရန် လမ်းကြောင်းမဟုတ်ကြကုန်၊ ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်းများသာ ဖြစ်ကြ၏၊ ငါအားထုတ်ရုံးဖြစ်သော ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်စသည်

တို့သာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္ဘည္ဟတဉာဏ်တို့ကို ရဖို့ရန် လမ်းကောင်းဧကန် စင်စစ်မှန်ကုန်၏"ဟု စဉ်းစားဆင်ခြင် သိမြင်တော်မူပြီးလျှင် ကိုယ်တော်၏ စိတ်တော်ကို ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်းတရားတို့၌ တစ်လယ်လယ် တာတွယ်ငြိကပ်ခွင့်ကို အလျှင်းမပေးပဲ ဝိပဿနာအာရုံသို့ ရှေးရှည်တိုတ်စေတော်မူသည်။

ဤသို့ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်၌ ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်းတရားတို့ အများနည်းတူ ဖြစ်ပွါးလာသောအခါ ထိုတရားတို့၌ သာယာတပ်မက်သည့် နိကန္တိခေါ် သိမ်မွေ့လှစွာသော တဏှာလောဘကို ဖြစ်ခွင့်မပေးပဲ ဤတရားစုသည် ဗောဓိရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းများမဟုတ်ကြ၊ ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်းမျှသာ ဖြစ်ကြ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အစရှိသည်သာလျှင် ဗောဓိရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းဧကန် စင်စစ်မှန်၏ဟု ပိုင်းခြားသိမြင် စင်ကြယ်စွာသောဉာဏ်အထူးသည် အလောင်းတော်သူမြတ်၏ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

(၆) ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနှင့်
(၇) ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ

အလောင်းတော်သူမြတ်၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစ အနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင်သော ဝိပဿနာဉာဏ်တော် ကိုးပါးသည် ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။ အလောင်းတော်သူမြတ် ရရှိအပ်သော အရိယမဂ်လေးပါးတို့သည် ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

(ဤအရာ၌။ ။ဘုရားရှင်၏သောတာပတ္တိမဂ်သည် ဝိတက်,ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ စျာန်အင်္ဂါငါးပါးရှိသော ပဌမစျာန်မဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်သည် ပီတိ, သုခ, ဧကဂ္ဂတာ စျာန်အင်္ဂါသုံးပါးရှိသော ဒုတိယစျာန်မဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်သည် သုခ, ဧကဂ္ဂတာ စျာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိသော တတိယစျာန်မဂ်၊ အရဟတ္တမဂ်သည် ဥပေက္ခာ, ဧကဂ္ဂတာ စျာန်အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိသော စတုတ္ထစျာန်မဂ်ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း အထူးမှတ်ယူရာ၏။ ။ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ဥပက္ကိလေသသုတ်အဖွင့် စာမျက်နှာ ၁၄၉-မှ။)

ဤသို့လျှင် ဗော်ပြုရာပါ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး တရားမြတ် အဆင့်ဆင့်သည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းလမ်းမှန် ဖြစ်ပေ၏။ ကာလသုံးပါးခွဲ ပွင့်တော်မူပြီး-ပွင့်တော်မူဆဲ ပွင့်တော်မူကြလတံ့သော ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာသာဝကတို့သည်ရင်း, (အောက်ထစ်ပိုင်းခြား အယုတ်အားဖြင့်)တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းပွါးများ၍ အရိယမဂ်ကို ရကြသော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့သည်ရင်း, မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ကျောင်းတော်မှာနေရင်း ကပင် ကိုယ်တော်ရောင်လွှတ်ကာ ကိုယ်တော်ကို ထင်စွာပြ၍ ဟောကြားအပ်သည့် (=သြဘာသ) ဂါထာကို ကြားနာရ၍ အရိယမဂ်ကို ရတော်မူကြသော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်များသည်ရင်း ဤဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး တရားမြတ်အဆင့်ဆင့်ဖြင့်သာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုတော်မူကြလေသည်။

မေးမှယ် ရှိပြန်သည်ကား....ကာလသုံးပါးခွဲ ဖြစ်ထွန်းပွင့်ပေါ်တော်မူကြသည့် ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာသာဝကအားလုံးတို့သည်ပင် ဤဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး တရားမြတ် အဆင့်ဆင့်ဖြင့်သာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြရသည်ချည်း ဖြစ်ကြသော် အလုံးစုံသော ထိုအရှင်သူမြတ်တို့သည် တထပ်တည်းတူညီကြလေရာသည်မဟုတ်လော၊ အဘယ့်ကြောင့် ဤသူကား ဘုရား, ဤသူကား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ဤသူကား အဂ္ဂသာဝက, ဤသူကား မဟာသာဝက, ဤသူကား ပကတိသာဝကဟု၍ ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိရသနည်းဟု မေးမှယ်ရှိ၏။

အဖြေကား....ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး တရားပြတ်အဆင့်ဆင့်ဖြင့်သာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြရသည်ချည်း ဖြစ်ကြသော်လည်း ပညာချင်း မတူထူးပြား ခြားနားမှု, အကျင့် ပဋိပဒါချင်း မတူထူးပြား ခြားနားမှု, သဒ္ဓါတရားချင်း မတူထူးပြား ခြားနားမှု, အလို အဇ္ဈာသယဓာတ်ချင်း မတူထူးပြား ခြားနားမှုဟူသော အခြေခံ အကြောင်း တရားတို့ မတူထူးပြား ခြားနားမှု ရှိလေသည်၊ ထို့ကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကြာ (သို့မဟုတ်) ထို့ထက် အလွန်ဖြစ်စေ၊ (သို့မယုတ်) ထို့အောက် ယုတ်လျော့၍ဖြစ်စေ မိမိ၏

သဒ္ဓါခွန်အား ပညာခွန်အား စွမ်းပကားအားလျော်စွာ ပါရမီတို့ကို ဖြည့်ကျင့်၍ သုတမယဉာဏ်ဖြင့် (သူတပါးထံမှ တရားကို ကြားနာရ၍) အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရောက်ကြသော အရှင်မြတ်တို့သည် ပကတိသာဝက, မဟာသာဝကတို့မည်ကြလေသည်။

တသခ္ခေါ်နှင့် ကမ္မာတသိန်းကြာ (သို့မဟုတ် ထို့ထက်အနည်းငယ်ပို၍ ဖြစ်စေ၊ ထို့အောက် အနည်းငယ် ယုတ်လျော့၍ ဖြစ်စေ) ပါရမီတို့ကို ဖြည့်ကျင့်၍ သုတမယဉာဏ်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရောက်ကြသော အရှင်မြတ်တို့သည် အဂ္ဂသာဝကတို့ မည်ကြလေသည်။

နှစ်သခ္ခေါ်နှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကြာ ပါရမီတို့ကို ဖြည့်ကျင့်၍ အလိုလိုသိသော သယမ္ภူ(ဉာဏ်)ဖြင့် (သူတပါးထံ တပည့်မခံရပဲ) အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ရောက်ကြပြီးလျှင် သူတပါးတို့ကိုကား မဂ်ပေါက်ဖိုလ်ပေါက် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် တရားပြ ချေချွတ်နိုင်စွမ်းမရှိကြသော အရှင်မြတ်တို့သည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ မည်ကြလေသည်။

(အောက်ထစ်ပိုင်းခြား အယုတ်အားဖြင့်) လေးအသခ္ခေ်ကမ္ဘာတသိန်းကြာ ပါရမီတော်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်း, သာဝကအလောင်းတို့၏ ဖြည့်ကျင့်ခြင်းဌာ အရာမဟုတ်သည့် စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးတို့ကို ရဲရဲကြီး ပြုတော်မူကြကာ ဆရာမဂ္ဂ သယမ္ภူမှန် မိမိအလိုလိုသိသော သယမ္ภူဉာဏ်ဖြင့် သမ္ဗုဒ္ဓတဉာဏ်အထွတ်တပ်သည့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူကြပြီးယျှင် ထိုထိုဝေါဟာရတို့၌ သူမတူတန် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတော်မူကြလျက် အထူးထူးသောနည်းတို့ဖြင့် သိမ်မွေ့နက်နဲစွာသော ပါဠိ၏နက်နဲခြင်း, အနက်၏နက်နဲခြင်း, ဒေသနာ၏နက်နဲခြင်း, ထိုးထွင်း၍ သိမှု ဉာဏ်ပညာ၏ နက်နဲခြင်း တည်းဟူသော နက်နဲခြင်းလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့် တရားဒေသနာကို သတ္တဝါတို့၏ အလိုအဇ္ဈာသယနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဟောပြန်ဝေနေယျတို့အားလည်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ပို့ဆောင်နိုင်ကြ ဒိဋ္ဌိကိုးစားအားထားရာဖြစ်တော်မူကြသည့် အတုလပုဂ္ဂိုလ်

အရှင်သူမြတ်တို့သည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုံးလောကထွတ်ထား သမ္ဘည္ဟ မြတ်စွာဘုရားတို့ မည်တော်မူကြလေသည်။ ၍ ငါတို့ ဘုရား အလောင်းတော် အရှင်သူမြတ်သည်လည်း ဤသို့သော သဘော ရှိတော်မူသည်ဖြစ်ရကား သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သုံးလောကထွတ်ထား အတုမရှိသော မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်တော်မူလေသည်။ (ဤကား အဖြေတည်း။)

ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ မျှားစွာသော
အုံ့ဩဖွယ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

ဤသို့ ဘုရားအလောင်းတော် သူမြတ်သည် လောကဓာတ် စကြဝဠာပေါင်းတိုက်တသောင်းကို ရိုက်ညောင်းတုန်ခတ်ပဲ့တင် ထပ်စေလျက် နေအရောင်စက် တက်လတ်သောအချိန်၌ သမ္ဘည္ဟတ ဉာဏ်တော်ကို ရရှိ၍ လူသုံးပါး၌ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်တော်မူသော အခါ လောကဓာတ်စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း တသောင်းလုံး အလွ ဆုံး တန်းဆာဆင်ပြီးသား ဖြစ်၍နေပုံမှာ....

အရှေ့ဖျား စကြဝဠာအနားရေး၌ စိုက်ထောင် အပ်သော တံခွန်ကုက္ကားတို့၏ အရောင်များသည် အနောက်ဖျား စကြဝဠာ အနားရေး၌ ခိုက်လျက်တည်ကုန်၏၊ ထို့အတူ အနောက်ဖျား စကြဝဠာအနားရေး၌ စိုက်ထောင်အပ်သော တံခွန်ကုက္ကားတို့၏ အရောင်များသည်လည်း အရှေ့ဖျား စကြဝဠာအနားရေး၌ ခိုက် လျက် တည်ကုန်၏၊ တောင်အရပ်ဖျား စကြဝဠာ အနားရေး၌ စိုက်ထောင်အပ်သော တံခွန်ကုက္ကားတို့၏ အရောင်များသည် မြောက်အရပ်ဖျား စကြဝဠာအနားရေး၌ ခိုက်လျက်တည်ကုန်၏၊ မြောက်အရပ်ဖျား စကြဝဠာအနားရေး၌ စိုက်ထောင်အပ်သော တံခွန်ကုက္ကားတို့၏ အရောင်များသည်လည်း တောင်အရပ်ဖျား စကြဝဠာအနားရေး၌ ခိုက်လျက်တည်ကုန်၏၊ မြေအပြင်၌ စိုက် ထောင်အပ်သော တံခွန်ကုက္ကားတို့၏ အရောင်များသည် ဗြဟ္မာ့ ပြည်ကို ခိုက်လျက်တည်ကုန်၏၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖွဲယှက်အပ်သော တံခွန် ကုက္ကားတို့၏ အရောင်များသည်လည်း မြေအပြင်ကို ခိုက်လျက် တည်ကုန်၏။

စကြဝဠာပေါင်း တိုက်တသောင်းတို့၌ အပွင့် ပွင့်သော သစ်ပင် အမျိုးမျိုးတို့သည်လည်း ရာသီမလင့် တပြိုင်နက်တည်း ပွင့်ကြကုန်၏၊ အသီးသီးသော သစ်ပင်အမျိုးမျိုးတို့သည်လည်း ရာသီမလင့် တပြိုင်နက်တည်း အခိုင်လိုက် အပြွတ်လိုက် သီးကြကုန်၏၊ ပင်စည်ပန်း အခက်ပန်း နွယ်ပန်းတို့လည်း အဆန်းတကြယ် ပွင့်ကြကုန်၏၊ ကောင်းကင်မှလည်း အပင်ကိုမမြင်ရပဲ ပန်းခိုင်များ တွဲလျားကျလျက် ရှိကုန်၏၊ အောက်မြေအလွှာ ကျောက်ဖျာကြီးများကို ဖောက်ခွဲ၍ အဆင့်ဆင့် ခုနစ်ထပ်စီ ခုနစ်ထပ်စီ အရွက်မပါ အရိုးနှင့် ပဒုမာကြာပန်းတို့လည်း အဆန်းတကြယ် ပွင့်ပေါ်လာကြကုန်၏၊ သို့ရကား ဇာတိခေတ် လောကခေတ် စကြဝဠာပေါင်း တိုက်တသောင်းသည် ထိုအချိန်၌ မြေတသိမ့်သိမ့် တငြိမ့်ငြိမ့်တုန်လှုပ်လျက် ရှိသဖြင့် အလုံးပြုကာ ပစ်လွှင့်အပ်သော ပန်းလုံးကြီးကဲ့သို့ရှင်း, အစိအလျှဉ် အစဉ်သင့်စွာ ခင်းထားအပ်သည့် ပန်းမွေရာအခင်းကြီးကဲ့သို့ရှင်း ဖြစ်၍နေလေ၏။

ထိုမှတပါးလည်း ဘုရားအလောင်းတော် ဖွားမြင်တော်မူသော အခါး (စာမျက်နှာ ၄၅) ၌ ပြဆိုအပ်ခဲ့သော နိမိတ်ကြီးသုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့လည်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။

ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူခြင်း

ဤသို့သမ္ဘည္ဟတရွေဥာဏ်တော်နှင့်တကွ ဘုရားဘုန်းဂုဏ် အလုံးစုံတို့ကို ပြည့်စုံစွာ ရရှိတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်—

> "ငါသည် ကြီးစွာသော သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရလေပြီတကား၊ ငါသည် အလွန်မြတ်လှစွာသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သုံးလောကထွတ်ထား ဘုရားအဖြစ်ကို ရအပ်လေပြီတကား၊ ကြီးစွာသော အောင်ပွဲသဘင်ကို ဆင်ယင် ကျင်းပအပ်ခဲ့လေပြီတကား၊ ငါသည် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းကို တရားဟောရန် ဘဝသုံးပါး

တည်းဟူသော အနောင်အဖွဲ့မှ လွတ်စေခြင်းငါလည်း စွမ်းနိုင်သူ ဖြစ်၏"—

ဟူ၍ ဝဠုံးစားဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။

ထိုသို့ ဝဠုံးစားဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ သန္တာန်တော်၌ လွန်စွာ့လွန်စွာ နှစ်သက်အားရမ်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဝိတိတရား ထင်တလဲလဲ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသို့ ထင်တလဲလဲဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိတိအဟုန်ဖြင့် အလုံးစုံသော သတ္တဝါမြတ်စွာဘုရားရှင်တို့ ဘုရားဖြစ်ပြီးလျှင် ကျူးရင့်တော်မူကြမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်သည့် ဤဆိုလတံ့သော ဥဒါန်းနှစ်ဂါထာကို ကျူးရင့်တော်မူလေသည်။

(၁) အနေကဇာတိသံသာရံ၊ သန္ဓာဝိဿံ အနိဗ္ဗိသံ။
ဂဟကာရံ ဂဝေသန္တော၊ ဒုက္ခာ ဇာတိ ပုနပ္ပုနံ။

(၂) ဂဟကာရက ဒိဋ္ဌောသိ၊ ပုန ဂေဟံ နကာဟသိ။
သဗ္ဗာ တေ ဖာသုကာ ဘဂ္ဂါ၊ ဂဟကူဋံ ဝိသင်္ခိတံ။
ဝိသင်္ခါရံ ဂတံ စိတ္တံ၊ တဏှာနံ ခယမဇ္ဈဂါ။

(၁) ပုနပ္ပုနံ = ဘဝသံသရာ ဖန်ခါခါလျှင် ခန္ဓာဝင်္ဂဇာတ် အမြစ်မပြတ်နိုင်ပါ။ ဇာတိ = ယောနိလေးထွေ လှည့်ပတ်ဖွေလျက် သန္ဓေစွဲမှီ တည်နေဖြစ်ပွါးရခြင်းသည်။ ဒုက္ခာ = သန္ဓေဇာတိ ခန္ဓာရှိလျှင် ဗျာဓိဇရာ မရဏာတို့ မကွာနောက်ဆက် ဝင်နှိပ်စက်သဖြင့် သက်သက်ချမ်းသာ မဟုတ်ပါပဲ လွန်စွာညှိုးနွမ်း ပင်ပန်းဆင်းရဲလှတိ၏။ (တသ္မာ = ထို့ကြောင့်)။ အဟံ = ဘုရားအလျာ သူမြတ်ငါသည်။ ဂဟကာရံ = ဒုက္ခယှက်လိမ် ခန္ဓာအိမ်ကို ကြိမ်ကြိမ်ကြိုးကုတ် တည်ဆောက်လုပ်သည့် အယုတ်တမာ အကြောင်းရင်းသမုဒယသစ္စာဖြစ်သော တဏှာယောက်ျား လက်သမားကို။ ဂဝေသန္တော = လက်သယ်စင်စစ် ဘယ်သူဖြစ်ဟု စိစစ်ထောက်လှမ်း စူးစမ်းရှာဖွေလျက်။ (၀၊) စူးစမ်းရှာဖွေသော ဘုရားအလျာ သူမြတ်ငါသည်။ အနိဗ္ဗိသံ—အနိဗ္ဗိသန္တော = တဏှာယောက်ျား လက်သမားကို ပိုင်းခြားထင်ထင် လင်းလင်း

မြင်သည့် သမ္မညှတာ ဥာဏ်မဟာကို သမ္ဘာနုကွေး ငါမရသေး သည်ဖြစ်၍။ (၀၊) ငါမရသေးသောကြောင့်။ အနေကဇာတိ-သံသာရံ = ဘဝများစွာ သံသရာကာလဟတ်လုံး။ သန္ဓာဝိသဿံ = ခန္ဓာငါးချက် ဒုက္ခစက်ကို ကြောက်လျက်ပင်လျှင် ငါမခွင်ပဲ သံသရာ၀ဋ် ချားရဟတ်၌ မရပ်မနား တဖားဖားလျှင် ပြေးသွား ကျင်လည်ခဲ့ရလေပြီ။

(၂) ဂဟကာရက = ဒုက္ခယှက်လိမ် ခန္ဓာအိမ်ကို ကြိမ်ကြိမ် ကြိုးကုတ် တည်ဆောက်လုပ်သည့် အယုတ်တမာ အကြောင်းရင်း သမုဒယသစ္စာဖြစ်သော တဏှာယောက်ျား ဟယ်လက်သမား။ ဠဒါနိ = ဘုရားဖြစ်လာ ယခုအခါ၌။ တွံ = သင် တဏှာ ယောက်ျား လက်သမားကို။ ဒိဋ္ဌော = သမ္ဘညှတ ဥာဏ်ကိုရသဖြင့် ဒိဋ္ဌထင်ထင် ငါမြင်အပ်သည်။ အသိ = ဖြစ်ပေ၏။ တွံ = သင် တဏှာယောက်ျား လက်သမားသည်။ ဂေဟံ = ဒုက္ခယှက်လိမ် ခန္ဓာကိုယ်အတွေ့ဘော တည်းဟူသောအိမ်ကို။ ပုန နကာဟသိ = နင့်ခြေ နင့်လက် နင့်အသက်ကို လေးမဂ်လျှံရှိန် ဥာဏ်ပုဆိန်ဖြင့် လေးကြိမ်ဖြတ်ခုတ် အမြစ်ပြုတ်သည့် သစ်ငုတ်တိုဟန် နင်ဖြစ်မြို့ မှန်သောကြောင့် တဖန်ထပ်လျှောက် နင်ဆောက်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ချေ။ ဝေ = သင် တဏှာယောက်ျား လက်သမား၏။ သမ္ဘာ = တခုမကြွင်း ခပင်းဥသုံ အလုံးစုံကုန်သော။ ဖာသုကာ = အခိုင်အမာတည်ဆောက် ခန္ဓာအိမ်တည်းဟူသော ဘုံ ကွန်းပြောက်၏ ထုပ်လျှောက်ဒိုင်းမြှား ကိလေသာ တရားတို့ကို။ ဘဂ္ဂါ = ၀ါသနာအင္ဂေအသက်နှင့်တကွ အနုသယသတ္တိ ကျန်မရှိ အောင် စိစိကြေညက် ငါချိုးဖျက်အပ်ကုန်ပြီ။ ဂဟကူဋံ = သစ္စာ လေးအင် နိဗ္ဗာန်လွင်ကို မြင်ခွင့်မပေး ဝေးထက်ဝေးအောင် အရေးကန့်လန့် တားဟန့်ပိတ်ကာ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အိမ်၏ အထွတ်ကို။ ဝိသင်္ခတံ = မုန့်မုန့်ကြေမွ ငါဖျက်ချအပ်လေပြီ။ စိတ္တံ = ကိလေသာဟူ မြှားအညစ်ကြေး ကင်းဝေးဖြူလွင် ငါဘုရား၏စိတ် အစဉ်သည်။ ဝိသင်္ခါရံ = သင်္ခါရစက်ကွင်း ဒုက္ခခပင်းမှ လွတ်ကင်းရာ အမှန် နန်းနိဗ္ဗာန်သို့။ ဂတံ = အာရုံမျက်မှောက် သန္ဓိဝေတ်သိဒ္ဓိ

ပေါက်သဖြင့်ဆိုက်ရောက်သတ်ဝင်မိလေပြီ။အဟံ = သုံးလောက ထွတ်ထားဝါဘုရားသည်။ တဏှာနံခယံ = တဏှာတရား ရာဂရစ်ပါး၏ ပျက်ပြားကုန်ခန်းရာ အာသဝက္ခယ စတုတ္ထမဂ်ဖိုလ်သို့။ ဂတော = စက္ကဝါရိုက်ခြောင်း တိုက်တသောင်းမှ နတ်ပေါင်းမြဟ္မာ ကောင်းတင်းငြာလျက် ကြည်သာဝမ်းမြောက် ဝါဆိုက်ရောက်ခဲ့လေပြီ။

မှတ်သားရန်။ ။ဥဒါန်းသည် စိတ်တော်ဖြင့်သာ ကျူးရင့်သော **မနသာ**ဥဒါန်း, နှုတ်တော်ချေမြွက် အသံထွက်၍ ကျူးရင့်သော **ဝစသာ** ဥဒါန်း ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာ ဤ "အနေကဇာတိသံသာရံ" အစရှိသော ဥဒါန်းဂါထာကို မြတ်စွာဘုရားသည် စိတ်တော်ဖြင့်သာ ကျူးရင့်တော်မူသည်၊ ထိုကြောင့် ဤဥဒါန်းကို **မနသာ**ဥဒါန်းဟူ၍ မှတ်ယူရာ၏။ "ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ" အစရှိသော ဥဒါန်းပါဠိတော်လာ ဥဒါန်းများကိုကား မြတ်စွာဘုရားသည် နှုတ်တော်ချေမြွက် အသံထွက်၍ ကျူးရင့်တော်မူသည်၊ ထိုကြောင့် ထိုဥဒါန်းပါဠိတော်လာ ဥဒါန်းတို့ကို **ဝစသာ**ဥဒါန်းဟူ၍ မြဲမြဲစွာ မှတ်ယူအပ်၏။

(ဤ ဘုရားဖြစ်တော်မူခဏ်းဌ် လာရှိသည့် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား, ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တော်လေးပါး, **အာသာဝေါ**ရဏ ဉာဏ်တော် ခြောက်ပါး, **ဒသဗလ**ဉာဏ်တော်, စုဒ္ဒသဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်, အာဝေဏိကဂုဏ်တော် တဆယ်ရှစ်ပါး, ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တော်လေးပါးတို့၏ အကြောင်းအရာ သိမှတ်ဖွယ် မကျဉ်းမကျယ်ကို ဓမ္မရတနာအခဏ်းသို့ရောက်မှ **ရေးသား** ဖော်ပြပေအုံ့။)

ဘုရားဖြစ်တော်မူခဏ်း ပြီး၏။

အခန်း-၇

သတ္တဋ္ဌာန စံနေတော်မူခြင်း

(၁) ပလ္လင််သတ္တာဟ

ဤသို့လျှင် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့သို့ ရောက်သစ်စအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်း ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူ၍ ထို အပရာဇိတပလ္လင်တော်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ (= တင်ပလ္လင်ခွေ) ထိုင်နေတော်မူစဉ်ပင်—

"ငါသည် ဤ အပရာဇိတပလ္လင်ကို ရရှိမှီရန် ပါရမီဆယ်ပါး တရားတို့ကို မြောက်မြားစွာ သူမတူတန်အောင် ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးလျက် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကြာ ကာလပတ်လုံး ကျင်လည်ခဲ့ရလေပြီ၊ ဤမျှ လေးအသင်္ချေကမ္ဘာတသိန်းကြာ ကာလပတ်လုံး ဤ အပရာဇိ-တပလ္လင်ကို ရရှိမှီရန် တန်းဆာဆင်အပ်ပြီးသော ဦးခေါင်းတော်ကိုဖြတ်၍ ငါလှူခဲ့ရပေါင်း များလှပြီ၊ မျက်လုံးတော်အစုံတို့ကိုဌင်း, နှလုံးသားကိုဌင်း ထုတ်၍ ငါလှူခဲ့ရပေါင်းများလှပြီ၊ ဇာလိမင်းသားကဲ့သို့သော သားတော်များကို ဌင်း, ကဏှာဇိန်မင်းသမီးကဲ့သို့သော သမီးတော်များကို ဌင်း, မဒ္ဒီဒေဝီကဲ့သို့သော ဇနီးများကိုဌင်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကျွန်ပြုလုပ်ခိုင်းကြရန် ငါလှူခဲ့ရပေါင်းများလှပြီ။ ဤ ပလ္လင်သည် ငါဘုရား၏ မာရ်ငါးပါးကို တစမကြွင်း ပယ်ရှင်းအောင်မြင်ရာပလ္လင်လည်း ဖြစ်ပေ၏၊ ဘုန်းကြီ်သရေ မင်္ဂလာရှိကာ လွန်စွာမြင့်မြတ်သော ပလ္လင်လည်း ဖြစ်ပေ၏။ ဤ အပရာဇိတပလ္လင်တော်၌ ထိုင်နေစဉ်ပင် ငါ၏ ဘုရားဖြစ်ရန် ကြိုးစည်တောင့်တ လိုလားအပ်သမျှတို့ ပြည့်စုံခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဤမျှကျေးဇူး အထူးများလှသော ပလ္လင်တော်မှ ငါသည် မထသေး"—

ဟု ကြိုးစည်ပြီးလျှင် ကုဋေအသိန်းမက များလှစွာသော အရဟတ္တ ဖိုလ် စတုတ္ထရှာန် သမာပတ်တို့ကို ဝင်စားလျက် ထို အပရာဇိတ

ပလ္လင်တော်ထက်မှာပင် ခုနစ်ရက်ကြာ သီတင်းသုံး ထိုင်နေတော်မူလေသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် . ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ တနေ့ပတ်လုံး ကုဋေအသိန်းမက မျှားလှစွာသော အရဟတ္တဖိုလ်စတုတ္ထဈာန် သမာပတ်တို့ကို ဝင်စားလျက် ဝိမုတ္တိချမ်းသာ (= အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာ) ကို ခံစား သုံးဆောင်တော်မူ၍ ထိုကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ ညဉ့်ဦးယံ (ညဉ့်၏ ပဌမပိုင်းအချိန်)၌ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကို အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ= အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်းကြောင့် ပုညာဘိသင်္ခါရ, အပုညာဘိ-သင်္ခါရ, အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဟူသော သင်္ခါရသုံးမျိုးတို့ ဖြစ်ကုန်စွာ တကား— ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ၏ ဖြစ်စဉ်တည်းဟူသော **အနုလောမ** အားဖြင့်ရင်း, အဝိဇ္ဇာယတ္တော ဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော = အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာတရား အကြွင်းမရှိ (မဖြစ်မှုတည်းဟူသော ချုပ်ခြင်းဖြင့်) ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပုညာပုညာ အာနေဉ္ဇ သင်္ခါရသုံးမျိုးတို့ (မဖြစ်မှုတည်းဟူသော)ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ကြသည်— ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ၏ချုပ်စဉ်တည်းဟူသော **ပဋိလောမ**အားဖြင့်ရင်း နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။

(ဤ၌။ ။မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးဘဝ်တော်ဝယ် ခပ်သိမ်းသောတရားတို့သည် ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့် ထင်လင်းပြီး ဖြစ်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်သည် ဝိပဿနာနှလုံး သုံးတော်မူခဲ့စဉ်က ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို အဦးမူသဖြင့် ဝိပဿနာနှလုံး ကျင့်သုံးတော်မူခဲ့သောကြောင့်ရင်း, ထို ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်က လွန်စွာ သိမ်မွေ့နက်နဲ မြင်နိုင်ခဲသောကြောင့်ရင်း ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ ဖြစ်စဉ်ချုပ်စဉ်ဟူသော အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူသည်ဟု အထူးမှတ်သားရာ၏။)

ထိုသို့ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့် အဖန်ဖန်သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးဘဝ်တော်၌ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားကြောင့် သင်္ခါရ

အစရှိသော အကျိုးတရားတို့ မရပ်မနား ဖြစ်ပွါးမှုတည်းဟူသော သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ၏ ဖြစ်စဉ် အနုလုံအနက်သဘောနှင့် အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့ (မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့်) ချုပ်ခြင်းကြောင့် သမ္မာရအစရှိသောအကျိုးတရားတို့ (မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့်) ချုပ်ငြိမ်းမှု တည်းဟူသော သံသရာ ဝဋ်ဒုက္ခ၏ ချုပ်စဉ် ပဋိလုံအနက်သဘောတို့ တိုး၍ တိုး၍ ထင်လင်းသိသာ သဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ နှလုံးသားဟဒယဝတ္ထုပေါ်ဝယ် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဝိတိတရား ဦးဆောင်သည့် မဟာကြီးယာ သောမနဿသဟဂုတ်ဉာဏသမ္ပယုတ် အသမ္ပါရိက ဇောအစဉ်တို့ တသွင်သွင်ဖြစ်၍နေလေသည်။

အိုးခွက်အတွင်းသို့ ထောပတ်ကိုဖြစ်စေ ဆီကိုဖြစ်စေ လောင်း၍ထည့်သောအခါ ထိုအိုးခွက်တို့ပြည့်၍ ပိုလျှံသောထောပတ်ဆီသည် အပြင်သို့လျှံ၍ ထွက်လာကုန်သကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏ နှလုံးအိမ် ဟဒယဝတ္ထုတည်းဟူသော အိုးခွက်၌ တရားသဘောတို့ တိုး၍ တိုး၍ ထင်လင်းသိမြင်မှုကို အကြောင်းပြုကာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပညာဉာဏ်ရှေ့သွားရှိသည့် ဝိတိတရားတည်းဟူသော ထောပတ်ဆီတို့သည် နှလုံးအိမ် ဟဒယဝတ္ထု တည်းဟူသော အိုးခွက်တို့ ပြည့်ပြီးလျှင် ဝမ်းတွင်း၌ မဆံ့ အပြင်သို့လျှံ၍ ထွက်လာသည့်ပမာ ထိုပညာဉာဏ်ရှေ့သွားရှိသော ဝိတိကို အကြောင်းပြု၍ ဥဒါန်းဂါထာကို ကျူးရင့်တော်မူလေသည်—

ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊
အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ။
အထဿ ကင်္ခါ ဝပယန္တိ သဗ္ဗာ၊
ယတော ပဇာနာတိ သဟေတုဓမ္မံ။

အာတာပိနော = တထောင်ငါးရာ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာနှိပ်ကွပ် ပူပန်စေတတ်သည့် သမ္မပ္ပဓာန်လုံ့လ ဝီရိယလည်းရှိပေထသော။ ဈာယတော = အာနာပါန စသည်ဖုံးဖုံ သမထအာရုံနှင့် အစုံသော ရူပ်နာမ်မှတို့၏

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တခြင်းရာ လက္ခဏာကို အပွနာခိုက် ဈာန်မဂ်ဆိုက်အောင် စိုက်စိုက်စူးစူး အထူးမြဲမြဲ ရှုအားသန်ပေ ထသော။ (၀ါ) ရှုအားသန်သောကြောင့်။ ပြာဟ္မဏ-သ = မကောင်းမှုဟူသမျှကို အပယ်ပြုပြီးသော ရဟန္တာ သခင် အရှင်မြတ်၏သန္တာန်၌။ ယဒါ = အကြင် အခါ၌။ ဓမ္မာ = ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့သည်။ ဟဝေ = ၎င်စစ်။ ပါတုဘဝန္တိ = ဥပါဒ်ထင်ရှား ဖြစ်ပွါးကုန်၏။ ယတော = ယင်းသို့ ဗောဓိပက္ခိယ တရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်။ သဟေတုဓမ္မံ = အဝိဇ္ဇာ အဖရှိသော အကြောင်းတရား နှင့်တကွ သမ်ိရအစရှိသော အကျိုးတရားထု ဒုက္ခအစုကို။ ပဇာနာတိ = ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်လေ၏။ အထ = ထိုသို့ ပဋ္ဌိစ္စခေတ် သမုပ္ပါဒ်ကို အတပ်ထင်ထင် လင်းလင်းမြင်သောအခါ၌။ အသ = ထိုရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်၏ သန္တာန်၌။ သဗ္ဗာ = တခုမကြွင်း ခပင်းဥသုံ အလုံးစုံ ကုန်သော။ ကင်္ခါ = ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား၌ ယုံမှားခြင်း, ထိုပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့ကို မသိမြင်ခြင်းကြောင့် ကာလ သုံးပါးဝယ် ဖြစ်ပွါးသည့် ရုပ်နာမ်တရားတို့၌ ယုံမှားခြင်း တရား တဆယ့်ခြောက်ပါးတို့သည်။ ဝပယန္တိ—ဝိအပ-ယန္တိ = နေလုံ့ရှိန်ကျောက် ဆီးနှင်းပေါက်သို့ ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏။

ထို့နောက် မဇ္ဈိမယံ(= ညဉ့်၏ အလယ်ပိုင်း)သို့ ရောက်သော အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမဇ္ဈိမယံ ကာလပတ်လုံး အကြောင်းအကျိုးတို့ ဆက်စပ်ဖြစ်ပွါးသည့် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုပင် အနုလုံ ပဋ္ဌိလုံအားဖြင့် အဖန်ဖန် သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။ ထိုသို့ ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးဘဝ်တော်၌ အကြောင်းတရားတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တရား တိုးမ်ိတိုးမ်ိ ထင်လင်းသိသာသဖြင့် ပညာတရား ပိတိတရားတို့ ရှေ့သွားဦးဆောင်သည့် မဟာကြိယာ သောမနဿသဟဂတ် ဉာဏ-

သမ္မယုတ် အသမ္ပိရိကဇောစိတ္တုပ္ပါဒ်အစဉ်တို့ တသွင်သွင် ဖြစ်ပွါးပြီးလျှင် ထိုပီတိအဟုန်ကို ငုံ၍မထားနိုင်ပဲ ဝမ်းတွင်းမဆံ့အပြင်သို့ ပြန့်၍လျှံ၍ ထွက်လာသည့်ပမာ ထိုပညာဥာဏ်ရှေ့သွား ရှိသော ပီတိကို အကြောင်းပြု၍ ဥဒါန်းဂါထာကို ကျူးရင့်တော်မူပြန်လေသည်—

ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊
အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ။
အထဿ ကင်္ခါ ဝပယန္တိ သဗ္ဗာ၊
ယတော ခယံ ပစ္စယာနံ အဝေဒိ။

အာတာပိနော = တထောင်ငါးရာ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာနှိပ်ကွပ် ပူပန်စေတတ်သည့် သမ္မပ္ပဓာန်လုံ့လ ဝီရိယလည်း ရှိပေထသော။ ဈာယတော = အာနာပါန စသည်ဖုံးဖုံ သမထအာရုံနှင့် အစုံသော ရုပ်နာမ်မျိုးတို့၏ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တခြင်းရာ လက္ခဏာကို အပွနာခိုက် ဈာန်မဂ်ဆိုက်အောင် စိုက်စိုက်စူးစူး အထူးမြဲမြဲ ရှုအားသန်ပေထသော။ (ဝါ) ရှုအားသန်သောကြောင့်။ ဗြာဟ္မ-ဏဿ = မကောင်းမှုဟူသမျှကို အပယ်ပြုပြီးသော ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်၏သန္တာန်၌။ ယဒါ = အကြင်အခါ၌။ ဓမ္မာ = ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့သည်။ ဟဝေ = စင်စစ်။ ပါတုဘဝန္တိ = ဥပါဒ်ထင်ရှား ဖြစ်ပွါးကုန်၏။ ယတော = ယင်းသို့ဗောဓိပက္ခိယတရားသုံးဆယ့်ခုနစ်မျိုးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့်။ ပစ္စယာနံ = အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏။ ခယံ = ကုန်ခန်းရာမှန် အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကို။ အဝေဒိ = ထိုးထွင်းထင်ထင် သိမြင်တော်မူလေပြီ။ အထ = ထိုသို့ ပစ္စယက္ခယ အမည်ရသည့် အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်ပရမတ်ကို အတပ်ထင်ထင် လင်းလင်းမြင်သောအခါ၌။ အဿ = ထိုရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်၏ သန္တာန်၌။ သဗ္ဗာ = တခုမကြွင်း

ခပင်းဥသျှံ အလုံးစုံကုန်သော။ကမ္မ = နိဗ္ဗာန်ကိုထိုးထွင်းမသိခြင်းကြောင့် ကိုယ်တွင်းဌမှာ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ကမ္မယုံမှား တရားအစုတို့သည်။ ဝပယန္တိ—ဝိအပယန္တိ = နေလျှံရှိန်ကျောက်ဆီးနှင်းပေါက်သို့ ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏။

ထို့နောက် ပစ္ဆိမယံ(= ညဉ့်၏နောက်ပိုင်းအချိန်)သို့ ရောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုပစ္ဆိမယံကာလပတ်လုံးလည်း အကြောင်းအကျိုးတို့ ဆက်စပ်ဖြစ်ပွါးသည့် ပဋိစ္စသမุပ္ပါဒ်တရားကိုပင် အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့် အဖန်ဖန် သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူပြန်လေသည်။ ထိုသို့ ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေဘုဏ်တော်၌ ပဋိစ္စသမุပ္ပါဒ် ဒုက္ခစက်ရဟတ်၏ မပြတ်လည်ပုံ ချုပ်ပြတ်ပုံတို့ကို လင်းလင်း သိမြင်သော အရိယမဂ် တရားတို့ တိုးရှေ့တိုးရှေ့ ထင်လင်းသိသာသဖြင့် ပညာတရား ဝိတိတရားတို့ ရှေသွားဦးဆောင်သည့် မဟာကြိယာ သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကဇော်စိတ္တုပ္ပါဒ်အစဉ်တို့ တသွင်သွင် ဖြစ်ပွါးပြီးလျှင် ထိုဝိတိအဟုန်ကို ငုံ၍မထားနိုင်ပဲ ဝမ်းတွင်းမဆံ့အပြင်သို့ ပြန့်၍လျှံ၍ ထွက်လာသည့်ပမာ ထိုပညာဉာဏ်ရှေသွားရှိသော ဝိတိကို အကြောင်းပြု၍ သုံးကြိမ်မြောက် ဥဒါန်းဂါထာကို ကျူးရင့်တော်မူပြန်လေသည်—

ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊
အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ။
ဝိဓူပယံ တိဋ္ဌတိ မာရသေနံ၊
သူရိယောဝ ဩဘာသယမန္တလိက္ခံ။

အာတာပိနော = တထောင်ငါးရာ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာနှိပ်ကွပ် ပူပန်စေတတ်သည့် သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လဝိရိယလည်းရှိပေထသော။ ဈာယတော = အာနာပါနစသည်ဖုံးဖုံ သမထအာရုံနှင့် အစုံသော ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၏

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တခြင်းရာ လက္ခဏာကို အပ္ပနာခိုက် ဈာန်မဂ်ဆိုက်အောင် စိုက်စိုက်စူးစူး အထူးမြှီ ရှုအား သန်ပေထသော။ (၀၊) ရှုအား သန်သောကြောင့်။ ဗြာဟ္မဏသ = မကောင်းမှု ဟူသမျှ ကို အပပ္ပြိုးသော ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်၏သန္တာန်၌။ ယဒါ = အကြင် အခါ၌။ ဓမ္မာ = ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး တို့သည်။ ဟဝေ = စင်စစ်။ ပါတုဘဝန္တိ = ဥပါဒ်ထင်ရှား ဖြစ်ပွါးကုန်၏။ (တဒါ = ထိုအခါ၌။) သူရိယော = ယုဂန္ဓိုရ်တောင်စွန်းမှ ပေါ်ထွန်းတွက်ပြု ဥဒယမူသော နေမင်းသည်။ အန္ဓကာရံ = အဇဋ္ဌာပြင် မိုးကောင်းကင် ကို။ ဝိဓမတိ - ဝိဓမယတ္ထော = မိမိအရောင် ခြည် တထောင်ဖြင့် မိုက်မှောင်ပယ်ရှင်း ထွန်းလင်းတောက်ပ လျက်။ တိဋ္ဌတိ ဧဝ = တည်သကဲ့သို့။ (သော ဗြာဟ္မ-ဏော = ထိုရဟန္တာသခင် အရှင်သူမြတ်သည်။ တေဟိ ဓမ္မေဟိ = ထိုဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြင့်။)မာရသေနံ = ကာမရာဂ စသည်ဆယ်ထပ် မာရ်စစ် တပ်ကို။ ဝိဓမိတ္တာ - ဝိဓမိတ္တယတ္ထော = မုန်းမုန်း ညက် ညက် တိုက်ဖျက်ပယ်ဖျောက်လျက်။ တိဋ္ဌတိ = ပညာတန်ဆောင် ဥာဏ်တော်ရောင်ဖြင့်ထွန်းပြောင်ထိန်လင်းပြိုးပြိုးပြက်လျှင် နေစက်နှုန်းတူ တည်တော်မူ၏။

(ဥဒါန်းပါဠိတော်၌ "ညဉ့်၏ ပဌမပိုင်း၌ ပဋ္ဌိစ္စသမุปฺปาท်ကို အနုလုံ အားဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူကြောင်း၊ သန်းခေါင်ယံ (=ညဉ့်၏ဒုတိယ ပိုင်း)၌ ပဋ္ဌိလုံအားဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူကြောင်း၊ တတိယယံ(=ညဉ့်၏ နောက်ပိုင်း)၌ အနုလုံပဋ္ဌိလုံအားဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူကြောင်း" ဟော တော်မူသည်ကား ပလ္လင််သတ္တာဟပြည့်မြောက်သည့် ခုနစ်ရက်မြောက် ညဉ့်၌ ဆင်ခြင်တော်မူသည်ကို ရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။)

မြတ်စွာဘုရားသည် ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ ညဉ့် သုံးယံကာလပတ်လုံး ပဋ္ဌိစ္စသမุปฺปาท်တရားတော်ကို အနုလုံပဋ္ဌိလုံ ဆင်ခြင်တော်မူ၍ ရှေးဖော်ပြုရာပါ ဥဒါန်းသုံးဂါထာတို့ကို ကျူး

ရင့်တော်မူပြီးလျှင် ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့, ၃-ရက်, ၄-ရက်, ၅-ရက်, ၆-ရက်, ၇-ရက်နေ့တို့၌လည်း ထိုအပရာဇိတပလ္လင်တော်မှာပင် - သီတင်းသုံးစံနေတော်မူကာ အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို ဝင်စားသုံးဆောင်တော်မူလေသည်။

(၂) အနိမိသ သတ္တာဟ

(မျက်လုံးတော်ကိုမမှိတ်ပဲ မဟာဗောဓိပင်နှင့် အပရာ-ဇိတပလ္လင်တော်ကို စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်ရှုနေတော်မူသော ခုနစ်ရက်ကို "အနိမိသ သတ္တာဟ"ဟူ၍ ခေါ်ဆိုသည်။)

ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အပရာဇိတပလ္လင်တော်၌ (တင်ပလ္လင်ခွေမှုကို မပြင်ပဲ တထိုင်တည်းဖြင့်) အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားသုံးဆောင်တော်မူ၍ ခုနစ်ရက်ပြည့်မြောက်သောအခါ (ရှေးဘုရားတို့ လက်ထက်က မဂ်ဖိုလ်ကိုရခဲ့သဖြင့် ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို တစိတ်တဒေသ သိရှိကြသော အရိယနတ်ဗြဟ္မာတို့မှတပါး) အချို့သော (ပုထုဇဉ်) နတ်ဗြဟ္မာတို့၏သန္တာန်၌ "မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုထက်တိုင်အောင် ပလ္လင်တော်မှ ထတော်မမူသေး၊ ယခုရှိပြီးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးမှတပါး အခြား ဘုရားဖြစ်အောင်ပြုနိုင်သည့် ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ ရှိမျှားရှိကုန်လေသေးသလော"ဟု ယုံမှားမှု ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှစ်ရက်မြောက်နေ့ (လပြည့်ကျော် ဂ-ရက်နေ့)၌ အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ယုံမှားမှုကို သိရှိတော်မူကာ ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ယုံမှားမှုကို ပယ်ရှားတော်မူအံ့သောငှါ ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ရေမီးအစုံအစုံ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူလေ၏။ (ဤယခု မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ပြအပ်သော ယမိုက်ပြာဋိဟာ, ကပိလဝတ်ပြည်ဝယ် ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏ အစည်းအဝေး၌ ပြအပ်သော ယမိုက်ပြာဋိဟာ, ဝေသာလီပြည်ဝယ် ပါထိကပုဏ္ဏတဏ္ဍုန်းကို

အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သော အစည်းအဝေးခွဲ ပြအပ်သော ယမိုက် ပြာဋ္ဌိဟာ ဤရေမီး အစုံအစုံ တန်ခိုးပြာဋ္ဌိဟာ (=ယမိုက် ပြာဋ္ဌိဟာ)စသည် ကဏ္ဍမ္ဗသရက်ပင်အနီးခွဲ ပြအပ်သော ရေမီး အစုံအစုံ တန်ခိုးပြာဋ္ဌိဟာနှင့် တူညီ၏၊ ကဏ္ဍမ္ဗသရက်ပင်အနီးခွဲ ပြအပ်သော ရေမီး အစုံအစုံ တန်ခိုးပြာဋ္ဌိဟာအကြောင်း အကျယ် စကားရပ်သည် နောက်ခွဲ ထင်ရှားလတ္တံ့။)

မြတ်စွာဘုရားသည် ရေမီးအစုံအစုံ တန်ခိုးပြာဋ္ဌိဟာကို ပြတော်မူ၍ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ယုံမှားမှုကို ပယ်ရှားတော်မူပြီးလျှင် ကောင်းကင်မှ ဆင်းသက်တော်မူ၍ အပရာဇိတပလ္လင်တော်မှ စဉ်းငယ် အရွှေအရပ်သို့ ယွန်းသော မြောက်အရပ် (=အရွှေမြောက် ထောင့်အရပ်)ခွဲ မတ်မတ်ကြွခိုင် ရွှေတုရိုက်တိုင်ကဲ့သို့ ရပ်ဘည် တော်မူပြီးလျှင် "ငါသည် ဤအပရာဇိတပလ္လင်တော်ခွဲ သမ္ဗညုတ ရွှေဥာဏ်တော်ကို ရအပ်လေပြီကကား"ဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်တော်မူကာ လေးအသင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်းကြာ ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သော ပါရမီတော်တို့၏ အကျိုးဖြစ်သည့် အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ် သမ္ဗညုတ ဥာဏ်ကို ရတော်မူရာ အပရာဇိတပလ္လင်တော်နှင့် မဟာဗောဓိပင်ကို မျက်လုံးတော်မမှိတ်ပဲ ကြည့်ရှုလျက် ခုနစ်ရက်ကို လွန်စေတော်မူသည်။ ထိုအရပ်သည် **အနိမိသစေတီ** ဟူ၍ မည်တွင်လေသည်။

(၃) **စင်္ကမ သတ္တာဟ**

ထို့နောက် တတိယသတ္တာဟသို့ ရောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အပရာဇိတပလ္လင်တော်နှင့် အနိမိသစေတီတို့၏ အကြား အရွှေအနောက် အလျားရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ ဖန်ဆင်းအပ်သည့် ရတနာစင်္ကြံခွဲ တရားတော်ကိုဆင်ခြင်ကာ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားကာဖြင့် လူးလာတုံ့ခေါက် စင်္ကြံလျှောက်လျက် ခုနစ်ရက်ကို ကုန်လွန်စေတော်မူသည်။ ထိုအရပ်သည် **ရတနစင်္ကမ စေတီ** ဟူ၍ မည်တွင်လေသည်။

(၄) ရတနာသရ သတ္တာဟ

ထို့နောက် စတုတ္ထသတ္တာဟသို့ ရောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာဗောဓိပင်မှ အနောက်မြောက်ထောင့် အရပ်ဝယ် နတ်ပြဟ္မာတို့ ဖန်ဆင်းအပ်သော **ရတနာသရ** ရွှေအိမ်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ စံနေတော်မူကာ **အဘိဓမ္မာဝိဒူက** တရားတော်မြတ်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။

ဓိနာလက်ာရဋ္ဌိကာအလိုအားဖြင့်....ရတနာသရ ရွှေအိမ်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ စံနေတော်မူကာ တရားတော်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ ဝေနေယျသတ္တဝါ အပေါင်းကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်တော်မူလတ်သည်တွင် ကျွတ်ထိုက်သသူ နတ်လူပြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည် သီလ၌တည်၍ သမာဓိဖြင့် စိတ်ကို တည်ကြည်အောင် ပြုပြီးလျှင် ပညာဖြင့် ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ် ကျင့်ကြံ၍ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော အရိယာဘုံသို့ သက်ရောက်ကြကြောင်း သီလ, သမာဓိ, ပညာတည်းဟူသော ပဋိပတ် လမ်းစဉ်လမ်းကြောင်းကို ကောင်းစွာသိမြင်တော်မူသဖြင့် ရှေးဦးစွာ သီလကိုပြဆိုရာ **ဓိနည်းဝိဒူက**ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်၊ ထို့နောက် သမာဓိကို ပြဆိုရာ၌ **သုတ္တန်ဝိဒူက**ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်၊ ထို့နောက် ပညာကို ပြဆိုရာ **အဘိဓမ္မာဝိဒူက**ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်။

အဘိဓမ္မာဝိဒူကတရားတော်များကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ အောက်ဖြစ်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း, ဝိဘင်းကျမ်း, ဓာတုကထာကျမ်း, ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်း, ကထာဝတ္ထုကျမ်း, ယမိုက်ကျမ်းတို့ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူသော အခိုက်၌ သမ္ဘည္ဟတရွှေဘုရားတော်က ကျယ်ဝန်း တရားနည်းက ကျဉ်းသဖြင့် ရွှေဘုရားတော် မကွန့်မြိုးလောက်သေးရကား ရောင်ခြည်တော်ခြောက်ပါးတို့ မကွန့်မြိုးကြသေးပဲ ခုနစ်ဆင့်မြောက် ဖြစ်သည့် အနန္တနယ သမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ(မဟာသမုဒ္ဒြာအတွင်း၌ မြိုးကွန့်ခွင့်ကိုရသော ယူဇနာ

တယောင်ရှိသည့် တိမိဂ်လင်းကြီးပမာ)သဗ္ဗညုတရှေဘုရားတော်သည် မြေးကွန်ခွင့်ကို ရတော်မူလေသည်။

အနန္တနယ သမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးဝယ် အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့နက်နဲသော တရားအချက်တို့ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ သန္တာန်၌ အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဝိတိတရားဖြစ်ပွါးလာလေသည်။ ဝိတိတရားဖြစ်ပွါးသောကြောင့် သွေးတော် ကြည်လင်လေသည်၊ သွေးတော် ကြည်လင်ခြင်းကြောင့် အရေတော် ကြည်လင်လေသည်၊ အရေတော် ကြည်လင်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တော် ရှေ့ပိုင်းမှ အိမ်လုံးတောင်လုံးခန့် ပမာဏရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ထွက်ပေါ်ကွန့်မြူးကြ၍ ကောင်းကင်၌ဖုံသန်းသွားသော ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းပမာ အရှေ့အရပ်မျက်နှာ အနန္တစကြဝဠာတို့သို့ မြေးကွန့်ပြေးသွားကြကုန်၏။

ကိုယ်တော်နောက်ပိုင်းမှလည်း ထို့အတူ ရောင်ခြည်တော်တို့ ထွက်ပေါ်ကွန့်မြူးကြ၍ အနောက်အရပ်မျက်နှာ အနန္တစကြဝဠာတို့သို့ မြေးကွန့်ပြေးသွားကြကုန်၏။ လက်ျာနံပါးတော်မှလည်း ထို့အတူ ရောင်ခြည်တော်တို့ ထွက်ပေါ်ကွန့်မြူးကြ၍ တောင်အရပ်မျက်နှာ အနန္တစကြဝဠာတို့သို့ မြေးကွန့်ပြေးသွားကြကုန်၏။ လက်ဝဲနံပါးတော်မှလည်း ထို့အတူ ရောင်ခြည်တော်တို့ ထွက်ပေါ်ကွန့်မြူးကြ၍ မြောက်အရပ်မျက်နှာ အနန္တစကြဝဠာတို့သို့ ကွန့်မြူး ပြေးသွားကြ ကုန်၏၊ ခြေဖဝါးတော် အပြင်တို့မှလည်း သန္တာညွှန့်အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့ ထွက်ပေါ်ကွန့်မြူးကြ၍ မြေထု ရေထု လေထုကို ထွင်းဖောက်ပြီးလျှင် အောက်အဇဋာပြင် ကောင်းကင်သို့ သက်ဝင် ပြေးသွားကြကုန်၏။ ဦးခေါင်းတော်မှလည်း နီလာဆွဲကြိုးကုံးကို လှည့်ပတ်သည့်ပမာ ညိုသော ရောင်ခြည်တော်အလုံးတို့သည် တလုံးပြီးတလုံး ထွက်ပေါ်ကွန့်မြူးကြ၍ ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ခြောက်ရွာ ဗြဟ္မာပြည်နှစ်ဆယ်တို့ကို ကျော်တက်၍ အထက်အဇဋာကာသ ကောင်း

ကင်သို့ ပျံတက်ကွန်မြူးကြလေသည်၊ ထိုအချိန်မှာ အနန္တစကြဝဠာ ၌ရှိကြသည့် အနန္တသတ္တဝါ အားလုံးတို့သည် ရှေရောင် အဆင်း ဝါဝင်းတောက်ပ၍ နေကြကုန်၏။

အထူးအားဖြင့်....ပဌာန်း တရားတော်ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူသည့် ထိုနေ့၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော် မှ ထွက်ပေါ် ကွန်မြူးကြသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ယနေ့တိုင်အောင်ပင် အနန္တစကြဝဠာ လောကဓာတ် တို့သို့ ဥတုဇရုပ် အဆက်ဆက်အနေအားဖြင့် သွားလျက် ရှိကြကုန်၏။

ဆမ္ဘဏ္ဍရုံသိဝန္ဒနာ ဂါထာများ

ဤအရာ၌ မဟာဂိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဘုရား ရေးသားဖွဲ့ဆိုတော်မူအပ်သော "ဆမ္ဘဏ္ဍရုံသိဝန္ဒနာ = ရောင် ခြည်တော်ခြောက်ပါးဘုရားရှိခိုး" ဂါထာပါ၌အနက်တို့ကို သုတကာမီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အလို့ငှါ ထုတ်ဖော်ရေးသား ပြဆို ဦးအံ့။

(၁) သတ္တသတ္တာဟမဏ္ဍမ္ပိ၊ နာထော ယော သတ္တ သမ္ဘသိ။
ပတ္ထာ သမန္တပဌာနံ၊ ဩကာသံ လဘတေ တဒါ။

နာထော = လူသုံးမျိုးတို့၏ ကိုးစားရာတဆူဖြစ်တော် မူသော။ ယော သတ္ထာ = အကြင် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ် တော်မြတ်သည်။ သတ္တသတ္တာဟမဏ္ဍမ္ပိ=ပလ်+နိမ်+စင်+ ဃ + အ + မု + ရ-ဟု သတ္တာဟခုနစ်လီ နောစာလီဝယ် ချက်လယ်ဗေဒျာ ရတနာဃရ သတ္တာဟ၌။ (၀၁) ပလ္လင်္ကသတ္တာဟ, အနိမိသသတ္တာဟ, စင်္ကမသတ္တာဟ, ရတနာဃရသတ္တာဟ, အဇပါလသတ္တာဟ, မုစလိန္ဒ-သတ္တာဟ, ရာဇာယတနသတ္တာဟ-ဟူသော သတ္တာဟ ခုနစ်လီ နောစာလီဝယ် ချက်လယ်ဗေဒျာ ရတနာဃရ

သတ္တာဟဋ္ဌ။ သတ္တ = ခမ် + ဝိ + ဓာ + လ + က + ယ + ပဋ္ဌာန်း အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်းတို့ကို။ (၀၊) ဓမ္မသင်္ဂဏီ, ဝိဘင်း, ဓာတုကထာ, ပုဂ္ဂလပညတ်, ကထာဝတ္ထု, ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်းအဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်းတို့ကို။ သမ္မသိ = ကပ်အလိလိ ဖြည့်ခဲ့ညီသား ပါရမီဘုန်းစည် အတည်တည်ကြောင့် နှိုင်းရည်မဲ့ရှိ နက်နဲမွှေသိမ် တေဇိန်ပြောထု သဗ္ဗညုဖြင့် ရှေးရှုတပ်တပ် သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော် မူလေပြီ။ တဒါ = ထိုသို့ သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူသော အခါ၌။ သမန္တ-ပဋ္ဌာနံ = ယူဇနာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် နက်ဝမ်းဆောင်သား ကျောက်တောင်ပတ်ခွေ သမုဒ္ဒ ရေထက် အနေကျယ်ဝမ်း နည်းစုံဆန်းသော သမန္တ-ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးသို့။ ပတ္တာ = ဉာဏ်ရည်တော်လျောက် အစဉ်ရောက်၍။ ဉာဏံ = ကပ်အလိလိ ဖြည့်ခဲ့ညီသား ပါရမီဘုန်းစည် အတည်တည်ကြောင့် နှိုင်းရည်မဲ့ရှိ နက်နဲ မွှေသိမ် တေဇိန်ပြောထု သဗ္ဗညုတ ရှေဉာဏ်တော်မြတ် သည်။ ဩကာသံ = မြေးထူးကျက်စား ကစားခွင့်ကို။ လဘတေ = ရတော်မူလေ၏။

(၂) ယောဇနာနံ သတာယာမော၊
ပဋ္ဌ တိမိရပိဂ်လော။
ကိဠောကာသံ သမုဒ္ဒေ၀၊
ဂမ္ဘီရေ လဘတေ ယထာ။

ယထာ = ပမာတန္တ၊ အပြိုင်ပြု၍ နှိုင်းရှုစရာ ဥပမာပုံဆို အဘယ်လိုနည်းဟူမူကား။ ယောဇနာနံ = ခုနစ်တောင် တတာ ဝိသာဥသဘ ဂါဝုတသီတိ စတ္တာရိဂါ၀ါ ယူဇနာ တို့၏။ ပဋ္ဌသတာယာမော = ငါးရာရှည်လျား လွန်ကြီး မားသော။ တိမိရပိဂ်လော = တိမိရပိဂ်လ အမည်ရသော ငါးကြီးသည်။ ဂမ္ဘီရေ = ယူဇနာပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် နက်ဝမ်းဆောင်သော။ သမုဒ္ဒေ၀— သမုဒ္ဒ ဧ၀ = တောင်ခွေပတ်ချုပ် ရေသမုဒ္ဒါသာလျှင်။ ကိဠော-

ကာသံ = မြေးဆံရွှင်ဖျယ် စံပယ်ခတ်ကွေး မြွေးထွေးကျက်စား ကစားခွင့်ကို။ လာဘတေ ယထာ = ရလေသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ = ထို့အတူ။ ဥဏ္ဏံ = ကပ်အလိလိ ဖြည့်ခဲ့ညီသား ပါရမီဘုန်းစည် အတည်တည်ကြောင့် နှိုင်းရည်မဲ့ရှိ နက်နဲ မွေ့သိမ် တေဇိန်ပြောထု သမ္ဘည္ဘတ ရွှေဥဏ္ဏာတော်မြတ် သည်။ ဩကာသံ = မြွေးထွေးကျက်စား ကစားခွင့်ကို။ လာဘတေ = ရတော်မူလေ၏။

(၃) သမ္ဘသန္ဓသ တံ ဓမ္မံ၊
တဒါ သတ္ထု သရီရတော။
တံ တံ ဝေဝန္ဓိ ဆမ္ဘဏ္ဏာ၊
လောဟိတာဒိပသီဒနာ။

တဒါ = ထိုသို့ အခွင့်ရတော်မူသောအခါ၌။ တံ ဓမ္မံ= ပရမာဏုမြှုံ ပုံတူအလား (သိမ်မွေ့ နူးညံ့စွာသော) ထို ပဋ္ဌာန်းတရားကို။ သမ္ဘသန္ဓသ = သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော် မူသော။ သတ္ထု = ဗြဟ္မာနတ်လူ သုံးဘုံသူကို ကြည်ဖြူရှင်ပြိုး ရွှေနှလုံးဖြင့် ဆုံးမတော်မူပေတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၏။ လောဟိတာဒိပသီဒနာ = သွေးတော် စသည် ကြည်လင် တောက်ပခြင်းကြောင့်။ သရီရတော = ပကတိအတောင် တဆယ့်ရှစ်တောင်ပေါ် ရွှေကိုယ်တော်မှ။ ဆမ္ဘဏ္ဏာ = ညို + ရွှေ + ဖြူ + နီ + မောင်းရိ + ပြိုးပြက် တခဲနက်အား ခြောက်ပါးသော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့ သည်။ တံ တံ ဌာနံ = ဝဲယာ ရွှေနောက် အထက်အောက် ဟု ဆိုအပ်သော ထိုထိုအရပ်ဌာနသို့။ ဝေဝန္ဓိ = ထို၌ မားမား ပြေးသွားတော်မူကြလေကုန်၏။

(၄) နီလာယော နီလဋ္ဌာနေဟိ၊
ပီတောဒါတာ စ လောဟိတာ။
တမ္ဗာ တမ္ဗာ တု မဇ္ဇေဋ္ဌာ၊
နိက္ခမိ သု ပဘာသရာ။

နိလဋ္ဌာနေဟိ = ဆံတော် မျက်နက်တော်ဟု ဆိုအပ်သော ညိုရာရာအရပ်တော်တို့မှ။ နိလာယော = ဝန်းကျင်ပုံ၀ဲ ဖြန့်မြောက်ကြအပ်သော အောင်မဲညို ကြာညို မျက်စဉ်းညိုကဲ့သို့ရင်း, တလျှပ်လျှပ် တဝင်ဝင့် တအိမ့်အိမ့် တနွဲ့နွဲ့ တလွဲ့လွဲ့ခပ်အပ်သော ပတ္တမြားယပ်ညို ပုဆိုးညိုကဲ့သို့ရင်း ထိုထိုရပ်ခွင် ဝန်းကျင်ပတ်ခွေ မိုးနှင့်မြေကို လွှမ်းအုပ်ညို စေလျက် မည်းနက်ရောင်တို့ ပြာလဲ့စိမ်းစို ညိုသော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ နိက္ခမိ$^{ံ}$သု = ပဌာန်းဒေသနာတော်မြတ်ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူသည့်နေ့ကစ၍ ယခုည ယခုနေ့တိုင်အောင် အရောင်ရှိန်ရှိန် တထိန်ထိန်နှင့် အိမ်လုံး တောင်လုံးခန့်ပမာဏ ကြွကြ ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် ထွက်ခွါ၀ေးခြား ပြေးသွားတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

ဝိတဋ္ဌာနေဟိ = ရွှန်းအိုကိုယ်ရေ ၀ါရှေရာအရပ်တော်တို့မှ။ ဝိတာ = ပတ်လည်ဝန်းကျင် ရှေရည်ယဉ်ဆမ်း ရှေပုဆိုး ဖြန့်လှန်းသကဲ့သို့ရင်း, ကျီကျူ့ပုန်ရှေ၀ါ မြင်းသိလာ ဆေးဒန်း ပွင့်မဟာလှေကားပန်းတို့သည် ကောင်းကင်ပြည့် ပြွမ်းသကဲ့သို့ရင်း ဖုံးလွှမ်းမိုးကာ ဆယ်မျက်နှာ ရပ်ခွင်ကို ၀ါလွင် ထိန်လင်းစေလျက် ၀ါ၀င်းထိန်ပြေ ရှေသော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ နိက္ခမိ$^{ံ}$သု = ပဌာန်းဒေသနာတော်မြတ်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူသည့်နေ့ကစ၍ ယခုည ယခုနေ့တိုင်အောင် အရောင်ရှိန်ရှိန် တထိန်ထိန်နှင့် အိမ်လုံး တောင်လုံးခန့်ပမာဏ ကြွကြ၀င်းဝင်း ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် ထွက်ခွါ၀ေးခြား ပြေးသွားတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

သြဒါတဋ္ဌာနေဟိ = အရိုးတော် သွားတော် မျက်ဖြူတော်ဟုဆိုအပ်သော ဖြူရာရာအရပ်တော်တို့မှ။ သြဒါ-တာ = ပတ်လည်ဝန်းကျင်ငွေအိုးမှ သွန်အပ်သော နွားရည်

အယဉ်ကောင်းကင်ပြည့်ဌေမိတာန် ဝေဟာသံတိမ်မြင့်က တဝင့်ဝင့် တန့်နဲ့ တလွဲလွှဲခပ်အပ်သော ဌေပြားယပ် ဌေ စပယ် သင်းခွေနွယ်ကြာဖြူ မြတ်လေးဖြူကြက်ရုံးတို့ အုပ်ဖုံး ကာ ယှက်ထွေးသကဲ့သို့ ဖြူဖွေးသပွါယ် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း သော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ နိုက္ခမိ ံ-သု = ပဌာန်းဒေသနာတော်မြတ်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင် တော်မူသည့်နေ့ကစ၍ ယခုည ယခုနေ့တိုင်အောင် အရောင်ရှိန်ရှိန် တထိန်ထိန်နှင့် အိမ်လုံး တောင်လုံးခန့် ပမာဏ ကြွကြွဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် ထွက်ခွါ ဝေးခြား ပြေးသွားတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

လောဟိတဌာနေဟိ = မျက်စိသားသွေး နီတွေးရာ အရပ်တော်တို့မှ။ လောဟိတာ = ဆုန်းမှုန့်တပ်စွဲ ရဲသော ချိပ်ရည် ကမ္မလာနီမြန်း လယ်ခေါင်ရန်းမိုးစွေ ပန်းကုသစ် အနေလို ရေမြေရောကောင်းကင်ပါ အာကာသအဇဋာ မှာ တိမ်မိလ္လာယှက်ပြေးသကဲ့သို့ နီတွေးထိန်ကျင် လွင် သောအဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ နိုက္ခမိ ံသု = ပဌာန်းဒေသနာတော်မြတ်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူ သည့်နေ့ကစ၍ ယခုညယခုနေ့တိုင်အောင် အရောင်ရှိန်ရှိန် တထိန်ထိန်နှင့် အိမ်လုံး တောင်လုံးခန့် ပမာဏ ကြွကြ ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် ထွက်ခွါ ဝေးခြား ပြေးသွားတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

တု = ထိုမှတပါးကုန်သော။ မဇ္ဇေဌာ = မည်းနီ ညိုလောင်း ရောယှက်ပေါင်းသဖြင့် မောင်းမဲ့မှိုင်းအုံ့ မှုန် ရည်သော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်ရင်း။ ပဘဿရာ = လကဆုန်ခါ အဇဋာပြင်ကျယ် ကောင်း ကင်လယ်က လျှပ်နှယ်ယှက်ကူး ပိုးရေမြှုံးစံ မီးပေါက်လှ ကဲ့သို့ ဝဲပျံဟက်သက် ပြိုးပြိုးပြက်သောအားဖြင့် တခဲနက် အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်ရင်း။ တမှာ တမှာ သရီရပဒေသာ = ဤသို့သောဓာတ် ၅ အရပ်ဟု

မသတ်မှတ်နိုင် ထွန်းပြိုင်ရှန်းစို ထိုထိုကိုယ်တော်အစိတ်မှ။ နိဗ္ဗမိ'သု = ပဌာန်းဒေသနာတော်မြတ်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူသည့်နေ့ကစ၍ ယခုည ယခုနေ့ တိုင်အောင် အရောင်ရှိန်ရှိန် တထိန်ထိန်နှင့် အိမ်လုံး တောင်လုံးခန့် ပမာဏ ကြက်ကြွေဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် ထွက်ခွါဝေးခြား ပြေးသွားတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

(၅) ဧဝံ ဆမ္ဘဏ္ဍာရံသိယော၊
　　တော ယာဝဇ္ဇဝါသရာ။
　　သမ္ဘာ ဒိသာ ဝိရောဝန္တိ၊
　　ပဘာ နသန္တိ တတ္ထိကာ။

ဧဝံ = ဤသို့။ ဧတော ဆမ္ဘဏ္ဍာရံသိယော = ညို+ရွှေ+ဖြူ+နီ+မောင်းရီ+ပြိုးပြက် တခဲနက်အားဖြင့် ထိုခြောက်ပါးသောအဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ ယာဝဇ္ဇဝါသရာ=သာသနာတော်ရောင်ထွန်းပြောင်ထိန်လင်းယနေ့ထက်တိုင်အောင်။ သမ္ဘာ ဒိသာ = ဝန်းကျင်ပတ်ရှိလုံးစုံနှံ့စပ် အရပ်ဒိသာ ဆယ်မျက်နှာတို့သို့။ ဝိရောဝန္တိ = ထိုဤမှားမှား ပြေးသွားကြလေကုန်ပြီ။ တတ္ထိကာ = ရောင်ခြည်တော်ခြောက် အစဉ်လျှောက်၍ ရောက်လေရာရာ ပဒေသာပင် ဥယျာဉ်ဗိမာန်အစရှိသော ထိုထိုအရပ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဘာ = လက်ဆယ်ချောင်းဖြင့် သောင်းစက္ကဝဠာ ထွန်းနိုင်ပါသား ဗြဟ္မာနတ်မင်း စသည်တို့၏ ကိုယ်ရောင် ဘုန်းရောင် အစရှိသော အရောင်တို့သည်။ နသန္တိ = တေဇိန်ပယ်ရှင်း မထွန်းလင်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ ကွယ်ကင်းပြေပျောက်ကြရလေကုန်၏။

(၆) ဒုတိ ဆမ္ဘဏ္ဍာရံသိတ္ထာ၊
　　အဂ်ီရသောတိ နာမသော။
　　လောကေ ပတ္ထဒ္ဒရဂ်ံ တံ၊
　　ဝန္ဒေ ဗုဒ္ဓံ နမသ္သိယံ။

ဋီကာ—ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန = အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဆမ္ဘဏ္ဍရုံသိတ္တာ = ခြောက်ပါးသော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာမသော = လွန်ကဲထူးမြတ် ဂုဏ်သဂတ်ကြောင့် ရတော်မူအပ်သော အတ္ထောနုဂတအမည်တော် အားဖြင့်။ အဂ်ီရသောတိ = အဂ်ီရသဟူ၍။ လောကေ = လောကသုံးရပ် ဘုံသုံးထပ်၌။ ပတ္တဋ္ဌဂုဏံ = ကျေးဇူးအောက်ထက် ပြန့်တက်ကျော်စောသော ကျေးဇူးတော်ဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော။ နမသိယံ = တလောကလုံး ညွှတ်ရုံးဖြန့်မိုး ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းငှါ ထိုက်တော်မူပေထသော။ တံ ဗုဒ္ဓံ = သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို ပတ္တာမြားမျက်ရှင် လက်ဝယ်တင်သို့ ထင်ထင်ကြီး သိတော်မူပါသော လောကဗွတ်ထား ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ အဟံ = တရားဥာဏ်ဝင် ရှုဆင်ခြင်မှု မစင်မကြယ် ရှုံ့ဘွယ်လုံးလုံး သုံးဆယ်နှစ်ဝ ကောင်္ဘာသကို ကာယသမုတ် အကျွန်ုပ်သည်။ ဝန္ဒေ – ဝန္ဒာမိ = သက်တော်ရှိစဉ် သုံးလူ့ရှင်ကို ထင်ထင်မှန်းရည် ယုံကြည်ကြိမ်ကြိမ် သဒ္ဓါရှိန်ဖြင့် ဦးနှိမ်ညွှတ်ကာ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

ပဌာန်းတရားတော်သည် ကောင်းကင်ကဲ့သို့ နည်းပေါင်းအနန္တနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မြေကြီးအထုပမာ ပြန့်ကျယ်လှစွာ၏၊ သမုဒ္ဒြာရေထုပမာ နက်နဲလှစွာ၏၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း သမ္ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်၏အလား ကြီးမားလျင်မြန်လှစွာသောကြောင့် ခုနစ်ရက်ဖြင့်ပင် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်းကိစ္စ ပြီးဆုံးလေသည်။ ထိုသို့ တရားရတနာကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး နေတော်မူရာ အရပ်သည် **ရတနာဃရဇေတိ** ဟူ၍ မည်တွင်လေသည်။

(၅) အဇပါလ သတ္တာဟ

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာဗောဓိပင်၏အနီးဦးပင်လေးသတ္တာဟ (= ၂၀-ရက်)တို့ကို ကုန်လွန်စေပြီးနောက် ပဌမ

သတ္တာဟသို့ ရောက်သောအခါ မဟာဗောဓိပင်မှ အရှေ့အရပ်၌ တည်ရှိသော အဇပါလညောင်ပင်ရင်းသို့ ကြွရောက်တော်မူပြီးလျှင် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး တရားကိုဆင်ခြင်ကာ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားကာဖြင့် အဇပါလညောင်ပင်ရင်း၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူသည်။ (ထို ညောင်ပင်ရိပ်သို့ ဆိတ်ကျောင်းသားများ လာရောက် နေထိုင်မှုများသောကြောင့် **အဇပါလ ညောင်ပင်** ဟူ၍ တွင်လေသည်။ အဇပါလ = ဆိတ်ကျောင်းသားတို့ အရိပ် ခိုနားနေရာ+နိဂြောဓ = ညောင်ပင်။)

ထိုအခါ အမျိုးအမည်အားဖြင့် မထင်ရှားသည့် တဟုန်းဟုန်း မာန်မူခြင်း သဘောရှိသော ပုဏ္ဏားတယောက်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားနှင့် နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ဖွယ် စကားကို ပြောကြားလေ၏၊ နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရှိ၍ အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့ထိုက်သောစကားကို ပြောကြားပြီးဆုံးစေပြီးနောက် သင့်လျော်ပတ်ရာ အရပ်၌ ရပ်တည်နေပြီးလျှင် ထို (ဟုံဟုက်) ပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားကို—

> "အရှင်ဂေါတမ....လောက၌ အဘယ်မျှသောတရားဖြင့် ပြာဟ္မဏခေါ် သူမြတ်စင်စစ် ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း၊ သူမြတ်ဖြစ်အောင် ပြုတတ်သောတရားများကား အဘယ်တရားများ ဖြစ်ပါသနည်း"—

ဟူသော အမေးစကားကို လျှောက်ထားမေးမြန်းလေ၏။

ဤ၌ ထို (ဟုံဟုက်) ပုဏ္ဏားအား မြတ်စွာဘုရားသည် တရားနာခံပြု၍ တရားဟောစေကာမူ သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိမည်မဟုတ်။ မှန်၏....ဓမ္မစကြာတရားကိုမဟောမီ မြတ်စွာဘုရား ရှုတ်ဆိုဟောကြားအပ်သော တရားဂါထာကို ကြားနာရသော သူတို့အား တပုဿ, ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့အား သရဏာဂုံ ပေးခြင်းမျိုးကဲ့သို့ပင် ဝါသနာဘာဂိယမျှသာ အကျိုးရနိုင်သည်၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်းသိမြင်ကာ မဂ်ဖိုလ်ပေါက် မရောက်နိုင်ချေ၊ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်သည်။

(သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ ၃၊ မျက်နှာ ၁၄၈-မှ။) ထိုသို့ ထို(ဟုံဟုက်) ပုဏ္ဏားမှာ တရားဒေသနာ၏ တည်ရာမဟုတ်(= သစ္စာလေးပါး တရား သိမြင်မည့်သူမဟုတ်) သဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဟုံဟုက် ပုဏ္ဏားကို တရားနာခံအရာ ထားတော်မမူပဲ ထိုပုဏ္ဏား မေးလျှောက်သည့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိရှိတော်မူကာ ဣဠဒါမ်း ဂါထာကို ကျူးရင့်တော်မူလေသည်—

ယော ဗြာဟ္မဏော ဗာဟိတပါပဓမ္မော၊
နိဟုံဟုကော် နိက္ကသာဝေါ ယတတ္တော။
ဝေဒန္တဂူ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော၊
ဓမ္မေန သော ဗြဟ္မဝါဒံ ဝဒေယျ။
ယဿုသဒါ နတ္ထိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ။

ယော ဗြာဟ္မဏော = အကြင်ဗြာဟ္မဏ ခေါ်တွင် ရဟန္တာ အရှင်သူမြတ်သည်။ ဗာဟိတပါပဓမ္မော = မကောင်းမှု ဟူသမျှကို အပယ်ပြုပြီး ဖြစ်တော်မူ၏။ နိဟုံဟုကော် = တဟုန်းဟုန်း မာန်မူ ခြင်းမှလည်း ကင်းစင်ပေ၏။ နိက္ကသာဝေါ = ကိလေသာမည် ဝန်ရည်စိုစွတ်ခြင်းမှလည်း ကင်းရှင်း၏။ ယတတ္တော = ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းကြိုးကုတ် အားထုတ်သော စိတ်လည်း ရှိတော်မူ၏။ (၀၊) ယတတ္တော = သီလသံဝရဖြင့် စောင့်ထိန်း အပ်သော နှလုံးလည်း ရှိတော်မူ၏။ ဝေဒန္တဂူ = မဂ်ဉာဏ်လေးပါး တို့ဖြင့် သမ္မာရတရားတို့၏ ဆုံးရာကေန် စင်စစ်မှန်သော နိဗ္ဗာန် ထုတ်ချောက် မျက်မှောက်ပြုသောအားဖြင့် ရောက်တော်မူ၏။ (၀၊) မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ လည်း ရောက်တော်မူ၏။ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော = နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးတော်မူပြီး ဖြစ်တော်မူ၏။ ယဿ = အကြင်ရဟန္တာသခင် အရှင်သူမြတ်၏ (သန္တာန်၌)။ လောကေ = ဖြစ်လျှင်ပျက်ရ အလုံးစုံသောလောက ၌။ (၀၊)လောကတွင်။ ကုဟိဉ္စိ = ရောက်ဆိုက်တွေ့ကြုံ တစုံတခု သောအာရုံ၌မျှ။ ဥဿဒါ = ရာဂတရား ဖြစ်ပွါးထူပြောခြင်း ရာဂ-

သဒ,ဒေါသတရား ဖြစ်ပွါး ထူပြောခြင်း ဒေါသုသဒ, မောဟ တရား ဖြစ်ပွါးထူပြောခြင်း မောဟုသဒ, မာနတရား ဖြစ်ပွါး ထူပြောခြင်း မာနုသဒ, ဒိဋ္ဌိတရား ဖြစ်ပွါးထူပြောခြင်း ဒိဋ္ဌု-သဒ—ဤဥသဒငါးမျိုး တရားဆိုးတို့သည်။ နတ္ထိ = တစိုးတစီ မရှိကြကုန်။ သော ဗြာဟ္မဏော = ထိုဗြာဟ္မဏ ခေါ်တွင် ရဟန္တာအရှင် သူမြတ်သည်။ ဓမ္မေန = မဟောက်မပြန် သင့်မြတ် လျော်ကန်သော အကြောင်းမှန်ဖြင့်။ ဗြဟ္မဝါဒံ = ငါ၏ကား ဗြာဟ္မဏ မှန်မောလှဟု မြွက်ဟထင်လင်း ပြောဆိုခြင်းကို။ ဝေဒေ-ယျ = မန္တန်မကြောက် ရဲရဲတောက် ပြောဆိုရာ၏။

(ဤ၌။ ။(၁) မကောင်းမှုကို အပယ်ပြုပြီးဖြစ်ခြင်း (၂)ထို့ကြောင့် တဟုန်းဟုန်းမာန်မူမှုမှ ကင်းစင်ခြင်း (၃) ကိလေသာမည် ဖန်ရည် တပ်စွန်းမှု ကင်းစင်ခြင်း (၄) သီလသံဝရဖြင့် စိတ်နှလုံးကို စောင့်သုံး ထိန်းချုပ်ပြီးဖြစ်ခြင်း (၅) အရဟတ္တဖိုလ် (သို့မဟုတ် နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်ခြင်း (၆) ထို့ကြောင့် မဂ်တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို အပြီးတိုင် ကျင့်သုံးပြီးဖြစ်ခြင်း (၇) ထို့ကြောင့် ဥဿဒ ငါးမျိုး တရားဆိုးတို့ ဖြစ်ပွါးမှုမရှိခြင်း ဤတရား ခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ သူကို ဗြာဟ္မဏ ခေါ်ဆိုသည်ဟု ဟောတော်မူလိုရင်းဖြစ်သည်။)

မာရ်နတ်မင်း လက်ချေ့အရှုံးပေးခြင်း

ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားသခင် အစပါလညောင်ပင်ရင်းခံ့ နေ တော်မူသောအခါ မာရ်နတ်မင်းသည် ခုနစ်နှစ်ကြာ အပြစ်တင် ရန် အခွင့်အပေါက်ကို ရှာကြံလျက် မြတ်စွာဘုရားနောက်သို့ တကောက်ကောက် လိုက်ခဲ့ပါသော်လည်း အပြစ်တင်ရန် အမှု အပေါက်ကို အဟုမ္ပြုလောက်မျှပင် မရရှိခဲ့ရကား ဘုရားထံမှောက် သွားရောက်ပြီးလျှင်—

"အိုရဟန်းဂေါတမ....သောကတရား လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် အပ်သည်ဖြစ်၍ ဤတောအရပ်ဝယ် ကြီးမှိုင်၍ နေဘိ သလော၊ သင်သည် အရာအထောင်သောဥစ္စာကို ရှုံးနွံ့ ခဲ့ လေသလော၊ သို့မဟုတ် အရာအထောင်သော ဥစ္စာကို

တည်း တောင့်တကာ ကြိုမှိုင်ရှိနေဘိသလော၊ သို့မဟုတ် မြို့ရွာအတွင်း လွန်လွန်မင်းမင်း အကုသိုလ်မှု ပြုခဲ့မိသဖြင့် သူတပါးတို့၏ မျက်နှာကို မကြည့်ဝံ့ပဲ ဤတောထဲ၌ လာရောက်ကာ ကြိုမှိုင်၍နေဘိသလော၊ အဘယ့်ကြောင့် လူအများနှင့် မိတ်ဆွေဖွဲ့မှုကို မပြုဘိသနည်း။ သင့်မှာ တစုံတယောက်နှင့်မျှ မေတ္တာနှီးရင်း မိတ်ဖွဲ့ခြင်း အလျှင်းမရှိပါတကား”—

ဟု မြတ်စွာဘုရားကို ဂါထာဖြင့် လျှောက်ထားပြောကြားလေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက—

“အို မာရ်နတ်....ငါဘုရားသည် သောက၏ အကြောင်းရင်းတရား မှန်သမျှကို တူးဖြိုဖျက်ဆီးပြီးလျှင် အကုသိုလ်ဟူ မြှုမျှမရှိပဲ စိုးရိမ်ခြင်း အလျှင်းကင်းမဲ့လျက် ဈာန်နှစ်ပါးကို ဝင်စားလျက်သာ ငါနေ၏။ ငါဘုရားသည် ဘဝတဏှာကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တောက်ပြီးလျှင် တွယ်တာတပ်မက်ခြင်း အလျှင်းမရှိပဲ ဈာန်နှစ်ပါးကို ဝင်စားလျက်သာ ချမ်းသာစွာနေ၏။(သင်ထင်သည့်အတိုင်း ဥစ္စာရှိုးသဖြင့် သောကရောက်ကာ ဥစ္စာကို လိုချင်သဖြင့် လောဘတပ်ကာ ငါ ကြိုမှိုင်၍ ဒုနသည်မဟုတ်)”—

ဟု ဖြေကြားသောအခါ မာရ်နတ်မင်းသည် တဖန်ထပ်၍—

“အိုရဟန်းဂေါတမ....လောကဌ် အကြင်လူ အကြင်ရဟန်းတို့သည် အကြင်ရွှေ့ စသော အသုံးအဆောင် အကြင်သက်နှံ့စသော ပစ္စည်းလေးရပ်တို့ဌ် ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ စွဲလမ်းပြောဆိုကြကုန်၏၊ ထိုလူ ထိုရဟန်း ထိုရွှေ့ စသည် ထိုသက်နှံ့စသည်တို့ဌ် သင်၏စိတ် ငြိကပ်တွယ်တာနေလျှင် သင်သည် ငါ၏နယ်ပယ် ဘဝသုံးသွယ်မှ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ လွတ်နိုင်မည်မဟုတ်”—

ဟု ပြောဆိုပြန်၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက—

"အို မာရ်နတ်.... ငါဘုရားမှာ ရှေ့ငွေစသော အသုံး အဆောင် သက်နှံးစသော ပစ္စည်းလေးရပ်တို့၌ ငါ့ဥစ္စာ ဟူ၍ တွယ်တာတပ်မက်ခြင်း အလျှင်းမရှိ၊ ငါဘုရားကား အခြားသူများကဲ့သို့ ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ ပြောဆိုသူမဟုတ်ချေ၊ အို မာရ်နတ်....ငါဘုရားကို သင်သည် ဤသို့ထူးခြန် ပုဂ္ဂိုလ် မွန်ဟူ၍ မှတ်ယူဘိလော့၊ ဘဝသုံးပါးကို ငါဘုရားစွန့်ပယ် ပြီး ဖြစ်ရကား သင်၏ နယ်ပယ်ဖြစ်သည့် ဘဝသုံးပါး, ယောနိ လေးပါး, ဂတိ ငါးပါး, ဝိညာဏဌိတိ ခုနစ်ပါး, သတ္တာဝါသကိုးပါးတို့၌ ငါဘုရား၏သွားရာလမ်းကြောင်း ကို သင်မြင်ရလိမ့်မည်မဟုတ်"—

ဟု မိန့်တော်မူသောအခါ မာရ်နတ်မင်းသည် တဖန်ထပ်၍—

"အို ရဟန်းဂေါတမ ... အကယ်၍ သင်သည် နိဗ္ဗာန် သို့ ရောက်ကြောင်း ဘေးကင်းရာ လမ်းကောင်းကို သိသည်ဖြစ်အုံ၊ သင်တဦးတည်းသာ သွားပါတော့လော၊ အဘယ့်ကြောင့် သူတပါးကို ဟောဖော်ချေချွတ်လိုရသေး သနည်း"—

ဟု ပြောဆိုအညွှန်တက်ပြန်လေ၏။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားက—

"အို မာရ်နတ်.... (သင်သည် မည်သို့ပင် ဟန့်တား စေကာမူ) ငါဘုရားသည် ဘဝ၏ တဖက်ကမ်း နိဗ္ဗာန် နန်းသို့ ကူးသန်းလိုကြသူ နတ်လူမြတ်ဟူ၍ သတ္တဝါတို့က သေခြင်းမှ ကင်းလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း လမ်း ကောင်းကို မေးလျှောက်ကြသည်ရှိသော် ထိုလူနတ်မြတ်ဟူ သတ္တဝါတို့အား နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မှန်ကန်သော တရားလမ်းကောင်းကို ဖြေကြား ဟောပြအုံ့သည်သာ ဖြစ်၏"—

ဟု မိန့်ဆိုတော်မူလေရာ မာရ်နတ်မင်းသည် ရွာသူသားငယ်တို့ ရိုက်ချိုးသဖြင့် တက်မ(= လက်မ)ကျိုးသော ပုဇွန်ပမာ ကြီးရာ မရဖြစ်ရှိပြီးလျှင်—

မေဒဝဏ္ဏာ ပါသာဏံ၊ ဝါယသော အနုပရိယဂါ။
အပေတ္တ မုဒုံ ဝိန္ဒေမ၊ အဝိ အသ္သာဒနာ သိယာ။

အလဒ္ဓါ တတ္ထ အသ္သာဒံ၊ ဝါယသေတ္ထော အပဏ္ဏမေ။
ကာကောဝ သေလမာသဇ္ဇ၊ နိဗ္ဗိဇ္ဇာပေမ ဂေါတမ။

ဒဂါတမ = ဂေါတမအမည်ရှိသော မဟာသမ္မတမင်း၏ အနွယ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား····။ (ယထာ = ဥပမာဆိုသည်ရှိသော်ကား။) တတ္ထ = ဤအိုအိုရွရွ သားဆိုခဲကြီး၌။ မုဒုံ = မွမ္ဒရ္ဒ နူးညံ့လှသော မံသဆိမ့်အိ အသားဆီကို။ အဝိ ဝိန္ဒေမ = ရကုန်ငြားအုံ့လည်း မသိ။ (ဝါ) ရကုန်မည်စင်စစ်တည်း။ အသ္သာဒနာ = ကြောခြင်စိမ့်စိမ့် ကိုယ်လုံးအိမ့်မျှ ချိုဆိမ့်လှစွာ အရသာဖြင့် သာယာမူးမေ့ လျှာအတွေ့သည်။ အဝိ သိယာ = ဖြစ်ငြားအုံ့လည်းမသိ။ (ဝါ) ဖြစ်မည်စင်စစ်တည်း။ (ဒုတိ = ဤသို့ အကြိ ဥပါဒါန်ဖြင့်။) ဝါယသော = ကျီးမိုက်သည်။ မေဒဝဏ္ဏာ = အဆီခဲအသွေးအဆင်းရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ပါသာဏံ = ကျောက်လုံးကြီးကို။ အနုပရိယဂါ = အဋ္ဌဒိသာ ရှစ်မျက်နှာ၌ ချာချာလည်ပတ် ဝန်းဝိုင်းလတ်ရှိ အဆင်တ်အားကြီး နှုတ်သီးအားကိုး ဆိတ်ဆွထိုးလေ၏။

သော ဂါယသော = ထိုကျီးမိုက်သည်။ တတ္ထ = ထိုကျောက်လုံးကြီး၌။ အသ္သာဒံ = သာယာ ကောင်းမြေ့ လျှာအတွေ့ကို။ အလဒ္ဓါ = မရသည်ဖြစ်၍။ ဧတ္ထော = ထိုကျောက်လုံးကြီးမှ။ အပဏ္ဏမေ = ရှောင်ခွါဆုတ်ရှ ဖယ်လွှဲရလေ၏။ သော ကာကော = ထိုကျီးမိုက်သည်။ တံ သေလံ = အဆီခဲလို ရှုန်းရှုန်းစိုသော ထိုကျောက်လုံးကို။ အာသဇ္ဇ = ထိုးဆိတ် ထိပါး၍။ နိဗ္ဗိဇ္ဇတိ ဗုဒ = ရသာအငြှာ မြိုတစ်ခုမျှ မတွေ့လေပဲ အပန်းသဲ၍ ဖယ်လွှဲရလေတော်သို့။ ဗယမ္ဘိ = အကျွန်ုပ်ထို့သည်လည်း။ ဘဝန္တံ-

အရှင်ဘုရားကို။ အာသဇ္ဇ = နောက်ယှက်ထိပါး စောင့်စားချုတ်ချယ်၍။ နိဗ္ဗိဇ္ဇာပေမ = အလိုပါမှ ဘာတခုမျှ မပြုနိုင်ပဲ နှလုံးကွဲမျှ အသဲနာကျင် ပူပင်ညှိုးချုံး စိတ်ကုန်ဆုံးလျက် ဒုန်းဒုန်းချပါကုန်တော့၏။—

ဟူသော ဤနိဗ္ဗေဇနီယ (= လက်လျှော့ညှိုးချုံး အရှုံးပေးသော) နှစ်ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုလေ၏။

မာရ်နတ်မင်းသမီးတို့ လာရောက်ခြားနယောင်းခြင်း

ထိုနောက် မာရ်နတ်မင်းသည် "ငါကား အပြစ်တင်ရန် အခွင့်အပေါက်ကိုရှာကြံလျက် ဤမျှလောက်ကာလပတ်လုံး နောက်ယံတွယ်တာ လိုက်ခဲ့ပါသော်လည်း ဤသိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏ အပြစ်ပြုမှုယ် စဉ်းငယ်လောက်မျှ ချုတ်ချော်တိမ်းပါးသော အချက်များကို မတွေ့မမြင်ရချေ၊ ယခုအခါ၌ကား ဤသိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ငါ၏ အလိုနှင်ငံ ဘုံသုံးတန်ကို တော်လှန်လွန်မြောက်သွားခဲ့လေပြီ" ဟု တွေးတောပူပန် ကြီစည်ပြီးလျှင် အလွန်ပင် နှလုံးမသာယာခြင်းသို့ ရောက်ရှိရကား မြတ်စွာဘုရားနှင့် မနီးမဝေးသော လမ်းမကြီး၌ ကြီတွေးဝေးမှိုင် တယောက်တည်း ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ပြီးနောက် တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကြောင်းများကို အဖန်ဖန် စိတ်ကူးပြီး မြေကြီးမှာ တဆယ့်ခြောက်ကြောင်းသော အရေးတို့ကို ရေးခြစ်ဆွဲဝင်ကာ နေလေ၏။ တဆယ့်ခြောက်ကြောင်းသော အရေးတို့ကား—

(၁) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေးဘဝတို့က ဒါနပါရမီကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထိုကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် ပဌမအကြောင်းအရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲဝင်လေ၏။

(၂) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေးဘဝတို့က သီလပါရမီကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊

ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် ဒုတိယအကြောင်းအရေး ကို ရေးခြစ်ဆွဲင၏။

(၃) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က နေကွမ္မပါရမီကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် တတိယအကြောင်းအရေး ကို ရေးခြစ်ဆွဲင၏။

(၄) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က ပညာပါရမီကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် စတုတ္ထအကြောင်းအရေး ကို ရေးခြစ်ဆွဲင၏။

(၅) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က ဝီရိယပါရမီကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် ပဉ္စမအကြောင်းအရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲင၏။

(၆) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ် မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က ခန္တီပါရမီကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်" ဟု စိတ်ကူးလျက် ခြောက်ခုမြောက် အကြောင်းအရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲင၏။

(၇) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ် မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က သစ္စာပါရမီကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ

ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် ခုနှစ်ခုမြောက် အကြောင်း အရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲငင်လေ၏။

(၈) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ် မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က အဓိဋ္ဌာနပါရမီကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် ရှစ်ခုမြောက် အကြောင်း အရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲငင်လေ၏။

(၉) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ် မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က မေတ္တာပါရမီကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် ကိုးခုမြောက် အကြောင်း အရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲငင်လေ၏။

(၁၀) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ် မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က ဥပေက္ခာပါရမီကို မဖြည့်ကျင့်မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် ဆယ်ခုမြောက် အကြောင်း အရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲငင်လေ၏။

(၁၁) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ် မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော ဇုန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်ကို ရရန်အကြောင်း ကောင်းမှု ဆယ်လီ ပါရမီတို့ကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် ဆယ့်တစ်ခုမြောက် အကြောင်း အရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲငင်လေ၏။

(၁၂) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ် မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အာသယာ-

နုသယဘုဏ်ကို ရရန်အကြောင်း ကောင်းမှု ဆယ်လီ ပါရမီတို့ကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် အကြောင်း အရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲငင်လေ၏။

(၁၃) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ် မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိဘုဏ်ကို ရရန်အကြောင်း ကောင်းမှု ဆယ်လီ ပါရမီတို့ကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် ဆယ့်သုံးခုမြောက် အကြောင်း အရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲငင်လေ၏။

(၁၄) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော ယမကပါဋိ-ဟာရိယဘုဏ်ကို ရရန်အကြောင်း ကောင်းမှုဆယ်လီ ပါရမီတို့ကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်းမင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် တဆယ့်လေးခုမြောက် အကြောင်းအရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲငင်လေ၏။

(၁၅) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အနာဝရဏ ဘုဏ်ကို ရရန်အကြောင်း ကောင်းမှုဆယ်လီ ပါရမီတို့ကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်း မင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူး လျက် တဆယ့်ငါးခုမြောက် အကြောင်းအရေးကို ရေးခြစ် ဆွဲငင်လေ၏။

(၁၆) "ငါသည် ဤသိဒ္ဓတ်မင်းသားကဲ့သို့ ရှေးရှေး ဘဝတို့က သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော သမ္ဘည္ဘတဘုဏ်

> ကို ရရန်အကြောင်း ကောင်းမှုဆယ်လီ ငါရမီတို့ကို မဖြည့်ကျင့် မဆည်းပူးခဲ့မိချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအလောင်း မင်းသားနှင့် တူတန်ညီမျှသူ ငါမဖြစ်နိုင်"ဟု စိတ်ကူးလျက် တဆယ့်ခြောက်ခုမြောက် အကြောင်းအရေးကို ရေးခြစ်ဆွဲငင်လေ၏။

ထိုအခါ တဏှာ, အရတိ, ရဂါ အမည်ရှိကြသော မာရ်နတ်မင်း၏ သမီးသုံးယောက်တို့သည် "ငါတို့၏ဖခင်(မာရ်နတ်မင်း)ကို မတွေ့မမြင်ရချေ၊ ယခုအခါ ငါတို့ဖခင်သည် အဘယ်အရပ်မှာရှိလေသနည်း"ဟု ကြည့်ရှုကြကုန်လတ်သော် နှလုံးမသာယာခြင်းသို့ရောက်၍ မြေပေါ်မှာ ရေးခြစ်လျက် ကြိုတွေးငေးမှိုင်ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေသော မာရ်နတ်မင်းကို မြင်ကြသဖြင့် ဖခင် မာရ်နတ်မင်းထံသို့ လျင်မြန်စွာ ချဉ်းကပ် ရောက်လာကြပြီးလျှင် "ဖခင် .... အဘယ့်ကြောင့် နှလုံးမသာယာပဲ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ဖြစ်နေရပါသနည်း" ဟု မေးမြန်းကြကုန်၏။ မာရ်နတ်မင်းက "ချစ်သမီးတို့ .... ဤ ရဟန်းကြီးဂေါတမသည် ငါ့ဖခင်၏ အလိုနှိုင်ငံ ဘဝသုံးတန်ကို တော်လှန်လွန်မြောက်သွားခဲ့လေပြီ၊ ဤမျှလောက် ခုနစ်နှစ်ကြာ ကာလပတ်လုံး အပြစ်တင်ရန် အခွင့်အပေါက်ကို တကောက်ကောက် လိုက်လံကြည့်ရှုပါသော်လည်း ထိုရဟန်းကြီးဂေါတမ၏ အမှုယွင်းဖောက် အပြစ်တင်ရန် အခွင့်အပေါက်ကို အဏုမြူလောက်မျှ မတွေ့ရချေ၊ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ငါ့ဖခင်သည် နှလုံးမသာယာပဲ ငြိုငြင်ဆင်းရဲကာ နေရ၏"ဟု သမီးသုံးယောက်တို့အား ပြောကြားလေသော် "ဖခင်....ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် ဘာတခုကိုမျှ ကြောင့်ကြစိုးရိမ်တော်မမူပါလင့်၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုရဟန်းကြီးဂေါတမကို မိမိ၏အလိုသို့ လိုက်ပါအောင် ဖြားယောင်းသွေးဆောင်၍ ဖခင်ထံမှောက် ရောက်အောင် ခေါ်ဆောင်ခဲ့ကြပါမည်"ဟု သမီးသုံးယောက်တို့က ပြောဆိုကြပြန်၏။

ထိုအခါ မာရ်နတ်မင်းက "ချစ်သမီးတို့....ဤ ရဟန်းကြီးဂေါတမကို လောကဌ် မည်သူတဦးတယောက်မျှ မိမိ၏ အလို

အကြိုက်သို့ လိုက်ပါလာအောင် ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်မည်မဟုတ်ချေ၊ ဤရဟန်းကြီးဂေါတမသည် မတုန်မလှုပ် မြဲမြံခိုင်ခံ့သော အစလသဒ္ဓါ၌ တည်သူဖြစ်ပေသည်"ဟု ပြောဆို လတ်သော် သမီးသုံးယောက်တို့က "ဖခင်....အကျွန်ုပ်တို့သည် မိန်းမများဖြစ်ကြပါသည်၊ ယခုပင်လျှင် ထိုရဟန်းကြီးဂေါတမကို ရာဂကျော့ကွင်းစသည်ဖြင့် တုတ်နှောင်ဖွဲ့ချည်၍ အလျင်အမြန် ဖခင်ထံသို့ ခေါ်ဆောင်ခဲ့ကြပါကုန်ဘုံ၊ သို့အတွက် သင်ဖခင် စိတ်ပျက်ပူပင်ကာ မနေပါလင့်"ဟု ပြောဆိုကြပြီးနောက် နတ်သမီး သုံးယောက်တို့သည် ဘုရားထံမှောက် သွားရောက်ကြပြီးလျှင် "အရှင်ရဟန်း....အရှင်မြတ်၏ ခြေရင်းခို ဝပ်စင်းတုပ်ကွ နေထိုင်ကြပြီးလျှင် လိုသမျှ အာရုံကိုပေး၍ လုပ်ကျွေးပြုစုကြပါရစေ"ဟု ဖြားယောင်းစကား ပြောကြားကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမာရ်နတ်မင်းသမီး သုံးယောက်တို့ ပြောဆိုသော စကားကို နှလုံးသွင်းမှု မပြုသည့်ပြင် မျက်စိတော်ကိုပင် ဖွင့်၍မကြည့်ပဲ ဖလ-သမာပတ်ကို ဝင်စားကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားလျက် နေတော်မူ၏။

တဖန် မာရ်နတ်သမီးသုံးယောက်တို့သည် "ယောကျ်ားတို့၏ အလိုဆန္ဒမှာ အမျိုးမျိုး ရှိကြ၏၊ အချို့သော ယောကျ်ားတို့သည် ကုမာရိန္နယ် ပျိုရွယ်သူတို့၌ ချစ်ခင်ကြကုန်၏၊ အချို့သော ယောကျ်ားတို့သည် ပဌမအရွယ်သို့ ရောက်ရှိတည်နေသောမိန်းမ တို့၌ ချစ်ခင်တပ်မက် နှစ်သက်ကြကုန်၏၊ အချို့သော ယောကျ်ား တို့သည် မဇ္ဈိမအရွယ်သို့ ရောက်ရှိ တည်နေသော မိန်းမတို့၌ ချစ်ခင်တပ်မက် နှစ်သက်ကြကုန်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ငါတို့သည် အမျိုး မျိုး အစားစားသော အရွယ်အဆင်းတို့ဖြင့် ဤရဟန်းကြီးကို ဖြားယောင်း သွေးဆောင်ကြကုန်စို့"ဟု အချင်းချင်း ပြောဆို တိုင်ပင်ပြီးနောက် တယောက် တယောက်လျှင် တရာစီ တရာစီ (၁) ကုမာရိန္နယ် ပျိုရွယ်သူမိန်းမများအသွင် (၂) သားမယားသေးသော မိန်းမများအသွင် (၃) တကြိမ်သားဖွားပြီးသော **မိန်းမများအသွင်** (၄) နှစ်ကြိမ် သားဖွားပြီးသော မိန်းမများ

အသွင် (၅) မိန်းမလတ်များအသွင် (၆) မိန်းမကြီးများ အသွင် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ လှပတင့်တယ် ချစ်ခင်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းကြပြီးလျှင် ခြောက်ကြိမ်တိုင်တိုင် မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်သို့ သွားရောက် ချဉ်းကပ်ကြကုန်လျက် ရှေးနည်းအတူ "အရှင်ရဟန်း....အရှင်မြတ်၏ခြေရင်းခွ ဝပ်စင်းတုပ်ကွ နေထိုင်ကြပြီးလျှင် လိုသမျှအာရုံကိုပေးရ၍ လုပ်ကျွေး ပြုစုကြပါရစေ"ဟု ဖြားယောင်းစကား ပြောကြားကြသောအခါလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးနည်းအတူ ထိုမာရ်နတ်မင်းသမီး သုံးယောက်တို့ ပြောဆိုသောစကားကို နှလုံးသွင်းမှု မပြုသည့်ပြင် မျက်စိတော်ကိုပင် ဖွင့်၍ မကြည့်ပဲ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားလျက်သာ နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "နတ်သမီးတို့...ဖဿားကြကုန်လော့၊ သင်တို့သည် အဘယ်အကျိုးကို မြင်၍ ဤကဲ့သို့ အလိုပါကြောင်း ဖြားယောင်းသွေးဆောင်မှုကို ပြုလုပ်အားထုတ်ကြကုန်ဘိသနည်း၊ ဤအမှုမျိုးကို ရာဂ,ဒေါသ,မောဟ မကင်းသေးသော သူတို့၏ မျက်မှောက်၌သာ ပြုလုပ်ခြင်းငါ လျောက်ပတ်၏၊ ငါဘုရားသည်ကား ရာဂတရားကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်အပ်ပြီးပြီ၊ ဒေါသတရားကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်အပ်ပြီးပြီ၊ မောဟတရားကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ ပယ်အပ်ပြီးပြီ"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူပြီးလျှင် ကိုယ်တော်မြတ်၏ ကိလေသာတရား ပယ်စွန့်ထားပြီး ဖြစ်ပုံကို အာရုံပြု၍—

ယသ ဇိတံ နာဝဇိယတိ၊
ဇိတမသ နော ယာတိ ကောစိ **လောကေ**။
တံ ဗုဒ္ဓမနန္တဂေါစရံ၊
အပဒံ ကေန ပဒေန **နေသယ**။

ယသ ဇာလိနီ ဝိသတ္တိကာ၊
တဏှာ နတ္ထိ ကုဟိဿိ **နေတဝေ**။
တံ ဗုဒ္ဓမနန္တဂေါစရံ၊
အပဒံ ကေန ပဒေန **နေသယ**။

ယသ = အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဇိတံ = အောင်အပ်ပြီးသော ကိလေသာကို။ နာဝဇိယတိ = တစန်မအောင်အပ်။ (အောင်ဖွယ်မရှိဟု ဆိုလိုသည်)။ လောကေ = လောကတွင်။ အသ = ထိုမြတ်စွာဘုရားအား။ ဇိတံ = အောင်အပ်ပြီးသောကိလေသာသည်။ ကောစိ = တစုံတခုမျှ။ နောယာတိ = အစဉ်မလိုက်။ (အထ = ထိုသို့ဖြစ်လျက်။) အနန္တဂေါစရံ = သမ္မညုတညာဏ် အစွမ်းဖြင့် အဆုံးမရှိသော ကျက်စားရာအာရုံ ရှိတော်မူထသော။ အပဒံ = ရာဂစသော အကြောင်းမရှိထသော။ တံ ဗုဒ္ဓံ = ထိုဘုရားရှင်ကို။ ကေန ပဒေန = အဘယ်အကြောင်းဖြင့်။ နေသထ = ဆောင်ကုန်အံ့နည်း။

ယသ = အကြင်မြတ်စွာဘုရားအား။ ကုဟိဋ္ဌိ = တစုံတခုသော လောကသို့။ နေတဝေ = ဆောင်ခြင်းငှါ။ ဇာလိနီ = ရစ်ပတ်မြေးယှက် ကွန်ရက်နှင့်တူစွာထသော။ ဝိသတ္တိကာ = အဆိပ်လျင်သော သဘော ရှိထသော။ (ဝါ) အထူးသဖြင့် ကပ်ငြိတတ်ထသော။ တဏှာ = တဏှာသည်။ နတ္ထိ = မရှိ။ (အထ = ထိုသို့ဖြစ်လျက်။) အနန္တဂေါစရံ = သမ္မညုတညာဏ် အစွမ်းဖြင့် အဆုံးမရှိသောကျက်စားရာအာရုံရှိတော်မူထသော။ အပဒံ = ရာဂစသောအကြောင်းမရှိထသော။ တံ ဗုဒ္ဓံ = ထိုဘုရားရှင်ကို။ ကေန ပဒေန = အဘယ်အကြောင်းဖြင့်။ နေသထ = ဆောင်ကုန်အံ့နည်း။ (သင်္ဂီဇာဆရာတော်၏ အနက်။)

ဓမ္မပဒပါဠိတော် ဗုဒ္ဓဝဂ်လာ ၅၂ နှစ်ဂါထာတို့ကို မြှက်ဆိုမိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုနတ်သမီးသုံးယောက်တို့သည် "ငါတို့ဖခင်သည် အမှန်ကိုပင် ပြောဆိုပေ၏၊ ၅၂ ရဟန်းကြီးဂေါတမသည် အရဟံဂုဏ်ရှင် သုဂတဂုဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူရကား လောကဓာတ်ရာဂဖြင့် ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ရန် လွယ်ကူသူမဟုတ်" ၅၂ သို့အစရှိသော ချီးမွမ်းစကားကို ပြောကြားကြပြီးလျှင် ဖခင်မာရ၏နတ်မင်းထံသို့ ပြန်သွားကြကုန်၏။

တရားတော်ကို အရိုအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍နေရန် အကြံတော်ပြုခြင်း

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအဇပါလ သတ္တာဟု၌ စံနေတော်မူ စဉ်ပင် "သူတပါးတို့ ရိုသေမှု ကျိုးနွံမှုမပြုပဲ (=ရိုသေကျိုးနွံရမည့် သူ မရှိပဲ) နေထိုင်ရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏၊ ငါသည် အဘယ်မည့် သော ကိလေသာခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးပြီးသူ မကောင်းမှုကို အပ ပြုပြီးသူကို အရိုအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍ ဆည်းကပ်ပြီးလျှင် နေရပါမည်နည်း"ဟု ကြံစည်စဉ်းစားတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာ ဘုရားအား ဆက်၍ အကြံပြုပြန်သည်မှာ "ငါသည် မပြည့်စုံ မလုံလောက်သေးသော သီလဂုဏ်, သမာဓိဂုဏ်, ပညာဂုဏ် ဝိမုတ္တိဂုဏ်တို့ ပြည့်စုံလုံလောက်စေရန် ငါ့ထက် သီလ, သမာဓိ, ပညာ, ဝိမုတ္တိဂုဏ်အားဖြင့် သာလွန်မြင့်မြတ်သူကို ဆည်းကပ်ပြီး လျှင် နေအံ့"ဟု ကြံစည်တော်မူ၍ ကိုယ်တော်မြတ်ထက် သီလ, သမာဓိ, ပညာ, ဝိမုတ္တိဂုဏ်အားဖြင့် သာလွန်မြင့်မြတ်သူကို သမ္ဘည္ဟတ ရှေဥာဏ်တော်ဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုတော်မူသောအခါ ကိုယ်တော်မြတ်ထက် သီလဂုဏ်, သမာဓိဂုဏ်, ပညာဂုဏ်, ဝိမုတ္တိ ဂုဏ်အားဖြင့် သာလွန်မြင့်မြတ်သူ ဘုံသုံးပါးတွင် တဦးတယောက် ကိုမျှ မတွေ့ရှိရကား "ငါသည် မိမိထိုးထွင်း၍ သိပြီးသော တရား ကိုသာလျှင် အရိုအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍ နေရမှု ကောင်း လေစွ"ဟု အကြံအစည် ဖြစ်တော်မူပြန်၏။

ထိုအခါ သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ် အကြံအစည်ကို သိပြီးလျှင် ဘုရားထံမှောက်သို့ တခဏခြင်း လာ ရောက်ချဉ်းကပ်၍ လက်ဝဲဘက်ပခုံးတွင် ဗြဟ္မာတဘက်ကို လောပတ် တင်ပြီးလျှင် လက်ျာဒူးကို မြေတွင်ထောက် လက်အုပ်ကို ချီမြှောက် လျက် "ဘုန်းတော် ကြီးမြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား .... ရှင်တော်ဘုရား၏ ၌ အကြံသည် ကြံစည်တော်မူတိုင်း မှန်ပါ သည်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား....အတိတ်ကာလတွင် ပွင့်တော်မူကြ ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း တရားကိုသာလျှင် အရို အသေ အလေးအမြတ်ပြု၍ နေတော်မူကြပါကုန်ပြီ၊ နောက်အနာ-

ဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြမည့် မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း တရားကိုသာလျှင် အရိုအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍ နေတော်မူကြပါကုန်လတ္တံ့။ ဘုန်းတော် ကြီးမြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား····ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဖြစ်ပွင့်တော်မူဆဲဖြစ်သော အရှင်မြတ်ဘုရားသည်လည်း တရားကိုသာလျှင် အရိုအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍ နေတော်မူစေချင်ပါ၏"ဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင်—

ယေ စ အတီတာ သမ္မုဒ္ဓါ၊ ယေ စ ဗုဒ္ဓါ အနာဂတာ။
ယော စေတရဟိ သမ္မုဒ္ဓေါ၊ ဗဟူနံ သောကနာသနော။
သဗ္ဗေ သဒ္ဓမ္မဂရုနော၊ ဝိဟံသု ဝိဟရန္တိ စ။
အထောပိ ဝိဟရိဿန္တိ၊ သော ဗုဒ္ဓါန ဓမ္မတာ။
တသ္မာ ဟိ အတ္တကာမေန၊ မဟတ္တမဘိကင်္ခတာ။
သဒ္ဓမ္မော ဂရုကာတဗ္ဗော၊ သရံ ဗုဒ္ဓါန သာသနံ။—

ဟူသော ဤသုံးဂါထာကို တဖန်ဆက်၍ လျှောက်ပြန်လေသည်။

ဘန္တေ = ဘုန်းတော် ကြီးမြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား····။ အတီတာ = အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြကုန်ပြီးသော။ယေ စ သမ္မုဒ္ဓါ = အကြင်မြတ်စွာဘုရားတို့သည်ရင်း။ အနာဂတာ = အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်ပွင့်တော်မူကြကုန်လတ္တံ့သော။ယေ စ ဗုဒ္ဓါ = အကြင်မြတ်စွာဘုရားတို့သည်ရင်း။ တေရဟိ = ယခုပစ္စုပ္ပန် ကာလ၌။ ဥပ္ပန္နော = ဖြစ်ပွင့်တော်မူဆဲဖြစ်သော။ ဗဟူနံ = များစွာသော နတ်လူပြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏။ သောကနာသနော = သောကတည်းဟူသော ငြောင့်တံသင်းကို ပယ်ရှင်း ဖျက်ဆီးတော်မူတတ်သော။ ယော စ သမ္မုဒ္ဓေါ = အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်ရင်း။ အတ္ထိ = ရှိတော်မူ၏။

သဗ္ဗေ = ခပ်သိမ်းဥဿုံ အလုံးစုံသော တေကာလိကဘုရားရှင်တို့သည်။ သဒ္ဓမ္မဂရုနော = တရားတော်ကို **အရိုအသေ အလေးအမြတ်** ပြုတော်မူကြကုန်လျက်။ ဝိဟံသု

စ = နေလည်း နေတော်မှကြကုန်ပြီ။ ဝိဟာရန္တိ စ = နေလည်း နေတော်မှကြကုန်ဆဲ။ (ဂါရဝဗဟုဝုစ်ဖြစ်သည်။) အထောဝိ = ထိုမှတပါး။ ဝိဟာရိသန္တိ စ = နေလည်း နေတော်မှကြကုန်လတ္တံ့။ သော = ဤသို့ တရားကိုသာ အရိုအသေပြု၍ နေခြင်းသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ = သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ဓမ္မတာ = ထုံးတမ်း စဉ်လာ ဓမ္မတာပေတည်း။

တသ္မာ ဟိ—တသ္မာ ဧဝ = ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ အတ္တကာမေန = အကျိုးရကြောင်း မိမိ၏ အစီးအပွါးကောင်းကို လိုလားတောင့်တသော။ မဟတ္တံ = အကျိုးကြီးမြတ် ပူဇော်အပ်သူ၏အဖြစ်ကို။ အဘိကင်္ခတာ = တောင့်တလင့်ဆို အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗုဒ္ဓါနံ = မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ သာသနံ = သုံးပါးသိက္ခာ သာသနာကို။ သရဏံ — သရဏ္ဏေန = အောက်မေ့သည်ဖြစ်၍။ သဒ္ဓမ္မော = သူတော်ကောင်းတို့၏ဥစ္စာတရားရတနာကို။ ဂရုကာတမ္မော = ရိုသေကပ်ဆည်း နှေးညှင်ဖိုး၍ ကျောက်ထိုးတန်ခူ အလေးပြုအပ်၏။

သဟမ္ပတိပြဟ္မာကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဤသုံးဂါထာကို လျှောက်ဆိုပြီးနောက် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာရှိခိုး၍ လက်ျာရစ်လှည့်ပြီးလျှင် ထိုနေရာမှာပင် ကွယ်ပျောက်၍ ပြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်လေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သဟမ္ပတိပြဟ္မာကြီး၏ တောင်းပန်လျှောက်ထားချက်နှင့် ကိုယ်တော်မြတ်အားသင့်လျော်လျောက်ပတ်ချက်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် သိမြင်တော်မူကာ ကိုယ်တော်မြတ်သိပြီးသော တရားတော်ကိုသာ အရိုအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍ နေတော်မူလေ၏။ (နောက်အခါ သံဃာတော်တို့ (၁) ထေရကြီး ဝါကြီးတို့ မျှားပြားမှု (= ရတ္တညူမဟတ္တ) (၂) သံဃာအရေအတွက် မျှားပြားမှု (= ဝေပုလ္လမဟတ္တ) (၃) သာသနာတော် ကျယ်ပြန့်လာမှု (= ပြဟ္မစရိယမဟတ္တ) (၄) လာဘ်လာဘ မျှားပြားမှု (= လာဘဂ္ဂ-

မဟာတ္တ) ၏ မဟာတ္တလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံလာသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သံဃာ၌လည်း အရိုအသေ အလေးအမြတ်မှ ပြုတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် မိဏ္ဍေးတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီက မြတ်စွာဘုရားအတွက် သက်နှံးလျှာအစုံ လှူဒါနိုးလာသော်အခါ "မိဏ္ဍေးတော်....သံဃာအား လှူပါလေ၊ သံဃာအား လှူအပ်သည်ရှိသော် ငါဘုရားကိုရော သံဃာကိုပါ ပူဇော်အပ်သည် ဖြစ်ပေလတံ့"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူကာ သံဃာ၌ ရှိသမျှ မြတ်နိုးမှုကို အထင်အရှား ပြုတော်မူလေသည်။)

(၆) မုစလိန္ဒ ဘုရားဟု

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအဇပါလ (= ဆိတ်ကျောင်း)ညောင်ပင်ရင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူကာ တရားတော်မြတ်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်လျက် ခုနစ်ရက်ကို ကုန်လွန်စေပြီး၍ ထိုအဇပါလ ညောင်ပင်ရင်းမှ ဖဲခွါခဲ့ပြီးလျှင် မဟာဗောဓိပင်မှ အရှေ့တောင် မုစလိန္ဒာအိုင်အနီး ကျည်းပင်ရင်းသို့ ကြွသွားတော်မူပြီးလျှင် ထို ကျည်းပင်ရင်း၌ အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူကာ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး တခုတည်းသော ထက်ဝယ် (= တင်ပလ္လင်) ဖြင့် ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အခါမဲ့မိုးကြီး (မိုးဥတုမရောက်မီ ရွာသောမိုးကြီး) ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ရွာဖြိုးစွေသွန်းလေသည်။ (၅၂)မိုးမျိုးကား စကြာမင်း ပေါ်ထွန်းသောအခါ, မြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းတော်မူသောအခါ = ၅၂)အခါ နှစ်ပါး၌သာ ရွာသွန်းလေသည်။) ထိုမိုးကြီး ရွာသွန်းလတ်သော် မုစလိန္ဒာအိုင်၏အောက်၌ရှိသော နဂါးဘုံဗိမာန်ကို အစိုးရသည့် အလွန် တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသော မုစလိန္ဒာ နဂါးမင်းသည် "၅၂)အခါမဲ့မိုးကြီးသည် ငါ၏ဘုံဗိမာန်အတွင်းသို့ မြတ်စွာဘုရားသခင် ဝင်လျှင်ဝင်ခြင်းပင် ရွာသွန်းခဲ့လေပြီ၊ မြတ်စွာဘုရားအတွက် နေထိုင်ရန်ကျောင်းတော်ကို ရရှိမှသင့်ပေမည်"ဟု ကြံစည်စဉ်းစားကာ မုစလိန္ဒာနဂါးမင်းသည် ဗိဒိကိုယ်တိုင်က ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့် ပြီးသော ပြာသာဒ်ကြီးကို

ဖန်ဆင်းနိုင်သော တန်ခိုးအာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်စေကာမူ "ဤသို့ တန်ခိုးဖြင့် ရတနာပြာသာဒ်ကြီး ဖန်ဆင်း၍ လှူခဲ့သော် ငါ့မှာ အကျိုးကြီးလိမ့်မည် မဟုတ်၊ ငါသည် မြတ်စွာဘုရားအား ကိုယ်ဖြင့် ဝေယျာဝစ္စကောင်းမှု ပြုပေအုံ့"ဟု ကြံစည်ပြီးလျှင် ကြီးမားလှစွာသော ခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘောကို ဖန်ဆင်း၍ မြတ်စွာဘုရားကို အချမ်း၊ အပူ၊ မှုတ်၊ ခြင်၊ ယင်ရဲစသည်တို့ မထိပါး မနှိပ်စက်နိုင်စေရန် အခွေခုနစ်ထပ် ရစ်ပတ်ကာရံလျက် ဦးခေါင်းတော်ထက်၌ ပါးပျဉ်းဖြင့် ဖြန့်ကြက်အုပ်ဖုံး ဆောင်းမိုး၍ ထားလေ၏။

(အခွေ၏အတွင်းအရပ်သည် လောမာပါသာဒပြာသာဒ်အောက်ထပ်မျှ ကျယ်ဝန်း၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုတော်ရှိရာ လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွား ဣရိယာပုထ်လေးပါးဖြင့် နေထိုင်တော်မူပါစေဟု နဂါးမင်း ရည်ရွယ်ရင်းဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤမျှ ကျယ်ဝန်းစွာသော အရပ်ကို အခွေတို့ဖြင့် ရစ်ပတ်ခြင်းဖြစ်လေသည်။ အလိုတော်ရှိရာ ဣရိယာပုထ်ဖြင့် နေထိုင်တော်မူပါစေဟူသည်ကား နဂါးမင်း၏ အလိုဆန္ဒ ရည်ရွယ်ချက်မျှသာ ဖြစ်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ဖြင့်ပင် ခုနစ်ရက်ကို လွန်စေတော်မူသည်။ အခွေ၏ အတွင်း အလယ်၌ ရတနာပလ္လင်ကို ခင်းထားအပ်၏၊ ထိုပလ္လင်၏ အထက်၌ ရွှေကြယ်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော နှံ့သာပန်းဆိုင်းမျှား တဲ့လျားကျသော ဗီတာန်မျက်နှာကြက်ကို ကြက်အပ်၏။ လေးထောင့်တို့၌ နှံ့သာဆီမီးတို့ကို ညီးညီးပြောင်ပြောင် ထွန်းဆောင်ညှိသီးအပ်ပေ၏။ အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ စန္ဒကူးနှံ့သာ ကြူတ်တို့ကို ဖွင့်လှစ်၍ထားအပ်ကုန်၏။ အခွေ၏ အတွင်း အလယ်ချက်မ ရတနာပလ္လင်၌ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးနေတော်မူ၍ ဖလသမာပတ် ချမ်းသာကို ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဝင်စားခံစံ သုံးဆောင်တော်မူလေသည်)။ (မ-၆ ၂၊ မျက်နှာ ၉၀-မှ)။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် မကျဉ်းမြောင်းသော ဂန္ဓကုဋီတိုက်အတွင်း၌ သီတင်းသုံးရသကဲ့သို့ မုစလိန္ဒာ နဂါးမင်း၏ အခွေခုနစ်ထပ်အတွင်းမှာ သီတင်းသုံးတော်မူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားလျက် ခုနစ်ရက်ကို ကုန်လွန်စေတော်မူပြီးသော အခါ မုစလိန္ဒာနဂါးမင်းသည် အလွန်မြင့်မား မိုးသားတိမ်ရိပ်

ကင်းစင်သည့် ကောင်းကင်အပြင်ကို ကြည့်ရှုသိမြင်သဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို မိမိ၏အခွေပါးပျဉ်းတို့ဖြင့် ရစ်ပတ်ဖုံးအုပ်ထားရန် မလို တော့ရကား နဂါးအသွင်ကို ပယ်ဖျောက်ပြီးလျှင် ရှုချင်စဖွယ် လှလင်ငယ်အသွင်ဖန်ဆင်း၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ မြတ်စွာဘုရားကို လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးလျက်သာ ရပ်တည်ကာနေလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "ဖလသမာပတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစား၍ နေသော သူအား နေလေရာရာ အရပ်တိုင်းမှာပင် ချမ်းသာသုခ ဖြစ်၏" ဟူသော အကြောင်းကို ကောင်းစွာဆင်ခြင် သိမြင် ဝမ်းမြောက်တော်မူရကား ဗိတိ အဟုန်ကို ငုံ၍ မထားနိုင်ပဲ—

သုခေါ ဝိဝေကော တုဋ္ဌဿ၊
သုတဓမ္မဿ ပဿတော။
အဗျာပဇ္ဇံ သုခံ လောကေ၊
ပါဏာဘူတေသု သံယမော။

သုခါ ဝိရာဂတာ လောကေ၊
ကာမာနံ သမတိက္ကမော။
အသ္မိမာနသ္သ ယော ဝိနယော၊
တံ ဝေ ပရမံ သုခံ။

ဝိဝေကော = ဥပဓိလေးတန် ဆိတ်ရာမှန်သည့် နိဗ္ဗာန်တရားသည်။ သုခေါ = အလွန်တရာ ချမ်းသာလှစွာ၏။ တုဋ္ဌဿ = လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ရည်သန်ချက်မြည့်ဝ အားရရောင့်ရဲသော။ သုတဓမ္မဿ = ဉာဏ်ပညာစက္ခုအတွင်း ထင်လင်းပြီးသော တရားရှိသော။ (ဝါ) ထင်လင်းပြီးသော တရားရှိသောကြောင့်။ ပဿတော = ပညာမျက်စိဖြင့် ဥပဓိလေးတန် ဆိတ်ရာမှန်သည့် နိဗ္ဗာန်တရား, တိုမှတပါး သိသင့်သမျှ တရားတို့ကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင် အကြင်းမဲ့သိမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဗျာပဇ္ဇံ = လူနတ်မြတ်မှာ သတ္တဝါတို့၌ အမျက်မပွါး မေတ္တာထားခြင်း

သည်။ လောကေ=လောကင်္။ သုခံ = ချမ်းသာလှပေ၏။ ပါဏာဘူတေသု = လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၌။ သံယ-မော = မည္ဗဉ်းပန်းမနှိပ်စက်လို ဗြဟ္မစိုရ် ကရုဏာ တရား ပွါးများခြင်းသည်။ သုခေါ = ချမ်းသာလှပေ၏။

လောကေ = လောကင်္။ ကာမာနံ = ဝတ္ထု အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ သမတိက္ကမော = သမုဒ္ဓေဒ ပဟာန်ဖြင့် ပယ်လှန် လွန်မြောက်ရာ ဖြစ်သော။ ဝိရာဂတာ = ရာဂ ကင်းသူဟူ၍ အသိဉာဏ် သဒ္ဓါတို့ ဖြစ်ကြောင်း ကောင်း မြတ်သော အနာဂါမိမဂ်သည်။ သုခါ = ချမ်းသာလှပေ ၏။ အသ္မိမာနဿ = ငါတလူလူ မာန်မူထောင်လွှားမှုကို။ ယော ဝိနယော = အပြီးအငြိမ်း ပယ်ဖျောက်ရာ အကြင် အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ = ရှိ၏။ ဧတံ = ဤအရဟတ္တ ဖိုလ်သည်။ ဧဝ = စင်စစ်။ ပရမံ သုခံ = သခ်ၢတတရား အလုံးတွင် အမြတ်ဆုံးဧသာ ချမ်းသာပေတည်း။

ဤ ဥဒါန်းစကား (နှစ်ဂါထာ) တို့ကို မြွက်ဆိုကျူးရင့်တော်မူလေ၏။

(၂) ရာဇာယတန သတ္ထာဟ

မြတ်စွာဘုရားသည် ကျည်းပင်ရင်းဌ အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာ ကို ခံစားတော်မူလျက် ခုနစ်ရက်လွန်မြောက် သတ္တမသတ္တာဟသို့ ရောက်သောအခါ ကျည်းပင်ရင်းမှ ဖဲခွါခဲ့ပြီးလျှင် မဟာဗောဓိ ပင်၏ တောင်မျက်နှာ ရာဇာယတန(= လင်းလွန်းပင်ရင်း) သို့ ကြွသွားတိုင်နေတော်မူ၍ ထိုလင်းလွန်းပင်ရင်းဌ အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာကိုပင် ခံစားတော်မူကာ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး သီတင်းသုံး ထိုင်နေတော်မူ၏။

(ဤမျှပြင့် ခုနစ်ရက် ခုနစ်လီ = သတ္တသတ္တာဟ = လေးဆယ့်ကိုး ရက် ပြည့်ခဲ့လေပြီ၊ ဤ လေးဆယ့်ကိုးရက် အတွင်းဌ မြတ်စွာဘုရားမှာ ခံတွင်းတော်ဆေးခြင်း, မျက်နှာတော်သစ်ခြင်း, ကိုယ်လက် သုတ်သင်ခြင်း (=ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန့်ခြင်း), ရေချိုးတော်မူခြင်း, ဆွမ်း

ဘုဉ်းပေးတော်မူခြင်း, ရေသုံးဆောင်တော်မူခြင်း, လျှောင်းစက်တော်မူခြင်း ကိစ္စမျှား အလျှင်းပင် မရှိချေ။ ဗျာန်ချမ်းသာ ဇိုလ်ချမ်းသာ ဖြင့်သာ အချိန်ကို ကုန်လွန်စေတော်မူ၏။)

ထိုအခါ လေးဆယ့်ကိုးရက်(=သတ္တသတ္တာဟ)ပြည့်မြောက်သော ဝါဆိုလဆန်း ၅-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ထို လင်းလွန်းပင်ရင်းခ္ခ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား မျက်နှာတော်သစ်လိုသော စိတ်အကြံဖြစ်သည်ကိုသိရှိ၍ သိကြားနတ်မင်းသည် ဆေးကြေဇီးကို ဆက်ကပ်လေသည်။ ထိုကြေဇီးကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုဉ်းပေးတော်မူလေသည်။ ထိုဆေးကြေဇီးကို ဘုဉ်းပေးပြီးလျှင်ပြီးခြင်း မြတ်စွာဘုရားအား သရီရ-ဝလဟုနကိစ္စ (=ကိုယ်လက်သုတ်သင်ခြင်းခေါ်သည့် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်စွန့်ခြင်း ကိစ္စ)ဖြစ်လေသည်။ ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားအား သိကြားမင်းသည်ပင် နဂါးပြည်မှာဖြစ်သော ကွမ်းရိုးဒန်ပူကိုရင်း, (မျက်နှာသစ်ရန်)အနောတတ်အိုင် ရေကိုရင်း ဆက်ကပ်လှူဒါန်းလာသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်း ဆက်ကပ်လာသည့် ထိုကွမ်းရိုးဒန်ပူကို ဝါးတော်မူပြီးလျှင် အနောတတ်အိုင်ရေဖြင့် ခံတွင်းတော်ဆေးခြင်း, မျက်နှာတော်သစ်ခြင်း အမှုကိုပြု၍ ထိုလင်းလွန်းပင်ရင်းခ္ခပင် ထိုင်နေတော်မူလေ၏။

တမုဿနှင့် ဘဏ္ဍိက (=ဘဏ္ဍိယ) ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ဒွေဝါဒိကသရဏဂုံတည်ခြင်း

ထိုအခါ တမုဿ (နောင်တော်) နှင့် ဘဏ္ဍိက (ညီတော်) ကုန်သည်နှစ်ယောက်တို့သည် လှည်းအစီးပေါင်း ငါးရာတို့ဖြင့် ဓိမိတို့နေရာ ဥက္ကလာဇနပုဒ်မှ မဇ္ဈိမဒေသသို့ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရန် သွားကြကုန်သည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူရာ လင်းလွန်းပင်၏အနီး ခရီးမဖြင့် သွားကြကုန်ဆဲဖြစ်၏။ ထိုအခါ နှုံ့ညွှန်ရေမရှိပဲ ညီညွှတ်သောမြေအပြင်ခ္ခပင် ထိုကုန်သည်ညီနောင်တို့၏ ကုန်တင်လှည်းများသည် နှုံ့ညွှန်ခ္ခ နစ်ကျွံ၍နေသည့် ပမာ တန့်ရပ်ကာ တည်နေကြကုန်၏။ "အကြောင်း အဘယ်သို့ရှိသနည်း"ဟု ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ကြံစည်တိုင်ပင်၍ နေကြ

စဉ်ပင် ထိုကုန်သည်ညီနောင်တို့၏ ရှေးဘဝက ဆွေမျိုးရင်းချာ တော်စပ်ခဲ့ဘူးသော နတ်သားသည် သစ်ပင်ခွထက်၌ ကိုယ်ထင်ရှားပြလျက် "အမောင်တို့.... မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်၍ မကြာသေးမီ သတ္တသတ္တာဟ (=လေးဆယ့်ကိုးရက်) ကာလပတ်လုံး ဆွမ်းအစာအာဟာရ သုံးဆောင်တော်မမူပဲ အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာကိုသာ ခံစားတော်မူလျက် ယခုအခါ လင်းလွန်းပင်ရင်းဦးပင်နေထိုင်သိတင်းသုံးဆဲရှိနေသည်၊အမောင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်းအစာအာဟာရဖြင့် မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ကြကုန်လော့၊ ယင်းသို့ မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ခြင်းသည် အမောင်တို့အဖို့ရာ နေ့ရှည်ရက်လျား စီးပွါးချမ်းသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်"ဟု ပြောဆိုလေ၏။

ထိုစကားကိုကြား၍ ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ရှိကြကာ "ဆွမ်းချက်နေလျှင် အချိန်ကြာလိမ့်မည်"ဟု အောက်မေ့ဆင်ခြင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့မှာ အသင့်ပါလာသော မုံကြက်ကျစ် (နှင့်) ပျားဆုပ်မုံတို့ကို ယူဆောင်ကြကာ မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်သို့ သွားရောက်ချဉ်းကပ်၍ ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးလျှင် သင့်လျော်ပတ်ရာအရပ်၌ ရပ်တည်ကြ၍ "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... ရှင်တော်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့၏မုံကြက်ကျစ် (နှင့်) ပျားဆုပ်မုံတို့ကို ခံယူတော်မူပါ။ ယင်းသို့ ခံယူတော်မူခြင်းသည် အကျွန်ုပ်တို့အဖို့ရာ နေ့ရှည်ရက်လျား စီးပွါးချမ်းသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်"ဟု ရိုသေစွာ လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် (သုဇာတာ၏ ဃနာန္ဓိဆွမ်းကို ခံယူသောနေ့ကပင် တောထွက်စဉ်အခါ ဃဋီကာရပြဟ္မာကြီး ကပ်လှူသော မြေသပိတ် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေသောကြောင့်) "ရှေးရှေး နောင်တော် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လက်တော်တို့ဖြင့် အာဟာရကို အလှူမခံကြကုန်၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် ယခု ကုန်သည်ညီနောင်တို့ လှူဒါန်းအပ်သော မုံကြက်ကျစ် (နှင့်) ပျားဆုပ်မုံတို့ကို အဘယ်အရာဝတ္ထုဖြင့် အလှူခံရပါမည်နည်း"ဟု

ကြီးစည်တော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြီးတော်ကို သိကြ၍ အရပ်လေးမျက်နှာတို့မှ ခတရင်ဒ, ဝိရူဠက, ဝိရူပက္ခ, ကုဝေရ ဟူသော စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့သည် ဇုန္ဒနီလာကျောက်ညိုသပိတ် လေးလုံးတို့ကို မြတ်စွာဘုရားအား ရိုသေစွာ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဇုန္ဒနီလာ ကျောက်ညိုသပိတ် လေးလုံးတို့ကို အလှူမခံပဲ ပယ်မြစ်တော်မူ၏။ တဖန် နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့သည် ပဲနောက်အဆင်းရှိသော (ပကတိ) ကျောက်သပိတ်လေးလုံးတို့ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြပြန်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထို(ပကတိ) ကျောက်သပိတ် လေးလုံးတို့ကိုအလှူခံတော်မူပြီးလျှင် နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့ကို သနားချီးမြှောက်တော်မူသောအားဖြင့် ထိုကျောက်သပိတ် လေးလုံးတို့ကို ထပ်လျက် "သပိတ်တလုံးတည်း ဖြစ်စေသတည်း"ဟု အမိန့်မှာနှုတ်ပြုတော်မူလိုက်လျှင် ထိုသပိတ် လေးလုံးသည် အနားလေးရစ်ရှိသော သပိတ်တလုံးတည်းအဖြစ် သို့ ရောက်လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသပိတ်ဖြင့် ကုန်သည် ညီနောင်တို့ လှူဒါန်းအပ်သော မုံ့ကြွက်ကျစ်(နှင့်) ပျားဆုပ်မုံ့များကို အလှူခံတော်မူ၍ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင်ကုန်သည်ညီနောင်တို့နှင့် သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော အနုမောဒနာတရားကို ဟောကြားတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ကုန်သည်ညီနောင် နှစ်ယောက်တို့သည် (ထိုအချိန်၌ သံဃာရတနာ မပေါ်ထွန်းသေးသောကြောင့်) မြတ်စွာဘုရားကိုဝင်း, တရားတော်ကိုဝင်းကိုးကွယ်လည်းလျောင်း ပုန်းအောင်းရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ကြကုန်လျက် "ဧတေ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ"ဟု ဘုရားနှင့် တရားတော်ကိုသာ ရည်ညွှန်း၍ နှစ်ခွန်းသာဆိုရသော **ဒွေဝါစိကသရဏဂုံ**တည် ဥပါသကာများ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ (ထိုသူနှစ်ဦးတို့သည်ပင် လောကတွင် ပဌမဆုံး ဒွေဝါစိကသရဏဂုံ တည်သူ ဥပါသကာများဖြစ်ကြသည်။)

ထိုအခါ "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... အကျွန်ုပ်တို့အား အမြဲမပြတ် ဆည်းကပ်ကိုးကွယ် ပူဇော်ဖို့ရန် ပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုတခုခုကို ကရုဏာရှေ့ထား ပေးသနားတော်မူပါဘုရား" ဟု ကုန်သည်ညီနောင်တို့ လျှောက်ထားကြသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် လက်ျာလက်တော် (=ညာလက်တော်)ဖြင့် ကိုယ်တော်မြတ်၏ ဦးခေါင်းတော်ကို သုံးသပ်၍ ဆံတော်ဝတ်တို့ကို ကုန်သည်ညီနောင်တို့အား ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူလေ၏။ ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ဆံတော်ဝတ်တို့ကို ရရှိ၍ အမြိုက်ရည်ဖြင့် သွန်းလောင်းအပ်သည့်ပမာ လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကြ၍ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု ပြုကြပြီးနောက် မိမိတို့နေရာ ဥက္ကလာဇနပုဒ် ပေါက္ခရဝတီမြို့သို့ ပြန်လည်ဆိုက်ရောက်ကြလေလျှင် ဆံတော်ဝတ်တို့ကို ရွှေကြုတ်အတွင်း ထည့်သွင်းကြ၍ စေတီတော်တည်ထား ကိုးကွယ်ကြလေကုန်၏။

ရာဇာယတနသတ္တာဟ ပြီး၏။

ဤအရာ၌ လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော "သတ္တဋ္ဌာန ဘုရားရှိခိုးလက်ာ"ကိုသဒ္ဓါတရား ပွါးစိမ့်သောငှါ ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေအုံ့။

(၁) ဘုန်းရောင်ထွန်းထိန်၊ စောမုနိန်၊ ၊ပညိန္ဒြေ၊ ရွှေရာမှန်ဘီ၊ ဗောဓိကြဌန်း၊ ရွှေညောင်နန်းဝယ်၊ ထူးဆန်းအုံ့လောက်၊ မြေမှပေါက်သား၊ ရောင်တောက်မာရ၏နှင်၊ ရွှေပလွင်ထက်၊ သမ္ဘည္ဘတ၊ ဥဏ္ဏကိုရပြီး၊ သတ္တာဟရက်၊ ပွဲခွေလျက်ပင်၊ ငြိမ်သက်တင့်တယ်၊ သုံးစမ္ဘယ်သည်၊ ၊ ဘုန်းကြွယ် လက်ဦးပွဲပေကို။

(၂) နှစ်ကြိမ်မြောက်ထ၊ သတ္တာဟတွင်၊ မာရပယ်လှန်၊ ပလ္လင်ပုံမှ၊ ဒေသနာတူ၍ ရပ်တော်မှလျက်၊ ကြည်ဖြူငြိမ်းချမ်း၊

ပလ္လင်နန်းကို၊ ဖြောင့်တန်းစက္ခု၊ စိမ်းစိမ်းရွှလျက်၊ သုံးလွှ ရှင်ပင်၊ ပျော်စံရှင်သည်၊ ၊ကြည်လင် ညွှတ်နှုးဘွယ်ပေကို။

(၃) သုံးကြိမ်မြောက်ထ၊ သတ္တာဟတွင်၊ ဗောဓိပင်မှ၊ မြောက်ခွင်ဥတ္တရာ၊ စကြီသာ၌၊ လူးလာတုံ့ခေါက်၊ ကြွရှိ လျှောက်၍၊ ဘုန်းတောက်ဘုရား၊ ပျော်စံစားသည်၊ ၊ တရား ဆင်ခြင်လျက်ပေကို။

(၄) လေးကြိမ်မြောက်ထ၊ သတ္တာဟတွင်၊ ဗောဓိပင် နှင့်၊ ပလ္လင်ထွန်းတောက်၊ အနောက် မြောက်ဂယ်၊ အုံ့ လောက်ဘွယ်ရာ၊ ရတနာရိပ်ငြိမ်၊ စံရှေအိမ်၌၊ ကြိမ်ကြိမ် ဖန်ခါ၊ ဘိဓမ္မာကို၊ မဟာဉာဏ၊ သာဂရဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓရှင်ပင်၊ သုံးဆင်ခြင်သည်၊ ၊ရောင်ရှင် ခြောက်ဖြာ ညီးလှိုကို။

(၅) ငါးကြိမ်မြောက်ထ၊ သတ္တာဟတွင်၊ ဗောဓိပင်မှ၊ ရှေခွင်ပြုဗွာ၊ရပ်ဒိသာဝယ်၊ကြီးစွာမြင့်ခေါင်၊ဆိတ်ကျောင်း ညောင်၌၊ ဘုန်းခေါင်ပရမေ၊ စမ္ပယ်နေသည်၊ ၊ရိုသေ မြတ်နိုးဘွယ်ပေကို။

(၆) ခြောက်ကြိမ်မြောက်ထ၊ သတ္တာဟတွင်၊ ပလ္လင် ရှေညောင်၊ အရှေတောင်၌၊ မြရောင်လိုလို၊ ရေညိုပြည့် လျှမ်း၊ ကြာပန်းညွှတ်ရုံ၊ ပန်းမျိုးစုံသည်၊ မုဇွလိန္ဒာ၊ အိုင် သာဖြန့်ကျင်း၊ ကျည်းပင်ရင်းဝယ်၊ သနင်းလှုံ့ဆွေ၊ စမ္ပယ် နေသော်၊ မိုးလေထန်ပြင်း၊ သွန်းချခြင်းကြောင့်၊ မြွေမင်း ရန်ဟန်၊ ပါးပျဉ်းဖြန့်လျက်၊ ချီးအုံ့တန်းခိုး၊ ဆောင်းကာ မိုးသည်၊ ၊ရှေးကျိုး သမ္ဘာတော်ကြောင့်ကို။

(၇) ခါသတ္တမ၊ သတ္တာဟတွင်၊ ဗောဓိပင်မှ၊ တောင် ပြင်လက်ျာ၊မြေမျက်နှာဝယ်၊ ရာဇာယတန၊မည်ရခေါ်တွင်၊ လင်းလွန်းပင်၌၊ သမ္ဘည္ဟျား၊ ပျော်စံစားသည်၊ ၊ ကြီးမား ဥဏ်တော်ဖွင့်လှိုကို။

ထိုခုနစ်ပါး၊ အရပ်များကို၊ ရှေသွားသဒ္ဒါ၊ ကြည်ညှိ စွာလျှင်၊ ဝန္ဒနာမာန၊ ဂါရဝဖြင့်၊ ဦးချညွှတ်ကျိုး၊ ကျွန်ရှိခိုး သည်၊ ကောင်းကျိုးခပ်သိမ်း ပြည့်စေသောငါ။

သတ္တဋ္ဌာန ဘုရားရှိခိုး ပြီး၏။

သတ္တဋ္ဌာန စံနေတော်မူရာ ပြီး၏။

အခန်း-၉

မြတ်စွာဘုရားအည် တရားတော်၏ နက်နဲပုံကို လေးနက်စွာ ဆင်ခြင်တော်မူခြင်း

ထို့နောက် ဘုရားဖြစ်သည့် ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မှ သတ္တသတ္တာဟ (= လေးဆယ့်ကိုးရက်) လွန်မြောက်၍ ရက်ပေါင်း ငါးဆယ်ဘိုရောက်သော ဝါဆိုလဆန်း ၆-ရက် ကြာသ-ပတေးနေ့ နံနက်ခင်းအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လင်းလွန်းပင်ရင်း သီတင်းသုံးထိုင်နေရာမှ ထပြီးလျှင် တဖန် အဇပါလ (= ဆိတ်ကျောင်း) ညောင်ပင်ရင်းသို့ပင် ကြွသွားချဉ်းကပ်တော်မူလျက် ထိုအဇပါလညောင်ပင်ရင်းဌာ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ (= တင်ပလ္လင်ခွေ) ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ နားမျက်စိဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်ချဉ်းမိ၊ ကာ တပါးတည်းကိန်းစံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ စိတ်အကြံအစည် ဖြစ်တော်မူ၏—

"သယမ္ဘူမှန် ပင်ထွက်ဥာဏ်ဖြင့် ငါဘုရားထိုးထွင်း၍ လင်းလင်းထင်ထင် သိမြင်အပ်ပြီးသော ဤသစ္စာလေးပါး တရားအစုသည် (မြေအထုကို ခံလင့်သော ရေထုပမာ) နက်နဲလှစွာ၏၊ (မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးဖြင့် ဖုံးအုပ်၍ထားအပ်သော မုန်ညင်းစေ့ပမာ) မြင်နိုင်ခဲလှစွာ၏၊ (အကြိမ်တရာ ခွဲစိတ်အပ်သော သားမြီးစွန်း တခုဖြင့် သားမြီးစွန်းတခုကိုတည့်တည့်မှန်အောင် ထိုးရထောက်ရ သည်ပမာ) လွန်စွာသိနိုင်ခဲလှ၏၊ ငြိမ်းချမ်းလှစွာ၏၊ မွန်မြတ်လှ

ဖွာ၏၊ (ဤနှစ်ပုဒ်ကား လောကုတ္တရာတရားကို ရည်ရွယ်သည်၊) တက္ကိသမားတို့၏ အကြိုဝိတက်ဖြင့် သက်ဝင်ကျက်စားအပ်သော တရားမဟုတ်၊ (ဥာဏ်ပညာဖြင့်သာ သက်ဝင်ကျက်စားအပ်သော တရားဖြစ်၏၊) သိမ်မွေ့လှစွာ၏၊ အကျင့်မှန်ကို ကျင့်ကြံကုန်သော ပညာရှိတို့သာ သိမြင်အပ်သော တရားဖြစ်၏။ ဤသတ္တဝါ အပေါင်းသည်ကား အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတည်းဟူသောကာမာလယ, ထိုကာမဂုဏ်ငါးပါးကို မှီဝဲသုံးဆောင်တတ်သည့် တဏှာလောဘတည်းဟူသော တဏှာလယ— ထိုအာလယနှစ်ပါးတို့ဖြင့် မွေ့လျော်,ထိုအာလယနှစ်ပါးတို့၌ ပျော်ပိုက်နှစ်ခြိုက်ခုံမင်၍ နေကြကုန်၏။ ယင်းသို့ အာလယနှစ်ပါးတို့ဖြင့် မွေ့လျော်, အာလယနှစ်ပါးတို့၌ ပျော်ပိုက် နှစ်ခြိုက်ခုံမင်၍ နေကြသော သတ္တဝါအပေါင်းသည် အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ဖြစ်ပွါးသည့် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သိမြင်နိုင်ခဲလှစွာ၏။ ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတရားတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ ကာမုပမိ, ခန္ဓုပမိ, ကိလေသုပမိ, အဘိသင်္ခါရုပမိတည်းဟူသော ဥပမိအလုံးစုံကို အတုန်ပယ်စွန့်ရာ, တဏှာအပြား တရာ့ရှစ်ပါးတို့၏ ကုန်ခန်းရာ, တထောင်ငါးရာ ကိလေသာရာဂတို့၏ ကင်းရာ, ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တရားကိုကား သာ၍ပင် မြင်နိုင်ခဲလှစွာ၏။ ငါဘုရားကလည်း ထိုမျှလောက် နက်နဲသောတရားကို ဟောကြားပြောဆို၊ ဒုဗ္ဗေနုန့်သူ မကျွတ်ထိုက်သော နတ်လူတို့ကလည်း ငါဘုရား၏ ထိုတရားကို မသိမြင်နိုင် နားမလည်နိုင်ကြလျှင် ယင်းသို့ မသိမြင်နိုင်သူ နားမလည်သူ မကျွတ်ထိုက်သော နတ်လူတို့အား တရားဟောခြင်းသည် ငါဘုရား၏အတွက်တာ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ရုံသာ ဖြစ်လေရာ၏” ဤကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားအား စိတ်အကြံအစည် ဖြစ်တော်မူလာ၏။

ထိုပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားမှာ အလွန်တရာ အုံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော ဤနှစ်ဂါထာတို့သည်လည်း ရှေးက မကြားဘူးကုန်ပဲ စိတ်ထဲ၌ ထင်ရှားပေါ်လာကြပြန်ကုန်၏၊ ထိုနှစ်ဂါထာတို့ကား—

(၁) ကိုယ်ရွှေန မေ အဓိဂတံ၊
ဟလံ ဒါနိ ပကာသိတုံ။
ရာဂဒေါသပရေတေဟိ၊
နာယံ ဓမ္မော သုသမ္မုခေ။

(၂) ပဋိသောတဂါမိံ နိပုဏံ၊
ဂမ္ဘီရံ ဒုဒ္ဒသံ အဏုံ။
ရာဂရတ္တာ နဒဂ္ဓာ၊
တမောခန္ဓေန အာဝုတာ။

(၁) မေ = ငါဘုရားသည်။ကိုယ်ရွှေန = ပါရမီဖြည့်စဉ် အခါ ခဲယဉ်းစွာ ကျင့်ကြံအားထုတ်သဖြင့်။ အဓိဂတံ = ရရှိသိမြင်အပ်သော။ ဧမံ ဓမ္မံ = ဤသစ္စာလေးပါး တရား အချက်ကို။ ဒါနိ-ဧဒါနိ = ငါဘုရား၏ သနားကြင်နာမှု တည်းဟူသော အစ္စတ္တိကနိဒါန်းသာပြည့်စုံ၍ လောကဝရ ဗြဟ္မာ၏ တောင်းပန်မှု တည်းဟူသော ဗာဟိရ နိဒါန်း မပြည့်စုံသေးမီ ယခု လောလောဆယ် အခါ၌။ ပကာ-သိတုံ = နတ်လူတို့အား ထင်ရှားစွာ ဟောပြ ခြင်းငှါ။ ဟလံ = အခွင့်မလျော် မသင့်တော်သေးချေ။ အယံ ဓမ္မော = ဤသစ္စာလေးပါးတရားအချက်ကို။ရာဂဒေါသ-ပရေတေဟိ = ရာဂဒေါသ တရားဆိုးတို့ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် အပ်ကုန်သောသူတို့သည်။ နာ သုသမ္မုခေ = လင်းလင်း ထင်ထင် အလွယ်နှင့် သိမြင်ကြမည် မဟုတ်ချေ။

(၂) တမောခန္ဓေန = အဝိဇ္ဇာစု မှောင်အထုသည်။ အာဝုတာ = ပညာမျက်စိ ဘိတ်မရှိအောင် လွှမ်းဖိအုပ်စိုး အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ရာဂရတ္တာ = ကာမရာဂ, ဘဝရာဂ, ဒိဋ္ဌိရာဂတို့ဖြင့် တပ်မက်စွဲလမ်းကြသူ နတ်လူအပေါင်းတို့ သည်။ နိပုဏံ = သိမ်မွေ့သော။ ဂမ္ဘီရံ = (မြေအထုကို ခံ၍သော ရေထုပမာ) နက်နဲလှစွာသော။ ဒုဒ္ဒသံ = (မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးဖြင့် ဖုံးအုပ်၍ ထားအပ်သော မုန်ညင်း စေ့ပမာ)မြင်နိုင်ခဲလှစွာသော။ အဏုံ = အကျဉ်းပမာ သိမ်

မွေ့စွာသော။ ပဋိသောတဝါမိ = သံသရာ့ဒုဆန် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း သစ္စာလေးပါး တရားကောင်းကို။ နဒဂ္ဓန္တိ = မြင်နိုင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ကုန်။ ။(ဤအကြီးအစည်ကား ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့အားပင် ဖြစ်မြဲမမှတာဖြစ်သည်။)

ထိုသို့ကြီစည် ဆင်ခြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား (၁) သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ ကိုလေသာ ထူပြောမှု ဟူသော အကြောင်း၊ (၂) တရားတော်၏ အလွန်နက်နဲမှု ဟူသော အကြောင်း၊ (၃) ကိုယ်တော်မြတ်၏ တရားတော်၌ အလွန်ရှိသေမှု ဟူသော အကြောင်း ဤအကြောင်း သုံးပါးကြောင့် လောလောဆယ်တရားဟောရန်အရေး အားထုတ်မှု ကြောင့်ကြမှု မပြုသေးသော အနေဖြင့် စိတ်တော်အစဉ် ညွှတ်လေ ဖြစ်လေသည်။

ထိုစိတ်တော်အစဉ်ဟူသည်လည်း "ရောဂါဝေဒနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော သူနာထံသို့ အကုအသ ရောက်ရှိလာသော ဆေးဆရာသည် 'အဘယ်ကုထုံး အဘယ်ဆေးမျိုးဖြင့် ဤသူနာ၏ အနာရောဂါကို ပျောက်ငြိမ်းအောင် ကုစားရပါမည်နည်း'ဟု ကြီစည်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ကိုလေသာ အနာရောဂါအမျိုးမျိုး လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော သတ္တဝါအပေါင်းကိုလည်း, တရားတော်၏ လွန်စွာနက်နဲ မြင်နိုင်ခဲပုံကိုလည်း မြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား 'အဘယ် တရားကိုမျိုး ဤသတ္တဝါတို့အား ဟောရပါမည်နည်း၊ အဘယ်သို့သော တရားဆင်နည်းဖြင့် ဤသတ္တဝါတို့အား ဟောရပါမည်နည်း"ဟု သတ္တဝါတို့၏ သစ္စာလေးပါး တရားသိနိုင်ရေးကို ကြံတွေးဆင်ခြင်သည့် စိတ်အစဉ်သာလျှင်တည်း။ ("သတ္တဝါတို့အား ငါဘုရားသည် လုံးဝ တရားမဟောတော့ဘူး"ဟူ၍ စိတ်အားကို ဒုန်းဒုန်းလျှော့ချ လိုက်ခြင်းမျိုးမဟုတ်။ အကျယ်ကို မိလိန္ဒပဉ္ဍာ၌ ကြည့်ရာ၏။)

တနည်းကား....မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ တရားဟောတော်မူခြင်းသည် (၁) ကိုယ်တော်မြတ်တို့၏ **အဗ္ဗညွှ-**

သန္ဓာန်ခ်ဖြစ်ပွါးသော သတ္တဝါတို့ကို သနားကြင်နာမှု = မဟာကရုဏာတော် တည်းဟူသော အဋ္ဌတ္တိကနိဒါန်း၊ (၂) လောကဂရု = တလောကလုံးက အလေးပြုအပ်သည့် ဗြဟ္မာမင်း၏ တရားဟောရန် တောင်းပန်ခြင်း = ဗြဟ္မယာစနတည်းဟူသော ဗာဟိရနိဒါန်းဟူ၍အကြောင်းနိဒါန်းနှစ်ပါးရှိလေရာ ထိုသို့မြတ်စွာဘုရား တရားတော်၏ နက်နဲပုံ သတ္တဝါတို့၏ ကိလေသာထူပြောပုံတို့ကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအချိန်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာကရုဏာတော်တည်းဟူသော အဋ္ဌတ္တိကနိဒါန်းကား ပြည့်စုံပြီးရှိလေပြီ၊ ၂-အမှတ်ပါ ဗြဟ္မာမင်း၏ တောင်းပန်ခြင်းတည်းဟူသော ဗာဟိရနိဒါန်းကား ထိုအချိန်၌ မပြည့်စုံသေး (=ဗြဟ္မာ၏ တောင်းပန်မှုကား မဖြစ်သေး၊) ထို့ကြောင့် ဗြဟ္မာမင်း၏ တောင်းပန်ခြင်း တည်းဟူသော ဗာဟိရနိဒါန်း ပြည့်စုံသောအခါသို့ရောက်မှ တရားဟော ဖွဲ့ရန် ဤသို့ စိတ်ညွှတ်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

ဗြဟ္မာမင်းတောင်းပန်မှ တရားဟောခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရားရှင်တိုင်း၏ ဓမ္မတာကြီးတခုဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်မှ တရားဟောခြင်း၏ အကြောင်းမှာ…… သာသနာပြင်ပ (=ဘုရားမပွင့်မီ) ဗာဟိရကာလ၌ လူဝတ်ကြောင်များ, ရသေ့ပရိဗိုဇ်များ, ရဟန်း ပုဏ္ဏားဟု သမုတ်အပ်သူ သူတော်စင်များတို့သည် ဗြဟ္မာကိုသာ အလေးပြု၍ ကိုးကွယ်ကြကုန်၏။သို့ရကား လောကဂရု = တလောကလုံးက အလေးပြုအပ်သော ဗြဟ္မာကြီးက မြတ်စွာဘုရားကို အလေးပြုညွှတ်တွား ကိုင်းရှိုင်းလာလျှင် တလောကလုံးကပင် မြတ်စွာဘုရားကို အလေးပြု ညွှတ်တွား ကိုင်းရှိုင်းပေလိမ့်မည်၊သက်ဝင်ယုံကြည်ပေလိမ့်မည်။ ဤအကြောင် ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်မှ တရားဟောတော်မူကြမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်သည်၊ ဤသို့ ဗြဟ္မာမင်း၏ တောင်းပန်ခြင်း တည်းဟူသော

ဗာဟိရနိဒါန်း ပြည့်စုံသောအခါသို့ရောက်မှ တရားဟောဖွယ်ရန် ဤသို့ စိတ်ညွှတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်လေသည်။

သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာကြီး တရားဟောရန် တောင်းပန်လာခြင်း

(**သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာကြီး** ဟူသည်မှာ....ကသိုဝပြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာ၌ သဟကမည်သော မထေရ်မြတ်သည် ရူပါဝစရ ပဌမဈာန်ကိုရ၍ ဈာန်မလျှောကျပဲ စုတေသောအခါ ပဌမဈာန်ဘုံ၌ အန္တရကပ် ခြောက်ဆယ့်လေးကပ် = အသင်္ချေယုကပ်တကပ် အသက်ရှည်သော မဟာဗြဟ္မာကြီးဖြစ်လေသည်။ ထိုမဟာဗြဟ္မာကြီးကို "သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာ"ဟူ၍ ထိုကုံသား ဗြဟ္မာတို့က အသိအမှတ်ပြုကာ ခေါ်ဆိုကြကုန်၏။ ။သံ-၊ ၁၊ ၁၈၂။ ။သာရတ္ထဋီ ၃၊ ၁၅၅-မှ။)

ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားအား တရားဟောရန်အရေး အားမထုတ်သေးသော အနေဖြင့် စိတ်ညွှတ်တော်မူသောအခါ သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာကြီးအား "နသတိ ဝတ ဘော လောကော၊ ပိနသတိ ဝတ ဘော လောကော—အစရှိသည်ဖြင့် အို အချင်းတို့.... လောကကြီးသည် ပျက်စီးတော့မည်တကား၊ အို အချင်းတို့.... လောကကြီးသည် ပျက်စီးတော့မည်တကား၊ လောက၌ တရားအလုံးစုံကို အဲဂုန်မကျန် အမှန်ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်သည်ဖြစ်၍ နတ်လူတို့၏ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူလိုက်သော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်နှလုံးတော်သည် တရားဟောရန် အားမထုတ်သောအနေဖြင့် ညွှတ်ခဲ့လေပြီတကား"ဟု ဤသို့ စိတ်အကြံဖြစ်ပြီးလျှင် ကိုယ်အား စိတ်အား လွန်ကြီးမားသော ယောဂျားသည် ကွေးထားသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့ရင်း, ဆန့်ထားသော လက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ရင်း ထို့အတူပင် သဟမ္ပတိဗြဟ္မာကြီးသည် မဟာ-ဗြဟ္မာအပေါင်း တသောင်းတို့နှင့်တကွ ဗြဟ္မာပြည်၌ ကွယ်ခဲ့ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်မှောက်၌ ထင်ရှားပေါ်ပေါက်လာ၏။ ထိုအခါ **သဟမ္ပတိ**ဗြဟ္မာကြီးသည် အပေါ်ခုံ (ဗြဟ္မာ

တဘက်)ကို လက်ပဲပန်းထက်၌ တင်ထားကာ(= လောပတ်စာင် ကာ) လက်ျာဘုံးဝန်းကို မြေ၌ထောက်လျက်(= ဗြဟ္မာထိုင် ထိုင် လျက်) မြတ်စွာဘုရားကို လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးပြီးသော်—

"ဘုန်းတော် ကြီးသော　မြတ်စွာ ဘုရား···· မြတ်စွာ ဘုရားသည် လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အားတရား ဟောတော်မူပါ၏လော့။ကောင်းသောစကားကို ပြောကြား တော်မူတတ်သော　မြတ်စွာဘုရားသည်　လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းအား　တရား ဟောတော်မူပါလော့။ ဥာဏ်ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြူမှုန် နည်းပါးကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် များစွာ ရှိကြပါကုန်၏။ ထို သတ္တဝါတို့ သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို မကြားနာကြရ ကုန်သည်ရှိသော် မိမိတို့ရသင့်ရထိုက်သော မဂ်ဖိုလ်တရား ထူးမှ ဈုတ်ယုတ် ဆုံးရှုံးကြပါကုန်လိမ့်မည်။မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားမည့် တရားတော်ကို သိမြင်နားလည်နိုင်သော သူတို့သည်လည်း ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ကြပါကုန်လိမ့်မည် ဘုရား"—

ဟု လျှောက်ဆိုပြီးလျှင် တဖန် သဟာမ္ပတိ ဗြဟ္မာကြီးသည် စုဏ္ဏိယ = စကားပြေမြင့် လျှောက်ထားပြီးနောက် ဂါထာစကား ဖြင့်လည်း ဤသို့ လျှောက်ထား တောင်းပန်ပြန်လေသည်—

ဘုန်းတော် ကြီးသော　မြတ်စွာ ဘုရား···· ရှင်တော် ဘုရား ပွင့်ထွန်းတော်မမူမီ ရှေးအခါက မဂဓတိုင်းတို့၌ ကိလေသာ အညစ်အကြေး ရှိကြသည့် ပူရဏကဿပ စသော တိတ္ထိဆရာကြီးခြောက်ဦးတို့သည် ကြီးဆအပ်သော မစင်ကြယ်သော မိစ္ဆာအယူတရားသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပါပြီ။ သို့ဖြစ်၍ အရှင်မြတ်ဘုရားသည် (ကဿပမြတ်စွာ သာသနာကွယ်ပသည်မှစ၍ ပိတ်ဆို့၍နေသော) အမြိုက် နိဗ္ဗာန် ဝင်ရန်မှန်လှ မဂ်တံခါးမကြီးကို ဖွင့်လှစ်တော်မူပါ လော့။ ၎င်း သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ကိလေသာ **အညစ်**

အကြေးမှ ကင်းဝေးတော်မူသော ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ထိုးထွင်းသိမြင်အပ်သည့် သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို နာကြားကြပါကုန်စေ။

ကောင်းမြတ်ကြည်လင် ပညာရှင်ဖြစ်တော်မူ၍ ထက်ဝန်းကျင် မြင်စွမ်းနိုင်သည့် ပညာမျက်စိ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား····မျက်စိအမြင်ကောင်းသော ယောကျ်ားသည် ကျောက်အတိပြီးသောတောင်ထိပ်၌ ရပ်တည်လျက် ထက်ဝန်းကျင်ရှိသူ လူအပေါင်းကို ကြည့်ရှုသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပူဆွေးစိုးရိမ်ခြင်း ကင်းဝေးတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပညာဖြင့်ပြီးသော ရတနာပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်တော်မူပြီးလျှင် (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း, အိုခြင်း, နာခြင်း, သေခြင်း စသည်ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍) စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသို့ သက်ဆင်း ကျရောက်နေသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းကို ကြည့်ရှုတော်မူပါလော့။

ကြီးမြတ်ရဲရင့်သော လုံ့လဝီရိယရှိတော်မူလျက် အလုံးစုံသော စစ်ပွဲတို့၌ ရှုံးတော်မမူ အောင်ပွဲသာ ယူတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား····ထတော်မူပါလော့၊ ဝေနေယျသတ္တဝါအပေါင်းကို ဇာတိ ခရီးခဲ, ဇရာခရီးခဲ အစရှိသည်တို့မှ လွတ်မြောက်စေကာ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဘေးမဲ့အရပ်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူတတ်သဖြင့် လှည်းကုန်သည်မှူးနှင့် အလားတူလျက် ကာမဆွဲနှီး တည်းဟူသော တဏှာမြီကြွေး ကင်းဝေးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား····· လောကဓံ တရားသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပရန် ဒေသစာရီကြွချီတော်မူပါလော့။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား····အရှင်မြတ်ဘုရားသည် လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းအား သစ္စာလေးပါး တရားကို ဟောကြားတော်မူပါလော့။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားမည့် တရားတော်ကို သိမြင် နားလည်နိုင်သော သူတို့သည်လည်း ထင်ရှား ပြောပေါ်ကြပါကုန်လိမ့်မည်ဘုရား။

ဤသို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်ပြန်လေသည်။(မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ်၏သန္တာန်၌ တရားတော်၏ နက်နဲပုံ သတ္တဝါတို့၏ ကိလေသာထူပြောပုံကို ဆင်ခြင်တော်မူ၍ တရားဟောရန် အရေး အားမထုတ်သေးသော အနေဖြင့် စိတ်တော်အစဉ် ညွှတ်လတ် ဖြစ်လတ်သောအခါ ဗြဟ္မာမင်း လာရောက်၍ တရားဟောရန် တောင်းပန်ခြင်းသည် ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တိုင်း၏ ဓမ္မတာ ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ဓမ္မတာသုံးဆယ်အဖွင့်မှာ)

မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တလောကကို ကြည့်ရှုတော်မူခြင်း

ထိုသို့ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာမင်း တရားဟောရန် တောင်းပန်သော အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် (၁) ဗြဟ္မာမင်း၏ တောင်းပန်ခြင်း တည်းဟူသော ဗာဟိရနိဒါန်း၊ (၂) ကိုယ်တော်မြတ်၏ သတ္တဝါ တို့၌ သနားကြင်နာတော်မူခြင်း မဟာကရုဏာတော် တည်းဟူ သော အဗ္ဘန္တရနိဒါန်း ဤနိဒါန်းနှစ်ရပ် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်လတ်ရကား အာသယာနုသယဉာဏ်,ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်နှစ်ပါး တည်း ဟူသော ဗုဒ္ဓစက္ခုအစုံဖြင့် သတ္တလောကကို ကြည့်ရှုတော်မူ လေသည်။

ထိုသို့ ကြည့်ရှုတော်မူသောအခါ ကြာညှိတော ကြာနီတော ကြာဖြူတောဝယ် ရေ၌ဖြစ်ပွါး ရေမှာပင် ကြီးထွား၍ ရေအတွင်း၌ မြုပ်ကာ နှုံးဖြူးကြီးပွါးလျက်ရှိသော ကြာတမျိုး (၁)၊ ရေ၌ဖြစ်ပွါး ရေမှာပင် ကြီးထွား၍ ရေမျက်နှာပြင်နှင့်အညီ တည်ရှိသော ကြာတမျိုး (၂)၊ ရေ၌ဖြစ်ပွါး ရေမှာပင်ကြီးထွား၍ ရေမှအထက် သို့ စွင့်စွင့်တက်တည်ရှိကာ ရေနှင့်မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိသော ကြာ တမျိုး(၃)၊ (ထိုကြာသုံးမျိုးတို့အနက် ၃-အမှတ်ပါ ရေမှအထက် စွင့်စွင့်တက် တည်နေသော ကြာတို့ကား ယနေ့ပင့်မည့် ကြာများ ဖြစ်သည်။ ၂-အမှတ်ပါ ရေမျက်နှာပြင်နှင့် တညီတည်း တည် နေသော ကြာတို့ကား နက်ဖြန် (နောက်တနေ့)၌ ပွင့်မည့် ကြာများဖြစ်သည်၊ ၁-အမှတ်ပါ ရေအတွင်း၌ မြုပ်ကာ နှုံးဖြူး ကြီးပွါးလျက်ရှိသောကြာတို့ကားတတိယနေ့(= သန်ဘက်ခါ)၌

ပွင့်မည့်ကြာများဖြစ်သည်။) ထိုကြာသုံးမျိုးမှ အလွတ်ဖြစ်၍ ရေမှ အထက် လုံးဝမပေါ်တက်တော့ပဲ ပွင့်လည်းမပွင့်တော့ပဲ ငါးစာ လိပ်စာ ဖြစ်ရမည့် အနာရောဂါမကင်းသော ကြာတမျိုး (၄)၊ ဤကြာလေးမျိုးတို့အတူ ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြှုပ်နှံ ကင်းစင်နည်းပါးသော သတ္တဝါ,ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြှုပ်နှံ များပြားသော သတ္တဝါ, သဒ္ဓါနှေး ဝီရိယနှေး သတိနှေး သမာဓိနှေး ပညာနှေး တည်းဟူသော ဒုနှေးငါးပါး ထက်မြက်ရင့်ကျက်သော သတ္တဝါ, ထိုဒုနှေးငါးပါး နုန်နှေးနုနယ်သော သတ္တဝါ, သဒ္ဓါ အစရှိသော အခြင်းအရာကောင်းသော သတ္တဝါ,မကောင်းသော သတ္တဝါ,ဟောအပ်သောတရားကို သိလွယ်မည့် သတ္တဝါ, သိနိုင်ခဲ မည့် သတ္တဝါ,ခန္ဓာ စသော လောကနှင့် ကိလေသာတရား ခုစရိုက် တရား အဘိသမ္ဘေါဓိရတရား ဘဝဂါမိကံတရား ဤအပြစ်များကို သန်လျက်ချိမိုး၍ ထိုးခုတ်ခံ့သော ရန်သူယောက်ျားပမာ ကြောက် လန့်ဖွယ်မှ ဘေးအစုဟု ရှုလျက်နေသော သတ္တဝါ, ထိုသို့ မနေ သော သတ္တဝါတို့ကို ပိုင်းခြားသိမြင်တော် မူလေ၏။

(ဤ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့် သတ္တလောကကို ကြည့်ရှု တော်မူသောအခါ (၁) ရေမှပေါ်တက်၍ နေထွက်လျှင်ထွက်ခြင်း ယနေ့ပင် ပွင့်မည့်ကြာများကဲ့သို့ အကျဉ်းမာတိကာ ဥဒ္ဒေသမျှ ဟော လိုက်လျှင်ပင် သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် ကျက်တမ်းဝင်ကြမည့် ဥဂ္ဃဋိတညူပုဂ္ဂိုလ်၊ (၂) ရေမျက်နှာပြင်နှင့်အညီ တည်နေကာ နုက်ဖြန် ပွင့်မည့် ကြာမျှားကဲ့သို့ အကျဉ်းမာတိကာ ဥဒ္ဒေသကို ကြားနာရရုံဖြင့် ကျက်တမ်းမဝင်သေးပဲ ထိုမာတိကာ ဥဒ္ဒေသကို အကျယ်ဝိတ္ထာရ နိဒ္ဒေသပဒဘာဇနီ ခွဲထွင်၍ဟောမှ သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် ကျက် တမ်းဝင်ကြမည့် ဝိပဉ္စိတညူပုဂ္ဂိုလ်၊ (၃) ရေအတွင်း၌ နစ်မြုပ်ကာ ဖုံ့ ဖိုးကြီးပွါးလျက် တတိယနေ့(သန်ဘက်ခါ)မှ ပွင့်မည့် ကြာမျှားကဲ့သို့ တရားတော်ကို အကျဉ်းအကျယ် နာရသော်လည်း ထိုတထိုင်တည်း၌ ကျက်တမ်းမဝင်သေးပဲ ကလျာဏမိတ်ဆွေတို့ကို မှီဝဲကာ ထိုတရားကို အဖန်ဖန် ပွါးများလေ့လာ နှလုံးသွင်း၍ နောက်ရက် နောက်လ နောက်နှစ်တို့သို့ရောက်မှ သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် ကျက်တမ်းဝင်ကြ မည့် နေယျပုဂ္ဂိုလ်၊ (၄) ရေမှအထက်သို့ တက်လည်းမတက် ပွင့်လည်း မပွင့်တော့ပဲ ရေထဲမှာပင် ငါးစာ လိပ်စာ ဖြစ်ရမည့် အနာအဆာမကင်း

သော ကြာမျိုးကဲ့သို့ ယခုဘဝ မည်မျှပင် တရားကို နာယူလေ့လာ ပျိုးမျှားသော်လည်း မဂ်ဖိုလ်ကိုမရပဲ နောက်နောက်ဘဝတို့အတွက် တရားအထုံဝါသနာ ပါရုံမျှအကျိုးရှိ၍ ကိလေသာတည်းဟူသော ငါး လိပ်တို့၏ အစာဖြစ်ကာ ဘဝဆုံးရသော ပဒပရမပုဂ္ဂိုလ် ဤပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးတို့ကို အစုလိုက် အစုလိုက် မြင်တော်မူလေသည်။

ထိုသို့ မြင်တော်မူပြီးသော်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးတို့အား ဆိုင်ရာအကျိုးကို သည်ပိုးရှက်ဆောင်နိုင်မည့် တရား ဒေသနာကို ကောင်းစွာဆင်ခြင် သိမြင်တော်မူ၍ တရားဟောဖို့ရန် ထက်သန်သောဆန္ဒတော်ကို ဖြစ်စေတော်မူပြီးနောက် တဖန် ဘုံသုံးပါးဌ ဋ္ဌိသမျှဥဿုံ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့ကို ကျွတ်ထိုက်သော ဘဗပုဂ္ဂိုလ်, မကျွတ်ထိုက်သော အဘဗပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ နှစ်စုနှစ်ပုံ ခွဲဝေဆင်ခြင်တော် မူလေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုးတို့တွင်လည်း အဘဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖယ်ရှား မဆင်ခြင် မစဉ်းစားတော့ပဲ ကျွတ်ထိုက်သော ဘဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ ရှေဘုရားတော်ဖြင့် သိမ်းဆည်းယူဝင်တော်မူပြီးလျှင် ရာဂစရိုက်ထူပြော သော သတ္တဝါတို့ကား ဤမျှတို့တည်း၊ ဒေါသစရိုက် ထူပြောသော သတ္တဝါတို့ကား ဤမျှတို့တည်း၊ မောဟစရိုက် ထူပြောသော သတ္တဝါ တို့ကား ဤမျှတို့တည်း၊ ဝိတက်စရိုက် ထူပြောသော သတ္တဝါတို့ကား ဤမျှတို့တည်း၊ သဒ္ဓါစရိုက် ထူပြောသော သတ္တဝါတို့တား ဤမျှတို့ တည်း၊ ပညာစရိုက် ထူပြောသော သတ္တဝါတို့ကား ဤမျှတို့တည်းဟု ခြောက်ပုံခြောက်စု ပြုတော်မူပြီးလျှင် "ငါကား တရားကို ဟောတော့ အုံ"ဟု ကြံစည်တော်မူလေ၏။)

ထိုသို့ ခွဲဝေဆင်ခြင် သိမြင်တော်မူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သဟမ္ပတိပြဟ္မာကြီးကို ဂါထာဖြင့် ဝန်ခံစကား ဤသို့ မြွက်ကြား တော်မူလေ၏—

အပါရုတာ တေသံ အမတသ ဒ္ဒါရာ၊
ယေ သောတဝန္တော ပမုဉ္စန္တု သဒ္ဓံ။
ဝိဟိံသသညီ ပဂုဏံ နု ဘာသိံ၊
ဓမ္မံ ပဏီတံ မနုဇေသု ပြဟ္မေ။

ဘာဒိပွါယ်ကား.... အို သဟမ္ပတိပြဟ္မာကြီး.... ကျွတ်ထိုက် သသူ ထိုနတ်လူတို့အတွက် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ရန်မှန်လှ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး တံခါးမကြီး (=ဝင်ပေါက်တံခါးကြီး) ရှစ်ပေါက်တို့ကို

ငါဘုရားသည် ဖိတ်ဆို၍မထားအပ်ပါကုန်၊ (အမြတ်စေ ဖွင့်လှစ်၍သာ ထားအပ်ပေကုန်၏။) သောတပသာဒ နားကောင်းကြသော နတ်လူတို့သည် ငါဘုရား၏အပေါ်၌ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားကို စေလွှတ်ခြင်းပြုပါကုန်။

(သောတပသာဒ နားကောင်းကြသောသူတို့သာ ငါဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားကို နာယူနိုင်ကြပေမည်၊ ထိုသူတို့သည်လည်း ငါဘုရားအပေါ် ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားရှိမှသာ တရားတော်ကိုပါ ယုံကြည်စွာကျင့်ကြံကြ၍ နိဗ္ဗာန်တံခါးပွင့်ကြပေမည်။ သောတပသာဒ နားပင်ကောင်းကြသော်လည်း ငါဘုရားအပေါ်၌ ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားမရှိကြပါမူ တရားတော်ကိုလည်း မယုံကြည်ပဲ လိုက်နာ ပွါးများ အားထုတ်မှု ပြုကြလိမ့်မည် မဟုတ်၊ မယုံကြည် မလိုက်နာ မပွါးများ အားမထုတ်လတ်သော် နိဗ္ဗာန်တံခါး ပွင့်ကြလိမ့်မည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် သောတပသာဒ နားကောင်းကြသော သတ္တဝါတို့သည် ငါဘုရားအပေါ်၌ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားကို စေလွှတ်ကာ တရားနာကြပါကုန်ဧဟု၍ ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

တနည်းကား— ကဿပမြတ်စွာ သာသနာ ကွယ်ပျောက်မှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင်ပင် ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် တရားစစ် တရားမှန်တို့ကို မတွေ့ကြရသည့်အတွက် သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော ရတနာကို အထုပ်ပြုကာ လက်ဆုပ်ထဲ၌ ဆုပ်၍ထားသည့်ပမာ သဒ္ဓါတရား အစစ်အမှန် မဖြစ်နိုင်ပဲ ရှိခဲ့သည်။ ဤအတွင်းဝယ် တိတ္ထိဆရာကြီးတို့အား ကြည်ညိုခြင်းကား သဒ္ဓါတရား အစစ်မဟုတ်၊ မိန္ဒာဝမိဟောက္ခ = အလွဲကို အမှန်ထင်သော အကုသိုလ်စိတ္တဇပွါးမျိုးမှသာ ဖြစ်သည်။ ယခုမူ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် ပေါ်ထွန်းလာပြီဖြစ်၍ သောတပသာဒ နားကောင်းကြသော နတ်လူတို့သည် ကဿပမြတ်စွာ သာသနာကွယ်ပျောက်ကာ၍ အထုပ်ပြုကာ လက်ဆုပ်ထဲ၌ ဆုပ်၍ ထားရှိသကဲ့သို့သော သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော ရတနာထုပ် ရတနာလက်ဆုပ်ကို အထုပ်ချခြင်းပါကုန်စေ၊ လက်ဆုပ်ချခြင်းပါကုန်စေ ဟု ဆိုလိုသည်။)

အို သဟမ္ပတိပြဟ္မာကြီး .... ငါဘုရားသည် ရှေးရှေးရက်များကမူ တရားဟောရန် နိဒါန်းနှစ်ပါး မပြည့်စုံသေးရကား တရားဟောစေကာမူ သတ္တဝါတို့အား အကျိုးမရ၊ ငါဘုရား ပင်ပန်းရုံမျှသာရှိမည်ကို ကောင်းစွာ သိမြင်သဖြင့် မိမိ လေ့လာအပ်ပြီးသည့် မွန်မြတ်သောတရားကို လူနတ်ပြဟ္မာသတ္တဝါတို့အား မဟောကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုအခါ သဟမ္ပတိပြဟ္မာကြီးသည် "ငါ့ကို မြတ်စွာဘုရား တရားဟောရန် ဝန်ခံစကား မိန့်ကြားခွင့်ပြုတော်မူလေပြီ" ဟု နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်လျက် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပြီး၍ လက်ျာရစ်သုံးပတ်လှည့်ပြီးလျှင် ထိုနေရာ၌ပင် ကွယ်ပျောက်(= မိမိနေရင်း ပြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်)လေ၏။

ဓမ္မစကြာတရားဟောရန် မိဂဒါဝုန်တော်သို့ ကြွတော်မူခြင်း

ထိုသို့ သဟမ္ပတိပြဟ္မာကြီး ပြန်သွားပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "ငါကား အဘယ်သူအား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရပါမည်နည်း၊ အဘယ်သူသည် ငါဟောသောတရားကိုလျင်မြန်စွာ သိပါမည်နည်း"ဟု ကြံစည်ဆင်ခြင်တော်မူသည်။ တဖန်ဆက်၍ "ကာဠာမ၏ အမျိုးအနွယ်ဖြစ်သော ဤ အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးသည် ဇာတိပညာ, ဘာဝနာပညာ, ပါရိဟာရိကပညာ တည်းဟူသော ပညာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပေ၏၊ ရှည်လျားစွာသော ကာလကပင် ဥဏ္ဏပညာမျက်စိဝယ် ကိလေသာမြှုပ်နှံ ကင်းစင်သည့် **အပ္ပရဇက္ခပုဂ္ဂိုလ်**လည်း ဖြစ်ပေ၏၊ ငါဘုရားသည် ကာ-ဠာမ၏အနွယ်ဖြစ်သော အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးအား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရမူ ကောင်းလေစွ၊ ထိုအာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးသည် ငါဘုရားဟောကြားအပ်သော တရားကို လျင်မြန်စွာ ထိုးထွင်းသိလိမ့်မည်"ဟူ၍ **မြတ်စွာဘုရားအား အကြံအစည် ဖြစ်ပြန်လေသည်။**

ထိုအခါ နတ်သားတယောက်သည် ကိုယ်ထင်မပြဲ "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... ကာဠာမ၏ အနွယ် ဖြစ်သော အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးသည် သေလွန်၍ ခုနစ်ရက် ရှိခဲ့ပါပြီ ဘုရား"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်သားလျှောက်ထားရုံမျှဖြင့် ပုံ၍ယုံကြည်မှု ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှု ပြုတော်မမူဦးပဲ ကိုယ်တော်တိုင် သမ္ဘည္ဓတ ရှေးဥာဏ်တော်ဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူလတ်သော် နတ်သား လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း လွန်ခဲ့သော ခုနစ်ရက်ကပင် အာဠာရ ဂိုဏ်းဆရာကြီးသည် စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်ခဲ့ပြီးလျှင် အရူပဗြဟ္မာ့လေးဘုံတို့အနက် သုံးဆင့်မြောက်ဖြစ်သော အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၌ ဖြစ်သည်ကို သမ္ဘည္ဓတ ရှေးဥာဏ်တော်ဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင်တော်မူလေသည်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား "ကာဠာမ၏ အနွယ်ဖြစ်သော အာဠာရဂိုဏ်းဆရာကြီးသည် ရသင့်ရတိုက်သော မဂ်ဖိုလ်တရားမှ အရှုံးကြီး ရှုံးလေစွဘုတကား၊ အကယ်၍မျှား အာဠာရ ဂိုဏ်းဆရာကြီးသည် ငါဘုရား ဟောကြားအပ်သော ဤတရားတော်ကို ကြားနာရပါမူ လျင်မြန်စွာ သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်းသိမြင်လေရာ၏" ဟု အကြံတော် ဖြစ်ပြီးလျှင် တဖန် ဆက်၍ "ငါကား အဘယ်သူအား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရပါမည်နည်း၊ အဘယ်သူသည် ငါဟောသောတရားကို လျင်မြန်စွာ သိပါမည်နည်း" ဟု အကြံလေပ်ဖြစ်ပြန်လေ၏။ ထိုအခါ "ရာမ၏သားဖြစ်သော ဤဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးသည် အာဠာရနည်းတူ ပညာသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပေ၏၊ ရှည်လျားစွာသော ကာလကပင် ဉာဏ်ပညာမျက်စိဝယ် ကိလေသာမြူမှုန်ကင်းစင်သည့် **အပ္ပရဇက္ခ** ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်ပေ၏၊ ငါဘုရားသည် ရာမ၏သားဖြစ်သော **ဥဒ**ကဂိုဏ်းဆရာကြီးအား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရမူ ကောင်းလေစွ၊ ထို ဥဒကဂိုဏ်းဆရာကြီးသည် ငါဘုရားဟောကြား**အပ်**သောတရားကို လျင်မြန်စွာ ထိုးထွင်းသိမြင်လိမ့်မည်" **ဟု၍ မြတ်စွာဘုရားအား အကြံအစည်** ဖြစ်ပြန်လေသည်။

ထိုအခါ နတ်သားတယောက်သည် ကိုယ်ထင်မပြပဲ "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....ရာမ၏ သားဖြစ်သော ဥဒကဂိဏ်းဆရာကြီးသည် သမန်နွေညဉ့် သန်းခေါင်အချိန်ကပင် သေလွန်၍ သွားခဲ့ပြီဘုရား"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်သားလျှောက်ထားရုံဖြင့် နတ်ကိုပုံ၍ ယုံကြည်မှု ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှု ပြုတော်မမူဦးပဲ ကိုယ်တော်တိုင် သမ္မာညတရှေညာဏ်တော်ဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူလတ်သော် နတ်သားလျှောက်ထားသည့်အတိုင်း လွန်ခဲ့သော ညဉ့် သန်းခေါင်ကပင် ဥဒကဂိဏ်းဆရာကြီးသည် စုတိပြတ်ကြွ သေလွန်ခဲ့ပြီးလျှင် အရှေ့ပဋိဟာလေးတုံ့တို့အနက် လေးဆင့်မြောက်သော (ဘဝဂ်ခေါ်သည့်) နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ၌ ဖြစ်သည်ကို သမ္မာညတရှေညာဏ်တော်ဖြင့် ကောင်းစွာသိမြင်တော်မူလေသည်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား "ရာမ၏သားဖြစ်သော ဥဒကဂိဏ်းဆရာကြီးသည် ရသင့်ရထိုက်သော မဂ်ဖိုလ်တရားမှ အရှုံးကြီး ရှုံးလေစွတကား၊ အကယ်၍မျှား ဥဒကဂိဏ်းဆရာကြီးသည် ငါဘုရား ဟောကြားအပ်သော ဤတရားတော်တို့ ကြားနာရပါမူ လျင်မြန်စွာ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိုးထွင်းသိမြင်လေရာ၏"ဟု အကြံတော်ဖြစ်ပြီးလျှင် တဖန်ဆက်၍ "ငါကား အဘယ်သူအား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရပါမည်နည်း၊ အဘယ်သူသည် ငါဟောသောတရားကို လျင်မြန်စွာ သိပါမည်နည်း"ဟု အကြံတော် ဖြစ်ပြန်လေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်း ငါးဦးတို့သည် ငါဘုရား၏အပေါ်၌ လွန်စွာကျေးဇူးများကြကုန်၏၊ ယင်း ပဉ္စ-ဝဂ္ဂီရဟန်းငါးဦးတို့သည် ဥရုဝေလ တောအုပ်အတွင်း၌ ဒုက္ကရစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာအောင် ကျင့်ကြံနေသော ငါဘုရားကို ဆည်းကပ်နီးပါး ခစားလုပ်ကျွေးဘူးကြကုန်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ငါသည် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းငါးဦးတို့အား ရှေးဦးစွာ တရားဟောရပါမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံတော်ဖြစ်ပြီးလျှင် ထဖန်ဆက်၍ "ယခု

အခါ၌ ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးဦးတို့သည် အဘယ်အရပ်၌များ နေကြကုန်သနည်း"ဟု အကြိုတော်ဖြစ်ပြီးနောက် ဒီဗွစကွ၊ အဘိညာဏ်ဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူလတ်သော် ဗာရာဏသီပြည်အနီး ဋိသိပတန အမည်ရှိသော "မိဂဒါဝုန်"တောကြီး၌ ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးဦးတို့ နေထိုင်ကြသည်ကို မြင်တော်မူလေ၏။

(ဤအရာ၌။ ။ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးဦးတို့ ကိုယ်တော်မြတ် အပေါ်၌ ကျေးဇူး များပုံကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူသည်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် သူ့ကျေးဇူးကို အထူးအောက်မေ့သူဖြစ်၍ ဆင်ခြင်တော်မူလေသည်၊ ကျေးဇူးမပြုဘူးသူအား တရားမဟောလို၍ ဆင်ခြင်သည်မဟုတ်။)

မြတ်စွာဘုရားသည် "ငါဘုရားသည် မိဂဒါဝုန်တောသို့ ကြွသွား၍ ဓမ္မစက္ကြာတရားကို ဟောကြားမည်"ဟု ကြိုစည်တော်မူပြီးလျှင် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကုန်း၏ အနီးမှာပင် ဆွမ်းခံလှည့်လည်ကာ ဝါဆိုလဆန်း ၁၄-ရက်နေ့တိုင်အောင် နေတော်မူပြီးနောက် ဝါဆိုလပြည့်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ နံနက်စောစောကပင် "ဗာရာဏသီပြည်သို့ ကြွသွားတော့အုံ့"ဟု သပိတ်သင်္ကန်းကို ပြင်ဆင်ယူဆောင်ကာ တဆယ့်ရှစ်ယူဇနာ ဝေးကွာသောခရီးကို မြေပြင်မှ ခြေလျင်ကြွသွားတော်မူလေ၏။

(မဟာဗောဓိနှင့် ဂယာ(=ဗုဒ္ဓဂယာ)ကား သုံးဂါဝုတ်ဝေးကွာ၏၊ မဟာဗောဓိနှင့် ဗာရာဏသီပြည်မှာ တဆယ့်ရှစ်ယူဇနာ ဝေးကွာ၏။ ရှေးရှေးမြတ်စွာဘုရားရှင်တို့သည် ဓမ္မစက္ကြာတရားကို ဟောကြားရန် မိဂဒါဝုန်တောသို့ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် စျာန်ယာဉ်စီးကာ ကြွတော်မူကြကုန်၏။ အကျွန်ုပ်တို့၏မြတ်စွာဘုရားမှာ ဥပကတက္ကတွန်း၏အနာဂါမ်ဖြစ်လတံ့သောအကြောင်း ရှေးကောင်းမှုကို မြင်တော်မူသဖြင့် "ယခုအခါ ဥပကသည် ဤခရီးသို့ လာနေ၏၊ ထိုဥပကသည် ငါဘုရားကို ဖူးမြင်တွေ့ရှိ စကားနှီးနှောပြောဆိုပြီး သွားလိမ့်မည်၊ နောက်တချိန်တွင် လူ့ဘောင်ကိုပြီးဌေ၍ ငါဘုရားထံမှောက် လာရောက်တရားနာပြီးလျှင် ယခုဘဝ အနာဂါမ်အရိယာဖြစ်၍ ဒုတိယဘဝ၌ အဝိဟာဘုံသို့ ကပ်ရောက်ကာ ရဟန္တာဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု သိတော်မူပြီးလျှင် တဆယ့်ရှစ်ယူဇနာ ဝေးကွာသောခရီးကို မြေပြင်မှ ခြေလျင်ကြွတော်မူလေသည်။)

ဥပကတက္ကတွန်းနှင့် တွေ့တော်မူခြင်း

ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာဗောဓိမှ ဗာရာဏသီပြည်သို့ မြေပြင်မှ ခြေလျင်ကြွသွားတော်မူလတ်သော် မဟာဗောဓိနှင့် ဗုဒ္ဓဂယာ၏အကြားဌာ ခရီးသွားနေဆဲရှိသော ဥပကတက္ကတွန်းသည် မြတ်စွာဘုရားရှင်ကိုမြင်၍ အနီးသို့ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "ငါ့ရှင်.... သင်၏ မျက်စိ, နှား, နှာ, လျှာ, ကိုယ်, စိတ် ဟူသော ဤခြောက်ပါးတို့သည် ကြည်လင်လှကုန်၏၊ ကိုယ်ရေ အဆင်းသည်လည်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်လျက် ပြိုးပြိုးပြက်ရှိပေ၏၊ ငါ့ရှင်.... သင်သည် အဘယ်ဆရာကို ရည်မှန်း၍ ရဟန်းပြုခဲ့ပါသနည်း၊ သင်၏ဆရာကား အဘယ်သူနည်း၊ အဘယ်သူ၏တရားကို သင် နှစ်သက်ပါသနည်း" ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မေးမြန်းလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥပကတက္ကတွန်းကို ဂါထာဖြင့် ဤသို့ ဖြေကြားတော်မူ၏—

(၁) သမ္မာဘိဘူ သမ္မဝိဒူဟမသ္မိ၊
သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနုပလိတ္တော။
သမ္မဗ္ဗဟော တဏှာက္ခယေ ဝိမုတ္တော၊
သယံ အဘိညာယ ကo-မုဒ္ဒိသေယ်ံ။

ဥပက ... ငါဘုရားသည် ဘုံသုံးပါးဌာဖြစ်သော တရားအားလုံးကို လွှမ်းမိုးစိုးအုပ်၍ တည်သူဖြစ်၏၊ တရားအလုံးစုံကို အကုန်အစင် အကြွင်းမဲ့ သိမြင်သူလည်းဖြစ်၏၊ ခပ်သိမ်းသော တေဘူမကတရားတို့ဌာ တပ်မက်ခြင်း, ပြစ်မှားခြင်း, တွေဝေခြင်း အစရှိသည့် ကိလေသာတည်းဟူသော လိမ်းကျံခြင်းမှလည်း ကင်းစင်သူဖြစ်၏၊ ခပ်သိမ်းသော တေဘူမကတရားကို ပယ်ရှားစွန့်ပစ်ပြီးသူလည်း ဖြစ်၏၊ တဏှာ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ဌာ စိတ်ချည်တည်တည် ကျွတ်လွတ်သက်ဝင်၍ တည်သူလည်းဖြစ်၏၊ (သို့ရကား) တရားအလုံးစုံကို ဆရာမရှိ မိမိအလိုလို ထိုးထွင်းသိမြင်သူ ဖြစ်သောကြောင့် အဘယ်မည်သော သူတယောက်ကို "ဤသူကား ငါ၏ ဆရာတည်း"ဟု ညွှန်ပြဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း၊ မရှိသည်သာ။

(၂) နု မေ အာစရိယော အတ္ထိ၊ သဒိသော မေ နတ္ထိ။
သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ၊ နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော။

ဥပက…ငါဘုရားအား ဆရာဟူ၍ မရှိ၊ (ငါ့ထက်မြတ်သူ ဆရာကို မဆိုထားဘိ) ငါနှင့် တူသော သူသည်ပင် မရှိ။ နတ်နှင့် တကွသော သတ္တလောကဌ သီလအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူး တို့ဖြင့် ငါဘုရား၏ ကိုယ်စားပြုလောက်သူပင် မရှိ။

(၃) အဟံ ဟိ အရဟာ လောကေ၊ အဟံ သတ္ထာ အနုတ္တရော။
ဧကောမှိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ၊ သီတိဘူတောသ္မိ နိဗ္ဗုတော။

ဥပက…ငါသည် လောကဌ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော အရဟံဂုဏ်ရှင် ဖြစ်ပေ၏၊ ငါသည် လောကဌ အတုမရှိ လွန်ကဲ မြင့်မြတ်သော လူနတ်တို့၏ ဆရာလည်းဖြစ်ပေ၏၊ ငါသည် တရား အလုံးစုံကို မဖောက်မပြန် သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင် နိုင်သည်ဖြစ်၍ ပြိုင်ဖက်မပျို တဆူတည်းသာဖြစ်၏၊ ကိလေသာမီး အေးငြိမ်းပြီးသူလည်း ဖြစ်၏။

(၄) ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတုံ၊ ဂစ္ဆာမိ ကာသိနံ ပုရံ။
အန္ဓီဘူတသ္မိံ လောကသ္မိံ၊ အာဟဉ္ဆိ အမတဒုန္ဒုဘိံ။

ဥပက…ငါဘုရားသည် ဓမ္မစက္ကြာတရားကို ဟောကြားခြင်း ၄၂ ကာသိတိုင်း ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တော သို့ သွားပေအုံ၊ ပညာမျက်စိ မရှိစမ်းတန်း သူကန်းသဖွယ် ဖြစ်သော နတ်လူအပေါင်းဌ တရားဒေသနာ တည်းဟူသော အမြိုက်စည် ကြီးကို ရိုက်တီးဆော်ရွမ်းပေအုံ။(တရားဒေသနာ တည်းဟူသော အမြိုက်စည်ကြီး ရိုက်တီးဆော်ရွမ်းရန် ကာသိတိုင်း ဗာရာဏသီ ပြည်သို့ ငါသွားအုံဟု ဆိုလိုသည်။)

ထိုအခါ ဥပကတက္ကတွန်းသည် "ငါ့ရှင်…သင်ဝန်ခံသည့် အတိုင်းသာဆိုလျှင် သင်သည် အနန္တဉာဏ်ရှင် မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်ပြီးသူ ဖြစ်မှာဘဲ"ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ပြောဆိုလေ သည်၊ မြတ်စွာဘုရားကလည်း—

(၅) မာဒိသာ ဝေဒိနာ ဟောန္တိ၊ ယေ ပတ္တာ အာသဝက္ခယံ။
ဒိတာ မေ ပါပကာ မဿာ၊ တသ္မာ ဟမုပက ဒိနော။

ဥပက…ငါကဲ့သို့ သဘောရှိကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ရာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်တော်မူကုန်လျက် ယုတ်မာဆိုးဝါး အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားအောင်မြင်တော်မူကြကာ ဒိန အမည်တော်ရှိကုန်၏။ ငါသည်လည်း ထိုဘုရားတို့နည်းတူ အာသဝက္ခယ (= အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်သို့ ရောက်လျက် ယုတ်မာဆိုးဝါး အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားအောင်မြင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဒိနအမည်တော်ရှိ၏ဟူ၍ ဥပကတက္ကတွန်းကို မိန့်တော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ဥပကတက္ကတွန်းသည် "ငါ့ရှင်… သင်ပြောသည့် အတိုင်း ဟုတ်တန်ရာ၏"ဟု ပြောဆိုလျက် ဦးခေါင်းကို ညိတ်ပြီး လျှင် လမ်းခရီးကို ဖယ်ရှဲ၍ ဝက်ဟာရဇနပုဒ်သို့ သွားလေ၏။ (ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားနှင့် စကားနှီးနှော အမေးအဖြေ အပြန် အလှန် ပြောလိုက်ရခြင်းသည်ပင် ဥပက၏အဖို့ရာ နောက်အခါ၌ ရဟန်းပြုဖို့ရန် အားကိုးရန် အကြောင်းတခု ဖြစ်လေ၏၊ မှန်၏… ဥပကသည် အဓိကာရ (= အထိကရ) ကောင်းမှုကုသိုလ်ထူး ရှိသော သူပေတည်း၊ ထို့ကြောင့်ပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဥပကနှင့် တွေ့ဆုံရန် ခြေလျှင်ကြွတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။)

(ဤ၌။ ။ခမ္မစကြာတရား မဟောမီ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား အပ်သည့် တရားစကားကို ကြားနာရသူတို့မှာ မဂ်ဖိုလ်မရ၊ တရားအထုံ ဝါသနာပါရုံမျှ အကျိုးခံစားရမြဲ ဓမ္မတာဖြစ်သောကြောင့် ဥပကသည် ဤမျှနက်နဲသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့်စပ်သည့် တရား စကားကို ကြားနာရပါသော်လည်း မဂ်ဖိုလ်ကို မရပဲ နောက်အခါ ရဟန်း ပြုရန် အထုံဝါသနာ ပါရုံမျှ အကျိုးခံစားရလေသည်။)

ဥပကဝတ္ထု အကျဉ်းချုပ်

ဥပကတက္ကတွန်းသည် **ဝက်ဟာရဇနပုဒ်**၌ မုဆိုးရွာ ငယ်တခုကို အမှီပြု၍ ထိုမုဆိုးရွာငယ်တွင် **အကြီးအကဲ**ဖြစ်

သော မုဆိုး၏ ကိုးကွယ်လုပ်ကျွေးခြင်းကိုခံလျက် ကျောင်းထိုင်တခုဖြင့် နေလေ၏။ (ထိုဇနပုဒ်၌ မှက်ကြမ်းဘေးထူပြောလှသောကြောင့် ဥပကတက္ကတွန်းကို အိုးစရည်းကြီး တလုံး၌ နေစေကြကုန်၏။)

မုဆိုးသည် ဝေးစွာသောသမင်ဘောသို့ သွားလိုသည်ဖြစ်၍ "သမီး....ငါတို့၏ဆရာ ရဟန္တာအရှင်မြတ်အား လျှောက်ပတ်ကောင်းမွန်စွာ ပြုစုလုပ်ကျွေးရစ်လော့၊ မမေ့မလျော့နှင့်"ဟု သမီး စာပါ (ဆာ၀ါ၊ သုတ္တနိ-၌၊ ၁၊ ၂၄၀။ ။မ-၌၊ ၂၊ ၉၄။)ကို မှာထားခဲ့၍ သားများ ညီများနှင့်တကွ တောအရပ်သို့ သွားလေ၏။

မုဆိုးကြီး၏သမီး **စာပါ**သည်ကား ကြည့်ရှုချင်ဖွယ်တင့်တယ်လှပ၏၊ မိန်းမတို့၏ ပြည့်စုံဖွယ်ရာ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း အဖွဲ့အစုနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဖခင်မုဆိုးကြီး ခရီးထွက်၍ နောက်တနေ့၌ ဥပကတက္ကတွန်းသည် မုဆိုးကြီး အိမ်သို့ လာလတ်သော် ဆွမ်းပြင်ဆင်မှု စသည်ကို ပြု၍ ဆွမ်းကျွေးရန် အနီးသို့ကပ်လာသော ထိုမုဆိုးသမီး စာပါကိုမြင်၍ ရာဂဖြင့်နှိပ်စက်အပ်ရကား ဆွမ်းကိုပင် မစားနိုင်ပဲ ခွက်ဖြင့်ဆွမ်းကိုယူ၍ မိမိနေရာသို့သွားပြီးလျှင် ဆွမ်းခွက်ကို သင့်လျော်ရာ၌ ချထား၍ "စာပါကိုရုမှ ငါ့အသက်ရှင်တော့မည်၊ မရလျှင် ငါသေတော့မည်"ဟု အောက်မေ့ကာ အစာမစားပဲ လျောင်းလဲအိပ်စက်၍နေ၏။

ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌ မုဆိုးကြီးသည် အိမ်သို့ ပြန်လာပြီး သမီးစာပါကို ဆရာဥပက၏ အကြောင်းခြင်းရာကို မေးမြန်းလတ်သည်တွင် စာပါက "ဖခင်.... ဖခင်၏ဆရာ ဥပကသည် တနေ့သာ အိမ်သို့လာ၍ နောက်ထပ်မလာတော့ပါ"ဟု ပြောဆိုလေသော် ဖခင်မုဆိုးကြီးသည် (အ၀တ်အစားလဲလှယ်မှု မပြုနိုင်ပဲ) တောမှ လာခဲ့သော အသွင်ဖြင့်ပင် "ဆရာဥပကကို ချဉ်းကပ်၍ အကြောင်း

အရာကို မေးအုံ့"ဟူ၍ကြီးကာ ထိုခဏမှာပင် ဆရာဥပက၏ နေရာသို့ သွားရောက်၍"ဘယ်လို မကျန်းမာခြင်းမျိုးပါလဲ ဘုရား...."ဟု ခြေတို့ကို စမ်းသပ်ဆုပ်နယ်ကာ မေးမြန်းလေ၏။ ဥပကတက္ကတွန်းသည် အဖြေစကား မပြောကြားသေးပဲ ညည်းတွားရှိသာ ဘယ်စောင်းညာပြန် လူးလဲ၍ နေလေ၏။ မုဆိုးကြီးက "ပြောသာပြောပါ အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်ပြုလုပ်နိုင်သော အရာခပ်သိမ်းကို ပြုလုပ်ပေးပါမည်"ဟူ၍ ဆိုလေသော် ဥပကတက္ကတွန်းသည်"စာပါကို ရမှ ငါ့အသက်ရှင်မည်၊ မရလျှင် ဤနေရာ၌ သေရခြင်းကသာ မြတ်၏"ဟု ဆိုလေ၏။

မုဆိုးကြီးက"အရှင်ဘုရား....ကစုံတခုသော အတတ်ပညာကို တတ်သိပါ၏လား"ဟု မေးလတ်သော် ဥပကတက္ကတွန်းက"မတတ်သိပါ"ဟူ၍ ပြောဆို ဖြေကြားလေသည်။ တဖန် မုဆိုးကြီးက "အရှင်ဘုရား.... တစုံတခုသော အတတ်ပညာကိုမျှ မတတ်သိသောသူသည် အိမ်ထောင်မှုကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်မည် မဟုတ်ပါ"ဟု ပြောဆိုလေသော် ဥပကတက္ကတွန်းက "ငါသည် တစုံတခုသော အတတ်ပညာကို မတတ်သိပါ၊ စင်စစ်သော်ကား ငါသည် သင်တို့၏ ရှိသော အသားများကို ထမ်းပိုးဆောင်ယူပါမည်၊ အသားများကိုလည်း ရောင်းချပါမည်"ဟု ပြောဆိုလေ၏။

မုဆိုးကြီးသည် "ငါတို့သည်လည်း ဤသို့ အသားများကို ထမ်းယူ၍ ရောင်းချခြင်းကိုသာ နှစ်သက်အပ်ပါ၏"ဟု ပြောဆိုကာ အပေါ်ရုံအဝတ်ကို ပေး၍ လုဝတ်လဲစေပြီးသော် အိမ်သို့ခေါ်ဆောင်၍ သမီးစာပါကို ဥပကအား ထိမ်းမြား ပေးစားလေ၏။

ထိုဥပကနှင့်စာပါ ဇနီးမောင်နှံတို့ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းမှုကို အစွဲပြု၍ ဖွားမြင်ဖြစ်ပေါ်လာသော သားကို

သုဘဒ္ဒဟု အမည်မှည့်ကြလေ၏။ စာပါသည် သားကလေး ငိုကြွေးသောအခါ၌—

အမဲသားထမ်း၊ တက္ကတွန်း၊ ရဟန်းလူထွက်သား၊ ။ မုဆိုးနောက်လိုက်၊ ငါ့ကိုကြိုက်၊ အမိုက် လူထွက်သား၊ ။ မိခင်ချော့သိပ်၊ အငိုတိတ်၊ မောင်အိပ်ပါတော့လား။

မြကြီးလိမ် စိန်ပုခက်ကယ်နှင့်၊ စက်ပါတော့ သားရှေ့ စင်။ ။ပျော်ကြောင်းယေ မာယာနှင့်၊ ဖွဲ့ဆိုကာ **အမေ** လွှမယ်ပ၊ ရှေ့ခဲအငိုတိတ်၊ မင်းအိပ်စေချင်။ ။မောင့် ဖခင် လူတွင်နောက်ဆုံး။ ။သည်နှယ်ကို ရှောင်ခွါလို့၊ နောက်နောင်ခါ လွတ်အောင်ရှားပါတော့၊ မွေးမယ် တော် ခုမှာထားလိုက်မယ်၊ သားလှရှေ့ကုံး။*

ဤသို့ စသည် မြည်တွန်တောက်တီးပြောဆိုကာ သား ချော့သိပ်ချင်းဖြင့် ဥပကကို ထိပါးစောင်းချိတ်ကာ ပြက် ရယ်ပြောင်လှောင်မှု ပြုလေ၏။

ထိုအခါဥပကက "ရှင်မ····သင်က ငါ့ကို ကိုးကွယ်ရာမဲ့ သူဟူ၍ မှတ်ထင်သလော၊ ငါ့မှာ အနန္တဇိန်အမည်ရှိသော မိတ်ဆွေကောင်းကြီး ရှိလေသည်။ ငါသည် ထိုအနန္တဇိန် မိတ်ဆွေကောင်းထံသို့ သွားလိမ့်မည်"ဟု ပြောဆိုလတ် သော် စာပါသည် "ဤသို့စောင်းချိတ်ထိပါး ပြောကြား လျှင် ဤဥပကသည် နာကျည်းကျင်နာ မခံသာရှိ၏"ဟု သိပြီးလျှင် ထိုသားချော့သိပ်ချင်းကို အဖန်ဖန် သီဆိုလေ၏။ ဥပကသည် တနေ့သဘ္ဘ စာပါအား **အသိမပေး** **မပြော** ကြားတော့ပဲ မဖျိုမဒေသသို့ ဖဲခဲ့လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ထိုအချိန်အခါမှာ သာဝတ္ထိ မြို့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော် မူခိုက်ဖြစ်၍ "ရဟန်းတို့····အနန္တဇိန်ဟူ၍ မေးမြန်းသူ

* **မန်လည်ဆရာတော် ရေးသည်။**

လာရောက်ခဲ့သည်ရှိသော် တိုသူအား ငါဘုရားကို ပြကြ
ကုန်လော့"ဟူ၍ ရဟန်းတို့ကို စောစောကပင် ကြိုတင်
မှာကြားထားတော်မူနှင့်၏။ ဥပကသည်လည်း "အနန္ဒ-
ဇိနသည် အဘယ်အရပ်၌နေသနည်း"ဟု လမ်းတလျှောက်
တွေ့မြင်သူများကို မေးမြန်းလျက် လာခဲ့ရာ အစဉ်သဖြင့်
သာဝတ္ထိပြည်သို့ရောက်၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက် အလယ်
၌ ရပ်ပြီးလျှင် "အရှင်တို့…အနန္ဒဇိနသည် အဘယ်၌
နေပါသနည်း"ဟု ရဟန်းတို့ကို မေးမြန်းလျှောက်ထား
လေ၏။ ထိုဥပကကို ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့
ခေါ်ဆောင်သွားကြကုန်၏။ ဥပကသည် မြတ်စွာဘုရားကို
မြင်လျှင်ပင် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား….
အရှင်ဘုရားတို့သည် တပည့်တော်ကို မှတ်မိသိရှိကြပါကုန်
သေး၏လော"ဟု မေးမြန်းလျှောက်ထားလေ၏။ မြတ်စွာ
ဘုရားက "ဥပက …အိမ်း ငါဘုရားသည် သင့်ကို မှတ်မိ
သိရှိ၏၊ သင်သည် ယခုအခါ အဘယ်အရပ်၌ နေသနည်း"
ဟု မေးတော်မူလတ်သော် ဥပကသည် "ဘုန်းတော်ကြီး
သောမြတ်စွာဘုရား….အကျွန်ုပ်သည် ဝက်ဟာရဇနပုဒ်၌
နေပါ၏"ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား
က "ဥပက….သင်သည် အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သူ ဖြစ်ခဲ့
လေပြီ၊ သင်သည် ရဟန်းပြုလုပ်နိုင်ပါမည်လော"ဟု မေး
မြန်းတော်မူလတ်သော် ဥပကသည် "ဘုန်းတော်ကြီးသော
မြတ်စွာဘုရား … တပည့်တော် ရဟန်းပြုပါမည်ဘုရား"
ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်
ရှင်ရဟန်းပြုစေပြီးလျှင် ဥပကအား သင့်လျော်သော ကမ္မ-
ဋ္ဌာန်းကို ပေးတော်မူ၏။ ဥပကသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်
ကြိုးစားအားထုတ်လျက် အနာဂါမိဖိုလ်၌ တည်ပြီးလျှင်
ထိုဘဝမှ စုတေခဲ့၍ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာ့ဘုံ ငါးဘုံတို့တွင်
အောက်ဆုံး(ပဌမ)**အဝိဟာဘုံ**၌ ဖြစ်လေ၏။ ထိုအဝိဟာ
ဘုံ၌ ဖြစ်ပြီးလျှင် မကြာမီပင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်
လေ၏။

စာပါအကြောင်း အကျဉ်းချုပ်

ဥပကလူထွက် စွန့်ခွါဖဲသွားလတ်သည်ရှိသော် စာပါသည် လူ့ဘောင်ခွဲပြီးလျှေ့ **သုဘဒ္ဒ**သားယောကို အဖိုးအားအစ်နှင်းခဲ့ပြီးလျှင် ဥပကသွားသော လမ်းခရီးအတိုင်းသွား၍ သာဝတ္ထိပြည်သို့ ရောက်သောအခါ ဘိက္ခုနီမတို့အထံ၌ ရဟန်းမိန်းမပြု၍ ဝိပဿနာတရား ပွါးများကြိုးကုတ် အားထုတ်လေရာ လေးပါးသော မဂ်အစဉ်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ခွဲတည်၍ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာမဖြစ်ပြီးလျှင် **စာပါထေရီ**ဟူ၍ အမည်တွင်လေ၏။ ။
(ထေရိဂါထာ အဋ္ဌကထာ စာမျက်နှာ ၂၃၁-မှ။)

မြတ်စွာဘုရား မိဂဒါဝုန်တော၌ ရောက်တော်မူခြင်း

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်သဖြင့် ခရီးဒေသစာရီကြွချီတော်မူလတ်သော် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ညနေချမ်းအချိန်၌ ဗာရာဏသီပြည် ဋ္ဌသိပတန **မိဂဒါ**ဝုန်တော ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့အထံသို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူလေ၏။ ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးဦးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကြွလာတော်မူသည်ကို အဝေးမှပင် မြင်ကြ၍—

"ငါ့ရှင်တို့....ဤရဟန်းကြီး ဂေါတမသည် လာနေပြီ၊ ထိုရဟန်းကြီး ဂေါတမသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်မှ လျှောကျသူ(= ကမ္မဋ္ဌာန်းလူထွက်ကြီး)ဖြစ်၏၊ ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများရန် ကျင့်ကြံသူ ဖြစ်၏။ ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများရန်ဘက်သို့ လည်ဆောင့်သွားသူဖြစ်၏၊ ထိုရဟန်းကြီး ဂေါတမကို ရှိမခိုးကြစတမ်း၊ ခရီးဦးကြို မပြုကြစတမ်း၊ သပိတ်သက်နှီး လှမ်း၍မယူကြစတမ်း၊ သို့သော် ထိုရဟန်းကြီး ဂေါတမ ထိုင်လိုလျှင် ထိုင်ရအောင် နေရာကိုမူကား ခင်းထားကြမည်"—

ဟု အချင်းချင်း ကတိကဝတ် ထားကြလေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးဦးတို့၏ စိတ်ဖြစ်ပုံကို သိတော်မူ၍ ထိုပဉ္စ-

တို့ရဟန်းငါးဦးတို့ကို အထူးရည်ညွှန်းကာ ဩမိသက မေတ္တာ တရား ပွါးများတော်မူလေ၏။ ထိုပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းငါးဦးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မြတ် မိမိတို့၏အနီးသို့ နီးကပ် နီးကပ်၍ လာလျှင် ဗုဒ္ဓတောဇော် အာနုဘော် မေတ္တာတောဇော် အာနုဘော် တို့ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကြရကား မူလထားခဲ့ရင်း ကတိကဝတ်၌ မတည်နိုင်ကြပဲ ငါးဦးလုံးပင် မြတ်စွာဘုရားကို ခရီးဦးကြိုဆိုကြ၍ တဦးက မြတ်စွာဘုရား၏ သပိတ်သင်္ကန်းကို လှမ်းယူလေ၏၊ အခြားတဦးက နေရာကို ခင်းလေ၏၊ အခြားတဦးက ခြေဆေး ရေကို, အခြားတဦးက ခြေဆေးအင်းပျဉ်ကို, အခြားတဦးက ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကို အသီးအသီး ချထားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ ခင်းထားအပ်သော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် ခြေတော်တို့ကို ဆေးကြောတော်မူလေသည်။ (ဤသို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းငါးဦးတို့သည် ကတိကဝတ်ပျက်ပြားကြကာ မြတ်စွာဘုရားအား ကာယကံအနေဖြင့် ရိုသေကျိုးနှံမှုပြုကြသော်လည်း) စကားပြောဆိုသောအခါ မြတ်စွာဘုရားကို "ဂေါတမ" ဟူသောအမည်ဖြင့်ရင်း, "အာဝုသော = ငါ့ရှင်"ဟူ၍ ကိုယ်ရည်တူထားကာ ပြောကြားခြင်းဖြင့်ရင်း ပြောဆိုကြလေသည်။ "ငါ့ရှင် ဂေါတမ....ငါတို့သည် ဥရုဝေဠတောအုပ်အတွင်း (သင်) ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် အားထုတ်စဉ်အခါ၌ သင်၏သပိတ်သင်္ကန်းများကို ယူဆောင် သည်ပိုးကာ လှည့်လည်ခဲ့ကြပါကုန်၏၊ မျက်နှာသစ်ရေနှင့် ဒန်ပူကိုလည်း ကမ်းလှမ်းခဲ့ကြပါကုန်၏၊ (သင်)နေသော သစ်မ်းကျောင်း ပရိဝုဏ်ကိုလည်း တံမြက်လှည်းခဲ့ကြပါကုန်၏၊ ငါတို့ ငါးဦးဖခွါသွားပြီးနောက် အဘယ်သူသည် သင်၏ ဝတ်ကြီးတင်ယမ်းကို ပြုစုပါသနည်း၊ ငါတို့ ဖခွါသွားကြသောအခါ သင်သည် တွေ့ရာလေးပါး အကြံမများပဲ ရှိပါ၏လား" ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို "ဂေါတမ"ဟူသော အမည်ဖြင့်ရင်း "အာဝုသော = ငါ့ရှင်" ဟူ၍ ကိုယ်ရည်တူ ထားကာ ပြောကြားခြင်းဖြင့်ရင်း ပဋိသန္ဓာရစကား ပြောကြားကြလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသခင်က "ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးဦးတို့.... သင်တို့သည် ငါဘုရားကို 'ဂေါတမ' ဟူသော အမည်ဖြင့်ရင်း, 'အာဝုသော = ငါ့ရှင်'ဟူ၍ ကိုယ်ရည်တူထား ပြောကြားခြင်း မျိုးဖြင့်ရင်း မပြောဆိုကြကုန်လင့်။ ပဉ္စဝဂ္ဂိ ရဟန်းငါးဦးတို့.... ငါသည်ကား သစ္စာဥယျ မေ့အပုံ အလုံးစုံကို အကုန်မကျန် အမှန်ထိုးထွင်း လင်းလင်းသိမြင်သည်ဖြစ်၍ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လတ်ပြီ၊ ရဟန်းတို့....သင်တို့သည် နှားကို စိုက်ထောင်ကြကုန်လော့၊ ငါဘုရားသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန် တရားကို ရရှိပေါက်ရောက်ခဲ့လေပြီ၊ ငါဘုရားသည် သင်တို့ကို ဆုံးမသင်ကြားပေးပေအုံ့၊ ငါဘုရားသည် သင်တို့အား တရား ဟောပေအုံ့၊ ငါဘုရား ဆုံးမအပ်သည့်အတိုင်း သင်ချစ်သားတို့ လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်ကို စွန့်ခွါ၍ သာသနာဝန်ထမ်း ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကြသည့် ဇာတိကုလပုတ္တ (= အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အမျိုး ကောင်းသား)၊ အာစာရကုလပုတ္တ (= ဇာတ်ပင်နိမ့်စေကာမူ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းသဖြင့် ကုလပုတ္တအမည်ရသော အမျိုးကောင်း သား) ဤအမျိုးကောင်းသား နှစ်မျိုးတို့ မြော်ကိုးတောင့်တအပ် သည့် အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ဘဝမှာပင် မကြာ မြင့်မီ ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေ ပြီးလျှင် နေကြရပေလိမ့်မည်"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူလတ်သော် ပဉ္စ-ဝဂ္ဂိ ရဟန်းငါးဦးတို့သည် (မယုံကြည်နိုင်ကြပဲ)"ငါ့ရှင် ဂေါတမ.... သင်သည် ဒုက္ခရစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာကျင့်စဉ်က လူသာမန်တို့ ကျင့်နိုင်ခဲသော အပါနကစျာန်ကို ကျင့်ကြံဝင်စားခြင်း စသည်ဖြင့် သော်မှလည်း အရိယာအဖြစ်ကို ပြုစွမ်းနိုင်သည့် အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ် သမ္မာညာတဉာဏ်ကို မရပါပဲလျက် ယခုအခါ သင်သည် ပစ္စည်းလေးပါး ပေါမျှားဖွံ့ရန် ကျင့်ကြံသောသူဖြစ်ခါမှ, ပဓာန အလုပ်မှ လျှောကျပြီးသူ (= ကမ္မဋ္ဌာန်းလူထွက်ကြီး) ဖြစ်ခါမှ, ပစ္စည်းလေးပါး ပေါမျှားရန်ဘက်သို့ လည်ဆောင့်သွားသူ ဖြစ် ခါမှ, လူတို့၏ သာမန်ကုသိုလ် ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးထက် လွန်မြတ်သော အရိယာအဖြစ်ကို ပြုစွမ်းနိုင်သည့် အရဟတ္တမဂ်

ဥာဏ်သမ္ဘဿုတဥာဏ်ကို အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင် ရောက်နိုင်ပါမည်နည်း”ဟု၍ (ရိုးသားစွာပင်) ပြန်ကြားပြောဆိုကြလေ၏။

ထိုသို့ ပြောဆိုကြသည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းငါးဦးတို့ကို “ရဟန်းတို့…ငါဘုရားသည် ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများဖို့ရန် ကျင့်ကြံသောသူမဟုတ်ပေ၊ ပဓာနအလုပ်မှ လျှောကျပြီးသူ (= ကမ္မဋ္ဌာန်းလုပ်ထွက်ကြီး) လည်း မဟုတ်ပေ၊ ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများရန်ဘက်သို့ လည်ဆောင့်သွားသူလည်း မဟုတ်ပေ။ ရဟန်းတို့…ငါသည် သစ္စာဥယျ၊ ဓမ္မအပုံ အလုံးစုံကို အကုန်မကျန် အမှန်ထိုးထွင်း လင်းလင်းသိမြင်သည်ဖြစ်၍ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လတ်ပြီ။ ရဟန်းတို့…သင်တို့သည် နားကို စိုက်ထောင်ကြကုန်လော့၊ ငါဘုရားသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တရားကို ရရှိပေါက်ရောက်ခဲ့လေပြီ၊ ငါဘုရားသည် သင်တို့ကို ဆုံးမသင်ကြားပေးပေအုံ့၊ ငါဘုရားသည် သင်တို့အားတရားဟောပေအုံ့၊ ငါဘုရား ဆုံးမအပ်သည့်အတိုင်း သင် ချစ်သားတို့ လိုက်နာကျင့်သုံးကြလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်ကို စွန့်ခွါ၍ သာသနာဝန်ထမ်း ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကြသည့် ဇာတိကုလပုတ္တာ, အာစာရကုလပုတ္တာ အမျိုးကောင်းသားစစ်မျိုးတို့ မြေ့ကိုးတောင့်တအပ်သည့် အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ဘဝမှာပင် မကြာမြင့်မီ ကိုယ်တိုင် ထူးသောဥာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ပြည့်စုံစေပြီးလျှင် နေကြရပေလိမ့်မည်”ဟု၍ မိန့်ဆိုတော်မူလတ်သော် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းငါးဦးတို့သည် (မယုံကြည်နိုင်ကြသေးပဲ) နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ရှေးနည်းအတူပင် ပြောဆိုကြပြန်ကုန်၏။

ဒုတိယ အကြိမ်မြောက် မြတ်စွာဘုရားက ရှေးနည်းအတူ “ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများဖို့ရန် ကျင့်ကြံသောသူ မဟုတ်ကြောင်း” စသည်ကို မိန့်ဆိုတော်မူသော်လည်း ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းငါးဦးတို့သည် (မယုံကြည်မြဲ **မယုံကြည်နိုင်ကြသေးပဲ) သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ရှေးနည်းအတူပင် ပြောဆိုကြပြန်ကုန်၏။**

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် (နဂတမျိုးပြောင်းလွှဲကာ) "ရဟန်းတို့....သင်တို့ကို ငါဘုရားသည် ရှေးအခါ ဥရုဝေလတောအုပ်ဝယ် ပဓာနအလုပ်ကို အားထုတ်နေစဉ်ကာလက သင်တို့အားရှိ မပျင်းမရိအောင် သင်တို့ထံ ငါလာ၍ 'ငါ့ရှင်တို့....ငါတို့သည် အရုပ်တပါး ဖဿားကုန်အံ့ ဟူ၍ ထွေရာလေးပါး အကြီးမျှားကြလင့်၊ ငါ့အား အရောင်တွေ အလင်းတွေ ကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်တွေ ထင်လာပြီ'ဟူ၍မျှား သင်ကိုအထင်ကြီးအောင် ငါဘုရားပြောဆို ခဲ့ဘူးသည်ကို သင်တို့စဉ်းစားမိကြပါသလား"ဟူ၍ မိန့်ဆိုတော်မူလတ်သော် ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးဦးတို့သည်လည်း "အကယ်၍မျှား ဤရဟန်းဂေါတမသည် ပဓာနအလုပ်ကို အားထုတ်စဉ်အခါက 'ငါ ရဟန္တာဖြစ်ပြီ'ဟု ပြောဆိုလျှင် ငါတို့ ယုံကြည်ကြမည်သာ ဖြစ်၏၊ သို့သော်လည်း ဤရဟန်းဂေါတမသည် ထိုစဉ်က ထိုကဲ့သို့ ဝါကြွားလှည့်ဖြား၍ မပြောကြားခဲ့ချေ၊ ယခုမူကား တကယ်စင်စစ် ရှိသော ဂုဏ်ကိုသာလျှင် ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်"ဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်မိကြပြီးလျှင် ထိုစကားတဆန်းတည်းဖြင့်ပင် သတိရကြပြီး မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ ရိုသေခြင်းဂါရဝတရားကို ဖြစ်ပွါးစေကြ၍ "အမှန်ပင် ဤရဟန်းကြီး ဂေါတမသည် ဘုရားဖြစ်လာပြီ"ဟု မမှိတ်မသုန် ယုံကြည်ကြပြီးလျှင် "နော ဟေတံ ဘန္တေ = မြတ်စွာဘုရား....ရှေးအခါ ပဓာနအလုပ်ကို အားထုတ်နေစဉ် ကာလက ရှင်တော်ဘုရား ဤစကားမျိုး မိန့်ကြားပြောဆို ဘူးသည်ကို အကျွန်ုပ်တို့ စဉ်းစား၍မရပါ (= မပြောဆိုဘူးပါ)"ဟူ၍ ပြန်ကြားလျှောက်ထား ဝန်ခံကြလေသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးဦးတို့ကို ကိုယ်တော်မြတ် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာသိစေနိုင်လေပြီ၊ ထိုအခါ ပဉ္စဝဂ္ဂိ ရဟန်းငါးဦးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား စကားတော်ကို ရိုသေစွာ နာယူကြကုန်ပြီ၊ နားကိုစိုက်၍ ထောင်ကြကုန်ပြီ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိရန် မိမိတို့စိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ကြလေကုန်ပြီ။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော်မြတ်၏ ဘုရားစင်စစ် အမှန်ဖြစ်ကြောင်းကို ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတို့ကို ကောင်းစွာသိစေ၍ မဟာ-

သက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့် စနေနေ့ညနေချမ်း နေမင်းကလည်း မိမိအရောင်အလင်းဖြင့် ပကတိမှောင်ထုကို ပယ်ရှင်းလွှင့်ဖျောက် ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် အနောက်အရပ်၌ ဝင်လုဆဲဆဲ လမင်းကလည်း ဥတ္တရာသင်္ဘနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်ကာ မိမိ၏အရောင်အလင်းဖြင့် ပကတိမှောင်ထုကို ပယ်ရှင်းလွှင့်ဖျောက် ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် အရှေ့လောကဓာတ်မှ ထွက်လာဆဲအချိန်တွင် **ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန**သုတ္တန်ကို အစဆုံး ဟောကြားတော်မူရန် "ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ" အစရှိသည်ကို ဟောကြားတော်မူလေသည်။

(ဤ"ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ"ဟူသောပုဒ်ကို ရှုတ်ဆိုလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထွက်ပေါ်လာသော အသံတော်သည် အထက်ဘဝက် အောက်အဝီစိသို့ ခိုက်လျက် လောကဓာတ် စကြဝဠာ တိုက်ပေါင်းတသောင်းလုံးပြန့်နှံ့၍ တည်လေသည်။ ထိုအခါမှာပင် ကုသိုလ်မူလရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်ကြ၍ သစ္စာလေးပါး တရားသိဖို့ရန် အဓိကာရ ကုသိုလ်ထူး ပြုခဲ့ဘူးကြသော ဗြဟ္မာပေါင်း တဆယ့်ရှစ်ကုဋေတို့သည် တညီတညွတ်တည်း စည်းဝေးနှင့်ပြီး ဖြစ်ကုန်၏။)

ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားသခင် ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူသောအခါ အရှင်ကောဏ္ဍညသည် ဒေသနာတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် ဉာဏ်ကိုစေလွှတ်ဖြစ်ပွါးစေခဲ့ရာ သုတ္တန်ပြီးဆုံးသောအခါ၌ ဗြဟ္မာပေါင်း တဆယ့်ရှစ်ကုဋေတို့နှင့် တကွ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာတရား ဟောတော်မူသော အခါ၌လည်း ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသောအခါ, ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ, ဘုရားဖြစ်တော်မူသော အခါများမှာကဲ့သို့ပင် အုံ့ဖွယ်သရဲ ထူးကဲသည့် သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော နိမိတ်ကြီးများ ထင်လာကြကုန်၏။

ထိုသို့ အရှင်ကောဏ္ဍည သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်သော အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "အညာသိ ဝတ ဘော ကောဏ္ဍညော

အညာသိ ဝတ ဘော ကောဏ္ဍညော = အိုး ... ကောဏ္ဍည သည် သစ္စာလေးပါး တရားကို ထိုးထွင်း သိမြင်လေပြီ တကား၊ အိုး ... ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါး တရားကို ထိုးထွင်း သိမြင်လေပြီတကား"ဟု ဝမ်းမြောက်ရွင်လန်း ဥဒါန်းစကားကို တသောင်း တိုက်သား နတ် လူ တို့ ကြားသိလောက်အောင် မြွက်ဆို ကျူးရင့်တော်မူလေ၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားက "အညာသိ ဝတ" စသည်ဖြင့် ဥဒါန်းစကား မိန့်ကြား ကျူးရင့်တော်မူသောကြောင့်ပင် အရှင်ကောဏ္ဍညမထေရ်၏ အမည်သည် "အညာသိ ကောဏ္ဍညမထေရ်"ဟူ၍ ထင်ရှားမည်တွင်လေသည်။

ထိုသို့ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသောအခါ အရှင်အညာသိ-ကောဏ္ဍညမထေရ်သည်"ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... အကျွန်ုပ်သည် မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရား၏ အထံတော်၌ ရှင်သာမဏေ အဖြစ်ကို ရပါရစေဘုရား၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရပါရစေဘုရား"ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်လေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သက်နီးတော်အတွင်းမှ လက်ျာရွှေလက်တော်ကို ထုတ်ဖော်ဆန့်တန်းလျက် ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံကဲ့သို့သော အသံတော်ဖြင့် "(၁) ဧဟိ ဘိက္ခု၊ (၂) သွာက္ခာတော . ဓမ္မော၊ (၃) စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယ = (၁) ရဟန်း... လာလော့၊ သင်ချစ်သား တောင်းခံအပ်သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူလော့၊ (၂) တရားတော်ကို ဝါဘုရား ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ပြီ၊ (၃) သင်သည် ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုခြင်းငှါ အထက်မဂ် သုံးပါးတည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ရအောင်အားထုတ်လော့"ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။ ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ဖော်ကြားသည့် စကားဝါကျ သုံးခွန်းတို့တွင် ၁-အမှတ်ပါ ပဌမဝါကျ ပြီးဆုံးလျှင်ပင် အရှင်အညာသိကောဏ္ဍည၏ ရဟန်းခံခြင်း ရဟန်းပြုခြင်း ကိစ္စ ပြီးမြောက် အောင်မြင်လေတော့သည်။

(ထို အရှင်ကောဏ္ဍညအား မြတ်စွာဘုရားက "ဟေ ဘိက္ခု" ဟု ခေါ်တော်မူလိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက်ပင် နဂိုအသင် ကွယ်ပျောက်လျက် ရှင်ရဟန်းအဖြစ် ပြီးမြောက်အောင်မြင်လေသည်၊ ဆံရိတ်ပြီး သင်္ကန်းမျှားကို ဝတ်ရုံပြီး ဖြစ်လေတော့၏၊ သင်္ကန်းတထည်ကို ခါးဝိုက်ဝတ်လျက် အခြားသင်္ကန်းတထည် ကေစ္ဆီကိုရုံလျက် အခြားသင်္ကန်းတထည် သင်္ကန်းကြီးကို ပခုံးဝိုက်တင်လျက် လက်ဝဲပခုံးစွန်းဝ သပိတ်ကိုလွယ်လျက် ပရိက္ခရာရှစ်ပါးတို့ သူ့နေရာ၌သူ အဆင်သင့် ဆင်ယင်ပြီးဖြစ်ကာ ဝါတော်ခြောက်ဆယ်ရ(သက်တော်ရှစ်ဆယ်ရှိ)သော မထေရ်ကြီးကဲ့သို့ ကြည်ညိုဖွယ်သော ဣရိယာပုထ်နှင့်ပြည့်စုံလျက် မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော ဆရာဥပဇ္ဈာယ်ရှိကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တည်နေလေ၏။

ဤ ဟေဘိက္ခုရဟန်းတို့ရရှိသော ပရိက္ခရာကို ဣဒ္ဓိမယပရိက္ခရာဟူ၍ ခေါ်၏။ အကြင်သူသည် သင်္ကန်းစသော ပရိက္ခရာရှစ်ပါး (ထိုမျှမတတ်နိုင်လျှင် သပိတ်သင်္ကန်း) ကို သောတာပန်စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်စေ, ပုထုဇဉ်သီလဝန္တရဟန်းအား ဖြစ်စေ လှူဒါန်းဆက်ကပ်ပြီးလျှင် "ဤ ယခု လှူဒါန်းဆက်ကပ်သော ပရိက္ခရာအလှူသည် နောက်အခါ၌ ဟေဘိက္ခုရဟန်းဖြစ်ဖို့ရန် ပစ္စည်းအထောက်အပံ့ ဖြစ်ပါစေသတည်း" ဟု ဆုတောင်းပတ္ထနာမှကိုပြု၏၊ ထိုသူ၏ ထိုပရိက္ခရာအလှူသည် အဓိကာရကောင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံလတ်သည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ မျက်မှောက်တော်၌ ဣဒ္ဓိမယပရိက္ခရာကိုရဖို့ရန် (=ဟေ ဘိက္ခု ရဟန်းဖြစ်ဖို့ရန်) ဖြစ်နိုင်၏။ ။ သာရတ္ထ-ဋီ ၂၊ မျက်နှာ ၅၁-မှ။)

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမိဂဒါဝုန်တော၌ပင် ဝါကပ်နေထိုင်တော်မူ၍ နောက်တနေ့ (ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့)၌ ဝပ္ပမထေရ်ကို အဆုံးအမ ဩဝါဒပေးတော်မူလျက် (ဆွမ်းခံမကြွပဲ) ကျောင်း၌သာလျှင် နေတော်မူ၏။ ကျန်သော ရဟန်းလေးပါးတို့ ဆွမ်းခံထွက်ကြကုန်၏။ ဝပ္ပမထေရ်သည် ထိုနေ့နံနက်ခင်းမှာပင် သောတာပန်ဖြစ်လေ၏။ ထိုနည်းအတူ နောက်တနေ့ (=ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက်နေ့)၌ ဘဒ္ဒိယမထေရ်ကို, နောက်တနေ့ (=ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၃-ရက်နေ့)၌ မဟာနာမ မထေရ်ကို, နောက်တနေ့ (=ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၄-ရက်နေ့)၌ အဿဇိ မထေရ်ကို အဆုံးအမ ဩဝါဒပေးတော်မူလျက် ဆွမ်းခံမကြွပဲ ကျောင်း၌သာလျှင် နေတော်မူ၏။ ထိုမထေရ်တို့သည်လည်း မိမိ

မိမိတို့၏ နေ့ဦးပင် သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌ ဟိတိုက္ခု ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူကြကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅-ရက် ကြာသပတေးနေ့သို့ ရောက်သောအခါ ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတို့အား အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြစေရန် **အနတ္တလက္ခဏ**သုတ္တန်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန် ဒေသနာနိဂုံးပြီးဆုံးသောအခါ၌ ပဉ္စဝဂ္ဂိ ရဟန်းငါးဦးတို့သည် အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာဖြစ်ကြလေကုန်၏။

(ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တန်နှင့် အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်တို့အတွက် သီမှတ်ဖွယ်ရာကို ဓမ္မရတနာအခန်းသို့ရောက်မှ ဖော်ပြပါမည်။)

အခန်း-၁၀

သာတာဂိရနတ်မင်းနှင့် ဟေမဝတနတ်မင်းတို့အကြောင်း

(ဟေမဝတသုတ်)

မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁ဝ၃-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ နေဝင်လုဆဲဆဲအချိန်တွင် ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုနေ့ညဦး သန်းခေါင်ယံအချိန်တွင် **ဟေမဝတ**သုတ် (တနည်း သာတာဂိရသုတ်) ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသုတ်ကို ဟောတော်မူရခြင်း၏ အကြောင်းအရာ အကျယ်ကား—

ဤ ဘဒ္ဒကမ္ပာတွင် လူတို့၏ အသက် အနှစ် (၂ဝဝ,ဝဝ) နှစ်သောင်းတမ်း၌ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းတော်မူ၍ (အာယုကပ်၏ ငါးပုံလေးပုံဖြစ်သည့်) အနှစ် (၁၆ဝဝဝ) တသောင်းခြောက်ထောင်ကြာ ကာလပတ်လုံး တည်နေတော်မူပြီးလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခဲ့လေသည်။ ထို ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ဥတုဇရုပ်ကလာပ်တော်ကို ကြီးစွာသောပူဇော်မှုဖြင့်

ပူဇော်ကြကာ ဗျာပနကိစ္စကို ပြုကြလေသည်။ ထိုကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ် မွေတော်မြတ်သည် အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ မဖြစ်ပဲ ရွှေစိုင်ရွှေတုံးကြီးကဲ့သို့ တလုံးတခဲတည်းဖြစ်၍သာ ကြွင်းကျန်တည်ရှိလေသည်။ ဤကဲ့သို့ တည်ခြင်းသည် သက်တော်ရှည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာ မမှတာဖြစ်၏။

သက်တော်တိုသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်ကား လူများအပေါင်းတို့ အသီးသီးစေ့ငအောင် မဖူးမြော်ကြရကုန်မီပင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူကြကုန်၏၊ ထိုကြောင့် သက်တော်တိုသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် "ထိုထိုမြို့ရွာဒေသတို့၌ နေထိုင်ကြသူ လူများအပေါင်းသည် ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ပြီးနောက် ဓာတ်တော် ပူဇော်မှုကိုပြု၍လည်း ကုသိုလ်တရား တိုးပွါးစေရန်ကြကုန်လိမ့်မည်"ဟု ဇဲကြာထောက်ထား သနားသဖြင့် "ဓာတ်တော်များသည် အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာ ကွဲပြန့်ရစ်ကြစေကုန်သတည်း"ဟု အဓิษฐာန်တော်မူကြကုန်၏။ သို့ရကား ထိုသက်တော်တိုသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သရီရဓာတ် မွေတော်မြတ်တို့သည် အကျွန်ုပ်တို့ ကိုးကွယ်ရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော်မွေတော်များကဲ့သို့ ရွှေမှုန့်များပမာ အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာကွဲလျက် ပြန့်နှံ့တော်မူကြကုန်၏။

လူအပေါင်းတို့သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ တဆူတည်းသော သရီရဓာတ် မွေတော်မြတ်ကို ဓာတ်တော်တိုက် တည်ဆောက်ကြ၍ အမြင့်တယူဇနာ အဝန်းအဝိုင်းအားဖြင့်လည်း တယူဇနာရှိသော စေတီတော်ကြီးကို တည်ထားကြကုန်၏၊ ထိုစေတီတော်ကြီးမှာ အဝိုင်းအခြားအားဖြင့် တမျက်နှာ တမျက်နှာလျှင် တဂါဝုတ်စီ တဂါဝုတ်စီ အလျားရှိ၍ တမျက်နှာ တမျက်နှာလျှင် မုခ်ဦးဝင်ပေါက်တံခါးကြီး တပေါက်စီ တပေါက်စီ ရှိရကား တံခါးတပေါက်နှင့် တပေါက်အကြား တဂါဝုတ်စီ တဂါဝုတ်စီ ကွာခြားလေသည်။

တံခါးမုခ်ဦးတပေါက်ကို ဗာရာဏသီပြည်ရှင် ကိကိမင်းကြီးက ဒါယကာခံ၏၊ အခြားတပေါက်ကို ကိကိမင်းကြီး၏သားတော်

ပထဝီနွေရမင်းသားက ဒါယကာခံ၏၊ အခြားတပေါက်ကို စစ်သူကြီး ဦးဆောင်၍ အမတ်အပေါင်းတို့က ဒါယကာခံကြ၏၊ အခြားတပေါက်ကို သူဌေးကြီးဦးဆောင်၍ တိုင်းသားပြည်သူတို့က ဒါယကာခံကြ၏။ စေတီတော်ကြီးတည်ထားရာ၌ စီအင်သော အုတ်တို့ကား ရွှေအုတ် ရတနာအုတ်များသာ ဖြစ်သည်၊ အုတ်တချပ်တချပ်လျှင် အဖိုးတသိန်းတသိန်း တန်၏။ ဆေးဒန်းမြင်းသိလာတို့ဖြင့် အက်တေကိစ္စကို ပြုကြ၍ရင်း, မွေးကြိုင်သင်းမှုံသော ဆီထောပတ်တို့ဖြင့် ရေကိစ္စကို ပြုကြ၍ရင်း ထိုစေတီတော်ကြီးကို တည်ထားကြကုန်၏။

ဤကဲ့သို့ စေတီတော်ကြီး တည်ထားပြီးသောအခါ အမျိုးကောင်းသား သူဌေးချင်း နှစ်ယောက်တို့သည် လူ့ဘောင်မှ ထွက်၍ မြတ်စွာဘုရားမျက်မှောက်တော်က တပည့်ခံခဲ့ကြသော သာဝကကြီးတို့ အထံတွင် ရှင်ရဟန်းပြုကြကုန်၏။ (အထူးမှတ်ရန်မှာ····သက်တော်ရှည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သာသနာ၌ ဘုရားလက်ထက်တော်က တပည့်ခံခဲ့ရသော သာဝကကြီးများကသာ ရှင်သာမဏေပြုပေးခြင်း ရဟန်းခံပေးခြင်း, နိဿယညွှန်းပေးခြင်း အမှုကို ပြုတော်မူကြရကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူပြီးနောက်မှ ဖြစ်ကြသော တပည့်သာဝကတို့သည်ကား ထိုအမှုမျိုးပြုလုပ်ခွင့်ကို မရနိုင်ကုန်။)

ထိုအခါ ထိုအမျိုးကောင်းသား သူဌေးချင်း ရဟန်းနှစ်ပါးတို့သည် "အရှင်မြတ်တို့ဘုရား····မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ အားထုတ်ဖွယ် ရဟန်းအလုပ်တို့ကား အဘယ်မျှ ရှိပါကုန်သနည်းဘုရား" ဟု သာဝကကြီးတို့ကို လျှောက်ထားမေးမြန်းကြကုန်၏။ ထိုအခါ သာဝကကြီးတို့က "ငါ့ရှင်တို့ ···· မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌ အားထုတ်ဖွယ် ရဟန်းအလုပ်တို့ကား (၁) ဝါသဓုရခေါ် ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးပြန်းကျင့်သုံးမှုတည်းဟူသော အားထုတ်ဖွယ် ရဟန်းအလုပ်၊ (၂) ပရိယတ္တိဓုရခေါ် စာပေပရိယတ် သင်ကြားပို့ချမှု တည်းဟူသော အားထုတ်ဖွယ် ရဟန်းအလုပ်ဟူ၍ နှစ်ပါးရှိကုန်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်–

(၁) အမျိုးကောင်းသား ရဟန်းတော်သည် ဆရာဥပဇ္ဈာယ်များ အထံ၌ ငါးဝါတိုင်တိုင်နေပြီးလျှင် ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်များကို ဖြည့်ကျင့်၍ ပါတိမောက်ကိုရင်း, နှစ်ဘာဏဝါရ သုံးဘာဏဝါရမျှ ရှိသော သုတ္တန်တို့ကိုရင်း လေ့လာ နိုင်နင်းအောင် ပြုလျက် ဝိပဿနာအလုပ် ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ပုံကို ကျကျနန သင်ယူပြီးလျှင် ဂိုဏ်းဂဏသံဃာ ဒါယကာ ဒါယိကာမများ၌ တွယ်တာခင်မင်မှုကို ဖြတ်တောက်ကာ လူသူမနီး တောကြီးထဲသို့ ဝင်ပြီးနောက် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရန် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အားထုတ်အပ်၏။ ဤသို့အားထုတ်ခြင်းသည် ဝါသဓုရ ခေါ် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းကျင့်သုံးမှု တည်းဟူသော အားထုတ်ဖွယ်ရာ ရဟန်းအလုပ်မည်၏။ (၂) မိမိ၏ အစွမ်းအလျောက် နိကာယ်တရပ် ပိဋကတ်ကိုဖြစ်စေ, နိကာယ်နှစ်ရပ် ပိဋကတ်ကို ဖြစ်စေ, နိကာယ်သုံးရပ် ပိဋကတ်ကိုဖြစ်စေ, နိကာယ်လေးရပ် ပိဋကတ်ကိုဖြစ်စေ, နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်ကိုဖြစ်စေ တတ်မြောက်လိမ္မာအောင် သင်ယူပြီးလျှင် သဒ္ဓါအနက် မချုတ်မယွင်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင် ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ကို အားထုတ်အပ်၏။ ဤသို့ အားထုတ်ခြင်းသည် ပရိယတ္တိဓုရခေါ် စာပေပရိယတ် သင်ကြားပို့ချမှု တည်းဟူသော အားထုတ်ဖွယ်ရာ ရဟန်းအလုပ်မည်၏"ဟူ၍ မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။

ထိုအခါ ထိုအမျိုးကောင်းသား သူငယ်ချင်း ရဟန်းနှစ်ပါးတို့သည် "ရဟန်းအလုပ် အားထုတ်ဖွယ်ရာ ဓုရနှစ်ပါးတို့တွင် ဝါသဓုရသည်သာလျှင် သာလွန်မြင့်မြတ် ချီးမွမ်းအပ်၏"ဟု ပြောဆိုကြပြီးလျှင် "ငါတို့သည်ကား အသက်အရွယ် ငယ်ကြသေး၏၊ အသက်ကြီးသောအခါမှ ဤဝါသဓုရကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်အုံ၊ အသက်အရွယ် မကြီးပြင်းသေးမီ ပရိယတ္တိဓုရခေါ် စာပေပရိယတ် သင်ကြားပို့ချမှု တည်းဟူသော ရဟန်းအလုပ် အားထုတ်ဖွယ်ရာကို ပြည့်စုံပြီးစီးအောင် ဖြည့်ကျင့်ကြဦးမည်"ဟု တိုင်ပင်ကာ ပရိယတ်အမှုကို ကြိုးစား အားထုတ်ကြလေရာ ပင်ကိုယ်ပကတိကပင် ပညာရှိသူများဖြစ်ကြ၍ ကာလမကြာမီပင်

ဝိရူကသုံးပုံ အလုံးစုံ၌ တဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက် ကျွမ်းကျင်ကြကုန်လျက် ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်အရာ၌လည်း လွန်စွာ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတော်မူကြကုန်၏။ ထိုအမျိုးကောင်းသား သူတော်ကောင်း ရဟန်းနှစ်ပါးတို့အား ပရိယတ်တတ်မြောက်မှုကို အကြောင်းပြုကာ သာသနာတော်ဝယ် ထင်ပေါ်ကျော်စောခြင်း တပည့်ပရိသတ် အခြံအရံများခြင်းသည်ရင်း, ယင်းသို့ အခြံအရံများမှကို အကြောင်းပြု၍ လာဘ်လာဘ လွန်စွာ ပေါများခြင်းသည်ရင်း ဖြစ်လေ၏။ တပါးတပါးလျှင် တပည့်တပန်း ရဟန်းပရိသတ် ငါးရာ ငါးရာစီ ရှိကြကုန်၏။

ထိုမထေရ်မြတ်နှစ်ပါးတို့သည် မိမိတို့ထံမှောက်သို့ ရောက်ရှိဆည်းကပ်လာကြသည့် ပရိသတ်လေးပါးတို့အား မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒအစစ်အမှန်ကို ညွှန်ကြားဟောပြကုန်လျက် နေတော်မူကြကုန်၏၊ သို့ရကား ဘုရားတဖန် ပွင့်ထွန်းတော်မူပြန်သောအခါကဲ့သို့ သာသနာသုံးပါး စည်ကားတောက်ပလျက် ရှိလေ၏။

ဓမ္မဝါဒီရဟန်းနှင့် အဓမ္မဝါဒီရဟန်းတို့၏ ဝိနည်းမှုခင်း

ထိုအခါ တောရွာကျောင်းတိုက်တခု၌ ဓမ္မဝါဒီရဟန်းနှင့် အဓမ္မဝါဒီရဟန်း ဤရဟန်းနှစ်ပါးတို့ နေထိုင်ဆဲရှိကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းနှစ်ပါးတို့တွင် အဓမ္မဝါဒီရဟန်းသည် ရက်စက်ရုန်ရင်းသူ နှုတ်ထွက်ကြမ်းသူဖြစ်၏။ တနေ့သော် အဓမ္မဝါဒီရဟန်း၏ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးသောအပြစ်ကို ဓမ္မဝါဒီရဟန်း ထင်ထင်ရှားရှား ကြားသိလတ်၍ ဓမ္မဝါဒီရဟန်းက "ငါ့ရှင်.... သင်ပြုသော ဤအမှုသည် သာသနာတော်အား မလျောက်ပတ်ချေ"ဟု အဓမ္မဝါဒီရဟန်းကို အပြစ်တင်စောဒနာလေ၏။ ထိုအခါ အဓမ္မဝါဒီရဟန်းက"ငါ့ရှင်....သင်ဘာကိုမြင်လို့လဲ၊ သင် ဘာကို ကြားလို့လဲ၊ အရမ်းမစွပ်စွဲနှင့်" ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် စကားရင်းပျောက်အောင် မြန်၍(=မြန်း၍) ပြောဆိုလေသော် ဓမ္မဝါဒီ

ရဟန်းက "ငါ့ရှင်.... ဝိနည်းဝိုရ်မထေရ်မြတ်ကြီးများ သိကြပါ လိမ့်မည်"ဟု ပြောဆိုလေ၏။

ထိုအခါအဓမ္မဝါဒီရဟန်းသည် "ဤဝတ္ထုကို ဝိနည်းဝိုရ်မထေရ်ကြီးတို့ တရားလမ်းရှိတိုင်း ဆုံးဖြတ်ကြလျှင် ငါ့အား ဧကန်ပင် သာသနာတော်၌ ထောက်ရာတည်ရာ ရှိတော့မည်မဟုတ်" ဟု စဉ်းစားမိ၍ ထိုဝိနည်းဝိုရ်မထေရ်ကြီးတို့ကို မိမိဘက်သို့ပါအောင် သွေးဆောင်ဖြားယောင်းမှ ပြုလိုသဖြင့် ထိုခဏာ၌ပင် လက်ဆောင် အတွက် ပရိက္ခရာတို့ကို ယူဆောင်လျက် ထိုဝိနည်းဝိုရ်မထေရ်ကြီး နှစ်ပါးတို့၏ ထံမှောက်သို့ သွားရောက်ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဖိုဖို ယူဆောင်ခဲ့သော ရဟန်းပရိက္ခရာ အသုံးအဆောင်တို့ကို ရိုသေ လေးမြတ် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကာ ထိုဝိနည်းဝိုရ်မထေရ်ကြီးတို့ထံ နိဿယယူ၍နေရန် အားထုတ်လေတော့သည်။ ထိုဝိနည်းဝိုရ် မထေရ်ကြီးနှစ်ပါးတို့ကို ရိုသေလေးမြတ် ချဉ်းကပ်နိုးပါး ခစား လုပ်ကျွေးလျက် အလုံးစုံသော ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်ကျင့်လိုသူအယောင် ဟန်ဆောင်ပြုလုပ်လေ၏။

ထိုနောက် တနေ့သ၌ အဓမ္မဝါဒီရဟန်းသည် ဝိနည်းဝိုရ် မထေရ်ကြီးနှစ်ပါး ညီမှုစည်းဝေးရာဌာနသို့ သွားရောက်ချဉ်းကပ် ပြီးလျှင် ရှိခိုးလျက် မထေရ်ကြီးတို့က ပြန်သွားဘို့ရန် ခွင့်လွှတ် အပ်သော်လည်း ရပ်တည်မြဲတိုင်း ရပ်တည်ပေကပ်၍ နေလေ သည်။ ထိုအခါ မထေရ်ကြီးတို့က ထိုအဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းကို "ငါ့ရှင်.... သင့်မှာ ပြောစရာအကြောင်းထူးတခုခု ရှိပါသလား" ဟု မေးမြန်းတော်မူကြကုန်၏။ အဓမ္မဝါဒီရဟန်းသည် "ရှိပါသည် အရှင်ဘုရားတို့.... တပည့်တော်မှာ ရဟန်းတပါးနှင့် သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ငြင်းခုံမှု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်၊ ထိုစောဒက ရဟန်းသည် အကယ်၍ ဤအကြောင်းဝတ္ထုကို အရှင်မြတ်တို့၏ ထံမှောက်သို့ လာရောက်လျှောက်ထားလျှင် တရားလမ်းရှိတိုင်း ဆုံးဖြတ်သင့်တိုင်း ဆုံးဖြတ်တော်မမူကြပါလင့်"ဟု လျှောက်ထား လေ၏။ မထေရ်ကြီးတို့က "သံဃာ့ဘောင်သို့ သက်ရောက်လာ သော အကြောင်းဝတ္ထုကို ဆုံးဖြတ်သင့်သည့် အတိုင်း မဆုံး

ဖြတ်ရန် မသင့်လျော်ဘူး" ဟုမိန့်ဆိုတော်မူကြလေသော် ထိုအဓမ္မ ဝါဒီရဟန်းသည် "အရှင်ဘုရားတို့...ဤကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်မှု ပြုကြပါ လျှင် တပည့်တော်မှာ သာသနာတော်၌ ထောက်ရာ တည်ရာ ရှိတော့မည် မဟုတ်ပါ၊ ထိုမကောင်းမှုသည် တပည့်တော်၏ မကောင်းမှုပင် ဖြစ်ပါစေတော့ (= သံသရာ အပြစ်ကို တပည့် တော်ပင် ခံပါမည်)။ အရှင်ဘုရားတို့ကသာ ထိုအမှုကို မဆုံးဖြတ် ကြပါကုန်လင့်"ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

ဝိနည်းဓိုရ် မထေရ်ကြီးတို့သည်လည်း ထိုအဓမ္မဝါဒီရဟန်းက အတင်းအကြပ် (မလွှဲမရှောင်သာအောင်) လျှောက်ထားပြောဆို အပ်ရကား "ကောင်းပါပြီ ငါ့ရှင်"ဟု နောက်ဆုံးတွင် ဝန်ခံ စကား မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ကြကုန်၏။ ထို အဓမ္မဝါဒီရဟန်း သည် ဝိနည်းဓိုရ်မထေရ်ကြီးတို့အထံမှ ဝန်ခံချက်ကို ရယူပြီးလျှင် တဖန် ထိုတောရွာကျောင်းတိုက်သို့ ပြန်သွားရ၍ "ဝိနည်းဓိုရ် မထေရ်ကြီးတို့ထံ ငါပြုလုပ်ရန် ကိစ္စအဝဝ ပြီးစီးခဲ့ပြီ"ဟု အောက် မေ့ကာ အဓမ္မဝါဒီရဟန်းကို ရှေးကထက်တိုး၍ လွမ်းမိုးနှိပ်စက် မထိမဲ့မြင်ပြုလျက် ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်စွာ ပြောဆိုလေ၏။

အဓမ္မဝါဒီရဟန်းသည် "ဤအဓမ္မဝါဒီရဟန်းကား ရှုံ့ရှားခြင်း ကင်းလုချေတကား"ဟု အောက်မေ့ကာ တိုခဏမှာပင် တောရွာ ကျောင်းတိုက်မှ ထွက်ခဲ့၍ ဝိနည်းဓိုရ်မထေရ်ကြီးတို့၏ အခြေအရံ ရဟန်းတထောင်တို့၏ အထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "ငါ့ရှင်တို့.... သံဃာ့ဘောင်သို့ သက်ရောက်လာသော အကြောင်းဝတ္ထုကို တရားလမ်းရှိသည့်အတိုင်း ဆုံးဖြတ်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ သို့မဟုတ် အကြောင်းဝတ္ထုကို သံဃာ့ဘောင်သို့ မသက်ရောက် စေပဲ စောဒကရဟန်း စုဒိတကရဟန်းတို့ကို အချင်းချင်းမိမိတို့၏ အပြစ်ကို ဝန်ခံစကား ပြောကြားစေ၍ ညီညွတ်အောင် ပြုသင့် သည် မဟုတ်ပါလော။ ယခုမူကား ဤဝိနည်းဓိုရ်မထေရ်ကြီး တို့သည် အကြောင်းဝတ္ထုကိုလည်း မဆုံးဖြတ်ကြကုန်၊ ညီညွတ် အောင်လည်း မပြုလုပ်ကြကုန်၊ ဤသို့ ဆုံးလည်းမဆုံးဖြတ် ညီညွတ် အောင်လည်း မပြုလုပ်ခြင်းသည် ဘယ့်နှာပါလိမ့်"ဟု လျှောက်

ထား တိုင်ကြားလေသည်။ ထိုတပည့်ရဟန်း တထောင်တို့သည် လည်း ဓမ္မဝါဒီရဟန်း လျှောက်ထားသောစကားကို ကြားကြရ လျက် "ဝိနည်းမှိုရ် ဆရာတော်ကြီး နှစ်ပါးတို့သည် တစုံတခု အကြောင်းထူးကို သိအပ်ပြီးဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု အောက်မေ့ကြကာ တစုံတရာ ပြန်ကြားပြောဆိုမှု မပြုကြပဲ ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ အဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းသည် အခွင့်ကောင်းကို ရယူ၍ "ငါ့ရှင်....သင်သည် ရှေးအခါက 'ဝိနည်းမှိုရ်မထေရ်များ သိကြ ပါလိမ့်မည်'ဟု ပြောဆိုခဲ့၏၊ ဂဲ ယခုအခါ ဝိနည်းမှိုရ်မထေရ်တို့ အား ထိုအကြောင်းဝတ္ထုကို လျှောက်ထားပါဦးတော့လား"ဟု ဓမ္မဝါဒီရဟန်းကို ဖိနှိပ်ပြောဆိုကာ "သင်သည် ယနေ့ကစ၍ အရုံးကြီး ရှုံးလေပြီ၊ ထိုငါတို့နေထိုင်ရာ တောရွာကျောင်းတိုက်သို့ သင်ပြန်၍ မလာခဲ့လေလင့်"ဟု ရုန်ရင်းကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆို၍ ဖဲသွားလေ၏။

ထို့နောင်မှ ဓမ္မဝါဒီရဟန်းသည် ဝိနည်းမှိုရ်မထေရ်ကြီးတို့ ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "အရှင်ဘုရားတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို မငဲ့ကုန်ပဲ 'ဤအဓမ္မဝါဒီရဟန်းသည် ငါတို့ကို ပြိုစုလုပ်ကျွေးပေ၏၊ ငါတို့ကို နှစ်သိမ့်စေ၏'ဟု ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင် ငဲ့ကွက်ကြကုန်၏ (= သာသနာ၏မျက်နှာကို မကြည့်ပဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏ မျက်နှာကိုသာကြည့်ကြ၏)။ သာသနာတော်ကို မစောင့်ရှောက် ကြပဲ အလဒ္ဓိဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင် စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။ ယနေ့ကစ၍ အရှင်ဘုရားတို့သည် ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်ကို မဆုံး ဖြတ်သင့်တော့ချေ၊ ယနေ့မှာမှ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် ပရိ-နိဗ္ဗာန် စံတော်မူခဲ့လေပြီတကား"ဟု ကျယ်စွာသော အသံဖြင့် မြည်တမ်း၍ "ကဿပမြတ်စွာ သာသနာကား ပျက်စီးခြင်းမလှ ပျက်စီးရချေပြီ"ဟု ငိုကြွေးလျက် ထိုဝိနည်းမှိုရ်တို့ထံမှ ထွက်ခွါ ဖဲသွားလေ၏။

ထိုအခါ ဝိနည်းမှိုရ်မထေရ်ကြီးနှစ်ပါးတို့သည် ထိတ်လန့်သော သံဝေဂစိတ်နှလုံး ဖြစ်ရှိကြကာ "ငါတို့သည် အလဒ္ဓိဒုဿီလ

ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ငဲ့ညှာစောင့်ရှောက်ကုန်လျက် သာသနာတော် တည်းဟူသော ရတနာစိုင်ကြီးကို ထူးခိုင်ချောက်ကမ်းပါးဌ ပစ်ချ မိခဲ့လေကုန်ပြီ"ဟု နောင်တတဖန် ပူပန်ခြင်း ကုက္ကုစ္စကို ဖြစ်စေကြ ကုန်၏။ ထိုဝိနည်းဓိုရ်မထေရ်ကြီးနှစ်ပါးတို့သည် ထိုကုက္ကုစ္စဒဏ် ချက် နှိပ်စက်အပ်သော စိတ်နှလုံးရှိကြကုန်ရကား စုတိပြတ်ကြွေ သေလွန်သောအခါ အထက်အထက်နတ်ပြည်၌ မဖြစ်နိုင်ကြပဲ ထိုမထေရ်နှစ်ပါးတို့တွင် တပါးသည် ဟိမဝန္တာတောအတွင်း ဟေမဝတမည်သောတောင်၌ **ဟေမဝတ**အမည်ရှိသော နတ် ဘီလူးမင်း ဖြစ်လေသည်။**အ**ခြားတပါးသည် မဇ္ဈိမဒေသအတွင်း သာဂမည်သောတောင်၌ **သာတာဂိရု**အမည်ရှိသော နတ်ဘီလူး မင်း ဖြစ်လေ၏။ ထိုမထေရ်ကြီးနှစ်ပါးတို့၏ အခြေအရံဖြစ်ကြသည့် ရဟန်းတထောင်တို့သည်လည်း ထိုမထေရ်ကြီးနှစ်ပါးတို့၏ အတု ကိုသာ လိုက်ပါကျင့်ကြံကြကုန်လျက် **အ**ထက်**အ**ထက်နတ်ပြည်၌ မဖြစ်နိုင်ကြကုန်ပဲ ထိုနတ်မင်းကြီးနှစ်ဦးတို့၏အထံ၌ အသီးအသီး ငါးရာစီ ငါးရာစီ အခြေအရံ နတ်ဘီလူးများ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ထိုဝိနည်းဓိုရ်မထေရ်ကြီးတို့၏ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာတို့သည် ကား အထက်နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ဤဟေမဝတနတ်မင်းနှင့် သာတာဂိရနတ်မင်း နှစ်ဦးတို့သည် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဦးသော နတ်စစ်သူကြီးတို့တွင် စာရင်းအဝင်အပါ တန်ခိုးအာနုဘော် လွန်စွာကြီးမားကြသော နတ်မင်းကြီးများ လည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ တလတလလျှင် ရှစ်ကြိမ် ရှစ်ကြိမ် တရား ဆုံးဖြတ်ရန် ဟိမဝန္တာ တောအတွင်း ဆေးဒန်း မြင်းသိလာ ကျောက်အပြင်ဝယ် နာဂဝတီအမည်ရှိသော မဏ္ဍာပ်၌ (သိဟိုဠ်မှ အလို ဘဂလဝတီမည်သောတောင်၌)နတ်တို့၏ အစည်းအဝေးပွဲ ဖြစ်မြဲမမှတာတည်း။ ထိုအစည်းအဝေးပွဲ၌ ဟေမဝတနတ်မင်းနှင့် သာတာဂိရနတ်မင်းတို့သည်လည်း ပါဝင်စည်းဝေးကြရမြဲမမှတာ ဖြစ်၏။

ထိုအခါ သာတာဂိရနတ်မင်း ဟေမဝတနတ်မင်းတို့သည် ထိုနတ်အစည်းအဝေးပွဲကြီး၌ **အ**ချင်းချင်းတွေ့မြင်ကြ၍ လူပြည်က

ဖြစ်ရပ်ကို မှတ်ကြပြီးလျှင် "မိတ်ဆွေ....သင်သည် အဘယ်အရပ်၌ ဖြစ်ရသနည်း၊ မိတ်ဆွေ....သင်ကော အဘယ်အရပ်၌ ဖြစ်ရသနည်း"ဟု မိမိ မိမိ၏ ဖြစ်ရာအရပ် ဘုံဌာနကို မေးမြန်းပြောဆို ကြ၍ "မိတ်ဆွေ....ငါတို့ကား ယုက်စီးခြင်းကြီး ယုက်စီးကြရချေပြီ၊ ငါတို့သည် ရှေးအခါ ကဿပမြတ်စွာ သာသနာတော်အတွင်း၌ နှစ်ပေါင်း နှစ်သောင်းကာလပတ်လုံး ရဟန်းတရားကို ကြိုးစား အားထုတ်ခဲ့ပါလျက် တယောက်သော အလဇ္ဇီဒုဿီလ ပါပ မိတ်ကို အမှီပြု၍ နတ်ဘီလူးမျိုး၌ ဖြစ်ကြရကုန်၏၊ ငါတို့၏ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာတို့သည်ကား အထက်ကာမာဝစရ နတ်ပြည်တို့၌ ဖြစ်ကြလေကုန်ပြီ"ဟု၍ ပြောဆိုကြကာ ပြင်းထန်စွာ နှလုံးမသာမယာ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ကတိကဝတ် ထားကြခြင်း

ထိုနောက်မှ သာတာဂိရနတ်မင်းသည် "အဆွေတော်ဟေမ-ဝတနတ်မင်း....သင်တို့၏နေရာ ဟိမဝန္တာတော မည်သည်ကား အံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲသော တောဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်အပ်သော တောဖြစ်ပေသည်၊ သို့ဖြစ်၍ တစုံတခု အံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲသော အကြောင်းကို တွေ့မြင်ကြားသိခဲ့လျှင် ငါ့အားလည်း လာရောက် ပြောကြားလတ္တံ့ပါ"ဟု ဟေမဝတနတ်မင်းကို မှာကြားပြောဆို လေ၏။ ဟေမဝတနတ်မင်းသည်လည်း "အဆွေတော်သာတာ-ဂိရနတ်မင်း....သင်တို့၏ နေရာ မဇ္ဈိမဒေသ မည်သည်ကား မြင့်မြတ်သော မုဂ္ဂုလိတို့ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်နေထိုင်ရာ ဖြစ်သဖြင့် အံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲသော ဒေသဟု သမုတ်အပ်ပေ၏၊ သို့ဖြစ်၍ တစုံတခု အံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲသောအကြောင်းကို တွေ့မြင်ကြားသိ ခဲ့လျှင် ငါ့အားလည်း လာရောက်ပြောကြားလတ္တံ့ပါ'ဟု သာတာ-ဂိရ နတ်မင်းကို မှာကြားပြောဆိုလေ၏။ ဤသို့လျှင် သာတာ-ဂိရနတ်မင်းနှင့် ဟေမဝတနတ်မင်း သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်တို့ သည် အချင်းချင်း ကတိကဝတ်စကား ပြောဆိုမှာထားမှုပြု၍ လျက် ထိုနတ်ဘီလူးဘဝကို မစွန့်နိုင်ကြပဲ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကာ နေထိုင်ခဲ့ကြရာ ဘုရားတဆူနှင့် တဆူ အကြားကာလတည်းဟု

သော ဗုဒ္ဓန္တရ အသရေ်ယျကပ် တံခုပင် ကျော်လွန်ခဲ့လေသည်၊ ဤကာလအတွင်း မဟာပထဝီ မြေကြီးသည်လည်း တယူဇနာနှင့် သုံးဂါဝုတ်မျှ အထက်သို့ မြင့်တက်ခဲ့လေပြီ။

ထိုအခါ အကျွန်ုပ်တို့၏ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဒီပင်္ကရ မြတ်စွာဘုရား ခြေတော်ရင်းခံ့ ဘုရားဆုပန် နိယတဗျာဒိတ် ခံတော်မူခဲ့သည်မှ ဝေဿန္တရာမင်းဘဝတိုင်အောင် လေးအသရေ်နှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကြာ ကာလပတ်လုံး ပါရမီဆယ်ပါး တရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူး (အတွတ်အထိပ်ရောက်အောင်) ပြည့်စုံစေဦး၍ တုသိတာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်တော်မူပြီးလျှင် ထိုတုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်သက်တမ်းပြည့်အောင် တည်နေတော်မူလျက်ရှေး၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်း စကြဝဠာတိုက်တသောင်းမှ နတ်အပေါင်းတို့လာရောက်ကာ ဘုရားဖြစ်ရန် တောင်းပန်အပ်ရကားကြည့်ခြင်းကြီးငါးပါးကို ကြည့်ရှုတော်မူ၍ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား ဘုရားဖြစ်ရန် ဝန်ခံစကားပြောကြားလိုက်ပြီးလျှင် နိမိတ်ကြီးသုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ကုန်စဉ် လောကဓာတ်စကြဝဠာပေါင်း တိုက်တသောင်းကို တုန်လှုပ်စေ၍ ဤလူ့ပြည်ဝယ် မဟာမာယာဒေဝီ၏ ဝမ်းကြောတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေ ယူနေတော်မူခဲ့၏။

ဤသာတာဂိရနတ်မင်းနှင့် ဟေမဝတနတ်မင်း သူငယ်ချင်းနှစ်ဦးတို့သည် ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားအလောင်း ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူသောအခါ ဖြစ်ပေါ်သော နိမိတ်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို တွေ့မြင်ကြပါကုန်သော်လည်း "ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူခြင်းကြောင့် ဤနိမိတ်ကြီးတို့ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏"ဟု မစဉ်းစား မဆင်ခြင်မိကြ မသိရှိကြကုန်။ ဘုရားအလောင်းတော် ဖွားမြင်တော်မူသောအခါ၌ဌင်း, တောထွက်တော်မူသောအခါ၌ဌင်း, ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ၌ဌင်း နိမိတ်ကြီးသုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုနိမိတ်ကြီးတို့ကို တွေ့မြင်ကြပါကုန်သော်လည်း နတ်မင်းကြီးနှစ်ဦးတို့သည် "ဤအကြောင်းမျှားကြောင့် ဤနိမိတ်ကြီးမျှားဖြစ်ကြကုန်၏" ဟု ရှေးနည်းအတူပင် မစဉ်းစားမဆင်ခြင်မိကြမသိရှိလိုက်ကြကုန်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပဋ္ဌဝဂ္ဂီရဟန်းငါးဦးတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ အပြန်သုံးပါး အခြင်းအရာ တဆယ့်နှစ်ပါးရှိသော ဓမ္မစက္ကြာ ဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူသည်ရှိသော် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသည့် မြေလျင်ကြီးစွာလှုပ်ခြင်းကိုရင်း, အံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲသော နိမိတ်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကိုရင်း ထိုနတ်မင်းကြီးနှစ်ဦးတို့အနက် သာတာဂိရ နတ်မင်းကြီး တဦးသာလျှင် ပဌမဦးစွာ မြင်လုတ်၍ ထိုနိမိတ်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သည့် မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစက္ကြာတရား ဟောတော်မူနေဆဲဖြစ်သည်ကိုသိရှိပြီးလျှင် မိမိ၏အခြံအရံ နတ်ဘီလူးပရိသတ် ငါးရာနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားထံမှောက် လာရောက်ချဉ်းကပ်၍ ဓမ္မ-စက္ကြာ တရားဒေသနာကို နာကြားပါသော်လည်း တစုံတခုသော မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို မရနိုင်ချေ။

အကြောင်းကား…… သာတာဂိရ နတ်မင်းသည် ဓမ္မစက္ကြာ တရားကို နာကြားနေစဉ် မိမိ၏သူငယ်ချင်း ဟေမဝတ နတ်မင်းကို အောက်မေ့အမှတ်ရ၍ "ငါ၏သူငယ်ချင်း ဟေမဝတ နတ်မင်းသည် ဤတရားပွဲကြီးသို့ လာရောက်သလော၊ မလာရောက်သလော"ဟု တွေးတောကြံစည်ကာ တရားနာပရိသတ်ကိုကြည့်ရှုလတ်သည်တွင် မိမိ၏သူငယ်ချင်း ဟေမဝတနတ်မင်းကို မမြင်ရ၍ "ငါ၏သူငယ်ချင်း ဟေမဝတနတ်မင်းနှယ် ကြာမြင့်နောက်ကျလိုက်လေ၊ ဤမျှလောက် အနက်သဒ္ဒါ ဆန်းကြယ်လှစွာသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မစက္ကြာ တရားဒေသနာကို မနာကြားရတော့ချေ"ဟု စိတ်ပျံ့လွင့်နေမှကြောင့်ပင် မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို မရနိုင်ပဲ ရှိလေ၏။

နေဝင်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစက္ကြာတရား ဟောကြား၍ မပြီးဆုံးသေးချေ၊ ထိုအခါ သာတာဂိရနတ်မင်းသည် "ငါ၏သူငယ်ချင်း ဟေမဝတနတ်မင်းကို သွားရောက် ခေါ်ယူခဲ့ပြီးမှ ထိုသူငယ်ချင်းနှင့် အတူတကွ လာရောက်၍ တရားဒေသနာကို နာကြားတော့အုံ"ဟု ကြံစည်စိတ်ကူးပြီးလျှင် ဆင်ယာဉ်, မြင်းယာဉ်, ဂဠုန်ယာဉ် စသည်တို့ကို ဖန်ဆင်း၍ နတ်ဘီလူးပေါင်း

ငါးရာတို့ ခြိုရုံလျက် ဟိမဝန္တာသို့ ရှေးရှု ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သွားလေ၏။

နတ်ခင်းနှစ်ဦးတို့ ကောင်းကင်၌ စွဲဆုံကြခြင်း

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူသော အခါ, ဖွားတော်မူသောအခါ, တောထွက်တော်မူသောအခါ, ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ, ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသောအခါ တို့၌ နိမိတ်ကြီးသုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ကြသော်လည်း ကြာမြင့်စွာ မတည်ကြပဲ ဖြစ်ပြီးလျင် ခဏအတွင်း ပျောက်ကင်းချုပ်ကွယ်ကြကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူသောအခါ၌ကား ထိုနိမိတ်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့သည် အုံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲသော သဘောရှိကြလျက် တခဏခြင်း ပျောက်ကင်း၍ မသွားကြပဲ ကာလအတန်ကြာ တည်ပြီးမှသာ ချုပ်ပျောက်ကြလေသည်။ သို့ရကား ဟေမဝတနတ်မင်းသည်လည်း ဟိမဝန္တာတောအတွင်း၌ ထိုနိမိတ်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ အုံ့ဘွယ်သရဲ ထူးထူးကဲကဲ ဖြစ်ပေါ်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရ၍ "ဤတောအတွင်း၌ ငါဖြစ်လာရသောအခါမှစ၍ ဤကဲ့သို့ အုံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲသော မှေ့လျော်ဖွယ်နှင့် ပြည့်စုံစွာ ဤတောင်ကြီးကား တခါမျှ မဖြစ်ဘူးချေ၊ ယခုကား ဖြစ်၍နေပေ၏။ ကိုင်း....ယခုပင် (ငါတို့၏ ကတိကဝတ်အတိုင်း) ငါ၏သူငယ်ချင်း သာတာဝိရနတ်မင်းကို သွားရောက်ခေါ်ဆောင်ခဲ့၍ ထိုသူငယ်ချင်းနှင့် အတူတကွ လာရောက်ကြပေါ့ ဤအုံ့မခန်းသည့် ဟိမဝန္တာတောပန်းတို့၏အသရေစည်းစိမ်ချမ်းသာကို မှေ့လျော်ပျော်ပါး ခံစားပေအုံ" ဟု စိတ်ကူးကြံစည်ပြီးလျှင် သာတာဝိရနတ်မင်းအတူပင် ဆင်ယာဉ်,မြင်းယာဉ်,ဂဠုန်ယာဉ် စသည်တို့ကို ဖန်ဆင်း၍ နတ်ဘီလူးပေါင်း ငါးရာတို့ ခြိုရုံလျက် မဇ္ဈိမဒေသသို့ ရှေးရှု ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် လာလေ၏။

ထိုအခါ နတ်မင်းကြီးနှစ်ဦးတို့သည် ရာဇဂြိဟ်မြို့၏အပေါ် ကောင်းကင်အပြင်၌ ရင်ဆိုင်တွေ့ရှိကြ၍ အချင်းချင်း တယောက်

နှင့်တယောက် လာရောက်ကြခြင်း၏ အကြောင်းကို မေးမြန်းကြ သည်တွင် ဟေမဝတနတ်မင်းက "အဆွေတော် သာတာဂိရ နတ်မင်း.... ဟိမဝန္တာတောအတွင်း၌ ငါနတ်ဖြစ်လာသော အခါမှစ၍ ဤဟိမဝန္တာတောင်ကြီးသည် ဤကဲ့သို့ အခါမဲ့ ဖူးပွင့် ကြသော သစ်ပင်တို့ဖြင့် မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ တခါမျှ မဖြစ်စဘူးချေ။ သို့ရကား ငါသည် သင်နှင့်အတူတကွ ထိုအုံ့မခန်း ဟိမဝန္တာ တောပန်းတို့၏ အသရေ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို မွေ့လျော်ပျော်ပါး ခံစားပေအုံ့ဟူ၍ ကြိုစည်ပြီးလျှင် သင့်ကိုခေါ်ရန်အတွက် ထွက်လာ ခဲ့သည်"ဟု ပြောဆိုလေ၏။

သာတာဂိရနတ်မင်းကလည်း "အဆွေတော် ဟေမဝတနတ် မင်း....သင်သည် ဤအခါမဲ့ပန်းတို့ ထူးဆန်းစွာ ဖူးပွင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကို သိပါရဲ့လား"ဟု ဟေမဝတနတ်မင်းကို မေးမြန်း လေလျှင် ဟေမဝတနတ်မင်းသည် "မသိပါ အဆွေတော် သာ-တာဂိရနတ်မင်း...."ဟူ၍ ပြန်ကြားလေ၏။ တဖန် သာတာဂိရ နတ်မင်းက "အဆွေတော် ဟေမဝတနတ်မင်း.... ဤအုံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲသော သဘောသည် ဟိမဝန္တာတောကြီး တခုတည်း၌သာ ဖြစ်ပေါ်သည်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား စကြဝဠာ လောက ဓာတ်ပေါင်း တိုက်တသောင်းတို့၌ပင် အညီအမျှ ဖြစ်ကြသည် သာ၊ အဆွေတော် ဟေမဝတ နတ်မင်း... လောကသုံးခွင် ဘုံအပြင်၌ မြတ်စွာဘုရားသခင် ဖြစ်ပွင့်တော်မူလာပြီ၊ ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည်ကား ယခုအခါ ဗာရာဏသီပြည်အနီး ဣသိပတန အမည်ရှိသော မိဂဒါဝုန်တောကြီး၌ ဓမ္မစက္ကြာတရား ဟောကြား နေဆဲ ရှိတော်မူ၏။ ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား မွေ့စက္ကြာတရား ဟော တော်မူသောကြောင့် လောကတခွင်လုံး၌ အုံ့မဆုံးအောင် မဖြစ် ဘူးမြဲ ထူးကဲသောနိမိတ်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာကြကုန်၏"ဟု ဟေမဝတနတ်မင်းကို ပြောဆိုလေ၏။

ဤသို့လျှင် သာတာဂိရ နတ်မင်းသည် မိမိ၏ သုဝယ်ချင်း ဟေမဝတ နတ်မင်းကို မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှား ဖြစ်ပွင့်တော်မူ

လာပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားရ၍ ထိုသူငယ်ချင်း ဟေမဝတ နတ်မင်းကို မြတ်စွာဘုရားအထံသို့ ခေါ်ဆောင်လိုရကား—

အဇ္ဇ ပန္နရသော ဥပေါသထော၊
ဒိဗ္ဗာ ရတ္တိ ဥပဋ္ဌိတာ။
အနောမနာမံ သတ္ထာရံ၊
ဟန္ဒ ပဿာမ ဂေါတမံ။

(အဆွေတော် ဟေမဝတနတ်မင်း....) ယနေ့ကား ပန္နရသီ တိထီကြီးမ်တွေ့ လပြည့်နေ့ဥပုသ်ပေကည်း၊ ယနေ့ညဉ့်ကား (မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစက္ကြာတရား ဟောကြားတော်မူသော နေ့ဖြစ်၍ စက္ကဝဠာ တိုက်တသောင်းမှ တရားနာ လာရောက်ကြသော)နတ်ပြဟ္မာ အပေါင်းတို့၏ ကိုယ်ရောင် အဝတ်တန်းဆာရောင် ဗိမာန်ရောင်တို့ဖြင့်ရင်း, လရောင် ကြယ်ရောင် နက္ခတ်အရောင်တို့ဖြင့်ရင်း, ဝိသုဒ္ဓိနတ် ဘုရားမြတ်၏ ကိုယ်တော်ရောင်ဖြင့်ရင်း ဇမ္ဗူဒီပ်တကျွန်းလုံးကို အလှဆုံး တန်းဆာ ဆင်ထားသည့်ပမာ အလွန်သာယာသော ညဉ့်အခါဖြစ်ပေ၏။ (အဆွေတော် ဟေမဝတ နတ်မင်း....)ဘုရား ဟုတ်သလော, မဟုတ်သလောဟု တွေးတောယုံမှား စိတ်မျှား မနေပါလင့်၊ လာပါလော့၊ ယခုပင် မယုတ်လျော့သော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် ဗုဒ္ဓ+ဘဂဝါ အစရှိသည့် အမည်ထူးကို ရရှိတော်မူလျက် လူနတ်ပြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာတဆူ ဖြစ်တော်မူသော ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရားကို သွားရောက်ဖူးမြော်ကြပါကုန်စို့—

ဟူ၍ ဟေမဝတ နတ်မင်းကို ပြောဆိုလေ၏။

ထိုအခါ ဟေမဝတနတ်မင်းသည် သာတာဂိရနတ်မင်း ပြောဆိုသောစကားကိုကြား၍ "ဤသာတာဂိရနတ်မင်းသည် 'အနော-မနာမံ သတ္ထာရံ' အစရှိသည်ဖြင့် မိမိဖူးတွေ့ခဲ့ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား ဘုရားသမ္မည္ဟု စင်စစ်ဖြစ်သည်ကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပြောဆို၏၊ လောကဓ္ဓ

ဘုရားသမ္မည္ရွတ္ကိုကား ဖြစ်နိုင်ခဲ ရနိုင်ခဲကုန်၏၊ ပူရဏကဿပ စသည်တို့လို ပုဂ္ဂိုလ်များကသာ ဘုရားသမ္မည္ရဟု ဝန်ခံကြလျက် မိန္ဒာဘုရင်ဖက်ပြီးလျှင် လူများအပေါင်းကို အလွန်ပင် နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးကြ၏၊ သာတာဂိရနတ်မင်း ဖူးတွေ့ခဲ့သော ရဟန်းဂေါတမသည် ဘုရားသမ္မည္ရ စင်စစ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် တာဒိဂုဏ် (= ကောင်းဆိုးနှစ်တန် လောကခံကြောင့် ဖောက်ပြန် တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိမှုဂုဏ်) နှင့် စင်စစ် ပြည့်စုံသူဖြစ်ရလိမ့်မည်၊ ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားတို့မှာသာ ပြည့်စုံနိုင်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသူ ဟုတ်မဟုတ်ကို ငါစုံစမ်းဦးအုံ့"ဟူ၍ ကြံစည်ပြီးလျှင် တာဒိလက္ခဏာကို မေးမြန်းလိုသည်ဖြစ်၍—

ကစ္စိ မနော သုပဏိဟိတော၊
သမ္ဘဘူတေသု တာဒိနော။
ကစ္စိ ဣဒ္ဓေ အနိဇ္ဇေ စ၊
သက်ပ္ပဿ ဝသီကတာ။

(အဆွေတော် သာတာဂိရနတ်မင်း....) အသို့နည်း၊ သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရား၏စိတ်သည် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသူပြီပြီ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း အလျှင်းပင်မရှိ ပကတိ တည်တံ့ပါ၏လော။ အသို့နည်း၊ သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရသော ဘုရားဂေါတမသည် ဣဒ္ဓာရုံ အနိဇ္ဈာရုံတို့၌ ချစ်မုန်းသောအား ဖြစ်ပွါးတတ်သည့် ကာမဝိတက် ဗျာပါဒဝိတက် ဝိဟိံသာဝိတက်တို့ကို ပယ်ရှားကင်းရှင်း နိုင်နင်းအောင် ပြုအပ်ပါကုန်၏လော-

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုမေးမြန်းလေ၏။

ထိုအခါ သာတာဂိရနတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တကယ် စင်စစ် သမ္မည္ရဘုရားဖြစ်ကြောင်း အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသူ ဖြစ်သဖြင့် ထိုဟေမဝတနတ်မင်း စုံစမ်းမေးမြန်းအပ်သည့် အလုံးစုံသော သမ္မည္ရမြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ဝန်ခံဖြေကြားလိုရကား—

မနော စဿ သုပဏိဟိတော၊
သမ္ဘဗ္ဗတေသု တာဒိနော။
အထော ဇုဠ္ဍေ အနိဠ္ဍေ စ၊
သက်ပ္ပဿ ဝသိကတာ။

(အဆွေတော် ဟေမဝတနတ်မင်း....) ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသူပြိုပြို ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း အလျှင်းပင်မရှိ ပကတိတည်တံ့ပါ၏။ (ယခု ဘုရားဖြစ်သောအခါ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်ကို မဆိုထားဘိဦး၊ ဘုရားဖြစ်ရန် ပါရမီတို့ကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူစဉ်ကပင် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဘဝ၌ ကိုယ်တော်၏အသက်ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်သော သောနုတ္တိုရ်မုဆိုးကိုလျက် ရန်ငြိုးထားခြင်း မရှိ၊ မိမိ၏အစွယ်ကို ကိုယ်တိုင်ဖြတ်၍ ပေးအပ်လှူဒါန်းတော်မူခဲ့၏။ မျောက်မင်းဘဝ၌လည်း ကိုယ်တော်၏ ဦးခေါင်းကို ကျောက်တုံးဖြင့် ထုခတ် သတ်ဖြတ်သော ရန်သူပုဏ္ဏားကိုလျက် အမျက်မဆိုး ခရီးလမ်း ညွှန်ပြတော်မူခဲ့၏။ ဝိဓုရ သုခမိန်ဘဝ၌လည်း ကိုယ်တော်၏ ခြေနှစ်ဖက်ကို ဆွဲကိုင်၍ ယူဇနာခြောက်ဆယ်ရှိသော ကာဠတောင်အောက် ချောက်ကမ်းပါး အတွင်းသို့ ရက်ရက်စက်စက် ဦးခေါင်း ဇောက်ထိုး ပစ်ချသော ပုဏ္ဏက ဘီလူးကိုလျက် အမျက်မထား တရားဟောတော်မူခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် "မနော စဿ သုပဏိဟိတော" စသည်ဖြင့် သာတာဂိရနတ်မင်းရဲရဲတင်းတင်းဖြေဆိုခြင်းဖြစ်သည်။) အဆွေတော် ဟေမဝတနတ်မင်း....ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဇုဠာရုံ အနိဠာရုံတို့၌ ချစ်မုန်းသောအား ဖြစ်ပွါးတတ်သည့် ကာမဝိတက် ဗျာပါဒဝိတက် ဝိဟိံသာဝိတက်တို့ကို ပယ်ရှားကင်းရှင်း နိုင်နင်းအောင် ပြုအပ်ပါကုန်ပြီ–

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုဖြေကြားလေ၏။

ဤသို့ ဟေမဝတာ နတ်မင်းသည် ရှေးဦးစွာ မနောဒ္ဓါရနှင့် စပ်၍ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည် မပြည့်စုံသည်ကို မေးမြန်း၍ သာတာဂိရနတ်မင်းကလည်း ပြည့်စုံကြောင်း ဝန်ခံစကား ပြောကြားလတ်သည်ကို ကြားနာရပြီးလျှင် ပို၍ ခိုင်မြဲအောင် ယခု အခါ ဒွါရသုံးပါးနှင့်စပ်၍လည်း စင်ကြယ်မှု ရှိမရှိကို မေးမြန်းလိုရကား—(တနည်း) ရှေးဦးစွာ ဒွါရသုံးပါးနှင့်စပ်၍ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည် မပြည့်စုံသည်ကို အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် မေးမြန်း၍ သာတာဂိရနတ်မင်းကလည်း ပြည့်စုံကြောင်း ဝန်ခံစကား ပြောကြားလတ်သည်ကို ကြားနာရပြီးလျှင် ပို၍ ခိုင်မြဲအောင် အကျယ်အားဖြင့် မေးမြန်းလိုရကား—

ကစ္စိ အဒိန္နံ နာဒိယတိ၊
ကစ္စိ ပါဏေသု သညတော။
ကစ္စိ အာရာ ပမာဒမှာ၊
ကစ္စိ ဗျာနံ နာ ရိဉ္စတိ။

(အဆွေတော် သာတာဂိရ နတ်မင်း····)သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် အသို့နည်း အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သော သူတပါး၏ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ကင်းသူဖြစ်ပါ၏လော၊ အသို့နည်း သတ္တဝါကို၌ သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲခြင်း ဒုစရိုက်မှမှ ကောင်းစွာ စောင့်စည်းရှောင်ကြဉ်သူ ဖြစ်ပါ၏လော၊ အသို့နည်း ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ ခုံမင်ပြိုကပ် တပ်မက်မော၍ စိတ်ထားပျော်မွေ့ မေ့လျော့ခြင်း ပမာဒ (=ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ, အပြဟ္မစရိယ ဒုစရိုက်များ)မှ ကင်းရှင်း ဝေးကွာ ပါ၏လော၊ အသို့နည်း နိဝရဏငါးပါး ပယ်ရှားဝေးလံလျက် ဗျာနသမာပတ်ကို မဆိတ်သုဉ်းစေသူ ဖြစ်ပါ၏လော—

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုမေးမြန်းပြန်လေ၏။

ထိုအခါ သာတာဂိရ နတ်မင်းကလည်း (မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုဘုရားဖြစ်သောအခါမှာသာ အဒိန္နာဒါန် စသည်တို့မှ စင်စစ်

ရှောင်ကြဉ်သည် မဟုတ်သေး၊ ရှေးလွန်ခဲ့သော အတိတ်အခါ ကလည်း ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အဒိန္နာဒါန် စသည် တို့မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူခဲ့၏။ ထိုထိုဒုစရိုက်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့ခြင်း ဝိရတိကောင်းမှု ကုသိုလ်အာနုဘော်ကြောင့် ထိုထို မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကြီးများကို ရရှိတော်မူ၏။တလောကလုံးကလည်း "ရဟန်းဂေါတမသည် အဒိန္နာဒါန်ဒုစရိုက်မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏"စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကျေးဇူးစကား ပြောကြားကြရလေသည်၊ ထို့ကြောင့်) စင်ကြယ်သန့်ရှင်း ရဲတင်းသော စကားဖြင့် ဖြေကြားလိုသည်ဖြစ်၍—

နေ သော အဒိန္နံ အာဒိယတိ၊
အထော ပါဏေသု သညတော။
အထော အာရာ ပမာဒမှာ၊
ဗုဒ္ဓေါ ဗျာနံ နေ ရိဉ္စတိ။

(အဆွေတော်ဟေမဝတနတ်မင်း....) ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးအပ်သည့် သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ကင်းသူ ဖြစ်ပေ၏။ သတ္တဝါတို့၌ သတ်ဖြတ်သြဇာဆဲခြင်း ဒုစရိုက်မှုမှ ကောင်းစွာ စောင့်စည်း ရှောင်ကြဉ်သူ ဖြစ်ပေ၏၊ ငါးဖြာ အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ ခုံမင်ငြိကပ် တပ်မက်မောခြင်း စိတ်ထား ပျော်မွေ့ မေ့လျော့ခြင်း ပမာဒ (=ကာမေသု-မိစ္ဆာစာရ, အမြတ်ဖွစရိယ ဒုစရိုက်များ)မှ ကင်းရှင်းဝေးကွာပေ၏၊ နိဝရဏငါးပါး ပယ်ရှားဝေးလံလျက် ဗျာနသမာပတ်ကို မဆိတ်သုဉ်းစေသူလည်း ဖြစ်ပေ၏—

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုဖြေကြားလေ၏။

ဤသို့ ဟေမဝတ နတ်မင်းသည် ကာယဒွါရ၌ စင်ကြယ်ကြောင်း အဖြေစကားကို ကြားသိရပြီးနောက် ယခုအခါ ဝစီ-ဒွါရ၌ စင်ကြယ်မှု ရှိ-မရှိကို မေးမြန်းလိုရကား—

ကစ္စိ မုသာ နှ ဘဏတိ၊
ကစ္စိ နှ ဒိဏမျှပ္ပထော။
ကစ္စိ ဝေဘူတိယံ နာဟာ၊
ကစ္စိ သမ္ဖံ နှ ဘာသတိ။

အဆွေတော် သာတာဂိရနတ်မင်း····အသို့နည်း **သင်** ဖူးတွေ့ခဲ့ရသောမြတ်စွာဘုရားသည် မုသားစကား **မ**ပြောကြားသူ ဖြစ်ပါ၏လော၊ အသို့နည်း သတ္တဝါတို့**အား** **စိ**တ်ထားညစ်နွမ်းအောင် ညှဉ်းပန်းတတ်သော **ကြမ်းတမ်း**ယုတ်မာ ဖရုသဝါစာစကား မပြောကြားသူ ဖြစ်ပါ**၏**လော၊ အသို့နည်း သူနှစ်ဦးတို့၏ မေတ္တာတရား ပျက်ပြား**အ**ိတ်သုဉ်းစေတတ်သော ဂုံးတိုက်စကား **မ**ပြောကြားသူ ဖြစ်ပါ၏လော၊ စပါးပြိန် စပါးဖျင်းအလား **အ**စီ**းအ**ပွါ**း**အနှစ်မဲ့ပြား သမ္ဘပ္ပလာပစကား **မ**ပြောကြားသူ ဖြစ်ပါ**၏**လော—

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုမေးမြန်းလေ၏။

ထိုအခါ သာတာဂိရ နတ်မင်းကလည်း (မြတ်စွာဘုရား သည် ယခု ဘုရားဖြစ်သော **အ**ခါမှာသာ ဝစီဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်သည် မဟုတ်သေး၊ ရှေးလွန်ခဲ့သော အတိတ် **အ**ခါကလည်း ကာလရှည်မြင့်စွာပင် မုသာဝါဒ စသည်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူခဲ့၏။ ထိုထို ဝစီဒုစရိုက်တို့မှ ရှောင်ကြဉ် ခဲ့သော ဝိရတိကောင်းမှု ကုသိုလ် အာနုဘော်ကြောင့် မွေးတွင်း တော်တခုတခု၌ မွေးညှင်းတော် တပင်တပင်စီသာ ပေါက် ရောက်ခြင်း ဥယျာဉ်လုံမွေးရှင်တော် ပေါက်ရောက်ခြင်း စသော ထိုထို မဟာပုရိသ လက္ခဏာတော်ကြီးများကို ရရှိတော်မူ၏၊ တလောကလုံးကလည်း "ရဟန်း ဂေါတမသည် မုသာဝါဒ ဒုစရိုက်မှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူ၏" စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကျေးဇူးစကား ပြောကြားကြရလေသည်၊ ထို့ကြောင့်) စင်ကြယ် သန့်ရှင်း ရဲတင်းသောစကားဖြင့် **မြေ**ကြားလိုသည်ဖြစ်၍—

မုသာ စ သော နှ ဘဏတိ၊
အထော နှ ဒိဏဗျပ္ပထော။
အထော ဝေဘူတိယံ နာဟာ၊
မန္ဒာ အတ္ထံ သုဘာသတိ။

အဆွေတော် ဟေမဝတနတ်မင်း… ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် မုသားစကားကို မပြောကြားသူလည်း မှန်ပေ၏၊ ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ ဖရုသဝါစာစကား မပြောကြားသူလည်း မှန်ပေ၏၊ ပညာဖြင့် ပိုင်းခြားမှ အကျိုးရှိသောစကားကိုသာ ပြောကြားတော်မူပေ၏—

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုဖြေကြားလေ၏။

ဤသို့ ဟေမဝတနတ်မင်းသည် ဝစီဒုစရိုက် စင်ကြယ်ကြောင်း အဖြေစကားကို ကြားသိရပြီးနောက် ယခုအခါ မနောဒုစရိုက် စင်ကြယ်မှု ရှိ မရှိနှင့် မောဟကိုလွန်မြောက်လျက် စက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ ဟုတ် မဟုတ်ကို မေးမြန်းလိုရကား—

ကစ္စိ နု ရဇ္ဇတိ ကာမေသု၊
ကစ္စိ စိတ္တံ အနာဝိလံ။
ကစ္စိ မောဟံ အတိဏ္ဏော၊
ကစ္စိ ဓမ္မေသု စက္ခုမာ။

အဆွေတော် သာတာဂိရနတ်မင်း… အသို့နည်း သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ ခုံမင်တပ်မက်ခြင်းတည်းဟူသော အဘိဇ္ဈာတရား ပယ်ရှားကင်းရှင်းသူ မှန်ပါ၏လော၊ အသို့နည်း သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရား၏စိတ်သည် ဗျာပါဒ—ဒေါသတရားဖြင့် ဖောက်ပြားနောက်ကျခြင်းမှ ကင်းရှင်းပါ၏လော၊ အသို့နည်း သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် မိန္ဒာဒိဋ္ဌိ၏ အခြေခံအကြောင်းတရား မောဟ

> လေးပါးကို ပယ်ရှားလွန်မြောက်ပြီးသူ မှန်ပါ၏လော၊ အသိုနည်း အလုံးစုံသောတရားတို့၌ အဆီးအတား အပိတ် အပင်မရှိ ထိုးထွင်းမြင်သိတတ်သော ပညာမျက်စိရှိသူ မှန်ပါ၏လော—

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုမေးမြန်းလေ၏။ (ဤဂါထာ၌ "ဒွါရသုံးသွယ် စင်ကြယ်ရုံမျှဖြင့်လည်း ဘုရားမဟုတ်သေး၊ သမ္မာ-ညုတဉာဏ် (တနည်း စကျွေးပါး)နှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်မှသာ ဘုရား စင်စစ် ဖြစ်နိုင်သည်"ဟု နှလုံးသွင်းမှ "ကစ္စိ ဓမ္မေသု စက္ခုမာ = တရားအလုံးတို့၌ ထိုးထွင်းမြင်သိတတ်သော ပညာမျက်စိရှိသူ မှန်ပါ၏လော"ဟူ၍ မေးမြန်းခြင်း ဖြစ်လေသည်။)

ထိုအခါ သာတာဂိရနတ်မင်းကလည်း (မြတ်စွာဘုရားသည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးမီ အနာဂါမိမဂ်ခဏကပင် ကာမ-ရာဂကိလေသာနှင့် ဗျာပါဒကိလေသာတို့ကို ပယ်ရှားပြီးဖြစ်သော ကြောင့် ကာမဝတ္ထုတို့၌ တပ်မက်သာယာခြင်း ဂင်းရှင်းတော်မူခဲ့၏၊ ဗျာပါဒ = ဒေါသတရားဖြင့် ဖောက်ပြားနောက်ကျခြင်းမှ ကင်းရှင်းသောစိတ်လည်း ရှိတော်မူ၏၊ သောတာပတ္တိမဂ် ခဏ ကပင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏အကြောင်းဖြစ်သည့်(သစ္စာလေးပါးကို ဖုံးလွှမ်း တတ်သော) သစ္စပဋိစ္ဆာဒကမောဟကို ပယ်ရှားပြီးဖြစ်သော ကြောင့် မောဟကိုလွန်မြောက်ပြီးသူလည်း ဖြစ်ပေ၏၊ ဆရာမကူ သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့်ပင် သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်တော်မူသော ကြောင့် ဗုဒ္ဓဟူသောအမည်တော်နှင့် ဉာဏ်မျက်စိများကိုလည်း ရတော်မူပြီးဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့်) မြတ်စွာဘုရား၏ မနောဒွါရ၌ စင်ကြယ်ခြင်းရှိကြောင်းနှင့် သမ္မာညုတ ရှေဉာဏ်တော်ကို ရရှိ၍ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်တော်မူကြောင်းကို ရဲရဲတောက် ကြွေးကြော် ဖြေကြားလိုသည်ဖြစ်၍—

> န သော ရဇ္ဇတိ ကာမေသု၊
> အထော စိတ္တံ အနာဝိလံ။
> သမ္မမောဟံ အတိက္ကန္တော၊
> ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မေသု စက္ခုမာ။

အဆွေတော် ဟေမဝတနုတ်မင်း ···· ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဝမ္ဘုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ ခုံမင်တပ်မက်ခြင်းတည်းဟူသော အဘိဗျာတရားပယ်ရှားကင်းရှင်းသူလည်း မှန်ပေ၏၊ ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် ဗျာပါဒ = ဒေါသတရားမှုန့် ဖောက်ပြား နောက်ကျခြင်းမှလည်း ကင်းရှင်းပေ၏၊ ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် မိန္ဓာဒိဋ္ဌိ၏ အခြေခံ အကြောင်းတရား အလုံးစုံသော မောဟလေးပါးကို ပယ်ရှားလွန်မြောက်ပြီးသူလည်း မှန်ပေ၏၊ ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင်တော်မူသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဟူသောအမည်ကို ရရှိတော်မူသည်ဖြင့် စကျွဲငါးပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူပေ၏—

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုဖြေကြားလေ၏။

ဤသို့လျှင် ဟေမဝတနုတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ဒွါရသုံးပါးဌာ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းတော်မူခြင်းနှင့် သမ္ဗညူဘုရား စင်စစ်ဖြစ်တော်မူခြင်းကို ကြားသိရှင်လန်း အလွန်ဝမ်းမြောက်ပြီးလျှင် အတိတ်ဘဝ ကဿပမြတ်စွာ သာသနာတော်အတွင်းက အကြားအမြင်မျှားခြင်း = ဗာဟုသစ္စ မဂ်လာကြောင့် လွန်စွာသန့်ရှင်းသော ဉာဏ်ပညာဖြင့် မထစ်မငြိ ချက်တိုင်းထိသော စကားရှိသူဖြစ်ရကား အုံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ဆက်၍တဖန် နှာယူပြန်လိုရကား—

ကစ္စိ ဝိဇ္ဇာယ သမ္ပန္နော၊
ကစ္စိ သံသုဒ္ဓစာရဏောဝ။
ကစ္စိဿ အာသဝါ ဒီဃာ၊
ကစ္စိ နတ္ထိ ပုနဗ္ဘဝေါ။

အဆွေတော် သာတာဂိရနုတ်မင်း ···· သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားတကာ ပြည့်စုံရာသော ဝိဇ္ဇာမျက်စိနှင့်ပြည့်စုံသူ မှန်ပါ၏လော၊ အသို့နည်း ဒိဗ္ဗာန်

သို့သွားကြောင်း ခြေကောင်းသဖွယ်ဖြစ်သည့် စင်ကြယ်သော စရဏတရား တဆယ့်ငါးပါးရှိသူ မှန်ပါ၏လော၊ အသို့နည်း သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရသောမြတ်စွာဘုရား၏သန္တာန်၌ အာသဝေါတရားလေးပါးတို့ ပါးရှားကုန်ခန်းပြီး ဖြစ်ကြပါကုန်၏လော၊ အသို့နည်း သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားမှာ တဖန် ဘဝအသစ်၌ဖြစ်ရခြင်း(= ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း) ကင်းပါ၏လော—

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုမေးမြန်းလေ၏။

ထိုအခါ သာတာဂိရနတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ သမ္ဘည္ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်တော်မူခြင်း၌ နှစ်နှစ်ကာကာ သက်ဝင်ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်အပ်သော စိတ်နှလုံးရှိသူဖြစ်ရကား ဟေမဝတနတ်မင်းမေးမြန်းအပ်သည့်ဂုဏ်အားလုံးတို့ မြတ်စွာဘုရား၌ ထင်ရှားကုံလုံပြည့်စုံစွာရှိကြောင်း ဝန်ခံဖြေကြားလိုသည်ဖြစ်၍—

ဝိဇ္ဇာယ စေဝ သမ္ပန္နော၊
အထော သံသုဒ္ဓစာရဏော။
သမ္ဘဿ အာသဝါ ဒိဏာ၊
နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါ။

အဆွေတော် ဟေမဝတနတ်မင်း…… ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားတကာ ပြည့်စုံရာသော ဝိဇ္ဇာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံသူလည်းမှန်ပေ၏၊ ထို့ပြင် နိဗ္ဗာန်သို့သွားကြောင်း ခြေကောင်းသဖွယ် စင်ကြယ်သော စရဏတရား တဆယ့်ငါးပါးရှိသူလည်း မှန်ပေ၏၊ ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရား၏သန္တာန်၌ အလုံးစုံသော အာသ-ဝေါတရားတို့ ပါးရှားကုန်ခန်းပြီးလည်း ဖြစ်ကြပါကုန်၏၊ ထို ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားမှာ တဖန် ဘဝအသစ်၌ဖြစ်ရခြင်း (= ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း) လည်း ကင်းပေ၏—

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုပြောကြားလေ၏။

ထိုအခါ ဟေမဝတနတ်မင်းသည် "ယခု သာတာဂိရနတ်မင်း ဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရားသည် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သုံးလောက ထွတ်ထား ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်ပေ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံမှားခြင်း ကင်းပြီးလျှင် ကောင်းကင်၌ ရပ်တည်ရင်းကပင် မြတ်စွာဘုရားကို ချီးမွမ်းလိုသဖြင့်ရင်း, သာတာဂိရ နတ်မင်းကိုလည်း ဝမ်းမြောက်စေလိုသဖြင့်ရင်း—

သမ္ဗုဒ္ဓံ မုနိနော စိတ္တံ၊
ကမ္ဗုနော ဗျပ္ပထေန စ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊
ဓမ္မတော နံ ပသံသသိ။

အဆွေတော် သာတာဂိရနတ်မင်း.... သင်ဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် တာဒိဂုဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံပါပေ၏၊ ကာယကံ စင်ကြယ်မှု, ဝစီကံ စင်ကြယ်မှု, မနောကံစင်ကြယ်မှုတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံပါပေ၏၊ အဆွေတော် သာတာဂိရနတ်မင်းသည် ဝိဇ္ဇာသုံးပါး, ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး, စရဏတဆယ့်ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်းပင် ချီးမွမ်းစကား ပြောကြားပါပေ၏—
ဟူသော ဗျိုဟါဃာကို ရွတ်ဆိုချီးမွမ်း အားရမ်းနှစ်သက်စေလေ၏။

ထိုအခါ သာတာဂိရ နတ်မင်းသည်လည်း "အဆွေတော် ဟေမဝတနတ်မင်း .... သင်ပြောဆိုသော အကြောင်းအရာသည် ပြောသည့်အတိုင်း အမှန်ပင်ဖြစ်ပေ၏၊ အဆွေတော်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်ကို ကောင်းကောင်းကြီးလည်း သိအပ်ပါပြီ၊ ကောင်းစွာလည်း ဝမ်းမြောက်အပ်ပါပြီ"ဟု ပြောဆိုလိုသော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် ထိုဟေမဝတနတ်မင်းကိုပင် တဖန် ဝမ်းမြောက်စေပြန်လိုရကား—

သမ္ဘန်ဲ့ မုနိနော စိတ္တံ၊
ကမ္ဘုနာ ဗျပ္ပထေန စ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊
ဓမ္မတော အနုမောဒသိ။

အဆွေတော် ဟေမဝတနတ်မင်း.... ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် တာဒိဂုဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏၊ ကာယကံစင်ကြယ်မှု, ဝစီကံစင်ကြယ်မှု, မနောကံ စင်ကြယ်မှုတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏၊ အဆွေတော် ဟေမဝတနတ်မင်းသည် ဝိဇ္ဇာသုံးပါး,ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး, စရဏတဆယ့်ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်းပင် ကြည်ညိုဝမ်းမြောက်ပါပေ၏–ဟူ၍ ပြောဆိုပြီးလျှင် ဟေမဝတနတ်မင်းကို မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွားရောက်ရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခေါ်ယူလိုသဖြင့်—

သမ္ဘန်ဲ့ မုနိနော စိတ္တံ၊
ကမ္ဘုနာ ဗျပ္ပထေန စ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊
ဟန္ဒ ပဿာမ ဝေါတမံ။

အဆွေတော် ဟေမဝတနတ်မင်း.... ငါဖူးတွေ့ခဲ့ရသော မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် တာဒိဂုဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏၊ ကာယကံစင်ကြယ်မှု, ဝစီကံစင်ကြယ်မှု, မနောကံ စင်ကြယ်မှုတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး, ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး, စရဏတဆယ့်ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရားကို ယခုပင် သွားရောက်ဖူးမြော်ကြပါစို့—

ဟူသော ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုခေါ်ယူလေသည်။

ထိုအခါ ဟေမဝတ နတ်မင်းသည် ရှေးဘဝက ပါလာသော ဉာဏ်ပညာမဟုသုတ အစွမ်းရှိသည်ပြီး ဗိမာန်ပမ်းသက်အပ်သောဂုဏ်

ကျေးဇူးတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ချီးမွမ်းလျက် သာဝတ္ထိရ နတ်မင်းကို ဘုရားဖူးသွားရန် ဝန်ခံခေါ်ယူလိုသည်ဖြစ်၍—

ကောင်ကယ်ကိသ ဝိရ၊
အပ္ပါဟာရံ အလောလုပံ။
မုနိ ဝနသ္မိ ဈာယန္တံ၊
ဟေ ပဿာမ ဂေါတမံ။

သီဟံ ဝေကစရံ နာဂံ၊
ကာမေသ အနပေက္ခိနံ။
ဥပသန္တမ္ပိ ပုဏ္ဏာမ၊
မဗ္ဘုပါသပ္ပမောစနံ။

အဆွေတော်သာဝတ္ထိရနတ်မင်း.... လာ.သွားကြစို့၊ တောဝမ္ဗြင်ဖျား ကျောသားကဲ့သို့ လုံးလျားတင့်တယ်သည့် သလုံးမြင်းခေါင်း ရှိတော်မူသော ရှည်ခြင်းငါးမည် တိုသည်ကားလေးအသေးစတု မြင့်မှုခြောက်ဆင့် ဝန်းသင့် သည့်အရာ ဝန်းလှစွာသည့် အင်္ဂါကြီးငယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံ တော်မူသော ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ နှစ်ဝသောရန်ကို တွန်း လှန်တိုက်ဖျက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည့်လုံ့လ ဝိရိယရှိတော် မူသော တထပ်တည်းသာ ကိုယ်ခန္ဓာ မျှတရုံ အစာ အာဟာရကို မှီဝဲလျှော်ရှိသော အစာအာယာရ၌ လော-လွှတ် တဏှာတရားကို ပယ်ရှားပြီး မြစ်တော်မူသော မဂ် ဉာဏ်လေးပုံနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဆိတ်ငြိမ်ရာ တော အရပ်၌ ဈာန်ဝင်စားကာ နေလျှော်ရှိတော်မူသော ဂေါတမ နွယ်မှူး ရှင်တော်ဘုရားကို သွားရောက်ဖူးမြော်ကြပါ ကုန်စို့။

အဆွေတော် သာဝတ္ထိရ နတ်မင်း.... ငါတို့သည် ကေသရာ မြေသော့်မင်းအတွေ့ သာမန်လူတို့ ချဉ်းကပ်ရန် မလွယ်ကူ လောကဓံတို့ကို သည်းခံနိုင်တော်မူ ကြောက်ရွံ့ ခြင်းဂဟပ်တော်မူသော လောကဓာတ်တိုက်တခုံ့ တရှု

တည်းသာ ဖြစ်ပွင့်တော်မူသော ဆန္ဒန်ဆင်မင်းအတူ ကြီးမားသော ကာယဘဏ္ဍာ ဗလစွမ်းဟုန်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဝဏ္ဏ၊ကာမဟူသမျှတို့၌ ဆန္ဒရာဂကင်းရှင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်သို့ သွားရောက်ချဉ်းကပ်ကြပြီးလျှင် သေမင်း၏ကျော့ကွင်းတည်းဟူသော တေဘူမက ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရာမှန် နိမ္မာန်တရားကို လျှောက်ထားမေးမြန်းကြပါကုန်စို့—

ဟူသော ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆိုကာ သာတာဂိရနတ်မင်းနှင့်တကွ အခြားအရံဖြစ်ကြသည့် နတ်ဘီလူးတထောင်တို့ကို ဘုရားထံမှောက် သွားရောက်ဖူးမြော် တရားတော်နာယူရန် တိုက်တွန်းခေါ်ယူလေ သည်။

ကာဠီအမျိုးသမီး သောတာပန်တည်ခြင်း

ထိုနေ့ကား ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ဝါဆိုလ ပွဲသဘင်ကြီး ဆင်ယင်ကျင်းပနေသောနေ့ ဖြစ်လေသည်။ ထိုအခါ ထက်ဝန်းကျင်မှ မွန်မြတ်သော အဆင်တန်းဆာတို့ဖြင့် တန်းဆာ ဆင်အပ်သော တာဝတိံသာ နတ်မြို့တော်ဝယ် တင့်တယ်ကြီးမြတ်သော နတ်၏ စည်းစိမ်ကို ခံစားသော နတ်သမီးကဲ့သို့ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကြီးဝယ် ကုရရဃရမြို့၌နေသူ ကာဠီအမည်ရှိသော အမျိုးသမီးသည် ဖခင်တို့၏ အိမ်ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်၍ ခြေသေ့ခံသော လေသွန်တံခါးကို ဖွင့်လျက် ဖွားမြင်အုံ့ဆဆသော ကိုယ်ဝန်၏ ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်လိုသဖြင့် လေညှင်းခံကာ ရပ်တည်နေဆဲ ဖြစ်၏။

(ကာဠီအမျိုးသမီးကား ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သူ ဖြစ်၏၊ အရွယ်ရောက်သောအခါ ကုရရဃရမြို့၌ အိမ်ထောင်ကျ၍ သောဏကုဋိကဏ္ဏမထေရ်၏အလောင်း ကိုယ်ဝန်ရှိသောအခါ မိဖုရယ်ဌာန်ပြန်၍ ကိုယ်ဝန်သားကို ဖွားမြင်အုံ့ဟု ကြံစည်ကာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် မိဖုနေအိမ်သို့ ပြန်လာ၍ ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်ပြီးလျှင် ဖွားအုံ့ဆဆသော ကိုယ်ဝန်ကြောင့် ဖြစ်သည့် ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ရန် လေညှင်းခံ၍နေခိုက် နတ်ဘီလူးမင်းနှစ်ဦးတို့ ပြောဟောသော ဘုရားဂုဏ်တော်များကို တဆင့်စကား ကြားရ နာရလေသည်။)

ကာဠီအမျိုးသမီးသည် ထိုနတ်ဘီလူး စစ်သူကြီး နှစ်ဦးတို့ အသီးသီး ပြောဆိုကြသည့် ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်နှင့် စပ်သော တရားစကားကို အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးလုံး ကြားနာရ၍ "မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့ အံ့ဘွယ်အထူး ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေစွာ့တကား"ဟု ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ နှစ်သက်ခြင်း ဝိတိတရားကို ဖြစ်ပွါးစေပြီးလျှင် ထိုဝိတိဖြင့်ပင် နိဝရဏတရားတို့ကို ပယ်ခွါ၍ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းမှု ပြုလေလျှင် ထိုနေရာ၌ ရပ်တည်နေရင်းပင် သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိလေ၏။ ထိုကာဠီအမျိုးသမီးသည် မာတုဂါမ မင်းမိန်းမ တို့အနက် ရှေးဦးစွာ သောတာပန်တည် အရိယသာဝိကာဖြစ်၍ အမျိုးသမီးပိုင်းတွင် အကြီးဆုံး အစ်မကြီးသဖွယ် ဖြစ်လေသည်။ ထိုညဉ့်မှာပင် ကာဠီအမျိုးသမီးသည်(သောဏကုဋိကဏ္ဏမထေရ်၏အလောင်း) သတို့သားကို ဖွားမြင်ပြီးနောက် မိဖအိမ်တွင် အလိုရှိသလောက် နေထိုင်ပြီးလျှင် မိမိနေရာ ကုရရဃရမြို့သို့ ပြန်သွားလေ၏။

ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားကို ရှေးကတည်မှတခါမျှ မမှီးမတွေ့ရဘူး ပဲလျက် အဆင့်စကားကြားသိကာ ဘုရားဂုဏ်ကို သက်ဝင်ယုံကြည် ပြီးလျှင် သူတပါးအတွက် ခူးရ်ထားသော ထမင်းပွဲကို အလွယ်တကူ စားသုံးသူကဲ့သို့ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်သောကြောင့် ပင်လျှင် ထိုကာဠီအမျိုးသမီး ဥပါသိကာကို မြတ်စွာဘုရားသည် နောက်အခါ ဇေတဝန်ကျောင်း၌ ရဟန်းအပေါင်းတို့အလယ်၌ ထိုင်နေတော်မူကာ ဥပါသိကာမတို့ကို ဇေတဒက္ခိဏာနှင်းသဘင် ယင်တော်မူလတ်သည်ရှိသော် "ချစ်သားရဟန်းတို့.... အဆင့်စကား ကြားသဖြင့် ရတနာသုံးပါး၌ သက်ဝင်ကြည်ညိုကြသူ ငါ့ဘုရား၏တပည့်မ ဥပါသိကာအပေါင်းတွင် ကုရရဃရမြို့၌ နေသူ ကာဠီအမည်ရှိသော အမျိုးသမီးသည် အမြတ်ဆုံး အသာလွန်ဆုံးဖြစ်၏"ဟူ၍ အနုသယပေသာဒ (=အဆင့်ကြားရုံမြင်ကြည်ညိုသော)အရာ၌ ဇေတဒက်ထားတော်မူလေ၏။

နတ်စစ်သူကြီးနှစ်ဦးတို့ ဘုရားထံမှာက် ရောက်ရှိကြခြင်း

သာတာဂိရနတ်မင်းနှင့် ဟေမဝတနတ်မင်း နှစ်ဦးတို့သည် မိမိတို့၏ အခြေအရံဖြစ်သည့် နတ်ဘီလူးပေါင်း တထောင်ခြီရံ ကုန်လျက် ထိုညဉ့် သန်းခေါင်ယံအချိန်၌ပင် ဗာရာဏသီပြည် ဋသိပတန မိဂဒါဝုန်တောသို့ သွားရောက်ကြ၍ ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူစဉ် ဖွဲ့ခွေသောတင်ပလ္လင်ကို မဖျက်ရသေးပဲ ထိုင်နေမြဲထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအထံသို့ ဆည်းကပ်ရှိခိုးပြီးလျှင်—

အဂ္ဂါတာရံ ပဝဏ္ဏာရံ၊
သဗ္ဗမမ္မာန ပါရဂုံ၊
ဗုဒ္ဓံ ဝေရာဘယာတီတံ၊
မယံ ပုစ္ဆာမ ဂေါတမံ။

သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို အကျဉ်းအကျယ် နှစ်သွယ်ပိုင်းခြားဟောကြားတော်မူသော, ခပ်သိမ်းသော တရားတို့၌ အဘိညာ + ပရိညာ + ပဟာန + ဘာဝနာ + သစ္ဆိကိရိယ + သမာပတ္တိအား ခြောက်ဖါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ကဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်သိမြင်တော်မူသော, မောဟတည်းဟူသော အိပ်ပျော်ခြင်းမှလည်း နိုးကြားတော်မူသော, ပါဏာတိပါတ စသည့်ငါးတန် သေားရန်တို့ကိုလည်း လွန်မြောက်တော်မူပြီးသော ဂေါတမနွယ်ဖွား ရှင်တော်ဘုရားကို အကျွန်ုပ်တို့သည် မသိမမြင်သောအချက်များကို လျှောက်ထားမေးမြန်းပါရ စေကုန်ဘုရား—

ဟူသော ဤဂါထာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ချီးမွမ်းလျက် ပြဿနာ မေးလျှောက်ရန် ခွင့်ပန်ကြလေကုန်သည်။ ထိုသို့ ခွင့်ပန်ပြီးလျှင် ထိုနတ်မင်းကြီးနှစ်ဦးတို့တွင် တန်ခိုးပညာ သာလွန်မြင့်မြတ်သော ဟေမဝတနတ်မင်းသည် မိမိမေးလျှောက်လိုသော **အကြောင်းအရာကို မေးလျှောက်လိုရကား—**

ကိသို့ လောကော သမုဗ္ဗနော၊
ကိသို့ ကုမ္ဘတိ သန္ဓဝံ။
ကိသ လောကော ဥပါဒါယ၊
ကိသို့ လောကော ဝိဟညတိ။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား····အဘယ်တရား ထင်ရှားရှိလတ်သော် သတ္တလောက သင်္ခါရလောကနှစ်ပါး ထင်ရှားဖြစ်ပါသနည်း။ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းသည် အဘယ်တရားခို "ငါ+ငါ့ဥစ္စာ" ဟူ၍ တဏှာအိုင်တို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့မှုပြုကြပါသနည်း။ အဘယ်တရားကို အစွဲပြု၍ သတ္တလောက သင်္ခါရလောက ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်မှု ဖြစ်ပါသနည်း။ အဘယ်တရား ထင်ရှားရှိလတ်သော် (တနည်း အဘယ်တရားကြောင့်) လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းသည် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ရသနည်း—

ဟူသော ဤဂါထာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားမေးမြန်းလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် (မျက်စိ, နား, နှာ, လျှာ, ကိုယ်, စိတ်တည်းဟူသော) အဓျတ္တိကာယတနခြောက်ပါး၊ (အဆင်း, အသံ, အနံ့, အရသာ, အတွေ့အထိ, စိတ်ဖြင့် သိအပ်သောတရား တည်းဟူသော) ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါးတို့၏အစွမ်းဖြင့် ထိုဟေမဝတနတ်မင်း၏ အမေးကို ဖြေကြောင်းမူလိုသည်ဖြစ်၍—

ဆသု လောကော သမုဗ္ဗနော၊
ဆသု ကုမ္ဘတိ သန္ဓဝံ။
ဆန္နမေဝ ဥပါဒါယ၊
ဆသု လောကော ဝိဟညတိ။

ဟေမဝတနတ်မင်း····အဓျတ္တိကာယတန ခြောက်ပါး ဗာဟိရာယတနခြောက်ပါးတို့ ထင်ရှားရှိလတ် ဖြစ်လတ်သော် သတ္တလောက သင်္ခါရလောကနှစ်ပါး ထင်ရှားဖြစ်

ပေါ်လာ၏။ ။(လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်း တည်းဟူသော သတ္တလောကသည် ပရမတ္ထတရားသားအားဖြင့် မျက်စိ, နား, နှာ, လျှာ, ကိုယ်, စိတ်တည်းဟူသော အဠတ္ထိ-ကာယတန ခြောက်ပါး၊ အဆင်း, အသံ, အနံ့, အရသာ, အတွေ့ အထိ, စိတ်ဖြင့် သိအပ်သော တရားအစု တည်းဟူသော ဗာဟိရာယတနခြောက်ပါး၊ ဤ အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါးတို့သာလျှင် ဖြစ်၏၊ ထိုအာယတန တဆယ့်နှစ်ဝါးကိုလွတ်၍ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဟူ၍ မရှိ၊လယ်ယာမိုးမြေ ရွှေ ငွေ စပါးအစရှိသော သင်္ခါရလောက ဟူသည်လည်း ပရမတ္ထ တရားသားအားဖြင့် ဗာဟိရာယတနခြောက်ပါးသာလျှင် ဖြစ်၏၊ထိုဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါးကို လွတ်၍ သက်မဲ့ခန္ဓာတည်းဟူသော သင်္ခါရလောက ဟူ၍ မရှိ၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် "ဆသုလောကော သမုပ္ပန္နော = အဠတ္ထိကာယတန ခြောက်ပါး ဗာဟိရာယတနခြောက်ပါးတို့ ထင်ရှားရှိလတ် ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် သတ္တလောက သင်္ခါရလောကနှစ်ပါး ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏"ဟူ၍ ဖြေဆိုတော်မူသည်။)

ဟေမဝတနတ်မင်း····လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းသည် အဠတ္ထိကာယတန ခြောက်ပါး ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါး ဤတရားအစု၌"ငါ+ငါ့ဥစ္စာ"ဟူ၍ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့မှုပြု၍ နေကြ၏။ ။(လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းသည် ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ လယ်ယာ မိုးမြေ အစရှိသည် ထင်မှတ်၍ "ငါ"ဟူ၍ရင်း "ငါ့ဥစ္စာ"ဟူ၍ရင်း တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူ မိတ်ဖွဲ့အပ်သမျှ တရားအစုသည် ပရမတ္ထ တရားသားအားဖြင့် ဖော်ပြရာပါ အဠတ္ထိကာယတန ခြောက်ပါး, ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါး တရားအစုမျှသာဖြစ်၏။မှန်၏....လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းသည် မျက်စိကိုမူလည်း."ငါ+ငါ့ဥစ္စာ"ဟူ၍ စွဲယူ ထင်မှတ် ထဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ကြ၏၊ နားကိုမူလည်း

"ငါ+ငါ့ဥစ္စာ"ဟူ၍ စွဲယူထင်မှတ် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ကြ၏၊ နှာကိုသော်၎င်း, လျှာကိုသော်၎င်း, ကိုယ်ကိုသော်၎င်း, စိတ်ကိုသော်၎င်း, အဆင်းကိုသော်၎င်း, အသံကိုသော်၎င်း, အနံ့ကို သော်၎င်း, အရသာကို သော်၎င်း, အကြမ်းအနုံ အပူအအေး စသော အတွေ့အထိကိုသော်၎င်း, စိတ်ဖြင့် ကြံသိအပ်သည့် ဓမ္မကိုသော်၎င်း "ငါ+ငါ့ဥစ္စာ"ဟူ၍ စွဲယူထင်မှတ် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ကြ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် "ဆသု ကုမ္ဘတိ သန္ဓဝံ = လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းသည် အဋ္ဌတ္ထိကာယတန ခြောက်ပါး ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါး ဤတရားအစုဌ 'ငါ+ငါ့ဥစ္စာ'ဟူ၍ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့မှုပြုနေကြ၏" ဟူ၍ ဖြေဆိုတော်မူသည်။)

ဟေမဝတနတ်မင်း····အဋ္ဌတ္ထိကာယတန ခြောက်ပါး ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါးတို့ကိုပင် အစွဲပြု၍ သတ္တလောက, သင်္ခါရလောကဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်မှု ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ။(ဖော်ပြုရာပါ အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါးကို အစွဲပြု၍ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဟူသော ဝေါဟာရ (= သတ္တလောက) လယ်ယာ မိုးမြေ ဆန်ရေစပါး အစရှိသော (= သင်္ခါရလောက) ဝေါဟာရများ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်သည်၊ သိသာပြီ။)

ဟေမဝတနတ်မင်း····အဋ္ဌတ္ထိကာယတန ခြောက်ပါး ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါး ဤတရားတို့ ထင်ရှားရှိလတ်သော် (တနည်း ဤ တရားများကြောင့်) လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းသည် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ရ၏။ ။(အာဒိတ္တပရိယာယ ဒေသနာတော် အတိုင်း အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို ရာဂမီး, ဒေါသမီး, မောဟမီး အစရှိသော တဆယ့်တမီးတို့ တည်းညီး တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်လျက် ရှိပေ၏၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတည်းဟူသော သတ္တလောကဟူသည်မှာလည်း

ပရမတ္ထတရားသားအားဖြင့် အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါး (အတွင်းခြောက်ပါး, အပြင်ခြောက်ပါး) တို့သာ လျှင်ဖြစ်၏၊ ထို အာယတနတို့မှာလည်း အမြဲတစေ တဆယ့်တမီးတို့ အသီးသီး တောက်လျှက်လောင်လျှက် ရှိချေ၏၊ အာယတန ရှိသောကြောင့် မီးအလောင်ခံရသည်၊ မီးအလောင်ခံရသောကြောင့် ပင်ပန်း ဆင်းရဲကြရသည်။ အာယတနမရှိလျှင် လောင်စာမရှိ၍ မီးလောင်ဖွယ် မရှိ၊ မီးမလောင်လျှင် ပင်ပန်းဆင်းရဲဖွယ်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် "ဆသု လောကော ဝိဟညတိ = အစ္ဆတ္တိကာယတနခြောက်ပါး၊ဗာဟိရာယတနခြောက်ပါး ၌ တရားတို့ ထင်ရှားရှိလတ်သော်(တနည်း ၌တရားများကြောင့်) လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းသည် ပင်ပန်းနှမ်းနယ်ရ၏"ဟူ၍ ဖြေဆိုတော်မူသည်။

ဝဋ္ဋ အမေးအဖြေကား ပြီး၏။

ထိုအခါ ဟေမဝတ နတ်မင်းသည် ဝဋ္ဋဆင်းရဲနှင့် စပ်သဖြင့် မိမိမေးမြန်းလျှောက်ထားချက်ကို မြတ်စွာဘုရားက အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါး အစွမ်းဖြင့် အကျဉ်းချုံး၍ (ဆသု လောကော သမုပ္ပန္နော-စသည်ဖြင့်)မိန့်မြွက် ဖြေကြားတော်မူချက်ကို ကောင်းစွာကွဲပြား မမှတ်သားနိုင်၍ ထိုမြတ်စွာဘုရား ဖြေကြားအပ်သည့် အာယတနတရား၏ သရုပ်သဘောကိုလည်း,ထိုအာယတနတရား၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောကိုလည်း သိလိုရကား အကျဉ်းအားဖြင့်ပင် ဝဋ္ဋတရား, ဝိဝဋ္ဋတရား (= ဝဋ္ဋဆင်းရဲတရားနှင့် ဝဋ္ဋကင်းရာတရား) နှစ်ပါးကို မေးမြန်းလျှောက်ထားလိုသဖြင့်—

ကတမံ တံ ဥပါဒါနံ၊
ယတ္ထ လောကော ဝိဟညတိ။
နိယျာနံ ပုစ္ဆိတော ပြူဟိ၊
ကထံ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား····(ဆသု လော-ခကာ ဝိဟညတိ-ဟူ၍ ဖြေကြားတော်မူချက်အရ) အကြင်တရား ခြောက်ပါးတို့ ရှိလတ်သော် (တနည်း အကြင် တရား ခြောက်ပါး တို့ကြောင့်) လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းသည် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ရ၏၊ သတ္တဝါတို့ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ရန် အကြောင်း စွဲယူအပ်သော ထိုတရား ခြောက်ပါးဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။ ။(ဤစကားရပ် ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို မေးလျှောက်သည်၊ ဒုက္ခသစ္စာကို တိုက်ရိုက် မေးမြန်းလျှောက်ထားခြင်းဖြင့် ထို ဒုက္ခသစ္စာ၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် သမုဒယသစ္စာကိုလည်း မေးမြန်းလျှောက်ထားအပ်ပြီး ဖြစ်လေ၏။)

သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း တရားကား အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာ (တရား ထူး)ဖြင့် သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရပါသနည်း၊ သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း တရားကို မေးမြန်း လျှောက်ထားအပ်သော ရှင်တော်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ် ကို့အား ဖြေကြားတော်မူပါလော့။ (ဤဝါထာ နောက် ထက်ဝက် စကားရပ်ဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာကို တိုက်ရိုက် မေး လျှောက်သည်၊ မဂ္ဂသစ္စာကို တိုက်ရိုက်မေးမြန်း လျှောက် ထားခြင်းဖြင့် ထို မဂ္ဂသစ္စာ၏ အာရုံ ဖြစ်သောကြောင့် နိရောဓသစ္စာ (= နိဗ္ဗာန်)ကိုလည်း "တန္ဟယ်ငင်ရာ တစင်ပါ" ဟူ၏သို့ မေးမြန်းလျှောက်ထားအပ်ပြီး ဖြစ်လေတော့ ၏။)

ဤသို့ ဟေမဝတ နတ်မင်းက ဒုက္ခသစ္စာနှင့် မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို သရုပ်အားဖြင့် ထင်ရှားဖော်ပြ၍ရင်း, သမုဒယသစ္စာနှင့် နိရောဓ သစ္စာတို့ကို ထင်ရှားမပြမူ၍ရင်း သစ္စာလေးပါးနှင့်စပ်၍ အမေး ပုစ္ဆာပြဿနာကို မေးမြန်းလျှောက်ထားလေလျှင် မြတ်စွာဘုရား သည် ထိုဟေမဝတနတ်မင်း မေးလျှောက်အပ်သောနည်းအတိုင်း ပင် ဖြေကြားတော်မူလိုရကား—

ပဠု ကာမဂုဏာ လောကေ၊
မနောဆဋ္ဌာ ပဝေဒိတာ။
ဧတ္ထ ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတ္မာ၊
ဧဝံ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ—

ဟူသောဂါထာကို ဟောကြားတော်မူလေသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကား-

ဒါယကာ ဟေမဝတနတ်မင်း····လောကတွင် စိတ်လျှင် ခြောက်ခုမြောက် ရှိကုန်သော အဆင်း, အသံ, အနံ့, အရသာ, အတွေ့အထိ ဤ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ငါဘုရား ထင်ရှားဟောပြအပ်ကုန်ပြီ။ ။(ဤဂါထာ ရှေထက်ဝက်၌ စိတ်ဟူသော စကားရပ်ဖြင့် မနာယတနကို တိုက်ရိုက် ဟောပြတော်မူသည်၊ ထိုသို့ စိတ်တည်းဟူသော **မနာ**-ယတနကို တိုက်ရိုက်ဟောကြားခြင်းဖြင့် ထိုစိတ်၏ အာရုံ ဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မာယတနကိုလည်း ဟောကြားအပ်ပြီး ဖြစ်လေတော့၏။ **အ**ဆင်း, **အ**သံ, **အ**နံ့, **အ**ရသာ, **အ**တွေ့အထိ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးဖြင့် ရူပါယတန,သဒ္ဒါ-ယတန, ဂန္ဓာယတန, ရသာယတန, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန ငါးပါးတို့ကို တိုက်ရိုက်ဟောပြတော်မူသည်၊ ထိုငါးပါးကို ဟောကြားခြင်းဖြင့် ထိုအာရုံငါးပါးကို ယူတတ်ကြသည့် မျက်စိ, နား, နှာ, လျှာ, ကိုယ် တည်းဟူသော အာယ-တန ငါးပါးတို့ကိုလည်း ဟောကြားအပ်ပြီး ယူအပ်ပြီး ဖြစ်လေတော့၏။ သို့ရကား ဤဂါထာ ရှေထက်ဝက်ဖြင့် **အ**ဋ္ဌတ္ထိကာယတန ခြောက်ပါး, ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါး တည်းဟူသော အာယတန တဆယ့်နှစ်ပါး သတ္တ-လောက၏ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ကြောင်း စွဲယူအပ်သည့် ဥပါ-ဒါနခေါ် ဝဋ္ဋတရားကို ဖြေကြားတော်မူလေသည်။)

ဒါယကာ ဟေမဝတနတ်မင်း ···· ဤ **အ**ာယတန တဆယ့်နှစ်ပါး ဒုက္ခသစ္စာ ဝဋ္ဋတရားအစု၌ (ခန္ဓာအနေဖြင့်

ဖြစ်စေ, အာယတနအနေဖြင့်ပင်ဖြစ်စေ, ဓာတ်အနေဖြင့် ဖြစ်စေ, အကျဉ်းချုပ် နာမ်ရုပ်အနေဖြင့်ဖြစ်စေ ဝိုင်းခြားမှတ်သားပြီးလျှင် လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ဝိပဿနာရှုလျှက် အရဟတ္တမဂ်လျှင် အဆုံးရှိသော ဝိပဿနာဖြင့်) တဏှာဆန္ဒကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ရှားဖျက်ဆီးရမည်၊ ယင်းသို့ ပယ်ရှားဖျက်ဆီး၍ ဤနည်းဖြင့် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရပေ၏။ ။(ဤဂါထာနောက်ထက်ဝက်ဖြင့် ဝိဝဋ္ဋအမေးကို မြေကြားတော်မူ၏၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း ပြတော်မူ၏။ သမုဒယသစ္စာနှင့် နိရောဓသစ္စာတို့ကိုကား ရှေးအမေးဂါထာနည်းအတိုင်း သဂြိဟ်အပ်သောကြောင့် ပြပြီး မည်ကုန်၏။ ။တနည်း-ဤအဖြေဂါထာ ရှေ့ထက်ဝက်ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို ပြတော်မူ၏။ ဂါထာ နောက်ထက်ဝက်ပါ စကားရပ်စုတွင် ဆန္ဒရာဂဟူသော စကားဖြင့် သမုဒယသစ္စာကို ပြတော်မူ၏။ ဝိရာဇေတွာ = ပယ်ရှားဖျက်ဆီး၍ ဟူသောစကားရပ်၌ ဝိရာဂပုဒ်အရဖြင့် တဏှာ၏ ကင်းရာချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော နိရောဓသစ္စာကို ပြတော်မူ၏။ ဤနည်းဖြင့်ဟူသော စကားရပ်ဖြင့် သံသရာဝဋ္ဋမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်နည်းလမ်းကို ဖော်ပြသောကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာကို ပြတော်မူ၏။ ဤသို့ယျှင် ဤအဖြေဂါထာ၌ သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောပြတော်မူအပ်ကုန်၏။)

ဤသို့လျှင် သစ္စာလေးပါးတရားတို့ အတွင်းစကားသားအနေဖြင့် အပြည့်အစုံပါဝင်သော ဤအဖြေဂါထာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာဝဋ္ဋမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော နိယျာနတရားကောင်းကို ပြတော်မူပြီးလျှင် တဖန်ထိုနိယျာနတရားကောင်းကိုပင် ကိုယ်တော်မြတ် မိန့်ဆိုတော်မူလိုသော သဘာဝနိရုတ္တိစကားအစဉ်ဖြင့် အခိုင်အမာ မိန့်ကြားတော်မူပြီးလျှင် နောက်ဆုံးအချုပ် နိဂုံးအုပ်တော်မူလိုရကား—

ဧတံ လောကသ္မိ နိယျာနံ၊
အက္ခာတံ ဝေါ ယထာတထံ။
ဧတံ ဝေါ အဟမက္ခာမိ၊
ဝေါ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ—

ဟူသော ဤဂါထာကို ဟောကြားတော်မူပြန်၏။အဓိပ္ပါယ်ကား-

ဒါယကာ ဟေမဝတ နတ်မင်း .... သင်တို့အား ငါ ဘုရားသည် ကာမဓာတ် ရူပဓာတ် အရူပဓာတ် တည်း ဟူသော တေဓာတုက (သမ္မိရ) လောကမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဤနိယျာနတရားကို အမှန်အတိုင်းဟောကြားအပ်ပေပြီ။ ဤသို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားလမ်းကြောင်းဖြင့်သာလျှင် သံသရာဝဋ္ဋဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြ၍ အခြားလွတ်မြောက်ရန် နည်းလမ်းမရှိသောကြောင့် (သင်တို့က အကြိမ်တထောင်ပင် ထပ်လျှောက်၍ မေးလျှောက်ကြစေကာမူ) ဤ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားကို သာလျှင် သံသရာဝဋ္ဋမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း နိယျာနတရားကောင်းဟူ၍ သင်တို့အား ငါဘုရား ဟောကြားမည်သာ ဖြစ်၏ (အခြားတနည်းပြောင်း၍ ဟောလိမ့်မည်မဟုတ်-ဟု ဆိုလိုသည်)။ (တနည်း) ဤသို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားလမ်းကြောင်းဖြင့်သာလျှင် သံသရာဝဋ္ဋဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြ၍ အခြား လွတ်မြောက်ရန် နည်းလမ်း မရှိသောကြောင့် အောက်အောက်မဂ်ဖိုလ်ကိုရပြီးသော သင်တို့အား အထက် အထက် ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်ကို ရခြင်းရောက်ခြင်းငှါလည်း ဤ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားကိုသာလျှင် သံသရာဝဋ္ဋမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း နိယျာနတရားကောင်းဟူ၍ ငါဘုရားဟောကြားမည်သာ ဖြစ်၏ (အခြားတနည်းပြောင်း၍ ဟောလိမ့်မည် မဟုတ်-ဟု ဆိုလိုသည်)။

နတ်ဘီလူးများ သောတာပန်တည်ကြခြင်း

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အရဟတ္တဖိုလ် အထွတ် တပ်သဖြင့် တရားဒေသနာကို ကောင်းစွာပြီးဆုံးစေလေသည်။ ဒေသနာနိဂုံး ဆုံးလတ်သောအခါ သာတာဂိရနတ်မင်းနှင့် ဟေမဝတနတ်မင်း နှစ်ဦးတို့သည် နောက်ပါ အခြီအရံ နတ်ဘီလူးပေါင်းတထောင်တို့နှင့်တကွ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ကြလေကုန်၏ (= သောတာပန် အရိယာဖြစ်ကြလေကုန်၏)။

ဝန္ဒ ဝိဝန္ဒ မေးခြေခက်း ပြီး၏။

ထိုအခါ ဟေမဝတနတ်မင်းသည် ပင်ကိုယ်ပကတိကပင်တရားတော်၌ ရိုသေလေးစားသူဖြစ်သည့်ပြင် ယခုအခါ သောတာပန်အရိယာအဖြစ်၌ တည်ပြန်ရကား မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ ဆန်းကြယ်စွာသော အနက်သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသည့် တရားဒေသနာကို ကြားနာရခြင်း၌ လွန်စွာ့လွန်စွာ မရောင့်ရဲ တင်းမတိမ်နိုင်ရကား မြတ်စွာဘုရားကို သေက္ခဘူမိတရား (= အောက်အရိယာတို့၏ ဖြစ်ရာတရား) အသေက္ခဘူမိတရား (= ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ရာတရား)နှစ်ပါးကို မေးမြန်းလိုရကား—

ကော သုဓ တရတိ သြဃံ၊
ကောဓ တရတိ အဏ္ဏဝံ။
အပ္ပတိဋ္ဌေ အနာလမ္ဗေ၊
ကော ဂမ္ဘီရေ နု သီဒတိ—

ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်ဆိုလျှောက်ထားလေ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား-

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... ဤလောကဌ် အဘယ်သို့သော အကျင့်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် သြဃလေးခန်း ရေပြင်ကြမ်းကို ကူးသန်းနိုင်ပါသနည်း၊ ဤလောကဌ် အဘယ်သို့သော အကျင့်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သူသည် အပြောကျယ်လျက် နက်လည်းနက်စွာ သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒြာကို ကူးသန်းနိုင်ပါသနည်း။

အောက်အမှိုဖြင့်လည်း ထောက်တည်ရာမရှိ အထက်အမှိုဖြင့်လည်း ဆွဲတွယ်ရာမရှိပဲ နက်နဲလှစွာ သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒြာ၌ မနစ်မွန်း ချမ်းသာစွာ တည်နေသော သူသည် အဘယ်သူပါနည်းဘုရား-ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ ။ (ဤ၌ ဂါထာ ရှေထက်ဝက်ဖြင့် သေက္ခဘူမိကို မေးလျှောက်သည်၊ ဖော်ထက်ဝက်ဖြင့် အသေက္ခဘူမိကို မေးလျှောက်သည်။)

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမေးဂါထာ ရှေထက်ဝက်ဖြင့် မေးမြန်းအပ်သည့် သေက္ခဘူမိတရားကို ဖြေကြားတော်မူလိုသဖြင့်—

သဗ္ဗဒါ သီလသမ္ပန္နော၊
ပညဝါ သုသမာဟိတော။
အဇ္ဈတ္တစိန္တီ သတိမာ၊
ဩဃံ တရတိ ဒုတ္တရံ—

ဟူသောဂါထာကို မိန့်ဆိုဖြေကြားတော်မူလေ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား—

ဒါယကာ ဟေမဝတနတ်မင်း ····· အကြင်ရဟန်းသည် (အသက်ကိုပင် စွန့်ရစေကာမူ သိက္ခာပုဒ်လွန်ကျူးမှုကို မပြုပဲ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လျက်)အခါခပ်သိမ်းသီလနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ လောကီ, လောကုတ္တရာ ပညာအထူးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ဥပစာရသမာဓိ, အပ္ပနာသမာဓိနှင့်လည်း ပြည့်စုံကာ ကောင်းစွာတည်ကြည်၏၊ နိယကဗျတ္တခေါ်သော မိမိ၏ရှုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားဌ၌ လက္ခဏာရေးသုံးပါးသို့ တင်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိ၏၊ ထိုသိက္ခာသုံးပါး(= သီလ, သမာဓိ, ပညာတရားစု)ကို အမြဲမပြတ်ပြုကျင့်အောင် ရှက်ဆောင်နိုင်သော သတိတရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ထိုသို့ သီလ, သမာဓိ, ပညာ သိက္ခာသုံးပုံကြန်အင်စုံသော ရဟန်းသည် သာမန်လူတို့ ကူးမြောက်

နိုင်ခဲသော ဩဃလေးခန်း ရေပြင်ကြမ်းကို ကူးသန်းနိုင်ပေ၏-ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤသို့မြတ်စွာဘုရားသည် သေက္ခဘူမိတရားကို ဖြေကြားတော်မူပြီး၍ ယခုအခါ အသေက္ခဘူမိတရားကို ဖြေကြားကော်မူလိုသဖြင့်—

ဝိရတော ကာမသညောယ၊
သဗ္ဗသံယောဇနာတိဝေါ။
နန္ဒီဘဝပရိက္ခီဏော၊
သော ဂန္ဓိရေ နသိဒတိ-

ဟူသော ဂါထာကို မိန့်ဆိုဖြေကြားတော်မူလေ၏၊ အဓိပ္ပါယ်ကား—

ဒါယကာ ဟေမဝတ နတ်မင်း .... အကြင်သူသည် ဝတ္ထုကာမတို့၌ တွယ်တာ တပ်မက်သော တဏှာနှင့် ယှဉ်သော သညာတရား အလုံးတို့မှ အမြစ်ပြတ် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ပြီး ဖြစ်ပေ၏၊ မဂ်လေးပါးဖြင့် သံယောဇဉ်ဆယ်မျိုး လွန်ရှည်ကြိုးကို ပယ်ချိုးလွန်မြောက်ပြီးလည်း ဖြစ်ပေ၏၊ နန္ဒီခေါ်သော တဏှာသုံးပါး ဘဝသုံးပါးတို့လည်း အကြင်းမဲ့ ကုန်ခန်းပြီးသူ ဖြစ်ပေ၏၊ ထိုသို့သော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အောက်အဖို့ဖြင့်လည်း ထောက်တည်ရာ မရှိ၊ အထက်အဖို့ဖြင့်လည်း ဆွဲကိုင် မှီတွယ်ရာမရှိပဲ နက်နဲကျယ်ဝန်းလှစွာ သံသရာ တည်းဟူသော သမုဒ္ဒြာ၌ (တဏှာကုန်သဖြင့် သဉ္ဇပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်သို့ ရောက်၍ရှင်း, ဘဝကုန်ခန်းသဖြင့် အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကြည်းကုန်းထက်သို့ ရောက်၍ရှင်း အသက်သာဆုံး အချမ်းသာဆုံးသို့ ရောက်ရှိကာ)မနစ်မြုပ်သောသူမည်၏-ဟု ဆိုလိုသည်။

ဒေသက္ခဘူမိ အသေက္ခဘူမိ မေးမြေခန်း ပြီး၏။

ထုတိဂါထာများ၌ဆိုကြောင်း
နတ်ဘီလူးမင်းနှစ်ဦးတို့ ပြန်သွားကြခြင်း

ထိုအခါ ဟေမဝတ နတ်မင်းသည် မိမိသူငယ်ချင်း သာတာ-ဂိရနတ်မင်းကိုရင်း, နောက်ပါအခြံအရံ နတ်ဘီလူး တထောင်ကိုရင်း ကြည့်ရှုရ၍ နှစ်သက် ကျေနပ် အားရ ဝမ်းမြောက်ကာ ဖော်ပြလတ္တံ့သော ၅-ဂါထာတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို နှစ်လို အားရမ်း ချီးမွမ်းပြီးလျှင် မိမိ၏သူငယ်ချင်း သာတာဂိရနတ်မင်း ပါ အခြွေအရံ ပရိသတ် နတ်ဘီလူးပေါင်း တထောင်နှင့် တကွ ရှိသေမြတ်နိုး ရှိခိုးကြ၍ မိမိနေရာဌာနသို့ ပြန်သွားလေ၏။ ထုတိဝန္ဒနာ ၅-ဂါထာတို့ဟူသည်ကား—

(၁) ဂန္ဓိရပညံ နိပုဏတ္ထဒဿိ၊
အကိဉ္စနံ ကာမဘဝေ အသတ္တံ။
တံ ပဿထ သမ္မမိ ဝိပ္ပမုတ္တံ၊
ဒိဋ္ဌေ ပထေ ကမမာနံ မဟေသိ။

(ဘောန္တော = သူငယ်ချင်းကောင်း အိုနတ်အပေါင်းတို့....။) ဂန္ဓိရပညံ = နက်နဲလှစွာ ခန္ဓာစသောတရား၊တို့၌ ခွဲခြားစိတ်ဖြာ သိမြင်တတ်သောဉာဏ်ပညာနှင့် ကောင်းစွာလောက်လုံ ပြည့်စုံတော်မူထသော။ နိပုဏတ္ထဒဿိ = သိမ်မွေ့သော ပညာရှင်တို့ ထုတ်ဆင် မေးမြန်းအပ်သည့် ပြဿနာ၏အနက်ကို ပြက်ပြက်ကုန်စင် အမှန်အတိုင်း သိမြင်တော်မူထသော။ အကိဉ္စနံ = ရာဂဒေါသ မောဟ+မာနနှင့် ထိုမှဒိဋ္ဌ ဒုစ္စရိတာ ကိလေသာဟု သင်္ခါရခုနစ်မျိုး ကြောင့်ကြမှု တရားဆိုးတို့ စိုးစဉ်းမျှ ရှိတော်မမူထသော။ ကာမဘဝေ = ကာမနှစ်ပါး ဘဝသုံးပါး တရားအစုဌ။ အသတ္တံ = ငြိကပ် တွယ်တာခြင်း ကင်းတော်မူထသော။ သမ္မမိ = ခန္ဓာ အာယတန စသည် ဖုံဖုံ ခပ်သိမ်းသော အာရုံ၌။ ဝိပ္ပမုတ္တံ = ဆန္ဒရာဂ အနှောင်အဖွဲ့ ကင်းသဖြင့် ရှင်းမှင်းလွတ်တော်မူပြီးထသော၊ ဒိဋ္ဌေ ပထေ = သမာပတ်ရှစ်ပေါ် ဒိဋ္ဌလမ်းမတော်၌။ ကမမာနံ = အလိုယုန်ဝင်စား

စကြိုကြွသွားတော်မူနိုင်ထသော။ မဟေသီ = သီလကွန္ဓ စသည်ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာဖွေ၊ လေ့ကျက်တော်မူပြီးထသော။ တံ = ထိုဂေါတမနွယ်ရှား မြတ်စွာဘုရားကို။ ပဿထ = မျက်မှောက်ထင်ထင် ဖူးမြင်ကြကုန်လော့။

(၂) အနောမနာမံ နိပုဏတ္ထဒဿီ၊
ပညာဒဒံ ကာမလယေ အသတ္ထံ။
တံ ပဿထ သမ္ဘရိဒုံ သုမေဓံ၊
အရိယေ ပထေ ကမမာနံ မဟေသိံ။

(ဘောန္ကြော = သူငယ်ချင်းကောင်း အိုနတ်အပေါင်းတို့....။) အနောမနာမံ = မယုတ်လျော့သော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ဖြင့် ချီးကျူးဝေါဟာ သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓ စသည်ပုံ့ပျိုးအမည်ထူးရှိတော်မူထသော။ နိပုဏတ္ထဒဿီ = သိမ်မွေ့သော ပညာရှင်တို့ ထုတ်ဆင်မေးမြန်းအပ်သည့် ပြဿနာ၏အနက်ကို ပြက်ပြက်ကုန်စင် အမှန်အတိုင်း သိမြင်တော်မူထသော။ ပညာဒဒံ = ပညာရကြောင်း အကျင့်ကောင်းကို ငြိမ့်ညောင်းသာယာ ဟောပြကာဖြင့် ပညာအထူးကို ဖြန့်ဖြူးပေးဝေတော်မူထသော။ ကာမလယေ = တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲငြိတပ်မက်ရာ ကာမဝတ္ထု၊ အစုစုဌ်။ အသတ္ထံ = ဝါ+ဝါဥစ္စာ တဏှာဒိဋ္ဌိ ကပ်ငြိခြင်းကင်းတော်မူထသော။ သမ္ဘရိဒုံ = ခပ်သိမ်းသောတရားကို ပိုင်းခြားသိမြင်တော်မူထသော။ သုမေဓံ = သမ္ဘည္ဟတဉာဏ်၏ အခြေခံ ပါရမီဉာဏ်လည်း ရှိတော်မူထသော။ အရိယေ ပထေ = ဗလ-သမာပတ် ခေါ်မှတ်တွင်ညောင်း အရိယလမ်းကြောင်းဌ။ ကမမာနံ = အချိန်ရသမျှဝင်စားကြွသွားတော်မူထသော။ မဟေသိံ = သီလကွန္ဓ စသည်ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးကို ဆည်းပူးရှာဖွေ၊ လေ့ကျက်တော်မူပြီးထသော။ တံ = ထိုဂေါတမနွယ်ရှား မြတ်စွာဘုရားကို။ ပဿထ = မျက်မှောက်ထင်ထင် ဖူးမြင်ကြကုန်လော့။

(၃) သုဒိဋ္ဌံ ဝတ နော အဇ္ဇ၊
သုပ္ပဘာတံ သုဟုဋ္ဌိတံ။
ယံ အဒ္ဓသာမ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊
ဩဝတိတ္တာ မနုဿသဝံ။

(ဘောဇ္ဇော = သူငယ်ချင်းကောင်း အိုနတ်အပေါင်းတို့....။ ယံ = ငါတို့သည်။) ဩဝတိတ္တာ = ဩဝလေးခန်း ရေပြင်ကြမ်းကို ကူးသန်းလွန်မြောက်တော်မူပြီးထသော။ အနုဿသဝံ = လေးဖြာအာသဝေါ ကွာလျှောကုန်ခန်းတော်မူပြီးထသော။ သမ္ဗုဒ္ဓံ = မြတ်စွာဘုရားကို။ ယံ-ယသ္မာ = အကြောင်းကြောင့်။ အဒ္ဓသာမ = ကံကောင်းထောက်မ မဂ်ဖိုလ်ရအောင် ဒိဋ္ဌထင်ထင် ဖူးမြင်ကြရကုန်ပြီ။ တသ္မာ = ထို့ကြောင့်။ နော = ငါတို့၏။ အဇ္ဇ = ယနေ့။ ဒိဋ္ဌံ = မျက်စိအာရုံ တွေ့ကြုံဖူးမြင်ရခြင်းသည်။ သုဒိဋ္ဌံ = ဒဿနာနုတ္တရိယ အဆင့်ကောင်းရ၍ ကောင်းလှသော ဖူးမြင်ရခြင်းသည်။ အဟောသိ ဝတ = ဖြစ်ခဲ့လေပြီတကား။ ပဘာတံ = နံနက်မိုးသောက် အချိန်သို့ရောက်ရခြင်းသည်။ သုပ္ပဘာတံ = အပြစ်ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်း လွန်မြောက် ကောင်းသော မိုးသောက်ခြင်းသည်။ အဟောသိ ဝတ = ဖြစ်ခဲ့လေပြီတကား။ ဥဋ္ဌိတံ = ဘဝင်စိတ်ကျ အိပ်ရာမှထရခြင်းသည်။ သုဟုဋ္ဌိတံ = လောဘဒေါသ မောဟမအောင်း ကောင်းစွာ ထရခြင်းသည်။ အဟောသိ ဝတ = ဖြစ်ခဲ့လေပြီဟကား။

(၄) ဇုမေ ဒဿသတာ ယက္ခာ၊
ဇုဒ္ဓိမန္တော ယသဿိနော။
သမ္ဗေ တံ သရဏံ ယန္တိ၊
တံ နော သဗ္ဗာ အနုဗ္ဗရော။

ဘန္တေ = ဘုန်းတော် နေဝန်း ထွန်းလင်းတောက်စတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား....။ ဇုဒ္ဓိမန္တော = ကမ္မဇိဒ္ဓိမျိုးတန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သော။ ယသဿိနော = လွန်စွာ

မျှားမြှတ် လာဘ်အမြှီ အရံရှိကုန်သော။ ဒသသတာ = ရာပေါင်းဆယ်စောင် တထောင် အရေအတွက် ရှိကုန်သော။ သမ္ဘေ = ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဣမေ ယက္ခာ = ဤနတ်ဘီလူးအပေါင်းတို့သည်။ တံ = အရှင်ဘုရားကို။ သရဏံ = ကိုးကွယ်လည်းလျောင်း ပုန်းအောင်းရာဟူ၍။ ယန္တိ = အကျွန်ုပ်တို့နှင့်တကွ လောကဥတ္တရာ မဟာ-သရဏာဂုံ ကိုယ်လုံးထုံ၍ ခိုလှုံ ဆည်းကပ်ကြပါကုန်၏။ တွံ = အရှင်မြတ်ဘုရားသည်။ နော = အကျွန်ုပ်တို့၏။ အနုတ္တရော = အတုမရှိ လွန်ကဲဘိသော။ သတ္ထာ = ပဌမ အရိယာ ဘုံသာကွန်းပြောက် နန်းကြီးဆောက်နိုင်အောင် ချီးမြှောက်မစ ဆုံးမတတ်စွာ ဆရာသခင် ဦးထိပ်တင်ကြီး ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။

(၅) တေ မယံ ဝိစရိဿာမ၊
ဂါမာ ဂါမံ နဂါ နဂံ။
နမဿမာနာ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊
ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

ဘန္တေ = ဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းလင်းတောက်ပ တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား....။ တေ မယံ = ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည်။ (ဣတော ပဋ္ဌာယ = ယနေ့မှစ၍။) သမ္ဗုဒ္ဓံ— သမ္ဗုဒ္ဓဘာဝဇ္ဇ = သုံးလောကထွတ်ထား ရှင်တော်ဘုရား၏ မျှားပြားပြောဟုန် ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံထင်ရှားဟုတ်မှန်သော ဘုရားအဖြစ်ကိုလည်း။ ဓမ္မဿ = မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဓမ္မကွန်ဟု ဆယ်တန်ထင်ပေါ် တရားတော်၏။ သုဓမ္မတဇ္ဇ = ဝဋ္ဌမှထွက်ကြောင်း ကောင်းသောတရား၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ နမဿမာနာ =

(သုံးလူ့ရှင်ပင် ဒို့ဆိပ်တင်သည့် သမ္ဘည္ဟတ ဥာဏ ဦးကိုင် ဦးမိုးဖိုင်သည့် ဘုန်းလှိုင်ဘုရား မှန်လှပြား၏။ မြတ်ချားခိုနော် ဝိန္ဒေယျော်သည့် ဆယ်ဖော်ခမ္ဘ မြတ်ထွတ်လှကို ခ, လယ်, အဆုံး ဆုံးပါးအဆုံ ကောင်းခြင်း

ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံထင်ရှား ဟောညွှန်ကြားခဲ့။ ရှစ်ပါး အာရိယာ မြတ်သံဃာလည်း သိက္ခာသုံးရပ် ချီးမွမ်း အင်သည့် ဧဝံစပ် လုံးစုံ ကျင့်မုံ့ကို အာရုံ နှစ်လို အားသစ်မြှိ၏)-

ဤသို့စသည် ရတနာသုံးမည်၏ ဂုဏ်ရည်သီးသီး အုံ့ မပြိုးကို တချီးမွမ်းမွမ်း မြွက်ဆိုညွှန်း၍ ဦးစွန်းထိပ်ပြင် ဆယ် လက်စုံ တင်ပြီးလျှင် ကြည်ရွှင်မြတ်နိုး ရှိခိုးပူဇော် နိဗ္ဗာန် ဆော်ဖြစ်ကြကုန်လျက်။ ဂါမာ=နတ်ရွာတခုမှ။ ဂါမံ = နတ်ရွာတခုသို့ဝင်း။ နဂါ = နတ်တောင် တခုမှ။ နဂံ = နတ်တောင် တခုသို့ဝင်း။ ဝိစရိသာမ = လှည့်လည် ကျက်စား သွားလာ ကြွေးကြော်ကြပါကုန်အုံ့ဘုရား။ ။ (ဤ ဟေမဝတသုတ်ကား သုတ္တနိပါတ် ပါဠိတော်၊ ၁-ဥရဂဝဂ်၌ လာရှိသည်။)

ဤတွင်ရှေ့ သာတာဂိရနှတ်မင်းနှင့် ဟေမဝတနတ်မင်းတို့အကြောင်း (ဟေမဝတသုတ်)ပြီး၏။

အခန်း-၁၁

မောနေယျအကျင့်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်း

(နာလကသုတ်မှ)

(ဘုရားတဆူတဆူ ပွင့်တော်မူလျှင် မော်နေယျအကျင့်ကို ကျင့်ကြံသော ရဟန်းတပါးဟပါး ပေါ်ထွန်းမြဲ ဓမ္မ-တာဖြစ်၏၊ ဤအကျွန်ုပ်တို့၏ အစိန္တေယျ သုံးလောက ထွတ်ထား မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ပွင့်တော်မူသောအခါ ထိုမောနေယျအကျင့်ကို မေးမြန်းလျှောက်ထား ကျင့်ကြံ အားထုတ်သော ရဟန်းကား ရှေးစာမျက်နှာ ၆၃၊၆၄-တို့၌ ဖော်ပြခဲ့သော(ကာလဒေဝိလရသွေ့ကြီး၏ တူတော်) နာလကရဟန်း ဖြစ်ပေသည်၊ ထိုနာလကလုလင်၏ ဘုရား မပွင့်မီကပင် ကြိုတင်၍ ရဟန်းပြုခဲ့ကြောင်း ထိုစာမျက်နှာ ၆၃၊၆၄-တို့၌ ပြဆိုခဲ့လေပြီး)

မြတ်စွာဘုရားသည် (ရှေးဦး ဆိုအသ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း) ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောကြားတော်မူ၍ ပြဟ္မာတဆယ်ရှစ်ကုဋေတို့နှင့်တကွ အရှင်ကောဏ္ဍညမထေရ်ကို ကျွတ်တမ်းဝင်စေပြီး ထိုဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၅-ရက်နေ့၌ ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းငါးဦးတို့ကို အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်အောင် အနတ္တလက္ခဏာသုတ္တန်ကို ဟောကြား ချေချုတ်တော်မူပြီးလျှင် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၇) ခုနှစ်ရက်နေ့မြောက် ရောက်လတ်သောအခါ ဓမ္မစကြာ ဟရားနာပရိသတ်၌ အပါအဝင်ဖြစ်ကြသည့် ရှင်နာလကတို့၏ အကျိုးကို လိုလားသောနတ်တို့က "အရှင်နာလက .... မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဋသိပတနမိဂဒါဝုန်တောင်၌ ဓမ္မစကြာ တရားဦး ဟောကြားပြီးလေပြီ၊ လူသုံးပါး၌ မြတ်စွာဘုရားကား ထင်ရှားပွင့်တော်မူလာပြီ"ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ရှင်နာလကအား မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူပြီးဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားပြောကြားကြလေသည်။

အရှင်နာလကသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ့်ငါးနှစ်ကပင် အစပြုကာ ရသေ့ရဟန်းပြုပြီးလျှင် "ရေဥပဓိနေ့များလျှင် နားချို့တဲ့လိမ့်မည်၊ နားချို့တဲ့လျှင် တရားစကားကို မကြားရ၍ တရားတော်မှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ချေရာသည်"ဟု နှလုံးပိုက်၍ ဆွေမျိုးတို့၏ အစဉ်အလာ အကျင့်စာရိတ္တဖြစ်သော ရေဥပခြင်း အကျင့်ကိုပင် ပယ်လျက် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းတော်မူလာမည့် အချိန်ကို စောင့်မြော်နေသူဖြစ်ရကား ထိုနတ်များ လျှောက်ထားပြောကြားသော သတင်းစကားကို ကြားသိရလျှင် "ငါ၏ ဦးရီးတော် ကာလဒေဝိလရှင်ရသေ့က ငါ့အား ဆုံးမစကား မိန့်ကြားခဲ့သော အချိန်အခါသည် ကောင်းစွာ ဆိုက်ရောက်လတ်ပေပြီ" ဟူ၍ နှစ်သက်ရွင်လန်း ဝမ်းမြောက်ကာ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၇) ခုနှစ်ရက်နေ့တွင် ဟိမဝန္တာမှ ဖဲခဲ့၍ ဋသိပတနမိဂဒါဝုန်တောသို့ အရောက်သွားလေရာ "နာလကရသေ့သည် ယနေ့ ရောက်လာလိမ့်မည်၊ ထိုနာလကရသေ့အား မောနေယျအကျင့်ကို ဟောကြားမည်"ဟူသော အလိုတော်ဖြင့် မြော်လင့်ခံဆိုင်းကာ မြင့်မြတ်

သော ဘုရားနေရာ၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေနှင့်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရလေလျှင် အလွန်ဝင် သဒ္ဓါယိုဖိတ်ကြည်ညိုစိတ်ရှိလှသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးလျှင်—

အညာတမေတံ ဝစနံ၊
အသိတသ ယထာတထံ။
တံ တံ ဝေါတမ ပုစ္ဆာမိ၊
သမ္ဗဝမ္မာန ပါရဂုံ။
အနဂါရိယုပေတသ၊
ဘိက္ခာစရိယံ ဗီဂိသတော။
မုနိ ပမ္ပြုတိ မေ ပုဗ္ဗေ၊
မောနေယ္ယံ ဥတ္တမံ ပဒံ—

ဟူသော နှစ်ဂါထာကို ရွတ်ဆိုမေးမြန်း လျှောက်ထားလေ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား—

ဘုန်းတော်ကြီးသော ဝေါတမနွယ်ဖွား ရှင်တော်မြတ်ဘုရား…(အကျွန်ုပ်၏ ဦးရီးတော်) ကာလဒေဝိလ ရသော့က အကျွန်ုပ်အား လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၃၅)သုံးဆယ့်ငါးနှစ်က ပြောဆို မှာကြားခဲ့သော စကားသည် (ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရားကို မျက်ဝါးထင်ထင် ဖူးမြင်ရပါ၍) မခွဲတမယွင်း ဖြောင့်စင်းမှန်ကန်လှပေ၏ဟု အကျွန်ုပ်ကိုယ်တွေ့ သိမြင်အပ်ပါပြီ၊ ထို့ကြောင့် ခပ်သိမ်းသော တရားတို့၌ ခြောက်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့် ပါရဂူမြောက် ဖက်ကမ်းရောက်တော်မူပြီးသော ရှင်တော်ဘုရားကို(သိလိုကျင့်လိုရေးဖြင့်) မေးမြန်းလျှောက်ထားပါရစေ။

(အာဂါ + နာဂါ သေက္ခာ + သေက္ခ ပစ္စေကဟု ခေါ်ဝေါ်သော မုနိတို့ထက် ဆထက်လွန်သာ ဂုဏ်များစွာကြောင့်) မဟာမုနိဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား … **အိမ်ရာ မထောင် ရဟန်းဘောင်သို့** ကပ်ရောက်လျက်

ဆွမ်းခံခြင်းဖြင့် မှီတင်းနေထိုင်သော ရဟန်း၏ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးသို့ ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အကျင့်ပဋိပတ်ကို အကျွန်ုပ်မေးလျှောက်အပ်သော အရှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား သနားကြည်ဖြူ ဟောကြားတော်မူပါဘုရား-ဟူ၍ ဆိုလိုသည်။

ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်နာလကအား "မောနေယျ တေ ဥပညိဿံ" အစရှိသော (၂၃) နှစ်ဆယ့်သုံးဂါထာတို့ဖြင့် မောနေယျ အကျင့်ပဋိပတ်ကို အကျယ်ဟောကြားတော်မူသည်။

(ဤ၌ မောနေယျ ဟူသည်ကား မဂ်ဉာဏ်လေးပါးကို ခေါ်ဆိုသည်၊ အထူးသဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို **မော-နေယျ**ဟူ၍ ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဉာဏ်လေးပါးသို့ ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်မှန်ကန်သော အကျင့်ကို မောနေယျပဋိပဒါ = မောနေယျအကျင့် ဟူ၍ ခေါ်ကြောင်း ကောင်းစွာ မှတ်ယူရာ၏။)

ထို ဟောကြားတော်မူအပ်သည့် မောနေယျအကျင့် ပဋိပဒါ (၂၃) **နှစ်ဆယ့်သုံးဂါထာပါဠိနှင့် မြန်မာစကားပြေတို့ကား—**

(၁) မောနေယျံ တေ ဥပညိဿံ၊
ဒုက္ခရံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ။
ဟန္ဒ တေ နံ ပဝက္ခာမိ၊
သန္ဓမ္ဘသု ဒဠော ဘဝ။

ချစ်သားနာလက....သင့်အား ငါဘုရားသည် **အတိ**ဘဝတွင် ပြုပြင်ဆင်းရဲ ပြုနိုင်ခဲလှသည့်ပြင် သက်ဝင်ချဉ်းနင်းဖြစ်စေခြင်းငှါလည်း ခဲယဉ်းစွာသော မောနေယျ အကျင့်ကို ထင်ရှားသိစေ ဟောပြပေအုံ့။ (ချစ်သားနာလက.... **သင်မေးအပ်**သော မောနေယျအကျင့်မှာ ပုထုဇဉ်**အချိန်အခါကစ၍** ကိုယ်လေသာစိတ် **ဘိတ်မပြစ်စေပဲ** ခွဲကောင်း

ကောင်းဖြင့် ကျင့်ကြံအပ်သော တရားဖြစ်၍ ကျင့်နိုင်ခဲ ဖြစ်စေနိုင်ခဲသော အကျင့်မျိုးဖြစ်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်။)

ချစ်သား နာလက…… (ကိုင်း) သင့်အား ငါဘုရား သည် မောနေယျအကျင့်ကို အကျယ်အားဖြင့် တောကြား ပေအုံ့။ (သင် ချစ်သားသည် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ရှိသူ ဖြစ်ပေ၏၊ ထို့ကြောင့်) သင် ချစ်သားသည် ပြုနိုင်ခဲသည်ကို ပြုစွမ်းနိုင်သော ဝိရိယဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုကြိုးစိုင်စွာ ထားပြီးလျှင် မလျှော့သောလုံ့လဖြင့် မြဲမြဲစွာ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်လော့။

(၂) သမာနဘာဝံ ကုမ္မေထ၊
ဂါမေ အကျွဒ္ဓဝန္ဒိတံ။
မနောပဒေါသံ ရက္ခေယျ၊
သန္ဓော အနုဏ္ဏကော စရေ။

ချစ်သား နာလက……မြို့ရွာ ဇနပုဒ်များ၌ (လူများက) မိမိအား အမျက်ထွက်ကာ ထိပါးဆဲဆိုခြင်းကိုရင်း, ကြည်ညှာတ်ရိုကျိုး ရှိခိုးတုံ့ဝပ်ခြင်းကိုရင်း မုန်းချစ်မဟူ အတူအမျှ ဖြစ်အောင် ကျင့်ဆောင်အားထုတ် ပြုလုပ်ရမည်။ သူတော် ကောင်းဖြစ်သော သူသည် (မိမိအား ထိပါးဆဲဆိုလာမှ ကြောင့်) နှလုံးမရွှင် ငြိုငြင်သောအားစိတ်ပြစ်မှားခြင်းကို ဟန့်တား စောင့်ရှောက်ရမည်၊ ကြည်ညှာတ်ရိုကျိုး ရှိခိုး တုံ့ဝပ်မှကြောင့် မြင့်မော်တက်ကြွခြင်း အလျှင်းမရှိအောင် ကျင့်ဆောင်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ရမည်။ (မြို့ရွာ ဇနပုဒ် အတွင်း မိတင်းနေထိုင်သူတို့က ဆဲရေးလာလျှင် စိတ် ပြစ်မှား အမျက်ပွါးခြင်းကို ဟန့်တားစောင့်ရှောက်ရမည်၊ ပြည့်ရှင်မင်းကပင် ရှိခိုးဦးညွှတ်လာသော်လည်း တက်ကြွ ခြင်း မရှိစေရ၊ ဤနည်းဖြင့် လူတို့၏ ဆဲရေးခြင်း, ရှိခိုးခြင်း ကို မုန်းချစ်မဟူ တူမျှအောင် ကျင့်ရမည်-ဟု ဆိုလိုသည်။)

(ဤဂါထာဖြင့် မြို့ရှာနှင့်စပ်သော ကိလေသာကို ပယ်ရှားရန် ဟောတော်မူသည်။)

(၃) ဥစ္စာဝစာ နိန္ဓရန်၊
ဒါယေ အဂ္ဂိသိခူပမာ။
နာရိယော မုနိ ပလောဘေန်၊
တာ သု တံ မာ ပလောဘယုံ။

ချစ်သား နာလက…တောင်ခွလည်း မီးလျှံပမာ လောင်ကျွမ်းတတ်စွာသော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ ထင်လာတတ်ကုန်၏၊ (တနည်း-တော မီးလောင်သော အခါ မီးလျှံ မီးညွှန့်တို့သည် အခိုးရှိ မရှိ အညိုရောင်, အဝါရောင်, အနီရောင် အကြီးအငယ် စသည်အား အထူးထူး အပြားပြား ထွက်ပေါ်ကြကုန်သကဲ့သို့၊ ဤအဘူ လူ, ဘီလူး, ခြေသေ့, သစ်, ကျား, ငှက် အမျိုးမျိုး, ထိုသတ္တဝါတို့၏ အသံအမျိုးမျိုး, အသီး, အပွင့်, ရွက် ညွှန့် စသော အားဖြင့် တောအရပ်ခွလည်း ကြောက်ဖွယ်အာရုံ နှစ်သက်တပ်မက်ဖွယ် အာရုံ, မုန်းတီးဖွယ်အာရုံ,တွေဝေဖွယ်အာရုံ အမျိုးမျိုးတို့သည် ထင်လာတတ်ကုန်၏။ ဤသို့ ထင်လာသော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့အနက်) အပျော်အပါး ဥယျာဉ်ကစား တောကစားလာကြသော မိန်းမများ, ထင်းခွေ ပန်းခူး ဟင်းရွက်ခူး သစ်သီးကောက်လာကြသောမိန်းမများသည် ရဟန်းတပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌နေသည်ကိုမြင်ကြရလျှင် ပြီးရှင်ခြင်း ထိပါး ရိပါး ပြောကြားခြင်း, ငိုကြွေးခြင်း, ရေခဲရစ်စွာ ဝတ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ဖြားယောင်း သွေးဆောင်တတ်ကြကုန်၏၊ ထိုမိန်းမများက သင် ချစ်သားကို မဖြားယောင်းကြစေကုန်လင့် (ထိုမိန်းမများ မဖြားယောင်းနိုင်အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်လေ-ဟု ဆိုလိုသည်။)

(ဤဂါထာဖြင့် တောနှင့်စပ်သော ကိလေသာကို ပယ်ရှားရန် ဟောတော်မူ၏။)

(၄) ဝိရတော မေထုနာ ဓမ္မာ၊
ဟိတ္ဝာ ကာမေ ပရောပရေ။
အဝိရုဒ္ဓေါ အသာရတ္တော၊
ပါဏေသု တသထာဝရေ။

(၅) ယထာ အဟံ တထာ ဧတေ၊
ယထာ ဧတေ တထာ အဟံ။
အတ္တာနံ ဥပမံ ကတ္ဝာ၊
န ဟနေယ္ယ နဃာတယေ။

ချစ်သားနှာလက....ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး (မေထုန်မှ ကြွင်းသော)ကာမအာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို ပယ်ရှားပြီးလျှင် မေထုန်အကျင့်မှ သင်ချစ်သား ဝေးစွာရှောင်ရှားသူ ဖြစ်ရမည်။ (သူတပါး၏ အသင်းအပင်းဝင်) သတ္တဝါတို့၌ ဆန့်ကျင်မုန်းတီးခြင်း အလျှင်းမပြုပဲ (မိမိအသင်းအပင်းဝင်) သတ္တဝါတို့၌လည်း ချစ်ခင်တပ်မက်မှု အလျှင်းပင်မပြုပဲ"ငါကဲ့သို့ပင် ထိုသတ္တဝါတို့သည် အသက်ရှည်ကြလို မသေကြလို ချမ်းသာကြလို မဆင်းရဲကြလိုကုန်၊ ထိုသတ္တဝါတို့ကဲ့သို့ပင် ငါသည်လည်း အသက်ရှည်လို မသေလို ချမ်းသာလို မဆင်းရဲလိုပေ"ဟု မိမိကိုယ်ကို ဥပမာပြုကာ (=ကိုယ်ချင်းစာတရားထား၍) တဏှာမကင်းသေးသော ပုထုဇန်, သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် သတ္တဝါ(တသ သတ္တဝါ)နှင့် တဏှာ လောဘကင်းပြီးသော ရဟန္တာ (ထာဝရသတ္တဝါ)တို့ကို ကိုယ်တိုင်လည်း မသတ်ဖြတ် မညှဉ်းဆဲရာ၊ သူတပါးကိုလည်း သတ်ဖြတ် ညှဉ်းဆဲရန် မခိုင်းစေရာ။

(၅)ဂါထာတို့၌ "ဟိတ္ဝာ ကာမေ ပရောပရေ= ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး ကာမအာရုံ အမျိုးမျိုးတို့ကို ပယ်ရှား၍"ဟူသော စကားရပ်ဖြင့် ဒုစ္စီယသံဝရသီလကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။ ကြွင်းသော စကား

ရပ်တို့ခြင့် မေထုန်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း, သူ့အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့ကို အဦးပြု၍ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။)

(၆) ဟိတ္ဝာ ဒုဿဒ္ဒ လောဘဉ္စ၊
ယတ္ထ သတ္တော ပုထုဇ္ဇနော။
စက္ခုမာ ပဋိပဇ္ဇေယ္ယ၊
တရေယ္ယ နရက် ဒုမ်။

ချစ်သားနာလက.... မုထုဇန် သတ္တဝါအပေါင်းသည် အကြင် သက်နိုး ဆွမ်း ကျောင်း ဆေး ပစ္စည်းလေးပုံ ရဟန်းကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်ခြင်တွယ်လျက် တည်၏၊ သင် ချစ်သားသည် ထိုသက်နိုး ဆွမ်း ကျောင်း ဆေး ပစ္စည်း ငလေးပုံ ရဟန်းတို့၏ ကာမဂုဏ်၌ မရသေးသည်ကို လိုချင် တပ်မက်ခြင်း(= ဒုဿာတရား)ကိုဝင်း,ရပြီးသည်ကို မပေး လို မလှူရက် တပ်မက်ခြင်း (= လောဘတရား) ကိုဝင်း ရှောင်ရှား စွန့်ပယ်ကာ ပညာမျက်စိရှိသူဖြစ်၍ ဟောပြီး ဟောဆဲ ဟောလတ္တံ့ဖြစ်သော မောနေယျအကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမည်။ ယင်းသို့ ကျင့်ကြံအားထုတ် သည်ရှိသော် ဖြည့်နိုင်ခဲသောကြောင့် နရက်ချောက်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သည့် မိန္ဓာဇိုဝဖြစ်ကြောင်း မကောင်းသော ပစ္စည်းလေးဖြာ တွယ်တာတပ်မက်ခြင်း တဏှာတရားကို ကူးသန်းလွန်မြောက်နိုင်ရာ၏။

(ဤဂါထာဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါး၌ တွယ်တာတပ်မက် သော တဏှာတရား ပယ်ရှားမှုကို အဦးပြု၍ အာဇီဝပါရိ-သုဒ္ဓိသီလကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။)

(၇) ဒိန္နဒရော မိတာဟာရော၊
အပ္ပိစ္ဆယ အလောလုပေါ။
သဒါ ဒုဿာယ နိစ္ဆာတော၊
အနိဿော ဟောတိ နိမ္ဗုတော။

ချစ်သား နာလက .... မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်ကြံလိုသော ရဟန်းသည် (ဓမ္မိယလဒ္ဓ ပစ္စည်းလေးဝတ္ထုင် ဆွမ်းကိုစားသည်ရှိသော် လေးလုပ် ငါးလုပ် လျှော့စားသဖြင့်) ပါးလျသောဝမ်းရှိသူ ဖြစ်ရမည်။ (လေးလုပ် ငါးလုပ် လျှော့စားရုံမျှဖြင့်လည်း မပြီးသေး၊ ထိုဆွမ်းကို ပစ္စဝေက္ခဏာတင် ဆင်ခြင်စားသုံးခြင်းဖြင့် ဂုဏ်အပြစ် အားဖြင့်လည်း) ပိုင်းခြား နှိုင်းရည်အပ်သော အစာ အာဟာရရှိသူ ဖြစ်ရမည်။ (ဤမျှဖြင့်လည်း မပြီးသေး၊ (၁) ပစ္စည်းလေးဖြာတို့၌ တဏှာလောဘ နည်းပါးခြင်း တည်းဟူသော ပစ္စယအပ်စ္ဆ၊ (၂) မိမိ ဓုတင်အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ကြံနေကြောင်း သူတပါးတို့ကို အသိမပေးလိုခြင်း တည်းဟူသော ဓုတင်အပ်စ္ဆ၊ (၃) မိမိ စာပေကျမ်းဂန် တတ်မြောက်ကျမ်းကျင်မှု ဗဟုသုတရှိသည်ကို သူတပါးတို့အား အသိမပေးလိုခြင်း တည်းဟူသော ပရိယတ္တိအပ်စ္ဆ၊ (၄) မိမိ မဂ်ဖိုလ်တရားထူး ရရှိကြောင်းကို သူတပါးတို့အား အသိမပေးလိုခြင်း တည်းဟူသော အဓိဂမအပ်စ္ဆ) ဤအပ်စ္ဆတရား လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူလည်း ဖြစ်ရမည်။ (ဤမျှဖြင့်လည်း မပြီးသေး) အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် တဏှာ တည်းဟူသော လော်လည်ခြင်းကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ပြီးသူ ဖြစ်အောင် ကြိုးကုတ်အားထုတ်ရမည်။ (ဤသို့ လောလုပ္ပ တဏှာကင်းပြီးသောသူ ဖြစ်လတ်သော်)အခါခပ်သိမ်းပင် ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း အပြင်း နှိပ်စက်အပ်သော သူပမာ ပစ္စည်းလေးဖြာကို လွန်စွာ တပ်မက်တတ်သော ဇုန္ဓာ လောဘတဏှာတရားဖြင့် မလိုချင်သူ ဖြစ်ကာ ကိလေသာဟူသော ဆာလောင်ခြင်းကင်းသူ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ထိုသို့ဖြစ်လတ်သော် ကိလေသာဟူ အပူခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးပြီးသူ ဖြစ်လိမ့်မည်။

(၅) ဂါထာဖြင့် ဘောဇနေ မတ္တညူတာ = အစာ အာဟာရ၌ အတိုင်းအရှည်ပမာဏကို သိခြင်းကိုအဦးပြု၍

ပစ္စယသန္ဓိသိတသိလ (တနည်း-ပစ္စယပရိဘောဂသိလ) နှင့် ထိုမှအစဉ်လျှောက်၍ အရဟတ္တမိုလ်တိုင် ရောက်စေနိုင်သော အကျင့်ပဋိပတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။)

(၀) သ ပိဏ္ဍာစာရံ စရိတ္ဝာ၊
ဝနန္တမဘိဟာရယေ။
ဥပဋ္ဌိတော ရုက္ခမူလသ္မိံ၊
အာသနူပဂတော မုနိ။

(၉) သ ဗျာနုပသုတော မိရော၊
ဝနန္တေ ရမိတော သိယာ။
ဗျာယေထ ရုက္ခမူလသ္မိံ၊
အတ္တာနမဘိတောသယံ။

ချစ်သားနာလက....မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သော ထိုရဟန်းသည် ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပြီး (= ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကို ပြီးပြီး) လျှင် (လူတို့နှင့် အခါရှည်လျား စကားပြောခြင်း စသည်ကို ပြုမနေပဲ) မိမိနေရာ တောအရပ်သို့ သာ သွားရမည်။ မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သောရဟန်းသည် (တောသို့ရောက်သောအခါ) သစ်ပင်ရင်းခံ့ဖြစ်စေ မိမိနေရာခံ့ဖြစ်စေ ထိုင်နေရမည်။

(ဤ၌ "ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပြီးလျှင်" ဟူသော စကားဖြင့် ပိဏ္ဍပါတ်ခုတင်ကို ပြတော်မူ၏၊ ဥက္ကင္စိပိဏ္ဍပါတ်ခုတင်ကို ဆောက်တည်သော ရဟန်းသည် သပဒါနစာရိကခုတင်, ကောသနိက်ခုတင်, ပတ္တပိဏ္ဍိကခုတင်, ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကခုတင်, တိစီဝရိက်ခုတင်, ပံသုကူလိကခုတင်တို့ကိုလည်း ဆောက်တည်ကျင့်သုံးရကား ထိုခုတင်ခြောက်ပါးတို့ကိုလည်း ပြဆိုတော်မူအပ်ပြီး ဖြစ်လေ၏။)

"မိမိနေရာ တောအရပ်တို့သာ သွားရမည်" ဟူသော စကားဖြင့် အာရညိကင် ခုတင်ကို ပြတော်မူ၏။ ။"သစ်ပင်ရင်းခံ့ ဖြစ်စေ မိမိနေရာခံ့ဖြစ်စေ ထိုင်နေရမည်" ဟူသော စကားဖြင့် ရုက္ခမူလိကခုတင်

နေသင့်ကဓုတင်နှစ်ပါးကို ပြတော်မူ၏။ ဤဓုတင် ဆယ်ပါးကို အစဉ်အားလျော်စွာ ဟောတော်မူသဖြင့် ထိုဓုတင်တို့အား လျော်လျောက်ပတ်သောကြောင့် အပ္ဆောကာသိကဓုတင် ယထာသန္ထတိကဓုတင် သုသာန်ဓုတင် သုံးပါးတို့ကိုလည်း ပြတော်မူပြီးဖြစ်လေသည်၊ သို့ရကား ဤဂါထာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် နာလကမထေရ်အား ဓုတင်တဆယ်သုံးပါးတို့ကို ဟောကြားတော်မူအပ်၏။)

ချစ်သား နာလက ···· ထိုဓုတင်တဆယ်သုံးပါးတို့ကို ဆောင်လျက် မောနေယျပဋိပတ် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သော ရဟန်းသည် မဖြစ်သေးသော လောကီဈာန်ကို ဖြစ်စေခြင်း,ဖြစ်ပြီးရပြီးသော လောကီဈာန်ကို ဝသီဘော်ငါးဖြာ လွေ့လာနိုင်နင်းအောင် ပြုခြင်းတို့ဖြင့် လောကီဈာန် တရားတို့၌ လွေ့လာကြိုးကုတ် အားထုတ်လျက် အပ္ပနာသမာဓိ ရှိသည်ဖြစ်၍ လူသံမနှော တောအရပ်၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက်သူ ဖြစ်ရာ၏။(လောကီဈာန်သက်သက်ကိုသာ အားထုတ်ရုံမျှဖြင့် မပြီးသေး) ထိုတောအရပ်ရှိ သစ်ပင်ရင်း၌ (သောတာပတ္တိမဂ်စသည်နှင့် ယှဉ်သော လောကုတ္တရာဈာန်ဖြင့်လည်း)မိမိကိုယ်ကို အလွန်ရှင်လန်းနှစ်သက်စေလျက် ဈာန်ဝင်စားကာ နေထိုင်ရာ၏။

(ဤဂါထာဖြင့် လောကီ လောကုတ္တရာဈာန်၌ လွေ့လာကြိုးကုတ် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် တောကျောင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်းကိုလည်း, အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။)

အရှင်နာလကသည် ဤဆိုအပ်ပြီးသော တရားဒေသနာကို ကြားနာရလျှင် တောသို့ဝင်၍ အစာအာဟာရ မစားပဲလည်း မောနေယျအကျင့်ကို မြည့်ကျင့်ရန် အလွန်ပင် စိတ်အား ထက်သန်လျက်ရှိ၏၊ အစာအာဟာရမစားပဲ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်ခြင်းငါလည်း မစွမ်းနိုင်ချေ၊ မှန်၏....အစာအာဟာရမစားပဲ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်သူအား အသက်ရှည်မှု မဖြစ်နိုင်၊

စင်စစ်သော်ကား ကိလေသာတရားတို့ကို မဖြစ်ပွါးစေပဲ အစာအာဟာရကို ရှာမှီးရမည်သာဖြစ်၏၊ ဤသို့ ကိလေသာ တရားတို့ကို မဖြစ်ပွါးစေပဲ အစာအာဟာရကို ရှာမှီးခြင်းသည် သာသနာတော်၌ နည်းလမ်းကျသောအလုပ် ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်နာလကမထေရ်အား "နောက်နောက်နေ့ရက်များ၌ မြို့ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ၏၊ သို့သော် ကိလေသာ တရားတို့ကိုမူ မဖြစ်စေရာ" ဟူ၍ ပြတော်မူခြင်းငှါ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော(= နောက်ဆုံး၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်စေနိုင်သော)ဆွမ်းခံအကျင့်ဝတ်ကို ဟောတော်မူလိုသည် ဖြစ်၍ ဤဆိုလတ္တံ့သော ဂြောက်ဂါထာတို့ကို မိန့်မြွက်ဟောကြားတော်မူပြန်လေသည်။

(၁၀) တတော ရတ္တာဝိဝသာနေ၊
ဂါမန္တမဘိဟာရယေ။
အဝ္ဘါနံ နာဘိနန္ဒေယျ၊
အဘိဟာရဲ့ ဂါမတော။

ချစ်သားနာလက....မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သော ရဟန်းသည် ထို (ဆိုအပ်ပြီးသည့် ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပြီး တောသို့ ရှေးရှုသွားသည်) မှ အထက် နံနက်ရက်များ၌လည်း ညဉ့်ကိုလွန်မြောက် မိုးသောက်သောအခါ၌ (ဆွမ်းခံချိန် မရောက်သေးမီအတွင်း ကျောင်းတွင်း၌ပင် စေတိယင်္ကဏဝတ် စသည်ကို ပြုကျင့်လျက် ကာယဝိဝေက, စိတ္တဝိဝေကတရား ပွါးများပြီးလျှင် အသွားအပြန် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်း၍) ဆွမ်းခံရှာသို့ သွားရမည်။

ရှာတွင်းသို့ရောက်သောအခါ"အရှင်ဘုရား....တပည့်တော်တို့၏အိမ်၌ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူပါ"ဟူ၍ ပင့်ဖိတ်ကပ်လှူအပ်သောဆွမ်း ("ဤအိမ်က ငါ့အား ဆွမ်းလှူလေ

မည်လော၊ မလျှုလေမည်လော၊ ကောင်းသည်ကို လျှုလေ
မည်လော၊ မကောင်းသည်ကို လျှုလေမည်လော" ဟု
တွေးတောထွေပြား အကြီးပွါးလျက် ခံအပ်သောဆွမ်း)
များကို မနှစ်သက်ရာ၊ မခံယူရာ။ ။(အကယ်၍ ဒကာ
များက သပိတ်ကို အတင်းယူကာ ဆွမ်းအပြည့်ထည့်၍
လျှုလိုက်သော်ကား ထိုဆွမ်းကိုစား၍ ရဟန်းတရားကို
အားထုတ်ရာ၏၊ ဓုတင်အကျင့် မယျက်စီးပေ။ သို့သော်
ထိုဆွမ်းမျိုးကို ရလိမ့်နိုး မြော်ကိုးသော စိတ်ဖြင့်ကား
ထိုရှာသို့ မဝင်ကောင်း။)

(ရှာတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ပြီးသော မောနေယျရဟန်း
အား ဒါယကာများက မိမိတို့အိမ်သို့ မပင့်မဖိတ်ပဲ အိမ်စဉ်
လျှောက်၍ ဆွမ်းမခံမီပင်ရဟန်းရှိရာသို့လာကြ၍ဟင်းခွက်
ပေါင်းများစွာဖြင့် ကပ်လှူလာသော ဆွမ်းမျိုးကို အဘိ-
ဟာရဆွမ်းဟူ၍ ခေါ်ဆို၏၊) ယင်းအဘိဟာရဆွမ်းကို
လည်း (ဟင်းခွက်ပေါင်းအရာဖြင့် ကပ်လာစေကာမူ)
ဆွမ်းတလုံးကိုမျှ မခံယူရာ၊ (အိမ်စဉ်လျှောက်၍သာ ဆွမ်း
ခံရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။)

(၁၁) နမုနိ ဂါမမာဂမ္မ၊
ကုလေသု သတိသာ စရေ။
ဃာသေသနံ ဆိန္နကထော၊
နဝါစံ ပယုတံ ဘဏေ။

ချစ်သားနာလက.... မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သော
ရဟန်းသည် ရှာတွင်းသို့ရောက်လတ်သည်ရှိသော် ဒါယ-
ကာ ဒါယိကာမများ၌ (အေးအတူ ပူအမျှ သာသနာ
တော်နှင့် မလျှောက်ပတ်သည့် ဒကာ ဒကာမများနှင့်)
ရောနှောမှုကို မပြုရာ။ သူအ-ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ဆွမ်းအစာ
အာဟာရကို ရရှိနိုင်ရန် နိမိတ်ညြာဘာ ပရိယာယ်သွယ်ဝိုက်
သော စကားမျိုးကို မပြောကြားရာ။

(၁၂) အလတ္ထံ ယဒိဒံ သာဓု၊
နာလတ္ထံ ကုသလံ ဣတိ။
ဥဘယေနေဝ သော တာဒိ၊
ရက္ခံဝုပနိဝတ္တတိ။

ချစ်သားနာလက.... မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သော ရဟန်းသည်ရှာသို့ဆွမ်းခံဝင်လတ်သော်ဆွမ်းအနည်းငယ်မျှကိုပင် ရလျှင်လည်း "ယင်းသို့ ရခြင်းသည် ကောင်း၏" ဟူ၍ဂုဏ်း, ဆွမ်းမရလျှင်လည်း "ယင်းသို့ မရခြင်းသည် အပြစ်မရှိ" ဟူ၍ဂုဏ်း ကြိုစည်စဉ်းစား နှလုံးထားလျက် ဆွမ်းရခြင်း မရခြင်း နှစ်ပါးဖြင့်ပင် ဖောက်ပြန်တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ (သစ်သီးရှာသော ယောက်ျားသည် သစ်ပင်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် သစ်သီးကို ရသည်ဖြစ်စေ မရသည်ဖြစ်စေ မုန်းချစ်မပြု လျစ်လျူရှုကာ ထိုသစ်ပင်ကို စွန့်ခွါဖဲသွားသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ဆွမ်းမရခြင်း ဆွမ်းရခြင်းကြောင့် မုန်းချစ်မပြု လျစ်လျူရှုကာ) ဒါယကာတို့အိမ်ကို စွန့်ခွါဖဲသွားရာ၏။

(၁၃) သပတ္တပါဏိ ဝိစရန္တော၊
အမူဂေါ မူဂသမ္ဗဒေတာ။
အပ္ပံ ဒါနံ နိ ဟိဋ္ဌေယျ၊
ဒါတာရံ နာဝဇာနိယာ။

ချစ်သား နာလက.... သပိတ်ပိုက်ကာ ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော ထိုမောနေယျရဟန်းသည် မအ-သော်လည်း အ-သောသူဟု လူတို့မှတ်ထင်အောင် ကျင့်ရာ၏ (စကားထွေလာ မပြောရာ-ဟု ဆိုလိုသည်)။ အနည်းငယ်မျှ လှူဒါန်းသည်ကိုလည်း ထိုအလှူဝတ္ထုကို မရှုတ်ချ မကဲ့ရဲ့ရာ။ အနည်းငယ်မျှ လှူဒါန်းသူဟူ၍လည်း ဒါယကာကို မထီမဲ့မြင်မှု(= အထင်သေးမှု) မပြုရာ။

(၁၄) ဥစ္စာဝစာ ဟိ ပဋိပဒါ၊
သမဏေန ပကာသိတာ။
နိ ပါရံ ဒီဃံ ယန္တိ၊
နယိဒံ ဧကဃံ မုတံ။

(ချစ်သား နာလက…. မောနေယျ ရဟန်းသည် ဤဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဆွမ်းခံအကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်လတ်သောအခါ ဤမျှဖြင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုကို မပြုပဲ လွန်ကဲထူးမြတ်သော ပဋိပတ်အကျင့်ကို ကျင့်ကြံအားထုတ် ပြုလုပ်ပြီးစီးစေရမည်။ မှန်၏…. သာသနာတော်သည် ပဋိပတ်တည်းဟူသော အနှစ်သာရရှိ၏၊ "ပဋိပတ်အကျင့်သည် သာသနာတော်၏ အနှစ်သာရဖြစ်၏၊ ပဋိပတ်ကို ကျင့်မှ သာသနာတော်၏ အနှစ်သာရသို့ ဆိုက်ရောက်မည်"ဟု ဆိုလိုသည်။) မဂ်သို့ရောက်ကြောင်း ထိုအကျင့်ကောင်းကိုလည်း အမြတ်စား အညှံ့စား နှစ်မျိုးအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်ပြီ။

(ထင်ရှားစေဦးအုံ… ရဟန်းတရားကို ပွါးများ ကြိုးကုတ်စ၍အားထုတ်သည်မှနိဝရဏငါးပါးတို့ကို ခွါနိုင်သည်တိုင်အောင် ဤအတွင်းသည် ပဋိပဒါ၏ခေတ် ပဋိ-ပဒါ၏နယ်ပယ်မည်၏၊ ဤအတွင်း အလွယ်တကူ မပင်မပန်း နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ခွါစွန့်နိုင်လျှင် **သုခါပဋိပဒါ** ဟူ၍ ခေါ်၏။ ပြုပြင်ပင်ပန်း ခဲယဉ်းစွာကျင့်မှ နိဝရဏတို့ကို ခွါစွန့်ရလျှင် **ဒုက္ခာပဋိပဒါ** ဟူ၍ ခေါ်၏။ နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ခွါစွန့်ပြီးသည်မှစ၍ မဂ်ဉာဏ်သို့ရောက်သည်တိုင်အောင် ဤအတွင်းသည် **အဘိညာခေတ်** အဘိညာ (= ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာ)၏ နယ်ပယ်မည်၏။ နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ခွါပြီးသည်နောက် မဂ်ဉာဏ်သို့ အလျင်အမြန်ရောက်သော ဝိပဿနာဉာဏ်တို့ကို **ခိပ္ပါဘိညာ** ဟူ၍ ခေါ်၏။ မဂ်ဉာဏ်သို့ နှေးနှေးကန်ကန်ရောက်မူ ထိုဝိပဿ-နာဉာဏ်တို့ကို **ဒန္ဓာဘိညာ**ဟူ၍ ခေါ်၏။

(၁) အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရဟန်းတရား အားထုတ်လတ်သော် နိဝရဏငါးပါးတို့ကို မပင်မပန်း **အလွယ်**တကူနှင့် ပယ်ပြီးလျှင်မဂ်ဉာဏ်သို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်ကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပဋိပဒါ (= အကျင့်မျိုး)ကို **သုခါပဋိ-ပဒါခိပ္ပါဘိညာ**ဟူ၍ ခေါ်၏ (ဤအကျင့်မျိုးကို အမြတ်စားဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏)။ (၂) အချို့သောသူတို့မှာ နိဝရဏငါးပါးတို့ကို အလွယ်တကူနှင့် ပယ်ပြီးနောက် နှေးကန်စွာ မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်ဆိုက်ကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပဋိပဒါ (= အကျင့်မျိုး)ကို **သုခါပဋိ-ပဒါဒန္ဓာภิညာ**ဟူ၍ ခေါ်၏။ (၃) အချို့မှာ နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ငြိုငြင်ပင်ပန်း ခဲယဉ်းစွာကျင့်မှ ခွါစွန့်နိုင်ပြီး လျှင် မဂ်ဉာဏ်သို့ကား လျင်မြန်စွာ ရောက်ဆိုက်ကြ၏။ ထိုသူတို့၏ ပဋိပဒါ (= အကျင့်မျိုး)ကို **ဒုက္ခာပဋိပဒါ-ခိပ္ပါဘိညာ**ဟူ၍ ခေါ်၏။ (၄) အချို့မှာ နိဝရဏငါးပါးတို့ကိုလည်း ငြိုငြင်ပင်ပန်း ခဲယဉ်းစွာ ကျင့်၍ စွန့်ခွါပြီးနောက် မဂ်ဉာဏ်သို့လည်း နှေးနှေးကန်ကန် ရောက်ဆိုက်ကြ၏။ ထိုသူတို့၏ ပဋိပဒါ (= အကျင့်မျိုး)ကို **ဒုက္ခာပဋိ-ပဒါဒန္ဓာภิညာ**ဟူ၍ ခေါ်၏ (ဤ ၂၊၃၊၄-အမှတ်ပါ အကျင့်သုံးမျိုးကို အညံ့စားဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏)။

ချစ်သားနာလက.... ထိုအမြတ်စား အညံ့စား အကျင့်နှစ်ပါးဖြင့် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ဆိုက်ရာမှာလည်း မဂ်ဉာဏ်တခုတည်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ နှစ်ကြိမ်နှစ်ခေါက် မရောက်ကောင်းချေ၊ (မဂ်ဉာဏ်သည် တကြိမ်ဖြစ်လိုက်လျှင်ပင် မိမိပယ်ရမည့် ကိလေသာကို အပြီးသတ် ပယ်သော်ကြောင့် နောက်ထပ်တဖန် ထိုခန္ဓာသန္တာန်မှာ ဖြစ်ရိုးမရှိသဖြင့်— "မဂ်ဉာဏ် တခုတည်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ နှစ်ကြိမ်နှစ်ခေါက် **မရောက်ကောင်းချေ**" ဟု ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်)။ ဤနိဗ္ဗာန်တရားသည် (မဂ်

ဥာဏ်တခုတည်းဖြင့်) တကြိမ်တည်းသာ အပြီးရောက်ဆိုက်ကောင်းသည့် တရားမျိုးလည်းမဟုတ်ချေ၊ (မဂ်ဥာဏ်တခုတည်းဖြင့် ကိလေသာ အလုံးစုံကို အကုန်ပယ်နိုင်သည်မဟုတ်၊ မဂ်ဥာဏ် လေးပါးတို့ဖြင့်သာ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ဝေဖွဲ့၍ ကိလေသာတို့ကို သူ့အစုနှင့်သူ အကြွင်းမဲ့ပယ်နိုင်သောကြောင့် "မဂ်ဥာဏ်တချက်တည်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ အပြီးတိုင် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် မရောက်ဆိုက်နိုင်၊ မဂ်ဥာဏ်လေးရပ်ဖြင့်သာ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် နိဗ္ဗာန်သို့ အပြီးတိုင် ဆိုက်ရောက်နိုင်၏"ဟူလို)။

(၁၅) ယသ စ ဝိသတာ နတ္ထိ၊
ဆိန္နသောတသ ဘိက္ခုနော။
ကိစ္စာကိစ္စပ္ပဟီနသ၊
ပရိဠာဟော နဝိဇ္ဇတိ။

ချစ်သား နာလက…… (ဤသို့ ဟောပြအပ်ခဲ့သော ပဋိပဒါနှစ်ရပ်တွင် မိမိ ရထိုက်ရာ အကျင့်ပဋိပတ်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ဆိုက်ရောက်အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီးသော)အကြင်မောနေယျရဟန်းအား (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်ရှားသတ်ဖြတ်အပ်ပြီးဖြစ်၍) တရားရှစ်ပါး အကျယ် ပြန့်ပွားသည့် တဏှာ ဝိစရိုက်တရားတို့လည်း မရှိကုန်၊ ထိုသို့ (အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်) ကိလေသာရေအယဉ်ကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီး ကုသိုလ်အမှု အကုသိုလ်အမှုတို့ကိုလည်း ပယ်ပြီးသော မောနေယျ ရဟန်း၏ သန္တာန်၌ ရာဂကြောင့် ဖြစ်သော ပူလောင်မှု ဒေါသကြောင့်ဖြစ်သော ပူလောင်မှုများ အနည်းငယ်မျှ မရှိတော့ချေ။

(ဤဂါထာဖြင့် ပဋိပဒါ၏ အကျိုးအာနိသင်ကို ပြတော်မူ၏။)

ဤဂါထာတို့ကို ကြားသိရသောအခါ အရှင်နာလက၏ စိတ်သန္တာန်၌ "မောနေယျ အကျင့်သည် ဤမျှ လောက်သာဆိုလျှင်

အလွယ်သားပဲ၊ခဲယဉ်းသည်မဟုတ်၊မင်ြ့ုမင်ြ့ုင် မပင်မပန်း အလွယ်နှင့်ပင် ဝါဖြည့်စွမ်းနိုင်မှာပဲ"ဟူ၍ အကြံအစည် ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအရှင်နာလကအား မြတ်စွာဘုရားသည် "ချစ်သား နာလက....မောနေယျအကျင့်သည် သင်ထင်သည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်ရန် လွယ်ကူသည့် အလုပ်မဟုတ်၊ ကေန်စင်စစ် ခဲယဉ်းသောအကျင့်ဖြစ်သည်"ဟု ထပ်၍တဖန် ပြတော်မူပြန်လို၍ ဤဂါထာတို့ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

(၁၆) မောနေယ္ယံ တေ ဥပညိဿံ၊
ခုရဓာရူပမော ဘဝေ။
ဇိဏ္ဏာယ တာလုမာဟစ္စ၊
ဥဒရေ သညတော သိယာ။

ချစ်သား နာလက....သင်ချစ်သားအား မောနေယျအကျင့်ကို ဆက်၍တဖန် သိစေဦးအုံ၊ မောနေယျ အကျင့်ကို ကျင့်သောရဟန်းသည် သင်ဓုန်းသွားလျင် နှိုင်းယှဉ်ဖွယ်ရာ ဥပမာရှိသူ ဖြစ်ရမည်။ (အဓိပ္ပါယ်ကား....ပျားရည်လိမ်းသုတ်ထားသော ဓားသွားကို လျက်သောသူသည် လျှာပြတ်မည့်ဘေးမှ စောင့်ရှောက် သတိပြုရသကဲ့သို့ ထိုအတူ တရားသဖြင့် ရအာဝ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို သုံးဆောင်သော မောနေယျ ရဟန်းသည် မိမိ၏ စိတ်ကို ကိလေသာ ဖြစ်မည့်ဘေးမှ စောင့်ရှောက်သွားရာ၏။ မှန်၏....ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို စင်ကြယ်သော နည်းလမ်းဖြင့် ရဖို့ရန်လည်း ခဲယဉ်းလှ၏၊ ရပြီးသောအခါ မှာလည်း အပြစ်ကင်းအောင် သုံးဆောင်ရန်လည်း ခဲယဉ်းလှ၏၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ပစ္စယသန္ဓိသိတ သီလကိုသာလျှင် ဖန်ဖန်များစွာ ဟောကြားတော်မူသည်။) ချစ်သား နာလက.... မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သော ရဟန်းသည် လျှာဖြင့် အာစောက်ကို ဖိနှိပ်ထောက်ပြီးလျှင် (= တောက်ခေါက်ပြီးလျှင်) (ရသတဏှာကို ပယ်ခွါလျက် မိန္ဓာဇီဝနည်းလမ်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ရှိ

သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို မမှီဝဲပဲ) ဝမ်းအတွက် စောင့်စည်းသူ ဖြစ်ရမည်။ (ဝမ်းရေးအတွက် ဓမ္မိယလဒ္ဓ ပစ္စည်းကို မရရှိလျှင် ရသတဏှာကို ပယ်ရှားပြီး အန်ကြိတ်တောက်ခေါက်၍ သည်းခံနိုင်ရမည်၊ မိန္ဆာဇီဝနည်းလမ်းဖြင့် ရှာမှီးရှာကား ဘယ်နည်းဖြင့်မျှ မသုံးစွဲရာ-ဟု ဆိုလိုသည်။)

(၁၇) အလီနစိတ္တော စ သိယာ၊
နာ စာပိ ဗဟု စိန္တယေ။
နိရာမဂန္ဓော အသိတော၊
ဗြဟ္မစရိယပရာယဏော။

ချစ်သားနာလဂ....မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သော ရဟန်းသည် (ကုသိုလ်တရား ပွါးများခြင်းခွဲ မရပ်မနားပြုလေ့ရှိသောအားဖြင့် အမြဲတစေ) မပျင်းရိသော စိတ်စိသူလည်း ဖြစ်ရမည်။ ဆွေကြောင်းမျိုးကြောင်းမြို့ကြောင်းရွာအကြောင်း-စသည်အားဖြင့် ထွေရာလေးပါး အကြံမများရာ။ ကိလေသာ တည်းဟူသော အစိမ်းနံ့ကင်းလျက် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် တစုံတခုသော ဘဝကြီးငယ်၌ မမှီတွယ်ပဲ သုံးပါးသိက္ခာ သာသနာ တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်လျှင် လည်းလျောင်း အားပြုရာ ရှိသူလည်းဖြစ်ရမည်။

(၁၈) ကောသနဿ သိက္ခေထ၊
သမဏူပါသနဿ စ။
ကေတ္တံ မောနမဂ္ဂါတံ၊
ကော စေ အဘိရမိဿသိ။
အထ ဘာဟိသိ ဒသ ဒိသာ။

ချစ်သားနာလဂ.... မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သော ရဟန်းသည် အဖော်မမှီး တကိုယ်ထီးသာ ဆိတ်ငြိမ်စွာနေ

ခြင်းငါရင်း, ရဟန်းတို့ ချဉ်းကပ်ရာ. သုံးဆယ့် ရှစ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို အဖန်ဖန်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ခြင်းငှါ ၎င်း ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမည် (ဤ၌ တကိုယ်ထီး နေခြင်းဖြင့် ကာယဝိဝေကကို ဟောတော်မူ၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို အားထုတ် ပွါးများခြင်းဖြင့် စိတ္တဝိဝေကကို ဟောတော်မူ၏)။ ယင်းသို့ ကာယဝိဝေက, စိတ္တဝိဝေက နှစ်ပါးဖြင့် အဖော်မမှီး တကိုယ်ထီးနေခြင်းကို မောနေယျအကျင့်ဟူ၍ ငါဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်၏။ ချစ်သားနာလက.... သင်ချစ်သားသည် ကာယစိတ္တ ဝိဝေကနှစ်ပါးဖြင့် အဖော်မမှီး တကိုယ်ထီးသာ မွေ့လျော်နိုင်သည်ရှိသော် ထက်ဝန်းကျင် အ ရပ် ဆယ် မျက် နှာ တို့ ၌ ကျော်စော ထင်လင်းသူ ဖြစ်ပေလတံ့။

(၁၉) သုတ္တာ ဓိရာနံ နိဿောသံ၊
ဗျာယိနံ ကာမစာဂိနံ။
တတော ဟိရိဠ္ဠ သဒ္ဒါ၊
ဘိယ္ယော ကုမ္ဗေထ မာမကော။

ချစ်သားနာလက.... အာရမ္မဏူပနိဗျာနဗျာန်, လက္ခဏူပနိဗျာနဗျာန် နှစ်ပါးကို အဖန်ဖန်ဝင်စားကြကုန်လျက် ဝတ္ထုကာမ, ကိလေသကာမ နှစ်ပါးတို့ကို ပယ်ရှားစွန့်ပစ်တော်မူကြပြီးသော ပညာရှိအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၏ ကောင်းချီးမြှက်ဖော် ကြွေးကြော်သံကို ကြားရသည်ရှိသော် (သင်ချစ်သားသည်) ထိုကောင်းချီးသံအတွက် (စိတ်မပြန့်လွင့်စေပဲ) ရှေးကထက်တိုး၍ ရှက်နိုးခြင်း ဟိရိတရားကိုလည်း, (ဤ မောနေယျအကျင့်သည် သံသရာဝဋ္ဋမှ ကျွတ်လွတ် ထွက်မြောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းတည်းဟု) သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားကိုလည်း(အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ပွါးစေလျက်) နိယျာနိက အကျင့်ကိုသာ ပြုလုပ် အားထုတ် ပွါးများရာ၏၊ ယင်းသို့ ပွါးများသည်ရှိသော် ငါဘုရား၏ သားတော်စင်စစ် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

(၂၀) တံ နဒီဟိ ဝိဇာနာထ၊
သောဇ္ဇေသု ပဒရေသု စ။
သဏာ ဟိ ယန္တိ ကုသောဇ္ဇာ၊
တုဏ္ဍိ ယန္တိ မဟောဒဓိ။

ချစ်သား နာလက…. ထို (ငါဘုရား ဟောကြားအပ်ခဲ့သည့် "ပညာရှိတို့၏ ကောင်းချီးသံကို ကြားရသော်စိတ် ပြန့်လွင့်တုန်လှုပ်ခြင်းကို မဖြစ်စေပဲ ဟိရိတရား သဒ္ဓါတရားကိုသာ ဆဆထပ်ပိုး တိုးရှိပြုရာ၏"ဟူသော) ဩဝါဒအချက်ကို ဤဆိုလတံ့သော မြစ်ကြီးဥပမာ ချောင်းငယ်မြောင်းငယ် ဥပမာတို့ဖြင့် သိရမည်။ ချောင်းငယ် မြောင်းငယ်များသည် တလှုပ်လှုက်လှုက် အသံထွက်ကာ စီးသွားကြကုန်၏။ ဂင်္ဂါ-စသော မြစ်ကြီးတို့သည်ကား မလှုပ်မလှုက် အသံမထွက်ပဲ တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ်သာ စီးသွားကြကုန်၏။ (ထိုအတူပင် ငါဘုရား၏ သားတော် မပြိုသသောသူသည် ချောင်းငယ် မြောင်းငယ်များပမာ "ငါကား မောနေယျ အကျင့်ကို ဖြည့်ကျင့်သူ ဖြစ်ပေ၏"ဟု ပြန့်လွင့်တုန်လှုပ်၏။ ငါဘုရား၏သားတော် ပြိုသသော သူသည်ကား ဆိုအပ်ပြီးသည့် ဟိရိတရား သဒ္ဓါတရား ဤနှစ်ပါးကို ဖြစ်ပွါးစေကာ မြစ်ကြီးများပမာ နှိမ်ချသောစိတ် ရှိလျက် ဆိတ်ဆိတ်သာလျှင် တည်နေ၏-ဟု ဆိုလိုသည်။)

(၂၁) ယဒူနကံ တံ သဏာတိ၊
ယံ ပူရံ သန္တမေဝ တံ။
အမ္ဗုကုမ္ဘူပမော ဗာလော၊
ရဟဒေါ ပူရော ဝ ပဏ္ဍိတော။

ချစ်သား နာလက…. (ငါဘုရား တဆင့်တိုးမြှင့် တမျိုးညွှန်ပြလိုသည်မှာ) အကြင် အိုးခွက်သည် ရေမပြည့်ပဲ ယုတ်လျော့၏၊ ထိုအိုးခွက်သည် ပေါင်ပင်ခတ်လျက် အသံထွက်၏။ အကြင် အိုးခွက်သည် ရေဖြင့် ပြည့်၏၊ ထိုရေပြည့်

သော အိုးခွက်သည် အသံမထွက် ငြိမ်သက်၏။ သူမိုက်သည် ရေတဝက်ဖြင့် အသံထွက်သော အိုးခွက်နှင့်တူ၏။ ပညာရှိသည် ရေပြည့်သော အိုင်ကြီးနှင့် တူ၏။

ဤ၌ "သူမိုက်သည် မငြိမ်မသက် အသံထွက်သော အားဖြင့် ရေမပြည့်သော အိုးနှင့် တူ၍ ပညာရှိသည် အသံမထွက် ငြိမ်သက်သောအားဖြင့် ရေပြည့်သောအိုင်ကြီးနှင့် တူခဲ့သော် မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ့်ကြောင့် တရားဟောရန် အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ များစွာသော စကားကို ပြောကြားတော်မူသနည်း"ဟူ၍ စောဒကတက်ဖွယ်ရှိလာ ပြန်သောကြောင့် ဤနောက်ဆုံး နှစ်ဂါထာကို ဟောကြား တော်မူသည်။

(၂၂) ယံ သမဏော ဗဟုံ ဘာသတိ၊
ဥပေတံ အတ္ထသဠှိတံ။
ဇာနံ သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊
ဇာနံ သော ဗဟု ဘာသတိ။

(၂၃) ယော စ ဇာနံ သံယတတ္တော၊
ဇာနံ နု ဗဟု ဘာသတိ။
သ မုနိ မောနမရဟတိ၊
သ မုနိ မောနမဇ္ဈဂါ။

ချစ်သား နာလက ... ရဟန်းမြတ် ဖြစ်တော်မူသော ဂါဘုရားသည် အနက်သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသည့် အကျိုးစီးပွါးနှင့် စပ်ယှဉ်သော အကြင်စကားကို များစွာ ဟောကြား၏။ (ထိုစကားကို ပြန့်လွင့်ခြင်း တုန်လှုပ်ခြင်း ဥဒ္ဓစ္စဖြင့် ဟောသည်မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား) ထိုရဟန်းမြတ်ဖြစ်သော ဂါဘုရားသည် အကျိုးရှိ မရှိ အသိဉာဏ်ပညာတရားဖြင့် ပိုင်းခြား သိမြင်လျက် တရားကိုသာလျှင် ဟောကြားခြင်း ဖြစ်၏ (တနေ့လုံး ဟောကြားစေကာမူ အချိန်ဖင့်နွဲ့အောင် တမင်ဆွဲ၍ ဟောနေခြင်းမဟုတ်ချေ)။ ယင်းသို့ တရားကို

သာ ဟောဆိုရာမှာလည်း "ဤတရားသည် ဤသူအတွက် အကျိုးဖြစ်ကြောင်း အစီးအပွါးကောင်းတည်း၊ ဤတရားသည် ဤသူအတွက် အကျိုးဖြစ်ကြောင်း အစီးအပွါးကောင်းတည်း"ဟု အထူးထူး အပြားပြား ခွဲခြားသိမြင်၍ သာလျှင် များစွာ ဟောကြားတော်မူ၏။ (ပင်ကိုယ်က စကားများသူဖြစ်၍ အနှစ်မပါသော စကားကို ပြောကြားနေခြင်း မဟုတ်-ဟု ဆိုလိုသည်။)

ချစ်သားနာလက.... မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သော အကြင်ရဟန်းသည် ငါဘုရား ခွဲခြားသိမြင်၍ ဟောကြားအပ်သောတရားကို (နိဗ္ဗေဓဘာဂိယဉာဏ်ပညာ=ကိလေသာတို့ကို ဖြိုခွဲနိုင်သော အသိဉာဏ်ပညာဖြင့်) သိမြင်ကာ လုံခြုံအောင် ထိန်းစောင့်အပ်သောစိတ်ရှိလျက် (သတ္တဝါတို့အား စီးပွါးချမ်းသာ မဖြစ်စေနိုင်မည့် စကားကို) သိသည်ဖြစ်၍ များစွာမပြောကြား။ ထိုမောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သောရဟန်းသည်သာ မောနေယျအကျင့်ကို ထိုက်တန်သူ ဖြစ်ပေ၏။ (ထိုက်တန်ရုံမျှသာ မဟုတ်သေး၊ စင်စစ်သော်ကား) ထို မောနေယျရဟန်းသည် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ကေန်ပင် ရနိုင်၏။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အရဟတ္တဖိုလ် အထွတ်တင်လျက် မောနေယျအကျင့် ပဋိပတ်နှင့်စပ်သော တရားဒေသနာတော်မြတ်ကို ဟောကြားပြီးဆုံးစေတော်မူ၏။

အရှင်နာလကာ၏ အလိုနည်းခြင်းသုံးပါး

ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားသခင် အရဟတ္တဖိုလ် အထွတ်တင်၍ မောနေယျအကျင့်ပဋိပတ်ကို အကျယ်တဝင့် ဟောပြအပ်သည်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် အရှင်နာလက မထေရ်သည် (၁) ဘုရားဖူးခြင်း (၂) တရားနာခြင်း (၃) မောနေယျအကျင့်ကို မေးမြန်းခြင်း ဤသုံးဌာနတို့၌ အလိုနည်းပါးသူ ဖြစ်လေ၏။ ရှေးဦးအုံ-

(၁) အရှင်နာလကမတေရ်သည် မောနေယျအကျင့် ပဋိပတ်နှင့်စပ်သော တရားဒေသနာကို ကြားနာပြီးသောအဆုံး၌ အလွန်ကြည်လင်ရှင်ပျ အားရသောစိတ်ရှိလျက် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေမြတ်နိုး အားရအင်ပြည့် ရှိခိုးပြီးလျှင် တောဒအရပ်သို့ ဝင်လေတော့၏။ ထိုသို့ တောဝင်သည်မှစ၍ နောက်ထပ်တဖန် "ငါသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရပါမူ ကောင်းလေစွ" ဟူသော အလိုဆန္ဒမျိုး အရှင်နာလကမထေရ်၏ သန္တာန်၌ တည်မြဲမျှမဖြစ်တော့ချေ၊ ဤကား ထိုအရှင်နာလက၏ ဘုရားဖူးခြင်း၌ အလိုနည်းပါးမှုပေတည်း။

(၂) ထိုအတူ "ငါသည် နောက်ထပ်တဖန် တရားကို နာရပါမူ ကောင်းလေစွ" ဟူသော အလိုဆန္ဒမျိုးလည်း အရှင်နာလကမထေရ်၏ သန္တာန်၌ တည်မြဲမျှမဖြစ်တော့ချေ။ ဤကား ထိုအရှင်နာလက၏ တရားနာခြင်း၌ အလိုနည်းပါးမှုပေတည်း။

(၃) ထိုအတူပင် "ငါသည် နောက်ထပ်တဖန် မောနေယျအကျင့်ကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား မေးမြန်းရပါမူ ကောင်းလေစွ" ဟူသော အလိုဆန္ဒမျိုးလည်း အရှင်နာလကမထေရ်၏ သန္တာန်၌ တည်မြဲမျှ မဖြစ်တော့ချေ။ ဤကား ထိုအရှင်နာလက၏ မောနေယျအကျင့်ကို မေးမြန်းခြင်း၌ အလိုနည်းပါးမှုပေတည်း။ (ဘုရားတဆူတဆူလျှင် တဦးတဦးသာ ပေါ်ထွက်သည့် ပုဂ္ဂလဝိသေသ သာဝကဝိသေသ ဖြစ်သည်အားလျှော်စွာ မြတ်စွာဘုရားကို တည်မြဲမျှ ဖူးမြင်ရရုံ တရားတော်ကိုလည်း တည်မြဲမျှ ကြားနာရရုံ မောနေယျအကျင့်ကိုလည်း တည်မြဲမျှ မေးလျှောက်လိုက်ရရုံဖြင့်ပင် တင်းတိမ်အားရ အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝသွားသည့်အတွက် နောက်ထပ်တဖန် ဘုရားကိုဖူးလိုသော အလိုဆန္ဒ,တရားတော်ကိုနာလိုသော အလိုဆန္ဒ,ပုစ္ဆာကို မေးလျှောက်လိုသော အလိုဆန္ဒတို့ မဖြစ်မပေါ်တော့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်၊ သဒ္ဓါတရား-ခေါင်းပါး၍ ဘုရားမဖူးလိုခြင်း, တရားမနာလိုခြင်း, ပုစ္ဆာမမေးလျှောက်လိုခြင်း- ဖြစ်သည်မဟုတ်။)

အရှင်နာလက ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း

ဤသို့လျှင် အရှင်နာလကမထေရ်သည် အလိုနည်းခြင်းသုံးပါး နှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်၍ တောင်ခြေအရင်း တောအတွင်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် တောအုပ်တခုခု တရက်သာနေ၍ နှစ်ရက်မနေ၊ သစ်တပင်ရင်းခို လည်း တရက်သာနေ၍ နှစ်ရက်မနေ၊ ရွာတရွာခို တရက်သာ ဆွမ်းခံ၍ နှစ်ရက်ဆွမ်းမခံချေ၊ ဤနည်းဖြင့် တတောမှ တတောသို့ ၎င်း, သစ်တပင်ရင်းမှ သစ်တပင်ရင်းသို့၎င်း, တရွာမှတရွာသို့၎င်း ပြောင်းရွှေ့ လှည့်လည်တော်မူကာ မိမိနှင့် သင့်လျော် လျောက် ပတ်သော မောနေယျ အကျင့်ကို ကျင့်တော်မူသည်ရှိသော် မကြာမီပင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

၈မောနေယျပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးနှင့် အရှင်နာလကမထေရ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ခြင်း

မောနေယျအကျင့်ကို ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (၁) အထက်ဆုံး အမြတ်ဆုံး ကျင့်ကြံသော ဥက္ကဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်၊ (၂) အလယ်အလတ် ကျင့်ကြံသော မဇ္ဈိမပုဂ္ဂိုလ်၊ (၃) လျော့လျော့နုန့်နုန့် ကျင့်ကြံသော မုဒုပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် (၁) အထက်ဆုံး အမြတ်ဆုံး ကျင့်ကြံသော ဥက္ကဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည် (၇) ခုနစ်လသာ အသက်ရှည်၏၊ (၂) အလယ် အလတ်ကျင့်ကြံသော မဇ္ဈိမပုဂ္ဂိုလ်သည် (၇) ခုနစ်နှစ်သာ အသက် ရှည်၏၊ (၃) လျော့လျော့နုန့်နုန့် ကျင့်ကြံသော မုဒုပုဂ္ဂိုလ်သည် (၁၆) တဆယ့်ခြောက်နှစ်သာ အသက်ရှည်၏။

ထိုမောနေယျပုဂ္ဂိုလ် သုံးမျိုးတို့တွင် ဤအရှင်နာလကမထေရ် သည်ကား မောနေယျအကျင့်ကို အထက်ဆုံး အမြတ်ဆုံးပြု၍ ဖြည့်ကျင့်သော ဥက္ကဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သောကြောင့် (၇) ခုနစ်လသာ အသက်ရှည် တည်တော်မူ၍ မိမိ၏ အာယုသင်္ခါရ (= ဇီဝိတိန္ဒြေ သန္တာန်အစဉ်) ကုန်တော့မည်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင် သိမြင်တော် မူသဖြင့် ကိုယ်ကို သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင် ရေချိုးတော်မူလျက်

သင်းပိုင်ကို အဝန်းညီစွာ ပြင်ဆင်သပ်ယပ် ဝတ်တော်မူပြီးလျှင် ခါးပန်းကို ပန်းတော်မူပြီးနောက် သက်နန်းကြီးနှင့် ဧကစ္ဆီကို ထပ်လျက်ရုံပြီးကာ မြတ်စွာဘုရားသီတင်းသုံးတော်မူရာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ဖက်သို့ မျက်နှာတူရှုမူပြီးလျှင် လက်နှစ်ဖက်ဦး နဖူးမြေထား ထိခြင်းငါးပါးဖြင့် ရှိခိုး၍ လက်အုပ်ကိုမြှောက်ချီကာ ဟိရုံလကမည်သော တောင်ကိုမှီ၍ ရပ်ရောတော်မူလျက်သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံချုပ်ငြိမ်းဘဝဇာတ်သိမ်းတော်မူလေ၏။

ဓာတ်တော်များကို စေတီတည်ခြင်း

ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်နာလကမထေရ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ကြောင်းကို ကြည့်ရှုသိမြင်တော်မူသဖြင့် နောက်ပါ ရဟန်းသံဃာများနှင့်တကွ ထိုအရပ်သို့ကြွသွားတော်မူပြီးလျှင် ဗျာဝနမှုဘုရားကိုယ်တိုင် ဦးစီးစီမံ၍ ပြုပြီးနောက် ဓာတ်တော်များကို ကောက်ယူစေပြီးလျှင် စေတီတည်ထားစေတော်မူ၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ပင် ပြန်ကြွတော်မူလေ၏။

မောနေယျအကျင့်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်းအကြောင်း ပြီး၏။

အခန်း - ၁၂

ယသသူဌေးသား ရဟန်းပြုခြင်းအကြောင်း

မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတို့နှင့် အရှင်နာလကမထေရ်အား ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တန်, အနတ္တလက္ခဏသုတ္တန်, နာလကသုတ္တန်တို့ကို ဟောကြားချေချွတ်၍ ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောမှာပင် ဝါကပ်နေထိုင် သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် သေနဋ္ဌိဂုံးသူ (ဃနာနို့ဆွမ်းကပ်လှူသူ) ဗာရာဏသီ သူဌေးကတော်ကြီးဖြစ်သော သုဇာတာ၏သား ယသအမျိုးကောင်းသားသည် သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ကိုယ်နှုတ်နှလုံးရှိသူ ဖြစ်သည့်ပြင် များပြားလှစွာသော စည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြေအရံနှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ ဖြစ်၏။

ထိုယသသူဌေးသားမှာ ဆောင်းရာသီ စံနေရန်အတွက် ပြာသာဒ်တဆောင်, နွေရာသီ စံနေရန် အတွက် ပြာသာဒ်တဆောင်, မိုးရာသီ စံနေရန်အတွက် ပြာသာဒ်တဆောင်ဟူ၍ ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့ ရှိလေသည်။ ယသသူဌေးသားသည် (မြတ်စွာဘုရား မိဂဒါဝုန်တောဘွဲ့ သီတင်းသုံးနေတော်မူခိုက် ဖြစ်သော ထိုအခါ၌) မိုးရာသီဖြစ်သဖြင့် မိုးဥတုနှင့်လျောက်ပတ်သော စံအိမ်ပြာသာဒ်ထက်၌ မိုးလေးလပတ်လုံး တီးမှုတ် ကခုန် သီဆိုမှု၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ကခြေသည်အပေါင်း ခြံရုံလျက် စံအိမ်ပြာသာဒ်ကြီးတဆောင်လုံးမှာ ယောက်ျားဟူ၍ တယောက်မျှမရှိပဲ တံခါးစောင့်မှအစ ဖျော်ဖြေမှုယုသူ ဟူသမျှတို့မှာ မိန်းမချည်းဖြစ်လျက် လွန်ကဲကြီးကျယ်သော ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ခံစားပျော်ပါး၍ ပြာသာဒ်အောက်သို့မဆင်းပဲ နေထိုင်ဆဲ ဖြစ်လေသည်။ (ယသ၏ဖခင် သူဌေးကြီးကား "ဤမျှခမ်းနားကြီးမားသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစား၍နေသည့် ငါ့သားအား ယောက်ျားတယောက်ယောက်ကိုမြင်လျှင် ရှုံရှာဇကြောက်လန့်ခြင်းအလျှင်းပင် မဖြစ်ပါစေလင့်"ဟု ရည်ရွယ်ကာ စံအိမ်ပြာသာဒ်ကြီးအတွင်း ပြုဖွယ်ကိစ္စ အဝဝတို့အတွက် မိန်းမများကိုသာ ခန့်ထားစီမံခြင်း ဖြစ်လေသည်။)

ထိုသို့ ယောက်ျားမပါ တူရိယာငါးပါးတို့ဖြင့် တီးမှုတ် သီဆို ကခုန်ပျော်ပါး မိန်းမသားများဖြင့်သာ ကြီးမားသော ကာမစည်းစိမ်ကို မြိန်ရှက်စွာ ခံစားသုံးစွဲ၍နေခိုက် တနေ့သည်၌ ယသသူဌေးသားသည် စောစီးစွာအိပ်ပျော်၍ သွားလေသည်။ အဖျော်အဖြေ အပြုအစု အယုအယ ကခြေသည်အပေါင်းသည်လည်း သူဌေးသား အိပ်ပျော်လတ်သော် မလိုအပ်တော့ပြီဖြစ်၍ မိမိတို့စွဲကိုင်ရင်းဖြစ်သော တူရိယာများကို အသီးအသီး ပွေ့လျက် ပိုက်လျက် ခေါင်းအုံးလျက် အိပ်စက်ကြလေ၏။ ပွဲကြည့်ပရိသတ်ခံ ဆောင် ထိုခန်းမကြီးအတွင်းဌာနကား ထိန်ထိန်လှုံ့ညိုး ဆီမီးများကို တည့်ခ်ိုလုံး ထွန်းထားအပ်လေသည်။

ထိုအခါ ယသသူဌေးသားသည် သူတပါးတို့မနိုးခင် အလျင်လက်ဦး အိပ်ရာမှ နိုးလတ်၍ မိမိ၏အခြေအရံ မောင်းမကခြေသည်များ တချို့ကစောင်းကိုပိုက်လျက် တချို့က မုရိုးစည်ကိုလွယ်လျက် တချို့က ထက်စည် (ဖားစည်)ကို ပွေ့ဖက်လျက် တချို့က ဆံပင်တွေ ဖရိုဖရဲကျဲလျက် တချို့က တံထွေးလျှာရည် တစိစိယိုကျလျက် တချို့က ယောင်ယမ်းစကား ပြောကြားလျက် လက်သို့ ရောက်ရှိသော သုသာန်ပမာ လွန်စွာစက်ဆုပ်ဖွယ် အိပ်မောကျ၍ နေကြသည်ကို မြင်ရလေသော် ယသသူဌေးသားအား ကာမဂုဏ်တို့၏ အာဒီနဝ အပြစ်သဘော ပေါလောထင်ရှားလာလေ၏၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ငြီးငွေ့သောစိတ်များ တရိပ်ရိပ် ဖြစ်ပွါး တည်ရှိလာလေ၏။

ထိုအခါ ယသသူဌေးသားသည် သံဝေဂကြီးစွာ ဖြစ်ရှိရကား "ဥပဒ္ဒုတံ ဝတ ဘောဝ၊ ဥပသဿဋ္ဌံ ဝတ ဘောဝ = အို.... သူရောကိုယ်ပါ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ဆိုး ဤဒုက္ခအိုးကြီးကို အမျိုးမျိုးသောကိလေသာတရားတို့ ထိပါးနှိပ်စက်အပ်လှချည်တကား၊ အို....သူရောကိုယ်ပါ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ဆိုး ဒုက္ခအိုးကြီးကို အမျိုးမျိုးသောကိလေသာတရားတို့ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်အပ်လှချည်တကား" ဟု သံဝေဂဉာဏ်အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်သော ဥဒါန်းစကားကို တယောက်တည်း မြွက်ဆိုကျူးရင့်လေ၏။

ထိုအခါ ယသသူဌေးသားသည် (မိမိ၏ အိုတွေအကြို အာရုံတို့၌ ငြီးငွေ့၍) အိပ်ရာညောင်စောင်း လျောင်းရာမှထကာ ရွှေခြေနင်းများကို စီးနင်းလျက် (မည်သူတဦးတယောက်ကိုမျှ အသိမပေးပဲ)ထွက်ခဲ့လေရာ အိမ်တံခါးဝသို့ ရောက်လျှင် နတ်တို့က "ယသ သူဌေးသား၏ ရှင်ရဟန်းပြုခြင်း ကိစ္စအတွက် တဦးတယောက်မျှ အဆီးအတား အနှောရယ် မပြုနိုင်စေသတည်း"ဟု စောစီးကပင် ကြိုတင်၍ တံခါးကိုဖွင့်ထားနှင့်ကြသဖြင့် လွယ်လင့်စွာပင် အိမ်မှထွက်ခဲ့၍ မြို့တံခါးသို့ရောက်ပြန်သော် ရှေးနည်းအတူပင် မြို့စောင့်နတ်များက မြို့တံခါးကို ဖွင့်လှစ်ထားနှင့်ကြသဖြင့်

လွယ်လင့်စွာပင် အဆီးအတား အနှောက်အယှက်မရှိပဲ မြို့မှ ထွက်ခွဲ၍ ခရီးဆက်လေရာ ဗာရာဏသီပြည်အနီး ဋ္ဌသိပတန မိဂဒါဝုန်တောကြီးသို့ စောစီးစွာပင် ဆိုက်ရောက်လေ၏။

ထိုအချိန်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ညဉ့်၏ မိုးသောက်ယံ နောက်ပိုင်းတွင် စောစီးစွာထ၍ ဟင်းလင်းအပြင် လွင်တီးခေါင်၌ စင်္ကြီလျှောက်တော်မူနေဆဲဖြစ်ရကား ယသ သူဌေးသား အဝေးမှ လာနေသည်ကို မြင်တော်မူလေလျှင် စင်္ကြီမှဆင်းသက်ကာ သင့်လျော်စွာခင်းထားအပ်သော ဘုရားနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူလေ၏။ ထိုအခါ ယသသူဌေးသားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အနီးထံမှောက် ရောက်ရှိလတ်သော် ယခင်မြွက်ဆို ကျူးရင့်ခဲ့သော သံဝေဂဒါနိုးစကားကိုပင် မြွက်ဆိုကျူးရင့်ပြန်လေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ယသသူဌေးသားကို "ချစ်သား ယသ....ဤ၀ါဘုရားသိရှိ၍ထားသောနိဗ္ဗာန်တရားသည် အမျိုးမျိုးသော ကိုယ်လသာတို့ မနှိပ်စက်မညှဉ်းပန်းအပ်သော တရားဖြစ်ပေ၏။ ချစ်သား ယသ.... လာလော့၊ ဤနေရာ၌ သင်ချစ်သား ထိုင်နေလော့၊ သင်ချစ်သားအား ၀ါဘုရားသည် နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း တရားကောင်းကို ဟောပြပေအုံ့" ဟု၍ ဖိတ်ခေါ်စကား တိုက်တွန်းစကားကို မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။ ထိုအခါ ယသ သူဌေးသားသည် "ဤ မြတ်စွာဘုရား သိမြင်ထားသည့် နိဗ္ဗာန်တရားသည် အမျိုးမျိုးသော ကိုယ်လသာတို့ မနှိပ်စက်မညှဉ်းပန်းအပ်သော တရားဖြစ်သတဲ့" ဟု နှစ်သက်ရွင်လန်းဝမ်းမြောက်တက်ကြွသော စိတ်ရှိလျက် မိမိစီးနင်းခဲ့သော ရွှေခြေနင်းများကိုချွတ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားရှင်အနီးသို့ ရိုသေလေးမြတ်ချဉ်းကပ်၍ ရှိခိုးကာ လျှောက်ပတ်သောနေရာ၌ ထိုင်နေလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လျှောက်ပတ်သောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော ယသ သူဌေးသားအား မဂ်ဖိုလ် ရောက်ကြောင်းကောင်းမြတ်သော တရားလမ်းစဉ်ဖြစ်သည့် (၁) ဒါနကထာ = ဒါနနှင့်စပ်သောတရားစကား၊ (၂) သီလကထာ = သီလနှင့်စပ်

သော တရားစကား၊ (၃) သဂ္ဂကထာ = နတ်ရွာသုဂတိနှင့် စပ်သော တရားစကား၊ (၄) မဂ္ဂကထာ = မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းကျင့်စဉ်နှင့် စပ်သော တရားစကားတို့ကို အစဉ်အတိုင်းဟောကြားတော်မူလေ၏။

ဒါနကထာ

ဒါနကထာ = ဒါနနှင့်စပ်သော တရားစကားဟူသည်မှာ— "ဤဒါနကောင်းမှုသည် မျက်မှောက်ဘဝချမ်းသာ, တမလွန် ဘဝချမ်းသာ, နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတို့၏ အကြောင်းဖြစ်၏၊ လူ့စည်းစိမ်နတ်စည်းစိမ်အစရှိသော စည်းစိမ်အမျိုးမျိုးတို့၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်၏၊ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော အာရုံဝတ္ထုများ ထိုဝတ္ထုများကို သုံးဆောင်၍ ဖြစ်သော ချမ်းသာမှုများ၏ တည်ရာလည်းဖြစ်၏၊ဗျသနဘေးရောက်ဆိုက်သော သတ္တဝါများအဖို့ အစောင့်အရှောက်ကောင်းလည်းဖြစ်၏၊ ပုန်းအောင်းရာ လားရာ လည်းလျှောင်းရာလည်းဖြစ်၏။ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ, တမလွန်ဘဝတို့၌ ဒါနနှင့်တူသော မှီရာတည်ရာ ဆွဲတွယ်ရာ အစောင့်အရှောက်ကောင်း ပုန်းအောင်းရာ လားရာ လည်းလျှောင်းရာဟူ၍ မရှိချေ။

မှန်၏.... ဤဒါနကောင်းမှုသည် မှီရာဖြစ်သောကြောင့် ရတနာခြယ်စီသော သီဟာသနပလ္လင်နှင့် တူ၏၊ ထောက်တည်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် မဟာပထဝီမြေကြီးနှင့်တူ၏၊ ဆွဲတွယ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် မျက်မမြင်သူကန်းတို့၏ ဆွဲလှမ်းအားပြုရာ ကြိုးနှင့်လည်းတူ၏။ ဆက်ဦးအုံ.... ဤဒါနကောင်းမှုသည် အပါယ်ဘူမိ ဒုဂ္ဂတိဆင်းရဲမှ ကူးမြောက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် သင်္ဘောလှေနှင့်တူ၏၊ လောဘ မဋ္ဌရိယ အစရှိသော တဖက်ရန်သူ ဘေးမှ ကင်းရှင်းသက်သာ စေတတ်သောကြောင့် စစ်မြေအရပ်၌ တပ်မှူးသူရဲကောင်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းဘေးမှ ကင်းဝေးအောင် စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့် ခိုင်ခံ့စွာပြုပြင်စီရင်မွမ်းမံအပ်သော မြို့ကြီးသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ မနာလိုခြင်း = ဇူသာ, ဝန်တိုခြင်း = မဋ္ဌရိယ-အစရှိသော အကုသိုလ် အညစ်

အကြေးတို့ မလိမ်းထေး မကပ်ငြိအပ်သောကြောင့် ပဒုမာ ကြာပန်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ ထိုဗုဒ္ဓသာ မဠာရိယအစရှိသော အကုသိုလ် အမှိုက်သရိုက်တို့ကို ဖုတ်ဖြိုက်လောင်ကျွမ်းစေတတ်သောကြောင့် မီးသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ ထိုအကုသိုလ်ရန်သူတို့ ချဉ်းကပ်နိုင်ခဲသောကြောင့် အဆိပ်လျင်သော မြွေသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းစေတတ်သောကြောင့် ခြင်္သေ့မင်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏(အလ္လရှင်ဒါယကာသည် ယခုဘဝမှာလည်း တစုံတခုသော ရန်သူမှ မထိတ်လန့်ရပေ၊ တမလွန်မှာမူကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိပြီ)၊ အင်အားကြီးမားသောကြောင့် ဆင်ပြောင်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်၏(အလ္လရှင်ဒါယကာသည် ယခုဘဝမှာလည်း အပင်းအသင်းအားကောင်း၍ တမလွန်ဘဝမှာလည်း ကိုယ်အား ဉာဏ်အားစသည်တို့ အလွန်အားကြီးသူ ဖြစ်၏)၊ ပစ္စုပ္ပန် တမလွန်ဘဝနှစ်တန်ဆဲ့ အလွန်အကြူး အထူးကြီးပွါးကြောင်း ကောင်းမြတ်သောမင်္ဂလာဟု ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ အသိအမှတ်ပြုအပ်သောကြောင့် ဖြူစင်သော နွားလား ဥသဘသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ ဝိပတ္တိလေးမျိုး ဆင်းရဲသော မြေဆိုးမှ လွန်မြောက်ကာ သမ္ပတ္တိလေးမျိုး ဘေးကင်းရာ မြေကောင်းသို့ ရောက်စေတတ်သောကြောင့် (ပို့ဆောင်တတ်သောကြောင့်) ဝလာဟကသိန္ဓော မြင်းမင်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။

ဤဒါနကောင်းမှုသည် ငါဘုရားသွားခဲ့သော လမ်းကောင်း လမ်းကြောင်း လမ်းမှန်လည်း ဖြစ်၏၊ ငါဘုရား၏ အဆက်အနွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ ငါဘုရားသည် ပါရမီ ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်စဉ် ‘ဝေလာမအလ္လကြီး မဟာဂေါဝိန္ဒအလ္လကြီး မဟာသုဒဿန အလ္လကြီး ဝေဿန္တရာ အလ္လကြီး အစရှိသော အလ္လကြီးပေါင်း မျှားစွာတို့ကို ဖြစ်စေအပ် (လှူဒါန်းအပ်) ခဲ့ကုန်ပြီ။ ယုန် သူတော်ကောင်း ဗောဓိလောင်းဖြစ်စဉ် ငါဘုရားသည် အလျှံမစဲ မီးပုံကြီးထဲ၌ မိမိကိုယ်ကို စွန့်လွှတ်ကာ အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်ကို အရဖိုင်ဖိုင် ငါချိုင်၍ ယူအပ်ခဲ့လေပြီ။ ။(ဤ၌ အလ္လခံပုဏ္ဏား သိကြားမင်း၏စိတ်သည် အာရုံ

တပါးသို့ မသွားရောက်တော့ပဲ အလောင်းတော် ယုန်ပညာရှိ၏ အလှူရဲရင့်ပုံကိုသာ ထပ်တလဲလဲ အာရုံပြု၍ ဖြစ်ရှိနေသည်၊ ထိုသို့ ဖြစ်နေသည်ကိုပင် "အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်ကို အရုပ်ပိုင်ပိုင် ငါချိုင် ယူအပ်ခဲ့လေပြီ"ဟု ယဉ်ကျေးစွာ ဝက်ဝုတ္တို့ အလက်ားနည်းဖြင့် ဟော်ကြားခြင်းဖြစ်သည်။ ။ဤ၌ "မိမိကိုယ်ကို စွန့်လှူကာ" ဟူသောစကားရပ်ဖြင့် "ဒါန၏အကျိုးကို ကောင်းကောင်းကြီး သိမြင်တော်မူကြသောကြောင့် အလောင်းတော်ကြီးများသည် မိမိ၏ အသက်ကိုပင်သော်လည်း စွန့်လှူတော်မူကြကုန်၏၊ သို့ရကား အဘယ်မည်သော ပညာရှင်သည် အပြင်အပ ဗာဟိရဝတ္ထုဒ္ဒိ ဋ္ဌေယျမှုကို ပြုသင့်ပေအံ့နည်း၊ မပြုသင့်သည်သာတည်း" ဟူ၍ ဩဝါဒကို ပေးတော်မူ၏။)

ဆက်ဦးအံ့....ဒါနကောင်းမှုသည် လောကီဘက်၌ သိကြားမင်းစည်းစိမ်, မာရ်နတ်မင်းစည်းစိမ်, ဗြဟ္မာမင်းစည်းစိမ်, စကြာမင်းစည်းစိမ်တို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်၏။ လောကုတ္တရာဘက်၌လည်း သာဝကဗောဓိဉာဏ်, ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်, သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်တို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်၏။

ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ယသသူဌေးသား အား ဒါနနှင့်စပ်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူ၏။

သီလကထာ

(ဒါနကောင်းမှု မြှင့်သူမှသာ သီလကို စောင့်ထိန်းနိုင်သောကြောင့် ဒါနကထာ၏အခြားမဲ့၌ သီလကထာကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။ ထင်ရှားစေဦးအံ့.... ဒါနဟူသည်မှာ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အစီးအပွါးကို လိုလားမှုဖြစ်စေ ပူဇော်လိုမှုဖြစ်စေ မိမိဥစ္စာကို သူတပါးတို့အား စွန့်ကြဲပေးကမ်းခြင်းဖြစ်သည်၊ သို့ရကား ဒါနကောင်းမှု ပြုသောသူသည် သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ အစီးအပွါးကို ကောင်လိုလားသူ ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်ဖြစ်၍ သူတပါးကို သတ်ဖြတ်ရန် အကြောင်းသူတပါး၏ ဥစ္စာကို ခိုးယူရန်အကြောင်း လုံးဝ

မရှိနိုင်ချေ၊ ထို့ကြောင့် ဒါနကောင်းမှု ပြုသူမှသာ သီလကို စောင့်ထိန်းနိုင်ရကား မြတ်စွာဘုရားသည် ဒါနကထာ၏ အခြားမဲ့၌ သီလကထာကို ဟောကြားတော်မူ၏။)

သီလကထာ = သီလနှင့်စပ်သော တရားစကားဟူသည်မှာ– "ဤသီလကောင်းမှုသည် သတ္တဝါတို့၏ မိုရာ ထောက်တည်ရာ ဆွဲတွယ်ရာ အစောင့်အရှောက်ကောင်း ပုန်းအောင်းရာ လားရာ လည်းလျောင်းရာဖြစ်၏။ ဤသီလကောင်းမှုသည် ဝါဘုရား၏ အဆက်အနွယ်ဖြစ်၏၊ ဝါဘုရားသည် သခ်ပါလနဂါးမင်း ဖြစ်စဉ်အခါ, ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း ဖြစ်စဉ်အခါ, စမ္မေယျနဂါးမင်း ဖြစ်စဉ်အခါ, သီလဝမင်း ဖြစ်စဉ်အခါ, မာတုပေါသကဆင်မင်း ဖြစ်စဉ်အခါ, ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဖြစ်စဉ်အခါ အစရှိသော အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော ဘဝပေါင်းများစွာတို့၌ သီလကို မကျိုးမပေါက် မကျားမပျောက်အောင် စောင့်ရှောက်ဖြည့်ကျင့်ခဲ့လေပြီ။

မှန်၏…ဤပစ္စုပ္ပန် ဘဝစည်းစိမ် တမလွန် ဘဝစည်းစိမ်တို့အတွက် သီလနှင့်တူသော မိုရာ ထောက်တည်ရာ ဆွဲတွယ်ရာ အစောင့်အရှောက်ကောင်း ပုန်းအောင်းရာ လားရာ လည်းလျောင်းရာဟူ၍ မရှိ၊ သီလတည်းဟူသော အဆင်တန်းဆာနှင့်တူသော အဆင်တန်းဆာမျိုး, သီလတည်းဟူသော ပန်းနှင့်တူသော ပန်းမျိုး, သီလတည်းဟူသော နံ့သာနှင့်တူသော နံ့သာမျိုးဟူ၍ မရှိ။ ဆက်ဦးအုံ့…သီလပန်းကို ပန်ဆင်ကာ သီလနံ့သာကို လိမ်းကျံလျက် သီလတည်းဟူသော အဆင်တန်းဆာ ဆင်၍ ထားသူကို နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းပင် ကြည့်ရှု၍ တင်းမတိမ် အားမရနိုင်ချေ။

ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ယသသူဌေးသား အား သီလနှင့်စပ်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူ၏။

သဂ္ဂကထာ

(ဤသီလကောင်းမှုကို အကြောင်းပြု၍ ဤမည်သော **နတ်ရွာစည်းစိမ်ကို ရရှိ၏-ဟု ပြဆိုဘွယ်ရန် သီလကထာ၏**

အခြားမဲ့၌ သဂ္ဂကထာ = နတ်ရှာနှင့်စပ်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူ၏။)

သဂ္ဂကထာ = နတ်ရှာနှင့်စပ်သော တရားစကား ဟူသည်မှာ—"ဤနတ်ရှာသုဂတိမည်သည်ကို လူတိုင်းလူတိုင်း အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ်၏၊ လူတိုင်းလူတိုင်း၏ စိတ်နှလုံးကို ပွါးတိုးစိုပြေစေတတ်၏၊ ဤနတ်ရှာ၌ အမြတ်စေ ပျော်ရွှင်မှုကိုလည်း, စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကိုလည်း ရအပ်ပေ၏။ စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့သည် လူတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့် အနှစ်ကိုးသန်းကြာ နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားကြရကုန်၏၊ တာဝတိံသာနတ်တို့သည်ကား လူတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့် နှစ်ပေါင်း သုံးကုဋေခြောက်သန်းကြာ နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားကြရကုန်၏။

ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ယသသူဌေးသားအား နတ်ရှာချမ်းသာနှင့်စပ်သော တရားစကားကိုလည်း ဟောကြားတော်မူ၏။ (မှန်၏.... နတ်ရှာစည်းစိမ်ကား, များပြားကြီးကျယ်လှသောကြောင့် ထိုနတ်ရှာစည်းစိမ်အကြောင်း ဟောကြားတော်မူကြသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ခံတွင်းတော်ပင် မလောက်နိုင်အောင် မဆံ့နိုင်အောင် ရှိချေ၏။)

မဂ္ဂကထာ

ဤ၌ နတ်ရှာချမ်းသာအကြောင်းကို ဟောပြီးလျှင် "ထိုနတ်ရှာချမ်းသာသည် ရာဂစသော ကိလေသာတို့ဖြင့် အမြတ်စေ အညှဉ်းပန်း အနှိပ်စက် ခံနေရ၏၊ အရိယမဂ်ကား လုံးလုံးလျားလျား ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထိုကိလေသာတို့ဖြင့် အညှဉ်းပန်း အနှိပ်စက် မခံရချေ" ဟူ၍ ပြဆိုရန် သဂ္ဂကထာ၏ အခြားမဲ့၌ အရိယမဂ်နှင့်စပ်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူဘို့ပင် ဖြစ်၏၊ ထို မဂ္ဂကထာကို ဟောကြားတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမဂ်ကိုရဘို့ရန် အကြောင်းဥပါယ်ဖြစ်သည့်အတွက် ကာမာနံ အာဒီနဝကထာ+နေက္ခမ္မေ

အာနိသံသကထာ (= ကာမဂုဏ်တို့၏အပြစ်ကို ဖော်ပြသော တရားစကား+ထိုကာမဂုဏ်တို့မှ ထွက်မြောက်ရာ ရှင်ရဟန်း အဖြစ်မှစ၍ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်သော နေကျွန်မှတရား၌ အကျိုး အာနိသင်ကို ဖော်ပြသော တရားစကား)တို့ကိုလည်းဟောကြား တော်မူသည်။

ကာမဝန်းဆောပီနဝန္ဓင် နေကျွန်မှအာနိသံသကထာ

မြတ်စွာဘုရားသည် ယသသူဌေးသားအား နတ်ရွာချမ်းသာ နှင့်စပ်သော တရားစကားဖြင့် စိတ်ကို ဖြားယောင်းဆွဲဆောင်ပြီး လျှင် တဖန်"(ဆင်ကြီးကို အလှဆုံးဖြစ်အောင် တန်းဆာဆင်ပြီး လျှင် ထို ဆင်ကြီး၏ နှာမောင်းကို တောင်းလောင်းဖြတ်ချလိုက် သောသူကဲ့သို့)" "၌ နတ်ရွာချမ်းသာဟူသည်လည်း မမြဲသော အနိစ္စတရားသာ ဖြစ်၏၊ မခိုင်ခဲ့သော အဒ္ဓုဝတရားသာ ဖြစ်၏၊ ထို နတ်ရွာချမ်းသာ၌ သာယာတပ်မက်မှု ဆန္ဒရာဂကို မပြုသင့်ပေ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည် သာယာဖွယ်က နည်းပါးလျက် ဆင်းရဲပင်ပန်းရသည်ကသာ များလှကုန်၏၊ ၌ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမ ဂုဏ်တရားအစု၌ သာယာဖွယ်က တရွေးလောက် အပြစ်တွေက မြင်းမိုရ်လောက် များပြားလှ၏"—

၌သို့ အစရှိသည်ဖြင့် (ကိုယ်တော်မြတ်၏ တောထွက်ခဏ်း၌ ဆင်ခြင်စဉ်းစားတော်မူခဲ့ သိရှိတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း)ကာမဂုဏ် တို့၏ အပြစ်ကိုရင်း, သူယုတ်တို့သာ မှီဝဲအပ်၍ သူမြတ်တို့ မမှီဝဲ မသုံးစွဲအပ်သည့် ယုတ်ညံ့သော အခြင်းအရာကိုရင်း, ထိုကာမ တရားတို့က သတ္တဝါတို့အား ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ပုံ အပူတိုက်ပုံကို ရင်း အကျယ်တဝင့် ဟောကြားတော်မူပြီးလျှင်—

ထို ကာမတရားတို့၌ အပြစ်ဒေါသ များပြားသည်နှင့်အမျှ ရဟန်းအဖြစ်ကစ၍ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်သော နေကျွန်မှတရား အစု၌ အပြစ်ဒေါသကင်းစင်ပုံ ဆင်းရဲဒုက္ခနည်းပါးပုံ အကျိုးအာနိသင် ကိုလည်း အကျယ်တဝင့် ဟောကြားတော်မူလေသည်။

ယသသူဌေးသား ဇသာတာပန်တည်ခြင်း

ထိုသို့ ယသသူဌေးသားကို ဒါနကထာ အစရှိသော တရား ဟောစဉ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူ၍ ထို ယသသူဌေးသား ခွံသော စိတ်ရှိ,နှုးညံ့သောစိတ်ရှိ, ဝိတ်ပင်ခြင်းနိုဝရဏမှ ကင်းသောစိတ်ရှိ, တက်ကြွ ဝမ်းမြောက်သောစိတ်ရှိ, ကြည်လင်သောစိတ်ရှိသည်ကို သိတော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ယသသူဌေးသားအား ဒုက္ခသစ္စာ,သမုဒယသစ္စာ,နိရောဓသစ္စာ,မဂ္ဂသစ္စာ တည်းဟူသော သစ္စာလေးဝ သာမုက္ကံသိက ဓမ္မဒေသနာကို ဟောကြားပြသတော်မူလေ၏။

(ထင်ရှားစွာ ပြဆိုရပါမူ— မြတ်စွာဘုရားသည် ယသသူဌေး သားအား ဒါနကထာ အစရှိသော တရားဒေသနာအစဉ်ကို ဟောကြားတော်မူသောအခါ ယသသူဌေးသား၏ စိတ်အစဉ်မှာ မသန္ဓါခြင်း, ပျင်းရိခြင်း, မေ့လျော့ခြင်း, ပြန့်လွင့်ခြင်း, ဇော်ဝေခြင်း တည်းဟူသော စိတ်၏အပြစ်ဒေါသများကင်းစင်သွားသဖြင့် သစ္စာလေးချက် နဲနက်သောတရားကို နာယူနိုင်လောက်သော အခြေမှာ တည်ရှိနေ၏၊ ဒိဋ္ဌိ မာန အစရှိသော ကိလေသာများ ကင်းသဖြင့် ဇမ္ဗူရာဇ်ရွှေစင်ပမာ ဆွတိုင်းထင် ငင်တိုင်းရ နှုးညံ့ သောအခြေမှာ တည်ရှိနေ၏၊ နိုဝရဏငါးပါး ကင်းရှင်းနေ၏၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းသော အကျင့်လမ်းစဉ်၌ အလွန် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဝိတိပါမောဇ္ဇတရားတို့နှင့် ယှဉ်လျက်နေ၏၊ သန္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံသဖြင့် အလွန်ပင် ကြည်လင်နေ၏။ ထိုအခါ ကျမှ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားရှင်တို့မှသာ သတ္တဝါတို့၏ အလို အကြိုက် စရိုက်နှင့်လျော်စွာ မဂ်ရောက်ဖိုလ်တည်ဖြစ်အောင် ဟောစွမ်းနိုင်သည့် ဒေသနာဆင်နည်းဖြင့် ယသသူဌေးသားအား ဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာ, နိရောဓသစ္စာ, မဂ္ဂသစ္စာ တည်းဟူ သော သစ္စာလေးချက် တရားနက်ကို ဟောကြားတော်မူလေ၏-ဟု ဆိုလိုသည်။)

ထိုသို့ ဟောကြားတော်မူသောအခါ လောကဥပမာအားဖြင့် အညစ် အကြေး ကင်းအောင် ဆေးကြော ဖွပ်လျှော်ပြီးသော

အဝတ်အထည်သည် ကဝါသည် (=ပင်းမင်းဆရာ) ဆိုးအပ်သော အဝါ အနီ အစရှိသော ဆိုးရည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူသကဲ့သို့ တလက်လက် တောက်ပသော အရောင်ရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ ယသသူဌေးသား၏ သန္တာန်၌ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်အမြင် တည်းဟူသော ဓမ္မစက္ခုဝိဇ္ဇာသည် နိရောဓ သစ္စာနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ထင်ထင် အာရုံပြုလျက် အပါယ်သို့ လားရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာမြို့တို့ကို ပယ်ရှားလျက်ရင်း, ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်လျက်ရင်း, ဖြစ်ဖြစ်သမျှဥာဏ်သို့ အလုံးစုံသော သခ်ါရတရားအစုသည် ပျက်စီး ချုပ်ပျောက်ခြင်း သဘော ရှိစွာ တကားဟု ပိုင်းခြားထင်ထင် (မည်သူတဦးတယောက်မျှ ဖျက်ရှိမ်ရအောင်) သိမြင်လျက်ရင်း လျင်မြန်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာရှိသူ, ထက်သော ဉာဏ်ပညာရှိသူ, သုခပဋိပဒါဒိပ္ပါဘိညရှိသူဖြစ်ရကား ထိုတထိုင်တည်းမှာပင် (ဖော်ပြရာပါ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်အမြင်သည်) ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာလေ၏။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လေ၏ဟု ဆိုလိုသည်။

(ဤ၌၊ ၊အညစ်အကြေး လိမ်းထေးညစ်ပေနေသော အဝတ်အထည်ကို ကဝါသည် (=ပင်းမင်းဆရာ) သည် အဝါ အနီ အစရှိသော အလိုရှိရာ ဆိုးရည်မျိုးကို တပ်ဆိုးသော်လည်း အကျိုးမရနိုင် မစ္စဲနိုင်သကဲ့သို့ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ ဗျာပါဒနီဝရဏ အစရှိသော နီဝရဏကိလေသာ အညစ်အကြေး လိမ်းထေးနေသော သတ္တဝါ၏စိတ်ကို သစ္စာလေးပါးတည်းဟူသော ဆိုးရည်ကို တပ်ဆိုးသော်လည်း အကျိုးမရနိုင် မတပ်စဲနိုင်ချေ။ အညစ်အကြေး လိမ်းထေးညစ်ပေနေသော အဝတ်အထည်ကို ကျောက်ပြင်၌တင်ကာ ရေဖြင့်ဆွတ်လျက်ဆွတ်လျက် အညစ်အကြေး စဲငြိုရာအရပ်၌ ဆပ်ပျာ, နွားချေး, ပြာ ဤသုံးမျိုးတို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်ဖွပ်လျှော်၍ စင်ကြယ်ပြီးသော အဝတ်အထည်ကိုသာ ကဝါသည် (=ပင်းမင်းဆရာ)သည် အလိုရှိရာ ဆိုးရည်မျိုးကို တပ်ဆိုးလျှင် အကျိုးရ တပ်စဲကာ အလိုရှိရာ အရောင်တလက်လက် ထွက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရားတည်းဟူသော ကဝါသည်(=ပင်းမင်းဆရာ သစ္စာလေးမျိုး ဆေးဆိုးသော ဆရာကြီး)သည်လည်း ကိလေသာအညစ်အကြေး လိမ်းထေးညစ်ပေ၍နေသော ယသသူဌေးသား၏ စိတ်အစဉ်

တည်းဟူသော အဝတ်အထည်ကို အနုပုဗ္ဗိကထာ = တရားဟောစဉ် ကျောက်ပြင်၌ တင်ထားပြီးလျှင် ယာသသူဌေးသား၏ သဒ္ဓါတရား တည်းဟူသော ရေစင်ဖြင့် ဆုတ်ကာဆုတ်ကာ ၎င်း၏ သတိ, သမာဓိ, ပညာ ဤသုံးမျိုးတို့ဖြင့် ပုတ်တိုက်ဖွပ်လျော်တော်မူ၍ နိဝရဏာကိလေ-သာ အညစ်အကြေး ကင်းဝေးစင်ကြယ်ပြီးသောအခါ ထို ယသသူဌေး သား၏ စိတ်အစဉ်တည်းဟူသော အဝတ်အထည်ကို သစ္စာလေးပါး တရားဆိုးရည်ကို တပ်ဆိုးသောအား ဟောကြားလိုက်သောအခါ ထို ယသသူဌေးသား၏ စိတ်အစဉ်၌ မဂ်ဉာဏ် (သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်) အမြင်ပေါ် ပေါက်ကာ သစ္စာလေးပါး တရားဆိုးရည်တို့ မည်သူတဦး တယောက်မျှ ဖျက်ဆီး၍မရအောင် စွဲ၍သွားလေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။)

ဖခင်သူဌေးကြီး သောတာပန်တည်ခြင်းနှင့် ယသသူဌေးသား ရဟန္တာဖြစ်ခြင်းအကြောင်း

နံနက်မိုးသောက်ရောက်လတ်သောအခါ ယသသူဌေးသား၏ မိခင် သုဇာတာ သူဌေးကတော်ကြီးသည် နံနက် စောစောထ လျက် ယသသူဌေးသားစံနေရာ ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်၍ ကြည့်ရှုလေသော် သားဖြစ်သူ ယသသူဌေးသားကို မမြင်သဖြင့် ပူပန်သောကရောက်ရှိကာ ယသ၏ ဖခင် သူဌေးကြီးထံမှောက် သွားရောက်ပြီးလျှင် "သူဌေးမင်း ...သင် သူဌေးမင်း၏ သား ယသကို မတွေ့မမြင်ရချေ"ဟု ပြောဆိုလေ၏။ ထိုအခါ ဖခင်သူဌေးကြီး သည် အဆောတလျင် အရပ်လေးမျက်နှာတို့သို့ မြင်းစေကျော်တို့ကို စေလွှတ်ပြီးလျှင် မိမိကိုယ်တိုင်ကမူ ဇူသိပတန မိဂဒါဝုန် တောဘက်သို့ ခရီးထွက်ရှာဖွေခဲ့ရာ ယသသူဌေးသား စီးသွား သော ရွှေခြေနင်းရာတို့ကို မြင်တွေ့၍ ထိုခြေနင်းရာကိုပင် ခံယူ လျက် အစဉ်တစိုက် လိုက်ခဲ့လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ယသ၏ဖခင် သူဌေးကြီး လာနေ သည်ကို အဝေးမှပင် မြင်တော်မူ၍ "ငါဘုရားသည် ယသသူဌေး သားကို ဖခင်သူဌေးကြီး မမြင်ရအောင် တန်ခိုးဖြင့် ဖုံးကွယ် ထားမှ သင့်တော့မည်"ဟု ကြံစည်တော်မူပြီးလျှင် ယသသူဌေး သားကို ဖခင်သူဌေးကြီး မမြင်ရအောင် တန်ခိုးတော်ဖြင့် ဖုံးကွယ်ထားနှင့်လေသည်။

ထိုအခါ ဖခင်သူဌေးကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်သို့ လာရောက်ပြီးလျှင် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....ယသအမျိုးကောင်းသားကို အရှင်ဘုရား တွေ့မြင်လိုက်ပါသလား"ဟု လျှောက်ထားမေးမြန်းလေ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက "သူဌေးကြီး....သားကို တွေ့လိုလျှင် ဤနေရာ၌ပင် ထိုင်ဦးလော့၊ သင်သူဌေးကြီးသည် ဤနေရာ၌ ထိုင်နေရင်းကပင် ဤအနား၌ ထိုင်နေသော သင်၏သား ယသအမျိုးကောင်းသားကို တွေ့မြင်ရပေလိမ့်မည်" ဟု မိန့်ဆိုတော်မူလတ်သော် ဖခင်သူဌေးကြီးသည် "ငါသည် ဤနေရာ၌ ထိုင်နေရင်းကပင် ဤအနား၌ ထိုင်နေသော ငါ့သား ယသအမျိုးကောင်းသားကို တွေ့မြင်ရပေလိမ့်မည်တဲ့" ပဲ့ နှစ်သက်အားရ ဝမ်းမြောက်ကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးလျှင် သင့်လျော်သော နေရာ၌ ထိုင်နေလေ၏။ ထိုသို့ ထိုင်နေပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဖခင်သူဌေးကြီးအား ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်း မဂ်ဖိုလ်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရားလမ်းစဉ်ဖြစ်သည့် (၁) ဒါနကထာ = ဒါနနှင့်စပ်သော တရားစကား၊ (၂) သီလကထာ = သီလနှင့်စပ်သော တရားစကား၊ (၃) သဂ္ဂကထာ = နတ်ရွာသုဂတိနှင့်စပ်သော တရားစကား၊ (၄) မဂ္ဂကထာ = မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းကျင့်စဉ်နှင့် စပ်သော တရားစကားတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ဟောကြားတော်မူ၍ ထိုဖခင်သူဌေးကြီး ခံ့သောစိတ်ရှိ နူးညံ့သောစိတ်ရှိ ပိတ်ပင်ခြင်း နီဝရဏာမှ ကင်းသောစိတ်ရှိ တက်ကြွဝမ်းမြောက်သောစိတ်ရှိ ကြည်လင်သောစိတ်ရှိသည်ကို သိတော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဖခင်သူဌေးကြီးအား သစ္စာလေးဝ သာမုက္ကံသိက ဓမ္မဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူလေလျှင် ဖခင်သူဌေးကြီးသည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။ (ဤယသ၏ ဖခင်သူဌေးကြီးသည် ဤဘုရားသာသနာတွင် လူဒါယကာတို့ဘက်မှ အစဆုံး သောတာပန်တည်သော အရိယသာဝက ဖြစ်လေသည်။)

ထိုအခါ ယသ၏ ဖခင် သူဌေးကြီးသည် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွာ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွာ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... လောကဥပမာအားဖြင့် မှောက်၍ ထားအပ်သော ဝတ္ထုကို လှန်လိုက်သကဲ့သို့ရင်း, ဖုံးအုပ်ထားသော အရာဝတ္ထုကို ဖွင့်လှစ်လိုက်သကဲ့သို့ရင်း, မျက်စိလည်လမ်းမှားသောသူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားလိုက်သကဲ့သို့ရင်း, 'မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းအမျိုးမျိုးတို့ကို မြင်ကြပေလိမ့်မည်'ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကိုထွန်းညှိထားသကဲ့သို့ရင်း ထိုအတူပင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ထင်ရှားစွာ ဟောပြတော်မူအပ်ပါပေပြီ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... ထို အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုရင်း, တရားတော်ကိုရင်း, ရဟန်းသံဃာတော်ကိုရင်း ကိုးကွယ်လည်းလျောင်း ပုန်းအောင်းရာဟူ၍ သိမှတ်ဆည်းကပ်ပါ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့ကစ၍ အသက်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး သရဏဂုံတည်သူ ဥပါသကာဟူ၍ မှတ်ယူတော်မူပါလော့"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားကာ လောကုတ္တရာ သရဏဂုံ ခံယူလေ၏။ (ထို ယသသူဌေးသား၏ ဖခင် သူဌေးကြီးသည်သာလျှင် လောက၌ အစဆုံး **တေဝါစိက သရဏဂုံ**တည် သောတာပန် အရိယာ ဥပါသကာ ဒါယကာကြီးဖြစ်လေ၏။)

ယသသူဌေးသား ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း

ဖခင်သူဌေးကြီးအား မြတ်စွာဘုရား တရားဟောကြားတော်မူစဉ်ပင် ယသသူဌေးသားသည် သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်စဉ်က မိမိသိမြင်ခဲ့ရသော တရားလမ်း ကျင့်စဉ်အတိုင်း သစ္စာလေးပါး တရားအစုကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်လေလျှင် အထက်မဂ် သုံးပါးသို့ အစဉ်အတိုင်း ရောက်ရှိကာ ရဟန္တာဖြစ်လေ၏၊ သို့ရကား ယသသူဌေးသား၏ စိတ်သည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် တစုံတခုသော တရား

ရတနာ] သားနှင့်ဘုရားအား အိမ်သို့ ဆွမ်းစားပင့်ခြင်း ၅၁၅

ကိုမျှ "ငါ+ငါ့ဥစ္စာ"ဟု စွဲယူမှု အလျှင်းကင်းပြတ်ပြီးလျှင် မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းကြသော အာသဝေါတရားတို့မှ ရှင်းရှင်းကြီး လွတ်မြောက်ပြီး ဖြစ်လေတော့၏။

ဖခင်သူဌေးကြီး သားကိုမြင်၍ ဘုရားနှင့်တကွ အိမ်သို့ ဆွမ်းစားပင့်ခြင်း

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "ယသအမျိုးကောင်းသားကား အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာဖြစ်လေပြီ၊ ရှေးလူဖြစ်စဉ်ကလို လူ့ဘောင်သို့ လျှောကျ၍ ကာမစည်းစိမ်ကို ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ခံစားသုံးဆောင်တော့မည် မဟုတ်ချေ၊ သို့ရကား သားအဖနှစ်ဦး အချင်းချင်း မမြင်ရအောင် ဖန်ဆင်းထားသော တန်ခိုးအစီအရင်ကို ငြိမ်းစေမှ သင့်တော်တော့မည်"ဟု ကြံစည်တော်မူပြီးလျှင် ထိုအချင်းချင်းမမြင်ရအောင်ဖန်ဆင်းထားသော တန်ခိုးအစီအရင်ကို ငြိမ်းစေတော်မူလေ၏၊ သားအဖနှစ်ဦးတို့သည် အချင်းချင်းမြင်ကြစေသတည်းဟု အမိန့်ဌာန်ပြုတော်မူလေ၏။

ဖခင်သူဌေးကြီးသည် ပကတိ ထိုင်နေရင်းကပင် မိမိအနီးဌာ ထိုင်နေသော သားဖြစ်သူ ယသအမျိုးကောင်းသားကို(ဘွားကနဲ) မြင်ရလေလျှင် အလွန်ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိလျက် "ချစ်သား ယသ....သင့်မိခင်သည် သင်ချစ်သားကို မမြင်ရသည့် အတွက် စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးခြင်းသို့ ရောက်၍နေရာပြီ၊ သင့်မိခင်အား အသက်ကို ပေးပါလော့"ဟု ယသ အမျိုးကောင်းသားအား ပြောကြားလေ၏။

ထိုအခါ ယသသူဌေးသားသည် (ဖခင်သူဌေးကြီးအား အဖြေခွန်းတုံ့မပေးပဲ) မြတ်စွာဘုရားကို မော်၍ ဖူးမြော်ကြည့်ရှုလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ဖခင်သူဌေးကြီးကို "ဒါယကာ သူဌေးကြီး....ယခု ငါဘုရား မေးမြန်းမည့်စကားကို သင်သူဌေးကြီးသည် အဘယ်သို့ သဘောကျသနည်း၊ သင်သူဌေးကြီးသည် သေကွဲဘွဲ့ဝက်အမြင်ဖြင့်သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်အပ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အကြင်သူသည် သေကွဲဘွဲ့ဝက်အမြင်ဖြင့် သစ္စာလေးပါး

တရားကို သိမြင်အပ်ပေပြီ၊ ထိုသူသည် သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်စဉ်က မိမိသိမြင်ခဲ့ရသော တရားလမ်းကျင့်စဉ်အတိုင်း သစ္စာလေးပါး တရားအစုကို သုံးသပ်ဆင်ခြင် သိမြင်၍ အထက်မဂ်သုံးပါးသို့ အစဉ်အတိုင်းရောက်ရှိကာ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာဖြစ်လေရာ၏၊ ထိုရဟန္တာဖြစ်ပြီးသောသူသည် ရှေးလူဖြစ်စဉ်ကလို လူ့ဘောင်သို့လျှောကျကာ ကာမစည်းစိမ်ကို ခံစားပါဦးမည်လော"ဟု မေးမြန်းတော်မူလေရာ ဖခင်သူဌေးကြီးက "မခံစားတော့ပါဘုရား"ဟု အဖြေစကား ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေသည်။

တဖန် မြတ်စွာဘုရားက (မိန့်ဆိုတော်မူလိုရင်းသို့ ရောက်အောင်) "ဒါယကာသူဌေးကြီး.... သင်သူဌေးကြီးသည် သေက္ခဉာဏ်အမြင်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်အပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သင်၏သား ယသအမျိုးကောင်းသား သည်လည်း သေက္ခဉာဏ်အမြင်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးတရားကို(သင်မရောက်ခင်ကပင်) သိမြင်အပ်ပြီးဖြစ်လေသည်၊ ထိုယသအမျိုးကောင်းသားသည် သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်စဉ်က မိမိသိမြင်ခဲ့ရသော တရားလမ်းကျင့်စဉ်အတိုင်း သစ္စာလေးပါး တရားအစုကို သုံးသပ်ဆင်ခြင် သိမြင်၍ အထက်မဂ်သုံးပါးသို့ အစဉ်အတိုင်းရောက်ရှိကာ ယခုအခါ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လေပြီ။ ဒါယကာ သူဌေးကြီး....ယသအမျိုးကောင်းသားသည် ရှေးလူဖြစ်စဉ်ကလို လူ့ဘောင်သို့လျှောကျကာ ကာမစည်းစိမ်တို့ကို ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ခံစားသုံးဆောင်တော့မည် မဟုတ်ချေ"ဟု ဖခင်သူဌေးကြီးအား မိန့်ကြားတော်မူသောအခါ ထိုဖခင်သူဌေးကြီးသည် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... ယသအမျိုးကောင်းသား၏စိတ်သည် တရာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် တစုံတခုသော တရားကိုမျှ "ငါ+ငါ့ဥစ္စာ"ဟု စွဲယူမှု အလျှင်းကင်းပြတ်ပြီးလျှင် အာသဝေါ တရားတို့မှရှင်းရှင်းကြီးလွတ်မြောက်ပြီးဖြစ်ရကား(ရဟန္တာဖြစ်ပြီးရကား–ဟု ဆိုလိုသည်) ယသအမျိုးကောင်းသားသည် စီးပွါးချမ်းသာ လာဘ်လာဘတို့ကို ကောင်းစွာရအပ်ပါပြီ၊ လူအဖြစ်

ကိုလည်း ကောင်းစွာရအပ်ပါပြီ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... ရှင်တော်ဘုရားသည် ယနေ့နံနက်ဖြစ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်နှင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း အကျိုးငှါ ယသအမျိုးကောင်းသား နောက်လိုက်ရဟန်းနှင့် အတူတကွ တပည့်တော်၏ ဆွမ်းကို သည်းခံသာယာတော်မူပါဘုရား" ဟု လျှောက်ထားပင့်ဖိတ်လေရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် သူဌေးကြီး၏ ဆွမ်းစားပင့်လျှောက်ချက်ကို လက်ခံသာယာတော်မူ၏။

ထိုအခါ သူဌေးကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူကြောင်းကို ကောင်းစွာသိ၍ ထိုင်ရာမှထပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာရှိခိုးလျက် လက်ျာရစ်လှည့်ပြီး၍ မိမိအိမ်သို့ ပြန်လေ၏။

ယသသူဌေးသား ရဟန်းပြုခြင်း

ထိုအခါ ယသသူဌေးသားသည် ဖခင်သူဌေးကြီး ပြန်သွား၍ မကြာမီပင် မြတ်စွာဘုရားရှင်ကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီးသော် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ထံတော်၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရပါရစေ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရပါရစေ" ဟု ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်လေသော် မြတ်စွာဘုရားသည် "ဟေ့ ဘိက္ခု၊ သွာခါတော ဇမ္မော၊ စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခသ အန္တကိရိယာယ = ချစ်သား.... လာလော့၊ သင်ချစ်သား တောင်းခံအပ်သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူလော့၊ တရားတော်ကို ငါဘုရား ကောင်းစွာဟောကြားအပ်ပြီ၊ပဋ္ဌိမစိတ်ပရိနိဗ္ဗာနစုတိစိတ်တိုင်အောင် သင်ချစ်သားသည် သီလသိက္ခာ သာသနာတည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်လေလော့"ဟုရှေ့လက်တော်ကိုဆန့်တန်း၍ ဟေ့ ဘိက္ခု ခေါ်တော်မူလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ယသအမျိုးကောင်းသားသည် ရှစ်ပါးသော ဇုဒ္ဓိမယပရိက္ခရာတို့ သူ့နေရာနှင့်သူ အဆင်သင့် ဆင်ယင်ပြီးသားဖြစ်လျက် အဝါ ၆၀-ရသော မထေရ်ကြီးပမာ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာရှိခိုးလျက် ရဟန်းပြုပြီးသား ရဟန်းအသွင်သို့ ကူးပြောင်းသွားလေတော့သည် (ဟေ့ ဘိက္ခု

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားက ရွှေနှုတ်တော်မြွက်၍ ခေါ်တော်မူလိုက်ခြင်း သည်ပင် ထိုအရှင်ယသအဖို့ရာ ဟော်ဘိကျ၊ ရဟန်းခံခြင်းဖြစ်လေ သည်၊ သိမ်ဝင်ဖွယ်ရာမရှိပြီ)။ (ထိုသို့ အရှင်ယသ ရဟန်းဖြစ်သော အခါ လူ့ပြည်လူသား ရဟန္တာအရှင်မြတ်များကား မြတ်စွာ ဘုရား,ပဉ္စဝဂ္ဂိမထေရ်ငါးပါး, အရှင်ယသ ဤသို့အားဖြင့် ခုနစ် ပါးဖြစ်ကြကုန်၏။)

ဖိခင်သူဌေးကတော်ကြီး သုဇာတာနှင့် ယသ၏ဇနီးဟောင်းတို့ သောတာပန်တည်ကြခြင်း

ယသသူဌေးသားကို ဟော်ဘိကျ၊ ရဟန်း ပြုပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အခါ၌ သက်နှုံးတော်ကို ပြင်ဆင်ဝတ်ရုံ လျက် သပိတ်သက်နှုံးကို ယူဆောင်တော်မူပြီးလျှင် အရှင်ယသကို နောက်လိုက်ရဟန်းပြုကာ ဖခင်သူဌေးကြီးအိမ်သို့ ကြွသွား၍ ခင်းထားအပ် မြတ်သောနေရာ၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေတော် မူလေ၏။ ထိုအခါ အရှင်ယသ၏မိခင်ဖြစ်သော သုဇာတာသူဌေး ကတော်ကြီးနှင့် ဇနီးဟောင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးလျှင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေကြလေကုန်၏။

ထိုသို့ ထိုင်နေပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမိခင်နှင့် ဇနီးဟောင်းတို့အား ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းအတိုင်း မဂ်ဖိုလ် ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရားလမ်းစဉ်ဖြစ်သည့် (၁) ဒါနကထာ = ဒါနနှင့်စပ်သော တရားစကား၊ (၂) သီလ-ကထာ = သီလနှင့်စပ်သော တရားစကား၊ (၃) သဂ္ဂကထာ = နတ်ရွာသုဂတိနှင့်စပ်သော တရားစကား၊ (၄) မဂ္ဂကထာ = မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းကျင့်စဉ်နှင့်စပ်သော ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကိုဖော်ပြသော တရားစကား, တောထွက် ခြင်း၌ အကျိုးကိုဖော်ပြသော တရားစကားတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ဟောကြားတော်မူ၍ ထိုသူနှစ်ဦးတို့ ခံ့သောစိတ်ရှိကြ နူးညံ့သော စိတ်ရှိကြ ဝိတ်ပင်ခြင်း နီဝရဏ ကင်းသောစိတ်ရှိကြ တက်ကြ

ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိကြ ကြည်လင်သော စိတ်ရှိကြသည်ကို သိတော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုယသ၏ မိခင်သူဌေး ကတော်ကြီး သုဇာတာနှင့် ဇနီးဟောင်းတို့အား သစ္စာလေးဝ သာမုဏ်သီဟဓမ္မဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူလေလျှင် ယသ၏မိခင် သူဌေးကတော်ကြီး သုဇာတာနှင့် ဇနီးဟောင်းတို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ ယသ၏မိခင် သူဌေးကတော်ကြီး သုဇာတာနှင့် ဇနီးဟောင်းတို့သည် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... လောက ဥပမာအားဖြင့် မှောက်၍ ထားအပ်သော ဝတ္ထုကို လှန်လိုက်သကဲ့သို့ရင်း, ဖုံးအုပ်ထားအပ်သော အရာဝတ္ထုကို ဖွင့်လှစ်လိုက်သကဲ့သို့ရင်း, မျက်စိလည် လမ်းမှားသော သူအား လက်ကိုဆွဲကာ လမ်းမှန်ကို ပြောကြားလိုက်သကဲ့သို့ရင်း, 'မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းအမျိုးမျိုးတို့ကို မြင်ကြပေလိမ့်မည်' ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ထွန်းညှိ ထားသကဲ့သို့ရင်း ထို့အတူပင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့အား များစွာသောအကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကိုထင်ရှားစွာ ဟောပြတော်မူအပ်ပါပေပြီ၊ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... ထိုအကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ဦးသားသည် မြတ်စွာဘုရားကိုရင်း, တရားတော်ကိုရင်း, ရဟန်းသံဃာတော်ကိုရင်း ကိုးကွယ် လည်းလျှောင်း ပုန်းအောင်းရာ ဟူ၍ သိမှတ်ဆည်းကပ်ကြပါကုန်၏။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ယနေ့ကစ၍ အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး သရဏဂုံတည်ကြသူ ဥပါသိကာ (ဒါယိကာမ)တို့ ဟူ၍ မှတ်ယူတော်မူပါလော့"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားကြကာ လောကုတ္တရာ သရဏဂုံ ခံယူကြလေ၏။ (ထိုယသ၏မိခင် သူဌေးကတော်ကြီး သုဇာတာနှင့် ဇနီးဟောင်းတို့သည် လူပြည်လောကတွင် **အစဆုံး ဇော်ဝါဒိက**

သရဏာရုံတည် သောတာပန် အရိယာ ဥပါသိကာ ဒါယိကာမတို့ ဖြစ်ကြလေ၏။)

ထိုအခါ အရှင်ယသမထေရ်၏ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့နှင့် ဇနီးဟောင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် အရှင်ယသတို့ကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သာဟတ္ထိကမြောက် ဆက်ကပ်ကျွေးမွေးကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းစားတော်မူပြီးသည်ကို သိကြ၍ အပြစ်ခြောက်ပါး လွတ်ရာ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေကြကုန်၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်ယသမထေရ်၏ မယ်တော်ခမည်းတော်တို့နှင့် ဇနီးဟောင်းတို့ကို တရားစကား ဟောကြားပြသတော်မူပြီးလျှင် ထိုင်နေရာမှထ၍ ဋ္ဌသိပတနမိဂဒါဝုန်တောသို့ ကြွသွားတော်မူလေ၏။

(ဤ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းမဘဉ်းပေးမီ အရှင်ယသ၏ မိခင်နှင့် ဇနီးဟောင်းတို့အား ရှေးဦးစွာတရားဟောတော်မူခြင်းမှာ— အရှင်ယသရဟန်းပြုသဖြင့်မိခင်နှင့်ဇနီးဟောင်းတို့သည် သောကကြောင့် စူးဝင်လျက်ရှိကြသောကြောင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အလှူကိုလည်း မပေးနိုင်ကြလေရာ မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ နှလုံးမသာမယာဖြစ်ကြ၍ မှင်ဖိုလ်ကိုလည်း မရနိုင်ကြလေရာသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဦးစွာ ထိုသူနှစ်ဦးတို့ သောကကင်းပျောက်အောင် တရားဟောပြီးမှ ဆွမ်းဘဉ်းပေးတော်မူသည်-ဟု မှတ်ယူရာ၏။ ။ဝဏ္ဏရတ္ဓာဒိကာမှ။)

အရှင်ယသ၏ သူငယ်ချင်းဟောင်း ငါးကျိပ်လေးဦးတို့ ရဟန်းပြုကြခြင်းအကြောင်း

ဗာရာဏသီပြည်၌ သူဌေးမျိုး အစဉ်အဆက်မှ ဆင်းသက်လာကြသည့် အရှင်ယသ၏ လူဖြစ်စဉ်အခါ သူငယ်ချင်းဟောင်းများ ဖြစ်ကြသော ဝိမလသူဌေးသား, သုဗာဟုသူဌေးသား, ပုဏ္ဏဇိသူဌေးသား, ဂဝမ္ပတိသူဌေးသား ဤသူဌေးသားလေးဦးတို့သည် မိမိတို့၏ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်း ဖြစ်သော ယသ သူဌေးသားမှာ ကြီးကျယ်လွန်စွာသော စည်းစိမ်ဥစ္စာများကို ပယ်ရှားစွန့်ပစ်၍ ရှင်ရဟန်းပြုလေပြီဟု သတင်းစကား ကြားသိကြလေလျှင် "ငါတို့

၏သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ ယသအမျိုးကောင်းသား ဆံမုတ်ဆိတ်များ ကိုပယ်ရှားၗ သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံပြီးလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ ထွက်ခွါ၍ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မဝိနယ (= တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ) သာသနာတော်သည် ယုတ်ညံ့သောအရာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ် (အထွတ်အမြတ်စင်စစ် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်)။ ထိုရှင်ရဟန်း အဖြစ်သည်လည်း ယုတ်ညံ့သောအရာ ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ် (အထွတ်အမြတ် စင်စစ် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်)"ဟု တွေးတောဆင်ခြင် ကြံစည်ကြပြီးလျှင် ထိုသူဌေးသားလေးဦးတို့သည် အရှင်ယသမထေရ်ထံသို့သွားရောက်ချဉ်းကပ်ကြလျက် အရှင်ယသမထေရ်ကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးကြပြီးသော် သင့်လျော်သော နေရာ၌ ရပ်တည်၍ နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ အရှင်ယသမထေရ်သည် လူ့ဘဝက သူငယ်ချင်းဟောင်းဖြစ်ကြသည့် ထိုသူဌေးသား လေးယောက်တို့ကို ခေါ်ဆောင်၍ မြတ်စွာဘုရားထံတော်မှောက်သို့ သွားရောက်ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးသော် သင့်လျော်သော နေရာ၌ ထိုင်နေကာ "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား····ဤဝိမလ သူဌေးသား, သုဗာဟု သူဌေးသား, ပုဏ္ဏဇိ သူဌေးသား, ဂဝမ္ပတိသူဌေးသား ဤလေးဦးသားတို့သည် ဗာရာဏသီပြည်၌ သူဌေးမျိုး အစဉ်အဆက်မှ ဆင်းသက်လာသော အမျိုးကောင်းသူဌေးသားများလည်း ဖြစ်ကြပါကုန်၏၊ ရှေးလူဖြစ်စဉ်အခါ တပည့်တော်၏ သူငယ်ချင်းဟောင်းများလည်း ဖြစ်ကြပါကုန်၏၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တော်၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်ကြသော ဤသူဌေးသားလေးယောက်တို့ကို ဆုံးမကံမြစ်တော်မူပါဘုရား"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားတောင်းပန်လေ၏။

ထိုသူဌေးသား လေးဦးတို့အား မြတ်စွာဘုရားသည်, ရှေးဦးဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်း မဂ်ဖိုလ်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရားလမ်းစဉ်ဖြစ်သည့် (၁) ဒါနကထာ၊ (၂) သီလကထာ၊ (၃) သဂ္ဂကထာ၊ (၄) မဂ္ဂကထာ = ကာမဘုံ အာဒီနဝ +

နေကွမ္မေ အာနိသံသကထာ ဒေသနာအစဉ်အတိုင်း ဟောကြားတော်မူ၍ ထိုသူလေးဦးတို့ ခံ့သောစိတ်ရှိကြ နှုးညံ့သောစိတ်ရှိကြ ပိတ်ပင်ခြင်း နီဝရဏ ကင်းသော စိတ်ရှိကြ တက်ကြွ ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိကြ ကြည်လင်သော စိတ်ရှိကြသည်ကို သိတော်မူသော အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသူလေးဦးတို့အား သစ္စာလေးဝ သာမုဏ္ဍိသိက ဓမ္မဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူလေလျှင် အရှင်ယသ၏ သူငယ်ချင်းဟောင်းဖြစ်ကြသည့် ထိုသူဌေးသား လေးဦးတို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ကြလေကုန်၏။

ထိုသူဌေးသား လေးဦးတို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ရှင်အဖြစ်ကိုရကြပါရစေ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကိုရကြပါရစေ"ဟု ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်ကြလေသော် မြတ်စွာဘုရားသည် "ဧထ ဘိက္ခဝေါအစရှိသည်ဖြင့် = ရဟန်းတို့....လာကြလော့၊ သင်ချစ်သားတို့ တောင်းပန်အပ်သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူကြလော့၊ တရားတော်ကို ငါဘုရား ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ပြီ၊ သင်ချစ်သားတို့သည် ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်းငှါ အထက်မဂ်သုံးပါး တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ရအောင် အားထုတ်ကြလော့"ဟု ရှေလက်တော်ကို ဆန့်တန်း၍ ဟေဘိက္ခု ခေါ်တော်မူလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုသူဌေးသား လေးဦးတို့သည် ရှစ်ပါးသော ဇုဒ္ဓိမယပရိက္ခရာတို့ သူ့နေရာနှင့်သူ အဆင်သင့် ဆင်ယင်ပြီးသား ဖြစ်ကြလျက် အဝါ ၆၀-ရသော မထေရ်ကြီးများပမာ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးကြလျက် ရဟန်းပြုပြီးသား ဖြစ်ကြလေတော့သည်။ အုံ့ဩဖွယ်ရာ လူ့အသွင် ကွယ်ပျောက်၍ ရဟန်းအသွင်သို့ ကူးရောက်သွားကြလေတော့သည်။ (ထေ ဘိက္ခဝေါ-ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားက ရှေနှုတ်တော် မြွက်၍ ခေါ်တော်မူလိုက်ခြင်းသည်ပင် ထိုသူဌေးသား လေးဦးတို့ အဖို့ရာ ဟေဘိက္ခု-ရဟန်းခံခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်၊ သိမ်ဝင်ဖွယ်ရာ မရှိပြီ။)

ထို သူဌေးသား လေးဦးတို့ကို ဟိဘိက္ခု ရဟန်းပြုပြီးသော အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းလေးပါးတို့ကို တရားစကား ဖြင့် ဆုံးမကံမြစ်တော်မူလေ၏၊ ယင်းသို့ တရားစကားဖြင့် ဆုံးမကံ မြစ်တော်မူအပ်သည်ရှိသော် ထို သူဌေးသား ရဟန်းလေးပါးတို့ သည် မကြာမြင့်မီပင် အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏၊ ထိုသို့ သူဌေးသား လေးဦးတို့ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြသောအခါ လူ့ပြည်လူသား ရဟန္တာအရှင်မြတ်များကား မြတ်စွာဘုရား, ပဉ္စဝဂ္ဂီမထေရ်ငါးပါး, အရှင်ယသ, အရှင်ဝိမလ, အရှင်သုဗာဟု, အရှင်ပုဏ္ဏဇိ, အရှင်ဂဝမ္ပတိ ဤသို့ အားဖြင့် တဆယ့်တပါး ဖြစ်ကြကုန်၏။

–အရှင်ယသ၏ သူငယ်ချင်းငါးကျိပ်တို့ ရဟန်းပြုကြခြင်းအကြောင်း

ထိုအခါ အရှင်ယသ၏ လူဖြစ်စဉ်အခါ သူငယ်ချင်းဟောင်း များဖြစ်ကြသည့် ရှေးအစဉ်အဆက်အားဖြင့်ပင် အမျိုးကောင်း သားများဖြစ်ကြသော ဇနပုဒ်နေသူ သူငယ်ချင်း ငါးကျိပ်တို့သည် ရှေးနည်းအတူ မိမိတို့၏ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းဖြစ်သော ယသ သူဌေးသားမှာ ကြီးကျယ်လှစွာသော စည်းစိမ်ဥစ္စာများကို ပယ် ရှားစွန့်ပစ်၍ ရှင်ရဟန်းပြုလေပြီ-ဟု သတင်းစကား ကြားသိကြ လေလျှင် "ငါတို့၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ ယသ အမျိုးကောင်းသား ဆံမုတ်ဆိတ်များကို ပယ်ရှား၍ သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံပြီးလျှင် အိမ်ရာ တည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ ထွက်ခွါ၍ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ် ရောက်ရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မဝိနယဝါဒသနာတော်သည် ယုတ် ညံ့သောအရာ ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ် (အထွတ်အမြတ်စင်စစ် ဖြစ် ပေလိမ့်မည်)။ ထို ရှင်ရဟန်း အဖြစ်သည်လည်း ယုတ်ညံ့သော အရာ ဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ် (အထွတ်အမြတ်စင်စစ် ဖြစ်ပေလိမ့် မည်)"ဟု တွေးတောဆင်ခြင် ကြံစည်ကြပြီးလျှင် ထိုသူငယ်ချင်း ဟောင်း ငါးကျိပ်တို့သည် အရှင်ယသမထေရ်အထံသို့ သွား ရောက် ချဉ်းကပ်ကြလျက် အရှင် ယသ မထေရ်ကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးကြပြီးသော် သင့်လျော်သော နေရာ၌ ရပ်တည်၍ နေကြ ကုန်၏။

ထိုအခါ အရှင်ယသမထေရ်သည် လူ့ဘဝက သူငယ်ချင်း ဟောင်းဖြစ်ကြသည့် ထိုဇနပုဒ်သား အမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ် တို့ကို ခေါ်ဆောင်၍ မြတ်စွာဘုရားထံတော်မှောက်သို့ သွားရောက် ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးသော် သင့်လျော်သောနေရာ၌ ထိုင်နေကာ "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....ဤ ငါးကျိပ်သော ဇနပုဒ်၌နေသူ အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ရှေးအစဉ်အဆက်အားဖြင့်ပင် အမျိုးကောင်းသားများ ဖြစ်ကြပါကုန်၏၊ ရှေးလူဖြစ်စဉ်အခါ တပည့်တော်၏ သူငယ်ချင်းဟောင်းများ လည်း ဖြစ်ကြ ပါကုန်၏၊ ဘုန်းကော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တော်၏သူငယ်ချင်းဟောင်းများဖြစ်ကြသော ဤအမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ်တို့ကို ဆုံးမ ကံမြစ်တော် မူပါဘုရား"ဟု မြတ်စွာ-ဘုရား အား လျှောက်ထား တောင်းပန်လေ၏။

ထို အမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ်တို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်း မဂ်ဖိုလ်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရားလမ်းစဉ်ဖြစ်သည့် (၁) ဒါနကထာ၊ (၂) သီလကထာ၊ (၃)သဂ္ဂကထာ၊ (၄) မဂ္ဂကထာ = ကာမာနံ အာဒီနဝ+နေက္ခမ္မေ အာနိသံသကထာ ဒေသနာအစဉ်အတိုင်း ဟောကြားတော်မူ၍ ထိုအမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ်တို့ ခံ့သော စိတ်ရှိကြ နူးညံ့သောစိတ်ရှိကြ ပိတ်ပင်ခြင်း နိဝရဏ်ကင်းသော စိတ်ရှိကြ တက်ကြွ ဝမ်းမြောက်သောစိတ်ရှိကြ ကြည်လင်သော စိတ်ရှိကြသည်ကို သိတော်မူသော အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ်တို့အား သစ္စာလေးဝ သာမုက္ကံ-သိက ဓမ္မဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူလေလျှင် အရှင်ယသ၏ သူငယ်ချင်းဟောင်းများ ဖြစ်ကြသည့် ထိုအမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ်တို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ကြလေကုန်၏။

ထိုအမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ်တို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ

ဘုရား....အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရကြပါရစေ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရကြပါရစေ"ဟု ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်ကြလေသော် မြတ်စွာဘုရားသည် (ရှေးနည်းအတူပင်) "ဧထ ဘိက္ခဝေါ-အစရှိသည်ဖြင့် = ရဟန်းတို့....လာကြလော့၊ သင်ချစ်သားတို့ တောင်းပန်အပ်သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူကြလော့၊ တရားတော်ကို ငါဘုရားကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်လေပြီ၊ သင် ချစ်သားတို့သည် ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုခြင်းငှါ အထက်မဂ်သုံးပါးတည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ရအောင်အားထုတ်ကြလော့"ဟု ရွှေလက်တော်ကို ဆန့်တန်း၍ ဧဟိ ဘိက္ခု-ခေါ်တော်မူလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထိုအမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ်တို့သည် ရှစ်ပါးသော ဇုန်ဒိမယပရိက္ခရာတို့ သူ့နေရာနှင့်သူ အဆင်သင့် ဆင်ယင်ပြီးသား ဖြစ်ကြလျက် အဝါ ၆၀-ရသော မထေရ်ကြီးများပမာ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးကြလျက် ရဟန်းပြုပြီးသား ဖြစ်ကြလေတော့သည်။ အုံ့ဩဖွယ်ရာ လူ့အသွင် ကွယ်ပျောက်၍ ရဟန်းအသွင်သို့ ကူးရောက်သွားကြလေတော့သည်။ (ဧထ ဘိက္ခဝေါ-ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားက ရွှေနှုတ်တော်မြွက်၍ ခေါ်တော်မူလိုက်ခြင်းသည်ပင် ထိုအမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ်တို့အဖို့ရာ ဧဟိ ဘိက္ခု-ရဟန်းခံခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။ သိမ်ဝင်ဖွယ်ရာကိစ္စ လုံးဝ မရှိတော့ပြီ။)

ထိုအမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ်တို့ကို ဧဟိဘိက္ခု-ရဟန်းပြုပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းငါးကျိပ်တို့ကို တရားစကားဖြင့် ဆုံးမကံမြစ်တော်မူလေ၏၊ ယင်းသို့ တရားစကားဖြင့် ဆုံးမကံမြစ်တော်မူအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုအမျိုးကောင်းသား ရဟန်းငါးကျိပ်တို့သည် မကြာမြင့်မီပင် အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။ ထိုသို့အမျိုးကောင်းသား ငါးကျိပ်တို့ ရဟန္တာဖြစ်ကြသောအခါ လူ့ပြည်လူသား ရဟန္တာအရှင်မြတ်များကား ရှေးတဆယ့်တပါးနှင့်ပေါင်း၍ ခြောက်ကျိပ်တပါး ဖြစ်ကြကုန်၏။

အရှင်ယသတို့၏ ရှေးကောင်းမှုအကြောင်း

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ သူဌေယ်ချင်း ငါးကျိပ်ငါးယောက်တို့သည် အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ စေတနာဝန်ထမ်း ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို ပြုလုပ်ကြကုန်လျက် ခိုကိုးရာမဲ့ ကွယ်လွန်ကြသော သူတို့၏ ဥတုဇရုပ်ကလာပ်များကို ဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိဟ်မှ အခမဲ့ ပြုလုပ်နေထိုင်ကြရာ တနေ့သ၌ ခိုကိုးရာမဲ့ ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိန်းမတယောက် ကွယ်လွန်သည်ကို တွေ့ရှိကြ၍ ဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိဟ်ရန် သုသာန်သို့ ထုတ်ဆောင်ခဲ့ကြကုန်၏။

ထိုစေတနာဝန်ထမ်း သူဌေယ်ချင်း ငါးကျိပ်ငါးယောက်တို့ အနက် ငါးကျိပ်သောသူတို့သည် ငါးယောက်သော်သူဌေယ်ချင်းတို့ကို "မင်းတို့ပဲ ပြီးအောင် သင်္ဂြိဟ်ခဲ့ကြပါတော့"ဟု မှာကြားတာဝန်ပေးထားခဲ့ပြီးလျှင် ရွာသို့ ဝင်နှင့်ကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ ကျန်ငါးယောက်တို့အနက် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော (ယသသူဌေးသားအလောင်း) လုလင်သည် ထိုဥတုဇရုပ်ကလာပ်ကို တန်စွေးဝါးဖြင့် ထိုးဆွဲလှန်လှောကာ ဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိဟ်မှ ပြုလုပ်လတ်သည်ရှိသော် အသုဘသညာကို ရရှိလေ၏။ ထိုယသသူဌေးသားအလောင်းလုလင်သည် ကျန်လေးယောက်သောသူဌေယ်ချင်းတို့အားလည်း "သူဌေယ်ချင်းတို့....သင်တို့သည် ၅၂ မစင်မကြယ်စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော အသုဘရုပ်အလောင်းကို ကြည့်ရှုကြကုန်လော့"ဟု သတိပေးစကား ပြောကြားပြသလေ၏။ ထိုသူဌေယ်ချင်း လေးယောက်တို့သည်လည်း ယသသူဌေးသား အလောင်းလုလင်၏ ပြောကြားပြသချက်အရ ထိုဥတုဇ ရုပ်ကလာပ်၌ အသုဘသညာကို ရရှိကြပြန်လေ၏။

ထိုသူဌေယ်ချင်းငါးဦးတို့သည် ဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိဟ်မှ ပြီးစီးအောင်ပြုပြီးလျှင် ရွာသို့ရောက်လတ်သည်ရှိသော် ပြန်သွားနှင့်ကြသော အဖွဲ့ဝင်သူဌေယ်ချင်း ငါးကျိပ်တို့အား မိမိတို့ တွေ့ရှိသိမြင်ခဲ့ရသည့် အတိုင်း အသုဘအကြောင်းအရာကို တဆင့်ပြန်ကြား ပြောဆိုကြသဖြင့် ထိုငါးကျိပ်သောသူဌေယ်ချင်းတို့သည်လည်း အသုဘသညာကို ရရှိကြပြန်လေ၏။

ယသသူဌေးသားအလောင်း ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော လုလင်သည်ကား သူငယ်ချင်းများကို ပြောကြားရုံမျှမကပဲ မိမိအိမ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ မိခင် ဖခင်တို့နှင့်တကွ ဇနီးအိမ်ရှင်မအား လည်း ထိုအသုဘအကြောင်းအရာကို တဆင့်ပြန်ကြား ပြောဆိုသဖြင့် မိခင် ဖခင် ကျေးဇူးရှင်တို့နှင့် တကွ ဇနီးအိမ်ရှင်မတို့သည် လည်း အသုဘသည်ကို ရရှိကြပြန်လေ၏။

ထိုယသ သူဌေးသား အလောင်း အမှူးပြုသော ငါးကျိပ်ရှစ်ယောက်သော သူတို့သည် မိမိတို့ရရှိသော အသုဘသည်ကို အခြေတည်ပြုကာ အသုဘဘာဝနာကို ဆက်လက်ပွါးများခဲ့ကြလေသည်။ ဤကား ထိုသူ ငါးကျိပ်ရှစ်ဦးတို့၏ ရှေးကောင်းမှု ဖြစ်၏။

ထို ရှေးကောင်းမှုကြောင့်ပင် ယခု ဗာရာဏသီ သူဌေးသား ဖြစ်လာရသော ဘဝ၌ ကခြေသည်တို့အပေါ်ဝယ် အရှင်ယသ၏ သုသာန်ဟူသော အမှတ်သညာ ဖြစ်ပေါ်လာရလေသည်။ ထို ရှေးဘဝက ပွါးများခဲ့ဘူးသော အသုဘဘာဝနာ ကောင်းမှု ဥပနိဿယည်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်ပင် ငါးကျိပ်ရှစ်ဦးသော သူတို့၏ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရခြင်းဖြစ်ပေ၏။

ယသသူဌေးသား ရဟန်းပြုခြင်းအကြောင်း ပြီး၏။

အခန်း—၁၃

ရဟန္တာခြောက်ကျိပ်ကို သာသနာပြုလွှတ်တော်မူခြင်းအကြောင်း

မြတ်စွာဘုရားသည်ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ပဌမဝါကို ဋ္ဌသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ ဝါကပ်တော်မူ၍ ထိုမိဂဒါဝုန်တော၌ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့တိုင်အောင် နေတော်မူရာ တနေ့သ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ခြောက်ကျိပ်သော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့ကို ခေါ်တော်မူပြီးလျှင်—

"ရဟန်းတို့....ငါဘုရားသည် နတ်တို့အာရုံ ကာမဂုဏ်၌ မှီသော တဏှာ လောဘ ကျော့ကွင်း, လူတို့အာရုံ ကာမဂုဏ်၌ မှီသော တဏှာ လောဘကျော့ကွင်း ၅၂ တဏှာ လောဘ ကိလေသာ ကျော့ကွင်း အလုံးစုတို့မှ ကင်းရှင်း လွတ်မြောက်ခဲ့လေပြီ။ ရဟန်းတို့.... သင်တို့ သည်လည်း နတ်တို့အာရုံ ကာမဂုဏ်၌မှီသော တဏှာ လောဘ ကျော့ကွင်း, လူတို့အာရုံ ကာမဂုဏ်၌ မှီသော တဏှာလောဘ ကျော့ကွင်း ၅၂တဏှာ လောဘ ကိလေ-သာ ကျော့ကွင်း အလုံးစုံတို့မှ ကင်းရှင်း လွတ်မြောက်ကြလေပြီ။

ရဟန်းတို့.... သင်တို့သည် မြောက်မြား လှစွာသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ လောကီ လောကုတ္တရာ ချမ်း သာစီးပွါး ကောင်းကျိုးတရား ဖြစ်ပွါးရန် အရပ်ရှစ် မျက်နှာ ဒေသစာရီ လှည့်လည်သောအား (တနေ့လျှင် တယူဇနာအလွန်ဆုံးထား၍) သွားကြကုန်လော့။ (လမ်း တကြောင်း၌ ရဟန်းနှစ်ပါးပေါင်း၍ သွားခဲ့သော် တပါး က တရားဟောလျှင် ကျန်တပါးက အလုပ်မရှိ ဆိတ်ဆိတ် သာ ထိုင်နေရမှုမျိုးဖြစ်သောကြောင့်) လမ်းတကြောင်း၌ ရဟန်းနှစ်ပါးပေါင်း၍ မသွားကြကုန်လင့်။

ရဟန်းတို့....သင်တို့သည် အစ,အလယ်,အဆုံးသုံးပါး အစုံ ကောင်းခြင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျက် အနက်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ သဒ္ဒါပုဒ်ပါ၌ အက္ခရာနှင့်လည်း ပြည့်စုံသောတရား ကို ဟောကြားကြကုန်လော့။ အပိုအလိုမရှိ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသော ဒုစရိုက်အညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေးစင်ကြယ် သော သီလ, သမာधိ, ပညာ သုံးပါးသိက္ခာ သာသနာ တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို နတ်လူတို့အား ထင်ရှားပြကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ .... ဥဏ္ဏပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာ မြှုပ်နှံ
နည်းပါးကုန်သော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည် များစွာ
ရှိကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် တရားတော်ကို မနာကြားရ
လျှင် မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရခြင်းမှ ဆုံးရှုံးနစ်နာကြပေလိမ့်
မည်။ တရားအချက် သဘောနက်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင်
နားလည်သိမြင်ကြမည့် နဟတ်လူတို့သည်လည်း အထင်
အရှား ပေါ်ပေါက်လာကြပေလိမ့်မည်။

ရဟန်းတို့....ငါဘုရားသည်လည်း (ဤ မိဂဒါဝုန် တော
မှာပင် ကျောင်းကန်ပရိဝုဏ်ကောင်းများကို ဆောက်လုပ်
စေကာ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာတို့ ပစ္စည်းလေးပါးဖြင့်
အပြု အစု အမှုအယူကို ခံယူကာ နေ သိမ့်မည် မဟုတ်၊
စင်စစ်သော်ကား....) ရသေ့ညိုနောင် ရှင်တထောင်တို့ကို
ချွတ်ရန် တရားဟောရန် ဥရုဝေလ တောအုပ်ရှိရာ
သေနိုဂုံးသို့ သွားပေအုံ”—

ပျံ့၍ သာသနာပြုစေလွှတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။

(**အထူးမှတ်သားရန်။** ။ဖော်ပြရာပါ မိန့်ခွန်းတော် စကားဝါကျ
၅-ပိုဒ်တို့အနက် တတိယစာပိုဒ်ပါ “**အစ, အလယ်, အဆုံး, သုံးပါးအစုံ
ကောင်းခြင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျက်**” ဟူရာ၌ ကောင်းခြင်း (=ကလျာ-
ဏ) ဂုဏ်သည် သာသနာတော်၏ကောင်းခြင်း (=ကလျာဏ) ဂုဏ်,
ဒေသနာတော်၏ကောင်းခြင်း(=ကလျာဏ) ဂုဏ်ဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။

**ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သီလသည် သာသနာတော်၏ အစကောင်းခြင်း
ဂုဏ်မည်၏၊ သမထ ဝိပဿနာ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့သည် သာသနာ
တော်၏ အလယ်ပိုင်းကောင်းခြင်း ဂုဏ်မည်၏၊ ဖိုလ်လေးပါးနိဗ္ဗာန်တို့
သည် သာသနာတော်၏ အဆုံးပိုင်း ကောင်းခြင်း ဂုဏ်မည်၏။ ။
(တနည်း) သီလ သမာဓိတို့သည် အစ, ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်တို့သည်
အလယ်, ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့သည် အဆုံးပိုင်း ကောင်းခြင်းဂုဏ်မည်၏။ ။
(တနည်း) သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာဉာဏ်တို့သည် အစပိုင်း, မဂ်လေး
ပါးသည် အလယ်ပိုင်း, ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်တို့သည် အဆုံးပိုင်းကောင်း
ခြင်းဂုဏ်မည်၏။**

ဒေသနာတော်၏ ကောင်းခြင်းဂုဏ်ဟူထုတ် လေးပါး ရှိသောဂါထာ ဖြစ်လျှင် ပဌမပါဒသည် အစပိုင်း, ဒုတိယ တတိယပါဒတို့သည် အလယ်ပိုင်း, စတုတ္ထပါဒသည် အဆုံးပိုင်းကောင်းခြင်း မည်၏။ ငါးပါဒ ခြောက်ပါဒရှိသော ဂါထာဖြစ်လျှင် ပဌမ ပါဒသည် အစပိုင်း, နောက်ဆုံး (ပဌမ ဆဋ္ဌ) ပါဒသည် အဆုံးပိုင်း, ကျန်သော (သုံးပါဒ လေးပါဒ) တို့သည် အလယ်ပိုင်းကောင်းခြင်း မည်၏။ ။အနုသန္ဓေစကားစပ် တမျိုးသာ ရှိသော သုတ္တန် ဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုသုတ်၏နိဒါန်းသည် အစပိုင်း, ဣဒမဝေါစ အစရှိသော နိဂုံးစကားစုသည် အဆုံးပိုင်း, ကြွင်းကျန်သော စကားရပ်စုသည် အလယ်ပိုင်း ကောင်းခြင်းမည်၏။ အနုသန္ဓေစကားစပ် မျိုးစုံပါရှိသော သုတ္တန်ဖြစ်ခဲ့လျှင်လည်း နိဒါန်းသည် အစပိုင်း, ဣဒမ-ဝေါစ အစရှိသော နိဂုံးစကားစုသည် အဆုံးပိုင်း, အလယ်၌ မျိုးစုံသော အနုသန္ဓေ စကားရပ်စုသည် အလယ်ပိုင်း ကောင်းခြင်း မည်၏။ သာသနာတော်၏ကောင်းခြင်း (=ကလျာဏ) ဂုဏ် သုံးမျိုးတို့အနက် တမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေ နှစ်မျိုးသုံးမျိုးလုံးကို ဖြစ်စေ ဖော်ပြသော တရားဒေသနာ ဂါထာသုတ္တန်တို့ကို ဆိုလိုသည်။)

မာရ်နတ်လာ၍ အဟန့်အတားစကား ပြောကြားခြင်း

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားက ခြောက်ကျိပ်သော ရဟန္တာတို့ကို သာသနာပြု စေလွှတ်သောစကား မိန့်ကြားတော်မူသောအခါ မာရ်နတ်သားသည် "ဤရဟန်းကြီးဝေါတမသည် စစ်ကြီးတိုက်ရန် စီမံခန့်ခွဲသည့်အလား 'လမ်းတကြောင်း၌ ရဟန်းနှစ်ပါးပေါင်း၍ မသွားကြလင့်၊ တရားကိုဟောကြ'ဟု ခြောက်ကျိပ်သော ရဟန္တာ သာသနာစစ်ဦးစီး သူရဲကောင်းကြီးများကို စေလွှတ်၍ နေချေ၏။ ဤခြောက်ကျိပ်တို့အနက် တဦးဦးက တရားဟောလျှင်ပင် ငါ့စိတ်မှာ မသက်သာချေ၊ ရဟန်းကြီးဝေါတမ စီမံခန့်ခွဲသည့်အတိုင်း ခြောက်ကျိပ်သောရဟန္တာတို့ တရားဟောကြမူကား အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း၊ ငါသည် ယခုပင် ထို ရဟန်းကြီး ဝေါတမကို ဟန့်တားပေအံ့"ဟု ကြံစည်၍ မြတ်စွာဘုရား ထံမှောက်သို့ လာရောက်ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင်—

ဗဒ္ဓေါသိ သမ္ဗုပါသေဟိ၊
ယေ ဒိဋ္ဌာ ယေ စ မာနုသာ။
မဟာဗန္ဓနုပဗဒ္ဓေါသိ၊
နမေ သမဏ မောက္ခသိ။

အို ရဟန်းဂေါတမ....သင်ကား နတ်တို့အာရုံ ကာမဂုဏ်၌မှီသော တဏှာလောဘကျော့ကွင်း, လူတို့အာရုံ ကာမဂုဏ်၌မှီသောတဏှာလောဘကျော့ကွင်း ၌တဏှာ လောဘ ကိလေသာကျော့ကွင်း အလုံးစုံတို့ဖြင့် ဖွဲ့မိပြီးသူ နှောင်မိပြီးသူဖြစ်ပေ၏။ ဘဝသုံးဆောင် အချုပ်ထောင်၌ ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့တို့ဖြင့် တုပ်နှောင်ထားအပ်သူ လည်း ဖြစ်ပေ၏။ အို ရဟန်းဂေါတမ.... (ထို ဆိုအပ်ပြီး သောအကြောင်းကြောင့်) သင်သည် ငါ၏ဝိုင်စံ ဘဝ သုံးပါးတည်းဟူသော နိုင်ငံမှ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ လွတ်မြောက်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်—

ဟူ၍ "ငါ ၌သို့ ပြောလိုက်လျှင် ၌ရဟန်းကြီးသည် တပါးသော သတ္တဝါတို့အား သံသရာဝင်ရှိမှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက် အားထုတ်မှု ပြုလိမ့်မည်မဟုတ်"ဟု အောက်မေ့မှတ်ထင်ကာ အဟန့် အတားစကား ပြောကြားလာလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မာရ်နတ်သားကို (ချင်းပြော ချက်နှင့် ကိုယ်တော်၏ဖြစ်ရပ်တို့ မိုးနှင့်မြေပမာ ဝေးကွာလှ ကြောင်း မီးနှင့်ရေပမာ ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆန့်ကျင်လျက် ရှိကြောင်းကို ဖော်ပြတော်မူလိုသဖြင့်)—

မုတ္တောဟံ သမ္ဗုပါသေဟိ၊
ယေ ဒိဋ္ဌာ ယေ စ မာနုသာ။
မဟာဗန္ဓနမုတ္တောမှိ၊
နိဟတော တွမသိ အန္တက။

အယုတ်တမာ ဆိုးညစ်စွာသည့် မိန္ဓာသူသတ် ဟယ် မာရ်နတ်.... ငါဘုရားကား နတ်တို့အာရုံ ကာမဂုဏ်၌

မိုသော တဏှာလောဘကျော့ကွင်း, လူတို့အာရုံ ကာမဂုဏ်၌မိုသောတဏှာလောဘကျော့ကွင်း ဤအလုံးစုံသော တဏှာလောဘ ကိလေသာကျော့ကွင်းတို့မှ ရှင်းရှင်းကြီး လွတ်မြောက်ပြီးသူ ဖြစ်ပေ၏။ ဘဝသုံးဆောင် အချုပ်ထောင်၌ ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့ကြီးတို့မှလည်း အပြီး လွတ်မြောက်ပြီးသူ မှန်ပေ၏။ ဤကိလေသာစစ်ပွဲ၌ သင့်ကို ငါကား အပြီးအပိုင် အနိုင်သတ်အပ်လေပြီ။ (သင်ကား အရှုံးကြီးရှုံးသူ ဖြစ်လေပြီ)—

ဟု ရဲရဲတောက်စကား မိန့်ကြားတော်မူသော အခါ တဖန်ထပ်၍ မာရိန္ဒတ်က—

အန္တလိက္ခစရော ပါသော၊
ယွာယံ စရတိ မာနသော။
တေန္ တံ ဗာဓယိဿာမိ၊
နမေ သမဏာ မောက္ခသိ။

အို ရဟန်းဂေါတမ .... အကြင်ရာဂတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းသည် သတ္တဝါတို့၏ အတွင်းစိတ်ဓာတ်၌ ဖြစ်ပွါးကာ အဘိညာဏ်ရ ဈာနလာဘီ ကောင်းကင်ပျံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသော်မှလည်း မလွတ်တန်း ဖွဲ့နှောင်နိုင်၏။ သင့်ကို ထိုရာဂတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းဖြင့် ဖွဲ့နှောင်သတ်သွားပေအုံ၊ အိုရဟန်းဂေါတမ,...သင်သည် ငါ၏ပိုင်စံ ဘဝသုံးပါးတည်းဟူသော တိုင်းနိုင်ငံမှ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ လွတ်မြောက်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်—

ဟူ၍ အဟန့်အတားစကား ပြောကြားပြန်လေသည်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်—

ရူပါ သဒ္ဒါ ရသာ ဂန္ဓာ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ စ မနောရမာ။
ဣဿေ မေ ဝိဂတော ဆန္ဒော၊
နိဟတော တွမသိ အန္တက။

အယုတ်တမာ ဆိုးညစ်စွာသည့် မိစ္ဆာသူသတ် ဟယ်မာရ်နတ်.... (ဤလောကခွဲ) နတ်လူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ရှင်ပြုံး မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်စေနိုင်ကုန်သော အဆင်းအမျိုးမျိုး, အသံအမျိုးမျိုး, အရသာအမျိုးမျိုး, အနံ့အမျိုးမျိုး, အတွေ့အထိအမျိုးမျိုး ဤအာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ (ထိုကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ခွဲ လိုက်စားတွယ်တာ သာယာတပ်မက်သော တဏှာ လောဘ မကင်းကြသူများကိုသာ သင်၏ ဗာဂ ကျော့ကွင်းဖြင့် နှောင်ဖွဲ့၍ ရနိုင်ချေသည်။) ငါဘုရားမှာမူ ဤအာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့ခွဲ လိုက်စားတွယ်တာ သာယာတပ်မက်သည့် တဏှာလောဘ ဆန္ဒရာဂအလျှင်းကင်းပြီး ဖြစ်လေပြီ။ (ထို့ကြောင့် ဤကိလေသာစစ်ပွဲခွဲ) သင့်ကို ငါကား အပြီးအပိုင် အနိုင်သတ်အပ်လေပြီ။ (သင်ကား အရှုံးကြီး ရှုံးလေပြီ)—

ဟူ၍ ရဲရဲတောက်စကား မိန့်ကြားတော်မူလတ်သည်ရှိသော် မာရ်နတ်သားသည် မူလက မြတ်စွာဘုရားအပေါ်ခွဲ "တန်ခိုးကြီးသူ နတ်သားတယောက် လာရောက် တားမြစ်သည်ဟု အောက်မေ့ကာ ဆုတ်နစ်လက်လျှော့လိမ့်မည်လား"ဟု ထင်မှတ်ကာ ပြောဆိုခဲ့ရာမှ မြတ်စွာဘုရားက "ဟယ်မာရ်နတ်....သင့်ကို ငါကား အပြီးအပိုင် အနိုင်သတ်အပ်လေပြီ"ဟု မိန့်ကြားသဖြင့် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ငါ့ကို သိ၍ သွားချေပြီ၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ငါ့ကိုသိ၍ သွားချေပြီ"ဟု ကိုယ်စိတ်မရှင် မကြည်လင်ပဲ ငြိုငြင်ဆင်းရဲလျက် ထိုအရပ်မှာပင် ကွယ်ပျောက်လေတော့၏။

သရဏာဂုံသုံးပါးဖြင့် ရှင်-ရဟန်းပြုရန် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းအကြောင်း

(မြတ်စွာဘုရားသခင်က ရဟန်းတော်များကို သာသနာပြုစေလွှတ်တော်မူသည့် ထိုပဌမဝါအချိန်မှာ ရဟန်းတော်များ

 ၀ှ ၅၃၄ ·· မဟာဗုဒ္ဓ၀င် [ဗုဒ္ဓ

အတွက် ၀ါဆို၀ါကပ်ဖြိုရန် ခွင့်မပြုရသေးသော အချိန်ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့်) မြတ်စွာဘုရားသခင်က ရဟန်းတော်များကို သာ-သနာပြု စေလွှတ်တော်မူသောအခါ၌ ရဟန်းတော်များသည် အထူးထူးသော အရပ်, အထူးထူးသော ဇနပုဒ်များမှ ရှင်ပြုလို ရဟန်းပြုလိုကြသော ရှင်လောင်း ရဟန်းလောင်းများကို "ထိုရှင်လောင်း ရဟန်းလောင်းများကို မြတ်စွာဘုရားသည်ပင် ရှင်ပြု၍ ပေးတော်မူလိမ့်မည်၊ ရဟန်းပြု၍ ပေးတော်မူလိမ့်မည်"ဟု နှလုံးပိုက်ကြကာ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်သို့ ခေါ်ဆောင်လာကြ လေကုန်၏။ ထိုသို့ ခေါ်ဆောင်လာကြရာ၌ ခေါ်ဆောင်လာသော ရဟန်းတို့နှင့် ရှင်လောင်း ရဟန်းလောင်းတို့မှာ လွန်စွာပင်ပန်း ဆင်းရဲနွမ်းနယ်ကြကုန်၏။

(သာသနာပြု ရဟန်းတော်များက သာသနာပြုတရားကို ဟောကြားကြသောအခါ ဧဟိဘိက္ခု-ရဟန်းဖြစ်ရန် ရှေးကသိုလ်ကံအကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံသော သူများသာ မဟုတ်ပဲ ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းဖြစ်ရန် ရှေးကသိုလ်ကံ အကြောင်းနှင့် မပြည့်စုံသော သူများအားလည်း ရှင်ပြုလိုစိတ် ရဟန်းပြုလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည်၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း ထိုဧဟိဘိက္ခု-ရဟန်းဖြစ်ရန် ရှေးကသိုလ်ကံအကြောင်းနှင့် မပြည့်စုံသောသူများကို ရဟန်းပြု ပေးရိုး အစဉ်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ဧဟိဘိက္ခု-အခေါ်ခံထိုက် မခံ ထိုက်သော ရှင်လောင်း ရဟန်းလောင်းတို့ သောင်းပြောင်း ထွေလာ ရောယှက်များပြားလာသောအခါ ဟိဘိက္ခု-အခေါ် မခံထိုက်သော ရှင်လောင်း ရဟန်းလောင်းတို့အားလည်း ရှင် ရဟန်း ပြုရမည့် အစီအရင်ကို ခွင့်ပြုပညတ်တော်မူလိုသဖြင့်) မြတ်စွာဘုရားအား အကြံဖြစ်တော်မူသည်မှာ "ယခုအခါ၌ ရဟန်း တို့သည် အထူးထူးသောအရပ်, အထူးထူးမသော ဇနပုဒ်များမှ ရှင်ပြုလို ရဟန်းပြုလိုကြသော ရှင်လောင်း ရဟန်းလောင်းများကို 'မြတ်စွာဘုရားသည်ပင် ထိုသူတို့ကို ရှင်ပြု၍ ပေးတော်မူလိမ့်မည်၊ ရဟန်းပြု၍ ပေးတော်မူလိမ့်မည်' ဟု နှလုံးပိုက်ကြကာ ငါ၏ဘုရား အထံသို့ ခေါ်ဆောင်လာကြရသဖြင့် ထိုခေါ်ဆောင်လာသော

ရဟန်းတို့နှင့် ရှင်လောင်း ရဟန်းလောင်းတို့မှာ လွန်စွာပင်ပန်းဆင်းရဲနွမ်းနယ်ကြကုန်၏။ 'ရဟန်းတို့....ယခုအခါ၌ သင်တို့သည်ပင် ထိုထိုအရပ်,ထိုထိုဇနပုဒ်တို့၌ ရှင်ပြုလိုကြ ရဟန်းပြုလိုကြသော ရှင်လောင်း ရဟန်းလောင်းများကို ရှင်ပြု၍ ပေးကြကုန်လော့၊ ရဟန်းပြု၍ ပေးကြကုန်လော့'ဟု ရဟန်းတို့အား ငါဘုရားသည် ခွင့်ပြုရပါမူ ကောင်းလေစွ''ဟု အကြံဖြစ်တော်မူလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တပါးတည်းကိန်းစံတော်မူရာမှ ထတော်မူလျက် ထိုသို့ အကြံဖြစ်မှု ဟူသော နိဒါန်းအကြောင်းအရာ၌ သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော တရားစကားကို ရဟန်းများအား ဟောကြားတော်မူပြီးလျှင် နေ့အခါ တပါးတည်းကိန်းစံတော်မူစဉ်က ဖြစ်ရှိခဲ့သော ကိုယ်တော်မြတ်၏ အကြံအစည်ကို အပြည့်အစုံ မိန့်ကြားတော်မူပြီးသော် "ရဟန်းတို့.... ယခုအခါ၌ သင်တို့သည်ပင် ထိုထိုအရပ်, ထိုထိုဇနပုဒ်တို့၌ ရှင်ပြုလိုကြ ရဟန်းပြုလိုကြသော ရှင်လောင်း ရဟန်းလောင်းများကို ရှင်ပြု၍ ပေးကြကုန်လော့၊ ရဟန်းပြု၍ ပေးကြကုန်လော့၊ (ထိုသို့ သင်ချစ်သားတို့ ကိုယ်တိုင်ပင် ရှင်ရဟန်းပြုပေးရန်) ငါဘုရား ခွင့်ပြု၏။

ရဟန်းတို့.... ဤဆိုလတံ့သော နည်းအတိုင်း ရှင်လောင်း ရဟန်းလောင်းများကို ရှင်ရဟန်းပြုပေးရမည်၊ (ပြုပေးပုံကား) ရှေးဦးစွာ ဆံမုတ်ဆိတ်များကို ပယ်ရိတ်ရမည်။ ပြီးလျှင် ဖန်ရည်စွန်းသော သင်္ကန်းများကို ဝတ်ဆင်စေရမည်၊ ပြီးလျှင် ကိုယ်ဝတ်စံပယ်တင်စေ၍ (= လက်ကတော့ထိုးစေ၍), ရဟန်းတို့၏ ခြေတို့ကိုရှိခိုးစေ၍,ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်စေ၍, လက်အုပ်ကို ချီမြှောက်စေ၍ ဤသို့ ဆိုလော့ဟု တိုက်တွန်းစကား ပြောကြားကာ—

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆामိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

ဒုတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဒုတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဒုတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

တတိယမြို့ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆामိ၊ တတိယမြို့ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ တတိယမြို့ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ—

ဟူ၍ (သရဏာဂုံသုံးပါးကို ရွှေမှတိုင်တည် ချပေးရမည်။)

"ရဟန်းတို့....ဤဆိုအပ်ပြီးသော သရဏာဂုံသုံးပါးတို့ဖြင့် ရှင်ပြုပေးရန် ရဟန်းပြုပေးရန် ငါဘုရားခွင့်ပြု၏"ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။

(ဤ၌၊ ရှင်ပြုပေးခြင်း ရဟန်းပြုပေးခြင်းဟူသည်မှာ (၁) ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ရိတ်ခြင်း=ကေသစ္ဆေဒန၊ (၂) ဖန်ရည်စွန်းသော သင်္ကန်းတို့ကို ဝတ်ရုံစေခြင်း=ကာသာယစ္ဆာဒန၊ (၃) သရဏာဂုံပေးခြင်း=သရဏာဒါန ဤသုံးပါးတို့ပင် ဖြစ်သည်။)

ဒုတိယအကြိမ်မြောက် မာရ်နတ်လာ၍ အပေါ်အတားစကား ပြောကြားခြင်း.

ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် ဇရသိပတန မိဂဒါဝုန်တောမှာပင် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင် မိုးလေးလပတ်လုံး သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူပြီးလတ်သော် ရဟန်းတို့ကို ခေါ်ယူစည်းဝေးပြီးလျှင်—

"ချစ်သားရဟန်းတို့....ငါဘုရားသည် နည်းမှန် လမ်းကျ နှလုံးသွင်းခြင်း, နည်းမှန်လမ်းကျ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် အတုမရှိ လွန်မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရအပ်ရောက်အပ်လေပြီ၊ အတုမရှိ လွန်မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုအပ်လေပြီ (အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်ကို မပြတ်ဝင်စားအပ်လေပြီ)။ ချစ်သားရဟန်းတို့ ... သင် ချစ်သားတို့သည်လည်း နည်းမှန်လမ်းကျ နှလုံးသွင်းခြင်း, နည်းမှန်လမ်းကျ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် အတုမရှိ လွန်မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရကြရောက်ကြကုန်လော့၊ အတုမရှိ လွန်မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုကြ

ကုန်လေ့ (အရဟတ္တဖိုလ်သမာပတ်ကို မပြတ်ဝင်စားကြ ကုန်လေ့)"—

ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူ၏။

(ယင်းသို့ မိန့်ကြားခြင်းမှာ "ငါတို့ကား အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာများဖြစ်ကြကုန်၏၊ ငါတို့အား တရားအလုပ် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိတော့အုံ့နည်း၊ အကျိုးထူးရှိတော့မည်မဟုတ်" ဟု ပုထုဇဉ်ဘဝက စဲ့ပါလာသော ဆုတ်နစ်တတ်သည့် ဝါသနာအပြစ်ဒေါသ အလျောက် ဆုတ်နစ်ခြင်းသို့ မရောက်မူ၍ မြို့စွန်ရှာဖျား တောကျောင်း များဌ် ဖလသမာပတ်ဖြင့်သာ အချိန်ကို ကုန်လွန်စေရန်ရင်း, ထိုသို့ ရဟန္တာများ ဖလသမာပတ်ဝင်စားနေသည်ကို မြင်ကြရ၍ အခြားသော ရဟန်းတို့အားလည်း ဒိဋ္ဌာနုဂတိ=မြင်အပ်သည်ကို အတုလိုက်ခြင်း ဖြစ်စေရန်ရင်း ဆုံးမတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။)

ထိုအခါ မာရ်နတ်သားသည် ဘုရားရှိရာအရပ်သို့ လာရောက်ပြီးလျှင်—

ဗဒ္ဓေါသိ မာရပါသေဟိ၊
ယေ ဒိဋ္ဌာ ယေ စ မာနုသာ။
မဟာဗန္ဓနဗဒ္ဓေါသိ၊
နမေ သမဏ မောက္ခသိ။

ဒို့ ရဟန်းဂေါတမ....သင်ကား နတ်တို့အာရုံ ကာမဂုဏ်၌မှီသော တဏှာလောဘကျော့ကွင်း, လူတို့အာရုံ ကာမဂုဏ်၌မှီသော တဏှာလောဘကျော့ကွင်း ဤတဏှာ လောဘ ကိလေသာကျော့ကွင်းတို့ဖြင့် ဖွဲ့မိပြီးသူ နှောင်မိ ပြီးသူ ဖြစ်ပေ၏၊ ဘဝသုံးဆောင် အချုပ်ထောင်၌ ကိလေ-သာ အနှောင်အဖွဲ့တို့ဖြင့် တုပ်နှောင်ထားအပ်သူလည်း ဖြစ်ပေ၏။ ဒို့ ရဟန်းဂေါတမ.... (ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်) သင်သည် ငါ၏ဝိုင်စံ ဘဝသုံးပါး တည်းဟူသော နိုင်ငံမှ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ လွတ်မြောက်နိုင် လိမ့်မည်မဟုတ်"—

ဟူ၍ အဟန့်အတားစကား ပြောကြားလာလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မာရ်နတ်သားကို (ချင်း၏ ပြောချက်နှင့် ကိုယ်တော်၏ဖြစ်ရပ်တို့ မိုးနှင့်မြေပမာ ဝေးကွာလှကြောင်း မီးနှင့်ရေပမာ ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆန့်ကျင်လျက်ရှိကြောင်းကို ဖော်ပြတော်မူလိုသဖြင့်)—

မုတ္တာဟံ မာရပါသေဟိ၊
ယေ ဒိဋ္ဌာ ယေ စ မာနုသာ။
မဟာဗန္ဓနမုတ္တောမှိ၊
နိဟတော တွမသိ အန္တကာ။

ဟယ် မာရ်နတ် … ငါဘုရားကား နတ်တို့ အာရုံကာမဂုဏ်၌မှီသော တဏှာလောဘကျော့ကွင်း, လူတို့ အာရုံ ကာမဂုဏ်၌မှီသော တဏှာလောဘကျော့ကွင်း ၌ လောဘတဏှာ ကိလေသာကျော့ကွင်းတို့မှ ရှင်းရှင်းကြီး လွတ်မြောက်ပြီးသူ ဖြစ်လေပြီ၊ ဘဝသုံးဆောင် အချုပ်ထောင်၌ ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့ကြီးတို့မှလည်း အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်ပြီးသူ မှန်ပေ၏။ ၌ ကိလေသာစစ်ပွဲ၌ သင့်ကို ငါကား အပြီးအပိုင် အနိုင်ပွဲဆုံး သင်ရှုံးအောင် ငါသတ်အပ်လေပြီ။ (သင်ကား အရှုံးကြီး ရှုံးသူ ဖြစ်လေပြီ)—

ဟု ရဲရဲတောက်စကား ဆိုနှုတ်ကြားတော်မူလေ၏။ ထိုအခါ မာရ်နတ်သည် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ငါ့ကို သိ၍သွားချေပြီ၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ငါ့ကို သိ၍သွားချေပြီ"ဟု ကိုယ်စိတ်မရှင်းမကြည်လင်ပဲ ငြိုငြင်ဆင်းရဲလျက် ထိုအရပ်မှာပင် ကွယ်ပျောက်လေတော့၏။

ဒုတိယအကြိမ်မြောက် မာရ်နတ်လာ၍ အဟန့်အတားစကား ပြောကြားခြင်းအကြောင်း ပြီး၏။

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ နောင်ညီမင်းသား သုံးကျိပ်တို့
ရဟန်းပြုခြင်းအကြောင်း

(နေရာဌာန တခုခု၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူကြ သော မြတ်စွာဘုရားတို့မှာ ထိုနေရာဌာန၌ အရိပ်အာဝါသ ရေမိုးစသည် ချိုတဲ့မှု, အနေအထိုင် ဆင်းရဲမှု, ထိုဒေသ ရှိလူများ၏ သဒ္ဓါတရားစသည်· နည်းပါးမှု ခေါင်းပါးမှု များကို အစွဲပြု၍ မမြွေလျော် မပျော်ပိုက်ခြင်းဟူ၍ မရှိ။ ထိုနေရာဌာန၌ အရိပ်အာဝါသ ရေမိုးစသည် ပြည့်စုံမှု, ထိုဒေသရှိလူများ၏ သဒ္ဓါတရားစသည်နှင့် ပြည့်စုံမှုများကို အစွဲပြု၍လည်း "ဤ အရပ်၌ ငါတို့ချမ်းသာစွာ နေကြရ ကုန်၏"ဟု အောက်မေ့ကာ မြွေလျော်ပျော်ပိုက်၍ ထိုအရပ် ဌာန၌ ကြာမြင့်စွာ နေခြင်းသည်လည်း မရှိ။ စင်စစ်ကား အကြင်အရပ်၌ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးနေထိုင်တော် မူလျှင် သတ္တဝါများ သရဏဂုံ၌ တည်ကြမည် ဖြစ်အံ့၊ ငါးပါးသီလ, ရှစ်ပါးသီလ, ဆယ်ပါးသီလတို့ကိုမူလည်း ဆောက်တည်ကျင့်သုံးကြမည်ဖြစ်အံ့၊ ရှင်ရဟန်းပြုကြမည် မူလည်း ဖြစ်အံ့၊ သတ္တဝါများအား မဂ်ဖိုလ်၏ ဥပနိဿ-ယည်း ပစ္စည်းကောင်းမှု ကုသိုလ် အထူးမူလည်း ရှိသည် ဖြစ်အံ့။ ထိုအရပ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါတို့ကို ထို သရဏဂုံ သီလ ရှင်ရဟန်းအဖြစ် မဂ်ဖိုလ်တည်းဟူသော ကောင်းကျိုး ချမ်းသာတို့၌ တည်စေတော်မူလိုသော အလိုတော် အစ္ဆာသယဖြင့်သာ နေထိုင်သီတင်းသုံးတော် မူကြကုန်၏။ ထိုသို့ ချေချွတ်ရမည့် သတ္တဝါများကို ချေချွတ် တော်မူပြီး၍ ချေချွတ်ရမည့် သတ္တဝါတို့ ကုန်ပြန်သော် အရပ်တပါးသို့ ကြွသွားတော်မူကြမြဲ ဓမ္မတာ ဖြစ်ပေ၏။)

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဋသိပတန. မိဂဒါဝုန်တော၌ ပဉ္စဝဂ္ဂီမထေရ်ငါးဦး စသည်တို့အား ချေချွတ်ရန် အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝအောင် နေတော်မူပြီးလျှင် ကိုယ်တော်တပါး တည်းသာ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်တော်မူ၍ ဥရုဝေလ

တောအုပ်ရှိရာ အရုပ်သို့ ခရီးဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူခဲ့ရာ လမ်းခရီးအကြားဌ **ကပ္ပါသိက**မည်သော တောအုပ်အတွင်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် တခုသော သစ်ပင်ရင်းဌ နေထိုင် သီတင်းသုံးတော်မူ၏။

ထိုအခါ (ရုပ်ရည်အဆင်း တင့်တယ်လှပ၍ စိတ်နှေစိတ်ထား ကောင်းမြတ်ကြလျက် အသင်းလိုက် အဖွဲ့လိုက် လှည့်လည် ကျက်စား သွားလာ နေထိုင်တတ်ကြသောကြောင့်) **ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ**အမည်ရှိသော မင်းသား နှောင်ညီ သုံးကျိပ်တို့သည် မယား ကိုယ်စီကိုယ်၄ ပါရှိကြလျက် ထိုကပ္ပါသိက တောအုပ်ဌ ပျော်မြူး နေထိုင်ကြဆဲ ဖြစ်ကုန်၏။ သူငယ်ချင်း မင်းသားတယောက်မှာ မယားမရှိသဖြင့် ပြည့်တန်းဆာမ တယောက်ကို အခပေးကာ ခေါ်ဆောင်လာခဲ့ပေ၏။ ထိုအခါ၄ါးရမ်းလာသော ထိုပြည့်တန်းဆာမသည် ထိုမင်းသားများ သောက်စားမူးယစ် မေ့လျော့ကာ နေကြကုန်စဉ် ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ခိုးယူကာ တိမ်းရှောင် ထွက်ပြေးလေ၏။

ထိုအခါ ထိုသူငယ်ချင်း မင်းသားတို့သည် အဖော်သူငယ်ချင်း၏ အမှုတာဝန်ကို ဝိုင်းဝန်းရှက်ဆောင်သောအားဖြင့် ထိုကပ္ပါ-သိက တောအုပ်အတွင်းဌ လှည့်လည်ကြ၍ ထိုမိန်းမပျောက်ကို လိုက်လံရှာဖွေကြသည်ရှိသော် တခုသော သစ်ပင်ရင်းဌ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူသည်ကို တွေ့မြင်ကြကုန်လျှင် မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်သို့ သွားရောက်ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင်(မြတ်စွာဘုရားကို ရှိမခိုးနိုင်သေးပဲ) "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... ရှင်တော်ဘုရားသည် မိန်းမတယောက်ကို တွေ့မြင်လိုက်ပါသလား"ဟု လျှောက်ထား မေးမြန်းကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားက "မင်းသားတို့....သင်တို့မှာ မိန်းမဖြင့် အဘယ်အလုပ်ရှိ၍နည်း"ဟု မေးမြန်းလေသော် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....တပည့်တော်တို့ သူငယ်ချင်း မင်းသားသုံးကျိပ်တို့သည် မယား ကိုယ်စီကိုယ်၄ ပါရှိကြလျက် ၍ကပ္ပါသိက တောအုပ်ဌ ပျော်မြူး နေထိုင်ကြဆဲ ဖြစ်ပါကုန်သည်၊ သူငယ်ချင်း မင်းသားတယောက်မှာ မယားမရှိသဖြင့် ပြည့်တန်းဆာမ တယောက်ကို

(ဇ) ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား,အထံတော်မှာ ပဒုတ အမည်ရှိသော မင်းဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ် ခံယူခြင်း၊

(ဈ) ကဿပမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ ဇောတိ ပါလ ပုဏ္ဏားလုင်ဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ် ခံယူခြင်း—

အားဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူရသော ဘဝပေါင်းမှာ (၉) ကိုးဘဝ ဖြစ်လေသည်။

လူအဖြစ်ဖြင့် (၅) ဘဝ

(က) ရေဝတမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ အတိဒေဝ အမည်ရှိသောပုဏ္ဏားဖြစ်၍ လူအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

(ခ)သောဘိတမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ အဇိတ အမည်ရှိသောပုဏ္ဏားဖြစ်၍ လူအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

(ဂ) ပဒုမုတ္တရ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ ဇဋိလ အမည်ရှိသော သူဌေးဖြစ်၍ လူအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ် ခံယူခြင်း၊

(ဃ) ဝိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ ကဿပ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားလုင်ဖြစ်၍ လူအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ် ခံယူခြင်း၊

(င) သိခီမြတ်စွာဘုရားအထံတော်မှာ အဇိန္ဓမ အမည် ရှိသော မင်းဖြစ်၍ လူအဖြစ်ဖြင့်ပင် ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း—

အားဖြင့် လူအဖြစ်ဖြင့် ဗျာဒိတ်ခံယူရသော ဘဝပေါင်းမှာ (၄) ငါးဘဝ ဖြစ်လေသည်။

နဂါးဘဝ (၂) ဘဝ

(က) သုမနမြတ်စွာဘုရား အထံတော်မှာ အတုလ အမည်ရှိသော နဂါးမင်းဖြစ်၍ ဗျာဒိတ်ခံယူခြင်း၊

အခပေးကာ ခေါ်ဆောင်လာခဲ့ရာ ထို ပြည့်တန်းဆာမသည် တပည့်တော်များ သောက်စားမူးယစ် မေ့လျော့ကာ နေထိုင်ကြကုန်စဉ် ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ခိုးယူကာ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ပါသည်။ သူငယ်ချင်းဖြစ်ကြသော တပည့်တော်များသည် အဖော်သူငယ်ချင်း၏ အမှုတာဝန်ကို ဝိုင်းဝန်းရွက်ဆောင်သော အားဖြင့် ထိုမိန်းမပျောက်ကို လိုက်လံရှာဖွေကာ ဤကပ္ပါသိက တောအုပ်၌ လှည့်လည်ကြပါကုန်၏"ဟု လျှောက်ထားကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက "မင်းသားတို့....သင်တို့ အဖို့ရာ မိန်းမပျောက်ကို ရှာခြင်းနှင့် မိမိကိုယ်ကိုရှာခြင်း ဤ နှစ်မျိုးတို့တွင် အဘယ်ရှာခြင်းက မြတ်သည်ဟု သဘောကျကြကုန်သနည်း"ဟု မေးမြန်းတော်မူလေလျှင် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... တပည့်တော်တို့ အဖို့ရာ မိမိကိုယ်ကို ရှာခြင်းကသာ မြင့်မြတ်ပါသည်ဘုရား"ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။ မင်းသားတို့.... သို့ဖြစ်လျှင် (ဒီလိုဆိုလျှင်) သင်တို့သည် ထိုင်ကြကုန်လော့၊ သင်တို့အား ငါဘုရားသည် တရားဟောပေအုံ့"ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူလတ်သော် "ကောင်းပါပြီ ရှင်တော်ဘုရား"ဟု လျှောက်ထားကြပြီးလျှင် ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ သူငယ်ချင်း မင်းသားသုံးကျိပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးကြ၍ အပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းလွတ်ရာ သင့်လျော်ပတ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေကြကုန်၏။

ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ သူငယ်ချင်းမင်းသား သုံးကျိပ်တို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်း မဂ်ဖိုလ်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရားလမ်းစဉ်ဖြစ်သည့် (၁) ဒါန-ကထာ၊ (၂) သီလကထာ၊ (၃) သဂ္ဂကထာ၊ (၄) မဂ္ဂကထာ = ကာမာနံအာဒီနဝ+နေက္ခမ္မေအာနိသံသကထာ ဒေသနာ အစဉ်အတိုင်း ဟောကြားတော်မူ၍ ထို မင်းသားသုံးကျိပ် ခံ့သောစိတ်ရှိကြ နူးညံ့သောစိတ်ရှိကြ ဝိတ်ပင်ခြင်း နိဝရဏကင်းသောစိတ်ရှိကြ တက်ကြွဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိကြ ကြည်လင်သောစိတ်

(ဤ၌၊ ၊ထိုမင်းသားသုံးကျိပ်တို့သည် ဆက္ကနိပါတ် တုက္ကိုလ ဇာတ်၌ သေသောက်ကြူးသုံးကျိပ်တို့ ဖြစ်ခဲ့ကြပြီ၊ ထိုအခါ ဘုရား အလောင်းတော် မဟာတုက္ကိုလဝက်မင်း၏ အဆုံးအမ သြဝါဒတရားကို ကြားနာ၍ ငါးပါးသီလကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြ၏။ ဤသို့ ငါးပါးသီလကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ခဲ့ခြင်းသည် ထိုမင်းသား သုံးကျိပ်တို့၏ ယခုဘဝ၌ တပေါင်းတည်း တပြိုင်နက်တည်း သစ္စာ လေးပါးတရားကိုသိဖို့ရန် ရှေးကောင်းမှုဖြစ်သည်။ ထိုမင်းသားသုံးကျိပ် တို့မှာ ငါးပါးသီလကို တပေါင်းတည်း အညီအညွတ် စောင့်ရှောက်ခဲ့ ခြင်းမှတပါး အသီးအသီး ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့၏ သာသနာတော်၌ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း, သရဏဂုံဆောက်တည်ခြင်း, အလှူပေးခြင်း, သီလထိန်းစောင့်ခြင်း, သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာ-ဘာဝနာတို့ကို ပွါးများအားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် များစွာသော ဝိဝဋ္ဋ-နိဿိတကုသိုလ်များလည်း ထင်ရှားရှိခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်ပင် မြတ်စွာဘုရား နှင့်တွေ့သော ထိုနေ့မှာပင် အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ်ရခြင်း ဟိတိကာ ရဟန်းဖြစ်ခြင်း-စသော ဂုဏ်ကျေးဇူး အထူးများ ပြည့်စုံခြင်း ဖြစ်လေ သည်။

ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ မထေရ်သုံးကျိပ်တို့သည် ကောသလမင်းကြီးနှင့် ဖတူမိကဲ့ ညီအစ်ကိုတော်စပ်သူ မင်းသားများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုမထေရ်တို့သည် ကောသလတိုင်း အနောက်ပိုင်း ပါဝေယျပြည်၌ အနေများသောကြောင့် ပါဠိတော်များ၌ ထိုမထေရ်တို့၏ အမည်မှာ "ပါဝေယျက" မထေရ်များ ဟူ၍ ထင်ရှားလေသည်။ ထိုမထေရ်တို့ကိုပင် အကြောင်းပြု၍ နောက် အခါ၌ ကထိန်သင်္ကန်းကို မြတ်စွာဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူသည်။ ထိုပါဝေ-ယျက ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ မထေရ်သုံးကျိပ်တို့သည် နောက်တချိန်၌ မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ နေတော်မူစဉ် (သံ၊ ၁၊ ၃၉၄) အနုမတဂ္ဂသံယုတ် ဒုတိယဝဂ်၊ ၃-ထိ သမတ္တသုတ်လာ အနုမတဂ္ဂတရား ဒေသနာကို ကြားနာကြရသဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်ကြကုန်၏။)

အခန်း – ၁၄

ရသေ့ညီနောင် ရှင်တထောင်တို့ကို ချေချွတ်တော်မူခြင်းအကြောင်း

မြတ်စွာဘုရားသည် ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ မင်းသားသုံးကျိပ်တို့ကို အောက် မဂ် အောက်ဖိုလ် သုံးပါးတို့၌ တည်စေကာ ရဟန်းအဖြစ်ရောက်

ချီးမြှောက် ချေချွတ်တော်မူပြီးသောအခါ ခရီးဒေသစာရီ အစဉ်သဖြင့် ကြွချီတော်မူလတ်သော် ဥရုဝေလတောအုပ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။

ထိုအချိန်၌ ဥရုဝေလတောအုပ်ဝယ် (၁) ဥရုဝေလကဿပ (နောင်ကြီး)၊ (၂) နဒီကဿပ (သြီလတ်)၊ (၃) ဂယာကဿပ (သြီးယ်) ဟူသော ရသေ့သြီနောင် သုံးဦးတို့သည် နေထိုင်ဆဲ ရှိကြကုန်၏၊ ထိုသုံးဦးတို့တွင် **ဥရုဝေလကဿပ** ရသေ့သည် တပည့်ရသေ့ငါးရာတို့၏ ခေါင်းဆောင်ဦးစီး ဆရာကြီးဖြစ်၏။ **နဒီကဿပ** ရသေ့သည် တပည့်ရသေ့ သုံးရာတို့၏ ခေါင်းဆောင်ဦးစီး ဆရာကြီးဖြစ်၏၊ **ဂယာကဿပ** ရသေ့သည် တပည့်ရသေ့ပေါင်း နှစ်ရာတို့၏ ခေါင်းဆောင်ဦးစီး ဆရာကြီးဖြစ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့၏ သခ်ိမ်းကျောင်းသို့ ကြွရောက်တော်မူပြီးလျှင် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ကို "အို ကဿပ···· သင့်အား အကယ်၍ ဝန်မလေးခဲ့ပါမူ သင်၏ မီးတင်းကုပ်၌ ယဉ်နေ့တည်ခို၍မျှ ငါဘုရား သီတင်းသုံးနေထိုင်လိုပါသည်"ဟု ခွင့်ပန်စကား မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။ ဥရုဝေလ-ကဿပရသေ့ကလည်း "အို ရဟန်းကြီး···· ကျွန်ုပ်အတွက်တာ ဝန်လေးမှုမရှိပါ၊ (အထူးပြောကြားလိုသည်ကတော့) ဤမီးတင်းကုပ်၌ ကြမ်းတမ်းလှ၍ တန်ခိုးကြီးမားလျက် ထက်မြက်လျင်မြန်ပြင်းထန်သည့် အဆိပ်ရှိသော နဂါးမင်းရှိပါသည်၊ ထိုနဂါးမင်းသည် သင်ရဟန်းကြီးကို မညှဉ်းပန်း မနှိပ်စက်စေချင်ပါ" ဟူ၍ ပြန်ကြား ပြောဆိုလတ်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားက နှစ်ကြိမ်မြောက် ခွင့်ပန်စကား ရှေးနည်းအတူ ပြောကြားသောအခါ, သုံးကြိမ်မြောက် ခွင့်ပန်စကား ရှေးနည်းအတူ ပြောကြားသော အခါတို့မှာလည်း ဥရုဝေလကဿပရသေ့သည် ရှေးနည်းအတူပင် မိမိအဖို့ရာ ဝန်မလေးကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ထိုမီးတင်းကုပ်ထဲမှာ တန်ခိုးပြင်းထန် လျင်မြန်ထက်မြက်သည့် အဆိပ်ရှိသော နဂါးမင်းရှိ၍ ထိုနဂါးမင်းက မြတ်စွာဘုရားကို မညှဉ်းပန်း မနှိပ်စက်စေလိုကြောင်း (= ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မည်ကို စိုးရိမ်ကြောင်း) ပြန်ကြား

ပြောဆိုသဖြင့် စတုတ္ထ အကြိမ်မြောက်၌ မြတ်စွာဘုရားက "အို ကဿပ....ထိုနဂါးမင်းသည် ငါဘုရားကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု ကေန်ပင်မပြုနိုင်ပါ။ ငါတို့ကိုတွန်းလိုသည်မှာ သင်ကသာ ငါဘုရားကို မီးတင်းကုပ်၌ နေထိုင်ရန်အမှု ခွင့်ပြုပါလော့"ဟု မိန့်ဆိုတော်မူသောအခါ ဥရုဝေလကဿပရသေ့သည် "အို ရဟန်းကြီး.... အလိုရှိတိုင်း ချမ်းသာစွာ နေထိုင်တော်မူပါလော့"ဟု ခွင့်ပြုစကားပြန်ကြားပြောဆိုလေ၏။

ထိုသို့ ဥရုဝေလကဿပရသေ့က ခွင့်ပြုသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မီးတင်းကုပ်အတွင်းသို့ဝင်၍ မြက်ဖျာကလေးကို ခင်းကာ ကိုယ်ကို မတ်မတ်ထားလျက် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံသို့ ရှေးရှုသတိကို ဖြစ်စေတော်မူ၍ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ (=တင်ပလ္လင်ခွေ) ထိုင်နေတော်မူလေ၏။ နဂါးမင်းသည် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော် မြတ် မီးတင်းကုပ်အတွင်း ဝင်လာသည်ကိုမြင်လေလျှင် အလွန်ပင်စိတ်ဆိုးလှသဖြင့် (ဖွဲ့ပြောအလား မြတ်စွာဘုရားကို မုန့်မုန့်ညက်ညက် ပျက်စီးရန် ရည်သန်၍) မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ အခိုးတလူလူ လွှတ်လေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "ငါကား ဤနဂါး၏ အရေထူ အရေပါး အသား အကြော အရိုး ရိုးတွင်းခြင်ဆီများကို မထိပါး မနာကျင်စေမူ၍ ချင်း၏တန်ခိုးကို ငါဘုရား၏တန်ခိုးဖြင့် အုပ်မိုးဖိလွှမ်း ကုန်ခန်းစေရမူ ကောင်းလေစွာ"ဟု အကြံတော်ပြုပြီးလျှင် ထိုနဂါးမင်း၏ ကိုယ်ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်းများကို မထိပါး မနာကျင်စေရန် တန်ခိုးတော်ကိုပြုဖန်၍ ထိုနဂါးမင်းလွှတ်သောအခိုးထက် သာလွန်ပြင်းထန်သောအခိုးကို လွှတ်တော်မူ၏။ နဂါးမင်းသည် မိမိအမျက်ကို မအောင့်အည်းနိုင်ရကား မီးတောက်မီးလျှံများကို လွှတ်ပြန်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း တေဇောကသိဏာဈာန် (=တေဇောကသိဏ်းကို အာရုံပြုသောဈာန်)ကို ဝင်စား၍ ထိုထက်ကြီးမားပြင်းထန်သော မီးတောက်မီးလျှံများကို လွှတ်

တော်မူလေ၏။ ဘုရားနှင့်နဂါး နှစ်ဦးသားတို့၏ ကြီးမားသော မီးတောက်မီးလျှံများကြောင့် မီးတင်းကုပ်တခုလုံး မီးဟုန်းဟုန်း တောက်လုမတတ် ရှိလေ၏။

ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ဆရာကြီးအမှူးရှိသော ရသေ့အပေါင်းတို့သည် မီးတင်းကုပ်ကို ချဉ်းကပ်ဝိုင်းအုံကြကုန်လျက် "အို အချင်းတို့....အလွန်အမင်း အဆင်းလှပသော ရဟန်းကြီးကို နဂါးမင်းသည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်အပ်ပါပေ့တကား" ဟု စိုးရိမ်စကား ပြောကြားကြကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုညဉ့်လွန်မြောက် မိုးသောက်လတ်သောအခါ နဂါးမင်း၏ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့ကို မထိပါး မနာကျင်စေမူ၍ ကိုယ်တော်မြတ်၏တန်ခိုးဖြင့် နဂါးမင်း၏ တန်ခိုးကို အုပ်မိုးဖိလှမ်းကုန်ခန်းစေပြီးလျှင် နဂါးမင်းကို သပိတ်ခွဲထည့်ကာ "အို ကဿပ.... ဤကား သင်ပြောကြားသော နဂါးပေတည်း၊ ထိုနဂါး၏တန်ခိုးကို ငါဘုရား၏တန်ခိုးဖြင့် အုပ်မိုးဖိလှမ်း ကုန်ခန်းစေအပ်ပြီ" ဟု ပြောဆိုမိန့်ကြားတော်မူကာ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား နဂါးကို ပြသတော်မူလေ၏။ ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား—

> ရဟန်းကြီးသည် တန်ခိုးပြင်းထန် လျင်မြန်သော အဆိပ်ရှိသော နဂါးမင်း၏တန်ခိုးကို မိမိတန်ခိုးဖြင့် အုပ်မိုးဖိလှမ်း ကုန်ခန်းစေနိုင်ရကား ကြီးမားသောတန်ခိုး အာနုဘော် ရှိပါပေ၏။ ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလိုတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်လေ၏။

ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပရသေ့ဆရာကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဤပဌမအကြိမ် နဂါးမင်းကို ဆုံးမသော တန်ခိုးပြာဋိဟာဖြင့်ပင် အလွန်ကြည်ညိုလှရကား မြတ်စွာဘုရားကို "အို ရဟန်းကြီး.... ဤအရပ်၌ပင် နေထိုင်သီတင်းသုံးတော်မူပါ၊ အကျွန်ုပ်သည် သင်

ရဟန်းကြီးအား အမြဲမပြတ် ဆွမ်းဝတ်ဖြင့် ဆက်ကပ်လုပ်ကျွေးပါ မည်"ဟု ဖိတ်မန်စကား လျှောက်ထားပြောကြားလေ၏။

ရှေးဦးစွာ တန်ခိုးပြာဋိဟာပြခင်း ပြီး၏။

ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ ဆရာကြီး၏ သခ်ိမ်းကျောင်းအနီး တခုသောတောအုပ်၌ နေထိုင် တော်မူ၏။ ထိုအခါ စတုမဟာရာဇာနတ်မင်းကြီး လေးဦးတို့သည် ညဉ့်ဦးယံလွန်မြောက် သန်းခေါင်ယံအချိန်သို့ ရောက်လတ်သော် အလွန်နှစ်လိုဖွယ်သော အဆင်းရှိကြကုန်လျက် တောအုပ်ကြီး တခုလုံးကို ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါဖြင့် ထွန်းလင်းတောက်ပစေကြ၍ မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်သို့ လာရောက်ချဉ်းကပ်ကြကာ မြတ်စွာ ဘုရားကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးကြပြီးလျှင် မီးပုံကြီးလေးပုံပမာ ထက်ဝန်းကျင် အရပ်လေးမျက်နှာ၌ ရပ်ဟည်ဆည်းကပ်လျက် နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် ထိုညဉ့်လွန် မြောက် မိုးသောက်လတ်သောအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား အထံတော် သို့ ဝေါရောက်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို "အို ရဟန်းကြီး.... ဆွမ်းစားချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်၍လည်း ပြီးပါပြီ၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး ရန် ကြွတော်မူပါလော့။ အို ရဟန်းကြီး.... ယမန်နေ့ ညဉ့်ဦးယံ လွန်မြောက် သန်းခေါင်ယံအချိန်သို့ ရောက်သောအခါ အလွန် နှစ်လိုဖွယ်သော အဆင်းရှိကြကုန်လျက် တောအုပ်ကြီးတခုလုံးကို ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါဖြင့် ထွန်းလင်းတောက်ပစေကြ၍ သင်ရဟန်း ကြီးထံမှောက်သို့ လာရောက်ချဉ်းကပ်ကြကာ သင်ရဟန်းကြီးကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးကြပြီးလျှင် မီးပုံကြီးလေးပုံပမာ ထက်ဝန်းကျင် အရပ်လေးမျက်နှာ၌ ရပ်တည်ဆည်းကပ်လာကြသောသူတို့ကား အဘယ်သူတို့ပါနည်း"ဟု မေးမြန်းလျှောက်တားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက "အို ကဿပ.... သင်မေးသော ထိုသူလေးဦး တို့ကား စတုမဟာရာဇာနတ်မင်းကြီး လေးဦးကို ဖြစ်ကြသည်။ ဝါဘုရားထံမှောက်သို့ တရားနာရန် လာရောက်ချဉ်းကပ်ကြခြင်း

ဖြစ်သည်”ဟု ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား မိန့်ကြားတော်မူသောအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား—

ဤ ရဟန်းကြီး ထံသို့ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေးဦးတို့သော်မှ တရားနာရန် ချဉ်းကပ်လာရောက်ကြရကုန်၏၊ သို့ရကား ဤရဟန်းကြီးသည် ကြီးမားသော ဗာန်ခိုးအာနုဘော် ရှိပါပေ၏၊ ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလိုတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလ-ကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး၏ စိတ်အကြံအစည်ကို သိပါသော်လည်း (ဒုန္ဒြေမရင့်ကျက်သေးသဖြင့်) အောင့်အည်းသည်းခံတော်မူလျက် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး လူဒါန်းသောဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင် ထိုတောအုပ်အတွင်းမှာပင် နေထိုင်သီတင်းသုံးတော်မူလေ၏။

နှစ်ကြိမ်မြောက် တန်ခိုးပြာဋိဟာပြခက်း ပြီး၏။

ထိုအခါ နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်းသည် ညဉ့်ဦးယံလွန်မြောက် သန်းခေါင်ယံအချိန်သို့ ရောက်လတ်သော် အလွန်နှစ်လိုဖွယ်သော အဆင်းရှိလျက် တောအုပ်ကြီးတခုလုံးကို ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါဖြင့် လွှန်းလင်းတောက်ပစေ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံမှောက်သို့ လာရောက်ချဉ်းကပ်ကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးလျှင် ရှေးဖြစ်သော စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးတို့၏ အရောင်အဆင်းများထက် သာလွန်၍ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည်ပြင် အထူးပင် မွန်မြတ်လှသည်ဖြစ်၍ ကြီးမားတောက်ပစွာသော မီးတောက်မီးပုံကြီးပမာ သင့်လျော်ကပ်တော်ရာအရပ်၌ ရပ်တည်ဆည်းကပ်နေလေ၏။

ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် ထိုညဉ့်လွန်မြောက် မိုးသောက်လတ်သောအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်

သို့ လာရောက်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို "အို ရဟန်းကြီး.... ဆွမ်းစားချိန်တန်ပါပြီ၊ဆွမ်းပြင်၍လည်းပြီးပါပြီ၊ဆွမ်းဘဉ်းပေးရန် ကြွတော်မူပါလော့။ အို ရဟန်းကြီး.... ယမန်နေ့ ညဉ့်ဦးယံ လွန်မြောက် သန်းခေါင်ယံအချိန်သို့ ရောက်သောအခါ အလွန် နှစ်လိုဖွယ်သော အဆင်းရှိလျက် တောအုပ်ကြီးတခုလုံးကို ကိုယ် ရောင်ကိုယ်ဝါဖြင့် ထွန်းလင်းတောက်ပစေ၍ သင်ရဟန်းကြီး ထံမှောက်သို့ လာရောက်ချဉ်းကပ်ကာ သင်ရဟန်းကြီးကို ရိုသေ မြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးလျှင် ရှေးဖြစ်သော စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး တို့၏ အရောင်အဆင်းများထက် သာလွန်၍ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသည့် ပြင် အထူးပင်မွန်မြတ်လှသည်ဖြစ်၍ ကြီးမားတောက်ပစွာသော မီးတောက်မီးပုံကြီးပမာ သင့်လျောက်ပတ်ရာအရပ်၌ ရပ်တည် ဆည်းကပ်လာသောသူကား အာဘယ်သူပါနည်း" ဟု မေးမြန်း လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက "အို ကဿပ.... သင်မေးသောထိုသူကား နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်း ဖြစ်ပေ သည်၊ ငါဘုရားထံမှောက်သို့ တရားနာရန် လာရောက်ဆည်းကပ် ခြင်း ဖြစ်ပေသည်"ဟု ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား မိန့်ကြားတော်မူသောအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး အား—

> ၅၂ ရဟန်းကြီးထံသို့ နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်း သော်မှ တရားနာရန် ချဉ်းကပ်လာရောက်ရပေ၏၊ သို့ရ ကား ၅၂ရဟန်းကြီးသည် ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနု ဘော် ရှိပါပေ၏၊ ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမား သော်လည်း ငါလိုတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာ ကား မဟုတ်သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလ-ကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး၏ စိတ်အကြံအစည်ကို သိပါသော်လည်း (ထိုရသေ့ဆရာကြီး၏ ဦးနှောက် မရင့်ကျက်သေးသဖြင့်) ဦးနှောက် ရင့်ကျက်မည့်အချိန်ကိုသာ စောင့်မြော်အောင့်အည်း သည်းခံ တော်မူလျက် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး လျှပ်ဒါန်းသော

ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင် ထိုတောအုပ်အတွင်း မှာပင် ဒုနထိုင်သီတင်းသုံးတော်မူလေ၏။

သုံးကြိမ်မြောက် တန်ခိုးပြာဋိဟာပြခဏ်း ပြီး၏။

ထိုအခါ သဟမ္ပတိ မြဟ္မာမင်းသည် ညဉ့်ဦးယံ လွန်မြောက် သန်းခေါင်ယံအချိန်သို့ ရောက်လတ်သော် အလွန်နှစ်လိုဖွယ်သော အဆင်းရှိလျက် တောအုပ်ကြီးတခုလုံးကို ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါဖြင့် ထွန်းလင်းတောက်ပစေ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံမှောက်သို့ လာ ရောက်ချဉ်းကပ်ကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးလျှင် ရှေးဖြစ်သော စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးလေးဦးနှင့် သိကြားမင်းတို့၏ အရောင်အဆင်းများထက် သာလွန်၍ နှစ်သက်ဖွယ် ရှိသည့်ပြင် အထူးပင် မွန်မြတ်လှသည်ဖြစ်၍ ကြီးမားတောက်ပ စွာသော မီးတောက်မီးပုံကြီးပမာ သင့်လျောက်ပတ်ရာအရပ်၌ ရပ်တည်ဆည်းကပ်နေလေ၏။

ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် ထိုညဉ့် လွန်မြောက် မိုးသောက်လတ်သောအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား အထံ တော်သို့ လာရောက်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို "အိုရဟန်းကြီး.... ဆွမ်းစားချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်၍လည်းပြီးပါပြီ၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရန် ကြွတော်မူပါလော့။ အိုရဟန်းကြီး.... ယမန်နေ့ ညဉ့်ဦးယံ လွန် မြောက် သန်းခေါင်ယံအချိန်သို့ ရောက်သောအခါ အလွန်နှစ်လို ဖွယ်သော အဆင်းရှိလျက် တောအုပ်ကြီးတခုလုံးကို ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါဖြင့် ထွန်းလင်းတောက်ပစေ၍ သင်ရဟန်းကြီးထံမှောက် သို့ လာရောက် ချဉ်းကပ်ကာ သင်ရဟန်းကြီးကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးလျှင် ရှေးဖြစ်သော စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေးဦးနှင့် သိကြားမင်းတို့၏ အရောင်အဆင်းများထက် သာလွန်၍ နှစ်သက် ဖွယ်ရှိသည့်ပြင် အထူးပင် မွန်မြတ်လှသည်ဖြစ်၍ ကြီးမားတောက် ပစွာသော မီးတောက်မီးပုံကြီးပမာ သင့်လျောက်ပတ်ရာအရပ်၌ ရပ်စည် ဆည်းကပ်လာသော သူကား အဘယ်သူပါနည်း" ဟု မေးမြန်း လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက "အို

ကဿပ.... သင်မေးသော ထိုသူကား သဟမ္ပတိမြတ်ဗြဟ္မာမင်း ဖြစ်ပေသည်၊ ငါဘုရားထံမှောက်သို့ တရားနာရန် လာရောက်ဆည်းကပ်ခြင်း မြစ်ပေသည်"ဟု ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား မိန့်ကြားတော်မူသောအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား—

ဤရဟန်းကြီးထံသို့ သဟမ္ပတိမြတ်ဗြဟ္မာမင်းသော်မှ တရားနာရန် ချဉ်းကပ်လာရောက်ရပေ၏၊ သို့ရကား ဤရဟန်းကြီးသည် ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိပါပေ၏၊ ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလို တော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်ပြန်လေ၏။ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလ-ကဿပ ရသေ့ကြီး၏ စိတ်အကြံအစည်ကို သိတော်မူပါသော်လည်း (ထိုရသေ့ဆရာကြီး၏ ဇုန္ဒြေ မရင့်ကျက်သေးသဖြင့်) ဇုန္ဒြေရင့်ကျက်မည့် အချိန်ကိုသာ စောင့်မြော်အောင့်အည်း သည်းခံတော်မူလျက် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး လွှဒါန်းသော ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင် ထိုတောအုပ်အတွင်းမှာပင် နေထိုင်သီတင်းသုံးတော်မူလေ၏။

လေးကြိမ်မြောက် တန်ခိုးပြာဋိဟာပြခက်း ပြီး၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသခင် ဥရုဝေလတောအုပ်၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူသောအခါ အင်္ဂတိုင်းသူတိုင်းသား မဂဓတိုင်းသူ တိုင်းသား လူများအပေါင်းသည် လစဉ် လဝဉ် ကြီးစွာသော အလှူပွဲကြီးသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပကာ ဥရုဝေလ-ကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား ပူဇော်လှူဒါန်းမြဖြစ်၍ ထိုပူဇော်လှူဒါန်းသည့် ပွဲကြီးသဘင်ရက်ရောက်လတ်၍အလျင်တရက်ကပင် ကြိုတင်ပြီးလျှင် ဆွမ်းခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ပွဲများကို ပြုပြင်စီရင်ရန် (နံနက်မိုးသောက်လျှင် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးထံသို့)

သွားရောက်ပူဇော်ကြရန် စီမံစိုင်းပြင်းလျက် ရှိလေ၏။ ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရဲသွေ့ဆရာကြီးအား—

"ယခုအခါ ငါ့အတွက် ပူဇော်ပွဲကြီးကား ဖြစ်လုဆဲ စီမံနေဆဲရှိ၏၊(နံနက်မိုးသောက်ရောက်လတ်သောအခါ) အင်္ဂတိုင်းသူတိုင်းသား မဂဓတိုင်းသူတိုင်းသား လူများ အားလုံးသည် မျှားစွာသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ပွဲများကို ယူဆောင်ကြကာ ငါ၏ သခ်ၤမ်းကျောင်းသို့ လာကြပေ လိမ့်မည်။ထိုလူများ ရောက်လာညီမူကြသောအခါ ရဟန်း ကြီးသည် (တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးမားသူ ဖြစ်သည့် အလျောက်) ထိုလူများ၏ အလယ်တွင် ကြီးကျယ်သော ဟန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြသခဲ့ပါလျှင် (လူအများက ရဟန်း ကြီးအား လွန်စွာ ကြည်ညိုကြပေလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ) ရဟန်းကြီးအား လုလ်ဘ်ပူဇော်သက္ကာရများ တနေ့တခြား တိုးပွါးပေတော့မည်။ ငါ့အတွက်ကား (ကြည်ညိုသဒ္ဓါ တရား နည်းပါးသွားကြမည်ဖြစ်၍) လာဘ်ပူဇော်သက္ကာ ရများ တနေ့တခြား လျော့ပါး ဆုတ်ယုတ်၍ သွားပေလိမ့် မည်၊သို့ရကား ရဟန်းကြီးသည် အလိုက်သိစွာ နက်ဖြန်ပါ ဆွမ်းအတွက် ငါ့သခ်ၤမ်းကျောင်းသို့ မလာ ရောက်ပါမူ ကောင်းလေစွ"—

ဟူ၍ အကြံအစည် ဖြစ်လေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလကဿပ၏ စိတ်အကြံ ကို ကိုယ်တော်မြတ်၏ စေတောပရိယ အဘိညာဏ် စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူ၍ ဥတ္တရကုရု မြောက်ကျွန်းသို့ ကြွတော်မူ၍ ထိုမြောက်ကျွန်းမှ ဆွမ်းကို ခံယူတော်မူပြီးလျှင် ဟိမဝန္တာ အနောတတ်အိုင်အနီးဌ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ ထို အိုင်၏အနီး စန္ဒကူးတောအတွင်းဌ နေ့သန့်နေထိုင်တော်မူလေ ၏။

(**မဟာဝံသ**ကျမ်းအဆိုအားဖြင့်၊ ၊ညနေချမ်းအချိန်သို့ရောက်လျှင် နောင်သောအခါ သာသနာတော်၏ ထွန်းလင်းတောက်ပရာ ဖြစ်မည်ကို သိတော်မူ၍ လက်ဘဒိပခေါ်ဆို သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကိုယ်တော်တပါးတည်း ကြွသွားတော်မူကာ နတ်ဘီလူးတို့ကို နှိပ်နှင်းဆုံးမတော်မူပြီးလျှင် သုမန နတ်မင်းအား အစဉ် သဖြင့် ကိုးကွယ် ပူဇော် ရစ်ရန် ဆံတော်ဓာတ် တလက်ဆုပ်မျှ ပေးအပ်ခဲ့ကြောက်တော်မူခဲ့လေသည်။)

ထို့နောင်မှ နောက်တနေ့ နေအရုဏ်မတက်မီပင် ဥရုဝေလ တောအုပ်သို့ ပြန်လည်ကြွရောက်တော်မူကာ သီတင်းသုံးနေထိုင်မြဲ နေထိုင်တော်မူလေ၏။

နောက်တနေ့နံနက် ဆွမ်းစားချိန်သို့ ရောက်သောအခါ ဥရု-ဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားထံတော် မှောက်သို့ သွားရောက်ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "အို ရဟန်းကြီး····ဆွမ်း စားချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်၍လည်း ပြီးပါပြီ၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရန် ကြွတော်မူပါလော့။ အို ရဟန်းကြီး .... ယမန်နေ့က အဘယ့် ကြောင့် မလာပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ်တို့မှာ သင်ရဟန်းကြီးကို 'အဘယ့်ကြောင့် ရဟန်းကြီး မလာပါလိမ့်နည်း'ဟု အမှတ်တရရ ရှိနေကြပါ၏၊ သင်ရဟန်းကြီးအတွက် ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်များကို ချန်ထားကြပါ၏"ဟူ၍လောကွတ်ပျူငှါစကား ပြောကြားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက-

အို ကဿပ .... ယမန်နေ့က သင်၏စိတ်အစဉ်မှာ "ယခုအခါ ငါ့အတွက် ပူဇော်ပွဲကြီးကား ဖြစ်လုဆဲ စီမံ နေဆဲရှိ၏၊ (နက်ဖြန်မိုးသောက် ရောက်လတ်သောအခါ) အင်္ဂတိုင်းသူတိုင်းသား, မဂဓတိုင်းသူတိုင်းသား လူများ အားလုံးသည် များစွာသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ပွဲများကို ယူဆောင်ကြကာ ငါ၏သခင်မင်းကျောင်းသို့ လာကြပေလိမ့် မည်၊ ထိုလူများ ရောက်လာညီမှုကြသောအခါ ရဟန်းကြီး သည် (တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသူ ဖြစ်သည့် အလျောက်) ထိုလူများ၏အလယ်တွင် ကြီးကျယ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြသခဲ့ပါလျှင် (လူအများက ရဟန်း

၃။ ဒုကနိပါတ် (၂) သန္ဓဝဂ် (၉) အရကဇာတ်၊ ၊ (ဤဇာတ်သည် ဤကမ္ဘာမှလွန်ခဲ့သော ခုနစ်ကမ္ဘာထက်က ဖြစ်သည့် ဇာတ်ဖြစ်ကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဇာတ်ပေါင်းခဏ်းတွင်–ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော အပရိဟီနဗျာနော ဗြဟ္မလောကေ နိမ္မတ္တိတ္တာ သတ္တသံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ နဗ္ဗမံ လောကံ ပုန အာဂမာသိ = ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ဗာန်မှ မလျှောကျသည်ဖြစ်၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ပြီးလျှင် ကမ္ဘာခုနစ်ကြိမ်ပျက်၍ ကမ္ဘာခုနစ်ကြိမ်တို့ ဖြစ်သည်တိုင်အောင် ဤလူ့ပြည်သို့ မလာရောက်) ဟူ၍ ပြဆိုတော်မူ၏။

၄။ စတုက္ကနိပါတ် (၅) စူဠကုဏာလဝဂ် (၆) ကေသဝဇာတ်၊ ၊ဤ ဇာတ်သည် ရှေးလွန်လေပြီးသော ကမ္ဘာပေါင်းငါးရာခုနစ်ဆယ်ခန့်က ဖြစ်ပေါ်သော ဇာတ်ဖြစ်၏။

၅။ သတ္တကနိပါတ် (၁) ကုက္ကုရဝဂ် (၁၀) ဗကဇာတ်၊ ၊ဤဇာတ်သည် လွန်ခဲ့ပြီးသော ကမ္ဘာပေါင်းငါးရာခုနစ်ဆယ်ခန့်ကပင် ဖြစ်ပေါ်သော ဇာတ်ဖြစ်၏။

ဤကေသဝဇာတ်နှင့် ဗကဇာတ်တို့မှာ ဘဝမခြားပဲ ဖြစ်ပေါ်ကြသော ဇာတ်တော်များ ဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကထာမှာ အကျယ်လာသည်ကို အကျဉ်းချုံး၍ ပြဆိုရသော်....ပဌမ ကေသဝဇာတ်၌ ကေသဝရှင်ရသေ့ဖြစ်ပြီးမှ ထိုကေသဝရသေ့ ကွယ်လွန်သောအခါ ဗကဗြဟ္မာကြီး ဖြစ်ရလေသည်၊ ထို ဗကဗြဟ္မာကြီးသည် ရှေးဦးစွာ ဝေဟပ္ဖလ်ဘုံ၌ ဗြဟ္မာကြီးဖြစ်၍ မဟာကပ်ငါးရာ အသက်ရှည်၏။ ထိုဘုံမှ စုတေပြန်သောအခါ သုဘကိဏ္ဏဘုံ၌ ဖြစ်၍ မဟာကပ်ပေါင်း (၆၄) ခြောက်ဆယ့်လေးကမ္ဘာ အသက်ရှည်ပြန်၏။ တဖန် ထိုဘုံမှ စုတေပြန်သောအခါ အာဘဿရာဘုံ၌ ဖြစ်၍ မဟာကပ်ပေါင်း (၈) ရှစ်ကမ္ဘာ အသက်ရှည်မည့် ဗြဟ္မာကြီး ဖြစ်သောအခါ မိဆွာအယုကို

ကြီးအား များစွာ ကြည်ညိုကြပေလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ) ရဟန်းကြီးအား လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရများ တနေ့တခြား တိုးပွါးပေတော့မည်၊ ငါ့အတွက်ကား (ကြည်ညိုသဒ္ဓါ တရားနည်းပါးသွားကြမည်ဖြစ်၍) လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရ များ တနေ့တခြား လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်၍ သွားပေလိမ့် မည်။ သို့ရကား ရဟန်းကြီးသည် (အလိုက်သိစွာ) နက်ဖြန်ခါ ဆွမ်းအတွက် ငါ့သခ်မ်းကျောင်းသို့ မလာ ရောက်ပါမူ ကောင်းလေစွ"ဟု စိတ်အကြီအစည် ဖြစ်ခဲ့ သည် မဟုတ်လော။

အို ကဿပ.... ငါဘုရားသည် သင်၏စိတ်အကြံကို ငါဘုရား၏ စေတောပရိယအဘိညာဏ်စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား ထင်ထင် အမှန်အတိုင်းသိမြင်၍ ယမန်နေ့နံနက်က ဥတ္တ-ရကုရု မြောက်ကျွန်းသို့ သွားရောက်၍ ကိုမြောက်ကျွန်းမှ ဆွမ်းကို ခံယူခဲ့ပြီးလျှင် ဟိမဝန္တာ အနောတတ်အိုင်အနီးဌ် ဆွမ်းဘုဉ်းပေး၍ ထိုအိုင်၏အနီး စန္ဒကူးတောအတွင်းဌ် နေ့သန့်နေထိုင်ခဲ့လေသည်—

ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူသောအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာ ကြီးအား—

ရဟန်းကြီးသည် မိမိ၏စိတ်ဖြင့် ငါ၏စိတ်အကြံကို သိမြင်နိုင်ပေ၏၊ သို့ရကား ရဟန်းကြီးသည် ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိပါပေ၏၊ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလိုတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်ပြန်လေ၏။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလ-ကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး၏ စိတ်အကြံအစည်ကို သိတော်မူပါ သော်လည်း ရှေးနည်းအတူ ဇုန္ဒြေရင့်ကျက်မည့်အချိန်ကို စောင့် မြော်တော်မူလျက် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး လွှဒါန်း

အလုံး ထစ်ချုန်းခြင်း, နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ ကောင်းချီးနေမော် သာဓုခေါ်ခြင်းတို့ ဖြစ်မြဲဖြစ်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပံသုကူအဝတ်ကို ဖွပ်လျှော်တော်မူပြီးလျှင် "ငါသည် ဤပံသုကူအဝတ်ကို အဘယ်နေရာ၌ နယ်ရပါမည်နည်း"ဟု ကြံစည်တော်မူပြန်လျှင် သိကြားမင်းသည် ဘုရားရှင်၏ စိတ်အကြံတော်ကို မိမိစိတ်ဖြင့် သိရှိကာ"ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား····ဤကျောက်ဖျာ၌ ပံသုကူအဝတ်ကို နယ်တော်မူပါဘုရား"ဟု လျှောက်ထား၍ မိမိ၏တန်ခိုးဖြင့် ကျောက်ဖျာကြီးကို ဖန်ဆင်းကာ ရေကန်အနီး၌ ချထားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားဖန်ဆင်းသော ကျောက်ဖျာ၌ ပံသုကူအဝတ်ကို နယ်ပြီးပြန်လျှင် "ငါသည် ဤ ပံသုကူအဝတ်ကို အဘယ်အရပ်၌ ချိတ်ဆွဲကာ တန်းရလုန်းရပါမည်နည်း"ဟု ကြံစည်တော်မူလတ်သည်တွင် ထိုသခ်ၦမ်းကျောင်းအနီး ရေခံတက်ပင်စောင့်နတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံတော်ကို မိမိစိတ်ဖြင့် သိရှိကာ "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား···· ရှင်တော်ဘုရားသည် ဤရေခံတက်ပင်၌ ပံသုကူအဝတ်ကို ချိတ်ဆွဲကာ တန်းလုန်းတော်မူပါဘုရား"ဟု လျှောက်ထား၍ ရေခံတက်အကိုင်းကို ညွှတ်ကိုင်းစေလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရေခံတက်ကိုင်း၌ ပံသုကူအဝတ်ကို တန်းယှန်းတော်မူပြီးလျှင် "ငါသည် ဤ ပံသုကူအဝတ်ကို အဘယ်အရပ်၌ ပြေပြန့်အောင် ဖြေဖြန့်ရပါမည်နည်း"ဟု ကြံစည်တော်မူလတ်သည်တွင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံတော်ကို မိမိ၏စိတ်ဖြင့် သိရှိကာ "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား···· ရှင်တော် ဘုရားသည် ဤ ကျောက်ဖျာပေါ်၌ ပံသုကူအဝတ်ကို ပြေပြန့်အောင် ဖြေဖြန့်တော်မူပါဘုရား"ဟု လျှောက်ထား၍ ကြီးစွာသော ကျောက်ဖျာကို ချထားပြန်လေ၏။

နောက်တနေ့ နံနက်မိုးသောက် ရောက်သောအခါ ဥရုဝေလ-ကဿပ ရသေဆရာကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား ထံတော်မှောက်သို့ လာရောက်ပြီးလျှင် "အိုရဟန်းကြီး....ဆွမ်းစားချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်း

ပြင်ရှိလည်း ပြီးပါပြီ၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရန် ကြွတော်မူပါလော့။ ဘယ့်နယ်လဲ ရဟန်းကြီး.... ရှေးတုန်းက ဤနေရာ၌ ဤလေး ထောင့်ရေကန် မရှိခဲ့ပါ၊ ယခုမူကား ဤနေရာ၌ ဤရေကန် ရှိ၍ နေပါပကော။ ဤ ကျောက်ဖျာကြီး နှစ်ချပ်တို့ကို ရှေးတုန်းက (ကျွန်ုပ်တို့) မချထားအပ်ကုန်၊ ဤကျောက်ဖျာကြီး နှစ်ချပ်တို့ကို အဘယ်သူလာ၍ ချထားအပ်ကုန်သနည်း။ ရှေးတုန်းက ဤရေခံ တက်ကိုင်းသည် မညွှတ်ကိုင်းပါပဲလျက် ထိုရေခံတက်ကိုင်းသည် ယခုအခါ အဘယ့်ကြောင့် ညွှတ်ကိုင်း၍ နေပါသနည်း"ဟု လျှောက်ထား မေးမြန်းလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ပံသုကူသက်နှံကို ကောက်ယူတော်မူသည်မှစ၍ အလုံးစုံသော ဖြစ်ရပ်များကို အစဉ်အတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူလေလျှင် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား—

> နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်းသော်မှ ဤရဟန်းကြီး၏ ဝေယျာဝစ္စ အဝဝကို လာရောက်ပြုစုရချေပြီ၊ သို့ရကား ဤ ရဟန်းကြီးသည် ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိပါပေ၏၊ ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမား သော်လည်း ငါလိုတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်ပြန်လေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလ-ကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး၏ စိတ်အကြံအစည်ကို သိတော်မူပါ သော်လည်း ရှေးနည်းအတူ ဗုဒ္ဓေရင့်ကျက်မည့်အချိန်ကို စောင့် မြော်တော်မူလျက် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး လှူဒါန်း သော ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင် ထိုတောအုပ် အတွင်းမှာပင် သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူ၏။

ခြောက်ကြိမ်မြောက် တန်ခိုးပြာဋိဟာပြခက်း ပြီး၏။

ခုနစ်ကြိမ်မြောက် တန်ခိုးပြာဋိဟာ

နောက်တနေ့မိုးသောက် ရောက်သောအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား ထံတော်မှောက်သို့ လာ

ရောက်ပြီးလျှင် "အို ရဟန်းကြီး....ဆွမ်းစားချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်၍လည်း ပြီးပါပြီ၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရန် ကြွတော်မူပါလော့"ဟု၍ ဆွမ်းစား ပင့်လျှောက်လေသော် မြတ်စွာဘုရားသည် "အို ကဿပ.... သင်သည် သွားနှင့်လော့၊ ငါဘုရား နောက်ကလိုက်လာခဲ့မည်"ဟု မိန့်ကြား၍ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးကို လွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းဦးသပြေပင်သို့ ကြွသွား၍ ဇမ္ဗုသပြေသီးကို ယူဆောင်ကာ ဥရုဝေလကဿပရသေ့ဆရာကြီး၏ အလျင်လက်ဦး လာနှင့်၍ ဥရုဝေလကဿပ၏ မီးတင်းကုပ်၌ ထိုင်နေတော်မူနှင့်၏။

ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် မိမိ၏နောက်မှလာ၍ မိမိ၏အလျင်လက်ဦး မီးတင်းကုပ်၌ လာနှင့်၍ ထိုင်နေလင့်သော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်လေလျှင် "အို ရဟန်းကြီး.... ကျွန်ုပ်သည် သင်ရဟန်းကြီး၏ အလျင်လက်ဦး လာနှင့်ပါလျက် ကျွန်ုပ်၏ နောက်မှလာသော သင်က ကျွန်ုပ်၏အလျင်လက်ဦး ရောက်နှင့်၍ မီးတင်းကုပ်၌ ကိုင်နေ၏၊ သင်ရဟန်းကြီးသည် အဘယ်လမ်းခရီးဖြင့် လာခဲ့ပါသနည်း"ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မေးမြန်းလျှောက်ထားလေ၏။ တိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက "အို ကဿပ.... ငါသည် သင့်ကို သွားနှင့်လော့ဟု လွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းဦးသပြေပင်သို့ သွားရောက်၍ ဇမ္ဗုသပြေသီးကို ယူဆောင်ကာ သင်၏ အလျင်လက်ဦး လာနှင့်၍ မီးတင်းကုပ်၌ ငါထိုင်နေနှင့်၏။ အို ကဿပ.... ဤဇမ္ဗုသပြေသီးသည် အဆင်း, အနံ့, အရသာနှင့် ပြည့်စုံလှ၏၊ သင်စားလိုမူ စားလော့"ဟု မိန့်ကြားတော်မူလတ်သော် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် "အို ရဟန်းကြီး.... တော်ပါပြီ၊ သင်ရဟန်းကြီးသာလျှင် ထိုဇမ္ဗုသပြေသီးကို ထိုက်တန်သူ ဖြစ်ပါသည်။ သင်ရဟန်းကြီးသာလျှင် ထိုဇမ္ဗုသပြေသီးကို စားသုံးပါလော့"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားပြီးလျှင် ထို ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား—

ဤရဟန်းကြီးသည် ငါ့ကို ရှေးဦးစွာ သွားနှင့်ရန် လွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းဦး သပြေပင်သို့သွား၍

ဇမ္ဗုသပြေသီးကို ယူဆောင်ကာ ငါ၏ အလျင်လက်ဦး လာနှင့်၍ မီးတင်းကုပ်၌ ထိုင်နေလင့်၏။ သို့ရကား ဤရဟန်းကြီးသည် ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိပါပေ၏၊ ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလိုတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်ပြန်လေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလ-ကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး၏ စိတ်အကြံအစည်ကို သိတော်မူပါသော်လည်း ရှေးနည်းအတိုင်း ဇုန္ဒြေရင့်ကျက်မည့်အချိန်ကို စောင့်မြော်တော်မူလျက် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး လှူဒါန်းသော ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင် ထိုတောအုပ်အတွင်း မှာပင် သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူ၏။

ရှစ်ကြိမ်, ကိုးကြိမ် ဆယ်ကြိမ်, ဆယ့်တကြိမ်မြောက် တန်ခိုးပြာဋိဟာ

နောက်တနေ့မိုးသောက် ရောက်သောအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား ထံတော်မှောက်သို့ လာရောက်ပြီးလျှင် "အို ရဟန်းကြီး···· ဆွမ်းစားချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်၍လည်း ပြီးပါပြီ၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရန် ကြွတော်မူပါလော့"ဟူ၍ ဆွမ်း စားပင့် လျှောက် လေသော် မြတ်စွာဘုရားသည် "အို ကဿပ···· သင်သည် သွားနှင့်လော့၊ ငါဘုရား နောက်ကလိုက်လာခဲ့မည်"ဟု မိန့်ကြားမှ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးကို လွှတ်လိုက်ပြီးလျှင်—

(က) ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်းဦး သပြေပင်၏အနီးရှိ သရက်ပင်သို့ ကြွသွား၍ သရက်သီးကိုယူဆောင်ကာ (ပေယျာလ)၊

(ခ) ဇမ္ဗုဒိပ်ကျွန်းဦး သပြေပင်၏အနီးရှိ ရှိရာပင်သို့ ကြွသွား၍ ရှိရာသီးကို ယူဆောင်ကာ (ပေယျာလ)၊

(ဂ) ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းဦး သပြေပင်၏အနီးရှိ ဖန်ခါးပင်သို့ ကြွသွား၍ ဖန်ခါးသီးကိုယူဆောင်ကာ (ပေယျာလ)၊

(ဃ) တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ကြွသွား၍ ပင်လယ်ကသစ်ပွင့်ကို ယူဆောင်ကာ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး၏ အလျင်လက်ဦး လာနှင့်၍ ဥရုဝေလကဿပ၏ မီးတင်းကုပ်၌ ထိုင်နေတော်မူနှင့်၏။

ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် မိမိ၏နောက်မှလာ၍ မိမိ၏အလျင်လက်ဦး မီးတင်းကုပ်၌ လာနှင့်ရောက်နှင့်၍ ထိုင်နေလင့်သော မြတ်စွာဘုရားကိုမြင်လေလျှင် "အို ရဟန်းကြီး.... ကျွန်ုပ်သဲ့သည် သင်ရဟန်းကြီး၏ အလျင်လက်ဦး လာနှင့်ပါလျက် ကျွန်ုပ်၏နောက်မှလာသော သင်ရဟန်းကြီးက ကျွန်ုပ်၏ အလျင်လက်ဦး ရောက်နှင့်၍ မီးတင်းကုပ်၌ ထိုင်နေ၏၊ သင်ရဟန်းကြီးသည် အဘယ်လမ်းခရီးဖြင့် လာခဲ့ပါသနည်း" ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မေးမြန်းလျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက "အို ကဿပ.... ငါသည် သင့်ကို သွားနှင့်လော့ဟု လွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ သွားရောက်၍ ပင်လယ်ကသစ်ပွင့်ကို ယူဆောင်ကာ သင်၏အလျင်လက်ဦး လာနှင့်၍ မီးတင်းကုပ်၌ ငါထိုင်နေနှင့်၏။ အို ကဿပ.... ဤပင်လယ်ကသစ်ပွင့်သည် အဆင်းအနံ့နှင့် ပြည့်စုံလှ၏၊ သင်အလိုရှိလျှင် ယူလော့" ဟု မိန့်ကြားတော်မူလတ်သော် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် "အို ရဟန်းကြီး.... ဟော်ပါပြီ၊ သင်ရဟန်းကြီးသာလျှင် ထိုပင်လယ်ကသစ်ပွင့်ကို ထိုက်တန်သူ ဖြစ်ပါသည်၊ သင်ရဟန်းကြီးသာလျှင် ထိုပင်လယ်ကသစ်ပွင့်ကို ယူပါလော့" ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားပြီးလျှင် ထိုဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား—

ဤရဟန်းကြီးသည် ငါ့ကို ရှေးဦးစွာသွားနှင့်ရန် လွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ကြွသွား၍ ပင်လယ်ကသစ်ပွင့်ကို ယူဆောင်ကာ ငါ၏ အလျင်လက်ဦး လာ

နှင့်ရှိမီးတင်းကုပ်ခ်ုထိုင်နေလင့်၏၊သို့ရကား ဤရဟန်းကြီး သည် ကြီးမားသောတန်ခိုးအာနုဘော်ရှိပါပေ၏၊ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလိုတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်ပြန်လေ၏။

ဆယ်နှစ်ကြာမြောက် တန်ခိုးပြာဋိဟာ ဇာတ်

(၁၂) ထိုအခါ၌ ရသေ့ငါးရာတို့သည် **မီးပူဇော် လုမ်ကျေး** လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ထင်းတုံးများကို ခွဲကြပါသော်လည်း **ကွဲအောင်** **မခွဲနိုင်**ပဲ ရှိကြကုန်၏။ ထိုအခါ ရသေ့ငါးရာတို့အား"ငါတို့တတွေ ထင်းတုံးများကို ကွဲအောင်**မခွဲနိုင်**ခြင်းသည် ကေန္ဒပင် ရဟန်း ကြီး၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြစ်ပေမည်"ဟု စိတ်အကြံအစည် ဖြစ် လေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးက မြတ်စွာ ဘုရားအား လျှောက်ထားပြောကြားလေလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် "အို ကဿပ .... ထင်းတုံးများကို ခွဲအပ်ပြီးသား ဖြစ်စေလို သလော"ဟု မေးမြန်းလေ၏။ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီး က"အို ရဟန်းကြီး....ထင်းတုံးများကို ခွဲအပ်ပြီးသား ဖြစ်စေလို ပါကုန်၏"ဟု ပြန်ကြားပြောဆိုလေသည်။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့် ထင်းတုံးငါးရာတို့သည် အုံ့ညြ ဖွယ်ရာ တပြိုင်နက်တည်းပင် တဖြန်းဖြန်းကွဲ၍ သွားကုန်၏။ ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား—

ဤရဟန်းကြီးသည် ငါ့တပည့်များ အနည်းနည်းဖြင့် ခွဲ၍မရနိုင်သော ထင်းတုံးများကိုသော်မှ တပြိုင်နက်တည်း ကွဲအောင် ခွဲနိုင်ပေ၏၊ သို့ရကား ဤ ရဟန်းကြီးသည် ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိပါ**ပေ**၏၊ ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလိုတော့ **အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ—**

ဟူ၍ **အကြံဖြစ်ပြန်လေ၏။**

(၁၃) "ဤအခါ ရသေ့ငါးရာတို့သည် မီးပူဇော် လုပ်ကျွေးလို ကုန်သည်ဖြစ်၍ မီးမွေးကြပါသော်လည်း မီးတောက်အောင် မမွေးနိုင်ပဲ ရှိကြကုန်၏။ ထိုအခါ ရသေ့ငါးရာတို့အား "ငါတို့ တတွေ မီးတောက်အောင် မီးမမွေးနိုင်ကြခြင်းသည် ကေန္ဒပင် ရဟန်းကြီး၏ တန်ခိုးအာနုဘော် ဖြစ်ပေမည်"ဟု စိတ်အကြံ အစည် ဖြစ်လေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးက မြတ်စွာ ဘုရားအား လျှောက်ထားပြောကြားလေလျှင် မြတ်စွာဘုရား သည် "အို ကဿပ....မီးများကို တောက်ကြစေလိုသလော"ဟု မေးမြန်းလေ၏။ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးက "အို ရဟန်း ကြီး....မီးများကို တောက်စေလိုပါကုန်၏"ဟု ပြန်ကြားပြောဆို လေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့် အံ့သြဖွယ်ရာ မီးပုံကြီး (မီးတောက်ကြီး) ငါးရာတို့ တပြိုင်နက် တည်းပင် တဟုန်းဟုန်း တောက်လေကုန်၏။ ထိုအခါ ဥရုဝေလ-ကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား—

ဤရဟန်းကြီးသည် ငါ့တပည့်များ အနည်းနည်းဖြင့် တောက်လောင်အောင် မမွေးနိုင်ကြသည့် မီးပုံကြီး (မီးတောက်ကြီး) ငါးရာတို့ကို တပြိုင်နက်တည်းပင် တဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်စေအပ်ကုန်၏၊ သို့ရကား ဤရဟန်းကြီးသည် ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိပါ ပေ၏၊ ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလိုတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ် သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်ပြန်လေ၏။

(၁၄) ထိုအခါ ရသေ့ငါးရာတို့သည် မီးပူဇော်မှ ပြန်ကြပြီး လတ်သော် ထိုမီးတောက်မီးလုံးများကို ငြိမ်းစေခြင်းငှါ (=ငြိမ်း သတ်ခြင်းငှါ) မတတ်နိုင်ပဲ ရှိကြကုန်၏။ ထိုအခါ ရသေ့ငါးရာ တို့အား "ငါတို့တတွေ မီးတောက်မီးလုံးများကို မငြိမ်းမသတ်

နှင်ခြင်းမှာ ကေန္ဒပင် ရဟန်းကြီး၏ တန်ခိုးအာနုဘော် ဖြစ်ပေ
မည်”ဟု စိတ်အကြံအစည် ဖြစ်လေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးက မြတ်စွာ
ဘုရားအား လျှောက်ထားပြောကြားလေလျှင် မြတ်စွာဘုရား
သည် “အို ကဿပ....မီးတောက်များကို ငြိမ်းစေလိုသလော”ဟု
မေးမြန်းလေ၏။ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးက “အို ရဟန်း
ကြီး.... မီးတောက်များကို ငြိမ်းစေလိုပါကုန်၏” ဟု ပြန်ကြား
ပြောဆိုလေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်
ကြောင့် မီးတောက် (=မီးပုံကြီး) ငါးရာတို့သည် အုံ့ဩဖွယ်ရာ
တပြိုင်နက်တည်းပင် ငြိမ်းစ၍ သွားကုန်၏။ ထိုအခါ ဥရုဝေလ-
ကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား—

> ဤရဟန်းကြီးသည် ငါ့တပည့်များ ဘယ်နည်းနှင့်မှ
> မငြိမ်းသတ်နိုင်သော မီးတောက်မီးပုံကြီး ငါးရာတို့ကို
> တပြိုင်နက်တည်း ငြိမ်းစေနိုင်၏၊ သို့ရကား ဤရဟန်းကြီး
> သည် ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိပါပေ၏၊ ထိုသို့
> ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလိုတော့
> အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်ပြန်လေ၏။

(၁၅) ထိုအခါ ရသေ့ငါးရာတို့သည် ဆောင်းရာသီအတွင်း
နှင်းလည်းအလွန်ကျ အေးလည်း အလွန်အေးလှသည့် (အန္တ-
ရဋ္ဌကခေါ်သော)ညဉ့်များ၌ နေရောရာမြစ်အတွင်း သက်ဆင်းကြ၍
“တကြိမ် ရေမှပေါ်လျှင် မကောင်းမှုမှ စင်ကြယ်နိုင်၏”ဟု မိန္တာ
အယူဝါဒ ရှိကြသော အချို့ရသေ့တို့သည် (ရှေးဦးစွာ တကိုယ်လုံး
ရေထဲ၌ ငုပ်ကြပြီးလျှင်) တကြိမ် ရေမှပေါ်လျှင်ပင် ကမ်းပေါ်သို့
တက်ကြကုန်၏။ (ထိုအယူဝါဒရှိသူများက များလေ၏၊ ထိုသူတို့
ကား မငုပ်ပဲ မပေါ်နိုင်၍သာ ငုပ်ကြခြင်းဖြစ်သည်)။ “တကြိမ်
ရေငုပ်လျှင် မကောင်းမှုမှ စင်ကြယ်နိုင်၏” ဟု မိန္တာအယူဝါဒ
ရှိကြသော အချို့ရသေ့တို့သည် ဦးခေါင်းပါ ရေ၌ တကြိမ်ငုပ်၍

ပေါ်လျှင်ပင် ကမ်းပေါ်သို့ တက်ကြကုန်၏၊ (ထိုအယူဝါဒရှိသူ များကား အနည်းအပါးသာ)။ "အကြိမ်ကြိမ်ပေါ်ခြင်း အကြိမ် ကြိမ် ၎င်းခြင်းတို့ကိုပြု၍ ရေချိုးလျှင် မကောင်းမှုမှ စင်ကြယ်နိုင်၏" ဟု မိန္ဒာအယူဝါဒရှိကြသော အချို့ရသေ့တို့သည် အခါမပြတ် အကြိမ်ကြိမ် ၎င်းတုံပေါ်တုံ ရေချိုးခြင်းအမှု ပြုကြကုန်၏၊ (ထိုအယူ ဝါဒရှိသူတို့သည်လည်း များလှ၏)။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မီးအိုးကင်း ငါးရာတို့ကို ဖန်ဆင်းတော်မူ၏၊ ယင်းမီးအိုးကင်း ငါးရာတို့၌ ရသေ့တို့သည် ရေဝင်ပြီး၍ တက်လာလျှင် မီးလှုံကြ ကုန်၏။

ထိုအခါ ထိုရသေ့ငါးရာတို့အား "ဤမီးအိုးကင်း ငါးရာတို့ကို ဖန်ဆင်း၍ထားခြင်းမှာ ကေန္ဒပင် ရဟန်းကြီး၏ တန်ခိုးအာနုဘော် ဖြစ်ပေမည်" ဟု စိတ်အကြံအစည် ဖြစ်လေ၏၊ ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးအား—

> "ဤရဟန်းကြီးသည် ဤမျှများပြား ငါးရာအတိုင်း အရှည်ရှိသော မီးအိုးကင်းတို့ကို ဖန်ဆင်း နိုင်ပေ၏၊ သို့ရကား ဤရဟန်းကြီးသည် ကြီးမားသော တန်ခိုး အာနုဘော် ရှိပါပေ၏၊ ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလိုတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ"—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်ပြန်လေ၏။

အန္တရဋ္ဌက စီစစ်ချက်

အန္တရဋ္ဌက ဟူသည်မှာ "အကြားဌ်ရှစ်ခုသော(= အကြားဌ် ဖြစ်သော ရှစ်ခုအပိုင်းအခြားရှိသော) ရက်" ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရ သည်။ ယင်းအန္တရဋ္ဌကပုဒ်ကို သက္ကတကျမ်းလာ အဋ္ဌကာပုဒ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်လျှင် ဤဆိုလတံ့သောအတိုင်း အနက်အဓိပ္ပါယ် ရရှိလာလေသည်။

"အဋ္ဌကာ ဆိုသည်မှာ (၁) ကွယ်လွန်သူ မိဖ ဘိုးဘေး စသည်တို့အား ရည်ညွှန်း၍ ကျေးမွေးပူဇော်မှုနှင့် (၂) ယင်းသို့ ကျေးမွေးပူဇော်ရာနေ့"ဟု၍ ဝါစပွတိ (၁၊၅၁၆)နှင့် ကပ္ပဒုမ (၁၊၁၄၇)တို့၌ ဖွင့်ဆိုသည်။

ယင်း ကျေးမွေးပူဇော်မှု အစီအရင်နှင့် ကျေးမွေးပူဇော်ရာနေ့ သတ်မှတ်သော ဝါဒအများရှိသည်တွင် ကျေးမွေးပူဇော်ရာနေ့ သတ်မှတ်သော ဝါဒအချို့မှာ ဤဆိုလတံ့သောအတိုင်းဖြစ်သည်။

(၁) "တဒပိ ဖုဿမာဃဖဂ္ဂုဏာနံ ကဏ္ဍပက္ခသတ္တမီ-ဗျာဒီသု ကတ္တိကမ္ဘံ = ထို (နေ့သုံးပါးအပေါင်းဖြင့် ပြီးဝေ အပ်သော ကွယ်လွန်သူ မိဖ ဘိုးဘေး စသည်တို့အား ရည်ညွှန်း၍ ကျေးမွေးပူဇော်မှုအထူး) ကိုလည်း ပြာသို တပို့တွဲ တပေါင်းလတို့၏ လဆုတ်ပက္ခ ခုနစ်ရက်မြောက် နေ့ စသည်တို့၌ ပြုအပ်၏"ဟု၍ ဝါစပွတိ (၁၊၅၁၆)၌ အသွယ်လာယန ဂေဟသုတ်အဆိုကို ဖော်ပြသည်။

(၂) "အဋ္ဌကာ (ထိ) ဖုဿမာဃဖဂ္ဂုဏာနံ ကဏ္ဍ-ပက္ခာဋ္ဌမီ = အဋ္ဌကာဆိုသည်မှာ (ဇူလိုင်) ပြာသို တပို့တွဲ တပေါင်းလတို့၏ လဆုတ်ပက္ခ ရှစ်ရက်မြောက် နေ့"ဟု၍ သက္ကတ သဒ္ဒ ကောဋ္ဌာ အဘိဓာန်(၁ ၀ ၀)၌ ဆိုသည်။

ကားချပ်

ပြာသို တပို့တွဲ၊ စိုရွှဲဌေနင်း၊ သုတ်လေညှင်းနှင့်၊ ယင်းနှစ်လကြား(၁)၊ တပါးထိုမြို့၊ တပို့ တပေါင်း၊ ရှေးနှောင်းအညီ၊ လေးရက်စီမှတ်(၂)၊ အန္တရဋ္ဌဟု၊ ပညတ်နာမ၊ ကြားရှစ်ညဉ့်၊ တောက်ပလင်းဟုန်၊ တက်အရုဏ်ဝယ်၊ ခိုက်တုန်လွန်ကဲ၊ ဧးစမြဲတည်း–ဟု၍ မဃဒေဝလက်ဝသစ်ပိန်ရေ (၂ ၀ ၀)၌ စပ်ဆိုထားချက်မှာ ဖော်ပြရာပါ ဝါဒနှစ်ရပ်ကို မှီငြမ်းပြုလေသလောဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန်ရှိသည်။

(၃) "အတြေးယံ ဘေဒေါ်… ဟေမန္တသိသိရာနံ စတုန္နမပရိပက္ခာနမဒ္ဓမိသ္ဓဒ္ဓကာ ကေသံ ဝါ = ဤ၌ ဤ ဆိုလတံ့သည်ကား အထူးတည်း … ဟေမန္တနှင့် သိသိ-ရရတု (= ဆောင်းဥတုလေးလ)တို့၏ လေးခုကုန်သော လဆုတ်ပက္ခတို့၏ ရှစ်ရက်မြောက်နေ့တို့၌သော်၎င်း, တခုသော လဆုတ်ပက္ခ၏ ရှစ်ရက်မြောက်နေ့၌သော်၎င်း အဒ္ဓကာ (= ကွယ်လွန်သူ မိဖ ဘိုးဘေးစသည်တို့အား ရည်သွန်း၍ကျွေးမွေးပူဇော်မှု)ကိုပြုအပ်၏" ဟူ၍ ဝါစပ္ပတိ (၁၅၅၁)၌ အသွေလာယနသုတ်အဆိုကို ဖော်ပြထားသည်။

(၄) "အဒ္ဓကာဆိုသည်မှာ လပြည့်ပြီးနောက် ရှစ်ရက်မြောက်နေ့ (အထူးအားဖြင့် ဟေမန္တနှင့် သိသိရဟူသော ဆောင်းလေးလအတွင်း၌ မိဖ ဘိုးဘေး စသည်တို့အား (ဝါ) ကွယ်လွန်သူတို့အား ပူဇော်ရာ ထိုလပြည့်ပြီးနောက် ရှစ်ရက်မြောက်နေ့)" ဟူ၍ ဝိလျှံ၏ သက္ကတ အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန် (၁၁၇)၌ ဖော်ပြကြောင်း သိရှိရလေသည်။

အမှတ် (၃) (၄) တို့ဖြင့် ပြအပ်သော ဝါဒနှစ်ခုတို့အရ "တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ရှစ်ရက်နှင့် နတ်တော်လဆုတ် ရှစ်ရက်အားဖြင့် ဟေမန္တရတု၌ အဒ္ဓကာရက် နှစ်ခု, ပြာသိုလဆုတ် ရှစ်ရက်နှင့် တပိုတ္တဲလဆုတ်ရှစ်ရက်အားဖြင့် သိသိရရတု၌ အဒ္ဓကာရက် နှစ်ခု = ဤသို့အားဖြင့် ရတုနှစ်ပါး (= ဆောင်းဥတုလေးလ) တို့၌ အဒ္ဓကာရက်ပေါင်း လေးမျိုးရှိကြောင်း သိသာထင်ရှားသည်။

ဤနည်းအတူပင်သာ သနိကကျမ်းတို့၌လာရှိသော အန္တရဒ္ဓကရက်သည်လည်း ဆောင်းဥတုလေးလအတွင်း၌လေးမျိုးပင်ရှိသင့်ရာသည်၊ သို့ရာတွင် အဒ္ဓကထာ ဋီကာတို့၌—

"အန္တရဋ္ဌကဆိုသည်မှာ တပ္ပိတ္ထလ၏ အဆုံးလေးရက်နှင့် တပေါင်းလ၏ အစလေးရက် ဤသို့အားဖြင့် နှစ်လတို့၏အကြား ရှစ်ရက်"—

ဟူ၍ တည်တည်း ဖွင့်ဆိုတော်မူကြသည်။

ထိုဖွင့်ဆိုချက်တို့တွင် အချို့မှာ မုချ(=တိုက်ရိုက်)အဖွင့်မျိုး ဖြစ်၍ အချို့မှာ ဥပစာ ပရိယာယ်(=တင်စားသွယ်ဝိုက်သော) အဖွင့်မျိုး ဖြစ်လေသလောဟု စဉ်းစား ဆင်ခြင် သုံးသပ်ရန် ရှိသည်။

အထူးအားဖြင့် ဤရသေ့ညီနောင် ရှင်တထောင် ချေချုတ်ခဏ်းနှင့် စပ်ဆိုင်သော 'အန္တရဋ္ဌကအဖွင့် (သာရတ္ထ၊ ၃၊ ၂ ၀၇) ကား သာ၍ပင် ဥပစာပရိယာယ်အဖွင့်မျိုးလေလောဟု စဉ်းစား ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရန်ရှိသည်၊ ယင်းအဖွင့်မျိုးတွင်လည်း ဥပလက္ခဏနည်း, နိဒဿနနည်း, အန္တဒီပကနည်းအားဖြင့် သိစေသော အဖွင့်မျိုးလေလောဟု မှန်းဆရန် ရှိလေသည်။

မှန်၏....သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ ဆရာတော်ကြီးသည် (မြတ်စွာဘုရားသခင် ပြာသိုလပြည့်နေ့ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ကြွရောက်တော်မူကြောင်း ဖွင့်ပြသော) ဇာ-၆၊ ၁၊ ၁၀၀-နှင့် ဗုဒ္ဓဝံသ-၆၊ ၅-စကားရပ်တို့ကိုရင်း, (တပ္ပိတ္ထလပြည့်နေ့၌ အရှင် သာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြသော) မ-၆၊ ၃၊ ၁၄၅-၆-စကားရပ်တို့ကိုရင်း သိမြင်တော်မူပြီးပင်ဖြစ်ပါလျက် ဤရသေ့ညီနောင် ရှင်တထောင် ချေချုတ်ခဏ်းနှင့်ဆိုင်ရာ အန္တရဋ္ဌကရက်အရ "တပ္ပိတ္ထလနှင့် တပေါင်းလတို့၏အကြား ရှစ်ရက်"ကို ဖွင့်ပြတော်မူခြင်းသည် ဖော်ပြရာပါ နည်းသုံးမျိုးဖြင့် သိစေသော အဖွင့်မျိုးလေလောဟု သာလွန်၍ပင် စဉ်းစားမှန်းဆရန် ရှိပေသည်။

ဤ(စဉ်းစားမှန်းဆချက်)အတိုင်း ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့သော် "ဟေ-မန္တဥတု၏ အကွင်းဖြစ်သော တပ္ပိတ္ထလ၏ အဆုံးလေးရက်နှင့် တပေါင်းလ၏ အစလေးရက် ဤသို့အားဖြင့် နှစ်လတို့၏ အကြား

ရှစ်ရက်"တည်းဟူသော အစိတ်၈ကား၊ အထင်ကိုဆိုသောစကား၊ အဆုံးကို ပြသောစကားရပ်ဖြင့် အပေါင်းဖြစ်သော အစ အလယ် ဖြစ်သော (ဆောင်းလေးလအတွင်း၌ ရှိစကောင်း ရစကောင်း သည့်)အခြားအန္တရဋ္ဌကရက် (ညှဉ်)သုံးမျိုးတို့ကိုလည်း ရယူအပ်သောကြောင့် ထိုစကားရပ်ဖြင့်ပင်—

(၁) တန်ဆောင်မုန်းလ၏အဆုံးနှင့် နတ်တော်လ၏ အစ ရှေ့နောက် လေးရက်စီ အကြား ရှစ်ည, (၂) နတ်တော်လ၏ အဆုံးနှင့် ပြာသိုလ၏ အစ ရှေ့နောက်လေးရက်စီ အကြားရှစ်ည, (၃) ပြာသိုလ၏ အဆုံးနှင့် တပို့တွဲလ၏အစ ရှေ့နောက်လေးရက်စီ အကြားရှစ်ည,(၄) တပို့တွဲလ၏အဆုံးနှင့် တပေါင်းလ၏အစ ရှေ့နောက်လေးရက်စီ အကြားရှစ်ည—

ဤအလုံးစုံသော အန္တရဋ္ဌကရက် (ညှဉ်) လေးမျိုးတို့ကိုပင် ရအပ်လေတော့သည်။

ထိုအန္တရဋ္ဌက လေးမျိုးတို့တွင် "ယခု ဥရုဝေလ တောအုပ်အတွင်း၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူစဉ် ရသေ့ညီနောင် ရှင်တထောင်တို့ကို ချေချွတ်ခဏ်းနှင့် စပ်ဆိုင်သော အန္တရဋ္ဌကအရ မည်သည့် အန္တရဋ္ဌက ဖြစ်သင့်သည်"ဟု စိစစ် ဝေဘန်သည် ရှိသော်—

မ-ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၄၆-၌"တပို့တွဲလပြည့်နေ့တွင် အရှင်သာရိပုတ္တရာမလေရ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြောင်း"ဖွင့်ပြသောကြောင့် တပို့တွဲလ၏အဆုံးနှင့် တပေါင်းလ၏အစ (၄) အမှတ်ပြ အန္တရဋ္ဌက မဖြစ်နိုင်။

တဖန် ဇာ-ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၀၀-နှင့် ဗုဒ္ဓဝံသ-ဋ္ဌ၊ ၅-တို့၌"မြတ်စွာဘုရားသည် ပြာသိုလပြည့်နေ့၌ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ကြွရောက်တော်မူကြောင်း" ဖွင့်ဆိုယားသောကြောင့် ပြာသိုလ၏ အဆုံးနှင့် တပို့တွဲလ၏အစ(၃)အမှတ်ပြ အန္တရဋ္ဌကလည်း မဖြစ်နိုင်။

ထိုသို့ဖြစ်လျှင် မည်သည့်အန္တရဋ္ဌက ဖြစ်နိုင်သနည်းလေးနက်စွာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်လျှင်—

ဇာ-ဌ၊ ၁၊ ၁၀၀-၌ရင်း, ဗုဒ္ဓဝံသ-ဌ၊ ၅-၌ရင်း "မြတ်စွာဘုရားယည် ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ဗာရာဏသီပြည် မိဂဒါဝုန်တော၌ ပဌမဝါဆိုရ၍ ဝါကျွတ်လတ်သော် ဥရုဝေလတောအုပ်သို့ ကြွတော်မူကာ ထိုတော၌ သုံးလပတ်လုံး သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူလျက် ရသေ့ညီနောင် သုံးဦးခေါင်းဆောင်သော ရှင်တထောင်တို့ကို ဆုံးမချေချွတ်တော် မူကြောင်း" ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့် ယင်းသို့သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူရာ သုံးလတာကာလအတွင်း၌ ရသင့်သော (၁) အမှတ်ပြု တန်ဆောင်မုန်းလ၏အဆုံးနှင့် နတ်တော်လ၏အစ အန္တရဋ္ဌက (၂) အမှတ်ပြု နတ်တော်လ၏အဆုံးနှင့် ပြာသိုလ၏အစ အန္တရဋ္ဌက = ဤအန္တရဋ္ဌက နှစ်မျိုးတို့အနက် တမျိုးမျိုးသာ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ထိုနှစ်မျိုးတို့ဟုင်လည်း (၂) အမှတ်ပြု နတ်တော်လ၏ အဆုံးနှင့် ပြာသိုလ၏အစ ရှေ့နောက်လေးရက်စီ အကြားရှစ်ည-တည်းဟူသော ဒုတိယမြောက် အန္တရဋ္ဌတသည်သာ ဤအရာ၌ သာလွန်၍ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ဤသို့ ရသေ့ညီနောင် ရှင်တထောင်တို့ကို ချေချွတ်ခဏ်း၌ လာသော အန္တရဋ္ဌကအရ "နတ်တော်လ၏ အဆုံးနှင့် ပြာသိုလ၏အစ ရှေ့နောက်လေးရက်စီ အကြားရှစ်ညဖြစ်သည်" ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်နှစ်သက် လက်ခံယုံကြည်မှသာလျှင် ဇာ-ဌ၊ ၁၊ ၁၀၀-နှင့် ဗုဒ္ဓဝံသ-ဌ၊ ၅-ဘို၌လာသော "မြတ်စွာဘုရား၏ သီတင်းကျွတ်မှ တပေါင်းလအထိ ခရီးစဉ်" ဒီဃနခသုတ် ပါဠိတော် (မ၊၃၊၁၆၈)နှင့် ၎င်းအဋ္ဌကထာ (မ-ဌ၊၃၊၁၄၆)တို့၌ လာသော "အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူရာနေ့" ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ (ဝိ၊၃၊၄၁)ပါဠိတော်နှင့် ၎င်းအဖွင့် သာရတ္ထဒီကာ (သာရတ္ထ၊၃၊

၁၇၀ မဟာဗုဒ္ဓဝင် [ဗုဒ္ဓ

၂ဝ၇)တို့၌ လာသော "အန္တရဒ္ဓက ရက်" တို့သည် ဆန်ကျင် ဖွယ်မထင် ဟည်ကြီးတည်ကျက်တည်း ဖြစ်ကုန်ရာသည်။

ဤကား အန္တရဒ္ဓက စိစစ်ချက်တည်း။

(၁၆) ထိုအခါ တနေ့သာ၌ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးဟော်မူရာ ဥရုဝေလတောအုပ်ဝယ် အခါမဲ့မိုးကြိုးသည် သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းလေ၏။ ကြိုးစွာသော ရေအယဉ်သည်လည်း တသွင်သွင် စီးကျလျက် ရှိပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံး နေတော်မူရာ အရပ်မှာလည်း နိမ့်ဝမ်းသော အရပ်ဖြစ်၍ ရေလွှမ်းမိုးခံရမည့် အရပ်ပင် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား "ငါသည် ထက်ဝန်းကျင်မှ စီးကျလာသော ရေအယဉ်ကို ဖယ်ရှားပြီးလျှင် (ပတ်ဝန်းကျင် ရေဝန်းရေဝိုင်း၏ အလယ်) မြေတထောင်းထောင်းထသော မြေပြင်၌ လူးလာ တုံ့ခေါက် စင်္ကြံလျှောက်၍ နေရမှ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံတော်ဖြစ်ရှိကာ ထိုသို့ ကြံစည်တော်မူတိုင်းပင် ထက်ဝန်းကျင်မှ စီးကျလာသော ရေအယဉ်ကို ဖယ်ရှားပြီးလျှင် ပတ်ဝန်းကျင် ရေဝန်းရေဝိုင်း၏အလယ် မြေတထောင်းထောင်းထသော မြေအပြင်၌ လူးလာတုံ့ခေါက် စင်္ကြံလျှောက်၍ နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် "ရဟန်းကြီးကို ရေမတိုက် မမျှောပါစေလင့်"ဟု အကြံပြုကာ ရသေ့များစွာ တို့နှင့်တကွ ရေအပြင်ဘက် လှေပြင့် မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရာအရပ်သို့ လှော်ခတ်၍သွားလေသော် ထက်ဝန်းကျင်မှ စီးကျလာသော ရေအယဉ်ကို ဖယ်ရှား၍ ပတ်ဝန်းကျင် ရေဝန်းရေဝိုင်း၏ အလယ် မြေတထောင်းထောင်းထသော မြေအပြင်၌ လူးလာတုံ့ခေါက် စင်္ကြံလျှောက်၍ နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အုံ့ဩဖွယ်ရာ တွေ့မြင်လေ၏။ ထိုသို့ တွေ့မြင်လေလျှင် မယုံကြည်ရဖြစ်ကာ "အို ရဟန်းကြီး....ရေဝန်းရေဝိုင်း၏အလယ် မြေတထောင်းထောင်းထသော မြေအပြင်၌ လူးလာ တုံ့ခေါက် စင်္ကြံလျှောက်၍ နေသော်သူကား အသင်ရဟန်းကြီးပင် ဖြစ်လေ

သလော” ဟု မေးမြန်းသည်တွင် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း “အို ကဿပ…. အိမ်း ငါဟုတ်သည်”ဟု မိန့်ဆိုတော်မူကာ ရသေ့တို့ ကြည့်နေစဉ်ပင် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ၎င်းတို့၏လေထက်ခြေ သက်ကြွရပ်တည်တော်မူလေ၏။ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ ဆရာကြီးအား—

> ဤရဟန်းကြီးကို အဟုန်သည်းစွာ စီးဆင်းလာသော ချောင်းရေ အယဉ်သော်မှလည်း မတိုက်မျှောနိုင်ချေ သို့ရကား ဤ ရဟန်းကြီးသည် ကြီးမားသော တန်ခိုး အာနုဘော် ရှိပါပေ၏၊ ထိုသို့ပင် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားသော်လည်း ငါလိုတော့ အာသဝေါ ကုန်ခန်း ရဟန္တာကား မဟုတ်သေးချေ—

ဟူ၍ အကြံဖြစ်ပြန်လေ၏။

ဥရုဝေလကဿပ ဆရာကြီး တပည့်ငါးရာနှင့်တကွ ရဟန်းပြုခြင်း

> မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးရှေးနေ့ရက်တို့က ထိုရသေ့တို့ ၏ ဦးခြေ မရင့်ကျက်သေးသဖြင့် ဦးခြေရင့်ကျက်ချိန်ကိုသာ စောင့်မြော်ငံ့လင့်တော်မူ၍ ထိုရသေ့တို့၏ အထင်သေးမှု ကို အောင့်အည်းသည်းခံ၍လာခဲ့ရာ သုံးလနီးပါးမျှ အချိန် ကြာခဲ့လေသည်။ ယခုသော်မူ ထိုရသေ့တို့၏ ဦးခြေ ရင့်ကျက်ပြီးဖြစ်၍ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရှင်းရှင်းကြီး မိန့်ကြား တော်မူကာ ချေချွတ်ဆုံးမတော်မူပေတော့မည်။

ထိုသို့ ရေမလွှမ်းမိုးအောင် တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြတော်မူပါ သော်လည်း ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးမှာ ရှေးနည်း အတူပင် မိမိကသာ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရားကိုမူ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာမဟုတ်သေးဟူ၍ ကြံစည် စဉ်းစား အမှားကိုသာ တွေးတောသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်သန္တာန်တော်၌—

"(ဤအတိုင်းသာ လျှစ်လျူရှုထားက) ဤ မဂ်ဖိုလ်မနိုး အချည်းနှီးသောယောက်ျား (= ဥရုဝေလကဿပ) အား 'ဤရဟန်းကြီးသည်တန်ခိုးအာနုဘော်ကားကြီးမားပေ၏၊ သို့စေကာ ငါလိုတော့ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာ မဟုတ်သေး'ဟူ၍သာ ကြာမြင့်စွာ အကြံမှား အစည်မှား ဖြစ်ပွါးနေပေလိမ့်မည်၊ ငါဘုရားသည် ယခုအခါ ဤဥရု-ဝေလကဿပ ရသေ့ကို ထိတ်လန့်သံဝေဂ ရစေရုပါမူကား ကောင်းလေစွ"—

ဟူ၍ စိတ်အကြံတော် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးကို—

"အို ကဿပ····သင်သည် (၁) အာသဝေါ ကုန်ခန်း ရဟန္တာလည်း မဟုတ်ချေ၊ (၂) အရဟတ္တမဂ်သို့ ရောက်ဆိုက်သူလည်း မဟုတ်ချေ၊ (၃) (ထိုသို့ ရောက်ဆိုက်ဖို့ရန်ကို မဆိုထားဘိ) သင့်မှာ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ဖို့ရန် အကျင့်မှန်လည်း အကျုံ့မြှောပင် မရှိသေးချေ"—

ဟူ၍ စကားသုံးခွန်းဖြင့် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရှင်းရှင်းကြီး မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ရာ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် သံဝေဂကြီးစွာရလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်အစုံတို့၌ ဦးခေါင်းဖြင့် တုံ့ဝပ်ပွတ်တိုက်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား····· အကျွန်ုပ်သည် ရှင်တော်ဘုရား အထံတော်၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရပါရစေ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရပါရစေ" ဟူ၍ ရှင်ရဟန်းပြုပေးရန် တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် (ရသေ့ငါးရာတို့၏ ဦးခြေ ရင့်ကျက်နေပြီကို သိတော်မူသဖြင့်) ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးကို—

"အို ကဿပ····· သင်ကား ငါးရာသောရသေ့တို့၏ ခေါင်ဆောင်ဦးစီး အမှူးအကြီး ပါမောက္ခကြီး ဖြစ်ပေသည်၊

(တပည့်များကို မပန်ကြားက သင့်လျော်မည်မဟုတ်ချေ၊) ထို တပည့်ရသော့ ငါးရာတို့ကိုလည်း ခွင့်ပန်စကား ပြောကြားဦးလော့၊ (သို့မဟုတ်) ထို တပည့်ရသော့ ငါးရာတို့သည် မိမိတို့သဘောနှစ်ခြိုက်ရာ ပြုလုပ်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်”—

ဟု၍ မိန့်ကြားတော်မူလေလျှင် ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးသည် တပည့်ရသေ့ငါးရာတို့၏ နေရာသို့ သွားရောက်လျက် “အို ဆရာတို့.... ကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းကြီးအထံ၌ တပည့်ခံကာ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးရန် အလိုရှိပါ၏၊ အရှင်တို့သည် မိမိတို့သဘောနှစ်ခြိုက်ရာ ပြုလုပ်တော်မူကြကုန်လော့” ဟု၍ ပြောဆိုလေ၏။ ထိုအခါ ရသေ့ငါးရာတို့သည် “အို အရှင်ဆရာကြီး····အကျွန်ုပ်တို့သည် (နဂါးမင်းကို ဆုံးမသည့်အချိန်ကစ၍)ကြာမြင့်စွာကပင် ရဟန်းကြီး၌ အလွန်အမင်း ကြည်ညိုရင်းရှိကြပါကုန်၏။ အကယ်၍ အရှင်ဆရာကြီးသည် ရဟန်းကြီးအထံ၌ တပည့်ခံကာ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ပါမူ ကျွန်ုပ်တို့ ငါးရာလုံးပင် ရဟန်းကြီးအထံ၌ တပည့်ခံကြကာ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးကြပါမည်”ဟု ပြန်ကြားပြောဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးနှင့်တကွ ငါးရာသော ရသေ့တို့သည် ဆံပင်များ, ဆံကျစ်ဝန်းများ, မီးဆုံ ကရားအပ် စသော ရသေ့ပရိက္ခရာများ, ထမ်းပိုးများ, မီးမွေယောက်မ စသည့် မီးပူဇော်ဖွယ် အသုံးအဆောင် အဆောက်အဦးများကို နေရာနေရာမြစ်ရေကျောင်း မျှောလိုက်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား ထံတော်မှောက်သို့ သွားရောက်ဆည်းကပ်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်အစုံတို့၌ ဦးခေါင်းဖြင့် တုံ့ဝပ်ပွတ်တိုက်ကြ၍ မြတ်စွာဘုရားကို “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား···· အကျွန်ုပ်တို့သည် ရှင်တော်ဘုရားအထံတော်၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရကြပါရစေ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရကြပါရစေ”ဟု၍ ရှင်ရဟန်းပြုပေးရန် တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "ဃ ဘိက္ခဝေါ အစရှိသည် ဖြင့် = ရဟန်းတို့ .... လာကြလော့၊ သင်ချစ်သားတို့ တောင်းပန် အပ်သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူကြလော့၊ တရားတော်ကို ငါဘုရား ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်လေပြီ၊ သင်ချစ်သားတို့ သည် ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုခြင်းငှါ သီကွာသုံးရပ် မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်ကြလော့" ဟု ရှေလက် တော်ကို ဆန့်တန်း၍ ဧဟိ ဘိက္ခု ခေါ်တော်မူလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဥရုဝေလကဿပ ဆရာကြီးနှင့်တကွ ထိုငါးရာသော ရသေ့တို့သည် ဗုဒ္ဓမယမရိက္ခရာတို့ သူ့နေရာနှင့်သူ အဆင်သင့် ဆင်ယင်ပြီးသားဖြစ်ကြလျက် အဝါ ၆၀-ရသော (= သက် တော် ရှစ်ဆယ်ရှိပြီး) မထေရ်ကြီးများပမာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေစွာ ရှိခိုးကြလျက် ရဟန်းပြုပြီးသား ဖြစ်ကြလေတော့သည်။ အံ့သြဖွယ်ရာ ရသေ့အသွင် ကွယ်ပျောက်၍ ရဟန်းအသွင်သို့ ကူးရောက်သွားကြလေတော့သည်။ ။(ဃ ဘိက္ခဝေါ-ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားက ရှေနှုတ်တော်မြွက်၍ ခေါ်တော်မူလိုက်ခြင်း သည်ပင် ထို ရသေ့တို့အဖို့ရာ ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းခံခြင်း ဖြစ်လေ သည်၊ သိမ်ဝင်ဖွယ်ရာကိစ္စ လုံးဝမရှိတော့ပြီ။)

နဒီကဿပ (ညီလတ်) ဆရာကြီး ထပည့်များနှင့်တကွ ရဟန်းပြုခြင်း

ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးနှင့်တကွ တပည့်ရသေ့ ငါးရာတို့ နေရောရာမြစ်ရေကျော ပျောလိုက်သည့် ရသေ့ပရိက္ခရာ များကို အောက်(= အကြေ) ဆိပ်ကမ်းဌနေသော (ညီအလတ်) နဒီကဿပ ဆရာရသေ့မြင်လေလျှင် "ငါ့အစ်ကိုကြီးအား တစုံတခု ဘေးဥပဒ် မဖြစ်ပါစေလင့်" ဟု အောက်မှေ့ကာ "သွားကြလော့၊ နောင်တော်ကြီး (မည်သို့ဖြစ်သည်) ကို သိအောင်စုံစမ်းကြ" ဟု ပြောဆို၍ တပည့်ရသေ့ နှစ်ယောက် သုံးယောက်တို့ကို အလျင် လက်ဦး စေလွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း တပည့်ရသေ့ သုံးရာတို့နှင့် အတူတကွ ဥရုဝေလကဿပ အရှင်သူမြတ် သီတင်း သုံးရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ အရှင်ဥရုဝေလကဿပကို "အို

နောင်ကြီးကဿပ ···· ဤရဟန်းအဖြစ်သည် ချီးမွမ်းအပ် မြတ်ပါ သလော”ဟု မေးမြန်းလေ၏။

ထိုအခါ အရှင်ဥရုဝေလကဿပ မထေရ်သည် “အိမ်း···· ငါ့ရှင်···· ဤရဟန်းအဖြစ်သည် လွန်စွာပင် ချီးမွမ်းအပ် မြတ်ပေ၏”ဟု (ညီအလတ်) နဒီကဿပကို ပြန်ကြားပြောဆိုလေလျှင် ထို နဒီကဿပ ရသေ့ဆရာနှင့်တကွ ရသေ့သုံးရာတို့သည်ရှေးနည်း အတူ ရသေ့ပရိဝန်ရာ အသုံးအဆောင်များ, မီးပူဇော်ဖွယ် အသုံး အဆောင် အဆောက်အဦများကို နေရောရာမြစ်ရေကျောင်ဘွဲ့ မျှော လိုက်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား ထံတော်မှောက်သို့ သွားရောက် ဆည်းကပ်ကြ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်အစုံတို့ဘွဲ့ ဦးခေါင်းဖြင့် တုံ့ဝပ်ပွတ်တိုက်ကြပြီးလျှင် “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ ဘုရား ···· အကျွန်ုပ်တို့သည် ရှင်တော်ဘုရားအထံတော်ဘွဲ့ ရှင် အဖြစ်ကို ရကြပါရစေ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရကြပါရစေ”ဟူ၍ ရှင် ရဟန်းပြုပေးရန် တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ဧထ ဘိက္ခဝေါ-အစရှိသည် ဖြင့် = ရဟန်းတို့····လာကြလော့၊ သင်ချစ်သားတို့ တောင်းပန် အပ်သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူကြလော့၊ တရားတော်ကို ငါဘုရား ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်လေပြီ၊ သင်ချစ်သားတို့ သည် ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုခြင်းငှါ သီကွာသုံးရပ် မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြလော့”ဟု ရှေးလက် တော်ကို ဆန့်တန်း၍ ဟောဘိက္ခု ခေါ်တော်မူလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် နဒီကဿပ ရသေ့ဆရာနှင့်တကွ ထိုသုံးရာသော ရသေ့တို့သည် ဇုဋ္ဌိမယပရိဝန်ရာတို့ သူ့နေရာနှင့်သူ အဆင်သင့် ဆင်ယင်ပြီးသားဖြစ်ကြလျက် အဝါ ၆၀-ရသော(= သက်တော် ရှစ်ဆယ်ရှိပြီး) မထေရ်ကြီးများပမာ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးကြလျက် ရဟန်းပြုပြီးသား ဖြစ်ကြလေတော့သည်။ အုံ့ဩ ဖွယ်ရာ ရသေ့အသွင်ကွယ်ပျောက်၍ ရဟန်းအသွင်သို့ ကူးရောက် သွားကြလေတော့သည်။ ။(ဧထ ဘိက္ခဝေါ-ဟူ၍ မြတ်စွာ ဘုရားက ရွှေနှုတ်တော်မြွက်၍ ခေါ်တော်မူလိုက်ခြင်းသည်ပင်

ထိုရသေ့တို့အဖို့ရာ ဟိတိကဘုရဟန်းခံခြင်းဖြစ်လေသည်၊ သိမ်ဝင်ဖွယ်ရာကိစ္စ လုံးဝမရှိတော့ပြီ။)

ဂယာကဿပ (ညီငယ်) ဆရာကြီး တပည့်များနှင့်တကွ
ရဟန်းပြုခြင်း

ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးနှင့် တပည့်ရသေ့ငါးရာ, နဒီကဿပ (ညီအလတ်) ရသေ့ဆရာနှင့် တပည့်ရသေ့သုံးရာတို့ နေရောင်ရောမြစ်ရေကျော် မျှောလိုက်သည့် ရသေ့ပရိက္ခရာများကို အောက်(= အကြေ) ဆိပ်ကမ်းခွန်နေသော (ညီအငယ်) ဂယာ-ကဿပ ဆရာရသေ့မြင်လေလျှင် "ငါ့အစ်ကိုကြီး ဥရုဝေလကဿပ နှင့် အစ်ကိုလတ် နဒီကဿပတို့အား တစုံတခု ဘေးဥပဒ် မဖြစ်ပါစေလင့်"ဟု အောက်မှကာ "သွားကြလော့၊ နောင်တော်ကြီး နောင်တော်လတ်တို့ (မည်သို့ဖြစ်သည်)ကို သိအောင်စုံစမ်းကြ" ဟု ပြောဆိုမှ တပည့်ရသေ့ နှစ်ယောက် သုံးယောက်တို့ကို အလျင်လက်ဦး စေလွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း တပည့်ရသေ့နှစ်ရာတို့နှင့် အတူတကွ ဥရုဝေလကဿပ အရှင်သူမြတ် သီတင်းသုံးရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ အရှင်ဥရုဝေလကဿပကို "အို နောင်ကြီး ကဿပ .... ဤရဟန်းအဖြစ်သည် လွန်စွာပင် ချီးမွမ်းအပ် မြတ်ပါသလော"ဟု မေးမြန်းလေ၏။

ထိုအခါ အရှင်ဥရုဝေလကဿပ မထေရ်သည် "အိမ်း.... ငါ့ရှင်....ဤရဟန်းအဖြစ်သည် လွန်စွာပင် ချီးမွမ်းအပ် မြတ်ပေ၏"ဟု (ညီအငယ်) ဂယာကဿပကို ပြန်ကြားပြောဆိုလေလျှင် ထို ဂယာကဿပ ရသေ့ဆရာနှင့်တကွ ရသေ့နှစ်ရာတို့သည် ရှေးနည်းအတူ ရသေ့ပရိက္ခရာ အသုံးအဆောင်များ, မီးပူဇော်ဖွယ် အသုံးအဆောင် အဆောက်အဦများကို နေရောင်ရောမြစ်ရေကျော်၌ မျှောလိုက်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား ထံတော်မှောက်သို့ သွားရောက်ဆည်းကပ်ကြ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်အစုံတို့၌ ဦးခေါင်းဖြင့် တုံ့ဝပ်ပွတ်တိုက်ကြပြီးလျှင် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... အကျွန်ုပ်တို့သည် ရှင်တော်ဘုရားအထံတော်၌

ရှင်အဖြစ်ကို ရကြပါရစေ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရကြပါရစေ"ဟု၍ ရှင်ရဟန်းပြုပေးရန် တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားကြလေ ကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "ထေ ဘိက္ခဝေါ-အစရှိသည်ဖြင့် = ရဟန်းတို့.... လာကြလော့၊ သင်ချစ်သားတို့ တောင်းပန်အပ်သော ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူကြလော့၊ တရားတော်ကို ငါဘုရား ကောင်းစွာဟောကြားအပ်လေပြီ၊ သင်ချစ်သားတို့သည် ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုခြင်းငှါ သိက္ခာသုံးရပ် မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြလော့"ဟု ရှေလက်တော်ကို ဆန့်တန်း၍ ဟော ဘိက္ခု၊ ခေါ်တော်မူလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဂယာကဿပ ရသေ့ဆရာနှင့်တကွ ထိုနှစ်ရာသော ရသေ့တို့သည် ဒုဋ္ဌိမယပရိက္ခရာတို့ သူ့နေရာနှင့်သူ အဆင်သင့် ဆင်ယင်ပြီးသား ဖြစ်ကြလျက် အဝါ ၆၀-ရသော (= သက်တော် ရှစ်ဆယ်ရှိပြီး) မထေရ်ကြီးများပမာ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးကြလျက် ရဟန်းပြုပြီးသား ဖြစ်ကြလေတော့သည်။ အုံ့ဩဖွယ်ရာ ရသေ့အသွင်ကွယ်ပျောက်၍ ရဟန်းအသွင်သို့ ကူးရောက်သွားကြလေတော့သည်။ ။(ထေ ဘိက္ခဝေါ-ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားက ရှေနှုတ်တော်မြွက်၍ ခေါ်တော်မူလိုက်ခြင်းသည်ပင် ထိုရသေ့တို့အဖို့ရာ ဟောဘိက္ခု၊ ရဟန်းခံခြင်းဖြစ်လေသည်၊ သိမ်ပင်ဖွယ်ရာကိစ္စ လုံးဝ မရှိတော့ပြီ။)

(၅) တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြတော်မူခဏ်းဌ ငါးရာသော ထင်းတုံးတို့ ရသေ့များ ခွဲ၍မရခြင်း,တပြိုင်နက် အုံ့ဩဖွယ်ရာ ကွဲကြခြင်း, ရသေ့များ မီးမွေး၍မရခြင်း, တပြိုင်နက် အုံ့ဩဖွယ်ရာ မီးတောက်လောင်ခြင်း, ရသေ့များ မီးကို မငြှိမ်းသတ်နိုင်ခြင်း, တပြိုင်နက် အုံ့ဩဖွယ်ရာ မီးငြှိမ်းခြင်း, မီးအိုးကင်း ငါးရာတို့ကို ဖန်ဆင်းခြင်း ၅၂အရပ်ရပ်သော ထူးခြားချက်တို့မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အဓိဋ္ဌာန်တော်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ကုန်၏။ ။ဤနည်းဖြင့် ဥရုဝေလတောအုပ်အတွင်းဌ ဂယာကဿပညီနောင် ရသေ့တထောင်တို့အား

ချေဖျတ်ရန် မြတ်စွာဘုရား ဖန်ဆင်းတော်မူအပ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့မှာ ပါဋိဋေဘ၏ တိုက်ရိုက် ဖော်ပြအပ်သည်တို့ကား တဆယ့်ခြောက်ပါး၊ တိုက်ရိုက်မဖော်ပြအပ်သည်တို့ကား သုံးထောင့်ငါးရာ = နှစ်ရပ်ပေါင်း (၃၅ဝ) သုံးထောင့်ငါးရာ တဆယ့်ခြောက်ပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။)

အာဒိတ္တပရိယာယသုတ္တန်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်း

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥရုဝေလတောအုပ်၌ ရသေ့ညီနောင် ရှင်တထောင်တို့အား ချေဖျတ်ရန် အလိုတော်ဆန္ဒပြည့်ဝအောင် နေထိုင် သီတင်းသုံးတော်မူပြီးလျှင် ဂယာရွာ၏ အနီး **ဂယာသီသ**မည်သော (ဆင်ဦးကင်းနှင့်တူသည့်) ကျောက်ဖျာကြီးရှိရာအရပ်သို့ ရသေ့ဖြစ်ဘူးကြသော ရဟန်း တထောင်တို့နှင့် အတူတကွ ကြွတော်မူ၍ ထိုဂယာသီသ ကျောက်ဖျာအပြင်၌ ရဟန်းတော်ပေါင်း တထောင်တို့နှင့်အတူတကွ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုသို့ ထိုင်နေတော်မူပြီးလျှင် "ဤရဟန်း တထောင်တို့အား အဘယ်သို့သော တရားစကားသည် သပ္ပါယ ဖြစ်မည်နည်း" ဟု ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော် "ဤသူတို့သည် ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း မီးကို လုပ်ကျွေးပူဇော်ကြသူများ ဖြစ်ကုန်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ဤရဟန်းတထောင်တို့အား အာယတနတဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို တဆယ့်တသီး မီးအလျှံကို အဖန်ဖန်လောင်ကျွမ်းမှုကို ဖော်ပြ၍ အာဒိတ္တ-ပရိယာယဓမ္မဒေသနာကို ဟောကြားရလျှင် ဤရဟန်းတထောင်တို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်" ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်တော်မူပြီးလျှင်—

ဒွါရ ခြောက်ပါး, အာရုံ ခြောက်ပါး, ဝိညာဏ် ခြောက်ပါး,ဖဿခြောက်ပါး,ဖဿပစ္စယဝေဒနာ တဆယ့်ရှစ်ပါး ဤတရား အလုံးစုံတို့ကို ရာဂမီး, ဒေါသမီး, **မောဟမီး, ဇာတိမီး, ဇရာမီး,** မရဏမီး, **သောကမီး,**

ပရိဒေဝမီး, ဒုက္ခမီး, ဒေါမနဿမီး, ဥပါယာသမီး ဤတဆယ့်တပါးသောမီးတို့ အသီးသီး တောက်လောင်နေပုံကို အကျယ်သွန်ပြသည်—

အာဒိတ္တပရိယာယ သုတ္တန်ကို ဟောတော်မူလေသော် ထိုရဟန်းတထောင်တို့သည် မဂ်ဉာဏ်လေးပါးတို့သို့ အစဉ်အတိုင်း ရောက်ရှိကြကာ အာသဝေါကုန်ခန်း ရဟန္တာဖြစ်ကြလေကုန်၏။ သို့ရကား ထိုရဟန်းတထောင်တို့၏ စိတ်တို့သည် ဓာတ္တာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် တစုံတခုသော တရားကိုမျှ "ငါ+ငါ့ဥစ္စာ"ဟု စွဲယူမှု အလျှင်း ကင်းပြတ်ပြီးလျှင် မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းကြသော အာသဝေါတရားတို့မှ ရှင်းရှင်းကြီး လွတ်မြောက်ကြပြီးဖြစ်လေကုန်၏။

(အာဒိတ္တပရိယာယသုတ္တန်နှင့် စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ်တို့ကို ဓမ္မရတနာ အခန်းသို့ ရောက်မှ ဖော်ပြပါမည်။)

အခန်း-၁၅

မြတ်စွာဘုရားသခင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ကြွရောက်တော်မူခြင်း

အကြောင်း

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဂယာသီသအရပ်၌ ရသေ့ဖြစ်ခဲ့ဘူးသူ ရှင်တထောင်တို့အား အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ချေချွတ်ရန် အလိုတော်ဆန္ဒ ပြည့်ဝအောင် နေထိုင်သီတင်းသုံးတော်မူပြီးလျှင် (တောထွက်လာခဲ့စဉ် ဘုရင်ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားနှင့် တွေ့ခဲ့စဉ်က) "အရှင်ဘုရား····တောင်းပန်စကား တပည့်တော် လျှောက်ထားပါသည်၊ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသောအခါ ရှေးဦးစွာ တပည့်တော်၏ နိုင်ငံသို့ ကြွချီတော်မူပါကုန်ဘုရား" ဟူ၍ (အောက်စာမျက်နှာ ၂၁၈-က) လျှောက်ထားတောင်းပန်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ စကားကို ပြေလည်စေမှု နှလုံးတော်ပြုကာ

ရသေ့ဖြစ်ခဲ့ဘူးသူ ရဟန္တာ (၁၀၀၀) တထောင်ခြီရံလျက် ရာဇ-ဂြိုဟ်ပြည်ဘက်သို့ ခရီးဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူ၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အနီး ကြီးစွာသော ထန်းပင်ယျိုစင် တောဥယျာဉ်သို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူလေလျှင် ဥယျာဉ်အတွင်းဝယ် ပြန့်ကျယ်သော အရိပ်လည်းရှိ လူအပေါင်းတို့ မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ရာလည်းဖြစ်သည့် **သုပ္ပတိဋ္ဌ**အမည်ရှိသော ပညောင်ပင်ရင်းခံ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူလေ၏။

(ဤခ်ဲ့၊ ၊မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ပဌမဝါကို ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူ၍ ဝါကျွတ်လတ်သော် ပဝါရဏာပြုပြီးလျှင် ဥရုဝေလတောအုပ်သို့ ကြွသွားတော်မူသည်၊ ထိုဥရုဝေလတောအုပ်၌ သုံးလပတ်လုံး သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူလျက် ရသေ့ညီနောင် ရှင်တထောင်တို့ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ချေချုတ်ဆုံးမတော်မူပြီးနောက် ရဟန္တာ (၁၀၀၀)တထောင်ခြံရံလျက် ပြာသိုလပြည့်နေ့တွင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ကြွရောက်တော်မူပြီးလျှင် နှစ်လပတ်လုံး ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော်မူသည်။ ။ဇာတက-၊ ၁၊ မျက်နှာ ၁၈၀-နှင့် ဗုဒ္ဓဝံသ-၊ မျက်နှာ ၂၄-တို့မှ။)

ထိုအခါ ဥယျာဉ်မှူး၏ သံတော်ဦးတင်လျှောက်ချက်အရ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကရားသည် မြတ်စွာဘုရားသခင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရောက်ဆိုက် ကြွချီတော်မူလာကြောင်း သတင်းကောင်းစကား ကြားသိလေသည်၊ ကြားသိပုံအကျယ်မှာ....

အို အချင်းတို့....အသင်္ခြိန္ဒ သကျနွယ်ဖွား သာကိုဝင်မင်းသားဖြစ်၍ သာကိုဝင်မင်းမျိုးမှတောထွက်ကာ ရဟန်းပြုတော်မူသော ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ငါတို့နေရာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ဆိုက်ရောက်ကာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏အနီး ထန်းပင်ယျိုဥယျာဉ်အတွင်း သုပ္ပတိဋ္ဌ ပညောင်ပင်ရင်းခံ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူ၏။

ထိုဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်သတင်းသည် ဤဆိုလတံ့သောအတိုင်း ဘဝဂ်မဆုံ နှုံ့ရှိတက်၏၊ **ဤအကြောင်း ဤအကြောင်းများကြောင့် မြတ်စွာဘုရား**

သည် **အရဟံ အစ ဘာဝ**ါ အဆုံး ကိုးပါးသောဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်မြတ်ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော ဤသတ္တလောကကို ကိုယ်တော်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု သိရှိတော်မူပြီးလျှင် ဟောကြားထုတ်ဖော် သိစေတော်မူပေ၏။

ထိုဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရားသည် **အစ အလယ် အဆုံး** သုံးပါးအစုံ ကောင်းခြင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျက် အနက်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ သဒ္ဒါပုဒ်ပါဠိ အက္ခရာနှင့်လည်း ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောကြားတော်မူပေ၏။ **အဒ္ဒိ**အလို မရှိ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသော ဒုစရိုက် **အညစ်**အကြေးမှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်သော သီလ သမာဓိ ပညာ သုံးပါးသိက္ခာ သာသနာတော်တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို နတ်လူတို့အား ထင်ရှားပြတော်မူပေ၏။

ထိုသို့ကျေးဇူး ဂုဏ်အထူးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြသည့် **အမှုတော်ခံသခင်** အရှင်မြတ်တို့အား ရိုသေလေးမြတ် **ဆည်းတယ်**မူးမြင်ရခြင်းသည် လွန်ကဲထူးလတ် ကောင်းမြတ်သည်သာ ဖြစ်ပေ၏—

ဟူ၍ သတင်းကောင်းစကား ကြားသိလေသည်။

ထိုအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည် မဂဓတိုင်းသား ပုဏ္ဏားသူဌေးပေါင်း (၁၂၀၀၀၀) တသိန်းနှစ်သောင်း ခြိုရံလျက် မြတ်စွာဘုရားထံတော်မှောက်သို့ သွားရောက်ချဉ်းကပ်၍ ရိုသေ မြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးလျှင် ဝေး+နိုး+ရှေ+နောက်+မြင့်မောက်+လေ တင် = ၅ ဦ အပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းစင်ရာအရပ်၌ ထိုင်နေလေ၏။

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးနှင့် အတူတကွ ပါလာကြသော ပုဏ္ဏားသူဌေးပေါင်း တသိန်းနှစ်သောင်းတို့အနက် (၁) **အ**ချို့သော ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးကြ၍ **အ**ပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းစင်ရာအရပ်၌ ထိုင်နေကြကုန်၏။ (၂) **အ**ချို့**သော** ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဝမ်းမြောက်

ဝမ်းသာ တသက်ပတ်လုံး အောက်မေ့ထိုက်သောစကားကို ပြောကြားပြီးလျှင် အပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းစင်ရာအရပ်၌ ထိုင်နေကြကုန်၏။ (ဤပုဏ္ဏားနှစ်စုတို့ကား သမ္မာဒိဋ္ဌိ တဖက်သတ်၌ ရှိကြသော သူတို့တည်း။)

(၃) အချို့သော ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့သည် မြတ်စွာဘုရားရှိတော်မူရာဘက်သို့ လက်အုပ်ကို ညွှတ်ကိုင်းပြီးလျှင် အပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းစင်ရာအရပ်၌ ထိုင်နေကြကုန်၏။ ။(ဤပုဏ္ဏားတို့ကား- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဘက် သမ္မာဒိဋ္ဌိဘက် လေးနံနှစ်ဖက်နှင်းသူတို့တည်း။ ထိုသူတို့၏စိတ်အကြံမှာ (က) အကယ်၍ ငါတို့ကို မိစ္ဆာ-ဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူတို့က "အဘယ့်ကြောင့် သင်တို့သည် ရဟန်းဂေါတမကို ရှိခိုးကြသနည်း"ဟု အပြစ်တင်စကား ပြောကြားလာလျှင် ထိုသူတို့အား "လက်အုပ်ချီမြှောက်မှု ပြုကာမျှဖြင့် အဘယ်မှာလျှင် ရှိခိုးသည် မည်အံ့နည်း"ဟု ပြောကုန်အံ့၊ (ခ) အကယ်၍ ငါတို့ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူတို့က "အဘယ့်ကြောင့် သင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိမခိုးကြသနည်း"ဟု အပြစ်တင်စကားပြောကြားလာလျှင် "ဘယ့်နယ်လမျှ ဦးခေါင်းဖြင့် မြေကြီး၌ တိုက်ခတ်မှု ရှိခိုးခြင်းမည်ရမှာလား၊ စင်စစ်မှာမူ လက်အုပ်ချီမိုးမှသည်လည်း ရှိခိုးခြင်းသာလျှင်ဖြစ်၏"ဟု ပြောကုန်အံ့ဟူ၍ ကြံစည်ကြကာ နှစ်ဖက်ရ ပြောဆိုနိုင်ရန် နေထိုင်ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။)

(၄) အချို့သော ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့သည် "အိုအရှင်ဂေါ-တမ…ဤမည်သော သူ၏သား အကျွန်ုပ် ဒတ္တ, အကျွန်ုပ်မိတ္တသည် ဤအရှင့် ထံမှောက်သို့ လာရောက်ပါသည်" စသည်ဖြင့် အမည်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုကြကာ အပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းစင်ရာအရပ်၌ ထိုင်နေကြကုန်၏၊ အချို့သော ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့သည် "အိုအရှင်ဂေါတမ … ဝါသေဋ္ဌအနွယ်ရှိသော အကျွန်ုပ်သည်, ကစ္စာယနအနွယ်ရှိသော အကျွန်ုပ်သည် ဤအရှင့်ထံမှောက်သို့ လာရောက်ပါသည်" စသည်ဖြင့် အနွယ်ကို ထုတ်ဖော် ပြောဆိုကြကာ အပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းစင်ရာအရပ်၌ ထိုင်နေကြကုန်

၏။ ။(ဤပုဏ္ဏားတို့ကား ဆင်းရဲနွမ်းပါး မထင်ရှားသူများ ဖြစ်ကြသည်၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် ပရိသတ်အလယ်၌ အမည်အနွယ်ကို ပြောကြားခြင်းဖြင့် ထင်ရှားကြရကုန်လိမ့်မည်ဟု ကြံစည်ကာ ၎င်းသို့ အမည်အနွယ်ကို ထုတ်ဖော် ပြောကြားကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။)

(၅) အချို့သော ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့ကား စကားမပြော တုကျိုဘောသာ ထိုင်နေကြကုန်၏။ ။(ဤပုဏ္ဏားတို့ကား စိတ်တွင်းက အကြံကောက်သူများ မသိဆိုးဝါး မိုက်ကန်းသူများ ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ထိုသူနှစ်မျိုးတို့တွင် စိတ်တွင်းက အကြံကောက်သူ (=ကေရာ-ဋိကသမား)များကား "စကားတခွန်း နှစ်ခွန်းလောက် ပြောမိလျှင် အကျွမ်းဝင်မှုဖြစ်လိမ့်မည်၊ အကျွမ်းဝင်လာလျှင် ဆွမ်းတခါ နှစ်ခါ မကျွေးက သင့်လျော်မည်မဟုတ်"ဟု ကြံစည်ကာ အကျွမ်းဝင်ရမည် ဆွမ်းကျွေးရမည်ကို တွေးတော ကြောက်ရွံ့သဖြင့် စကားမပြော တုကျိုဘော ထိုင်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ မသိဆိုးဝါး မိုက်ကန်းသူများကား မသိသောကြောင့်ပင် မြေကြီးပေါ်၌ ချထားအပ်သော မြေစိုင်ခဲကြီးများပမာ ထိုင်မိ ထိုင်ရာ နေရာ၌သာ စကားမပြော တုကျိုဘော ထိုင်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။)

ထိုပုဏ္ဏားတို့ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ရှိခြင်း

ထိုသို့ ထိုင်နေကြပြီးသောအခါ ထိုတသိန်း နှစ်သောင်းသော မဂဓတိုင်းသား ပုဏ္ဏားသူဌေးတို့၏ စိတ်သန္တာန်၌ "ဘယ်နှယ်လဲ ရဟန်းကြီးကပင် ဥရုဝေလကဿပဆရာကြီးထံ၌ တပည့်ခံကာ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေသလော၊ သို့မဟုတ် ဥရုဝေလ-ကဿပဆရာကြီးကပင် ရဟန်းကြီး၏အထံ၌ တပည့်ခံကာ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေသလော"ဟု အကြံအစည် ဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုပုဏ္ဏားသူဌေးပေါင်း တသိန်းနှစ်သောင်းတို့၏ စိတ်အကြံအစည်ကို ကိုယ်တော်မြတ်၏ စေ-တောပရိယ အဘိညာဏ်ဖြင့် သိမြင်တော်မူ၍ အရှင်ဥရုဝေလ-ကဿပကို—

ကိ မေဝ ဒိသ္မာ ဥရုဝေလဝါသိ၊
ပဟာသိ အဂ္ဂိ ကိသကောဝဒါနော။
ပုဏ္ဏာမိ တံ ကဿပ ဘေမဏ္ဍံ၊
ကထံ ပဟီနံ တဝ အဂ္ဂိဟုတ္တံ။

ဥရုဝေလ တောအုပ်၌ နေလျှောရှိသော အိုချစ်သား ကဿပ .... သင်သည် (ရသေ့တို့၏ ခေါင်းပါးသော အကျင့်ဖြင့်) ကြီလှိသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိကြသည့် ရသေ့တို့ကို ဆုံးမတတ်သူ ဆရာကြီးဖြစ်ပါလျက် အဘယ်အပြစ်ကို မြင်၍ မီးပူဇော်မှုကို ပယ်ရှားစွန့်ပစ်သနည်း။ ချစ်သား ကဿပ....သင့်ကို ငါဘုရားသည် ထို အကြောင်းကို မေးမြန်း၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် သင်သည် မီးပူဇော်ခြင်းအကျင့်ကို စွန့်ပယ်အပ်သနည်း"—

ဟူ၍ ဂါထာဖြင့် မိန့်ကြားမေးမြန်းတော်မူ၏။ ထိုအခါ အရှင် ဥရုဝေလကဿပမထေရ်သည်—

ရူပေ စ သဒ္ဒေ စ အထော ရသေ စ၊
ကာမိတ္ထိယော စာဘိဝဒန္တိ ယညာ။
ဧတံ မလန္တိ ဥပဓီသု ဥတ္တာ၊
တသ္မာ နယိဋ္ဌေ နယိဋ္ဌေ ဟုတေ အရဏ္ဍေ။

အုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... ယဇ်ပူဇော်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် (ကာမဂုဏ်ငါးပါး မိန်းမများတို့ ပြည့်စုံနိုင်ကုန်၏ဟူ၍) အဆင်း, အသံ, အနံ့, အရသာ, အတွေ့တည်းဟူသော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကိုလည်း, ထိုကာမဂုဏ်ငါး လက်သည်းအားဖြင့် ခုပ်စားတတ်သူ ကျားနှင့်တူသော မိန်းမများကိုလည်း (ယဇ်ဆရာကြီးများ)ပြောကြားကြပါသည်။ ခန္ဓာငါးပါး ဥပဓိတရားတို့၌ ထိုအာရုံငါးပါး မိန်းမများကို အညစ်အကြေးများသာဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ သိမြင်သောကြောင့် တပည့်တော်သည် ယဇ်ကြီးပူဇော်မှုဌာနသည်း မမှေ့လျော် မနှစ်

ခြိုက် မပျော်ပိုက်တော့ပါ၊ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း မီးပူဇော်မှုဌ်
လည်း မမွေ့လျော် မနှစ်ခြိုက် မပျော်ပိုက်တော့ပါဘုရား—

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ဂါထာဖြင့် ပြန်လည် ဖြေကြား လျှောက်ထားလေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက—

ဇဏ္ဍေ ဝေ မနော နှ ရမိတ္ထ (ကဿပါတိ ဘဂဝါ)၊
ရူပေသု သဒ္ဒေသု အထော ရသေသု။
အထ ကော စရဟိ ဒေဝမနုဿလောကေ၊
ရတော မနော ကဿပ ပြုဟိ မေတံ။

ချစ်သား ကဿပ…သင်ချစ်သား၏ စိတ်နှလုံးသည် အဆင်း, အသံ, အနံ့, အရသာ, အတွေ့အထိ တည်း ဟူသော ကာမဂုဏ် ငါးပါးနှင့် မိန်းမများ၌ မမွေ့လျော် မနှစ်ခြိုက် မပျော်ပိုက်ကြားအံ့၊ ချစ်သားကဿပ…. ယင်းသို့ အာရုံငါးပါး မိန်းမများ၌ မမွေ့လျော် မနှစ်ခြိုက် မပျော်ပိုက်ခဲ့သော် နတ်ပြည် လူ့ပြည်ဝယ် အာယတနာရုံ၌ သင်ချစ်သား၏ စိတ်နှလုံးသည် မွေ့လျော်နှစ်ခြိုက် ပျော်ပိုက်သနည်း။ ဤအကြောင်းကို သင်ချစ်သားသည် ငါဘုရားအား ဖြေကြားပြောဆိုလော့—

ဟူ၍ ဥရုဝေလကဿပ အရှင်မြတ်ကို ဂါထာဖြင့် မေးမြန်းတော်မူသောအခါ အရှင်ဥရုဝေလကဿပမထေရ်သည်—

ဒိဿွာ ပဒံ သန္တမနုပမိကံ၊
အကိဉ္စနံ ကာမဘဝေ အသတ္တံ။
အနညထာဘာဝိမနညနေယျံ၊
တဿ္မာ နှ ယိဋ္ဌေ နှ ဟုတေ အရဇ္ဇိံ။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား…. အကျွန်ုပ်သည် ရာဂအစရှိသော ကြောင့်ကြခြင်း အလျင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ ကာမတရား ဘဝတရားမှလည်း အချင်းခပ်သိမ်း မငြိမကပ် ကျွတ်လွတ်သော (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း သေခြင်း

ကင်းသဖြင့်) ဖောက်ပြန်ခြင်း အလျှင်းမရှိသော (ကိုယ်တိုင် ပွါးအပ်သော မဂ်ဖြင့်သာ ရောက်အပ် ရအပ်သဖြင့်) တပါးသောသူသည် သိစေအပ်သည့် တရားမျိုးလည်း မဟုတ်သော ဥပဓိလေးတန် ဆိတ်ရာမှန်သည့် သန္တိလက္ခဏာရှိသော နိဗ္ဗာန်တရားကို ပိုင်းခြား ထင်ထင်သိမြင်ရပြီဖြစ်သောကြောင့် တပည့်တော်သည် ယဇ်ကြီးပူဇော်မှုဌာလည်း မမှေ့လျော် မနှစ်ခြိုက် မပျော်ပိုက်တော့ပါ၊ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း မီးပူဇော်မှုဌာလည်း မမှေ့လျော် မနှစ်ခြိုက် မပျော်ပိုက်တော့ပါဘုရား—

ဟူ၍ ဂါထာဖြင့်ပင်ဖြေကြားလျှောက်ထားပြီးလျှင် အရှင်ဥရုဝေလကဿပမထေရ်သည် မိမိကိုယ်တိုင်က မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ ထင်ရှားစိမ့်သောဂါ နေရာမှထ၍ ကိုယ်ဝတ်စံပယ်တင်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေဖမိုးတော်ဌ ဦးခေါင်းကို တင်ထား၍ "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... ဘုန်းတော်သခင် ရှင်ပင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူပါ၏၊ အကျွန်ုပ်ကား အရှင်ဘုရား၏ တပည့်သာလျှင် ဖြစ်ပါ၏"ဟု လျှောက်ဆို၍ ပဌမအကြိမ် ထန်းတဆင့်ခန့် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ သက်ဆင်းပြီးမှ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြန်၏၊ ဒုတိယအကြိမ် ထန်းနှစ်ဆင့်ခန့် တတိယအကြိမ် ထန်းသုံးဆင့်ခန့် ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထန်းခုနစ်ဆင့်ခန့် တိုင်အောင် ခုနစ်ကြိမ်ပင် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ သက်ပြီးမှ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းလွတ်ရာအရပ်၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထို တန်ခိုးပြာဋိဟာကို တွေ့မြင်ကြရ၍ များစွာသော ပုဏ္ဏားသူဌေးအပေါင်းသည် "ဩ....မြတ်စွာဘုရားသည် တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးမားတော်မူပါပေ၏၊ သို့စဉ်ကလောက် အားရှိ ခိုင်ခံ့သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိလျက် မိမိကိုယ်ကို ရဟန္တာဟု မှတ်ထင်နေသော ဥရုဝေလကဿပ ရသေ့ဆရာကြီးကိုပင်သော်လည်း ဒိဋ္ဌိကွန်ရက်ကို ချိုးဖျက်တော်မူကာ မြတ်စွာဘုရားသည် ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူအပ်ပေပြီ"ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်

ကျေးဇူးနှင့် စပ်သော စကားကိုသာလျှင် ချီးမွမ်း ပြောဆိုကြ လေ၏။

ထိုသူတို့၏ ချီးမွမ်းပြောဆိုသော စကားကို ကြားတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် "ပုဏ္ဏားသူဌေးအပေါင်းတို့ .... ယခုအခါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂေါတမ ရှေးဘုရားတော်သို့ ရောက်ရှိသည့် ငါဘုရားသည် ဤ ဥရုဝေလကဿပကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမခြင်းမှာ မအံ့သြ လောက်သေးပါ၊ ငါဘုရားသည် ရှေးအခါ ဘုံဝမဂင်းသေးသော အလောင်းတော်ဘဝ ဖြစ်စဉ်ကလည်း နာရဒမည်သော ဗြဟ္မာ မင်းဖြစ်၍ ဤဥရုဝေလကဿပအလောင်း (= အင်္ဂတိမင်းကြီး) ၏ မိန္ဒာအယူ ကွန်ရက်ကို ချိုးဖျက်ခဲ့ရလေပြီ"ဟု မိန့်တော်မူ၍ ထို ပုဏ္ဏား သူဌေး ပရိသတ် ဝေါင်းပန်အပ်သဖြင့် မဟာနာရဒ ကဿပဇာတ်ကို ဟောကြားတော်မူလေသည်။ (မဟာနာရဒ ကဿပဇာတ် အကျယ်ကို ဇာတ်ကြီးဆယ်ဖွဲ့ ဝတ္ထုဒ္ဒ ဖတ်ရှုမှတ် သားရာ၏။)

မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်ဥရုဝေလကဿပ ဝန်ခံချက်အရဖြင့် ထိုပုဏ္ဏားသူဌေးပေါင်း တသိန်းနှစ်သောင်းတို့"ဥရုဝေလကဿပ ဆရာကြီးကသာ တပည့်ခံ၍ ရဟန်းကြီး ဂေါတမထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပါတကား"ဟူ၍ ယုံမှားသံသယ ကင်းစင် သော စိတ်ဖြစ်ကြသည်ကို စေတောပရိယ အဘိညာဏ်ဖြင့် ပိုင်း ခြားသိမြင်တော်မူ၍ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး အမှူးပြုသော ထို ပုဏ္ဏား သူဌေးပေါင်း တသိန်းနှစ်သောင်းတို့အား ရှေးဦး ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်း မဂ်ဖိုလ်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော တရား လမ်းစဉ်ဖြစ်သည့် (၁) ဒါနကထာ၊ (၂) သီလကထာ၊ (၃) သဂ္ဂ ကထာ၊ (၄) မဂ္ဂကထာ = ကာမာနံအာဒီနဝ+နေက္ခမ္မေအာနိ-သံသကထာ ဒေသနာ အစဉ်အတိုင်း ဟောကြားတော်မူ၍ ဗိမ္ဗိ-သာရမင်းကြီးနှင့်တကွ ထိုပုဏ္ဏားသူဌေးပေါင်း တသိန်း နှစ် သောင်းတို့ ခဲ့သောစိတ်ရှိကြ နူးညံ့သောစိတ်ရှိကြ ဝိတ်ပင်ခြင်း နီဝရဏကင်းသော စိတ်ရှိကြ တက်ကြွဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိကြ ကြည်လင်သော စိတ်ရှိကြသည်ကို သိတော်မူသောအခါ မြတ်စွာ

ဘုရားသည် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးနှင့်တကွ ထိုပုဏ္ဏားသူဌေးတို့အား သစ္စာလေးဝ သာမုဏ်သိက ဓမ္မဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူလေလျှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး အမှူးပြုသော ပုဏ္ဏားသူဌေးပေါင်း ဒသိန်းတသောင်းတို့သည် ထိုနေရာ၌ပင် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ကြကုန်၏၊ ကျန်သော ပုဏ္ဏား သူဌေးပေါင်း တသောင်းတို့ကား သရဏာဂုံတည် ဥပါသကာများ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ တောင့်တချက်ငါးပါး

ထိုအခါ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသော မဂဓတိုင်းရှင် ဘုရင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား…… အကျွန်ုပ်အား ရှေးမင်းသားဖြစ်စဉ်ကပင် ငါးပါးသော တောင့်တချက်တို့သည် ဖြစ်ခဲ့ဘူးပါကုန်၏၊ ထိုတောင့်တချက် ငါးပါးတို့သည် အကျွန်ုပ်အား ယခုအခါ၌ ပြည့်စုံကြကုန်ပြီ။

(၁) ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား…… အကျွန်ုပ်အား ရှေးမင်းသားဖြစ်စဉ်က "ငါ့ကို မဂဓတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့က ရာဇအဘိသိက် သွန်းဖျန်းကြပါမူ ကောင်းလေစွ"ဟု တောင့်တချက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား……ဤသည်ကား အကျွန်ုပ်၏ ပဌမတောင့်တချက် ဖြစ်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်၏ ထိုပဌမတောင့်တချက်သည် ပြည့်စုံခဲ့ပါပြီ။

(၂) ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား……အကျွန်ုပ်အား ရှေးမင်းသားဖြစ်စဉ်က "ငါမင်းဖြစ်သောအခါ ငါ၏ နိုင်ငံတော်သို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ကြွချီဆိုက်ရောက်လာပါမူ ကောင်းလေစွ"ဟု တောင့်တချက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား……ဤသည်ကား အကျွန်ုပ်၏ ဒုတိယ တောင့်တချက် ဖြစ်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်၏ ထိုဒုတိယ တောင့်တချက်သည်လည်း ယခုအခါ၌ ပြည့်စုံခဲ့ပါပြီ။

(၃) ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား……အကျွန်ုပ်အား ရှေးမင်းသားဖြစ်စဉ်က "ငါသည် ငါ၏ နိုင်ငံတော်သို့ ကြွရောက်

တော်မူလာသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေလေးမြတ် ဆည်းကပ်ရပါမူ ကောင်းလေစွ" ဟု တောင့်တချက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... ဤသည်ကား အကျွန်ုပ်၏ တတိယ တောင့်တချက် ဖြစ်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်၏ ထို တတိယ တောင့်တချက်သည်လည်း ယခုအခါ၌ ပြည့်စုံခဲ့ပါပြီ။

(၄) ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... အကျွန်ုပ်အား ရှေး မင်းသားဖြစ်စဉ်က "ငါ၏ နိုင်ငံတော်သို့ ကြွရောက်တော်မူလာသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ငါ့အား နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောတရားကို ဟောကြားတော်မူပါမူ ကောင်းလေစွ" ဟု တောင့်တချက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... ဤသည်ကား အကျွန်ုပ်၏ စတုတ္ထ တောင့်တချက် ဖြစ်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်၏ ထို စတုတ္ထတောင့်တချက်သည်လည်း ယခုအခါ၌ ပြည့်စုံခဲ့ပါပြီ။

(၅) ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... အကျွန်ုပ်အား ရှေး မင်းသားဖြစ်စဉ်က "ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သောတရားကို ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်ရပါမူ ကောင်းလေစွ" ဟု တောင့်တချက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... ဤသည်ကား အကျွန်ုပ်၏ ပဉ္စမတောင့်တချက် ဖြစ်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်၏ ထို ပဉ္စမတောင့်တချက်သည်လည်း ယခုအခါ၌ ပြည့်စုံခဲ့ပါပြီ။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... အကျွန်ုပ်အား ရှေး မင်းသားဖြစ်စဉ်က ဤ ငါးပါးသော တောင့်တချက်တို့သည် ဖြစ်ခဲ့ဘူးပါကုန်၏၊ ထို တောင့်တချက် ငါးပါးလုံးပင် အကျွန်ုပ်အား ယခုအခါ၌ ပြည့်စုံကြပါကုန်ပြီ။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....

လောကဥပမာအားဖြင့် မှောက်ချထားအပ်သော ဝတ္ထုကို လှန်လိုက်ဘိသကဲ့သို့ရင်း, ဖုံးအုပ်ထားသော အရာဝတ္ထုကို ဖွင့်လှစ်လိုက်ဘိသကဲ့သို့ရင်း, မျက်စိလည်လမ်းမှားသောသူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားလိုက်ဘိသကဲ့သို့ရင်း, "မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းအမျိုးမျိုးတို့ကို မြင်ကြပေလိမ့်မည်" ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ထွန်းညှိထားဘိသကဲ့သို့ရင်း ထို့အတူပင် မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ထင်ရှားစွာ ဟောပြတော်မူအပ်ပါပြီ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... ထို အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုရင်း, တရားတော်ကိုရင်း, ရဟန်းသံဃာတော်ကိုရင်း ကိုးကွယ်လည်းလျောင်း ပုန်းအောင်းရာဟူ၍ သိမှတ် ဆည်းကပ်ပါ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့ကစ၍ အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး သရဏဂုံတည်သူ ဥပါသကာဟူ၍ မှတ်ယူတော်မူပါလော့။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....ရှင်တော်ဘုရားသည် နက်ဖြန် ကောင်းမှုကုသိုလ် အလို့ငှါ ရဟန်းသံဃာတော်အပေါင်းနှင့်တကွ ဘပည့်တော်၏ ဆွမ်းကို သည်းခံသာယာတော်မူပါဘုရား ဟု လျှောက်ထားပင့်ဖိတ်လေရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ ဆွမ်းစားပင့်လျှောက်ချက်ကို လက်ခံသာယာတော်မူ၏။

ထိုအခါမဂဓတိုင်းရှင် ဘုရင်ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူကြောင်းကို ကောင်းစွာသိ၍ ထိုင်ရာမှထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေစွာ ရှိခိုးပြီးလျှင် လက်ျာရစ်လှည့်ပြီး၍ ရှေနန်းတော်သို့ ပြန်လေ၏။

(ဤ၌၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည် သောတာပန်တည်ပြီးမှ သရဏဂုံ ခံယူခြင်းဖြစ်သည်။ ထို ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားအား သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရလျှင်ပင် သရဏဂုံကိစ္စ ပြီးစီးပြီးဖြစ်သော်လည်း ထို မဂ်ခဏ၌ "မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်သည် သံဃာတော်သည် ကိုးကွယ်လည်းလျောင်း ပုန်းအောင်းမှီခိုရာ ဧကန်စင်စစ်မှန်၏" ဟူ၍ စိတ်ထဲ

ကသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှု အခြေအနေသို့ ရောက်ခဲ့လေသည်၊ ယခုအခါ နှုတ်မြွက်၍ အတ္တသန္ဓိယျာတနသရဏကုံကို ဆောက်တည်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည် သောတာပတ္တိမဂ်သို့ ရောက်သဖြင့်ပင် နိယတသရဏကုံ(=မပျက်စီးနိုင်သော လောကုတ္တရာသရဏကုံ) တည်ပြီးသူဖြစ်၏၊ ထိုနိယတသရဏကုံ တည်ပြီးသူဖြစ်ကြောင်းကို သူတပါးတို့အား နှုတ်ဖြင့် ထင်စွာဖော်ပြ၍ရှိခင်း, ပဏိပါတသရဏကုံ ခံယူလိုသည်ဖြစ်၍ရှိခင်း ဤသို့ နှုတ်မြွက်၍ လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။)

မြတ်စွာဘုရားသခင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင်းသို့ ဆွမ်းစားကြွတော်မူခြင်း

ထိုအခါ မဂဓတိုင်းရှင်ဘုရင်ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည် ထိုညဉ့် လွန်မြောက် နောက်တနေ့ နံနက်မိုးသောက် ရောက်လတ်သော အခါ မိမိနန်းတော်၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဆွမ်း ဘောဇဉ်ဆွမ်း များကို ကောင်းစွာချက်ပြုတ်ပြင်ဆင် စီရင်စေပြီးလျှင် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... ဆွမ်းစားချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်၍လည်း ပြီးပါပြီ"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြွတော်မူရန် ပင့်လျှောက်စေလေ၏။

ပဇိသတ်, ထူထပ်လှသမြှင့် သိကြားမင်း ဆင်းလာခြင်း

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်အတွင်းသို့ မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းစားကြွတော်မူခါနီးအချိန်၌ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ဘူးသူ မဖူးမြင်ဘူးသူ ဖြစ်ကြသည့် တံဆယ်ရှစ်ကုဋေမျှသော ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သား လူအများတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်လိုကြသဖြင့် စောစောစီးစီးပင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှထွက်၍ ထန်းပင်ပျိုနှင့် တောဥယျာဉ်သို့ အစုလိုက် အစုလိုက် အစီအရီသွားကြလေ၏။ သုံးဂါဝုတ်မျှရှိသော လမ်းခရီးသည် မဆုံနိုင်လောက်အောင် လူတို့ဖြင့် တင်းကျပ်ပြည့်လျှမ်းလျက်ရှိ၏၊ ထန်းပင်ပျိုနှင့် တောဥယျာဉ်တခုလုံး အကြားမလပ် လူတို့ဖြင့် ပြည့်ကျပ်လျက်ရှိ၏၊ လူများအပေါင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လက္ခဏာတော်ကြီး, ရှစ်ဆယ်သောလက္ခဏာတော်ငယ် ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ်

တို့ဖြင့် တင့်တယ်ခြင်း အသရေအစုသို့ ရောက်သော ရူပကာယ ကိုယ်တော်ကို ဖူးမြော်ကြရာဝယ် အားရတင်းတိမ် ရောင့်ရဲသည် ဟူ၍ မရှိနိုင်အောင် ဖြစ်လေသည်။

ဥယျာဉ်တခုလုံး လမ်းတလျှောက်လုံး ဘုရားဖူးသူ လူအပေါင်းဖြင့် ပြည့်ကျပ်လျက်ရှိသောကြောင့် ရဟန်းတော်တပါး ထွက်နိုင်လောက်ရုံ အရပ်ပင် မရှိသလောက် ဖြစ်နေ၏။ ဤအတိုင်းသာ ဆိုလျှင် ထိုနေ့အဖို့ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဆွမ်းပင် ပြတ်လေရာ၏။ ထိုသို့ မြတ်စွာဘုရားအား ဆွမ်းပြတ်မှု မဖြစ်ပါစေလင့် ဟု ပြောဆိုသည့်အလား သိကြားမင်း၏ ထိုင်နေရာ ပဏ္ဍုကမ္ဗလာ မြေကျောက်ဖြာသည် ပူနွေးသော အခြင်း အရာကို ပြလေ၏။ သိကြားမင်းသည် အကြောင်းအရာကို ဆင်ခြင်လတ်သော် ထိုအကြောင်းကို ဓကာင်းစွာသိမြင်လတ်၍ လုလင်ပျိုအသွင် ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးနှင့်စပ်သော ချီးမွမ်းစကားများကို မြွက်ကြားကျူးရင့်လျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေတော်မှောက်၌ ဘွားကနဲ ပေါ်ပေါက် သက်ရောက်၍ နတ်တန်ခိုး အာနုဘော်ဖြင့် ဘုရား အမှူးပြုသော သံဃာတော်တို့ ကြွချီလောက်သော အရပ်ကို ပြုလုပ်ဖန်ဆင်း၍ နိဗ္ဗာန်ဆော် လုလင်ပျိုပမာ—

ဒန္တော ဒန္တေဟိ သဟ ပုရာဏဇဋိလေဟိ၊
ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိပ္ပမုတ္တေဟိ။
သိဂိနိက္ခသဝဏ္ဏော၊
ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ ဘဂဝါ။

(ဘောဒန္တော = တိုင်းသား ပြည်သူ အိုလူအပေါင်းတို့....)။ သိဂိနိက္ခသဝဏ္ဏော = ယုတ္တိကတ စသည်အပြား ရှေရှစ်ပါးတွင် ခေါင်ဖျားအဌမမြတ်ထွတ်လှသား တနိုင်္ဂ အချိန်မှီသည့် သိဂီ ရွှေပြားပမာ ဝါရွှေမည့်ဝင်းသည့် အဆင်းရှိတော်မူထသော။ ဘဂဝါ = ရွှေဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ ဒန္တော = ကိုယ်

တော်တိုင်ပင် ယဉ်ကျေးတော်မူပြီးဖြစ်၍။ ဒနွေဟိ = ကိုယ်တော်တိုက်ကျွေး အမြိုက်ဆေးဖြင့် ယဉ်ကျေးကြကုန်ပြီးသော။ ဝိပ္ပမုဏ္ဍောဟ = ရှေ့ဆောင်ပုဂ်ဝ ကိုယ်တိုင်ကပင် ဘဝသုံးထပ် ဝဋ်သုံးရပ်မှ ကျွတ်လွတ်တော်မူပြီးဖြစ်၍။ ဝိပ္ပမုဏ္ဍေဟိ = ကိုယ်တော်ညွှန်ပြ ဓမ္မောဇဖြင့် ဘဝသုံးထပ် ဝဋ်သုံးရပ်မှ ကျွတ်လွတ်တော်မူကြကုန်ပြီးသော။ ပုရာဏဇဋိလေဟိ = ရသေ့ဖြစ်ဟောင်း ရဟန္တာပေါင်းတထောင်တို့နှင့်။ သဟ = အတူတကွ။ ရာဇဂဟံ = ရာဇဂြိုဟ်မည်လျှင်း ပြည်အတွင်းသို့။ ပါဝိသိ = မဂဝတိုင်းရှင် ဘုရင်ဥက္ကင်္ဍ တောင်းပန်လတ်၍ စက်မြတ်နှစ်ပြင်နေလသွင်သို့ ကြွဝင်ချီမြန်းတော်မူခဲ့လေပြီ။

> မုဏ္ဍောဟ မုဏ္ဍေဟိ သဟ ပုရာဏဇဋိလေဟိ
> ဝိပ္ပမုဏ္ဍောဟ ဝိပ္ပမုဏ္ဍေဟိ။
> သိဂိနိက္ခသဝဏ္ဏောဟ
> ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ ဘဂဝါ။

(ဘောန္တော = တိုင်းသားပြည်သူ အိုလူဗာပေါင်းတို့....)။ သိဂိနိက္ခသဝဏ္ဏောဟ = ယုတ္တိကတ စသည်အပြားရှေ့ရှစ်ပါးတွင် ခေါင်ဖျားအဌမ မြတ်ထွတ်လှသား တနိုက္ခအချိန်မှီသည့် သိဂီ ရှေ့ပြားပမာ ဝါရှေ့ မည့်ဝင်းသည့် အဆင်း ရှိတော်မူထသော။ ဘဂဝါ = ရှေ့ဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ မုဏ္ဍောဟ = ကိုယ်တော်တိုင်သာ ထောင့်ငါးရာသော ကိလေသာဝဋ် မာရ်မင်းညွှတ်မှ ကျွတ်လွတ်တော် မူပြီးဖြစ်၍။ မုဏ္ဍေဟိ = ကိုယ်တော်ညွှန်းချေ ဓမ္မုပဒေဖြင့် ကိလေသာဝဋ် မာရ်မင်းညွှတ်မှ ကျွတ်လွတ်တော်မူကြကုန်ပြီးသော။ ဝိပ္ပ-မုဏ္ဍောဟ = ရှေ့ဆောင်ပုဂ်ဝ ကိုယ်တိုင်ကပင် ဘဝသုံးထပ် ဝဋ်သုံးရပ်မှ ကျွတ်လွတ်တော်မူပြီးဖြစ်၍။ ဝိပ္ပမုဏ္ဍေဟိ = ကိုယ်တော်ညွှန်ပြ ဓမ္မောဇဖြင့် ဘဝသုံးထပ် ဝဋ်သုံးရပ်မှ ကျွတ်လွတ်တော်မူကြကုန်ပြီးသော။ ပုရာဏဇဋိလေဟိ =

ရသေ့ဖြစ်ဟောင်း ရဟန္တာပေါင်း တထောင်တို့နှင့်။ သဟ = အတူတကွ။ ရာဇဂဟံ = ရာဇဂြိုဟ်မည်လျှင်း ပြည်အတွင်းသို့။ ပါဒိသိ = မဂဓတိုင်းရှင် ဘုရင်ညီကွင်း တောင်းပန်လတ်၍ စက်မြတ်နှစ်ပြင် နေလသွင်သို့ ကြွဝင်ချီမြန်းတော်မူခဲ့လေပြီ။

တိဏ္ဏော တိဏ္ဏေဟိ သဟ ပုရာဏဇဋိလေဟိ၊
ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိပ္ပမုတ္တေဟိ။
သိဂီနိက္ခသဝဏ္ဏော၊
ရာဇဂဟံ ပါဒိသိ ဘဂဝါ။

(ဘောဇ္ဇော = တိုင်းသားပြည်သူ အို လူအပေါင်းတို့....)။ သိဂီနိက္ခသဝဏ္ဏော = ယုတ္တိကတ စသည် အပြားရှေရစ်ပါးတွင် ခေါင်ဖျားအင္ဂမ မြတ်ထွတ်လှသား တနိုက္ခအချိန်မှိသည့် သိဂီရွှေပြားပမာ ဝါရွှေမှည့်ဝင်းသည့် အဆင်းရှိတော်မူထသော။ ဘဂဝါ = ရွှေဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ တိဏ္ဏော = သြဃလေးခက်း ရေပြင်ကြမ်းကို ကူးသန်းလွန်မြောက် ကိုယ်တော်တိုင် တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်တော်မူပြီးဖြစ်၍။ တိဏ္ဏေဟိ = ကိုယ်တော်သခင် ပေးအပ်နှင်သား အင္ဂဂိုက စက်ယာဉ်လှဖြင့် သြဃလေးခက်း ရေပြင်ကြမ်းကို ကူးသန်းလွန်မြောက် တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်တော်မူကြကုန်ပြီးသော။ ဝိပ္ပမုတ္တော = ရွှေဆောင်ပုဂ်ဝ ကိုယ်တိုင်ကပင် ဘဝသုံးထပ် ဝဋ်သုံးရပ်မှ ကျွတ်လွတ်တော်မူပြီးဖြစ်၍။ ဝိပ္ပမုတ္တေဟိ = ကိုယ်တော်ညွှန်ပြ ဓမ္မောဇဖြင့် ဘဝသုံးထပ် ဝဋ်သုံးရပ်မှ ကျွတ်လွတ်တော်မူကြကုန်ပြီးသော။ ပုရာဏဇဋိလေဟိ = ရသေ့ဖြစ်ဟောင်း ရဟန္တာပေါင်းတထောင်တို့နှင့်။ သဟ = အတူတကွ။ ရာဇဂဟံ = ရာဇဂြိုဟ်မည်လျှင်း ပြည်အတွင်းသို့။ ပါဒိသိ = မဂဓတိုင်းရှင် ဘုရင်ညီကွင်း တောင်းပန်လတ်၍ စက်မြတ်နှစ်ပြင် နေလသွင်သို့ ကြွဝင်ချီမြန်းတော်မူခဲ့လေပြီ။

သန္ဓော သန္ဓေဟိ သဟ ပုရာဏဇဋိလေဟိ၊
ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိပ္ပမုတ္တေဟိ။
သိဂိနိက္ခသဝဏ္ဏော၊
ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ ဘဂဝါ။

(ဘောန္ဓော = တိုင်းသားပြည်သူ အိုလူအပေါင်းတို့....)။ သိဂိနိက္ခသဝဏ္ဏော = ယုတ္တိကတ စသည့်အပြား ရွှေရစ်ပါးတွင် ခေါင်ဖျားအဌမ မြတ်ထွတ်လှသားတနိုင်္ဂအချိန်မှိသည့် သိဂီရွှေပြားပမာ ဝါရွှေမှည့်ဝင်းသည့်အဆင်းရှိတော်မူထသော။ ဘဂဝါ = ရွှေဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ သန္ဓော = ကိလေသာဟူအပူခပ်သိမ်း ကိုယ်တော်တိုင် အေးငြိမ်းတော်မူပြီးဖြစ်၍။ သန္ဓေဟိ = ကိုယ်တော်မျှဝေ အမြိုက်ရေဖြင့် ကိလေသာဟူအပူခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းတော်မူကြကုန်ပြီးသော။ ဝိပ္ပ-မုတ္တော = ရွှေဆောင်ပုဂ်ဝ ကိုယ်တိုင်ကပင် ဘဝသုံးထပ် ဝဋ္ဋသုံးရပ်မှ ကျွတ်လွတ်တော်မူပြီးဖြစ်၍။ ဝိပ္ပမုတ္တေဟိ = ကိုယ်တော်ညွှန်ပြ ဓမ္မောဇဖြင့် ဘဝသုံးထပ် ဝဋ္ဋသုံးရပ်မှ ကျွတ်လွတ်တော်မူကြကုန်ပြီးသော။ ပုရာဏဇဋိလေဟိ = ရသေ့ဖြစ်ဟောင်း ရဟန္တာပေါင်း တထောင်တို့နှင့်။ သဟ = အတူတကွ။ ရာဇဂဟံ = ရာဇဂြိုဟ်မည်လျှင်းပြည်အတွင်းသို့။ ပါဝိသိ = မဂဓတိုင်းရှင် ဘုရင်ဥက္ကင့်တောင်းပန်လတ်၍ စက်မြတ်နှစ်ပြင် နေလသွင်သို့ ကြွဝင်ချီမြန်းတော်မူခဲ့လေပြီ။

ဒသဝါသော ဒသမဟလော၊
ဒသဓမ္မဝိဒူ ဒသဘိ စုပေတော။
သော ဒသသတပရိဝါရော၊
ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ ဘဂဝါ။

(ဘောန္ဓော = တိုင်းသားပြည်သူ အိုလူအပေါင်းတို့....)။ ဒသဝါသော = အရိယဝါသ ဓမ္မအပြား ဆယ်

ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော။ ဒသဗလော = **ကာယ**
ဗလဆယ်ပါး, ဉာဏဗလဆယ်ပါးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ
တော်မူထသော။ ဒသဓမ္မဝိဒူ = ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါး
ဘို့ကိုပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူထသော။ဒသဘိ =
အသေက္ခအင်္ဂါတရား ဆယ်ပါးတို့နှင့်။ ဥပေတော =
လောက်ငကုံလုံ ပြည့်စုံတော်မူထတော။ သော ဘဂဝါ =
ထိုရှေဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်။
ဒသသတပရိဝါရော = ရသေ့ဖြစ်ဟောင်း ရဟန္တာပေါင်း
တထောင် အခြံအရံရှိသည်ဖြစ်၍။ ရာဇဂဟံ = ရာဇဂြိုဟ်
မည်လျှင်းပြည်အတွင်းသို့။ပါဝိသိ = မဂဓတိုင်းရှင် ဘုရင်
ဥက္ကင်ဋ္ဌ တောင်းပန်လတ်၍ စက်မြတ်နှစ်ပြင် နေလသွင်သို့
ကြွဝင်ချီမြန်းတော်မူခဲ့လေပြီ။—

ဤဘုန်းတော်ဘွဲ့ဂဝါထာတို့ကို သာယာနာပျော်ဖွယ် သီဆိုကျူးရင်
လျက် ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းအပေါင်း၏ ရှေတူရွှမ် လှ
အပေါင်းကို နှီးဆော်ကာ သွားလေ၏။

ထိုအခါ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သူပြည်သား လူအများတို့သည် **လုလင်**
ဖျိအသွင် ဖန်ဆင်းသည့် နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်းကို **မြင်ကြ**
လေလျှင်—

"**အ**ချင်းတို့....ဤလုလင်ဖျိသည် အလွန်ပင် **အ**ဆင်
လှပါပေစွတကား၊

ဤ**လု**လင်ဖျိသည် ကြည့်ရှုချင်ဖွယ် ရှိပါပေစွတ**ကား**၊

ဤ**လု**လင်ဖျိသည် ကြည့်ညှိဖွယ် ရှိပါပေစွတကား၊

ဤ လုလင်ဖျိသည် အဘယ်သူ၏ **အ**လုပ်**အ**ကျွေးများ
ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း—

ဟူ၍ အချင်းချင်း ပြောကြားကြကုန်သည်ရှိသော် **နတ်တို့သနင်း**
သိကြားမင်းသည်—

ယော ဓိရော သမ္ဘမိ ဒန္ဓော၊
သုဒ္ဓေါ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။
အရဟံ သုဂတော လောကေ၊
တသ္သာဟံ ပရိစာရကော။

(ဘောဇ္ဈော = တိုင်းသားပြည်သူ အို လူအပေါင်းတို့....)။ လောကေ = လောကဌ။ ယော = အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓိရော = သမ္ဘည္ဟတ ဉာဏသခင်ပညာရှင်ကြီးတဆူ ဖြစ်တော်မူပေ၏။ သမ္ဘမိ = ဗုဒ္ဓေခြောက်ပါး တံခါးကြီး ခြောက်ပေါက်လုံးတို့ကို။ ဒန္ဓော = အကုသိုလ်ညစ် အပြစ်ကင်းဝေး ယဉ်ကျေးတော်မူပြီးလည်း ဖြစ်ပါပေ၏။ သုဒ္ဓေါ = တထောင့်ဝါးရာ ကိလေသာဟူ မြူမင်ပြိုတွယ် စင်ကြယ်တော်မူပြီးလည်း ဖြစ်ပေ၏။ အပ္ပဋိ-ပုဂ္ဂလော = လောကဓာတ် ဘုံသုံးဆိုင်ဝယ် နှုန်းပြိုင်အပ်သူ တယောက်လုမျှ မပြွမ်ရှိပေ။ အရဟံ = လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ပူဇော်ဝတ္ထုသေ အထူးကိုလည်း ခံယူတော်မူ ထိုက်ပေ၏။ သုဂတော = လူလျှင်နာလို မနာလိုလည်း မဂ်ဖိုလ်တိုင်ထိ အကျိုးရှိသည့် အဝိပရိတံ မှန်သောစကား ဣန္ဒြေ၅ပါးကို ဟောကြား ပြောဆိုတော်မူပေ၏။ အဟံ = လုလင်ပျိုဟန် သဏ္ဌာန်သွင်ရုပ် အကျွန်ုပ်သည်။ တသ = ထိုဒုံဖွယ်အထူး ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့နှင့် ချီးကျူးလောက်လုံ ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ပရိစာရကော = အလုပ်အကျွေး ဒါယကာကလေးပါပေတည်း။—

ဟူ၍ ထိုလူအပေါင်းတို့ကို ဂါထာစကားဖြင့် ပြန်ကြားပြောဆို လေ၏။

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်ကို လှူဒါန်းခြင်း

မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်း သွားခွင့်ရရန် စီမံအပ်သောခရီးသို့ ကြွတော်မူ၍ ရဟန်းတထောင်ခြုံ

ယူကာ ရာဇပြိုတ်ပြည်သို့ ဝင်တော်မူလေ၏။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားသည် ဘုရားအမှီးရှိသော သံဃာကို ရှေ့နန်းတော်သို့ ပင့်၍ မွန်မြတ်သော ဆွမ်းခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ဖြင့် ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သာဟတ္ထိက သက္ကစ္စမြောက် လက်ရောက်ကြည်ဖြူ ကပ်လှူကျွေးမွေးပြီးလျှင် အပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းလွတ်ရာအရပ်၌ ထိုင်နေလေ၏။ ထိုသို့ ထိုင်နေပြီးသောအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားအား—

(၁) မြို့ရွာနှင့် မဝေးလွန်းခြင်း၊
(၂) မြို့ရွာနှင့် မနီးကပ်လွန်းခြင်း၊
(၃) သွားလမ်းလာလမ်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
(၄) လူတိုင်း လူတိုင်း အလိုရှိသောအခါ သွားလာဖို့ရန် လွယ်ကူခြင်း၊
(၅) အာရုံငါးတန် မြီသံ ရှာသံ လူသံတို့မှ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း၊ ဝေါ်ပြရာပါ အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့် အဘယ်အရပ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သီတင်းသုံးစံနေတော်မူပါမည်နည်း—

ဟု အကြံအစည်ဖြစ်လတ်၍ မိမိဝိုင်သော ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်သည် ဝေါ်ပြရာပါ အင်္ဂါငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသဖြင့် ထိုဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်ကို ဘုရားအမှီးရှိသော ရဟန်းသံဃာ အပေါင်းအား လှူဒါန်းရမှ ကောင်းလေစွဟု ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို—

"ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... အကျွန်ုပ်သည် ရတနာသုံးပါးနှင့် ကင်းကွာ၍ မနေနိုင်ပါ၊ အခါဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ် ဘုရားထံမှောက်သို့ လာရောက်လိုပါ၏၊ ယခု ရှင်တော်ဘုရား သီတင်း သုံးတော်မူရာ ထန်းပင် ပျိုနု တောဥယျာဉ်သည်ကား မြို့နှင့် အလွန်ဝေးကွာလှပါသည်။ ဤတပည့်တော်တို့၏ ဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်မှာမူ မြို့နှင့်ဝေးလည်းမဝေးလွန်း နီးလည်းမနီးလွန်းလှပါ၊

ဆွားလမ်းလာလမ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရား တို့နှင့် ထိုက်တန်သော နေရာလည်း ဖြစ်ပါ၏၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်၏ ဤဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်ကို အလှူခံတော်မူစေချင်ပါသည်"——

ဟု လျှောက်ထားကာ ရွှေကရားဖြင့် ပန်းရန်ုံထုံအပ်သော ရေကြည်ကို ထည့်ပြီးလျှင် ဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်တော်ကို စွန့်လွှတ်ရကား—

"တောဟံ ဘန္တေ ဝေဠုဝနံ ဥယျာနံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒမ္မိ = ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....အကျွန်ုပ်သည် ဤဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်ကို မြတ်စွာဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာအား လှူဒါန်းပါ၏"——

ဟု နှုတ်မြွက် လှူဒါန်းပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ လက်တော်၌ ရေစက်ကို သွန်းချလေသည်။ ထိုဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်အရံကို အလှူခံသောအခါ၌ "မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်အမြစ်ကား တွယ်လေပြီ"ဟု ပြောဆိုကာ ဗိတိ၏အလိုနှင်ငံသို့ လိုက်ပါကခုန်သော အမျိုးသမီးပမာ ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည် တယိမ်းယိမ်း တန္ဒုန်ုတုန်လှုပ်လေ၏။

(အထူးမှတ်ရန်မှာ....ဇမ္ဗူဒီပ် ကျွန်းအပြင်၌ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်အရံကိုထား၍ အခြားတပါးသော မြေကြီးကို တုန်လှုပ်စေ၍ အလှူခံအပ်သော ကျောင်းတိုက်အရံဟူ၍ မရှိ။ ။ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာစသည်)။

ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာကျမ်းလာ ဝိဟာရာနုမောဒနာ ဆယ်ဂါထာ

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဠုဝန်အရံကို အလှူခံတော်မူပြီးလျှင် မဂဓတိုင်းရှင် ဘုရင်မင်းကြီးအား ကျောင်းအလှူ အနုမောဒနာတရား ဟောကြားတော်မူလေသည်မှာ—

(၁) အာဝါသဒါနဿ ဟနာနိသံသံ၊
ကော နာမ ဝဏ္ဏံ ပုရိသော သမဏ္ဍော။
အညတြ ဗုဒ္ဓါ ပန လောကနာထာ၊
ယုတ္တော မုခါနံ နဟုတေန စာပိ။

(မဟာရာဇ = မြတ်သောမင်းကြီး....)။ လောကနာ-ထာ = လူသုံးပါးတို့၏ ကိုးစားမှီခိုရာ ဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓါ = သမ္ဗုဒ္ဓတရားထား မြတ်စွာဘုရားကို။ အညြှ = ကြည်ဖယ်ရှောင်ရှား အယွတ်ထားမ၍။ အာဝါသဒါနဿ = အရိပ်အာဝါသ ကျောင်းအလှူဒါန၏။ အာနိသံသံ = ဘက္ခီးများဖြင့် အာနိသင်္သကို။ မုခါနံ = ခံတွင်းတို့၏။ နဟုတေန = တသောင်းနှင့်။ (ဝါ-မုခါနံ နဟုဇေတန = ခံတွင်းပေါင်းတသောင်းနှင့်)။ ယုတ္တော စာဝိ = မဖြစ်စဘူး အထူးတလည် ယှဉ်သည်မူလည်း ဖြစ်ဇသော။ ကော နာမ ပုရိသော = အဘယ် မည်သော ယောကျ်ားသည်။ ဝတ္ဘုံ = အပြည့်အစုံ အကုံအင ထုတ်ပြရှင်းလင်း ဟောကြားခြင်းငါ။ သမတ္ထော = စွမ်းနိုင်ချိမ့်မည်နည်း။ (နု-သမတ္ထော ဧဝ = ဘုရားကိုချန် ဤ လူ့ဌာန်ဝယ် သာမန်လူများ ဘယ်နည်းအားမျှ ဟောကြားခြင်းငါ မစွမ်းနိုင်သည်သာတည်း)။

(၂) အာယုဉ္စ ဝဏ္ဏဉ္စ သုခံ ဗလဉ္စ၊
ဝဏ္ဏံ ပသတ္ထံ ပဋိဘာနမေဝ။
ဒါတာ နရော ပေတိ ပဝုစ္စတေ သော၊
ဒယာ ဒေတိ သံဃသဿ နရော ဝိဟာရံ။

(မဟာရာဇ=မြတ်သောမင်းကြီး....)။ ယော နရော= အမှတ်မထင် အကြောင်းသူသည်။ သံဃဿ = သံဃာတော်အား။ ဝိဟာရံ = နေထိုင်ဖွယ်ရန် ကျောင်းဗိမာန်ကို။ ဒေတိ = သဒ္ဓါရှင်လန်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း၏။ သော နရော = သဒ္ဓါကြည်ဖြူ ထိုကျောင်းလှူသောသူကို။ အာ-ယုဉ္စ=အသက်ကိုလည်း။ ဝဏ္ဏဉ္စ=အဆင်းကိုလည်း။ သုခဉ္စ = ချမ်းသာကိုလည်း။ ဗလဉ္စ = ခွန်အားကိုလည်း။ ဝဏ္ဏံ ပသတ္ထံ = သာလွန်မြင့်မြတ် ချီးမွမ်းအပ်သော။ ပဋိဘာနမေဝ = ဉာဏ်ပညာပဋိဘာန်ကိုလည်း။ ဒါတာ နာမ = သဒ္ဓါ ရှင်လန်း ပေးလှူဒါန်းသူ မည်၏ဟူ၍။ ပဝုစ္စတေ = အကျိုး

ရမ္ဟ အကြောင်းပြု၍ သမ္ဘုတိဝေါဟာ သာယာနှုတ်ချို ခေါ်ဆိုအပ်ပေ၏။

(၃) ဒါတာ နိဝါသဿ နိဝါရဏဿ၊
သီတာဒိနော ဧိုဝိတုပဒ္ဒဝဿ။
ပါလေတိ အာယုံ ပန တဿ ယသ္မာ၊
အာယုပ္ပဒေါ ဟောတိ တမာဟု သန္တော။

(မဟာရာဇ = မြတ်သောမင်းကြီး....)။ သီတာဒိ-နော = အချမ်းအပူ အစရှိသော။ ဧိုဝိတုပဒ္ဒဝဿ = အသက်၏အန္တရာယ် အသွယ်သွယ်ကို။ နိဝါရဏဿ = ဖျောက်လွှင့်ပယ်ရှား မြစ်တားနိုင်သော။ နိဝါသဿ = နေထိုင်ဖွယ်ရန် ကျောင်းဗိမာန်ကို။ ဒါတာ = သဒ္ဓါရှင်လန်းဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော။ (ယော = အကြင်သူသည်)။ ယသ္မာ = အကြင့်ကြောင့်။ တဿ = ထိုကျောင်း၌ ကျိန်းအောင်း ရဟန်းသံဃာအပေါင်း၏။ အာယုံ = အသက်ကို။ ပါလေတိ = ဘေးရန်မရောက် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်သည် မည်၏။ (တသ္မာ = ထို့ကြောင့်)။ တံ = ထိုသဒ္ဓါကြည်ဖြူ ကျောင်းလှူသောသူကို။ အာယုပ္ပဒေါ ဟောတိ = အသက်အလှူပေးလှူသောသူဟူ၏။ သန္တော = ဘုရားအစ မျှားလှတိတောင်း သူတော်ကောင်းတို့သည်။ အာဟု = ချီးမွမ်းစကား ပြောကြားနှုတ်ချို မိန့်ဆိုတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

(၄) အစ္ဆရိယမိတေ ဝသတော နိဝါသေ၊
ဗလဿ ဝဏ္ဏော ပဋိဘာ နု ဟောတိ။
တသ္မာ ဟိ သော ဒေတိ ဝိဟာရဒါတာ၊
ဗလဿ ဝဏ္ဏံ ပဋိဘာနမေဝ။

(မဟာရာဇ = မြတ်သောမင်းကြီး....)။ အစ္ဆရိယမိတေ = အလွန်ပူလွန်း အလွန်အေးလွန်းသော။ **နိဝါသေ = ဟင်းလင်းအပြင် လွင်တီးခေါင်စသော နေရာ၌**။

ဝသတော = ဥတုဒဏ်ချက် နှိပ်စက်ပြင်းထန် ခံနေရသော ရဟန်း၏။ ဗလဿ = ခွန်အားသည်၎င်း။ ဝဏ္ဏော စ = အဆင်းသည်၎င်း။ ပဋိဘာ စ = အသိဉာဏ်ပညာသည်၎င်း။ နု ဟောတိ = ဥပနိဿည်း ပစ္စည်းထောက်ပံ့ လျော့ယုတ်ညံ့ခ်ိ ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် မဖြစ်နိုင်။ (လုံ့ရှိသော ကျောင်းအတွင်းဌ် နေရမှသာလျှင် ဖြစ်နိုင်၏ဟု ဆိုလိုသည်)။ တသ္မာဟိ—တသ္မာ ဧဝ = ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ ဝိဟာ-ရဒါတာ=နေထိုင်ဖွဲ့ရန် ကျောင်းဗိမာန်ကိုလှူဒါန်းသော။ ဧသော = ထိုသူသည်။ ဗလဿ = ခွန်အားကို၎င်း။ ဝဏ္ဏဿ = အဆင်းကို၎င်း။ ပဋိဘာနမေဝ စ = အသိဉာဏ်ပညာကို၎င်း။ ဒေတိ = သဒ္ဓါရှင်လန်း လှူဒါန်းသူမည်ပေ၏။

(၅) ဒုက္ခဿ သီတုဏှသရီသပါ စ၊
ဝါတာတပါဒိပ္ပဘဝဿ လောကေ။
နိဝါရဏာနေကဝိဓဿ နိစ္စံ၊
သုခပ္ပဒေါ ဟောတိ ဝိဟာရဒါတာ။

(မဟာရာဇ = မြတ်သောမင်းကြီး....)။ ဝိဟာရ-ဒါတာ = နေထိုင်ဖွဲ့ရန် ကျောင်းဗိမာန်ကို လှူဒါန်းသော သူသည်။ လောကေ = ဘေးရန်ပြောထ လူ့လောကဌ်။ သီတုဏှသရီသပါ = အချမ်းအပူ မြွေကင်းသန်းတည်းဟူသော ရန်သူကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဿ = ဖြစ်သော။ ဒုက္ခဿ စ = ဆင်းရဲဒုက္ခ အဝဝကို၎င်း။ ဝါတာတပါဒိပ္ပဘဝဿ = လေကြမ်း နေကြမ်း စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သော။ အနေ-ကဝိဓဿ = တပါးမက များပြားလှသော။ ဒုက္ခဿ စ = ဆင်းရဲဒုက္ခ အဝဝကို၎င်း။ နိစ္စံ = အမြဲ။ နိဝါရဏာ = ကျောင်းဖြင့် ဟန့်တား မဖြစ်ပွါးအောင် ပယ်ရှားတားမြစ်ခြင်းကြောင့်။ သုခပ္ပဒေါ = ချမ်းသာသုခ အလှူဒါနကို ပေးလှူသောသူမည်သည်။ ဟောတိ = ဖြစ်၏။

(၆) သီတုဏ္ဍဝါတာတပဒုံသဝုဋ္ဌိ-
သရိသပါဝါဠမိဂါဒိဒုက္ခံ။
ယသ္မာ နိဝါရေတိ ဝိဟာရဒါတာ၊
တသ္မာ သုခံ ဝိန္ဒတိ သော ပရတ္ထ။

(မဟာရာဇ = မြတ်သောမင်းကြီး)။ ဝိဟာရ-ဒါတာ = နေထိုင်ဖွဲ့ရန် ကျောင်းဗိမာန်ကို လှူဒါန်းသော သူသည်။ ယသ္မာ = အကြင်ကြောင့်။သီတုဏ္ဍဝါတာတပ-ဒံသဝုဋ္ဌိ သရိသပါဝါဠမိဂါဒိဒုက္ခံ = အချမ်း, အပူ, လေ, နေပူ, မှက်, ခြင်, အခါမဲ့မိုး, မြွေဆိုး ကင်းသန်း ကြမ်းသော သားကောင် စသည်ဘေးကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲဒုက္ခကို။ နိဝါရေတိ = ကျောင်းဖြင့် ဟန့်တား မဖြစ်ပွါးအောင် ပယ်ရှားတားမြစ်ပေ၏။ တသ္မာ = ထို့ကြောင့်။ သော = ထိုနေထိုင်ဖွဲ့ရန် ကျောင်းဗိမာန်ကို လှူဒါန်းသော သူသည်။ ပရတ္ထ = တမလွန်လောက ဟိုဘဝ၌။ သုခံ = ကာယစိတ္တ သုခနှစ်ပါးကို။ ဝိန္ဒတိ = မြေလက်ခတ်နဲ့ မလွဲပိုင်ပိုင် ရယူနိုင်ပေ၏။

(၇) ပဿန္ဒိတ္ထော ဘဝဘောဂဟေတုံ၊
မနောဘိရာမံ မုဒိတော ဝိဟာရံ။
ယော ဒေတိ သီလာဒိဂုဏောဒိတာနံ၊
သဗ္ဗံဒဒေါ နာမ ပဝုစ္စတေ သော။

(မဟာရာဇ = မြတ်သော မင်းကြီး····)။ ယော = အကြင်သူသည်။ ပဿန္ဒိတ္ထော = သဒ္ဓါရွှန်းစို ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ မုဒိတော = နှစ်သက်ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ။ ဘဝဘောဂဟေတုံ = ဘဝ, ဘောဂ သမ္ပတ္တိနှစ်ပါး၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ မနော-ဘိရာမံ = ရှုမြင်သူ အလုံးတို့၏ စိတ်နှလုံးမျှော်ပိုက် နှစ်မြိုက်မွေ့လျော်ဖွယ်ရာဖြစ်သော။ ဝိဟာရံ = နေထိုင်ဖွဲ့ရန် ကျောင်းဗိမာန်ကို။ သီလာဒိဂုဏောဒိတာနံ = သီလကျေး

စသည်ငါးပါး ကျေးဇူးတရားတို့ တိုးပွါးစည်ပင် ရဟန်း တော်အရှင် သူမြတ်တို့အား။ ဒေတိ = သဒ္ဓါရှင်လန်း ဆောက်လုပ် လှူဒါန်း၏။ သော = ထို ကျောင်းဗိမာန် အလှူ ပေးလှူသောသူကို။ သမ္ဘဒဒေါနာမ = ဗလ, ဝဏ္ဏ, သုခ, စက္ခု လေးခုဥသုံ အလုံးစုံကို ပေးလှူသောသူ မည်၏ဟူ၍။ ပဝုစ္စတေ = အဆူဆူသောဘုရားတို့ ဟော ကြားချီးမွမ်းအပ်ပေ၏။ (သော စ သမ္ဘဒဒေါ ဟောတိ၊ ယော ဒဒါတိ ဥပဿယံ-ဟူသော သံယုတ် ပါဠိတော်ကို ရည်ညွှန်းသည်။)

(၇) ပဟာယ မဗ္ဗေရမလံ သလောဘံ၊
ဂုဏာလယာနံ နိလယံ ဒဒါတိ။
ဒိဗ္ဗောဝ သော တတ္ထ ပရေတိ သဂ္ဂေ
ယထာဘတံ ဇာယတိ ဝိတသောကော။

(ဗဟာရာဇ = မြတ်သော မင်းကြီး....)။ ယော = အကြင်သူသည်။ သလောဘံ = ခုံမင်တပ်မက် မစွန့်ရက် ခြင်းတည်းဟူသော လောဘတရားနှင့်တကွသော။ မဗ္ဗေ-ရမလံ = ဝန်တိုစေးနဲခြင်း မစ္ဆရိယ အညစ် အကြေးကို။ ပဟာယ = ပယ်စွန့်၍။ ဂုဏာလယာနံ = သီလ အစ ရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၏ တည်ရာ ရဟန်းသံဃာ အရှင် မြတ်တို့အား။ နိလယံ = နေထိုင်ဖွဲ့ရန် ကျောင်းဗိမာန်ကို။ ဒဒါတိ = သဒ္ဓါရှင်လန်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း၏။ ပရေ-တိ = ဝန်ထမ်းသမား သူတပါးတို့သည်။ အာဘတံ = သည်ပိုးဆောင်ယူအပ်သော ဝန်ထုပ်ကို။ ဒိဗ္ဗံ ယထာ = လိုရာဌာနခွ ပစ်ချအပ်သကဲ့သို့။ တထာ = ထို့အတူ။ သော = ထိုသဒ္ဓါရှင်လန်း ကျောင်းလှူဒါန်းသော သူကို။ (ဝါ) သဒ္ဓါရှင်လန်း ကျောင်းလှူဒါန်းသော သူသည်။ ပရေတိ = ဝန်ထမ်းသမား ကံ သမိုရ် တရားတို့က။

ဒိတ္ထောဝ = သုဂတိရောက်အောင် သည်ဆောင်ပို့ချအော်သည် ဖြစ်၍ သာ လျှင်။ တတ္ထ သဂ္ဂေ = ထိုတင့်တယ်လျောက်ပတ် ကောင်းမြတ်သည့်အာရုံ ငါးပါးသောအစုအပုံတို့ရှိရာ နတ်တို့ရှာ၌။ ဝိတသောကော = စားဝတ်နေရေး ပူဆွေးစိုးရိမ်ရခြင်း အလျှင်း ကင်းမဲ့သည်ဖြစ်၍။ ဇာယတိ = ဘဝပဋိသန္ဓေ ကပ်ရောက် ဖြစ်ပွါးရလေ၏။

(၉) ဝရေ စာရုရူပေ ဝိဟာရေ ဥဇ္ဇာရေ၊
နရော ကာရယေ ဝါသယေ တတ္ထ ဘိက္ခူ။
ဒဒေယျုန္ဒပါနဉ္စ ဝတ္ထဉ္စ နေသံ၊
ပသန္နေန စိတ္တေန သက္ကစ္စ နိစ္စံ။

(ဗုဒ္ဓာရုဇ = မြတ်သောမင်းကြီး....)။ တတ္ထ = ထိုကြောင့်။ နရော = ကိုယ်ကျိုးစီးပွါး ထောက်ထားမြော်မြင် ပညာရှင် ယောက်ျားသည်။ ဝရေ = ချီးမွမ်းအပ်မြတ်ကုန်ထသော။ စာရုရူပေ = နှစ်သက်စဖွယ် တင့်တယ်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သော။ ဥဇ္ဇာရေ = ပြိန်ပြောခုံထယ်ကြီးကျယ်ကုန်သော။ ဝိဟာရေ = နေထိုင်ဖို့ရန် ကျောင်းဗိမာန်တို့ကို။ ကာရယေ—ကာရေယျ = လက္ခကံကျွေးတန်ဖိုးပေးကာ ဆောက်လုပ်စေရာ၏။ တတ္ထ = ထိုတည်ဆောက်ပြီးသော ကျောင်းဗိမာန်၌။ ဘိက္ခူ = ဗဟုသုတပြည့်ဝစုံလင် ရဟန်းတော်အရှင်မြတ်တို့ကို။ ဝါသယေ—ဝါသေယျ = ကျောင်းထိုင် ပြုရန် တောင်းပန် စကားလျှောက်ထားပန်ထွာ နေထိုင်စေရာ၏။ နေသံ = ကျောင်းနေခေါ်တွင် ထိုအရှင်တို့အား။ ပသန္နေန = သဒ္ဓါရှိန်းစိုကြည်ညိုစွာသော။ စိတ္တေန = စိတ်ဖြင့်။ နိစ္စံ = အမြဲ။ သက္ကစ္စ = ရိုသေသမှု အလေးပြု၍။ အန္နပါနဉ္စ = စားဖွယ်သောက်ဖွယ် အသွယ်သွယ်ကိုလည်း။ ဝတ္ထဉ္စ = အဝတ်သက်နှံးကိုလည်း။ ဒဒေယျ = သဒ္ဓါရှင်လန်း လှူဒါန်းထောက်ပံ့ရာ၏။

(၁၀) တသ္မာ မဟာရာဇ ဘဝေသု ဘောဂေ၊
မနောရမေ ပစ္စနုဘုယျ ဘိယျောဝ။
ဝိဟာရဒါနသ္မာ ဖလေန သန္တံ၊
သုခံ အသောကံ အဓိဂစ္ဆ ပစ္ဆာ။

မဟာရာဇ = မြတ်သော မင်းကြီး…။ တသ္မာ = ထို့ကြောင့်။ (တုဝံ = သင်မင်းကြီးသည်)။ ဝိဟာရ-ဒါနသ = သဒ္ဓါကြည်ဖြူ ယခုလူအစ်သော ကျောင်းအလှူ၏။ ဖလေန = အကျိုးအားဖြင့်။ ဘဝေသု = သုဂတိခေါ်ဆို ဘဝထိုထိုတို့၌။ မနောရမေ = စိတ်နှလုံး၏ရွှင်ပြုံးမွေ့လျော်ရာ ဖြစ်ကုန်သော။ ဘောဂေ = စည်းစိမ်မြားမြောင် အသုံးအဆောင်တို့ကို။ ဘိယျော = ဆဆထပ်ပိုး တိုးမြှင့်တိုးမြှင့်။ ပစ္စနုဘုယျ = ကြိမ်ကြိမ်ဖန်ဖန် ခံစံသုံးဆောင်ပြီးမြှင့်။ ပစ္ဆာ = နောက်ကာလ၌။ အသောကံ = စိုးရိမ်ရခြင်း အလျင်းမရှိသော။ သန္တံ = သန္တိလက္ခဏာ အေးငြိမ်းစွာသော။ သုခံ = နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့။ အဓိ-ဂစ္ဆ—အဓိဂမိဿသိ = ရှေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်, လေးပါးသော ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် ကေန်ဆိုက်ရောက် မျက်မှောက်ပြုရပေလတ္တံ့။—

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗိမ္ဗိသာရမင်းတရားအား (ဖော်ပြုရာပါအနက်အဓိပ္ပါယ်ပါရှိသည့်) ဝိဟာရအနုမောဒနာ ကျောင်းလှူတရား ဟောကြားချီးမြှောက်တော်မူပြီးလျှင် နေရာမှ ထတော်မူကာ နောက်ပါရဟန်း တထောင်ခြံရံလျက် ဝေဠုဝန်ကျောင်းအရံသို့ ကြွစံသီတင်းသုံးတော်မူလေ၏။

(ဤ၌။ ။ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ် အရံကို ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာအား လှူဒါန်းသည်ဆိုရာ၌ ပဓာနနည်း, ဥက္ကဋ္ဌနည်းအားဖြင့်သာ ဥယျာဉ်အရံကို လှူဒါန်းသည်ဟု ရေးသားဖွဲ့ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုဝေဠုဝန် ဥယျာဉ် အတွင်းဝယ် (ရမဏီယပါသာဒဟမ္မိယဝိမာနဝိဟာရစုယောဂမဏ္ဍပါဒိပဋ္ဌိမဏ္ဍိတ် =မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော အထွတ်တပ်သည့် ပြာသာဒ်, အထွတ်

မပါသော ပြာသာဒ်ဦးပြည်း, ဗိမာန်, လေးဖက်မိုးကျောင်း, နှစ်ဖက်မိုးကျောင်း, မဏ္ဍပ်ကနားဖျင်းတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သော ဝေဠုဝန် ဥယျာဉ်ဟူ၍ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်) ရဟန်းတော်များ သီတင်းသုံး နေထိုင်ဖွယ်ရာ ကျောင်းပြာသာဒ် အဆောက်အဦများ လည်း ပါရှိပြီးဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ယူရာ၏။)

ဘုရားဥယျာဉ်ကို ခံယူရန် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်း

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်အရံကို လှူဒါန်းသော အကြောင်းဝတ္ထု၌ တရားစကား ဟောကြားတော်မူပြီးလျှင်—

"အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာရာမံ = ရဟန်းတို့....အရံ ဥယျာဉ်ကို ခံယူရန် ငါဘုရား ခွင့်ပြု၏"—

ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်ကြားရ၍ ကျောင်းအရံ ဥယျာဉ်ကို ခံယူရန် ခွင့်ပြုတော်မူလေသည်။

တိရောကုဋ္ဌသုတ္တန်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်း

(ဒုဗ္ဗကမါဠ ပါဠိအဋ္ဌကထာမှ)

မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဠုဝန် ကျောင်းအရံကို အလှူခံတော်မူပြီးသည်မှ နောက်တနေ့၌ **တိရောကုဋ္ဌ**သုတ္တန်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။ အကြောင်းအရာ အကျယ်သော်ကား....

ဤကမ္ဘာမှ ပြန်၍ ရေတွက်သည်ရှိသော် လွန်ခဲ့သော ကိုးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာထက်၌ **ကာသိ** မည်သော ပြည်ဝယ် **ဇယသေန**မင်းကြီး ထီးနန်းစိုးအုပ် မင်းပြုလုပ်တော်မူဆဲဖြစ်၏။ (ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ ယမကဝဂ် အရှင်သာရိပုတ္တရာဝတ္ထု၊ အဖွင့်နှင့် အဂ်ုတ္တိ၊ ရ်အဋ္ဌကထာ ကေကနိပါတ် ဇာတဒ္ဒဝဂ် ဥရုဝေလကဿပဝတ္ထု၊ အဖွင့်တို့၌ **မဟိန္ဒ**မင်းကြီးဟူ၍ ဖွင့်ဆိုသည်။) ထိုဇယသေနမင်းကြီး၏ **သီရိမာ** အမည်ရှိသော မိဖုရားကြီးမှ ဘုရားအလောင်း **ဗုဒ္ဓ** မည်သော **သားတော်ကို ဖွားမြင်ခဲ့၍ အစဉ်သဖြင့် ဗုဒ္ဓဘုရားအလောင်း**

ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသော် ဇယသေနမင်းကြီးသည် "ငါ၏သားကြီးသည် တောထွက်ကာ ရဟန်းပြု၍ ဘုရားဖြစ်ခဲ့လေပြီ၊ သို့ရကား 'ငါ့ဘုရား၊ ငါ့တရား၊ ငါ့သံဃာ'ဟု မြတ်နိုးမှုကို ဖြစ်စေပြီးလျှင် အခါခပ်သိမ်း ဒိဋ္ဌိသာလျှင် ဘုရားအမှီရှိသော သံဃာကို ပြုစုလုပ်ကျွေးဆည်းကပ်၍ သူတပါးတို့အား ဆည်းကပ်ခွင့် လုပ်ကျွေး ပူဇော်ရန် အခွင့်ကို မပေးပဲ ကျောင်းတော်တံခါးမှဒ်မှသည် မိမိ၏ ရွှေနန်းတော်တိုင်အောင် ဝယာနှစ်ဖက်၌ ဝါးထရံဘိတ္တိများ ကာရံ၍ အထက်၌ ရွှေကြယ်စီကာ နှံ့သာ ပန်းဆိုင်းများ တွဲလျားကျသော ဗိတာန် မျက်နှာကြက်ကြက်စေပြီးလျှင် အောက်၌ ငွေရောင်အသွေး ရွှေဖွေးသော သဲများကို ဖြန့်ခင်းစေပြီးမှ ထို၏အထက်၌ ပန်းအမျိုးမျိုးတို့ကို ကြဲဖြန့်ခင်းစေ၍ ထိုခရီးဖြင့်သာ မြတ်စွာဘုရား ကြွလာတော်မူရန် စီမံပြုလုပ်လေသည်။

ဗုဒ္ဓသမြတ်စွာဘုရားသည် ကျောင်းတော်၌မင် သက်နှုးကိုရုံ၍ ရဟန်း အပေါင်း ခြံရံကာ တင်းထိမ် ကန့်လန့်ကာ အတွင်းကပင် ရွှေနန်းတော်အရောက် ကြွရောက်ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးလျှင် ထိုတင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာအတွင်းကပင် ကျောင်းတော်သို့တဖန် ပြန်ကြွတော်မူရ၏။ မြို့သူမြို့သား တဦးတယောက်မျှ ဆွမ်းတယောက်မျှ လောင်းလှူခွင့် မရချေ၊ ထိုအခါ မြို့သူမြို့သား လူအများတို့သည်—

"လောကဓ္ဓ မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှား ပွင့်ထွန်းတော်မူပါလျက် ငါတို့မှာ ကုသိုလ်ပြုခွင့် မရကြကုန်၊ လ, နေတို့သည် လူအလုံးတို့အား အလင်းရောင်ပေးဘို့ရန် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ စီးပွါးချမ်းသာ ဖြစ်ထွန်းရန် ပွင့်ပေါ်တော်မူလာကြကုန်၏။ ဤ မင်းကြီး သည်ကား သူခပ်သိမ်းတို့၏ ကောင်းမှုလယ်မြေကြီးကို မိမိတဦးတည်းသာ သိမ်းပိုက်၍ ထားဘိ၏"—

ဟု ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချစကား ပြောကြားကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏ ဖတူမိကွဲဖြစ်သော ညီတော်မင်းသား သုံးယောက်တို့သည်လည်း—

"ဘုရားတို့မည်သည်မှာ အလုံးစုံသော သတ္တလောက၏ အစီးအပွါးအလိုငှါ ပွင့်ထွန်းတော်မူကြခြင်း ဖြစ်သည်၊ တဦးတယောက်တည်း စီးပွါးချမ်းသာ ဖြစ်ထွန်းရန် ပွင့်ထွန်းတော်မူကြခြင်း မဟုတ်ချေ။ ငါတို့၏ ခမည်းတော်မင်းကြီးသည်ကား သူတပါးတို့အား မြတ်စွာဘုရားကို ပြုစုလုပ်ကျွေး ပူဇော်ရန် အခွင့် မပေးချေ၊ ငါတို့သည် ဘယ်လိုနည်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပြုစုလုပ်ကျွေးခွင့်ကို ရကြပါမည်နည်း"—

ဟု ကြံစည်ကြလေကုန်၏။ မြို့သူမြို့သားတို့သည် မင်းသားတို့နှင့် တစိတ်တည်း တဝမ်းတည်း ဖြစ်ကြပြီးလျှင် "ဥပါယ်တမျှင်ကို ပြုလုပ်ကြကုန်စို့"ဟု တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းကြ၍ မြို့စွန်းပြည်ဖျားဌ သူပုန်ထသကဲ့သို့ ပြုလုပ်စေကြကုန်၏။

ထိုအခါ မင်းကြီးသည် "မြို့စွန်နယ်ဖျား ပျက်ပြားနေသည်" ဟူသော သတင်းကို ကြားသိရ၍ သားတော်မင်းသားသုံးဦးတို့ကို သူပုန်ရန်နှိမ်နင်းရန် စေလွှတ်လိုက်လေသည်။ မင်းသားတို့သည် မြို့စွန်နယ်ဖျားကို သူပုန်ရန်အေးငြိမ်းအောင် ပြုလုပ်ပြီးလျှင် ခမည်းတော်မင်းကြီးထံ ပြန်လာကြကုန်သည်ရှိသော် ခမည်းတော် ဇယသေနမင်းကြီးသည် နှစ်သက်အားရတော်မူလှသဖြင့် "သားတော်များ အလိုရှိအပ်သောဆုကို ယူကုန်လော့"ဟု ဆုပေးစကား ပြောကြားလေ၏။ မင်းသားသုံးဦးတို့သည်"ခမည်းတော်မင်းကြီး .... အကျွန်ုပ်တို့ကား အခြားဆုကို အလိုမရှိပါကုန်၊ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိသေလေးမြတ် ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးရမှုဆုကို သာ အလိုရှိပါကုန်၏"ဟူ၍ လျှောက်ထားကြလေကုန်၏။

ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် "သားတော်တို့ .... သင်တို့သည် ဤဆုကိုထား၍ အခြားဆုကို ယူကြကုန်လော့" ဟူ၍ ပြောဆို

လေ၏။ မင်းသားတို့က "ခမည်းတော်မင်းကြီး .... အကျွန်ုပ်တို့သည် အခြားဆုကို အလိုမရှိကြပါကုန်"ဟူ၍ ဆိုကြလေသော် "သားတော်တို့ ... တိုသို့ဖြစ်ခဲ့လျှင် ကာလအပိုင်းအခြားပြု၍ ယူကြကုန်လော့"ဟု မင်းကြီးဆိုလတ်သည်တွင် မင်းသားတို့သည် ခုနစ်နှစ်အချိန်ပိုင်း၍ တောင်းခံကြကုန်၏။ ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် ခုနစ်နှစ်အချိန်ကို ကြာမြင့်သည်ဟူ၍ မပေးပဲရှိလေသော် ဤနည်းဖြင့် လျှော့၍ ခြောက်နှစ်, ငါးနှစ်, လေးနှစ်, သုံးနှစ် နှစ်နှစ်, တနှစ်,ခုနစ်လ,ခြောက်လ, ငါးလ, လေးလတိုင်အောင် လျှော့၍ လျှော့၍ တောင်းကြပြန်ပါသော်လည်း ခမည်းတော်မင်းကြီးက မပေးနိုင်ပဲရှိသဖြင့် သုံးလမျှ ပြုစုလုပ်ကျွေးရန်ဆုကို တောင်းကြသည်တွင် မင်းကြီးသည် "ကောင်းပြီ ယူကြလော့"ဟု အခွင့်ပြုလေ၏။

မင်းသား ညီနောင်သုံးဦးတို့သည် ခမည်းတော်မင်းကြီးထံမှ မြတ်စွာဘုရားကို ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ပြုစု လုပ်ကျွေးနိုင်ခွင့်ဆုကို ရရှိကြ၍ လွန်စွာနှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကြကုန်လျက် ဖုဿမြတ်စွာဘုရားထံတော်မှောက်သို့ သွားရောက်ဝပ်လျှိုး ရှိခိုးကြပြီးလျှင် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား .... အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ပြုစုလုပ်ကျွေး လိုကြပါကုန်၏၊ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တော်တို့၏နေရာ ဇနပုဒ်၌ ဤဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူရန် လက်ခံတော်မူပါဘုရား"ဟူ၍ လျှောက်ဆိုကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် လက်ခံတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ မင်းသားညီနောင် သုံးဦးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူခြင်းကို သိရှိကြ၍ မိမိတို့၏ ဇနပုဒ်၌ အတွင်းဝန်အမတ်ထံသို့—

"အတွင်းဝန်အမတ်....ငါတို့သည် ဤဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး နောင်တော်ဖုဿ မြတ်စွာဘုရား အမှူးရှိသော ရဟန်းတော်ပေါင်း(၉၀၀၀၀)ကိုးသောင်းတို့ကို ပစ္စည်း

> လေးရပ်ဖြင့် ဆည်းကပ်ခစား လုပ်ကျွေးပူဇော်လိုကြပါ ကုန်၏။ ရဟန်းအပေါင်းနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားသီတင်း သုံးနေထိုင်တော်မူရန် ကျောင်းစသော အဆောက်အဦ များကို အလျင်အမြန် ပြီးစီးပြည့်စုံအောင် စီမံ ဆောက် လုပ်ရမည်”—

ဟု အမိန့်တော် အမှာစာကို ရေးသားပေးပို့ကြလေကုန်၏။ အတွင်းဝန် အမတ်သည် မင်းသားတို့ မိန့်မှာသည့် အမိန့်စာပါ အတိုင်း အလုံးစုံကို ပြီးစီးပြည့်စုံအောင် အလျင်အမြန် စီမံဆောက် လုပ်ပြီးလျှင် “အမိန့်တော် အမှာစာအတိုင်း ကျောင်းစသော အဆောက်အဦများ အလုံးစုံ ပြီးစီးပြည့်စုံပါပြီ”ဟု သတင်း စကား ပြန်ကြားတင်လျှောက်လေ၏။

ထိုအခါ မင်းသား သုံးဦးတို့သည် ရဲမက် စစ်သည်တော် (၁၀၀၀) တထောင်တို့နှင့် အဘူတကွ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ် ကို ဝတ်ကြကုန်လျက် (၂၅၀၀) နှစ်ထောင့်ငါးရာသော ဝေယျာ-ဝစ္စအမှု ပြုလုပ်ကြသောသူ အပေါင်းတို့ကို ဘုရားအမှုရှိသော သံဃာတော်အား ပစ္စည်းလေးဖြာ ချမ်းသာစေမှု ပြုစုလုပ်ကျွေး စေကုန်လျက် မိမိတို့နေရာ ဇနပုဒ်သို့ ဘုရားအမှုရှိသော သံဃာ တော်တို့ကို ပင့်ဆောင်ကြပြီးလျှင် အသင့်ဆောက်လုပ်ပြီးဖြစ်သော ကျောင်းအရံ အဆောက်အဦများကို ဘုရားအမှုရှိသော သံဃာ တော်အား ဆောင်နှင်းလှူဒါန်းကြ၍ ထိုကျောင်းအရံ၌ သီတင်း သုံး နေထိုင်စေကြလေကုန်၏။

သဒ္ဓါတရားရှိသည့် ဘဏ္ဍာစိုးနေနီးမောင်နှံ

ထိုမင်းသားသုံးဦးတို့၏ ဘဏ္ဍာစိုးဖြစ်သူ သူဌေးသားသည် ကား သူဌေးကတော်ကလေးနှင့်တကွ ရတနာသုံးပါးတို့ သက်ဝင် ကြည်ညိုသော သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်ပေ၏။ ထိုဘဏ္ဍာစိုး သူဌေးသည် (မင်းသားတို့၏ ကိုယ်စားပြုကာ) မင်းသားသုံးဦး တို့၏ ဘဏ္ဍာတိုက်တို့မှ တလည့်စီ တလည့်စီအားဖြင့် ဘုရား အမှုရှိသော ရဟန်းတော်များ အတွက် လှူဒါန်းရန် ဝတ္ထုတို့ကို သဒ္ဓါကြည်ဖြူစွာပင် အတွင်းဝန်အမတ်အား ပေးအပ်လေ၏။

အတွင်းဝန် အမတ်သည်လည်း ထိုဘဏ္ဍာစိုး ပေးအပ်သည့် လူဒါန်းဖွယ် ဝတ္ထုများကို ယူဆောင်၍ ဇနပုဒ်နေသူ လူပေါင်း (၁၁၀.၀၀) တသောင်းတထောင်တို့နှင့် အတူတကွ ကောင်းမွန်သည်ထက် ကောင်းမွန်အောင် စိမ်ပြုလုပ် ချက်ပြုတ်ကြပြီးလျှင် ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းတော် အပေါင်းအား နေ့စဉ်မပြတ် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းလေ၏။ (မင်းသား သုံးဦးတို့သည်ကား ရဲဘက် ငယ်ကျွန် စစ်သည်တော် (၁၀၀၀) တထောင်တို့နှင့် အတူတကွ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကို ဝတ်ကြကုန်လျက် သိတင်းသီလ ဆောက်တည်ကြ၍ ကျောင်းတော်မှာပင် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်တို့၏ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် အသွယ်သွယ်ကို ဖြည့်ကျင့်ပြုလုပ်ကြကာ တရားနာယူလျက် နေကြကုန်၏။)

စိတ်ထားဆိုးသော အတွင်းဝန်၏ဆွေမျိုးများ

အတွင်းဝန်မင်း စေခိုင်းအပ်သည့် ဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်သူ လူပေါင်း(၁၁၀၀၀) တသောင်းတထောင်တို့အနက် အချို့သော အတွင်းဝန်၏ဆွေမျိုးများသည် ကောက်ကျစ်ထိပါး ဆိုးဝါးသော စိတ်ထား ရှိကြကုန်သဖြင့် အလှူဒါန၏ အနှောရယ် အနှောက် အယှက်ကို အမျိုးမျိုး ပြုလုပ်ကြကာ ဘုရားနှင့်တကွ သံဃာတော်တို့အတွက် ချက်ပြုတ်စီမံ၍ထားသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုများကို ကိုယ်တိုင်လည်း လုယက်ခိုးဝှက်စားသောက်ကြသည့်ပြင် သားသမီးများကိုလည်း ကျွေးမွေးကြကုန်၏။ အလှူတင်းကုပ် (= မဏ္ဍပ်) များကိုလည်း မီးတိုက်ကြကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားကို ခမည်းတော်ထံ ပြန်ပို့ခြင်း

မင်းသားသုံးဦးတို့သည် ဝါကျွတ်၍ သံဃာတော်တို့ ပဝါ-ရဏာပြုပြီးလတ်သော် မြတ်စွာဘုရားအား ကြီးစွာသော ပူဇော်သဘင် ပွဲကြီးယင်ပြီး၍ ခမည်းတော်မင်းတရားနှင့် မူလစကား ကတိအတိုင်း မြတ်စွာဘုရားကို ရှေ့သွားပြုကြကာ ခမည်းတော် မင်းတရားကြီး၏ နိုင်ငံတော်သို့ တဖန်ပို့ဆောင်ကြလေသည်။ ထိုခမည်းတော် ဇယသေနမင်းကြီးစံရာ ကာသိနေပြည်တော်သို့

ဆိုက်ရောက်ပြီးလျှင် မကြာမြင့်မီပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိ-နိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူလေ၏။ (သံယုတ်အဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် မင်းသားတို့၏ အထံမှာပင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ၏။)

ခမည်းတော် ဇယသေနမင်းကြီးသည်ရင်း,မင်းသားညီနောင် သုံးဦးတို့သည်ရင်း, မင်းသားတို့၏ အတွင်းဝန် အမတ်သည်ရင်း, ဘဏ္ဍာစိုးသူဌေးသည်ရင်း အစဉ်အတိုင်း စုတေသေဆုံးကြ၍ အခြား အရုံပရိသတ်များနှင့်တကွ နတ်ရွာသုဂတိသို့ လားရောက်ကြကုန်၏။ ကောက်ကျစ်ထိပါး စိတ်ဆိုးဝါးကြသည့် အတွင်းဝန်အမတ်၏ ဆွေမျိုးများတို့ကား ငရဲဘုံသို့ လားရောက်ကြရကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ထိုသူနှစ်ဖွဲ့တို့ နတ်ပြည်တပြည်မှ နတ်ပြည်တပြည်သို့ ငရဲပြည်တပြည်မှ ငရဲပြည်တပြည်သို့ လှည့်လည်ဖြစ်ပွါး ကျက်စားကြရကုန်စဉ် ကိုးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာတို့ကား လွန်ခဲ့လေကုန်ပြီ။ ထိုနောက် ဤဘဒ္ဒကပ်၌ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းတော်မူသောအခါ ထိုကောက်ကျစ်ထိပါး စိတ်ဆိုးဝါးကြသည့် (အတွင်းဝန်အမတ်၏) ဆွေမျိုးများသည် ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ထိုအခါ လူအပေါင်းတို့သည် မိမိ မိမိတို့၏ ဆွေမျိုး ပြိတ္တာများ အတွက် အလှူဒါန ပေးလှူကြ၍ "ဤဒံ အမှာကံ ဉာတိနံ ဟောတု = ဤကောင်းမှုသည် ငါတို့၏ ဆွေမျိုးပြိတ္တာတို့ အတွက် ဖြစ်ပါစေ" ဟု မြွက်ဆိုရည်ညွှန်း အမျှအတမ်း ပေးဝေကြလေသော် ထိုသူတို့၏ ဆွေမျိုးပြိတ္တာများသည် စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရရှိကြကုန်၏။

ထိုအခါ အတွင်းဝန်၏ ဆွေမျိုးပြိတ္တာတို့သည်လည်း ထိုသို့ အခြားပြိတ္တာများ စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံကြသည်ကို မြင်ကြ၍ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်သို့ သွားရောက် ချဉ်းကပ်ကြပြီးလျှင် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....အသို့နည်း အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ဤသို့သောစည်းစိမ်ကို ရကြပါဦးမည်လော" ဟု မေးလျှောက်ကြလေသော် ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည် "အိုပြိတ္တာ အပေါင်းတို့....သင်တို့သည် ယခုအခါ၌ကား ထိုသို့သော စည်း

စိမ်ကို မရနိုင်ကြကုန်သေး၊ စင်စစ်သော်ကား နောက်အခါ အနန္တရကပ်တကပ် လွန်လတ်သော ကာလ၌ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူလိမ့်မည်၊ ထိုဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌ ဗိမ္ဗိသာရအမည်ရှိသောမင်းကြီး ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည်၊ ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ဤဘဒ္ဒကမ္ဗာမှ လွန်ခဲ့သော ကိုးဆယ်နှစ်ကမ္ဘာထက်က သင်ပြုတ္တာအပေါင်းတို့၏ ဆွေမျိုးရင်း (အတွင်းဝန်အမတ်)ဖြစ်ခဲ့ဘူးလေပြီ၊ ထို (သင်တို့၏ ဆွေမျိုးဟောင်း)ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားအား အလှူဒါန ပေးလှူပြီးလျှင် သင်တို့အား အမျှခွန်း ညွှန်းပေလိမ့်မည်။ ထိုအခါ သင်တို့သည် ဤသို့သော စည်းစိမ်ချမ်းသာမျိုးကို ရကြပေလိမ့်မည်”ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။

ဤသို့ ကဿပမြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူသည်ရှိသော် ထို ပြုတ္တာများအဖို့ ထိုကဿပမြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူလိုက်သော စကားသည်“နက်ဖြန်ခါ ရကြလိမ့်မည်”ဟု မိန့်ကြားတော်မူအပ်သကဲ့သို့ လွန်စွာ့လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ ဖြစ်၍နေလေ၏။

ထိုနောက် ဘုရားတဆူနှင့် တဆူအကြား (ကဿပမြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားတို့၏အကြား) ရှည်လျားလှသောကာလ (= အနန္တရကပ်တကပ်သာသာ၊ ဗုဒ္ဓန္တရအသင်္ချေယျတခေတ်)ကို လွန်မြောက်လတ်သော် ငါတို့၏ မြတ်စွာဘုရားသည် လောကဌ ထင်ရှားဖြစ်ပွင့်တော်မူလာ၏၊ ထို မင်းသားညီနောင် သုံးဦးတို့သည်လည်း အခြေအရံတထောင်တို့နှင့် အတူတကွ နတ်ပြည်မှ စုတေခဲ့၍ မဂဓတိုင်းဝယ် ပုဏ္ဏားမျိုးဌ ဖြစ်ကြ၍ အစဉ်သဖြင့် ရသေ့ရဟန်း ဖြူကြပြီးလျှင် ဂယာသီသအရပ်၌ ရသေ့ညီနောင် ရှင်တထောင် ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ထိုစဉ်အခါ မင်းသားသုံးဦးတို့၏ အတွင်းဝန်အမတ်သည် ယခုအခါ မဂဓတိုင်းရှင် ဘုရင်ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ဖြစ်လာ၏၊ ထိုစဉ်အခါ ဘဏ္ဍာစိုးသူဌေးသည် ယခုအခါ ဝိသာခသူဌေး ဖြစ်လာ၏၊ ထိုစဉ်က သူဌေးကတော်သည် ယခုအခါ ဓမ္မဒိန္နာသူဌေးသမီး ဖြစ်လာ၏၊ ထို

စဉ်က ကြင်းကျန်သော ပရိသတ်သည် ယခုအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ ပရိသတ်အခြံအရံများ ဖြစ်လာကြ၏။

အစိန္တေယျ သုံးလောကထွတ်ထား ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရောက်သည့်နေ့၌ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးနှင့်တကွ အခြံအရံပုဏ္ဏားသူဌေးပေါင်း တသိန်းတသောင်းတို့ကို သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်စေပြီးလျှင် နောက်တနေ့၌ သိကြားမင်း နီဗွာန်ဆော် ရွှေဆောင်၍ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ ရွှေနန်းတော်၌ ကြီးစွာသော အလှူကို ခံယူတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ ထိုဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာအပေါင်းတို့သည် "ငါတို့၏ဆွေမျိုးဟောင်းဖြစ်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ယခုပင်လျှင် ငါတို့အား ဒါနကောင်းမှု ကုသိုလ်အမျှဝေန်း သွန်းပေလိမ့်မည်၊ ယခုပင်လျှင် သွန်းပေလိမ့်မည်"ဟု တောင့်တ မြော်ခေါ်လျက် ဝန်းရံ ရပ်တည်လာကြကုန်၏။ ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးသည်ကား အလှူကြီးကို ပေးလှူပြီးလျှင် "မြတ်စွာဘုရားသည် အာဘယ်အရပ်၌ နေတော်မူပါမည်နည်း"ဟု မြတ်စွာဘုရားအတွက် ကျောင်းတော်နေရာကိုသာ ကြံစည် စဉ်းစားနေသည့်အတွက် ထိုအလှူဒါနကောင်းမှုအဖို့ကို တစုံတယောက်သော သူအားမျှ အမျှဝေန်း မသွန်းမပြုက်မိချေ။ မင်းကြီး၏ ဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာအပေါင်းတို့သည် မြော်လင့်ချက် ကင်းပြတ်ကြကာ အကာလညဉ့်အခါ၌ မင်းကြီး၏ နန်းတော်ဝယ် အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော ဟစ်အော်နာကျည်း ညည်းညူသောအသံကို ပြုကြလေကုန်၏။

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ထိုအသံကို ကြား၍ ပြင်းစွာကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ပြီးလျှင် နံနက်မိုးသောက် ရောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားထံတော်မှောက်သို့ သွားရောက် ချဉ်းကပ်လျက် ရှိသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပြီးသော် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား....အကျွန်ုပ်သည် ယမန်နေ့ညဉ့်အခါဝယ် ဤသို့ ကြောက်မက်ဖွယ်သောအသံကို ကြားရပါပြီ၊ တပည့်တော်အား ထိုအသံ

အတွက် မည်ကဲ့သို့သော အကျိုးအပြစ် ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည်နည်း"ဟု မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက "မြတ်သောမင်းကြီး .. မကြောက်လင့်၊ ထိုအသံအတွက် သင့်အား တစုံတခု သော မကောင်းကျိုးမျှ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ချေ၊ စင်စစ်သော်ကား သင်၏ ဆွေမျိုးဟောင်းများ ပြိတ္တာတုံ့ဖြစ်ပွါးလျက် ရှိကြသည်။ ထိုသင့်ဆွေမျိုးဟောင်းပြိတ္တာအပေါင်းတို့သည် ဗုဒ္ဓန္တရအသရေကပ် တကပ်ပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားအား အလှူဒါနကို ပေးပြီးလျှင် ငါတို့အား အမျှဝေန်း ညွှန်းပေလိမ့်မည်ဟု သင်မင်းကြီးကိုသာ မြော်ခေါ်တောင့်တကြလျက် လှည့်လည်သွားလာကာ နေကြကုန်၏။ သင်မင်းကြီးသည် ယမန်နေ့က ထိုဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာအပေါင်းတို့အား ကောင်းမှုကုသိုလ် အမျှဝေန်းကို မညွှန်းမြွက်ခဲ့မိချေ။ ထို့ကြောင့် သင့်ဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာအပေါင်းတို့သည် မြော်လင့်ချက်ကင်းပြတ်ကြကာ ထိုသို့သော ကြောက်မက်ဖွယ် အသံကို ပြုကြခြင်း ဖြစ်သည်"ဟု ဖြေကြားတော်မူလေလျှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... ယခုတဖန် လှူဒါန်း၍ အမျှဝေန်းညွှန်းလျှင် ရကြပါဦးမည်လော"ဟု ထပ်မံမေးလျှောက်ပြန်ရာ မြတ်စွာဘုရားက "အိမ်း.... ရနိုင်ကြ၏ မြတ်သောမင်းကြီး...." ဟု ဖြေကြားတော်မူလတ်သော် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် "ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား.... သို့တဖြီးကား မြတ်စွာဘုရားသည် ယနေ့ကောင်းမှု ကုသိုလ်အလို့ငှါ တပည့်တော်၏ အလှူဒါနကို လက်ခံတော်မူပါဘုရား၊ ထိုဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာအပေါင်းတို့အား ကောင်းမှုကုသိုလ် အမျှဝေန်း ညွှန်းပါခဲ့"ဟု မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားလေသော် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ပင့်လျှောက်ချက်ကို ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် လက်ခံတော်မူလေ၏။

မင်းကြီးသည် ရွှေနန်းတော်သို့ ပြန်သွား၍ ကြီးစွာသော အလှူဒါနကို စီမံပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား အလှူခံကြွရန် အချိန်တန်ကြောင်း ကြားလျှောက်စေလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရွှေနန်း

တော်သို့ ကြွတော်မူ၍ ခင်းထားအပ် မြတ်သောနေရာ၌ ရဟန်းသံဃာအပေါင်းနှင့် အတူတကွ ထိုင်နေတော်မူလေ၏။ ထိုဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာ အပေါင်းတို့သည်လည်း "ယနေ့တော့ ကုသိုလ်အမျှ ကောင်းပင် ရကြတော့မည်"ဟု ရှေးနန်းတော်သို့ လာရောက်ကြကာ နံရံတဖက် စသည်၌ စောင့်မြော်ရပ်တည်နေကြကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် တန်ခိုးတော်ဖြင့် ထိုဒုက္ခရောက်နေကြသည့် ဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာ အပေါင်းတို့ကို မင်းကြီးမြင်နိုင်ရန် စီမံဖန်ဆင်းတော်မူလေသည်။ မင်းကြီး သည် မြတ်စွာ ဘုရား ရှေ့လက်တော်သို့ ရေစက်လောင်းလွှဲရင်း "ဣဒံ မေ ဘုတိန် ဟောတု = ဤ ရေကြည် ရေစက် အလှူသည် အကျွန်ုပ်၏ ဆွေမျိုးများအတွက် ဖြစ်ပါစေသတည်း"ဟု အမျှဝန်း ညွှန်းလေသော် ထို ခဏ၌ပင် (ဆွေမျိုးပြိတ္တာတို့ ကုသိုလ်အဖို့ ဘာဝ ရရှိကြသဖြင့်) ထို ဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာအပေါင်းတို့ သုံးဆောင်ရန် ကြာမျိုး ငါးပါးတို့ဖြင့် အပြည့်ဖုံးအပ်သော ရေကန်များ ဘွားကနဲ ဖြစ်ပေါ်လာကြလေသည်၊ ထို ဆွေမျိုးပြိတ္တာတို့သည် ထို ရေကန်တို့၌ သောက်ကြ ချိုးကြ၍ ပူပန်ခြင်း ပင်ပန်းခြင်း ရေသိပ် (= ရေငတ်) ခြင်း ကင်းကြကာ ရှေရောင်အဆင်း ဝါဝင်းသော ကိုယ်အဆင်း ရှိကြလေကုန်၏။ မင်းကြီးသည် တဖန် ယာဂုဆွမ်း ခဲဖွယ်ဆွမ်း ဘောဇဉ်ဆွမ်းတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာအား လှူဒါန်းဆက်ကပ်၍ အမျှဝန်း ရှေးနည်းအတူ ညွှန်းလေသော် ထို ခဏ၌ပင် ထို ဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာအပေါင်းတို့ သုံးဆောင်ရန် နတ်ဘုန်ဖြစ်သော ယာဂု ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်တို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကြလေသည်။ ထို ဆွေမျိုးပြိတ္တာတို့သည် ထို ဒိဗ္ဗယာဂု ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်တို့ကို (ရှေးကငတ်ခဲ့သမျှ အတိုးချ၍) အားပါးတရ သုံးဆောင် စားသောက်ကြရ၍ ပြည့်ဖြိုးစိုပြေသော မျက်စိ, နား, နှာ, လျှာ, ကိုယ် ဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။

ထိုနောက် မင်းကြီးသည် အဝတ်သက်နီး အိပ်ရာနေရာများကို ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာအား လှူဒါန်းဆက်ကပ်၍ အမျှဝန်း ရှေးနည်းအတူ ညွှန်းလေသော် ထို ခဏ၌ပင် ထို ဆွေမျိုး

ပြိတ္တာတို့ သုံးဆောင်ရန် နတ်ဌာဖြစ်သော အဝတ်များ, နတ်ဌာဖြစ်သော ယာဉ်များ, နတ်ဌာဖြစ်သော ဘုံဗိမာန် ပြာသာဒ်များ, နတ်ဌာဖြစ်သော အခင်းအခြေ အိပ်ရာနေရာ အဆင်တန်းဆာ အမျိုးမျိုးတို့သည် ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်၍ လာကုန်၏။ ထိုစည်းစိမ်ချမ်းသာများ အလုံးစုံကို ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး မြင်နိုင်အောင် မြတ်စွာဘုရားသည် အဓิဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ ထိုသို့ အဓิဋ္ဌာန်တော်မူချက်အရ ထိုစည်းစိမ်အလုံးစုံကို ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ကောင်းစွာမျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရကား အလွန်လျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ရှိလေ၏။

(တေ ပေတတ္တာဘာဝံ ဝိဇဟိတ္မာ ဒိဗ္ဗတ္တာဘာဝေ သဏ္ဌဟိ'သု၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်ဝတ္ထု ပဌမအုပ် စာမျက်နှာ ၆၆-အလိုအားဖြင့် ထို့ကွေ့မျိုးပြိတ္တာတို့သည် ပြိတ္တာ၏ ကိုယ်အဖြစ်ကို စွန့်၍ နတ်၏ကိုယ်အဖြစ်ခံ တည်ကြလေကုန်သည်။)

ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလတ်လျှင် မဂဓတိုင်းရှင် ဘုရင်ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးအား **အနုမောဒနာ**တရား ဟောကြားအံ့သောငှါ—

တိရောကုဋ္ဋေသု တိဋ္ဌန္တိ၊
သန္ဓိသိလ်ာဌကေသု စ။
ဒ္ဝါရမဟာဝသု တိဋ္ဌန္တိ၊
အာဂန္ဒွာန သကံ ဃရံ—

အစရှိသော (၁၂) တဆယ့်နှစ်ဂါထာတို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်သည့် ဤ တိရောကုဋ္ဋသုတ္တန် ဒေသနာကို **ဟောကြား**တော်မူ**လေ**၏။

(ဤ တိရောကုဋ္ဋသုတ္တန်ကား ခုဒ္ဒကပါဋိပါဠိတော်, ပေတဝတ္ထု ပါဠိတော်တို့၌ လာရှိ၏။ ပါဠိအနက်အကျယ်ကို ထိုခုဒ္ဒကပါဋိပြန်မာပြန်, ပေတဝတ္ထု ပါဠိတော်မြန်မာပြန်တို့၌ ကြည့်ရှုမှတ်သားကုန်။)

ဤတိရောဂုဠ သုတ္တန် ဒေသနာနိဂုံး ဆုံးလတ်သော အခါ ပြိတ္တာဘုံ၌ဖြစ်ရခြင်း၏ အပြစ်ဒေါသကို မြင်လောက် ကြောက်လောက်အောင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားဖွင့်ပြတော်မူချက်အရ ထိတ်လန့်သံဝေဂ ရရှိကြကာ အသင့်အားဖြင့် အားထုတ်ကျင့် ဆောင်ကြသည့် သတ္တဝါပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြလေသည်။

ဒုတိယနေ့၌လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်လူတို့အား ဤ တိရောဂုဠသုတ္တန်ကိုပင် ဟောကြားတော်မူ၏။ ခုနစ်ရက်မြောက် နေ့တိုင်အောင် ဤနည်းအတူပင် ဟောကြားတော်မူလေရာ ထို နည်းအတူပင် ရှစ်သောင်းလေးထောင်, ရှစ်သောင်းလေးထောင် စီသော သတ္တဝါတို့ ဓမ္မာဘိသမယ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြလေသည်။

ဤဖွင့်ရှေ့.ကား မဟာဗုဒ္ဓဝင် ဒုတိယတွဲတည်း။

ပဟာဝဗုဒ္ဓဝင်(ဒုတိယတွဲ)

အနုဒိပန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုद္ဓဿ

အခန်း (၁)၊ စသျက်နှာ (၃)

ကောလာဟလ ငါးပါးအကြောင်း

ကောလာဟလဟူသည် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် "ဤသို့ ဖြစ်တော့မည်တဲ့" ဟု မဖြစ်မီကကြိုတင်၍ သတင်းစကား တဦး နှစ်ဦးကစ၍ အများအပြား စုပေါင်းကာ စကားတို့ အသံတို့ ရှုတ်ရှုတ်ရက်ရက် ပြောဆိုကြခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။

ဤအထုတွင် နောက်နောင်အခါ အမှန်မှုချ ဖြစ်ပေါ်လာမည်ကို မဖြစ်ပေါ်မီ ဝေးလံစွာသော အချိန်ကာလက ကြိုတင်၍ ရှေပြေးနိမိတ်အနေဖြင့် လူအများ စုရုံးကာ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ပြောဆိုကြခြင်းမျိုးကိုသာ "ကောလာဟလ" ဟု၍ ဆိုလိုသည်၊ ထိုထိုမြို့ရွာ စသည်တို့၌ ရောက်တတ်ရာရာ အမှန်လည်းမဖြစ်လာနိုင်ပါပဲလျက် "စကြာမင်း ပေါ်တော့မည်တဲ့" အစရှိသည်ဖြင့် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ရှုတ်ရှုတ်ရက်ရက် ပြောဆိုကြခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်။

လောကတွင် ကြိုတင်၍ နိမိတ်ရှေပြေးအနေဖြင့် တို အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်ခြင်း ကောလာဟလသည်—

(၁) ကပ္ပကောလာဟလ,
(၂) စက္ကဝတ္တိကောလာဟလ,
(၃) ဗုဒ္ဓကောလာဟလ,
(၄) မဂ်လကောလာဟလ,
(၅) မောနေယျကောလာဟလ—

ဟု၍ ငါးမျိုးရှိ၏။ တို ငါးမျိုးတို့တွင်—

(၁) ကပ္ပကောလာဟလ

ကမ္ဘာကြီး ပျက်တော့မည် ဟု အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်ခြင်းကို **ကပ္ပ-ကောလာဟလ** ဟူ၍ ခေါ်ဆိုတိ၏။ ကမ္ဘာပျက်လုနီးလာသောအခါ မပျက်မီ နှစ်ပေါင်းတသိန်းက ကြိုတင်၍ လောကဗျူဟာ အမည်ရှိသော ကာမာဝစရနတ်တို့သည် နိမြန်းသောအဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကြပြီးလျှင် ဆံပင်ကို ဖားရရားချကုန်၍ ငိုယိုသောမျက်နှာမှ မျက်ရည်တို့ကို သုတ်ကာသုတ်ကာ အလွန်မသက်သာသော အသွင်အပြင် အခြင်းအရာတို့ဖြင့် လူတို့သွားလာရာ ခရီးလမ်းတို့၌ လှည့်လည်ကြကုန်လျက်—

အချင်းတို့....ဤနှစ်မှစ၍ နောက် အနှစ်တသိန်းလွန်သော အခါ၌ ဤကမ္ဘာလောကကြီးသည် ပျက်စီးပေတော့မည်၊ မဟာသမုဒ္ဒြာသည်လည်း ခန်းခြောက်တော့မည်၊ မဟာပထဝီမြေကြီးသည်ရင်း၊ မြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည်ရင်း ဤအလုံးစုံတို့သည်(မီးဖျက်မည့် ကမ္ဘာဖြစ်လျှင်) မီးလောင်၍ ပျက်စီးကုန်လိမ့်မည်၊ (ရေဖျက်မည့် ကမ္ဘာဖြစ်လျှင်) ရေလွှမ်းမိုး၍ ပျက်စီးကုန်လိမ့်မည်၊ (လေဖျက်မည့် ကမ္ဘာဖြစ်လျှင်) လေပြင်း လေကြမ်းတိုက်ခတ်၍ ပျက်စီးကုန်လိမ့်မည်! မြင်းမိုရ်သမုဒ္ဒြာတို့၏ တည်ရာ ဤမဟာပထဝီမြေကြီးမှသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် ဤကမ္ဘာလောကကြီး ပျက်စီးလိမ့်မည်။ အို အချင်းတို့.... သင်တို့သည် မေတ္တာတရားကို ပွါးများကြကုန်လော့၊ ကရုဏာတရားကို ပွါးများကြကုန်လော့၊ မုဒိတာတရားကို ပွါးများကြကုန်လော့၊ ဥပေက္ခာဗြဟ္မစိုရ်တရားကို ပွါးများကြကုန်လော့၊ အမိအဖတို့ကို ရိုသေစွာ ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကုန်လော့၊ သက်ကြီးသူအို ရှိသေထိုက်သူကို ရိုသေကြကုန်လော့၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ အစဉ်နိုးကြားကြကုန်လော့၊ မမေ့မလျော့ကြကုန်လင့်—

ဟူ၍ အနှံ့အပြား လူအပေါင်းတို့ ကြားသိလောက်အောင် ကြွေးကြော်ကြကုန်၏၊ ဤသို့ ကြွေးကြော်ကြသည်ကို အကြောင်းအစပြု၍ "ကမ္ဘာကြီးပျက်တော့မည်တဲ့.... ကမ္ဘာကြီးပျက်တော့မည်တဲ့" ဟူ၍ လူအများ စုရုံးကာ နေရာအနှံ့အပြား၌ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ပြောဆိုကြခြင်းကို "**ကပ္ပကောလာ-ဟလ**" ဟူ၍ ခေါ်ဆိုတိ၏။

(၂) စက္ကဝတ္တိကောလာဟလ

လူ့ပြည်လောကဌ (အရံကျွန်းငယ်နှစ်ထောင်နှင့်တကွ ကျွန်းကြီးလေးကျွန်း လူ့ပြည်တဝှန်းလုံးကို သိမ်းကျုံးအစိုးရသော "**စကြဝတေးမင်း** ဖြစ်ပေါ်လာ**တော့မည်တဲ့**" ဟု လူအပေါင်းတို့ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်ခြင်းကို **စက္ကဝတ္တိ-**

ကောလာဟလ ဟူ၍ ခေါ်ဆို၏။ လူ့ပြည်လောကဌ် စကြဝဠာတေးမင်း ဖြစ်ပေါ်လာတော့မည်ကို ကြိုတင်သိရှိကြကုန်သော လောကပါလ ကာမာဝစရနတ်တို့ဆည် စကြဝဠာတေးမင်း မဖြစ်ပေါ်မီ နှစ်ပေါင်းတရာက ကြိုတင်၍ လူတို့သွားလာရာ ခရီးလမ်းမတို့ဌ် လှည့်လည်ကြကုန်လျက်—

> **အချင်းတို့**....ဤနေ့မှနောက် နှစ်ပေါင်းတရာ စေ့ရောက်သောအခါ ဤ လူ့ပြည်လောကဌ် **စကြဝဠာတေးမင်း** ဖြစ်လွန်း ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မည်—

ဟူ၍ အနှံ့အပြား လူအပေါင်းတို့ ကြားသိလောက်အောင် ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ကြွေးကြော်ကြသည်ကို **အ**ကြောင်းအစပြု၍ "**စကြဝဠာတေးမင်း**ပေါ်တော့မည်တဲ့.... **စ**ကြဝဠာတေးမင်းပေါ်တော့မည်တဲ့" ဟူ၍ လူအများစုရုံးကာ **နေ**ရာအနှံ့အပြားဌ် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ပြောဆိုကြခြင်းကို "**စ**ကြဝဠာ**ကောလာဟလ**" ဟူ၍ ခေါ်ဆို၏။

(၃) ဗုဒ္ဓကောလာဟလ

လူ့ပြည်လောကဌ် "ဘုရားပွင့်တော်မူတော့မည်တဲ့" ဟု လူအပေါင်းတို့ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်ခြင်းကို **ဗုဒ္ဓကောလာဟလ**ဟူ၍ ခေါ်ဆို၏။ လူ့ပြည်လောကဌ် သဗ္ဗညူမြတ်စွာဘုရား ပွင့်ထွန်းတော်မူလာတော့မည်ကို ကြိုတင်သိရှိကြကုန်သော သုဒ္ဓါဝါသပြဟ္မာကြီးတို့သည် ကိုယ်ဌ် ပြဟ္မာတို့၏ အဝတ်အစားအဆင်တန်းဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်ကြကုန်၍ ဦးခေါင်းဌ် ပြဟ္မာတို့၏ မကိုင်ရသရဖူကို ဆောင်းကြကုန်ပြီးလျှင် ကြည်လင်ရှင်လန်း ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိကြလျက် ဘုရားမပွင့်မီ နှစ်ပေါင်းတထောင်ကပင် ကြိုတင်၍ လူတို့သွားလာရာ ခရီးလမ်းမတို့ဌ် လှည့်လည်ကြကုန်လျက်—

> **အ**ချင်းတို့....ယနေ့မှနောက် နှစ်ပေါင်းတထောင် စေ့ရောက်သော အခါ ဤလူ့ပြည်လောကဌ် သဗ္ဗညူမြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်ပေါ်တော်မူလိမ့်မည်—

ဟူ၍ အနှံ့အပြား လူအပေါင်းတို့ ကြားသိလောက်အောင် ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ကြွေးကြော်ကြသည်ကို **အ**ကြောင်းအစပြု၍ "**မြ**တ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူတော့မည်တဲ့.... **မြ**တ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူတော့မည်တဲ့" ဟူ၍ **လူ**အများစုရုံးကာ **နေ**ရာအနှံ့အပြားဌ် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ပြောဆိုကြခြင်းကို "**ဗုဒ္ဓကောလာဟလ**" ဟူ၍ ခေါ်ဆို၏။

> (ဤ**ဗုဒ္ဓ**ကောလာ**ဟ** လ**အ**ရာဌ် "ဘုရားမပွင့်မီ အနှစ်တထောင်ကကြိုတင်**၍** **ဗုဒ္ဓ**ကောလာ**ဟ** လ ဖြစ်ပေါ်**လာ၏**" **ဟု**သော **ဓ**ကားကို

ပုဗ္ဗတောမူလတို့သော ဘုရားရှင်တို့၏ အသက်တမ်း ခေတ်အားလျှော်ရှာသောလျှင် မိန့်ဆိုသောစကားဟူ၍ မှတ်သားရာ၏၊ ပုဗ္ဗတောမူကြမည့် ဘုရားရှင် ဟူသမျှ အတွက် အသက်တမ်းခေတ်ကို မငဲ့ပဲ မိန့်ဆိုသော သာမညစကားဟူ၍ မမှတ်သားရာ။ အကြောင်းကိုဆိုသော်....အသက်တမ်းရှည်သောခေတ်၌ပုဗ္ဗတောမူကြသည့် ဒီပင်္ကရမင်းသား, ကောဏ္ဍညမင်းသား, မင်္ဂလမင်းသား-စသည်တို့မှာ ဘုရားဖြစ်ရန် လူ့ပြည်သို့ သက်ဆင်း၍ လူအဖြစ်ဖြင့် မင်း၏ စည်းစိမ် ချမ်းသာကို နှစ်ပေါင်းတသောင်းခန့် ကိုးထောင်ခန့် စသည် ကြာမြင့်အောင် ခံစံပြီးမှ တောထွက်၍ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်တော်မူကြကာ ဘုရားဖြစ်တော်မူကြကုန်၏။ ဗုဒ္ဓကောလာဟလမှာလည်း အစဦးစွာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ပေါ်ပြီးမှ ထိုကောလာဟလအရ စကြဝဠာတိုက်တသောင်းရှိ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့အလောင်းတော်နတ်သားထံ ချဉ်းကပ်တောင်းပန်ကြမြဲဖြစ်၏၊ ထိုသို့တောင်းပန်၍ အလောင်းတော်နတ်သား၏ဝန်ခံချက်ကိုရမှသာ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာကြီးတို့ လူ့ပြည်လောကသို့ လှည့်လည်၍ ကြေးကြော်ကြခြင်းဖြစ်၏၊ သို့ရကား ဗုဒ္ဓကောလာဟလ လူ့ပြည်လောကသို့ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသည့်နောက် နှစ်ပေါင်း တထောင်မက ငါးထောင်မက နှစ်ပေါင်းတသောင်းခန့် ကိုးထောင်ခန့် ကြာမြင့်ပြီးမှ သက်တော်ရှည် မြတ်စွာဘုရားတို့ ပုဗ္ဗတောမူကြသဖြင့် "ဗုဒ္ဓကောလာဟလ အတွက် အနှစ်တထောင်" ဆိုသောစကားကို ဘုရားရှင်တိုင်းအတွက် မိန့်ဆိုသောစကားဟူ၍ မမှတ်ယူပဲ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့ သက်တမ်း တိုတော်မူကြသောဘုရားရှင်တို့အတွက်သာ မိန့်ဆိုသောစကားဟူ၍ မှတ်သင့်ပေ၏။)

(၄) မင်္ဂလကောလာဟလ

မင်္ဂလာတရား၏ သဘောသွား အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အတိအကျအမှန်အတိုင်း မဆုံးဖြတ်နိုင်ကြပဲလျက် သူတမျိုး ငါတမျိုး လူအများစုရုံးကာ ဤအရာကို မင်္ဂလာတရားခေါ်၏၊ ဤအရာကို မင်္ဂလာတရားခေါ်၏ဟူ၍ မိမိတို့ ထင်မြင်ရာကို မင်္ဂလာတရားဟု အသီးသီး ပြောကြားကြကာ "မင်္ဂလာတရားဟူသည် ဤအရာတဲ့"ဟူ၍ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ဖြစ်ခြင်းကို **မင်္ဂလကောလာဟလဟူ၍ ခေါ်**ဆို၏၊ ဤလူ့ပြည်လောကသို့ မင်္ဂလာတရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူလိမ့်မည်ကို ကြိုတင် သိရှိကြကုန်သော သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာကြီးတို့သည် မင်္ဂလာတရားကို လိုလားတောင့်တကြသည့် လူတို့၏ စိတ်အကြံကို သိကြကုန်သဖြင့် မင်္ဂလာတရားကို မြတ်စွာဘုရား မဟောကြားမီ တဆယ့်နှစ်နှစ် ကပင် ကြိုတင်၍ လူတို့သွားလာရာ **ခရီးလမ်းမတို့၌** လှည့်လည်ကြကုန်လျက်——

အချင်းတို့...ယနေ့မှ နောက် တဆယ့်နှစ်နှစ် စေ့ရောက်သောအခါ မင်္ဂလာတရားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူလိမ့်မည်—

ဟူ၍ အနှံ့အပြား လူအပေါင်းတို့ ကြားသိလောက်အောင် ကြေးကြော်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ကြေးကြော်ကြသည်ကို အကြောင်းအစပြု၍ မင်္ဂလာတရားနှင့်စပ်၍ လူအများ စုရုံးကာ နေရာအနှံ့အပြား၌ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ပြောဆိုကြခြင်းကို "မင်္ဂလကောလာဟလ"ဟူ၍ ခေါ်ဆိုတိ၏။

(၅) မောနေယျကောလာဟလ

မောနေယျ အကျင့် ပဋိပတ်နှင့် စပ်၍ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်ခြင်းကို **မောနေယျကောလာဟလ**ဟူ၍ ခေါ်ဆိုတိ၏။ (ဤ မောနေယျအကျင့် ပဋိပတ် အကြောင်းအရာ အကျယ် ဝိတ္ထာရကို သံဃရတနာ ထေရာဝင်ကျမ်း နာဌကမထေရ်၏ အပိုင်းအခဏ်း၌ အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြထားသည်။) လူ့ပြည်လောက၌ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရား အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ **မောနေယျအကျင့်ပဋိပတ်**ကို **မေးလျှောက်**လိမ့်မည်ဟု ကြိုတင်သိရှိကြကုန်သော သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာကြီးတို့သည် မဟောကြားမီ ခုနစ်နှစ်ကပင် ကြိုတင်၍ ရှေးနည်းအတိုင်း လူတို့သွားလာရာ ခရီးလမ်းမတို့၌ လှည့်လည်ကြကုန်လျက်—

> အချင်းတို့....ယနေ့မှ **နောက် ခုနစ်နှစ်** စေ့ရောက်သောအခါ **ရဟန်း**တော်တပါး မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်၍ **မောနေယျအကျင့်** ပဋိပတ်ကို **မေးလျှောက်**လိမ့်မည်—

ဟူ၍ အနှံ့အပြား လူအပေါင်းတို့ ကြားသိလောက်အောင် ကြေးကြော်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ကြေးကြော်ကြသည်ကို အကြောင်းအစပြု၍ **မောနေယျအကျင့်** ပဋိပတ်ဟူသော စကားကို လူအများ စုရုံးကာ နေရာအနှံ့အပြား၌ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ပြောဆိုကြခြင်းကို "**မောနေယျကောလာဟလ**"ဟူ၍ ခေါ်ဆိုတိ၏။

ဤကား ကောလာဟလ ငါးမျိုးတို့တည်း။ ဤ**ကောလာဟလ**များ အကြောင်းကို ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ဇာတကအဋ္ဌကထာ ကောသလသံယုတ်အဋ္ဌကထာ ခုဒ္ဒကပါဋိဟာရိယအဋ္ဌကထာ သုတ္တနိပါတအဋ္ဌကထာ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ တို့၌ ဖွင့်ဆိုအပ်၏။

ကောလာဟလ ငါးပါးအကြောင်း ပြီး၏။

ဘာခဏ်း(၁)၊ စာမျက်နှာ (၄)

နတ်တို့ စုတေခါနီးဌ် ထင်လာသော ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါး

ပုဗ္ဗနိမိတ် ငါးပါးတို့ဟူသည်မှာ—

(၁) နတ်ပန်းတို့ ညှိုးနွမ်းခြင်း၊

(၂) နတ်ဝတ်တန်းဆာတို့ ညစ်နွမ်းခြင်း၊

(၃) လက်ကတီးကြား(=ချိုင်းကြား)ဟူမှ ချွေးယိုခြင်း၊

(၄) ရုပ်ရည်အဆင်း ပျောက်ပြန်ခြင်း၊

(၅) မိမိနေရာ နတ်ဘုံဗိမာန်ဌ် မမြေ့လျော် မပျော်ပိုက်ခြင်း—

ဤငါးမျိုးတို့ပင်တည်း။ ထိုငါးမျိုးတို့တွင်—

(၁) **နတ်ပန်းတို့ညှိုးနွမ်းခြင်း**ဟူသည်ကား....ထိုနတ်ဘဝပဋိသန္ဓေယူသော နေ့(နတ်ဖြစ်သောနေ့)ဌ် အဆင်တန်းဆာ ဖြစ်လာခဲ့ကုန်သော နတ်ပန်းတို့ညှိုးနွမ်းလာရခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထိုနတ်ပန်းတို့သည် နတ်ဘဝကို ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိုနတ်တို့၏ကိုယ်ဌ် အသင့် ဖြစ်ပေါ်ပါရှိလာကြပြီးလျှင် နတ်သက်တမ်းတလျှောက်လုံး နတ်တဘဝလုံးတွင် မည်သည့်အခါမှာမှ မညှိုးနွမ်းခဲ့ပဲ အမြဲအစဉ်ပင် လန်းဆန်းလတ်ဆတ်ခဲ့၍ ထိုနတ်ဘဝက စုတေခါနီးကာလ လူတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့် ခုနစ်ရက်မျှသာ အသက်ကြွင်းကျန်တော့သည့်အခါမှာ ညှိုးနွမ်းလာကုန်သည်။ (အလောင်းတော် သေတကေတူ နတ်သားမှာလည်း တုသိတာနတ်များ အသက်တမ်းတလျှောက်လုံး (လူတို့ အရေအတွက်အားဖြင့် နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ့်ခုနစ်ကုဋေ ခြောက်သန်း ကာလပတ်လုံး) ထိုနတ်ပန်းများ တရံတခါမျှ မညှိုးနွမ်းခဲ့ဘူးပဲ ထိုနတ်ဘဝက စုတေခါနီး လူတို့အရေအတွက် ခုနစ်ရက်အလိုမှာ ညှိုးနွမ်းလာကြသည်။)

(၂) **နတ်ဝတ်တန်းဆာတို့ ညစ်နွမ်းခြင်း**ဟု ဆိုထုဌ်လည်း ရှေးနည်းအတိုင်းပင် နတ်သက်တမ်းတလျှောက်လုံး နတ်တဘဝလုံးတွင် မည်သည့်အခါမှာမှ နတ်ဝတ်တန်းဆာများ မညစ်နွမ်းခဲ့ပဲ စုတေခါနီး ခုနစ်ရက်အလိုမှာမှ ထိတ်လန့်ဖွယ်ရာ ညစ်နွမ်းလာကြသည်။

(၃) **လက်ကတီးကြား(=ချိုင်းကြား)တို့မှ ချွေးယိုခြင်း**ဟု ဆိုထုဌ် ထိုနတ်ပြည်ဝယ် လူ့ပြည်မှာကဲ့သို့ ဥတုဖောက်ပြန် ပြင်းထန်သော ပူအိုက်ခြင်း ချမ်းအေးခြင်း အလျှင်းမရှိခဲ့ဘူးသော်လည်း စုတေခါနီး ခုနစ်ရက်အလိုမှာမှ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း(အထူးသဖြင့် ချိုင်းကြား)တို့မှ ချွေးလုံးချွေးပေါက်များ ယိုစီးကျဆင်းလာကြသည်။

(၄) **ရုပ်ရည်အဆင်း ဖောက်ပြန်ခြင်း**ဟု ဆိုရာမှာလည်း ထိုနတ်တို့အား မိမိတို့၏ နတ်သက်တမ်းတလျှောက်လုံး နတ်တဘဝလုံးတွင် တရုံတခါမျှ သွားကျိုးခြင်း ဆံဖြူခြင်း အရေတွန့်လိပ်ခြင်းစသော အိုမင်းရင့်ရော်ဟန် ဖောက်ပြန်ချက်ယွင်း အဆင်းယုတ်လျော့မှု တစုံတရာ မဖြစ်လာ မထင်လာခဲ့ဘူးပဲ အမြဲအားဖြင့် နတ်သမီးတို့မှာ အသက်တဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ် နတ်သားတို့မှာ အသက်နှစ်ဆယ်အရွယ် ပမာဏခန့်သာ တည်နေကြကုန်သည်၊ ဤသို့ နတ်သား နတ်သမီးတို့မှာ ကြီးစွာသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ရှုချင်စဖွယ် နုနယ်ပျိုမျစ်၍ အသစ်စက်စက် တလက်လက်တဝင်းဝင်း အဆင်းအရောင် တောက်ပြောင်လှပနေကြသည်ဖြစ်လျက် နတ်သက်လျှောကြွေ စုတေခါနီးအချိန်သို့ ရောက်သောအခါ သွေးခြောက်ညစ်နွမ်းလျက် ပင်ပန်းညှိုးလျှသော ကိုယ်အတွေ့ဘောအနေဖြင့် ရုပ်ရည်အဆင်း ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြစ်၍ လာရလေသည်။

(၅) **မိမိနေရာ နတ်ဘုံဗိမာန်၌ မမွေ့လျော် မပျော်ပိုက်ခြင်း**ဟု ဆိုရာမှာလည်း ထိုနတ်တို့သည် နတ်သက်တမ်းတလျှောက်လုံး နတ်တဘဝလုံးတွင် **မိမိတို့ နတ်ဘုံဗိမာန်၌ မမွေ့လျော် မနှစ်ခြိုက် မပျော်ပိုက်ခြင်း** အလျင်းမရှိခဲ့ဘူးပဲ စုတေလုနီးခါမှ **မိမိတို့နေရာ နတ်ဘုံဗိမာန်၌ မမွေ့လျော် မနှစ်ခြိုက် မပျော်ပိုက်** နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာရလေသည်။

ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးမျိုး နတ်တိုင်းလည်း မဖြစ်

ဤဆိုအပ်ပြီးလောအတိုင်း စုတေခါနီးဝယ် ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးမျိုးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်ဆိုသော်လည်း **နတ်တိုင်းနတ်တိုင်းမှာပင်** ဖြစ်သည်ဟူ၍ မမှတ်ယူရ။ လူ့ပြည်လောကၽွန် ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားကြသော မင်းမှူးမတ်စသည်တို့အတွက် သာလျှင် စုတေခါနီး၌ ဥကဿကျခြင်း, မြေလှုပ်ခြင်း, လ-နေကြတ်ခြင်းစသော **နိမိတ်တို့** ဖြစ်ပေါ်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ **နတ်ပြည်၌လည်း** တန်ခိုးဘုန်းကံ ထက်သန်ကြီးမားသော **နတ်သား နတ်သမီးတို့မှာသာလျှင်** ဤပုဗ္ဗနိမိတ်ငါး**မျိုးတို့** ဖြစ်ပေါ်ကြသည်။ **တန်ခိုးဘုန်းကံ** သေးငယ်**သော နတ်တို့မှာကား** ဤ**နိမိတ်ငါးပါး**တို့ **မဖြစ်**ပေါ်ကြချေ။

ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါး**တို့၏ အကျိုးအပြစ်များ**ကိုလည်း လူ့ပြည်၌ ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့**၏** အကျိုးအပြစ်များကို နိမိတ်ဖတ်ဆရာ ပညာရှိတို့သာ သိကြသကဲ့သို့ ပညာရှိသော**နတ်**တို့သာလျှင် **သိ**ကြ**ကုန်၏**၊ ပညာမရှိသော **နတ်**တို့ **မ**သိ**ကြ**ကုန်။

ထိုသို့ စုတေရုန် ပုဗ္ဗနိမိတ်များ ထင်လာသော**အခါ** ကုသိုလ်**အား** နည်းပါးကြသော **နတ်**တို့သည် "ယခု ဘယ်ဘုံမှာ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဘယ်သူသိအံ့နည်း"ဟု ပြင်းထန်စွာ ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်ကြ**ကုန်၏**။ **ကုသိုလ်**အား ကြီးမားကြသော

နတ်တို့သည်ကား "ငါတို့သည် ပေးလှူခဲ့သောအလှူဒါန စောင့်ရှောက်ခဲ့သော ဥပုသ်သီလ ပွါးများခဲ့သော ဘာဝနာကောင်းမှု ကုသိုလ်ကို အကြောင်းပြု၍ အထက်နတ်ပြည်တို့၌ စည်းစိမ်ကို ခံစားကြရကုန်လတ္တံ့"ဟု အောက်မေ့ကြကာ ကြောက်ရွံ့ခြင်း အလျင်းမရှိကြကုန်။ -(သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါနသုတ်အဋ္ဌ-ကထာ ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၂၁-မှ)။

အခန်း(၁)၊ စာမျက်နှာ(၁၄)

ဒုတိယအရှယ်၌ ပဋ္ဌိသန္ဓေယူခြင်းအကြောင်း

အဘယ့်ကြောင့် ဒုတိယအရှယ်၏ တတိယအသက်ပိုင်းကျမှ အလောင်းတော် ပဋ္ဌိသန္ဓေကို မယ်တော်မာယာ ယူရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား.... ပဌမအရှယ်၌ တည်နေဆဲသတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်အတွင်းဘေး၌ ဆန္ဒရာဂတဏှာ ပြင်းထန်ထက်သန်အားကြီးမြဲဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ထိုပဌမအရှယ်၌ ကိုယ်ဝန် ပဋ္ဌိသန္ဓေ စဲ့ကပ်လာသော မိန်းမတို့သည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ဝန်ကို အန္တရာယ်ကင်း အောင် မစောင့်ရှောက်နိုင်ကြကုန်၊ မထိန်းသိမ်းနိုင်ကြကုန်သည်သာ များလေ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုမိန်းမတို့၏ ကိုယ်ဝန်သည်လည်း ရောဂါအနာ များပြား ထူပြောလေ၏။

မဇ္ဈိမဝယ-ဟု ခေါ်ဆိုသော ဒုတိယအရှယ်=အသက်တမ်း၏ သုံးပုံတပုံ ဖြစ်သော အလယ်ပိုင်းကို သုံးပိုင်းပိုင်းပြန်၍ နှစ်စိတ်နှစ်ပိုင်းကို လွန်ကာ တတိယအစိတ်အပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါတွင်မူကား ထိုမိန်းမတို့၏ ဂဗ္ဘာသယ ခေါ် ကိုယ်ဝန်တည်ရာ သားအိမ်ဝမ်းတိုက်သည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၏၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော ဝမ်းတိုက်၌ ဖြစ်ရသော သားငယ်တို့သည် အနာရောဂါကင်းရှင်း ကြကုန်၏။

ပစ္ဆိမဘဝသား ဘုရားအလောင်းတော်၏ မယ်တော်မည်သည် ပဌမအရှယ်၌ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားစံစားရ၍ မဇ္ဈိမအရှယ်၏ တာဘိယပိုင်း၌ အလောင်း တော်သားကို ဖွားမြင်ပြီးလျှင် စုတေရမြဲဓမ္မတာဖြစ်သည်။ (အလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်ပြီးနောက် ခုနှစ်ရက်မြောက်၌ မယ်တော်နတ်ရွာစံခြင်းမှာလည်း ဓမ္မတာ ပင် ဖြစ်ချေသည်၊ သားတော်ကို ဖွားမြင်ရခြင်းကြောင့် မဟုတ်၊ စင်စစ်သော် ကား အလောင်းတော်နတ်သား၏ ကြည့်ခြင်းကြီးငါးပါးအခန်းတွင် မယ်တော် ၏ အသက်ပိုင်းကို ကြည့်ရှုရာ၌ အလောင်းတော် ပဋ္ဌိသန္ဓေ တည်နေသည်မှ နောက် ဆယ်လနှင့် ခုနှစ်ရက် မယ်တော်အသက်ကြွင်းရှိသည်ကို မြင်မှသာ အလောင်းတော်နတ်သားသည် စုတေမြဲ ဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းအရာကို ဆင်ခြင်သောအားဖြင့် အလောင်းတော် ပဋ္ဌိသန္ဓေ မနေမီကပင် မယ်တော်၏ အသက်ကြွင်း ဆယ်လနှင့်ခုနှစ်ရက်သာ ရှိတော့သည်ကို သတိပြု၍ အလောင်း

တော်ကို ဖွားမြင်ရခြင်းကြောင့် မယ်တော်နတ်ရွာစံခြင်း မဟုတ်၊ အချိန်စေ့ရောက်၍သာ မယ်တော်နတ်ရွာစံခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယုံမှားမရှိ မှတ်ယူရာ၏)။ (ဒီ-၂ ၂-၂၉-စသည်မှ)။

အခက်း (၁)၊ စာမျက်နှာ (၃၂)

မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကို ကပိလဝတ်ပြည်မှ ဒေဝဒဟပြည်သို့ ပို့ဆောင်သောအခက်း၌—

(ဒေဝဒဟပြည်နှင့်ကပိလဝတ်၏အကြား ငါးယူဇနာရှိသော်အရပ်ကို ခတ်အပ်သောတလင်းအသွင် သန့်စင်စွာ ညီညွတ်စေ၍)—

ဟု ဇိနတ္ထပကာသနီကျမ်း၌ ရေးသား၏။

တထာဂတဥဒါနဒီပနီကျမ်း၌ကား (ကပိလဝတ်ပြည်မှ ဒေဝဒဟပြည်တိုင် ယူဇနာသုံးဆယ်ရှိသောခရီးကို ညီညွတ်လုအောင် တူးဆွခဲ့ထွင်ဖို့ပြင်စေ၍)—

ဟု ရေးသား၏၊ ရေးသားပုံချင်း မတူကြ။

ဤ မဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်း၌ကား ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ဇာတ်အဋ္ဌကထာတို့၌ ခရီးအဝေးအကွာကို မဖွင့်ဆိုပဲ ကပိလဝတ်ပြည်မှ ဒေဝဒဟပြည်တိုင်အောင် ခရီးလမ်းကို ညီညွတ်အောင်ပြုပြင်စေကြောင်း သာမညသာ ဖွင့်ဆိုသဖြင့် ထိုအဋ္ဌကထာတို့ ဖွင့်ဆိုသည့်အတိုင်း ရေးသားခြင်းဖြစ်သည်။

မဟာမာယာဒေဝီ စီးနင်းလိုက်ပါသော ယာဉ်ကိုလည်း ဤမဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်း၌ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာတို့ ဖွင့်ဆိုသည့်အတိုင်း ရွှေထမ်းစင်ကို စီးနင်းလိုက်ပါကြောင်းရေးသားခဲ့ပေသည်။(ထိုရွှေထမ်းစင်ကို လူတထောင်မည်သို့ မြှောက်ချီထမ်းဆောင်မည်နည်း ဟူ၍ကား သံသယ မဖြစ်သင့်ပေ။ အကြောင်းမှာ.... "အလောင်းတော်မင်းသားကို နို့ထိန်းနှစ်ရာ့လေးကျိပ်တို့ကနို့တိုက် ထိန်းပိုက်ရ၏"ဟု ဆိုရာ၌ကဲ့သို့ အလှည့်ကျထမ်းဆောင်ရသည် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း၊ တနည်း ရွှေထမ်းစင်ကို ရှည်လျားစွာ တပ်ဆင်ဖွဲ့နှောင်ထားသော စန္ဒားယများကြိုးစသည်ဖြင့် တပြိုင်နက် ဆောင်ယူမည်ဆိုကလည်း ဆောင်ယူနိုင်ဖွယ်ရှိသောကြောင့်တည်း)။

တထာဂတဥဒါနဒီပနီကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ (၁၀၆) (၁၀၇) တို့၌ကား—

(ယူဇနာသုံးဆယ် ခရီးလမ်းတလျှောက်လုံးကို ကြိုးကျယ်ခမ်းနားစွာ ပြင်ဆင်မှုမ်းမံလျက် တန်းဆာဆင်ယင်စေပြီးလျှင် တိမ်တိုက်မှလာ

သော ဝလာဟကသိန္ဓောမျိုးဖြစ်ကုန်သော ကြာဖြူအဆင်းရှိကုန်သော မြင်းဖြူကြီးရှစ်စီးတို့ က-သော ရထားယာဉ်ဗိမာန်၌ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး နှင့်အတူ စီးတော်မူလျက် ယူဇနာခွဲခရီးသို့ဝိုင်အောင်လိုက်၍ ပို့တော်မူပြီးသော် တဦးကိုတဦး ကန်တော့နှစ်သိမ့်စေကြ၍ မင်းကြီးပြန်လည်လာခဲ့ကြောင်း) နှင့် (ထိုမြင်းဖြူကြီး ရှစ်စီးတို့ကလည်းငါတို့သည် ဤသို့ဘုရားအလောင်းတော် ကိုယ်ဝန်ဆောင်သော မယ်တော်မဟာမာယာကို ဤလို့ရှန်းဆောင် ထမ်းပို့ရသဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ကောင်းဖြစ်ကြကုန်လတံ့-ဟု အောက်မေ့စဉ်းစား နှလုံးထားကြကုန်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှင်မြှီးစွာ ရှန်းဆောင်ကြကုန်၏) အစရှိသည်ဖြင့်—

ထူးထွေဆန်းပြား ခမ်းနားကျယ်ဝန်းစွာ ရေးသားပြဆိုထားသည်။ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာတို့၌ကား ထိုကဲ့သို့ မပြဆိုကြ၊ ရှေထမ်းစင်ဖြင့်သာ ကြွချီကြောင်း ဖွင့်ပြကြသဖြင့် ထိုအဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ ဖွင့်ဆိုသည့်အတိုင်း ဤမဟာဗုဒ္ဓဝင်၌ ရေးသားခဲ့ပေသည်။

လုမ္မိနီအင်ကြင်းတောအကြောင်း ခေါင်းစဉ်ပါ စကားရပ်စု၌ ဇာတ်အဋ္ဌ-ကထာ၏ ဖွင့်ပြပုံနှင့် ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၏ ဖွင့်ပြပုံစကားနှစ်ရပ် ခွဲခြားဖော်ပြခဲ့ရာ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာဖွင့်ပြပုံဖြစ်သည့် နောက်စကားရပ်၌ ( ) ကွင်း အတွင်းရှိ "ထိုပန်းနံ့ဝတ်ရည်တို့ကို ခံစားသွားလာပျံ့ဝဲလျက်ရှိကြကုန်သော သူတပါးအဖို့ကိုပါ ဆောင်ယူတတ်သော"ဟူသောစကားရပ်မှာ ငါးခုန်ဆရာတော်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အတိုင်း ရေးသားဖော်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုဆရာတော်၏ လက်ကိုင် ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ "အနုဘုတ္တသဒ္ဓါရာဟိ"ဟူ၍ ပါဠိနေ ရှိဟန်တူ၏။ ယနေ့လက်ရှိဖြစ်သည့် ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ရှေးမူ ဆဋ္ဌမူ စာအုပ်တို့၌ကား "အနုဘုတ္တပဋ္ဌရာဟိ" ဟူ၍ရှိသည်။ဤစာအုပ်မူများအရ "ပဋ္ဌရ" သဒ္ဒါ၏အနက်ကို ရှာကြံသော် လော့ဂ်အိမ် (ချိုင့်) ဟောကြောင်း အဘိဓာန်တို့၌ ဆို၏။ ယခုနေရာနှင့် လော့ဂ်အိမ် (ချိုင့်)ကား မလျော်လှပေ။ ဤအချက်ကို ပကျေနပ်နိုင်၍—

သီဟိုဠ်မှ အဋ္ဌကထာကို ရှာဖွေကြည့်ရှုရာ ထိုသီဟိုဠ်မှုအဋ္ဌကထာ၌ "ဘူတ-သဒ္ဓါရာဟိ"ဟူ၍ ပါဠိရှိနေသည်။ ဤသီဟိုဠ်မှုအရ ဘူတ-သဒ္ဒါ သစ်ပင်ဟော၊ သဒ္ဓါရ-သဒ္ဒါ လှည့်လည်ပျံ့ဝဲခြင်း ဟောဖြစ်၍ (သစ်ပင်ကြီးငယ်တို့၌ လှည့်လည်ပျံ့ဝဲကြကုန်သော) ဟူ၍ မြန်မာပြန်ဆိုရပေမည်။

တဖန် "ပရဘာတမဓုကရဝဋ္ဌဟိ" ဟူသော ပါဠိကို ငါးခုန်ဆရာတော်၏မူ ဗုဒ္ဓဝင်၌ "သူတပါးအဖို့ကိုပါ ဆောင်ယူတတ်သော ပျားပိတုန်းမတို့ဖြင့်"ဟူ၍ အနက်မြန်မာပြန်ဆိုထားသည်။ ပရဘာတ-သဒ္ဒါ ဥသြဒ္ဓက်ဟော အဘိဓာန်လာ

သော်လည်း ဤ၌ ထိုအနက်ကို မလိုအပ်ပေ၊ အရာမဟုတ်ပေ၊ ထို့ကြောင့်မင်ငါးခုန်ဆရာတော်က သင့်လျော်အောင် သူတပါးအဖို့ကိုပါ ဆောင်ယူတတ်သော ဟူ၍ ပြန်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤအရာ၌ အသင့်ယူတွေ့ရှိလောက်သော မြန်မာ ပြန်အနက်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ရာတွင် ပျားနှင့်စပ်သည့်အကြောင်းအရာများ၌ (၁) အရပ်လေးမျက်နှာမှ ရရာ ဝတ်ရည်အမျိုးမျိုးကို ဆောင်ယူတတ်သော ဝတ်ရည်ဆောင်ပျား၊ (၂) ထိုဝတ်ရည်ဆောင်ပျားများ ဆောင်ယူခဲ့သမျှ အရသာအမျိုးမျိုးပါရှိသော ဝတ်ရည်အမျိုးမျိုးတို့ကို ပျားဘုံမှ စောင့်နေကြကာ ချိုမြိန်သောအရသာရှိသည့် ပျားရည်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တတ်သော အရည်ပြုပျားမများ-စသည်ဖြင့် ပျားကောင်တို့မှာ အလုပ်ကိစ္စအလိုက် အထူးထူး ရှိကြောင်း မှတ်သားဖတ်ကြားရဘူးသည်။ ဤပုဒ္ဓဝင်အဌကထာ၌ (၂)အမှတ်ပါ အရည်ပြုပျားမတို့ကို ဖွင့်ဆိုလိုရိပ်ရှိပေ၏၊ ထို့ကြောင့် ပရဘာတမဇုကရဝမူဟိ ကို "တပါးသော(ဝတ်ရည်ဆောင်)ပျားတို့ ဆောင်ယူအပ်သမျှသော ဝတ်ရည် အမျိုးမျိုးကို ပျားရည်ဖြစ်အောင်ပြုလုပ်တတ်သည့်(အရည်ပြု)ပျားမတို့သည်" ဟု အနက်ပြန်၍ ထိုကွင်းအတွင်း စကားရပ်ကို—

(သစ်ပင်ကြီးငယ်တို့၌ လှည့်လည်ပျံဝဲကြကုန်သော, ဝတ်ရည်ဆောင် ပျားတို့ ဆောင်ယူခဲ့သမျှသော ဝတ်ရည်အမျိုးမျိုးကို ချိုမြိန်သော အရသာရှိသည့် ပျားရည်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တတ်ကြသော အရည်ပြု ပျားမတို့သည်)—

ဟူ၍ မြန်မာစကားပြေ ပြန်ဆိုမှ အသင့်ယူတွေ့ရှိပေမည်။

အခက်း (၁)၊ စာမျက်နှာ (၃၆)

ဘုရားအလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်ခက်း၌ တထာဂတဥဒါနဒီပနီ-စသော မြန်မာပုဒ္ဓဝင်ကျမ်းအချို့၌ "မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရား သားတော်ကို ဖွားမြင်လုလု နီးကပ်လာသောအချိန်မှာ ညီမတော် ပဇာပတိဂေါတမီက လက်ဝဲဖက်မှ နေ၍ မှီတွဲဖေးမပေးရကြောင်း၊ ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့၏ ဝိုင်းဝန်းကူညီမှုကို ရယူ၍ ဖွားမြင်ရကြောင်း" အနေဖြင့် ရေးသားဖော်ပြကြကုန်၏။ ပုဒ္ဓဝင် အဌကထာ ဇာတ်အဌကထာ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာတို့၌ကား ဖွားမြင်ရန်အချိန် နီးကပ်၍ ကမ္မဇလေများ လှုပ်ရှားလာသောအခါ မဟာမာယာနှင့်အတူပါလာသူ လူတို့က မဟာမာယာအား တင်းထိမ်ကန့်လန့်ကာကို ဝန်းပတ်ကာရံပေးကြ ပြီးလျှင် ထိုလူတို့သည် မဟာမာယာ၏အနီးအပါးမှ ဖဲခွါနေကြကြောင်း၊ ထိုသို့ ဖဲခွါစဉ်မှာပင် အလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်ကြောင်း ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ထို အဌကထာ ဋီကာတို့ ဖွင့်ဆိုသည့်အတိုင်းသာ ဤမဟာပုဒ္ဓဝင်ကျမ်း၌ ရေးသား ခဲ့ပေသည်။

ဘုရားအလောင်းတော် ဖွားမြင်ခြင်းကို ပြဆိုသောစကားအစဉ်၌ ဖွားမြင်ပြီးလျှင်ပြီးခြင်းပင် ရေအေးရေနွေးတို့ဖြင့် အအေးအပူ ဥတုမျှတအောင် ယူစေကြောင်း ရေးသားခဲ့သည်ကား မဟာပဒါနသုတ်ပါဠိတော် ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ဇာတ်အဋ္ဌကထာတို့၌ ဖွင့်ဆိုသော စကားအစဉ်အတိုင်း ရေးသားခြင်း ဖြစ်၏။

သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာတို့၌ အထူးဖွင့်ပြသည်ကား–"ထိုရေအယဉ်နှစ်မျိုးတို့တွင် ရေအေးအယဉ်သည် ရွှေဖျဉ်း၌ ကျရောက်၏၊ ရေနွေးအယဉ်ကား ငွေဖျဉ်း၌ ကျရောက်၏၊ ဤကောင်းကင်မှ ကျရောက်လာသော ရေအေး, ရေနွေး ရေအယဉ်အစုံကိုလည်း မြေအပြင်၌ တစုံတခုသော အညစ်အကြေးဖြင့် မရောယှက်သည့် သားတော်နှင့် မယ်တော်တို့အတွက် သောက်သုံးရန် ရေကိုရင်း, သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော ကစားမြူးထူးရန် ရေကိုရင်း ပြဆိုခြင်းဌာ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ထိုကောင်းကင်မှကျသော ရေအေးရေနွေးတို့မှတပါး ရွှေအိုး ငွေအိုးတို့ဖြင့် သယ်ခပ်အပ်သောရေ, ဟံသဝတ္ထုကရေကန် စသည်၌ရှိသော ရေတို့၏အပိုင်းအခြားကား မရှိ၊ မျှားပြားလှ၏"ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အထူးမှတ်သားရန် ဖြစ်သည်။

တခဏ်း (၁)၊ စာမျက်နှာ (၅၇)

ကာဠဒေဝိလ ရှင်ရသေ့အကြောင်း

(ဤရှင်ရသေ့၏အမည်ကို သီဟိုဠ်မှ၌ ဒေဝလရသေ့ဟု ဖွင့်ဆို၏၊ မြန်မာမှ၌ ဒေဝိလရှင်ရသေ့ဟု ဖွင့်ဆို၏။) ထိုဒေဝိလရှင်ရသေ့၏ အကြောင်းအရာကို သုတ္တနိပါတအဋ္ဌကထာ ဒုတိယအုပ် စာမျက်နှာ ၂၁၃-မှ ယူဆောင်၍ ပြဆိုပေအုံ့။

ဤဒေဝိလရသေ့သည်ကား သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ ခမည်းတော် ကပိလဝတ်ပြည်ရှင် ဘုရင်သီဟဟနုမင်းကြီး၏ ဆရာပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား ဖြစ်ခဲ့၏။ ကိုယ်ရေအလင်းမည်းနက်သည်ဖြစ်၍ ထိုရသေ့၏အမည်ကို အသိတ-ဟူ၍လည်း ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ သီဟဟနုမင်းကြီး၌ ဆိုက်ရောက်ကြုံတွေ့လာသမျှသော တိုင်းရေးပြည်ရေး မင်းရေး စိုးရေး အစရှိသည့် အရေးအရာခပ်သိမ်းတို့ကို ပြေငြိမ်းကုန်စင်အောင် ကြံဆောင်ညွှန်ပြ အမှုတော်ထမ်းရွက်ရသော မင်းဆရာ ပညာရှိအမတ်ကြီး ဖြစ်ပေ၏။

သီဟဟနုမင်းကြီး ထီးနန်းအုပ်စိုးစဉ် သားတော်သုဒ္ဓေါဒနမင်းသား အာဘိသိက်မခံရသေးမီ မင်းသားအဖြစ်ဖြင့် အိမ်နီမှ်စ်စဉ်ကာလကပင် ထိုသုဒ္ဓေါဒနမင်းသားအား မင်းလိုက် စိုးသုံး ထုံးပုံနည်းနာ အဖြာဖြာတို့နှင့်တကွ သိပ္ပပညာအလိမ္မာ အရည်အသွားတို့ကို သင်ကြားပြသပေးရသော အကြီးတော် ဆရာလည်း ဖြစ်ပေသည်။

သီဟဟနုမင်းကြီးနောက် သားတော်သုဒ္ဓေါဒနမင်းသားက ဆက်လက်၍ ခမည်းတော်၏အရိုက်အရာ ကပိလဝတ်ပြည်ထီးနန်းကို သိမ်းမြန်းစိုးစံ အဘိသိက်ခံယူပြီးသော အခါ၌လည်း ထို(အသိတပုဏ္ဏား) ပုရောဟိတ်ဟောင်းသည်ပင် သုဒ္ဓေါဒနမင်း၏ ဆရာပုရောဟိတ် ဖြစ်ရပြန်၏။

ယင်းသို့ သုဒ္ဓေါဒနမင်းသား ထီးနန်းစိုးစံ အဘိသိက်ခံပြီးသောအခါ၌ ငယ်ဆရာဖြစ်ခဲ့သော ထို(အသိတပုဏ္ဏား)ပုရောဟိတ်ကို သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးက မိမိငယ်ရွယ်စဉ် မင်းသားဘဝကကဲ့သို့ ညွှတ်ညွှတ်ပျူပျူ ဂါရဝတရားဖြင့် လေးစားရိုသေခြင်းအထူးကို မပြုတော့ဘဲ ညဉ့်ညဉ့်နေ့နေ့ ညီလာခံသဘင်သို့ ဝင်သော အခါတိုင်၌ အဘိသိက်ခံပြီးသော သာကီဝင်ဘုရင်မင်းတို့၏ ထုံးတမ်းဓမ္မတာ အတိုင်း ထိုဆရာပုရောဟိတ်ကို လက်အုပ်ချီကာမျှသာ အရိုအသေပြုလေ တော့သည်။

ဤသို့ ရှေးအခါကကဲ့သို့ ဝိသေသဂါရဝ မြောက်မြောက်ကြီး ညွှတ်ပျရိုသေ ခြင်းကိုမခံရသောကြောင့် ဗြာဟ္မဏဇာတိ အာစရိယမာန်ဖြင့် မကျေနပ် မနှစ်သက်၍ ထိုမင်းထံ ခစားဝင်ထွက်ရခြင်း၌ စိတ်အိုက်ငြီးငွေလာတော့သဖြင့် အသိတပုရောဟိတ်က မိမိ ရသေ့ရဟန်းပြုလိုကြောင်း သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးထံ ခွင့်တောင်း ပန်ကြားလေတော့သည်။

သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် ဆရာပုရောဟိတ်၏ ခိုင်မြဲသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သိရှိတော်မူကာ ထိုဆရာပုရောဟိတ်အား "ရသေ့ရဟန်းပြုလိုလျှင် ပြုပါတော့၊ သို့ရာတွင်၊ ရသေ့ရဟန်းပြုပြီးသောအခါ ဝေးလံသောအရပ်သို့ ကြွရောက်နေတော်မမူပဲ အစဉ်မပြတ် ဆရာ့ကို တွေ့ဆုံပူးမျှော်လင့်ရန် ကျွန်ုပ်၏ဥယျာဉ်၌ပင် သီတင်းသုံးနေထိုင်ပါ"ဟူ၍ တောင်းပန်သဖြင့် "ကောင်းပြီ ရှိစေတော့" ဟု ဝန်ခံပြီးလျှင် ထိုဆရာပုရောဟိတ်မှုဏ္ဏားသည် ရသေ့ရဟန်း ပြုပြီးလျှင် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ အပြုအစုကို ခံယူကာ မင်းဥယျာဉ်၌ပင် နေထိုင်လျက် ကသိုဏ်းပရိုက် ဘာဝနာကမ္မဋฐာန်းတို့ကို စီးဖြန်းပွါးများ၍ လောကီအဘိညာဏ် ငါးပါးနှင့်တကွ သမာပတ်ရှစ်ပါးတို့ကိုရရှိလေ၏။ ထိုဆရာရသေ့သည် ထိုသို့ရသေ့ ရဟန်းပြုကာ ဈာန်သမာပတ် ရသောအခါမှစ၍ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏နန်းတော်၌ နေ့စဉ် နေ့စဉ် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ ဟိမဝန္တာတောင် စတုမဟာဆုဇင် နတ်ပြည် တာဝတိံသာနတ်ပြည် အစရှိသော အရပ်ဌာနတို့သို့ သွားရောက်လျှက် နေသန့်(နေဘို)နေထိုင်လေ့ ရှိပေ၏။

ဤကား အသိတလူသိခေါ်သော ကာဠဒေဝိလရှင်ရသေ့၏
အကြောင်းအရာတည်း။

အခန်း (၁)၊ စာမျက်နှာ (၆၅)

ဘုရားအလောင်းတော်၏ မျိုးဆက်ဆွေစဉ် ရာဇဝင်အကျဉ်းချုပ်

အလောင်းတော် သေတကေတုနတ်သား၏ အမျိုးကို ကြည့်ရှုခြင်းတည်း ဟူသော ကုလသြလောကနှင့် စပ်ဆက်၍ သာကိုဝင်မင်းမျိုးတို့၏ အစဉ် ရာဇဝင်အဆက် ရာဇကွေ့မကို ပြဆိုလတ္တံသောအတိုင်း အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် မှတ်သားရာ၏၊ ဤသို့ မှတ်သားခြင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်၏ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် မြင့်မြတ်ခြင်း ဇာတိမဟတ္တဂုဏ်ကို သိမှတ်သည် မည်၏။

ဤဘဒ္ဒကမ္ပာ ဝိဝဋ္ဋဌာယီအသင်္ချေယျကပ်၏ ရှေးဦးစွာသော အနန္တရကပ်၌ ဖြစ်ကြကုန်သော ကမ္ဘာဦးသူ လူအပေါင်းတို့၏ လက်မှန်မဆွ ပဌမမင်းသည် ကား ကျွန်ုပ်တို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်သူမြတ် ဖြစ်ပေသည်၊ အမည်တော်အားဖြင့် မနုဟူသော အမည်ရင်း ရှိလေသည်။

ထိုမနုမည်သော အလောင်းတော်မင်းမြတ်သည် ကမ္ဘာဦးသူ လူအပေါင်းတို့ ထက် အလွန် အဆင်းလှ၏၊ အလွန် ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏၊ အလွန် ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော်လည်း ကြီးမြတ်ပေ၏၊ ကောင်းမြတ်သော ဂုဏ်ကျေးဇူး အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

ယင်းသည့်ခေတ်ကာလ ကမ္ဘာဦးအခါ၌ ပဌမရွှေပိုင်းတွင် ကမ္ဘာဦး ထိုလူ တို့ အလွန်တရာ ကိုယ်ကျင့်တရား ဖြူစင်ကြပြီးနောက် ကာလအတန်ကြာရောက် သောအခါ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူကဲ့ဝှက်ခြင်း (အဒိန္နာဒါန်) အစရှိသော မကောင်းမှုကို ပြုလုပ်ကျူးလွန်သူတို့ ပေါ်ပေါက်ဖြစ်ပွါးလာသဖြင့် ထိုမကောင်း မှုများမှ လွတ်ကင်းလျှောပါး၍ ပြကတောချမ်းသာစွာ နေနိုင်ကြရန် အကျိုးငှါ ထိုကမ္ဘာဦးသူ လူအပေါင်းတို့ စည်းဝေးတိုင်ပင်ကြကုန်လျက် မိမိတို့အပေါ်၌ ထိုက်လျော်စွာ စီရင်အုပ်ချုပ်မည့်သူကို ရွေးချယ်စိစစ် တင်မြှောက်ရန် အညီ အညွတ် သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ပြဋ္ဌာန်းကြကုန်၏။

ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ဖြစ်သော မနုသည် သာလျှင် အသင့်မြတ်ဆုံး ဂုဏ်အင်္ဂါကျေးဇူးအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟူ၍ အယူဆနှုန် ညီညွတ်ကြကုန်၏၊ ထိုသို့ ညီညွတ်ကြပြီးသော် ထိုကမ္ဘာဦးသူ လူ အပေါင်းတို့သည် အလောင်းတော် မနုမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်ထံသို့ ဝိုင်းဝန်း ချဉ်းကပ်ကြကုန်လျက် မိမိ (ကမ္ဘာဦးသူ လူအပေါင်း)တို့ကို ကောင်းမွန်ထိုက် လျောက်ရာ အစီအရင်ဖြင့် စိုးမိုးအုပ်ချုပ်ရန် တောင်းပန်ကြကုန်၏။

ယင်းသို့ စီရင်စိုးမိုးအုပ်ချုပ်ရခြင်းတည်းဟူသော အလုပ်တာဝန်ကို ဆောင် ရွက်ရသဖြင့် အအုပ်အချုပ်ခံရသူ လူအပေါင်းတို့က ကိုယ်စီကိုယ်ငှ မိမိထို

လုပ်ဆောင်ရရှိသော သလေးစပါးရိက္ခာအဖို့အစုတို့မှ ဆယ်စုလျှင် တစု၊ ဆယ်ပုံ လျှင် တပုံ၊ ဆယ်ဖို့လျှင် တဖို့၊ ဆယ်ခိုင်လျှင် တခိုင်ကို အလောင်းတော်သူမြတ် အား စီရင်အုပ်ချုပ်ခဲ့အနေအားဖြင့် အခွန်အတုတ်ကို ပေးဆက် ပူဇော်ကြ ကုန်၏။

အမည်သုံးပါး ရှိခြင်း

အလောင်းတော်သူမြတ်ကို အခွန်အတုတ် ပေးဆက်ပူဇော်ရာ တရား သဖြင့် စီရင်စိုးမိုးအုပ်ချုပ်သူအဖြစ်ဖြင့် လူအပေါင်းတို့က အကန့်အကွက် မရှိ၊ တညီတညွှတ်တည်း သဘောတူ ကောင်းစွာ သမုတ်ကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် အလောင်းတော် မနု ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်သည် **မဟာသမ္မတ** ဟူသော အမည်တော်ကိုလည်း ရရှိတော်မူပေ၏။

လယ်ယာမြေတို့နှင့် ပတ်သက်စပ်လျဉ်း၍ သူပိုင်ငါပိုင် အငြင်းပွါး ခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းစသော အမှုမျှား မရှိကြရန် (အကယ်၍ ရှိလာ ပြန်ကလည်း)ဆုံးဖြတ်စီမံအုပ်စိုးခွင့်အာဏာရှိသောကြောင့် အလောင်း တော် မနုပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်သည် **ခတ္တိယ**ဟူသော အမည်တော်ကိုလည်း ရရှိတော်မူပေ၏။

လူအပေါင်းတို့ကို ကောင်းမွန်ဖြောင့်မှန်သော မင်းကျင့်တရားတို့ ဖြင့် စီရင်ထိန်းစောင့်လျက် နှစ်သက်ချစ်ကြည်စေတတ်သောကြောင့် **အ**လောင်းတော် မနုပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်သည် **ရာဇ**ဟူသော **အ**မည်တော်ကို လည်း ရရှိတော်မူပေ၏။

ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ လူမင်းတကာတို့တွင် **မဟာသမ္မတ**, **ခတ္တိယ**, **ရာဇ** ဟူသော **အ**မည်သုံးပါးတို့ကို ဤဘုရားလောင်း **မ**နုပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်သည်သာလျှင် ရှေးဦး စွာ ရရှိခဲ့လေသည်။

နေမင်းသည် သတ္တဝါတို့အား အမြင် **အ**ဆင်း **အ**လင်းကို ပေးလျက် ရောင်ခြည်တထောင်ကို ဆောင်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ကမ္ဘာဦးသူ လူအပေါင်းတို့၏ မျက်စိသဖွယ်လည်းဖြစ်၍ ဒုတိယ နေတစင်း ထွန်းလင်း ထွက်ပေါ်လာသည့် **အ**လား မျှားမြတ်သောဂုဏ်ကျေးဇူးအရောင်တို့ကို ဆောင်ပေတတ်သော ကြောင့် **အ**နုယ်တော်**အ**ားဖြင့် **အ**ာဒိစ္စဝံသ(=နေမင်း၏**အ**နုယ်)ဟူ၍လည်း ထိမ်းမှတ် ခေါ်ဆိုကြရလေသည်။

(ဤ**အ**ရာ၌၊ ကမ္ဘာဦး**မ**ဟာသမ္မတမင်းနှင့် ပတ်သက်၍ဂင်း, ဤ ဘဒ္ဒကမ္ဘာ၏လေးပုံတပုံ လေးပိုင်းတပိုင်းဖြစ်သော ဝိဝဋ္ဋဌာယီ **အ**သင်္ခ်ေ **ယျကပ်၏ ဆစ်တ်အ**ပိုင်း**ကာ**လ**မျှ**ားဖြစ်သည့် **အ**နန္တရကပ် ၆၄-ကပ်တို့

တွင် ယခုရောက်အဲဖြစ်သည့် လေးခုမြောက် စတုတ္ထ အန္တရကပ်နှင့် ပတ်သက်၍ရင်း ကျမ်းပြုဆရာ ပညာရှိများ ဝါဒကွဲပြား အထူးထူး အထွေထွေ ရေးသားကြသော်လည်း ရတနာပူရ စတုတ္ထမြို့တည် နန်းတည် ဘကြီးတော် ဖလ်နန်းရှင် မင်းတရားလက်ထက် မှန်နန်းတော် ဆောင်အတွင်း၌ သုံးနှစ် သုံးမိုး ရဟန်းပညာရှိ မူးမတ်ပညာရှိတို့ ပေါင်းဆုံစည်းဝေး ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍ စီရင်ရေးဘားအပ်သော မှန်နန်း မဟာဆုဇဝင်တော်ကြီး၌ရင်း, ထိုနောက် ပဋ္ဌမသင်္ဂါယနာတင် ဘုရင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး တောင်းပန်၍ "သုဇာတာဘိသိရိဇောမိပတိ-ပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု" ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မိုးထားသာသနာပိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသား ဆုံးဖြတ်အပ်သော ကပ္ပဝိနိစ္ဆယပါဠိ နိဿကျမ်း၌ရင်း— "မဟာသမ္မတမဟူသည် ဤဘုရားအလောင်းတော် မဟာသမ္မတမင်း ဝေပါးတည်းသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း, ယခုရောက်ဆဲ အန္တရကပ်မှာလည်း လေးခုမြောက်ဖြစ်သော (စတုတ္ထ) အန္တရကပ်သာ လျှင် ဖြစ်ကြောင်းများ၏ မှားပြားခိုင်မာလှစွာသော ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ အကိုးအကား သာဓကတို့ကို ဖော်ပြ ကိုးကားလျက် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ ကြပြီး ဖြစ်လေသည်။

အထူးသဖြင့် ကပ္ပဝိနိစ္ဆယကျမ်း၌ စံနစ်တကျ(စောဒနာ သောဓနာ) အပေးအယူပြုစသည်များဖြင့် ဝိသေသကဏ္ဍများကို စီစဉ်၍ ကျယ်ဝန်း ပြည့်စုံစွာပင် အန္တရကပ် ၁၁-ကပ်ဆိုသော အယူဝါဒ, မဟာသမ္မတမင်း ၁၁-ယောက်ဆိုသော အယူဝါဒ, ၁၂-ခုမြောက် အန္တရကပ်, ၁၉-ခုမြောက် အန္တရကပ်စသည် အယူဝါဒ ရှိသူများနှင့်တကွ ယုံမှားသံသယရှိသူ များရှင်လူတို့ စင်ဖြူသန့်ရှင်း ယုံမှား ကင်းလောက်အောင် အခိုင်အမာ ရေးသားဆုံးဖြတ်ထားပေသည်။

ထိုမဟာသမ္မတမင်းစသော မင်းတို့၏ အစဉ်အဆက် ဆုဇဏ္ဏမကို ရေကွက်ပြုဆိုရာ၌ သီလဂုန် အမှုဌသုတ် အဋ္ဌကထာ၊ ၎င်း ဋီကာသစ်၊ အဋ္ဌကနိပါတ် စေတိယဇာတ် အဋ္ဌကထာ၊ မဟာဝင်၊ ဒီပဝင်၊ ဆုဇဝင်တို့ ဝယ် အနည်းငယ်စီ ကွဲလွဲ ခြားနားကြကုန်၏၊ ယခု ပြုဆိုလတ္တံသည်ကား မဟာဝင်ကျမ်းနှင့် မဟာသုတကာရိမဃဒေဝလက်ဘကျမ်းတို့ကို အခိုက ဖိုင်ပြမ်းပြု၍ ပြုဆိုခြင်းပေတည်း။

(က) (၁) ရှေးဦးစွာ ဘုရားအလောင်းတော် မနု အမည်ရှိသော မဟာသမ္မတမင်း၊

(၂) ထိုမဟာသမ္မတမင်း၏သား ရောစမင်း၊

(၃) ထိုရောစမင်း၏သား ဝရရောစမင်း၊
(၄) ထိုမင်း၏သား ကလျာဏမင်း၊
(၅) ထိုမင်း၏သား ဝရကလျာဏမင်း၊
(၆) ထိုမင်း၏သား ဥပေါသထမင်း၊
(၇) ထိုမင်း၏သား မန္ဓာတုမင်း(အလောင်းတော်မန္ဓာတ်မင်းကြီး)၊
(၈) ထိုမင်း၏သား ဝရမင်း၊
(၉) ထိုမင်း၏သား ဥပဝရမင်း၊
(၁၀) ထိုမင်း၏သား စေတိယမင်း။
(၁၁) ထိုမင်း၏သား မုစလမင်း၊
(၁၂) ထိုမင်း၏သား မဟာမုစလမင်း၊
(၁၃) ထိုမင်း၏သား မုစလိန္ဒမင်း၊
(၁၄) ထိုမင်း၏သား သာဂရမင်း၊
(၁၅) ထိုမင်း၏သား သာဂရဒေဝမင်း။
(၁၆) ထိုမင်း၏သား ဘရတမင်း၊
(၁၇) ထိုမင်း၏သား အာဠိရသမင်း၊
(၁၈) ထိုမင်း၏သား ရူစိမင်း၊
(၁၉) ထိုမင်း၏သား သုရူစိမင်း(မဟာရူစိလည်း ဟူ၏)၊
(၂၀) ထိုမင်း၏သား ပတာပမင်း၊
(၂၁) ထိုမင်း၏သား မဟာပတာပမင်း၊
(၂၂) ထိုမင်း၏သား ပနာဒမင်း၊
(၂၃) ထိုမင်း၏သား မဟာပနာဒမင်း၊
(၂၄) ထိုမင်း၏သား သုဒဿနမင်း၊
(၂၅) ထိုမင်း၏သား မဟာသုဒဿနမင်း၊
(၂၆) ထိုမင်း၏သား နေရုမင်း၊
(၂၇) ထိုမင်း၏သား မဟာနေရုမင်း၊
(၂၈) ထိုမင်း၏သား အစ္ဆိမမင်း၊

ဤနှစ်ကျိပ်ရှစ်ယောက်ကုန်သော မင်းတို့သည် နှစ်ပေါင်းအသခ်ေ့ အသက်ရှည်ကုန်၏။ နောက် နှစ်ကျိပ်ခုနှစ်ယောက်သော မင်းတို့သည် မဟာသမ္မတမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုနှစ်ကျိပ်ရှစ်ယောက်သော မင်း

တို့တွင် အချို့သောမင်းတို့သည် ကုသဝတီပြည်၌ စိုးအုပ်စံနေကြကုန်၏။ အချို့သော မင်းတို့သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ စိုးအုပ်စံနေကြကုန်၏။ အချို့သော မင်းတို့သည် မိထိလာပြည်၌ စိုးအုပ်စံနေကြကုန်၏။

(ခ)။ ။ထိုမင်းပေါင်း နှစ်ကျိပ် ရှစ်ယောက်တို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော အစ္စိမမင်း၏ သားတော်သည် ကုသဝတီပြည်ကို ပြန်လည်တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သားမြေးအဆက်ဆက်တို့သည် (၁၀၀) တရာတိုင်တိုင်ပင် ရှိခဲ့ကုန်၏။ (ဒီပဝင်ကျမ်း၌ကား ကပိလဝတ်ပြည်၌ စိုးစံကြသော ဟူ၏။)

ဤ(က)မှတ် (ခ)မှတ်ပါ (၁၂၇)တရာ့နှစ်ကျိပ် ရှစ်ယောက်သော မင်းတို့၏ အကြောင်းကို မဟာသုတကာရီ မဃဒေဝလင်္ကာကျမ်း ဒုတိယပိုင်း (၁)ရာဇဝင်ခေါ်း ပိုဒ်ရေ(၂၆)၌—

ဝသုန္ဓရေ၊ ဤမြေကမ္ဘာ၊ ပေါ်ဦးစွာ၌၊ သူရိယာနတ်၊ ရောင်သမာသ်နှင့်၊ ပညတ်ဂုဏ်ဟူ၊သယမ္ဘူတိ၊ နှစ်ဆူပြိုင်ပ၊ ဂေါတမ-ဟု၊ အာဒစ္စဓျည်း၊ တန္ဒယ်တည်းသာ၊ ခြည်းခြည်းသံခြေ၊ ခေါ်မှတ်စေလျက်၊ သပြေမျှ၊ ကပ်ဦးသူတို့၊ ဆယ်ဆူစုံပူး၊ တိုက်နဖူးပြင့်၊ ဆံဦးမကြွင်း၊ ကိုယ်သက်နှင်း၍၊ မင်းဟုထိပ်ပြင်၊ မြောက်ကြတင်သည်၊ ဗုဒ္ဓကုံရ၊ ဘုရာ့ညွှန်ဖူး၊ ပန်ဆုထူးနှင့်၊ လူ့မှူးဘုန်းပွင့်၊ နေနှစ်ဆင့်မှ၊ နေမင့်းဆွေမိတ်၊ နေမြိတ်ဝံသာ၊ နွယ်တော်လာကား၊ မဟာသမ္မတ၊ သားရောစနှင့်၊ ဝရရောစ၊ ကလျာဏ-က၊ ဝရကလျာဏ၊ နောက်မှသားတော်၊ ဥပေါ်သထ၊ သားလှမန္ဒာတ်၊ စကြာနတ်ဝည်၊ သားမြတ်ဝရ၊ ထိုပြီးမှလည်း၊ ဥပဝရ၊ စေတိယဟု၊ မုစလရာဇာ၊ မဟာမုစလ၊ တေဇလျှံထိန်၊ မုစလိန္ဒ၊ သာဂရနှင့်၊ သာဂရဒေဝ၊ ဘရတတွင်ညီ၊ အဂ်ီရသ၊ ထိုမှရှစ်၊ သုဒ္ဓစိမည်ရ၊ ပတာပတဖြာ၊ မဟာပတာပ၊ ပနာဒ-က၊ ကြီးလှပုညာ၊ မဟာပနာဒ၊ နာမပညတ်၊ သုဒဿီမည်သာ၊ မဟာသုဒဿီ၊ တွင်မှတ်နေလ၊ နှိုင်းတုဖက်ကွာ၊ မဟာနေရ၊ မျက်ရှုသားလှ၊ အစ္စိမ-ဟု၊ အဌဝံသာ၊ မြတ်ရာဇာက၊ တရာတိုင်တိုင်၊ စောဘုန်းလှိုင်တို့၊ ခရိုင်သောင်းတိုက်၊ ဇနပိုဒ်ကို၊ ခွန်ရိုက်ကျုံးကာ၊ စက်ဘုန်းဖြာကို၊ ကုသာဝတီ၊ ပူရီမှိုင်းညို၊ ရာဇဂြိုဟ်နှင့်၊ နဂိုရ်အောင်ချာ၊ မိထိလာဝယ်၊ လူ့ရွာစည်းစိမ်၊ စံကြပြိမ်သည်၊ ।မွေ့သိမ်ငေးမြ သာချမ်းတည်း॥—

၍ စပ်ဆိုထားလေသည်။

(ဂ)။ ။အစ္စိမမင်း၏ သား မြေး စဉ်ဆက် တရာသောမင်းတို့ အနက် နောက်ဆုံး တရာမြောက်ဖြစ်သော မင်းသည်ကား အရိန္ဒမမင်း

မည်၏၊ ထိုအရိန္ဒမမင်း၏ သားတော်သည် အယုဇ္ဈပူရမည်သော်ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုအယုဇ္ဈပူရပြည်၌ (၅၆) ငါးကျိပ်ခြောက်ယောက် ရှိခဲ့ကုန်၏။

(ဃ)။ ။ထို ငါးကျိပ်ခြောက်ယောက်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား ဒုပ္ပသဟ အမည်ရှိ၏၊ ထိုဒုပ္ပသဟမင်း၏ သားတော်သည် ဗာရာဏသီပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုဗာရာ-ဏသီပြည်၌ မင်းပေါင်း (၆၀) ခြောက်ကျိပ် ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(c)။ ။ထိုခြောက်ကျိပ်ကုန်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား **အဇိတ** အမည်ရှိ၏၊ ထိုအဇိတမင်း၏ သားတော်သည် ကမ္မလမည်သော ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုကမ္မလပြည်၌ **မင်း**ပေါင်း (၇၀၀၀) ရှစ်သောင်း လေးထောင် ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(စ)။ ။ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား ဗြဟ္မဒတ္တ အမည်ရှိ၏၊ ထိုဗြဟ္မဒတ္တမင်း၏ သားတော်သည် ဟတ္ထိပူရမည်သော ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုဟတ္ထိပူရ ပြည်၌ (၃၆) သုံးကျိပ်ခြောက်ယောက် ရှိခဲ့ကုန်သည်။

ဤ(ဂ)မှတ်(ဃ)မှတ်(c)မှတ်(စ)မှတ်ပါ မင်းပေါင်း(၇၃၁၂)ရှစ်သောင်း**ခုနှစ်**ထောင် တရာ ငါးဆယ် **နှစ်**ဆက်တို့၏ **အ**ကြောင်းကို **မ**ဟာသုတကာရိ **မ**ဟာ**ဒေ**ဝလက်ဘကျမ်း ဒုတိယပိုင်း (၁) ရာဇဝင်ခေတ်း ပိုဒ်ရေ(၂၇)၌—

တရာ**အ**ားလုံး၊ **မ**င်းအဆုံးတွင်၊ လက်ရုံးဝရဇိန်၊ စက်ဘုန်းရှိန်နှင့်၊ **အ**ရိန္ဒမ၊ နုရိန္ဒ၏ သားက သားဆက်၊ ဆင်းသက်စဉ်လျှောက်၊ ငါးကျိပ်ခြောက်တို့၊ **မ**ချောက်**မ**ချား၊ တရားမခ၊ မြန်စွမ်ဖြင့်၊ လူမျှားစောခ်ီး၊ ရိပ်ပြူထီးနှင့်၊ ရိုက်တီးပဟိုရ်၊ နန်းပဲ့ကြိုရ်၊ နဂိုရ်သာလှ၊ **အ**ယုဇ္ဈ**ပ**ုရ၊ ပုရရှေ့ပြည်၊ စိုးကြတည်၏။ ။ဘုန်းစည်စိုးချုပ်၊ ပိုးသို့ဆုပ်**သ**ာ**အ**ဃ**ဒ**ုပ္ပသဟ၊**မ**င်းကပ္ပါးလျက်၊**သ**ားမြေးဆက်ရှိ၊ ဆင်းသက်ကုန်ကြ၊ **အ**ဇိ**တ**-ရာ**ဒ**ေ၊ တိုင်**အ**ောင်**သ**ာလျှင်၊ **အ**ာဟာတက်ဆိပ်၊ ဘုန်းစက်ရိပ်နှင့်၊ ခြောက်ကျိပ်သချီ**သ**ာ၊ ထိုရာ**ဒ**ေတို့၊ ဗာရာဏသီ၊ ပုရီပြည်မ၊ စိုးတည်ကြရှင့်။ ။**အ**ဇိ**တ**မင်း၊ သားရင်းမြေးပေါင်း၊ မြစ်ထော်**လ**ောင်းရှိ၊ ရှစ်**သ**ောင်း**လ**ေး**ထ**ောင်း၊ ပြားမြောင်စွာလှ၊**မ**င်းထိုမျှလည်း၊ ကမ္မလပြည်

ကြီး၊ စံတည်မိုးမှ။ ။တသီးဆုံးစွန်၊ မင်းမွန်ပြဟ္မဒတ်၊ နေနွယ်နတ်က၊ မပြတ်ဆက်ခံ၊ ကမ္မလဝံသ၊ မင်းလှအာဆုံး၊ သုံးကျိပ်ခြောက်ဆူ၊ ဘုရိပတိ၊ လူဘုန်းယိုတို့၊ ဟတ္ထိပုရ၊ ပြည်သာစွဲ၌၊ ထာဝရကိန်း၊ တရားထိန်းမ၌၊ မုဒိန်းရွမ်းဆော်၊စံကြဲပျော်သည်၊ နန်းပေါ်မရွှေ ရွှင်ဝမ်းတည်း။—

ဟူ၍ စပ်ဆိုထားလေသည်။

(ဆ)။ ။ထိုမင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား ကမ္မလဝံသ အမည်ရှိ၏၊ ထိုကမ္မလဝံသမင်းသည် ကေစကွ၊ အမည်ရှိသော ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုကေစကွ၊ ပြည်၌ (၃၂) သုံးကျိပ်နှစ်ယောက်တို့ ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(ဇ)။ ။ထိုသုံးကျိပ်နှစ်ယောက်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား ပုရိန္ဒေဝ အမည်ရှိ၏၊ (အခြို့ စာမူများ၌ သုရိန္ဒေဝဟူ၍ရင်း, မုနိန္ဒဒေဝဟူ၍ရင်း ရှိသည်)၊ ထိုပုရိန္ဒေဝမင်း၏ သားတော်သည် ဝဇိရမုတ္တိမည်သော ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုဝဇိရမုတ္တိပြည်၌ (၂၈) နှစ်ကျိပ် ရှစ်ယောက်တို့ ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(စ)။ ။ထိုနှစ်ကျိပ် ရှစ်ယောက်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား သာဓိန အမည်ရှိ၏၊ ထိုသာဓိနမင်း၏ သားတော်သည် မထုရမည်သောပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုမထုရ ပြည်၌ (၂၂) နှစ်ကျိပ် နှစ်ယောက်တို့ ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(ည)။ ။ထိုနှစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား ဓမ္မဂုတ္တ အမည်ရှိ၏၊ ထိုဓမ္မဂုတ္တမင်း၏ သားတော်သည် အရိဋ္ဌပုရ မည်သော ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုအရိဋ္ဌပုရ ပြည်၌ (၁၈) တကျိပ်ရှစ်ယောက်တို့ ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(ဋ)။ ။ထိုတကျိပ်ရှစ်ယောက်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား သိပ္ပိ အမည်ရှိ၏၊ ထိုသိပ္ပိမင်း၏ သားတော်သည် ဣန္ဒပတ္ထနဂိုရ် မည်သော ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုဣန္ဒပတ္ထ-နဂိုရ်ပြည်၌ (၁၇) တကျိပ်ခုနစ်ယောက် ရှိခဲ့ကုန်သည်။

ဤ (ဆ)မှတ် (ဇ)မှတ် (စျ)မှတ် (ည)မှတ် (ဌ)မှတ်ပါ ငါးရပ်မင်းပေါင်း (၁၁၇)တရာတဆယ့်ခုနစ်ယောက်တို့၏ အကြောင်းကို မဟာသုတကာရီ မဃ-ဒေဝလင်္ကာကျမ်း ဒုတိယပိုင်း (၁) ရာဇဝင်ခေါ်း ပိုဒ်ရေ (၂၇)၌—

ထိုကမ္မလ၊ မင်းဝံသ၏၊ ပုတ္တနတ္တာ၊ မြတ်ရာဇာတို့၊ သခ်ျာပြည့်သိပ်၊ သုံးကျိပ်နှစ်ပါး၊ တရားမခ၊ မြန်စွမ်ဖြင့်၊ကေစကွ၊ပြည်သေတ္တာ၌၊တစုတရုံး၊ စံရှင်ပြုံးရှင့်။ ။နှောင်းဆုံးဘူမိန်၊ ပူရိန်ဒေဝ၊ မင်းကဆက်ပေါ်၊ သားတော်မြေးမြစ်၊ နှစ်ကျိပ်ရှစ်မူ၊ နန်းသစ်သိုဂီ၊ ပြောင်းကာချီ၍၊ ဝဇီရမုတ်၊ ပုရတ္တရ၊ ရှေပြည်မ၌၊ သာဓိနမင်းတိုင်၊ စိုးစံထိုင်လျက်။ ဘုန်းလှိုင်မင်းလှ၊ သာဓိန၏၊ သားကမြေးကွန်၊ မြစ်တော်ညွှန်၍၊ အခွန်ရှည်ညောင်း၊ မိုးနှောင်းသံတင်၊ ဘုရင်စည်ကား၊ တရားမယုတ်၊ ဓမ္မဂုတ်တိုင်၊ နရတ္တမ၊ ဗာဝီသတို့၊ မထုရပြည်၊ ထောင်တည်ဘန်ဆန်း၊ ရှေနန်းစံကြ။ ။မင်းဓမ္မက၊ ပါးထင်ဌာရသ်၊ မပြတ်ဆက်ကာ၊ နေနွယ်ဖြာ၍၊ စဉ်လာမကင်း၊ မင်းသိပ်ပိုက္ခ၊ အရိုဋ္ဌ-ဟု၊ ပုရပြည်ကြီး၊ စိုးကြပြီးသော်။ ။နေမိုးမယွင်း၊ သိပ်ပွမင်း၏၊ သားရင်းမြေးရင်း၊ သက်ဆင်းဆက်ခံ၊ ဗြဟ္မဒေဝ၊ မင်းသို့ကျအောင်၊ တေဇရန်နှိပ်၊ တကျိပ်ခုနစ်၊ မဟာရာဇ်တို့၊ အနှစ်ရှည်ကြာ၊ ဘုန်းရောင်ဖြာ၍၊ အောင်ချာပြည်မြတ်၊ ဣန္ဒပတ်၌၊ မိုးနတ်တရထည်၊ စံကြ တည်သည်၊ ။ရှေစည်နှေးဆောင်ရွမ်းတည်း။—

ဟူ၍ စပ်ဆိုထားလေသည်။

(၄)။ ။ဆိုအပ်ပြီးသည့် ငါးရပ်မင်းပေါင်း (၁၁၇) တရာတဆယ့်ခုနစ်ယောက်တို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား ဗြဟ္မဒေဝအမည်ရှိ၏၊ ထိုဗြဟ္မဒေဝမင်း၏ သားတော်သည် ကေစကွပြည်၌ပင် စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုကေစကွပြည်၌ (၁၅) တကျိပ်ငါးယောက် ရှိပြန်ကုန်သည်။

(၃)။ ။ထိုတကျိပ်ငါးယောက်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား ဗလဒတ္တ အမည်ရှိ၏၊ ထိုဗလဒတ္တမင်း၏ သားတော်သည် ကောသမ္မီမည်သောပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထို ကော-သမ္မီပြည်၌ (၁၄) တကျိပ်လေးယောက်တို့ ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(၅)။ ။ထိုတကျိပ်လေးယောက်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား ဟတ္ထိဒေဝအမည်ရှိ၏၊ ထိုဟတ္ထိဒေဝမင်း၏

သားတော်သည် ကဏ္ဍဂေါ စ္ဆိမည်သော ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သားမြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုကဏ္ဍဂေါ စ္ဆိပြည်၌ (၉)ကိုးယောက်တို့ ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(ဏ)။ ။ထို ကိုးယောက်သောမင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား နရဒေဝ (နရစိုး) အမည်ရှိ၏၊ ထိုနရဒေဝမင်း၏ သားတော်သည် ရောစန မည်သော ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သားမြေးအဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုရောစနပြည်၌ (၇) ခုနစ်ယောက် ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(တ)။ ။ထို ခုနစ်ယောက်သောမင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား မဟိန္ဒအမည်ရှိ၏၊ ထိုမဟိန္ဒမင်း၏ သားတော်သည် စမ္ပာပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုစမ္ပာပြည်၌(၁၂) တကျိပ်နှစ်ယောက်တို့ ရှိခဲ့ကုန်သည်။

ဤ(ဌ)မှတ် (ဍ)မှတ် (ဎ)မှတ် (ဏ)မှတ် (တ)မှတ်ပါ ငါးရပ်မင်းပေါင်း (၅၇)ငါးကျိပ်ခုနစ်ယောက်တို့၏ အကြောင်းကို မဃဒေဝလင်္ကာကျမ်း ဒုတိယပိုင်း (၁) ရာ၇ဝင်ခဏ်း ပိုဒ်ရေ (၂၉) ၌—

ဗြဟ္မဒေဝ၊ မင်းကဆက်ပွါး၊ တကျိပ်ငါးတည့်၊ နောက်ဖျားဆုံးသတ်၊ ဗလဒတ်ဟု၊ မင်းမြတ်တိုင်ကျ၊ ဘူမိန္ဒတို့၊ ဧကစက္ခု၊ ရှေးပြုပြည်တော်၊ ပြန်ကြမျှော်၏။ ။နုဘော်ထန်ပြင်း၊ မင်းဗလဒတ်၊ နွယ်မြတ်သားမြေး၊ တကျိပ်သေးလည်း၊ ကျူးနေးကုံကုံ၊ ပဉ္စင်ခံလျက်၊ ကုသမ္ဘက၊တာ၀ပသ၏၊ ဌာနသာမော၊ ကြိုပင်ဘောကို၊ နတ်ပြောစီရင်၊ မြို့ကြီးယင်၍၊ ရင့်ဉာစုံညီ၊ ကောသမ္ဗီ၀ယ်၊ သိဂီရှေနန်း၊ စံကြမြန်းပြီး။ ။ဆုံးခန်းစိုးဘီ၊ ဘုန်းတန်းယိုသား၊ ဟတ္ထိဒေ၀၊ ရာဇိန္ဒ၏၊ ဝံသသက်ဆင်း၊ ကိုးပါးမင်းမှူ၊ ပျော်ခင်းသာလှ၊ ပြည်ကဏ္ဍကို၊ တည်ကြအုပ်မိုး။ ။ထိုမင်းကိုးတွင်၊ နရစိုးမည်၊ နှောင်းဆုံးတည်မှ၊ ဘုန်းစည်မြေးသား၊ ခုနစ်ပါးတို့၊ ထီးပွါးနန်းပွါး၊ ထောင်တည်ခြားရ၊ တရားစည်ကြီး၊ ရိုက်တီးနှေး၊ ယွင်းမခွဘဲ၊ ရောစနမည်၊ မြတ်ရှေပြည်၌၊ နှစ်ရှည်မပြောင်း၊စံကြည်ရောင်းလျက်။ ။နှောင်းတွင်အဆုံး၊ ပြိုင်ဘက်ရှုံးသား၊ လက်ရုံးဝင်းထိန်၊ မင်းမဟိန်၏၊ဝရဇိန်နတ်စက်၊ စိန်လက်နက်သို့၊ ထိန်လက်တေ၊သားမြေး စသည်၊ နာဂဒေ၀၊ စောလှဘုန်းလှိုင်၊ မင်းဆုံးတိုင်အောင်၊ ဦးကိုင်စိုးလစ်၊ တကျိပ်နှစ်ကား၊ ဖြူရှစ်စကြာ၊ မိုးကြက်ကာ၍၊ စမ္ပာပြည်သစ်၊

နန်းပြေခေတ်၌၊ ဘွဲ့လှစ်ဥဏင်၊ စံမြှုံးရှင်သည်၊ ကြည်ထင်မကြေ? မကြမ်းတည်း။—

ဟူ၍ စပ်ဆိုထားလေသည်။

(ထ)။ ။ဆိုအပ်ပြီးသည့် ငါးရပ်မင်းပေါင်း (၅၇) ငါးကျိပ် ခုနစ်ယောက်တို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား နာဂဒေဝ အမည်ရှိ၏၊ ထိုနာဂဒေဝမင်း၏ သားတော်သည် မိထိလာပြည်ကို ဒုတိယတဖန် အသစ်တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏သားမြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမိထိလာပြည်၌ ထိုမင်းနှင့်တကွ (၂၅)နှစ်ကျိပ် ငါးယောက်တို့ ရှိပြန်ကုန်သည်။

(ဒ)။ ။ထိုနှစ်ကျိပ်ငါးယောက်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ် သောမင်းသည်ကား သမုဒ္ဒဒတ္တ အမည်ရှိ၏၊ ထိုသမုဒ္ဒဒတ္တမင်း၏ သား တော်သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ စိုးအုပ်စံနေပြန်ရာ ထိုမင်း၏ သားမြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ (၂၅)နှစ်ကျိပ် ငါးယောက်တို့ပင် ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(ဓ)။ ။ထိုနှစ်ကျိပ်ငါးယောက်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ် သောမင်းသည်ကား တိဓက်ရ အမည်ရှိ၏၊ ထိုတိဓက်ရမင်း၏ သားတော် သည် တက္ကသိုလ်ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ တက္ကသိုလ်ပြည်၌ (၁၂)တကျိပ်နှစ်ယောက်တို့ ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(နဝ)။ ။ထိုတကျိပ်နှစ်ယောက်သောမင်းတို့တွင် နောက်ဆုံး မင်း သည်ကား တာလိယရ အမည်ရှိ၏၊ ထိုတာလိယရမင်း၏ သားတော် သည် ကုသိနာရုံပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုကုသိနာရုံပြည်၌ (၁၂) တကျိပ်နှစ်ယောက်တို့ပင် ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(ပ)။ ။တကျိပ်နှစ်ယောက်သောမင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား ပုရိန္ဒ အမည်ရှိ၏၊ ထိုပုရိန္ဒမင်း၏ သားတော်သည် တာမလိတ္ထိယမည်သော ပြည်ကို တည်ထောင်၍ စိုးအုပ်စံနေရာ ထိုမင်း၏ သား မြေး အဆက်ဆက်တို့သည် ထိုမင်းနှင့်တကွ ထိုတာမလိတ္ထိယ ပြည်၌ (၉)ကိုးယောက်တို့ ရှိခဲ့ကုန်၏။

ဤ (ထ)မှတ် (ဒ) မှတ် (ဓ) မှတ် (နေ) မှတ် (ပ) မှတ်ပါ ငါးရပ်မင်းပေါင်း (၇၃)ရှစ်ကျိပ်သုံးယောက်တို့၏ အကြောင်းကို မဃဒေဝလင်္ကာကျမ်း ဒုတိယပိုင်း(၁) ရာဇဝင်ခေါ်း ပိုဒ်ရေ(၃၀)၌—

> စမ္ပာပြည်သစ်၊ နန်းမြေခေတ်၌၊ ကာရှစ်ရိပ်ဖြူ၊ နှောင်းဆုံးယူသား၊ ဇမ္ဗူအုပ်မိုး၊ နာဂစိုး၏၊ နွယ်ရိုးစဉ်စီ၊ ပဉ္စဝီဖြင့်၊ ကျင့်ညီဓမ္မ၊ ရာဇညတို့၊ ဝိဒေဟတိုင်း၊ ရှေးသမိုင်းနှင့်၊ ကသိုဏ်းပမာ၊ မြေမျက်နှာတွင်၊ မိထိလာပြည်မ၊ ဒုတိယဖြင့်၊ တည်ကြနန်းဘုံ၊ စံကြတုံ၏။ ။ဆုံးကြုံနရုတ်၊ ဘုန်းဟုန်သုတ်သား၊ သမုဒ္ဒဒတ်၊ မင်းမြတ်ကပ္ပါး၊ နှစ်ကျိပ်ငါးလည်း၊ နောက်ဖျားဘုရင်၊ တိဓက်ရ၊ မင်းသို့ကျအောင်၊ သာလှနုဂ္ဂိုရ်၊ ရာဇဂြိုဟ်၌၊ ပဟိုရ်ရွှမ်းဆောင်၊ စံကွန်းပျော်မှ။ ။မင်းကျော်တိဓင်၊ ယင်းနွယ်ဝင်ဖြင့်၊ ဘုရင်တာလိသ်၊ ဆုံးပိတ်ဒ္ဓါဒသ်၊ မဟာရတ်တို့၊ ပြည်မြတ်မှိုင်းညို၊ တက္ကသိုလ်ဝယ်၊ နဂိုရ်ထာဝရ၊ ကိန်းမှန်ချ၍၊ စံကြတသင်း။ ။တာလိသ်မင်းမှ၊ သက်ဆင်းကုန်ကြ၊ မင်းဒ္ဓါဒလည်း၊ ဓမ္မဆယ်ပါး၊ တရားလက်ယို၊ ပျက်မဇ္ဈိဘဲ၊ ကုသိနာရုံ၊ ရွှေဘုံပြည်နန်း၊ သိမ်းမြန်းစံကြ။ ။ပုရိန္ဒဟု၊ ဆုံးကျရာဇာ၊ မင်းမြတ်စွာ၏၊ သည်းချာဆက်နွယ်၊ မင်းကိုးသွယ်ကား၊ ပျော်ဘွယ်မဆိတ်၊ မွမ်းမွမ်းထိတ်မျှ၊ တာမလိတ္ထိယ၊ ရွှေပြည်မ၌၊ သာဂရဒေဝ၊ မင်းဆုံးကျအောင်၊ ဒသရာဇမ်း၊ စိုးကြစံသည်၊ ။နိုင်ငံစည်ပြန့် ပြည်ဝှမ်းတည်း။—

ဟူ၍ စပ်ဆိုထားလေသည်။

(ဖ)။ ။ဆိုအပ်ပြီးသည့် ငါးရပ်မင်းပေါင်း (၇၃) ရှစ်ကျိပ်သုံးယောက်တို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သောမင်းသည်ကား သာဂရဒေဝအမည်ရှိ၏၊ ထိုသာဂရဒေဝမင်း၏ သားတော်သည်ကား (မဠ္ဌဒေဝခေါ်)မဃဒေဝ အမည်ရှိ၏၊ ထိုမဃဒေဝမင်းမှစ၍ ထိုမင်း၏ သားမြေးဖြစ်သော မင်းအဆက်ဆက်တို့သည် မိထိလာပြည်၌ စိုးအုပ်စံနေကြရာ မင်းဆက်ပေါင်း (၇၄၀၀၀)ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့ တိုင်အောင် ရှိခဲ့ကုန်သည်။

(ဗ)။ ။ထိုမဃဒေဝ မင်းဆက်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သောမင်းသည်ကား (နိမိ) နေမိမင်း ဘုရားအလောင်းတော်တည်း၊ ထိုအလောင်းတော် နေမိမင်း၏သားတော်သည်ကား ကဠာရဇနကာ အမည်ရှိ၏၊ ထိုမင်း၏ သားတော်သည်ကား သမက်ရ အမည်ရှိ၏၊ ထိုမင်း၏သားတော်သည်ကား အသောစ (အသောက-ဟူ၍လည်း ရှိ၏) အမည်ရှိ၏။ ဤကဠာရဇနကမင်း,

သမက်ရမင်း, အသောစမင်းတို့မှစ၍ ထိုမင်းတို့၏ သားမြေးအဆက်ဆက် ဖြစ်သော မင်းပေါင်း (၇၄၀၀၃) ရှစ်သောင်းလေးထောင်သုံးယောက် တို့သည် ဗာရာဏသီပြည်၌ ဒုတိယတဖန် မြို့နန်းတည်၍ စိုးအုပ်စံနေကြ ကုန်သည်။

(ဘ)။ ။ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင် သုံးယောက်သော မင်းတို့ တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော မင်းသည်ကား သီဟပွတိ အမည် ရှိ၏။

(၁) ထိုသီဟပွတိမင်း၏သား ဝိဇိတသေနမင်း၊

(၂) ထိုမင်း၏သား ဓမ္မသေနမင်း၊

(၃) ထိုဓမ္မသေနမင်း၏သား နာဂသေနမင်း၊

(၄) ထိုနာဂသေနမင်း၏သား သမိဒ္ဓမင်း၊

(၅) ထိုသမိဒ္ဓမင်း၏သား ဒီသမ္ပတိမင်း၊

(၆) ထိုဒီသမ္ပတိမင်း၏သား ရေဏုမင်း၊

(၇) ထိုရေဏုမင်း၏သား ကုသမင်း၊

(၈) ထိုကုသမင်း၏သား မဟာကုသမင်း၊

(၉) ထိုမဟာကုသမင်း၏သား နဝရဋ္ဌမင်း၊

(၁၀) ထိုနဝရဋ္ဌမင်း၏သား ဒသရဋ္ဌမင်း၊

(၁၁) ထိုဒသရဋ္ဌမင်း၏သား အလောင်းတော်ရာမမင်း၊

(၁၂) ထိုရာမမင်း၏သား ဝိဋ္ဌာရဋ္ဌမင်း၊

(၁၃) ထိုဝိဋ္ဌာရဋ္ဌမင်း၏သား စိတ္တရံသီမင်း၊

(၁၄) ထိုစိတ္တရံသီမင်း၏သား အမ္ဗရံသီမင်း၊

(၁၅) ထိုအမ္ဗရံသီမင်း၏သား သုဇာတမင်း၊

(၁၆) ထိုသုဇာတမင်း၏သား သြက္ကာကမင်း၊

ဤ (၁၆) တကျိပ်ခြောက်ယောက်ကုန်သော မင်းတို့သည်လည်း ဗာရာ-ဏသီပြည်၌ပင် ဆက်လက် စိုးအုပ် စံနေကြကုန်သည်။

ကပ်ဦးအစ ဘုရားအလောင်းတော် မဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ သြက္ကာကမင်းသို့ တိုင်အောင် မင်းဆက်ပေါင်း သားမြေး အစဉ် အဆက်အားဖြင့် (၂၅၂၅၆) နှစ်သိန်း ငါးသောင်း နှစ်ထောင် ငါးရာ ငါးကျိပ် ခြောက်ယောက်ရှိကုန်၏။

ဤဆိုအပ်ပြီးသည့် (၄)မှတ်ပါ မင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ (၅) မှတ်ပါ မင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်သုံးယောက်၊ (၁၈)မှတ်ပါမင်းပေါင်း တကျိပ်ခြောက်ယောက်တို့အကြောင်းနှင့်တကွ မဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ ရေတွက်သော် သြဂ္ဂါဝကမင်းတိုင်အောင် မင်းပေါင်း နှစ်သိန်း ငါးသောင်း နှစ်ထောင် ငါးရာ ငါးကျိပ် ခြောက်ယောက်ရှိပြီဖြစ်ကြောင်းကို မဟာသုတကာရီ မဃဒေဝ လက်ဘက္ကမ်း ဒုတိယပိုင်း (၁) ရာဇဝင်ခေါ်း ပိုဒ်ရေ (၃၁)၌—

သာဂရဒေဝ၊ တေဇနေစက်၊ မင်းမှဆက်သား၊ ဘုန်းတက်ကြွကြွ၊ မဃဒေဝ၊စောလောင်းက-တိ၊အစပြုဌာန်း၊ရဟန်းပြုချည်း၊စု၍ စည်းသို့၊ ရှေးနည်းနောက်မှီ၊ ဆက်ကာစည်ပြီး၊ ပဝေဏီထုံး၊ မြတ်နှလုံးကို၊ စွဲသုံး လက်ယှီ၊ ရာဇီ သိုဖြင့်၊ နေမိမင်းစစ်၊ လောင်းတော်ဖြစ်တိုင်၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင်၊ ရာဝင်ပြောင်သည့်၊ မင်းခေါင်မျှားစွာ၊ မြတ်ရာဇာတို့၊ မိထိလာရှေနန်း၊ ပြန်စံမြန်းရှင့်။ ။ကြင့်နန်းဝိပတိ၊မင်းနေမိ၏၊ ဘုန်းယှိ သည်းချာ၊ ကာဌာဇနက်၊ ဘုန်းစက်နေသွင်၊ သမက်ရ၊ အသောစ-က၊ စ၍အဖြောင့်၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ သုံးယောက်အောင်လျှင်၊ ရှေတောင်သိုက်၊ ဗာရာဏာ၌၊ ဒုတိယနန်းတည်၊ စိုးကုန်သည်တည့်။ ။ ရုံးရည်ထွန်းပ၊ ဆုံးစွန်ကျသား၊ ဝိဇီတမည်ခေါ်၊ ထိုမင်းကျော်၏၊ သားတော်ဘုန်းယှိ၊နတ်တရှိသို့၊ ဝိဇီတသေနု၊တေဇပြင်းရှိန်၊ဓမ္မသိန်နှင့်၊ နာဂသိန်မည်ရ၊ သမိဒ္ဓ-က၊ ကြီးလှနာမ်၊ ဒီသမ္ဘတိ၊ ထိုပြီရေဏု၊ ကုသ ရာဇာ၊ မဟာကုသ၊ ထို့နောင်မှလျှင်၊ နဝရဋ္ဌ၊ ဒသရဋ္ဌ၊လောင်းရာမ-တိ၊ သားလှဆက်ကာ၊ ဝိဋ္ဌာရဋ္ဌ၊ စိတ္တရုံသီ၊ တွင်ညီနာမ၊ အမ္ဗရုံသီ၊ ကျော်ညီ ထင်ရှား၊သားသုဇာတ၊ သြဂ္ဂါဝက-တိုင်၊ သောဌသမင်း၊ လူ့မှန်ကင်းတို့၊ ယင်းဗာရာပြည်၊တီးရှေစည်နှင့်၊ကျူးမြည်သာယာ၊စံချမ်းသာရှင့်။ ။ မဟာသမ္မတ၊ မင်းကစ၍၊ သြဂ္ဂါဝကထိ၊ အယှိတွက်ကိန်း၊ ဂဏန်း ချိန်းသော်၊ နှစ်သိန်းငါးသောင်း၊ နှစ်ထောင်ငါးရာ၊ ငါးကျိပ်သာ၍၊ သခ်ျာနောက်ပွါး၊ မင်းခြောက်ပါးတည့်၊ ပိုင်းခြားရှေမင်၊ ရှေးဦး-တင်သည်၊ ရာဝင်ပထမ ဝေခြမ်းတည်း။—

ဟူ၍ စပ်ဆိုထားလေသည်။

(ဤ၌၊ ।သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ အမ္ဗဋ္ဌသုတ်အဖွင့်နှင့် သုတ္တနိပါတ အဋ္ဌကထာ မုနိသုတ်အဖွင့်တို့၌ "မဃဒေဝမင်းဆက်ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့၏နောက်၌ သြဂ္ဂါဝကမင်းဆက် သုံးဆက် ရှိကြောင်း၊ တတိယမြောက် သြဂ္ဂါဝကမင်းအား မောင်းမအခြံအရံ ငါးရာစီရှိသော မိဖုရားကြီး ငါးဦးရှိကြောင်းစသည်ကို" ဖွင့်ပြသောကြောင့် သဂျ-

သာကီဝင်မင်းတို့သည် တတိယသြက္ကာကမင်း၏ အမျိုးအဆက်အနွယ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏ဟု သိမှတ်ရာ၏၊ ဖေဘုရားပါ နှစ်သိန်းငါးသောင်း နှစ်ထောင့် ငါးရာ ငါးကျိပ် ခြောက်ယောက်မြောက် သြက္ကာကမင်းကိုလည်း တတိယမြောက် သြက္ကာကမင်းဟူ၍ မှတ်ယူအပ်၏။)

သြက္ကာကမင်းအကြောင်း

ထို နှစ်သိန်း ငါးသောင်း နှစ်ထောင့် ငါးရာ ငါးကျိပ် ခြောက်ယောက်သော မင်းတို့တွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော သြက္ကာကရာဇ်မင်း၏ မိဖုရားတို့ကား ဟတ္ထာ, စိတ္တာ, ဇန္တု, ဇာလိနီ, ဝိသာခါ ဟူ၍ ငါးယောက်တို့ ရှိကုန်၏၊ တယောက် တယောက်လျှင် မောင်းမမိသဲ့ အခြွေအရံ ငါးရာစီ ငါးရာစီ ရှိကုန်၏။

(သြက္ကာကမင်းကို သြက္ကာကဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ရခြင်းအကြောင်းမှာ–ထိုမင်း စကားပြောဆိုသောအခါ အာခံတွင်းမှ ဝင်းဝင်းလက်လက် ဥက္ကာရောင် (မီးရှူးရောင်ကဲ့သို့) ထွက်သောကြောင့် သြက္ကာကမင်းဟု ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း သိလက္ခန်အဋ္ဌကထာ အမှဋ္ဌသုတ်၌ ဖွင့်ပြသည်။ ။ မြန်မာရာဇဝင်၌လည်း ကျန်စစ်သားမင်း, မနူဟာ(သထုံ)မင်း စသော မင်းယောကျ်ားအထူးတို့သည် သြက္ကာကမင်းကဲ့သို့ပင် အာခံတွင်းမှ ဝင်းဝင်းလက်လက် စက်ရောင် (သို့မဟုတ်) ဥက္ကာရောင် (သို့မဟုတ်) အရောင်ထူးတမျိုးထွက်သည်ဟူ၍ မှတ်ယူဖွယ်ရှိပေသည်။

သြက္ကာကမင်းကြီး၏ စံနေရာ တိုင်းပြည်ကိုလည်း ဗာရာဏသီပြည်ဟူ၍ ဧကန္တ မမှတ်ယူသင့်ပေ၊ အကြောင်းမှာ–ထိုသြက္ကာကမင်းကြီး၏ သမီးတော်အကြီးဆုံး ပိယာမင်းသမီးနှင့် ဗာရာဏသီပြည်ရှင် ရာမမင်းတို့ သင့်မြတ်ကြောင်းစသည်ကို အမှဋ္ဌသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ပင် ပြဆိုသောကြောင့် သက္ကသာကီဝင်မင်းတို့၏ အာဒိပုရိသအနွယ်တော်တွင် ပဓာနဖြစ်သည့် ယခု သြက္ကာက (တတိယသြက္ကာက) မင်းကြီး၏စံရာ တိုင်းပြည်ကား ဗာရာဏသီပြည်မှတပါး အခြားတိုင်းပြည်သာလျှင် ဖြစ်၏ဟူ၍ မှတ်ယူသင့်ပေသည်။)

ထိုမိဖုရား ငါးယောက်တို့တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သော ဟတ္ထာမိဖုရားမှ ဥက္ကာမုခ, ကရကဏ္ဍု, ဟတ္ထိနိုက, သိနိသူရ ဟူ၍ သားတော်လေးပါး၊ ပိယာ, သုပ္ပိယာ, အာနန္ဒာ, ဝိဇိတာ, ဝိဇိတသေနာဟူ၍ သမီးတော်ငါးပါး ဖွားမြင်လေသည်။

သားတော်လေးပါး, သမီးတော်ငါးပါး ဖွားမြင်ပြီးနောက် ဟတ္ထာမိဖုရားကြီး နှတ်ရှာစ(ကွယ်လွန်) သွားသောအခါ သြက္ကာက မင်းကြီးသည် အသက်အရွယ် နုနယ်ပျိုမျစ်၍ နှစ်သက်ဖွယ်ရာ လွန်စွာအဆင်းလှပသော မင်းသမီးယော်

တယောက်ကို မိဖုရားကြီးအရာ၌ တင်မြှောက်သဖြင့် ထိုမိဖုရားမှ ဇနီးအမည် ရှိသော သားငယ်ကို ဖွားမြင်၍ ငါးရက်မြောက်သောနေ့၌ သားတော်ငယ် ဇနီးကို ရှာချင်ဖွယ်ရာ တန်းဆာဆင်ယင်ပြီး မင်းကြီးအား ပြသသည်တွင် ဩဇာကာမင်းကြီးသည် အလွန်နှစ်သက်တော်မူရကား ထိုမိဖုရားအား "အလို ရှိရာ ဆုတခုကို ယူလော့"ဟု ပြောဆိုကာ ဆုပေးလေသည်။

ထိုမိဖုရားသည် ဆွေမျိုးများနှင့် တိုင်ပင်ပြီးသော် သားတော်ငယ် ဇနီး အား မင်းအဖြစ် (ထီးနန်းအရိုက်အရာ) ပေးအပ်ရန် ဆုတောင်းလေသည်။ ဩဇာကာမင်းကြီးသည် "ဟယ် အယုတ်မ....ပျက်လော့၊ သင်ကား ငါ့သား တော်တို့၏ အနွယ်ရာယ်ကို အလိုရှိတိ၏"ဟု မြည်တွန်ခြိမ်းချောက် ငေါက်ငမ်း ငြင်းဆန်လျက်သာနေခဲ့ရာ၊ အခါအခွင့် သင့်တိုင်း သင့်တိုင်းပင်လျှင် ထိုမိဖုရားက မင်းကြီးကို နှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင် "အရှင်မင်းကြီး....မင်းတို့မည်သည် ပြောဆိုခဲ့ သော (ကတိ) ဝန်ခံချက်ကို မုသား မဖြစ်စေသင့်ပါ၊ ပေးမည် ဆိုသည့်အတိုင်း ပေးစေလိုပါသည်"ဟု အဖန်တလဲလဲ သားတော် ဇနီးအား ထီးနန်းလွှဲအပ်ရန် တောင်းပန် လျှောက်ထားသောကြောင့် ဩဇာက မင်းကြီးသည် ဥက္ကာမုခ စသော သားတော်ကြီးတို့ကိုခေါ်စေပြီးသော် စိတ်နှလုံးမသက်မသာပမ်းနည်း စွာဖြင့် ဤသို့မိန့်တော်မူ၏—

"သားတော်တို့....ခမည်းတော်သည် မောင်တို့၏ ညီငယ် ဇနီးမင်း သားကို မြင်ရ၍ ဝမ်းမြောက်လှစွာ ဇနီး၏မယ်တော်အား အလိုရှိရာဆု တခုခုကို ယူရန် ပေးခဲ့မ်လေပြီ၊ ထိုဇနီး၏ မယ်တော်သည် မိမိ၏သား ဇနီးအား ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို လွှဲအပ်ဖို့ရန် ပြင်းထန်စွာ အလိုရှိနေသည်၊ ခမည်းတော်၏ မင်္ဂလာဆင်တော် မင်္ဂလာမြင်းတော် မင်္ဂလာရထားတော် တို့ကို ချန်လှပ်၍ သားတော်တို့ အလိုရှိသမျှ ဆင်, မြင်း, ရထားတို့ကို ယူငင်ဆောင်ကြဉ်း၍ ခမည်းတော် မကွယ်လွန်မီ ဤပြည်မှ လွတ်ရာသို့ သွားရောက်နေကြကုန်ဦး၊ ခမည်းတော် ကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက်မှ ဤပြည်ထီးနန်းကို သိမ်းမြန်းစိုးအုပ်ကြကုန်လော့"—

ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူပြီးလျှင် သားတော်ကြီးများကို အမတ်ကြီး ရှစ်ယောက် တို့နှင့် အတူတကွ စေလွှတ်လိုက်လေသည်။

ဥက္ကာမုခစသော သားတော်ကြီးတို့သည်လည်း စိတ်နှလုံး မသက်မသာ မျှားစွာငိုကြွေးကြကုန်၍ "ခမည်းတော်ဘုရား.... သားတော်တို့၏ အပြစ်ဒေါသ မျှားရှိခဲ့သော် ဘည်းခံတော်မူပါကုန်" ဟု ပြောဆိုကြကာ ခမည်းတော်မင်းကြီး ကိုဝှင်း, မင်းမောင်းမတို့ကိုဝှင်း ကျေးဇူးကျေးကြောင်း တောင်းပန်ကန်တော့ကြ ကုန်ပြီးသော် "ခမည်းတော်ဘုရား....သမီးတော်တို့လည်း မောင်တော်တို့နှင့်

အတူတကွ လိုက်ပါကြပါရစေ"ဟု ခမည်းတော်ကို ပန်ကြားချ၍ အတူတကွ လိုက်ပါရန် မြို့မှထွက်လာကြသော အစ်မတော်နှမတော်ငါးပါးတို့ကိုပါ ခေါ်ငင်ဆောင်ကြဉ်းကြ၍ အမတ်ကြီးရှစ်ဦးပါ စစ်အင်္ဂါလေးပါး ခြံရံလျက် မြို့တော်မှ ထွက်ခဲ့ကြကုန်၏။ "သားတော်ကြီးမျှားသည် ခမည်းတော် နတ်ရွာစံလျှင် ဧကန်ပင် ထီးနန်းစိုးအုပ်ကြလိမ့်မည်၊ စောစောကပင် မင်းသားမျှားထံ ခစားလုပ်ကျွေး ပြုစုကြကုန်အံ့"ဟု အကြံဖြစ်ကာ မျှားစွာသော လူအပေါင်းတို့သည် မင်းသားတို့ နောက်သို့ လိုက်ပါလာကြကုန်၏။

ထိုသို့ လိုက်ပါလာကြသော ဗိုလ်ပါပရိသတ်၏ အတိုင်းအရှည် ပမာဏကား ပဌမနေ့၌ တယူဇနာ၊ ဒုတိယနေ့၌ နှစ်ယူဇနာ၊ တတိယနေ့၌ သုံးယူဇနာ တနေ့ထက်တနေ့ ကိုးတက်မျှားပြားချ၍ လာသည်တွင် မင်းသားတို့သည် ဤသို့တိုင်ပင်ကြကုန်၏—"ငါတို့၏ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အင်အားသည် အလွန် မျှားပြားလှသည်ဖြစ်ရာ ဤစစ်အင်အားဖြင့် အနီးအပါး အခြားသော သာမန်ရာဇာ မင်း၏ တိုင်းပြည်နိုင်ငံကို လုယူကြံတိုက်ခိုက် ငါတို့သိမ်းပိုက်လိုပါမူကား မည်သည့်မင်း မည်သည့်နိုင်ငံကမျှ ခုခံဝံ့ကြမည်မဟုတ်ပေ၊ သို့သော် သူတပါးတို့၏ တိုင်းကားနိုင်ငံကို ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက် နိုင်ထက်ကလူ လုယူ အုပ်စိုးခြင်းဖြင့် အာဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ အကျိုးမရှိသည်သာ။ ဤမမှုဒီပါ ကျွန်းကြီးသည် ကျယ်ဝန်း ကြီးမားလှပေ၏၊ လွတ်လပ်သော တောအရပ်၌ မြို့နန်းအသစ် တည်ထောင်ကြကုန်အံ့"ဟူ၍ တိုင်ပင် သဘောတူ ညီညွတ်ကြပြီးလျှင် ဟိမဝန္တာတောသို့ ရှေးရှည်းတည် သွားရောက်ကြကာ မြို့နန်းတည်ရန်နေရာကို ရှာကြကုန်၏။

ကပိလဝတ်မြို့ တည်ထောင်ကြခြင်း

ထိုစဉ်အခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဥစ္စာ အနှစ်မျှားပြားကြွယ်ဝလှစွာသော ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ=ပုဏ္ဏားသူဌေးမျိုး၌ ကပိလ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားသူဌေးဖြစ်၍ ထိုသူဌေးအဖြစ်ကို စွန့်လွှတ် တောထွက်ကာ ရဟေ့ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ဟိမဝန္တာတောင်နံပါး ကြီးမားသောကျွန်းသစ်တော၏ အတွင်း သန့်ရှင်းကြည်လင်သောရေကန်၏အနီး၌ သစ်ရွက်မိုးကျောင်း ဆောက်လုပ်ဖန်တီး၍ နေတော်မူဆဲ ဖြစ်လေသည်။

ထိုဘုရားအလောင်းတော် ကပိလရှင်ရသေ့သည် ဘူမိဇာလ အမည်ရှိသော အတတ်(မြေကြွန်အင်္ဂါကိုသိသောအတတ်)ကို တတ်သိသူဖြစ်၍ မြေ၏အောက်၌ အတောင်ရှစ်ဆယ် မြေ၏အထက်၌ အတောင် ရှစ်ဆယ် တိုင်အောင် မြေ၏ အကျိုးအပြစ်တို့ကို သိမြင်တော်မူ၏၊ ထိုကပိလရှင်ရသေ့၏ သစ်ရွက်မိုးကျောင်း ဆောက်လုပ်နေထိုင်ရာ မြေနယ်တစိုက်၌ မြက် သစ်ပင် ချုံနွယ်တို့သည် လက္ခ်ာ

ရစ်လည်ကုန်လျက် ထိုမြက် သစ်ပင် ချုံနွယ်တို့၏ အညွှန့် နှာမောင်းတို့သည် အရွှေအရပ်မျက်နှာသို့သာ မျက်နှာရှေးရှု ထွက်ပြူ ပေါက်ရောက်ကြကုန်၏။ ဤမျှသာမကသေး—ခြင်္သေ့ ကျား အစရှိသော သားရဲ သားကြမ်းတို့သည် မိမိတို့၏ အစာဖြစ်သော သမင်ဝက်တို့ကို လိုက်ကြကုန်သော်၎င်း, မြွေ ကြောင်တို့သည် ဖား ကြွက်တို့ကို လိုက်ကြကုန်သော်၎င်း ထိုနေရာသို့ ရောက်ကြလျှင် မလိုက်နိုင် မဖမ်းယူနိုင်ကြတော့ကုန်ပဲ ထိုသမင် ဝက် ဖား ကြွက်တို့က ထိုခြင်္သေ့, ကျားစသော သားရဲ သားကြမ်း မြွေ ကြောင်တို့ကို ခြိမ်းချောက် တုံ့ပြန် ရန်မူ အပ်ကြသဖြင့် ဆုတ်နစ်၍သာ ပြန်လည် ပြေးသွားကြရသည်ချည်း ဖြစ်ကုန်၏။ အလောင်းတော် ကပိလရှင်ရသေ့သည် ဤအခြင်းအရာတို့ကို တွေ့ရှိ သိမြင်ရသောကြောင့်ပင် "ဤအရပ် နယ်ပယ်သည် ရန်ကိုအောင်နိုင်ရာ မြေချာ ဥက္ကဋ္ဌ အထွတ်အမြတ်တည်း"ဟု သိရှိတော်မူသောကြောင့် ထိုအရပ်၌ မိမိအတွက် သစ်ရွက်မိုး ကျောင်းသစ်မ်းကို ဖန်ဆင်း ဆောက်လုပ်တော်မူခဲ့ပေ၏။

ဥက္ကာမုခမင်းသား အမှူးရှိသော မင်းသားတို့သည် မြို့ရှာ တိုင်းပြည် တည်ထောင်လိုကြသဖြင့် မြို့ရာကို ရှာဖွေလှည့်လည်ကြရာတွင် ထို အလောင်းတော် ကပိလ ရှင်ရသေ့၏ သစ်ရွက်မိုး သစ်မ်းကျောင်း အရပ်သို့ ရောက်လာကြ၍ အလောင်းတော်ရှင်ရသေ့က မေးမြန်းသဖြင့် ရှင်ရသေ့အား မိမိတို့ မြို့တည်ရန် မြို့ရာမြေ ရှာဖွေကြည့်ရှုလာကြကြောင်းကို လျှောက်ထားကြကုန်၏။ အလောင်းတော် ကပိလရှင်ရသေ့သည်လည်း ထိုအကြောင်းကိုသိ၍ ထိုမင်းသားတို့အပေါ် သနားတော်မူလှသဖြင့်—

> မင်းသားတို့....ဤငါ၏ သစ်မ်းကျောင်း နေရာ၌ တည်ထောင်အပ်သောမြို့သည် ဇမ္ဗူဒီပ်ကျွန်းအပြင်၌ အမြတ်ဆုံးသောမြို့ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဤမြို့၌ ဖွားမြင်သော ယောကျ်ားတို့တွင် တယောက် တယောက်သော ယောကျ်ားသည် အခြား တပါးသော အရပ်၌ ဖွားမြင်သော လူ ယောကျ်ား အရာ အထောင်ကိုပင် လွှမ်းမိုး နိုင်နင်းခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် ဤငါ၏သစ်မ်းကျောင်းနေရာ၌ မြို့သစ်တည်ထောင်ဖန်ဆင်းကြလေကုန်။ ဤငါ၏ကျောင်းသစ်မ်းနေရာ၌ မင်းအိမ်နန်းတော် တည်ဆောက်ကြလေကုန်။ ဤနေရာမြေ၏ ကောင်းမွန် ထူးမြတ်ပုံကို ပြဆိုရသော် ဤအရပ်၌ အထောက်အမှီပြုရမူ ဒွန်းစဏ္ဍား၏ သားပင်သော်လည်း စကြဝဠေးမင်း၏ အားစွမ်းဖြင့် အလွန် ချီးမွမ်းအပ်သူ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်—

ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူ၏။ မင်းသားတို့က "အရှင်ရသေ့... ဤနေရာသည် အရှင်ရသေ့၏ နေဆဲ အသုံးပြုဆဲ နေရာဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော"ဟု လျှောက်ထား

ကြရာ ကပိလရှင်ရသေ့က "မင်းသားတို့....ဤနေရာသည် ငါ၏ အသုံးပြုဆဲ နေရာဟူ၍ ထွေရာစဉ်းစား အကြံမမျှားကြကုန်လင့်၊ ငါ၏အတွက် အစုန်အဖျား နံပါးတနေရာတွင် ကျောင်းသစ်မ်း ဆောက်လုပ်ကြပြီးလျှင် ငါညွှန်ပြရာ ဤနေရာ၌ပင် မြို့နန်းတည်ဆောက်ကြကုန်၊ မြို့၏ အမည်ကိုလည်း ကပိလဝတ္ထုဟူ၍ မှည့်ခေါ်ကြကုန်"ဟူ၍ မိန့်ကြားတော်မူ၏။

ဥက္ကာမုခမင်းသားအမှူးရှိသော မင်းသားလေးယောက်တို့နှင့်တကွ မှူးမတ်စစ်သည် ဗိုလ်ပါတို့သည် အလောင်းတော်ကပိလရှင်ရသေ့ မိန့်ဆိုညွှန်ကြားသည့် အတိုင်း မင်းအိမ်နန်းတော်နှင့်တကွ မြို့ကို တည်ထောင်ကြပြီးလျှင် ထိုမြို့ ထိုပြည်ကို ကပိလဝတ္ထုမြို့ ကပိလဝတ္ထုပြည်ဟူ၍ မှည့်ခေါ်သမုတ်ကာ နေထိုင်ကြလေသည်။

သက္ကသာကီဝင်ဟု ဖြစ်ပွါးလာခြင်း

ယင်းသို့ နေထိုင်ကြသဖြင့် မင်းသားတို့ အသက်ကြီးမြင့်၍ အိမ်ထောင်သင့်သော အရွယ်သို့ ရောက်လာသောအခါ မှူးမတ်အပေါင်းတို့သည် "အမတ်မင်းတို့....ဤမင်းသားတို့သည် အရွယ်-ရောက်ကြလေကုန်ပြီ၊ အကယ်၍ ထိုမင်းသားတို့၏ ခမည်းတော် သြဇာကမင်းကြီးအနီး၌ ရှိခဲ့ပါလျှင် ထိုခမည်းတော်မင်းကြီးသည် ဤမင်းသား မင်းသမီးတို့အား ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ ပြုတော်မူလေရာ၏။ ယခုသော်မူ အကျွန်ုပ်တို့၏ တာဝန်ဖြစ်ချေပြီ"ဟု ကြံစည် အောက်မေ့ကြပြီးလျှင် မင်းသားတို့နှင့် အတူတကွ တိုင်ပင်ကြကုန်၏။

မင်းသားတို့ကလည်း "အို-အချင်းအမတ်တို့....ဤအရပ်၌ ငါတို့နှင့် အမျိုးဇာတ်နွယ်တူသော မင်းသမီးများ မရှိကြကုန်၊ နှုမတော်များနှင့် အမျိုးဇာတ်နွယ်တူသော မင်းသားများလည်း မရှိကြကုန်၊ အမျိုးဇာတ်နွယ် မတူသူချင်း ထိမ်းမြားပေါင်းဖက်ခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့သော် ငါတို့မှ ဖွားမြင်သက်ဆင်းလာကြသော သားသမီးတို့သည် အဖမျိုးဘက်မှရင်း, အမိမျိုးဘက်မှရင်း မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်ကြ၍ အမျိုးဇာတ်နွယ် ရောယှက်ပျက်ပြားခြင်း=(ဇာတိသမ္ဘေဒ) သို့ ရောက်ကြကုန်လိမ့်မည်၊ သို့ရကား ငါတို့ မောင်နှမကိုးယောက်တို့တွင် အစ်မအကြီးဆုံးဖြစ်သော ပိယာမင်းသမီးကို အမိအရာ၌ တင်မြှောက်ကြ၍ ကြွင်းကျန်သော ငါတို့ မောင်လေးယောက်နှင့် နှုမလေးယောက်အားဖြင့် ရှစ်ယောက်တို့သည် အမျိုးဇာတ်နွယ် မရောမယှက် မပျက်ပြားစေခြင်းငှါ အချင်းချင်း ထိမ်းမြား စုံဖက်ခြင်းကို ပြုကြကုန်အုံ့"ဟု တိုင်ပင် ညှိနှိုင်းကြပြီးလျှင် ထို မင်းသားတို့သည် အစ်မအကြီးဆုံး ပိယာမင်းသမီးကို အမိအရာ၌ တင်မြှောက်ထားကြ၍ ဇာတ်နွယ် ရောယှက် ပျက်ပြားမည်ကို စိုးရွံ့ကြသောကြောင့်

နှမတော် လေးဦးတို့နှင့် အစုံစီ အစုံစီ ထိမ်းမြားစုံမက် အိမ်ထောင်ဖက် ပြုလုပ်နေကြလေကုန်၏။

ယင်းသို့ နေခဲ့ကြရာ ထိုဥက္ကာမုခ မင်းသား မင်းသမီး အစုံ အစုံသော အိမ်ထောင်ရှင်တို့အား သား သမီးတို့ဖြင့် ပွါးစီး စည်ပင်ခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ ဥက္ကာမုခမင်းသား အမှုးရှိကုန်သော သားတော် သမီးတော်တို့ ကပိလဝတ်ပြည် တည်ထောင်ကြ၍ အခြားတပါးသော အမျိုးနှင့် အိမ်ထောင်ဖက်စပ် လက်ထပ် ထိမ်းမြားခြင်းမပြုကြပဲ မိမိတို့ အဖတူ အမိတူ မွေးချင်းသားချင်း အရင်းအချာ မောင်နှမအရင်း အချင်းချင်း ထိမ်းမြား အိမ်ထောင်မှုပြုကြ၍ ကြီးပွါးချမ်းသာစွာ နေကြကြောင်းကို ခမည်းတော် ဩက္ကာကမင်းကြီး ကြားသိရလေသော် ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် အလွန် ဝမ်းမြောက်လှသည် ဖြစ်၍ မှုးမတ်ဆွေမျိုး ပရိသတ်တို့အလယ်၌—

"သက္ကာ ဝတ ဘော ကုမာရာ=အို-အချင်းတို့....ငါ၏ သားတော် သမီးတော်တို့သည် စွမ်းနိုင်ကြပေစွတကား၊

ပရမာ သက္ကာ ဝတ ဘော ကုမာရာ=အို-အချင်းတို့....ငါ၏ သားတော် သမီးတော်တို့သည် လွန်ကဲ မြင့်မြတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ စွမ်းနိုင်ကြပေစွတကား—

ဟူ၍ ချီးကျူးစကား မြွက်ကြား ကျူးရင့်တော်မူလေသည်။

ဤသို့ "သက္ကာ ဝတ=စွမ်းနိုင်ကြပေစွ တကား"ဟူ၍ ခမည်းတော် ဩက္ကာကမင်းကြီး ချီးကျူးစကား မြွက်ကြားကျူးရင့်ချက်အရ စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း အနုက် အဓိပ္ပါယ်ရှိသော သက္ကာ-ဟူသော စကားကို အကြောင်းအစဲပြု၍ ထိုဥက္ကာမုခစသော မင်းသား မင်းသမီးတို့နှင့်တကွ ထိုမင်းသား မင်းသမီးတို့မှ ဖွားမြင်သက်ဆင်းလာကြသောမင်းမျိုးအဆက်ဆက်တို့ကို သက္ကာ=သာကီယ=သာကီဝင်=သာကီမျိုး=သာကီနွယ်တို့ဟူ၍ ခေါ်တွင် မှတ်သား ထင်ရှားခဲ့ကြကုန်တော့သည်။

(ဤကား သက္ကသာကီဝင်မင်းဟု ဖြစ်ပွါးလာခြင်းအကြောင်းတည်း။)

ကောလိယပြည် တည်ထောင်ခြင်း အကြောင်း

ထိုမှနောက် အခါတပါး၌ ဥက္ကာမုခစသော မောင်နှမအိမ်ထောင်ရှင်တို့၏ အကြီးဆုံးအစ်မဖြစ်သော ပိယာမင်းသမီးမှာ ကုဋ္ဌရောဂါနှုန်ကပ်လာခဲ့လေ၏၊ ထိုမင်းသမီး၏ကိုယ်၌ ကလောပဋ် (သို့မဟုတ်) ပင်လယ်ကသစ်ပင်နှင့် တူသော အပိမ့် အဖု အကွက်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ကုန်၏။

ထိုသို့ဖြစ်လာရကား မောင်ဖြစ်သော မင်းသားညီနောင်တို့သည် "ဤမျှစက်ဆုပ်ဖွယ်နွားရောဂါရှိသူအစ်မကြီးပိယာနှင့် ငါတို့သည် အတူတကွတပေါင်းတည်း နီးကပ်စွာ နေထိုင်စားသောက်ခြင်းအမှု ပြုကြကုန်သည်ရှိသော် ငါတို့အပေါ် ဤနွားရောဂါ ကူးစက်ပြန့်ပွားရ လာပေလိမ့်မည်"ဟု ကြံစည်စဉ်းစားတိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် တနေ့သဘ္ဘ ဥယျာဉ်ကစား သွားကြသည့် အနေကဲ့သို့ သွားဟန်ပြုကြကာ အစ်မကြီးပိယာကို ရထားဘ္ဘ တင်ယူခဲ့ကြပြီး ဂေါဒာအရပ် လျှောက်ပတ်သောနေရာသို့ ရောက်သည်တွင် လျှောင်း, ထိုင်,ရပ်,သွား လေးပါးသော ဣရိယာပုထ်ဖြင့် မျှတလောက်ဖွယ်ရှိသော လေးထောင့်ကျင်းကြီးတခုကို တူးစေကြ၍ ထိုလေးထောင့်ကျင်း မြေတိုက်အတွင်းဘ္ဘ စားသောက်ဖွယ်ရာ ရိက္ခာအပြည့်အစုံတို့ကို ထားသိုစိမ်ကြပြီးလျှင် ကျင်းထဲဘ္ဘ အစ်မကြီးပိယာကို ချထား၍ ဘေးရန် အန္တရာယ်တို့မှ ကာကွယ်လွတ်ကင်းနိုင်စေခြင်းငှါ ထိုလေးထောင့်ကျင်း၏ အထက်ဘ္ဘ ပျဉ်ချပ်အမိုးကို အုပ်မိုးဖုံးပိတ်ပြီးသော် ထိုပျဉ်ချပ်အမိုး၏ အစွန်းအနားထိပ်ပြင်တို့ဘ္ဘ မြေမှုန့်တို့ဖြင့် အစုအမြောင်း မှမ်းမံပြုလုပ်ဖို့အုပ်ခဲ့ကြပြီးနောက် မိမိတို့၏ ကပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့ ပြန်ခဲ့ကြကုန်၏။

ထိုစဉ်အခါတွင် ဆုမ အမည်ရှိသော ဗာရာဏသီမင်းသည် ကုဋ္ဌရောဂါ နွားစွဲကပ်၍ ကိုယ်လုပ်မောင်းမစသော နှန်းသူနှန်းသား အခြေအရံအပေါင်းတို့က စက်ဆုပ်ခံရှာအပ်ရကား ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂဖြစ်သောကြောင့် သားတော်ကြီးအား မင်းအဖြစ် (မင်းစည်းစိမ်)ကို ဆောင်နှင်းအပ်နှံခဲ့ပြီးလျှင် တောသို့ဝင်၍ သစ်ရွက်မိုးတဲ ပြုလုပ်တည်ဆောက်ကာ သစ်မြစ် သစ်သီးတို့ကို စားသုံး၍ မကြာမြင့်မီပင် နွားရောဂါကင်းရှင်း ရှေရှောင်အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုမှ ဤမှလှည့်လည်ရာတွင် ပင်စည်ပင်လုံးကြီးမား၍ အတွင်းဘ္ဘကား အခေါင်းရှိသော သစ်ပင်တပင်ကို တွေ့ရှိ၍ ထိုသစ်ပင်၏ အကွင်းဘ္ဘ တဆယ့်ခြောက်တောင်ပမာဏ ကျယ်ဝန်းသော အရပ်ကို အပြေအပြစ်ဖြစ်အောင် သုတ်သင်ပြီးလျှင် ထွက်ဝင်ရန် တံခါးမ လေသာတံခါးတို့ကိုရင်း, လှေကားကိုရင်း ကပ်ဆင်၍ နှန်းဆောင်ခန်းငယ်ပမာ ဖြစ်စေလျက် ထိုသစ်ခေါင်းအိမ်ဘ္ဘပင် ကြိုတင်နေထိုင်နှင့်ဆဲ ဖြစ်လေသည်။

ထိုရာမမင်းသည် မီးအိုးကင်းကြီးတခုဘ္ဘ မီးကိုထည့်၍ ညဉ့်အခါဘ္ဘ သမင်တောဝက်စသည်တို့၏ အော်မြည်သံကို အရပ်ဌာနအားဖြင့် မှတ်သားနားထောင်ပြီး အိပ်လေ့ရှိပေ၏။နံနက်မိုးသောက် ရောက်သောအခါ ထိုအသံကြားရာ အရပ်ဌာနသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှု၍ ခြသေ့ သစ် ကျား စသည်တို့၏ စားကြွင်းဖြစ်သော သမင်သား ဝက်သားစသည်တို့ကို ကောက်ယူဆောင်ကြဉ်းခဲ့ပြီးလျှင် ချက်ပြုတ်စားသောက်၍ နေလေ့ရှိပေ၏။

တနေ့သ၌ ရာမမင်းနေရာနှင့် မနီးမဝေးဖြစ်သော ပိယာမင်းသမီး၏ နေထိုင်ရာ မြေအိမ်ကျင်းတိုက်မှ မင်းသမီး၏ ကိုယ်အနံ့ရသဖြင့် ကျားတရကောင်သည် ထိုမင်းသမီးနေထိုင်ရာ ကျင်းတိုက်အမိုးပျဉ်ချပ်ကို လက်သည်းတွေ့ဖြင့် ကုပ်ဖဲ့ဖွင့်လှစ်လာသဖြင့် မင်းသမီးလည်း အလွန်ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ရကား ကျယ်လောင်စွာ ဟစ်အော်သည်ရှိသော် ရာမမင်းသည် မိုးလင်းခါနီး၌ မီးအိုးကင်းဝယ် မီးထည့်၍ ထိုင်နေရင်းမှ ထိုအသံကိုကြားရ၍ "ဤအသံကား မိန်းမအသံတည်း"ဟု ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီးလျှင် နံနက်စောစော ထိုမင်းသမီးရှိရာ မြေတိုက်ကျင်းအနီးသို့ သွားရောက်၍ "ဤကျင်းတိုက်မြေအိမ်အတွင်း၌ ရှိသူကား အဘယ်သူနည်း"ဟု မေးမြန်းလေ၏။ "အကျွန်ုပ်ကား မိန်းမပါတည်း"ဟု ဖြေကြားလေလျှင် "အဘယ်အမျိုးအနွယ်ရှိသူနည်း"ဟု မေးမြန်းပြန်၏။ "အရှင်.... အကျွန်ုပ်ကား သြဇာကာမင်းကြီး၏ သမီးတော်ပါတည်း"ဟု ဖြေကြားလေလျှင် "အပြင်သို့ ထွက်ခဲ့လော"ဟု ပြောဆိုပြန်၏။ "အရှင်....အပြင်သို့ ထွက်ရန် မတတ်နိုင်ပါ"ဟု ပြောဆိုလေလျှင် "အဘယ်ကြောင့်နည်း"ဟု မေးမြန်း၍ "အရှင်....အကျွန်ုပ်အား အရေဖျားရောဂါရှိပါသည်"ဟူ၍ ဖြေကြားသောအခါ ရာမမင်းသည် အလုံးစုံသော အကြောင်းခြင်းရာဖြစ်ပုံကို မေးမြန်း၍ ခတ္တိယမာန်ဖြင့် မထွက်လာသောမင်းသမီးကို "ငါသည်လည်း ခတ္တိယနွယ်ရိုး မင်းမျိုးပင်တည်း"ဟု မိမိ၏မင်းအဖြစ်ကို သိစေပြီးလျှင် လှေကားချပေး၍ မင်းသမီးကို မြေကျင်းတိုက်ခန်းမှ ထုတ်ယူကာ မိမိ၏ နေရာအရပ်သို့ ဆောင်ကြဉ်းခဲ့ပြီးနောက် မိမိစားသုံးခဲ့သော ဆေးဝါးတို့ကိုပင် စားသုံးစေ၍ ထိုကဋ္ဌရောဂါ နှုန်းပျောက်ကင်း ရှေအဆင်းရှိသည်ကို ပြုပြီးလျှင် ထိုပိယာမင်းသမီးနှင့် အညီအညွတ် သဘောတူ အိမ်ထောင်ပြုလျက် နေလေ၏။

ယင်းသို့ နေထိုင်ကြရာ ထိုပိယာမိဖုရားသည် နှစ်ယောက်နှစ်ယောက်ကုန်သော သားမြွာတို့ကို တဆယ့်ခြောက်ကြိမ်တိုင်တိုင် ဖွားမြင်သဖြင့် သားတော်ပေါင်း သုံးကျိပ်နှစ်ယောက် ရှိခဲ့၍ ထိုသားတော်များ အစဉ်သဖြင့် အရွယ်သို့ရောက် ကြီးမြောက်လာသောအခါ ခမည်းတော်ရာမမင်းသည် ထိုသားတော်တို့ကို မင်းသားတို့ တတ်မြောက်သင့်သမျှသော အတတ်ပညာတို့ကို သင်ကြားပေးလေသည်။

တနေ့သ၌ ရာမမင်း၏ နေပြည်တော်ရင်းဖြစ်သော ဗာရာဏသီပြည်မှ တောလည်မုဆိုးတဦးသည် ဟိမဝန္တာ၏ အနီးအပါး နံပါးဖြစ်သော ထိုတောအရပ်သို့ ရတနာတို့ကို ရှာဖွေလှည့်လည် လာရောက်သည်တွင် ရာမမင်းကို တွေ့မြင်ရ၍ သိမှတ်ခဲ့ဘူးရင်းဖြစ်ရကား "အရှင်မင်းကြီး....အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီးတို့ကို ကောင်းစွာသိပါ၏"ဟု လျှောက်ဆိုသဖြင့်မိမိ၏တိုင်းတော်ပြည်တော် နိုင်ငံတော်အကြောင်း အလုံးစုံကို ထိုမုဆိုးအား မေးမြန်း ကြားနာ

စဉ်တွင် သားတော်သုံးကျိပ်နှစ်ယောက်တို့သည် ထိုနေရာသို့ ရောက်ရှိလာကြကုန်၏။ မုဆိုးသည် ထိုမင်းသားတို့ကို မြင်၍ "အရှင်မင်းကြီး....ဤသူငယ်တို့သည်ကားအဘယ်သူတို့နည်း"ဟု မေးမြန်းလေ၏၊ "ငါ၏ သားတော်တို့တည်း" ဟု ဖြေကြားလေသော် ထိုမင်းသားတို့၏ အမိဖက်မှ ဆင်းသက်လာသော အမျိုးအနွယ်ကို တဖန်မေးမြန်းသိရှိရ၍ မုဆိုးသည် "ဗာရာဏသီပြည်ရှင်မင်းအား လျှောက်ကြားဖွယ် စကားလက်ဆောင်ကောင်းကို ငါရရှိပေပြီ"ဟူ၍ အောက်မေ့ကာ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ပြန်ခဲ့ပြီးလျင် ဗာရာဏသီမင်းအား ထိုအကြောင်းအလုံးစုံကို လျှောက်ထားလေ၏။

ရာမမင်း၏သားတော်ဖြစ်သော ဗာရာဏသီပြည့်ရှင်မင်းသည်လည်း ခမည်းတော်ကို ပြန်လည်ပင့်ဆောင်ရပေတော့မည်ဟု အလွန်ဝမ်းမြောက်စွာ စစ်အင်္ဂါလေးပါးဖြင့် ခမည်းတော်ရာမမင်းရှိရာသို့ လာရောက်ပြီးလျင် ခမည်းတော်ကို ရှိသေစွာရှိခိုးလျက် "ခမည်းတော်မင်းကြီး.... ဗာရာဏသီမင်းအဖြစ်ကို တဖန်လက်ခံတော်မူပါ"ဟူ၍ တောင်းပန်စကား လျှောက်ထားလေ၏။ ခမည်းတော် ရာမမင်းသည်လည်း "ချစ်သား....ဗာရာဏသီမင်းအဖြစ်ကို ခမည်းတော် အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဗာရာဏသီပြည်သို့လည်း ငါမလိုက်တော့ပြီ၊ ဤအရပ်မှာပင် ငါ၏နေရာ ဤသစ်ပင်ကိုပယ်ရှားရ၍ ဤကလောပင်ကြီး၏နေရာကို ငါ၏စံအိမ်နန်းဆောက်ထားလျက် ငါ့အလို့ငှါ မြို့နန်းအသစ် တည်ထောင်လော့"ဟု စေခိုင်းသဖြင့် သားတော် ဗာရာဏသီမင်းသည် ခမည်းတော်ရာမမင်း မိန့်ဆိုသည့်ကြားတိုင်းပင် မြို့သစ်ကို တည်ထောင်လေ၏။

ဤမြို့သစ်၏အမည်ကို ခမည်းတော်၏နေရာ ကလောပင်ကိုပယ်ရှားရ၍မြို့တည်သောကြောင့် **ကောလိယ**မြို့ ကောလိယပြည်ဟူ၍ရင်း, ကျားတို့သွားရာ လမ်းခရီးပေါ်၌ တည်ထားသောကြောင့် **ဗျဂ္ဃပဇ္ဇ**မြို့ဟူ၍ရင်း အမည်နှစ်မျိုးလုံးပင် ခေါ်တွင်သမုတ်စေ၍ သားတော်ဗာရာဏသီမင်းသည် ခမည်းတော်ရာမမင်းကို ရှိခိုး၍ မိဘ၏မြို့သို့ ပြန်ခဲ့လေ၏။

ရာမမင်းနှင့် ပိယာမိဖုရားတို့သည် ထိုကောလိယမြို့သစ်၌ စံနေခဲ့ကြရာ တနေ့သ၌ အရွယ်သို့ ရောက်လေပြီးသော သားတော်တို့ကို မယ်တော်ပိယာမိဖုရားသည်—

> "အမောင်သားတော်တို့.... အမောင်တို့၏ ဦးရီးတော် ဖြစ်ကြသော သာကီဝင်မင်းတို့သည် ကပိလဝတ်ပြည်၌ စိုးအုပ်စံနေကြကုန်၏၊ အမောင်တို့ ဦးရီးတော်မျှား၏ သမီးတော်တို့သည် ဤသို့ဤပုံ ထုံးနှောင်ဝတ်ဆင်မှု ရှိကြကုန်၏၊ ဤသို့ဤပုံ အသွင်အပြင် အနေအထား အမူအရာရှိကြကုန်၏၊ ထိုမင်းသမီးတို့ ရေချိုးရန် ရေချိုးဆိပ်သို့ လာကြသောအခါ

အမောင်တို့ နှစ်သက်မြတ်နိုးရာရာ မင်းသမီးတို့ကို ဆွဲကိုင်ခေါ်ငင်ကာ ဆောင်ကြဉ်းချေကြလော့"—

ဟူ၍ သင်ပြည့်ဆွန်ကြားလေ၏။

မင်းသားတို့သည်လည်း မယ်တော်ညွှန်ကြားသင်ပြသည့်အတိုင်းပင် ကပိလ-ဝတ်ပြည် ဦးရီးတော်သာကီဝင်မင်းတို့၏ သမီးတော်များ ရေချိုးရာဆိပ်သို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုကြပြီးသော် ကိုယ်စီကိုယ်ငှ မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာ မင်းသမီး တို့ကို ကြည့်ရှုရွေးချယ်ကြကုန်ပြီးလျှင် ထိုမင်းသမီးများ ရေချိုးပြီးစ ဆံပင် တို့ကို ခြောက်သွေ့စေသောခဏ၌ မင်းသမီးတို့ကို ဆွဲယူကြကုန်လျက် မိမိတို့၏ အမည်နာမစသည်တို့ကို ပြောကြားကြကုန်၍ ဆောင်ကြဉ်းခဲ့ကြကုန်၏။

ထိုအကြောင်းကို သာကီဝင်းမင်းတို့ ကြားသိကြလေသော် "အချင်းတို့.... ရှိပစေ၊ ထိုကောလိယမင်းသားတို့သည် ငါတို့အစ်မကြီး၏ သားများဖြစ်ကြ၍ ငါတို့၏ တူသားဆွေမျိုးရင်းတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏" ဟု ပြောဆိုကြကာ အပြစ်မယူ ကြည့်ဖြူကျေနပ်ကြကုန်၍ ဆိတ်ဆိတ်သာ နေကြကုန်၏။

ဤသို့ သကျသာကီဝင်နှင့် ကောလိယမင်းတို့ အချင်းချင်း ထိမ်းမြားမှု ပြုခဲ့ကြရာ ဘုရားမြတ်စွာ လက်ထက်တော်တိုင်အောင်ပင် အနွယ်အဆက် မပျက်ပဲ ဆင်းသက်ခဲ့လေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် သကျသာကီဝင်မင်းမျိုးတို့သည် ဆွေမျိုးအရင်းအချာချင်း သန့်ရှင်း စင်ကြယ် တင့်တယ်မှန်မြတ်စွာပင် နွယ်ဇာတ်မျိုးရိုး ဖွံ့ဖြိုးပြန့်ပွါးခြင်း သို့ရောက်ခဲ့ကုန်၏။ သကျသာကီဝင်တို့၏ အမှန်မူလဖြစ်သော သြဇာကမင်းကြီးမှ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သိद္ဓတ္ထမင်းတိုင်အောင်မျိုးရိုးနွယ်ဇာတ်ပြတ်ခြား ကွဲပြားခြင်း မရှိခဲ့သောကြောင့် ဤသကျသာကီဝင်တို့သည် "အသမ္ဘိန္နေ ခတ္တိယ နွယ်တော်စင်" ဟု ရာဇဝင်အထွတ်အဖျား ကြီးပွါးမြင့်မြတ်ခြင်းသို့သာ ရောက်ခဲ့ ကြကုန်၏။

ဒေဝဒဟပြည် တည်ဆောက်ကြောင်း

ကပိလဝတ်ပြည်၌ နေကြကုန်သော သာကီဝင်မင်းတို့သည် နှလုံးမွေ့လျော် ဖွယ်ရာ သာယာတင့်တယ်သော ရေအိုင်ကြီးတခုသို့ သွားရောက်ကြကုန်၍ ရေကစားလေ့ရှိကြကုန်သည်။ ထိုရေအိုင်သည် သာကီဝင်မင်းတို့၏ ရေကစားရာ အိုင်ဖြစ်သောကြောင့် **ဒေဝဒဟ**-ဟု အမည်တွင်ခဲ့လေသည်။ (ဒေဝ=သမ္ဗုဒ္ဓါ နတ်ဖြစ်သော သာကီဝင်မင်းတို့၏+ဒဟ=ရေကစားရာရေအိုင်-ဟု ဆိုလိုသည်)။

နောက်အခါတွင် ဤရေအိုင်သို့ ရေကစားလာကြသော သာကီဝင်တို့သည် ကပိလဝတ်ပြည်သို့ မပြန်ကြပဲ ထိုရေအိုင်၏ အနီးဌာ ဘုံးခိုစ်နေရာ မင်းတဲ (မင်းကွန်း) တည်ဆောက်နေထိုင်ခဲ့ကြရာမှ အစဉ်သဖြင့် စည်ကား ကြီးကျယ်၍ တိုင်းပြည်တပြည်အဖြစ်သို့ ရောက်လာရကား ထိုဒေဝဒဟရေအိုင်ကို အစ္စပြုခ၍ ထိုပြည်၏ အမည်ကိုလည်း ဒေဝဒဟပြည်ဟုပင် ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြကုန်တော့သည်။

ထိုပြည်ဌ စံနေကြသော သာကီဝင်မင်းတို့သည်လည်း ထိုပြည်ကိုပင် အစ္စပြု၍ ဒေဝဒဟသာကီဝင်ဟူ၍ အမည်တွင်ကြလေကုန်သည်။

(ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ဒေဝဒဟသုတ်အဖွင့် စာမျက်နှာ ၁-ကို အမှီပြုသည်။)

ဥက္ကာမုခသာကီဝင် မင်းဆက်အကြောင်း

ကပိလဝတ်ပြည်, ကောလိယပြည်, ဒေဝဒဟပြည် ဤသာကီဝင်ဆုံးပြည် ထောင်တို့တွင် ကပိလဝတ်ပြည်ကို တည်ထောင်သော—

(၁) ဥက္ကာမုခမင်း (ဤမင်း၏ ခံတွင်းမှလည်း စကားပြောဆိုသောအခါ ခမည်းတော်သြက္ကာကမင်းကြီးကဲ့သို့ပင် ဝင်းဝင်းလက်လက် စက်ရောင် ထွက်သည်)၊

(၂) ထိုမင်း၏ သားတော် နိုပုဏမင်း၊

(၃) ထိုမင်း၏ သားတော် စန္ဒိမမင်း၊

(၄) ထိုမင်း၏ သားတော် စန္ဒမုခမင်း၊

(၅) ထိုမင်း၏ သားတော် သိဝိမင်း၊

(၆) ထိုမင်း၏ သားတော် သိဠယမင်း (သိဠည်းမင်း)၊

(၇) ထိုမင်း၏ သားတော် အလောင်းတော် ဝေဿန္တရာမင်း၊

(၈) ထိုမင်း၏ သားတော် ဇာလိမင်း၊

(၉) ထိုမင်း၏ သားတော် သီဟဝါဟနမင်း၊

(၁၀) ထိုမင်း၏ သားတော် သီဟဿရမင်း၊

ဤတကျိပ်သော သာကီဝင်မင်းမျိုးတို့သည်ရင်း, တဖန် ထိုသီဟဿရမင်း၏ သား မြေး မြစ် အဆက်ဆက်ဖြစ်ကုန်သော ဇေယျသေနမင်း အဆုံးရှိသည်ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်ကုန်သော သာကီဝင်မင်းတို့သည်ရင်း သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည်ကြီး၌ အဆက်ဆက်သောမင်းတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ထိုရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်တကျိပ်သော သာကီဝင်မင်းတို့တွင် အဆုံးစွန်ဖြစ်သော ဇေယျသေနမင်းခြေ သားတော်သီဟဟနု, သမီးတော် ယသောဓရာဟူ၍ နှစ်ယောက်ရှိ၏။

ထိုခေတ်အခါကွင် ဒေဝဒဟပြည်၌ စိုးစံလျက်ရှိသော ဥက္ကာသက္ကမင်းနှင့် ယသဝတီမိဖုရားကြီးတို့၌ သားတော်အဉ္ဇန, သမီးတော် ကဉ္စနာဟူ၍ နှစ်ယောက်ပင် ရှိ၏။

ထိုသို့ သားတော် သမီးတော် နှစ်ယောက်စီ ရှိကြရာဝယ် ကပိလဝတ်ပြည် ဇေယျသေနမင်း၏ သားတော် သီဟဟနုမင်းသားနှင့် ဒေဝဒဟပြည် ဥက္ကာ-သက္ကမင်း၏ သမီးတော် ကဉ္စနာမင်းသမီးတို့ကို စုံဖက်ထိမ်းမြားရ၍ သားတော် ငါးယောက် သမီးတော် နှစ်ယောက်အားဖြင့် သားတော် သမီးတော် ခုနှစ်ယောက် ထွန်းကားဖြစ်ပွါးခဲ့လေသည်။ သားတော် ငါးယောက်တို့ဟူသည်ကား....(၁) သုဒ္ဓေါဒန၊ (၂)အမိတောဒန၊ (၃)ဓောတောဒန၊ (၄)သက္ကော-ဒန၊ (၅) သုက္ကောဒန ဤငါးယောက်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ (သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ ဒုတိယအုပ် သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် အဖွင့်အတိုင်း ဖော်ပြသည်။) သမီးတော် နှစ်ယောက်တို့ဟူသည်ကား....(၁) အမိတ္တာမင်းသမီး၊ (၂) ပါလိတာမင်းသမီး ဤနှစ်ယောက်တို့ ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင်တဖန် ဒေဝဒဟပြည် ဥက္ကာသက္ကမင်း၏ သားတော်အဉ္ဇနမင်းသားနှင့် ကပိလဝတ်ပြည် ဇေယျသေနမင်း၏ သမီးတော် ယသောမရာမင်းသမီးတို့ကို စုံဖက်ထိမ်းမြားရ၍ သားတော်နှစ်ယောက် သမီးတော်နှစ်ယောက် ပေါင်းလေး ယောက် မွေးဖွားဖြစ်ပွါးခဲ့လေသည်။ (ဤ၌ အဉ္ဇနမင်း၏အမည်ကို မဟာသုပ-ဗုဒ္ဓဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုဖွင့်ပြကြ၏။) သားတော်နှစ်ယောက်တို့ဟူသည်ကား....(၁) သုပဗုဒ္ဓမင်းသားနှင့် (၂) ဒဏ္ဍပါဏိ မင်းသားတို့တည်း၊ သမီးတော်တို့ဟူသည်ကား (၁) သီရိမဟာမာယာမင်းသမီးနှင့် (၂) ပဇာပတိဂေါတမီ မင်းသမီးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

သီဟဟနုမင်း၏ သားတော်သုဒ္ဓေါဒနမင်းသားနှင့် အဉ္ဇနမင်း၏ သမီးတော် သီရိမဟာမာယာမင်းသမီး, ပဇာပတိဂေါတမီမင်းသမီးဤညီအစ်မနှစ်ပါးစုံတို့ကို စုံဖက်ထိမ်းမြားရာတွင် အစ်မတော် သီရိမဟာမာယာမိဖုရားကြီးမှ အလောင်း-တော်သိद्धတ္ထမင်းသားကို ဖွားမြင်တော်မူသည်။ ညီမတော် ပဇာပတိဂေါတမီ-မင်းသမီးမှ သမီးတော် ရူပနန္ဒာမင်းသမီး, သားတော် နန္ဒမင်းသားတို့ကို ဖွား-မြင်တော်မူသည်။

ဤသို့ အကျဉ်းမျှ ပြဆိုခဲ့သောစကား အစဉ်အားဖြင့် ကပိလဝတ်ပြည်ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော ဥက္ကာမုခမင်းမှစ၍ ထိုမင်း၏ သားမြေးအဆက်ဆက် သီဟသရမင်းတိုင်အောင် မင်းပေါင်း (၁၀) တကျိပ်၊

ထိုသီဟသရမင်း၏ သားမြေးအဆက်ဆက် ဇေယျသေနမင်းတိုင်အောင် မင်းပေါင်း (၇၂၀၀၀) ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်၊

(၁) ထိုဇေယျသနမင်း၏သား သီဟဟနုမင်း၊

(၂) ထိုမင်း၏သားတော် သုဒ္ဓါဒနမင်း၊

(၃) ထိုမင်း၏သားတော် အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်း၊

ဤသို့လျှင် သုံးရပ်ပေါင်း (၇၂၀၁၃) ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်တကျိပ်သုံးယောက် ကုန်သော သာကီဝင်မင်းတို့သည် ကပိလဝတ်နေပြည်တော်၌ စိုးစံသော အသမ္ဘိန္နသကျသာကီဝင် ဘုရင်မင်းမြတ်တို့ချည်းသာလျှင်ဖြစ်ကုန်၏။ (ဤကား ကပိလဝတ်ပြည် သာကီဝင်မင်းဆက်တို့ကို အကျဉ်းမျှ ပြဆိုခြင်းတည်း)။

ရှေးဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ကပ်ဦးအစ မဟာသမ္မတမင်းမှစ၍ သြက္ကာကမင်း တိုင်အောင် မင်းပေါင်း (၂၅၂၅၆) နှစ်သိန်းငါးသောင်းနှစ်ထောင့်ငါးရာငါး (ကျိပ်ခြောက်ယောက်တို့နှင့် ယခုမင်းဆက် ဥက္ကာမုခမင်းမှစ၍ ဘုရားအလောင်း တော်သိဒ္ဓတ္ထမင်းတိုင်အောင် သာကီဝင်မင်းပေါင်း (၇၂၀၁၃) ရှစ်သောင်းနှစ် ထောင်တကျိပ် သုံးယောက်တို့ကို ပေါင်း၍ အလုံးစုံ မင်းဆက်ပေါင်းကား (၃၃၃၅၅)သုံးသိန်းသုံးသောင်းလေးထောင့်ငါးရာခြောက်ကျိပ်ကိုးယောက်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် မဟာသုတကာရီ မဃဒေဝလင်္ကာကျမ်း ဒုတိယပိုင်း (၁)ရာဇဝင် ခေါ်း ပိုဒ်ရေ (၃၂-၃၃)တို့၌—

(၃၂) ထိုသြက္ကာက၊ရာဇိန္ဒ၏၊ တက္ခမပြား၊ လေးယောက်သားနှင့်၊ ငါးပါးသမီး၊ နတ်ရွယ်ညီးတို့၊ တောကြီးဟေမာ၊ ထွက်ကြလာ၍၊ မဟာဇာသိန္ဓ၊ တာပသ၏၊ သာကဝနေ၊ ကျောင်းရာမြေဝယ်၊ ဇေယျာ နက်သန်၊ အောင်ကွက်မှန်ဆိုက်၊ ဗိမာန်ထီးနန်း၊ တည်ဖန်ဆန်း၍၊ ပြဋ္ဌာန်းနာမ၊ တိုင်းသက္ကနှင့်၊ ကပိလဝတ္ထု၊ ပြည်သေတ္တုဟု၊ ဇမ္ဗူဦးစွန်း၊ မော်ကွန်းသိုဂီ၊ ထိုးစိုက်စီလျက်၊ နောင်ညီလေးပါး၊ နှောင်းဖွားရွယ်လှ၊ ငယ်နှမတို့၊ ဝံသမပြား၊ မျိုးမခြားအောင်၊ စုလျှားပတ်နှောင်၊ ပြည် တည်ထောင်ပြီး၊ ယခေါင်နှောင်မင်း၊ အာခံတွင်းက၊ ဝင်းဝင်းပြောင်ဝါ၊ စက်ရောင်ဖြာသား၊ ဥက္ကာမုခ၊ မင်းကဆင့်ပွါး၊ သားနိုပုဏ္ဏ၊ စန္ဒိမနှင့်၊ စန္ဒ မုခ၊ ထိုမှသိုဝ၊ ထိုပြီးသိဥည်း၊ ကျော်သည်းဝေဿန်၊ ဘုန်းအန်ထန်ပြင်း၊

ဇာလိမင်းက၊ သားရင်းသီဟာ၊ ဝါဟနနှင့်၊ တေဇလုံပတ်၊ သီဟာဿရ၊ မင်းမှုစ၍၊ သက္ကမျိုးမြတ်၊ သာကီဇာတ်တို့၊ မပြတ်သမ္ဘိန်၊ ထွန်းခဲ့ထိန်ရှင့်၊ ဧယျသိန်မင်းဖျား၊ သားသီဟနု၊ အတုလွတ်ကျော်၊ သုဒ္ဓေါ်မင်းမြတ်၊ လောင်းသိဒ္ဓတ်ဟု၊ အထွတ်ဆုံးတိုင်၊ နှုန်းမပြိုင်အောင်၊ မဏ္ဍိုင်ဌာနီ၊ ပြည်ကပီဝယ်၊ သာကီမင်းပေါင်း၊ ရှစ်သောင်းအခေါင်၊ နှစ်ထောင်တွက်ကျုံး၊ တကျိပ်သုံးတို့၊ ကျွန်းလုံးကျော်ဟိုး၊ နတ်နှယ်မိုး၍၊ နေမျိုးပေါ်တွင်၊ ညွှန်ဖူးတင်သည်၊ ।ရာဝင်ဒုတိယ ရှေ့ကျမ်းတည်း॥—

ဟူ၍ရင်း,

(၃၃) ဤသို့လျှင်တိ၊ မဟာဝင်လျှဉ်၊ ရာဝင်စဉ်တွင်၊ ဓမ္မဥ္ဇရ၊ ရာဇညတို့၊ သမ္မတဂိုဏ်း၊ ဥက္ကာဂိုဏ်းဟု၊ နှစ်ပိုင်းအစု၊ ဂိုဏ်းကြီးပြု၍၊ တိုင်းပြုပြည်ပြု၊ အစိတ်ရှုက၊ စတုဝီသ၊ အစုရ၏။ ထိုမျှရာဇာ၊ စောချုပ်ခြာတို့၊ သခ်ျာသရုပ်၊ နှစ်ပါးအုပ်ပြီး၊ အချုပ်ထိန်းသော်၊ သုံးသိန်းသုံးသောင်း၊ လေးထောင့်ငါးရာ၊ ခြောက်ကျိပ်သာ၍၊နောက်မှာအစွန်း၊ ကိုးယောက်ထွန်းသည်၊ ।မော်ကွန်းတင်ပြ မှတ်ကြမင်းစဉ် အကျဉ်းတည်း॥—

ဟူ၍ရင်း ရေးသားစပ်ဆိုခဲ့လေပြီ။

အဠုနမင်း၏သားတော် သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းသားနှင့် သီဟာဟနုမင်း၏သမီးတော် အမိတ္တာတို့ကို စုံဖက်ထိမ်းမြားရာတွင် သမီးတော် ဘဒ္ဒကဋ္ဌနာ=ယသောဓရာမင်းသမီးနှင့် သားတော်ဒေဝဒတ်မင်းသားတို့ကို ဖွားမြင်လေသည်။

ကပိလဝတ်ပြည်ရှင် ဘုရင်သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးနှင့်သိရိမဟာမာယာမိဖုရားကြီးတို့၏သားတော် အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားနှင့် ဒေဝဒဟပြည်ရှင် ဘုရင် သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းနှင့် အမိတ္တာမိဖုရားတို့၏သမီးတော် ဘဒ္ဒကဋ္ဌနာ=ယသောဓရာမင်းသမီးတို့ကို စုံဖက်ထိမ်းမြားရာတွင် သားတော် ရာဟုလာမင်းသားကို ဖွားမြင်လေသည်။

(မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းမှာ ဤရာဟုလာမင်းသားမှတပါး အခြားသားတော် တဦးတယောက်မျှ မရှိချေ၊ အချို့ဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းယဉ်တို့၌ အလောင်းတော်သိဒ္ဓတ္ထမင်းမှာ ယသောဓရာမှတပါး အခြားသော မိဖုရားယော် မောင်းမမိသီတို့မှ ဖွားမြင်သော သားတော်များ ရှိသေးလေဟန် ကြံဖန်ရေးသားကြသော်လည်း သာသနာတော်ကျမ်းဂန်တို့၌ အရိပ်အငွေ့မျှမရှိ၊ ရာဟုလာသားတော်တပါးသာ

ရှိကြောင်း ဖွင့်ပြသဖြင့် သားတော်ရဟုလာ တပါးတည်းဟူ၍သာ အခိုင်အမာ မှတ်ယူကြစေကုန်သတည်း။)

မြတ်စွာဘုရား၏ ဘိုးတော် အဇုနမင်းကြီး သက္ကရာဇ်ဖြိုခြင်းအကြောင်း

မြတ်စွာဘုရား၏ဘိုးတော် (သီရိမဟာမာယာဒေဝီ၏ခမည်းတော်)ဒေဝဒဟပြည့်ရှင် ဘုရင်အဇုနမင်းကြီးသည် မိမိ၏ခေတ်လက်ထက်၌ ရှိရင်းစွဲ ရောက်ဆဲဖြစ်သော ဂေါဇာသက္ကရာဇ်(၇၆၄၉)ရှစ်ထောင် ခြောက်ရာ လေးဆယ့်ကိုးခုကို ထိုနှစ် တပေါင်းလကွယ် စနေနေ့အထိ ဖြိုပြီးလျှင်(=ဗေဒင်နည်းအရ ဖျောက်ချေပယ်ဖျက် စွန့်ပစ်လိုက်ပြီးလျှင်(တနည်း)ထိုရေးမှတ်ခဲ့သော သက္ကရာဇ်အရေအတွက်ကို ရေးမှတ်သုံးစွဲခြင်း မပြုကြရန် စီမံပြဋ္ဌာန်းပြီးလျှင်) တန်းခူးလဆန်း ၁-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ကိုအစပြု၍ သက္ကရာဇ်တခုကို ထားလေသည် (=ထိုအခါက စ၍ သက္ကရာဇ်တခုကို အသုံးပြုရန် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်)။ ထိုသက္ကရာဇ်ကို မဟာသက္ကရာဇ်ဟူ၍ နောက်အခါ၌ ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။

ဤသို့ သက္ကရာဇ်ဖြိုခြင်း အကြင်းတခုကိုထားခြင်း အကြောင်းတို့ကို ပြဆိုချက်တို့မှာ ရာဇဝင်တို့၌ပြဆိုသော လောကသင်္ကေတစကားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏၊ စင်စစ်ကား သက္ကရာဇ်ဖြိုသော အကြောင်းအရာနှင့် ရောက်လာသော နှစ်ကို မှတ်သားချက် သက္ကရာဇ်ဟူသော အခေါ်အဝေါ်ဝေါဟာရ ကောဇာ+ဂေါဇာဟူသော အသုံးအနှုန်းတို့သည် သင်္ဂါယနာတင်ကျမ်းဂန်တို့၌ မပါရှိခဲ့ကုန်ချေ။ လောကအကြောင်းဆိုင်ရာ ဗေဒင်ကျမ်း ရာဇဝင်ကျမ်းတို့၏အဆို အလိုအားဖြင့်သာ ရှိခဲ့ကုန်၏။ ထိုလောကအသုံးအဆောင် ဗေဒင် ရာဇဝင်ကျမ်းဂန်တို့၌ ရှိကြသော နည်းနာ အသုံးအနှုန်းတို့ကိုပင် နှစ်ပရိစ္ဆေဒ အချိန်ကာလတို့ကို မှတ်သားလွယ်ကူရန်အကျိုးငှါ မြန်မာပြည် ပုဂံခေတ် ပင်းယခေတ် စသော ကာလ ကျမ်းပြုဆရာ ပညာရှိ အဆက်ဆက်တို့ ယူငင်သုံးစွဲ ရေးမှတ်ခေါ်ဝေါ်ခြင်းအမှု ပြုခဲ့ကုန်သည်။

သက္ကရာဇ်+သကရာဇ်၊ ကောဇာ+ဂေါဇာ ရေးထုံးများအကြောင်း

ဤသက္ကရာဇ်+သကရာဇ်၊ ကောဇာ+ဂေါဇာ ရေးထုံးများအကြောင်း သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း ဒုတိယတွဲ၌ မုံရွေးဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရား အကျယ်ဖြေဆို ရေးသားပြီး ရှိလေပြီ။ ထိုဝိနိစ္ဆယအဆုံး၌ ဆရာတော်ကြီး၏ နှလုံးသွင်းယူဆချက်ကို—

ဤသို့စသည်ဖြင့် နည်းနှာနယမျှားစွာပင် တွေ့မြင်ကြားသိရဘူး၏၊ ကာလဒေသအလျောက် သင်္ကေတပညတ် မှတ်ထားရေးသားရုံမျှသာ အကျိုးရှိသည်၊ ထိုအရေးအသား အမှတ်အကွရာ တိမ်းယိမ်းသည်ဟူ၍ သံသရာရေး လျှောပါး နွမ်းနယ်ကောင်းသော အရာမဟုတ်ဖြစ်၍တကြောင်း၊ ဤသို့သော အရေးကို အတပ်မှန် သိရသဖြင့် ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်နိုင်အောင် အကျိုးဆောင်သော်ပညာ သမ္မာ-ဒိဋ္ဌိဉာဏ်၏ အာရုံမဟုတ်သည်လည်း တကြောင်းဖြစ်၍ ငါတို့အလိုကား လျှော်ရာ လျှော်ရာ တော်သင့်ကြလေ၁ည်ချည်းပင် ဖြစ်တော့သည်ဟူ၍ နှလုံးသွင်းသင့်မည် ထင်ပေသည်—

ဟူ၍ ရေးသားတော်မူချက်ကား အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းလှပေ၏။

အချုပ်အားဖြင့် လူမျှားကို ထိန်းစောင့်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော မင်းတို့ စီမံပြဋ္ဌာန်းသော နှစ်အပိုင်းအခြား အမှတ်အသားဖြစ်၍ သင်္ကရာဇ်ဟူ၍ရင်း သကမည်သောမင်း စီမံပြဋ္ဌာန်းသော နှစ်အပိုင်းအခြား အမှတ်အသားဖြစ်၍ သကရာဇ်ဟူ၍ရင်း, နေ့လတို့၏ အသွားအလာ အချိန်အပိုင်းအခြားကို ကောဇာဟူ၍ရင်း, ဂေါဇာဟူ၍ရင်း ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်လေသည်။ ။(သင်္ကရာဇပုဒ်မှ သင်္ကရာဇ်ဟူသော ဝေါဟာရ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သင်္ကာ=လူမျှားကို ထိန်းစောင့်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော+ရာဇ=မင်း၊ သင်္ကရာဇ=လူမျှားကို ထိန်းစောင့်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော မင်းတို့ စီမံပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်အပ်သည့် နှစ်အပိုင်းအခြား သင်္ကရာဇ် ဟု ဆိုလိုသည်။ ။သကရာဇပုဒ်မှ သကရာဇ် ဟူသော ဝေါဟာရဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သက=သကမည်သော+ရာဇ=မင်း၊သကရာဇ=သကမည်သောမင်း စီမံပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်အပ်သည့် နှစ်အပိုင်းအခြား သကရာဇ် ဟု ဆိုလိုသည်။ ။ကောဇာ+ဂေါဇာဟူသည်ဟု ကောသဒ္ဒါ နေဟော၊ ဂေါသဒ္ဒါ နေ့လနှစ်ပါးဟော ဖြစ်သည်။ ဇာသဒ္ဒါ လှည့်လည်သွားလာခြင်းဟောဖြစ်၍ နေ့လတို့၏ အသွားအလာ တဆယ့်နှစ်ရာသီခွင်တွင် တပါဒ် တပါဒ် ပြည့်သော အချိန်အပိုင်းအခြားကို ကောဇာနှစ် ဂေါဇာနှစ် တနှစ် တနှစ်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုလေသည်။ ဂေါစာရ်နှစ်ဟူ၍လည်း ရေးစမှတ် ပြုကြပေ၏)။

ကလိယုဂ်နှင့် သင်္ကရာဇ်အသုံး

သင်္ကရာဇ်ဟူသော စကား၏ ရှေ့မှ ကလိယုဂ်ဟူသော ဝိသေသနဗုဒ် ထည့်၍ "ကလိယုဂ်သင်္ကရာဇ် နှစ်ပေါင်း ဤမျှ"ဟူ၍ သုံးနှုန်းရာ၌ ကလိယုဂ်ဟူသည်နှင့် သင်္ကရာဇ်ဟူသည် အနက်တူ မဟုတ်ပေ၊ ကလိယုဂ်ဆန်းသော ခေတ်တွင် သင်္ကရာဇ်နှစ်ပေါင်း ဤမျှဟူ၍ ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ အနည်းငယ် ထင်ရှားစေဦးအုံ....၊

အန္တရကပ်ခေါ်သော တက်ကပ် ဆုတ်ကပ် တစုံ တစုံအနက် တက်ကပ်၌ ကတယုဂ် တြေတာယုဂ် ဒွါပရယုဂ် ကလိယုဂ်ဟူ၍ ယုဂ်လေးပါး(နှစ်ပရိစ္ဆေဒ) တို့ အလှည့်အလည် ဆန်းတုံ ကွယ်တုံ ရှိခဲ့ရာ ထိုယုဂ်လေးပါး ဆန်းကြ ကွယ်ကြသည့် အကြိမ်ပေါင်း ခြောက်ဆယ်ပြည့်မှ တက်ကပ် တကပ်ဆုံး၏။ ဆုတ်ကပ်၌ လည်း ထိုနည်းအတူပင်တည်း ဟူ၍ လောကီကျမ်းတို့၌ အဆိုရှိသည်။ ထိုယုဂ်လေးပါးတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ကတယုဂ်သည် နှစ်ပေါင်း (၁၇၂၈၀၀၀) တသန်းခုနှစ်သိန်းနှစ်သောင်းရှစ်ထောင် အရေအတွက် ရှိ၏။ ထို့နောင် တြေတာယုဂ်ဆန်း၏၊ ထို တြေတာယုဂ်သည် နှစ်ပေါင်း (၁၂၉၆၀၀၀) တသန်းနှစ်သိန်းကိုးသောင်းခြောက်ထောင် အရေအတွက် ရှိ၏။ ထို့နောင် ဒွါပရယုဂ်ဆန်း၏၊ ထိုဒွါပရယုဂ်သည် နှစ်ပေါင်း (၈၆၄၀၀၀)ရှစ်သိန်းခြောက်သောင်း လေးထောင် အရေအတွက် ရှိ၏။ ထို့နောင် ကလိယုဂ် ဆန်း၏၊ ထိုကလိယုဂ်သည် နှစ်ပေါင်း (၄၃၂၀၀၀)လေးသိန်းသုံးသောင်းနှစ်ထောင် အရေအတွက် ရှိ၏။ (ကလိယုဂ်နှစ်တွင် တဆတိုးလျှင် ဒွါပရယုဂ်သက်၊ နှစ်ဆတိုးလျှင် တြေတာယုဂ်သက်၊ သုံးဆတိုးလျှင် ကတယုဂ်သက်ဖြစ်သည်ကို သတိပြုရာ၏။) ယုဂ်လေးပါးအပေါင်း နှစ်ပရိစ္ဆေဒသော်ကား (၄၃၂၀၀၀၀) လေးသန်းသုံးသိန်းနှစ်သောင်း အရေအတွက် ရှိ၏။

ကတယုဂ်နှစ်ပိုင်းတွင် သတ္တဝါတို့ ခြေလေးချောင်းထောက်၍ နေသကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့ကို လေးပုံပုံလျှင် လေးပုံလုံး တရားစောင့်ကြ၏။ တြေတာယုဂ်တွင် ခြေသုံးချောင်းထောက်၍ နေသကဲ့သို့ လေးပုံသုံးပုံသာလျှင် တရားစောင့်၍ ကျန်တပုံကား တရားမစောင့် ရှိ၏။ ဒွါပရယုဂ် နှစ်ပိုင်းတွင် လေးပုံ နှစ်ပုံ (တဝက်သာ) တရားစောင့်၍ ကျန်နှစ်ပုံ (တဝက်)ကား တရားမစောင့် ရှိ၏။ ကလိယုဂ်နှစ်ပိုင်းတွင် လေးပုံ တ ပုံသာ တရားစောင့်၍ ကျန်သုံးပုံကား တရားမစောင့် ရှိ၏။

အကျန်ပ်တို့၏ဆရာ ဂေါတမနှယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရားသည် ကလိယုဂ် နှစ်ပေါင်း (၂၅၂၀) နှစ်ထောင် ငါးရာ ခုနှစ်ဆယ်မြောက်တွင် ပွင့်ထွန်းတော်မူကြောင်းကို ဂေါတမပုရာဏ်ကျမ်း ပဌမကဏ္ဍ၌—

ကလေရာရဗ္ဘတော သုည–သတ္တပဉ္စဒုကေ ဂတေ။
သံဝစ္ဆရေ ဗဟုဝ ဝေ၊ ဓမ္မဝိဒေါ ဂေါတမာဘိဓော။

ကလိယုဂ်နှစ်ဆန်းသည်မှ နှစ်ပေါင်း (၂၅၂၀) နှစ်ထောင် ငါးရာခုနှစ်ဆယ်သို့ ရောက်သောနှစ်၌ တရားကိုသိမြင်သော ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ပွင့်တော်မူပြီ ဟူ၍ ရေးသားချက်ရှိလေသည်။

ယခု ရောက်ဆဲ သာသနာနှစ်နှင့် ယခုရောက်ဆဲ ကလိယုဂ်နှစ်တို့ကို သိလို သော် "သက္ကရာဇ်ဒီဃ၊ တည်ပြီးမှလျှင်၊ ဒွေးအဋ္ဌနှင့်၊ ကေကော၊ နှောတို့ ပါက၊ သာသနာနှစ်၊ အတိတ်ဖြစ်၏" ဟူသော ရှေးလက်ဘက်အတိုင်း ရောက်ဆဲ သက္ကရာဇ် နှစ်ကိုတည်၊ ၁၁၈၂-ကို ရောလျှင် အတိတ်သာသနာနှစ် ဖြစ်၏။ (ဥပမာ) ယခုရောက်ဆဲ ၁၃၂၃-ခုနှစ်တွင် အတိတ်သာသနာ နှစ်ပေါင်းမည်မျှ ရှိပြီဟု သိလိုလျှင် ရောက်ဆဲသက္ကရာဇ် ၁၃၂၃-ခုနှင့် ၁၁၈၂-ကို ပေါင်း၍ နှောရှိ ရသောနှစ်ပေါင်း ၂၅၀၅-သည် အတိတ်သာသနာနှစ် ဖြစ်၏။

သာသနာနှစ်ကို သိလျှင် "သုညသတ္တ၊ ပညိ ဒ္ဒယ၊ နှောထ ကလိယုဂ်" ဟူသောအတိုင်း ယခုရောက်ဆဲ သာသနာနှစ် ၂၅၀၅-တွင် ၂၅၂၀-ကို ရောရှိ နှောရှိ ရသော နှစ်ပေါင်း(၅၀၂၅)ငါးထောင်ခုနှစ်ဆယ်ငါးသည် ယခုရောက်ဆဲ ကလိယုဂ် နှစ်မည်၏။

အချုပ်အားဖြင့် "ကလိယုဂ်သက္ကရာဇ်နှစ်ပေါင်း ဤ၌ ဤမျှ" ဟူ၍ ရေး သားသုံးစဲ့ကြ၍ "ကလိယုဂ်ခေတ်တွင် သက္ကရာဇ် နှစ်ပေါင်း ဤ၌ ဤမျှ" ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်ကို သတိပြုရာ၏၊ ကလိယုဂ်မှာ ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း နှစ်ပေါင်း လေးသိန်းသုံးသောင်းနှစ်ထောင် ရှိ၏၊ သက္ကရာဇ်မှာ မင်းတို့ပြဋ္ဌာန်း ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း လိုက်နာမှတ်သားရသော နှစ်အရေအတွက် ဖြစ်သည်။

ယုဂ်လေးပါးအကြောင်းနှင့် ကလိယုဂ်နှစ် ၂၅၂၀-၌ မြတ်စွာဘုရား ပွင့် တော်မူကြောင်းကို မဟာသုတကာရီ မဃဒေဝလက်ဘက္ကမ်း ဓမ္မစရိယာနိသံသ-ဓက်း ပိုဒ်ရေ(၅၅၃) ၌—

> လေးတန်ယုဂ၊ ထိုလောက်မျှတွင်၊ ကတန္ဒစ်တွင်းလူခပင်းတို့၊မကြွင်း ဥဿုံ၊ လုံးစုံသမျှ၊ မှန်သစ္စာ၏၊ ကြေတာတုံ၊ လေးပုံပုံပြား၊ သုံးပုံ အားဖြင့်၊ တရားတည်ကြ၊ တပုံပ၏။ ဒုါပရစက်၊ ထိုယုဂ်သက်၌၊ထက်ဝက် ကောင်းဆိုး၊ နှစ်မျိုးညီဘိ။ ယုဂ်ကလိကား၊အသိအယူ၊ အမှုကောင်းစွာ၊ သတ္တဝါနည်းလှ၊ တဘို့မျှဖြင့်၊ သုံးဆချတ်ယွင်း၊ တရားကင်း၏။ ယင်း ကလိယုဂ်၊ သမုတ်လူ့ဘောင်၊ နှစ်ယခေါင်တွင်၊ နှစ်ထောင်ကျော်ထ၊ ငါးရာ့ခုနှစ်ဆယ်၊ ပြည့်ကယ်တုံလျက်၊ ဆန်းလွန်တက်မှ၊ ရာသက်ကာလ၊ ဟာယနဋ္ဌ၊သက္ကသီဟ၊ဂေါတမဟု၊လောကထွတ်ထား၊မြတ်ဘုရားလျှင်၊ ထင်ရှားလူ့ရှာ၊ ဖြစ်ပွင့်လာ၍...

စသည်ဖြင့် စပ်ဆိုလေသည်။

စာမျက်နှာ (၉၄)

ကရဝိက်ဌက်မင်း၏ အသံသာယာပုံနှင့် အသန္ဒီမိတ္ဆာ မိဖုရားဝတ္ထု

မဟာသောကမင်းတရား၏ အသန္ဒီမိတ္ဆာမိဖုရားသည် (မြတ်စွာဘုရား၏ အသံတော်သာယာပုံနှင့်စပ်၍) "ဤလောကဌ် မြတ်စွာဘုရား၏ အသံတော်နှင့် တူသော တဦးဦး၏ အသံသည် ရှိပါသလော"ဟု၍ သံဃာတော်ကို မေးမြန်း လျှောက်ထားသဖြင့် သံဃာတော်က"ရှိပေသည် ကရဝိက်ဌက်မင်း၏ အသံသည် မြတ်စွာဘုရား အသံတော်နှင့် တူ၏"ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။ ထိုဖန် အသန္ဒီမိတ္ဆာ မိဖုရားက"ထိုကရဝိက်ဌက်တို့သည် အဘယ်အရပ်၌ နေပါကုန်သနည်းဘုရား"ဟု လျှောက်ထားသောအခါ သံဃာတော်က"ဟိမဝန္တာအရပ်၌ နေကုန်၏"ဟု ဖြေကြားတော်မူ၏။

အသန္ဒီမိတ္ဆာမိဖုရားက အသောကမင်းကြီးကို "အရှင်မင်းကြီး....ကရဝိက်ဌက်ကို ကြည့်လိုလှပါသည်"ဟု လျှောက်ထားသဖြင့် အသောကမင်းတရားသည် "ဤလှောင်ချိုင့်၌ နားနေ၍ ကရဝိက်ဌက်သည် လိုက်ပါလာရမည်"ဟု အမိန့်တော်ပြန်၍ ရွှေလှောင်ချိုင့်ကို လွှတ်လိုက်လေသည်။ လှောင်ချိုင့်သည် သွားလတ်၍ ကရဝိက်ဌက်တကောင်၏ ရှေ့၌ ရပ်တည်လေ၏၊ ထိုကရဝိက်ဌက်သည် "ဤလှောင်ချိုင့်ကား မင်း၏အာဏာဖြင့် လာသော လှောင်ချိုင့်ဖြစ်လေသည်။ အာဏာကို ဖီဆန်၍ မလိုက်ပါပဲနေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်"ဟု ဆင်ခြင်အောက်မေ့ကာ လှောင်ချိုင့်၌ နားတည်လေသည်။လှောင်ချိုင့်သည် လာလတ်၍ မင်းကြီး၏ ရှေမှောက်၌ တည်လေ၏။

ကရဝိက်ဌက် ရောက်လာသော်လည်း အဲသံတွန်မြည်အောင် မပြုနိုင်ပဲရှိကြသည်တွင် အသောကမင်းဟာရားက "အချင်းတို့....အဘယ်သို့သောနည်းဖြင့် (ဘယ်လိုပြုလုပ်လျှင်) ဤကရဝိက်ဌက်တို့သည် အသံတွန်မြည်ကြကုန်သနည်း" ဟု မေးမြန်း၍ မှူးမတ်တို့က"အရှင်မင်းကြီး....ဤကရဝိက်ဌက်တို့သည် ချင်းတို့၏ ဆွေမျိုးများကိုမြင်လျှင် အသံတွန်မြည်ကြကုန်၏"ဟု လျှောက်ထားကြသဖြင့် အသောကမင်းတရားသည် ကရဝိက်ဌက်၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကြေးမုံ (မှန်) တို့ဖြင့် ကာရံစေတော်မူ၏။

ကရဝိက်ဌက်သည် မိမိ၏ အရိပ်ကို မြင်ရလျှင်ပင် ငါ့ဆွေမျိုးတွေ လာကုန်ပြီဟု ထင်မှတ်လျက် တောင်ပံကို ရိုက်ခတ်ကာ ချိုမြိန်သာယာလှစွာသော အသံဖြင့် ပတ္တမြား ပြေ (ပုလဲ) ကို ညှင်းသက့ဲသို့ ဖြည်းညှင်းသာယာစွာ တွန်ကျူးရင့်ရှလေသည်။ ကရဝိက်ဌက်မင်း၏ တွန်ကျူးရင့်ရှသံကို ကြားကြရကုန်သော အသန္ဒီမိတ္ဆာမိဖုရားနှင့်တကွ ပါ၌လိပုတ်ပြည်သူပြည်သား လူအများတို့သည် ထို

ကရဝိက်ငှက်မင်း၏ အသံဖြင့်မူးယစ်ကြသကဲ့သို့ဖြစ်ကာ ကခုန်ကြတော့မည့်ပမာ လွန်စွာမြူးတူး အထူး နှစ်သက်ကြကုန်၏။

အသန္ဓိမိတ္တာမိဖုရား စဉ်းစားဆင်ခြင်မိသည်မှာ "တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော ဤကရဝိက်ငှက်၏ အသံသည်ပင် ဤမျှလောက် ချိုမြိန်သာယာလှပေ၏။သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် ဘုန်းတန်ခိုးအသရေတော် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အသံတော်မှာ အဘယ်သို့ နေလိမ့်မည်နည်း၊ မည်ရွေ့မည်မျှ ချိုမြိန်သာယာလှပေ၏ဟုပင် ပိုင်းခြားကန့်သတ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေတကား"ဟု မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံပြုကာ နှစ်သက်ခြင်း(=ပီတိ) ကိုဖြစ်စေ၍ ထိုပီတိကို မစွန့်မခွါပဲ ဝိပဿနာဝေဒနာ အဆင့်ဆင့်ပွါးသဖြင့် အသန္ဓိမိတ္တာမိဖုရားသည် မိန်းမရွှေဘော် ခုနစ်ရာတို့နှင့်တကွ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်လေသည်။ (မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ မျက်နှာ ၂၆၃-မှ)။

စာမျက်နှာ (၇၁) မှ (၉၈) တိုင်

လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းကံ စသည်

ပြဆိုအပ်ပြီးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့တွင် တပါးတပါးခု (၁) ကမ္မ၊ (၂)ကမ္မသရိက္ခက၊ (၃) လက္ခဏ၊ (၄)လက္ခဏာနိသံသ ဤလေးချက်တို့ကို ထင်စွာပြု၍ ဖွင့်ဆိုရေးသားမှသာ လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို ကောင်းစွာ ဖွင့်ဆိုရေးသားအပ်သည် မည်ကုန်၏-ဟူ၍ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာကျမ်းခု ပြဆိုသောကြောင့် ဤအရာဝယ် ထိုကမ္မ, ကမ္မဃရိက္ခက, လက္ခဏ, လက္ခဏာနိသံသ ဟူသော လေးချက်တို့၏ အနက်သဘောကို ရှေးဦးစွာ အကျဉ်းမျှ ပြဆိုဦးအံ့ ...၊

ထိုလေးချက်တို့တွင် (၁) ကမ္မ ဟူသည်ကား....ဘုရားဖြစ်ရန် ရည်သန်ပြုလုပ်အားထုတ်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သည့် လက္ခဏာတော်ကြီးများကို ဖြစ်စေတတ်သော ရှေးကောင်းမှုကုသိုလ် အဆောက်အဦကို ခေါ်ဆိုသည်။ (၂) **ကမ္မသရိက္ခက** ဟူသည်ကား....ကံနှင့်တူစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် လက္ခဏာတော်တို့၏ထိုထိုအစွမ်းသတ္တိဂုဏ်ကို ခေါ်ဆိုသည်။ (၃) **လက္ခဏ** ဟူသည်ကား....ရှေးကောင်းမှုကုသိုလ် အဆောက်အဦကြောင့် ယခုဘဝ ရရှိသော ညီညာသော ဖဝါးတော်တရှာ့ရှစ်ခုက် စက်လက္ခဏာ အရေးအသား အစရှိသော သုံးဆယ့်နှစ်မျိုးတို့ကို ခေါ်ဆိုသည်။ (၄) **လက္ခဏာနိသံသ** ဟူသည်ကား....လက္ခဏာတော်ကို ဖြစ်စေတတ်သည့် ရှေးကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဆက် အကျိုးဖျားကို ခေါ်ဆိုသည်။

(ဥပမာ။ ။အလောင်းတော် သူမြတ်သည် ရှေးရှေး ဘဝများစွာတို့က ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမှု ကုသိုလ်တို့ကို မည်သူတဦး တယောက်မျှ တားဖျက်၍ မရနိုင်အောင် မြဲမြဲမြံမြံ ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင် မယိုင်မလှုပ် အားထုတ်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ အားထုတ်ဆည်းပူးတော်မူအပ်သော ကောင်းမှုကံကြောင့် နတ်ရွာသုဂတိ၌ ဆယ်ပါးသော ဌာနတို့ဖြင့် သူ့ထက်ကဲချွန် သာလွန်သော နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစံတော်မူပြီးနောက် တဖန် လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ ရှေခြေနင်းပမာ ညီညာသော ဖဝါးတော်အပြင် ရှိခြင်းတည်းဟူသော လက္ခဏာတော်ကြီးကို ရတော်မူလေ၏။ ထိုလက္ခဏာတော် ပါရှိသည့် အတွက် အလောင်းတော်သူမြတ်သည် တစုံတယောက်သော လူ နတ် ပြဟ္မာ သတ္တဝါကမျှ ရှေ့ရှားတုန်လှုပ်စေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်အောင် မြဲမြံကြံ့ခိုင် မယိုင်မလှုပ် မတ်မတ်ရပ်တည်တော်မူနိုင် ကြွချီတော်မူနိုင်၏။ ထိုကောင်းမှုကံကြောင့်ပင်လျှင် လောဘ ဒေါသ မောဟ အစရှိသော ကိုယ်တော်မြတ်၏ အတွင်းကိလေသာ ရန်သူများနှင့် ဆန့်ကျင်မှုကို ထင်ထင်ရှားရှား ပြုသူ မပြုသူဟူ၍ နှစ်ထွေပြားသော အပြင်အပ ရန်သူတို့သည် ကိုယ်တော်မြတ်ကို တုန်လှုပ် ချောက်ချားစေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကြကုန်။

ဤအဆုံ၌ ရှေးရှေး ဘဝများစွာတို့က မည်သူ ဘဦးတယောက်မျှ တားဖျက်၍ မရနိုင်အောင် မြဲမြံကြံ့ခိုင် မယိုင်မလှုပ် အားထုတ်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သော ရှေးကောင်းမှု ကုသိုလ်တော်အစုသည် (၁) ကမ္မမည်၏၊ ညီညာသော ဖဝါးတော်အပြင်ရှိခြင်းသည် (၀၊)ညီညာသော ဖဝါးတော်သည် ရှေးကုသိုလ်ကံအကြောင်းကို သိမှတ်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် (၃) လက္ခဏမည်၏၊ ထိုလက္ခဏာကော်၏ အစွမ်းသတ္တိဖြစ်သော မြဲမြံကြံ့ခိုင် မယိုင်မလှုပ် မတ်မတ်ခိုင်ကျည် ရပ်တည်တော်မူနိုင်ခြင်း ကြွချီတော်မူနိုင်ခြင်းသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခကမည်၏၊ အကြောင်းဖြစ်သော ကံတော်မှာ မြဲမြံကြံ့ခိုင် မယိုင်မလှုပ် အားထုတ်ခြင်း စွမ်းရည်သတ္တိ ပါရှိသကဲ့သို့ အကျိုးဖြစ်သော လက္ခဏာတော်မှာလည်း မြဲမြံကြံ့ခိုင် မယိုင်မလှုပ် မတ်မတ်ခိုင်ကျည် ရပ်တည်တော်မူနိုင်ခြင်း ကြွချီတော်မူနိုင်ခြင်း စွမ်းရည်သတ္တိ ပါရှိလာလေသည်၊ ဤသို့ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးကုသိုလ်ကံမှာ ပါရှိသည့် ဂုဏ်ထူးသတ္တိနှင့် တူသော အကျိုးဖြစ်သည့် လက္ခဏာတော်တို့မှာ ပါရှိသည့် ဂုဏ်ထူးသတ္တိကို ကမ္မသရိက္ခက (=ကံနှင့် တူသောသဘော) ဟူ၍ခေါ် ဆိုလေသည်။ ရေရှိသော (ရေပါသော) ဗူးကို ယူဆောင်လျှင်ပင် အတွင်းကပါရှိသည့်ရေကိုလည်း ယူဆောင်ခြင်းကဲ့စွ

ပြီးသကဲ့သို့ အစွမ်းသတ္တိဂုဏ်ထူးရှိသော လက္ခဏာတော်ကို ယူလိုက် ဆိုလိုက်လျှင်ပင် ထိုလက္ခဏာတော်၏ အစွမ်းသတ္တိဂုဏ်ထူးကိုလည်း ယူပြီး ဆိုပြီးဖြစ်လေသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ပါထိကဝဂ္ဂ လက္ခဏသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ လက္ခဏာနှင့် ကမ္မသရိက္ခကဲအချက်ကို ဖွင့်ပြပုံမှာ တူ၍နေလေသည်။ ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က မြဲမြံကြံခိုင် မယိုင်မလွှပ် အားထုတ်တော်မူခဲ့သော ကောင်းမှု ကုသိုလ်တော် အစုသည် "ဖဝါးတော် ညီညာခြင်း လက္ခဏာတော်"တည်း ဟူသော အကျိုးရင်းကို အကျိုးပေးလိုက်ရန်မျှ ဖြင့် အားမရ တင်းမတိမ်နိုင်သေးသကဲ့သို့ ထိုလက္ခဏာတော်ကို ရရှိသောဘဝဝယ် အလောင်းတော်သူမြတ်ကို ဒေတွင်းအပရန်သူတို့ ကျူးကျော်ဝံ့စား လှုပ်ချောက်ချားမှု မပြုနိုင်ခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဖျား အကျိုးဆက်ကိုလည်း ဆက်၍ တဖန် အကျိုးပေးပြန်လေသည်၊ ထိုအကျိုးဆက် အကျိုးဖျားသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသ မည်၏။

ယခုအခါ အလောင်းတော်သူမြတ်၏ လက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် စပ်၍ ထို ရှေးကံအကြောင်းထူး စသည်တို့ကို ဖတ်ကြားလွယ် မှတ်သားလွယ်သော မြန်မာစကားဖြင့် လက္ခဏသုတ် ပါဠိတော်စသည်၌ လာရှိသည့် အတိုင်း အကျဉ်းအားဖြင့် ရေးသား ဖော်ပြပေအုံ့။)

ဖဝါးတော် ညီညာကြောင်း

(၁) အလောင်းတော် သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က မည်သူ တဦးတယောက်မျှ တားမြစ်ဖျက်ဆီး၍ မရနိုင်အောင် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမှုကုသိုလ်အထူးတို့ကို မြဲမြံကြံခိုင် မယိုင်မလွှပ် အားထုတ်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့၏။ ထို ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် နတ်ရွာ သုဂတိ ဘုံဌာနခွဲ အသက်ရှည်ခြင်း, အဆင်းလှခြင်း, ချမ်းသာကြီးခြင်း, အစိုးရခြင်း, အခြွေအရံများခြင်း, နတ်တို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော ရူပါရုံပေါများခြင်း, သဒ္ဒါရုံပေါများခြင်း, ဂန္ဓာရုံပေါများခြင်း, ရသာရုံပေါများခြင်း, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံပေါများခြင်း ဤ ဆယ်ပါးသော အရာဌာနတို့ဖြင့် တပါးသောနတ်တို့ထက် သာလွန်သော နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစံတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့ပြည်သို့ ဖြစ်ရောက်တော်မူလာသော အခါ "ရှေခြေနင်းပမာ ညီညာသောဖဝါးတော်ရှိခြင်း"တည်းဟူသော မဟာ-ပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီးကို ရရှိတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထို လက္ခဏာတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် မဟာသုဒဿန စကြာမင်းဘဝ၌ ကဲ့သို့ လူ့ပြည်လောက၌ အိမ်ရာစိုးအုပ် လူပြုလုပ်နေလျှင် ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော လေးကျွန်းသနင်း စကြာမင်းဖြစ်တော်မူကာ တစုံတယောက်သော လူသားရန်သူတို့ မတုန်လှုပ်စေနိုင် မချောက်ချားစေနိုင် အန္တရာယ်မပြုနိုင်ခြင်း ကည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကိုရတော်မူ၏။ အကယ်၍ နောက်ဆုံးပစ္ဆိမ သံဒဿ

မင်းသားဘဝမှာကဲ့သို့ တောထွက်၍ ရဟန်းပြုလျှင် သမ္ဘဝတရွက္ခာတော်ကို **ရရှိကာ** သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သုံးလောကထွတ်ထား ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးလျှင် **လောဘ ဒေါသ** မောဟ**အစရှိသော** အတွင်းကိလေသာရန်သူ ဆန့်ကျင်မှုကို ထင်ထင်ရှားရှား ပြုမပြု**အား**ဖြင့် နှစ်မျိုးပြားကြသည့် ရဟန်း ပုဏ္ဏား နတ် မာရ် ဗြဟ္မာမှ **အစ** တစုံတယောက်သော ရန်သူကမျှ ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်တကွ ကိုယ်တော်၏ အကျိုးတရားတို့ကို မဟန့်တားနိုင်ခြင်း မဖျက်ဆီးနိုင်ခြင်း **အန္တရာယ်**မပြုနိုင်ခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

(ဤ၌ တချိန်က မန္တလေးမြို့တောင်ပြင် ဘုံကျော်ကျောင်းတိုက် ဒေါင်းကျောင်း၌ သီတင်းသုံးကာ စာချသဘင် ပွဲကြီးယင်တော်မူခဲ့သည့် (ယခုအခါ ကွယ်လွန်ပြီးဖြစ်သော)ဆရာတော် ဦးဃောသိတရေးသား ဖွဲ့ဆိုတော်မူခဲ့သည့် လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါး ဘုရားရှိခိုး လက်ဝမ္ဘ ဆိုင်ရာစာပိုဒ်တို့ကို အဆုံးသတ်ထည့်စက်၍ ဗုဒ္ဓဝင်စာဖတ် ပရိသတ်တို့ အရကျက်၍ ဘုရားကို ကြည်ညိုနိုင်ရန် ဖော်ပြရေးသား သွားပေအုံ့။)

(အရကျက်ရန်)။ ။ဘဝထိုထို၊ ရှေးအဟိုဝယ်၊ ကုသိုလ်ပွါးလူး၊ **တရားထူး၌**၊ **စူးဝိုက်မြဲလျက်**၊ ဆောက်တည်ချက်ကို၊ **တားဖျက်မနိုင်**၊ **ကြံ့ခိုင်ခဲခြင်း**၊ ကောင်းမှုရင်းကြောင့်—၊ ရှေခြေနင်းဟန်၊ **နင်းပြန်** အတူ၊ ကြွမူမခြား၊ ဖဝါးတော်ညီညာ၊ **လက္ခဏာတော်**၊ **အာနုဘော်ဖြင့်**—၊ ကျူးကျော်ဝံ့စား၊ **လူပ်ချောက်ချားအောင်**၊ **စွမ်းအား** ရှိမှု၊ ဘယ်ရန်သူမျှ၊ **မပြုဝံ့ပါသော** ဖြတ်စွာဘုရား ဖြတ်စွာဘုရား။

ဖဝါးတော်ဝယ် တရာ့ရှစ်ကွက် စက်လက္ခဏာပါရှိကြောင်း

(၂) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေး ဘဝများစွာတို့က သတ္တဝါများ ချမ်းသာဘို့ကို ကောင်းစွာရွက်ဆောင်တော်မူခဲ့၏။ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့သူတို့ ကိုလည်း ထိုထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်းမှ လွတ်ကင်းအောင် စောင့်ရှောက်ကယ် တင်တော်မူခဲ့၏၊ အခြံအရံနှင့်တကွသော အလှူဒါနကို ပြုတော်မူခဲ့၏၊ (ဥပမာ သက်နှံးအလှူ အဝတ်အလှူကို ဦးတည်အဓိကထား၍ လှူလိုသောအခါ ထို အဝတ်သက်နှံးအလှူဒါန၏အခြံအရံ ပရိဝါရကောင်းမှုကုသိုလ်အနေဖြင့် အလှူခံ ဟုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဆွမ်းကျွေးလိုက်သေး၏၊ နေရာထိုင်ခင်း ပေးလှူလိုက်သေး၏၊ ပန်းနံ့သာစသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်လိုက်သေး၏၊ အဖျော်ယမကာများ ဆက်ကပ် လိုက်သေး၏၊ ပြီးမှ သီလခံယူကာ သမ္ဘဝတရားကို ဆုတောင်း၍ လှူလိုရင်း ဖြစ်သော အဝတ်သက်နှံးကို ရှိရှိသေသေ လှူဒါန်းလေသည်၊ ဤသို့ အခြံအရံ ကောင်းမှုနှင့်တကွသော အလှူဒါနကို ပြုတော်မူခဲ့၏။) ထိုကောင်းမှု ကုသိုလ်

ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာပင် နတ်ရွာသုဂတိ၌ ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသည့်နည်း အတူ ဆယ်ပါးသောဌာနတို့ဖြင့် သာလွန်သော နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစံတော်မူပြီး နောက် တဖန် လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ ဖဝါးတော်အပြင်၌ ရှေးဖော်ပြရာပါ စက်တော်အစုံ ပါရှိခြင်း တည်းဟူသော (၂) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီးကို ရရှိတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် လေးကျွန်းသနင်း စကြာမင်းဖြစ်၍ ပုဏ္ဏားသူကြွယ်အစရှိသော မျိုးသောအခြံအရံရှိခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။ နောက်ဆုံး ပစ္ဆိမသိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဘဝမှာကဲ့သို့ တောထွက်၍ ရဟန်းပြုလျှင် သမ္ဘည္ဆုမြတ်စွာဘုရားဖြစ်တော်မူ၍ ရဟန်းယောကျ်ား ရဟန်းမိန်းမ, ဥပါသကာ ဥပါသိကာ နတ် လူ အသူရာ နဂါး ဂန္ဓဗ္ဗနတ် မျိုးမြတ်သောပရိသတ် အခြံအရံရှိခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ အတိတ်ဘဝမျိုးက အခြံအရံ ပရိဝါရ ကောင်းမှုနှင့်တကွ ပြည့်စုံစွာ ပေးလှူခဲ့သော ဒါနကောင်းမှုသည် ကမ္မမည်၏၊ သပရိဝါရ ဒါနကောင်းမှုပြုခဲ့ကြောင်း နှတ်လူအပေါင်းတို့ သိစေသတည်းဟု ဖော်ပြပြောဆိုသည့်ပမာ စက်လက္ခဏာတော်၏ မပ်သိမ်းသော အရာအားဖြင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကမ္မသရိက္ခကမည်၏၊ စက်လက္ခဏာသည် လက္ခဏမည်၏၊ အခြံအရံမျိုးခြင်းသည် လက္ခဏာ-နိသံသမည်၏။

(အရက္ကျက်ရန်)။ ။သူ့ချမ်းသာဆောင်၊ မကြောက်အောင်ရှယ်၊ စောင့်ရှောက်ကယ်၍၊ ဖွယ်ရာခြုံရုံ၊ လှူဒါနံကြောင့်—၊ ဝန်းရုံပတ်လျှက်၊ ရာဂ္ဂစ်ကွက်ဖြင့်၊ မြချက်ပုံတောင်း၊ အကွပ်ဆောင်း၍၊ ထောင်ပေါင်းအကန့်၊ ရှင်းသန့်ပြတ်သား၊ ခြေတော်ဖဝါး၌၊ ကြီးမားတေဇော်၊ စက်တော်ရတနာ၊ လက္ခဏာဖြင့်—၊ မကွာခစား၊ ထံတော်ပါးဝယ်၊ မျိုးသောအခြံအရံရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

ဖနောင့်တော် လက်ချောင်း ခြေချောင်းတော် ဆွယ်ရှည်၍ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်တော်ရှိကြောင်း

(၃) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝမျိုးစုတို့က သူတပါး အသက်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းမှ ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်တော်မူခဲ့၏၊ သူတပါးကို ညှဉ်းပန်းရန်အနေဖြင့် တုတ်ခေါင်းလက်နက်တို့ကို စွဲကိုင်တော်မမူခဲ့ချေ၊ ပါဏာတိပါတ ဒုစရိုက်မှုပြုရန် အလွန်ရှက်ကြောက်တော်မူ၏၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ စီးပွါးချမ်းသာကို လိုလားစောင့်ရှောက်သနားတတ်သည့် မေတ္တာစိတ် ကရုဏာစိတ်တို့ဖြင့် နေတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ

နတ်ရွာသုဂတိန် ရှေးဆိုအပ်ပြီးသည့်နည်းဟူ ဆယ်ပါးသော ဌာနတို့ဖြင့် သာလွန်သော နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစံတော်မူပြီးနောက် တဖန် လူ့အဖြစ်သို့ရောက်တော်မူသောအခါ ရှည်လျားသော ဖနောင့်တော် ရှိခြင်းတည်းဟူသော (၃) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီး၊ ရှည်သွယ်သော ခြေချောင်းတော် လက်ချောင်းတော်ရှိခြင်း တည်းဟူသော (၄) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီး၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ ကိုယ်ကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်တော်ရှိခြင်း တည်းဟူသော (၁၅) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီး ဤလက္ခဏာတော်ကြီး သုံးပါးကို ရရှိတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီးသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေလျှင် လေးကျွန်းသနင်း စကြာမင်းဖြစ်၍ အသက်ရှည်ခြင်း အသက်တမ်းမပြည့်မီ အကြားကာလ၌ တစုံတယောက်ကမျှ အသက်၏အန္တရာယ်ကို မပြုနိုင်ခြင်း (သေအောင် မပြုနိုင်ခြင်း) တည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။ နောက်ဆုံး ပစ္စိမ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဘဝမှာကဲ့သို့ တောထွက်၍ ရဟန်းပြုလျှင် သမ္ဗဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားဖြစ်တော်မူ၍ အသက်ရှည်ခြင်း, အာယုကပ် အသက်တမ်း၏ ငါးပုံ့လေးပုံမပြည့်မီအကြားကာလ၌ ရဟန်းပုဏ္ဏား နတ် မာရ် ဗြဟ္မာအစရှိသည့် တစုံတယောက်သော ရန်သူကမျှ အသက်တော်၏ အန္တရာယ်ကို မပြုနိုင်ခြင်း (သေအောင် မပြုနိုင်ခြင်း) တည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

အန္တရာယ်မပြုနိုင်သော တရားလေးပါး

မြတ်စွာဘုရားတို့အား သူတပါးတို့က အန္တရာယ် မပြုနိုင်ကောင်းသော တရားလေးမျိုး ရှိကုန်၏။ လေးမျိုးတို့သည်ကား—

(၁) မြတ်စွာဘုရားတို့၏အတွက် ရည်မှတ်၍ ဆောင်ယူအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို တစုံတယောက်သောသူမျှ အန္တရာယ် ပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။

(၂) မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အသက်တော်ကို တစုံတယောက်သော သူမျှ အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။

(၃) မြတ်စွာဘုရားတို့၏ လက္ခဏာတော် ကြီးငယ်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူမျှ အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

(၄) မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ဥာဏ်ခြည်တော်တို့ကို တစုံတယောက်သောသူမျှ အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။ ဤလေးမျိုးတို့တည်း။

(ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ အဆုံး မျက်နှာ ၃၅၂-မှ)

(၁) မြတ်စွာဘုရားတို့၏အလို့ငှါ ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ပစ္စည်းလေးပါး လာဘ်လာဘတို့ကို တစုံတယောက်သောသူမျှ အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

(၂) မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အသက်ကောင်းကို တစုံတယောက်သော သူမျှ အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

(၃) မြတ်စွာဘုရားတို့၏ လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်နှင့် ကိုယ်တော်ရောင်ကို တစုံတယောက်သောသူမျှ အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။ (မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ရောင် ထွန်းပရာအရပ်၌ လရောင် နေရောင် နတ် ပြဟ္မာတို့၏ ကိုယ်ရောင်မျှား ထိုးဖောက်၍ မထွန်းလင်းနိုင်ကုန်။)

(၄) မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို တစုံတယောက်သောသူမျှ အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။

(ဝိနည်းပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ ပဌမအုပ်၊ မျက်နှာ ၁၄၇-မှ)

ပစ္စည်းလေး၀၊ သက်ဇီ၀၊ လက္ခဏာကြီးငယ်။
ရောင်ခြည်တော်ခြောက်၊ စုံတယောက်၊ မနှောက်အန္တရာယ်။
လာဘ်နှင့် သက်တော်၊ ကိုယ်ရောင်တော်၊ ဉာဏ်တော်သဗ္ဗညု။
ဝိနည်းဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်းဌ်လာ၊ မိန့်မှာတနည်းရှု။

ကမ္မ, ကမ္မသရိက္ခက စသည် လေးချက်

ဤလက္ခဏာတော်ကြီး သုံးရပ်တို့၌ (၁) ကမ္မဟူသည် ပါဏာတိပါတဒုစရိုက်မှ ရှောင်ကြဉ်ခဲ့ခြင်းတည်း။ (၂) ကမ္မသရိက္ခကဟူသည် ဖနောင့်တော် လက်ချောင်းတော် ခြေချောင်းတော်တို့၏ ရှည်သွယ်သော ဂုဏ်သတ္တိ, ကိုယ်တော်၏ ဖြောင့်မတ်သော ဂုဏ်သတ္တိတို့ပင်တည်း။ ထင်ရှားစေဦးအုံ....ပါဏာတိပါတမှ ဖြုတ်ပယ်သောသူတို့သည် ထိုသူ့သက်သတ်မှ ပြုလိုကုန်လတ်သော် ခြေသံကြားမည်ကို စိုးသဖြင့် ခြေဖျားထောက်ကာ သွားရောက် သတ်ဖြတ်ကြကုန်သည်။ ထိုသူမျှား လူဖြစ်လာသောအခါ ပါဏာတိပါတဒုစရိုက်မှ ခြေဖျားထောက်၍ ပြုခဲ့သည်ကို လူအမျှားသိစေသားဟု ဖော်ပြသည်ပမာ ထိုသူတို့သည် တချို့မှာ ခေါင်းပမာ အတွင်းဘက်သို့ ခြေကောက်၍ နေကြကုန်၏၊ တချို့မှာ အပြင်ဘက်သို့ ခြေကောက်၍ နေကြကုန်၏၊ တချို့မှာ ဖဝါးပြင် အလယ်ပိုင်းရှိုင်း၍ နေကုန်၏၊ တချို့မှာ ခြေဖျားခွင်၍ တချို့မှာ ဖနောင့် ခွင်ကုန်၏၊ အလောင်းတော်သွပ်ကြမ်းမှာမူ ခြေဖျားထောက်၍ သွားရောက်ကာ သူတ

ပါးကို မသတ်ခဲ့ကြောင်း(=ပါဏာတိပါတမှု မပြုခဲ့ကြောင်း) လူအပေါင်းသိစေသားဟု ဖော်ပြသည့်ပမာ ဖနောင့်တော်၏ ရှည်သွယ်ခြင်း လက္ခဏာတော် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို့အတူ ပါဏာတိပါတဒုစရိုက်သမား အခြားလူတို့သည် သူတပါးကိုသတ်ရန် သွားသောအခါ ပကတိ မတ်မတ်သွားလျှင် သူတပါးတို့မြင်မည်စိုး၍ ငုံ့လျှိုးသွားရောက်ကာ သူတပါးကို သတ်ခဲ့ကြကုန်သည်၊ ထိုသူများ လူဖြစ်လာသောအခါ ပါဏာတိပါတဒုစရိုက်မှ ငုံ့လျှိုးသွားရောက်၍ ပြုခဲ့သည်ကိုလူအများ သိစေသားဟု ဖော်ပြသည့်ပမာ ထိုသူတို့သည် တချို့မှာ ကုန်းကြ တချို့မှာပုဇွန်ကြတချို့မှာဆုံ့ကြကုန်၏၊ အလောင်းတော်သူမြတ်အားမှာမူ ဤကဲ့သို့ ငုံ့လျှိုးသွား၍ သူတပါးကိုမသတ်ခဲ့ကြောင်း လူအပေါင်းသိစေသားဟု ဖော်ပြသည့်ပမာ ပြဟ္မာမင်း၏ကိုယ်ကဲ့သို့ ဖြောင့်စင်းသောကိုယ်တော် တည်းဟူသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတော် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို့အတူ ပါဏာတိပါတ ဒုစရိုက်သမား အခြားလူတို့သည် သူတပါးကို သတ်လိုကုန်လတ်သော် လက်သီးကိုဆုပ်လက်နက်တင်းပုတ်တို့ကို စွဲကိုင်ကာ သူတပါးကို သတ်ခဲ့ကြကုန်သောကြောင့် ထိုသူတို့၏ ထိုမကောင်းမှု ပြုခဲ့ပုံကို လူအများ သိစေသားဟု ဖော်ပြသည့်ပမာ ထိုသူတို့သည် လက်ချောင်းသော်လည်း တိုကြကုန်၏၊ လက်တခုလုံးသော်လည်း တိုကြကုန်၏၊ လက်ချောင်းသော်မှုလည်း ကွေးကောက်ကြကုန်၏၊ တချို့မှာ လက်ချောင်းဟူ၍မထင် လက်ဝါးပြင်တပြင်ထဲဖြစ်၍နေကုန်၏၊ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူကား ဤကဲ့သို့ လက်သီးဆုပ်၍ တင်းပုတ်လက်နက်တို့ကို စွဲကိုင်ကာ သူ့အသက်ကို မသတ်ခဲ့ကြောင်း နတ်လူအပေါင်းတို့သိစေသားဟု ဖော်ပြသည့်ပမာ လက်ချောင်းတော်များ တင့်တယ် ရှည်သွယ်ခြင်းတည်းဟူသော မဟာ-ပုရိသလက္ခဏာတော် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤသို့ ဖနောင့်တော် ရှည်သွယ်ခြင်း လက်ချောင်း ခြေချောင်းတော်တို့ ရှည်သွယ်ခြင်း ကိုယ်တော် ဖြောင့်မတ်ခြင်း လက္ခဏာတော်ကြီးသုံးပါးတို့၏ ထိုဘဝဝယ် အသက်ရှည်မည်ကို သိစေသော အကြောင်းနိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် ရှည်သွယ် ဖြောင့်မတ်စွာဖြစ်ခြင်း ဂုဏ်သတ္တိသည် ကမ္မသရိက္ခက မည်၏။ ရှည်သွယ်သော ဖနောင့်တော် လက်ချောင်း ခြေချောင်းတော် ဖြောင့်စင်းသော ကိုယ်တော်တို့သည် (၃) လက္ခဏာ မည်ကုန်၏။ အသက်တမ်းပြည့်ရှည် တည်နေခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသမည်၏။

(အရက္ခကျက်ရန်)။ ။ခြ ပုန်း ပိုး ရှ၊ စသည်မကြွင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းကို၊ အလျှင်းမပြု၊ ဤကောင်းမှုကြောင့်–၊ ဖနောင့်လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းသွယ်ရှည်၊ဖြောင့်သည်ကိုယ်မှာ၊လက္ခဏာပြင့်–၊မေတ္တာမပွါး၊ တဖက်သားတို့၊ တုတ်ခတ်ဆောင်ယူ၊ သတ်လိုမူလည်း၊ ဘယ်သူမစွမ်း၊ ဘေးဘျမ်းမရှိ၊ ပကတိအသက်ရှည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

ခုနစ်ဌာန အသားတော် ပြည့်ဖြိုးကြောင်း

(၄) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က မွန်မြတ်၍ အရသာနှင့်ပြည့်စုံသော မုံ့ခဲဖွယ်တို့ကိုရင်း, တောင့်ဥတို့ကိုရင်း, ထောပတ်ဆီဥ စသည်တို့ကိုရင်း, နို့ဃနာစသည်တို့ကိုရင်း, အဖျော်မျိုးတို့ကိုရင်း ပေးလှူတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန် လူ့အဖြစ်သို့ရောက်တော်မူသော အခါ ခြေဖမိုးတော်နှစ်ဖက်, လက်ဖမိုးတော်နှစ်ဖက်, ပခုံးတော်နှစ်ဖက်, လည်ကုပ်တော် ဤခုနစ်ဌာနတို့၌ အသားတော်ပြည့်ဖြိုးခြင်းတည်းဟူသော (၁၆) အမှတ်ပြုလက္ခဏာတော်ကြီးကို ရတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ရင်း, ရဟန်းပြုလျှင် သမ္မာသမ्बုद्ध မြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ရင်း မွန်မြတ်၍အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော ခဲဖွယ် စားဖွယ် သာယာဖွယ် လျက်ဖွယ် သောက်ဖွယ်တို့ကို များစွာ ရတော်မူ၏။

ဤ၌ လေးအသင်္ချေ ကမ္ဘာတသိန်းကာလပတ်လုံး လှူခဲ့သောမွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်အလှူသည် (၁) ကမ္မမည်၏။ခုနစ်ဌာနအသားတော်တို့က အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ရှေးအတိတ်ဘဝတို့က မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် စသည်ကို လှူဒါန်းခဲ့သော ရှေးကောင်းမှုကို နတ်လူအများ သိစေသားဟု ထင်ရှားဖော်ပြသည့်ပမာ ပြည့်ဖြိုးစွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ယခုဘဝ လာတ်လာဘာကောင်းပေါ်များမည်ကို သိစေတတ်သော အကြောင်းနိမိတ်ဖြစ်ခြင်းသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခကမည်၏။ ခုနစ်ဌာနပြည့်ဖြိုးသော အသားတော်သည် (၃) လက္ခဏမည်၏။ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို ရခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသမည်၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။ချိုမြိန်ကောင်းမြတ်၊ ရသဝံဝတ်ကို၊ ဆက်ကပ်ပူဇော်၊ လှူဘူးသော်ကြောင့်— ၊ခြေတော်ဖမိုး၊ လက်ဖမိုးတော်၊ ပခုံးတော်နှင့်၊ ကုပ်(ဂုတ်) တော်ခုနစ်ချက်၊ စုံ့လျက်ဖြိုးဖြိုး၊ ညှပ်ရိုးပခုံး၊ လက်ရုံးရင်တော်၊ ခုနစ်ဖော်လည်း၊ ရှုမြော်မည်ဖြုံ၊ ဆူဖြိုးတင့်စွာ၊ လက္ခဏာဖြင့်—၊ အရသာဝတ်၊ ထူးအမြတ်ကို၊ မပြတ်သုံးဆောင်တော်မူ ရပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

လက်ခြေနှုးညံ့၍ ရှေဇာကွန်ရက် ခက်သကဲ့သို့ ရှိတော်မူကြောင်း

(၅) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က လူများ အပေါင်းကို သင်ဟတရားလေးပါးဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့၏။ ပေးကမ်းမှုနှစ်သက်သူကိုပေးကမ်းခြင်း(=ဒါန)တည်းဟူသောသင်ဟတရားဖြင့်ချီးမြှောက်တော်မူ၏။ ပိယဝါစာ ချိုသာစကား ပြောကြားခြင်းကိုသာ အလိုရှိသူကို ပိယ-

ဝါစာ ချိုသာစကား ပြောကြားခြင်း သင်္ဂဟတရားဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့၏။ အကျိုးရှိအောင် ပြောဆိုခြင်းကို အလိုရှိသောသူတို့ကို "ဤအမှုမျိုးကို သင်ပြု သင့်၏၊ ဤအမှုမျိုးကို သင်မပြုသင့်၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သင်မှီဝဲ သင့်၏၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သင်မမှီဝဲသင့်" စသည်ဖြင့် အကျိုး ရှိအောင် ကျင့်ကြံပြောဆိုခြင်း(=အတ္ထစရိယာ)သင်္ဂဟတရားဖြင့် ချီးမြှောက် တော်မူ၏၊ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ အရာရာဝယ် ကိုယ်တူကျင့်မှု (တန်းတူထားမှု) ကျေနပ် -နှစ်သက်သူကို ကိုယ်တူကျင့်ခြင်း(=သမာနတ္တတာ)သင်္ဂဟတရားဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန် လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ လက်ဖဝါးတော် ခြေဖဝါးတော် နူးညံ့ခြင်းတည်းဟူ သော (၅)အမှတ်ပြု လက္ခဏာတော်ကြီး၊ ရွှေဇာကွန်ရက် ခက်သက့ဲသို့ လက် ချောင်း ခြေချောင်းတော်ရှိခြင်းတည်းဟူသော (၆)အမှတ်ပြု လက္ခဏာတော် ကြီး ဤလက္ခဏာတော်ကြီး နှစ်ပါးကို ရတော်မူ၏၊ အလောင်းတော် သူမြတ် သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီး နှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ ဘောင်၌ နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ရင်း, ရဟန်းပြုလျှင် သမ္ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ဖြစ်၍ရင်း ကောင်းစွာသိမ်းဆည်း လုံးစည်းပေါင်းစု လက်တွင်းပြုအပ်သကဲ့သို့ မပြတ်ဆည်းကပ်ခစားသော ပရိသတ် အခြံအရံရှိခြင်း တည်းဟူသော အကျိုး ဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ဘဝမျှားစွာ ဆည်းပူးခဲ့သော သင်္ဂဟတရား လေးပါးဖြင့် ،လူမျှား အပေါင်းကို ချီးမြှောက်မှု ရှေးကုသိုလ်တော်သည် (၁) ကမ္မ မည်၏။ သင်္ဂဟ တရားလေးပါးဖြင့် သူတပါးကို မချီးမြှောက်ခဲ့သူတို့မှာ လက်ခြေ ကြွမ်းတမ်း၍ လက်ချောင်း ခြေချောင်း မညီမညွတ် ရှိကြ၏၊ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူ ကား ဘဝမျှားစွာက သူတပါးတို့ကို သင်္ဂဟတရားလေးပါးဖြင့် ချီးမြှင့် ထောက်ပံ့ ခဲ့ကြောင်း နှတ်လူ အပေါင်းတို့ သိသာစေရန် လက်ဖဝါး ခြေဖဝါး နူးညံ့၏၊ လက်ချောင်း ခြေချောင်းတော်တို့ ရွှေဇာကွန်ရက် ခက်သည့်ပမာ ညီညွတ်စွာ ဖြစ်ပေါ် လာကုန်၏၊ ဤသို့ လက်ဖဝါး ခြေဖဝါးတို့ နူးညံ့စွာဖြစ်ခြင်း ရွှေဇာ ကွန်ရက် ခက်သကဲ့သို့ လက်ချောင်း ခြေချောင်းတို့ ညီညွတ်ခြင်း ဂုဏ်သတ္တိ သည် (၂) ကမ္မသရိက္ခက မည်၏။ နူးညံ့သော လက်ဖဝါး ခြေဖဝါးတော် ညီညွတ်သော လက်ချောင်း ခြေချောင်းတော်တို့သည် (၃) လက္ခဏ မည်ကုန် ၏။ ကောင်းစွာသိမ်းဆည်း လုံးစည်းပေါင်းစု လက်တွင်း ပြုအပ်သကဲ့သို့သော ပရိသတ်အခြံအရံရှိခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသ မည်၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။**ချစ်ဖွယ်စကား၊ ပေးကမ်းခြားမှု၊ စီးပွါး ဆောင်လင့်၊ ကိုယ်တူကျင့်ဟု၊ လေးဆင့်သင်္ဂြိုဟ်၊ သူ့ ကိုယ်ထောက်ထား၊**

ကောင်းမှုအားကြောင့်၊ လက်ဖဝါးနှင့်၊ ခြေဖဝါးပါ၊ နှုးညှံ့စွာ၏၊ ရှစ်ဖြာ လက်ချောင်း၊ ဆယ်ချောင်း ခြေတော်၊ ညီမျှသော်ကြောင့်၊ မုယောဘီ တွင်လစ်၊ အတွင်းဆစ်ခ၊ ရေးရစ်ဖြောင့်လေ့၊ စပါးစေ့မျှား၊ ပွတ်တံခါးသို့ ဖြောင့်သားညီညာ၊ လက္ခဏာဖြင့်၊ ကောင်းစွာသိမ်းဆည်း၊ လုံးစည်း ပေါင်းစု၊ လက်တွင်းပြူအပ်၊ပရိသတ်သာ၊ရှိတော်မူပါ၊သော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

ဖမျက်တော်မြင့်၍ မွေးညှင်းတော် ပျံကြောင်း

(၆) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က ပြိန်ဖျင်းသော သမ္ဘပွလာပစကားကို ပြောကြားတော်မမူပဲ ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် အကျိုးကို မီသော တရားစကားကို ပြောကြားတော်မူခဲ့၏။ သံသရာဝင်္ဂမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ကောင်းမှုဆယ်ပါးနှင့်စပ်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူခဲ့၏။ လူမျှားအပေါင်းအား ထိုကောင်းမှုဆယ်ပါးနှင့် စပ်သော ကြီးပွါး မြင့်မောက် အထက်တန်း ရောက်စေနိုင်သည့် တရားစကားကို ထင်ရှားအောင် ဟောပြ၍ ဓမ္မအလှူကြီးကို ပေးလှူတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ မြို့မလိမ်းတွယ် စဉ်းငယ်မြင့်သော ဖမျက်တော်ရှိခြင်းတည်းဟူသော (၂) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီး၊ မျက်နှာတော်ကို မော်၍ဖူးသည့်ပမာ အထက်သို့သာ အဖျားကောဲသည့် မွေးညှင်းတော်ရှိခြင်းတည်းဟူသော (၁၄) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီး ဤ လက္ခဏာတော်ကြီး နှစ်ပါးတို့ကို ရတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီး နှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌ နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ လူဝေကာတို့ထက် ကြီးကဲမြင့်မြတ် အထက်တန်း ရောက်ခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။ နောက်ဆုံး ပစ္ဆိမသိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဘဝမှာကဲ့သို့ ရဟန်းပြုလျှင် သဗ္ဗညူမြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ထက် ကြီးကဲမြင့်မြတ် အထက်တန်းရောက်ခြင်း တည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ အထက်တန်းပေါက် ရောက်စေတတ်သည့် တရားစကား ဟောကြားညွှန်ပြခဲ့ခြင်း ကောင်းမှုကုသိုလ်သည် (၁) ကမ္မမည်၏။ အထက်တန်းပေါက် ရောက်စေတတ်သော တရားစကား မပြောကြားသူတို့မှာ ထိုအကြောင်းကို လူအပေါင်း သိစေသားဟု ဖော်ပြသည့်ပမာ ဖမျက်နိမ့်ကျခြင်း မွေးညှင်းဖျားများ အောက်သို့စိုက်လျက်နေခြင်း ဖြစ်ကုန်၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူကား အထက်တန်းပေါက် ရောက်စေတတ်သောတရားစကားကို ဟောကြားခဲ့ကြောင်း

နတ်လူအပေါင်းတို့ သိစေသားဟု ဖော်ပြသည့်ပမာ ဖမျက်တော်မြင့်၍ မေးညှင်းပုံခြင်း လက္ခဏာတော်နှစ်ပါး ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ သို့ရကား ထို အကြောင်းကို သိစေတတ်သည့် ဖမျက်တော်၏ မြင့်စူးခြင်း မေးညှင်းတော်ပုံခြင်း ဂုဏ်သတ္တိတို့သည် (၂)ကမ္မသရိက္ခက မည်ကုန်၏။ မြင့်စူးသောဖမျက်တော် အထက်သို့ ကောဇသော မေးညှင်းတော်ခြေတို့သည် (၃) လက္ခဏာ မည်ကုန်၏။ သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့ထက် ကြီးကဲမြင့်မြတ် အထက်တန်း ရောက်ခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသ မည်၏။

(အရက္ခကျက်ရန်)။ ။ကြောင်းကျိုးဖော်ပြ၊ မြတ်ဓမ္မကို၊ မိန့်ဟောကျူး၊ ပြုခဲ့ဘူး၍–၊ မြင့်စူးဖမျက်၊ ရွှေမျက်ခွက်ကို၊ မော့လျက်ဖူးဟန်၊ မေးညှင်းပုံသည့်၊ နှစ်တန်ခြင်းရာ၊ လက္ခဏာဖြင့်–၊ သတ္တဝါအလုံး၊ လူတဖြုံးကို၊ လွှမ်းမုံ်းပိုမောက်၊အခေါင်ရောက်သဖြင့်၊ ပါမောက်တဆူ၊ ဖြစ်တော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

ဏီမည်သောသား (တနည်း—စပါးဖုံး) ကဲ့ခ္ခို လုံးဝန်းတင့်တယ်သော သလုံးတော်ရှိကြောင်း

(၂) အလောင်းတော်သူမြတ်သည်ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က မိမိထံမှောက်နည်းခံရောက်ကြသည့် အန္တေဝါသိကတပည့်တို့ကို အမြန်သိနိုင်အောင် အမြန်ကျင့်ကြံနိုင်အောင် ကြာရှည်စွာ မပင်ပန်းရအောင် နှုတ်မှုပညာအမျိုးမျိုး လက်မှုပညာအမျိုးမျိုး ငါးပါးသီလ ဆယ်ပါးသီလ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ တည်းဟူသောအကျင့်(=စရဏ)မျိုး ကမ္မဿကတာပညာမျိုးတို့ကို ဆရာစားဟူ၍ မချန် ရှိသေစွာ လျင်မြန်စွာပို့ချ ပြသတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့အဖြစ်သို့ရောက်တော်မူသောအခါ ဏီမည်သောသားကောင်၏ သလုံးမြင်းခေါင်းနှင့်တူသော (တနည်းအားဖြင့်-စပါးဖုံးနှင့်တူသော) လုံးလျား ပြည့်ကြွယ်တင့်တယ်သည့် သလုံးတော်ရှိခြင်းတည်းဟူသော(၇)အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီးကို ရတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကို ရတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ သက်ရှိသက်မဲ့ဖြစ်သော မင်းသုံးမင်းဆောင်တို့ကို လျင်မြန်ပြည့်စုံစွာ ရတော်မူခြင်း ရဟန်းပြုလျှင် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ ရဟန်းအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတို့ကို လျင်မြန်ပြည့်စုံစွာ ရတော်မူခြင်း အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ဘဝများစွာ နှုတ်မှုပညာစသည်ကို တရိုတသေ လျင်မြန်စွာ တတ်မြောက်အောင် သင်ပြတော်မူခဲ့သောကောင်းမှုသည် (၁) ကမ္မမည်၏။ ထိုကဲ့သို့ တပည့်တို့ကို ရိုသေလျင်မြန်စွာ အတတ်ပညာကို မသင်ပြပဲ အချိန်ဆွဲကာ မိမိ

ရှေ့ဦး ရှိသေစွာနေစေခြင်း, ထိုထိုကိစ္စတို့ကို စေပါးခြင်းစသည်ဖြင့် တပည့်တပန်းတို့ကို ပင်ပန်းစေသောသူတို့မှာ သလုံးသားများ ခြစ်ရှလိုး၍ ချထားသည့်ပမာ နောက်သို့စု၍ နေကုန်၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူကား တရိုတသေ လျှင်လျှင်မြန်မြန် ဆရာစားမချန် အပြည့်အစုံ သင်ပြခဲ့ကြောင်း နတ်လူ အပေါင်းတို့သိစေသားဟု ဖော်ပြသည့်ပမာ အစဉ်သဖြင့် မြင့်တက်လုံးဝန်းသော သလုံးတော်လက္ခဏာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ သို့ရကား သလုံးတော်၏ အစဉ်သဖြင့် မြင့်တက်လုံးဝန်းခြင်း ဂုဏ်သတ္တိသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခကမည်၏။ အစဉ်သဖြင့် မြင့်တက်လုံးဝန်းသော သလုံးတော်ဖြစ်သည် (၃) လက္ခဏမည်၏။ လျှောက်ပတ်သောအသုံးအဆောင်ကို လျင်မြန်ပြည့်စုံစွာ ရခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသမည်၏။

(အရုက္ခကျက်ရန်)။ ။နှုတ်မှုပညာ၊လက်ပညာကို၊ ကောင်းစွာပို့ချ၊ သင်ခဲ့ပြ၍–၊ တောဝမြို့ဝယ်ဖျား၊ ဇော်သားသို့၊ စပါးဖုံးဟန်၊ လုံးလျားတင့်တယ်၊ သလုံးတော်ချယ်သဖြင့်–၊ သုံးဖွယ်သုံးရာ၊ အပြာပြာကို၊ မြန်စွာခဏ၊ ရတော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

သိမ်မွေ့သော အရေတော်ရှိကြောင်း

(၇) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့ကပညာရှိသော ရဟန်းပုဏ္ဏား သူမြတ်များထံသို့ ခစားဆည်းကပ်တော်မူကာ "အရှင်ဘုရား.... အဘယ်တရားသည် ကုသိုလ်မည်ပါသနည်း၊ အဘယ်တရားသည် အကုသိုလ်မည်ပါသနည်း၊ အဘယ်တရားသည် အပြစ်ရှိပါသနည်း၊ အဘယ်တရားသည် အပြစ်မရှိပါသနည်း၊ အဘယ်တရားကို မှီဝဲအပ်ပါသနည်း၊ အဘယ်တရားကို မမှီဝဲအပ်ပါသနည်း၊ အဘယ်တရားကို တပည့်တော် ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ရှည်ကြာလေးမြင့် ဆင်းရဲဖို့ရန်ဖြစ်၍ အဘယ်တရားကို တပည့်တော် ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ရှည်ကြာလေးမြင့် ချမ်းသာဖို့ရန် ဖြစ်ပါသနည်း" ဟုမေးမြန်းဆွေးနွေးမှု ပြုတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ နှုးညှံ့သောအရေတော်တည်းဟူသော လက္ခဏာကောင်းကို ရတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်ခွဲနေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ ပညာရှိကြီးတဆူ ဖြစ်တော်မူရာ၏၊ ကာမဘောဂီ လူအပေါင်းတို့တွင် အလောင်းတော်သူမြတ်နှင့် ပညာတူသူ အလောင်းတော်သူမြတ်ထက် ပညာသာသူ တလူမျှ မရှိချေ၊ နောက်ဆုံး ပစ္ဆိမ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဘဝမှာကဲ့သို့ ရဟန်းပြုလျှင် သမ္ဗုဒ္ဓသူမြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ ကြီးမြတ်သောပညာရှိတော်မူ၏၊ အထူးထူးသော ဇွန်ဟာ အာယတန-

ဓာတ်စသည်တို့ကို သိသော ပုထုဇဉ်၊ ပီတိသောမနဿနှင့် တကွ ဖြစ်သော ဟာသပညာ၊ လျင်မြန်စွာသိသော ဇဝနပညာ၊ ကိလေသာတို့ကို လျင်မြန်စွာ ပယ်ဖြတ်တတ်သော တိက္ခပညာ၊ ဖောက်ခွဲနိုင်ခဲသော လောဘ ဒေါသ မောဟ အထုကို ဖောက်ခွဲထိုးထွင်း သိမြင်သော နိဗ္ဗေဓိကပညာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့ထက် လွန်ကဲထူးမြတ်သော ဉာဏ်ပညာရှိခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။ရဟန်းပုဏ္ဏား၊ သူမြတ်များ သို့၊ ခစားဆည်းကပ်၊ သို့ပြုအပ်မည်၊ မအပ်မည်ကို၊ စိတ်ကြည်ညွှတ်နူး၊ မေးခဲ့ဘူး၍—၊ နူးညံ့အရေ၊ ပိန်းကြောရှေတွင်၊ ရေမတင်သို့၊ မြူလျှင်ကင်းဝေး၊ ညစ်ကြေးမလိမ်း—၊ ခပ်သိမ်းသတ္တဝါ၊ လောကဓာတ်ယ်၊ ပညာသာသူ၊ တူသူကင်းပြီး၊ ပညာရှိကြီးတဆူ ဖြစ်တော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

ရှေရောင်မယွင်း ဝါဝင်းသောအဆင်းရှိကြောင်း

(၉) အလောင်းတော် သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က အမျက်ဒေါသနည်းပါးတော်မူခဲ့၏၊ ထွက်သောအမျက်ကိုလည်း လျင်မြန်စွာ ပယ်ဖျောက်ထိန်းသိမ်း ငြိမ်းစေတော်မူခဲ့၏၊ စိတ်ပူပန်ပင်ပန်းခြင်း ဥပါယာသတရား နည်းပါးတော်မူခဲ့၏၊ သူတပါးတို့ကဲ့ အမျက်ထွက်ဖွယ်ရာ မျိုးစုံပြောဆိုသော်လည်း ဒေါသ၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်၏ငြိစွန်းခြင်း အမျက်ထွက်ခြင်း ဖောက်ပြန်ခြင်း အကြိတ်အခဲတည်ခြင်း အလျင်းမရှိ။ ဤတွင်မျှမကသေး နူးညံ့သိမ်မွေ့လှစွာသော အခင်းအရံ အဝတ်အထည်တို့ကိုလည်း ပေးလှူတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံတို့ကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ သိဂ်ဒိုက် ရွှေစင်အဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းသော အရေအဆင်းရှိခြင်း တည်းဟူသော (၁၁) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီးကို ရရှိတော်မူ၏။ အလောင်းတော် သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ရုံး, ရဟန်းပြုလျှင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားဖြစ်၍ရုံး သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အဝတ်အရံ အခြံ့အခင်းတို့ကို ရလွယ်ခြင်း တည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ဘဝများစွာက အမျက်မထွက်ခဲ့ခြင်း, နူးညံ့သော အဝတ်အရံ အခြံ့အခင်းတို့ကို လှူဒါန်းခဲ့ခြင်းသည် (၁) ကမ္မ မည်၏။ အမျက်ထွက်သောသူ၏ အရေအဆင်းသည် နောက်ကျ၏၊ ထိုသူ၏မျက်နှာသည် အကြည့်ရခက်အောင် အရုပ်ဆိုးလျက် ရှိ၏၊ လောက၌ အဝတ်ဝတ်ခြင်းနှင့်တူသော တန်းဆာဆင်ခြင်း

မည်သည်မရှိ၊ ထိုကြောင့် အမျက်ထွက်ခဲ့သောသူ အဝတ်အရုံ အခြုံအခင်း မလျှုဒါန်းခဲ့သော သူများမှာ အမျက်တွက်ခဲ့ခြင်းအစရှိသည့် ထိုသူ၏ရှေး မကောင်းမှုကို လူအများသိစေသားဟု ဖော်ပြသည့်ပမာ အဆင်းသဏ္ဌာန် မလှပဲရှိကြကုန်၏။ အမျက်မထွက်သောသူ၏ မျက်နှာသည် တင့်တယ်၏၊ အရေ အဆင်းသည် ကြည်လင်၏၊ မှန်၏ သတ္တဝါတို့သည်—

၁။ ရှေးဘဝများက အစာအာဟာရကို လှူခဲ့ခြင်း၊

၂။ ရှေးဘဝများက အဝတ်အရုံကို လှူခဲ့ခြင်း၊

၃။ ရှေးဘဝများက တံမြက်လှည်းကျင်းသုတ်သင်ခဲ့ခြင်း၊

၄။ အမျက်မထွက်ခဲ့ခြင်း—

ဤအကြောင်း လေးပါးတို့ကြောင့် ရုပ်ရည်အဆင်း ကြည်ညိုဖွယ်ရှိခြင်းတည်း ဟူသောအကျိုးကို ရကုန်၏။ ဤအကြောင်း လေးမျိုးလုံးကိုပင် အလောင်း တော်သူမြတ်သည် ဘဝများစွာက ပြုခဲ့ဘူးသည်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် အလောင်းတော်သူမြတ်မှာ ထိုကောင်းမှုလေးပါးတို့ကို ပြုခဲ့ကြောင်း နတ်လူ အပေါင်းတို့ သိစေသားဟု ထင်ရှားဖော်ပြ ပြောဆိုသည့်ပမာ သိဂ်နိုက်ရှေစင် အဆင်း ဝါဝင်းသော ကိုယ်ရေအဆင်းတည်းဟူသော (၁၁) အမှတ်ပြု မဟာ-ပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီး ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ သို့ရကား ထိုကောင်းမှု လေးပါးကိုပြုခဲ့ကြောင်း ကောင်းစွာသိစေတတ်သည့် ကိုယ်ရေအဆင်း၏ သိဂ်ဒီ နိုက်ရှေရည်အဆင်း ဝါဝင်းတင့်တယ်တော်မူခြင်းသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခက မည်၏။ သိဂ်ဒိနိုက်ရှေစင်အဆင်း ဝါဝင်းသော ကိုယ်သားကိုယ်ရေတော်ဖြင့်သည် (၃) လက္ခဏမည်၏။ နှုးညံ့သိမ်မွေ့သော အဝတ်အရုံ အခြုံအခင်းတို့ကို ရတော် မူခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသမည်၏။

(ဘရကျက်ရှန်)။ ။ချိုးဖဲ့နှိပ်စက်၊ ဆိုတုံလျက်လည်း၊ အမျက်မလို၊ စိတ်မတိုခဲ့၊ ကြည်ညိုချမ်းမြေ့၊ ချောမွေ့နုမွတ်၊ အဝတ်အရုံ၊ အခြုံ အခင်း၊ လှူခဲ့ခြင်းကြောင့်— ၊ အဆင်းအရေ၊ ဇမ္ဗူရွှေသို့၊ လျှံဝေ ဝင်းဝါ၊ လက္ခဏာဖြင့်— ၊ ဗဝါကတ္တီ၊ သိုးမွေးထည်နှင့်၊ ပိုးထည်နု ပျောင်း၊ ထည်လိပ်ကောင်းကို၊ လူပေါင်းဗြဟ္မာ၊ နတ်ဒေဝါတို့၊ မျှား စွာကပ်လှူ၊ မှုပြတ်ရတော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

အာအိပ်ခြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သည့် ဃောက်ျားနိမိတ် ရှိတော်မူကြောင်း

(၁၀) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးဘဝများစွာတို့က ကြာမြင့်စွာ ကဲ့ကွာကွေ့ကွင်းနေကြကုန်သော အမျိုးအဆွေ မိတ်ခင်ပွန်းတို့ကို အညီအညွတ် ဖြစ်အောင် ရှက်ဆောင်စေ့စပ်ပေးတော်မူခဲ့၏၊ အမိနှင့်သား စိတ်ဝမ်းကွဲပြား

နေလျှင်ရင်း, အဖနှင့်သား စိတ်ဝမ်းကွဲပြားနေလျှင်ရင်း, ညီအစ်ကိုချင်း မောင်နှမချင်း ညီအစ်မချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲပြားနေလျှင်ရင်း အညီအညွတ်ဖြစ်အောင် ရွက်ဆောင်ပေးတော်မူခဲ့၏၊ ထိုသို့ ရွက်ဆောင်ပေးသဖြင့် မိတ်ခင်ပွန်းချင်း သားနှင့်အမိ သားနှင့်အဖ ညီနှင့်အစ်ကို မောင်နှင့်နှမ ညီအစ်မတို့ ညီညွတ်၍ နေကြသည်ကိုလည်း အလွန်ဝမ်းမြောက်တော်မူ၏။ ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းပမာ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ယောကျ်ားမြတ်နိမိတ် ရှိတော်မူခြင်းတည်းဟူသော (၁၀) အမှတ်ပြု မဟာပုရိသလက္ခဏာတော်ကြီးကို ရတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်ဌာနေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ ရန်သူစစ်သည်တဖက်ကို ညက်ညက်ချေမှုန်းနိုင်သည့် သူရဿတ္တိပြည့်ဝသော အထောင်မကသော သားကောင်းတို့ကို ရရှိခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။ ရဟန်းပြုလျှင် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ ကိလေသာရန်သူ စစ်သည်တဖက်ကို ညက်ညက်ချေမှုန်းနိုင်သည့် သူရဿတ္တိပြည့်ဝသော အထောင်မက (ထောင်ပေါင်းများစွာ) အရိယာသာဝက သားတော်တို့ကို ရရှိတော်မူခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ဘဝများစွာ ဆွေမျိုးများကို ညီညွတ်အောင် ပြုခဲ့ခြင်းကောင်းမှုသည် (၁)ကမ္မမည်၏။ ဆွေမျိုးများသည် တဦးနှင့်တဦး ညီညွတ်နေကြလျှင် တယောက်သည် တယောက်၏အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းကြကုန်၏၊ ထိုဆွေမျိုးများသည် ခိုက်ရန်ငြင်းခုံမှုပြုသောအခါ ပြုကြပါသော်လည်း တယောက်ယောက်၏ အပြစ်ဒေါသဖြစ်ပေါ်လာလျှင် သူတပါးကို မသိစေလိုကြကုန်၊ "ဤကား ထိုသူ၏ အပြစ်တည်း"ဟု ပြောဆိုလျှင် အားလုံးထကြ၍ "ဘယ်သူမြင်သနည်း, ဘယ်သူကြားသနည်း၊ ငါတို့ဆွေမျိုးထဲမှာ ဤအပြစ်မျိုး ပြုလုပ်တတ်သူ တလူမရှိ" ဤသို့စသည်ဖြင့် အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းကြကုန်၏၊ အလောင်းတော်ဆူမြတ်သည်လည်း ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က ဆွေမျိုးအချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲနေသည်ကို ညီညွတ်အောင် စေ့စပ်ပေးခြင်းဖြင့် ဤအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းမှုကို ပြုအပ်သည် မည်ပေ၏၊ ထို့ကြောင့် အလောင်းတော်သူမြတ်မှာ ဆွေမျိုးအချင်းချင်း အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းနိုင်အောင် စိတ်ဝမ်းကွဲသည်ကို ညီညွတ်အောင် စေ့စပ်မှုပြုတော်မူခဲ့ကြောင်း နတ်လူအပေါင်းတို့ သိစေသားဟု ထင်ရှားဖော်ပြသည့်ပမာ အပြစ်နှင့်တူသော ယောကျ်ားနိမိတ်တော်မှာ အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ သို့ရကား ဆွေမျိုးအချင်းချင်း အပြစ်ကို ဖုံးကာ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ကြအောင် ညီညွတ်အောင်စေ့စပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့မှု ရှေးကံအကြောင်းကို သိစေတတ်သည့် ယောကျ်ားနိမိတ်တော်မှာ အအိမ်ဖြင့်ဖုံးလွှမ်းခြင်းသည်(၂)ကမ္မသရိက္ခကမည်၏။ အအိမ်ဖြင့်

ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ယောကျ်ားနိမိတ်ဒြဗ်သည် (၃) လက္ခဏာမည်၏။ ထောင်ပေါင်း မျှားစွာ အရိယာသာဝက သားတော်တို့ကို ရခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသ မည်၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။မိသားအဖ၊ မောင်နှမဟု၊ သံဟာယချင်း၊ ကွေ့ကွင်းခဲ့ရာ၊ တွေ့အောင်ရှာ၍၊ ကောင်းစွာထက်ကြပ်ပေါင်းစပ်ခဲ့ဘူး၊ ကောင်းမှုထူးကြောင့်—၊ဆင်မှူးဆဒ္ဒန်၊ ပုံသဏ္ဌာန်သို့၊ နေဟန်တင့်ဆုံး၊ အိမ်ဖုံးစေ့စပ်၊ သပ်ယပ်ထင်ရှား၊ ယောကျ်ားနိမိတ်၊ တံဆိပ်ပြီစွာ၊ လက္ခဏာဖြင့်—၊ မျှားစွာစုပေါင်း၊ ထောင်သောင်းမက၊ သားကောင်းရ တော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

အလံအရပ် ညီမျှ၍ ရပ်တော်မူလျက် မည်တော်ပဲ ဗူးဝန်းတော်ကို သုံးသပ်တော်မူနိုင်ကြောင်း

(၁၁) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝ မျှားစွာတို့က မိမိ၏ အခြေအရံ လူအပေါင်းကို သင်ကြိုဟ်ချီးမြှောက်ခြင်းအမှု ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပညာရှိသူ မရှိသူ ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိသူ မရှိသူတို့ကို ကိုယ်တိုင်သိအောင် စုံစမ်း၍ အမှန်အတိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်၏အရည်အချင်းကို သိရှိတော်မူပြီးကာ "ဤသူကား ဤမျှ ပူဇော်သက္ကာရကို ခံထိုက်၏၊ ဤသူကား ဤမျှ ပူဇော်သက္ကာရကို ခံထိုက်၏" ဟု အရည်အချင်းအလိုက် သင်ကြိုဟ်ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့၏။ တကျပ်တန်သူအား ကျပ်ဝက်(ငါးမူး=ပြားငါးဆယ်)ကိုပေးလျှင် ထိုပေးသူသည် အပေးခံရသူ၏ ကျပ်ဝက်ကို ဖျက်ဆီးသည်မည်၏။ တကျပ်တန်သူအား နှစ်ကျပ်ပေးလျှင်လည်း ထိုပေးသောသူသည် မိမိပိုင်တကျပ်ကို ဖျက်ဆီးပစ်သည်မည်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤနှစ်မျိုးလုံးကိုပင် ပြုတော်မမူပဲ (တိုးရ်၍ လျှော့ရ်၍ မချီးမြှောက်ပဲ) တကျပ်တန်သူအား တကျပ်ချီးမြှောက်တော်မူ၏၊ နှစ်ကျပ်တန်သူအား နှစ်ကျပ်ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန် လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ "အရပ်တော်နှင့် အလံတော်ညီမျှသဖြင့် ပညောင်ပင် အဝန်းကဲ့သို့ ဝန်းသော (လုံးချောသပ္ပါယ်သော) ကိုယ်တော်ရှိခြင်း" တည်းဟူသော (၁၉)အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီး၊ "ရပ်တော်မူလျက်ပင် ကိုယ်တော်ကို မကိုင်းညွှတ်ပဲ လက်ဖဝါးတော်နှစ်ဖက်ဖြင့် ပုခုံးဒူးဝန်းတော်နှစ်ဖက်ကို သုံးသပ် ထိတွေ့နိုင်ခြင်း" တည်းဟူသော (၉)အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီးတို့ကို ရတော်မူပေ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီး နှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ စည်းစိမ် ဥစ္စာ ရတနာရှေ့ငွေ့ အသုံးအဆောင် ဘဏ္ဍာကျိုက် ပေါမျှားခြင်းတည်းဟူ

သော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။ ရှင်ရဟန်းပြုလျှင် သမ္ဘဏ္ဍာမြတ်စွာဘုရား ဖြစ်၍ သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာ ဟိရိ သြတ္တပ္ပတည်းဟူသော သူတော်ကောင်းဥစ္စာတို့ လွန်စွာပေါများခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရည်အချင်းနှင့် ညီညွတ်လိုက်လျောအောင် ချီးမြှောက်ပေးကမ်းခဲ့ခြင်းသည် (၁) ကမ္မမည်၏။ ထိုကံနှင့် အလားတူစွာ ဤယခုလူ့ဘဝ၌ အလံနှင့် အရုပ်တော် ညီညွတ်လိုက်လျောခြင်း, ကိုယ်တော်အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းညီညွတ်လိုက်လျောခြင်းသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခကမည်၏။ ပညောင်ပင်ဝန်းကဲ့သို့ ဝန်းသော ကိုယ်ခြေတော်, အံ့ပေါက်အဆက် ညီမျှသော အထက်အောက် ကိုယ်ခြေတော်သည် (၃) လက္ခဏာမည်၏။ သူတော်ဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာတို့ ပေါမျှားခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသမည်၏။

(အရက္ခကျက်ရန်)။ ။ပုဂ္ဂိုလ်ယုတ်မြတ်၊ရွေးချယ်လတ်၍၊ လျောက်ပတ်သင့်လျော်၊ ပူဇော်ခဲ့ဟန်၊ ကောင်းမှုကံကြောင့်—၊ အလံအရုပ်၊ ညီလတ်ရှန်းရှန်း၊ ပညောင်ဝန်းသို့၊ ဝန်းသောကိုယ်တော်၊ ရုပ်သေသ်စူးစူး၊ မညွတ်ဦးပဲ၊ ရှေ့ဦးဝန်းပေါ်၊ လက်ဝါးတော်ဖြင့်၊ သုံးသော်မှီလောက်၊ ကိုယ်ထက်အောက်လည်း၊ အပေါက်အဆက်၊ ညီလျက်အမျှ၊ ကုန်းမဂ္ဂတည့်၊ ပုဏ္ဏကာယာ၊ လက္ခဏာဖြင့်—၊ သဒ္ဓါ သီလ၊ သုတ စာဂ၊ ပညာ ဟိရီ၊ သြတ္တပ္ပီဟု၊ခုနစ်လီဥစ္စာ၊ ရတနာသာရ၊ မြတ်နေဖြင့်၊ ကြွယ်ဝချမ်းသာတော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

ကိုယ်တော်ပြည့်ဖြိုး၍ ရေစီးကြောင်းမထင်
ကျောပြင်ရှိခြင်းနှင့် လည်တိုင်ဖြိုးတော်မူကြောင်း

(၁၂) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က လူအပေါင်း၏ အကျိုးစီးပွါးကို အလိုရှိတော်မူခဲ့၏၊ ချမ်းသာခြင်း ယောဂလေးခင်းမှ ဘေးကင်းခြင်းကို အလိုရှိတော်မူခဲ့၏။ ဤသူတို့သည် ဘယ်သို့သောနည်းနှင့် (ဘယ်လိုနည်းနှင့်) သဒ္ဓါတရားဖြင့် ကြီးပွါးကြပါကုန်မည်နည်း၊ ငါးပါးသီလ ဆယ်ပါးသီလဖြင့် ကြီးပွါးကြပါကုန်မည်နည်း၊ ဘယ်လိုမျှား ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့၏ စကားကို လိုက်နာခြင်း သုတဖြင့်ရင်း, စွန့်ကြဲပေးလှူခြင်း စာဂဖြင့်ရင်း,မှန်ကန်သော တရားဖြင့်ရင်း, ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိမှုကို သိသောကမ္မဿကတာဉာဏ်ပညာဖြင့်ရင်း ကြီးပွါးကြပါကုန်မည်နည်း။ ဘယ်လိုမျှား ဥစ္စာစပါးဖြင့် လယ်ယာမြေဝယ်ယူဖြင့် အခြေနှစ်ချောင်း အခြေလေးချောင်းရှိ သတ္တဝါတို့ဖြင့် သား မယား ကျွန် အမှုလုပ် ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟတို့ဖြင့် ပွါးတိုး

ကြီးမြင့်ကြပါကုန်မည်နည်းဟု အကျိုးစီးပွါးတို့ကို အလိုရှိတော်မူခဲ့၏၊ အကျိုးမျှားရန် ကြံစည်စဉ်းစား ပွါးများတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ "ခြသေ့မင်း၏ ရှေ့ပိုင်းကိုယ်ကဲ့သို့ အောင်မောင်းပြည့်ဝသည့် ကိုယ်တော်ရှိခြင်း"တည်းဟူသော (၁၇) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီး၊ "ရှေ့ပျဉ်ချပ်ပမာ ခါးတော်မှစ၍ အထက်လည်ကုပ်တော် တိုင်အောင် ရေစီးကြောင်း (အကြား)မထင် ပြည့်ဖြိုးစင်သည့် ကျောက်ကုန်း တော်ရှိခြင်း" တည်းဟူသော (၁၈) အမှတ်ပြလက္ခဏာတော်ကြီး၊ "ညီလည်း ညီညွတ် လုံးလည်း လုံးဝန်းသည့် လည်တိုင်တော်ရှိခြင်း"တည်းဟူသော (၂၀) အမှတ်ပြလက္ခဏာတော်ကြီး ဤလက္ခဏာတော်ကြီး သုံးပါးတို့ကို ရတော်မူပေ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီးသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ တော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ မင်း၏အသုံးအ ဆောင် ခပ်သိမ်းသော စည်းစိမ်တို့မှ မယုတ်လျော့ခြင်းတည်းဟူသော အကျိုး ဆက်ကို ရတော်မူ၏၊ ရှင်ရဟန်းပြုလျှင် သမ္ဗညူမြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာအစရှိသော လောကီ လောကုတ္တရာဂုဏ်ကျေးဇူးတို့မှ မယုတ် လျော့ခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ လူမျှားအပေါင်း၏ အကျိုးစီးပွါးကို လိုလားတော်မူခဲ့ခြင်းသည် (၁) ကမ္မမည်၏။ ထိုကဲ့သို့ သူတပါးတို့ အကျိုးစီးပွါး ကြီးထွားကိုးတက်ရန် လိုလားတော်မူခဲ့ကြောင်း ကောင်းစွာ ဖော်ပြသည့်ပမာ ကိုယ်တော် ကျောက် ကုန်းတော် လည်တိုင်တော်တို့ ပြည့်ဖြိုးလုံးဝန်းခြင်း ဂုဏ်သတ္တိသည် (၂) ကမ္မ-သရိက္ခကမည်၏။ ပြည့်ဖြိုးလုံးဝန်းသော ကိုယ်တော် ကျောက်ကုန်းတော် လည်တိုင်တော်သည် (၃) လက္ခဏမည်၏။ ဥစ္စာစီးပွါးစသည် သဒ္ဓါတရား စသည်တို့ဖြင့် မယုတ်လျော့ခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသမည်၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။သူတပါးကို၊ကောင်းစေလိုရှု၊ ကုသိုလ်ပညာ၊ ဥစ္စာခန၊ သဟာယမျှား၊ဘယ်သို့ပွါးအုံ့၊ သူ့အားတောင့်တ၊ကြောင့်ကြခဲ့ ဟန်၊ ကောင်းမှုကံကြောင့်—၊မြို့ယံပျော်မွေ့၊ ရွှေခြသေ့၏၊ရှေ့ထက် ဝက်ကိုယ်၊ ပမာလိုလျှင်၊ ကိုယ်တော်အောင်မောင်း၊ ရေစီးကြောင်း မထင်၊ ရွှေကျောပြင်နှင့်၊ စည်သွင်မုရိုး၊ ပြည့်ဖြိုးလုံးခြင်း၊ လည်ပင်း သပ္ပါယ်၊ ဤသုံးသွယ်ဖြင့်—၊ ဤဝယ်လောကီ၊ ဤသည်လောကုတ်၊ ဂုဏ်ပေါင်းထုတ်သော်၊ ယုတ်လျော့ခြင်းရာ၊ မထင်ပါသော မြတ်စွာ ဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

အရသာကြော(၇၀၀)တို့ အဖျားထောင်၍ လည်မှီစွပ်လျက်ရှိကြောင်း

(၁၃) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က သတ္တဝါတို့ကို လက်ဖြင့်သော်၎င်း, ခဲဖြင့်သော်၎င်း, တုတ်လှန်ကန်ဖြင့်သော်၎င်း ဓားစသော လက်နက်ဖြင့်၎င်း ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု ပြုတော်မမူခဲ့ချေ။ ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ "နှမ်းလုံးခန့်မျှ နည်းငယ်လှသော အရသာကိုသော်လည်း တကိုယ်တော်လုံးပျံ့နှံ့အောင် ဆောင်နိုင်သည့် ခုနစ်ထောင်သောအရသာကြောတို့ အဖျားချင်းအပ် လည်မှာ စွပ်လျက်ရှိခြင်း" တည်းဟူသော (၂၁) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကို ရတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍၎င်း, ရှင်ရဟန်းပြုလျှင် သမ္ဗုဒ္ဓါဘုရားဖြစ်၍၎င်း အနာဂေါဝါနည်းပါးခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကိုရတော်မူ၏။

ဤ၌ သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲခဲ့ခြင်း ကောင်းမှုကုသိုလ်သည် (၁) ကမ္မမည်၏။ လက်စသည်ဖြင့် အရိုက်အပုတ် ခံရသောသူအား ထိုထိုအရိုက်အပုတ် ခံရသောအရပ်၌ သွေးစုခြင်း သွေးကြည်ဥခြင်းက အစပြု၍ အတွင်းမှာပင် ပြည်တည်ကာ ပေါက်ကွဲသဖြင့် ရောဂါအနာ များလှစွာ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်ကား ဘဝများစွာက သတ္တဝါတို့ကို မညှဉ်းဆဲခြင်းတည်းဟူသော အနာရောဂါကင်းကြောင်း ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ပြုခဲ့ကြောင်း နတ်လူအပေါင်းတို့ သိစေသားဟု ထင်ရှားဖော်ပြသည့်ပမာ အရသာကြောများ အဖျားထောင်လျက် လည်မှာစွပ်လျက်ရှိခြင်းတည်းဟူသော လက္ခဏာတော်ကို ရတော်မူ၏။ သို့ရကား အရသာကြောများ သူတပါးနှင့်မတူ ထိုကဲ့သို့ တည်နေဖြစ်ပွါးခြင်း ဂုဏ်သတ္တိသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခကမည်၏။ **အဖျားထောင်၍** လည်မှာ စွပ်လျက် ရှိသော **အရသာကြောများသည်(၃)လက္ခဏမည်၏။** အနာရောဂါကင်းခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသမည်၏။

ဤ၌ **အလောင်းတော်သူမြတ်၏ အရသာကြော**တို့ကလည်း **နှမ်းလုံးခန့်** မျှသော ရသဓာတ်ကိုပင်သော်လည်း တကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့အောင် ပို့ဆောင်ကြကုန်သည်၊ ဝမ်းမီးကလည်း မနုံ့လွန်း မထက်လွန်း အလယ်အလတ်ဖြစ်၍ **စား**သမျှ **အစာအာဟာ**ရကို လှလှကြီး ကြေအောင် ချေချက်ပေးသည်၊ ထို့ကြောင့် သူတပါးတို့ထက် အနာရောဂါ ကင်းရှင်းတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

(အရက္ခကျက်ရန်)။ ။**သတ္တဝါခပင်း၊ မညှဉ်းဆဲရှောင်၊ ကုသိုလ်ဆောင်၍—၊ ခုနစ်ထောင်သော၊ ရသာကြောများ၊ အဖျားချင်းအပ်၊ လည်မှာစွပ်၍၊ မီးဝတ်ဂဟာ၏၊ ဇီရဏီလည်း၊ အညီချက်ဖျေ၊ အစာ**

ကြေသဖြင့်—၊ ထွေထွေရောဂါ၊ ကင်းရှင်းကွာသည်၊ ကျန်းမာတော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

မျက်လုံးတော်အလွန်ညှို့၍ မျက်တောင်မွေးတော် အလွန်နုကြောင်း

(၁၄) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က သတ္တဝါတို့အပေါ်မှာ အမျက်ထွက်ကာ ပုဇွန်မျက်လုံးပမာ မျက်လုံးတော်ကို ပြူး၍လည်း ကြည့်တော်မမူခဲ့၊ အမျက်ထွက်ကာ မျက်စောင်းထိုး၍လည်း ကြည့်တော်မမူခဲ့၊ အမျက်ထွက်ကာ ထိုသူကကြည့်သောအခါ မိမိက မျက်စိကိုမှိတ်ထား၍ ထိုသူက မျက်နှာလွှဲမှ စိတ်ဆိုးသော ကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်း ကြည့်တော်မမူခဲ့ပဲ သူတပါးတို့ကို ခေါ်ကြည်သောစိတ် ပျံ့ပျူးသော စိတ်ရှိ၍ ဖြောင့်ဖြောင့် ပြန့်ပြန့် ချစ်မြတ်နိုးစွာသာ ကြည့်တော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ "အလွန်ညှိုကြည်သည့် မျက်လုံးတော်ရှိခြင်း"တည်းဟူသော (၂၉) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် "ဖွားသစ်စ နွားနီငယ်၏ မျက်တောင်မွေးကဲ့သို့ အလွန်နူးညံ့နုပျိုသည့် မျက်တောင်မွေးတော်ရှိခြင်း"တည်းဟူသော (၃၀) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီးတို့ကို ရရှိတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီးနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ရင်း, ရဟန်းပြုလျှင် သမ္မာသမ္ဗုद्ध မြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ရင်း ဆိုင်ရာ လူနတ်ပြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ချစ်ချစ်ခင်ခင် ကြည်ကြည်ညိုညို ကြည့်ရှု ဖူးမြော်ကြခြင်း တည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ဘဝများစွာက သတ္တဝါတို့အား ချစ်ခင်သော မျက်စိဖြင့် ကြည့်တော်မူခဲ့ခြင်းသည် (၁) ကမ္မမည်၏။ အမျက်ထွက်၍ မျက်စောင်းထိုးကြည့်သူ မျက်မှောင်ကုပ်၍ ကြည့်သူတို့မှာ ထိုအမှုအရာအတိုင်း မျက်စိဖြစ်၍ နေတတ်၏၊ ချစ်ခင်ကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့် ကြည့်သောသူ၏ မျက်စိကား ငါးပါးသော အဆင်းဖြင့် ကြည်လင်လှပ၏၊ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာလည်း ဖော်ပြရာပါ မျက်လုံးတော် မျက်တောင်မွေးတော်တို့က ရှေးဘဝများစွာဝယ် သတ္တဝါတို့ကို ချစ်ခင်ကြည်ညိုသော မျက်စိဖြင့်သာ ဖြောင့်ဖြောင့်ကြည်ကြည် ကြည့်တော်မူခဲ့သည်၏အဖြစ်ကို ထင်စွာဖော်ပြသည့်ပမာ ငါးပါးသောအဆင်းတို့ဖြင့် ညိုကြည်ခြင်း မျက်တောင်မွေးတော် နူးနူးညံ့ညံ့ကော့ရရော့ရှိခြင်း ဂုဏ်သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံစွာ မျက်လုံးတော် မျက်တောင်မွေးတော်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ထိုဂုဏ်သတ္တိနှစ်မျိုးသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခကမည်၏။ အလွန်ညှိုကြည်သည့် မျက်လုံးတော် အလွန်နူးညံ့နုပျိုသည့် မျက်တောင်မွေးတော် ဤနှစ်ပါးတို့သည် (၃) လက္ခဏ

မည်၏။ သတ္တဝါတို့၏ ချစ်ခင်ကြည်ညိုစွာ အဖူး အမြော် ခံရခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသ မည်၏။

(အရက္ခကျက်ရန်) ။ ။ **မျက်စောင်းမထိုး၊ မကျိုးမျက်မှောင့်၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ချစ်ကြည်၊ ကြည့်ခဲ့သည်ကြောင့်—၊ ညိုကြည်မျက်လုံး၊ အုံ့မဆုံးအောင်၊ ရွှေမျက်တောင်မွေး၊သွယ်သေးနုစွာ၊ လက္ခဏာဖြင့်—၊ ပိယာသိဒ္ဓိ၊ နတ်ဆေးရှိသို့၊ တြိဘုံခန်း၊ ရဟန်းလူများ၊ သိကြားပြဟ္မာ၊ နတ်သူရာဟု၊ သတ္တဝါထိုထို၊ ကြည်ညိုလေးမြတ်၊ ချစ်ခင်အပ်ပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။**

သင်းကျစ်တော်အသားလွှာပါရှိခြင်း

(၁၅) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေး ဘဝများစွာတို့က ကာယသုစရိုက် ဝစီသုစရိုက် မနောသုစရိုက် လှူဒါန်းပေးကမ်းမှု သီလဆောက်တည်မှု ဥပုသ်ကျင့်သုံးမှု အမိအဖကို ပြုစုလုပ်ကျွေးမွေးစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု အစုစုတို့၌ ရှေသွားဦးစီး အမှုးအကြီးပြုကာ စိမ်ရွက်ဆောင်တော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန် လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ "နဖူးတော်ဝယ် ပကတိပင်ကိုယ်အားဖြင့်ပင် သင်းကျစ်ရှေပြား တပ်စိုက်ထားသကဲ့သို့ သင်းကျစ်တော်အသားလွှာ ပါရှိခြင်း" တည်းဟူသော (၃၂) အမှတ်ပြလက္ခဏာတော်ကြီးကို ရရှိတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထို လက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ရင်း၊ ရဟန်းပြုလျှင် သမ္မာသမ္ဗုद्ध မြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ရင်း သတ္တဝါထိုထို များလူဗိုလ်တို့ ကိုယ်တော်၏ နောက်လိုက်ဖြစ်ရခြင်း ကိုယ်တော်မြတ်က ရှေသွား ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ရခြင်း တည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ကုသိုလ်မှုတို့၌ ရှေသွားခေါင်းခံ စီမံအားထုတ်ခြင်း ကောင်းမှုသည် (၁) ကမ္မမည်၏။ အကြင်သူသည် ရှေသွားခေါင်းခံပြု၍ ဒါနစသော ကုသိုလ်မှုတို့ကို စီမံဆောင်ရွက်၏။ ထိုသူသည် ပရိသတ်ပွဲလယ်၌ မျက်နှာမသာမယာမရှိ ရပဲ ဦးခေါင်းကို ရဲရဲထောင်ကာ နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဦးခေါင်းရှိ၍ လှည့်လည်ကျက်စား သွားလာရ၏၊ ပရိသတ်နောက်လိုက် အခြံအရံလည်း များလှစွာ၏၊ အလောင်းတော်သူမြတ်သည်လည်း ရှေးရှေးဘဝ များစွာတို့က ကုသိုလ်မှုတို့၌ ရှေသွားခေါင်းခံ စီမံအားထုတ်တော်မူခဲ့၏။ ထို အကြောင်းကို နတ်လူအပေါင်းတို့ သိသာစေရန် နဖူးတော်ဝယ် သင်းကျစ်တော် အသားလွှာ ပကတိပါရှိလာ၏၊ (တနည်း ပြည့်ဖြိုးလုံးဝန်းသော ဦးခေါင်းတော် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။) သို့ရကား သင်းကျစ်တော်အသားလွှာ (တနည်း ပြည့်ဖြိုး

သော ဦးခေါင်းတော်)၏ ထိုရှေးကံအကြောင်းကို သိစေတတ်သော အစွမ်းသတ္တိသည် (၂)ကမ္မသရိက္ခကမည်၏။ သင်းကျစ်တော်အသားလွှာဖြင့် (တနည်း ပြည့်ဖြိုးလုံးဝန်းသော ဦးခေါင်းတော်ဖြင့်)သည် (၃) လက္ခဏာ မည်၏။ သတ္တဝါထိုထို မျှားလူဗိုလ်တို့ ကိုယ်တော်နောက်၌ စိုက်စိုက်မကွာ လိုက်ပါရခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသ မည်၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။ကုသိုလ်တရား၊ဟူသည်မျှား၌ ရှေသွားအမှူး၊ ဦးစီးခေါင်းခံ၊ ဆောင်စီမံဘူး၊ ကောင်းမှုထူးကြောင့်၊ နဖူးတော်ဝယ်၊ ရွှေပြားချယ်သို့၊ တင့်တယ်လှစ်လှစ်၊ အသားစစ်မှ၊ သင်းကျစ်တော်လွှာ၊ လက္ခဏာဖြင့်—၊ သတ္တဝါထိုထို၊ မျှားလူဗိုလ်တို့၊ ကိုယ်တော်နောက်၌၊ စိုက်စိုက်မကွာ၊ လိုက်ရပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

မွေးတွင်းတော် တခု တခု၌ မွေးညှင်းတော် တပင်စီနှင့် နဖူးတော်၌ ဥဏှလုံမွေးရှင်တော် ပါရှိကြောင်း

(၁၆) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝ မျှားစွာတို့က မဟုတ်မမှန်စကား(=မုသားစကား)ပြောကြားခြင်းမှ ရှောင်ရှားတော်မူခဲ့၏၊ဟုတ်မှန်သောစကားကိုသာ ပြောဆိုတော် မူခဲ့၏၊ (မုသားစကား အကြားမညှပ်ပဲ) ရှေးဟုတ်မှန်သောစကားနှင့် နောက်ဟုတ်မှန်သောစကားတို့ စပ်လျက် ရှိတော်မူ၏၊ မြမြဲခိုင်ခဲ့သောစကား ရှိတော်မူ၏၊ လူအများ သက်ဝင် ခုံတည် ယုံကြည်ရသော စကားရှိတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျှော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန် လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ "မွေးညှင်းဘွင်း တတွင်းတတွင်းလျှင် မွေးညှင်းတော် တပင်စီ တပင်စီသာ ပေါက်ရောက်ခြင်း" တည်းဟူသော (၁၃) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် "မျက်မှောင် (မျက်ခုန်း)တော်နှစ်ဖက် အံလယ်ချက်၌ ဥဏှလုံမွေးရှင်တော်ပေါက်ရောက်ခြင်း" တည်းဟူသော (၃၁)အမှတ်ပြလက္ခဏာ တော်ကြီး ဤ လက္ခဏာတော်ကြီး နှစ်ပါးကို ရတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထို လက္ခဏာတော်ကြီးနှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့် အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ရင်း, ရဟန်းပြုလျှင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာဘုရား ဖြစ်၍ရင်း သတ္တဝါထိုထို မျှားလူဗိုလ်တို့ ကိုယ်တော်၏စိတ်ကြိုက် အလိုလိုက်ကြ ရခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ဘဝမျှားစွာက အမှန်ကိုသာ ပြောကြားခဲ့ခြင်း ကောင်းမှု ကုသိုလ်သည် (၁) ကမ္မ မည်၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာ ဘဝမျှားစွာက ထွေထူ လေးပါး အမှားကို မပြောပဲ အမှန်တခုကိုသာ ပြောကြားတော်မူခဲ့ကြောင်း နတ်လူအပေါင်းတို့ သိသာစေရန် မွေးတွင်းတော် တတွင်း တတွင်း၌ မွေးညှင်း

တော် တပင်စီ တပင်စီသာ ပေါက်ရောက်၍ ဥဏှောလုံမှေးရှင်တော် ထူးဆန်းစွာ ပေါက်ရောက်ရကား အမှန်စကား တခုန်းကိုသာ ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း သိစေ တတ်သည့် မှေးညှင်းတော် တပင်စီတပင်စီသာ ပေါက်ရောက်ခြင်း, ဥဏှောလုံမှေးရှင် တော် ပေါက်ရောက်ခြင်း ဂုဏ်သတ္တိသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခက မည်၏။ ထို မှေးညှင်းတော်ခြေ, ဥဏှောလုံ မှေးရှင်တော် ခြေသည် (၃) လက္ခဏ မည်၏။ သတ္တဝါထိုထို မျိုးလူပိုလ်တို့ ကိုယ်တော်စိတ်ကြိုက် အလိုလိုက်ကာ ပါရခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသ မည်၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။**မလိမ်မထောင့်၊ သစ္စာစောင့်၍၊ ရိုးဖြောင့်မှန်စင်း၊ တရားရင်းကြောင့်**——**၊ မှေးတွင်းတခု၊ မြွှာမစုပဲ၊ တခုစီတွင်၊ တပင်စီသာ၊ ရှင်းစွာသင့်လျော်၊ မှေးညှင်းတော်နှင့်၊ မျက်မှောင်တော်နှစ်ဖက်၊ အလယ်ချက်ဝယ်၊ လံဝက်လောက်မျှ၊ ဆွဲက ရှည်လာ၊ လွှတ်လိုက်ခါမူ၊ လကျိုရစ်ခွေ၊ ဖြူရောင်ဝေသည့်၊ ရွှေနဖူးဝယ်၊ သောက်ရှူးကြယ်သို့၊ နုနယ်ဂမ်းပုံ၊ ဥဏှောလုံဖြင့်**——**၊ သုံးဘုံလူပိုလ်၊ ကိုယ်တော်စိတ်ကြိုက်၊ အလိုလိုက်ခါ၊ ပါရပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။**

သွားတော် (၄၀) စေ့၍ သွားတော်မကဲ့ သိပ်သဲစေ့စပ်ကြောင်း

(၁၇) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က ဝယောက်နှင့်ဝယောက် အချစ်ဆိတ်သုဉ်းစေတတ်သည့် ကုန်းချောစကား ပြောကြားခြင်း (ဂုံးတိုက်ခြင်း)မှ ရှောင်ရှားကော်မူခဲ့၏၊ ကွဲပြားကုန်သော သူတို့ကို အချင်းချင်း သင့်မြတ်အောင် စေ့စပ်တော်မူခဲ့၏၊ ညီညွတ်ကုန်သော သူတို့အား ညီညွတ်မှု မပျက်ပြားအောင် အားပေးတော်မူခဲ့၏။ ညီညွတ်မှု သာမဂ္ဂီရှိရာအရပ် ညီညွတ်သောသူတို့၌ အလွန်နှစ်ခြိုက်မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်တော်မူခဲ့၏။ ညီညွတ်သော သူတို့ကို မြင်ရကြားရလျင် အလွန်နှစ်သက် အားရတော်မူခဲ့၏။ အချင်းချင်း ညီညွတ်အောင် ပြုတတ်သည့် စကားကိုသာ ပြောကြားတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နှတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန် လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ "သွားတော် ချောင်းရေ (၄၀) လေးဆယ် အစေ့အဝ ရှိတော်မူခြင်း" တည်းဟူသော (၂၃) အမှတ်ပြု လက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် "သွားခတော် မကဲ့မကွာ စေ့စပ်စွာရှိခြင်း" တည်းဟူသော (၂၅) အမှတ်ပြု လက္ခဏာတော်ကြီး ဤလက္ခဏာတော်ကြီး နှစ်ပါးကို ရတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီး နှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့တောင်ခွန်နေလျင် စကြာမင်းဖြစ်ရှိ ရင်း, ရဟန်းပြုလျင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓစွာဘုရားဖြစ်ရှိရင်း သူတပါးတို့ ဖျက်ဆီးရှိ

မပျက်စီး စိတ်ဝမ်းမကွဲသည့် ပရိသတ်အခြံအရံရှိခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ဘဝမျှားစွာ သံသရာက ဂုံးတိုက်စကား မပြောကြားခဲ့ခြင်း ညီညွတ်စေတတ်သည့်စကားကိုသာ ပြောကြားခဲ့ခြင်းသည် (၁) ကမ္မမည်၏။ ဂုံးတိုက်စကား ပြောကြားခဲ့သူမှာ သူတဖက်သားတို့၏ ညီညွတ်မှုကို ဖျက်ဆီးခဲ့ ကွဲပြားစေခဲ့သောကြောင့် သွားအချောင်းရေ လေးဆယ်မပြည့်မီ ပေါက်သည့်ပြင် ကျလည်း ကျကုန်၏၊ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူ ဘဝမျှားစွာ သံသရာက ဂုံးတိုက်စကား မပြောကြားခဲ့ကြောင်း နှတ်လုအပေါင်းတို့ သိသာရန် သွားတော်လေးဆယ် အစေ့အင ပေါက်၍ သွားတော်တို့ မကျပဲ သိပ်သစ်စေ့ပမာ ပေ၏။ သို့ရကား ဂုံးတိုက်စကား မပြောကြားခဲ့ကြောင်းကို သိစေတတ်သည့် သွားအချောင်းရေလေးဆယ် အစေ့အင ပေါက်ရောက်ခြင်း မကျွံခြင်း ဂုဏ်သတ္တိသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခက မည်၏။ ထိုဂုဏ်သတ္တိရှိသော မကျသောသွားတော်ခြောက်, လေးဆယ်စေ့သော သွားတော်ခြောက်သည် (၃) လက္ခဏာ မည်၏။ သူတပါးတို့ ဖျက်ဆီး၍ မပျက်စီး စိတ်ဝမ်းမကွဲသည့် ပရိသတ်အခြံအရံရှိခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသ မည်၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။ဂုံးတိုက်စကား၊ ကြည်ရှောင်ရှား၍၊ ကွဲပြားမကပ်၊ ကြားစေ့စပ်သဖြင့်၊ စေ့စပ်ပြီးကို၊ မြဲအောင်ဆိုခဲ့၊ ထိုကုသိုလ်တော်၊ နှီးပင့်ဆောင်၍—၊ သွားတော်လေးဆယ်၊ ပြည့်ဖြိုးကြွယ်လျက်၊ သေးသွယ်စိပ်စိပ်၊ သိပ်သိပ်ထူထဲ၊ မကျွံသွားမှာ၊ လက္ခဏာဖြင့်—၊ ညီညာမြဲ၀ဲ၊ သူပင်ခဲ့လည်း၊ မကွဲပြိုနိုင်၊ ကြံ့ခိုင်စေ့စပ်၊ ပရိသတ်သာ၊ ရှိတော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

၅ညီပြန်နှုးညံ့သော လျှာတော်နှင့် အင်္ဂါရှစ်တန် ဗြဟ္မာကရဝိက်သံ ရှိတော်မူကြောင်း

(၁၈) အလောင်းတော် သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝမျှားစွာတို့က ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ဆဲရေးစကား ပြောကြားခြင်းမှ ရှောင်ရှားတော်မူခဲ့၏၊ လူအများနှစ်သက်၍ လူအများ၏ စိတ်နှလုံးကို ပွါးစေတတ်သည့် အပြစ်ကင်းလှကြားရချမ်းသာ ချစ်ဖွယ်ရာတအင် နှလုံးသွေးသက်ဝင်၍ ယဉ်ကျေးသောစကားကိုသာ ပြောကြားတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့အပြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ "ရှည်လျားနူးညံ့ ပြန့်သောလျှာတော်ရှိခြင်း"တည်းဟူသော (၂၇) အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် "ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံကဲ့သို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့် အသံတော်ရှိခြင်း"တည်းဟူသော

(၂၇) အမှတ်ပြု လက္ခဏာတော်ကြီး ဤလက္ခဏာတော်ကြီးနှစ်ပါးတို့ကို ရတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီးနှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့အောင်ဘွဲ့နှေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ရင်း ရဟန်းပြုလျှင် သမ္မာသူမြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ရင်း ကိုယ်တော်မြတ်၏စကားကို လူနတ်ပြဟ္မာ ဆတ္တဝါတို့ လိုက်နာရခြင်း, စကားစူး၍ သြဇာပြန့်လှိုင် အာဏာထူးပိုင်ခြင်း တည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ဘဝများစွာ သံသရာက သူ နားမချမ်း ကြမ်းကြမ်း ကြုတ်ကြုတ် အယုတ်တမာ ဆဲရေးတိုင်းထွာသည့် (=ဖရုသဝါစာ)စကား မပြောကြားခဲ့ခြင်း, သိမ်မွေ့ယဉ်ကျေး ချိုအေးသာကြည်သောစကားကို ပြောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း သည် (၁) ကမ္မမည်၏။ ဆဲရေးတိုင်းထွာ ဖရုသဝါစာစကား ပြောကြားခဲ့သူတို့မှာ လျှာကို လှည့်ကာလှည့်ကာ ဆဲရေးစကား ပြောကြားခဲ့ကြောင်း အများသိစေရန် လျှာထူခြင်း, လျှာတွဲခြင်း, လျှာကွဲခြင်း အပြစ်များ ရရှိကြလေသည်၊ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူ ထိုကဲ့သို့သော ဆဲရေးတိုင်းထွာ ဖရုသဝါစာစကား မပြောကြားခဲ့ပဲ သိမ်မွေ့ယဉ်ကျေး ချိုအေးသာကြည်သော စကားကိုသာ ပြောဆိုတော်မူခဲ့ကြောင်း နတ်လူအပေါင်းတို့ သိသာရန် လျှာတော်ရှည်ပြန့် နှုးညံ့သေးသွယ်ခြင်း အကျိုးရင်းလက္ခဏာကို ရတော်မူ၏။ ဆဲရေးတိုင်းထွာ စကား ပြောကြားသူတို့မှာ အသံကဲ့ အသံအက်ကြီးဖြင့် ဆဲရေးတိုင်းထွာခဲ့ကြောင်း အများသိစေရန် အသံကွဲခြင်း အသံအက်ခြင်းစသော အပြစ်များ ရရှိကြလေသည်၊ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာ ဘဝများစွာက အသံကဲ့အက်ကြောင်း ဆဲရေးစကားမပြောကြားခဲ့သည်ကို နတ်လူအပေါင်းတို့ သိစေသားဟု ထင်ရှားဖော်ပြသည့်ပမာ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော အသံတော်ရှိခြင်းအကျိုး ရတော်မူခဲ့လေသည်၊ သို့ရကား လျှာတော်ရှည်ပြန့် နှုးညံ့ခြင်း, အသံတော်၏ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် (၂)ကမ္မသရိက္ခကမည်၏။ သိမ်မွေ့ရှည်ပြန့် နှုးညံ့သော လျှာတော်ဖြင့်, အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အသံတော်ဖြင့်သည် (၃) လက္ခဏမည်၏။ ကိုယ်တော်၏ စကားကို လူနတ်များ လိုက်နာရခြင်း, စကားစူး၍ သြဇာပြန့်လှိုင် အာဏာထူး ပိုင်တော်မူခြင်းသည် (၄)လက္ခဏာနိသံသမည်၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။သူ့ နားမချမ်း၊ ကြမ်း ကြမ်း ကြုတ် ကြုတ်၊ အယုတ်တမာ၊ မဆိုပါပဲ၊ ချိုသာအေးကြည်၊ ဆိုခဲ့သည်ကြောင့်—၊ လျှာရှည်ကြီးပြန့်၊ လျှာနှုးညံ့လျက်၊ ရှင်းသန့်ချိုသာ၊ သိသာနာဖွယ်၊ ပဲ့လယ်မထွက်၊ လုံးနက်ပဲ့တင်၊ အင်္ဂါရှစ်တန်၊ ပြဟ္မာကရဝိက်၊ ကောင်းဟိတ်သံသာ၊ လက္ခဏာဖြင့်—၊ ဆိုခါရင့်ကျူး၊ စကားစူး၍၊ အထူးလိုက်နာ၊ သြဇာပြန့်လှိုင်၊ အာဏာထူး ပိုင်တော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

လဆန်း ၁၂-ရက်လနှင့် ခြသေ့မင်း၏မေးတိုက်သို့ ဖြိုးသောမေးတော်ရှိကြောင်း

(၁၉) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က အနုစ်မပါသော စပါးပြိန် စပါးဖျင်းအလား အကျိုးမရှိသည့် ပြိန်ဖျင်းသော (=သမ္ဘပ္ပလာပ)စကား ပြောကြားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူခဲ့၏။ အချိန်ကာလအား လျှောက်ပတ်လျှောက်ကန်သောစကားကိုသာ ပြောကြားတော်မူခဲ့၏၊ ဟုတ်မှန်သောစကား အကျိုးရှိသောစကား တရားနှင့်စပ်သောစကား အဆုံးအမသြဝါဒ ဂိုနည်းနှင့်စပ်သော စကားမျိုးကိုသာ ပြောကြားတော်မူခဲ့၏၊ ကြားသူတို့ စိတ်နှလုံးသေတ္တာထဲ၌ သိုမှီးသိမ်းဆည်း မှတ်ထားသင့်လောက်အောင် အကြောင်းသက်သေ ဥပဒေနည်းညွှန်းနှင့်တကွ အပိုင်းအခြား သားနားတိတိ အနက်အဓိပ္ပါယ်ရှိသည့်စကားကိုသာ ပြောကြားတော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျှော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နှတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန်လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ "ခြသေ့မင်း၏မေးကဲ့သို့သော (ပြုံးတော့မည့် အရိပ်သွေးနေသည့်) ဖြိုးသောမေးတော်ရှိခြင်း" တည်းဟူသော (၂၂)အမှတ်ပြ လက္ခဏာတော်ကြီးကို ရရှိတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ရင်း, ရဟန်းပြုလျှင် သဗ္ဗညူမြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ရင်း အတွင်းအပရန်သူ တယောက်လူမျှ ကလူနိုင်ထက် မချိုးဖျက်နိုင်ခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ပြိန်ဖျင်းသော (=သမ္ဘပ္ပလာပ) စကား မပြောကြားခဲ့ခြင်းသည် (၁)ကမ္မမည်၏။ အတိတ်ဘဝက ပြိန်ဖျင်းသည့်စကား ပြောကြားခဲ့သူတို့မှာ ထိုအခါက မေးတလွှပ်လွှပ် အကျိုးမရှိသည့်စကား ပြောကြားခဲ့သည်ကို အများသိသာစေရန် မေးချိုင့်ရှိနေခြင်း မေးကောက်ရှိနေခြင်းစသော မေးနှင့်ဆိုင်ရာ အပြစ်များကို ရရှိကြလေသည်။ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူကား ထိုကဲ့သို့ ပြိန်ဖျင်းသည့်စကား မပြောကြားခဲ့ခြင်း, အကျိုးပြည့်နှက်သည့် စကားကိုသာ ပြောကြားတော်မူခဲ့ခြင်းကို နှတ်လူအပေါင်းတို့ သိသာစေရန် မေးတော်ဖြိုးခြင်း အကျိုးရတော်မူလေသည်၊ သို့ရကား အတိတ်ဘဝက အကျိုးပြည့်သောစကားကို ပြောကြားခဲ့ကြောင်း သိစေတတ်သည့် မေးတော်၏ ဖြိုးခြင်းတည်းဟူသော ဂုဏ်သတ္တိသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခကမည်၏။ ထိုဂုဏ်သတ္တိရှိသည့် ပြည့်ဖြိုးသော မေးတော်ခြင်းသည် (၃) လက္ခဏမည်၏။ အတွင်းအပရန်သူ တယောက်လူမျှ ကလူနိုင်ထက် မချိုးဖျက်နိုင်ခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသမည်၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။**အနုစ်မဆံ၊ ယူရန်ကင်းလျှော၊ အသောအဖျင်း၊ ပြောခြင်းမလေ့၊ ကုသိုလ်ဌေကြောင့်—၊ ခြသေ့မင်းလို၊ ရွန်းစိုပုံ့ပုံ့၊**

ဖြိုးစုန့်စုန့်လျှင်၊ ပြုံးတောမည့်ပုံ၊ ဆန်းတုံဆယ့်နှစ်ရက်၊ စန်းယုန်စက်သို့၊ ရောင်ယှက်ထွန်းပေါ်၊ မြတ်မေးတော်ဖြင့်—၊ ကျူးကျော်ဘယ်သူ၊ တယောက်လူမျှ၊ ကလူနိုင်ထက်၊ မချိုးဖျက်နိုင်ပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

ညီညွတ်သော သွားတော်နှင့် ပြုံးမှေးသော
ဓွယ်တော်လေးဆူရှိကြောင်း

(၂၀) အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ရှေးရှေးဘဝများစွာတို့က ယုတ်မာသော အသက်မွေးမှုကို ရှောင်ရှား၍ ပြုစင်သော အသက်မွေးမှုဖြင့် အသက်မွေးမြူတော်မူခဲ့၏။ ချိန်စဉ်းလဲ တောင်းစဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲစသော စဉ်းလဲမှု အမျိုးမျိုးမှုဌင်း, တံစိုးလက်ဆောင်စား၍ ကောက်ကျစ်မှုကို ပြုခြင်း ထိုထို ဥပါယ်ဘမျှဖြင့် လှည့်ပတ်ခြင်း အတုအပပြု၍ ကောက်ကျစ်လှည့်ပတ်ခြင်းမျိုး တို့မှဌင်း, လက်ခြေကို ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း လုယက်ခြင်း ပြည်ရွာကို ဖျက်ဆီးနှောက်ယှက်ခြင်း နိုင်ထက်ကလူ ပြုမူခြင်းတို့မှဌင်း ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်တော်မူခဲ့၏။ ထိုကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကြောင့် ထိုကံအားလျော်စွာ ရှေးနည်းအတူ နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးနောက် တဖန် လူ့အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ "ညီညွတ်သော သွားတော်ရှိခြင်း" တည်းဟူသော (၂၄) အမှတ်ပြု လက္ခဏာတော်ကြီးနှင့် "သောက်ရှူးကြယ်ပမာ လွန်စွာစင်ကြယ်ဖြူဝင်းဝသော အရောင်တလက်လက်ထွက်သည့် ဓွယ်တော်လေးဆူရှိခြင်း" တည်းဟူသော (၂၆)အမှတ်ပြု လက္ခဏာတော်ကြီး ဤလက္ခဏာတော်ကြီး နှစ်ပါးတို့ကို ရတော်မူ၏။ အလောင်းတော်သူမြတ်သည် ထိုလက္ခဏာတော်ကြီး နှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်အတွက် လူ့ဘောင်၌နေလျှင် စကြာမင်းဖြစ်၍ဌင်း, နောက်ဆုံး ပစ္ဆိမ သိဒ္ဓတ္ထဘဝမှာကဲ့သို့ ရဟန်းပြုလျှင် သမ္မာသမ्बုद्ध မြတ်စွာဘုရားဖြစ်၍ဌင်း စင်ကြယ်သော ပရိသတ်အခြံအရံရှိခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးဆက်ကို ရတော်မူ၏။

ဤ၌ ဘဝများစွာက အသက်မွေးမှုစင်ကြယ်ခဲ့ခြင်းသည် (၁)ကမ္မမည်၏။ အသက်မွေးမှု မစင်ကြယ်ခဲ့သော သူတို့မှာ ထိုအကြောင်းကို အများသိသာရန် ဖော်ပြသည့်ပမာ သွားများ အထက်အောက် အတုင်းအပြင် မညီမညွတ် ပေါက်ရောက်၍ အစွယ်များမှာလည်း ညစ်နွမ်းကြလေသည်။ အလောင်းတော်သူမြတ်မှာမူကား ဘဝများစွာ သံသရာက အသက်မွေးမှု စင်ကြယ်ခဲ့ကြောင်း နတ်လူအပေါင်းတို့သိသာရန် ဖော်ပြသည့်ပမာ သွားတော်များ ညီညီညွတ်ညွတ် ပေါက်၍ စွယ်တော်လေးဆူတို့သည်လည်း အလွန်ဖြူရင်ကုန်၏။ သို့ရကား ရှေးရှေးဘဝတို့က အသက်မွေးမှုစင်ကြယ်ခဲ့ကြောင်း ကောင်းစွာ သိစေတတ်သည့် သွား

တော်တို့၏ ညီညွတ်ခြင်း စွယ်တော်လေးဆူတို့၏ ဖြူဖွေးသန့်စင်ခြင်း ဂုဏ်သတ္တိ မျှားသည် (၂) ကမ္မသရိက္ခကမည်၏။ ဖြူဖွေးသော စွယ်တော်ဖြစ်၊ ညီညွတ်သော သွားတော်ဖြင့်ဝတ္ထုမျှားသည် (၃) လက္ခဏာ မည်၏။ စင်ကြယ်သော ပရိသတ်အခြံအရံရှိခြင်းသည် (၄) လက္ခဏာနိသံသမည်၏။

(အရကျက်ရန်)။ ။ကြီးယေ်တောင်းလျှင်၊ချိန်ခွင်ဘိုရည်၊လိမ်လည်လုယက်၊ ခိုးနှိပ်စက်၍၊ အသက်မွေးခြင်း၊ ကင်းခဲ့သောကြောင့်—၊ မခေါ်မသီ၊ စိန်ကိုစီသို့၊ ပြေညီသွားတော်၊ စွယ်တော်လေးဆူ၊ ဆုတ်ဆုတ်ဖြူသား၊ ကိုယ်တော်သွား၏၊ နှစ်ပါးခြင်းရာ၊ လက္ခဏာဖြင့်—၊ ယုတ်မာကောက်ကျစ်၊ ဆိုးညစ်သောသူ၊ မပါမူ၍၊ ဖြောင့်ဖြူသပွါယ်၊ လဋ္ဌကြယ်သို့၊ စင်ကြယ်သော အခြံအရံရှိတော်မူပါသော မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

နိဂုံးချုပ် လက္ခဏာတော်ဘုရားရှိနိုး

(အရကျက်ရန်)။ ။ဤသို့ကောင်းမှု၊ ကိုယ်တော်ပြု၍၊ ယခုခါဝယ်၊ သုံးဆယ်နှစ်ပါး၊ ယောကျ်ားအင်္ဂါ၊ လက္ခဏာဖြင့်၊ စကြာသခင်ဖြစ်မည် လျှင်တည့်၊ စက်-ဆင်-မြင်း-မြှား၊ မ-ဌေး-သား-ဟု၊ ခုနှစ်ပါး ရတနာ၊ သားမှာတထောင်၊ လေးကျွန်းဘောင်ဝယ်၊ ဘုန်းခေါင်စက္ကဝတ်၊ မချုတ်ဖြစ်မည်၊ လျှောက်တင်သည်ကို၊ မထီမလေး၊ တံတွေးပေါက်နှယ်၊ စွန့်ပစ်ပယ်၍၊ သောင်းနယ်လောကဓာတ်၊ လှုံ့ပတ်ကျေညာ၊ မဟာဓမ္မရာဇ်၊ မင်းဆုံးဖြစ်လျက်၊ ရေစစ်တွက်ကျုံး၊ အုံ့မဆုံးအောင်၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ဖုံ၊ ဂုဏ်တော်အနန်၊ ဉာဏ်တော်ဖြာဖြာ၊ လက္ခဏာနိသင်၊ အမြဲဆောင်သော၊ ရှင်ပင်ဘုရား၊ ကိုယ်တော်အားကို၊ ကိုးစားကြပ်ကြပ်၊ မြဲဆည်းကပ်လျက်၊ တုံ့ဝယ်ရိုကျိုး၊ လက်စုံမိုး၍၊ ရှိခိုးပါ၏ မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား။

ဒွတ္တိံသ မဟာပုရိသလက္ခဏာ ဒီပနီကဗျာ

ဤ၌ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားစပ်ဆိုတော်မူအပ်သော "ကမ္မ, ကမ္မသရိက္ခက, လက္ခဏ, လက္ခဏာနိသံသ လေးပါးစုံကိုပြသည့် ဒွတ္တိံသ-မဟာပုရိသလက္ခဏာဒီပနီကဗျာ" ကိုလည်း ဗဟုသုတဖြစ်ပွါးစေရန် ထည့်သွင်းဖော်ပြဦးအုံ့။ ၎င်းမှာ—

သုတ်ပါထေယျ၊ လက္ခဏသုတ်၊ ဟောထုတ်ဖွင့်ခဲ့၊ သုံးဆဲ့နှစ်ဖြာ၊ လက္ခဏာကို၊ စကြာမင်းဗျား၊ စောဘုရားတို့၊ ကံအားလျော်ညီ၊ ရကြောင်းသိပိမ့်။

အတိရွေးက၊ ကုသလဌ၊ မြဲစွဆောက်တည်၊ ခဲ့ဘူးသည်ကြောင့်၊ သက်ရှည်ဆင်းဝါ၊ ချမ်းသာစိုးရ၊ ခြေရံခလျက်၊ ရူပ,သဒ္ဒါ၊ ဂန္ဓာ,ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမြင့်၊ လွတ်ထဆယ်မည်၊ နတ်ဖြစ်သည်နောက်၊ လူ,ပြည် ရောက်လည်း၊ မမောက်မခ,က်၊ မွတ်မွတ်ညက်သား၊ မြေထက်ဖဝါး၊ နင်းချသွားသော်၊ ပြားပြားညီထိ၊ သုပတိဋ္ဌိတ၊ ပါဒလက္ခဏာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၍၊ ကင်းကွာရန်သူ၊ တွင်းပဟူ၏။ (၁)

ဝိုလ်လူအမျှား၊ ချမ်းသာပွါးဘို၊ ဆီးတားဘေးဘျမ်း၊ ခြံရံပန်းလျက်၊ လှုဒါန်းသည့်တာ—၊ နတ်ဖြစ်ရာမှု၊ ပုဒ်တိုင်းတူပြီ၊ ဤလူတို့ဘောင်၊ ကန့်တထောင်နှင့်၊ ရုပ်ရောင်ပီပြင်၊ စက်ဝန်းထင်၍၊ စက္ကဝတိတ၊ ပါဒလက္ခဏာ၊ ပြည့်စုံလာလျက်—၊ ခြေရံတက်၏။ (၂)

သူ,သက်မသတ်၊ ကောင်းမှုမြတ်ကြောင့်— ၊ ရှည်လတ်ပဏ္ဍိ၊ အဂ္ဂလိနှင့်၊ ဖြောင့်ဘိကိုယ်မှာ၊ မိုးပြဟ္မာသို့၊ လက္ခဏာသုံးပါး၊ ပေါ်ထင်ရှား၍—၊ ရှည်လျားအသက်။ (၃)

ရသာပြက်ကို၊ လှုဆက်ဘူးလေ၊ ကောင်းမှုတွေကြောင့်—၊ လက်ခြေ ပခုံး၊ လည်လုံးဖုံ,တုတ်၊ သတ္တုဿဒါ၊ လက္ခဏာနှင့်—၊ ရသာလာတ်ရ။ (၄)

သင်ဟဝတ္ထု၊ ချီးမြှောက်မှုကြောင့်— ၊ မုဒုပျော်ငြိမ်ညက်၊ ကွန်ရက်ရှက်သို့၊ ခြေလက်ဖဝါး၊ နှစ်ပါးပြည့်လျှံ—၊ ခြေရံမကွဲ၊ ထံပါးမြဲ၏။ (၅)

ဓပဲလူပေါင်း၊ ချမ်းသာကြောင်းကို၊ ကျိုးကြောင်းပြလျက်၊ ဟောဖေဘ်မြှက်ကြောင့်—၊ ဖမျက်မြင့်ခေါင်၊ သရေဆောင်သည့်၊ ကော့ထောင်မွေးဖျား၊ နှစ်ပါးရလတ်—၊ သူ,ထက် မြတ်၏။ (၆)

အတတ်ပညာ၊ ပြစ်မဲ့ရာကို၊ လျင်စွာတတ်စေ၊ ပို့ချပေလို့—၊ ကော်ဇယ်၊ သလုံးလှ၍—၊ ဘောဂလျင်စွာ၊ ပြည့်စုံလာ၏။ (၇)

ပညာလိုရှေ့၊ မေးမြန်းလေ့ကြောင့်—၊ သိမ်မွေ့ကိုယ်ရေ—၊ ဥာဏ်ပိုး စေ့၏။ (၈)

ချုပ်နေမာန်ပျက်၊ သဒ္ဓါထက်၍၊ လှုဆက်ချေသူ၊ ခင်းရုံမှုကြောင့်—၊ ရှေဘုအဆင်း၊ ချောလွန်မင်းသည့်—၊ အခင်းကိုယ်ရုံ၊ ပေါ်မျှားတုံ၏။ (၉)

မဆုံကွဲနှေ့၊ မျိုးမိတ်ဆွေကို၊ ရှာဖွေစပ်ပေး၊ ကုသိုလ်ရေး ကြောင့်—၊ဖုံးမြှေးအိမ်ရေးသိုရှိလေ၍—၊သားတွေပေါလှ၊ ထောင်မက တည်း။ (၁၀)

ဗလအလျောက်၊ ရွေးနုတ်ကောက်၍၊ ချီးမြှောက်စိုးစံ၊ ကုသိုလ်ကံ ကြောင့်—၊ အလံကိုယ်တူ၊ မည်ရတ်မူ၍၊ ကိုင်ယူဒူးဝန်း၊ နှစ်ပါးထွန်း လျက်—၊ ပြည်မှန်းဥစ္စာ၊ ကောင်းကျိုးလာ၏။ (၁၁)

သတ္တဝါအများ၊ ကျိုးစီးပွါးကို၊ လိုလားမမေ့၊ ကုသိုလ်လေ့ ကြောင့်—၊ ခြသော်ရှေကိုယ်၊ ကဲ့နှစ်ကိုယ်နှင့်၊ ပြည်မိုကျောပြင်၊ လည်တွင်လုံးလှ၊ သုံးပါးရ၍—၊ ဘောဂခြေရှေ့၊ မယုတ်လေ တည်း။ (၁၂)

သဗ္ဗညုတ္တာ၊ ချစ်ကြင်နာ၍၊ ချမ်းသာစေလို၊ မဖျက်ဖြိုတိ—၊ လည်ပျို စုနှောင်၊ ရသာဆောင်သည်၊ ခုနှစ်ထောင်ကြာဖျား၊ တည်ဆုံ ခြား၍—၊ နာဖျားကင်းကွေ၊ အစာကြ၏။ (၁၃)

မစ္ဆေပြောင့်စွာ၊ ချစ်မေတ္တာဖြင့်၊ မျက်လွှာဖွင့်လျက်၊ ရှုကြည့်တွက် ကြောင့်—၊ မည်းနက်ရှင်ပြုံး၊ မျက်လုံးမျက်မွေး၊ ဒွေးလက္ခဏာ—၊ များချစ်ကြ၏။ (၁၄)

ပြုကြကုသိုလ်၊ ကံထိုထိုဌ်၊ လူဗိုလ်ရှေဦး၊ ဆောင်ခဲ့ဘူးလို့—၊ နဖူး သင်္ကန်း၊ ပေါ်ဖြစ်လက္ခဏာ—၊ ဟောတိုင်းပါ၍၊ သတ္တဝါအများ၊ ကျင့်လိုက်စား၏။ (၁၅)

မုသားရှောင်ကင်း၊ ဆိုခဲ့ခြင်းကြောင့်—၊ မွေးတွင်းတစ်တွင်၊ မွေး တပင်နှင့်၊ လဲသွင်ပြုတုံ၊ မျက်မှောင်ဆုံမှာ၊ ဥဏ္ဏလုံမွေး၊ အမှတ်ဒွေး တည်း—၊ ကျန်ကျေးဗိုလ်ထု၊ လိုတိုင်းပြု၏။ (၁၆)

ပိသုဏပယ်၊ ကုသိုလ်ကယ်လို့—၊ လေးဆယ်ပြည့်မြဲ၊ သွားမကျဲဟု၊ နှစ်တွဲလက္ခဏာ—၊ ခြေရံမှာလည်း၊ ညီညာကြည်ဇ၊ လုံးတထွေး တည်း။ (၁၇)

ဆဲရေးဆိုမည်၊ ရှောင်ခဲ့သည်ကြောင့်—၊ ပါးရှည် ပြန့်လျှာ၊ သံ ဖြဟ္မာသို့၊ လက္ခဏာနှစ်ပါး—၊ ဆိုစကားကို၊ အမျှားယူကြ။ (၁၈)

ထိုးဇာတ်ပြသို့၊ သမ္ဘဖျင်းစွေ့၊ ရှောင်ကြဉ်လေ့ကြောင့်—၊ ခြသေ့မေးတူ၊ ပြည့်ဝန်းမှုလျက်—၊ ရန်သူဝေးကွာ၊ မဖျက်လာတည်း။ (၁၉)

မိစ္ဆာဇီဝ၊ ရှောင်ခဲ့ရလို့—၊ ညီမျှသွားတော်၊ စွယ်ဇတော်ပြုလွင်၊ နှစ်ပါးအင်နှင့်—၊ သန့်စင်ခြေရှေ့၊ ပြည့်စုံပေ၏။ (၂၀)

ဆိုလေသမျှ၊ ဒုတ္ထိ သဟု၊ ကြီးလှလက္ခဏာ၊ ပြည့်စုံလာမှု၊ လူ့ရှာထင်ရှား၊ စကြာဘုံးနှင့်၊ ဘုရားသော်လျှင်၊ ဖြစ်မြဲပင်ဟု၊ ဗေဒင်တတ်များ၊ ဟောမြွက်ထားသည်၊ ၊အမျှားနည်းယူ ကျင့်ဘွယ်ကောင်းသတည်း။

ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား လက္ခဏာတော်ကြီး သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းကံစသည်ကို ပြဆိုချက်ပေတည်း။